

GAZOPHYLACIUM ILLYRICO - LATINUM.

A. AB. AC. AD. AF.

A, Pàk, Da. *Autem. Eleganter inter A,*
& Pàk, ponitur aliquod nomen, ut:
A David pàk rodi Salomona, &c.
A, Akoline, A ako ne. *Quòd si non, si au-*
tem non.
Aba. v. Haba.
Abad. v. Habad.
Abeczedar. [D.] Bukvicza, Churulicza,
Abecedarium, Alphabetarium, ij. 2. Abe-
czedar, Abecedarius, Alphabetarius, ij.
Abeczedarszki, ka, ko. [D.] od Bukvi-
cze, od Churulicze. *Alphabeticus, a, um.*
Abrov, va, vo. v. Hebdov.
A chemu, ili Allechemu, k-chemu. *Ad*
quid? cur nam? sed quorsum hoc? Ad
quem, l. in quem finem hoc?
Ad. v. Pèkèl, l. Infernus.
Adda, Anda. [D.] Daklye. [Scl.] Indi.
Ergo, Igitur. kakti, adda, ili indi hodmo,
ergo eamus. 2. Adda, ili Indi, gdaszze
razume poyti. Aliò, kakti, adda, ili
[Scl.] Indi hodmo, aliò eamus.
Adet. v. Navada.
Adni, na, no. v. Pèklèni.
Adrián. *Adrianus, ni.*
Adriánszki, ka, ko. *Adriaticus, a, um.*
Adriánszko morje. *Mare Adrioticum. v.*
Adria. n. 2.
Afrika, tretyi dèl szvéta. *Africa, a.*
Afrikanin, chlovèk iz Afrike. *Afer, fri.*
Afrikanka. *Afra, a.*
Afrikánszki, ka, ko.. *Afer, ra, rum. 2.*
Afrikánszki, po Afrikánszko. [D.] na
Afrikánszku. *Africè. 3. Afrikánszki*

AG. AH. AJ. AK.

vetèr, zapadni Jùg. [D.] Garbin. *Afri-*
cus, & Aphricus, ci. Lybs, Circius. Cer-
tiùs autem v. Carba, æ.
Agnecz, Jànye, Janchecz, Janyècz. [D.]
Jaganacz, Janacz. *Agnus, ni.*
Ah, oh, jay. [D.] Ayme, oyme, joah,
Eheu, Hei me miserum, Heu me infeli-
cem. v. Ah in Latino.
Ajer. v. Zrák
A kay. [D.] A stò, A chè. *Et quid? Et*
quid tandem?
Ako, che. *Quòd si, utrum, ni, num, et si,*
an? ut: ako, ali chè bude potrebnò,
si erit necessarium. 2. ako Bogh dá, si
Deus dederit, Numine Divino dante, l.
concedente, Dei Opt. donò, & gratià, Dei
munere, & beneficiò. v. Boghti. n. 5.
3. ako budem fiú, *si vixero, vità comi-*
te. 4. ako gdé gòd. v. Sicubi. 6. ako
gdó, si quis, si quispian. 7. ako kàk
gòd. v. Si quando. 8. ako odkud, [D.]
ako odkle, sicundè. 9. ako gdó drugi,
si alius quispian. 10. ako ne, si non,
nisi non, nisi, sin, sin autem, sin minùs.
11. ako kay god, *si quid. 12. ako*
prèm, [D.] Prèmda, Etsi, licet, quam-
vis, quamquam, tametsi, etiamsi, quod
si. 13. akoszem, akoliszem, akoszi,
akoje, aliszem. Si sum, si es, si est. Hac
tria verba semper ferè Pronomina: Ego,
Tu, Ille, requirunt) Nunquid ego sum,
Domine, aliszem ja Goszpone, ili Go-
szpodine? si tu hanc rem perpetràsti?
akoszi ti to duguvanye úchinil? 14.
A
quam.

- ako ravno, prèmda, *quamvis, quamquam*. 15. akoli, l. akkoli, *si modò*. 16. akolíne, toline, *alioquin*.
- Akolit, Akolitar: t. j. koi ima réd sztanovit iz chetireh maléh. *Acolytus, ti. v. idem in Latino*.
- Akoi, ja, je. *Equus, a, od, l. equid.*
- A ante L.
- Alabastër, mramor béli szvetli, ili [D.] prozrachni mramor. *Alabastrum, tri, lapis alabastrites*.
- Alarik. *Alaricus, ei*.
- Alát. v. Orudje.
- Alatàszt, Alàszt. *Balius, ij*.
- Alba. v. Poczulicza.
- Aldomás. *Mercipotus, ùs, & Mercipotum, ti. Honorarium, quod datur operariis finito labore*.
- Aldòv, [D.] Sartva. *Sacrificium, ij. Holocaustum, ti. 2. v. Poszvetilische. 3.*
- Aldov, koifze daje Bolvanom. *Idolothysia, a. A alduvána sztvar zovefze Idolothytum*.
- Aldujem - vati, Poszvechujem - szvetiti, [D. it.] Prikafujem poszvetilische, szvetilische, ali sartvu, prikazati, posártvim - tviti, sartvu chinim, ili dajem. *Sacrifico, as, Sacram rem facio, obo, Rem divinam facio, immolo.*
- koi pàk alduje. *Sacerificus, a, um, l. Sacerdos, tús zovefze*.
- Alduván, na, no. [D.] Prikazan na, szvetilische. *Immolatus, sacrificatus, a, um*.
- Alduvanye, [D.] Prikazanye na sartvu. *Immolatio. sacrificatio, onis*.
- Alesander. v. *inferius*.
- Alexander, [D.] Lefander. *Alexander, dri*.
- Alexandria. Váras vu Lombardie. [D.] Alesandria, Lefandria. *Alexandria Lombardica. 2. Alexandria grád vu Egiptomu. Alexandria, a.*
- Iz Alexandrie. [D.] Lefandrianin. *Fem. Lefandrinka. Alexandrinus, a, um*.
- Ali, Ili, Aliti, Iiliti. (*vel sic: Alli, Illi*) *Atqui, ut, aut, attamen, verumtamen,*

- autem, sive, seu, vel, ve, at verò, verum enim verò. v. Alli.*
- Ali hoches mene? *Nunquid me vis?*
- Alkimia, mestria, ili navuk napravlyati zláto iz seleza. [D.] Navuk zlatotvorni, zlatotvornoszt. *Alchimia a. ars alchimica.*
- od alkimie, od zlatotvornoszt, *alchimicus, a, um*.
- Alkimister, zláta napravlanya Mester, Zlatotvorècz. *Alchimista, a.*
- Alkimiu chiniti, ili iz seleza napravlyati. *Alchimiam exercere.*
- Alkorán, Zakon Mahumetov, Biblia Túrszka. *Alcoranum, ni*.
- Alli ako ne. *Si autem non. 2. alli hoche rechi gdo, alli koi gòd. Dicet aliquis, quæret quispiam. 3. alli kuliko od ofztaloga, Caterùm, Cateroquin. 4. alli ovo, ali ono, vel hoc, vel illud. 5. alli kay vech? quid ampliùs? 6. alli jedèn, alli drugi, vel unus, vel alter. v. Alteruter. 2. v. Il.*
- Almanak, Navuk redodnevni, Redoletne Knyige, Redodnevnik. *Ephemeris astronomica.*
- Almusnik. [D.] Zadusbenik, Lemosinar, koi daje almustvo. *Eleemosynarius, ij, l. a, um. 2. Almusnik Papin, Kralyev, Eleemosyna Praefectus.*
- Almustvo, Podelenye. [D. et.] Zadusbina, Zaduštvo, szmilovanye, Lemosina. *Eleemosyna, a, pia liberalitas, commiseratio, munus, quod inopi datur. ut: dare, conferre pecuniam, &c.*
- Alun, v. Jelun. n. 1. & 2.
- A ante M.
- Ambra. *Ambra, a. Succinum, ni. Electrum.*
- ambra dissecha. [D.] miriszna ambra, Miriambar. *Ambarum, ri.*
- od ambre, *succinus, a, um.*
- Ambrosia. v. Ambrosia.
- Amelia, Varas vu Umbrie. *Ameria, a.*
- Amen, Naybude. [D.] Nckbude. *Amen, fiat.*

Amo, ovamo, szimo. *Huc.*

Amerika, otok veliki od Indie. *Atlantis Insula. vulgò & Italicè, America, a. aliàs India propriè, quæ est pars omnium terrarum.*

A. ante N.

Anda. [Scl.] Indi. v. Adda.

Andarkva. v. Rotkva.

Angel-gyel. [D.] Angeo-gyeo. *Angelus, li. 2. Angel zemelszki, Angelus mortalis. 3. Angel Chuvar, Sztrasnik. [D. it.] Sztrafanin, Angelus Tutelaris, Angelus Custos. 4. Angel odmetnik, Duh odmetni, odluchni, Angel odluchnik. Angelus Apostata.*

Angelszka narav, chúd, ili nachin, *Angelicus mos.*

Angelszkém zakonom, Angelszki, po Angelszko. [D.] Angycoszki, na Angycoszku. *Angelicè.*

Angelszki - gyelszki. [D.] Angycoszki, ka, ko. *Angelicus, a, um.*

Angelsztvo - gyelsztvo. [D.] Angycosz-tvo, t. j. bitje Angelszko, *esse Angeli, l. Angelicum.*

Angvila. [D.] Ugor, ili vugor riba. *Anguilla, a. Fluta.*

Anís, kòper trava, â nekoí y fzlatki komín zovu. *Anisum, si.*

Anna, Anoka, Jána, [D.] Anne, Annicza. *Anna, a.*

Anteria, Podhalnicza, Jecherma, Koret. v. Zobunëcz.

Anton, Antol, [D.] Antun. *Antonius, ij.*

Antun. v. Anton.

A. ante P.

Apateka, [D.] Likarnicza. *Taberna aromataria, Apotheca, Myropoliuz, Pharmacopolium, Officina Medicinarum, l. medicamentaria.*

Apatekar. [D.] Likoprodalacz. *Medicamentarius, rij. Myropola, Pharmacopola.*

Apostol, [D.] Apošto, Apustul. *Apostolus, li.*

Apostolszkém zakonom, po Apostolszki, na nachin Apostolszki. *Apostolicè, more*

Apostolico, l. Apostolorum.

Apostolszki, ka, ko. *Apostolicus, a, um.*
Apostolsztvo, ili Apostolszka chászt, szlava. *Apostolatus, us. Apostolicus honor.*

A ante R.

Ar, kayti, stoti, [D.] Jér, ér, jérbo, *marrit. zách. Nam, quia, quoniam, quia enim, etenim, sed enim.*

Ar zákay zátó. *Quia verò.*

Arab. v. Harap.

Arad Planina. *Caucasus, si. Caucasia rupes.*

Arák grád bliszu Jerusalema. *Edeßa, l. Edißa, a.*

Araydan. v. Naszlagyen.

Araydanye. v. Naszlagyenyé. *Za araydanye, za rázgovor. oblestamenti causá.*

Araydavam. v. Naszladujemsze.

Arakchin, Harakchin. *Pileus Tracicus, l. Turcicus, pileus parvus rotundus, sive is sit ex corio, panno, l. pelle, &c.*

Arbanasz, Arbanaszin. *Albanus, na, num. Albanensis, sis. Epirota, Epiroticus, a, um.*

Arbanaszka zemlya. *Albania, a. Epirus, Colonia, Orcia.*

Arbor; t. j. Brodov vszakojachkeh drévo oposzrednye, jambor. *Sinechdoche. [item D.] jedarna jalva. Malus, li. kojega dolnya sztrán pterna, poszrednya, Trochelom, Naygornya, Carchesium zovesze.*

Ardov. v. Bachva.

Ardovich, Bachvicza. *Doliolum, li, Seriola. v. Szudich.*

Arénda. *Arenda, a. Emphyteusis, is.*

Arendar, t. j. koi daje arendu, ali jemlye. *Manceps, is. Emphyteuta.*

Arendujem - ali duem - vati. *Arendo, as. do in Emphyteusim.*

Arest, Zasztavlenye. *Arestum, ti.*

Arestujem - stuem - vati. *Zasztavlyam - viti. [D.] Usztavlyam - viti. Aresto, as, are.*

Arestuvan, zasztavlyen, [D.] usztavlyen, na, no. *Arestatus, a, um.*

Arfa. [D.] Prigudnicza, Pfsalter, *Psalterium, ij.*

vu arfu igrám. [D.] udaram ú pri-gud-

gudniczu. *Pfalo, is, ere.*
 Argan. v. Chiga.
 Argattin. v. Bastah.
 Argya. v. Hergya, y ofztala.
 Arja. v. Erja.
 Arka, Szkrinya. *Archa, a. 2.* Arka od zakona, fkrinya míra. *Archa fœderis.*
 Arkad, Arkadianin. *Arcas, dis.*
 Arkadianszka zemlya. *Archadia, a.*
 Arkadianszki, ka, ko. *Archadicus, a, um.*
 Arkangel-gyel. [D.] Arkangeo-gyeo. *Archangelus, li.*
 Arkibilkup. v. Ersèk.
 Arkibuser. *Clibanarius, rij. Cathafractus, gravis armatura miles.* v. Vitez. n. 16.
 Arkichóka, Artichoka. *Articocalus, i. Cardus major, Cardus sativus, Cynara, Cynara hispida, scolymos, Strobilus.*
 A nye szád, *Strobilum, li. Capitulum cardui sativi* zovesze. v. Scolymos, & Strobilus.
 Arkidékan, *Archi-Decanus, ni.*
 Arkipòp. *Archi-Presbyter, ri.*
 Arkifakan, Arkidiakon, Jesprist. *Archi-Diaconus, ni.*
 Arkus, ili liszt papéra. *Phylara, l. Phylira, a. Folium charta.*
 Armen, ermen trava, *Persicaria, a.* v. Conyza. 2. Arman. v. Guvno.
 Arpa. v. Verpa.
 Arpavam. v. Kupim.
 Arpikorad, Tersztenika. *Sambix, icis.* v. Sambuca.
 Ars. v. Hérs.
 Arsenik, otrov misyi. *Arsenicum, ei.*
 Arsín. v. Laket. n. 2.
 Art, spicza od bodesa, dárde, síde, szulicze. *Spiculum, li.*
 Artacz, sílo. *Styllus acutus.*
 Artena pticza. *Avis diomedea.*
 Artichóka, *Cardus hortensis.* v. Arkichoka.
 Arvalo. *Rutrum, tri.* v. Krámp.
 Arvam. v. Ervam.
 Arvanye. v. Ervanye.
 Arzam. v. Herzam.

A. ante S.

Asia. [D.] Azia. Tretyi dél szveta. *Asia, a.*
 Asianszki národ. [D.] Aziani. *Asiana gens.*
 Asianszki, ka, ko. [D.] Azianszki. *Asiaticus, a, um.*
 Afsikovanye, lyubleno gledanye sén. *amatoria mulierum contemplatio.*
 Affikujem - kovati, lyublyeno gledám. *amatoriè mulieres contemplor.* v. Lyublyeno pogledam.
 Astrolabio, zvezdenik, zvezdogled, *t. j.* orudje chèz kojefze zvezde poznavaju. *Astrolabium, ij.*
 Astrolog, Zvezdoznanecz. *Astronomus, i.* v. Astrologus.
 Astrologia. Zvezdoznanye, Navuk zvezdoznanya. *Astrologia, a. 2.* Astrologia zvezdoznansztvo szudlivo, szudenye budu cheh po zvezdah, ili zgagyanye. [D. Gonetanye.] po zvezdoteku. *Astrologia divinans.*
 po Astrologie, zvezdoznano, po zvezdoznansztvu. *Astronomicè.*
 Atko, Akoja, je. *Equis, equa, equod, l. equid.*
 Atlacz, *Attalicum, ei.*
 Atlaczni, na, no. *Attalicus, a, um.*
 Austria. *Austria, a.*
 Austrianzki, ka, ko. *Austriacus, a, um.*
 Ayja. Rávno tàk. *Quasi verò, scilicet.*
 Ayja zahman, zaludo. *Actum est, gratis est.*
 Ayme. *Heu me, va mihi.*
 Azia. v. Asia, & *infra ibidem.*

B.

B, szlovo neglaszovito. *Hoc B, indeclinabile.*

B. ante A.

Bàba, Sztaricza, Sztárka. [Sel.] Baka. *Anus, us, Vetula, amicula.*

B A

Prov. Dal.

1.

Stofze bàbi htillo,
Tofze bàbi sznillo.

Ard.

2.

Za nevolju bàbe vòde,
Kàd divoyke nenahode.

Ard.

3.

Bàba vodu pijuch z-mèha
Kajalafzej' szvoga grèha.
A kadaje vino pila,
Do szúfz Bogha je hvalila.

Ritt.

4.

Kiches bàbi vugoditi,
Dobro vino day joy piti.

Ritt.

2. Bàba po otczu, ali po matere, t. j.
materina, ali ochina màti. Avia, a.

3. Bàba puporezna. [D.] Sztifzkulya,
Primalya. *Obstetrix, cis. Omphalotome.*
v. Puporezna.

Po Babje, [D.] kako baba, kako
fztaricza, *aniliter.*

Babak. v. Popich. n. 2.

Babilon. v. Babylon.

Bábim - biti, Pomásem vu porogyenyu.
Obstetrico, as, are.

Bábina dufficza. [D.] Mravinacz, mate-
rina tráva. *Origanum, ní, Heracleati-
cum, onitis, Tragoriganum, Origanum
sylvestre; seu vulgare.* v. Materina.

Babura, Babuska, Babicza chëru. *Mille-
peda, a. Multipes, dis.*

Bachìna. v. Baschina.

Bachva. v. Szúd.

Bachvar, Nabijach. v. Pintar.

Bachvicza. v. Ardovich.

Baczam - cziti. v. Hitam, y Zamechem.

Baczkam. v. Bodem.

Baczkavicza. v. Glétcze. *in fine.*

Badalo, selescze barberfzko. *Specillum,
li.* v. Selezo. n. 4.

Badam - dati - dnuti, Opadam - dati, ob-
ofzti. *Pungo, is, ere.* 2. Badam, t. j.
pozivam, podfísem, podpadam. *Sti-
mulo, as, are. Irrito, Provoco, Laccio,*

3. odkud velimo: Baday, Baday, ali

B A

5

zabaday vu me.

Badany. v. Bedeny.

Badnut. v. Boden, &c.

Bàdnyak, badnyi vecher, badnyi dën,
Nadvecherje Bofichno, Pòfzt Bofich-
ni. *Pervigilium Nativitatis Domini, Vi-
gilia Nativitatis Christi.*

Badnyich. v. Bednyich.

Bagaria. *Loramentum, ti, lorum.*

Bagazia. *Tela colore tinčta.*

Bagyenik, Odvétëk. v. Baschenik.

Bah. v. Bahat.

Baham. v. Bahatim.

Bahat, ta, to. Gizdav, oholen, Ponofzit,
Elatu, fastuosus, superbus, a, um. [D.
item] Bah, ha, ho. *Prov.*

Ní chlovéka tako baha,

Kî od fzmërti nima ztraha. *Rite.*

2. v. Bahot.

Bahatim. v. Klopam.

Bahato, gizdavo, oholno, ponožno,
ponofzito. [D. it.] Baho. *Elatè, fastuosè,
superbè.*

Bahatofzt, ponoznofzt. *Elatio.*

Bahoria, [D.] Vilensztvo. *Incantatio, onis.
Veneficium, Magia.* v. Incantamentum.

Bahoricza. *Incantatrix, is. Mulier faga.* v.
Malefica.

Bahorim - riti, Bajem - jati. *Incanto, as, are.*
2. Bahorim. *Fascinum depello.*

Bahornik. *Veneficus, maleficus, a, um.* v.
Incantator. 2. Fascini depulsor.

Bahot. v. Grohot.

Bajem. v. Bahorim.

Bàk. v. Bík.

Baklya, Lúch, Poszvèt. *Teda, a. Facula
contusa.*

Bakrách. v. Kotël.

Balangya szablye, palafsa, ili ruchicza.
*Capulus, l. Capulum, li, manubrium gla-
dij, framea &c.* 2. Rukobran, ruchic-
za mecha ogvozdена. *Capuli gladiarij
munimen.* 3. Jabuka balangye. [D.]

Bóch. *Capuli pomum.*

Balatin, Balatom. *Lacus, Balaton.*

Baldakín, Podnebye, Umbella, l. Umbe-
la.

- la, a. v. Nebo. n. 5.
 Balena. (D.) Kit, nakazán morfzka; t. j. velika riba morfzka. *Cete. plur. num. Indeclinabile. Balena, a.*
 Balla. v. Pècha. n. 2. Item 2. v. Mäsa. n. 2.
 Baloga. v. Gnoy. n. 4
 Balón, velika pila, t. j. mehur, kojem-sze igra. *Folis lusorius, pugilatorius.* 2.
 Balón mali, mala pila. (D.) Balun. *Pila, a, pila lusoria.* v. Lapta.
 Balota, okruo, *Globus, bi. Tuber.* 2. v. *Calculus.* n. 6. & Voks.
 Balotam. v. Voks. n. 2.
 Bálsam. v. Pisma.
 Balta. v. Pelta. 2. Báлта. *Securis militaris.* v. Szekira.
 Bálván. v. Greda.
 Balvanfzko. v. Bolvanfzko.
 Balun. v. Balon.
 Bán. *Banus, ni, Gubernator, seu Praeses Sclavonia, l. Illyrij, & Regnorum Ungaria annexorum, Pro-Rex Sclavonia, Croatia, & Dalmatia.* 2. Banicza. *Banissa, Pro-Regina.*
 Bandera. v. Zafztava.
 Bandisam, ili Bantifam - sati, Odtiravam-rati, Preganyam - gnati. (D.) Progonim - gnati, Izgonim, Zatiram - rati ú progonfztvo. *Proscribo, is, relego, pello, & ejicio in exilium, multo aliquem exilio, in proscriptionem do, in exilium mitto, exulare facio.*
 Bandisamsze - satifze. *Relegor, aris, ari, expellor, mittor in exilium.*
 Bandisan, l. Bantisan, na, no. (D.) Prognan, Izagnan, Zatiran ú progónfztvo. *Proscriptus, a, um, in exilium missus, exilio affectus, multatus &c. extorris, relegatus.*
 Bandisanecz, (D.) Prognanik, t. j. koi je odtiran. *Bannites, is, exul, extorris, exul patria, proscriptus.*
 Bandisanfzëm, t. j. vu pregonufzem, (D.) ú progonfztvufzäm (*dum ipse bandites de se loquitur conquerendo*) *Exulo, as, are.*

- In exilio sum.*
 Bandisanye, Pregon, Odtiranye. (D.) Progon, Progonfztvo, Prognanye, Izagnanye. *Relegatio, onis, Amandatio, Edictum, Exilium, Proscriptio.* v. Bannum.
 Banenye. v. Gizdanye.
 Banímsze - nitifze. v. Gizdamsze.
 Banki, klùpi od galie. *Transstra, orum.*
 Banta, Bantuvanye, zabavlyanye. (D.) Dofzada, Nadloga, Briga, Zabàva, Ufzilnofzt. *Molestia, a. (Nam in Dalm. illud Matth. 26. Quid molesti estis huic mulieri? sic habetur. Stò ufzilni jefzte ovoy feni. In Croat. autem, zabavni jefzte) Angor, oris, anxietas, anxietudo, vexatio, impedimentum.*
 Bantujem - vati, Zabavlyam - lyati, [D.] Dofzadnívam - dnivati, Nadlogujem - lositi - lagati, Dodijem - diati, Dofzagyujem - diti, dajem dofzadu, dotufujem - fiti. *Molesto, as, are. Gravo, molestiam infero, Faceffo, molestiã afficio, vexo.* v. Zavjedam.
 Bantuvanye. v. Bánta.
 Banya. *Labrum balneatorium, balneum, Dolium exsudatorium, lacus, balnearium, labellum, silum.* v. Kupel. & [D.] Paftuba.
 Bár. *Tantum, Dummodò*
 Bár, Sitëk prifzpodobën k-profzu. *Panicum, ci.*
 Bár Grád. *Doclea, a.*
 Barabanat. v. Grabant.
 Barabanti, Chetta barabanata, ili ufztavníka plachnih junakov, pandúrov, &c. *Cohors liçtoria, satellitium.* v. Chëta.
 Baràchem - ratati. v. Dugujem.
 Baràt, Tërftvo, Paydàftvo, [D. it.] Drúftvo. [Scl. it.] Ortachenye. *Comercium, ij. Libra comeandi, contrahendique facultas, Viciffitudo dandi, accipiendique mercimonium, Societas.*
 Barbaria zemlya. *Mauritania, a. Massilia.*
 Barber. [D.] Berberin, Brialacz, Briàcz, Sztrifalacz. *Tonsor, oris, Barbitonsor, Cbi-*

Chirurgus, & *Chirurgicus*, *ci. Medicus vulnerarius*.

- Barberia, [D.] Naúk, znanye, Umetnoszt od brichenya, ili brianya. *Chirurgia*, *Ars tonsoria*, *chirurgica*.
- Barbericza. [D.] Brialicza, sztrifnicza. *Tonstrix*, *ci. chirurga*, *chirurgica*, *a. tonsoris conjunx*, *tonstricula*, *Dim.*
- Barbérnicza. [D.] Brianicza, Brichtionicza, *t. j.* hifa, bolta, gdé Barberbrije. *Tonstrina*, *a.*
- Barbérfszki, ka, ko. *Tonsoreus*, *a, um.*
- Barbérfszko selezcze. *Phlebotomum*, *mi. Lanceola chirurgica*.
- Barbotim. v. Berbotim, y osztala.
- Barchesze. v. Berchesze.
- Bardak. v. Vérch.
- Barderi, v. Chuvar.
- Bàrdo, v. Berdo, y osztala.
- Bàrem, Dëy. *saltem*, *at saltem*.
- Barjak. v. Zasztava, y osztala.
- Bàril, Barilla, Palaszka, Plofznicza. [D.] Fràssak truffa, Buklia, Bukolia, chutura. *Cirnea*, *a. Lagena*, *Oenophorum*, *Fiasco*, *Tixa*. v. Pofzuda. *Prov.*
- Teskoje pròti vétru iti,
Jos tefeje iz barilla prázna piti. *Ritt.*
- Barilëcz, Barilchëcz. [D.] Buklicza, Trufficza, Chuturicza. *Laguncula*, *Lagenula*, *a.* 2. Barilëcz szlanc ribe. *Cadus salsamentarius*. 3. Barilëcz szuhéh fig, ili szmokav, *Orca*, *a.* 4. Bàrilëcz puskeni, *Theca pulveraria*, *Theca pulveris pirij*. v. Práh. n. 2. 5. Barilëcz zemlyeni, stucza. *Seria*, *a.*
- Barilicza, Laguna, Lagvich. *Tinia*, *Tina*, *a.*
- Bark. v. Vérh. 2. v. Musztách.
- Bárka. *Navigium ij. Navis*. v. Ladja.
- Barkam. v. Berczam, y osztala.
- Barlog. v. Berlog.
- Baroka. v. Caliendrum. n. 2.
- Bàrs, v. Bërs.
- Barslyan. v. Berslyen, y osztala.
- Bársun. [D.] Grimiz, Rumelka. *Porphyra*, *Purpura*, *a. Holofericum*. v. Kadif. 2.

- Bársun, ili Rumelka gorucha. *Purpura ardens*.
- Barsunom oblechen, [D.] Obuchen grimizom, *Purpuratus*, *a, um.*
- Barsunfszki, ka, ko. Rumen, na, no. *t. j.* Barsunfszke farbe. *Porphiriacus a, um.* 2. Czwét barsunfszki, *Amaranthus Caryophilum minus* 3. Barsunfszki perém, *Purpureus limbus*.
- Bàrz. v. Bërz, y osztala.
- Bascha. v. Vért.
- Baschenik, Bagyenik, Dedich, *Heres*, *dis.* v. Odveték.
- Baschenika vuchiniti. v. Ibidem n. 5.
- Bascheniki, Dedichi, Pofzlednyi, odvetki. *Heredes*, *um.*
- Baschina, dedina, Odhevina, ochinsztvo, ali gda kay drugo od sztarine na odveték szpada. *Hæreditas*, *tis. Bona avitica*. v. Imanye n. 4. & 5. 2. Baschina velika. *Hæreditas magna*, *permagna*, *ampla*. v. Odvetchina.
- Baschinu, Dedinu, odvetek zdersavam, [D.] Uzdarsavam - sujem - sati, ili ládam - dati. *Hæredito*, *as, are.* 2. Baschinu prijemlyem, *Accipio*, *capio hæreditatem*, *adjicio oculos hæreditati*, *adeo*, *obeo hæreditatem* v. Odvetchina. n. 5.
- Basilisk kàcha. [D.] Zmày gledotvorni, *t. j.* koi pogledom truje. *Regulus*, *li.* v. Basiliscus.
- Bàs. v. Rauno. 2. Bàs nechu, sztanovito nechu. *Certissimè nolo*, &c. 3. Bàs szàda prido. *Reçtè nunc veni.* Est Sclavonibus usitatissimum.
- Bàsta, Branische. *Propugnaculum*, *li. Munitio.* 2. v. Szamar.
- Bastáh. v. Noszëcz.
- Básuly. [D.] Fasol, Gráh. *Smilax*, *ci. Phaseolus*, *Dolichus*, *Anacabea*, *Epatitis*.
- Básulyék. [D.] Bosilyak, Bosil. *Ocimum*, *mi. Plin. lib. 20. c. 12. ait: Ocimum mixtum atramento sutorio verucas tollere.* v. Ocimum.
- Bàt. *Malleus*, *ei. Marculus*. v. Malleus, n. 1. & 2. *item* Mlat, y Mlatecz. n. 2. do.

2. Båt sešztopèrècz , [D.] Buzdo-
han , sešztoper. *Clava* , a. *Clava Her-
culea* , *Clava ferrea* , l. *ferrata* , *clava a-
laris cum radijs*. Prov.

Nèga bàta zvrhu zláta ,
Ov selezna tère vráta.

3. Båt. *Clava* , a. *vulgò Cambuca*. 4
Båt , t. j. jezichecz , klepetalo , ili
fvènk. *Topalum* , li. *Rhopalum* , *malleus
campana*. 5. Båt iz dréva , maczel.
Tudes , dis. 6. Båt , kojemsze lán tú-
che , *malleus stuparius* 7. Båt selezni ,
marcus , Dim. *Marculus* , *Martulus* , i.
8. Båt Kralyevszki. *sceptrum* , tri. *scep-
trum Regium*.

Batajuchi , Pipajuchi. *Pedetentim*. Baticz.
clava parva , *Clavícula* , a. *malleolus*.

Batam-tati. *Eo pedetentim*.

Baticza drévena. , *Cala* , a.

Bátom zabijam. *malleo* , as , are. 2. Batom
je bìt. *malleatus est*. 3. Batom je jako
po gláve vudren. *clavatus est valde per
caput*.

Bátom , koi zabija. *Malleator* , oris.

Batonofzècz. *Clavarius* , ij.

Bátor , Naybu. [D.] Neka bude. *Omnì-
nò* , *sanè* , *Ita plane* , *sit* , *Esto* , *Facito*.

Bátriv , va , vo. Szèrchen , Szegurèn.
Animosus , a. *um*. *Fortis* , & *animosus* ,
Plenus animi , & *roboris* , *vir cum sum-
mo animi robore* , *Audax*. 2. v. Teme-
rarius.

Batrivècz , Batrivnik , aliti on-koi batrivé.
Hortator , *Consolator* , oris , *Consolans* , ut :
po batrivenyu tvojem. *Horatu* , l. *co-
horratu tuo* , &c.

Batrivem-veti , Krepim-piti , vřztanov-
lyujem szèrcze , viti. *Conforto* , as , are.
v. *Animo*.

Batrivo. Szèrcheno , szegurno , [D. it.]
szlobodno szmino. *Audacter* , *audaci-
ter* , *intrepidè* , *cordatè* , *strenuè progna-
riter* , *animosè fortiter* , & *animosè* v.
Temere.

Batrivo déte. *Audaculus* , li.

Batrivoszt , Szegurnoszt , szèrchenoszt ,

(D. it.) szmionoszt , szmionsztvo ,
szminye , szloboda. *Audacia* , a. *Ani-
mositas*. 2. Batrivoszt neszramna. (D.)
szmionoszt bezochna , Bezobranoszt.
Audacia impudens. 3. Batrivoszt nesz-
pametna , prèzredna , Nerazborna.
(D.) szmionoszt , ili szmionsztvo ne-
razborító , nerazlosno , szlipa szloboda ,
szmienye neopazno. *Audacia in-
consulta*. v. *Temeritas*.

Batvacha Hrúska , velika hrúska. *Pyrum
volumum* , *Pyrum librare*.

Baúkam-kati. *Baubor* , aris. v. *Baubo*.

Bàzg. v. Bèzg , y osztala.

Bazkavicza , v. Baczkavicza.

Bazian pticza. v. *Faczan*.

B. ante D. & E.

Bdéchi , Virofzójuchi , a , e. *Vigilans* , tis.
2. Bdéchi. *Vigilanter*.

Bdechnik , Sztráfnik. *Vigil* , is.

Bdenye. v. Szkoznuvanye n. 1. 2. Bde-
nye , virosztuvanye chinim. *Excubias
ago*. 3. Bdenye veliko. *Vigilantia hor-
ribilis* , *mirifica* , *singularis* , *singulares ex-
cubia*. v. *Velik*.

Bdím , *Vigilo*. v. Szkoznujem.

Béch. v. Filyer. 2. Bèch Váras. *Viennà* ,
a. *Austria Metropolis*.

Bèchan , (D.) Bechanin , Iz bècha *Vien-
nensis* , is.

Bechanye , Glász ovcze. (D.) Blék , Ble-
janje. *Balatus* , ús. *Balatio* , onis.

Bechim-chati , (D.) Blékam-kati , Bléim-
jati , Bledem-szti. *Balo* , as , are.

Bedák. v. Budalo , yosztala.

Bedeny. (D.) kád , kacza za vino. *Lacus* ,
ci. & *lacus* , ús. 2. Bedeny sirok od
zgora za kupely , *Labrum* , bri. *Labium* ,
ij. *Cadus* , *Tina* , *Tinia*. v. *Banya*.

Bednyicz , *Parvus cadus*.

Bèdra in sing. *Femur* , oris. *Femen* , Ren.

Bèdra in plur. *Nuternya* , *Femina* , um. 2.
Bèdra zvunřzka , *Femora* , rum.

Bèdro Músko. *Femur* , oris. Ren. 2. Bè-
dro senřzko. *Femen* , nis. *Quamvis u-
trúmque pro eodem dici potest*.

Be-

B E

Bedrimfze - tífze. *obliquè incedo, procedo.*
 Bég. *Fuga, a.* v. Befanye, y ofztala.
 Begam - gati. *Fugito, as, are.*
 Bekàm - kati. v. Berbochem.
 Bekavecz. v. Berbotlivecz.
 Bekeckem - (kàk chine kozli, ovcze) ta-
 ti. *Balo, as, are.*
 Bél, la, lo. [D.] Bio, Bíl, sznésän, na, no.
Albus, candidus, a, um. 2. bél od szta-
 rofzti, széd. *Canus, na, num.* 3. bél
 bivam, zabelivamsze - vatifze. *Albesco,*
Albico. 4. bél malo, szubelyaszt. *Al-*
bulus, exalbidus, a, um.
 Béla jésztvina. *Leucophagum, gi.*
 Belanyek. [D.] Bilyak, Bilyancze od jaja.
Albugo, albumen, album, albor, l. candi-
dum ovi.
 Belechifze, zabelni, na, no. *Albicans,*
ti.
 Belènye. *Dealbatio, onis, dealbatorium.* 2.
Decorticatio, onis.
 Bèlgrad, [D.] Biogràd, Belograd. Dol-
 nyi, gdè Száva vu Dunaysze vteche.
Alba - Graca, Taurinum, Taurinum,
Taururum, Taurinus, Bellogradum, Bel-
gradum. 2. Belgrad, Belograd. [D.]
 Biograd, sztolni, vu Vugerízkom Or-
 szagu. *Alba regalis.* 3. Belgrad Erdel-
 szki. *Alba Julia, Ulpianum, ni.*
 Belilo. v. belenye. 2. belilo, pranye. *Lo-*
tio, onis. 3. v. Fayta.
 Bélim - liti, Bélo chinim. *Albo, as, are,*
dealbo, candido, candico, Teñtorium al-
bum, novum induco, Teñtorium opus fa-
cio. Candefacio, candidum, & album fa-
cio. 2. bélim, t. j. belo iz dréva jem-
 lyem, *exalbumo.* 3. Belim, koru dole
 jemlyem, *decortico.*
 Belímfze - letifze. *Albico, as, are, albeo,*
candeo, inalbesco. 2. belímfze od szta-
 rofzti, ili szedém. *Albeo, es, ere, ca-*
nesco, niteo, &c.
 Belína, bélocha, belilo. *Albor, oris, al-*
bedo, albitudo, candor. 2. v. Chërleni-
 na. n. i. 3. bélina ochna, ili od oka,
Albamentum, ti, albugo, leucoma, oculi

B E

9

album. v. Oko. n. 5. 8. 4. belina na
 nohtu, ili po nohteh, *onix, cis, exor-*
tus unguium.
 Belka riba, belicza. *Alburnus, ni.*
 Bélo dano. v. Ochito.
 Bélo-gràd. v. Bel-gràd.
 Belo-okaszt, ta, to. *Cafeus, a, um.*
 Belo-pifzan, na, no. [D.] Bilofaran, na,
 no. *Leucosticus, a, um.*
 Belük. v. Kadif.
 Belzuar kamén. *Lapis bezhar.*
 Benechan. [D.] Mleczańin. *Venetus, ti.*
 Benechanka. [D.] Mletkina. *Veneta, a.*
 Benechanfzki, benetanfzki, ka, ko. [D.]
 Mletaczki, ka, ko. *Venetus, a, um.* 2.
 Benechanfzki, po benetachko. *More*
veneto.
 Benedikt, Benko. [D.] Beno. *Benedi-*
ctus, ti.
 Benediktin. [D.] Bencdittin. Redovnik
 Sz. Benedikta. *Benedictinus Monachus.*
 Benediktov, - ttóv, va, vo. *Benedictinus, a,*
um.
 Benetki. [D.] Mlèczy. *Venetia, rum.*
 Benevreke. v. Hache, & Bracca.
 Berberin. v. Barber.
 Berblyivecz. v. Berbotlyivecz.
 Berbochem. v. Berbotim.
 Berbochenye. v. Berbotlyivoszt.
 Berbotim, berbochem - tati, bledem -
 szti, Tepem - szti, Tlapim - piti. [D.]
 barbotim - rim - titi - riti, Tepam - pa-
 ti, jezksam - kati. *Balbutio, is, ire, vi-*
tio tarditatis linguæ laboro, linguâ titubo,
titubanter loquor, hallucinor, imperfectâ
quâdam linguæ hesitatione, & confusione
enuntio. v. Balbucinor. n. i. 2. bërbo-
 tim, t. j. vezda ovo, vezda ono beda-
 szto, [D. ludo.] y prèz reda govorim.
Blatero, as, are. v. Ferfurim.
 Berbotlyivecz, berblyivecz, bledécz.
 [D.] Barbora, Jezkavacz, tepalo,
 Kufzavacz, jezkalo. *Balbus, a, um.*
Balbutiens, linguâ hesitant, vitio tardita-
tis linguæ laborans, Blesus, a, um. 2.
 Berbotlyivecz, kî prez reda, y razlo-
 ga

- ga vnogo govori, *Blatero, onis. v. Ferfura.*
- Berbotlyivofzt, berbotanye - chenye, bledenye. [D.] Barborenye, tepanye, jezkanye. *Balbuties, ei, vitium tarditatis lingua, titubatio, lingua hesitantia, stupor, debilitusque lingua.* 2. Berbotlyivofzt, t. j. préz razloga vnogo govorenje, *Blateratio, onis.*
- Bërchesze tá, nakanilje, ili namenilje otud, ali tám. *Intendit, proponit discedere, jáčtat se velle abire, profugere.*
- Berczam - czati. [D. Barkam - knuti, Baczam - czati] hitam - tati. *Projicio, abjicio, is, ere, berknuti, odhititi, zavrechi, abjicere.*
- Bërdascze, malo bërdo, [it. D.] Ertichak. *Colliculus, monticulus, li.* 2. bërdaſcze od zemlye, [it. D.] humka, *Tumulus, li.*
- Bërdo, Glavicza, Vërh, Goricza, [D. it.] Ertich, *Collis, is, clivus, & clivum, vi.* 2. bërdo vizoko, sztermo. *Collis cacuminosus, & fatigosus.* 3. bërdo tkalechko, [D.] od kroszan, *Peſten textorius, peſten florum, tibicen, liciatorium.* 4. vu jedno bërdo tkán. *Prov. ejusdem farina, eodem in ludo doctus, ab uno digramate.*
- Bërdovit, bresaſzt, a, o. *Montosus, collicosus, a, um.*
- Berečina. *Palustris locus.*
- Bereg. [D.] Lokva. *Stagnum, ni, lacus, us, & lacus, ei, palus, dis.*
- Bërem, bràti. *Colligo, is, ere, lego: kakti, berem orehe, lego nucas, &c. destringo. v. Tërgam.* 2. bërem klaszje. *Colligo, lego spicas, spicilegium facio. v. Klaszober.*
- Bërk. v. Muſztah.
- Bërknut, odhichen. zavërfen, [D. it.] Metnut, odmetnut, varfen, Baczan, a, o. *Projectus, abjectus, a, um.*
- Bërknutje, odhichenye, odverfenye, [D. it.] Metnutje, odmetnutje, baczanye, varfenye. *Projectio, abjectio, onis.*
- Bërlog. [D.] Bârlog, meſzto gde ſztoje

- ſzvinye. *Suile, is, bara, a. Jemlyeſze y za ſzmetje vſzakojachko. Feces, um, colluviarium, ij.*
- Bërmam - mati. [D.] Krizmam - mati, pomafujem chelo Sz. ulyem. *Confirmo, as, are, Sacramentum Confirmationis ministro.* 2. Bermam junake, ili ſzoldate. *Conduco, l. conscribo milites, milites colligo.*
- Bëрман. [D.] krizman, pomazan, na, no, Sz. ulyem. *Confirmatus, a, um, Sacrosancto Crismate confirmatus.*
- Bermanye, bërma. [D.] Krizmanyje, pomazanye Sz. ulyem. *Confirmatio, onis, Sacramentum Confirmationis.*
- Bers, mozibiti. [D.] Bârs, moſebiti. *Fortè, fortassis, fortasse, forsan, forsitan.*
- Bërſe, hitreje. [D.] Barzeje. *celerius.*
- Berslyen. [D.] Barslyan. *Hedera, corymbetra, a.*
- Berslyenom odeven, obvit, a, o. *Hederosus, sa, sum.*
- Berslyenov, va, vo. *Hederaceus, a, um.*
- Berslyenovo zërno. *Corymbus, bi.*
- Berſola, berſolicza. [D.] Briſolicza, pechenya na tenke ſnite, pechenicza. *Assum, si, assum, tenuè, affatura, a.*
- Bërſza. [D.] ſzrës, ſztrës, *Tartarus, l. Tartarum, ri.*
- Bëru. [D.] Barv, *Anabathra, orum, transtrum, tri. v. Transtra.*
- Bërvno, trám, gréda, ſzleme. *Trabs, bis, & traves, bis.*
- Bërz, hiter, poſzpesèn, a, o. [D.] Bârz, za, zo. *Celer, ris, velox, citus, festinus, ocyor, prapes, alipes, pernix, volucer, celeripes, rapidus, & velox.*
- Bërza, hitra, biſztra voda. [D. it.] ſztrelovita ú teku, harla, &c. *Rapida, transcurrens, subsiliens, dissiliens aqua. v. Voda.*
- Berzeje, hitreje. *Celerius, ocius, velocius, ocyssimè.*
- Bërzim - zeti, ſetujem - vati, poſzpeſam - ſujem - ſiti, naglim - gliti, ſurim - ritifze. [D.] Barzim, poteſim, harlim. *Accelerero,*

lento, festino, maturo, propero, as, are, contendendo ire, velis, remisque propero celeriter eo, l. facio aliquid, exequor aliquam rem cum omni celeritate.

Berzina, poszpeha, hitnya. [D.] Harloszt, nekeršzmanyé. *Velocitas, celeritas, tis, pernicies, festinatio, agilitas.* v. Hitrina. 2. Bërzina vu chineuyu. [D.] Obarnoszt ú délu. *Dexteritas, tis.*

Berzo, hitro, naglo, poszpešno. [D.] Harlo, v-poszpehu, precze, szkoro, sztrelovito. Arvelimo lepo, na szkorom, na berzom, na hitrom. *Citò, festinanter, velociter, ociter, properè, properanter, expeditè, celeriter, curriculò. ut: celeriter ambulare, rapidè ferri, incitatè, brevi, perbrevis, ut: brevè calesces.* 2. bërzo, hitro govorenje. *Soluta eloquentia, volubilis locutio.* 3. bërzo, hitro idem. *Seco viam, celeriter proficiscor, rapidè feror.* 4. v. Hippaco.

Berzo nõg, bërزه nõg. *Celeripes, idis.*

Besalacz. v. Bëslyivecz. Besanyé, Bëg. [D.] Pobëga, pobëgnutje. *Fuga, a.* 2. Besanyé szramotno. [D.] Maršzko pobignutje. *Fuga turpis, ignominiosa, opprobriosa.*

Besechi, cha, che, beslyiv. [D.] Bifiv, va, vo, bigučtri. *Fugax, cis, fugitivus, va, vo.* 2. biguchi. *Fugiendo.*

Bësi. [D.] Bësi. v. Idi, y Odhajay.

Bësim - sati, útechem - techi. [D.] Bësim, odbëgnivam - gnuti. *Fugio, is, ere, do me fuga, terga verto, confero, & conjicio me in fugam, do me in pedes.* 2. bësim potayno, [D.] Muche, ukradamšze, *Subterfugio, is, ere.* 3. bësim szim, tam. [D.] Amo, onamo, szimo, tamo. *Diffugio, is, ere.* 4. bësim k - nepriatelü. v. Vszkachem.

Beslyiv. v. Besechi.

Beslyivecz. [D.] Besalacz. *Fugitor, oris. Fem. Beslyivka.* [D.] Besalicza. *Fugitrix, cis.*

Bestia, zvër, y vszake vëršzti divja marha, ali sivina veska. *Bellua, a, bestia, a,*

fera immanis, crudelis, solivaga.

Bestie naúchene. *Bellua condocefacta.* 2. Bestie, koje sivu vu zemlye, y vode, zovusze, *Bestia, seu animal amphibium, anceps.*

Bestinszki, ka, ko. *Belluinus, a, um.* Kak-ti bestinszki chlovék. *Belluinus homo: sic belluina rabies, &c.* 2. bestinszki, po bestinszki. *Belluinè, bestialiter.*

Beszeda. v. Rech, y ofztala.

Beszedim. v. Govorim.

Beszeditel. v. Govornik.

Beszén. [D.] Biszan, na, no, obisztan, jadovit. *Radibus, rabiosus, truculentus, demens, insanus, amens, fatuus.* v. Mahnit. 2. *Transl. furenter iratus, iracundiâ fervescens, iracundiâ, & furore plenus, iracundiâ, & rabie ardescens, concitatus ad iram, & rabiem.* 3. beszën malo, poszzerdit, *rabiosus, a, um. ut: littera rabiosa.* 4. bësžen pësž, sztochni pësž, *Rabidus, l. rabiosus canis.*

Besznem - neti. [D.] Bisznim, bisznujem - vati, bisztujem - vati, manenujem - niti. *Rabio, is, ire, nimia ira, & quasi rabie agitor.* v. Mahnitim. 2. *Transl. krutošze szërdim, nimie, & furenter irascor, iracundè, & rabiosè facio, insano, & furio, bacchor, & furio.* v. Raszzerdivamšze.

Betëg, Nemoch, Nezdavje. [D.] Nezdav, ból, boleszt, bolovanyé. *Morbus, bi, agritudo, infirmitas, imbecillitas, infirmitas valetudinis, invalidudo, adversa valetudo, incommoda valerudo, agritudo, & corporis vexatio.* v. Nemoch.

2. Na szmert, ili szmërtni, *morbis lethalis.*

3. Koisze more izvráchiti. [D.] izlichiti nemoch kojazze more, *morbis curabilis.*

4. koisze nemore izvráchiti, *Incurabilis morbus.*

5. Oster, y ják, *acutus, & valens morbus.*

6. Opchinszki, [D.] Opchena nemoch, *Epidemia, a.*

7. Koisze rad drugoga prime, *Contagium,*
B 2 ij,

- ij*, *contagio*, *morbis contagiosus*, *contagio mali*, *contagies*.
8. Veliki, t.j. opadavicza, *Abans*, *tis*, *Comitialis*, *caducus*, *sacer morbus*, *major morbus*. v. Padavicza.
9. Tesek, nemoch teska, *gravis morbus*.
10. Vszaki dën tefei, *indies ingravescens morbus*.
11. Bubregov, ili obisztja, *renum morbus*, *passio renum*, *Nephritis*, *dis*. koi takov beteg ima, *Nephriticus*, *ci*. v. Ból. u. 3. 4. & 5.
12. Glavni. v. Glavna bol. *Remed.* v. *ibidem*.
13. Szuhi, koi je troje vërszti: nekoi-sze zove: *Tabes*, *is*. *Tabo*, *septimi casus* nekoi *Cachexia*, *a*. à pravi *Phthisis*, *is*. v. *Pneumonia*.
14. Dvoyni, t.j. od kojegasze dvoí, *anceps*, *tis*.
15. Od kojega chlovék rad vumte, *morbis pernicialis*, *lethalis*, *præceps*, *acutus*, *morbis perniciosus*.
16. Od kojegasze vre zevszema dvoí, *morbis fonticus*.
17. Koi szím tám, ovam, y onam po sívotu hodi, *morbis palabundus*.
18. Kotrigov, *morbis articularis*.
19. Kojega zovemo dërhtaveczi, ili dërhtavicza, *Paralysis*, *is*, *nervorum resolutio*, *nervorum sideratio*.
20. v. Zlatenichni.
21. Velikoga szpanya, ili szna. *Lethargus*, *gi*, *veternus*, *torpor*, & *inexpugnabilis penè somni necessitas cum alienatione mentis*, *morbis inevitabilem necessitatem inducens*.
koi pàk ov beteg terpi zovesze, *veternofus*, *lethargicus*, *lethargo laborans*, *veternum patiens*.
22. Chëruni, iliti Glísztni. *Verminatio*, *onis*. v. Glíszta. *ubi invenies remedium*.
23. Kúfni, *morbis pestilentia*, l. *morbis pestilens*. v. Ból. n. 2. 3. 4. & 5.
24. v. Vodeni.
25. Koisze razhaja kakti szráb, *herbeta*, *a*.

26. Nochni, ili koi na szpechke kakti bréme opada, *Incubus*, *bi*, *Ephialtes*, *is*, odkud *dæmones incubi* zovufze, &c.
- Betega poveksfanye, *morbi incrementum*.
2. Betega pomensfanye, *morbi remissio*, *decrementum*. 3. Betega sztális, *morbi status*, *constitutio*.
- Betegujem - vati, betesenszem, obnemogelszem. [D.] Lësim bolan, ili nemochan, Palszam ú nemoch, Palszam ú odar, ili posztelyu, bolujem - lovati. *Ægroto*, *as*, *are*, *infirmus sum*, *agro corpore sum*, *morbo afficior*. 2. jako betegujem. [D.] Teskoszamsze razbolio, Moranizam teskum nemochum, *Graviter agroto*, *valdè nimis*, *excessivè*, *periculose infirmus sum*, v. Betesenszem. n. 2. 3. Zalesalszemsze-fatífze vu betegu, dugobetegujem [D. it.] Dugobolujem, dugoszam bolan, ili moransam od nemochi, *diu agroto*.
- Betësam-fati, obnemagam-gati, Razbalyamsze-boletífze, (D.) padam ú odar, nemochan bivam. *In morbum incido*, *agresco*, *ager fio*, *debilitor*, &c. v. Nemochen bivam.
- Betesën, na, no. Nezdrav, Nemochen, [D. it.] Bolan, bolefsztan, Razbolyen-Pobolyen, na, no, *Æger*, *a*, *um*. *Infirmus*, *a*, *um*. *Morbo laborans*, *morbo affectus*, *agrotus*, *a*, *um*. v. Nemochen.
- Betesënszëm, [D.] bolanszam. v. Betegujem. 2. betesënszëm na szmërt. & *agrotus gravissimè*, & *ad mortem*.
- Beteslyiv, va, vo. *Ægrotans*, *tis*. *malè valens*, *valetudinarius*, *morbidus*, *a*, *um*.
2. Beteslyiv k-szmërti, *Moribundus* *a*, *um*. *agrotus ad mortem*, *morti proximus*.
- Betesneh hisa. [D.] bolefsztnih ili nemochnih kucha, Losnicza od nemochnika. *Valetudinarium*, *ij*. v. *Infirmaria*.
- Betesnicza, [D.] bolnicza, Nelagodnicza, Nemochnicza, *Ægra*, *a*, *Infirma*, *agrotans*.
- Betesnik, [D.] bolnik, nezdravacz, Nelagodnik. v. Betesen. 2. betesnik
je

B E B I

je vu zlom redu, (D.) Nemochnik je vu zlu bitju, jakoje zào, *In malis est ager.* 3. betesnik vu nogah, ili koi nemoch ima vu nogah, *laborans* l. *agrotans pedibus* 4. betesnik zbòg kamencza, (D.) od Flanka, *Calculi vitio laborans.*

Bèz, brèz, *Absque, sine.* v. Prèz, y ofztala, kojabi Dalmatinszka ovde imati hotel. 2. bèz, fatan, Hudi dúh. v. Vrág. 3. bèz [*Sol.*] v. Plátno.

Bèzg, (D.) baz, bazag, bàzg. *Sambucus, ci.* Bezgov, va, vo, (D.) bazgov, va, vo. *Sambucus, a, um.*

Bezgovje, (D.) bazgovje, bazagovje. *Sambucetum, ti.*

Bezgovina, (D.) bazgovina. *Lignum Sambuceum.*

Bezakonje. v. Krivicza. 2. v. Pravitas. Bezakonim. v. Norujem.

Bezakonito. v. Krivo. 2. bezakonito, fzramotno, Pogardno. *Injuriosè, contumeliosè, per injurias.*

Bez brojan, stofze nemoše iz broiti. v. Neizbrojen, y ofztala.

Bezochan, na, no. *Procax, cis, Petulans, Impudens, Insons, perfriçta frontis.*

Bezochno. *Immodestè, Impudenter, petulanter.*

Bezochnoszt, bezochanosztvo. *Immodestia, Impudentia, Petulantia, Procacitas.*

Bezopametnik, Ludjak. v. Bedak.

Bezposzlan. v. Lenyak.

Bezredan, prékoredan. v. Prezreden.

B ante I.

Biblia, ili szveto Piszmo. *Eiblia, orum, sacra scriptura, sacra littera.*

Kayje od Sz. Piszma. *Biblicus, a, um.*

Bìch. [*Scl.*] Kangyia, ili hangyia. *Flagellum, li, flagrum, scutica, verber.* 2. bich z-bikove kóše. *Taurea, a.*

Bichèvnik. v. Bichujuchi.

Bìchva. v. Hlachicze.

Bichújem, ali, bichuem-vati. [D.] bichevati, bichem-bitì, *flagello, as, are.* v. Bijem.

B I

Bichujuchi, cha, che. [D.] bichevnik. *Flagellans, anti.*

Bichuván. [D.] Bicheván, na, no. *Flagellatus, a, um.*

Bichuványe. [D.] Bicheványe. *Flagellatio, onis.*

Bida. v. Nevolya.

Bidan. v. Nevolyen, y ofztala.

Bíg. v. Bég.

Bijem, ali, biem - bitti, lupam-pati, mlatim - titi, Tuchem-chi, bubam-bati, buham - fiti, bijem, izbitti, vudiram - driti, fisztam - tati. (D.) hvafztam - hvifztati. *Percutio, is, ere, cædo, verbero, ferio, infligo, impono, injicio, infero plagam, l. verò plagas, verberibus afficio, fustibus, l. virgis cædo, pulso, & verbero, pavio, depavio, oppavio, ico, is, uro virgis.* v. Vuduram. 2. biem nogami, ili czopam zemlyu, pleszkam, [D.] Treplyem nogama, *Pedibus terræ illisis sonitum facio, supplodo, is.* v. Pleszkam. n. 2. 3. biem rukum ob ruku. v. Pleszkam. n. 1. 4. biem, bichem, korbachem, &c. sibam, *Flagello, as.*

5. bijem koga na szmèrt, *Cædo quempiam ad necem.* 6. bijem glavum ob zíd, [D.] Udaram glavum ò zíd, *Alido caput ad murum, collido caput ad parietem.* 7. bijem na vrata, t. j. kuchim na vratah, [D.] Kuczam, klapam na vrata, *Pulso fores, ferio fores, percutio portam.* 8. bijem, lupam, terem bombardum zíd, [D.] velyem ognym treszkam ú tvargyu, *Quatio murû tormentis oppugno.* 9. bijem z-bobekom ribe plaséçh, [D.] buczam - czati, *Percutio aquam pisces exagitando, exagito clavà pisces.* 10. bijem peneze. v. Kujem 11. bijem jedno daguvanye ob drugo, *Collido, is.* biem dlan ob dlan, *Collido manus.* 12. bijem zubmi, kossem. v. Skriplyem. 13. biem, ili zbijam, nabijam zemlyu, taraczam, *Pavio, is, pavio terram, pavimento, as.* 14. bijem, ili kujem selezo, *Duco ferrum.* 15. bijem

jem jako, *Acritter cado*. 16. bijem po-
menye, *Aliquatenus cado*. v. Bitti. Nam
hac omnia pulchrius, & intelligibilius ef-
feruntur in infinitivo. Kakti bitti zem-
lyu, *Pavire, &c.*

Bijemsze od drugoga. *Vapulo, as, are. ca-*
dor, verberor, percutior, icor, &c. biemsze,
borimsze, vojujem, harcujem z-dru-
gem, [D.] Arvamsze, udaram-sze, rat-
rimsze, boja bijem z-druzim, *Prælior,*
aris, ari, pugno, certo, decerto, bellum fa-
cio, conflagro, dimico, in eo pugnam, prælio
decerto, manus confero, acie congregior,
prælium comitto, depugno, pugno pugnam,
batuo, bellum gero. v. Ratimsze, y voju-
jem. 3. bijemsze odpertemi, ili raz-
preztertemi zasztavami. *Collatis signis*
depugno. 4. biemsze vudarëcz na vu-
darëcz, *Confero manum*. 5. bijemsze
z-tropum na tropu, seregom na sereg.
Dimico, as. 6. bijemsze z-rogmí, *Corn-*
nisco, ut, capra ad invicem.

Bijen, bien, na, no, bit, ta, to, tepen, lu-
pan, mlachen, hvifztan. *Verberatus, ca-*
sus, pulsatus, percussus, a, um. 2. bien
bichem, *Flagellatus, a, um*. 3. bijen
sibjem, sibran, *Virgatus, a, um, &c.*
v. Zbijen.

Bijenye, bienye, lupanye, mlachenye,
izbienye, izbubanye, [D.] Hvizztanye,
udarenye, udrenye. *Verberatio, percus-*
sio, onis, opuvium, verberatus, us. 2. bie-
nye sibami, sibanye, sibranye, *Virgatio,*
onis, virgatus, us. 3. bijenye paczkami,
paczkanye, *Ferulatio, onis, ferulatus, us*.
4. bijenye. v. Plefzkanye. 5. v. Har-
czuvanye. 6. bijenye zida, (D.) Ar-
vanye od míra velyem ognym, tre-
fzkanye ú mire, *Quassus muralis, oppug-*
natio arcis, civitatis, &c.

A on koi bie. *Percussor, oris, zove-*
sze.

Bík. (D.) Bàk. *Taurus, ri, vacearum ad-*
missarius. 2. Bík divnyi. *Urus, ri*.

Bikov, va, vo. (D.) od bàka. *Taurinus,*
a, um.

Bíl. v. Běl. 2. Bíly. v. Bilyacz. 3. Bil,
tretje persone. *Percussit*. ut : bilgaje,
percussit illum. 4. bíl, *fuit*; ut : gdeje
bil? *ubi fuit?*

Bilig, *quidam*, bilish. v. Zamerka. 2. Bi-
lig. v. Czily. 3. v. Zlamenka. 4. v.
Pechat. 5. v. Czimer. 6. v. Zlame-
nye. n. 5.

Bilim. v. Belim, y ofztala.

Bilish. *Terminus, ni, meta, a*. v. Bilig. n.
1. y Mejás.

Bilifam. v. Zlamenujem. n. 3. & 4.

Bilifan. v. Zazlamenuvan.

Bilifich, zlamenak. *Signum parvum, signa-*
culum exiguum.

Bilzëm - bilzi, bilje. *fui, fuisti, fuit, ad-*
fui, adfuisti, adfuit, eram, eras, erat, ad-
eram, as, at.

Bily. *Cilicium, y*.

Bilyacz. v. Guny.

Belyak. v. Belanyek.

Bio, bila, bilo. v. Bil. n. 1.

Biochuh. *Anulus catena, annulus cortina-*
lis.

Biograd. v. Belgrad.

Bír, sztanovit dohodëk. *Census, sùs, im-*
positio. ut : faciunt magnates tempore nu-
ptiarum, &c. qui suis subditis consueve-
runt certam taxam, quæ (Bír.) dicitur,
imponere.

Birfafen, na, no. (D.) Globjen, oglobjen,
t. j. koi je platil bantu, pedepszan,
na, no. Multatus, & multatus, a, um,
multa, l. multa punitus, plexus.

Birfásim - siti. (D.) Globim - biti, oglo-
bivam, *t. j. chinim platiti bantu, ili pe-*
depszu. Multo, & multo, as, are, mul-
tam, l. multam irrogo, pœnam accipio, ple-
cto, punio, pœna afficio, pœnam ab aliquo
summo, exemplum in aliquem edo, ani-
madverto in aliquem, ut in aliquem a-
nimadvertione. v. Kastigam.

Bírus, *t. j. koi na vòle vòzne pazku no-*
zi. Boarius, rij, bubulcus.

Bisim. v. Besim, y ofztala.

Biskot, pechkmet. v. Kruh. n. 3.

Biskup, pafztir, y poglavnik czirkveni.
(D.) Poglavicza czarkovni, veliki pòp.

Episcopus, pi, Antistes, Prasul, Pontifex.
2. Biskup, t. j. kufsak kurechi. *Uropygium, ij.*

Biskupia, t. j. chászt, y oblaszt biskupska. *Episcopatus, ùs, dignitas Episcopalis.*
v. Dicecesis. 2. Biskupia, t. j. biskupszka palacha, sztán, Grád, prisztolje biskupovo. *Palatium Episcopi, Aula, Domus, Habitatio Episcopalis, Sedes Episcopalis, Episcopium, ij.*

Biskupiu prieti, (D.) úzeti. *Munus, seu officium Episcopale suscipere.*

Biskupom bivam. *Episcopus, Pontifex, Antistes fio, &c. Pontificium munus subeo, munia Episcopalia accepto, bonum opus accipio.* 2. Biskupom biti. *Pontificium munus sustinere, munia Episcopalia exequi.*

Biskupszka palicza, (D.) Stáp, ili Scháp Biskupov. *Pedum, di.*

Biskupszki, ka, ko. *Episcopalis, is.* 2. Biskupszki, po biskupsko. (D. it.) Kakko Biskup, *more Episcopali* 3. biskupszki klopuk, kojega pri Masse, ali kakvom poszvetilischu, y blagoszlovu nozi, ili koruna biskupszka. *Infula, a, mitra, a.* 4. koi je vu takovom biskupszkom klobuku, *Infulatus, mitratus, zovesze.*

Biskupszki sztolec, na kojem szedi gda redi, &c. *Faldistorium, ij.*

Bisz. v. Sztochina. 2. v. Mahnitofzt.

Biszáge, (D.) Dvanke, dvojache. *Mantica, a, bulga, rum, corycium, hippopera.*

Biszan. v. Beszen.

Biszer, Gyungy. *Perla, a, gemma, margarita, margaritum, unio, bacca, bucca conchea, erichtheus lapis, &c. Prov.*

Lúda pamet, y mahnita.

Koja szvinyam biszer hita.

2. Biszer szvétél, chiszt, *unio exilluminatus, i. e. ad colorem alicujus accedens.*

3. Biszer podugovat, *Elenchus, Cylindrus.*

Biszera tãrgovëcz, ili kãga prodaje, kramar, *Margaritarius, ij.*

Biszera.

Imena, y dragoga kamenya. Akag, *Acchates.* 2. Ametist, *Ametistus.* 3. Beril, *Beryllus.* 4. Gyemant, *Adamas, antis.*

5. Granat, ili Granaticze. *Carbunculus, Calcedonius, Carbunculus Granaticus.*

6. Hiaczint, (D.) Czankvak, *Hyacinthus.* 7. Jaczinkt, nazlatni kamen, *Chrysolitus.*

8. Diaspar, *Jaspis, dis.* 9. Kopunov kamen, *Alectorius, ij. in ventre galli.*

10. Lasztovichni kamen, *Cheledonius, quem gignit hirundo.* 11. Rubin, *Pyropus.*

12. Jaszni kamen, *Carbunculus.* 13. Smaragd, (D.) Smerald, *Smaragdus.*

14. Turkis, *Eranus.* 15. Topaz. *Topazius.* 16. Zafir, *Zaphyrus.*

Biszerni, na, no. od biszera. v. Gyungyeni.

Bisznim. v. Besznem.

Biszter, tra, tro, chiszt, szvétél. (D. it.)

Czklen, t. j. Szteklen. *Limpidus, clarus, purus, nitidus, splendidus, a, um.*

2. Biszter, vedren. v. Jaszno.

Bisztra, ili hitra voda. v. Bërza.

Bisztranga, (D.) Pafzterva riba. *Truta, a. Truđa, piscis varius.*

Bisztricza. v. Szлива.

Bisztrimsze-tisze. *Claresco, is, ere.*

Bisztro, chiszt. *Limpidè, clarè.* 2. Bisztro, t. j. szpametno, mudro, tenko, razumno, *Acutè, argutè, ingeniosè.*

Bisztrocha, bisztrina, bisztroszt. 2. bisztrènye. *Limpitudo, nis. claritas, nitor, nitiditas.*

2. bisztrocha, ili tenkocha pameti, bisztro, ili hitro znanye, hitrina, tenchina pameti, *acies ingenij, acumen ingenij, vis ingenij.* v. Opaza. n. 4.

3. v. Vedro.

Bisztroszt. Idem.

Biszstvo. v. bitje. n. 5.

Bìt, ta, to. v. bijen. (D.) v. z-Bijen.

Bitev, va, vo, nesupely, czél. *Solidus, a, um.*

Biti, jeszëm. *Freq. bivam-vati. Sum, es, est.*

est. ut : mi sive *mo*, y bivamo vu Boghu. *Nos vivimus, & sumus in Deo.* 2. biti vu bitju, (ili D.) ú bichju jeszam, nahagyamsze - gyatisze, jatisze, (D.) Nahodimsze - ditisze, vu bitju, *existo, is, ore.* ut : *existere è domo*, biti, ali naytisze zván hise, *existere in domo*, biti, nahajatisze vu hise. *Contrar.* Nebiti nészëm, nenahagyamsze - jamsze - gyatisze - jatisze, (D.) Nenahodimsze - ditisze, nenamerivamsze - ritisze, *absum, es, est.* 3. biti pòd, *Subsum, es, est. cum casu ablat.* kakti, biti pod nogami, *subesse pedibus, &c.* 4. biti vu nutrë, *Insum, es, est.* 5. biti vu kojega pod oblaszti, biti vu ruke, (D.) ruczi, biti komu ú vlaszti, *esse in potestate.* 6. biti vu pameti, vu szërczu biti, *esse cura.* 7. biti zván szebe, izvan szebe biti, nebiti vu szveszti, nebiti pri pameti, *compotem non esse.* 8. biti pri szebë, pri pameti biti, vu szveszti biti, *esse mentis compotem, sanâ mente esse, sui compotem esse, esse sana mentis compotem.* 9. biti na hafzen, ili (D.) biti na koriszt, *esse usui.* 10. biti za vszako, (D.) biti do bar ú szvemu, biti za vszaku sztvar, vridan biti za szvega, podoban za szvakka, *ad omnia valere, ad omnia aptum esse.* 11. biti dobromu zakay god, (D.) biti vridan zastogod, *alicui rei esse.* 12. biti druge miszli, (D.) innako, ili drugacheje chuteti, *aliter existimare.* 13. biti jedne miszli, (D.) od iszte miszli biti, jednako, ili iszto chutiti, *idem sentire.* 14. biti naymlyssi, broitise naymlyssega, *infra omnes esse.* 15. biti nayvekssi, (ili D.) nayvechi, biti nad vszemi, (D.) nad szvimmi, *supra omnes esse.* 16. biti zvissega, obilno biti, (D.) od visse biti, *abundè esse.* 17. biti razlosno, pravo, razlofito, pristoyno, *consonum esse.* 18. biti na skodu, (D.) na stetiu biti, *esse damno, detrimento, &c.* v. Skoda. 19. biti dalko, daleko biti, ili dalech, *ab-*

esse, esse longè. 20. biti za potrebu, (D.) od potribe biti, *esse, l. habere necesse.* 21. biti veszelomu, [ili D.] veszelu, *esse bono, lato, hilarique animo.* 22. biti zdravomu, sztati dobro, usivati zdravja, *bene valere, esse bona valetudinis.* 23. biti dusnomu, *are alieno laborare.*

Bitje, sztális, sztánye, *status, us, conditio.* 2. bitje, szobsztvo, (D. item) sztavnoszt, szochansztvo, Vichnoszt, bivszto, szuchyanoszt, *Substantia, a.* 3. bitje sztvárik, ili duguvany, *Substantia, summa, a.* kakti: vu ovom sztói poszel, (D.) poszao, vu ovom sze dërsi bitje sztvári, ili duguvanya, *In hoc rei summa consistit, ex hoc Substantia rei pendet.* 4. bitje, t. j. Nárav, ili natura chlovechanszka, *Natura, a. vis, & natura, esse hominis.* 5. bitje, jeszto, narav, (D. it.) bíchtye, bisztvo, *Essentia, a, vis & Potestas.* 6. bitje kakovoga god duguvanya, ili sztvári, *Existencia, a.*

Bitti. v. Bijem 2. bitti zna dobro. *Ad pulsandos, exasperandosque alios excitatissimus, exercitativissimus.* 3. bitti, Iz bitti na szmërt, *diverberare usque ad mortem.*

Bittise. v. Bijemsze. 2. bijemsze sakami, (D.) Pesztamsze. *Pugnis certo.* v. Sakamisze.

Bivol. (D.) bivoo. *Bubalus, li. 2. Transl.* bivol, (D.) bivolina, Tovarina, chlovék k-nichemu neprikładën, *Hommo ineptissimus.*

Prov.
Tovar mesza, bëdëny juhe,
Notovari, tër údari.

Bivolicza. *Bubalis, lidis.*

Bivolzki, ka, ko. *Bubalinus, a, um.* kakti: bivolszko meszo, *bubalina caro.* Sic: *Thorax bubalinus. stragula bubalina, quæ olim ex pellibus bubalinis confecta, equis infestabantur.*

Bivoo, v. Bivol.

B L

Bizikalka. *Siringa, a.*

B. ante L.

Blág, ga, go. v. Chlovechen, y Milofztiven. 2. blág. v. Blagodarnik.

Blagaynik. *Fisca praefectus, Homo fiscalis.*

Blagaynichki, ka, ko. *Fiscalis, le.*

Blagdàn. v. Dën. n. 4. 2. Blagdan. v. Szvetek. 3. Blagdan, na, no. v. Szvetechni.

Blágdano, Profzlavno, Szlavno. *Solemniter.* v. Szvetechno.

Blágdanùjem- novati. v. Szvetím.

Blágo, Bogatfztvo, Imeték, (D. it.) bogatfztvo. *Divitia, arum., opulentia, opes, Gaza, a.* 2. blágo kralylevšzko, *Regia opes, Regum bona, Gaza regia,* 3. blago, imanye, imeték, *Facultates, um, opes, copia rerum, bona, comoda, res Familiares, res fortuna ampla, opes, & copia, opulentia, arum.* v. Imanye. 4. blago, y kay god chlovek vu imetku ima, *Substantia, a, Caput rei, l. rerum, Thesaurus.* v. n. 3. od kud velimo: Veliko blago ima, y kruto je bogat. v. Peculiofus.

Prov.

Naraveje takve blágo,
Nega komu neje drágo.

2.

Nayvekfeszu blága fztvári,
Gda za blágo gdo nemari.

3.

Kî kriviczum blago zpravi,
Tëga vnuku neofztávi.

4.

Kî vu tuje blágo hlepi,
Ov Szvojemsze malo krepí.

5.

Koi blágo vnogo lyubi,
Lahko z-glavum blágo zgubi.

6.

Lëpo blago je dobro ime,
Koje czvéte v-szako vréme.

5. blago sivuche, kakti: pászi ovo
blago, *Pascas hac animalia,* chuvay
blago, *Custodi animalia.* v. Sivina.

B L

17

6. Blago, fztóka, fztechenye, ili (D.) fzinovlye prigofzpodarenye, *Peculium, ij.*

Blago. v. Milofztivno. 2. v. Chlovechki. 3. blago, blagodarno, *munificè* v. Dareslyivo.

Blagochudnik, medoufztnik, blág iz rechi. *Affabilis, is.*

Blagodaran. v. Dareslyiv.

Blagodarim. v. Darujem, y ofztała.

Blagohranifche. v. Szramba.

Blagofzi ménè, *ò me beatum! ò me felicem.*

2. Blagofzi nyemu, *ò beatus ille! ò felix ille!* 3. Blagofzi tebe, *ò te beatum! ò te felicem!*

Blágozflov, blágozfzlovlénye. *Benedictio, onis, lustratio, onis, kakti:* Blágozfzlovlénye hife, *lustratio domûs.*

Blágozfzlovim - viti, blágozfzlavlyam - fzloviti - fzlavlyati, (D.) fzloviti - fzliulyati, blagodarivam - rivati. *Benedico, is, ere.* 2. Blágozfzlovim, t. j. krùh, vino, vodu, tráve, fzevéche, &c. *Sacro, as, are.* 3. Blágozfzlavlyam, dobro nazavam, (D.) nazivam, profzlavlyam blágozfzlovom, dajem blágozfzlov drugomu, se lejem dobro drugomu, *benè precor, benè opto alicui.*

Blágozfzlovitel, blágozfzlovéchi, cha, che. (D. et.) blágozfzlaulyalacz, blágozfzlivajuchi, cha, che. *Benedicens, tis.*

Blágozfzlovlénye. v. Blágozfzlov.

Blágozfzlovlyen, na, no. *Benedictus, a, um.*

Blágozfzlovlyiv, va, vo. *Quod sacrari potest.*

Blágozfzlivlyam. v. Blágozfzlovim.

Blágofzt. v. Chlovechtvo. 2. Blágofzt ú govorenyu, blagochudnofzt. *Affabilitas, comitas, tis.* 3. v. Obilnofzt.

Blágofztiv. v. Blág.

Blágofztivo. v. Blago. 2. v. Obilno.

Blágofztivoft. v. Blágoft. 2. Blágoftivoft komu prikazujem, kafemsze blágoftiv, *officia in aliquem confero, officiosum, obsequiosum me alteri exhibeo.* 3. Pridobivam koga vu blágofti, *aliquem officio vinco.*

C

Blago-

Blagovalacz. v. Jelec.

Blágovan. v. Pojeden.

Blágovit, ta, to. *Opulentus, a, um.* v. Bogat.

Blagovito. *opulentè.* v. Bogato.

Blágva, kneznicza, kralyevszka glíva.
Fungus ruber, fungus regius, fungus herilis, boletus, ti.

Blagujem - vati. v. Jém, & Edo.

Blanam. v. Delam. n. 3.

Blasen, na, no. *Beatus, a, um, felix, ab omni re felix.* 2. Doszta blasen, preblasen, (D.) prembblasen, *perbeatus, a, um.* v. Blasenik.

Blasenik, blasen. *Beatus, ti, vir celesti felicitati adscriptus. Fœmina, blasenicza, blasena, fœm. æterna beatitudini annumerata, beata, æ.*

Blaseno. *Beatè, felieiter.*

Blasenoga, ili, (D.) blasena chinim, ublasujem - siti, poblasenujem - seniti, blasim - siti. *Beo, as, are, beatum facio, beatum efficio, beatifico.* 2. Blasenoga krupto chinim, preblasenujem, (D.) preblasenivam - niti, *perbeatum facio.* 3. Poblasenujemsze, (D.) poblasenivam - fze - fenitifze, ublasenivamsze - nitifze, *beor, aris.*

Blasen ti, ô blasen ti, blágo tebé! ô te *beatum! ô te felicem!*

Blasenoszt, blasenosztvo. *Beatitudo, nis, beatitas, felicitas, tis, felicitas æterna.*

Blasenosztvo. *Idem.*

Blaten, na, no, (D.) kalom izmarlyan. *Lutosus, luteosus, lutulentus, limosus, oblimatus, cœnosus, a, um.* 2. Blaten pút, *lutosa via.* 3. Blatna czeszta, *lutosa semita.* 4. Blatno meszto, *locus palustris, lutulentus.* 5. Jezero blatno, *lacus cœnosus.* 6. Voda blatna, *aqua lutulenta.* 7. Polye platno, *ager oblimatus. cœno oblitus, limo obductus, palustris.*

NB. *Croata in his vocibus blasen, & blaten, ac similibus omittunt aspirationis notam, quam tamen servant Dalmata scribentes: blashan, blathan, &c.*

Blátim - titi, (D.) marlyam, omarlyati. kalim - liti, okalyivam - liti. *Luto, as, are, deluto, oblimo.* v. Oblachujem.

Blátni. na, no. *Paludosus, a, um.* v. Blaten.

Bláto, (D.) kál, hlib, gaczka, gaczkavina. *Lutum, ti, cœnum, limum, limus, palus, dis.* 2. Blato sméfsano z-plévami, *aceratus, a, um.* v. Tlák.

Blázen, nórcz. *Stultus, ti, fatuus.*

Blazina, (D) perina, pernicza. *Pulvinaris, culcitra plumea, pulvinarium.*

Blazinar, t. j. koi blazine napravlya. *Pulvinarius, culcitrarius, ij, &c.*

Blaznenye, (D.) pszovanye, pardenye ú rechih. *Blasphematio, onis.* 2. v. Gladenye. n. 2.

Bláznik, (D.) boghopfzovnik; t. j. koi proti Boghu, ali Szvetem govori, koi pszuje Bogha, ali Szvete. *Blasphemus, mi.* 2. Blaznik. (D.) *Adulator, Assentator, oris.* v. Prilizavec.

3. Blaznik *idem quod blazen apud Dal.*
Blaznim - niti, t. j. proti Boghu, ali Szvetem govorum, (D.) pszujem pszovati, ospzovati Bogha, ali Szvéte, kunemkleti Bogha, ali Szvéte, pardim - diti Bogha rechima, aliti sztvár Szvetu. *Blasphemo, as, are.* 2. Blaznim, norugem, *stultizo.* 3. Blaznim. v. Gladim. n. 3.

Blaznoszt, t. j. proti Boghu, ali Szvetém govorenye, (D.) pszovka, prema Boghu, ali Szvetem, pszoszt, pszovanye. *Blasphemia, æ.* 2. Blaznoszt. v. Szpachenye. 3. v. Noria. 4. Blaznoszt. *Adulatio, assentatio, onis.* v. Prilizavanye.

Blaznosztjum, koi je ospotan, ili (D.) opszovan. *Blasphematus, a, um.*

Blazlyiv, va, vo. *Blasphemus, a, um.*

Bléd, da, do, (D.) blid, da, do. *pallidus, a, um, exanguis, luridus.* 2. Bléd maléhno, ili nekuliko, szubléd, nabled, obled, da, do, *subpallidus, pallidulus, a, um, pallefcens, exalbescens.*

Blé.

Blédem - deti, [D] pobledivam - diti, b vam, ili posztajem blid. *Palidus fio, exalbesco, expalleo, expallesco, palleo, palleo.*

Bledem - bleszti, t. j. bechim - chati, balo, as, vocem edo ovis. bléde, balat. v. Bechim. 2. Bledem, t. j. tepem jezi kom. v. Berbochem. 3. *Transl.* Bledem, t. j. vezda ovo, vezda ono bedaszto, (D.) szad ovo, szad ono ludo, govorim, *blatero, as, are, insulsè, inconsideratè, ineptè loquor.*

Bledenye. v. Bechanye. 2. *Hallucinatio, onis.* v. Berbochenye. 3. *Transl.* Vezda ovo, vezda ono bedaszto y nefzpametno govorenye, *inculta, inconsiderata, ac inepta locutio.* 4. v. Bledofzt.

Blédofzt, bledènye, (D.) blidofzt, blidillo, poblidenye. *pallor, lutor, oris.*

Blédyszem, (D.) blidyszam, *palleo, es, ere, pallidus sum.*

Blék. v. Bechanye. 2. Blék, t. j. kúsz, fálát. *Frustum, ti, frustulum.* 3. Blék, t. j. kërpa, odèra, *commissura, junctura, a.* 4. Blék, *pustula, a, ulcus, eris.*

Bleszikanye, (D.) blifzk od munye, szivanye od munye, lampanye. *Fulguratio, onis.*

Bleszíkam - kati, (D.) munye hitam, lampam - tati. *Fulguro, as, are, fulgurio.*

Bleszk, oblefzk, bleszikavicza, (D.) munya, blifzk, szivanye od munye, szafziane, lampa, szvetlofzt treszkovita. *Fulgur, ris, fulgor, fulgetrum, fulgetra, a.* 2. Bleszk pticza. *Rubicilla, a, pyrula, a.*

Bleszikavec, (D.) szévalacz. *Fulgurator, oris.*

Blíd. v. Bled, y ofztala.

Bliha. v. Plyufzka.

Blihnujem - nuti vodum, polevam. *Perfundo aqua.* 2. v. Plyufzkam.

Blis, blíse. *Cominùs, propiùs.* Blise. *Idem.*

Blifnei, ja, je, (D.) izkarnij, ja, je. *propinquior, proximior, vicinior.*

Blifnik. v. Szufzed.

Blifnyi, a, nye. (D.) blifni, izkarni, *vicinus, proximus, propinquus, a, um.* 2. Blifnyi jako, *vicinissimus, propinquissimus, a, um.* 3. Blifnyi mejas. *Accola, a, finitimus, conterminus.*

Blifnoszt. v. Blizocha.

Blitva, (D. it.) bitva, meko zelye. *Beta, a, blitus, l. blitum, bletum.* 2. Blitva pitoma, *beta hortensis.* 3. Blitva divja, *beta sylvestris. Lege Limonium.*

Blitven, na, no. *Belaceus, a, um.*

Blitvenicza. v. Blitvenyak.

Blitvenyak, (D.) blitvenicza, ludoria, nefzlanschina, t. j. chlovek velik, ali nefzlan, y nefmahen. *Homo plumbeus.*

Blizanacz. plur. blizanczi, t. j. za jedno rojeni. v. Dvoyki.

Bliznicza. v. Nado.

Blizocha, blifnoszt. *Vicinitas, tis, vicinia, a.* v. Szufzedfztvo.
Iz bliza, *cominùs.*

Blizu, na blizom, (D. it.) kòd, kòn, ùz. *ut: kòd mene, ùz mene. propè, juxta, vicinè.* 2. Blizu jako, *proximè, vicinissimè, propinquissimè.* 3. Blizu sztojechi, *accola, a, conterminus, confinis.*

Blud, zahod, prekanenye, (D. it.) privarenye. *Error, oris, erratum.* 2. Blud, zahod iz púta, zablud. *Erratio, deviatio, onis.* v. Zabludenye. 3. Blúd. v. Bludnoszt. 4. v. Greh.

Blúdèn, na, no. *Vagus, a, um.* v. Bludnik.

Blúdenye. v. Blud.

Bludim - titi, zablugyujem - diti, zahajam, zayti, zahajati, prekanyujem szenitifze, falim - leti, falingu chinim, gressim putá - v - gressiti, (D. it.) zahodim - zachi, szagrefsugem - siti, pomenkavam - kati, privaramsze - ritifze, szkitamsze - ratifze. *Erro, aberro, as, are, vagor, & erro, ducor errore, labor, eris.* v. Zablugyujem. 2. Bludim, gressim, lotrujem, praznujem, (D. it.) szagrefsujem nechiszto, bludno, *Eluxurior, luxu-*

luxurior, libidinor, aris, lascivio, luxurio, &c. 3. Bludim, t. j. iz puta zhajam-zeselfzem - ziti - jati. *Freq. deflecto à re-cta via, declino à via, abeo è via.* 4. Bludim jako, *exerro, as, are.* 5. Bludim, falim, gressim navlaszt, hotoncze, ili szamohotno, *studio, deditò operà, consultò vagor. Unde dicimus: zabludilje, (D.) zasaoje, totò aberravit viâ, l. totam aberravit viam. Et: vu bludu biti, in errore versari.* 5. Bludim neznajuchi, *erro per imprudentiam, per errorem labor.* 6. Bludim pametjum, zahajam pametjum, zhajam zpameti, zmetamsze - sztisze vu pameti, (D.) izgubivamsze - tisze ú razumu, ú szveszti, zpachujemsze - chitische ú gláve, zahodim-chi s'pameti, izhodim-ziti iz pameti, zaludivam diti, zableschijamsze - tisze ú pameti, idem ú neznane, hodim ú nevidu, *evagor, mente distrahor, mente aberro, alucinor, &c.* v. Manenujem.

Blúdimsze - tisze. *Blandior mihi, blandiri sibi.*

Bludni, na, no. v. I.oter.

Blúdnik, koi drugoga bludi. *Traductor, deceptor, oris.* 2. Bludnik, koi bludi. *erro, onis, errabundus. Fam. bluditelicza, errabunda.* 3. Bludnik. v. Eretnik.

Bludno. *Vagè, erraticè.* 2. Bludno, lotreno, *luxuriosè, incestè, libidinosè, intemperanter.* v. Nechiszto n. 2.

Blúdnoszt. v. Praznoszt.

Blúdom, ili falingumsze napunyavam, *impleor, imbuor errore.*

Blutta od vina, *mucor, oris.* v. Plesznivoszt.

Bluttimsze, uzblutimsze - titische, *mucesco, is, ere.* v. Plesznivem.

Blyujem - vati, rigam - gati, poblyuvamsze - vatisze, izrigujemsze - gatisze, povracham - nuti jesztvinu, (D.) povratiti jesztoichku, mechem - tati van izszebe. *Vomito, as, are.* 3. blyujem jád, y chemer betegá, *evomo virus acerbita-*

tis, & infirmitatis. 4. *Transl. blyujem peneze, t. j. szim, y tam potrafam, evomo pecuniam, bona, &c. Cic.* 5. Blyujem drugoch, (D.) zopet blyujem, &c. *Revomo, rursus vomo.* 6. Poblyuvavamvati. *Vomitu iniquino.*

Koi blyuje, (D.) blyuvalacz, *vomitor, oris. Fam. blyuvachicza, vomitrix, cis.*

Blyuvajuchi, rigajuchi, cha, che. *Vomens, tis.*

Blyusch trava. *Asparagus sylvestris.* v. Spargá.

Blyutav, va, vo. *Lividus, luridus, a, um, esanguis.*

Blyuvan, izblyuvan, izrigan. *Vomitus, evomitus.*

Blyuványe, rigánye. *Vomitio, onis, vomitus, us.* 2. Blyuványe, ili kay chini blyuvati, (D.) Uzrigni, *vomitorius, l. vomitorium, ij.*

B ante O.

Bó. v. kayti.

Bòb. *Faba, a, boona.* v. Ateramnum. 2. v. Refrina.

Prov.

Bòb, lük, y korenye,
Kalugyerfzko já jedénye.

3. bob mladi, *fabæ recentes.* 4. bob vu kore, ili mosnicze, *fabæ folliculata.* 5. bob iztuchen, *fabæ fracta.* 6. bob zernaszt, ili velik, *fabæ major.* 7. bob mali, bobicza, (D.) bòbak, *fabæ minor.* 8. v. Conchis.

Bòbak. v. Bob. n. 7.

Bobinka, Kozicza. *Variola, a. Morbillus, Pustula.* v. Acrochordon. 2. v. Zlamenka.

Bobov, va, vo. Bobni, bna, bno. *Fabaginus a, um. Fabalis, le.*

Kay Szliffá k-bobu, (ili D.) stofze prisztoi boba, *Fabarius, a, um.* 2. Bobov kolach, ili pogacha, *Fabacia, a.* 3. Bobova, mosnyicza, vu koje zerno raszte, komuska, rép bobov, (D.) ofzad, *Fabago, inis. Fabalia, um. Fabaginum*

ginum acus. Plin. Lib. 18. Cap. 12. Sed major pars malunt fabalia matura sativonis, quàm trimestrem fructum ejus, Arnavada bē nekojem zelene josche mofnyicze, ili (D.) mohune z-mladēm bobom kuhati ter jefzti. Col. testatur lib. 2. id antiquitūs rusticos fecisse.

Bobova luschina, oblupek, kora, mofnyicza, (D.) Mohuna, *Faba tunica, Concha fabae, Siliqua, & Folliculus, Operculamentum fabae.*

A nuternya ona béla, *Bucca, &*

Bobova melya, (ili D.) Múka. *Farina fabacea, lomentum, ti. 2. Bobova zlamenka, ili oko od boba, Hilum, li. 3. Bobova szlama. Bobovina, Fabale, is, stipula fabalis, scapus fabae, Fabalia, um, Fabago, inis.*

Bobovnyak. (D.) Bobovnik. *Telephium, ij. v. Laver.*

Bobovo Szternische. *Fabalia, um. 2.*

Bobovo szteblo, *Faba scapus. v. Bobova. n. 7.*

Boch. v. balangya. n. 3.

Bòczi. v. boki.

Bòdecz. [D.] Protiszka, Probod. *Cordiacus, ci, Pleuris, dis. Pleuritis, dis, Cordiacus morbus, Cruciatu membranae, lateris, Punctura, & 2. Bodecz, Bodechi, t. j. koi bode, Punctor, oris. Pungens, tis.*

Koi bodecz tērpi, *Pleuriticus, a, um.*

Bodem-szti, obadam, podbadam-boszti-badati, [D. it.] Bodem-badnuti, Baczkam-nuti-kati, Peczam-knuti, *Pungo, is, ere, stimulo, Pungo aculeis, Fodico.*

Boden, na, no. *Punctus, a, um. v. Uboden.*

Bodenye, Obodenye, Vbodenye, Obadanye. [D.] Badnutje, &c. *Punctura, & Punctio, Punctus, ūs. stimulatō, Exstimulatio. 2. Bodenye od szkērbi, tūge, nevolye, &c. Punctio sollicitudinis, cura, miseria, &c.*

Bodes, Hangyar, [D.] Hanschar, Punnal, Tolih. *Pugio, oris, Clunaculum, Parazo-*

nium, mucro, Clunabulum.

Bodesek, Hangyaricz. *Puginolis, is. & Pugiunculus, li.*

Bodesi, Tuge, nevolye, &c. *Aculei sollicitudinum, &c.*

Bodnyak, Bodnik, oszten. *Stimulus, li. Aculeus, ei. Bucentum, Acena.*

Bóg. v. Bogh.

Bogat, Bogatecz, Bogatus, [D. it.] Blágovit, Uzmosan, Bogatacz. *Dives, Locuples, etis, Divitijs affluens, Opulentus, Opibus, & copijs praditus, Homo cui amplissima sunt Facultates, fortuna, opes, & copia, Opibus florens, abundans, affluens. &c. Prov.*

I.

Vszi bogati bit nemogu,
Vbog, y bogat hvali Boghu.

2.

Je Bogatczem tesko vmrēti,
Jos tefeje vu ray preyti.

2. Bogat jako, Prebogat, [D.] Pribo-gatti, ta, to, *summè opulentus, Ditissimus, Pradives, tis. 3. Adject. Bogat, ta, to. Dives. v. Bogat.*

Bogátem-teti, Bogat bivam, Obogatu-jem-teti, [D. it.] bogattim-titi, Uchin-itizze bogat, *Ditesco, is, ere. Dives fio, Ditor, Locupletor, Divitijs augeor. 2. Bogatēm, t. j. drugoga bogatoga, [D.] bogatta chinim, Napunyavam blagom koga, Dito, as, are. Divitijs augeo locupletō, alium divitem facio.*

Bogato, [D. it.] Blagovitto. *Opulentè, Opulenter, Copiosè, abundanter, largè, affluenter, largiter, oppiparè. v. Obilno. 2. v. Prebogato.*

Bogatšzēm, [D. it.] Uzmosanszam. *Dives sum, divitiis affluo, rerum omnium copiā abundo.*

Bogatšztvo, *Divitiæ, arum. v. Blago. n. 1. Prov.*

Vekša szkərbje szad chlověku,
Za bogatšztvo, neg za diku. *Ritt.*

Bógh, Dobro neizmerno, Visnyi, Previsnyi, Neizmerni, [D. it.] szamov-laszti

lašzti vladalacz od neba, privisni v-ladalacz od szvíta. *DEUS, ei, Numen, nis. Divinum Numen, Prastans aterna natura, ens entium, omnipotens, tis.*

Prov.

Komu Bógh, tomu szvetczi. *Ritt.*
Bógh szvoy kêm obeta Ray,
Všzi szvetcziszu na nyegov kray.

Vzemi ovdé v-pamet. Trémi nekoi literami, ili szlovmi píssu réch ovu: Bog, vnogi pák chetiremi, Bogh. kak y glaszovit on píščecz vnogo, postuvani otěcz Ferencz Glavinich Reda male bratje Sz. Franciska boghoszlověcz, y Prodekator Apostolszki píščalje, y prikładnoszt vu prihodu knyíg šitka szvetěh poštavilje na ov nachin.

Buduchi da Bógh ofzobite vu szěbė od vėka ima kreposzti, naymre; daje Vszėmoguh, Muděr, Pravichen, y doběr, kojega vszėmoguchnoszt kasefze vu sztvorjenyu, mudroszt vu ladanju, pravicza vu pokaranyu zléh, á dobrota vu pláche dobrěh. Radi kěh (menesze vidi) ovo ime Bógh, vszakém jezikom chetiremi szlovi písfesze: Sidovszki *JEQA*, y zatoga zva-hu *Tetagramaton*, t. j. ime od chetireh szlov, ili liter. Diachki, *DEUS*. Gěrchki, *TEOS*. Szlovinszki, *BOGH*. Nemski, *GOTT*. Spanyolšzki, *DIOS*. Francuzszki, *DEUS*. Turšzki, *ALLA*. vrėdno je da y mi po Horvatszki píšsemo literami ili szlovi chetiremi *BOGH*, ter rechovu, vu ov rėd polosimo.

2. Bógh sztvoritel szvéta, Bógh vuchinitel v-szega, neba, y zemlye, *Deus opifex, edificatōrque mundi, Deus effector, atque molitor mundi.* 3. Bogh vszėmoguchi, *Deus Omnipotens.* 4. Bogh jeděn vu bitju, rasztrojen vu szobsztvėh, jeděn vu bitju ili vu szebe, á troi vu szobsztvu, ili priszobah, t. j. personah, *Deus naturā unus, triplex bipostasi, Unus in Deitate, trinus in per-*

sonis. 5. Boghmije szvedok, *Deum testor, Deus est mihi testis.* 6. Bogh pomáše, ki pripomáše. [D.] Bogh pomága, tkošze pomaga, *Deus facientem adjuvat.* 7. Bogh neday, odverni, ali obchuvay Bógh, mentuy Bógh, [D.] szachuvao, nedao Bogh, ukloni, ali uklonio Bogh, *Deus avertat, averuncet.* v. Neday Bogh. 8. Bogh dáy [D.] Da Bogh dá, jėda Bogh dá, *faxit Deus.* 9. Ako Bogh dá, *si Divina l. Dij faverint.* 10. ô dabi Bogh dal! *Utinam Deus daret, & approbaret.* 11. Radi Bogha, za lyubav Bosju, za Bogha, *Dei causā, propter Deum, Dei amore, Dei Gratiā.* 12. Bogh sztobum, mír sztobum, *vale cum Deo bono, vale cum benedictione Dei, vale & Deus sit tecum.* 13. Bogh day szrechu tvojemu chinenyu, *Deus approbet, fortunet, secundet, provehat tuum factum, opus institutum, conatum, &c. Quae etiam pluraliter aptè efferuntur. Dij esse velint rata instituta tua, Dij faxint, ut instituta tua felicia, faustaque sint. ut: instituta tua optimum finem sortiantur, Dij faveant, aspirent instituto tuo; adsit Deus instituto tuo, felicitent superi institutum tuum, sit faustum, felix, quod aggredieris. Bene fortunet Deus labores tuos, faveant superi conatibus tuis, opto, ut quod instituisti superis, bene faventibus feliciter absolvas, feliciter cedat, quod instituisti, è voto, sententia tibi currant omnia, quae cepisti, Christus bene capta secundet, prosperetque.* 14. Po Bosjem nazveschenyu, [D.] objavlenu, *Dei monitu, Admonitu Dei.* 15. Po Bosjem daru, po miloszti Bosje, [D.] Bosjoy, *Dei munere donoque, Dei beneficio.* 16. Z-bosjum volyum, hote-nyem, pomochjum, [D.] Po Bosjoy voli, *Deo volente, Deo juvante, promovente, Deo bene juvante, Dei auxiliō, Consiliō, Beneficio, lumine, voluntate, & Providentiā Dei, Deo gubernatore, Di-*
vino

vino numine auxiliante. 17. Po milo-
szérdnoszti Bosje, [D] po milo szard-
ju Bosjem, *Deo miserante.* 18. ô Bose
moy dobri, & *Deus mi bone.* 19. Po-
mozi Bogh, zdravo, daszimi zdrav,
salve. 20. Zdravo, Bogh sztobum, *va-*
le. 21. Za Boga lyudi vzeti. v. Indi-
getes. 22. Bogh, hisni, ili domachi.
v. Lar. n. 2. 23. Bogi domovine,
Dij Patrij. *Prov.*

Ni nad Bogom Goszpodara,
Nad Czeszarom ní glavara.

Bogh te zdravo dërsi, [D.] uzdarfaote
zdravo Bogh, *Servet te Deus incolumen,*
faxit Deus, ut diu te sospitem, & in tu-
ta, ac in integra salutis conservatione ha-
beas, vale, valebis, valeas, valeto, be-
ne valeas, bene, ac feliciter, felicissimè
valeas, quàm felicissimè valeas, vale per-
optimè.

Bogh te od toga odverni, oklonite Bogh
toga. *Deus hoc à te avertat, absit hoc*
à te.

Boghti day dobro jutro, ali dobër dën.
Taxit Deus, ut hoc mane candidum l. hic
dies candidus, tibi illucescat, l. illuceat,
Bonum mane tibi opto, precor, desidero,
felix tibi hujus diei exortus, precor, ut
hic Sol felix tibi illuxerit, opto, ut hic
dies felix tibi appareat, multum tibi pro-
sseritatis asserant emergentis solis radij.

Boga bojech, Boga bojazliv, [D.] Bogo-
milli, umilyen. *Pius, Religiosus, Devo-*
tus, a, um. Pietate praditus, summâ pic-
tate ornatus, piissimus, a, um, Deum
timens. v. Pobošen.

Boga boyno. *Piè, Religiosè, v. Pobo-*
šno. 2. Boga boynolyuczto, pius
& religiosus catus, populus, pia turba ju-
storum, catus salvandorum.

Bogolyubitel, [D.] Boglyubnik. *Vir re-*
ligiosus, Vir amans Dei.

Bogolyubnik. *Idem.*

Bogolyubnoszt, Bogolyubsztvo, v. Bo-
jazlivoszt.

Radi Bogolyubnoszti, za Bogo lyu-

bnoszt, *Pietatis causa.* 2. Bogo lyubu-
bnoszt prema szvetem. v. Pobošnoszt.
n. 3.

Bogomil. v. Boga bojech.

Bogo Neverëcz, Bogonevernik. v. Eret-
nik.

Bogo Neverosztvo. v. Eretinsztvo.

Bogo Pszovnik. *Blasphemus, mi.*

Bogo Rodicza. *Dei Genitrix, Theocos.*
2. Bogo rodna Devicza, *Dei Genitrix*
Virgo. v. Goszpa. n. 2.

Bogoszlovëcz. *Theologus, gi. Rerum Divi-*
narum peritus.

Bogoszlovni, na, no. *Theologicus, a, um.*

Bogoszlovosztvo. *Theologia, a. Rerum Di-*
vinarum peritia. 2. Zvëršiti navuk, ali
ték Bogoszlovosztva, *Theologia curri-*
culum conficere, Theologia cursum absol-
vere.

Boja. v. Hahar. 2. v. Farba, y osztala.

Boja Zachtek. v. Borenya.

Boja konëcz neznan. *Belli exitus anceps,*
& dubius. 2. vu Boju otayna mestria
na obladye, Boyno prekanenye po
mestrie otanye, [D.] prevarka, ili
varka boyna, boyna hitrina, *stratage-*
mat, is. 2. Mestrium otaynum vu bo-
ju koga prekaniti, [D.] Privariti ko-
ga varkum ob boja, ili hitrinum, *stra-*
tagemate aliquem fallere.

Vu boju Pomorenye, Porafanye,
Cædes, is. strages, is.

Bojazan. v. Bojaznoszt.

Bojazliv, va, vu. Plaslyiv, *Timidus, pa-*
vidus a, um. pertimescens, Timorosus,
Homo nullius animi, Meticulosus, Ma-
tula. v. Sztraslyiv. 2. v. Boga bo-
jech.

Bojazliveje. *Timidius. 2. Augustius, San-*
ctius.

Bojazlivo, plaslyivo, sztraslyivo, [D.]
sztraffivo, sztrahom. *Timidè, Timi-*
dè animò, dubitanter. 2. bojazli-
vo, bogolyubno, bogabojeche, Po-
bosno, *piè, Religiosè, sanctè, augustè,*
sanctè, & Augustè. 3. bojazlivo, tiho,
che.

chedno, razumno dërſanye, t. j. gdaſze koi, tak lépo dërſi, damu nigdo nemre prigovoriti. *Modestia moderata, & temperata, Compositio modesta.*

Bojazlivofzt, [D.] bogolyubſztvo. *Pietas, tis. Timor Dei. v. Inferiùs.*

Bojaznofzt, ſztráh, plaſivofzt, [D. it.] bojazan. *Timiditas, tis. Timor, pavor, terror, horror, formido, metus, ùs.* 2. bojaznofzt, ili ſztráh zavdajem, dodajem, *affero, injicio timorem, terrorem affero, incutio metum.* 3. Od bojaznofzti, [D. od bojazni] ili ſztraha ofzlobagyam, *Abjicio, expello, aufero metum, ejicio timorem, abduco aliquem à metu, absterco.* 4. Prez bojaznofzti, [D.] prez bojazni, *sine metu, metu vacans.*

Boimſze-jatiſze, ſztraſſimſze-tiſze, plaſimſze - ſitiſze, ſztrefzamifze, trepechemi ſzërcze od ſztraha. Prepadamſze-ſztifze, obhajame ſztráh, (D.) ob hodime, obachi koga ſztrah, pripadamſze - ſztifze - datiſze, tarpim ſztrah. *Timeo, es, cre. Tormido, metuo, extimesco, in metu sum, vereor, paveo, exalbeſco, timore afficior, pavore occupor, timorem concipio, timore concutior.* 2. boimſze, y ſztraſſimſze jako, dërſchem-tati od ſztraha, [D. it.] zgro-nivamſze-nitiſze od ſztraha, *deformido, as, are, timesco, horreo, horreſco; metuo vehementer.* 3. boimſze za koga, damuſze kakovo zlo nezdodi, *metuo, 1. timeo alicui malum.* 4. boimſze od koga, *metuo, vel timeo ab aliquo.* 5. boimſze da ne, *timeo, metuo, vereor ne, vereor ut, vereor ut ne.* 6. pobojamſze-jatiſze, *subtimeo.*

Bòk y ledovje. *Latus, eris, lumbus, pleura.*

Bòki Teſchina. (D.) boczi, Taſche boczi, Taſchina. *Ilia, um. latera, um. 2. Iz boka, à latere, lateralis, le.*

Bokvicza. v. Terputecz.

Ból, Mùka, [D. it.] boleſzt, bolezan, *genet: zni, bolnoſzt, bolovanye. Do-*

ler, oris, cruciatus, ùs, angor, acerbus animi ſenſus, & dolor, agritudo, & vexatio corpporis, adverſa valetudo, agritudo. ból ſzmërtna, *dolor mortiferus,* ból ſzkrovna, *potanya muka, dolor cæcus.* v. Beteg.

Prov.

1. Gdè koga bolí, radſze ondè pipa.

Vulneratus ſemper plagas contrectat.

2. Gde koga bolí,

Rad ondè ruke dërſi.

ubi quis dolet, ibi & frequenter manum habet. 2. ból ledovja, ledovnicza, terganye, zavijanye okol bokov, (D.) boleſzt od bedre. *Iſchia, Iſchias, dis, ſciatica, a. dicuntur autem Iſchiaci, 1. iſchidiaci, qui coxendice laborant. Plin. Remedium tale dat: mox aquam bibere catillo, i. e. parvâ ſcutellâ, mirè id prodeſt iſchidiacis.* 3. Ból tërбуha, tormina, um. Rem. *Anas viva ventri apponatur, morbus tranſibit, & anas emorietur. Cornel.* 4. Bol od griza, zavijavicza, *collica, a, dolor collicus. Rem. mucus candela ex emunctorio, ſi bivatur in modico cremato, ſedat.* 5. Bol, ili Natiſzkavicza, kâ dohaja od zime na petu, *pernio, onis. Rem. v. Repa n. 1.* 6. Ból vu kotrigeſh, [D.] boleſzt z-globna, ú ſzklanyih boleſzt. v. Beteg.n. 18. Koi takvu ból ima, *Articularius, a, um. zovesze.* 7. ból telezna, *Corporis dolor.* 8. ból zubna, *dentium dolor.* 9. bol glavna, *Capitis dolor.* 10. bol gërla, (D.) Garlavicza, Zadufnicza, zadvicza, *Angina, a. Rem. v. Schiricza.* Bolan, na, no. v. Betefen. 2. bolan, tuſan, tuſben, boleſtlyiv. *Doloroſus, a, um. Dolens, tis.*

Boleme bubregi, obifztja, boki, y ledouje. *Labore ex renibus, latere.*

Boleſzna Sztvár. *Dolendus, a, um.*

Boleſzno. v. Saloſztno.

Boleſzt, v. Bol. 2. v. Saloſzt.

Boleſztan. v. Betefen.

Bolime-leti, Chujem, chutim bol (it.D.) bolu.

bolujem - lovati, *doleo, es, ere.* 2. bolime tērbuh, chrévo, &c. *laboro graviter ex ventre, intestinis.* 3. bolime glava, noge, &c. *laboro ex capite, l. capite, pedibus, l. laboro dolore capitis, pedum.* 4. bolime, t. j. salmije, ili salujemfze, *doleo, es, indoleo, dolenter fero, capio dolorem, dolore ardeo, angor animo, excrucior.* 5. bolimi iz duffe, ili duffame boli, *mordeor conscientiā, mordet me conscientia.* 6. bolime jako, (D.) veoma bolujem, *perdoleo.*

Bolimfze. v. Salmije.

Bolnicza, betesnicza, *agra, a.*

Bolsęga ūchiniti, *meliozem facere.*

Bolsi, *melior, oris.*

Bólta, (D.) bóta, chyemer, *fornix, cis, testudo, camera.* 2. bolta tērsztena, *camera arundinea.* 3. v. Staczun.

Boltam-tati, (D.) chyemerim-riti, gradim na bótu, *fornico, as, are, fornicem extruo, l. fornices facio, camero, as.* v. zidam. n. 5.

Boltan, na, no, (D.) uzidan na bótu, na chyemer, *cameratus, fornicatus, a, um. ut: boltana hisa, (D.) kuchya na botu uzidana, fornicata domus, boltana czirkva, fornicatum templum, boltano fztanye, cameratum edificium.*

Boltanye, (D) uzidanye na bótu, na chyemer, *concameratio, onis.*

Bolvan, prilika bolvanszka, (D.) uragodusni bog, kíp, *idolum, li, simulacrum, imago, & signum falsi Dei.* 2. bolvan, bolvanin, bolvanik, t. j. koi bolvanom fzlusi, ali nye moli, (D.) kipoklanalacz od nebogova, nevernik, kipochasztitel, *idololatra, a, idola colens, idolatra, gentilis, ethnicus, idolis serviens, idolatram agens, idolorum cultor, (akoje senfzki szpól, idolorum cultrix.* v. Pogannin.

Bolvane molim, bolvanom fzlusim, klanyamfze-nyatifze, (D.) klanam laslive bogove, klanamsze lasivim bogovom, kipo klanam, chasztim nebogo-

ve, *idola colo, idolis servio, idololatriam ago, & exerceo, falsos Deos veneror.* 2.

Koi bolvane, ili kipe bolvanszke zrezava, *Hermoglyphus idolorum, zovesze.*

Bolvanszka szlusba, bolvansztvo, (D.) kipo chasztjenje, pogansztvo, *idololatria, a, idolomania, simulachrorum servitus, idolorum servitus, eultura.* 2. Bolvanszka czirkva, *delubrum, bri.*

Bolvanszki, ka, ko, *idololatricus, a, um.* 2. bolvanszki aldov, (D.) poklon, *idolothysia, a.* 3. bolvanszki offer, ili aldov, *dár bolvanu dán, idolothytum, ti.*

Bolujem. v. bolime.

Bolye, *melius, potius, satius.* 2. bolye, y razlosneje, *melius, & aqius.* 3. bolye malo, pobolye, *meliusculd.* 4. bolye přecze, *multo melius.* 5. v. Optimè. n. 2. 6. v. multo. n. 2.

Bolyęga, ali bolsęga chinim koga, *meliozem facio quempiam, reddo aliquem meliozem.*

Bòr, ili borovichno drévo, (D.) szmrék, *juniperus, ri.*

Boracz. v. Boritel.

Borága, (D.) krafztavicza, liszichina, *borago, corago, nis, buglossum, nepenthes. Vino injecta tristitiam discutit, & hilaritatem animi inducit.* v. Buglossa.

Bòran. v. Ovën.

Borenik. v. boracz.

Borenya, boja, poboja zacheték, *praludium pugna, pralij, &c.*

Bòrenye, vojuvanye, arvanye, *dimicatio, onis, lucra, lucramen, lucratio, palastra, agon.* v. Agonia, & agonisma. n. 1. 2. borenye junachko sztojeh, *pugna stataria.* 3. borenye konyanichko, *pralium equestre.* 4. borenye pefichko, *pralium pedestre.*

Borimsze - ritisze, (D.) arvamsze, ervamsze - vatisze, *luctor, aris, certo, decerto, lucro, as, in agone contendo, impugno, oppugno.*

Bóritel, (D.) boracz, borenik, *agonista*, *a*, *athleta*, *luctator*, *palæstricus*, *ci*, (etiam *palæstrita*, *cùm de fœm. dicitur*,) *certator*, *pugil*, *gymnicus*, *ci*.
 Bóritèlov dár, *agonothesia*, *a*.
 Borov, va, vo, borovichni, na, no, (D.) szmrékov, *juniperinus*, *na*, *num*. 2. Borovo, ili borovichno zernye, (D.) szmrékina, jagode od szmréke, *bacca juniperi*, l. *grana juniperina*.
 Bórovísche, (D.) szmrékovina, *junipretum*, *ti*.
 Borovnyak, t. j. peharecz, ali kápicza iz dréva borovoga, *vas*, *aut poculum juniperinum*, *seu de ligno juniperi*. 2. Borovnyak. v. branyug.
 Bortun, *cyrceum*, *ri*; *navis prægrandis Asia-na*. v. Thalamegus.
 Bofan. v. inferius.
 Bofánszki, ka, ko, (D.) bosan, bosan-sztven, bosij, ja, je, *divinus*, *divus*, *a*, *um*. 2. Bofánszki, po bosánszko, (D.) bosánsztveno, bosevno. *divinè*, *divinitus*, *divino nomine*.
 Bofánsztven. v. superius. 2. *Religiosus*, *pius*, *timens Deum*.
 Bofánsztveno. *Piè*, *religiosè*, *Deum timendo*. 2. v. Bofánszki. n. 2.
 Bofánsztvo. *Deitas*, *tis*, *Divinitas*, *tis*. 2. *Religio*, *onis*, *pietas*, *tis*.
 Bose Otëcz. *Abba Pater*, *Deus Pater*.
 Bosja travicza, (D. it.) Píszkavicza. *Carphos*, *Fænogracum*, l. *Fænum gracum*.
 Bosja móch. *Numen*, *nis*. 2. Bosja lyubav, *amor Dei*, *dilectio Dei*.
 Bosich. v. Narogyenye Kristusevo.
 Bosichnicza. v. Dâr. n. 3.
 Bosicza. *Dea*, *a*. 2. Bosicza voyšzke, y mudroszti, *Pallas*, *dis*, *Minerva*. 3. Bosicza polya, y kruha, *Ceres*, *eris*. 4. Bosicza peklenšzka, *alecto*, *us*. 5. Bosicza vòd, potokov, *Tethys*, *vos*, &c.
 Bosje dopušchénye, [D.] Uredba bosja, ofzuda bosja. *Fatum*, *ti*, *vis fatalis*, *fatalis fortuna*, *necessitas*, *tis*. 2. bosje drév-cze, *abrolonum*, *ni*. v. Idem.

Bosji, ja, je, t. j. od Boga. v. Bofánszki.
 2. [D.] bosjikokotich. v. Dëb. 3. bosjisztráh, *timor Dei*. 4. [D.] bosji udaracz. v. Guta.
 Bosilak. v. Bafulyek.
 Bosjurak trava. *Pæonia*, *a*.
 Bosnya Orszag, [D. Bosna zemlya. *Bosnia*, *a*, *Misia*, *Regnum Bosnia*.
 Bosnyak, t. j. koi je iz Bosnye. *Fæm. Bosnyacha*, *Boszanka*. *Bosnensis*, *e*. kakti: *Bosnyache*, ali *Boszanke hrúske*, *Bosnensia pyra*.
 Bospor, jezstvina Horvatszka. *Alliatum*, *ti*, *ab Allio*. *Pulmentarij*, & *intinctus cibi genus*.
 Bossurak. v. Klobuchecz.
 Bósz, boszonog, a, o. *Nudus à calceis*, *nudus pedum*, l. *nudus pedibus*, *discalceatus*, *excalceatus*, *a*, *um*, *nudipes*, *dis*. v. Golonog.
 Boszonog. *idem*.
 Bòta, l. Bòtta, sčhap, kihacha, [D.] štáp. *Scipio*, *onis*, *fustis*, *is*. 2. [D.] Bòta. v. Bolta.
 Boy, harc, vojuvanye, borenye, [D.] Ràt, *Genit. ratta*, & *ratti*.
 Prov.
 Doklam teche Boy, neznafze kije szvoy.
 Dalm.
 Kadje rat, nitko, nitkomu bràt. *Tempore belli nullus est respectus*.
Dimicatio, *conflictio*, *onis*, *certamen*, *nis*, *conflictus*, *us*, *pugna*, *bellum*, *prælium*, *belli contentio*.
 2. boy Varaski, [D.] Ràt Gradšzki. *Bellum Civile*.
 3. boy med domachemi, domachi, ali nuternyi boy, [D. it.] kùchni boy, rat izkarna, szuprotiva domacha. *Bellum intestinum*, *domesticum bellum*.
 4. pesichki, [D.] pészki boy. *Bellum pedestre*, *desullorium*. v. Borenye. n. 2. 3. 4.
 5. boy na vode. *Bellum navale*, *pugna navalis*, *naumachia*, *bellum classicum*.
 6. boy na morju, moršzki boy, [D.] boy po-

- pomorſzki. *Bellum marinum, equorum, classicum.*
7. boy oznanyen, [D.] Ràt navéſten. *Bellum indictum, intimatum, denuntiatum.*
8. boy jako oſtër, lyut, kervavi boy *Bellum internecinum, exitiale, extremum, horrendum, pugna acerrima.*
9. Boy dvoyni, od kojegafze joſche ne zna kak hoche ſzpaſzti. *Bellum anceps, bellum dubium.* v. Anceps.
10. boy nevpetchen, neſzrechen boy, [D.] Nezgodni, vojuvanye maloche-iztno. *prælium malè pugnatum, bellum infortunatum.*
11. boy zátochni, zátok. *Duellum, li, ſingulare certamen.*
12. boy pochet, zachet. *Bellum inceptum, inchoatum.*
13. boy bitti, bittifze, vojevati - jujem, [D. it.] rattitifze - timſze. *Conſligo, is, ere, bellum ago, facio, pugno, certo, prælio decerto, acie dimico, depugno, comitto prælium, prælior.*
14. boy zdifem proti komu, podifemſze na boy ſzuproti komu, [D. it.] za rattimſze ſzkim, naveſtujem komu ràt, uſztajem na boy prema komu. *Bellum alicui infero, ſuſcito bellum contra quempiam.*
15. boy zachinyam. *Bellum incipio, inchoo, auſpicor.*
16. boy doverſujem, dokancham. *Bellum finio, conficio, termino.*
17. boy, voyſzka, ràt, doneſzlaje veliku ſkodu, [D.] ſtettu golemu. *Multa, eaque gravia damna nobis bellum intulit, importavit, cauſavit, multis, & gravibus damnis bellum nos, regionésque noſtras vehementer dejecit, corrupit, depopulavit.*
18. boy ſelim. *Bellum cupio, exopto, affecto.*
- Boyni, na, no, [D.] zatochni, na, no. *Bellicus, a, um.*
- Boynicza, zatochnicza. *Bellatrix, icis.*
- Boynik, voynik, vitez, zatochnik. *Pugnator, præliator, oris.*

Boyni réd, voynichki zakon, navuk. *bellica disciplina.*

B ante R.

- Brabranki vſzakojachkoga dréva. *Nucamenta, orum.* v. Muczicze.
- Bràch, [D.] Targacz, jamacz. *Vindemiator, collector, oris, legulus, li.*
- Brachicza, [D.] Targaczicza, jemaczicza. *Vindemiatrix, cis.*
- Bráda. *Barba, a. Braditium, ij.* 2. Brada gòla y prez dlák, *mentum, ti.* 3. Brada duga, *barba proluxa.* 4. brada do paſza, *barba propè ad umbilicum demiffa.* 5. brada duga y koſzmata, kuſtraſzta brada, *Gauſape, is, Hirsuta, & proluxa barba.* 6. brada neſznaſna, zmetena, [D.] zagunaſzta brada, *barba horrida, & inculta, neglecta barba.* 7. brada nepocheſzana, *barba impexa.* 8. brada podugata, ſpichaſzta, kakvaje kozlova, *Villus, li. Cic. Aruncus, ſpirillum.* v. Come. 9. brada rugana, y ruda, *barba criſpa.* 10. brada chvèrſzta, oſtra brada, *barba ruvida.* 11. brada ſuta, *barba rutila.* v. Brade ſute. 12. brada guſzta, *barba opaca.* 13. brada obrita, [D.] obrichena, *barba reſecta.* 14. brada laſlyiva, priſztavlyena brada, *barba fièta.* 15. proſzta brada, [D. it.] prùſena brada, *barba ſimplex.* 16. prez brade mla- denècz, ili, koí joſche pavolicze nèma zgora na brade, niti zdola, [D.] chyofzetta, *impuver, impubes, l. impubis, & hoc be. Genit. bis, & beris. Inveſtis, & hoc ſte.* v. Nebradat. 17. v. Mladenècz. 18. brada rèdka, t. j. gdèje malo brade, [D. it.] chyofzafzta, ili chyofzava brada, *barba raripila.* 20. brada kozja, *arunom, ci.*
- Bradas. v. *inferius.*
- Bradat, bradaſzt, ta, to. *barbatus, a, um. bene barbatus. Subſt. Bradás.* 2. bradat malo, *barbatulus, a, um.*
- Bradatem - teti. *Barbeſco, is, ere.* 2. bradate- teti neg pochinyam, nìknemi brada, hitame, *pubeſco, is, ere.*

Bradavichaszt, ta, to. *Verucosus, a, um.*
 Bradavicza, Bradávka, [D.it.] puhvicza
 na ruke, etc. *Veruca, a. Achrocordon,*
Caruncula.

Remed. *Ocymum mixtum atramen-*
to sutorio verucas tollit. Plin. 2. v. Veru-
caria. 3. v. Affrico. 4. Bradavicza na
dlanéh rúk, ali na podplateh. v. Myr-
mecia. 5. Bradavicza na czeczku, [D.]
od szifze, pupchich, Papilla, a. Capi-
tulum mamarum, apex uberum. 6. ma-
la bradavicza, verucula, a. v. Cze-
czek.

Brade síte, ili hergyave, t.j. koi ima
 bradu hergyavu, [D.] Erjavu. *Ænobar-*
bus, bi. 2. brade musztachi, [D.] bar-
ki, ala barbæ.

Bradel. v. Petlicza.

Bradicza, pèrva brada. *prima barba, lanu-*
go, inis. 2. bradicza, mala brada, bar-
bula, a.

Brádina. *barba inculta. v. Brada. n. 6.*

Bradú gladim-diti. *barbam mulceo.*

Prov.

Vszaki szvoju bradu gladi,

Vszaki szvomú bolye rádi.

Pro suo quisque sollicitus est.

2. bradu gòim, pusçam, zapusçam,
barbam permitto. 3. bradu gubim, ofzta-
jem prez brade, opadami brada, [D.]
chvossavim, ochyossaviti, barbam a-
mitto. 4. bradu prisztrifujem, barbam
demo, barbam aliquantulum præscindo.
 5. bradu brijem, obrivam, ostrifujem,
barbam abrado, præscindo.

Bradva. *securis, is. v. Sirochka.*

Bradvicza, Szekricza. *Securicula, a.*

Bragife. v. Gache.

Brána. *Occa, a. cratis, is. 2. brána, obra-*
na, obramba, branische, [D.it.] oba-
ra. propugnatio, onis, propugnaculum, li,
munimentum, præsidium, tutamen, tui-
tio, defensio. v. Branenye.

Branacz. v. Vlách.

Branam. v. Vlachim.

Branan. v. Vlachen.

Brananye. v. Vlachenye.

Branenye, obranenye, zaschitenye, za-
 krilenye, [D.it.] odvetovanye, od-
 vetnichtvo, branitel'stvo, *defensio,*
protectio, propugnatio, onis, tutela. v. Bra-
na. n. 2. y Patrocinium.

Branilo, mahalo, kêm'sze muhe razga-
 nyaju. *Muscarium, ij. Flabellum.* gduje
 iz perja pavovoga napravlyeno, *pavo-*
nium, l. pavonaceum, govorisze. v. Ma-
 halo.

Branim-niti, obraniti, schitim, zaschi-
 tujem-titi, krilim, zakrilyujem liti, za-
 krivam-kriti, zasztuplyam-piti, utafu-
 jem-siti, chuvam vati, (D.) uchuvati,
 zasztupam-piti, odvetujem-tovati, &c.
Defendo, protego, tego, is, ere. tueror, tu-
tor, munio, adsum, patrocinator, Alicujus
partem, l. causam suscipio. 2. branim,
zabranyujem-niti, kratim, zakrachu-
jem-titi, zaprechujem-chiti, zabav-
lyam-viti, nedam dati, veto, as, are.
prohibeo, interdico, nego, denego. v. Prè-
chim. 3. branim pod birsag, Zabra-
nyujem pod kastigu, (D.) branim pod
muku, Interdico sub pœna 4. branim
chaszt, tueor dignitatem.

Bránimsze, Nedamsze. *Repugno, as, are.*
Reluctor, renitor, obnitor. 2. branimsze
orusjem, defendo, l. rego me armis. 3.
branimsze mechem, pugnacissimè de-
fendo me.

Branitel, branechi. *Defensor, oris, patro-*
nus, Advocatus; Tutor, Tutelarís. v. Ob-
ranitel. 2. branitel sziotinszki, Tutor
pupillorum. 3. branitel iz testamentu-
ma osztavlyen, Tutor testamentarius. 4.
branitel Varassa, Grada, Kraine, vu
vremenu voyšzke, propugnator, oris. 5.
branitel vu pravde, [D.] Odvitnik,
Paracz, Nasztoynik ú pravdi, Advocat-
tus, Defensor, Patronus causa, Causidicus.
 v. Prokurator.

Branitelicza. v. Obranitelicza.

Branitva. *Patrocinium, ij.*

Branye grozdja. v. Bratva. 2. branye klasz-
 ja,

ja, [D.] Paletkovanye klaszja. *Spicilegium*, *ij*.

koi klaszje pobira. v. Klafzober.

Branyen. v. Obranyen.

Branyug, Borovnyak, [D.] Dron. *Turdus*, *di*, *Turdulus*, *li*, *Juniperina avis*.

Bràsnim. v. Pricheschamsze.

Bràsno za pút, poputno, [D.it.]

Tratna za put. *Viaticum*, *ci*, *cibaria*, *esca*, *vita impensa*. v. Sztroffek. 2. v.

Profunt. n. 2. 3. brasno putnichko

Sz. Tela Kristussevoga, [D.] Iszucar-

sztova, *extremum Corporis Christi-Viaticum*. 4. brasno. v. Múka. 5. brasno

Krainfzko, Szoldatfzko, *Comestus*, *ús*.

6. brasno pripravlyam za pút, *Viaticor*, *aris*.

A on kije szpravèn z-brasnom, *Viaticatus*, *viaticò instructus*, *a*, *um*.

Brasnújem - novati, brasno jèm. *Viaticum summo*. v. Jèm, y Prichescham.

Bráfzkam. v. Narugavam, y osztala on-dé.

Bráfzkva. v. Brezkva.

Bràt, [D. it.] Brajen. *plur. num.* Brachya. *Frater*, *tris*.

Prov.

Al' drág Brát, al' szesztra drága,
Vszaki fzebé ische blága.

2. bràt po Otczu, y materé, ili po otczu, brat rogyeni, *Frater Germanus*. 3. bràt po otczu, [D.]

Polubrat po otczu, *Frater ex Patre*.

4. brat po matere, *Frater ex Matre*, *Frater uterinus*. 5. brat jednodoyni,

jednomlechnik, jednodojèk, *Frater collactaneus*. 6. Pobraten, za brata vzèt,

pobratin, [D.] Pobràttim. *Addictus Frater*. 7. brat sztarei, *Frater natu major*. 8. brat mlayfi, *Frater natu minor*.

9. *plur.* bràti, [D.] brachya, *ut*: moja brachya reklifzu. *Fratres*, *um*. 10. bràti jedno rojeni, (D.) brachya jedno

rodzci, (*dicunt etiam plur.* Bratja.) v. Dvoyki.

Bràt vu Duhovnom szpravifschu, (D.) Bràttim. *Sodalis*, *Consodalis*, *is*. *Confrater*, *tris*.

Bràta, (D.) tta vumoritel, ubitel, (D.) uboicza, *Fatricida*, *a*.

Bràtecz, mali bràt, [D.] Bràtacz. *Fraterterculus*, *li*.

Bràti, [D.] Brachya vu kakovoy bratovchine. *Confratres*, *um*. 2. v. Brat. n. 10.

Bratich, [D.] Brattuced po otczu, fzinoväcz. *Nepos ex Fratere*, *Fratruelis*, *lis*.

Bratichi, szesztrichi, Techichi, vuychichi. *Consobrini*, *orum*. 2. Bratichi, fztrichichi, *Fratruelles*, *patruelles*, *ium*.

Bratichna, *Neptis ex fratre*. 2. bratichna, szesztrichna, Techichna, vuychichna, fztrichichna, *Consobrina*, *a*.

Bratim-pobratiti. *Infratrem accipio*. 2. [D.] Bràttim. v. Bràt. 2dò locò.

Bratinfzki, [D.] Bratfzki, ka, ko. *Fraternus*, *a*, *um*. 2. Bratinfzki, t. j. kakti bràt, ili bratinfzkem zakonom, [D. it.]

Bratfzki, *Fraternè*. Bratinfztvo, [D.] Bratfztvo. *Fraternitas*, *Germanitas*, *tis*.

Bratòva sèna. Nevezta, *Glos*, *tis*. Bratovchina, [D.] Brattimschina. *Sodalitas* *Confraternitas*, *tis*.

Bràttim. v. Brat. n. 6. Brattimschina. v. Bratovchina.

Bratva vinszka, [D.] Jematva, jemanye, Targanye, Targatva. *vindemia*, *a*.

2. Bratva klaszna. v. Branye. n. 2. Bráu, skopëcz. v. Oven. n. 2.

Bravar. v. Ouchar. Bravina, Ouchina. *Vervecina*, *Ovina*, *a*.

Bravinfzki, ka, ko. Ovchji, ja, je. *ovinus*, *ovillus*, *ovarius*, *a*, *um*. Kakti: Gnoy

bravinfzki, *finus oviarius*, Bravinfzko oko, *oculus ovillus*, ovchje chredo, *Grex oviarius*, meszo ovchje, *caro ovina*, *sic pecus oviarium*, &c. v. Ovchij 2.

Bravinfzko pleche, *vervecinus armus*. Brávva, ili Bráva. v. Klyuchenicza.

Brayda. *Pergula, a. Ordines vitium, opus topiastum.*

Brázda. *Sulcus, ci.* Brazda gluboka, [D.] Dubokka, *fulcus altus, impressus sulcus.* 2. v. Kolotechina.

Brázdam. v. Izdelavam, y ofztala.

Brázde, po kojeh voda fztèche, ali natèche. *Elices, um. sulci aquarij.* v. Elix.

Na brazde, brazdu na brazdu.

Sulcatim, Liratim.

Brazdìcza, mala brazda. *Sulculus, li.*

Brázdim-diti, Potefem-gnuti brazde, *fulco as, are. liro, as, strio, as, 2.* Brázdim, (D.) Griblyam, t. j. Brazdum jarek napravlyam. v. Sulco.

Brázgotin pùn, pun zlamenya rán. *Cicatricosus, a, um. plenus cicatricibus.*

Brázgotina, zlamenye zaczelene ráne, [D.] Brazgottina, Bilig ili zlamenka od rane. *Cicatrix, cis.*

Brázgotinicza, [D.] Bilisich. *Cicatricula, a.*

Brázgotinu, ili zlamenye rane chinim. *Cicatrigo, as, are, Cicatricem facio.*

Brèber, (D.) Dabar. *Fiber, ri. Fiber ponticus, Castor, oris. dicitur & pastor.*

Brebrova jaycza, [D.] jaja od dabra. *Castoreum, ci.*

Brég, *Collis, is. monticulus, li. 2.* Brég, ili krày vode, ali brég nad vodum, *Ripa, a. litus, oris. Appendix, ora terra, quam aqua alluit, labrum amnis.* 3. Breg ali nafzip, kî vodu zadersava, dasze nerazleje, *choma, tis.* 4. breg, kojega voda zasprihava, *crepido, inis.* breg nad morjem, *Littus, oris.* v. Bërdo.

Bregovit, [D.] Bãrdovit, Bãrdaszt. *Collicosus, monticulosus, montosus, montuosus, a, um.*

Bregule pticze prez nóg *Apodes, um. Cypseli.*

Brék, v. Brenchanye. 2. Brék v. Czuczek.

Brèja, Szkòtna. *Gravida, Foeta.* Breja kra-
va, *Forda, item Horda, a.*

Brème, Tèrh [D. it.] Tegota, tesina, Bo-

tura. *Fascis, is. onus, sarcina, pondus. 2.*

Brème koi noszi, *Sarcinarius, a, um. 3.* brème podnasam, *Onus sustineo.*

Bremèfcze, malo brème, mali zamotay. *Sarcinula, a.*

Brefanyek, [D.] Glavichicza, Bãrdascze. *colliculus, li. monticulus, Tumulus, li.*

Bréftz, ili Bréftzovo drevo. *Ulmus, mi. 2.* bréftz z-terfzom [D.] s'zlozum, *Ulmus maritata.*

Bréftzov, va, vo. [D. it.] Bréftzni, na, no. *Ulmeus, a, um.*

Bréftzovje, Breschische, t. j. gdé vnogo bréftzovine rafzte. *Ulmarium, ij. Seminarium ulmorum, sylva ulmaria.*

Bréftzovina. *Ulmi lignum, atinia, a.*

Brèz & Bez (Dal. ut) Brez szprave. *extra Jocum v. Prez, y ofztala ondé.*

Brez, Brezovo drevo. *Betula, a.*

Brèzov, va, vo. *Betuleus, a, um.*

Brezòvina. *Lignum betuleum. 2.* Brezovina, ili Brezovje, gdéje vnogo brez, *betuletum, ti, betularum seminarium, sylva betulea.*

Brezkva, [D.] Praszkva, *aliqui Braszkva dicunt, (Scl.) Septelia.* drevo brezkveno, [D.] fztabar praszkve, &c. *Persicus, ci. 2.* Brezkva; t. j. szád brezkveni, *Persicum, ci. pomum persicum, nux malutta, Nux persica, malum persicum. 3.* Brezkva mehka, (D.) mehkana praszkva, *nux persica mollusca. 4.* Brezkva gola, ili glatka, *malum l. persicum armeniacum 5.* Brezkva duranczia, *persicum durancinum.*

Briacz. v. Barber, y ofztala.

Brichen. v. Brien.

Bridèk, kizel, oczten, lyut. *Acris & re. 2.* Bridèk, *Acerbus, a, um.* Transl, bridka fzmèrt, *Acerba mors. 3.* Bridèk, britki, ka, ko. oster, tra, tro. *Acutus, a, um.* kakti, bridèk mech, *Acutus gladius.*

Bridimi. v. Szerbim.

Bridko, vel Britko. *Acerbe.*

Bridkocha, Btidkoszt. *acrimonia, v. Acritas. Acri-*

Briem, ali Bri jem briti, (D.) brijem, briati, brichim-chiti, obrijam, obriati. *rado, is, ere, abrado*. 2. briem guszto, (D.) cheszto brichim, obrichivam-vati. *Rasfio, as, are*.
 Briemsze-tisze, (D.) briatisze, *it*. Brichimsze-chitisze. *Rador, eris*.
 Brien, na, no. Brit, Briven, obriven, (D. it.) obrichen, na, no. *Rasus tonsus abrasus, derasus, Erasus, a, um*.
 Brieny, Britje briveny, obriveny, (D. it.) Briany, bricheny, *Rasio, Tonsio, Abrasio, onis, Tonsura, rasura, a. Derasio, Erasio, Corasio*.
 Brig. v. Breg.
 Briga. v. Szkerb.
 Brigada, t. j. Szkupische ovecz, ali kofz vech goszpodarov vu jednu chredu. *Congrex, gis*.
 Brigader. *Transl.* koi ravna vekse szkupische lyudih, kakti jeden General, ali komendant junakov.
 Brigami. v. Szkerbmi.
 Brigunicza pticza morszka, Brigulya, Pchelozobacz. *Merops, pis, Apiastra, v. Icteros*.
 Brinme. v. Breme.
 Brinimsze. v. Szkerbimsze, y ofztala.
 Brinula szád drinov. v. Drenek.
 Brisan. v. Nepokojen.
 Brisolicza. v. Bersola.
 Brísem. v. Obríújem.
 Brísz. v. Breszt.
 Brit. v. Brien, y ofztala.
 Brítki. v. Bridek. n. 3.
 Brítko, v. Bridko. 2. britko, ostro. *Acutè, Brítva, (D. it.) briacha, Novacula, a. Culter tonsorius*.
 Britvéni tok. *Chyrotheca, a*.
 Britvicza, mala britva, *Cultellus tonsorius*.
 Bríza. v. Brèza.
 Brizgam. v. Szvizdam.
 Bród, ladja, nakojesze chèz vodu prehagya. *Navigium, ij*. 2. brod, Brodische, Prevoz, kudsze prék vozi. *Trajectus, us*. 3. v. Brodische.

Broda razbijenye, potop, vtoplenye. v. Naufragium.
 Brodar. *Nauta, a. Naviculator, vector, Portitor, navicularius, Navita, Naucclerus, Scapharius, Navigator, oris*. 2. brodar, koi vu chunu, ali ladje prevasa, *Lintrarius, Cymbarius ij*.
 Brodarenye, Prevasanye, prevosenye, prepelanye, brodenye, vosenye. *Navigatio, Trajectio, onis, navigationis cursus*.
 Brodarina. v. Brodovina.
 Brodarnicza. kamsze szpraulya ju badje, &c. *Navale, is*.
 Brodárzki, ka, ko. *Nauticus, a, um*. brodarzki krich, *Nauticus clamor* v. *Celeusma*. 3. brodarzki, po brodarzko, *Nauticè*.
 Brodárstvo. *Ars, l. Exercitium navicularium, Ars vectoria*. odkud: Tëršzitisze, (D.) naztojati na brodarenye, *exercere naviculariam, sive artem vectoriam*.
 Brodimsze-ditisze. *Naviculà vehor, eo navigio, navigo, as, remigio navigio* 2. brodimsze szrečno, y dobro, *Navigo feliciter, rectè commodè, bellè, secundissimè, felicissimè* 3. Brodimsze z-vétrom, *secundò & prosperò ventò navigo*. 4. Brodimsze proti vétro, *Navigo adverso vento, flumine*. 5. brodimsze neszrečno, *navigo incommodè, infeliciter, adverso flumine, & vento*. 6. brodimsze prék vode, *Navigio trajcio, navi transmeo, v. Jadrim*.
 Brodische, kudsze prék gaziti more. *Vadum, di*. 2. brodische, Prisztoische. (D. it.) luka, *marit. Porat; t. j. meszto, kamsze szegurno more z-ladjum priszgupiti, Portus us*. 3. koi takva brodischa ima, *Portuosus, koi néma, importuosus a, um*. imenujesze. 4. od hagam od brodischa, [D.] disemsze od luke, *Portu solvo*. 5. brodische, gdesze marha napaja, *Aquarium, ij*.
 Brodlyiv, va, vo. t. j. gdesze szegurno more broditi. *Navigabilis, le. nebrodlyiv, gdesze broditi nemore. Innavigabilis, vi-*

non navigabilis, minimè navigabilis.
 Brodovina, Brodarina. (Sel.) *navao, Naulum, li. Portorium.*

Brojacz. v. Broitel.

Brojen, na, no. Zbrojen. *Numeratus, a, um.* 2. Brojen z-osztalem. *Adnumeratus, a, um.* 3. Drugoch brojen, *Iterum numeratus.* 4. v. Rachunan.

Brojenicze. v. Chifzlo.

Brojenye. *Numeratio, onis. Recensus, us.*
 A ovaksze broi.

Jedén.	<i>Unus.</i>	1.
Dva.	<i>Duo.</i>	2.
Tri.	<i>Tri.</i>	3.
Chetiri.	<i>Quatuor.</i>	4.
Pét.	<i>Quinque.</i>	5.
Seszt.	<i>Sex.</i>	6.
Szedém.	<i>Septem.</i>	7.
Oszém.	<i>Octo.</i>	8.
Devet.	<i>Novem.</i>	9.
Deszet.	<i>Decem.</i>	10.
Dvadeszet.	<i>Viginti.</i>	20.
Trideszet.	<i>Triginta.</i>	30.
Cheterdeszet.	<i>Quadraginta.</i>	40.
Petdeszet.	<i>Quinquaginta.</i>	50.
Sesztdeszet.	<i>Sexaginta.</i>	60.
Szedemdeszet.	<i>Septuaginta.</i>	70.
Oszemdeszet.	<i>Octuaginta.</i>	80.
Devetdeszet.	<i>Nonaginta.</i>	90.
Szto.	<i>Centum.</i>	100.
Petszto.	<i>Quingenti.</i>	500.
Jezero.	<i>Mille.</i>	1000.
Pet jezer.	<i>Quinque millia.</i>	5000.
Deszet jezer.	<i>Decem millia.</i>	10000.
Pedeszet jezer.	<i>Quinquaginta millia.</i>	50000.
Szto jezer.	<i>Centum millia.</i>	100000.

Po sztari pak nachin ovak :

Jeden.	I.	<i>Unus.</i>
Pét.	V.	<i>Quinque.</i>
Devet.	IX.	<i>Novem.</i>
Deszet.	X.	<i>Decem.</i>
Pedeszet.	L.	<i>Quinquaginta.</i>
Szto.	C.	<i>Centum.</i>
Petszto.	ICL.	<i>Quingenti.</i>
Jezero.	CL.	<i>Mille.</i>
Pet jezer.	ICL.	<i>Quinque millia.</i>

Deszet jezer. *CCCL.* *Decem millia.*

Petdeszet jezer. *ICL.* *Quinquaginta mill.*

Szto jezer. *CCCL.* *Centum millia.*

2. Brojenye, Preobrojenye. *Iterata numeratio.*

Broim-iti, zbrajam-iti. *Numero, dinumero, as, are.* 2. broim razloge, ili rachun zmechem, t. j. Razbrajam, rachunam, (Sel.) *Heszapim, Computo, supputo, as, recenseo, es.* 3. broim z-osztalem, szkupa broim, (D.) *uzbroim, connumero, as, accenseo.* 4. broim drugoh, prebrajam, *Iterum numero.* 5. v. Pobrajamsze.

Broitel. (D. it.) brojacz, brojechi, cha. *Foem. broitelicza. Numerator, oris, numerans, tis.* 2. broitel razlogov, ili razlofenya, razlofnik, razbroynik, t. j. koi rachune dela. *calculator supputator, oris. Foem. Computatrix, cis.*

Brofzkva. v. Kupusz.

Bròy. *Numerus, ri.* 2. broy dvoji, [D.] *Dvoicza, Numerus binarius.* troi, troicza. *ternarius, &c.* 3. broy nejednak, *numerus impar.* 4. broy jednak, (D.) *broy tak, numerus par.* 5. broy jedini, jedinek, jedno zlamenujuchi, *numerus singularis.* 6. broy vekfine, vech zlamenujuchi, ili vnofinu, *numerus pluralis, multitudinis.* 7. broy neizbroyni, na, no, *numerus inexputabilis.* 8. broy szpravlyam vkup, (D.) *kupim-szkupiti bròy, subduco numerum, conficio summam.*

V. kùpzebranye vszega broja, (Sel.) *heszápenye, summa, a.*

Broyni, na, no. z-broyni. *Numerabilis, le.* 2. v. Broy. n. 7.

Broynicza, Imenik, t. j. knyiga, list, &c. vu kojegafze imena, y pridouki zapissuju. *Catalogus, gi.*

Brùncz, Kuffer. *Cuprum, pri, as, aris. & cyprium.*

Brúnda. *Sistrum, tri, Crepitaculum, crembalum, crusma, tis.*

Brundicza. *Crepitacillum, li.*

Brúsch.

Brúsz, [D.] ostrillo, bruszilo, toczio. *Cos, tis, lapis, quò culter acuitur, acone, Bazanites.* 2. Brusz kovachki, *allo, onis.* 3. Ruda iz kojefze bruszni kamen kopa, *t. j. brusznicza, fodina aconea, fodina cotea, fodina cotaria.*

Brúszim - sziti. *Acuo, exacuo, is, ere.* v. Ostrim. n. 1.

Brusznicza. v. Brúsz. n. 3.

B ante U.

Bubam - bati, *l. bubnuti, buham - hati, lupam - pati, izlupati, mlatim - titi. Tundo, is, ere, percutio, tundo ultra modum, & discretionem, verbero fortiter.* v. Bijem. n. 1. & Buham. 2. Bubam ob tla, ob zemlyu lupam szkém, *allido, is, ere, y imaju szobum casus Ablat. v. g.* Bubni, lupi, hrupi, busi f-nyim ob tla, &c. 3. bubnyam.

Búban. v. Bubený.

Bubanye. *Tunfio indiscreta, percussio fortis.* 2. bubanye nogami, pleszkanyé, treptanye, [D.] trepanye nogami, *supplasio, onis, pedum.* 3. bubanye ob tla, *allisio, onis.* 4. v. Bubnanye.

Bubba chàrv. v. Cherv.

Bubbin, na, no. *Bombycinus, a, um.*

Bubény, [D.] Buban, Tamberlin. *Tympanum, ni.*

Prov.

Bubény je chùt kadsze bije,

Vu nyem druge dusse nije. *Ritt.*

Bubnanye, [D.] Bubanye, udaranye ú buban. *Tympani pulsatio.*

Bubnyam - nyati, [D.] Bubam, ali udàram ú búban. *Tympanizo, as, are, tango, percutio tympanum.* 2. Bubnyam na poboy, hàrcz, &c. *cano classicum.* 3. Bubnyam na vkup szpravlenye, y povrachék iz poboja, ili harcza, *tympano cano receptui.*

Bubnyár, [D.] Bubnar. *Tympanista, tympanotriba, a, Tympanistes, is.*

Bubnyaricza, [D.] Bubanchicza. *Tympanistria, Tympanotriba, a.*

Bùbrég, obiszte, ledovnicza. *Ren, renis,*

plur. Bubrègi, [D.] Bubrezi, renes, renum. v. Beteg. n. 11.

Bubrèsich, mali bubreg. *Renunculus, li.* Bucha, *Cucurbita, a.* v. Tikva. 2. Bucha, tikvanya, valyanka, [Turc. Sc.] miszèracha. *Cucurbita plebea, cucurbita humi repens.*

Buchìcha, mala tikva, ili tikvicza. *Cucurbitula, a.*

Buchím - chati. *Tumeo, es, ere.* 2. Bùchim - chiti, po buchiti, [D.it.] Tvorim treszku. *Tumultuo, as, are, tumultum excito, turbas facio, tumultum facio in populo, concito plebem, &c.* v. Zmutnyu chinim. 2. *Inconditè strepito.*

Buchìmsze - tisze. *Tumultuor, arius.* v. Zmutnya.

Búcz. v. Drúg.

Búczam. v. Gonìmsze.

Bùczko, Bùczkasz. *Buccatus, a, um.*

Budàlaszt, Bedaszt, lúd. *Stolidus, a, um.* v. *inferius vocab.*

Budàlo, bedak, glumpes, trubilo, [D.it.] trùm, ludjak, zablenuť, tupacz, zapanen, &c. *Hebes, tis, stupidus, ineptus, bardus, insensatus, à mente alienatus.*

Budalaszt, bedasztocha, nerazumnoszt, [D.it.] budalaszchina, ludoszt, neszveszt, zablenuťoszt. *Stoliditas, tis, hebetud, mentis, stupiditas, insulfitas, ineptia.*

Budénye - gyenye, [D.] Probugyenye. *Excitatio, onis.*

Bùdi. *Esto.*

Budím - diti. *Excito, as, are.* v. Prebugyujem. 2. Budim, zbugyujem - diti, giblyem - genuti, peham - hati. *Commoveo, es, ere.* v. Poduszavam.

Budin Varas, sztolno meszto Vugerzkoga Orszaga, [D. Budim.] *Buda, a. Metropolis Ungariae, Ancineum, Aquineum, Curta, a. Herculea.*

Búdilo, [D.] Probudilo. *Excitatorium, ij. Suscitatorium.*

Buditel, Izbuditel, [D.] Probuditel, *t. j. koi budí. Excitator, oris, suscitator.*

Buditelicza, [D.] Probuditelicza, *t. j. kà*

budi. *Excitatrix, icis, suscitatrix.* 3. vura kâ budi, ili zbugyénnya vura, *excitatorium, ij.* v. Budilo.

Budúch. *Effendo.* 2. Budúch da. *Cùm, &c.*

Bugarim. v. Popevam, y ofztala.

Buglyar. *Dragma, a.* v. Bulla.

Bùha. *Pulex, cis.* 2. Pùn búh, [D.] pùn búha, *pulicosus, a, um.* 3. *Prov.* Posztaviti komu buhu vu vuhó, [D.] sztaviti tkomu buhu ú uho. *Est alicui scrupulum injicere, ut sapiat, & cogitet.*

Bùhe pudim, pujam, &c. v. Opujati.

Buham - hati, Bubam, *Pugno, l. etiam aliâ re graviore verbero aliquem, & percutio sine misericordia, & discretione.* Odkud govorimo: Nabuhal, ali nabubalszegaje kakti jednoga konya. takay velimo: Nalupal, námlatilszegaje do szitofzti, do volye, &c. i. e. *Ad saturitatem, ad contentum, ad votum, secundum plenam voluntatem percussit illum velimo nazopet. Namlatiti, jeknuti hlepiti. Et propriè per Tundo, & pulso, Tundere, & pulsare efferuntur*

Buhazt, ta, to, Buhav, va, vo. v. Buhá. n. 2.

Búk, Nápor. *Impetus, ùs.* 2. z-bukom. *Cum impetu, similitudo à porcis sumpta, qui cum impetu, l. irruunt ad aliquem, l. fugiunt.*

Bùka. Halabuka, Vika, Trefzka, [D.it.] Talabuka, Halovanya. *Tumultus, ùs, motus, ac tumultus turbæ, &c. Fremitus, strepitus, ùs, &c.* 2. Bùka, *clamor inconditus,* 3. Búka, mermrane, *murmur, ris.*

Bùke, Hrupe, &c. koi je prichetek. *Tumultuosus, turbulentus, seditiosus, a, um.* v. Zmutnya, y Hrûp.

Bukèvcza, Bukov sír. *Glans fagina, juglans faginea.*

Buklia, Kondér. v. Baril.

Buklicza, mala buklia. *Guttulus, li.* v. Barilecz.

Bukov, va, va. *Fagineus, fageus, faginus, a, um.* kakti: Bukov szád, Bukov sír,

bukova kupicza, *fagineus fructus, faginea glans, fagineum poculum.* v. Bukevcza.

Bukòvje, Bukòvina, dubrava bukova. *Lucus fageus.*

Bùlgarin, [D.] Bugarin, Búgar. *Bulgarus, ri, Mæsus.*

Bulgarka, [D.] Bugarka, Bugarkina. *Bulgara, Mæsa, a.*

Bulgárszki Ország, [D.] Bugarszka zemlya. *Eulgaria, a, Mæsia Superior, Triballi.*

Bulgur. v. Pír. n. 3.

Bulik. v. Cheta. n. 2.

Bùlla, Turkinya, ili Turfzka Sèna. *Mulier Turcica, Mahumetana mulier.*

Búm, ili budem. *Ero. Búmo. Erimus.*

Bumbáchni, Pamuchni, na, no, [D.] Pamukni, *Gossipinus, Xilinus, na, um.*

Bumbák, Pamuk. *Gossipium, ij.* v. Gyopot. 2. Bumbak tkani, pamuchni pozitav, *Texile gossipinum.*

Búna. v. Zburkanye, y Buka.

Bunár. v. Zdenecz.

Bunische. v. Gnoische.

Bunitel. v. Zburkavec.

Bùra, [D.] Burra. v. Szever. 2. v. Veter. 3. od bure, szevera. *Borealis, le, Aquilonaris, re.*

Burchan, Burstin. *Electrum, tri, Succinum, ni.* v. Ambra.

Burdelim. *Prostituo, is, ere.*

Burdely. *Prostitutio, onis, Lupastrum, Dactea, arum, Ganea, a.*

Burdelnicza. v. Kurvarnicza.

Búres. v. Sczalina.

Buresnyak. v. Poszuda. n. 20.

Burimsze - ritisze. v. Poschivamsze.

Búrkam - kati, Podsisem na bùku, zmutnyu. *Tumultum, confusionem, seditionem facio.* v. Buchim. n. 2.

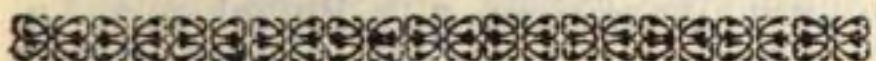
Burkamisze vu seludczu, [D.] Tumbamisze, sztufimisze, ú seludczu. *Nauseo, as, are.*

Burkanye. *Tumultuatio, onis.* v. Zburkanye. 2. Burkanye seludcza, [D.] sztufenye, podvianye od utrobe. Túga.

B U

ga. *Nausea, æ.*
 Buffinecz. v. Conyza.
 Busula brodarzka. *Acus nautica, versoria.*
 Bùsz. v. Puspan, y ofztala.
 Buszia, zaszedanye. *Insidia, arum, subsessa, arum.* v. Zaszed.
 Busziu chinim, ili posztavlyam. v. Zaszedam.
 koi busziu chini, ali kî je vu buszie, *Insidiator, oris.*
 Buttura, l. Bottura. v. Brème.
 Buvim - veti. *Attonitus aperto ore, & defixis in rem quampiam oculis hareo.* v. Chubim.
 Bùzdohan. v. Bât. n. 2.
 Bzikalyka. *Siringa, æ. Siphon, onis, l. Siphon.*

C.

Zamer kay dobro, y pameti, da ja polëg szlova, ili litere C, szlovo h ovak pisfuch ch, polosilzem; kayti tak vezda veksem zakonom pîsu. Ti ako budes hotel polëg zakona Ugerszkoga, y Latinszkoga, mores meszto h, posztaviti f, ovak, cf. szamo, dasze opchinszkejega (gde budes) dersis zakona, koi Szlovinczem, y Horvatom vre malo kruto je vu navade. A szam C, pod nijeden pût, zaradi vnogeh greskih nemas polositi, kak chine Dalmatini vu rechch, koje mi pissemo ch, ali cz. Vigy zverhu toga merkanye poloseno pod syll. CZ. ante A.
 Chà. v. Kay.
 Chàbar. v. Cheber.
 Chàbrun, v. Gredicza. n. 2.
 Chàchko. v. Otëcz, y ofztala.
 Chàh. v. Chak.
 Chahamsze. v. Igramsze. n. 9.
 Chak, ili chah igra. v. Szkàk.
 Chákam - kati, Nadejemize - jatisze, Pochekujem - kati, kuvati, [D.] Chekkam - kati, Nádamsze - tisze cum Dat. Nadamsze tebbi, uchekivam - kivati,

C H

Pochekkam - kati. *Expecto, as, are, eleganter conjungitur cum particula Dum. Praestolor, aris, Opperior, & operior.* 2. chakam na pijaczu, [D.] chekkam na tergovischu, (*Scl.*) na charsji, *praestolor ad forum.* 3. chakam vreme za prebrodenye, *cursum expecto.* 4. chakam novine z-velikem hotenyem, *expecto summè, avidèq; nova, aut nuntium.* 5. chakam koga z-poterplenym, poterplyujem, (D.) potarpim - petti, uz tarpivam - petti, ut: uz tarpisze malo szadchu dóch, *patienter aliquem operior.* 6. chakam tesko, szkerblyivo, ili (D.) z-brigum, *angor expectatione. At semper his adverbis conjunge: Acriter, acerrimè, vehementer, vehementissimè.* 7. chakam dugo, Nachakujem - vati, (D.) nachekivamsze, Izchekivam, *multùm expecto, diu praestolor, multùm, & diu operior.* 8. chakam dën na dën, *diem ex die expecto.* chakam, pochakati jedno malo, poterplyujem, postentavam, (D.) Potarpim, uz tarpim, *Sustineo, es, ere, expecto modicum, paulisper, &c.* kakti: pochakay jedno malo, postentay, *sustine.* (D.) potarpi goszpodina, t. j. pochekkay jedno malo, *sustine Dominum.* 9. chakam vu zaszede, zaprechujem komu pût, zaszedam, (D) Presim - sati, Izpresivam - sujem - vati, zajedno chekkam, *expecto, as, are, expecto ex insidijs.* v. Zaszedam.
 Chákan, Nadejan, (D.) chekkan, nádan, na, no. *Expectatus, a, um.* Nechakan. &c. *Inexpectatus.* 2. chakan dugo, *diu expectatus.* 3. chakan malo, *parumper expectatus.* 4. Chakan do dosesztki, dochakan, *expectatus usque ad adventum.* 4. chákan. v. Sarculum, li.
 Chákanye, nadejanye, [D.] pochekanye, uzchekanye. *Expectatio, praestolatio, onis.* 2. Chakanye tesko, szkerblyivo, (D.) chekanye muchno, naglo, izchekivanye, *anxia expectatio.*
 Chakasze, (D. chekkasze) veliko zlò.

- Expektatur summum malum, imminet, l. instat gravissimum malum.*
- Chaklya, drug na konczu klyuchaszt, kojemsze ladja riva, ali k-bregu pri-tese, *Tudes, is, hama, &, contus.* 2. chaklya, t. j. selezna machka, kojum okol zdenczev barachu, (D.) klyuka, darmak. *Harpago, nis, lupus, pi.*
- Chakfire. v. Hlache.
- Chalaren, na, no. *Fraudulentus, a, um.* v. Himben.
- Chalaria, chalarnoszt. *Fraudulentia, a.* v. Himba.
- Chalarim-riti, himbarim-riti, himbeno chinim, v-kanyujem-niti, Prevarujem-riti, (D.) varram, privariti, prihinujem-niti. *Fraudo, as, are, Defraudo, simulo, fallaciter, aut fraudulenter ago.*
- Chalárnik, (D.) szamo pravichnik. *Simulator, oris, Fronte, & vultu simulato, eruditus artificio simulationis.* v. Himbenik, & Fallax. 2. v. Himbenicza.
- Chalárno. *Fraudulenter, deceptorie.* v. Himbeno.
- Chambolat szukno. *Pannus undulatus.*
- Changyav, va, vo. (nekoj Gyangyav, va, vo, vele) [D.] czanczav, va, vo. erjav, sút. *subrufus, subflavus, a, um.* kakti, changyav, y dozrejajuchi lésnyak, *subflava, & maturescens avellana.*
- Chaplya. *Ardea, a.* v. Pelas. 2. chaplye czimer, ili kukma, t. j. ona pera na glave. *Cirrus ardea.*
- Chár, [D. *scribunt Cjaár, chara, charanye.*] *Incantatio, infasciatio, onis, maleficium per incantationem.* v. Czopria.
- Cháram-rati. *Incanto, as, are, fascino, infascino, utor, & abutor incantationibus, & veneficiis.* v. Czopram. koi chara, (D.) chyarovnik. *Incantator, Infascinator.* v. Czopernik. kâ chara, (D.) chyarovnicza. *Infascinatrix, icis.* v. Czopernicza.
- Cháran, na, no. *Infascinatus, a, um.*
- Charànye. v. Chár.
- Chardák. Prisztrossek zrachni radi razvettenya, (D. sètnicza, szuncheni-

- cza. *Pergula, altana, a. solarium.* 2. chardak, budi iz vugla hife, budi iz szredine sztene k-vuliczam, ali k-piaczu izpelyan, dasze szim tam more zgledati, zgledalische, (D) prozorje, *Mœnianum, ni.* v. Pergula. 3. chardak odkrit, *Subdiale, is, Hypetrum, Terracium, ambulatio subdialis.* 4. v. Præstega.
- Chársia. v. Pijacz.
- Chárv. v. Chéru, y ofztala ondé.
- Chàrsa. Calix. v. Kupa.
- Chàsz. *Mora, a.* 2. chasz màl. *Morula, a, momentum, instans, imminens, tis.*
- Chászt. *Dignitas, tis.* 2. Chászt, dvorba, szlusba, *Munus, eris, officium, ij, munus, & officium.* 3. v. Poszel. n. 3. 4. Chászt, t. j. ladanye, ravnanye, (D.) vladanye, redovanye, *Regimen, inis. gubernium.* 5. chaszt, ili ladanye, letno, *munus annuum.* 6. chaszt prijemlyem, *munus suscipio, in eo officium.* 7. chaszt dole polasem, ili (D.) sztávim. *defungor officio, & dignitate, quam habenus exercui, cesso, & liberor ab officio, & munere habenus habito, expedior ab officio, ab eo officio, l. munere.* 8. Izpunyavam, zversujem chaszt, chinim kayme gledi, (D.) stome gleda. *Fungor officio meo.* 9. chaszt vredna, y dosztoyna, *Honor meritis.* 10. v. Competitor. 11. v. Competo. 12. v. Postenye. 13. Chászt. v. Dár.
- Chasztën, na, no. Posten, vreden. *Honoratus, vir spectatus, honestus, generosus, dignus, a, um.* v. Chesztit.
- Chasztenye. *Honoris affectio.* v. Postuvanye. 2. v. Goschenye.
- Chaszt je, ili ladanye vszega varassa imël. *Omniium civium munere est functus, persunctus.* 2. vu chasztu szvoje je dobro úpuchen, *Ad officij sui munus bene est instructus.*
- Chasztu je to tvoje. Tvoj je poszel, [D] poszao. Tebe gledi, [D.] gleda, tebe tischu, tebesze dosztoja, *Tuum est*

- est, tui muneris est, tuo incumbit officio.* 2. chasztí dosztojën. *Honorabilis, le.*
 Chasztim-titi, Chesztim-sztiti, Dichimchiti, [D. it.] chasztim, prochasztiti. szlavim-viti. *Honoro, as, are. Honore officio, magnifico, Laudo, laudibus effero.* v. Postujem. 2. v. Gosztim.
 Chasztítel, chasztéchi, cha, che. *honorans, laudans, tis.* 2. v. Gosztitel.
 Chasztnik, Oficzial, [D. it.] Naredbenik koi god. *Officialis, is.* 2. ckaasztnik zvéřhu dohodkov, ili prihodischa, *Nomenclator, à censibus, & proventibus, prepositus, l. praefectus proventuum, Curator, oris.* 3. chasztnik, szluga opchinszki, moresze y sèrg zvati, *servus publicus municipij, utpote Zagrabienensis, Varasdinensis, &c.*
 Chasztno, Posteno. *Honestè, honoranter.* 2. chasztno, ili posteno sivetì, *honestè vivere*
 Chàtra. v. Flyosz.
 Chàvel, [D.] chyàvo, ili chyàval. [Tur. Sc.] Ekšzer. *clavus, vi.* 2. chavël selezni, [D.] Gvozdyeni, *clavus ferreus.* 3. chavël oble glave, *clavus umbellatus.* 4. chavël z-glavum, *clavus capitatus.* 5. chavël klyuchaszt na kojegasze kay obessuje. [Tur. Sc.] Chivia, *clavus uncinatus, clavus uncius.*
 Chávlek, mali chavël. [Tur. Sc.] Ekšzerich. *Claviculus, clavulus, li.* 2. z-chavleki pribijam, *claviculis figo.* 3. Pribit, a, o. *confixus, a, um.*
 Chaus. v. Furer.

CH ante E.

- Cheber, [D.] Chabar. *Cadus, di. Urna major, orca, a. Trua, a.* v. Bedeny. 2. chëbër, vu kojemsze kay nazalya, *Cadus salsamentarius.* 3. chëbër, [D.] pod sztavicza, setak, vu kojemsze grozdje tëre &c. *usitatiùs kacza, Labrum, ri.*
 Chëbrìch, mali chëbër. *Cadus minor, urna minor.*
 Cheden, na, no. Krotek, tih, opazën, [D. it.] priklonit. *Modestus, circum-*

- spectus, a, um.* 2. cheden, szpametën, *Prudens, sapiens, tis, vir magni consilij, ingenio prudens, & sapiens ad consilia.*
 Chedno, Krotko, tih, opazno. [D. it.] priklonito, priklo. *modestè, circumspectè* 2. szpametno, *prudenter, cautè, & prudenter, pedetentim, cautim.*
 Chednoszt, krotkocha, tihocha, opaza. *modestia, a. circumspectio.* 2. Razumoszt, *Prudentia, Cautela, a.*
 Chèh, *Bohemus, & Bæmus, mi.* 2. Fem. chehinya, *Bohema, & Bæma, a.* 3. cheska zemlya, *Bohemia, a.* 4. cheski, ka, ko, *Bohemicus, a, um.* 5. cheski, t. j. pocheko, *Bohemicè.*
 Chéh, chehanye, pianchuvanye. *Compotatio, onis.* 2. v. Chehanye.
 Cheham. v. Chrepam. 2. cheham-hati, chësem-szati zelye perje od koczena, ili sztebla. *decerpo folia caulium, l. decerpo folia à caulibus, carpo, & delibo caules, detraho folia caulium à caulibus.* 2. carpo, *decerpo, detraho pennas, plumas à caule, &c.* t. j. chësem perje.
 Chehanye. v. Chéh. 2. chehanye, t. j. chëszanye zelya, perja, &c. *decerptio, delibutio pennarum, à caulibus, à cespite, &c.*
 Chehulicza, chehulya. *Racemulus, li.* chehulya od grozda, *pars botryonis.*
 Chekich. v. Kladivecz.
 Chèlo. *Frons, tis.* Prov.
 Kadé szërcze ni veszelo,
 Raduvat'sze nëmre chèlo.
 2. chelo viszoko, *Frons exporrecta, alta, frons relicina, lata, aperta, spectabilis, Frons capillorum tegmento libera.* v. Relicinus. 3. chelo narugano, nabrano, [D.] nafraskano, najeseno, pokuplyeno chelo, *frons rugosa, frons corrugata, striata, frons contracta, caperata.* chelo nerugano, gladko, ravno chelo, *frons exporrecta, evrugata, explicata, frons levis,* 5. chelo veliko, piosztrano, *frons ingens, & explicata.* 6. chelo turobno, [D.] zlovolno chelo, *frons nubila, frons*

- obducta frons moesta.* 7. chelo oblo, ili okruglo, *frons rotunda.* 8. chelo liszafzto, kod imaju konyi, *frons signata.* 10. chelo voyfzke, përi redi, perva cheta, pervi sztruki, perva sztran voyfzke, ili glíd, *prima acies.* 11. chelo, kraina, kray koje zemlye, na prot druge, *confinij frons.* 12. z-chèla, spreja, szpreda, zperve sztrane, *à fronte.*
- Chelo rugam-narugati, nabiram-brati chelo, [D.] Nafrafzkivam-kati, nagrondivam-diti, pokuplyam-piti chelo, *frontem contrabo.* v. Rugam. n. 3.
- Chelyád, *Genet.* lyadi. v. Drufina. 2. po chelyadi, *per familias.*
- Chelyadcza od kuchye, mala chelyad, drufinicza. *Familiola, a.*
- Chelyade, *Genet.* detta. Chelyad, di. *persona, a.* 2. chelyade veliko, *persona maxima.*
- Chelyadina. v. Pûk. n. 3.
- Chelyavicza, *Alopecia, a.*
- Chelyufzt, [D.] kofzeticza, kofzer, defzna, svallo. *proprium bestijs.* *Mandibula, a.* *Bucca, a.* *Rictus, us. os minax, Faux, cis.* *Accipitur hic pro toto ore propriè bestiarum.* 2. Chelyufzt leva, ili defzna, t. j. laloka, [D. it. Dëfzna.] *mandibula, a.* *maxilla, a.* 3. chelyufzt, gornya, *maxilla supera.* 4. chelyufzt dolnya, *maxilla infera.*
- Chelyufzti, ili [D.] krelyuti ribje. *Branchia, arum.* v. Krelyut. n. 4.
- Chèmer, [D.] otrov, Jíd, *venenum, ni, toxicum, ci, virus, us.* v. Jád. 2. chemer, ili gnyufzenye, *Nausea, a.*
- Chemeren, na, no. *Venenosus, a, um.* v. Jadovit.
- Chemèrika trava, dobra za mahnite. *Helleborus, sive Helleborum, veratrum, Gentiana, melampodium.* 2. v. Talovo.
- Chermérni, na, no, Tufen, Salofzten, na, no. *Afflictus, Ærumnosus, desolatus, a, um.*
- Chemerno, Jadòvno. *Venenosum, venenosè, virulentè.* v. Jadovito. 2. chemer-

- no, Rasztufeno, salofztno, [D. it.] bolefstno, tufno, *Afflictè, arumnosè, desolatè.*
- Chemèrom ofztvariti, *Intoxicare, veneno interficere, occidere, l. necare aliquem veneno.*
- Chèmu, Za kay, za koi zrok, radi kakvoga zroka, Pokay, [D.] zasto, za koi uzrok, Radi chelza, radi sta, krozasto. *Marit.* Zàch? *Quare, cur, quamobrem, Ad quid, quid ita, quam ob causam, quas ob res, Curnam, quem in finem, quid causa est?*
- Chèmu ne, Zakay ne, [D.] zasto ne? *Marit: zàche? Curnon, quid ni, quare non?*
- Chèp. *Siphunculus, li, Verticulus, li. obturamentum.* 2. *Epistomium, ij.*
- Chèpicz vu glave chlovechje. *Epiglossis, is, l. Epiglottis.* v. Jezichecz.
- Chèpczi na gufzlah, tamburah, &c. *Verticuli, orum.*
- Chèpicza opadenye. *Tonsilla, a.* v. Angina.
- Chepa. v. Klòp.
- Chepèrlyam-lyati. *Scabo, is, ere. propriè convenit gallinis, avibus, &c.*
- Cheperlyan, na, no. *Sculptus, a, um.*
- Cheperlyanye. *Sculptura, a.*
- Chepèrlyuga. v. Skerlec.
- Cheplyufzkam-kati, tlapim nerazumno, prez szvefzti, bedafzto govorim prez razloga, &c. [D.] zaludu tlapim. *Temerè loquor, Inmaniter loquor, sine iudicio, & praconsideratione discuro, loquor, &c.*
- Chérchek. v. Schyuricz.
- Chèrdák. *Sed usitatiùs* v. Chardak.
- Chèrga. v. Huta. 2. cherga, podsztilek, kifze pod fzedlo meche. *stragulum, li.*
- Chèrknya. *Linea, a, Lineamentum.*
- Chèrlyen, na, no, [D. Rujan, Czarlyen.] *scribunt autem, zarljen, &c.* na, no. Rúfz, rumen, Erdech. *Ruber, a, um. rubeus, rubidus, rubicundus, puniceus, purpureus, fæniceus, coccineus, spadiceus, byacintbinus, a, um, rubens, tis.*

- Chërlyena farba, (D.) Czarlyena mafzt. v. Farba. n. 6. 2. chërlyena zemlya, krayda, *Rubrica*, &. 3. chërlyena kiti-
cza. v. Centaura.
- Cherlyènecz, [D.] Czarlyenacz, Czar-
lyeni lùk. *Cæpa rubra*. v. Cæpa.
- Cherlyenilo, t. j. Farba cherlyena. *Pur-
purissum*, *si*, *Rubor* v. Cherlyena.
- Cherlyenimfze. Rumenimfze. *Rubeo*, *es*,
ere, *rubesco*, *rubefio*, *purpurasco*.
- Cherlyenina z-messana z-belinum. *cando-
re mistus rubor*. 2. cherlyenina ona,
kùm fze fene mafu. *Fucatus color*, *pur-
purissum*. 3. v. Cherlyenoszt.
- Cherlyenka, [D.] Czarlyenicza, t. j. krat-
ko pifzmo med chernem z-cherlye-
num farbum, &c. *Rubrica*, &. 2. v.
Ptich.
- Cherlyeno morje, (D.) more czarlyeno.
mare rubrum, *mare Erythraum*.
- Cherlyenoszt, Cherlyenina. *Rubor*, *oris*,
Rubedo, *inis*. v. Cherlyenina. n. 1.
- Cherlyenenye, t. j. Farbanye, (D.) ma-
fztenye. *Tinctura*, &.
- Chérn, na, no. Vrán, na, no. [D.] czàrn,
Czarnomáfzt. *Niger*, *a*, *um*, *Ater*, *furnus*,
pullus, *atratus*, *a*, *um*. 2. chérn nekuli-
ko, *nigricans*, *tis*. v. Prichern. 3. chern
jako, (D.) velle czàrn. *Admodum ni-
ger*, *obniger*, *a*, *um*.
- Cherna odecha, ili oprava, [D.] Czarna
fzvita. *Amictus niger*, *pulla vestis*, &
lugubris. v. Amicimen.
- Chernenye, pochèrnenye. *Denigratio*,
onis.
- Chernilo, (D.) Czarnillo, Czarnopifz,
Ingváfzt. *Atramentum*, *ti*. v. Tinta.
- Chernem-neti, t. j. chérn posztajem.
Nigreo, *es*.
- Chernim-niti. (D. Czarnim,) t. j. chérno
chinim. *Nigro*, *denigro*, *as*, *are*, *Nigrefa-
cio*, *Tingo*.
- Chernimfze-nitifze, pochernujem-neti,
pogafsfjemsze-fzitifze, pohudivam-
deti, &c. *Nigresco*, *is*, *ere*, *nigrefio*, *ni-
gror*, *denigror*. 2. chernimfze malo,

- pochernivam, *Nigrico*, *as*, *are*.
- Cherno ono na verhunczu zerna bobo-
voga. *Hilum*, *li*.
- Chernina, chérnocha, chérnoszt. *Ni-
gredo*, *inis*, *Nigror*, *oris*.
- Cherno-gláv trava. *Prunella*, &. 2. cher-
no-gláv, va, vo. *Nigri capitis*, *Nigro co-
mis*. 2. v. Ptich.
- Chernyavka, v. Modricza.
- Chèrv, (D. Czàrv. & scribunt Zàrv.) *vermis*,
is. 2. chèrv, koi lifztje y pupje na terfzju
jè, (D.) zaviachya. *Volucra*, *volvola*, &
volvulus, *convolvulus*, *involvulus*, *volvox*.
v. Ipes. 3. chèrv, koi grize, ili zjèda
drevo, (D.) Grizlicza, *Trox*, *cis*, *coßus*,
teredo, *Xylophagus*, *trips*, *is*. 4. chèrv,
koi bòb grize, chèrvobob, *Mida*, *l*.
Midas, &. 5. chèrv, koi koren bobov
podjeda, *Ranca*, &. 6. chèrv, koi pór-
lùk, zelye, fálatu kvári, *prafocuris*, *is*,
7. chèrv, koi, pfeniczu, y ofztali fitek
grize. fisek, (D. Gagricza,) *Curculeo*, *l*.
Gurguleo, *onis*. 8. chèrv, koifze vu me-
fzu nahagya, zaplyuvèk, (D.) uplyu-
vak, *termes*, *etis*, *tremus*, *mi*. 9. chèrv,
koi knyige grize, (D.) grizicza. *Blat-
ta*, &. v. Mol. 10. chèrv, koi halye,
ili fzvite zjeda, *Tinea*, &. 11. chèrv,
ú pèfzjem jèziku. *Lyta*, &. 12. chèrv,
koi fztèklo, (D.) Czoklo grize, *Is*, *sis*.
13. chèrv, koi fzvilu prede, (D.) bub-
ba, *Bombix*, *cis*. 14. chèrv, koifze vu
fziru nahaja, *scirrum*, *ri*. 15. chèrv,
zemelfzki, kakti y on, koifze vu
chloveku nahagya, Glifzta, (D.)
Guja, *Lumbricus*, *ci*, *colubra caeca*, *Ven-
tris animal*.
Remedium contra lubricos. v. Glifzta.
16. v. Babura.
- Chèrvek, (D.) Czarvak, Czarvich. *ver-
miculus*, *li*. 2. chèrvèk vu voyfzku,
Acarus, *ri*.
- Chèrvi pun. *Vermiculofus*, *a*, *um*. 2. cher-
vi, cherveki, (D.) Czarvichi tefzte-
ni. *Vermiculi esculenti*.
- Chèrviv, va, vo, (D.) Czarviv, y czarliv,
va,

- va, vo. *Verminosus, Cariosus, a, um.*
Chérvni beteg, [D.] **Czarvi. v. Beteg.**
 n. 23.
Chervivem-veti, Ochervlyujem-viveti,
 (D.) **Czarvivim-viti, oczarvlyujem-**
szé-vitíze. *Vermino, as, are, vermibus*
infestor, vermiculor.
Chervojedina, Chervotochina, [D.]
Czarvotochnicza. *Caries, ei, vermicu-*
latio.
Chervojedni, dna, dno, Chervotochni.
 Izgrizen, zjeden, izsuplyen, na, no
 od chérvotochine. *Cariosus, a, um.*
Chervolenye. *Garritus, us.*
Chervolim-liti, mermram-rati. *Gario, is,*
ire, Garritido, as.
Chervolyiv, va, vo. *Garrulus, li, Garriens,*
tis.
Chervotochni. v. Chervojedni.
Chésély. *Pecten, nis.* 2. cheslyév tòk,
Theca pectinaria.
Chésém-szati veje, &c. chesznuti, od-
chesznuti veju. *Avello, is, ere. Abstrabo*
frondes. 2. v. **Cheham.**
Chéseny, chesnyak lük beli, (D.) **cheszan.**
Allium, ij, scorodon. v. Gelos. 2. chese-
 ny divji. v. **Bulbus.** 3. cheseny friski,
allium recens. 4. cheseny ztuchen, *al-*
lium tritum 5. glavicza chesnya, *allij*
caput. 6. jederka chehulicze chesnya,
 (D.) **cheszan lukka, nucleus allij.** 7.
 venecz chesnya, (D.) **Naklada lukka**
 chesnya, *Allij sertum.*

Plin. lib. 20. cap. 6. Allium
ad serpentum ictus valet potum cum resti-
bis suis. 8. veliki cheseny debeli. v.
Aphroscordon, y Sifyrinchion.
Chéslyam. v. Chessem.
Cheslyiga dràch. *Cardus, di, carduus, ui,*
(à qua carduelis appellatur) dispacus al-
bus, & purpureus, scandix.
Cheslyigòvina. *Cardetum, ti, Carvetum.*
Chessem szati, Pochessujem-szati, (D.)
Cheslyam, Izcheslyavam, ocheslya-
vam - szlyati. *pecto, depecto, is, ere.* 2.

- chessém konya,** *strigilo, as, are, strige*
equum. 3. **chessém z-nohti, &c.** *Frico,*
perfrico, defrico, confrico, as, are, scabo, is.
 4. **chessém nazopet, refrico, as.** 5. **Transl.**
chessém, t. j. ponavlyam ból, sele-
nye, &c. Refrico dolorem, desiderium.
 6. v. **Como.**
Chészalo. *Strigil, l. strigilis, is.* 2. **chesza-**
lo malo, striguncula, & *Prov.*
Konyu pranye, y cheszalo,
Kréposzt daje, ter ne malo. *Ritt.*
Cheszan. v. Cheseny. 2.
Chészan, Pochészan, ochészan, (D.)
chéslyan, pochéslyan, na, no. *Pexus,*
depexus, a, um, pectinatus, a, um. 3. **che-**
szan, Fricatus, defricatus, perfricatus,
a, um. scalptus. 4. **chészan, ochészan,**
avulsus, abstractus, a, um.
Chészanye, Pochészanye, ochészanye.
Fricatio, confricatio, onis, frictio, fri-
ctura, scalptura, frictus, us, fricatus, us.
 2. **cheszanye, &c.** (D.) **cheslyànye.**
pectinatio, onis. depexus, pexus, us. 3.
chészanye, ochészanye, avulsio, abstra-
ctio, onis.
Cheszma, zviralishe, (D.) **vriilo, sztu-**
denacz, hladenacz. [Scl. it.] **Bùnar.**
Fons, tis. 2. **cheszma reka plemenita**
vu gornye Slavonie, Casma, &
 Od ove vode sztanovito mészto,
 pod koje teche, negda zbog Klostrov,
 Czirkvih, y Kaptoloma Varas imenit,
 bê zvan takay *Chasma, &* Po naski,
 zacheszenye. Poruffeno od Turchina,
 posloje z-vnogemi drugemi pod o-
 blaszt Krainfzku. Z-farnum Czirkvum
 szamo vezda dichisze. Prepusta, y dru-
 ge Kanonike imenuje, y posztavlya
 Biskup Zagrebechki, sztojeche vezda
 pri dohodkeh obilneseh.
Chészram-szrati vunu, michem, mikam-
kati, Redim - diti, (D.) **Gardaf-**
sam-sim-sati-siti, discrimino, as, are, car-
minor, ris.
Cheszrànye, mikanye, redenye. *Carmina-*
tio, discriminatio, onis. v. **Razcheszanye.**
Chészt,

Chészt. v. Gufzt.

Chésztim, ili chasztim-titi. *Celebro, honoro, magnifico, laudibus effero.* v. Hvalim.

Chesztit, ta, to, chasztën, na, no. *Celebris, is, clarus, illustris, praeclarus, nobilis, & celebris, observatus, honoratus.* v. Glaszovit. 2. v. Szréchën.

Chesztitòga, [D.] chesztita chinim, szrechnoga chinim. *Fortuno, as, are, prospéro quempiam.*

Chesztit je, y pohvalyen od-vfzeh, ili chesztifze, y hvali od vfzeh. *Omniùm ore, sermone &c. celebratus.* 2. chesztit je y pohvalyen, ter glaszovit, *celebratus, frequentatus, divulgatus, laudatus, celebritate florens.*

Chésztito. *Honorificè, clarè, gloriosè.* v. Szréchno.

Chésztito mefzto, y glaszovito. *Celebris locus.*

Chesztitòfzt. v. Dobra szrécha.

Chészto. v. Gufzto krát.

Chesztújem - fztovati. *Frequento, as, are.*

Chèta, [D.] Chetto, t. j. z-kupchina, tovaruftvo, z-drufenye vkùp. *Cætus, ùs. congregatio, societas.* 2. Cheta. v. Sereg do koncza, y Mefzto Sereg, reczi Cheta.

Cheterdeszét, [D.] it.] chetrefzti. *Quadráginta, quaterdeni.* 2. cheterdeszet lét chlovék, [D.] od cheterdeszet godifcha, od chetrefzt lita, *quadragenarius homo.* 3. cheterdeszet puti, *quadragies.* 4. cheterdeszet y ofzem, *quadraginta ošto, ošto, & quadraginta.* 5. cheterdeszet y jeden krat, *semel, & quadragesies, quadragesies semel.* 6. cheterdeszet, y dva krat, ili y dva puta, *bis, & quadragesies.* 7. cheterdeszet y trikrat, *ter, & quadragies.* 8. cheterdeszet y chetiri pute, *quater, & quadragies, sic deinceps.* 9. cheterdeszet, y ofzëm puti, *duo de quinquagies.* 10. cheterdeszet y devet krat, *uno de quinquagies.*

Chetërdeszeti, ta, to, [D.] Chetverodeszeti, ta, to. *quadragesimus, a, um.* 2. cheterdeszeti pút, *quadragesimùm.* 3. od cheterdeszet, *quadragenarius, a, um.* ut: *quadragenarius homo.* 4. cheterdeszet lyudih tovaruftva, ili [D.] druftva tropa, cheta, &c. *quadragenaria cohortes, turma, caterva.* 5. cheterdeszet gláv chredo, [D.] stado, &c. *grex quadragenarius, sic in aliis numeris efferi poterit.* 6. od cheterdeszet szúdczev, *de curia quadraginta judicum.*

Cheterdeszetka. cheterdeszetnicza, cheterdeszeticza. *Quadragenaria, æ.* kakti chinim cheterdeszetku, *quadragenariam exequor, procul caterorum consortio.* 2. cheterdeszetka posztna, cheterdeszetni poszt. v. Korizma.

Chetërnadeszte, chetirinayszt, cheternayszt, [D.] chetarnadeszt, cheternajeszt. *Quatuordecim.* 2. cheternadesztekrat, [D.] chetarnajeszt puta, &c. *quatuordecim, na, na, quatuordecies.*

Chetërnadeszti, chetirinayszti, cheternayszti, [D.] cheternajeszt. *Quatuordecimus, a, um.*

Chetërnaya, zdenecz z-desgyevine kísze naleva. *Cisterna, æ.* 2. cheternaya, t. j. sléb, po kojem z-kojega varafsa, &c. szmrád, y nechisztocha opchinszka izhaja. *Cloaca, æ, Colluviarium, ij.*

Chetërt, [D.] chetvart. *Quadrans, tis, quartale, is, quarta pars.* y tofze od mere, y vfzake ofztale fztvari more rechiut: *quartale vituli, &c.* v. Cheterti. n. 3.

Chetertàcha, t. j. chetertodnevna, ili chetverodnevna zimlicza, [D.] chetvarto danicza, groznicza chetverotdnevna. *Quartana, æ, quartana morbus.* v. Quartanus.

Chetertèk, [D.] chetvártak. *Dies Jovis, Feria quinta.* 2. chetertek veliki, *Magnus dies Jovis, Dies canæ Domini.*

Chetérti, [D.] chetvarti, ta, to. *Quartus, a, um.* v. *Quadragenarius.* 2. cheterti pút, *quartùm, quartâ vice.* ut: *quartùm*

F

Ju-

- Judex.* 3. cheterti dél, chetert, chetertina, [D.] chetvart, *pars quarta, quadrans, tis, quadrans anni.* 4. cheterti dél vure, *quadrans horarius, l. horæ.* 5. cheterti dél mészecza, ili mène, *quadrans lunarius.*
- Chetertinka. *Quartale, is, l. Quadrans, tis, aut quarta pars modij, l. alterius mensura frumentaria.*
- Chetina. v. Schetina.
- Chetiri. *Quatuor. Tetra.* 2. chetiri, y chetiri, chetiri na chetiri, *quaterni, na, na.*
2. chetiri dní, [D.it.] chettiri dana, *quatrimum, ui.*
3. chetiri sztrane léta, chetvera vrémena, *quatuor anni partes, quatuor anni tempora.*
4. chetiri léta, ili godischa, *quadriennium, ij.*
5. chetiri léta, ili godischa sztár, chetertak, *quadrimus, a, um, quadrimatus, quadrimulus, quadriennis, ne.*
6. chetiri dni nazaja, Predevcherakom, [D.] Prikonomadne, *nudius tertius.*
7. chetiri púte, [D.] chetvero krat, *quater.*
8. chetiri krat tulik, ka, ko, *quadruplex, cis, quadruplus, a, um.*
9. chetiri krat tuliko, chetvero duplo, aliti sztruko, *quadruplicatò, quadruplò, quadrupliciter, quater tantum.*
10. chetiri nochi, *quadrinoctium, ij. kakti, dve nochi, binoctium, ij.*
11. chetiri púti, krisopotje, *quadrivium, ij. v. Prekrisje.*
12. chetiri szto, [D.] chetiri sztotine, *quadringenti, a, a.*
13. chetiri szto krat, [D.] chetiri sztotine puta, cheterszto krat, *quadringentiss.*
14. chetiri krat sztotni, na, no, *quadringenarius, a, um. quadringentesimus, i. e. unus, l. postremus ex quadringentis. v. infra n. 49.*
15. chetiri konyi szpored vhamlyeni, ali chetiri voli vklenyeni vu jeden kakti

- jarem, *quadrijugis, &c.* 16. chetireh lét doba, *quadrimatus, us.* 17. na chetiri dele, *ad quatuor partes.* 18. na chetiri tale razdelyam, *quadripartior, iris, quadripartior.* 19. na chetiri tale razdelyen, *quadripartitus, quadripartitus, a, um.* 20. na chetiri tale razdelyenye, *quadripartitio, onis.* 21. na chetiri vugle tanyer, [D.] na chetiri nugle pladan, *quadra, a.* 22. vŕze kay je na chetiri vugle, [D.] nugle, chetvero nuglye, *quadrum, ri, zovesze.* 23. chetiréh jezikov sztvár, ili kâ ima chetiri jezike, *quadrilinguis, e, quadrilinguus, a, um.* 24. na chetiri vugle redim. v. Chetvero vuglim. 25. chetiremi nogami hodim, *quadrupedo, as.* 26. ob chetiri dele, ili kay je iz chetireh kotrigov, *quadrimembris, bre. â chetireh kay je mészecz, quadrimenstruus, a, um, velisze.* 27. ob chetiri funte, stireh funtov, *quadrilibris, re..* 28. na chetiri konye, ali vole kola, *quadrigæ, arum, quadrigula.* v. Chetvericza. 29. na chetiri nachine, *quadrifariam.* 30. Chetirinadeszte, chetveronadeszto. v. cheternadeszte.
31. chetirinayszti. v. Cheternadeszti.
32. chetirinaysztkrat. v. Cheternadeszte. n. 2.
33. chetiri nòg, chetvèro nòg, *quadrupes, dis.*
34. chetiri rùk, chetvèro rùk, *quadri-manus, ni.*
35. chetiri vùg, chetvero vuglaszt, t. j. na chetiri vugle, [D.] chetvero nùgli, gla, glo, ili krayni, na, no, chetvero nùglaszt, *quadrangulus, a, um, quadrangularis, re, quadratus, a, um.*
36. v. 49.
37. chetiri vugloszt, chetvero vugloszt, [D.] chetvero nugloszt, *Tetragonismus, mi.*
38. chetvèri, ra, ro, chetvèricza, *quaternarius, rij, quaternio, onis.*
39. chetvericza. *idem.* chetvericza kony. *qua-*

- quadriga, a.*
 40. Chetvero, ili na chetvero delim, na chetiri dele, *in quatuor partes divido.* v. Chetiri. n. 18.
 41. Chetvero delyen, razdelyen na chetvero. v. Chetiri. n. 19. & 20.
 42. chetvero dnevni, na, no, [D.] chetvero dani, chetvero danik. *quatrividuus, a, um.*
 43. chetvero krayni, na, no. v. num. superius. 35. & 37.
 44. chetvero nog, &c. v. 33. 34. &c.
 45. chetvero nuglim. v. n. 49.
 46. chetvero nuglye. v. n. 22. supra.
 47. chetvero sztotni, [D.it.] chetvero sztottini. v. supra. n. 13.
 48. chetvero sztruk, ka, ka. *quadruplex, cis, quadruplus, a, um.* 2. chetvero sztruko, *quadrupliciter, quadruplo.*
 A ono, kaysze na chetvero more razdeliti, ali je razdelyeno, kaysze more kalati, ali je razkalano, *quadridus, a, um,* imenujesze.
 49. chetvero vuglim, na chetiri vugle delam, [D.] chetvero nuglim-nugliti, *quadro, as, are.*
 Mestria ona, ili rudelye, z-kojem zvezdogledczy na vugle mere, (D.) nuglomerra, *quadrans, tis,* ozavafze.
 Chetto. v. Cheta.
 Chevap. v. Pechenya.
 Chèvk, chèvkanye. *Latratu, us. & proprie dicitur de canibus in venatione ad vestigia ferarum latrantibus.*
 Chevkam - kati. *Nictu, is.*
 Chèz, prék, [D.] priko. *Trans. 2. chez. [Scl.] pròz, kròz. Per. kakti, gledim chèz oblok, aspicio per fenestram.* 3. chez, proti, *contra, &c. cum accusat. kakti chezme, chez te, chez Petra, contra me, contra te, contra Petrum.*

CH ante I.

- Chij, ja, je. [D.] Chigov, va, vo. kojega, koga. *Cujus, a, um.* ut: chijega, ali kojega je roda, *cujus familia.* 2. chiszte vi, ili chigoviszte vi? *cujates estis vos?*

- Chichek, [D.] szlani grah. *Cicer, us. Ervum sativum.* v. Ervilia. 2. chichek mènfi, [D] mali grah, grafacz szlani, *cicer minutum, cicercula, a.* 3. chichek divji, grahor, *astragalus, li.* 4. cherleni, ili futi chichek, *cicer venereum.* 5. beli, szlani grah, *cicer album.* v. Cicer.
 Chichérka. v. Chichek. n. 2.
 Chichmak. *Cocetum, ti. quod coquatur ad ignem, sic dictum.*
 Chiga, po kojefze kay vleche. *Troclea, a. seu Trochalea, Trochea, a, Catadromus, Turnus, decursorium gruis.* v. Vitel. 2.
 Chiga, kojumfze detcza igraju, *Trochus, chi, Turbo, inis.* 3. chiga, z-kojumfze voda iz zdencza van vleche. v. Ciconium. 4. chiga na kojufze hudodelniki vleku, y muche, *scala gemonia.* 5. chiga galsena, *patibulum triangulare.*
 Takove chige klinecz, *axiculus, li.*
 Chiger. *Deuterium, ij, briza, a, lora, lorea, acinatium, vinum secundarium, floces vini, vinacea, mustum tortivum, mustum circumcidaneum.* v. Vodenicza.
 Chigov. v. Chij.
 Chík, chikov riba. v. Piskor.
 Chilingh. v. Szág.
 Chím, t. j. z-kojem dugovanyem, *quã re, quò modò.* 2. chim vech, *quò magis, quò plus.*
 Chín. *Actus, us.* v. Gestus. n. I. it. 2. v. Nachin.
 Chinéhsze, chinechisze, t. j. nehotechi, gda ne szpravoga szercza, neg szamo na oko, y dasze vidi; aliti pokrito, ili iz omrasnye chiniti koju sztvár. *Fictè, simulatè, commentitiè facere aliquam rem, cujus contrarium est ex animo, assimulatè, fictè, simulatèque facere, &c.*
 Chinénye, tvorenye, redenye, chín. *Actio, operatio, onis, actus, us, opus, ris, factum, sti.* 2. chinenye dobro, y Bogu povolyno, posteno chinenye, [D.] delo bogomillo, *actio honesta, opus bonum, & Deo placens.* 3. chinenye hmán, neposteno, szramotno delo, [D.]

[D.] prikorra, prikorno délo, *actio vilis*. 4. chinenye opchinszko, ili ochito, *acta, orum*. 5. chinenye, ili omraza pokrita, *simultas, tis, simulatio, fictio, species simulationis*. v. Delo.

Chinim - niti.

Prov.

Koi kay chini, vsze szebe chini.

Dalm.

Tkò stò chini, szve szebbi.

Quisque laborat sibi.

Tvorim - riti, redim - diti, rabim - biti, onodim - diti, [D. it.] robim - biti, radim - diti, *ago, is, ere, facio, efficio, exstruo, fabrico, operor*. 2. chinim po malo, chinukam - kati, *actito, as*. 3. chinim polëg zakona, y obichaja, ali naredbe dane, *ago ad praescriptum*. 4. chinim zaszedu. v. Zaszedam. 5. chinim pogodbu, ili zavez, *pašto, as, fœdus ferio, in eo, pačtionem consuo, pacifcor, depacifcor*. v. Pogajamsze. 6. chinim dasze veruje, *suadeo, persuadco, induco ad credendum*. 7. chinim tovarustvo, ili drushu, *coeo societatem, paro societatem, l. contrabo*. 8. chinim par, ili kopiu kakvoga piszma, *exscribo, is*. 9. chinim rachun., *edo rationem, computo, computum facio*. v. Rachun, y Rachunam. 10. chinim po volye drugoga, vgajam drugomu, *morem gero alicui, obtempero, obsequor*. 11. chinim da zna, dajem na znanye, *scientem facio, certiozem reddo*. 12. chinim, ali szpravlyam voyzku, [D.] kupim voyzku, *comparo bellum*. v. Voyzka. n. 1. 13. chinim boy, [D.] Ràtt, *obeo pugnam, committo pugnam, consero manum*. v. Bijemsze. 14. chinim dobro z drugem, [D.] s'druzim, chinim lyubav, miloszt, &c. *beneficium consero in alterum, pono, colloco beneficium in alterum, do beneficium alteri, orno beneficiis alterum, bene, optimèque mereor de altero*. 15. chinim put, ili putuvanye, *facio iter, gradior, habeo iter, proficifcor*. v.

Purujem. 16. chinim skodu, [D.] stettu, *importo damnum, inueho detrimentum*. v. Skoda. 17. chinim stentanye, *facio morum, moram interpono, remoram ago*. v. Stentam. 18. chinim karminu, ili chinim pogreb, *celebro funus, facio funus, exequias perago, persolvo*. v. Karmina. n. 2. 19. chinim zapovéd, izversujem zapovéd, *facio mandata*. v. suprà. n. 3. & 10. 20. chinim moy poszel. v. Obavlyam. 21. chinim szvedochansztvo. v. Szvedochim. 22. chinim szvedochansztvo z-priszegum, *dico cum juramento (l. religiosè,) testimonium*. 23. chinim zagovor, [D.] závet, *voveo, es, votum facio*. v. Zago varjamsve. 24. chinim zaszpati, *soporem induco, sopio, soporo*. 25. chinim dasze gdo zacherlyene, t. j. zaszramuje, v-szram napelyavam, naganyam koga, *injicio ruborem alteri, afficio rubore quempiam, rubefacio aliquem, causo ruborem alteri, confundo alterum*. 26. chinim karku, szvadu, *excito jurgium, facio rixas, & contentiones*. 27. chinim piszmo, *edo scriptum*. 28. chinim kriviczu [D.] krivnu, obsanoszt, &c. *infero injuriam, calumniam, afficio injuriã, calumniã, &c.* 29. chinim vrachtvo, [D.] likkariu, *facio medicinam, l. preparo, paro, affero remedium*. 30. chinim mustru, razgledam szoldate, *lustro exercitum*. 31. chinim pravdu, y praviczu, *colo judicium, & justitiam*. 32. chinim poszluh, y pokornoszt, *jussa facio, exequor, imperata perago*. 33. chinim dobro moje sztvári, dobrofze ladam, [D.] vladam, *res meas bene expedio, bono cursa mea perago*. 34. chinim veliku sztvar, [D. it.] velle chinim, t. j. vnogo, *magnum, l. multum facio*. 35. chinim szpravifche, *habeo, teneo comitia*. 36. chinim zlò, hudotvorim, [D. it.] vragujem - vati, opakujem - kovati, t. j. krivo chinim, *improbè facio*. 37. chinim bolye neg govorim, ali povedam, [D.] veche di-

dilam nogo beszedim , *meliùs facio* ,
quàm dico. 38. chinim naopak koje
sztvári , *praposterè officia permisceo*.

Et sic de alijs omnibus discurrere po-
teris, non solum per Indicativum, at etiam
per Infinitivum, ut in exemplo: 39. chi-
niti priatelsztvo, conferre se ad amicitiam,
adjungere se in amicitiam, applicare
se ad amicitiam, adrepere in amicitiam,
contrahere amicitiam, aggregare se in ami-
citiam, instituere, conglutinare amicitiam,
conjungere amicitiam, amicitia fores ape-
rire, ad necessitatem se adjungere, necessi-
tudinem conjungere, &c. 40. chinitisze,
ili kazatisze priatela, amicum agere,
amicum se exhibere. 41. chiniti kay je
potrebno, [D.] sto valya úchiniti, sto-
sze ima úchiniti, sto dasze úchini
quid factò opus?

Chinimsze daszem takov, y takov, ali
da nechujem, nevidim, neznam,
&c. *simulo, as, are. tingo, formo me esse*
talem, simulo me non audire, videre sci-
re, &c. 2. chinimsze-nitisze, vuchi-
nitisze, sztvaramsze - ratisze, tvorini-
sze-ritisze. Fio, is.

Chinitel, Tvoritel, Vuchinitel, Dela-
vecz, (D. it.) Delovnik, tvornik,
zgraditel, *Factor, oris.*

Chinitelicza, Tvoritelicza, vuchinite-
licza. *Factrix, cis.*

Chinyen, vuchinyen, na, no. *Actus, a,*
um, factus, gestus. 2. chinyen ali sza-
mo na oko, pokrit, otajen, szkaz-
lyiv priatel, Fictus, simulatus, assimu-
latus, commentitius amicus, &c. 3. po
chinyenyu priatelsztva, per simulationem
amicitia, per fictionem amoris. Unde di-
cimus: Imati pokritu omrasnyu, odur-
noszt na drugoga, Gerere, habere, por-
tare, exercere simulationem cum alio l. in
alium.

Chíns, Haszen, (D. it.) Fít. *Fæneratio, onis.*
v. Dajem.

Chinsnik. v. Fitnik.

Chirák, v. Szvechnyak.

Chirják, chîr, v. Mozol.

Chisma. *Cothurnus, ni. 2. vu chismah,*
cothurnatus, a, um.

Chismesia. *Cothurnarius, ij.*

Chiszélcze, malo chiszlo. *Rosariolum, li.*
Corolla precatoria.

Chiszlo, korunicza, otecz nassî. (D.) Pa-
tricze, krunicza blasene goszpe Div.
M. ochenassî, brojenicze. *Corona B. V.*
M. Rosarium, ij. Corona precatoria.

Koi na pravlya chiszla, &c. *Co-*
ronarius, rij.

Chiszt, ta, to. (D.) Kraszán, uzorit, u-
lyudan, a, o. *Mundus politus, purus, a,*
um. 2. chiszt kakti, (D.) kakono vi-
no, merus, a, um. 3. chiszt, t. j. Dé-
vécz, devicza, castus, purus, pudicus,
castus, & purus, castus, & integer, invio-
latus, immaculatus, integer vita. v. Pre-
chiszt, y Neoszkrunyen. 4. chiszt, ta,
to, t. j. prez vszake himbe, y chala-
rie chlovek. Syncerus, a, um. Integer, &
syncerus. 5. chiszt kot zlato, nitidus,
a, um. nitidus, & purus ut aurum, au-
reus, a, um. 6. chiszt kot zerczalo prez
truhe, Immaculatus, a, um. 7. chiszt,
t. j. pravichen, (D.) Pravedan. Acarus,
a, um.

Chizten, *usitatus, chischen, ochischen,*
na, no. sznasen, osznasen. Purgatus,
mundatus, a, um. 2. chizten, izchis-
chen, perpurgatus, a, um.

Chiztilo, t. j. mészto, gdesze dusse pre-
minucheh z-mukum chizte. *Purgato-*
rium, rij. v. Ochiztnik.

Chiztim-titi, ochischujem, izchischu-
jem-titi, pochischujem, sznasim-niti.
mundo, as, are. purgo, depurgo, expurgo,
perpurgo, as. v. Reto. 2. chiztim od
luzke, ili luschine, piso, as, & piso, is.
3. chiztim, ili brisem, (D.) Tarem.
abstergo, is, ut: abstergo vulnera, chisz-
tim rane, abstergo orbem. chiztim ta-
nyer, (D.) pladan. v. Delam n. 3. 4.
chiztim. v. Trebim. 5. chiztim grehe,
delicta expio. ochiztiti, expiare.

Chi-

Chisztitel, ochisztitel, [D.it.] ochisztnik. *Purgator, oris.* 2. chisztitel, t.j. chisztechi, ili koi ima jakoszt, y moch chisztiti, *catharticus, a, um.* 3. chisztitel, koi szukno, [Scl.] cholu chizti, sztu-par, *fullo, is.*

Chizto, [D.] krafzno, uzorito, ulyudno. *Purè, mundè, munditer, ornatè, politè, luculenter.* 2. chizto, t.j. neofzkrunyeno, prez greha, y trube. (D.) Bèz zhvarno, Bez trohe, *castè, castè integrèque, Inviolatè, purè.* 3. chizto, t.j. prez himbe, y falinge, *integrè, syncerè, &c.* 4. chizto zlato, ali szrebro, *purum aurum, l. argentum.* 5. chizto, vedreno, y jazno vrème, *sudum, di. ut: sudum tempus, serenum cœlum, apertum cœlum, serenitas cœli.*

Chiztocha, chiztoszt, [D.it.] krafznoszt, ulyudnoszt, uzoritoszt, iznasnoszt, lepota, &c. *mundities, ei, nitor, splendor, ac nitor, munditia, elegantia, lautitia, puritas.* 2. chiztocha telovna, *castitas, puritas, integritas, tis, castimonia, & Dicitur & castitas morum, pudicitia, &c.* 3. chiztocha divojachka, divojachtvo, devichtvo, *virginitas, tis, castitas, castimonia, &c. virginalis.* 4. chiztocha szvetovnéh lyudih, koifze nigdar nefene, ili zakone, [D.] neudaja, *ex parte fem. neofenenye, ex parte virorum. Calibatus, us.*

Koi pak takovu chiztochu obnafsá, *Calebs, bis, gen. com. govorisze; t.j. neudana, neofenyen.* 5. chiztocha popovszka, *castitas sacerdotalis.* 6. chiztocha zakonszka, *castitas conjugalis.* 8. chiztocha vdovichka, *castitas vidualis.* 9. chiztocha Bogu obechana, zagovorna, [D.] zavètna, *castimonia, &c.* 10. chiztochu chuvam, y zderfavam, *castimonia colo.* 11. chiztocha, szrameslyivoszt, [D.it.] Sztid, *pudicitia, & verecundia virginalis.*

Chitam, v. Stem, y osztala ondè.

Chitovat, ta, to. zdrav, [D.it.] chittav.

columis, incolumis, is, sospes, vegetus, securus, integer viribus, validus, a, um, valens, tis.

Chitovata koga chiniti. *Affecuro, as, are.*

Chitovato, szegurno. *Securè.* 2. zdravo, *incolumiter.*

Chivia, v. Klin.

Chivit, v. Lokot.

Chizma, v. Chisma, &c.

CH ante L.

Chlènk, zglòb, [D.it.] sklyàn, sklyanak. *Articulus, li.* 2. chlenk od perfzta na noge, *rursus, si. v. Kotrig, y osztala.*

Chlovechanszki, v. Chlovechki.

Chlovechansztva, ili narave chlovechanszke vzetje, [D.] ú chlovechenye, úputjenye. *Humanitatis, l. natura humana assumptio.*

Chlovechansztvo, [D.] chyovichansztvo. *Natura, ili narav chlovechanszka. Humanitas, tis, natura humana, philanthropia, & philanthropium, ij.*

Chlovechansztvo jemlyem, Pochlovechujemfze - chitfze, Narav chlovechanszku oblachim, chlovèkom posztajem, vu telu luczkom chlovek bivam, [D.] uputivamsze - titfze, uchlovechamsze - chitfze, uzimlyem pùt chyovichanszku, *humanam naturam induo, humanitatem assumo, in corpore humano fio homo.*

Chlovechez, [D.] Chyovichacz, & scribant sic: Cjovjecjaz. *Homunculus, li, homulus, li, homuncio, pumilio, onis.*

Chlovechen, na, no, Podvoren, szlufech, prelyublyen, priazen, [D.] dvoran, prilyuban, lyubak, priklonit, dragochudan, millochudni. *Humanus, beneficus, urbanus, a, um, liberalis, hospitalis, moribus elegantibus, politis que imbutus.* 2. chlovechen, milosztiven, miloszerden, [D.] blag, blagosztiv, dobrofztiv, mil-la szarcza, y chudi, ulyudni, *benignus, a, um, comes, tis, clemens, tis, pius, a, um.*

Chlovèchji, ja, je. *Humanus, a, um.*

Chlovèchki, chlovechanszki, ka, ko, [D.it.] lyud-

- lyudszki, ka, ko. *Humanus, a, um.* ut: *humana natura.* 2. chlovèchki, chlovechanszki, na nachin lyudih. Po chlovechje, *humano more.* 3. chlovechki, t. j. priazno, dvorno, lyublyeno, (D. it.) blago, blagosztivo, lyubko, lyubezlyivo, tiho, krotko, millosztivo, *humanè, benignè, comiter, blandè, leniter, humaniter, urbanè, piè, clementer.*
- Chlovèchtvo, priaznoszt, dvorba, dvornoszt, lyublyenoszt, (D.) blagoszt, blagosztivoszt, dragosztivoszt, tihoszt, dragoszt. *Humanitas, comitas, urbanitas, benignitas, lenitas, beneficentia, clementia.* 2. chlovechtva pùn, pùn dvornoszt, (D.) vâsz blâg, dobar, &c. *plenus humanitatis, plenus beneficentia, & humanitatis.*
1. chlovek, (D.) chyovik, & *scribunt sic:* Cjovjek. Muska glava, Mús.
Prov.
 Chlovék, to je sztvâr velika,
 Koga mores, rech' chlovika.
Res magna est, esse, l. dici posse hominem.
Homo, nis. Antropus, pi, & dicitur de utroque sexu.
2. chlovek obojega szpola, (D.) Dvoy-szpolnik. *Androgynus, Hermaphroditus, ti.*
3. chlovék osenyen, mús osenyen. *Maritus, ti.*
4. chlovek neosenyen, prez sene. *Ca-lebs, bis.*
5. chlovek z-deczum, koi ima détczu. *Homo pater.*
6. chlovék Plemenitas Rimfszki, bene-tachki, t. j. sztare plemenitoszt, Vla-sztelin. *Patricius, ij. quod v. suo loco.*
7. chlovek tela dugoga, precze dÛg. *Longurio, onis, Longolius.*
8. chlovek vre na dobe. *Vir, ri, Homo virilis, confirmatus in etate.*
9. chlovek kruto vesch, ili praktik. *Vir magno usu, & exercitatione praditus, rerum agendarum usu illustris, Vir practicus, peritus, expertus, &c.*

10. chlovek lepoga, y dobroosztivoga oka. *Homo liberali facie.*
11. chlovek vsze dobrote, y dvornoszt, ili priaznoszt. *Homo antiqui officij, humanus, officiosus.*
12. chlovék vszemu prikladen y vrédèn. *Homo habilis.*
13. chlovék Hrabren, junak. *Homo magnanimus, generosus, validus, vir, ri.*
14. chlovek ják, y sztalen. *Homo, l. vir fortis, vir res humanas praclarè contem-nens, vir contra fortunam paratus, vir industrius, & fortis.*
15. chlovek vu vnogeh sztuarih kuffan, y szpoznán. *Vir maximis in rebus cognitus, & probatus.*
16. chlovék velikoga znanya, y koi vno-go razume, vno goznanècz. *Homo, l. Vir alti Spiritus.*
17. chlovek glavni, Poglavnik, (D.) Poglavicza. *Vir primarius, vir primatum tenens.*
18. chlovék vrédèn, velikeh, y viszokèh poszlov. *Homo, l. vir ad summa natus.*
19. chlovek, szvojech poszlov dobro znàn, v-méten, (D.) umetni, koi dobro znade zasze. *Homo sui negotij bene gerens.*
20. chlovek czel, y isztinszki. v. Syn-cerus.
21. chlovek, komufze more veruvati, od veruvànya, y isztine, ali sztalnoszt chlovék. *Homo, l. vir gravis, & certus, vir cujus oratio pondus habet, homo verax, fide dignus.*
22. chlovek velikoga prestimanya, y hvale. *Vir omnibus rebus amplissimè ornatus, insignis ad laudem vir, clarissimus, & spectatissimus, florentissimus vir.*
23. chlovek verli, posten chlovek, postenik. *Homo hospitalis, liberalis homo.*
24. chlovek poszlen, obèrtèn chlovek. *Homo industrius, sedulus, &c.*
25. chlovek hafznovit, (D.) korisztni, hafzne velike chlovek, y koriszt. *Ho-*

- Homo bonæ frugis, l. frugi.*
26. chlovek neszrameslyiv, (D.) Nesz-tidan, prez szrama, prez sztida. *Perfricta frontis, impudens, bene & graviter imprudens, impudentissimus, impurissimus.*
27. chlovek nagel, y kifze nezna zder-sati, (D.) Prez uzde, neuzderfan. *Præcep., tis. Ferox, ferox, & impotens, furiosus, effrænatus, æffrænatus, atque indomitus, projectus, projectus, & æffrænatus, impotens, atque intemperans.*
28. chlovek zlocheszt malovreden, ni-chemuren, (D.it.) Trischen. *Homo nequam, perditus, improbus, a, um. nequam, atque improbus, sceleratus, sceleratè contaminatus, nebulo, chlovek postenik, hospitalis, liberalis, homo genialis, & dapsilis.*
29. chlovek nepostenik, ili kaksze go-vori, czupi. *Homo humanitatis expers, & vitæ communis ignarus, ribaldus, homo inhumanus, homo hebes & rudis.*
30. chlovek senschak, t. j. koi za sena-mi hodi, y pogiblye, (D.) Senhar. *Mulierosus, a, um. mulierum affectator, effæminatus, a, um.*
31. chlovek, kî za senu nemari, y ne-chesze feniti. *Vir ab uxore abhorrens.*
32. chlovek vszega zla nasesztnik, y po-chetnik. *Omnium scelerum improbissimus, machinator, princeps, & architektus omnis sceleris, flagitij inventor, homo spinthriæ repertor.*
33. chlovek, na vsze zlo nauchen. *Consuetudine, & studiè in omni genere flagitiorum versatissimus.*
34. chlovek zla chinitel, (D.) Zloch-nacz, na vsze zlo gotov, y prikladen, Gërd, y pogublyen chlovek. *Homo sceleratissimus, & notissimus, sceleratus, & nefarius, profligatus, & perditus, profligatissimus, turpissimus, & inhonestissimus, homo multis flagitijs contaminatus, omnium scelerum maculis notissimus, homo omni maleficio implicatus, homo nequam, & turpis, nequissimus*

- homo, homo contaminatissimus post ho-mines natos, ad omne scelus paratissimus.*
35. chlovek turobën, faloszten, turob-noga, y falosztnoga szercza. *Homo tristè cogitans, homo melancholicus.*
36. chlovek, kîzè da pokarati, *Homo non pugnans in vitijs.*
37. chlovek maloga szercza, y malo do-bër. *Homo parvo animo, & pravo.*
38. chlovek, kî za nikay ne, od ni-scheta chlovek, (D.) od nista, y koi nevalya, zaludna hrana, hláp, tam-nik. *Homo nullo numero, homo nauci, triobelis, homo semissis, nibili, nullius pretij, homo nequam.*
39. chlovek profztran vu sivotu, kru-pën, (D.it.) jamachyan. *Metaph. Golema gyidia, ili ghidia. homo lacer-tosus.*
40. chlovek pretil, debel, tufzt, (D.) Pretio, debeo chyovik. *homo obesus.*
41. chlovek malo yredën, male hafzne. *homo ad ima natus.*
42. chlovek morszki. *Homo marinus.*
43. chlovek velik, chlovechina. *Homo Procerus. v. Blitvenicza.*
Od chloveka, do chloveka,
na vszaku ruku. *Viritim.*
44. chlovek szkôplyen, szkoplyenecz. *Spado, onis, Exsectus, ademptæ virilitatis homo.*
45. chlovek dobroga vrémèna, vesze-lyak, vrémèna dobro vsivajuchi. *homo voluptarius.*
46. chlovek zverssen, doverssen. *homo excellens, vir præstans, homo omnibus numeris absolutus, homo particeps omnium virtutum, homo insignis, homo in omni genere virtutum perfectus.*
47. chlovekom vech nebiti, osztaviti, pozabitisze iz chlovechtva *Hominem ex homine exuere.*

A vezda ovdé imas izpifzanye
vſzega chlovéka.

Glava. *Caput, tis.* 2. verhuněcz glave, *vertex capitis.* 3. zatilek, ili zadnyi kray glave, *occiput, is, occipitium, ij.* 4. teme, ili pĕrvi kray glave, *smciput, is.* 5. lubanya, (D. glubanya,) *Cranium, ij, calva calvaria.*

Szkradnyicze, ili fzlepo ochje fzlepochnicze, vézi. *in ſing. véz. tempora, um.* 2. koſzti, kojefzu prek fzlepo ochja, *Forcipes, um.*

Chelo. v. *ſuo loco.*

Mofgyani, [D.] mosdani, mozak. *Cerebrum, bri.* 2. mezdra ili mréna. 3. ſuploſzt, ili ono prazno méſzto okol mofgyanih, *torcular, ris, infundibulum cerebri.*

Láſz, *plur. laſzi, [D.] Vlášz, vlašzi. Capillus, li, coma, a, pilus, li. v. Laſzi.*

Okoliſche, kolo, kolobar laſzih, *corona, a, circulus, orbis, circus capitis.*

Brada. *Barba, a. v. ſuo loco.* 2. pavulicza, [D.] zali mah, *lanugo nis.*

Vúho, *genet. Vuha. [D.] úho, plur. uſſi. auris, is. auricula.* 2. roſicza vuha, *t. j. dolnya ſztran, auricula infima.* 3. vĕrhuněcz vuha, *pinula auris, l. auricula.* 4. okolifche vuha, *capreolus auris.* 5. ſuploſzt vuha, ili praznoſzt, *concha auris.* 6. ono vſze, kayſze vidi na vuhu odperto, *aurimatus, ús.* 7. jama, ili luknya vu vuhu, *teſtudo auris.*

Oko, [D.] okko. *oculus, li.* 2. Naochnyak, *t. j. tvĕrdina okolu oka, kakti nohet, pterygium, ij. v. Ungvis. n. 3.* 3. dno ochje, *ſimus oculi.* 4. kút, ili kray ochih, *hirqvi, orum.* 5. ono, kay je okolu ochih, koſzti ochne, *Hypopia, a. oſztala vigy vu rechi, Oko.*

Obervi, *ſing. obĕrva. ſupercilium, ij.* 2. ſzredina med obĕrvi, *Intercilium, ij.*

Obráz, licze. *Facies ei, vultus, ús, facies, & vultus.* 2. licze oblo, *facies orbicula-*

ta. 3 obraz bléd, y tuſĕn, *facies miſerabilis.* 4. kuſſraſzt obraz, (D.) puh vichaſzt, *pustulata rubro facies.* 5. v. Obraz *ſuo loco.*

Nóſz. *Nafus, ſi.* 2. Noſz, kojemu nozdĕrve gore zvernene neſzu, *naſus reſimus.* 3. v. Noſz. n. 7. 4. nozderva, ili kray noſza, *naris, is, & nares, ium., ala narium.* 5. ſpicza noſzna, *orbiculus naſi.* 6. jame noſzne, *myxos, foramina narium. v. Noſz. n. 19.* 7. dlake vu noſzu, *vibriffa, arum, l. vibriffi.* 8. poſzredina noſza, *interſinium, ij. diſcrimen narium, imbrex narium.* 9. noſzaſzt, ta, to, *naſutus, a, bene naſutus, lampo. za oſztala. v. Noſz.*

Lícze. *Gena, a. mala, a. v. Obraz.*

Vúſzta. (D.) uſzta. *os, oris.* 2. vuſznicza dolnya, *labium, ij.* 3. vuſznicza, (D.) uſztna gornya, *Labrum, ri.*

Brada, ili vſza dolnya laloka, *mentum, ti.* 2. laloka jedna, y druga, *maxilla, mandibula, a.* 3. zuberina *Gingiva, a.*

Zúb. *Dens, tis. (Officium proprium illorum, ut ait Cic. mandunt, extenuant, moliunt, dividunt, conficiunt cibum.)* 2. zubi pĕrvi, ili prednyi, *dentes primi, priores dentes, dentes tomici, dentes incisores.* 3. zubi podochni, *dentes canini.* 4. zubi kutni, aliti nayzadnyi, *dentes intimi molares, maxilares.* 5. zubi gornyi, *dentes superiores.* 6. zubi dolnyi, *dentes inferiores.* 7. zubi chĕrvojedni, *dentes carioli.* 8. zubi ván iz vuſzt zgliedajuchi, *brochi, orum, dentes eminuli, dentes prominentes, dentes exerti, ut apro, & elephanto.* 9. dnò zubno, *caverna, arum. mortariola dentium.* 10. ſztranka, ali dno, gdĕ ſztoje kutni zubi, *menſa dentium molarium.* 11. koſzti, koje ſztalno, y krepko vu ſzebe zube dĕrſe *praſepia dentium molarium.* 12. rĕd zubni, *ſepes dentium, maceria dentium.* 13. cheſſely zubni, *peĕten, l. radius dentium. v. Zúb.*

Nebo v-glave. *Palatum, ti, Cælum.* 2. chepicz.

- pícz. *Epiglossis*, seu *epiglotis*, l. *Epiglotris*.
- Jëzik. *Lingua*, a.
- Vrát. *Collum*, li. 2. vrát, t. j. Kray szamo vrata, *cervix*, cis.
- Podbradek, ili selud on, kî vu podbradku sztoi, *Tonsilla*, a.
- Jabuchicza, posirak, Gerchanyek, *jugulus*, l. *jugulum*, li.
- Gerglyan. *Gurgulio*, onis. odkud govorimo. Gerglyam-glyati, gergetati, gergotati, *Gargarizo*, as, are.
- Gut, gërlo. *Guttur*, ris. 2. síle, kojefzu vu gutu, *Lisa*, arum. 3. posirak, *gula*, a, *gumia*, a. 4. jama, ili vufzta od posiraka, *fauces*, ium. 5. kehlya, ili zbutenye, ono od gërla zbog vode. (D.) Gliva. *struma*, a.
- Përszi. *Pectus*, oris, *clibanus*, ni. Prov. Posztavi ruke na përszi, y pogley na Boga. *dicitur jis*, qui tractant *justitiam*. 2. përszi síroke, *pectus latum*.
- Czecek, szëszëcz. *Mamma*, *mamilla*, & *mamella*, a. 2. Bradavka na czeczku, ili bradavicza na szeszczu. *papilla*, a. *Capitulum mammarum*, *Apex uberum*. 3. okolísche, ili kolobar chërni okolu bradavke szeszczu. *Is*.
- Chreva. *Intestina*, orum, *viscera*, um, *exta*, *Interanea*. 2. chreva ona tenka, y prazna, po kojeh jesztvineidu, *laetes*, ium. 3. chrevo veliko, *Hamasum*, & *omasum*, si.
- Szërcze. *Cor*, dis. A ono vsze kay je okolu szërcza, imenujesze *præcordia*, orum, *hypochondria*, a.
- Seludëcz, *stomachus*, chi.. v. *Pylorus*. 2. Rafzoficze, (D.) ville, od seludcza, *Ensiformis*, is. 3. vufzta seludcza, *ventriculi os*, os *stomachi*, *Isophagus*, l. *æso-phagus*.
- Plyucha. [D.] Pluchya. *Pulmo*, nis, *pulmones*, um.
- Jetra. *Jecur*, oris, & *jecinoris*, à *jecinor*, *hepar*, tis. y tak plyucha, kak jetra utro-

- bicza, imenujesze. 2. snore, ili síle, na kojeh rekena plyucha, y jetra visze, *fibria jecoris*, unde *Hepaticus dicitur ex jecore laborans*. t. j. komu gniju jetra y plyucha a mi takvu ból imenujemo, szuhi bëtég.
- Mezdra, ili rechicza, koja luchi përví kray, ili sztrán od drugéh; t. j. szërcze y plyucha od jeter; y szlezene. [D.] opnicza razluchujucha. *diaphragma*, tis, *traasversum septum*.
- Szlezena. *Splen*, *Lien*, nis.
- Súch. *Fel*, is. 2. mehur od suchi *vesicula fellis*.
- Bubreg, plur. Bubregi, obisztje. *Ren*, nis. plur. *Renes*, ium.
- Oposzredina nuternya. *mesenterium*, ij. *mesaraum*, ai.
- Mezdra, kojaje okolu chrév, vszega nuternyega. *Peritonaum*, ai. A rechicza. *omentum*, ti. [D.] opnicza.
- Bòk. *Latus*, eris.
- Ledovnicza, t. j. gda krifczi opadnu, *Lumbifragium*, ij. *dolor lateris*, *Ischiadicus morbus*. v. Bol. n. 2. 2. ledovje, krifczi. *Lumbus*, bi.
- Tërbuh, , Utroba. *Venter*, is, *uterus*, ri, *Alvus*, vi.
- Pupëk. *Umbilicus*, ci. 2. szredina pupka, *Acromphalum*, li.
- Rëbro. *Costa*, a. 2. sztrana bolye retka rebër. *palmula costarum*. 3. sztrana gufzteja od rebër, ili na rebréh, *remulus*, li. 4. rebra od boka, illi ledovja, *costa nothæ*. 5. meszto, profztor, iliti praznoszt mey rebri, *mesopleuria*. 6. mezdra, [D.] opna, koja pokriva rebra, *succingens membrana*.
- Muska potreba, t. j. Muski szráam. *Virile membrum*, *mentula*, a, *penis*, nis, *pridpus*, coles, is, *virga membri*, *viri pudenda*, *virilia*, ium. *virilitas*, tis. v. Menta. n. 2.
- Jaycza. (D.) Jaja muska. *Testes*, ium, *testiculi*, orum, coles, *virilia*, colei *vasa*, sing. *coeus*, ei. *testis virilis*, *testiculus*,

lus, t. j. jaycze, ili [D.] jaje musko. 2. kosa, kojaje zdola jajecz, ili mosny-
cza, *scrotum*, *ti*. 3. síle, na kojeh vi-
fze jaycza. *crimastres*, *ium*. 4. trák, ili
mezdra, koja sztoi opofzred kofe ja-
jecz, *peritoneum*, *ai*. 5. dlake, ko-
jeszu na okol potrebe muske, ali fen-
szke, *impubium*, *ij*.
Senzka potreba, szráam senszki. *Cunnus*,
ni, *porcus*, *ci*, *muliebria*, *valva natura*,
clitorium, *facandrus*, *fæminal*. v. Inter-
femineum.
Bédra. *Iliá*, *orum*. 2. Bédro musko, *fe-*
mur, *oris*. 3. bedro senszko, *fæmen*,
nis. *quamvis utrumque pro eodem dici*
possit.
Mehúr. *Vesica*, *a*.
Rít. [D.] Guzicza, perkno. *podex*, *cis*.
anus, *ni*. i. e. *ipsum foramen*. 2. Rit, *t*.
j. Ritnicze, zadnyicze, *posteriora*, *um*,
nates, *ium*, *clunes*, *ium*.
Herbtífche, ili kofzt herbténa. [D.] harb-
tina. *spina dorsi*. 2. mozg, kije vu ko-
fzti herbtífcha, *medulla spinalis*. 3. ko-
fzti vu herbtífchu. *verticuli*, *orum*,
vertebra, *arum*, *lumbi*, *rum*.
Hèrbet. [D.] Harbat, legya, ledi *plur*.
tergum, *gi*, *dorsum* v. Herbet, y ofz-
tala.
Ràme, Plèche. *Humerus*, *ri*. 2. verhu-
necz ramena, *Acromium*, *ij*.
Lopaticza. *scapula*, *arum*, *scapula aper-*
ta.
Kúk. *Petafo*, *onis*, *perna*, *coxa posterior*. v.
Sztegnó. 2. mali kúk, *petafunculus*, *li*.
Pazuha. *Axilla*, *ascella*, *ala*, *a*. 2. dlake
pod pazuhami, *pili subalares*, *Grande-*
bala.
Mìs, Míficza, ili od plecha do lakta ru-
ka gornye sztrane. v. *Brachium*.
Zglòb, Szklop, zgibicze na perfzteh.
metacarpium, *ij*. 2. zglòb vúdov, *com-*
missura, *junctura*, *compactio membrorum*.
3. zglob kofztih, *commiffura ossium*.
4. zglob tela, *compages corporis*, *coa-*
gmentatio corporis.

Rúka. *Manus*, *ús*. 2. Ruka deszna, de-
sznicza, desznyacha, *dextra*, *a*. *dex-*
tra manus. 3. ruka léva. *leva*, *a*. *sin-*
istra manus.
Dlàn. *Vola palma*, *a*. *dilatata manus*.
Saka. [D.] Pefzt. *Pugnus*, *gni*.
Pèrfzt. *Digitus*, *ti*. v. Perfzt. 2. chlenk,
zgibicza perfztov. *articulus*, *li*, *digito-*
rum. v. *Condylus*. 8. vèrh, ili vizina
pèrfztov, *summitas digitorum*, *summi*
digiti, *coryphe*.
Nohèt. *Unguis*, *is*. 2. koren nohta, *radix*
unguis. 3. bèlina nohta, *exortus*, *ús*.
4. piknyicze bèle po nohtu, *nubecula*,
a.
Sztègno, y takay kófzt vu sztegnu, y
kríficzeh. *coxa*, *a*, *coxendix*, *femur*, &
fæmen, *is*.
Dimje. *Inguen*, *nis*. *Inguinal*. plur. *Ingui-*
nalia, *ium*.
Zlédza, kojafze na dimju napravlya.
Bubo, *onis*.
Libivo ono, y prez kofzti, (D.) Pult, Me-
kota, mechina. *Pulpa*, *a*. nekoí *Femur*,
& *femen* zovu.
Golen, ili noga od kolena do glesnya.
Crus, *ris*.
Koleno. *Genu*, & *Genus*, *ni*, *antiqui di-*
cebant. 2. zdelicza ona, kojafze giblye
na kolenu; nekoí govore Ivèr. *Patella*, *a*.
3. pod kolénye, szluko nosje, *Poples*,
tis, l. *poplex*. 4. Mefzo od kolena, koje
licza, nekoí zovu, *Sura*, *a*, *malleolus*, *li*.
Czipèl, t. j. kofzt velika noge zgora ko-
lena, ili zdola do glesnya czikut. *Ti-*
bia, *a*.
Glesèny. *Talus*, *li*.
Péta. *Calcaneus*, *ei*, l. *Calcaneum*, *ei*, *Calx*,
cis.
Nòga. *Pes*, *dis*. 2. podplat noge, *planta*
pedis. 3. ona praznoszt opofzred no-
ge, *Vola pedis*, *subtal*, *lis*. 4. zglob,
szklopífche nosneh pèrfztov, *rursus*, *si*.
Télo chlovechanszko, *Corpus humanum*.
2. vúd kotriga velikoga, *membrum*,
bri. 2. zgibicze tela chlovechanszko-
ga,

ga, artus, uum, *Compages corporis humani*. 4. Mifcize, ili jakofzt téla chlovechjega, *lacertus, lacertorum torus*.

Izpiřzanye chlovechanszkéh vékov, iliti dób.

Pěřva: Detinfztvo do ſzeděm lét. *Infantia, a, primus actus atatis, atas iniens*. v. Otrok. 2. Detinfztvo od ſzeděm lét do cheternadeřztech, *pueritia, a, puerilitas, tis, actus vitę*. 3. mladofzt od cheternayřzt do dvadeřzet y petoga leta, *adolescentia, a, flos atatis*. v. Mladofzt. 4. Junachtvo, od dvadeřzet petoga, do dvayřzet y ořzmoga leta, *juventus, tis, atas juvenilis, juvenilitas, juventa, atas florens*. 5. Muřtvo, od dvadeřzeti ořzmoga leta do chetereřzet, *atas confirmata, robur, & fortitudo atatis, virilis atas, matura atas, firma atas*. 6. Sztarořzt, od chetereřzet do ſzedemreřzet lét, *senećtus, tis, & senećta, a, exacta atas, provećta atas*. 7. Preřztarořzt, ili preřztarenye, dedřztvo, ili detinfztvo, od ſzedemreřzet do ſzkonchanya ſivota, vrěmenita doba, řztarořzt preřztara, [D.] uřztarana doba; t. j. preřztara doba, *atas precipitata, atas decrepita, atas ingravescens, extrema atas, senećta, & senium*.

CH ante M.

Chméla. v. Pchela.

Chmėřchek. v. Chverchek.

Chmergnem. gnulřzem gnuti. *Hisco, is, ere*. kakti: nit chmergnuti zna; t. j. niti vuřzt odpreti dabi vredno preřgovoril, *nec hiscere novit, i. e. nec os aperire ad proloquendum*. Nit ne chmergnem zatu řztvar, *nec hiscam pro hac re, i. e. nec os aperiam*.

CH ante O.

Cho. v. Kay.

Chobán, (D. *scribunt Cjobán, i. e. Chyobán.*) v. Pařztir, y ořztala.

Choha, muřka gornya duga halya z-kapuczem, (D.) halina. *Chirodota, macrochera, a. Toga rusticana. (Turc. Scl.) cho*ha vřzake verřzti řzukno, *pannus, ni*.

Chók. v. Pěny.

Choka. v. Kauka.

Chórba. v. Juha.

CH ante R.

Chredár. *Armenatrius, ij*.

Chrédo, [D.] řtaddo, kerdelo. *Grex, is, agmen, multitudo, sed nominando semper, & exprimendo species animalium, ut: agmen ovium, grex caprarum, grex pecudum balantium, oviaria, &c. t. j. chredo ovchje, y tořze razume od mense řvine, kakti volov, kony, &c. armentum, ti, pecus, oris. Potest etiam dici Grex; sed adjuncto Adjectivo; aut Genetivo determinato, ut: Magnus grex mugientium; i. e. bořm, grex equorum, l. equaria, grex armentorum. Transl. & improp. de hominibus, & avibus quoque dicitur, ut: grex hominum, avium, &c.*

Chrép, chrepina, chrepnya. *Testa, a. acerra, ostracion, ostracum, ci, l. ostracium, ij. v. Testa. n. 2.*

Chrépam-pati, cheham-hati, t. j. po vřze pijem. *Compoto, as, are. v. Pijan-chujem. 2. van vodu iz cheternye vlechem, haurio, is, ire. v. Voda.*

Chrépanye. *Hauftus, ũs. 2. Compotatio, onis.*

Chrépěcz, Chrépchěcz. *Testula, a.*

Chrepóvje, chrepje, *testarum, l. testularum fragmenta.*

Chrésnyja [D.] Czrisna-dřvo. *Cerasus, ři. A czepika, cerasus insita. 2. chresnyja, ili chresnyevo zěřno, řzád, cerasum, ři. plur. cenafa, orum. 3. chresnyja czepika, cerasum ex arbore insitum. 4. chresnyja hruřztacha, hruřztika, ili hruřztavicza, [D.] kořztelyacha, cerasum durancinum. 5. chresnyja chěrlyena, cerasum rubrum cerasum apronianum, l. apronium. 6. chresnyja cherna, chernicza chresnyja, cerasum atrum. 7. chresnyja*

nya vodenyacha, *cerasum tenerum*. v. Unedo.

Chrefnyev, va, vo, kay je od chrefnye. *Cerasinus, a, um*.

Chrénnyische. *Cerasetum, ti*.

Chrèt. *Sylva paludosa*. v. Lucus.

Chréva nuternya. *Viscera, um, prœcordia*. v. Chréva vu iszpifzanyu Chloveka.

Chréva iznimlyem - mati, Razchinyamnyati. *Exentero, eviscero, as, are*.

Chrévcaza trava, [D.] misjakina. *Alfina, es, morbus gallina, auricula muris*.

Chrévlya. plur. Chrevlye. *Prov. Dalm.*

Zuludutije firok szvét, kadatije chrevlya uzka. v. Czépelis.

Chrévnicza, ili otok tela. *Lienteria, a*. v. Gufztoszranicza.

Chrévniczu, ili otok téla imam. *Laboro alvi profluvio, laboro lienteria, ex intestinis laboro*.

CH ante U.

Chvárly. v. Skvorcz.

Chùba gornya, [D.] úsztna gorna. *Labrum, bri*. 2. chuba dolnya. *Labium, ij*.

Chubàszt, ta, to. [D. Úsznafzt, usztat,] t. j. z-velikemi vuszti, chubàk. *Labiosus, a, um, labeo, chilo, onis*.

Chubìcza. [D.] Úsztnicza. *Labellum, li, labellulum*. v. Vusztcicza.

Chubím - beti. *Desideo, es, ere pendente labio*.

Chúd. [D.] Cjúd, i. e. Chyúd, narav, natura. *Natura, a, hominis esse*. kakti: chudne chudi chlovek, *mirabilis natura homo, mirabile esse hominis*. v. Narav. 2. Chúd. *Instinctus, ùs, sensus, ùs*.

Chudéhisze v. Chuditel.

Chudèn, na, no, [D.] Chudan, chudovat, chudnovat, chudnovit, ta, to. zamiran. *Mirus, a, um, mirabilis, admirabilis, admirabundus, mirificus, a, um*.

Chudènye, zachudenye. *Miratio, admiratio, onis*.

Chudimsze - ditisze. [D.] zachudivamsze-

ditisze. *Mirror, admiror, aris*. v. Miro. 2. chudimsze kruto, [D.] sznebivamsze od chuda, *admodum, magnoperè, vehementer, maximè, valdè mirror, admiror, summè admiror, obstupesco, is, ere*.

Chudna, [D.] chudnovata, chudnovita. *Paradoxa, mirabilia, admirabilia*. kakti. chudna sztvár, t. j. kâsze tesko veruje, *paradoxum, i, mirabile, mirum, mirares*.

Chudno, [D.] chudnovato, chudnovito, chudovato, zamerno. *Mirabiliter, admirabiliter, mirè, stupendè, mirum in modum, mirificè*. 2. chudno gledanye, *Speſtaculum, li*. 3. chudno chinim gledanye, *do, l. edo speſtacula*. v. Speſtator. 4. prechudno, [D.] premchudno, *permirum in modum*.

Chudnovit. v. Chudèn.

Chùdo. [D.] *ſcribunt Cjuddo, i. e. chyudo. chyudesza. Miraculum, li, mirum, res mirificè, & divinitus gesta*. 2. chudo veliko, y sztrasno, [D.] chyuddo od viſſe golemo, *prodigium, ij. portentum*. 3. chùdo, ſzkáz, ſzkázèn, [D. item] ſzublazan, *monstrum, ſtri, portentum, ostentum, ſpeſtrum, res contra naturam facta, nata, &c. fediffimum monstrum*. 4. chudo, t. j. dugovanye chudno, [D.] chudnovitoſzt, ſztvar chudna, *res mira*.

Chudo chinitel, [D.] chudo tvoritel, chudo tvoracz, chudo tvornik. *Patratore miraculorum, mirorum operator, tautomaturgus, gi*.

Chudo chinim, [D.] chudo tvorim, varh naravna déla deluem-lovati. *Res mirabiles patro, miracula, l. mira facio, mira operor*.

Chudoványe. *admiratio, onis*. v. Chudenye.

Chudóvat, chudotvoran. v. Chuden.

Chúem. v. Chujem, y oſztala.

Chvèrček, (*quidam Chmerček*) *dicunt*. [D.] ſturak. *Grillus, li*.

Chverchim-chati, kakti chverchek, [D.] sturim - riti. *Tritinio*. v. Cicada. 2. chverchim kakti vrabecz, *pipilo, as.* 3. chverchim kakti skvorcz, *pisito, as.* 4. chverchim. v. Strideo.

Chvërszt, ta, to. Tvërd, rúd, krepek, sztalën, temelit, [D.it.] sztavni, na, no. *Compactus, strictus, durus, a, um.*

Chvërszto, tvërdo, rudo, krepko, sztalno, temelito. *Firmiter, strictè, fortiter, firmè.* kakti: chvërsztofze dërsi, tvrëdnosze je priklopil, *firmiter*, l. *firmè adhaeret*. 2. *Compactè*.

Chvetértak. v. Chetertek.

Chújem, l. Chuem - chuti, poszluffam - sati - szluhnuti, [D.it.] szluffam - sati, szliffam - sati, szliffim - siti. *Audio, is, ire, auditione accipio, auribus accipio, auribus haurio, arrigo aures.* 2. chujem marlyívo, [D.] Szliffam pomnivo, ili napetemi ussima, *attentè audio*. 3. chujem, ali poszluffam nehotno, nepovolyno, nelyubno, *cum displicentia, seu gravatè audio, perperam audio*. v. Priszluhivam. 4. nachutifze, naposzluffatifze, [D.] naszluffatifze, *audire usque ad satietatem*. 5. chujem drugach od drugoga negszem stimal, *aliter audio de aliquo, quam putavi*. 6. chujem dobrovolyno, *bona cum venia audio*.

Chújen, l. chuen, na, no, [D] szliffan, na, no. *Auditus, a, um.*

Chujenye, l. chuenye, poszluffanye, [D.] szluffanye, szliffanye, chujenye, szlüh, szlüh. *Auditio, onis, auditus, us, audientia, auscultatio.* chujenye dobro, (D.) tana-han szlüh, *auditus acer*. 3. tupo chujenye, *auditus hebes*.

Chùk, *Noctua, a.*

Chukam - kati, kokossi vabim, zovem. *voco gallinas.*

Chuklya. *Membrum aliquà sui parte mutilum, lesum, minutum.*

Chuklyav, chuklyaszt, (D.) klyaszt, szakat, a, o. *Mancus, a, um, captus aliquò membrò, privatus, &c. mutilus, &c.*

Chún. *Linter, tris, faselus, cymba, celox, lembus.* v. Ladja. n. 2.

Chunëk tkalechki od vutka, (D.) od krofan. *Dragula, a. radius, instrumentum textoris, quò subtegmen stamini inseritur, pentaliun, l. pannelium, ij, navicula textoria.*

Chúpam - pati. *Evullo, is.* v. Szkubem.

Chupànye. *Evulsio, onis.* v. Szkubenye.

Chùrak. v. Menten.

Chùrsia. v. Kerznar.

Churfiluk. v. Kerznaria.

Chùszkia, Poluga. *Fustis, is, vectis.* v. Schap.

Chútenya, (D.) chyuchenya, ochyuchenya, peteri razum. *Sensus, us.*

Chútenye, (D.) chyuchenye. v. Chúd. n. 2. 2. chutenye, (D.) chyuchen-sztvo. *Sensibilitas.*

Chútim - titi, ochutiyam - teti. *Prasentio, is, ire, conjectura perspicio.* 2. chutim, *sentio, is, ire, sensu percipio.* 3. chutim faloszt iz kojega duguvanya, *sentio dolorem, l. molestiam ex aliqua re, afficior molestià ex re quapiam.*

Chútje, chuenye, (D.) szlüh, szluffsanye, szliffsanye. *Sensus aurium.* v. Chujenyc.

Chútlyiv, va, vo, chutech, chi, cha, (D.) chyutiv, va, vo. *Sensibus praditus, sensitivus, a, um.* 2. Pochutlyiv, va, vo, *sensibilis, le.*

Chutùra. v. Baril.

Chúvam - vati, Merkam - kati, (D.) obarujem - rovati, pazim - ziti. *Custodio, is, ire, servo, observo.* v. Szhranujem. 2. chuvam, sztrafu chinim. v. Excno.

Chuvàmsze, vatifze, pazimsze - tifze, varujemsze - vatifze. *Caveo, praecaveo, es, ere, attendo mihi.* 2. chuvamsze od karke, *abstineo me à jurgijs, sic litibus, juribus, maledicto, à cibo noxio, pestifero, &c.* 3. chuvaysze, da nevchinis, *cave ne comittas, vel ut comittas.*

Chúvan, na, no. Pazen, Merkan. *Custoditus, servatus, observatus, a, um.* 2. nechuvan, nepazen, *incustoditus.*

Chuvànye, pazenye, merkanye. *Custodia*

C H

a, conservatio, observatio.
 Chuvár. *Custos, dis, observator.* 2. chuvar
 nochni, varder, (D.) barder, t.j. koi
 chuva grada, varafsa, &c. *Circitor, oris.*
 3. chuvar dubrave, lugar, *saluarius*,
ij. v. Fosnar. 4. chuvar broda, *portitor,*
oris. 5. chuvar raczij, *annatarius, ij.*
 6. chuvar kokosji, *gallinarius, ij.* 7.
 chuvar golubov, *columbarius, ij.* *Sic de*
alijs. v. Pafztir. 8. v. Cafaria.

Chuvaricza. *Observatrix, cis.*

Chuvarna komora, (D.) fizranna. *Conser-*
vatorium, observatorium, ij.

Chuvarnicza. *Custodia, a.*

Chuvarno, chuvajuchifze. *Cautè.*

Chuvati ruke od tujega, zderfavitifze od
 luczkoga, *abstinere manus ab alienis, ut*
pecunijs, &c.

Chuvayfze. v. Chuvamsze. n. 3.

CH ante Y.

Chyèmer. v. Bolta.

Chyúd. v. Chúd, y ofztala vnoga vu
 syllabe chu, koju Dalmatini pifsu o-
 vak: Cju, nekoj pak chyu. kakti Cju-
 jem, ali chyujem, mi pak poleg nafse
 navade ofztavivfi, y, lefztor pifse-
 femo, chujem.

CZ ante A.

Rekelfzém na pochetku litere C, dasze
 pod nijedén put néma ofzobita pifza-
 ti; y zato do vezda radi zakona vno-
 geh polofilfzem poleg nye literu b,
 vu recheh naymre oneh, koje mi
 tverdeje zgovarjati navadu ima-
 mo, kakti: Chujem, á ne Cjujem.
 Vu rechèh pàk oneh, koje mehkeje
 zgovarjamo, prilafefze littera z, kak
 ti: Czar, Czeszar, &c. Nifzar mënye
 Dalmatini, kak zgovarjati imaju na-
 vadu literu C, vu fzvojem glafzu, tak-
 ju pifsu vu nyem. kakti Cjujem, Cju-
 vam, nekoj takay polafu poleg h pif-
 fuchi Chyujem, Chyuvam, &c. zato
 rechí ovem nachinom pifzane nay if-
 chu vu syll. ch, ali cz y nye zgovar-
 jaju poleg fzvojega zakona, koje ja

C Z

55

radi vnogeh neprilik ofztavlyam, y
 reda, ovdefnyem navadnogafze dër-
 fim.

Czaczaricza. v. Chichek.

Czaczmeftar. v. Czechmester.

Czaf. v. Grabant.

Czaklya, v. Chaklya.

Czakolim. v. Klafurim, y ondè ofztala.

Czambolat. *Pannus undulatus.*

Czándra. *Linamentum, ti, panniculum, li.*
 v. Kerpa.

Czandrav. v. Czundrav.

Czapa. *Corium elaboratum ex pelle porcina,*
piscis, asini, &c. 2. czàpa nosná, *plan-*
ta, a.

Czapràg. *Operimentum equi pro ornamen-*
to ab ephipio per dorsum ductum, aliàs
Phalera, arum, Valtrapa, a. Dorsale, &
Dorsalis, is.

Czàr. (D. *scribunt Zár.*) *Imperator Turca-*
rum.

Czarev czvét, czarevak. *Hyacinthus, ti.*

Czárga. *Altercatio, onis.* v. Karka.

Czargamsze. v. Karamsze, y ofztala.

Czaricza. *Imperatrix Turcarum.*

Czarígrad. *Byzantium, ij, Constantinopolis,*
Antofa, Antonia.

Czarigràdzki, ka, ko. *Byzantium, a, um,*
Constantinopolitanus, Byzantinus.

Czarigràdzko morje. *Mare Helesponticum.*
 v. Morje. n. 12.

Czárkam. v. Czerkujem.

Czarkva. v. Czirkva.

Czarlyenak. v. Bifzera izpifzanye. n. 11.

Czarlyenicza. v. Cherlenka.

Czarpàllo. *Siphon, nis.* v. Sleb.

Czárn. v. Chern.

Czàrv. v. Cherv.

Czreplyém, Czerpam, Czripam vodu.
 v. Grabim. n. 2.

CZ ante E.

Czéda. v. Czedula.

Czèczam, fzeznem, (D.) cziczam, fza-
 fznem, czeczmem. *Sugo, is, cre, fugeo, la-*
eteo, lac sugo, lac exugo.

Czeczànye, fzeznenye, (D.) cziczanye.
 ne-

Lactatus, ūs.
 Czeczèk, szèszecz, [D.] czicza, cziczak, doyka, szaszacz. *Mamilla, ruma, mamma, a, uber.* v. Szeszecz. 2. czeczek, neméh sztvarih. *Rumen, nis.* v. Vime. 3. v. Bradavicza. n. 4. 4. czeczek mali, *mamula, a.* 5. czeczek velik, *bu-mamma, a.*
 Czeczke velike, koi, ali koja ima. *Mammatus, mammosus, a, um.* koi, ali koja male ima, *mammulatus, a.*
 Czedar. v. Czedrovo.
 Czedilo, [D.] Czidilo. *Colum, li.* 2. czedilo, czedilnyak, chez kojegafze most czedi, koifze y kofs, ali kofsicz imenuje. *Qualus, li, saccus vinaris.* 3. czedilo prek kojegafze sznég czedi, *colum ninarium, saccus nivaris, sicque de aliis.*
 Czedim - diti, preczejam - jati - diti, [D.] *procedim - diti. Colo, as, are, stillo.*
 Czedimsze. *Extillo, as, are.* v. Kaplyem. 2. *stillatim defluor.* 3. czedisze, ili kaplya za kaplyum teche, *guttatim fluit, manat, stillat.*
 Czedróvo drevo, (D.) czedar, koi rafzte ù isztoku. *Cedrus, dri.* v. Czitrona.
 Czedróvfzki, ka, ko, (D.) Czedarfzki, *Cedrinus, a, um.*
 Czedùla, fedicza, lifztek, pifzmo kratko, pifzemcze, (D.) czeda, knyificza, zapifz, [*Turc. Scl.*] tefztera, *scheda, schedula, a, schedasma, & schedesma, tis.* 2. czedula lasztovitum rukum podpifzana, rukopifz, *chirographum, & chirographus, phi, antographum.* 3. czedula mentuvanya dúga, quietanczia, *acceptilatio, onis, apocha,* t. j. czedula mirovna. v. Lifzt. n. 42. 4. czedula zavezna drugoga, lasztovitum rukum podpifzana onoga, kî juje dal, *syngraphus, l. syngraphum, phi, syngrapha, a, tabula, arum.* v. Lifzt. n. 41. 5. czedula premenenya, ili od premembe, (D.) prominbe. *Syngraphum permutationis, syngrapha cambij, commutationis, &c.* 6. czedula hman, ali nistar vré.

dna, *schedula inanis, schedula nulla.*
 Czedulicza. *Schedula, a.*
 Czedulumfze povracham praznum. *Re-deo cum syngraphis inmanibus.*
 Czégar, (D.) kazalo. *Index, cis, signum.* v. Gnomon.
 Czeh. *Tribus, ūs, opificium.* kakti czech fostarfzki, *Tribus sutoria,* v. Collegium.
 Czehmester. *Magister artis.* 2. *Ædituus, ui.* v. *Æditimus.*
 Czél, la, lo. vèsz, vfza, vfze, (D.) czio, czila, czilo, czelovit, netegnut, vafz, fzva, fzve. *Integer, a, um, solidus, merus. ut: czele tri meszecze, (D.) punna tri meszecza, napunno tri meszecze, tres integros menses. czelo vino, t. j. nevodeno, vinum merum, &c.* 2. czél, la, lo, nerazpaden, neofzkrunen, czelovit, (D. it.) nerafzutni, neifteten, neofzkvarnen, *integer, a, um. incorruptus.* 3. v. Synciput.
 Czelína, czelovitoszt, nerazpadnenye, nerafzipanye, (D. it.) nerafzutje, neiftetenye. *Integritas, is, incorruptio.*
 Czelína, zemlya neorana. *Terra inarata.*
 Czelovit. v. Czel.
 Czelovitoszt. v. Czelína.
 Czelnik, pochetnik, zachetnik. *Fundator, oris.*
 Czelo, (D.) czilo, czelovito. *Integrè.*
 Czelo. *Osculum, li.* v. Kuffecz.
 Czelo. *Basius, a, um.* v. Kuffnyen.
 Czelo. *Suaviatio, onis.* v. Kuffsuvanye.
 Czelo. *Basiator, oris.*
 Czelo. *Osculor, aris, ari.* v. Kuffsujem.
 Czelo. *Invicem osculari, mutuò se osculari.*
 Czempres. v. Czipres.
 Czéna, preczèmba, (D.) czina, proczina, ftima. *Æstimatio, onis. ut: æstimatio frumenti, carnis, panis, vini, olei, &c.* 2. v. *Conventio, & Pretium.* 3. Ni jedne czéne, *nullius æstimationis.*

Czénik. v. Czenitel.

Czenim - niti, preczenyam - nyati - niti. prestimavam - mati, (D.) proczinyam, stimam. *Æstimo, as, are, precium facio, apprecio, pendo, liceo, liceor, censeo, penso, as, aestimationem facio, facio aestimare, & pendere, facio censere, & aestimare.*

Czenimsze nitifze, t. j. na czenu, stimu, ili (D.) kanat, dajem mechem, y puscham. *Liceor, ris, auctione vendo, auctiorem facio, auctior, aris, preconis voce bona subijcio, per preconem vendo, licitor, aris.* v. Contraliceor. 2. poleg czene, y stime placham, *solvo ex aestimatione, l. solvo secundum, l. penes aestimationem.* 3. on, koi krichi, y daje na znanye, dasze takvo, y takvo blago prodaje, zove sze: *Auctor, oris, auctonarius, auctonans.* 4. on, koi vech, y vech obèche, *licitator, oris.*

A blago ono, kojefze prodaje, *licitatio, onis.* 5. mészto, gdészze takvo blago prodaje, *Hastarium, ij, atrium auctonarium.* 6. knyige, ili legister, gdesze pisse takva prodaja, na kiche vech, zove sze: *Tabula auctonaria.* v. *Auctonarius, & Addico. n. 4.*

Czenitel, Preczenitel, saczar, saczmester, [D.] Czenik, proczenitel, proczenik. *Astimator, oris, licitator, pensor, oris.* 2. Czenitel himben, hudobën, chalaren, *a stimator calidus, astutus, malitiosus, versutus, vaser.*

Czeniti vnogo, ili drágo. *Charè aestimare, magnò, & magni aestimare.*

Czenkin. v. Drakmar.

Czép. Mladicza czeplyena, [D.] Granicza navernuta, priszadyena. *Talea, & surculus insertus, insitus, insititius, ij, Insitum, ti.* kakti: czepi lépi, *insititij pulchri, & elegantes, & c.* v. Clabula. 2. Czép. plur. czepi, kojemisze mlati, *tribula, & tribulum, li, flagellum frugum, clava pendula.*

Czépam-pati, fzechem, chi. *seco, exseco, refeco, as, are, amputo, scindo, conscindo.* v. Szechem. 2. czepam derva, t. j.

kalam, polovim - viti, razpoloviti, *liga na findo, is, ere.*

Czépànye, razczepanye, razpolovlenye, razdvojenye. *Fissio, onis.*

Czepás pút. *via trita, publica, & c.* v. Drum.

Czepecz. *Cylinder, dri.*

Czepim - piti, (D.) Priszadyujem - diti, Navärnivam - nuti, *incido, is, ere, infero.* v. Navracham.

Czeplen, na, na. (D.) Navärnut, priszadyen. *Insitus, a, um.*

Czeplenik. [D.] Navarnitel, priszaditel. *Insitor, oris.*

Czeplenye. [D.] Navarnutje, priszadyenye. *Insitio, onis, ineisio, insitus, us. 2.*

Czeplenye na oko, (D.) navarnutje na oscze, *Inoculatio, emplastratio, onis.*

Czèr. Czerovo drevo. *Salsicortex, cis, Haliphleas, cerus, & cerrus, ri. 2. czerovszád, cerrum, ri. v. Cerreus.*

Czeremonie. v. Czirkvene.

Czerimsze ritifze, t. j. czerim-riti zube. *dentès ostendo.* v. Szmejemsze. 2. izczeriti zube, zkrechiti zube, kak chine pszi, *ringo, is, ere.*

Czerozubëcz. *dentès ostendens, l. ostentans.*

Czerkam. v. Czerkujem.

Czerkujem-kavam - knuti-vati, parujem-nuti-ràti, krepam - pati, ginem-nuti. (Sch.) Lipszam-pszati. *intereo, is, pereò, is, crepo, as, occido.* v. Pogiblyem.

Czészàr. *Imperator, Augustus, Caesar. is.*

Prov.

Né nad Bogom goszpodara,
Nad Czészàrom ne glavara.

Dati je Bogu kayj nyegovo,
A czészàru czészàrovo.

Ritt.

Czészàricza. *Imperatrix Augusta.*

Czészàrszki, ka, ko. *Cesareus, a, um, Imperatorius, Imperialis.*

Czészàrsztvo. *Imperium, ij.* 2. czészàrsztvo rimszko, *Imperium Romanum.* 3. Czészàrsztvo iztochno, ili izhodno, *Imperium orientale.*

4. Czeszarstvo zapadno, *Imperium occidentale*. 5. czesarstvo, t. j. czesarzko velichanstvo, *Imperialis Majestas*.

Czészta. v. Pút. n. 1.

Czetra. v. Czitara.

Czetrún. v. Czitrona.

Czév. *Fistula, æ, tubus, bi, siphon, & siphon, onis, canna, æ*. 2. czev tak gumbarzka na kojuszce szvila, vuhá, &c. kak y tkalechka na kúszce preja navija, &c. *calamus, mi*. [D.] Moszur veliszce. 3. czev navita prejum, vutkom, *panus, ni*, l. (*juxta Celsum*) *panis, is, involucrium trame*. v. Vutek. 4. czev z-tersttike, *canna, æ, arundo, calamus arundineus, calamus fruticosus*. 5. czev medkolenzi, *internodium, ij*. 6. czev, vu kojuszce písche, (D.) szvíra, sveglicza, píschal, (Scl.) szvirala, *calamus tibialis. dicitur etiam calamus organi, buccina, &c.* 7. nosna, ili czipel, *tibia, æ*. 8. czev po koje voda teche, (D.) Czarpallo, *Tubus, bi, siphon, onis*.

Czev, duhovna. v. Gerchanyek. n. 2.

Czevchicza. *Tubulus, siphunculus li*.

Czevi od Orgul. *Cantes, tium*.

CZ ante I.

Czicza, v. Czeczam, &c.

Cziczerka. v. Chicherka.

Czífra, Naprava, (D. it.) Urész, nareffay. *ornatus, us, ornamentum, ti*. 2. czifra, [D.] bilig, *signum, ni, nota, æ*. 3. czifra zrezana na sztupeh, [D.] urezi izdilane na sztupih, *stria striatura, æ*.

Czífram- frati, nakitujem kititi, (D. it.) ressim-siti, uressujem - siti, kraszimsziti. *orno, as, are, adorno, exorno*. 2. czifram gizdavo, (D.) Izgizdavam, *graphicè orno*. 3. czifram trepetlikami, pleheki, [D.] buglyariczi, &c. *vermiculor, aris*.

Cziframsze- tisze, [D.] ukraszivamszeszítisze, ressimsze-sítisze. *ornor, aris, adornor, exornor*.

Czifranl, oczifran, nakiten, a, o. *ornatus,*

a, um. [D.] v. Nareffen. 2. czifran trepetlikami malemi pleheki, &c. *vermiculatus, a, um, parvis testulis, insitjsque elaboratus, picturatus*. 3. v. Czifrasz. n. 2.

Czifrano, [D.] Kraszno, Gizdavo, ureszno. *ornate*.

Czifranye, nakitenye, nakinchenye. (D.) nagizdanye, ureffenye. *concininitas, tis, exornatio, onis*.

Czifrasz, ta, to. *Comptus, Politus*. v. Czifran. 2. czifrasz, nakinchen gyungyem, (D.) ureffen biszerom, drazim kamenczima, *gemmis ornatus*.

Czifricza. *Comptulus, ornatulus, li*.

Czigan. (D.) Cziganin, jegyupak, egyptianin. *ægyptius, ij, ægyptiacus, ægyptius vagus. vulgò zingarus, ri*.

Calep. vocat fures insignes absque tecto, verùm passim sub tentorijs in trivijs, & extra pagos habitantes, uti videmus.

Prov.

Czigan brunde z-lasmi kúje,
A pàk sídov ràd tērguje.

2.

Czigan velik, czigan máli,
Vszaki szvoga konya hváli.

2. czigan, prekanitel, prevaritel, himbenik, (D. it.) varnik. *Deceptor, oris, vafer, ri, Fallax, subdolos, captiosus, fraudulentus, dolosus*.

Prov.

Neje vère v-cziganinu,
Nit lepote v-harapinu.

Cziganicza. (D.) jegyupka, t. j. sèna iz Egipta. *Ægyptia, æ, Ægyptiaca, æ*. 2. zingara, æ. v. Himbenicza.

Czigania himba, prekanenye, v-kanenye. (D.) privarenye, prevara, hina, &c. *Fallacia, æ, dolus, fucus, machina, fraus, fucus, & fallacia, captio, onis, techna, captiuncula, machinatio*.

Cziganim-niti, vkanyujém-niti, (D.) hinim-niti, varam-rati. *decipio, is, ere. fallo, in fraudem impello aliquem, fucum facio alicui, defraudo, fraudo, & fal-*

- fallo, exbalisto, manticulor.*
Czigànszki. (D.) Himbeno, prevarno. *Dolosè, malitiosè, dolò malò, ex odijs, ex occulto, fallaciter, per insidias.* v. Oczi-ganyen. 2. czigànszki, po czigànszko, *egyptiacè, more egyptiacò.* 3. czigànszki, ka, ko. (D.) Jegyupachki, *egyptiacus, a, um.*
Czigel. (D.) Opekka, ofega. *Later, is.* 2. czigel krovni, (D.) krovnicza, kup-pa, *tegula, a.* 3. v. Imbrices. 4. czigel mal, y droben, opechicza, *laterculus, li.*
Czìglár, (D.) Opekkar. *Laterifex, cis, Laterarius, rij.*
Czìglària, [D.] Opekarstvo zanat od opekka. *Lateraria, a, ars, vel scientia lateraria.*
Czìglen, na, no. [D.] Od opekke. *Laterarius, latericius, a, um.* kakti, czì-glena szténa, *latericius paries, sic latericia fornax, latericium pavementum.*
Czìglènicza. [D.] Pech od opekke. *Latericia, l. lateraria fornax.* 2. czìglenicza, *dicitur quoque domus, & officina, in qua lateres venduntur.*
Czìkla. v. Blitva.
Czikória trava, ili czukoria *usitatiùs.* en-divia. [D.] futenicza pitoma. *intubus, vel intybus, intubum l. intybum hortense, sativum, cichorium, scariola, ambubeja, ambugia, dens leonis, Græcè: Hedychnois, succus ejus cum rosaceo aceto capitis dolores lenit.* 2. czikoria divja, ili futicza divja, *intubum sylvestre, intubus erraticus, cicorium, ij.*
Czìly. (D.) Zamerka, bilig, (Scl.) Nis-fan, ofzebuyno puskeni. *Meta, a, scopus, terminus.* 2. czìly, *finis propositus.*
Czìlyam-lyati, merim-riti, kanim-niti, ravnám-nati vu czìly. *In scopum tendo, dispono in metam.* v. Zgagyam.
Czìma, Verh vřzakoga povertelya, kak-ti zelya, salate, &c. takayffe klicze trave. *cyma, a, & tis, plur. cyma, arum.*

2. czima zelja, *prototomus, mi. v. Drach. n. 5.*
Czimavicza. v. Sztenicza.
Czìmbal, Czìmbala. [D.] Poudricza, po-lububnicza, *cymbalum, li.* 2. czìmbal bijem, ili vu czìmbalu igram, *cimbalisso, as.*
Czìmbalas, koi vu czìmbal bie, ili igra. *Cimbalista, a, & Cimbalistes.*
Czìmbola. v. Celidonia.
Czìmer, Zlamenye, (D.) Bilish. *Insigne, is.* 2. czìmer, ili zlamenye roda, po-kolenya, [D.] Rodno zlamenye, rod-na obilisa, rodni schitèk, *insigne gentile, l. gentilitium, insignia, um, insignium, ij, stema, tis.*
Czìmèrman. Drevodelya. *Architectus, &ti, Architector, Tignarius, aedificiorum adaptator.*
Czìmerni Liszt, *Armales littera, littera nobilitares.*
Czìmin. v. Komin.
Czìmiter. v. Czintorom.
Czinábèr farba. [D.] Rumenicza, rume-na maszt, *Cinnabaris, is, cinnabarum, cimbrum, synopsis, is, minium.*
Czinamomka. v. Koricza.
Czinczius, zkusitel, podbadavec, [D.] Napasztnik. *Instigator in peccatum, Dæmon instigans, tentator, Adulator.*
Czìnkam-kati, Razglasujem-sziti, *detexo, is, ere, proclamo, resono.* 2. tintino, *as, are.* v. Glaszim, y Tlapim.
Czìnkus. *Tintinabulum, li.* *Transl. velisze y on, koi razglasuje, kâbi muchati moral. blatero, onis.* Prov.
Obeszi na czìnkus.
Appende ad tintinabulum, i. e. Resona, qui tacere non didicisti. sumitur idcirco, pro lingua blaterante, & resonante.
Czìntòrom, Grobje, pogrobje, pokop, grobovische. [D. it.] Czìmitar. *Cæmeterium, ij, poliandrum, sepulchretum.* 2. czìntoroma kosztenicza, *ossuaria, a.*
Czìny. v. Kosziter, y osztala.
Czìna. v. Czèna, y osztala.

Czípäl, Szkochacz morszka riba szpodbna k-klenu ribe potochne. *mugil, is, capito, onis, cephalus marinus.*

Czípël, Koszt velika nosná. [D.] Gnát, cziv od golena. *tibia, a, tibia pedis.*

Czipelís. (D.) chrevlya. *calceus, ei, calceamentum.* 2. v. Calo. n. 2. & Calopodion.

Cziper otok. *Cyprus, ri, Cyprus insula, acamas, acamantis.* 2. Izczipra. *Cyprius, a, um.*

Czipòv. *Libo, nis.*

Cziprès. (D.) Czempres, cziprìs. *Cypressus, cupressus, si, cyparissus.*

Czipressische. *Cupressetum, ti.*

Czipreski, ka, ko. *Cupressinus, cypressinus, a, um.* 2. czipreska jagoda, ili szád. *galbulus, l. globulus, li.* Var. v. Galbuli.

Czirak. v. Szvechnyak.

Czirkva. (D.) Czarkva, & scribunt sic: Zarkva. Czrikva, Tempal, Templo.

Templum, li, Ecclesia, sacra aedes, phanum, domus Dei, domus orationis. 2. czirkva

përva, ili szpochetka, *Ecclesia incipiens.* 3. crirkva velika glavna, czirkva maticza,

biskupszka czirkva, sztolna czirkva, *Ecclesia Cathedralis.* 4. czirkva Sz. Petra, Va-

tikanfszka czirkva, *basilica Vaticana.* 5. czirkva, profztrana, poglavita, velika,

Basilica, a. Ecclesia nobilis, ingens, templum maximum, &c. 6. czirkva ka-

tolichanszka, opchinszka, verneh kerschenikov czirkva, *Ecclesia catholica, cœtus fidelium.* Prov.

Vu kòm Bógh czirkvu, vu onom szelu, imàt hoche vrág kapelu. Ritt.

7. czirkva kerschenikov vojujucheh, *ecclesia militans.* 8. vezelya vufivajucheh, *ecclesia triumphans.* 9. czirkva

bolvanszka, *delubrum, ri.* v. Fanum.

10. czirkva turszka. *mosca, a.* 11. czirkva sidovszka. v. Synagoga.

Czirkvéne czeremonie, [D.] obichay szveta, czarkovni nachin. *Ritus, ùs, observatio cœremonia Ecclesiastica.*

Czirkvéni na, no. [D.] Czarkovni. *Eccle-*

siasticus, a, um. 2. czirkveni chlovek, [D.] czarkovnak, *Ecclesiasticus, ci.* 3. koi szkerb noszi na czeromonie, *cœremoniarum Præfectus.*

Czirkvénem nachinom, po navade, ili obichaju czirkve. *Ecclesiasticè.*

Czirkvénschak, czirkveni goszpodar. *Antistitor, oris.* v. Czehmester.

Czirkvicza, Capella. *Sacellum, li, capella, ecclesiola, sacra adicula, tempellum.*

Czitàra. [D.] Czétrà. *Cythara, a. lyra,* vu czitaru igram, *cano cythara, cytharizo, as, are.*

Czitarista, koi igra vu czitaru. (D.) znan udarati ú czetru. *Cytharadus, di.*

Mestria, navuk igranya vu czitaru.

Cytharistica, a. i. e. ars.

Czitronà, drévo czitronszko. (D.) czetrun. *citrus, tri.* 2. czitrona szád, *pomum citrium, l. citrinum, malum medicum, malum citrium.*

Czitronszki, ka, ko. [D.] od czetrunà, *citrinus, a, um.*

Cziv. v. Czev.

CZ ante M.

Czmérkam - kati. *Exugo, is, ere.*

Czmók. v. Czmokanye.

Czmokam - kati. velisze konyu, gdafze treptajuch rukami kroti. *Plaudo, is, ere,*

l. *illisis manibus inter se, & palma cum palma collata, plausum edo, manuum translatione, & vocis sibilo adolor, sibilando*

adolor, sibilo, as, adolor, aris, plaudendo, l. adulando sibilo.

Czmokanye konyu da miruje. *Poppysma, tis, item poppysmus, mi.*

Czmrèk. v. Bor.

CZ ante O.

Czòczam - czati. (D.) Lelyam - lyati, lulyam - lyati. *Mobilito, as, are, agito, as, are.*

Czóczan, na, no. (D.) lelyan, lulyan, kretan, na, no. *Mobilitatus, agitatus, a, um.*

Czóczan. v. Malik.

Czoczanye. (D) Lelanye. (Scl.) Lulanye, kretanye. *Mobilitatio, agitatio,*

vibratio, onis.

Czokochem - kotati zubmi. (D.) zubima czokochati. *Dentibus crepito, as, are.*

Czokol, Czokola. *Crepida, a, tuscum calcamentum, Calopodium.*

Czokotanye. (D.) czokochanye zubmi. *Crepitatio dentium.*

Czopernia. v. **Czopria.**

Czopernicza. (D.) vilenicza, veschicza, vragodùha, *Saga, a, maga, malefica, venefica, strix, gis, infascinatricis, cis.*

Czopernik. (D.) vilenik, veschaz, urechitel, vragodùh. *Sagus, magus, maleficus, veneficus, ci, fascinans, tis, incantator, infascinator.*

Czópram - prati, satram - trati, úrechem - chi. (D.) úklyniam, úkleti vilovito, chyaram, rati. *Fascino, infascino, as, are, veneficium adhibeo, veneficium facio, veneficio, maleficio noceo, demento, &c.*

Prov.

Baba czoprat koja znáde,

Vszaka vrédna je germade.

Czopran, zaczopran, zafátren, vrechèn, na, no, vzét, vklet, zmúchen. (D.) vrenchen, zachyaran, zamamlyen vilovito. *Venefició affectus, fascinatus, maleficio infectus, dementatus, turbatus, a, um.*

Czopria. naskodenye czoperno. (D.) vilenichtvo, sztrava. *Magia, a, maleficium, ij, artificium magicum.* 2. **Czopria**, t.j. vrenchenye, zavzetje, zmamlenye. *Fascinatio, onis, fascinum, ni.* 3. **Czopria**, t.j. vkletva, ili vkletje, charanye, *carmen magicum.* v. **Chár.** 4. **Czopria** piszana, (D.) zapisz vilovit, chyari piszane, *nota magica.* 5. **Czopria** iz popevanya pticz, *augurium, ij.* 6. **Czopria** iz letanya pticz, *auspicium, ij.* v. **Satrenye.**

CZ ante U.

Czvarsz. v. **Chversz.**

Czvatem. v. **Czvetem.**

Czuchichi. *Caniculi, catelli, orum.*

Czuczek, pész. *Canis, nis.* 2. **czuczek**

sztrás, komusz. (D.) vaska, brek, *canis villaticus, domesticus canis.* v. **Pész.**

3. **czuczek** lovni, vislich, *canis venaticus, canis gallicus, canis odorus, canis odoriferus, sagax, canis plaudus.* v. **Vifely.**

4. **czuczek** veliki, kojega anglianzkoga vele, *canis epiroticus, canis molossus.* 5. **czuczek** szamolovëcz, t.j.

Hërt, *vertagus, gi, leporarius canis.* 6. **czuczek** pasztirszki, *canis pastorius.* 7.

czuczek sztrasnik chrede, (D.) pasz sztrasacz od stadda, *canis pecuarius.* 8.

czuczek vertlyarszki, *canis olitorius.* 9. **czuczek**, ili pész runyaszt, kundraszt, *canis vilosus.* 10. **czuczek** sztekli, (D.)

beszni pasz, *canis rabidus.* 11. **czuczek** troyglav, *canis triceps.* 12. **czuczek**, ili czucze malo, pészek, kakvoga go-

szpe vnaruchajeh ponafsaju, *meliteus, ei, catulus, l. catellus, li.* v. **Caniculus.**

Czúcza, pszicza, kufza. (D.) kuchka. *Canis, nis, canissa, a.* 2. **czuczka** per-

voszkotna, *canis primipara.* 3. **czuczka** breja, szkotna, *canis pragnans.* 4. **czuczka** kuszicza, *catella, a.*

Czvëk. *Claviculus sutorius.*

Czvekach pticza k-branyugu szpodobna. *Calendra, a.*

Czverchim. v. **Chverchim.**

Czvérk. v. **Presaly.**

Czvërt, ta, to. *Liquefactus, a, um.* 2. v. **Frikan.**

Czvertje. v. **Frikanye.**

Czvët. (D.) czvít. *Flos, oris.* 2. **czvët** preminuchi, presesztni, (D) profasztni czvít, *flos brevis, caducus.* 3. **czvet** povenyen, (D.) uvenut, uszahnut czvít, *flos mortuus.* 4. **czvët** dissechi, (D.) miriszni czvít, *flos odorus.* 5. **nedissechi** czvet, (D.) gluhi czvít, nemiriszni czvít, *flos inodorus.* 6. **czvet** rosni, *roseus flos.* 7. **czvet** od múke, ili melye, (D.) pavol, *pollen, & pollis, nis, simila.* 8. **czvet** mleka, verhnye, (Scl.) kaymak, (D.) skralyup, *colostrum, tri, & colostrum, a, flos lactis.* 9. v. **Battifecula.**

Czvéta gumbek, iliti pupěk. *Calix, eis.*
Czvetek. (D.) czvitak, czvatak. *Flosculus, li. 2. czvétěk od fig, grossus, si, ficus immaturus, & immatura*

Plin. lib. 15. c. 18. *cruda grossi verucas tollunt.*

Czvètem - szti. (D.) czvatem - szti, proczvitam - tati, proczvaszti. *Floreo, es, ere, floresco. 2. czvetëm vu postenyu, y prestimanyu, floreo honoribus, felix sum ab omni laude. 3. czvétëm, t. j. vu jakoszti jezsem, vigeo, es, ere.*

A gda czvet, ili szrecha dolé ide, y pomensavašze, velišze: *defloresco honoribus, infelix sum ab omni laude.*

A pàk gdašze povracha, y gore pochne iti, govorišze: *refloreo, es, ere, t. j. přeczvetujem.*

Czvèten, (D.) czvitàn, na, no. *Florens, a, um, floridus. ut: florea corona, floridum sertum:*

Czvětja pùn, czvétjem obilèn. *Florentus, a, um.*

Meszto, gdé czvetje rafzte. *Locus florifer.*

Czvětje. *Flores, um. Prov.*

1. Divoykamje czvětje dika;
Starczem vino meszto mlika.

2. Divoykamje czvětje drago,
Szrednyem mús, sztareem blago.

Czvètnyak. *Florilegium, ij, hortus florum, Rosarium, Rosetum.*

Czvětòber, t. j. koi czvětje bère. *Florilegus, a, um, ut: apes florilegæ.*

Czvetuch. (D.) czvatuchi. *Floridus, a, um. florens, tis. 2. czvétuch, t. j. szréchën, praestans, ac florens, florens, tis.*

Czugèly. *Habena, a, retinaculum equi. plur. czugli, habena, arum, retinacula equi.*

Czvichanye, jaukanye. *Ejulatus, us.*

Czvichìm - chati, czvilim - liti od placha, y faloszti, jauchem - kati. *Ejulo, as, are.*

Czvilènye. *Grunnitus, us. v. Czvilim, & Skriplyem. 2. Czvilenye, t. j. plàch. Flectus, us.*

Czvilìh. *Sabanum, ni.*

Czvilim - liti kot prasze. *Quirito, as, are, grundio, & grunnio, is. Remi quoque grunnire dicuntur. Juv. porta verò, & currus, & c. stridere. Unde 2. czvilim kakti vrata, kola, defzke, & c. strideo, es, strepo, is. v. Skriplyem. 3. czvilim, t. j. plachem, fleo, es. v. Czvichim.*

Czvit. v. Czvet, y osztala.

Czúkam - kati, schim - sczati, [Scl.] pissamfati, [D.] mišham - fati, burimšze, ritišze. *Mingo, is, ere, meo, as, urinor, urinam reddo. v. Schim. 2.*

Poszuda vu kojusze czuka. *Matula, a, matella, a, matellio, matello, onis, [vulgò,] urinale, is, seu vas, in quod urinam reddimus.*

Czúk, Sév, heber, nategacha. *Attractionium, ij, siphunculus, li.*

Czúkam - kati, tergam - gati, schiptyem - pati. *Villico, as, are, carpo.*

Czúkanaye nuternye téla, ali zvanšzko. *Vellicatio, onis. 2. v. Sczanye. n. 3.*

Czúkor, [Scl.] Szeker, [D.] Czahar. *Saccar, ris, saccarum, & saccharum, ri, salindus, di. 2. Czukor tørszteni, t. j. Czukorkandia, saccarum candiacum, saccharum candida.*

Czúkòrkàndia. v. Czukor. n. 2.

Czúkòrim - riti, [Scl.] szekerim - riti, (D.) czaharom zachinyam. *Saccharo inspergo, condio saccharo, saccaro, as, are.*

Czúkòrna krama. *Sacchararia, a.*

Czuhòrni, na, no. *Saccaraceus, a, um.*

Czúkòrni kramar. *Saccararius, & Sacchararius, ij.*

Czúrèk, t. j. Sila zdenchena. *Scaturigo, nis, scatebra. v. Zdenècz.*

Czvrèm - vreti, raztaplyam - piti. *Liquo, as, are, liquefacio, is. v. Talim. 2. v. Frigam.*

Czvrèmšze - vretišze, raztaplyamšze. *Liquefesco, is, ere. v. Talimšze. 2. v. Frigamšze.*

Czvrènye. *Liquefactio, onis.*

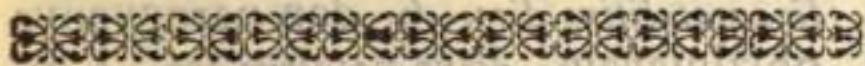
Czurènye. *Fluxio, onis.*

Czurím - reti, techem - chi. *Fluo, is, ere, effluo, scateo, erumpo, scaturio.* 2. v. Diffluo.

Czuvíkam - kati, hukam - kati. *Cucubo, as, are.*

Czuzím - zeti, po malo czurim. *Stillo, as, are, diffluo.* v. Kaplyem.

D.

Dà, A, Ali, Nègo, Nù, Mà, Manu, *Ast, ut, quod, sin, verd, verum, sed, caterum, verum enim verò.* 2. Dà, ponitur pro Ako, & pulchrè quidem dicitur: dà ako bude, quod si erit. 3. da bude, tak úchini, fac ita esse, fac ut ita sit. 5. dá bude tak, sit ita, esto ita. 5. dà pàk, ut autem, da pache, quin imò, imò verò.

Dáb. v. Déb.

Dàbar. v. Breber.

Dàbi. *Utinam, si, utinam iterum atque utinam.* kakti: dabi Bogh dal, dabi Bogh hotel, *utinam Deus daret, faxit Deus.* 2.

Dabime nebilo, nebilome, dabi poginul, [D.] poginuo, dame ne na szvetu, ako ne vuchinim. *Dispeream, nisi fecero.* 3.

Dàbi prem, dabi ravno. *Licet, quamvis, tametsi.*

Dàbisze. *Si, utinam.* kakti: dabisze moglo to vuchiniti, *si posset hoc fieri.*

Dácha, podanyek, (D.) daczija, harach. *Tributum, ti.* 2. dacha, kojasje daje od prehoda, vosnye, &c. *vectigal, lis.*

Dachu, koi daje, [D.] daczijar. *Tributarius, stipendiarius, a, um.* 2. dachu, koi daje od prehoda, vosnye, &c. *vectigalis, lis.*

Dàhnem. v. Dehnem.

Dahnenye. v. Dehnenye.

Dahni. v. Dehni.

Dajem, podajem - dati. *Do, as, are, tribuo, attribuo, praebeo, praesto, confero, trado.* v. Podelyam. n. 2. 2. dajem szèrcze komu, *animo, as, are, addo alicui animum, & spiritum, excito animum, incendo, incito, stimulos admoveo alicui.* v. Batrivem. odkud govorimo: je szèrcze vzel, t. j. jesze obatrivel, je kszebè dofsèl: *est animatus, & dicitur in aliquem benè, l. malè animatus, animum recepit, recolligit se.* 3. dajem razumeti, t. j. úpuchujem, nanukavam, sznubim, navracham, *persvadeo, induco animum alicujus.* 4. dajem obilno, *largior, iris, do largiter, abundè, copiosè, largè.* 5. dajem nepriliku, zabavu, ili zabav, zabavlyam, *exhibeo molestiam, facesso negotium.* 6. dajem od szebe dobru peldu, *specimen, & bonum exemplum de me praebeo.* 7. dajem na szvetlo, *edo in lucem, in medium profero, publico, as, are.* 8. dajem koga na szlusbu, *trado, l. do quempiam in servitutum.* 9. dajem na znanye, porucham, *certioro, as, certiozem facio, edoceo, commonefacio, significo.* 10. dajem na chins, haszèn: [D.] Fit, usuru, *do in asitum, senero, do sanori, saneror.* 12. dajem pomoch, *do auxilium, opitulor, suffragior, subvenio, succurro, opem fero.* v. Pomasem. 13. dajem nekuliko zadavka, ili [D.] kapàre, *do arrhaboni aliquid, do arrham.* 14. dajem pèrvo mészto, *desero primas.* 15. dajem plyuszku, ili zaúsniczu, *incutio colaphum, impingo alapam, infringo alapam.* 16. dajem, ili zavdajem rane, *insligo plagas, vulnera, &c.* 17. dajem vodu rukam, *do manibus aquam.* odkud velimo: dèy vodu rukam, zley vodu na ruke, *des aquam manibus, (locò culinariae locutionis) infundas aquam.* 18. dajem uffanye, *do, l. facio spern alicui.* 19. dajem piti, napitek dajem, *do bibere, do haustum.* Sic alia omnia etiam pulchrè efferes. ut: *do me labori, studijs, &c. Sic quoque in tertia. Dat,*

1. *dedit se voluptati, &c.*

Dajemsze - tische falofzti. *Do me mærori, trado me lacrymis, & tristitia.* 2. dajemsze poszlu, y trudu, *do me labori, & fatigio.* 3. dajemsze vu ruku komu, t.j. szpuschamsze na koga, *dedo me, l. trado me in manus alicujus.*

Dakle. v. Adda.

Dalechína, dalekócha, profztòr, ili me-
szto jednoga czilya do drugoga. *Intervallum, li, spatium, distantia.* 2. dalechína velika, *intervallum longum, distantia magna.*

Dalechìna, iz daleka chlovek, daléchni.
Longinquus, qui, longè distans, extraneus.

Daléchni, na, no. *Dissitus, a, um, remotus, procul distans, longinquus, a, um.* 2. v. Dalechina.

Dalèk, ka, ko. *idem quod Dalechni.*

Daléko. *Procul, longè, eminùs, longinquè.* 2. daleko Bogh tó duguvanye odverni od naz, *longè hoc Deus avertat, & auferat à nobis.* 3. daleko tó nay bude od naz, *procul hoc facessat à nobis, absit hæc res à nobis.* 4. daleko kruto, *longè gentium, valdè procul.* 5. daleko od isztine, *longè à veritate.*

Dalekócha. v. Dalechína.

Dalckoszëm, dalkoszëm, dalechszëm.
Dislo, as, are, dislo longè, remotus, dissitus sum, dislo multùm, absum longè.

Dalmaczia zemlya, ili Orszag. *Dalmatia, a.*

Dalmatin, - tinka. *Dalmata, a. g. c.*

Dalmatinszki, ka, ko. *Dalmaticus, a, um.* 2. Po Dalmatinszko, *Dalmaticè.*

Dalye, ali Delye. *Ultra, ulterius, remotius, proporrò.*

Damask varas. *Damascus, ci.* 2. iz Damaska, *Damascenus, a, um.*

Dám. (D.) Datchu, datchu. *Dabo.*

Damjan, damjanin. *Damjanus, ni.*

Dán, dát, podat. *Datus, traditus, tributus.*

Dân, ali Dén. *Dies, ei, lux.* 2. dân odluchen, ili sztanovit, *dies certa, dies incertus.* 4. dan godovni. Dan, ili gód

szvetechni, (D.) blagdan, szlavni dan, szvetkovina, *dies festus, dies solemnus, solemnitas, tis, dies religione celeberrimus, festus dies anniversarius, anniversarià celebritate recurrens, dies sacer, Ferie, arum, vel Festi dies.* 5. dan rogyena, ili rogyeni, vu kojemsze je gdo rodil, *natalis meus, tuus, illius, &c. dies natalis, natalitius dies.* 6. dan narogyenya obszlufavam, *diem natalem ago, l. celebri.* 7. dan szmèrtni, dan preminutja, naypokoynei dan, *dies mortis, dies immortalis, fatalis dies, supremus dies, summa lex, dies obitùs, dies transitùs de mundo.* v. Szmèrt. 8. dan kèrsztni, (D.) od karschenya dan, *dies lustralis, dies baptismalis, dies lustricus.* 9. dan szvadbeni, ili odluchen szvadbe, (D.) piru, *dies genialis, nuptialis dies, dies destinatus, dicatus, dictus solemnitati nuptiarum, dictus nuptiis dies.* 10. dan goschenya, *dies epularis.* 11. dan posztni, (D.) poszni dan, *dies esurialis.* 12. dan faszszki, (D.) pokladni dan, *dies liberalium, dies bacchanalium, bacchanalisticus dies, liberi patris dies.* 13. dan zborni, szpraviszcha dan, *dies comitalis, l. comitorum, dies congregationis, consilij, conferentia, &c.* 14. dan doszgyenya, (D.) razsudni dan, *dies decretorius.* 15. dan badnyi, badnyi vecher, *Pervigilium Nativitatis Domini.* 16. dan danasnyi, *dies hodiernus.* 17. dan vcherasnyi, [D.] jucherasni dan, *dies besternus.* 18. dan prednyi, *dies priduanus.* 19. dan predevscherasni, [D.] pridjuchera, priko juchera, *nudius tertius.* 20. dan onomadnesnyi. onomadne, *nudius quartus.* 21. dan zutrasnyi, juternyi den, *crastinus dies.* 22. dan drugi, zutra dán, *dies posterus.* 23. dan pozutrasnyi, [D.] priko szyutrasnyi dan, *dies perendinus.* 24. dan cheterti, on dan, *post tertium diem.* 25. prek onoga dneva, [D.] prikodan, *post quartum diem.* 26. dan pre-

D A

presztupni, *dies bissextilis*, *dies intercalaris*, *dies insititius*. 27. dan naykrajši vu letu, *solstitium brumale*, l. *byemale*. 28. dan naydugši vu vřzem letu, *solstitium æstivum*. 29. dan delatni, tefachni, poszleni dan, *dies feriatius*, *dies ferialis*, *dies negotiosus*, *dies actionis*. 30. dan dobro velik, y dũg, *dies laxa*, *atque longa*. 31. dan pomenfi, *dies brevior*, *dies contractior*, 32. dan vetren, *dies ventosus*. 33. dan desgyen, *dies pluuius*. 34. dan oblachen, po oblachen, *dies nubilus*, l. *nubilosus*. 35. dan zrachen, vedrẽn, *dies serenus*, *inubs dies*. 36. dan nit szrechen, nit neszrechen, *dies indifferens*. 37. dan szrechen, *dies fortunatissimus*, *celeberrimus*, *jucundissimus*, *dies latissimus*, *atque illustris*. 38. dan neszrechen, *dies infortunatus*, *infelix*, *dies ater*, *dies miser*. 39. dan, y noch, *dies noctesque*, *noctes*, *atque dies*. 40. dan na dan, *dies in dies*, l. *diem in diem*. kakti chakam dan na dan, *expecto diem in diem*. 41. dan tẽisřti, *eo ipso die*. 42. drugi dan, *postero die*, *postridie*. 43. pred malemi dnevi, *prede*, *paucis ante diebus*. 44. po malemi dnevi, potle, [D] poszlye, *paucis post diebus*. 45. pẽrvi dan meszecz, *calendæ*, *arum*. 46. dan tĩh, *dies tranquillus*. 47. dan mlachen, [D.] meko vrẽme, *dies tepidus*. 48. dan odhaja, vuhagya dan, blizuje vecher, szunczeje na zapadu, na zahodu, *inclinat in vesperum dies*. 49. od jedno-ga do drugoga dneva, *A solis ortu, ad solem alterum orientem: de uno die ad alterum*. 50. dan vszaki drugi, *alternis diebus*. 51. vszaki tretij den, *tertio quoque die*. 52. vu jedan dan, vu jednom dnevu, *intra diem*. 53. dan hoda, *iter diei*. 54. dan gubim, *diem perdo*, *consumo*, &c.

Danasnyi, nya, nye. *Hodiernus*, a, um.

Danasz, ili denesz. [D.] danaszka. *Hodie*, *bodiernõ*, l. *bodiernã die*. 2. da-

D A

65

nasz jutro, *hodie mane*. 3. danasz kvecheru, ili ovoga vechera, ove vecherke, *hoc vesperi*.

Danguba. v. Gublenye. n. 3.

Dangubim. v. Gubim. n. 3. y Mudim,

Dangubitel. v. Lenyak.

Dáni. v. Dnẽvni.

Danicza zvẽzda. *Lucifer*, *ri*. *Lucifera*, *lucina*, *stella diana*, *phosphorus*, *ri*.

Dánje. *Dies est, illucescit*. 2. Dãn je, *datus est*.

Dár. v. Leprav.

Dár, prikazen, (D. it.) Póklon, chyászt. *donum*, *ni*, *munus*, *eris*. 2. dar, koifze daje bogu vu czirkve, *donarium*, *ij*, & *donaria*, *orum*, *offertorium*, *offertum*, *oblatio*. v. Aldov. 3. dar, koifze daje priatelyu na znamenye kakvoga veshelya, *Xenium*, *ij*. 4. koifze veli *dobra ruka*, y dobro leto. â dajesze na bosich, y mlado leto, *strena*, a. 5. dar, najem oneh, kĩ ostro harcuju, y predablyaju, ali vu derkalishu pretechu druge, *brabeum*, *brabium*, *bravium*, *ij*. v. Agonothesia. 6. dar, koifze zvanřzkem poszlom, ili ablegatom, takay y kralyem daje, *lautia*, *orum*. 7. dar zaruchnika, y zaruchnicze iz van dote, *donum nuptiale*. v. Parapherna. 8. dár. v. Mito.

Dar za dar. *Antidorum*, *ri*.

Darecz, mali dar. *Munusculum*, *li*.

Darchim. v. Derchim, y osztala.

Darda. *Verutum*, *tri*. *Aclides*, *dis*, *bolis*, *dis*. v. Falarica. 2. v. Tragula. n. 1. 3. darda. szulicza, *venabulum*, *li*, (*maximè, quo venatores utuntur cornibus hinc inde extantibus*) *missile*, *is*, *hasta missilis*. 4. darda mala, y ostr, *jaculum*, *li*, *lanceola*, *vormina*, *hastula*, *verutum*, *ti*.

Dareslyu, va, vo. (D.) Blagodaran, darovit. *Liberalis*, *is*, *le*, *munificus*, *largus*, *profusus*, *beneficus*.

Dareslyívecz, (D.) blagodarnik, millo-darnik, darovnik. *largitor*, *oris*, *munificus*, *ci*.

Dareslyivo. (D.) Blago, blagodarno, da-
rovi-

rovito. *liberaliter, munificè.*
 Dareslyivoszt. (D.) Blagodarnoszt, blagodarosztvo, blagodarje, darovitoszt. *Liberalitas, tis, effusa donatio, munificentia.*
 Darhschem. v. Derschem, y osztala.
 Dari naturalszki, naravni dari, (D.) *dona natura.*
 Dari zverhu naturalszki, Bosij dari. (D.) verhunaravna nadarja. *dona supernaturalia, dona Dei, dona gratia.*
 Dari pèrvi dechinszki. *Crepundia, orum.*
 Daritel. v. Darovnik.
 Daritelicza. (D.) Blagodarnicza. *Donatrix, muneratrix, cis.*
 Darom Bosjem. *Dei dono, Dei munere, Dei beneficiò, per Dei gratiam.*
 Darovan. v. Daruvan.
 Darovnik, t. j. koi daruje. Daritel. *Donator, munerator, oris, dator, donans, largiens.* v. Dareslyivecz.
 Darri. v. Do.
 Darshava. v. Dersava.
 Darfim. v. Dersim.
 Darlán. 2. Zadersan. 2. v. Zavezan. 3. v. Dusen. 4. v. Dobrodarje.
 Dàrva. v. Derva, y osztala.
 Darujem-vati, nadelyujem-deliti, (D.) Poklanam - niti, darivam - vati-rovati. *dono, as, are, do, offero munus, munero, as, muneror, aris.* v. Prikasujem. 2. darujem obilno, (D.) blagodarim-riti. *largior, iris, largè, l. largiter dono, liberaliter muneror.* 3. darujem nazopet, ili povracham dár, dár darom vracham, *remunero, as, mutuam gratiam refero, parem gratiam refero, mutuis officijs respondeo, vicissitudinem officiorum rependo.*
 Daruvan, na, no. (D.) Darovan, prikazan, poklonen. *Donatus, dono datus, a, um.*
 Daruvanye, Prikazanye, (D.) Darovanye, poklonenye. *donatio, onis.*
 Dasgy. v. Desgy, y osztala.
 Daszi zdràv. *Salve, Ave.*
 Davacz. v. Daynik.

Davanye. *Datus, ùs.*
 Davim-viti. *Suffoco, as, are.* v. Gutim.
 Davlenye. *Suffocatio, onis.* v. Zadvlenye.
 Davlyen, na, no. *Suffocatus, a, um.* v. Zadvlyen.
 Davneje, Dùse, duseje. *diutius.* 2. naydavneje, nayduseje, *diutissimè.*
 Davnejj, *Diuturnior, & ius.*
 Davni, na, no, t. j. od zdavnya. *diutinus, a, um, antiquus, priscus, vetustus, diuturnus.*
 Davnicze, zadvnicze, zadusnicze. *Tonsilla, arum.*
 Davno, t. j. Zdavnya. *Pridem, diu, dudum, olim.* 2. davno negda, *quàm diutissimè, ante multos anni dies, satis, multumque diu, magno numero dierum, jam dudum, jam olim, jam pridem.* kakti, davno je bil, *jam olim fuit.*
 Davnoszt, Davnina. *Diuturnitas, tis.*
 Davori. Mars, tis. *Inde Sclavonis abijt in Prov.*
 Davori junachki szine. *Cùm aliquem mirantur, l. animant.*
 Daynik, (D.) Davac, dajalacz. t. j. koi daje. *Dator, oris.*
 D ante E.
 Dèb. Futach. (D.) Bosij petesich, ili kokotich, putpudin, dedek. *Upupa, c, Erops.*
 Debel, la, lo. (*De inanimatis.*) *crassus, a, um.* kakti debel kamen, debelo drèvo, *crassus lapis, crassa arbor, crassum lignum.* 2. debel, la, lo. [*de animatis.*] túszt, til, sivotèn [D.] pritil, *obesus, a, um, corpulentus, carnosus corporatus, carnulentus, pinguis.* 3. debel posztajem, ili.
 Debelem-leti, debel, túszt bivam, razdebelyujemíze, t. j. v. debelinu idem. *crascesco, is, ere, crassus fio.* v. Túszt. n. 2. 2. debelem, *pingvescacio, is, utpote caponem, &c. impinguo, sagino.* v. Túsztim.
 Debelína, Razdebelenye. *Crassities, ei, cras-*

crassitudo. 2. *debelina*. *pinguetudo*. v. Tufcha.
 Debelo, t. j. netënko. *Crassè*. 2. debelo, t. j. merzko, nelepo. *Impolitè*, *inornatè*, *crassa*, *pingvi*, l. *rudi minerva*. 3. debelo, t. j. tufzto. *pinguiter*. 4. debelo, y tufzto *govoris*. *crassè*, & *pinguiter loqueris*.
 Debélyak, t. j. koi lyubi sztvári tufzte, y debele, *pingviarius*, ij. 2. v. Debel. n. 2.
 Dècza. *Liberi, orum*. *Proles*, *ium*.
 Dechak. [D.] *Detich*. *Juvenis, is*.
 Dechecz. *Juvenculus, li*.
 Dechachicz, decharecz. [D.] *momchich*. *Pupus, pi*. v. Dete.
 Dèd. [D. *Did.*] po otczu, ali po matere, *avus, vi*. mores y ovak razluchiti. dèd po otczu, *avus paternus*. dèd po matere, *avus maternus*. 2. *ded*, t. j. sztarëcz, *senecio*, *onis*, *senex*, *atate confectus*, *longævus*. v. Sztarëcz. 3. *preded*, *proavus, vi*. 4. *zaded*, t. j. *dedov dèd*, *abavus, i*.
 Dedek. v. Dèb.
 Dedich. v. Baschenik.
 Dèdina. *Patrimonium, ij*. *hæreditas*. v. Baschina. 2. *dedina nesztalna*, y opaducha, *hæreditas caduca*.
 Dèdov, va, vo. *Avitus, a, um*.
 Dèdov brát. *Patruus magnus*.
 Dèdova Szesztra. *Amita magna*.
 Dèglin. *gladius, ij*. v. Bòdes.
 Dèhnenye. *Halitus, us*. 2. *dehnenye*, *dihanye*, *olfactus*, *odoratus*. 3. *fætor, oris*.
 Dèhni, Húkni. *Suffla, inspira*.
 Dèhne, *Fætet*. *dèhnuti*, *fætere*.
 Dèhnem-nuti. *Halo, as, are*. 2. *dehnem*, *vonyam*, *szmerdim*. *Fæteo, es, ere, puteo, puteo*, *malè oleo*, *tetrè*, *fætide*, *putidè sordeo*. v. Dissim.
 Dehnen, pridehnen, pridehnut. (D.) *duhak*, *duhka*, ko. *odoratus, a, um*.
 Dekan. *Decanus, ni*.
 Dèkla. szlusbenicza. [Scl.] Szluskina.

Rába. *Ancilla, famula, serva, a, servitrix, cis*. v. *Ancilla*. 2. *dekla mlaja*, *abra, a*. 3. *dekla dvorna*, *szlusbena divoyka*, *pedisequa, a*.
 Deklicza. *Puellula, virguncula, a*. 2. *Ancillula, a*.
 Deklim, deklarim-iti. (D.) *Rabim*, t. j. *chinim szlusbu deklinu*. *ancillor, aris*.
 Dèklin, na, no. Kay k-dèklé szliffa. *Ancillaris, re*.
 Del. Tál. (D.) *díl*, *dìo*. *pars, tis, portio*. 2. *dél* *profzti*, *jednoverfztni tál*. *pars simplex*. 3. *dél dvoysztruki*, ili *dvoysztruchni*, *dvoyduplitni*, *portio gemina*. 4. *dél jednák*, [D.] *jednakki dío*, *pars aqua*, *portio equalis*. 5. *veksi dél*. (D.) *vechi dío*, *pleráque pars, major portio*. 6. *del na del*, *dél po delu*, *partitè*, *particulatim*. 7. *del szim*, *del tám*, [D] *dío ovamo*, *i dío onamo*, *pars huc*, *pars illuc*. 8. *dél imam*, *participo*, *as, are*, *particeps*, & *socius honorum, fortunarum*, &c. *sio consors*, & *socius efficior*, *in bonis communico*, &c. 9. *dél dobër*, y *velik imam*, *partem bonam*, *magnam habeo*, *partem belissimam habeo*. 10. *na dél*, *pro rata parte*, l. *portione*. 11. *na dele*, *na kusze*, *per partes*. v. n. 6. 12. *na dva dela*, *bifariam*. 13. *na vnogo*, ali *vech delov*, (D.) *umnogo dila*, *multifariam*.
 Dèla dva. *Biens, entis, duplex portio*.
 Dèla pol. *Semissis, dimidia pars*.
 Dèlec. (D.) *Dilacz*, *dilak*, *mali dél*, *particula*, *portiuncula, a*. 2. v. *Delitel*.
 Dèlam-lati, *poszlujem-vati*, *poszel ali delo opravlyam*, *obavlyam*, *tesim*. (D. it.) *Radim-diti*, *rukotvaram*, *rabotam*, *laboro, as, are*, *operor*, *opus facio*, *laborem*, & *operam impendo*, *operam do*, *laborem*, & *operam insumo*, *studium*, & *operam impono*, *confero*, *operam & laborem ad*, l. *in aliquam rem*, *facio*, *fatigo*, & *in labore me frango*. v. *Rabim*.
 Delànye v. Delo.

Delàtnik, den za delo. *Dies laborifer*, *dies laboris*, & *fatigij*, *dies fatigabilis*. v. Dan n. 21.

Delàvēc, Tefak, poszlenik, robotnik *Laborator*, *oris*, *operarius*, *laborifer*.

Delénye. *Partitio*, *divisio*, *distributio*, *onis*. 2. delenye, razdrufenye, razhajanye, odhod, *discessus*, *ûs*, *digressio*, *discessio*, *digressus*, *ûs*, *abitio*, *profectio*, *separatio*. 3. delenye naglo, ili odhod, *subitus discessus*, *præceptus profectio*.

Delfin. (D.) Riba plisztkavicza. *Delpbinus*, *ni*.

Delfinat. Sztanovita dersava vu francuzskom kralyevsztvu. *Delfinatus*, *ûs*, *Allobroges*, *um*.

Deli chetiri, ili tali. *Quadrans*, *tis*.

Deli tri. *Triens*, *tis*.

Hac duo Quadrans, & Triens accipiuntur etiam pro ponderibus, ita ut triens significet. v. g. uncias tres. v. Triens.

Delia. *Vir strenuus*, *egregius*, *serenus*. 2. *juvenis conspicuus*, 3. po delinszko. *egregiè*, *strenuè*, *fortiter*, *generosè*.

Delim - liti. *Distribuo*, *is*, *ere*, *dispenso*, *divido*, *partior*. v. Razdelyam. 2. v. *Bipartio*.

Delimsze-litisze. *Dividor*, *eris*, *partior*, *Partior*, & *dividor*. kakti: *delimosze*, *Partimur inter se*, & *dividimur*. 3. *delimsze*. v. *Odhajam*. n. 3.

Delinsztvo, *Junachtvo*, *hrabrensztvu*. *Præclarum facinus*.

Dèlitel. (D.) *Podelitel*, *dilacz*. *Distributor*, *divisor*, *partitor*, *dispensator*, *oris*, *promus*, *mi*, *promus condus*, *parcarius*.

Délnicza, kâ vu kakovom duguvanyu dél ima. (D.) *dionicza*. *Particeps*, *comparticeps*, *pis*. *gen*. *Com*. 2. v. *Dispensa*.

Dèlnik, (D.) *Dionik*. *Particeps*, *pis*. *Prov*.

Kije délnik bil dobitka, pravo daje y zgubitka. *Ritt*.

2. *delnik*, *t. j.* koi deli v. *Delitel*.

Delo. (D.) *Dillo*. *tég*, *poszluvanye*, *rukotvor*. *opus*, *ris*, *labor*, *actio*, *actus*, *ûs*,

opera, *studium* v. *Robota*. 2. *delo*, koje vnogo vremena potrebuje, *poszel tefek*, *opus multi laboris*, *otij*, *opus spissum*, & *operosum*. 3. *delo vnogoga truda*, y *potroska*, *opus magni laboris*, & *multa impensa*. 4. *délo lepo*, *prelepo delo*, *opus perpulchrum*, *præclarum opus*. 5. *délo plemenito*, *poglavito*, *factum nobile*, *præclarum opus*, *mirabile*, *illustre*, *gloriosum opus*. 6. *délo neznašno*, ili *rusno*, *opus fœdum*, *labor turpis*, *deformis*, *praváque actio*. 7. *délo zveršeno*, *opus perfectum*, & *elaboratum*, *opus confectum*, & *absolutum*.

Dèlom, chinom. *Efficienter*, *Reipsa*. 2. v. *Partim*. n. 1. 2. *delom*, y *delom*, *particulatim*.

Delo polyecz, tefak polszki. *Agricola*, *Ruricola*, *a*.

Délov deszet. *dextans*, *tis*. 2. *delov devet*. *dodrans*, *tis*. 3. *delov oszëm*, *bes*, *is*. 4. *delov fzedëm*, *septunx*, *cis*. 5. *szeszt*. *sextans*, *tis*, 1. *sextula*, *a*. 6. *pet*, *quicunx*, *cis*.

Delóvnicza. *Bolta*, vu kojefze kay *poszluje*. *Officina*, *a*. 2. *delovnicza*, vu kojefze *penezi kuju*. (D.) *ezekka*. v. *Staczun*.

Délu priúchen. *Laboriosus*, *laboribus assuetus*, *a*, *um*.

Dèlye. *Longius*. v. *Dalye*.

Dèlyen, *oddelyen*, *razdelyen*. *Divisus*, *a*, *ûs*.

Dén. v. *Dán*.

Deran. v. *Odert*.

Deranye. v. *Derenye*. 2. v. *Gulenye*.

Derchanye. *Cursus*, *ûs*. v. *Techenye*.

Derchem-kati. *Cursito*, *as*, *are*.

Derchech. *Cursim*.

Derchim-chati. *Curro*, *is*, *ere*. v. *Techem*. 2. v. *Curriculo*, & *Cursor*.

Dèrem dréti sivinu, *odiram*. *Excorio*, *as*, *are*. 2. *derem*. v. *Gulim*. 3. *derem*,

lacero, *dilacero*, *confeindo* v. *Razdiram*.

Derenye, ili *dretjè pratesi*, *rubja*, &c.

laceratio, *onis*.

Derschem - htati, *trepechem-pati*, [D.]

it.

it. darhchym.] sztreszamsze-szatifze. *tremo, is, ere.*

Derhtanye, Trepetanye. *Tremor, oris.*

Dërhtavecz. koi derhsche. *Tremulus, li, tremebundus, tremens, Evangelicus textus habet: paralyticus, ci. (Dalm.) govore takay derhchuchi. item klenit.*

Dërhtavicza. *Paralysis, ts, nervorum contractio.*

Dërlyaszt, sperlyaszt, ta, to. *Luscus, a, um.*

Derlyasztoga chinim, jednomu oko zbadam. *Elusco, as, are.*

Dërn. *Scopulus, li.*

Dërsalo, toporische vszakoga rudelya, y orusja. *Manubrium, dextrachium, ij. v. Ruchicza. 2. dërsalo mecha, palofsa, szablye, &c. Capulus, li. 3. dërsalo darde, kopja, hastile, is. 4. dërsalo servih, ili ruchnoga melina, molile, is. 5. dërsalo pluga, plusna noficza, bura, &c. 6. dërsalo, ili preruchje vszake poszude, ansa, &c.*

Dërsánye. *Habitus, us. kakti, dërsifze szrameslyivo, y noszi, habet, vel gerit se pudicè. lepogaje dërsanya, pulchri habitus, modestè, & optimè compositionis est, pulchrè, optimè, & compositè se habet, t. j. leposze dërsi. 2. v. Ladanye. n. 1. 3. Dërsanye prosztrano, Ditio, regio, onis, terra tractus magnus.*

Dërsim - sati. [D. Darshim - shatti,] z-tifchem - szkati, sznuti. *Teneo, es, ui, tum, retineo, sustineo, contineo. 2. Dërsim chaszt, y prestimanye, teneo gradum, statum, locum, &c. dignitatis. 3. dërsim vu rukah, ú pameti, vu vusztah: teneo manu, memoriá, ore. 4. dërsim z drugem, poleg drugoga jeszem, ste ab aliquo, sum ab aliquo. 5. dërsim za nikay, ili za nistar, habeo despectui. 6. dërsim na veliko, maximi, plurimi facio, plurimum tribuo, magni duco, astimo, pendo. 7. Dërsim za diku, chaszt, honori, laudi, duco. 8. dërsim za spot, ili szramotu, dedecori, vitio, ludibrio*

duco. 9. dërsim na dobitek, habeo quaestui. 10. dërsim vu naruchaju, teneo in ulnis. 11. dërsim vu szërczu, est mihi cordi. 12. dërsim na kërfsztu, è sacro fonte suscipio, à, l. in sacro suscipio fonte. 13. dërsim zasze, mihi retineo. 14. dërsim koga na recheh. v. Odlachim. 15. dërsim koga vu sztrahu, na vuzde, &c. coerceo aliquem imperio. 16. dërsim ostariu, exerceo cauponam. 17. dërsim za prieto, ili primlyeno, refero acceptum. 18. dërsim za isztinu, ili isztinito, habeo pro certo. 19. dërsim tverdno, firmiter, l. firmum teneo. 20. dërsim vu szebe, kakti kakva poszuda, capio, is. 21. dërsim, t. j. úsztavlyam, retineo, es. ar velimo: z. dërsalgaje, vsztavilgaje, retinuit ipsum. 22. v. Ladam.

Dërva na kùp szpravlyena. *Ligna coacervata, l. congesta. 2. dërva szuha, operata. ligna cocta, ligna sicca. 3. dërva na szunczu szusena, acapna, orum. 4. dërva szirova, acapnaxyla, rum. 5. dërva razczepana, ligna scissa. 6. dërva dimlyiva, ligna fumosa. 7. dërva drobna, ligna minuta.*

Dërvár. *Lignarius, ij. Lignator, oris. 2. v. Lignifer.*

Dërvárnicza. v. Dërvoczep.

Dërvéni. v. Dreven.

Dërvo. *Lignum, ni. v. Drévo.*

Dërvoczep. v. Drévoczep.

Dëschicza. *Afferculus, li, assiculus, axiculus, & assicula, assula, affercula. 2. v. Tablicza.*

Dësgy. [D.] Dalsgy, Godina. [Scl. item] Kilsa. *Pluvia, a. 2. dësgy nagel z-vihrom, Nimbus, imber procellosus. 3. dësgy z tuchum, [D.] z gradom, kamenit dalsgy, imber lapideus. 4. dësgy kërvasi, sanguineus imber. 5. dësgy z sznegom, szusznesnicza, nive mistus, l. mixtus imber. 6. dësgy, kî po malo spërsi, pluvia mitis, pluvia placida, & guttatim stillans. 7. po dësgyu velikom putujem, magno imbri iter facio.*

Děsğyèn, na, no. *Pluvius, a, um.* kakti :
 desğyeno vreme, *pluvium tempus.*
 Děsğylyìv, va, vo. *Pluvialis, is, pluviosus,*
a, um. v. Desğyen.
 Děsğyím - děsğyiti. *Pluo, is, ere.* desğyí,
 desch ide, *pluit.*
 Defínál. v. Forma in Illyr.
 Dėsma. *Decima, a.* v. Deszetina.
 Dėsman. v. Deszetkujem.
 Dėszan. v. Desznyak.
 Deszet. *Decem, decussis.* 2. deszet po de-
 szet, *decussim, per decusses.* 3. deszet
 krat, *decies.* 4. deszet lét, *decem anni.*
 5. deszet lét sztar, *decem annorum,*
decennis. 6. deszet y deszet, *deni, a, na.*
 7. deszet y tri, *decem, & tres.* v. Tri-
 nayfzt, &c. 8. deszet jezer, ili tiszech,
decem millia, mirias, dis.
 Deszeták. *Denarius, ij.* 2. deszétak. v.
 Deszetina.
 Deszeteł lét. *Decennis, decennialis, is.* kak-
 ti: deszeteł lét voyszka, *decennale bel-
 lum.*
 Deszetère Zapovedi. *Decalogus præcepto-
 rum, decem præcepta.*
 Deszėti, ta, to. *Decimus, a, um.* kakti :
 deszeti skopěcz, *decimus castratus.* de-
 szeta ovcza, *decima ovis.* deszeta ja-
 buka, *decimum pomum.* 2. deszeti pút,
decimum. kakti : deszeti put je me
 údril, *jam me decimum percussit.*
 Deszetém. *Decem.* kakti: deszetém juna-
 kom, *decem militibus.*
 Deszetina, deszeték, desma. *Decima, &*
decuma, a. v. Deszetka.
 Deszetinu, koi kupuje. *Decumanus, ni.*
 2. Deszetinu, koi porezava, *decima-
 tor, oris.* 3. deszetinu, komu navre-
 chi, *adjicere decimas, l. imponere decimas*
alicui.
 Deszetka, deszeték. *Decuria, a. decas, dis.*
 kakti : deszetka junakov, *decuria mi-
 litum.*
 Deszetkujem - kuvati, [D.] kovati. desze-
 tinu porezavam, pobiram, desmam -

mati. *Decimo, as, are.*
 Deszetkuvan - [D] kovan, na, no. *Deci-
 matus, a, um.*
 Deszetkuvànye - [D.] kovanye, desma-
 nye, deszetine porezavanye, &c. *De-
 cimatio, onis.*
 Deszetnik. *Decurio, onis, decumanus.*
 Dėsška. *Affer, eris, Tabula.* 2. dėsška de-
 bela po jedèn pěrřzt, *assis uncialis.* 3.
 dėsška debela po tri pěrřzte, *assis tri-
 ennalis.* 4. dėsška jělova, *affer abiognus,*
hraztova, Quercinus, &c. v. Zbijanye.
 Dėsžna. *Dextra, a. utpote pars, manus, &c.*
 v. vu izpiszanyu chloveka.
 Dėsžni, na, no. *Dexter, tra, trum, l. tera,
 rum, quod est ad manum, l. latus dexte-
 rum.* ut: *dextrum cornu, l. sinistrum in*
acie tenere, je desžnu, ali lěvu sztranku
 derřati vu boju. 2. sztran poldesnya,
 ili od pol dneva, govoriřze *latus dex-
 trum, i. e. meridionalis mundus,* ar vu
 S. Piszmu *dextrum,* razumevařze Pol-
 dan. v. Dexter.
 Desžnicza. v. Desžna. n. 2.
 Dėsžpik. v. Spikinarda.
 Dete, detescze, detecze. *Puer, ri, puer*
parvulus, pupulus, puellus, infantulus,
puerulus, infans, pusio. 2. dète prez
 otcza, *matere, orphanus, ni, pupillus.*
 3. dète rogyeno po ochine fzměrti,
Posthumus, a. 4. dète iz utrobe mate-
 rine zrezano, *caso, onis.*
 Detechi. v. Detinszki.
 Detechim - chiti. [D.] detinim-niti. *Pæ-
 rilia facio, l. tračto.*
 Detećeze. v. Dete.
 Detely pticza. *Picus martius, cavator ar-
 borum.*
 Detelya trava. Detelina. *Trifolium, ij,*
*trifolium pratense, trifolium acutum, me-
 dica, a.*
 Děteta rogyene. *Puerperium, rij.*
 Děteta rodicza. *Puerpera, a.*
 Dětetom posztajem, dohagyam na de-
 tinsztvo. *Puerasco, is, ere.* 2. dětetom
 nazopet posztajem, *repuerasco, is, ere.*
 De-

Detich. *Juvenis, nis.* 2. detich, szluga, [D.] Momak, *minister, stri, famulus, servus.* 3. Detich, mesterfzki szluga zvuchen, *mechanicus, ci, Socius, Sodalis.*

Detinim. v. Detechim.

Detinszki, detechi, a, e. kaysze deteta dosztoja. *Puerilis, le. ut: aetas puerilis,* doba detinszka. 2. po detinszko, po deteche, *pueriliter,* kakti, chiniti detinszki, *ageré pueriliter.*

Detinsztvo. *Infantia, pueritia, a, primus aetus vita.* 2. od detinsztva, *à teneris ungviculis, ab infantia, ab ineunte aetate, ab incunabulis, à puero, de tenero ungv.*

Dév, dévacz od muskoga szpola. *Virgo, nis.*

Déva, Dévicza, od szpola senszkoga. *Virgo, nis, virgo casta, puella ignara mariti, nescia mariti, expers thori, inuba, pura.* 2. Deva. v. Gamila.

Dévam. v. Polasem.

Deványe. v. Polosenyé.

Devár. v. Gamilar.

Devenichár, t. j. koi devenicze nadeva.

Fartor, oris, allantopæjus. A koi rad nye jê, y snyimisze hrani, ali takay snyimiterfi, *farciminarius, ij.*

Devenicza. *Farcimen, nis.* 2. devenicza bela, *botulus, l. botellus, li.* 3. v. Jeternicza. 4. devenicza cherna, *apexabo, carica, l. caryca, baldoni farcimen.* A navlasztito, koju (*vulgò*) vrasju mater zovu, y velisze *omasum, si.* 5. v. Kobaszicza. 6. v. Satyra.

Dèver, musev brat. *Levir, ri.* 2. dever szvadbeni, [D.] sztachilo pirovni. *A okol morja imenuju Kúm. Pronubus, bi, auspex, paranympus.*

Devesil. v. Ferula.

Dèvet. *Novem.* 2. devet let sztar. devetak, *novennis, is, novem annorum.* 3. devet krát, *novies, novem vicibus, nonies.* 4. devet ili deveteh dnevov chasz, *novemdium, ij.* 5. devetoga dneva, *novemdialis, le.* 6. devet po devet, *novenni, a, a.* 7. devet szto, *non-*

genti, a, ta, nonies centum. 8. devet szto krat, *nongenties, novies centies.* 9. devet jezer, ili tiszuch, *novem millia.*

Deveták. v. Devet. n. 2.

Devetdeszét, l. devedeszét. *Nonaginta.* 2. po devedeszét, *nonageni.* 3. devetdeszét lét sztar, *nonagenarius.* 4. devetdeszét krát, *nonagesies, nonagies.* 5. devedeszét jezer, [D.] hilyada, ili tiszucha, *nonaginta millia.* 6. devetdeszét krát jezero, (D.) devedeszét puta hilyada, *nonagies millies.*

Devetdeszéti, ta, to. *Nonagesimus, a, um.*

Devetích. *Novies.*

Deveticza. [D.] devetnicza. *Ennas, dis.*

Devetnájeszt krat. *Novemdecim vicibus.*

Devetnáyszt. *Novemdecim.*

Devichánszki. v. Divojachki.

Devichicza. *Puellula, virguncula, pupa, pupula, puera, a.*

Devicza v. Deva. 2. devicza zamusna.

Virgo adulta, & nubilis, virgo potens viri, nubilis, & viro matura. 3. v. Divojka. D ante l.

Diáchki, l. Dijachki. (D.) Latinszki. *Latinè.* 2. diáchki, ka, ko. *litterarius, latius, latinus, a, um.*

Diáchtvo. (D.) Latinsztvo. *Latinitas, tis, literatura, studium literarium.*

Diák, l. Diak. [D.] uchyenik, szkulár.

Scholaris, is. studiosus, scolasticus discipulus, auditor, ut: Logices, Physices &c. 2.

diak. [D.] uchyenik novi, novalia. *discipulus nudis.* 3. diak zvuchen, (D.)

nauchan, *litteratus, latinus, a, um.* 4. v. Sakan.

5. diak mudroga govorenya, *Philosophus, phi.* 6. diak pèrve skole, *parvista, a.* 7. diak druge skole, *principista, a, studiosus principiorum.* 8. diak tretje skole, *Grammatista, a, studiosus grammaticæ.* 9. diak chèterte skole, *Syntaxista, a, studiosus syntaxis,*

l. *syntaxeos.* 10. diak pete skole, *Poëta, a, studiosus poëseos, l. poëtica, studiosus humanitatis, l. versificatoria.* 11. diak sè-

szte skole, *Rhetor, Orator, oris, studio-*

su

sus Rhetorica l. ces, *eloquentia*, l. *facultatis oratoria*. 12. diak szedme skole, *Logicus*, ci. *studiosus logica*. 13. diak o-szme skole, *Physicus*, ci, *studiosus physicè*. 14. diak devete skole, *Metaphysicus*, ci, *studiosus methaphisica*. 15. diak desze-re skole, bogofzlovëcz, ali y kak, govo-re dvanayszte skole, *Theologus*, gi, *studiosus Theologia*. 16. diak, koisze do-breh navad vuchi y chinov, *Philosophus moralis*, *Ethicus*, ci. 17. diak, ko-isze vuchi gibanya, y hodenya zvézd, &c. iliti Matematike. *Mathematicus*, ci. 18. diak, koisze szvetszkeh právd vuchi, *Jurista*, a, *studiosus juris civilis*. 19. diak, koiszte pravd czirkveneh vuchi. *Canonista*, *studiosus Juris Canonici*. 20. diak, koisze vrachtva, ili [D.] li-karie vuchi, *studiosus Medicina*.
 Diak, koisze gërchki vuchi. *studiosus lingua gracè*, l. *idiomatis graci*. 2. diak, koisze vuchi sidovszki, *studiosus Hebraea*, &c.
 Diakon, koi *Evangelium* steje. (D.) Evan-gelistar. *Diaconus*, ni. 2. koi pak epi-stolu steje, subdiacon, (D.) Episto-lar. *Subdiaconus*, ni.
 Diamant. v. Gemant.
 Dichën, na, no. lép, kipen, *Speciosus*, a, um, *aspectu jucundissimus*, *conspectu pulcherrimus*, *praclarus ad aspectum*. 2. Dichén, *gloriosus*, *glorificatus*, a, um. 3. dichen szlaven, *honoratus*, *praclarus*, a, um, *plenus*, & *confertus laudibus*, *florens gloria*, & *laude*, *famosus*, *felix ab omni laude*, *omni laude cumulatus*, *laudibus abundans*, *celebratus omnium sermone*, *frequentatus*, *divulgatus*, *celebritate florens*, *illustris*, *laudatus*, *nobilis*, & *celebris*. v. Imenuvan.
 Dicheno, szlavno. *Gloriosè*.
 Dichenya dosztojën, vrédën szlave. *glorificandus*, *gloriandus*, *praedicandus*, a, um, *praedicabilis*.
 Dichenye, szlavenye. *Gloriatio*, onis.
 Dichim - chiti, szlavim - viti. *Glorifico*, as,

are, *gloriam tribuo*.
 Dichimsze - chitisze, szlavimsze - vitisze. *Glorior*, aris.
 Dichno. v. Dicheno.
 Did. v. Dèd, y osztala.
 Dignut. v. Zdignyen. 2. v. Odnessen.
 Dignujem. v. Disem.
 Dih. v. Dihanye.
 Diham, dissem - hati. *Spiro*, halo, *anbelo*, flo, *afflo*, as, are. *Transl. dicimus: Nescio, quid rumoris afflaverat. kakov glasz bë dehnul? item suavem odorem spirant flores. vugodnum duhum déhne czvetje.* 2. Diham tesko, *anbelo*, as, are. v. O-dihavam.
 Dihanye. [D.] dih, duffak, pihanye. *spiramentum*, *spiramen*. 2. dihanye tesko *Anhelitus*, ùs. 3. dihanye, odi-havanye, *respiratio*, onis, *respirium*, ij. v. *Anhelatio*, & *Circa*. 4. dihanye, t. j. podpuhavanye, *insufflatio*, onis. 5. dihanye tesko z-bog zasganya plyuch, ili piszkutanye. *peripneumonia*, a.
 Dihavicza, [D.] ili fila duhatnicza, trepta-vicza. *pulsus*, ùs, *vena pulsatilis*.
 Dika. Szlava. *Gloria*, a. 2. dika niche-murna, y tescha, *vana gloria*.
 Díl. v. Del, y osztala.
 Dílak. v. Delec. n. 1.
 Dilám. v. Delam. 2. v. Hoblam. 3. v. Szvetlam.
 Dilan. v. Oszvetlan.
 Dilenye. v. Delenye.
 Dilim. v. Delim.
 Dilimsze. v. Delimsze
 Dilnik. v. Delnik.
 Dilo. v. Delo, y osztala.
 Dilovnicza. v. Delovnicza.
 Dilovnik. v. Pérus.
 Dím. *Fumus*, mi. 2. díim. *dico*, ajo, lo-*quor*. 3. dim. *Inquam*.
 Dimech, cha, che. *Fumans*, tis, *Fumi-fer*, *fumosus*, *fumificus*, a, um.
 Dimje. *Ilia*, um. *Inguen*, nis.
 Dimim- miti, dim chinim, kadim. *Fu-migo*, are, *facio fumum*, *suffitum*. dimi, po-

pokadi, *fumiges*. dimiti, zakaditi, *fumigare*.
 Dimimsze - tisze, kadimsze. *Fumo, as, are*.
 Dimliv, va, vo. v. Dimech.
 Dimnyak, Ror, Dimnicza. (*Turc. Scl.*)
 Hogyak. *Caminus, ni, infunibulum, vaporarium, fumarium*. 2. dimnyak do-
 bër, *caminus luculentus*.
 Koichiszti dimnyake. *Expurgator caminorum, caminarius, ij*.
 Dimom zachernyen, na, no. *Fumosus, a, um*. 2. dimom zachinyen, *fumeus, a, um*. ut : *vinum fumeum*, i. e. *fumo conditum*. Mart.
 Dinya. (D.) Melun, pepun, mlun. *peponis*.
 Diplás. v. Dudas.
 Diple. v. Dude.
 Diracha, Dracha. v. Tërn. &c.
 Disem-chi, zdichi, podisem chi, podignuti, (D.) dignuti, uzdignuti, podignuti. *item* podignujem-gnuti. *Elevo, as, are, attollo*. 2. disem, odnassam, *aufero, ers*. 3. disem szpred ochiu, *aufero à conspectu*. 4. disem na noge, *Eri-go l. elevo ad pedes*. 5. disem z-glave klobuk, *detego caput*. 6. disem, osztavlyam szumnyu, dvoynoszt, *tollo suspicionem, dubitationem*. 7. disem sztrah, *abstergo*, l. *eximo metum*. 8. dignete-sze, *surgite*. 9. v. Seju. n. 2.
 Difa, l. Disha. v. Kablicza.
 Dispensa, Delnicza, *Promptuarium, ij. cella*, l. *domus promptuaria, cella penuaria*. v. Safarnicza.
 Dissem-hati. v. Diham. 2. v. Hippaco.
 Dissim-fati, dehnem-puti, vonyam-nyati. *Feteo, es*. v. Szmërdim. 2. dissim lepo. [D.] mirifzim, dahnem mirifzom. *oleo, bene, jucundè, suaviter oleo*. 3. dissim-fati, pridihavam, *olfacio, is*.
 Dite. v. Dete, y osztala onde.
 Div. v. Dev. &c.
 Divja loza. v. Vinika.
 Divjachina. Melzo divjega praszczza. *Aprina, a*.

Divjak. (D.) Vepar. Praszacz divji. *Aper, pri, syagros, l. sus sylvestris*.
 Divje melzo, ili mærtvo od rane otechenya. *Gangrana a*.
 Divji, ja, je. *Sylvester, l. Sylvestris, is. agreflis, brutus, ferus*. 2. divji oszel, *onager, gri*. 3. divji golub, *palumbus, bi, seu palumbes, bis*. 4.
 Divji posztajem. *Silvesco, is, ere*. v. Odevjavam.
 Divojachke chisztoche mladenech. *Virgineus adolescens*.
 Divojachki, [D.] Divichanszki, divichki, ka, ko. *virginalis, le*. kakti divojachka oprava, *habitus, l. vestitus virginalis, virgineus, a, um*. 2. divojachka hisa, *gyniceum, ei*. 3. chisztocha divojachka. v. Divojachtvo.
 Divojachtvo. (D.) Divisztvo, divichansztvo, czvét chisztoche. v. Chisztocha. n. 2. & 3. 2. divojachtvo obderfati, neoszkruniti czvét dévinsztva, *illibatum virginittatis florem ad extremum usque spiritum retinere*. 3. divojachtvo zgubiti, oszkruniti, ili (D.) otruniti czvét divinsztva, *amittere virginittatem*.
 Divona, Dvor od czarine, *telonium, ij*. v. Malta.
 Divoychicza. (D.) Divichicza. *Puellula, virguncula, a*.
 Divoyka. (D.) Diva, divicza, *Virgo, nis*. 2. divoyka, neoszkrunyena, (D.) neozkvarnyena, *virgo incorrupta*. 3. divoyka oszkrunyena, *virgo corrupta*. 4. divoyka versztna, (D.) odraszla, *virgo adulta*. 5. divoyka bogu poszvechena, ili alduvana, *virgo sacra*. 6. v. Devicza. n. 2. 7. divoyka, koja goszpu oblachi, *cosmeta, a*. 8. divoyka, koja z goszpum hodi, y nyioy dvori, *pedisequa, a*. 9. divoyka, déklicza, *puella, a*.
 Dizdar. v. Porkulab.

D ante L.

Dlaka, kustra. *Pilus, villus, li*. kakti : ni dlaku menyè, *ne pilo quidem minus*.
 Dlake vu noszu. *Vibrissa, arum, & vibrissi,*

si, orum. 2. dlake vu podpazuhe, *grandebala, arum, pili subalares*. 3. dlake zdola tērbuha, y okol potrebe obojega szpola, *impubium, ij.* unde dicimus *impubes*. golec, ali golicza jednoga y drugoga szpola, *investis, is*. 4. dlake, ali kustru raztrufene, raztepe ne, *pili sparsi, passi*. dicimus namque: *pilus sparsus, passus*. 5. dlake puscham, ili dlake pocheleszumi raszte, *pilo, as, pilos emitto, pubesco, is, ere*. 6. v. Depilo.

Dlakasz, Kustrasz, koszmat, ta, to. *Pilosus, villosus, hirsutus, a, um.* proprie tamen *hirsutus dicitur, qui habet duos pilos*. kaktiszu schetine, & *spina herinacei*. ut: *animantes spinis hirsuta*. v. *Hirsutus*. 2. v. *Glaber, & seq.*

Dlan, Pergischa. *palma, a. vola, a, manus dilata*.

Dlaszka pticza. *Pyrrula, a. Rubicilla, a.*

Dlećeze, malo dléto. *Scalpellum, & scalpillum, ac scalpellus, li.* Tak velisze, y ono selezo, z-kojem kofar kofe brije, y rédi; takayse kovachko, y vszako z-kojemfze kay dube, y izrezava z-dreva, kamena, y chlovéka, govorisze *scalprum, pri.* szamo barberzkomu selezczu potreбноje rechi zpridanem, *scalprum aduncum* (kak y koszeru zaviatomu.) *quod & rostrum ab aliquibus appellatur*. v. *Lanczeta*.

Dléto. (D.) Dlito, dubka, glabachka, dubachka. *Cælum, li, celte, celtes, castrum*. 2. dleto tislyarszko, kame-narszko, y osztaleh mestrov, kojem kay izrezavaju. *Scalprum, aliqui & scalprus, ri. dicunt*.

Dletom napravlyeno delo, *Calatura, a, v. Cælamen*.

Koi déla dletom. *Calator, oris*.

D ante N.

Dnéva. Diei. kakti, do beloga dnéva, *ad multam diem, ad multum diei*.

Dnévi doszta dugi. *Dies satis longi, prolixi, laxi*. 2. dnevi krayfi, (D.) kra-

chi, *dies breviores, l. contractiores*.

Dnévni, na, no. *Diurnus, a, um. v. Dan. à n. 22.*

Dnische. *Fundus fœni, l. straminis jam accepti*.

Dnò szuda, y osztale poszude, vszaktere takay sztvári. *fundum, di, 2. dno vode, profundum, di, altitudo aqua*. 3. dno barke, ladje morszke, *carina, sentina, a*. 4. dno seludcza, *fundus ventriculi*. 5. dno, ili szredina zemlye, *centrum terra*. 6. do dna, ali od dna do dna, *Funditus*.

D ante O.

Dó. [D.] Darri, darri do. *Adusque ad, usque ad, usque tenus*. kakti do, (D. Darri do) zadnye vure, *usque ad ultimam horam*. 2. do narejenoga vrémēna, *usque ad prefinitum tempus*. 3. do gērla, *oretenus*. do ochih, *oculorum tenus*. do mala, ili do maloga vrémēna, *aliquantisper, aliquantulum, paululum, ad parvum, l. breve tempus*. do mala, *parum, paulisper*. do dvakrat, do trikrat, &c. *bis circiter, ter circiter, &c.*

Dòba. (D. Dobba.) Vék. *Ætas, tis, avum*. v. Chlovéchaszki vek, pod izpiszanem chloveka. 2. doba mala, *atatura, a*. 3. doba preminucha, *Acta atas*. 4. doba jednoga léta, [D.] od godischa, *etas annua*. 5. doba mlada, léta nezrela, mladofzti protuletje [D.] primalitje, *etas, viridis*. 6. doba dentinszka, dētinsztvo, *prima atas, infantia, pueritia, atas puerilis*. 7. od male dobe, od dētinsztva, od maloga, (D.) malahna, *à prima atate*. 8. doba mladofzti, mladensztvo, *etas adolescentie*. 9. doba zrēla, zrēla leta, *etas matura, provečta atas, adulta atas*. 10. doba jaká, *etas firma, atas confirmata*. 11. doba sztalna, *etas constans*. 12. doba sztara, sztarofzt, vremenita doba, *exacta atas, provečta, affecta, precipitata, decrepita, ingravescens, confečta atas, senečta, senectus, us*. 13. doba presztara, *extrema atas*. 14. Posztarana sztarofzt, dosztarana szta-

sztaroszt, *seneſta*, & *ſenium*. k-dobe priſzpevam. *Adoleſco, is, ere.* v. *Adoleo.* z-dobum, ili vu dobe napredujem, *atate progredior, provehor, atate procedo.* ú-dobe chlovek, *id atatis homo.* 15. doba. v. Vreme. 16. doba, t. j. vura. *Hora, a.* ut: *hora jam eſt nos de ſomno Jurgere.* doba vre je namſze od ſzna ſztati.

Dobar. v. Breber.

Dobávlyam lyati-baviti, dobivam-vati-biti, ſztechem-chi. *Adiſcor, eris, lucrer, oblineo merito.* odkud: dobavlya, ili dobiva, *lucratur.* v. Doſztigujem.

Dobávlyamſze-vitiſze, Iztechem-techi. *Lucrifacio, is, ere, aqiro, lucrer.* odkud: dobaviſze: *aqiras.* y dobavitiſze, *lucrum facere, quaſtum facere, lucrari, aquirere.*

Dobër, bra, bro, fini, na, no. [D.it.] dobri, a, o. *Bonus, a, um, probus, Agathos.* 2. dober parip, *nobilis,* l. *generoſus equus.* dober glaſz, *praclara vox.* 3. dober za vſzaku ſztvar, *ad omnia utilis.*

Dobërcz. *Exanthemata, um, pappula, a.* v. Verbanecz.

Dobër je náto, priloſën, prikladën, priklonyen k tomu. *Appoſitus, idoneus, inclinatus, a, um.*

Dobíchëk, dobitëk, napredek, [D.] dobit, korifzt haſznovita, koju tërgovëcz, kakvem god nachinom premechnch zadobiva. *Quaſtus, ſus, lucrum.* 2. dobitchëk vſzake fele, *uſura, a, ſenus, oris, lucrum.* 3. dobitchek mal, *quaſticulus, li. manubia, parum lucrum, lucellum.* 4. dobitchek gërd, pogan, *turpis quaſtus, ſedus, deſormis, pravusque, turpe, & pravum lucrum, illiberalis, & ſordidus quaſtus.* 5. dobitchek junachki, *ſpolium, ij. manubie.* v. Præda. 6. dobitchëk velik y poglavit, *opimum ſpolium.* 7. dobitchek iz vån ufanya, *lucrum abreptum.* 8. Iz dobitchka ſivëm, *de lucro vivo.* 9. vu ime, ali ufanye dobitchka

dajem, *nomine lucri do, l. ſpo lucri tribuo.* na dobitchek polafem, *pono in lucro, ſeu pono in lucris.*

Dobíchka, ili dobitja liſzt, koi oznanuje za predobitje. *litera victrices.*

Dobíchka obilnoga léto. *annus uberriſmus, & quaſtuofiffimus.*

Dobíchni chlovek, koi vnogo dobiva. *homo quaſtuofus.*

Dobít. v. Dobichék. n. 1. 2. dobit, predobit, obladan. (D. it.) odolyan. *Victus, ſuperatus, a, um.* 3. dobit, ta, to. t. j. ſztechen. *partus, a, um.* ut: *parta victoria,* dobito obladanye, ſztvári zlo dobite, doiblyene, ſztechene, &c. po zlu poydu, ali zlo poginu, *malè parta, malè dilabentur.*

Dobitëk. *Idem quod Dobichék.*

Dóbitën, (D.) Korifztan, koi z haſznum dobro dobiva. *Quaſtuofus, a, um.*

Dóbitel, predobitel, obladavecz. (D.) dobitnik, primoshnik, pridobitnik. *victor, oris.*

Dobitëlicza, obladačka. (D.) Dobitelicza, dobitnicza, pridobitnicza. *victrix, cis.*

Dobitënicza. *Idem.*

Dobítje. v. Dobichék. 2. dobitje, obladye vu voyſzke, harezu, &c. *Victoria, palma, a.* v. Dobit. n. 3.

Dobitnicza. *Idem.*

Dobitnik, koi opet ſzteche, y dobi, kâ bê pogubil. *Recuperator bonorum.* 2. v. Dobitel.

Dobívam-vati-biti. v. Dobavlyam. 2. dobivam, premafem - mochi, ladam, dati, nadhajam-diti, obladam-dati, [D.] odolivam-liti. *vinco, is, ere. ſupero, victoriam reporto, conſequor, adipiſcor, victor evado, evinco.* 3. dobivam nazad, *recupero, denuò recuperò, as, are.* 4. dobivam, zadobivam, izpraſam, proſziti, *impetro, exoro, as, are, adipiſcor, conſequor, obtineo.* 5. dobivam, ladam, vuſivam, goſzpodaromſze chinim nad kojem duguvanyem, *potior, iris.*

iris. 6. dobivam, vadlyu, [Scl.] okladu, *vinco, lucro sponsionem, pactionem.*
 7. dobivam czenu, *vineo licitationem.*
 8. dobivam koga vu dobrete, *præsto, antecello cuiquam virtute.* 9. dobivam nepriatele, *potior hostium.* 10. dobivam pravdu, *vinco causam, vinco litem, obtineo causam, iudicium.* 11. dobivam nazrechu, *fortuna, casu, fortuitò aquirò.*

Dòbra fzrecha. (D.) Chesztitofzt. dobra kób, dobra cheszt. *Felicitas, prosperitas, tis, res prospera, secunda fortuna.*

Dòbra volya. *Benevolentia, a, Amor.*

Dòbra, t. j. blágo imanye, imeték vész. *Bona fortuna, possessiones, prædia.*

Dòbra sztalna. *Bona solida.*

Dòbra vrémenita, besecha. *Bona caduca, l. fugitiva, l. fugacia.*

Dòbre ochi. *Oculi integri, ac valentes.* 2.

Dòbre pameti. *Ingeniosus, a, um, ingeniosus, & solers, ingenio præstans, acutus, hujus contrarium, Hebes, tupe pameti.* 3. z-dobre, ali od dobre volye. *Spontè, ultrò, benevolè, spontaneè.*

Dòbri. v. Dober.

Dòbro. (D.) lipo. *Benè, optimè, egregiè, bellè, aptè, scitè, pulchrè, doctè, ritè, rectè, probè, præclarè.*

Dobro-chesztò. v. Dobrovolyno.

Dobro chinitel. [D. it.] Dobrochinäcz. *Beneficus, ci, benefactor, oris.* 2. veliki dobrochinitel, *optimè meritus.*

Dòbrichinitèlicza. [D.] dobrochinicza, blagodarnicza, milodarnicza, *Benefactrix, cis. benefica, a. bene merita.*

Dòbrochinénye. [D.] Dobrochinsztvo, dobrovstvo. *beneficentia, a.* 2. dobrochinénye, (D.) miloszt, lyubav, nadarje, dar, *beneficium, ij. benefactum, meritum, promeritum.* 3. dobrochinénye prieti, *accipere beneficium.* 4. dobrochinénye komu vuchiniti, *conferre beneficium cuiquam, beneficentiam exhibere, dare, tribuere, &c. benefici-*

cium ponere apud aliquem, beneficium benè, præclarè collocare, beneficiis quempiam afficere, benè promereri de aliquo, merita dare, ferere beneficium.

Po dobrochinyenyu bosjem. *Dei immortalis beneficiò, & munere, Dei munere, & dono, Dei concessu.*

Dòbrochinényem, (D.) Dobrochinsztvom koga zavezati. *Devincire, obligare, obstringere, alligare aliquem beneficijs.*

Dobrochinsztvo. v. Dobrochinénye.

Dobrodéte. *Puer liberalis ingenio, puer bene moratus, probus.*

Dòbro dòbro. *Benè benè, At at.*

Dòbro dosël. *Bene veneris.* 2. dobro doydi. [Scl.] *Dofao dobro, prosperè redieris, faustus, l. felix sit adventus tuus.*

Dòbro godna, t. j. draga, y vugodna. *beneplacens, tis. v. Vugodna.*

Dòbro hoténye. *Affectus, ùs, bonus affectus, bonus, & syncerus animus.*

Dòbro jáko, precze dobro. *valdè benè, multùm benè, omnino benè. v. Dobro.*

Dòbro je. *Benè est, è re est, in re est, rectè est.* 2. dobro je rekel, *benè, optimè, egregiè, probè, ritè, appositè, & commodè dixit.* dobro je jél siveti, *rectum vivendi cursum est ingressus, optimam vitæ disciplinam instituit.*

Dòbro komusze chini, ili koi pri jemlye dobra. *Beneficiarius, ij.*

Dòbro, hafznovito. (D.) korisztno. *benè, utilè, benè utiliter.*

Dòbrolágodno, mehko. *Benè debilitèr, moliter, debilitèr.*

Dòbromi je, dobromi na ruku ide. [D.] dobromi prohodi. *benè mecum agitur, agitur mecum præclarè, bonum, & ad rem habeo successum pro mea parte bene agitur, & bene, imò quàm optimè, desideratissimè mea parti succedit, ad meam inclinatur sententiam, è sententia, è voto res mea currit, bono successu vivo, &c.*

Dòbro pomnivo, szkërblivo. *Diligenter, studiosè, accuratè, exquisitè, summâ curâ.*

Do-

Dòbro selem komu, dobro komu hochu. *Benè precor, cupio, opto alicui.* 2. dobro szkerbèn, *curis, & sollicitudinibus invigilans, l. curis, & sollicitudinibus plenus.* 3. dobro szrèchèn, chesztit, *prosper, faustè, felicitèrque fortunatus, fortunatè, felix, fortunatus, felix.*

Dobroszrechnoszt, chesztitoszt, dobra cheszt, *Felicitas, prosperitas, tis.*

Dobrosztiv, va, vo. (D. it.) milosztiv, podvoran, blág. koi rad drugem poszlufi. *Benignus, a, um, comis, pius, facilis, & suavis.*

Dobrosztivo. (D.) Milosztivo, blago. *benignè, comiter, suaviter, piè, mansuetè, & benignè.*

Dobrosztivoszt, dobrovnoszt, (D. it.) milosztivoszt, blagoszt, prilyubnoszt. *Benignitas, tis, morum suavitas.*

Dobróta, finoszt. *Bonitas, tis.* 2. dobrota miloszt. kakti: tvoja dobrota tak je htela, *tua bonitas ita voluit,* t. j. tvoja miloszt. 3. dobrota. v. Kreposzt.

Dobrovchanin. v. Dubrovchanin, y osztala.

Dobróvnoszt. v. Dobrosztivoszt.

Dobróvsztvo. v. Dobrochinenye.

Dòbrovolyèn, dobro hotech, dobro hotnik. *Benevolus, a, um.*

Dobrovòlyno, dobrohotno. (D. item.) dobrocheszto. *Benevolè, spontè, ultrò volenti animo, voluntariè, spontaneè, libenter.* v. Dobrocheszto.

Dobrovòlynoszt, dobrohotnoszt, dobro hotenye, ali htenye, dobra volya, dobro szercze, lyubav proti komu. [D. it.] dobrohtensztvo. *Benevolentia, a.*

Dochäkan, na, no. [D.] dochekan. *Expectatus, praestolatus, a, um, usque ad adventum.*

Dochäkànye. [D.] dochekanye. *Expectatio, praestolatio, onis, usque ad adventum.*

Dochahavam - kati, chakam. [D.] dochekivam chekati. *praestolor, aris, expecto.* v. Chakam, y osztala.

Do chetireh lét. [D.] do chetiri godischa. *Ad quadriennium.* 2. do chetireh krat, *quater circiter.*

Do danasz, do danaszka. *Ad hunc diem.*

Dodájem-dati, zavdajem. *Addo, is, ere, superaddo, infero, incutio.* kakti: dodati sztraha, *incutere timorem.* 2. dodajem, t. j. podajem; *porrigo, is, ere, extendo, admoveo.* kakti: podati ruku, *porrigere manum,* y dodati ruku pri sztolu, *porrigere manum in mensa, extendere, &c.* dodati pomoch, *facere opem.*

Dodán, na, no. *Dodat, Additus, auctus, ad auctus, superadditus, a, um.* 2. doverfen, dödán, t. j. podán, podat, *porre-ctus, a, um.*

Dodánye, dodavek. [D.] dodatje. *Additio, onis, auctarium, ij. v.* Doverfek. 2. dodanye, t. j. podanye, *porre-ctio, onis.*

Dodävèk, doday. v. Dodanye.

Dodéjam-jati, l. dodeati. [D.] dodivam, doszagyujem-szaditi. dati doszadu. *Molesto, as, are, molestiam infero, molestià afficio, molestiam alicui facio, molestus sum alicui, gravo, as.* v. Bantujem.

Dodiánye. v. Banta.

Do dnà, ali od dna do dna. *Funditus.*

Do dnè, ali do dneva. *ad diem, ad lucem usque.*

Do dvakrát. *bis circiter, &c.*

Do dùga dneva. *In longum diem.* 2. do tá nochi, ili do duge nochi, *ad multam noctem, in longam noctem, &c.* 3. do duga vrémèna, *diu, in longum tempus.*

Do dve léte, ili godische. *Ad biennium.*

Döèn. v. Dojen.

Döénnye. v. Dojenye.

Dogájamsze, ili dogagyamsze. *Incido, is, ere, casu advenio.* v. Prigajamsze.

Dogájanye, zgogyenye, dogoda. *Eventum, ti, eventus, tús, casus, successus, l. exitus rei.* v. Prigoda.

Dogányam - gnati, dopelyavam. *Adduco,*

co, is, ere, apello.
Dogáram-rati-reti. *Conflagro, as, are, comburo usque ad finem, exuror, consumor igne.*
Dogáranye, Izgorenye. *Conflagratio, onis, consumptio per ignem, exustio.*
Dogásen, na, no. *Extinctus, a, um, extinctus in totum, l. totaliter.*
Dogásenye, na, no. *Extinctio, onis, extinctio totalis, finalis.*
Dogaszujem - sziti. *Extinguo, is, ere, extinguo totaliter, finaliter.*
Dogazujem, l. zuem - ziti, pregazujem - ziti. *Transvado, as, are, transvado ad finem usque, pervado.*
Do gërla. *Gutturè tenùs.*
Do glaszujem - sziti, narucham. *Nuncio, as, are, significo. v. Obznanujem.*
Dogledam-dati, prigledam, pazim, merkam, paszku noszim, szkoznujem marlivo. *advigilo, as, are. 2. dogledam marlivo, kuliko duguvanye szobum donása, y potrebuje, pro rei dignitate, aut exigentia advigilo.*
Dognan, na, no. Dotiran, dopelyan. *Adductus, a, um.*
Dognanye, dopelanye. *Adductio, onis, deductio.*
Dogodischa. v. Do leta.
Dogorel, ra, ro. *Conflagratus, consumptus per ignem, combustus ad finem.*
Dogotávlyanc. *Apparatio, preparatio, onis, apparatus, us.*
Dogotávlyam-lyati. *Apparo, as, are, paro, preparo, instruo. 2. perficio, is, ere, absolvo, ad finem deduco. v. Doveršavam.*
Dogotóvlènye. *Absolutio, perfectio, onis, deductio in finem.*
Dogotóvlyen, na, no. *Apparatus, paratus, preparatus, instructus, a, um. 2. v. Doveršfen.*
Dogováramsze-voritische, zgovaramsze, tolnachimsze. (D.) Vechyamsze. *Consilio, as, are, consilior, consulto, consulo, consilium in eo. 2. dogovarjamsze, t. j. zesztajemsze - sztatische, venio in collo-*

quium, in congressum venio mutuum, habeo mutuum colloquium, per mutuum colloquium in aliquid consentio.
Dogováranye. *Idem quod Dogovor.*
Dogòvor, zgovor. *Colloquium, ij, ex colloquio mutuus consensus. 2. tolnach privolenya sztran dveju, ali vech, condictum, eti, promissio, seu pactum ad invicem, consilium, ex mutuo consensu.*
Dogruschàmische - sztitische, grufztimische do koncza. *Tedet me, tadio jam afficior.*
Dohájam, prihajam, doyti, priti. (D.) *dohodim, prihodim, dochi, prichi. venio, advenio, is, ire, appello. kakti: do-selzem ravno gdaje odhajal, incidi, veni planè in discessum. 2. dohajam otayno, irrepo, obrepo, surrepo latenter, tacitè advenio, offendo imparatum. 3. dohajam prede, antevenio, pravenio. 4. dohajam, t. j. priblisavamische, accedo. 5. dohajam na nikay, (D.) dohodim za ludo, ad nihilum redigor, seu recido, l. venio. 6. dohajam na malo, deficio, ad modicum devolvor, devenio. 7. dohajam na konec, ili k-konczi, venio ad exitum, l. terminum. 8. dohajam na bõy, venio in certamen, & contentionem, venio ad pugnam, confero manum. 9. dohajam k-miru, ali na mir, venio ad pacem, in eo pacem, & concordiam. 10. dohajami na pamet, occurrit mihi, in mentem mihi venit, memini, recordor. 11. dohajam k-szebe. v. Szpoznavamsze. 12. v. Adventito.*
Dohájanye, dosesztje. *Adventus, us. 2. dohajanye k-pameti, [D.] uszpoznanje, reditio ad meliorem frugem.*
Dohitam. v. Domislyamsze.
Dohitávam-hititi. *Jaciendo, projiciendo assequor. 2. dohitavam pametjum, doszesem razumom, assequor ingenio, prudentiã attingo, &c.*
Dohod. v. Doseszték.
Dohòdek. *Census, us, Proventus, Redditus, Vectigal. 2. dohodék velik, y sztalen, red-*

redditus magnus, & status. 3. dohoděk mal, [D.] malahni, *veřtigal tenue.* 4. v. Defzetina. 5. dohoděk iz brodovine, ili prevafanya, *naulum, li, portorium, gabella, &c.* 6. v. Malta. 7. v. Bír.

dohodka knyige, *accepti codex.* v. Knyige.

Dóhodim. v. Dohajam.

Dojahànye. *Adequitas, onis.*

Dojahújem - hati. doyti na konyu. *Adequito, as, are, advenio equò, equò advebor, adportor.*

Doicza. v. Doyka.

Dòjen, ili Doën, na, no, nadojen, pridójen. *Lactatus, lacte nutritus, lacte pastus, a, um.* 2. dojen, podojen, izdojen, [D.] muzen, izmuzen, *mulsus, l. mulctus, emulsus, l. emulctus, a, um.*

Dojénnye, nadojenye. *Lactatio, onis, lactatus, ùs.* 2. doënye, podojenye, [Scl.] muzenye, pomuzenye, *mulsió, emulsió, onis.* v. Pridajenye.

Doilnicza, poszuda vu kojufze doi, sehtarka. *Mulctrale, is, mulctra, & mulctrum, tri.*

Dòim - iti, nadajam - doiti. *Lacto, as, are, mammo, as, mammam prabeo, lacte nutrio, lac do, rumo.* 2. doim, podajam, podoivam - doiti, [Scl.] muzam, pomuzivam, t. j. van mléko iz szefzcza vléchem, *mulgeo, es, si, & xi, sum, & ctum, emulgeo, lac exprimo.* v. Pridójenye.

Doiszto, do isztine. *Certè.* v. Sztanovito.

Dokancham. v. Dokonyavam.

Dokapam - kopati. *Fossionem perficio, finio.*

Dokaplye. *Ad guttam, ad ultimam guttam.*

Dokaplyem - pati. *Extillo, as, are, destillo.*

Doklam. *Donec, quousque, quamdiu.* doklam, dok szërditoszt nemine, *donec ira ipsa deferreat.* v. Dokle.

Doklan, na, no. *Peremptus, a, um, totaliter, finaliter.*

Dokle, doklam, [D.] Dòk. *Dum, usque dum, usque, donec, quoad, quoadusque, tamdiu dum, eousque dum, quousque,*

quamdiu, tantisper, dum, & donec. 2. dokle, *usquequo.* 3. dokle, do kuliko vrémèna, *quamdiu, quousque tandem.* 4. dokle bude mochi, *quoad ejus fieri poterit.*

Dokonanye. v. Dokonchanye.

Dokonchan, dokonyan, na, no. izverfen. *Perfectus, absolutus, terminatus, finitus, a, um.* 2. odregyen, *statutus, constitutus, decretus, definitus, deliberatus, a, um.*

Dokonchanye, dokonanye, odregyenyè, odluchenyè. *Statutum, constitutum, definitum, decretum, scitum, ti. Constitutio, definitio.* kakti: dokonchanye, dokonanye tverdno, *statutum firmum.* 2. dokonchanye, &c. t. j. zakon, pravda, *lex, gis, constitutio, decretum.* 3. dokonchanye senatorfzko, *Senatus consultum.* 4. dokonchanye opchine menfe, *púka, plebiscitum, ti.*

Dokonchavam - vati, doverfsujem, zgotavlyam, zaglavlyujem, zverfsujem, doszpevam. *Absolvo, is, ere, perficio, conficio, concludo, compleo, consumo, depolio, finio, finem impono, efficio, expleo, termino, absolvo opus, desino.* v. Obverfsujem.

Dokonchavanye, doverfsenyè, zaglavlenye. *Perfectio, consumatio, absolutio, onis, finis, terminus.*

Dokonyavam - nyati, dokancham - konchati, odregyujem - diti, odlucham - chiti. *Statuo, constituo, is, ere, decerno, statuo, & delibero, definio.* 2. dokonyavam pod zgublenye glave, *statuo sub pœna capitis, statuo capiti.* 3. v. Dokonchavam.

Dokonyavanye. *Definitio, onis.*

Dokorena, do síle. *Radicitus.*

Dokvachujem - chiti, zakvachujem - chiti. *Inunco, as, are.*

Dól. *Descensus, ùs, declivitas, tis.*

Dolama, halya, szuknya. *Tunica, & vestis, is. tunica munulenta. cum Tunica propriè vestem sinè manicis significet, i. e.*

zobunecz. v. Tunica.
 Dolamicza. *Vesticula, tunicula, tunicella, &c.*
 Dolé. *Infrà, inferius, deorsum.*
 Dolechem, prilechem - teti, doletavam.
Advolo, as, are. 2. dolechem nazopet, revolo, as, are.
 Dole hichen, na, no. *Dejectus, precipitatus, a, um.*
 Dole hichenye. *Dejectio, onis.*
 Dole hitam - titi. *Pracipito, as, are. v. Hitam. n. 4.*
 Do leta, do godischa, do godine. *Ad annum. 2. do dve lete, do dva godischa, ad biennium. 3. do tri leta, ad triennium. do chetiri leta, ad quadriennium. 4. do pet lét, ad quinquennium, &c.*
 Dole mechem - tati. *Detrudo, is, ere, deturbo, dejicio, demolior. v. Hitam dolé.*
 Dole polasem, dole posztavlyam, [D.] sztavim doli. *depono, is, ere. kakti: dolé posztaviti szlobu, [D.] nenad, deponere odium, invidiam, simulationem, &c.*
 Dolé polosén, posztavlyen, na, no. *Depositus, a, um.*
 Dole polosénye, posztavlyénye. *Depositio, onis.*
 Dolé posztavlyam. v. Dole polasem.
 Dolé szkachem - szkochiti. *Desilio, is, ire.*
 Dole viszim. *Dependeo, es, ere. dole visziti, pendere, pendere ex arbore, de arbore, in arbore.*
 Doletávam. v. Dolechem.
 Dolezújem - leszti. *Arepo, is, ere. v. Doplazujem.*
 Dolicza, [D.] dolina, Prodol. *Vallis, & valles, is. 2. Dolicza gluboka, [D.] dolina dubokka, Convallis, is. v. Antrae. 3. mala dolicza, dolichicza, [D.] dolinicza, vallicula, la.*
 Dolina. *idem quod Dolicza.*
 Dólnyi, nya, nye. *Infernus, a, um. 2. dolnyi, t. j. pod dolnyem, inferior, onis.*
 Dóm, sztanye, prebivalische, hifa, [D.] kuchya. *Domus, ades, sedes, tectum, domicilium, habitatio. v. Sztan.*

Domáchi, cha, che. [D.it.] ukuchni, kuchnik. *Domesticus, a, um, familiaris, necessarius. 2. Vernaculus, li.*
 Domachina. Goszpodar hife, drufine, [D] otacz od kuchye. *Pater familias, hospes domus, senior domus.*
 Domáchnik, kuchnik. *Familiaris, is. 2. Paterfamilias. v. Domachina.*
 Do mala, t. j. na bérzom, na szkorom, na frískom. *Brevi, brevi tempore, propè diem. 2. do mala, ad modicum, paulisper, parumper.*
 Do malo dán. *Paucis diebus, paucos abhinc dies.*
 Domekchan, na, no. *Emollitus, a, um.*
 Domekchanye. *Emollitio, onis.*
 Domekchavam - chati zadofzta. *Emollio, is, ire. 2. v. Mitigo.*
 Domekchavamsze, domekchamsze - chatisze. *Ovugnujemsze - tisze. Mollesco, is, ere.*
 Domeszecza. *Ad mensem, intra mensem.*
 Domislyamsze - szlitisze - domislyavamsze - slyatisze, dovedamsze datisze. (D.) Uganam - niti, sztavlyamsze, chyutim. *Animadverto, adverto, conjicio conjecto, conjecturà consequor, conjecturà prospicio, presentio, prasagio, cognosco, deprehendo, (D. item.) dohitam - titi, kakti: dohitam tvoje private, adverto tuas deceptiones.*
 Domislenye, dovedanye, (D.) ugone nye, dohitanye, ochyuchyénye, *adversio, animadversio, onis, conjectura. 2. domislenye, ochutenye, (D.) ochyuchyénye prisaznéh duguvany, prasagium, ij, divinatio, conjectura prasensu, us.*
 Domoroděcz. *Verna, &, nativus, vi. v. Domachi. 2. v. Sztaroszelec. n. 2. 3. v. Zemlyak.*
 Domovina, rodno méfzto. *Patria, a. sedes natalis, patrium solum, patria solum, natale solum, patrij lares. 2. domovina prava, patria germana. 3. Prov. Vízakomu domovina onde, y demu je dobro, quavis terra patria, ubi benè. 4.*

úmiram za domovinu , *pro patria morior, pro patria mortem obeo. Prov.*

Kako lépo je' sivetí ,
Za dom dichno je úmreti.

quàm pulchrum est vivere, tam gloriosum pro patria mori.

Komu bolye neg já szinu,
Szvoju branít' domovinu.

maximè natis est defendere patriam.

Domovine oszloboditel. *Patriæ liberator, conservator.* 2. domovine izdaynik , *patriæ proditor.* 3.

Iz koje domovine , *Cujas, cujatis, ex qua patria.*

Do mráka. *Ad crepusculum, ad vesperum.*

Donásam-neszti, (D.) donoszim, prinoszim-niti. *Adfero, rs, re. 1. affero, apporto, 2. donasam zopet, refero. 3. donasam na szredinu, depromo, profero, in lucem affero, in medium adfero, promo. 4. donasam na szvetlo, in apertum profero, edo in lucem. 5. donasam v-nutër, importo, invehó. 6. donasam iz vana vino, &c. importo vinum. 7. donasam szvedochansztvo, adduco, 1. affero testimonium. 8. donasam razveszelenye, morenti affero consolationem. 9. donasam raszip, affero perniciem, ruinam, & sic de alijs. ut: affero sollicitudinem, molestiam, periculum, &c.*

Do neba hvalim, szlavim. *Ad cælum tollo, fero, effero ad cælos, ad astra usque extollo.*

Do nekle. *Aliquousque, aliquantulum, aliquantum, non procul, non multum, kakti: donekle poydem sztobum, aliquantulum ibo tecum.*

Do nekuliko vrémèna, chafza. *Aliquandiu, ad aliquod tempus, spatium, moram.*

Donessen, na, no (D:) donit. *Allatus, adportatus, a, um. donessen opet, reportatus, a, um.*

Donessenye. (D.) donitje. *Allatio, importatio, onis.*

Donle, do onde. (D.) do onam, ali do ondi. *ed, 1. illucusque.*

Do nochi. *Ad noctem.*

Donoszim-niti. *Defero, rs, re. kakti: doniti glasz salosztni, deferre nuntium acerbum. v. Donasam.*

Do padam po szrechi. *Obtingo, is, ere.*

Dopadamsze - sztisze. *Placeo, es, ere, arri- deo, præplaceo.*

Dopadamisze. *Placet, arridet, præplacet mihi, præligo, præfero.*

Dopelyan, na, no. (D.) doveden, na, no. *Adductus, a, um.*

Dopelyanye. (D.) dovedenyè. *Adductio, onis.*

Dopelyavam-lyati, (D.) dovodim-diti. *adduco, is, ere. v. Pripelyavam. 2. dopelyavam na konëcz, ali zvérhu kaku sztvár, ad exitum perduco aliquam rem. 3. dopelyavam nazopet, reduco, is, ere.*

Dopelyavëcz, pripelyavëcz, (D.) dovodich, dovoditel. *Perductor, adductor, oris, adducens, tis. v. Voditel.*

Do pét krát. *Quinquies circiter, &c.*

Do pét lét, ili godisch. *Ad quinque annos.*

Do petnayszt let. *Ad quindecim annos.*

Doplavam-vati. (D.) doplívam. *Adnato, as, are. v. Plovem.*

Doplazènye, pripuzenye. (D.) priszmu- kanye, uzpuzènye. *ad reptio, irreptio, onis.*

Doplazujem ziti, priplazujem, dolezu- jem-lezti, t. j. plazech po zemlye do- hagyam. (D.) priszmuzamsze, pri- plazívam. *adrepo, correpo, adserpo, irrepo, unde etiam dicimus: otayno je dofsël, irrepsit.*

Doplívam. v. Doplavam.

Dopolovicze, polovine. *Ad dimidium, usque ad dimidium, ad dimidias.*

Dopovëdam, odpovëdam-vëdati. *Refero, defero, rs, re. renuntio, as, ut: refer, deser sa- lutem. odpovech pozdravljenje. 2.*

persuadeo, es, ere, sermone persuadeo. kak- ti: dopovedati nyemu jëszemsze ter- szil, persuadere eum sui nisus. dopove- chmu ako mores, persuade illum si potes,

edibere illi satis si vales. 1. absolvo sermo- ne eum satis. 3. sermonem absolvo, 1. ser- mone

mone absolvo, finio, termino, perficio.

Dopunyavam-niti. v. Napunyavam.

Dopuscham-sztiti, t. j. vu nuter puscham.

Recipio, is, ere. recipio, & admitto. kakti: dopusztiti vu hisu, *in domum admittere, recipere in domum.* 2. dopuscham, szlobodu dajem. *do, l. largior facultatem, licentiam, veniam, veniam tribuo.* 3. dopuscham, t. j. prepuscham. *permitto, admitto, s. quod bene nota.*

Dopuschen, na, no. (D.) upuschen, uveden. *Admissus, acceptus, ascitus, a, um.*

Prov.

Komu vekse je dopuscheno,
tomu mēnse nē szkracheno.

2. v. Priet.

Dopuscheno. (D.) upuseteno. *Concessivè.* 2. prepuscheno, *permissivè.* 3. szlobodno, profzto, *licitè.*

Dopuschenye, oblaszt. *Concessio, onis, Facultas, venia, licentia, potestas.* 2. prepuschenye, *permissio, admissio, onis.* v. Prietje.

Dorascham-rafzti. *Accresco, is, ere.*

Dorivam-vati, rivam, dotizkam. *Protrudo, is, ere, impello rem quamquam usque ad locum certum.*

Dofaszta. v. *inferiùs.*

Dofesztek, dohod. (D. it.) dofasztak. *Adventus, us, appulsus, us, v. Dohajanye.*

Do feszt krat. *Sexies circiter, &c.*

Do feszt lét. *Ad sexennium, ad sex annos.*

Do file, do korena. *Radicitùs.*

Do szàda, do vezda. *Hucusque.* 2. do szàda, banta. *Molestia, a, v. Banta.*

Dofzadnivam-vati, dofzadivam-diti. v. Dodejam.

Dofzadliv. v. Zabavliv.

Dofzajam. v. Nadofzajam.

Dofze dobe. [D.] dofzada. *Hačtenus, hucusque.*

Dofzegam-gati, dofzefem, dofzifem, fzechi. *pertingo, attingo, assequor, pervenio.* kakti: hochu dofzechi kàm kanim, *pertingam, l. assequar, quò tendo.* 2. dofzefem, t. j. dopriemlyem,

atingo, pertingo. 3. dofzefem, *contingo, capio, demo, depono ex altiori.* kakti: dofzezimi ovu sztvár, *continge hanc rem l. porrige, deme rem hanc, depono rem hanc.* 4. dofzefem, dofzifem dohajam, *assequor.* kakti: dofzefem Petra vu navuku, *assequor Petrum in studijs.*

Do fzeh dób. *Hucusque, hačtenus.*

Dofzelyujemfze-litifze. (D.) dofzelivamfze. *Transfero domicilium.*

Dofzle, dofzada. *Hačtenus.*

Dofzpevam-szpeti. *Assequor, eris, supervenio.* kakti: ja hochu dofzpeti, ili ja dofzpem, *commodè assequar l. superveniam.* *Supervenire tamen usitatiùs dicitur,* nadofzpeti. 2. dofzpevam, t. j. doverfujem, *perficio, is, ere, absolvo, expleo, desino, termino.* v. Dokonchavam.

Dofzpeven. *Idem quod Dokonchan.*

Dofzpevenye. *Id. quod Dokonchavanye.*

Dofzta, dofzti, zadofzta. *Abundè, satis, copiosè, sat, uberrimè.* 2. dofzta y prevech, ili y od vilse, *satis superque.* 3. dofztaje, *sufficit, satis est.* 4. dofztamije, *satis habeo, contentus sum, sufficit mihi.*

Dofztafzem, zadofztifzem, zadovolenfzem, dofztameje. *sufficio, is, ere.* kakti, dofztameje tebe, *sufficio tibi.*

Dofztajem - sztati, obfztajem, sztalēnszēm. *persto, as, are. persisto, persevero, permaneo.* kakti: dofztoy szlusbu veru, *persta in fideli servitio.*

Dofztegnyàche, hlachicze, stumfi. *Tibialia, um.*

Dofztigavam-gavati, dofztigujem-sztignuti, dofztifem-sztichi, sztigujem-sztichi. *assequor, eris, consequor.* 2. dobiyam, *adipiscor, nanciscor.* 3. dofztigavam po szledu, po sztupajeh, *vestigijs aliquem consequor.*

Dofztigavànye, dofztignenye. [D.] sztig. *assecutio, consecutio, onis.*

Dofztifem. *Idem quod Dofztigavam.* it. v. Dofzegam. n. 4.

Dofztigayen, na, no. *Assecutus, a, um.*

Dofztojàm fze-jatifze, dofztoim fze-itifze, dig-

dignor, aris. v. Rachimsze.

Dofztòjën, na, no. *Dignus, honoratus, a, um, præstans, tis.* v. Vreden.

Dofztojënszëm. *Mæreo, & mereor, promereor, dignus sum.* v. Vredenszem. 2. vredenszem dobro, *bene mereor, optimè mereor, promereor.* 3. dofztojënszem, vredenszem kástige, [D.] pedepsze, &c. *commereo, malè mereor, pessimè mereor, promereor.*

Dofztoifze. *Convenit.* v. Prisztoifze.

Dofztoyno, prikładno, [D. it.] ulyudno, fzpodobném duguvanyem. *congruè, congruenter, convenienter, decenter, de eorè.* 2. dofztoyno, zaszlusno, pravichno, *merito, jure, merito, & jure, citra injuriam, jure optimo.* 3. dofztoyno, prisztoyno, vredno, *dignè, honorificè.*

Dofztoyno je, vredno je, korisztno je, *operæ precium est, operæ est.*

Dofztoynofzt. [D. it.] dofztojansztvo, *Dignitas, tis, honor, honestas, amplitudo, auctõritas.*

Dofztuplyam-piti, priszttuplyujem, [D.] priszttupivam. *Accedo, is, ere, appropinquo, appropio, advento.* kakti. dofztupik-Petru, *accede Petrum, l. ad Petrum, appropinqua Petro.*

Do szvãnutja, do jutra. *Ad diluculum, ad lucem.*

Dotákam-kati, *Advolve, is, ere.* 2. dotákam, dotachem-tochiti, *assundo, is, ere.*

Dotakanye, dovalyanye. *Advolutio, onis.* 2. dotakanye, dotochenye, *affusio, onis.*

Dotáknutje. v. Doteknenye.

Dotechem-techi, doszkakujem-szkochiti. *accurro, is, erre.*

Dotechenye, doszkochenye. *Accursus, us, properus adventus, occurso.*

Doteknenye, [D.] dotaknutje. *Contactus, us, tactus, us, tactio.*

Doteknyen, na, no. [D.] dotaknut. *Contactus, tactus, a, um.*

Doteknujem. v. Dotichem.

Dotichem-czati, doteknujem-knuti. [D.] doticzam czati. *Contingo, attingo, is,*

ere, tango.

Dotichëmsze, doteknujemsze, dotikamsze, [D.] doticzamsze. *idem ac dotichem.* kakti: menesze dotiche, *montangit, contingit, &c.* 2. dotichemsze zverhunczi përsztov, *primoribus digitis contingo, sumo.* 3. dotichemsze verhom vusztnicz, *primoribus labris degusto.* 4. dotichemsze na malom, *strictim attingo.* 5. dotichemsze neposteno, *viciosè attreçto, doteknulszemsze neposteno, vitiosè attreçtavi.*

Dotikãmsze. *Idem.*

Dotle, do te dobe, do tam. *Illucusque.* 2. dotle, t. j. do tuliko vrëmena, *eatenus tam diu, tantisper.* 3. dotle do, *eatenus quoad, tamdiu quoad, usque eo quoad.*

Do trëtjega dëla, ali tala. *Ad tertias, usque ad tertiam partem.*

Do tríkrat. *Ter circiter, l. ad ter circiter, &c.*

Dovablyujem-bitì. [D.] dovabivam. *Allicio, is, ere, alliciendo attraho.* v. Dozavam.

Dovalyujem-liti, dovalyam-lyati. [D.] dovalivam. v. Dotákam.

Dovarssivam. v. Doverssujem, y osztala okolu.

Dovasam-veszti. *Adveho, is, ere.*

Dovasanye, pripelanye *Adveçtio, onis.*

Do vecherefz. do vecherke, [D.] do vecheraszka. *Ad vesperum usque.*

Dovedamsze-datısze. v. Domislyavam-sze.

Dovedanye. v. Domislyenye.

Doveden, na, no. v. Dopelyan.

Dovedenye. v. Dopelyanye.

Doverfek, doday, dodavëk. *Additamentum, ti, corollarium, auctarium, ij, adjectio, appendix.*

Doverfen, dodan. *Additus, superadditus, adjectus, a, um, auctus.*

Doverfenye, dodanye. *Additio, superadditio, adjectio, onis.*

Doverssen, [D.] dovarssen. v. Dokonchan.

Doversseno, zversseno. *Perfectè, absolutè, cum-*

- cumulatè, perfectè, planeque.* 2. doverfeno zevszema duguvanye, ali delo, *perfecta, expletàque omnibus suis numeris, & partibus res.*
- Doverffenye. [D.] dovariffenye, zvárha. *Perfektio, absolutio, onis.* v. Dokonchavanye.
- Doverffujem, fiti. v. Dokonchavam.
- Doverffujem-gelšzem-vrechi, dodajem-dalšzem-dati. *Addo, is, ere, superaddo, adicio.*
- Dovesen, na, no. *Advectus, a, um.*
- Do vezda, do szada. *Hucusque, baetenus, usque modo, usque nunc.*
- Dovle. do ovdé *Hucusque, usque huc.*
- Dovoditel. *Adducens, tis.* v. Dopelyavécz.
- Dovoditelicza. privodicza. *Adducens, tis, perductrix, induc̄trix, adductrix, cis.*
- Do vràta. *Collotenus.*
- Do vufzt. *Oretenus.*
- Doyka. fena, kâ dete mlekom koji, y pašku na nye nofzi. [D.] doicza. *Nutrix, cis. altrix, nutricia, nutricula, educatrix, Mater nutricia, alumna, lactrix.*
- Dozavam-zvati. [D.] dozivam. *Advoco, as, are, accersō, arcio.* 2. dozavam, zezavam, vkupzovem, *convoco, as, are.* 3. dozavam na pomoch, *imploro auxilium, opem.*
- Dozreleti. *Maturefcere.*
- Dozvan, na, no, *Advocatus. Accersitus, accitus, a, um.*
- Dozvanye. *Advocatio, onis. Convocatio.* 2. *congregatio, concio, onis.* 2. dozvanye na pomoch, *Imploratio, invocatio auxilij.*

D ante R.

- Drabant, Grabant. *Satelles, tis.* v. Apparitor.
- Dràch, trava, [D.] Harbuda za jednošze jemlyu. *Herba, a, gramen, germen, nis. in Glagoliticis, & Dalmaticis libris sentis, spinàque dicitur.* 2. drach, &c. koi szamohotno, ili szam od sžebe rafzte, *Herba voluntaria, spontanea.* 3.

- dràch lépe, y vugodne duhe, *herba voluptaria.* 4. drach dobro dissechi, (D.) mirifzni, *herba bene olens.* drach, koifze jê, ili blaguje, y na kuhinyu daje, *olus, eris, olusculum, herba culinaria.* 5. drach velik, *herba multa.* 6. drach od kojega buhe czerkaju, *pulicaria, a. cunilago.* v. Conyza.
- Drachja pùn, ili pùn harbudja, *Herbidus, a, um. herbosus, plenus herbis.* 2. drachja szteblo, bëtvo, koczen, kotje zelya, &c. *caulis, is.* 3. drachja sztebla ravnoszt, kâ vu vizinu rafzte, *tyrsus, us, scapus, pi.* 4. drachja kolencze, *geniculum, li. genicula, internodia, articulus, nodus.* 5. drachja czima, *cyma, arum, cymara, novelli partus.* 6. drachja krayczy, kakti, y ofztaléh sztvarih, *fibra, arum, capilamenta, extremitates omnium rerum.* 7. v. *Infra* na drachfze.
- Drachje. *Herba, arum, senticetum.*
- Drachifche, t. j. mešto gde trave rafztu. *herbetum, ti.*
- Drachlyiv, va, vo, pun dracha, ili harbud. *herbosus, a, um. herbescens, tis.*
- Drachni, na, no, Harbudszki, ka, ko. *Herbaceus, herbeus, a, um.* ut: *herbea corona, zeleni venecz. herbaceus color, zelena farba.*
- Na drachfze obracham, [D.] okrechem, drach rajam, *herbesco, is, ere. herbam produco, l. in eam producor.*
- Drág. (Dalm.) adunt h. dragh. mîl, mio, ugodan. *charus, a, um, dilectus, charus, & jucundus, petendus, antiquus, acceptus, gratus, &c.* 2. drág, szkúp, *carus, a, um. pretiosus, magni pretij, multorum numorum.*
- Dràga, dól. v. Dolicza. 2. draga zevšzeh sztran gorami, y bregmi zaperta. *convallis, is.* 3. draga ribichka, mréša, *rete piscatorium.*
- Drági kamen. *Gemma, a, lapis preciosus.* v. Biszer.
- Drági moy, milli moy. *Amande mihi, chare, dilectè mi.*

Drà-

- Drágmije**, kakmi vech nêmre biti. *Gratissimus mihi est, nihil mihi amabilius illo, nihil mihi antiquius illo, nihil sanctius, & antiquius mihi illo esse potest.*
- Drágo**, lyublyeno. (D.it.) millo lyubko. v. Amabiliter. 2. drágo, szkupo, pretiosè, charè, carò.
- Dragócha**, szkupo vreme, nesztaja. *Caristia, & caritas annonæ, &c. penuria.* 2. dragochá, drasina velika, *summa caritas, caritas eotrema.* v. Caristia. n. 2. 3. dragochá, nesztaja penez, ili penezna, novchena nesztaja, *caritas nummaria, difficultas pecunia.* 4. dragochá vszakojachkoga duguvanya, *inopia, & difficultas omnium rerum.* 5. dragochá sitka, *caritas rei frumentaria, & penuria, inopia rei frumentaria, caritas, & difficultas annonæ.* 6. dragochá letine poveksavaszè, y raszte, *annonæ crescens, annonæ ingravescens, annonæ indies durior, & pertinacior.*
- Drágoczènni**, na, no. Nepreczenyen. (D.) neptoczinyen. *Pretiosus, a, um.*
- Dragolyùb**, *Lilium convalliũ* .v. Gumbelia.
- Drágolyublyen**, na, no. *Amandus, peramandus, multum amandus, amantissimus, a, um.*
- Drágomi je**. millomije. *Charum mihi est. charum, & gratum habeo.* 2. dragomi je, kakmi vech biti nemore. *charissimum mihi est, nihil mihi amabilius, nihil gratius, nihil jucundius, nihil mihi sanctius, & antiquius esse potest.* 3. dragomi je, y vezzelimíze, *gaudeo, & volupe sum, volupe est mihi, delector, voluptate afficior.* v. Godimi.
- Drágoszt**, lyubezlivoszt, *Amabilitas, tis.* 2. dragoszt lyubeznoszt, *charitas, tis, dilectio.* v. Lyubav. 3. dragoszt, vugodnost vu govorenyu, [D.it.] blagochya, *affabilitas, tis. comitas, a festivitas.* v. Blagoszt.
- Dragosztiv**, va, vo. (D.it.) dragosztan. *gratiosus, blandus, a, um. gratia florens, comis, lenis.*
- Dragosztivoszt**. *Gratiositas, tis. comitas.*

- Dragovanye**, millenye. *Blanditia, arum.*
- Dragujem-govati**, millim, gladim, radujemsze. *assentor, aris, blandior, palpo, & palpor.* v. Prilizavamsze.
- Draguványe**. pipanye, z-prilizavanyem. *palpum, pi.*
- Drákmar**, czenkin. *Harpago, nis, unci.* v. Chaklya.
- Drám**, dramma, drakma. *Drachma, a.* t. j. *osmi del unczie, ili cheterti tal lota,* t. j. quinticza kak govorimo.
- Draplyem-pati**. (D.) drapim, razdiram. *dilacero, as, are.* v. Concerpo.
- Drásc**. *carius. 2. charius.*
- Drásen**, razdrásen, razlyutèn, na, no. *Irritatus, laceffitus, ceacerbatus, a, um. ut: laceffitus injuriã, irritatus, & laceffitus ad pugnam.* 2. drásen, t. j. razfaloschen, mustran, pehan, preganyan, muchen, [D. it.] zadiran, *vexatus, exagitatus, a, um.*
- Dráseno**, razdráseno. *Irritatè.* 2. v. Nanukano.
- Drásenye**, podbadanye. (D.) poticzanye, zador. *Irritamentum, ti. irritament, nis, quo quis irritatur, & accenditur.* 2. razdrásenye, razszergyenye, *irritatio, exacerbatio, exulceratio, onis, Illecebra.* v. Nanukanye. 3. drásenye, t. j. razfaloschenye mustranye, *vexatio, exagitatio, onis.* 4. drásenye branum, *occatio, onis.*
- Drásim-siti**, podpadam, potichem, (D.) poticzam, zadiram, uztim, nauszti-vampsza, chloveka, &c. *instigo, as, are. provocho, irrito, laceffo, stigo, prorito, exulcero, incito.* usztim-sztiti, *proprie canibus dicitur.* kakti: na uszti psze, *provocacanes.* v. Zezivam. 2. drásim, t. j. razfaloschujem, *vexo, exagito, as, are.* 3. drásim-siti, t. j. ulachim, *occo, as, are.*
- Dráva**. *Dravus fluvius, Draus, Drarus, ri.*
- Drèk**, Layno, gnoy, szmrad, szkotina, nechisztocha chlovechja, y osztaloga sivuchega. *stercus, oris, spurcitia, letamen, emus, mi,* v. Gnoy. post. num. 2.
- Drèk chlovechij** (oszebuynem zakonom)

- nom) *Merda, a. cibi excrementum, quod per secessum egeritur, oletum, ti. v. Excrementum.*
- Drém, drémlyenye, dremlyavicza. *Dormitatio, onis.*
- Dremlyàvëcz. *Dormitatio, onis. dormitator, oris.*
- Drémlyéchi, drémlyech. *dormitanter, somniculosè.*
- Drémlyem-mati. *Dormitto, as, are, urgeor somno. 2. dremlyem jako, valdè urgeo somno, opprimor somno.*
- Drén. (D. Drin,) *t. j. drenovo drévo. Cornus, ni. & cornus, us.*
- Drének. (D.) drinina, drenov szád. *Cornum, ni.*
- Drenòv, va, vo. *Corneus, a, um.*
- Drenòvina. *Lignum corni, l. corneum.*
- Drénovische. *Cornetum, ti.*
- Drenòvo polye. *Hadrianopolis. v. Dri-nopolye.*
- Drészél. *v. Salofzten, y osztala.*
- Drèta. foftarfzka. (D.) dritva. *Filum sutorium, zona sutoria, funiculus sutorius, quò calceos consuit.*
- Drévcze. *Ligellum, li. parvum lignum. 2. drévcze, arbusculum, li. 3. drévcze apud Dal. brodacz, navicula, a. navigiolum.*
- Dréven, na, no. (D.) dárveni. *Ligneus, a, um. durateus, durius, lignosus. 2. dréven, odréven. Metaph. Rigidus a, um. unde dicimus, obriguit, odrevenelje. v. odrevenujem.*
- Drevénka, drevenyak. *Mensura frumentaria. 2. drevenka, vagan, modius, ij.*
- Drévje, koje voda ván izmeche, ali vu sztrugah ofzavlya. *Reta, arum.*
- Odkud sznafiti vodu od takvoga drevja velifze, *reto, as, are.*
- Drévo. Darvo. Lész. *Lignum, ni. v. Szteblo. 2. szteblo szuho, lignum siccum, lignum aridum, l. lignum coctum. 2. drevo szirovo, arbor, oris, lignum recens, viride, &c. 3. drevo, k. kojemu fze kony vefe gda jê, vacerra, a. 4. drevo za meju polofeno, arbor termi-*

- nalis. 5. drevo, iz kojega czuri szmola, ili [D.] Pakal, arbor picearia. 6. drevo, koje zpuscha machkin, ali terszteni mäd, arbor gummata. 7. drevo, kojem fze sitek, ali melya obalya, gdafze meri, hostorium, ij. v. Radius. n. 5. 8. drevo apud Dal. Brod, Ladja, Navigium, ij, navis. v. Ladja. 9. drevo razczeplivo, lignum fissile. 10. drevo razzoha szto, lignum bifurcatum. 11. drevo za fganye, lignum combustibile. 12. drevo lész, velifze vszakotero, iz kojega fze more kay napraviti, materia, a. kakti: drevo, lesz bresztov, orehov, szmrekov, materia ulmea, nuccea, pinea, &c.*
- Prov.
- Chimszu dréva viszokeja,
Szefzu mënye tem rodneja. *Ritt.*
13. drevo mehko, lesz szlab, *materia facilis. 14. drevo pismeno, [D.] Szta-bar od balsama, Xylobalsamum, mi. 15. drevo od szlatkeh koricz, Xylocin-namomum, mi. v. Szteblo. 16. drevo czep, Lignile, lis. 17. drevodèlya, [D.] dävodèlya, dävodelich, ligna-rius, ij, Carpentarius, Faber lignarius. 18. drevodèlya nayvekfi. Architectus, & i. v. Czimerman, y Tislyar. 19. drevodèlya jelovoga, ali szmrekovoga dre-va, abietarius, vij. 20. on koi dërva czepa, sector lignorum, lignarius, ij.*
- Drím. *v. Drem.*
- Drín. *v. Drén.*
- Drína, grad vu Bosnye. *Delminium, ij.*
- Drína, reka vu Bosnye. *Drilonis fluvius, Drinus, Drinius.*
- Drino polye. *Adrianopolis, l. Hadrianopolis.*
- Drinopolfzki, ka, ko. *Adrinopolitanus, a, um.*
- Drinopolyanin, *Gentilitius, Adrinopoli-tanus, ni.*
- Drísztam. *v. Odpertszem.*
- Drísztavicza, drísznicza naturalfzka, *t. j. otvor tela. Diarrhœa, a. profluvi-um ventris sine inflammatione, & exul-ceratione, celiacus morbus. v. Alvinus.*
- Dri-

Drivo. v. Drevo.
 Dròb., Drobëcz. *Exta, orum.*
 Dròbën, na, no. (D.) szitni, na, no. *Minutus, a, um.* kakti : drobne ribicze, drobnicze ribe, *pisciculi minuti, parvi pisciculi.*
 Drobim-biti. mërvm - viti. *Comminuo, imminuo, is, ere. frivo, suffrivo.* razdrobi, razmërvi, *comminue, & comminuas.* v. Interò.
 Dròbnicze ribe. v. Drobën.
 Drobniina. (D.) szitnina. *Minutiã, arum.*
 Dròbno, [D.] szitno. *Minutim, minutatim, abulatim, frustatim, pedetentim.* ut: *pedetentim ambulat.* drobno hodi.
 Drobtina, opadëk. *Mica, a.* 2. drobtine, ili ofztanki, koi na sztolu ofztaju. v. *Analecã, & analecãtes.*
 Dròn. v. Drozd.
 Dròp. v. Trop.
 Dròsgye. *Faces vini, sanies vini, crassamentum, flores vini, fæx à vinaceis expressa.* 2. drosgye od olya, *amurca, a.* 3. drosgye olya zadnye, *faces, um. sanies olei.*
 Drosgyliv, va, vo. *Faculentus, facutinus, a, um.* 2. prez drosgyih vino, *vinum facatum, vinum facibus pressum, sic oleum, &c.*
 Drót. [D. sicza.] medeni. *Filum æneum.* 2. Drot selezni, [D.] Gvozdyena sicza, *filum ferreum.* 3. drot szreberni, *filum argenteum.* 4. drot zlati, *filum aureum.*
 Drózd, [D. Dron,] priszpodobën branyugu, *Turdellus, l. Turdulus, li.*
 Drûg, ili sztanga. [D.] Prítka. [Scl.] Motka. *Pertica, a, baculus longus.* 2. drûg dùg, *pertica longa, longurius, ij.* 3. drûg brodarzki, à navlasztito brodarov morzkeh, zdola selezom okovan, *contus, ti.* 4. drûg, koifze med konye polase. *Longurium, & Longurius, ij.* 5. drûg, vlachicza, na koje dva med szobum kay nosze. *phalange, arum.* 6. v. Zafzun.

Drûg, l. Drûgh. *Socius, ij.* 1700.
 Chlovekuje veksa túga,
 Kad' úfaloszti néma drûga.
 Kí úfaloszti druga ima,
 bolimufze pól odnima. *Ritt.*
 v. Paydas.
 Drûga. v. Paydasicza.
 Drugách. [D.] Innache, Innako, drugako, na drugi nachin. *Secus, v. Aliter.* 2. drugách polosena, innache posztavlyena, *Alloe otheta.* 3. ar drugách. v. *Alioqui, & Alioquin.*
 Drugachéje. [D.] Innachéje. *Aliter, ac aliter, secus, atque secus, secus, atque alio, alio modo atque pacto.*
 Drugachési. *Aliusmodi. Ind.*
 Drugam. [D.] drugamo. *Alio, aliorsum.*
 Drugda. *Aliàs, alio tempore.*
 Drugdé. *Alibi, aliò locò. Ind.* v. Aliunde.
 Drûgi, ga, go. *Alter, ra, um, secundus.*
 Drûgi dan. *Postridie, posterò die.*
 Drûgi pút, t. j. drugóch. *denuò, iterum.* drugi pút, t. j. vu drugo vrème. *Aliàs, aliò tempore, secundâ vice, secundò, aliâ vice.* v. Opet.
 Drûgi vu broju, koi je za pervem. *Secundus, a, um.*
 Drûgo léto. *Anno postero, anno sequenti, anno futuro.*
 Drugóch. *Iterum, atque iterum, secundariò, alterâ, seu aliâ vice.*
 Drûgom, ali sztangum vrata zapiram. *Ostium repagulò recludo, obdo ostium pessulò.* v. Zapiram.
 Drugoványe. *Associatio, onis.* v. Paydastvo.
 Drugovát. *Perticalis, le.*
 Drugújem - vati. *Associor, aris.* v. Paydasim, y ofztala.
 Drùm, Czepas, t. j. veliki put orszachki. *Via publicã, pratoria, militaris, consularis, trita, communis, via Regia.* v. Pút. n. 7.
 Drùmal. v. Ofchek.
 Drùsba, drùstvo, Tovarustvo. *Societas, tis, Consortium, contubernium, consociatio, vitæ societas, sodalitium, sodalitas, comitatus,*

- talus, ñs.* 2. drusba vu sivlenyu, *Convictus, ñs, convictio.*
 Drusbenicza, Tovarusicza. *Socia.* v. Drúga.
 Drusbènik. v. Drúg.
 Drusina. [D.] chelyad. *Familia, a.*
 Drusinicza, [D.] chelyadcza. *Familiola, a.*
 Drusínche. [D.] izlúsba. *Quispiam è familia.*
 Drústvo. v. Drusba. 2. drustvo chinim. *Coeo, in eo societatem, jungo societatem, coeo societatem, adjungo, & confero me ad societatem.*
 Drusújem - jemsze - sitisze. *Comitem me addo, socium me facio.* v. Drustvo. n. 2.
 Druszàm - szati. v. Kassem.
 Druszànye. v. Kafzanye.
 D ante U.
 Dvá. *Duo.*
 Dvá, y dvá. dva na dva. *Bini, & bini.*
 Dva, dve, dva. *Duo, dua, duo, dyas, dis, binus, geminus.*
 Dva dni. *Biduum, ui, dicitur & Biduus, ui, duo dies.*
 Dvadeszèti, ta, to. *Vigessimus, & viceessimus, a, um, vicenus, a, um, & viceni, a. a. 2.* Dvadeszèti, y pèrvi *unus & vigessimus.* 3. dvadeszèti y drugi, *alter & vigessimus.*
 Dvadeszèti. *Viginti.* 2. dvadeszèti krat, *vigessies, vicies, viginti vicibus.*
 Dvakrát. *Bis, binis vicibus.*
 Dúb, sztabal. v. Szteblo.
 Dúbem-szti, Izdubam-szti. *Cavo, excavo, as, are.* 2. dubem ochi, *excludo, erruo oculos, effodio oculos.* 3. v. Vertam.
 Dúben, Izduben, na, no. *Cavatus, excavatus, a, um.*
 Dubka. v. Dlèto.
 Dubòk. v. Glubok.
 Dúbov, Hrasztoùv. *Roboreus, Quercinus, quernus, querceus, querneus, a, um.* 2. dubov lúg, dubrava, dubovísche, *quercetum, ti, roboretum.*
 Dubovina, Hrasztoovina. *Quernum lignum.*
 Dubovísche. v. Dubov. n. 2.
 Dubràva. *Sylva majorum arborum, sylva*

- roborea, nemus, saltus.* 2. dubrava hra-
 sztova, *quercetum, ti.* v. Chrèt. (D.)
 Dubrava, suma sírovna, *sylva glandifera.* 4. dubrava guszta, *sylva densa.*
 Dubravašzt, ta, to. *Sylvosus, a, um.*
 Dubravicza, sumicza. *Sylvula, a.*
 Dubravni, dubravszki, a, o. *Sylvestris, re, roboreus, a, um.* v. Dubov.
 Duchán. v. Staczun.
 Dùd. v. Murva, y osztala.
 Dùda, dùde, dìple. *Lyrpipium, ij, tibiae utricularis, monaulus, li.* v. Chorus, n. 5.
 Dudás, Diplas. *Lyrpipiarius, ij.*
 Dve godísche. *Biennium, ij.* 2.
 Na dve sztrane, na dvoje. v. Bifariam.
 Dvéka, fzmola, (D.) Pakal. *Pix, cis.* 2. dveka, &c. mehka, y sídka, *pix fluida.* 3. dveka kojumsze brodi fzmole, *pix olida, pix concreta, l. excocta, Apodyma.* v. Szmola.
 Odkud dveka kaplye. *Picearia, a.*
 Dvékum namazan, na, no. *Piceatus, a, um.* 2. v. Szmolim.
 Dvefzto. *Ducenti.*
 Dvefzto krat. *Ducenties.*
 Dùg, ga, go. *Longus, a, um.* 2. Dùg, t. j. koi dugo govori. *prolixus, a, um.* 3. dug jednu nogu, *pedalis.* 4. dug tri lakte, *longus tres cubitos, l. verò tribus cubitis, sex trium cubitorum.* 5. dùg nekuliko, podug, podugaszt, ta, to. *longulus, a, um.*
 Dùg. (D.) Dùgh, kay ima, koi drugomu dati. *Nomen debita pecunia, debitum, ti, as alienum.* *Prov.*
 Kojegaje szkèrb za dúge, Sztanovito nè prez túge.
 2. Dùg, koifze na veru daje. *Creditum, ti, nomen, fides.* 3. dùg chinim, *conflo, l. contraho as alienum.* 4. dùg tuji nasze jemlyem, *as alienum in me suspicio, are alieno me gravo.* 5. dùg placham, *nomina expedio, nomina explico, nomina solvo, as alienum dissolvo, exonero as alienum,*

num, are alienò liberor. 6. dũg terjam, *nomina exigo, colligo debitum.* 7. dũg ſzeguren, y ſztanovit, *nomina idonea, nomina optima.*

Dũga vu lagvu, ali [D.] Ardovu. *Biblus, bli. Lucan. lamina, æ. Ard.*

Duga. v. Puga.

Duglye. v. Dufe. n. 2.

Dũgo. *Productè, prolixè.* 2. dũgo, ili vno-go vrémèna, *Diu, quàm diutiſſimè, per diu, multos anni dies, ſatis diu multùmque, tempore ſatis longo, magno numero dierum.*

Dugócha, dalechina, dalina. *Prolixitas, tis. prolixitudo, nis, proceritas.* v. Dufina.

Dũgogút. *Gutturoſus, a, um.*

Dugoglaſz. *Acrocomus, mi.*

Dũgo nõg. *Longipes, diſ.*

Dũgo nõsz. *Naſo, onis.*

Dũgo rùk. *Longimanus, ni.*

Dũgo ſiv, va, vo. [D. it.] Dugo vik. *Longævus, a, um, ſenex.* v. Sztar.

Dugoványe. *Negotium, ij, actio, onis.*

Dugòvit, ta, to. Dugo tẽrplyiv, (D.) Dugonofznik. *Longanimis, is.*

Dugovitòſzt, Dugo terplenyè, dugo y mirno chäkanye. (D.) Uztarplivnoſzt. *Longanimitas, tis.*

Dugújem-govati. v. Terſim, & Negotior. 2. *Converſor, aris.* 3. dugujem ſzkem, *ago cum aliquo.* 4. dugujem merſzlo, *levi brachio, l. frigidè, & tepidè ago.* 5. dugujem friſko, *vehementer ago.* 6. dugujem junachki, viteski, *viriliter ago.* 7. dugujem z-velikem terſzenyem, ili (D.) naſztojanyem, *gnaviter ago.*

Dugùvalje, t. j. Paydaſilſzeje. *Converſatus eſt. 2. negotiatus eſt.*

Duguványe, ili duguvanye opchine ſzkupno, baratanye. *Commercium, ij. v. Barat. 2. pro mercatura. v. Terſenyè. 3. v. Dugovanye.*

Dũh. *Spiritus, ùs.* 2. dũh ſzveti, *Spiritus ſanctus, Spiritus divinus.* 3. dũh dobri, *Spiritus bonus.* 4. duh nebeſzki, *Spiritus*

caeleſtis. 5. dũh. v. Dihanye. 6. duh, ili dihanye ſzmerdeche iz gërla, *teter halitus oris, gravitas oris.* 7. dũh pẽk-
lenſzki, *Spiritus infernalis, Spiritus improbus, immundus, lamures, larva.* 8. duh chlovechanszki, *duffa, Spiritus, ùs, animus, anima, genius.*

Dũha. [D.] Vony, miriſz. *Odor, nidor, oris.* 2. dũha dobra, *odor ſuavis, odor jucundus.* 3. duha merſzka, ſzmërdecha, *odor teter, fatidus odor, odor teterrimus.* v. Vonyba. 4. dũha, duguvanya kũhanoga, ali pechenoga, *nidor, oris.* 5. duha prejaka, *odor exercitatiſſimus.* 6. duha od kadila, *odoratio, onis. ſuffimentum, odoramentum, ſuffitus, ùs, ſuffitum, ti.* 7. duha teſka, *graveolentia, æ.* 8. duha vugodna, *odor placidus.* 9. duha kiſzela, *odor acidus.* 10. duha zaparena, vuhka, gnyila. v. Duha. n. 4. 11. duha od vrachtva, ili mediczin, *Pharmacodes, odor medicamenti.*

Dũha, díſſanye, (D.) vonanye, miriſzanye. *odoratus, ùs.*

Duhad, ka, ko, v. Dehnen

Duhovni, na, no. t. j. od duha. *Spiritualis, le.* 2. duhovni chlovek, z. duſſen, (D.) duſſevan, *pious, a, um.* 3. duhovni ſztalis, *ſtatus religioſus, ſpiritualis religio, ſocietas ſacra.*

Duhovník. *Spiritualis homo.* 2. v. Plebanus.

Dví. v. Dva.

Dvignujem. v. Diſem. 2. v. Odnimlyem. 3. dvignujem ruke vu nebo. *Tollo manus ad Cælum.*

Dviri. v. Vrata.

Dvigujemſze. v. Podiſemſze.

Dukát. [ſcl.] Guldin, forint, t. j. dvadſzet groſſev. *florenus, ni, ilititi florenus Rhenenſis.* valya novacz kralyevſzkeh, t. j. Gyukeſzov, kojeh pet ide vu gròs, 100., horvatſzkeh praveh ſzamo 80. 2. dukat na novcze, *florenus ad denarios.* 3. dukat na krayczare, *florenus ad crucigeros. qui & ducatus dicitur* 4. dukat, t. j. 25. groſſev. no-

vacz horvatszkeh szto. *florenus Hungaricus, florenus Hungaricalis.* 4. dukat zlati, *aureus, ei, nummus aureus, ducatus aureus.*

Duma. v. Tikva.

Dúmna. v. Opaticza.

Dumo, ma, *Dominus, ni, l. potius dominus, ni, cum verus dominus sit ipse Deus.*

Dunày, (D.) Dunav. *Danubius, ij, Danuvius, Danubis, & Danusis, Ister, principalissimum flumen Europæ, & Germaniæ per Austriam, & Hungariam ad mare destuens Mentos.*

Dunayszki, (D.) Dunavszi, ka, ko. *Danubianus, a, um.*

Dundár. *Cobors, tis. Phalanx, Robur exercitus. Prov. sacer manipulus.*

Dundo. v. Sztricz.

Dvojacha. v. Biszaga.

Dvojak. v. Dvoyki.

Dvoje farbe. *Bicolor, oris.*

Dvojénye. *Dubitatio, onis. 2. Dvojènye, Razdvajanye, ili razdvojènye, divisio, onis, partitio, onis.*

Dvoji, ja, je. *Binus, a, um. kakti dvoja vrata, bina portæ. v. Dva. n. 2.*

Dvoím-iti. (D.) Dvoumim-miti, szumnim-niti. *Ambigo, is, ere, dubito, nuto, incertus sum. 2. dvòim-iti, razdvajam, divido, is, ere, bipartio.*

Dvór, plur. Dvori, (D. it.) Dvorovi. *Aula, curia, a. 2. dvor Papinszki, (D.) Papini dvori, aula pontificia. 3. dvor kralyevszki, (D.) kralyevi dvori, aula regia. 4. dvor orszachki, ali varaski, prætorium, ij, curia civica. 5. dvor plemenszki, curia nobiletatis. 6. dvor, pridvorje, ili dvorische, atrium, ij, area, a. 7. prædium, ij.*

Dvóran. v. Chlovechen.

Dvóranin, dvornik. *Aulicus, ci.*

Dvoránszki, ka, ko. dvorni, na, no. *aulicus, a, um. 2. dvoranszki, ka, ko, Urbanus, politicus, a, um, civilis, civicus, urbicus, urbanicus.*

Prov.

Kiches bogu sivet z-drága,

Dvoranszka bcsi prága.

3. po dvoranszki, po dvorno, *aulicè, 2. urbanè, politicè, humanè, civiliter, perurbanè, concinnè, facetè, urbanatim, more aulicè. 4. dvoranszki navuk, aulica disciplina, politica, a.*

5. Nedvoranin, t. j. koi nezna dvoranszki, *Inurbanus, a.*

Dvoránsztvo. *Aulica urbanitas, civilitas, tis.*

Dvórchia. *Dictatura, a. Nunc provisortus, ùs.*

Dvórim - riti, chinim dvorbu, *Ministros, as, are, servio, famulor, famulatum præsto, affector, aris.*

Dvórische. *Area, a. 2. dvorische okolische, obor, atrium, trij, occas. v. Obor. n. 3. 3. dvorische za setanye odper-to, y zrachno, subdiale, is, ambulatio subdialis. 4. dvorische, ili pridvorje, prisztroffek, porticus, ci, solarium, Cytus.*

Dvórni, na, no. *Curialis, le. 2. dvorni nachin, dvorni chini, dvornofzt, urbanitas, tis. dvorna segavofzt, vmetel-nofzt, aulica calliditas. v. Chlovech-tvo. 2. v. Dvoranszki.*

Dvórno. *Aulicè. v. Dvoranszki. n. 3.*

Dvórno meszto. v. Dvor. n. 5.

Dvórnòszt. v. Dvorni.

Dvórszki. *Provisor, oris, quondam dictator, oris.*

Dvórsztvo, dvorani. *Cobors, tis, aulici.*

Dvoszlovje, dvorechje, zahod vu rechi. *ambiguitas, tis.*

Dvosztruko. v. Dvoysztruko.

Dvòychim - chiti. v. Dvoysztruchim.

Dvoydùplam-pati. *Idem.*

Dvoydùplan, na, no. dvoysztruchen, *Duplicatus, geminatus, a, um. v. Zduplan.*

Dvoyduplanye. v. Dvoysztruchenye.

Dvoydùplo. v. Dvoysztruko.

Dvoygläv. *Biceps, tis.*

Dvòyki. (D.) dvoyczi, blizanczi, dvoinczi, dvanki. *Gernelli, gemini, orum, fratres gemini, l. gemelli. v. Vopiscus.*

Dvoy

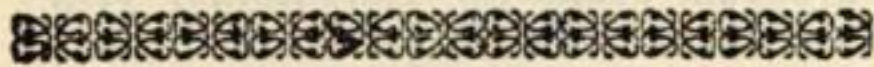

Dvoylétni, na, no. *Bimus, bimulus, a, um, biennis.*
 Dvoynòg, a. kay ima dve noge. *Bipes, dis. 2. v. Bipedalis.*
 Dvoynòszt. [D.] szumnya, dvoumenye. *Dubium, ij. dubitatio, onis.*
 Dvóynya. (D) Szumnya, zahod. *Ambiguitas, tis, dubitatio, onis, res dubia, res-controversa. v. Dvoyrechje. 2. dvoynyu szpufcham, dubitationem tollo.*
 Dvòyputje. *Bivium, ij.*
 Dvoyrechje. v. Dvoysztruko.
 Dvòyrog. *Bicornis, is.*
 Dvòy roglyaszt, ta, to, Raszohaszt. *Bifurcus, l. bifurcatus, a, um.*
 Dvoysztrùchen, na, no. v. Dvoyduplan.
 Dvoysztruchenye, dvoyduplanye, dvoysztrukoszt. *Conduplicatio, congemminatio, onis.*
 Dvoysztrùchim-chiti, dvoyduplam. *Duplico, conduplico, gemino, congemino. v. Adduplico.*
 Dvoysztrùk, dvoyszverszten. *Duplex, cis. dictus, & duplus, uti: triplus, quadruplus. v. Sztruk. à n. 5.*
 Dvoysztrùko. *Dupliciter. 2. dvoysztruko govorenye, ambiguitas, tis. equivocatio, onis.*
 Dvoyverszt. *Idem.*
 Dvoyverszten. v. Dvoysztruk.
 Dvoyzùb. *Bidens, tis. reliqua vide in latino.*
 Dupin, Pliszkavicza riba morszka, ili Delfin. *Delphinus, & Delphin. dicuntur etiam simones, quia hoc nomine vocati accurrunt.*
 Duplám. v. Dvoysztruchim.
 Duplan, na, no, z-duplan. *Duplicatus, conduplicatus, geminatus, congemminatus, a, um.*
 Duplánye. *Duplicatio, geminatio, onis. v. Dvoysztruchenye.*
 Dupler. *Fax, cis, tada, a. vu kojem je drévo, à vu kojem je szteny, Funalis cereus, funale, is.*

Duplín zlat dukat. *Aureus ducatus duplex.*
 Duplit. *Dupliciter. v. Bifariam.*
 Dúplye, duplo. *Foramen propriè arboris.*
 Durám-rati, Terpim, obíztajem. *Duro, perduro, as, are, permaneo.*
 Duranczia breszkva. *Durancinum persicum. v. Brezkva. n. 5.*
 Dúsa. v. Dufsa.
 Dùse. *Longius. 2. dùse, duglye. diutiùs.*
 Dúsenzem, [D.] dufanszam. *Debeo, es, ere, teneor, are alieno laboro, debitor sum, obligatus sum, devictus sum.*
 Dusína. duglina. *Longitudo, nis. v. Dugocha. 2. dusina vremená, Diuturnitas temporis, longinquitas temporis.*
 Dufnicza. *Debitrix, cis.*
 Dufník. [D. it.] dufan. *Debitor, creditor, oris. Quia Sclavorum lingua eodem verbo debitorem, & creditorem exprimit. Nayti dúfnik je on, koi je kay dufen, y velisze debitor, A on, komuje dufen, velisze creditor, A gda dúg szvoy potrebuje, Flagitator, & petitor debiti, aut mutui, dicitur. 2. dúfnik v. Gerchanyek.*
 Dúfno. *debitè. 2. Debitum.*
 Dufnòszt. *Debitio, onis, debitum, obligatio. v. Auctoramentum.*
 Dufsa. *Anima, a. v. Dúh. n. 8.*
 Duffák. v. Dihanye. n. 2. duffák pitja. *Amystis, is, unus haustus, unus tractus bibitionis. kakti: piti na duffák, uno, l. unico spiritu, l. tractu bibere, sine respiro bibere. 3. v. Odihay.*
 Duffe mertveh lyudih. *Manes, ium.*
 Duffevni, na, no. Bosansztveni, pobofni, na, no. *Pius, Religiosus, conscientiosus, a, um.*
 Dufficza. *Animula, a. 2. dufficza. v. Materina.*
 Dùfno. *Conscientiosum. 2. duffno zpoznaneye. [D.] duffevnoszt, duffino zvidenye, conscientia, a. 3. duffno zpoznaneye dobro, Praeclara, & recta conscientia, recta factorum conscientia, officij*

conscientia. 4. dussno zpoznanye, y videnye zlá dèla, *conscientia malefactorum, culpa, facinorum, peccatorum, improbitatum, &c. morsus conscientia*.
Duvár, ili duár. v. Szténa.

E.

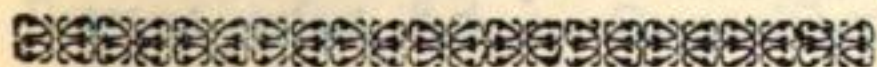
Eban drevo. *Ebenum*, l. *Ebenus, Hebenum*, l. *hebenus, ni*.
Egipàt. v. Egípt.
Egipchàn. v. Egíptomecz.
Egipszki. v. Egíptomszki.
Egípt. egíptom, (D.) egípat, egípszka zemlya. *Ægyptus, ti, aeria, Delta, Ptolomæa*.
Egíptomecz. (D.) Egipchan-nin. *Ægyptius, ij*.
Egíptomszki, [D.] Egípszki, ka, ko. *Ægyptius, a, um*. 2. Egíptomszki. *Ægyptiacè*.
Egra, Varas biskupszki ú úgerfzkom kralyevfztvu. *Agria, a. Vimundria*.
Egríft. v. Jegríft.
Eja. *ita, qui ergo, omnino*. kakti: jefzili boga molil? eja, *orastine Deum? ita, omnino, quidni*.
Eggede. v. Gufzle.
Elefànt. [D.] Lefant, y fzlón, stoti nafzlónivfíze na drevo fzipi. *Elephas, antis, & Elephantus, ti. Barrus, ri*. dvě létè fzvoje mlade noszi, y fzamo jedenkrat jednoga rodi, à trífzto lét five.
Elefàntov zúb. *Ebur, oris*. 2. Elefantov glasz chinim, *barrio, ris*. 3. klyun nosza, kojega ima mefzto ruke. *Proboscis, dis*.
Elefàntov, va, vo. (D.) fzlónov, lefantov, va, vo. *Elephantinus, a, um*. ut: *Elephantina pellis, &c*.
Elefantòvo ruchanye. *Barritus, us*
Elément. [D.] Eleménat, parvi fztvór. *Elementum, ti*. v. Nadfzlosnofzt.

Emplástěr. *Emplastrum, tri*. v. Flaster.
Endivìa. v. Czíkoria.
Engedùem, ili engedùjem - vati, odpuscham, popuschavam. *Concedo, remitto, is, ere*. v. Prascham.
Engedùvan, odpuschen, popuschen. *Relaxatus, remissus, concessus, condonatus, a, um*.
Engeduványe, odpuschenye, popuschenye. *Condonatio, relaxatio, remissio, cessio, onis*. v. Opraschanye.
Enno. *Ecce*. enno on, *ecce ille*. enno tiga, *ecce illum*. v. Nùt.
Erbam - ti. *Heredito, as, are*.
Erbìch. v. Dedich.
Erchím. v. Herchim.
Erdéch. v. Cherlyen.
Erdelec, t. j. iz Erdelya. *Transylvanus, ni*. & *Adj. na, num*.
Erdelszki, ka, ko. *Transylvanicus, a, um*.
Erdely. *Dacia, Transylvania, Transylvania & Transylvania, a*.
Eretinfztvo, krivoverfztvo, ili kriva vera. [D.it.] poluverfztvo, *Heresis, is, Secta*.
Eretnik, krivoverecz, odsztupitel od vere Katolichanfzke. [D. Bogoneverecz, poluvernìk, bludnik. *Hæreticus, ci, A catholicus, ci*. v. Atheos.
Ergyà. *Erugo, nis*. v. Hergya.
Ermèn. [D.] Arman trava. *Persicaria, a*. v. Conyza.
Ers. v. Hérs.
Erfek. [D.] Erfik. *Archi-Episcopus, pi, Archi-Præsul*. 2. Erfek Ostrogomszki, *Archi-Episcopus Strigoniensis*. 3. Erfek Coloczki, *Archi Episcopus Colocensis*.
Erfekia. *Archi-Episcopatus, us*.
Ertich. v. Běrdo.
Ertichak. v. Berdaszcze.
Ervam. v. Borimfze.
Ervan, Arvan, na, no. *Oppugnatus, impugnatus, a, um*.
Ervanye. v. Borenye.
Eskerìcze. *Confestim*. v. Statim.
Eskile. *Fortiter*. v. Jako.
Efs, ofs. *Interj. abigentis gallinas*.

E

- Etò, evo. *Ecce*. v. Ovo.
 Eto ti. *Ecce tu*. 2. eto te, *ecce te*.
 Etotije. v. Ovotije.
 Evangelista, Nazvesztnik. [D.it.] Nazveschenik, Vangyelista. *Evangelista, a*.
 Evangelium, Nazveschenye rechi Bosje. (D.it.) Vangyelic, Evangyelic, Blagovészttje. *Evangelium, ij*. 2. evangelium nazvescham, (D.) blagovészttim, navistam Vangyelic, *evangelizo, as, are*. 3. Evangelium, t. j. knyiga Evangeliumszka, (D.) Evangelistar, *liber, l. volumen Evangeliorum*.
 Evangeliumszki, a, ko. (D.) Vangyefszki, Vangyelszki, ka, ko. *Evangelicus, a, um*.
 Evangeliumszki. (D.) na Vangyelszku. *Evangelicè*.
 Eufrat réka, ili voda ú Asie. *Eufrates, is. Efras*.
 Evo. v. Eto.
 Evome, Etome, ovofzäm, ili ovdiszam. *Ecce me, adsum*.
 Evomi, evoti, evomu. *Ecce mihi, ecce tibi, ecce illi*. v. Ovomi.
 Europa, tretji dél szvéta. *Europa, a*.
 Iz Europe. *Europæus, a, um*.

F.

F ante A.

- Fachük, Fotiv, Pankert, Kurvin Szin. (Scl.) Kopile. *Nothus, thi, spurius, ij. vulgò conceptus*.
 Faczán, Fasian. [D.] Pazian. *Phasianus, ni*.
 Fafulyék, (D. Favolyak) od szukna, platna, &c. kakti y izplyuvék od kudelye, poveszma. *Floccus, ci, Flocculus, Titivilicium*.
 Falachècz. v. Falatecz.
 Fálak. v. Tefzto.
 Falàt, kúsz, snita. [D.] landa. *Frustum, ti, particula, buccella, crustum*. v. Frustatim.

F A

93

- Falatècz, Falachecz. *Crustulum, trusillum, frustulum, portiuncula*. kakti: falatècz mesza szvinszkoga, *crustulum carnis porcina, suina, l. suilla, offella carnis suina, sic vitulina, &c*.
 Falim-leti, gressim-siti. *Erro, aberro, as, are*. 2. Falim, t. j. menykam, (D.) uzmanykam, *desum, absum, es, est*. fali, abest, deest.
 Falinga, grëska. (D.) uzman Kanye. *Error, oris, erratum, vitium, menda, mendum*. v. Grëska.
 Falslyiv, va, vo, himben. [D.] varovit, chalaren. *Fallax, cis, fraudulentus, falsus, homo ex fraude, & fallacijs constans, fallaciosus*.
 Falslyivo, himbeno, chalarno. (D.it.) varovito. *Fallaciter, fraudulenter, fictè, & fallaciter, simulatè, dolosè, insidiosè*.
 Falslyivoszt, himba, chalaria. *Fallacia, a, dolus, fucus, falsitas*.
 Fánki. v. Fányek.
 Fànt, marit. Fanat. v. Déte. 2. Fanat zadovolschina, *satisfactio, onis*.
 Fánta. (D.) oszveta. *Vindicta, a, ultio, onis*.
 Fantènye. [D.] oszvetènye. *Vindicatio, ultio, onis, vindicta, a*.
 Fantimsze-titise, zadovalyamsze, ili zadovolschinuszi chinim za kriviczu vchinyenu. *Vindico me, ulciscor, eris, ulciscor injurias, injuriam impunitam non relinquo, pœnas repeto*.
 Fántitel, kisce fanti. (D.) oszvetitel, oszvetnik. *Ultor, oris, vindex, vindicator*.
 Fányék, Fritol. *Scriblita, a, Pastillus ex massa farinacea*. 2. Fányek, kèmsze kopuni tove, *turunda, a, massa, seu buccella, panificia, & buccæ, quibus farciuntur altilia*.
 Fárba. [D.] Máfzt. [Scl.] Boja. *Color, oris, colos*. 2. Farba naravszka, ili naturaliszka, [D] zámira, *color, oris, color naturalis, l. nativus*. 2. farba napravlyena, *pigmentum, ti*. 3. Farba. v. Fayta.
 Fárbszakojachkèh imena.
 Bèla zevszema. *Albus, bi*.

M 3

Bèla

Béla szvétloga licza, y k-mleku szpodbna. *color lacteus, candidus color.*
 Béla k sznégu szpodbna. *Color niveus.*
 Bléda, bélokaszta, ili machkinoga oka. *Color castus, l. pallidus, color glaucus.*
 odkuda konyi, koi imaju ochi bélokaszte, zovufze, *glauciosi, glauci, & Virgines castæ.*
 nekoj imenuju ovu farbu szvetlu.
 Bléda, y zevszema merszka. *Color luridus, lividus.*
 Chérléna chiszto, y kakti plamen. *Color ruber, & rubeus, flammeus, cinopis.*
 Chérna. *Color ater, niger. v. Antracinus.*
 Chérnokaszta. *Color fuscus, hibreus.* odkud szuchernoga vola nekoj galeffa, â drugi gnyieda zovu.
 Czinober. *Cinobaris, is, minium, ij.*
 Hergyava. *Color ruffus.*
 Kosztanyeva, ili k-kosztanyu szpodbna. *Color spadiceus, castaneus.*
 Kauranu szpodbna. *Color crocinus.*
 Lepa, y kakti siva. *Color floridus, vegetus.*
 Medu szpodbna. *Color areus.*
 Modra nebeszka, nekî plava govore, â nekoj tò plava, tò modra, ali merszka. *Color caruleus, carulus, cyaneus, cyanus, glasticus, ferrugineus. v. Thalasticus.*
 Modra zevszema kakti fiolicze. *Color violaceus, color amethystinus.*
 Mramòrszka. *Color marmoreus.*
 Naràngyna, ili kakti zlato. *color mustellinus.*
 Náravszka, *Naturalis color, nativus, mutinensis.*
 Obrázna, kojum sene obraze masu. v. Farba. n. 3.
 Obsztojécha. v. Sztalna.
 Pepelnáta. *Color cinereus, cineraceus, murinus.*
 Pláva. *Color flavus.*
 Rígya. *Color gilvus, spadix.*
 Sarka. *Color ardens.*
 Selezna. *Color ferugineus.*
 Safránszkoga licza. *Color croceus, crocinus, crocatus, coccratinatus, ut: vestis crocata, & crocatula, vestis muliebris crocei coloris, &c.*

Skérlátna. *Color coccineus.*
 Skúro zelena. *Color subniger, marinus, varius, viridis cum nigro.* NB. *Hic Rubeus, & Ruffus esse nomina generalia eorum, quæ rubent, comprehenderéque colorem sanguineum, aureum, croceum, ostrinum, rubidum, rutilum, spadium, tyricum, purpureum (Purpureus aliquando nigrum significat) igneum, flammeum.*
 Skuro chérlyena. *Color collossinus.*
 Súta, kakti jaycheni sutanyek. *Color luteus, fulvus, flavus, rubeus, sanguinolentus, cereus, l. cerinus, à cene colori dictus, flammeus, à flamma ignis.*
 Szajáva. *Color impluviatus, fuliginus.*
 Szíva, y szura, merka. *Color leucophæus, cinericus, griseus.*
 Szivászta. v. Chernokaszta.
 Szreberna, t. j. k-szrebru szpodbna. *Color argenteus.*
 Sztálna. (D.) sztavna. *Color pertinax. nezáltalna, color fugax, evanidus, obsoletus.*
 Sztekléna. *Color hyalinus.*
 Turòbna. *Color lentus, surdus, lugubris.*
 Visnyováta. *Color merasinus, puniceus.*
 Vuchjá, k-vuku szpodbna. *Color rarus.*
 Vugòdna. *Color suavis.*
 Zeléna zevszema. *Color herbens, herbidus, viridis.*
 Zláta, k-zlatu szpodbna. *Color aureus.*
 Farbavecz. [*Scl.*] Bojacz, koi szukno, platno, &c. farba (D.) maszti. *Tinctur, oris, infectur, officinur, fullo.*
 Farbam-bati, (D. *item.*) Masztim-titi, bojadissem-sati. *Coloro, as, are. decoloro, oblinio coloribus, tingo coloribus. v. Inficio.*
 Farban, na, no. (D.) Maszten, bojadisfen. *Coloratus, tinctus, a, um. oblitus coloribus.*
 Farbanicza, meszto, gdésze kay farba. *Baphia, a. tinctoria, l. verò domus tinctoria, aut locus tinctorius.*
 Farbanye. (D.) Masztenye. *Tinctura, a, tinctus, us.*

Farbe te iszte, jedne farbe, ali jedna-
ke. *Concolor, oris*. 2. Farbe dvoje, *dis-*
color. 3. farbe vech fele, *versicolor*. 4.
farbe vnoge, *multicolor*. 5. prez farbe,
decolor. 6. farbe jedne sztvár, *unicolor*.
Farbòvnik trava, kaytisze snyum farba.
Glastum, ti, guadam, Isatis, dis, indicum
ofatis.
Fasènk, mezso pufzt, (D.) poglada. *plur.*
poklade. *carnis privium, bacchanalia,*
dies bacchanalici, dyonisia, orum.
Fasenkùjem - vati. (D.) pokladdujem -
vati. *Bacchanalia ago, bacchanalia vivo,*
carnis privium celebros, debacchor, dies
bacchanalicos colo.
Fasenkuványe. (D.) Pokladduvanye. *Bac-*
chanatio, onis.
Fasián. v. Faczan.
Fasól. v. Basuly.
Fatam. v. Lovim.
Favolyak. v. Fafulyek.
Fayda. v. Hafzen.
Fayta, t. j. farba, ili rumenillo, kojem
sene licza masu, da beleje, y rume-
neje posztanu. *Pigmentum, ti, (fucatus*
rubor, l. fucatus candor.) fucus, ci, affu-
cia, anchusa, purpurissum. v. Bren-
thiæ. 2. v. Ullaga.
Faytam, masem farbum sztanovitum.
Fuco, as, are, purpurisso, cerusso, purpuris-
sa inficio. v. Faytamfze. 2. v. Ullagam.
Faytamfze, masemfze farbum sztanovi-
tum da chèrlenei, y lepsi posztanem.
(D.) pomasztivamsze bilillom, ali ru-
menillom. *Fucor, aris, cerussor*.
Faytane sene. *Fucatae mulieres, cerusatae*
mulieres, purpurissatae feminae.
Faytnocha. v. Ullaga.

F ante E.

Fegam-gati, karam. [D.] poszvesztivam,
napomenujem. *Objurgo, as, are, acriter*
arguo, reprehendo.
Fegan, karan, na, no. [D.] oszvesten,
napomenyen. *Exceptus acriter, objur-*
gatus, reprehensus, a, um.
Fegánye. *Objurgatio, reprehensio, aeris ex-*

ceptio. v. Karanye.
Fektàmsze-tisze. (D.) Rattimsze, zate-
chemfze mechem, szablyum, &c. [Scl.]
udaramsze na meydanu. *digladior, aris*.
v. Szechemsze.
Fektás. (D.) Zatochnik. (Scl.) meg-
dangyia. *Digladicator, oris, pugil, is*.
Féla. *Species, ei. 2. Genus, eris. 3. Prov.*
Nasse fele, *nostra farina*.
Feledùjem-vati, t. j. szegurnoga chinim.
(D.) utemelivam, chinim sztanovita,
utvardivam. *Affecuro, as, are. securum*
reddo, securum facio.
Feletár. *Subauriga, a. superjumentarius*.
Fenesia pticza jedina na szvetu. *Fœnix,*
cis.
Fenér. v. Lampas.
Férczam-czati, lyutimsze, [D. it.] Raz-
lyutivamsze. *Ferocio, is, ire, naribus flo,*
kakti: parip fercza, *equus ferocit. Fu-*
mo, as, are. nam urfi, & apri fumare di-
cuntur, cum densum è naribus spiritum
emittunt.
Ferèncz. (D.) Ferenacz, Francesko,
Frano, Frane. *Franciscus, ci*.
Ferfura, *Blatero, onis, blaterator, oris*.
Ferfurim-riti, tlapim-piti, bledem-szti.
Blatero, as, are, inconsideratè insulse, in-
conditè, innaniter loquor, inania verba
profero. v. Berbochem.
Ferkam, ali ferchem - kati, okrusavam.
Circumago, is, ere. circumverso, 2. fer-
chem vretenom. fusum gyro, nendo
stamina digitis volvo; traho volvendo sta-
mina, duco fuso stamina, torqueo stami-
na. 3. ferkam (D.) sztrufem na okrug,
torno, *as, are. trochium, aut tornum facio,*
ago, *circumago*. 4. ferkam preju, kon-
cze, &c. *torqueo filia*.
Ferlà. v. Paczka.
Ferlyàn, Furlán. *Forojulienfis, is*.
Ferlyánszka zemlya. *Forojulium, ij. v.*
Friul.
Fertály, cheterti dél mere. *Quadrans, tis.*
seu quarta pars cujuslibet mensura, rei,
aut hora. kakti: chetert, ili cheterti
dél

dél kozliča, *quadrans hadinus*, fertaly vure, *quadrans hora*, &c.

Fertùh, (D.) fertús, zaprega, zasztor. *Ventrale, is. fascia ventralis, instita, faciola, limbis, antipendium, præinctorium.*

Ferùla. v. Ferla.

F ante I.

Fìga, t. j. szád. *Ficus, ci.* v. Szmokva. 2. figa drevo, *ficus, ci, & ficus, ùs. ficulnea, æ.* 3. figa sztanovit beteg, mozol na chlovéku, *ficus, ci. marifica, æ.*

Filyárka. v. Fistrovicza.

Filyer, béch. *Viennensis quadrans, nummus, minutum, nummus perexiguus, nummulus teruncius, & teruncium; trux, obolus.*

Fini, na, no. *Præclarus, egregius, generosus, bonus, a, um.*

Fiola, fiolicza, (D.) lyubicza. *Viola, æ. flos viola.* 2. fiola béla, *viola matronalis alba, viola lactea, caltha, æ.* 3. zovesze y tulipan, *viola alba.* 4. fiola chërlena, *viola matronalis punica, viola purpurea.* 5. fiola modra, *viola matronalis violacea, viola carulea.* 6. fiola modra protuletna, (D.) pramolitna, *Hyacinthus, thi.* 7. fiola gumbelium, (D.) dragolyub, drobni lilium, *lilium convallium.* v. Gumbelia. 8. fiola luczenika, koja nay përho czvét poka-se, ter josche ú zime, *leucior Theophrasti, viola alba.* 9. fiola, rosa latin-szka, *viola purpurea.* 10. fiola cherna, *melanion, viola nigra.* 11. fiola suta, *viola crocea, leucojum flavum.* 12. fiola kësna, jeszenszka, *viola calathiana.* 13. fiola cherlyena velika nazpodobna maku, *pæonia, æ.*

Fiólichni, na, no. [D.] Lyubichni, na, no. *Violaceus, a, um.*

Fiólichni czvétnyak. meszto fiolami nazagyeno. *violarium, ij.*

Fisfirlich. v. Magás.

Fistër, pèk, kruhar. *Pistor, oris, confector panis, panificus, panifex.* v. Artocopus. 2. fister, koi peche szlatke sztvári,

Pistor dulciarius, l. crustularius. v. Pèk. n. 2. & 3.

Fistárnicza. *Pistrinum, ni. Pistrina, æ.*

Fistròv, va, vo. *Pistorius, pistoricus, a, um.*

Fistròvicza, Filyarka, kruhopechicza. (D. it.) kruharicza, tarsnicza. *Pistris, cis, panifica, artopta.*

Fít, t. j. danye vu napredek, najem, &c. *Locarium, ij.* v. Chins.

Fitàm-tati, vu najem dajem, ili hasznu hise, baschinu, peneze, &c. *loco, as, are. obloco. pretio utendum do, locito.* v. Chins. n. 2.

Fitànye. davanye vu najem. *Locatio, onis.*

Fitíl. v. Szteny.

Fitnik, chinsnik, kî na haszen kakvo duguvanye daje, ili interes. *Fœnerator, oris, usurarius, danista.* [D. it.] kamatnik.

Fitùjem. v. Fitam.

Fizér, kojega sene na chelu nosze. *Frontale, is.* 2. Fizer, t. j. sztanovit mertuk, *stereometrum, tri.*

Fizerènye. mestria merenya. *Stereometria, æ. 2.*

On koi méri ztakovem fizerom. *stereometra, æ.*

F ante L.

Flàke. v. Rubje.

Flám, flamovina, podvratèk. *Pelles dependentes ex gutture boùm. palear, aris, palearia, um.*

Flánk. v. Kamenecz.

Flàssa, kozitreno poszudje, &c. (D.) kondir. *Cirnea, æ.* v. Baril.

Flastër. (D.) mecz, oblisz, kojemsze rane vrache, (D.) liche. *Emplastrum, tri, (vulgò) cataplasma, tis, pittacium, attalum.* v. Coacon. 2. flaster moker, masztën, *hygremplastrum, liquidum emplastrum.* 3. flaster szuh, *Xerium, ij. emplastrum siccum.* 4. flaster, koi meszo mehko, [D.] mehcano chini, *maglama, tis.* 5. flaster, koi kosu razjeda. *emplastrum exulceratorium.* 6. Flaster, koi vkup gnoy izprav-

szpravlya, *emplastrum supputatorium*.
 7. Flaster, koi tvěrdu ranu chini, *emplastrum escharoticum*. 8. Flaster, kote-
 ri ranu vrachi, szkuli, *emplastrum cicatricem inducens*. 9. koi pak ranu vkup
 vleche, *emplastrum glutinans*. 10. Fla-
 stěr, t. j. na zidu, podu, na tleh. (D.)
 kraszta, *Crusta, a.*
 Flastěrnik, koi flastra. *Crustarius, ij.*
 Flastram-tati. *Incrusto, crusto, as, are, cru-*
sto parietem, murum, &c. tectorium in-
duco, incrustare parietem. (D.) oklachiti
 zíd. v. Belim.
 Flastranye. (D.) oklachenye. *Incrustatio-*
onis, Tectorium, ij, opus tectorium. v.
 Trullifatio.
 Flastran, na, no. (D.) oklachen. *Incu-*
status, a, um. poslastrano je. *calcatum,*
loricatum est adificium, murus, &c. zidi
 poslastrani, *muri, adificiáque calcata,*
adificia calce obducta.
 Flastrányu mort. (D.) Meltu, Tlák na-
 pravlyam. *Illimentum parietum, Tectori-*
um (cùm sit ex calce, & arena) parietum
facio. (cùm autem ex solo calce fit) Al-
barium, ij, & Albatio, onis zovesze.
 Flasztàm. v. Tlapim.
 Flisztàm. *idem.*
 Florentia varas. *Florentia, a.*
 Floréntin, koi je iz Florentie. *Florenti-*
nus, a, um.
 Flyofz. (D.) Därveni szlóg, povodnicza
 därvena, drévo szkloplyeno zvérhu
 vode. *Ratis, tis, Schedia, a.*
 Flyószar. (D.) Plutvar. *Ratiarius, ij.*
 F ante O.

Folas. v. Gàng.

Folyus, ili liszt papéra. *Folium, ij.* v. Ar-
 kus.

Folyusza sztran jedna. *Pagina, pagella, a.*

Fontanella, t. j. Ranicza presgana na ru-
 ke, noge, radi vrachtva. *Cauterium, ij,*
Fonticulus.

Fontanellu, koi noszi, *Cauteriatas, a, um.*

Foringa. (Scl.) Kirja. *Meritorium, ij. pre-*
tium pro vectura currus, v. Placha.

Forint, t. j. gros. 20. v. Guldin.

Forma, pelda, obriz (D.) Desinal, ofzno-
 va, kakvoga zida, grada, &c. *Ichno-*
graphia, a, futuri operis delineatio, repræ-
sentatio, modus, & forma adificij, plana
forma, exemplum, & ichnon adificij, lada,
& species futuri adificij, operis, &c. v.
 Nachin, y Kip. n. 7. 2. Forma, zléval-
 ka, vu kojufze kay zleva. (D.) tvoril-
 lo. (Scl.) Kalup, *Intima, a, forma fu-*
soria.

Fortely, frisko domislenye. (D.) opaza.
Sagacitas, tis. v. Falla in Lat.

Fortelim, himbeno, y prevarno kay chi-
 nim. *Cavillo, as, & Cavillor, aris, Falla-*
ciá, & dolô utor, jam hoc, jam illud dico,
aut ago, sermone inflexuoso, multisque am-
bagibus involuto utor.

Fortúna, t. j. szila vetra na morju. *Æstus,*
ûs, procella, turbo, tempestas maris, agi-
tatio fluctuum maris.

Fosnár. *Saltuarius, ij. sylvarum saltûs custos.*
 v. Lugar, y Chuvar.

Fotiv. v. Fachuk.

F ante R.

Franczésko. v. Ferencz.

Franczia, Franczuszka zemlya. *Gallia,*
Francia, a.

Franczúz. *Gallus, li, Francus, Galla.* 2.
 Franczuz beteg oduren, *morbis gallicus.*
 koi takov beteg ima, *gallicô morbô*
infectus. v. Pudendagra.

Frászka. v. Guza.

Fraszka. v. Guzam.

Fraszkanye. v. Nagrispanye.

Fratěr. *Monachus, chi.*

Fratrìa. *Monachismus, mi.* 2. Fratrìa, Bra-
 tinsztvo. *Fraternitas, tis.*

Frigada brodëcz. *Navitbalmus, mi, navis*
pompatica, navis bene cubiculata, vulgô
Buccentaurum. Phaselus, li. v. Celox.

Frigàm-gati, czvrem-czvreti. (D.) Pri-
 gam. *Frigo, gis Torreo (communiter jam*
Frixa, as, ut: frixa ova) Torrefacio. v.
 Prafim.

Frigamsze-gatisze, czvremsze-vretisze.

N

Frz.

- Frigor, ris.* Frigafze. (D.) Prigafze, *frigitur.*
- Frigan**, na, no. ofrigan. (D.) Prigan. *Frixus, tortus, torridus, a, um.* ut: *Frixum*, l. *torridum ovum*, jaycze ofrigano. *frixus piscis*, frigana riba, &c.
- Friganye**. Ofriganye. (D.) Priganye. *Frixorium, Frixorium, ij. cibus frixus.* 2. Friganye, *cibus frixus, coctio in sartagine, frixiatio, onis.*
- Frisëk**, ka, ko, Nov, va, vo. (D.) fzkorni, nedavni, na, no. *Recens, tis, & Novus, a, um.* kakti: friska, ili nova jaycza, (D.) fzkorna jaja, *recentia ova.* 2. Frisëk, ka, ko. vmetelen, &c. *Alacer, & Alacris, ris, e. Vegetus, recens, mustus.* kakti: friski vitezi, t. j. netrudni, *recentes milites*, t. j. novi junaki, koifzu fzkoro dosli, ali fzkorosze med Szoldate podali.
- odkud ova réch Frisëk, nemoresze zadofzta zdiachkem jezikom izrechi, arju mi fzkoro na vszaku hvalu pridati moremo, kayti velimo: Frisko déla, frisko szpi, friskosze vuchi, friskosze fzkerci, pije, &c. takay
- Frisk je, t. j. zdrav je. *Integrâ valetudine utitur, est integrâ valetudine, est sanus, bene valens, sospes, valens.*
- Friskaje zima, hladno je. *Frigidum est, est rigidum frigus, rigida hyems, rigida aura; rigidus aer.* 2.
- Iz friskoga je mészta dosël, *de recenti, sano, & incolumi loco venit.* 3.
- Na friskom chini kay namenilzi vchiniti. *Alacriter, & celeriter fac, quod facere intendisti.*
- Friskamsze - katisze**, hladimsze. *Aërem, l. frigus capto, exerceo me per frigus, exitum, saltum, &c. exerceo valetudinem.*
- Frisko**. *Alacriter.* kakti: frisko jém, *alacriter comedo.*
- Frisko je vreme. *Frigidum est tempus.*
- Friskosze bijem. *Alacriter decerto, generosè pugno.*
- Friul**, t. j. Ferlyanszka zemlya, *Foro ju-*

- lium, l. Forum julium, Forum livium.* Iz Friula z-Ferlyanszke zemlye, *Foro Juliensis.*
- Frostuk**, ili Frostukely. (D.) Ruchak, ru-chenye, ruhevanye. *Acratismus, mi, Acratisma, tis, Acratimon, Jentaculum, filatum.*
- Frostuklyam - klyati**, (D.) Rucham - chevam. *Jento, as, are, jentaculum, l. acratisma sumo, aliquid sumo.*
- Frustan**, na, no. *Expulsus, ejectus virgis cum dedecore.*
- Frustanye**. *Expulsio, ejectio dedecorosa, exclusio opprobriosa, infamis, &c.*
- Frustam - tati**, zegnati sibjem iz varafsa, szela, &c. zbog velike falinge, ali nechisztoga sivlenya. *Expello, ejicio, excludo ex civitate, oppido, &c. cum dedecore, & confusione virgis percutiendo, quod propriè fit meretricibus.*
- F ante U.
- Fúchka**, velisze ofzobito natechenye od vudarca kot jabuka, ali oreh. *Tuber, ris, ex percussione.* v. Fuga.
- Fuchkam - kati**. (D.) zvidem - dati. *Fistulo, as, are. Sibilo, as.*
- Fuczamsze - czatisze**, naglimsze, jakosze szërdim, y kakti od jada grizemsze: (D.) bisznimsze, bisztujem, gnyivimsze, plah bivam, jadovan, izardan bivam. *Furio, is, ere, & Furio, as.* v. Szerdimsze.
- Fuczanye**, Razfuczanye, naglofzt, nagla szerditofzt, ali szerdita naglofzt. (D.) Jád, bísz, jadovitofzt, gnyivofzt. *Luror, oris.*
- Fùga**, Fúnta. (D.) Orásak na chloveku, y sivinchetu â Fruga, hërga, (D.) krafzta na drëvu. *Tuber, ris, tubercula, clavus. In animalibus tumor quidam rotundus; in arboribus verò durities illa extans in similitudinem nodi. In corporibus autem inflatio, Tumiditas, tis.* v. Herga. n. 3.
- Fundam - dati**, zatiram - treti, rafzipam - pati. (D.) Rafzuvam, dotiravam úništa, Razorivam - riti. izkorenivam. *Deleo,*

leo, es, ere, Evertor, Demolior, Ad nihilum redigo, Extermino. Effundo, as, à fundo evertor.

Fundanye, zatiranye, (D.) Raszutje, iz korenenye. Exterminatio, onis, Ad nihilum reductio.

Koi tak fundava, Razrussitel, exterminator, everfor, oris, ad nihilum redator.

Fundament, Temel, osnova. Fundamentum, ti, Fundamen, nis, Fundamina, um, & Fundamenta, orum. 2. Mechem fundament, Ago, facio, constituo, l. pono fundamentum. 3. Fundament glubok, (D.) Temel dubok, fundamentum altum. 4. Fundament szta- len, (D.) sztavni temel, fundamentum firmum. 5. od fundamenta, od temela, à solo. 6. Do fundamenta, do temela, hametom do korena, do dna. Funditus. 7. Fundament versen, fundamentum jactum. 8. Fundament raszteplyem, fundamenta convello. v. Temel.

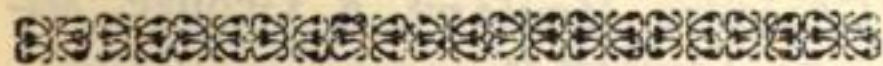
Fundéram, Fundujem, y osztala ovakva, navadaje govoriti onem, kojem gda z-falí, ali lekmesztu napre doiti nê- mre rech horvatzka, friskosze, ali nezpametno vteku vu Diachku, kâ vigy vu rechi Temelim, &c.

Funt, t. j. Funtenicza, libricza. Libra ponderalis, libra, a, bilanx. v. Vaga. 2. Pondo, mina, mna. 3. pol funta, selibra, sembella, semilibra, dimidium libra. v. Dipondium, y Trepondo.

Furlán. v. Ferlyan.

Fusta, galia tolwayfzka. Biremis, navis piratica. v. Galia.

Futach. Erops. v. Déb.

G.

G ante A.

Gàche. Subligar, ris, subligaculum, quò pendenda partes obteguntur, succinctorium, femorale, feminine, campestre, lumbaro,

suffibulum, perizoma, plur. perizomata, femoralia. v. Szviticze.

Prov.

Koi dobro gách nevése,
Rád guszto nye potese.

qui rem primò bene non agit, sapiùs iterare cogitur. Ritt.

Gáchnyak. Ligula femoralis, l. femoralium. Gád. v. Kaclia.

Gadnoszt. v. Gnyusz, y osztala.

Gágam-gati, Glacito, as, are, Gingrio, is, ire.

Gágricza. v. Cherv. n. 7.

Gáim-iti, kerchim, sznasim lozu. Extirpo, expurgo, as, are sylvam, foveo nemora, conservo lucum collucando, ramos inutiles decidendo, ac frutices noxios amputando, & evellendo. 2. Braním, preprechujem, Impedio, arceo, v. g. animalia ab ingressu ad sylvam. 3. braním, vpiram vodu, arceo aquam, ne exundet. 4. Gaim szinokofsu, t. j. prepovedam, arceo ab ingressu fœnalis, &c. interpositò aliquò signò baculi signati.

Gálge. (D.) Visala, szohe. Patibulum, li, furca, gabalus. 2. Galge iz dvéh drév, chiga, patibulum triangulare, furca, a.

Gálgih trojeh vreden. Trifurcifer, ri.

Galia. Navis longa, Galea, a. 2. Galia mala, fusta na dve veszle, Biremis, is, die-rotum. 3. Galia na tri veszle, Triremis, is. 4. Galia na chetiri veszla, Quadriremis, is. 5. Galia velika, y debela, Quinqueremis. 6. Galia Kapitanszka, Galea, seu navis pratoria. 7. Galia tolwayfzka, Mioparo piraticus, navis pratoria.

Galicz. Vitriolum, li, atramentum sutorium.

Galiót, koi galie vozi. Remes, & Remex, gis

Galsényak, obessen, y viszech od galgih. Patibulatus, ti, pendens de patibulo. 2. Galsényak, vreden galgih, vulgata nequitia homo, trium literarum homo, unò dignus suspendiò, Patibularius.

Gamila. (D) Deva, Kamilya. Camelus, li.

Gamilár. (D.) Kamilyar, Devar. Camclarius.

rius, ij.
 Gamílszki, ka, ko. (D.) devíszki, ka, ko.
Camelinus, a, um.
 Gánk, prísztroffék, (D.it.) prítvor. *Ambitus, ùs, ambulacrum, pergula, porticus, xistus, podium.* 2. Gàng odkrit, *subdiale, terrarium, bipetrum, ambulatio subdialis.*
 Gánka, zaganka, gonotka. (D.) zagoda, zagodna, prítich, gotka, mudroszurna. *Ænigma, problema, tis, obscura quaestio, quæ difficile intelligitur, nisi aperiatur.* v. *Conjectatio.*
 2. Koi ganke zmislyava, y napervo daje, *Ænigmatista, a.* v. *Gonetni.*
 Gántar, plur. Gantari pod szudi, lagvi. *Cantherius, ij. plur. Cantherij, orum.*
 Ganutje. v. *Genenye, y ofztala.*
 Ganzim. v. *Gmazim.*
 Garbach. v. *Hrèn.*
 Gárba. v. *Gerba, y ofztala.*
 Garbín. v. *Affrikanszki. n. 3.*
 Gàrchka. v. *Gerchka.*
 Gárd. v. *Gerd.*
 Gargassim, y ofztala. v. *Razcheszavam.*
 Garglyam. v. *Gergram.*
 Garklyan. v. *Gerchanyek.*
 Garlavicza. v. *Bol. n. 10.*
 Garlim. v. *Gerlim &c. v. in Ge.*
 Gáta. *Ponticulus vimineus stramine, l. feno coopertus.* 2. Gata, ili zajazenye potoka, zagatenye. (D.) uzarsenye vode, *septum, ti, agger per fluvium, l. circa.*
 3. Gata melinszka, *Claustrum, stri.*
 Gatàvecz, koi prísesztna nazvescha. *Ariolus, li, futurorum divinator.* v. *Charovnik.*
 Gátim - titi, zajezujem - ziti. *Consepio, is, ere, claustrum induco, aggerem obduco, aggero, aquam retineo, & aggrego, sive congreco.*
 Gávez trava, ranam vnogo hafznovita. *Consolida, a, vaula rustica, solidago.*
 Gáuran. v. *Kauran.*
 Gáy, lúg, dubrava, summa, loza. *Sylva, s, lucus, nemus, sylva purgata.* 2. Gay

veszel, *nemus, oris.* 3. Gay po kojemsze nemre putuvati, *saltus, ùs, & saltus, ti.* 4. Gay, ali lug, lufanyek zagajen, zabranyen, *nemus edictum.* 5. mali gay, *nemus parvum, sylvicola.*
 Gáyba, gaypicza, pticharnicza, kerletka. *Caveola, a.* 2. Gayba, kobacha, (D.) Kaypa, Hayba, vu kojesez hrane pticze vekse, kuri, &c. *Ornithon, Ornithotrophion, l. Ornithotrophium, ij. Aviarium, Cavea.*
 Gáytan. v. *Snora.*
 Gáz, Gazische, Bród. *Vadum, di.*
 Gàzda, Gofzpodar, sztarei vu hisc. *Herus, ri, Paterfamilias.*
 Gazènye. *Vadatio, nis.* 2. Gazenye, pre-gazenye. *Pervadatio, onis, vado transitio.*
 Gazim - ziti. *Vado, pervado, as, are, pervadum, seu aquam perambulo, aut pedes eo, vada transeo, pedibus transvado, flumen pedibus trajicio, pervado.*
 Gazliv, va, vo, kaysze gaziti more. *Vadabilis, le.*
 Gdà, kàd, kàda. *Quando.* 2. Gdagode, gdagod, gdagodër. (D.) Kadagodar. *Quandocunque.*
 Gdè. (D.) Gdì. *Ubi, ubinam, ubi gentium, ubi loci, ubi terrarum, in quo loco.*
 Gdègode. (D.) Kadigodar. *Ubicunque.*
 Gdèti drago. *Ubi licet, placet.* v. *Ubivis.*
 Gdó. (D.) Tko. *Quis, quisnam.* v. *Koi.*
 Gdogode. (D.) Tkogodar. *Quiscunque, Quicunque.* v. *Koi. n. 2.*
 G ante E.
 Gemant. (D.) Diamant. dragi kamén. *Adamas, ntis.* v. *Heracleus.* 2. v. *Adamanthæus.*
 Gènémsze. *Movebo me.* 2. Genisze. *Move, l. moveas te.*
 Genen, na, no, Genut. (D.) Ganut, krenut, ta, to. *Motus, a, um.*
 Genenye. (D.) Gánutje, krenutje. *Motus, ùs, motio, agitatio, onis.*
 Generál Kraine, ali Voyfszke. *Generalis Capitaneus.* 2. General nad konyaniki. (D.)

G E

- (D.) Parvovladalacz konichki, Voyvoda várh konjika, *Magister equitum*. v. Tribunus. 3. General duhovných lyudih, (D.) Glavorednik, vladalacz opcheni reda, *Generalis Ordinis*.
- Generalia. (D.) Parvovlasztvo, parvavlaszt. *Generalatus, ūs, suprema praefectura*. 2. Generalia konyanichka. (D.) Parvovlasztvo konichko, *Magisterium equitum*.
- Genuti. v. Giblyem. 2. Genuti, koifze nemore, negenutliv. *Immobilis, is*. 3. Genuti, kayfze nemore, negenutje, *Immobilitas, tis*. 4. Genuti, kifze more, Genutliv, va, vo, *Mobilis, le*.
- Gërba. *Curvitas, tis, Gibbus, bi, & Gibba, a. Solidus in dorso, pectore, & alibi tumor. dicitur & Gibber, ris*.
- Gërbav, va, vo. (D.) Ogarblyen. *Gibbosus, & Gibbosus, a, um. Gibbus, curvus, incurvus*. 2. Jedno malo gerbav, pogërbav. *Gibulus, li*.
- Gërbavëcz. *Idem*.
- Gërbävem - veti, Gerbavemfze, Gerbimfze. *Curvefco, is, ere, Gibbosus fio*. 2. Gerbavem, klyuchim, priviam, t. j. fzluko chinim. *Acclino, Declino, inflecto, flecto, torqueo*.
- Gërbaviczka, ili Gerbavka fena. *Mulier gibbosa, Gibba*.
- Gerbävo. *Acclinè, declivè, declivum, pendulum deorsum, jacens, humilè*.
- Gerchányek, (D.) Garlyan-klyan. *Gurguilo, onis, jugulum, gula, jugulus*. 2. je sila poleg posiraka od neba zgora nuter do plyuch, po koje duh gore, y dole potefefze, y glász, y zovesze czev duhovna, ili dúfnik, *aspera arteria*. ima pokrov iz hrušztavcza, koi zapira zgora luknyu gdatze jê, da jefztvina nuter neyde, *Trachea, Trachia, Arteria pulmonis, spiritualis fistula*. v. Posirak, item Gurgulio. n. 2.
- Gërchka. (Scl.) Lyubenicza. *Melo, onis, Melopepon*.
- Gërchka zemlya. *Gracia, a, Acbaja*.

G E

101

- Gërchki. *Græcè.. 2. Gerchki, ka, ko. Gracus, a, um, Graciensis, se*.
- Gërd, da, do, merzek, grub. *Turpis, is, fædus, spurcus, pollutus, inquinatus, teter, deformis, &c.*
- Gërdo, grubo, nechifzto. *Turpè, fædè, tetrè, indecorè, turpiter*.
- Gërdoba. (D.) Grubota, Gnyuzba, Rusnoszt, Gadnoszt, Halla, &c. *Turpitude, fæditas, deformitas*. 2. Gerdoba, t. j. grêh. *Labes peccati*.
- Gergràm - grati. (D.) Garglyam, Gargochem, t. j. Gërlo izpiram. *Gargarizo, as, are, fauces colluo*.
- Gergrànye. (D.) Gargochanye. *Gargarizatio, onis, Gargarizatus, ūs. Gargarismus, mi*. 2. Vrachtvo za gergranye. (D.) Gargochya. *Gargarismus, mi*.
- Gërk. *Gracus, ci, Achivus, Danaus*. 2. Gërk vëtër. *Cacias, a*.
- Gërlicza. *Turtur, ris*.
- Gerlicze tovim, tufztim. *Turtures opimo, pingvesfacio, sagino, farcio*.
mezto gdesze tove. *Turturarium, is*.
- Gërlim - liti, obimlyem. *Amplector, eris, Amplexor, aris*. 2. Gërlim, t. j. davim, gutim, duffim. *Suffoco, as, ate*.
- Gërlo, Gut, czev od guta. *Guttur, ris, Fauces, ium*. v. Frumen.
- Gerlovicza, beteg koi gërlo davi, gufcheri. *Angina, a*.
- Gërm. *Dumus, mi*. 2. Gërm. *Tonitru*.
- Germada. v. Rogus. n. 1.
- Gërmí. *Tonat, Tonescit, Tonitus fit*.
- Gërmim - meti. *Tono, as, are, & Tono, is*.
- Gërmechi, cha, che. *Tonans, tis*. 2. Gërmechi vizoko. *Altitonans, tis*.
- Gërmuscha pticza, fzluka. *Ficedula, a*. (D.item) Volich.

G ante I.

- Gib. v. Guza.
- Gibam. v. Rugam. 2. v. Giblyem.
- Gibaniczka. (D.) Pità. *Placenta, a, Popanum*. 2. gibanicza primorszka figovem listjem obvita. *Atharatrion.. 3. Gibanicza zorehov, placenta nucea*. 4. Gibanicza

112.

- makova, *placenta papavarea*.
 Gibka. v. Riglya.
 Gibanye, Gēnutje. *Motus, ūs. 2. Miczanye. (D.) Kretanye. Agitatio, Motio, onis.*
 Giblenye. *Motio, onis.*
 Giblyem- genuti, odmichem, y na drugo meſzto polafem. *Amoveo, removeo, es, ere. 2. Giblyem- bati, miczam- czati. (D.it.) Kretam- tati, Lulyam- ati. Moveo, es, ere, Agito, as, are. kakti gibati glavum, agitare caput.*
 Giblyemſze, &c. *Moveo me, moveor, eris.*
 NB. *Verbum Giblyem, cūm ſignificat a- motionem assumere, ſtatim ſumit in pra- ter. perfectō Ge, apud Dalm. Ga. Amo- vi, genulſzēm. & ſic deinceps.*
 Gibuchi. (D.) Ganutliv. *Mobilis, le. v. Genuti.*
 Gigas. v. Orias.
 Gigantov voyſzka. *Gigantomachia, a.*
 Gilep. v. Julip.
 Ginem-nuti, pogiblyem, vu pogibeli, (D.) ū pogubi, pogibju biti, viſzeti na lā- ſzu. *Periclitor, aris, periculor, in periculo poſitus ſum, periculum ſubeo. 2. Ginem, na menye idem, malo po malo vpa- dame, vehnem, ſzuſſimſze. Tabefco, is, ere, langveo, deficio, conficior, abſumor, tabeo. 3. Ginem od boli. Conficior do- lore. 4. Ginem, neſztajeme, evaneo, cre, evaneſco, repente pereō, & è conſpectu abeo.*
In Glogolitico, & Dalmatico Evanuit, habetur Izcheſznu zochiuh nyih, eva- nuerunt, Izcheſznulifzu.
 Gingav, va, vo, Mlahav, (D.) Mlihav, ſzlab, mekoputan, nemochān. *Tener, a, um, tenellus, victus, tenellulus, mollis, langvidus, molliculus, mollicellus, natura- libus privatus viribus, delicatus, malacus, a, um.*
 Gingavo, mlahavo, ſzlabo. (D.) meko- putno, mlohavo. *Delicatè, tenerè, lan- gvidè, moliter.*
 Gingavocha, Mlahavofzt. (D.) Meko- putnoſzt, Uvenutje. *Teneritudo, molli-*

- ties, ei, langvor, &c.*
 Gips. *Gypſum, ſi.*
 Gizda. v. Gizdoſzt.
 Gizdamſze - tiſze, zponaſamſze, (D.) uz- noſzimſze. *Superbio, is, ire, Ampullor. kakti: ampullatur in doctryna, gizdaſze ū navuku. Turgeo, efferor, extollo me. 2. Gizdamſze, banimſze, ſzokolimſze, dichimſze. Magnificè me circumſpicio.*
 Gizdanye. *Fastus, ūs, animi elatio. v. Giz- doſzt. 2. Gizdanye, Banenye, Ogle- danye oholo. Circumſpectio magnifica.*
 Gizdav, va, vo. Ponoſzēn. (D.it.) Pono- ſzit. *Superbus, elatus, a, um, ſpe, atque animo inflatus, animo inflatus, animo ela- tus, faſtuofus.*
 Gizdavo. (D.) Uznofzno. *Superbè, elatè, con- tumaciter, faſtuofè, insolenter. 2. Giz- davo govori, elatè, ſublatè loquitur.*
 Gizdoſzt, Gizda, z-ponoſznoſzt, (D.) Uznofznoſzt. *Superbia, arrogantia, a. animi elatio, faſtus.*

GL ante A.

- Glád, Gladuvanye. Lachnoſzt. *Fames, is, eſuries, ei, edendi cupiditas, aviditas, ap- petitus, eſuritio. Prov.*
 Glád ochi nēma. *Fames eſt ceca.*
 2. Glád y vu kuſnu ide hiſu.
 (D.) Glád y ū kuſnu kuchyu ulazi. *Fames & peſtiferam intrat domum.*
 2. Glád velik. *Magna fames, bulimia, lupina fames, phagedena. t. j. takov, ko- iſze kuliko god jeduch zaſzititi nemo- re.*
 Gladěk, ka, ko. *Glaber, a, um, lenis, læ- vis, e. 2. gladka zemlya, t. j. Pleſſiva, nemajucha trave na ſzebe, glabra terra. gladka glava. pleſſiva, gda laſzi od be- tega opuznu, &c. glabrum caput. 3. gladěk bivam. Glabreſco, is, ere, Glabreo, Glaber ſio.*
 Gládēn, na, no. Lachēn, Tēſch. *Fameli- cus, a, um. eſuriens, tis. Prov.*
 Gládēn ſeludēc z retko vſzagdaſnya zameche.

*Sejunus stomachus, raro vulgaria tem-
nit. Horat.*

2. Gladen vuk (D. Kurjak.) klade-
sze najé.

Esurians lupus, caudicem vorat.

Gládénšzem, lachénšzëm, Tëschszëm.

Esurio, is, ire. v. Gladujem.

Gladènye, ogladenye. (D.) Gladkovanye.

Expolitio, levigatio, onis. 2. Gladènye,

milenyé. (D.) millovanye, dragovanye,

gnegovanye. Blandimenta, orum, blan-

ditia, illecebra, arum.

Gládim - diti, gladko chinim. (D.) Pla-

nam. Lavigo, dolo, as, are, polio, edolo,

levefacio, expolio, perpolio, laevo. 2. Glá-

dim, milujem. Mulceo, es, ere, lenio,

mollio, mollifico, blandior, mitigo, placo,

dulcem facio, demulceo, permulceo. v.

Dragujem. 3. Gladim zid. Trulliso, pu-

mico.

Gladko chinim. *Glabro, as, are, Glabrum*

facio.

Gladkei. *Lavior. Femina quid faciet? cum*

vir sit levior ipsa.

Gladko. *Glabrum, laevè. 2. Gladko chi-*

nim. Glabro, as, are. v. Gladim. n. 1. & 3.

koi gladi. Lavigans, tis.

Gladkócha, Gladkoszt. *Levitas, tis.*

Gládneyak, Gládnik. *Esuritor, oris, esurio,*

onis.

Gladomje úmorjen, (D.) úmoren sztra-

ten. Fame est enecatus, enectus, confectus.

Gladujem - vati. *Fameo, es, ere, Fameſco,*

fame laboro, Famelicus sum, fame premor,

esurio, esurie vexor, molestor. 2. Gladu-

jem jako, valde fameo. zagladeti, ad-

esurire.

Glajen. v. Poglajen.

Gláſz. oznanenye, (D.) oglašzenye, na-

viſchenye, Poglášzje. Rumor, oris, fama,

sermo dispersus, & disseminatus, nunci-

um, nuncius, auditio. v. Novi. 2. gláſz

dober, poſten, dobro ime, Fama bona,

bonum nomen, bona auditio. 3. Gláſz

zél, nepoſten gláſz. Infamia, a, nota, a.

4. gláſz ſzeguren, opchinszki, (D.)

opcheni, temelit gláſz. *Fama constans,*

rumor vulgaris. 5. gláſz neſztanovit,

netemelit, Rumor sine authore, Rumor

incertus. 6. gláſz hvale vreden, odi-

chen, poſten, preclara fama, celebris,

& amplissima, bonum nuncium. 7. gláſz

ſze podiſe, ide &c. Fama surgit, oritur

rumor. 8. gláſz novi izhaja, izhodi,

rumor novus oritur, l. auditur. 9. gláſz

razſzejan, razſztepen. (D.) Proſzut gláſz,

Fama evulgata. 10. gláſz dober gubim,

Notam incurro claræ fame. 11. gláſz zel

drugomu chinim, Infamiam, notam fa-

cio alteri, infamo alterum. 12. gláſz ima-

ti hman, y nepoſten, malè audire.

Gláſz. *Vox, sonus. 2. gláſz tenek, y tih.*

(D.) Tanahán gláſz, vox suavis. 3. gláſz

kíſze razme, vox articulata, vox explicata,

& intelligibilis. 4. gláſz plachni, lučti-

ſonus, lučtiferus, sonus lučtificus. 5. gláſz

ſenſzki, vox mollis, & muliebris. 6. gláſz

viſzok, vox magna. 7. gláſz chiſzt, bi-

ſzter gláſz, vox limpida. 8. gláſz u-kre-

ten, (D.) obartni gláſz, vox ad inflexio-

nem facilis, vox flexibilis. 9. gláſz ſalo-

ſztën, vox patetica. 10. gláſz mukli,

vox rauca. 11. gláſz mértëv, vox inter-

mortua. 12. gláſz gingav, ſzláb, vox

angusta. 13. gláſz terpetliv, derſchuchi,

vox tremula. 14. gláſz tuſen, vox ulu-

lans. 15. gláſz izvuſzten, vox miſſa.

16. gláſz debel, vox gravis. 17. gláſz

potenchen, (D.) potanki gláſz, vox a-

cute prima. 18. gláſz ſzrednyi, vox gra-

vi prima. 19. gláſz nayviſſi, vox acuta.

20. ſzamo gláſz, aſſa vox. 21.

Gláſzje razluchno, razbornó. *Etheropho-*

nia, a.

Gláſz, t. j. dobro ime. *Nomen, Fama. 2.*

gláſz poſten, claritas, & ſplendor nomi-

nis.

Gláſz, zvek, zvenchanye. (D.) zvuk, ne-

koi vele zvön. Sonitus, ſus, sonor, & ipſe

ſonus. Prov.

Obesziti na zvön, t. j. razgláſziti.

Evulgare, velut campana.

Glá-

Glásza chisztoga. *Canorus, a, um.*

Glászén, na, no. *Famosus, a, um. 2. sonorus, canorus, canorosus, clarifonus, a, um.*

Glázzim - sziti, czinkam - kati. (D. it.) ochitujem, raznoszim, profziplyem. *Evulgo, as, are, divulgó, pervulgo, in vulgus dico, profero, enuncio. 2. Glaszim, razglasujem od koga kakvo zlochinsztvo, zlobu, ili malovrednoszt. Traduco, sinistram famam de aliquo spargo, per vicos, & theatra dico. v. Ochitujem.*

Glázznoszt. *Vocalitas, tis.*

Glázzom, Glaszno. *Vocè, canorè, sonorè.*

Glázzovit, ta, to, imenit, dobroga imena na glaszu. *Famosus, a, um, clara fama, clari nominis. quod quandoque in bonam, quandoque in malam sumitur partem. Quando in bonam. v. Chesztit. Quando in malam. v. Glasz. n. 3. 2. Glaszovit, ta, to. t. j. dobroga glasza. Vocalis, e. v. Glaszén. n. 2.*

Nayti ova réch govorisze od glasza, ili zvechanya, koje vu chász zloga vremena od vétrov, y zléh oblakov mey szobumsze bijuch biva. odkud: *Sonoritas, & sonoritas, govorimo, tempestas sonora. 3. Glaszovit. v. Glasza chisztoga.*

Gláva. *Caput, tis, Cephalá, Cephale, es. Prov.*

Kád piana dremlje glava,
Vszakom mésztu rada szpava.

2. Kî iz glave miszli puszti,
Dobrum volyum lahko tuszti.

2. glava szlaba, *caput invalidum. 3. glava velika. v. Glavina. 4. glava mertvechka, (D.) martachka glava, humani capitis os. v. Lubanya. 5. glava, prichetek mal ú knyigah. (D.) poglavje, caput, capitulum. ut: In libro geneleos capite primo. ú knyige naroda poglavju pèrvom. 6. glava, y prichetek, caput, & origo, caput, & principium. ut: caput, & principium factionis. Ar velimo lepo: Hac res nec caput, nec pedes habet. Ovo duguvanye nit pochetka, nit zvrhe,*

ili koncza ima. 7. glava velisze y pèrva summa pènez na interes daneh, *caput. 8. glava maka, kukolya, y ofzta-loga dracha, vu koje szeme sztoí, kak y ú luku, jagode, &c. Scapus, pi. v. Jagoda. 9. Glava, y pochetek, glavat ili poglavar. Dux, cis, Princeps, Archos, ei, Antesignanus, Auctor, Dux, & Auctor, Princeps, & Dux, Fons, & Caput. Cic. semper conjungit. 10. glava voyzke, Tribunus militum. v. Glavar. 11. z-dvemi glavami. (D.) dvozglav, biceps, tis. 12. z-tremi glavami, [D.] trozglav, triceps, tis, Tricephalus. 13. glava sztúpa, nadsztupje, epistilium, ij. 14. glava chaulena. v. Glavicza. n. 6. Glavách, t. j. tvrde glave. v. Glavat. 2. glavách ribicza, Gobius, ij, & Gobio, onis. v. Capito. n. 1. & 2.*

Glavár, Poglavar. *Antes, ium. v. Glava. n. 9. odkud poglavariszem: Prasum. 2. glavar, t. j. [D.] poglavicza, sztaressina, Superior, oris. 3. glavar nad szokachi, [D.] kuhari, Praefectus cocorum, Archimagyrus. 4. glavar nad konyaniki, Magister equitum. 5. glavar nad peharniki, Praefectus pocillatorum, Archoinochus, chi. 6. glavar nad dvorjaniki, Praefectus aulae. 7. glavar nad komorniki, Praefectus cubiculariorum. 8. glavar nad piszci, [D.] nad piszari, Supremus Cancellarius, Protho-Notarius. 9. glavar nad velikemi brodi, Galiami, Barkami, Chiliarchus, chi. 10. glavar nad marhum, ili svinum, Magister pecoris. 11. glavar nad kolnemi puskami, ili [D.] topovi. Praefectus rei tormentaria.*

Glavat, ta, to, kay ima veliku glavu. *Capito, onis, capitatus, a, um. ut: porrum capitatum. y vszaka sztvar, koja ú glavu raszte capitosus, a, um. Nayti Capitosus, a, um per Transl. zlamenuje tvrde glave chloveka, i. e. Cervicosum. v. Capito. n. 1.*

Glavaticza riba. *Tructa decumana. 2. glavaticza, preszad, surculi, l. plantula & caulium.*

Gla-

Glave vĕrh. *Vertex, cis.* 2. glave zadnyi kray, zatilĕk. *occiput, is.* 3. glave pĕrvi kray, Teme, *synciput, is.* 4. glave pol bŏli, *Hemicrania.* 5. glave vfze bŏl, *Cephalea, &* 6.

Gláve, sztarešine, poglavicze. *Optimates, um.* v. Glavni. n. 4.

Glavicza. *Capitellum, li.* 2. glavicza ú knyigah, *capitulum, li.* 3. glavicza, bresa-nyek, [D.] bardašcze, *collis acclivis, cli-vus, vi.* 4. glavicza orusja. v. Balangya. 5. glavicza luka, *caput caparum.* 6. gla-avicza chavlĕna, t. j. chavlov glava, *Bul-la, &* 7. glavicza chešynaka, *caput alij.*

Glavina kolna. *Modiolus, li.* v. Pešcha. Item v. Basis. n. 5. 2. glavina, glavĕtina, glavurina. *caput grande.*

Glavna štvár. *Caput rei, substantia, l. sušna rei.* 2. glavna odluka, y zgovorjenye. *capitalis sententia.* 3.

Glavna pĕgreska, *capitale crimen.* 4. glav-na teškoča, *gravedo capitis.* 5. glavna bŏl. *Cephalalgia, cephalea, &*

Glavní, na, no. *Capitalis, le.* 2. glavni ne-priatel, *capitalis hostis, perduellis.* 3.

Glavní, na, no, pĕrvi, poglavni. *Præci-puus, primarius, a, um, principalis.* 4. glavni lyudi, t. j. nayvekšĭ, naypervei, glave ú oršzagu, &c. *Primores, um, mag-nates, summi viri, primates populi, opti-mates.*

Glavnicza, ili glavno vu kakovom tĕr-štvu, parteke, robe, pĕrvi dobitĕk. *Sors, tis.* v. Glavna štvár. n. 1.

Glavnya gorucha. *Torris, is.* 2. glavnya ugassĕna, ogorĕk. *Titio, onis.*

Gléd, [D. it.] zamira, zamerka. *Aspectus, ūs, visus, conjectus oculorum, obtutus.* v. Pogled.

Gledališche opchinszko. v. Amphithea-trum, tri.

Gledalacz. v. Gleditel.

Gledanye. *Aspecttio, onis, Aspectus. Specta-tio.* 2. gledanye, pazenye. *Inspectio, onis.*

Gleditel, gledavec. [D.] gledalacz. *spe-*

ctator, oris, spectans, Inspectans, tis. 2. gleditel, koi pazi na šztrafe, *specula-tor, oris, catafscopus.* v. Sztrašecz. 3. gle-ditel, uhoda, koi pred voyšzkum hodi, y gledi, akobi gdĕ nepriatel bil. *Ex-plorator, Indagator, speculator, oris.*

Gleditelicza. [D.] gledalicza. *spectatrix, cis.*

Gledim - deti. (D.) gledam - dati. *Aspicio, is, ere, Intueor, contueor, aspecto.* 2. gle-dim v - nutĕr, ú nutra. [D.] virim riti. *Inspicio, is, ere, Introspectio.* 3. gledim gorĕ. *suspicio, is, ere.* 4. gledim dolĕ. [D.] gledam nizdolu, nizbardo. *despi-cio, cis, ere.* 5. gledim chez koju štvár, pĕgledam. [D.] provirivam, proziram. *prospicio, is, ere.* 6. gledim okolu, *circum-spicio, is, ere, dispicio, oculis collustro, huc, atq, illuc oculos circumfero.* 7. gledim nazad, [D.] natrag gledam. Obaziremšze - zreti-šze, Obziramšze - ratišze. *Respicio, is, ere, Retrospectio.* 8. gledim vuperto. *Fixe, in-tueor, specto.* 9. gledim šztrašno, y hu-do. *Torvis oculis aspicio, Torvè intuèor.* 10. gledim jednom šzamo okom. *Altero tantum intuèor oculo.* 11. gledim šzuproti šzunczu. *Intueor adversus solem.* 12. gle-dim vuprav, raven gledim. *Intueor rectis oculis.* 13. gledim krivo, na šztran gle-dim, zpod oka, na hero gledim. *ob-liquè intuèor, limis oculis aspicio.* 14. gle-dim, ogledamšze. *Respecto.* 15. gledim, nagledamšze. *Aspicio pro libito.* 16. gle-dim, razgledam. [D.] pázim pomno, pomnem okom razbiram. *perspicio opti-mè.* 17. gledim, v - gledamšze ú koga. [D.] šztrelyam okom. *Imobilibus oculis intuèor.* 18. gledim šzerdito. *Iratis ocu-lis aspicio.* 19. gledim, zagledam mar-livo, *penitus aspicio.*

Glefĕny. *Talus, li, Taxillus, li.*

Glefnyafzt, komu glefnyi van puče. *Sc-aurus, ri.*

Gliha, jednachenye, jednakofzt. *par, ris, Æqualitas, tis.*

Glifzta. [D. Guja, Czarvi] kuliko ze-mel-

melfzka, tuliko y vu chloveku, y sivine. *Lumbricus, ci, colubra cæca, animalia ventris.* nayti ú chloveku y *Tinea* ime-nujefze. v. *Ascharides, & Blininthos.*
Glifztav, koi glifzte ima. *Tineofus, ver-minofus, lumbricofus, blininthofus, a, um.*
Glifzteni beteg. (D.) glifztina boleszt. *Vermina, orum.*
Remed. Detcze glifztam, kafzu pod-lofna, hafzne jefzti grozdiche primor-fzko vekfe, ali menfe, y to na tefche. *Lemnius.*
Gliva. (D.) Klobuchacz, pechurak. *Fun-gus, gi.* 2. v. Kehlya.
Glób. v. Birsag, y ofztala.
Glóbus, okrug, oblina, okolifche. *Glo-bus, bi.* 2. globus, okrug nebefzki. *Globus cæli, sphaera cælestis.* 3. globus, okolifche fzuncheno. *Circulus solis.* 4. globus zerno pufkeno. *Globus, bi, pila muralis, pila plumbea, martio barbulus, globus tormentarius.* 5. globus, kuglya, káfze med kugline tache. *Globus, bi, sphaera, pila.* v. Kuglya.
Glódam, glogyem - dati. (D.) Harfztam, hrumani. *Os rodo, abrodo.* v. Glogyem.
Glóg, glogovina. *Rhamnus, ni, albus spi-nus, oxia, cantha, oxicanthos.* 2. glo-govina, ili zernye glogovo. *Bacca, oxicanthæ.*
Glogyem, glojem - dati. *Obmordeo, Cir-cum mordeo, es, ere, rodo.* v. Glodam, y Grizem. n. 1.
Glogyemfze - jemfze - datifze. *Corrodor, erus.*
Glojen, glodan, na, no. *Corrosus, a, um.*
Glojenye. *Corrosio, onis.*
Glubanya. *Cranium, ij.* v. Lubanya.
Glubina. (D.) Dubina, puchina, jáz, po-nor, propafzt. *Profunditas, tis.* 2. glu-bina vizoka morja, &c. (D.) dubina nedohitna. *Aquæ altitudo, altitudo ma-ris, summum aqua.* v. Vizina, Abyf-fus, y Baratrum. n. 2. 3. glubina do-brote neprefzesne. (D.) jáz nedohitne dobrote, previzoka dubina dobrote

neizmerne. *Bonitatis altitudo.*
Glubok, ka, ko. (D.) dubok, jazovit, ponorni, *profundus, a, um, altus, a, um.*
Gluboko. [D.] duboko, Nifzko. *profun-dè, altè.*
Glúh, ha, ho. *surdus, a, um, sensu audi-tûs, spoliatus, aures obtusas habens.* 2. gluh pofztajem, ogluhujem. *surdesco, is, ere, surdus fio, obsurdeo, obsur-desco, exsurdeo, exurdesco.* 3. gluha, ili gluhoga chinim. *exsurdo, as, are, sur-dum reddo, surdo, as.* 4. gluhogafze ú-chiniti. *surdum se præbere, l. facere.*
Gluhák. [D.] gluhacz. t. j. priglüh, ma-lo gluh, koi né zevfzema, neg nekuli-ko gluh. *surdaster, ri. surdulus, semisur-dus, li. Foem. gluhacha. surdastra, sur-dula, semisurda.*
Gluhafzt, ta, to. *surdaster, a, um, surdu-lus, semisurdus, a, um.*
Gluhota, gluhofzt. *surditas, tis.*
Glumàch. [D.] glumacz, l. Hlumacz, prikazalacz, t. j. koi rechjum, rukami nogami, y zevfzem fivotum norie ka-fuch fzmeh chini. *Histrion, Istrion, onis, Hister, ludio, ludius, jocularior. Homo histrion, comedus, scenicus.* In foem. gen. *Ludea, & jocularix dicitur.* v. Salecz. n. 1.
Glumpák, glumpes, Bedak, Bedalo, Tup, y zabliv chlovek. [D.] lud, lud-jak, Budalak, zablenuť. *stupidus, Bar-dus, stolidus, Truncus, stipes, stupidus, & bardus, stupor.* Foem. glumpacha. *stu-pida, stolidus mulier.* v. Lud.
Glumpáfzt, ta, to. *stolidus, stupidus, a, um.*
Glumpáfzto, glumpavo. *stolidè, stupidè, Bardè.*
Glufecz. v. Gluhak. *Prov.*
 Zahman glufczu bedak poje,
 Y pred fzelepczem piŝzma ŝtoje. *Ritt.*
 G ante M.
Gmánya, opchina, lyuczto, pùk. *Respu-blica, a, politia, status civitatis, urbis &c.* 2. *munia comunitatis, monimenta com-*

munia, ut: *communes sylva, terra, &c.*
 Gmazím - zeti. [D.] ganzim. *Scateo, es,*
emaro. 2. v. Puzim. n. 2. & deinceps.

G ante N.

Gnàt, l. Ghnàt, cziv od goléna. v. Czipel.

Gnéchyak. v. Korito. n. 2.

Gnòja pùn, ognojen, na, no. *Purulentus,*
Tabidus, a, um. de animalibus dicitur.
 2. gnoja vřzakojachkoga puno méřzto.
locus fimo, l. letamine plenus.

Gnojèn, na, no, ognojen. *suppuratus, a,*
um. 2. *stercoratus, fimatus, a, um.* 3.
 v. Suppuro. 4. v. Ognojen, t. j. Na-
 gnojen.

Gnòim - iti. [Scl.] Gyubrim - biti. *Fimo,*
as, are, stercoro, as, Fimum agris fecun-
ditatis gratià adhibeo, stercore agros saturo.
 v. Nagnajam.

Gnoische. v. Gnoynische.

Gnóy ú řzkule, rane, mozolu [D.] chi-
 rjaku, ali koi iz nyih ván teche.
pus, ris, sanies, Tabes. v. Exanio. 2.
 gnóy, řzmrád, gnyuřz. [D. it.] řzmet-
 liřche. [Scl.] gyubre. *Fimus, mi.* (Plin.
in neut. ponit. Fimum turturis albugines
extenuat. lib. 29. C. 6. Apul. fœmin.
utitur. De liquida fimo.) letamen, nis,
Recrementum, Retrimentum, stercus. v.
 Drek. n. 1. 3. gnoy, gyubre konyřzko.
Fimus equinus. 4. gnoy volovřzki,
 layno, [D.] Baloga, Balofina. *leta-*
men bovis, Fimus bovillus, stercus bovi-
num, onchoa. v. Volovřzki n. 1. 5. gnoy
 od vekře marhe. *Fimus armentinus.* 6.
 gnoy ovchij. *Fimus ovinus, & ovillus.*
 7. gnoy kozij. *Fimus caprinus, sic Asi-*
ninus, Anserinus, &c. 8. gnoy miřij,
 ali řtakorřzki. *muscerda, a.* 9. gnoy
 řzviniřzki. *suscerda, a.*

Gnoyna kola. *Plaustrum stercorarium.* 2.
 gnoyne roglye, [D.] ville. *Furca ster-*
coraria. Akorřzu od řeleza, dvemi, ali
 tremi zubmi, kramp. *Bidens, Tridens,*
 govorimo.

Gnoynicza. *Nautca, a.* 2. v. Jafzla.

Gnoyník. *Ager fimatus, stercoratus.*

Gnoynische. [D.] Gnoische, Bunische,
 kozao. *Fimetum, ti, sterquilinum.*

Gnyetem-řzti. *Premo, is, ere, Initor alicui*
rei cum pondere.

Gnyézdélcze, malo gnyezdo. *Nidulus, li.*

Gnyézdó. *Nidus, di, Avium domicilium,*
 1. *cubile.* 2. gnyezdo napravlyam, t.
 j. gnyezdimřze. *Nidifico, as, are, Ni-*
dulor, nidum facio, fingo, construo.

Gnyida. *lens, dis. ova pedicularum capillis*
adherentia, quæ tolluntur adipe canino.
Plin. lib. 29. C. 6.

Gnyidav, va, vo, Gnyidavecř - vicza.
lendinosus, a, um.

Gnyiem - gnyiti. [D.] gniem, řtetimřze.
Putresco, is, ere, putrefio, Tabesco (Ta-
bui, zegnyilřzem, [D.] Izagniořzam,
Iřtetiořzamřze,) Tabidus fio, Tabeo,
putreo, & corrumpor, Fraceo, Fracesco,
marceo, marcesco.

Gnyíl, la, lo. [D.] gnio, zagnio, la,
 lo, iřteten, na, no. *putridus, Tabidus,*
marcidus, fraccidus, corruptus, & in pu-
tredinem resolutus, a, um. putris, & tre.
 2. gnyil řzír. *Apros, marcidus, putri-*
cus caseus. odkud *Saprophagi* veleřze,
 koi gnyilo radi jedu. v. *Plin. lib. 28.*
C. 9. de co, & ejus utilitate.

Gnyilad. v. Gnyilocha.

Gnyílo. *Putridè, Tabidè.*

Gnyílocha. [D.] gnyilad, gnyilofřt,
 gnyiladina, řzagnitje. *Putredo, Tabes,*
marcor, putrefactio. 2. gnyilocha, gny-
 lad beteg, gdà chlovek ne jé, alimu
 iz gërla zlo vonya, ali kařfely ima. *Ta-*
bes, is, Tabo. Ind.

Gnyilovàt ta, to. v. *Argilosus.*

Gnyíu, Naglořft, jadovitořft, nagla
 řzerditořft, pomama, řzmamlenye,
 Biéřz. *Furor, ris, Rabies, ei, Rabia, a,*
mentis gravior diuturniorqve abalienatio,
mentis ad omnia cecitas, insania mentis.
 v. Fuczanye, y Gnyivanye.

Gnyívamřze, jako řzerdimřze, [D.] ja-
 dovitimřze, Beřznimřze, &c. *Furo, is,*
ere, Furiosus sum, Furore exagitor, In-

sanio Insanio, ac furio ex furore savio, pra ira, furore, stulto similis fio, Bacchor, & furo, Furore inflammor, sensu mentis abeo, Furore praeceps feror. 2. Nedofztojamsze. Indignor, aris.

Gnyivën, Razfuczán, nagel, a, o. [D.] Pomaman, Bészán, jedovit, szardan, Razjeden. *Furiatus, Furore concitatus, Furore exagitatus. 2. Gnyivën jako, kruto razfuczán. [D.] vehoma razjaden. Furibundus, a, um, Furiens, Furore inflammatus, mente incitatus, è mentis suæ statu dimotus, Thyrsus, si. v. Razszergyen.*

Gnyivanye. v. Gnyiu. n. 1. 2. gnyivanye, nedofztoynofzt. [D.] Nedofztojanye, Nepodnofznoft. *Indignatio, onis.*

Gnyivem, Razfuczavamsze. *In furorem agor, Furore incitor, Furere incipio, Furore praeceps incipio ferri.*

Gnyiuafzt velifze, od kojega retko krat odhaja nagloft, y szerditofzt. *Furiosus, amens, demens.*

Gnyiuo, naglo iz szêrditofzti. *Furialiter, Furenter, Furiosè, Insanè, Rabiosè, Rabidè. 2. Gnyiuo. v. Nemilo. n. 2. 3. Nedofztoyno, Nepodnofzno, Indignè. kakti, gnyiuo, ili nedofztoyno je priel. Indignè tulit.*

Gnyúfz, odurnofzt. [D.] gadnofzt, marzenye. poganofzt, gnyufzoba. *Nausea, a, abominatio. 2. Spurcitia, spurcitas, sorditudo, impuritas.*

Gnyufzën, na, no. (D.) gadan. *Abominabilis, le, Nauseabundus, Detestabilis, le. 2. v. Gnyufzni.*

Gnyúfzim - sziti, durim drugomu. *Nauseo, as, & nauseam induco alicui. 2. v. Szmradim.*

Gnyufzimifze - szitifze. *Nauseo, as, are, Abominor, aris.*

Gnyúfzni, na, no. (D.) gadni, na, no. *Sordidus, immundus, impurus, a, um. v. Nechifzt. n. 1. y Szmradliv.*

Gnyúfzno, odurno. (D.) gadno, gardo, &c. *Abominabile, execrabile. 2. v. Nechifzto.*

Gnyufzoba. (D.) gadnofzt, marzenye. *Abominatio, onis, detestatio, execratio. 2. Immundities, sordes, spurcicies. v. Fœditas.*

G ante O.

Gobíno. v. Pira.

Gód. (D.) Blagdan, szlavni dan, szvetachni dan. *Festum, ti, festus dies, sacer dies, dies solemnis, festus dies anniversarius, anniversariâ celebritate recurrens dies. Feria, arum, festi dies.*

Godeno vrême, desgyeno. *pluvium tempus.*

Godim - diti, Ugajam - goditi. (D.) szladim, nazladujem - diti, udrasivam. *Delecto, as, are, oblecto, jucunditate afficio, complaceo. kakti, godimi. Delectat, l. oblectat me, volupè, gratùm, jucundum, delectabile, deliciosum est mihi, sapit mihi, v. Dragomije.*

Godina, desgy. (Scl.) Kísa. *pluvia, a. 2. godina tiha, gda po malom sperfi. psecas, dis. 3. godina nagla. Imber, bris, nimbus. v. Desgy. 4. v. Godische.*

Godische godina. *Annus, ni. v. Lèto. 2. godische zverfseno. Annus vertens, annus absolutus, l. elapsus. 3. godischea jednoga. Anniculus, li. ut: puer anniculus. dète jednoga godischea, annarius, anotinus, annuus, annitus. 4. godische dve. Biennium, ij. 5. godischea tri. Triennium, ij. 6. godischea chetiri. Quadriennium. 7. godisch pét. Quinquennium, ij, lustrum, ri. 8. godisch feszt, Sexennium, ij. 9. godische szedmo, Septennium. deszeto, Decennium. 10. Szto godisch, Saculum, li. 11. godische presztupno, Annus bissextilis, Intercalariâ. v. Bissexthus.*

Gojën, na, no. v. Hranyen. 2. v. Tufzten.

Gojénye. v. Hranenye. 2. v. Tufchenye.

Goim

Goim - iti. *Foveo, es, ere, Refoveo.* 2. v. Hranim. 3. goim. *Sagino, as, are.* v. Tovim.

Gòl, la, lo. Szlèchen, na, no. (D.) Nagh, naga, nago. *Nudus, nudatus, Gymnus, a, um.* 2. gol, koi nema dlak, *Depiliis, is.* 3. *Metaph.* gol od blaga, *nudus ab omnibus rebus.* 4. gol od priatelov, koi nema priatelya, *Nudus ab amicis, inops amicorum.* 5. gol prez rodbine, *nudus à propinquis.* 6. gol od postenya, *nudus à decore.* ut: *mulier nuda à decore.* 7. gol ptich prez perja, *deplumis, is, avis nuda pennis.*

Golècz, golicza. *Impubes, is.* v. Dlake n. 3. 2. golècz riba, *piscis scambrius parvus.*

Gòlem, krupan, velik. *Magnus, vastus, a, um, valde magnus, grandis, iusta magnitudinis modum excedens.* 2. golém mechém, *evaginato, stricto gladio, stricto ense.*

Gòlen, noga od kolena do glesnya. *Crus, ris.* v. Tibia. n. 1. 2. golen ravna, (D.) upravna, *crus rectum.* 3. golen szkrivlyena, *crus pravum.*

Golèni rafireni. *Crura divaricata.* 2. Mezzo od golèni, *fura, a.*

Golér. (D.) Kolarin. v. Collare.

Goliat. *Goliatus, ti.*

Golím - liti, t. j. gola, ali naga chinim, izszlachim. *Nudo, denudo, as, are, nudum facio.*

Golína. v. Golota.

Gòlo. (D.) Nágo. *Nudè, simpliciter, & non fucatè, absque dolo.*

Golobràd. (Scl.) Chofaszt. *Imberbis, bis, Imberbus, a, um.* 2. golobrad, t. j. koi nema josche nit pavolicze. *Ephesus, bi, Impubes, & impuber.*

Gologlàv, va, vo. (D.it.) opuzo, opuzenak. v. Pleffiv.

Golonòg. v. Boszonog, l. Anypodetos.

Golóta. (D.) golina, naga, nagoaszt, golotina. *Nuditas, tis.*

Golùb pitomi, ali Golubicza. *Columbus, bi, Columba, a.* 2. golub hisni, (D.) kuchni, *columba cellaris, columba dome-*

stica, peristera, a. 3. golub divji, gcr-lach, (D.) grimach, grimis, *palumbus, & palumba, palumbes, is, torquatus, à torque, quo insignitur columba agrestis.* à divji proszti, *columba agrestis, columba livia.* 4. golub nit divji, nit pitomi, *columba miscella.* 5. golub riba morszka, *mustellus levis, palumbus marinus.*

Golùbich, Golùbek. *pipio, onis, columbulus, pullus columba, pullus columbinus.* 2. golubich divji, *palumbula, a, etiam Pipio, onis.*

Golubichicza divja. *Palumbula, a. à pitoma. Columbula, a.*

Golubínfzki, ka, ko, golubichji, ja, je, golubini, na, no. *Columbaris, & re, Columbinus, a, um.* ut: *columbinus finus.*

Golubínyak. (D.) golubnik. *Columbarium, rij, peristrotrophium, peristereon.* 2.

Hificze, vu golubinyaku, vu kojèh golubi sztanuju. *Columbaria fidelia, loculamenta, columbaria, cella columbaria.* v. Peristereon.

Gómila, gomulya. (D.) gromilla, na kùp nalog. (Scl.) värpa. *Congeries, ei, moles, & acervus lapidum.* 2. gomila szuhi zid zkamenya prez vapna, y morta, kak pri morju nachinyaju okolu tèrszja. (D.it.) ograda kamena. *Maceria, a, & Maceries, ei.*

Gómno. v. Drèk.

Gomnovál. v. Govnoval.

Gondòla. *Cymba, a. Linter, phaselus.* 2. gondolicza. *Cymbula, a, artuariolum, li.*

Gonetàm - tati, Narèchem. (D.) Nazivam. *Vaticinor, aris, divino, auguror, praesagio, praesentio, ariolor.* 2. gonetam po pticzah, travah, &c. *auspicor, aris, ago augurium, auguror.* v. Vganyam.

Gonetánye. *Divinatio, praesagium, praedictio, vaticinatio, auguratio, ariolatio, onis.* 2. gonetanye po pticzah, &c. *augurium, auspicium, vaticinium, praesagium, ij.* 3. gonetanye, prorokuvanye, *Propbetia, a. vaticinium, ij.*

Gonetka. v. Gonotka.

Goním-niti. *Depesco, is, ere, pecus deduco, mino, as, pello.* gonim szvine na passu, *ejicio sues pastum.*
 Gonimsze-nitise, pudimsze, tiramsze. *Pellor, eris.* 2. gonimsze *de canibus &c. dum maritari appetunt, dicitur.* v. Tiramsze.
 Gonotàn, na, no, v-gajan. (D.) ugonyevan. *Divinatus, a, um.*
 Gonotàm. v. Ugajam, y ofztala.
 Gonótka, zagonka, gonetanye. (D.) pritch. *Ænigma, tis, quæstio obscura, scrupus, obscuritas.*
 Gonótnik. (D.) gonetalacz, t.j. koi uganya. *Augur, ris, aruspex, auspex, divinator, ariolus, vates, fatidicus, augurator.*
 A akoje fena, *auspica, æ, saga, &c.*
 Góra, planina. *Mons, tis.* 2. gora viszoka. (D.) varhovita, uzbardovita, *mons acclivis, mons fastigosus, jugosus, clivus, praceps, altus, & præruptus, in clivum accuminatus.* 3. gora sztërma, *mons declivis.* v. Sztermovit. & Monticola. 2.
 Goré vèrhunëcz, ili (D.) vèrh. *Montis jugum, acumen, cacumen, columen, vertex, fastigium, supercilium, summitas montis.* 3. vu gore rojen, *montigena, n.æ.*
 4. vu gore sztojechi, *Monticola, æ.*
 Goré podnosje. *Montis radices.*
 Goré. *Sursum, supra.* 2. gorè. *superiùs.* 3. gorè idem, *Ascendo, is, ere, sursum feror.*
 4. gorè, dolè. v. Szimo.n.2. 5. gorè vifse, *altiùs, superiùs.* 6. gorè sztani, *surge,*
 Gorèk. v. Gorki.
 Gorènya, gornya. *Superiora.*
 Gorenje, sganye, ogeny, sár, (Scl.) vatra. *Flagrantia, æ. (status ipse flagrandi) incendium, ij.*
 Gorí. *Ardet.* 2. gorì. v. Gore.
 Goricza. (D.) Bardásce, glavicza. *Monticulus, li, collis.* v. Bresanyek. 2. Goricza vinogradszka. v. Promontorium. n.2.
 Gørje. *Pejùs, deteriùs.* 2. gorje chinim. v. Pohuyfavam. 2. na gorje dohagyam. *Ad deteriozem statum venio, devenio, per-*

venio.
 Gørji. *Deterior, pejor.*
 Gorím-reti. *Flagro, as, are, ardeo, ardesco, uror.* 2. gorim nenavidnosztjum, szèrditosztjum, &c. *Ardeo, æstuo invidia, irà, indignatione, &c.*
 Gorki, gorèk, ka, ko. (D. it.) gorup. *Amarus, amarulentus, a, um.* v. Suhkèk. 2. gorki nekuliko, *subamarus, a, um.* 3. gorèk posztajem, *amaresco, is, ere, amarus fio.* 3. *Transl. gorki, raztusen, nevolyen. Miser, affictus, &c.*
 Gorko. *Amarè, acerbè.* 2. *miserè.*
 Gorkoszt, gorkocha. *Amaritudo, nis, amarities, ei.* kakti, gorkoszt szèrcza, *amaritudo animi.*
 Gornicza, górno. *Jus montanum, ni.*
 Gornyak. *Montanista, æ.* 2. gornyak, t.j. koi prebiva vu gore, *montanus, a, um.*
 Górnji, t.j. pervei, sztarei, y poglavitei. *Superior, oris.* 2. gornji, nebeszki, koi je v-nebeszah, *superus, supernus, a, um. Cælestis, e.*
 Gorúche. (D.) plamenito, ognenito, vatreño. *Ardenter.*
 Gorúchem hotenyem. *Ardenti animo.*
 Gorúchi, cha, che. (D.) gorvuchi, cha, che ognenit, vatren. *Ardens, tis, flagrans, candens, ignitus.* 2. goruchi vuglen, serjavka, *carbo candens, l. accensus, ignitus.*
 Goruchicza. v. Gorusicza.
 Gorup. v. Gorki.
 Gorusicza. v. Mustarda.
 Goschénye. (D.) gozba, chasztenye, gosztbina. *Epulum, li, convivium, epula, arum, epulatio, dapes, um. accubatio epularis amicorum.* v. Blagovanye. n. 2. goschenye posteno, y mertuchlyivo, *convivium pudicum, & sobrium, convivium moderatum, & honestum, epula moderata.* 3. goschenye prez redno, prekoredno, *convivium inordinatum, epula profusa.* 4. goschenye veliko, y obilno, (D.) obilata, y goszpodszka gozba, *epulum magnificentissimum, convivium maximum, mirificum, &c. epula solem-*

lemnes, dapes largissima. 5. goschenye, kadeje vszega zadovolyno, convivium oppiparè apparatus, convivium omnibus rebus instructum. 6.

Uti poteris hic, his Adverbiis: Lautè, amplè, magnificè, ac splendidè. Vel verò ea in neutrum convertere, ut: lautum, amplum, magnificum, ac splendidum convivium, &c. 7. goschenye oszlaszno, proxeno, gingavo, (D.) picha, jezbi-bina, szladokuszna, izabrana, izvarna, cupedia, arum. lautitia, arum. 8. goschenye szvadbeno, (D.) pír, gozba pirna, convivium nuptiale. 9. goschenye po szvadbe, ili (D.) pírú drugi dan, repotia, orum.

Dicimus item Repotia ampliativè quorumcunque conviviorum reliquias. 11. goschenye mertyechko, karmina, (D.) martachka gozba, convivium, l. epulum funebre. 12. goschenye porogyenya, (D.) porodna gozba, babine, epulum natalitium. 13. goschenye mirovnó, ilipomirenja, convivium pacificatorium. 14. goschenye pripravlyam, (D.) szpravlyam gozbu, convivium instruo, apparo. 15. na goschenye zovem, voco ad convivium. A on koi zove. v. gosztitel. Gofzpá. (D.) goszpoja. Domina, Hera, &c.

2.

Gofzpá. (D.) gószpà, goszpoja. Per excellentiam, t. j. po izvísenyu, y izverfsenoszti, DEI Mater. Nafsa Gofzpa, Blasena Dèvicza MARIA, Domina nostra Benedicèta Virgo MARIA, ili Gofzpoja nafsá. 3.

Gofzpa kruto szpametna, mudra, y viteska. Heroína, &c.

Gofzpíicza. (D) goszpoicza. Herula, &c.

Gofzpòda. (D) goszpodo, vlasztiteli. Domini, orum. Prov.

Kay goszpoda obèchuju,

Podlofniki izplachuju. Ritt.

2. goszpoda velika ù orszagu, (D.) darfave, (Scl) ú vilaytu, Optimates, Primates, Magnates, um, Proceres. 3.

goszpoda Varaska, magistratus civilis, Patricij, orum.

Gofzpodar, t. j. Obiteli, drufine, [it. D] otacz od kuchye, kuchnik. paterfamilias, is, as, dominus domûs, Hospes, tis. 2. goszpodar goschenya, Archiposion, symposiarchen, prapositus, praefectus convivij. 3. goszpodar broda, [ili. D.] goszpodin, Navarchus, chi, praefectus classis, praetor classis. 4. goszpodar najveksi broda, t. j. ut marit: dicunt Patrun. Nauclerus, ri, Cic. Navicularium, & Naviculatorem vocat. 5. goszpodar chëtertoga dèla. Tetrarcha, &c.

Gofzpodaricza. materfamilias, Hospita, &c. 2. goszpodaricza, y goszpodinya, Hera, &c. 3. v. Gofzpa.

Gofzpodarim-riti, Hisum ladam, szkërbim. [D.] kuchyum vladam, sztedim, na domacha, ili kuchna pomnim, Brinimsze, &c. Rem domesticam administro, Rei domestica, & Familiaris sedulam curam gero, oeconomia insto, oeconomizo. 2. goszpodarim, Nafzta prijemlyem, Hospitor, aris

Gofzpodichich. Herulus, li.

Gofzpodichna. domicella, Herula, &c.

Gofzpodin. [D.] goszpoditel, vlasztelin, knèz, dominus, ni. 2. goszpodin velike vrednoszti, Heros eximius. v. Inclytus. 3. goszpodin, koi je jeden szám nad drugemi vszemi, Monarcha, &c.

Gofzpoditel. dominator, oris. kakti, goszpoditel vszèh sztvarih Bogh, Dominator rerum Deus.

Gofzpoditelicza. dominatrix, tricis. kakti goszpoditelicza sztvarih mudroszt, dominatrix rerum sapientia.

Gofzpodosztvo, [D. it.] goszpoduvanje. dominatio, onis, dominatus, ûs. 2. goszpodosztvo veliko, Velichansztvo, Dignitas, tis, dignitas celsissima, Dominatio amplissima, Authoritas, Amplitudo, &c. 3. goszpodosztvo. Ladanye, [D.] goszpodarstina, dominium, ij, possessio, onis.

- onis. 4. v. Gofzpoduvanye.
 Gofzpodujem- 1. duem- duvati, [D.]
 Gofzpodijm- diti, fztolujem - lovati.
Dominor, aris, dominium teneo, l. Dominatum teneo, jus, & imperium in rem aliquam habeo. 2. gofzpodujem, zapovedam na profztranom, na dalkom, *Latè dominor.*
 Gofzpodujuchi, cha, che. *Dominans, tis.*
 Gofzpoduvanye jednoga fzamoga nad v-fzemi, [D.] Ladanfztvo jednoga zvarhu v-fzih, ilifzamo vlasztitofzt. *monarchia, &*
 Gofzpon. *Dominus, ni.* 2. gofzpon. v. Gofzpodin. 3. v. Gofzpodar. 4. Gofzpon. [D. it.] Dúm. *Dominus, ni.* kakti, dúm Frano *dúm Pero, dum Pavo.* *Dominus Franciscus, dñus Petrus, dñus Paulus.* à *substantivo nomine dumo, genit. ma. Unde nomen Dominus communius convenit sacerdotibus, & minoribus officialibus. velut & in Croatico Gofzpon. In Dal. verò gofzpodin. Sacerdos. dúm. v. Dumo.* 5. Gofzpon fzam fzvoy, *potens sui.*
 Gofzponov, va, vo, [D.] gofzpodinov. *Dominicus, a, um.*
 Gofzt, prihodnik, fztanovnik. *Hospes, tis, Advena, & diverfor, oris.* 2. gofzt, [D.] gofztenik, gofzticza. *plur. gofzti, [D.] gofzteniczi, gofzticze. Conviva, & pl. Convivæ, arum, Hospites, um.* 3. gofzt nezvan, *Acleto.* *Prov.*
 1. Gofzt, y riba gdefze lyùbe, v-tretjem dnevu czenu gube.
 2. Nezvanomu gofztu cheszto, Za vratifze kále mefzto.
 Gofztenik. v. ostarias.
 Gofztilnicza, v. Ostaria.
 Gofztim - ftiti. [D.] chasztim, ftujem. *Convivio excipio, epulum præbeo, Convivium celebros, do, administro, apparo, instituo, Cibarijs tracto.*
 Gofztimfze - titifze. [D.] chasztimfze. *Epulor, aris, Convivo, & comessor, celebros Convivium.*
 Gofztitel. [D.] chaszttitel, gofztenik.

- Convivator, oris.* t. j. koi pripravlya gofchenye, y gofzti. v. Ostarias.
 Gotov, va, vo, fzpravèn. *promptus, Instructus, & expeditus, solutus, & expeditus.* v. Pripravèn. 2.
 Gotovemi pènezi kupujem. *emo præfenti, l. parata, aut numerata pecunia.* 3.
 Gotovi pènezi. *Pecunia parata.* v. Penez. n. 6. 4.
 Gotovi, zgotavlyay, zverffavay. *expedi, accelera, perfice.*
 Gotovim- viti, zgotavlyam, zverffujem. *Paro, Apparo, as, are, Instruo, præparo, adorno, Adorno, & instruo* v. Pripravlyam.
 Gotovina. v. Múka.
 Gotovo, v. Szpravno. n. 1.
 Govedàt. *Bubuleus, ci, Armentarius.*
 Govedim- diti, kàk govedo vòl, ali krava chinim. *Bovinor, aris.* odkud, koi druge ofzmehavaju, *Bovinatores* imenujufze. A obfanofzt, spot. *Bovinatio, onis, velifze.*
 Govedina, mefzo govedfzko. [D.] govedje. *Bubula, & Caro bubula, l. Carc bovilla.*
 Govedo. *plur. goveda, marha, fzkòt. pecus, udis, & pecus, oris, grex amentorum.* y govoriſze ofzobito od v-fzake fztvari na fsvetu fivuche zvan chlovèka. Takay od ríb, y od pticz pò diachki; A Horvatzki bolye vſze fztvari takove izrechesh po rechi [fzkòt:] A vole, krave po rechi [govedo] 2. govedo riba morfzka. *Bosmarinus, Vitulus marinus, squatina.*
 Govnen, na, no. *stercorosus, sa, um.*
 Govno, gnyufz, gnoy. *stercus, oris.* govno chlovechje, *stercus humanum.*
 Govnoval, kukecz, kayti globuscze iz lanyà konyfzkoga, y volovfzkoga napravlya, y valya po puteh. koje dobroje poſztaviti ú jamiczu, gde je gdo v-fztrelyen, y cheje globus ú nutre, arga hochetvan izvlechi. *Plin. lib. II. c. 28. Volvox, cis, scarabaus pilularis, melolontba, & Cantharis.* [D. it.] gundovay,

Govor, govorenye. [D. it.] Bészeda, B szedenye. *sermo, oris, loquella, locutio, colloquium.*

Govorenye idem. 2. govorenye pravo, isztinszko. [D.] isztinito. *Veriverbium, ij.* 3. govorenye lepo, [D.] uludno. *sermo decorus, elegans, politus.* 4. govorenye obilno, [D.] obilato. *dicendi genus liquidum, Fusum, profluens, copiosum.* 5. govorenye hitro, y naglo. *sermo incitatus, dictio, oratio incitata.* v. Berzo. n. 2. 6. govorenye készno, mudno. *sermo tardus, dictio, oratio, locutio tarda.* 7.

Govorénye vucheno, razlošno, Razborito. *Eloquentia, a.* 8. govorenye szkerbno, [D.] pomno zlošeno. *sermo elaboratus.* 9. govorenye gingavo, szlabo. *sermo, oratio, dictio exilis.* 10. Govorenye vnogo. *Battalogia, a, multiloquium.* v. synodia. 11. govorenye izebrano. [D.] krászna Bészeda. *phrasis, is.* 12. koi tesko govori. *Traulus, la, lum.*

Govorim-riti. [D.] Bészedim. diti, pravim. *loquor, eris sermocinor, For, Affor.* 2. govorim lepo y prikladno, *pulchrè, apposite, & ad rem loquor.* 3. govorim isztinszka, *Vero, as, verum dico.* 4. prov. vize jedna govori, *eandem contilenam cantat.* 5. govorim z-drugem, *confero sermonem cum altero, colloquor.* 6. govorim meršzko, y zlo, *Barbarè, & inquinatè loquor.* 7. govorim po volye drugoga, *Assentor, aris, Ad voluntatem alterius loquor.* 8. govorim úcheno, *loquor doctè, & literatè.* 9. govorim dobro diachki, ili latinszki, *perbene latine loquor, sine ulla barbariè loquor, loquor pure & emendatè.* 10. govorim po vuszteh y réchih drugoga, *loquor ex ore alterius,* 11. govorim zrézom, zrez govoim, *Asseranter loquor, Asserero.* 12. govorim proti, ali naproti drugomu, *Contra alium loquor, Obloquor.*

Govoritel. [D.] govornik, Bészednik, *sermocinator, oris, locutor, loquens.* 2. govo-

ritel szpametèn, izvèrššèn, *eloquens, tis, orator, oris.*

Govoritelicza. *sermocinatrix, locutrix, cis, loquens.*

Govorlyiv, va, vo. [D.] mnogo govorni, na, no. *Verbosus, sa, um, dicax, cis, Architectus Verborum.*

Govoriyivo, [D.] mnogo govorno. *Verbosè, dicaciter.*

Gòzba. v. goschenye.

G ante R.

Gràb dub. v. graber.

Gràba. [D.] prokop. *Fossa, a, Fossatum, Fossa, & agger, vallum, & fossa.* 2. graba potochna, [D.] prokop od potoka, *fossa fluvialis, Alveus, ei.* v. Slèb.

Grabàm-bati, [D.] prokapam-kopati. *fossam facio, fossa cingo, Fodio.*

Grabànye. [D.] prokopanye. *Fossio, onis, Fossura.*

Grabànt. [D.] drabant. *satèlles, tis.*

Grabàr. *Fossor, oris, fossor valli.*

Gràbèr. [D.] gràb dub. *Carpinus, ni.* 2. kay k grabru szlissa, grabrov, va, vo. *Carpineus, a, um.*

Grabiczà. [D.] prokopiczà. *Fossula, a.*

Grabim-biti, szilum jemlyem, otimlyem, jagmim. [D.] otimam szilum. *Rapio, Abripio, is, ere, per vim & cum festinatione accipio, diripio, Harpago, as.* v. gradus. n. 3. 2. grabim, zaimlyem vodu. [D.] czreplyem vodu, zahitavam vodu, *Haurio, is, ire, extraho, educo aquam.* 3. grabim sitèk, peszek, &c. *exhaurio, exinatio frumentū, arenam, &c.* 4. grabim, zubachim szeno, *foenum rastris lego, trabo rastris foenum.* v. grablyam. n. 3.

Grabitel. *Raptor, oris,*

Grablènye, jagmenye, szilum otimanye. *Raptus us, Raptio, direptio, Rapina, Rapacitas.* 2. grablènye vode. *Hauritio aquæ.*

Grablyam-lyati, zubachim-chiti. *Rastris, Rastris stipulos erado, evello, glebas contundo, comminuo, festucas tollo.* 2. grablyem

lyem v. ulachim. 3. v. Zubachim.
 Grablye, zubache, zubczy. [it. D.] gre-
 bulya, greblye. *Rastrum, tri, Rastelum,*
Trirastelum.
 Grablyivëcz. *Rapo, onis.* v. Grabitel.
 Grabröv. v. Graber.
 Grachem. v. Kvachem. 2. v. Krumpam.
 Grác. v. Gradecz.
 Grád. v. Tucha. 2. Grád. [D.] Tuargya.
Arx, cis, castrum, tri. prov. ki na zraku
 grade zida, videtic malo prida. Ritt.
 3. Kay szlovencki, y horvati ime-
 nuju grad, to dalmatini, y primorcki
 zovu, y derse za varas, kaytisze ù nu-
 tre grade, tak imenuju grad, kastel. 4.
 grád utvergyen zidmi. *Arx, l. civitas*
muris armata, & munita, &c. 5. grád po-
 glavit, përvosztolni. *metropolis.*
 Grádëcz nemski. [D.] nemacki gradacz,
 ali gracz ú Stajeru. *Gracium Stiria, sa-*
vorica. 2. gradëcz szlovenszki, Kastel, y
 meszto Biskupie zagrabeccke. *Gradeci-*
um, ij.
 Gradely. v. Roster.
 Gradích, mali grád. *Arcula, a.* 2. gradi-
 chi, stenge, [sl.] szkale. *Gradus, uum.*
 v. climax. n. 1.
 Gradím-diti. *sepio, is, ire, confepio, cingo.*
 kakti, gradim plotom. *sepio, l. cingo se-*
pe. 2. gradim, apud [D.] Upraulyam.
edifico, as. v. Nachinyam.
 Gradszki, ka, ko. *Arcensis, is, & se.* 2.
 gradszki, po gradszkó. *more arcensium.*
 v. Varaski.
 Gráh. *Pisum, si, plur. Pisa, orum.*
 Grahor, grahoricza, grahorka. *Astragalus,*
li. vicia, aphaca, orobus, os mundi.
 Graja, ograjanye, ograda. *septum, ti, se-*
pimentum. 2. graja. *edificium, ij, edifi-*
catio. extractio.
 Grakám. v. Kvachem. 2. v. Krumpam.
 Grán, ili szversih preobilneh, y zverhu
 obilneh obalitel. *Fronator, oris.* y veli-
 sze tuliko on, koi iz terszja rese, kuli-
 ko, koi iz dreva szeche. 2. grán obil-
 neh rezanye, obszechenye. *Fronatio,*

onis. 3. grán pun, granaszt, vejaszt. *fron-*
dofus, frondibus abundans. 4. vësz iz gran,
frondeus, a, um. ut: *frondea corona.* ve-
 necz iz kít, &c.
 Grana, szvërs, veja, kita. *Ramus, mi,*
frons, dis, termes, tis, Brachium arboris.
 v. Veja.
 Grane, veje, kitje resem, szechem,
 preszekam. *frondo, as, defrondo. prascin-*
do ramos. 2. grane, ili mladice izpuf-
 cham. *frondesco, is, er, frondes emitto.* 3.
 grane lamlyem. *decerpo, is, ere, l. de-*
fringo ramos.
 Gránëk. v. Gorek.
 Granicza, mala grána, Veyka. *V. Surculus.*
 Gránko. v. Gorko.
 Granonosz. kay grane donassa, ali je raja.
Frondifer, a, um, frondes ferens.
 Grëb kokosij, pafzij, cheperlanye. *scalp-*
tio gallinarum, &c. 2. Grëb. v. Grëb.
 Grëbem-szti, cheperklyam. [D.] cheper-
 lyam-lyati. *scalpo, is, ere, scabo: sic nam-*
que calepinus in hoc eodem verbo. scalpere,
Item gallina, ceteraque id genus aves di-
cuntur, cum escam humi quarentes pedibus
dissipant quis quiliis, Plaut.
 Grëben, chesely. *peçten, inis.* 2. greben
 na kojemsze lán miche. *peçten, l. hamus*
ferreus, peçten pro purgando lino. 3. gre-
 ben, na kojemsze vuna chese. *lanarius,*
l. lanaris. 4. greben, na kojemsze gla-
 vicze lana rihlyaju. *peçten ligneus.* 5. gre-
 ben, rosa kotova, &c. *crista, seu conus galli*
gallinacei, l. gallina, &c. 6. konyfszki, vo-
 louszki, &c. *dicitur enim eminentia illa in-*
ter scapulas, jubam, seu collum, & dorsum.
peçten dorsualis equi, bovis &c. 7. na gamile
 bolyesze reche giba, *gibus, bi, nego gre-*
 ben. 7. greben ostro, y okorno kame-
 nye, ostre pechine. [D.] krasz, grich.
cautes, is, saxa aspera, & abrupta, sa-
xa, & cautes, silices, & cautes, salebra,
arum. 8. greben, sztene, ili pechine
 ostre ú morju. *syrtes, um, scopulus, l.*
 Plur. *scopuli, orum.*
 Grebenicham - chati, grebenicze poka-
 pam.

pam. *propaga, as, are, traduco, traduces, rupos &c. facio.*
Grebenicza. *Mergus, gi, Tradux, Rupi, orum candofocus, propages, propago.*
Grebenit, ta, to, pun pechin, sztèn kameniteh. *scopulosus, salebrosus, a, um.*
Greblicza. [D.] grebalo. *prunarium, ij, Rutabulum. est illud instrumentum quò pruna è fornace extrahuntur.*
Greborder. v. *Vespillo, onis.*
Grèda, szlòg. *porca, a, pulvinus, lyra, lectus, lectica. nayti greda na vertu, ászlog na polju govorisze. v. Szlog. 2.*
Greda, Trám, szlème. *Trabs, bis, & Trabes, bis, Tignus, Tignum.* A navlasztito velika greda, ili Trám. [D.] *Tetiva. v. szlème. 3. greda izdelana. trabs evergenia. 4.*
Grede szkloplyene. [D.] szasztavlyene. *trabs compactiles. 5. gredè od jedne sztene do druge po sirine, po prekcze, ili po prechki. Transtra, orum. 6. grede polztavlyene po dusine, ali po zidu, sztene, &c. cantherij, orum. 7. grede szlafem, ili szklaplyem. contigno, as. 8. gréd szlofenye. Contignatio, onis.*
Gredem. v. *Idem.*
Gredicza. *parva lyra, lectulus, &c. 2. parva trabs, Tigillum, Tigillus, Transtillum.*
Greemsze. v. *Grejemsze.*
Gréh. pregreska, Fallinga. [D. it.] greska, szagreha, Blúd, zablud, krivina, zmenkanye, szlePOCHINSZTVO. &c. *peccatum, delictum, cti, crimen, culpa, labes animi, pracepti transgressio. 2. gréh navadni, [D.] obichayni. peccatum habituale. 3. greh vezdasni, delom uchinyen greh. [D.] delotvorni gréh, szagdasni, ili szadani greh. peccatum actuale, peccatum actionis. 4. greh szmèrtni, [D] szmartna zloba, gréh pogubni. peccatum, crimen mortale, lethale, l. exitiale. 5. greh glavni, glavna pregreska, peccatum capitale. 6. greh mali, mala greska, gréh odpusztni, [D. it.] greh profsztni, hodo tayni, skodotayni, peccatum veniale, venialis culpa.*

7. greh Adamov, narodni greh, iztochni, [D. it.] odvetni, oduetechni greh, *peccatum originale. labes originalis.* 8. greh, koisze chini z - deviczum, *stuprum pri. âkoi gressi, velisze, stuprator, oris.* 9. greh, koisze chini z - rodiczum, *Incestus, & incestum, ti.* A koi gressi *Incestuosus.* 10. gréh, koisze chini zakonškum. [D.] velisze prelyubodelnoszt. *Adulterium, ij.* A on koi z - takvum gressi. *moechus. v. Adulter.* 11. grehi nassemi dosliszmo vu ovu tugu, ali nevolyu. *nostris peccatis incidimus in hanc arumnam, l. in has calamitates, Nostris peccatis id venit, evenit, accidit.* 12. Prèz greha, chiszt od greha, neoszkrunyen, (D) Bèzgrisni. *Sine piaculo, sine labe* Kakti prez greha y truhe Devicza *MARIA. Sine labe Virgo MARIA. (D) Pravedna, y Bezgresna &c.* 13. Gréh, Blúd. *Error. v. Blúd.*
Grejem, l. *Greem Topim, Krepim. Calefacio, Calfacio, is, ere. Foveo, Refoveo, Focillo, &c.* 2. grejem guszto. *Calfacto, as.* 3. grejem dobro. *Calefacio luculenter.*
Grejemsze - tisze. *Focillor, aris, Callesfacio me, Calefio, Calefco.* 2. grejemsze na szunczu ú zime. *Apricor, aris. v. Priszjoja.*
Gresimsze - sitisze, szumnemsze na koga. *Suspikor, aris.*
Gresnicza. *Peccatrix, cis. Scelerata, a.*
Gresnik. *Peccator, oris, Sceleratus, ti.*
Gressim - siti, *Pregressujem, szkrunim dussu, jarmim, podjarmiti dussu grehom, krivem, zakrivelszem Bogu (D.) Szagressujem, szkriulyujem, oszkvarnujemsze grehom. Pecco, as, are, Delinquo, Contrabo, comitto culpam, scelere me astringo, devinco, vitium sceleris concipio, piaculum grande committo, Inquino, contamino me culpá, facio scelus, facinus perpetro, Flagitium patro, Prevaricor, Transgredior, violo mandatum, Animam peccato subjugo, gravo, &c. Animam sedo. 2. Gressim po neznanyu. Pecco per igno.*

ignorantiam, & imprudentiam. 3. Gressim po nezreche, nehotno vpadam u greh, *Fortuito pecco.* 4. Hotomcze, hotcze. (D.) Hotte gressim, namislyeno gressim, *Consulto pecco.* 5. Gressim po szlaboche, ali kerhkoche (D.) Szagressujem od szlaboszti, *Fragilitate pecco.* 6. Gressim guszto, (D.) cheszto, *Frequenter, l. frequenti usu pecco.* 7. Gressim vnogo, zapletamsze u greh, *Largiter pecco.* 8. Gressim z-rodiczum, *Incesto, as.* 9. Gressim zakonszkum, ili ka je udana, (D.) Prilubivam, oszkvarujem veru senitbenu, szramotim chaszto szvoga druga, hotimim, upadam u hotimsztvo, u prilubodinsztvo, *Adultero, as, Adulteror, aris.* 10. Gressim z-deviczum, *Stupro, as.* 11. Gressim szramotno, ili telounem grehom, *Obscenè pecco.*
 Gressni, ali gressen, na no. *Peccaminosus, a, um.*
 Gressnichki. *Peccatoris.*
 Gréz, blato mehko od vód nanoffeno, *Limus, l. limum, mi, cœnum.* v. kal.
 Greznem, greznujem, úgreznujem - nuti. *Impingo, incido in limum, cœnum, descendendo magis, l. profundius in cœnum, mergor in limo, absorbeor à cœno.*
 Griblya, t. i. jarek, kojega plúg chini. v. Razgon. 2. v. Jarék.
 Griblyam. v. Brazdim. n. 2.
 Grich. v. Greben. n. 7.
 Grichevit. v. Grebenit.
 Griéz, kassa psenichna, *Alica, a.*
 Griffpticza, y zvér, kay ti ima peruti, kotpticza, chetiri noge kot zver, y szpodobnaje k - orofzlanu, ili (D.) k - lavu *Gryphs, phis, Griphus, & Gryphus, phi.*
 Grimiz. v. Baršun.
 Gringlin. *Chloris, cloris, dis, clorion. luteola.*
 Grinta, ili grinte, dràch koi lán vese. *Cassura, a.* 2. grinta na glave chlovechje, (D.) gubba od glave. *Porrigo, inis, Alopecia, Achoras capitis, scabies capitis*

ulcerosa. 3. grinte sferbèche. *Scabies capitis, psora.* v. *Porrigo.*
 A on koi grinte takove ima.
Psoricus, a, um.
 Grintau, va, vo, grintavec, grintavka. *Porriginosus, a, um. Alopecus, ci.*
 Grip. v. mresa. n. 5.
 Grifa. (D.) szardobolya. *Dysenteria, a, Corrosio, tormina alvei, vermina, Grecè Scorphos, dolor ventris.* 2. v. Griz. n. 1.
 Grifau, va, vo. *Dysenteriacus, a, um, Dysentericus, Torminosus, a, um.*
 Grifaufzem, grifu tèrpim, od grifeszte trapim. *Verminor, aris, Ventris torminibus vexor, dysenteriam patior, dysenteria crucior.*
 Griva konyfzka, y osztale sivine y zvéra, t. i. Kultri na vratu. *Juba, a.* 2. griva guszta. *Juba comans.* 3. Griva. (Dal.) veleza meju med vinogradi. *Limes, tis.*
 Grivaszt, ta, to. *Jubatus, a, um.* ut : *jubati leones.* Kachetakay, koje kukme. (D.) Grebene na glave imaju, ali vrat, y glavu gorenosze, velesze, *Serpentes jubati.*
 Griz. *Morsus, us.* 2. griz chreu. *Corrosio, onis, tormina intestinorum, colica, vermina ventris, tormina.* v. Grifa. 3. Griz feludcza. *Cardiolgia, a, Cardiognos.* v. *Cardiacus.* 4. Griz némirnoszt dusse. *Morsus conscientia, conscientia cruciatus, conscientia pondus.*
 Grizem - szti, vjedam - szti. *Mordeo, es, ere.* Velimo y vgriszti, *Mordere.* v. Glojem, y Ogrizujem. 2. Grizém, svenkam, presivam. 3. (jém, poleg onoga. *Gen. 6. Tollestecum ex omnibus escis, quæ mandi possunt. Manduco,) mando, cibum dentibus conficio, rumino, mastico, remando.*
 Grizemsze vu szèrczu. *Argor, eris, conficior, crucior in corde.* 2. grizemsze od szferditoszti, *Crucior iracundiâ, exardesco iracundiâ.* 3. grizemsze, nemir imam dusse, *Mordeor conscientiâ, scrupuli conscientien*

- scientia exagitor, l. vexor.* 4. grizstifze od chërva duffnoga szpoznanya, *morderi conscientia.*
- Grizen, svenkan, na, no. *Mansus, masticatus, cibus dentibus confectus.* 2. grizen, z-grizen, *Corrosus, rosus, a, um.* 3. grizen od duffe, od chërva duffnoga szpoznanya, *Morsus conscientia.*
- Grizeno, z-grizeno. *Mansum.* 2. z-grizeno dati detetu ú vulzta, *mansum, l. mansa infantibus in os inferere.*
- Grizenye. (D.) grizd, grizna. *Rosio, onis.* V. Izgrizenye. 2. v. Grifa. 3. grizenye, popadanye duffe. chërva duffnoga szpoznanya, *Transl. Szveder, koi duffu verta. (D.) Sz-vardo, koi duffu varti, obad duffe. Conscientia ictus.*
- Grizicza. *Tormina, um. v. Griz. n. 2. 2. v. Chërv. n. 9.*
- Grizlicza. v. Chërv. n. 3.
- Grizuch. *Morsicatum.*
- Grob. [D.] greb. mefzto, ú kojemsze tela chlovechanfzka pokapaju, jama fzmërt-na, ukapna jama, temno pochivalifche mërtvih. *Sepulchrum, ri, bustum, monumentum, tumulus.* 2. grob zidani, raka, [D.] kameni greb, *Sepulchrum lapideum, crypta, a.* 3. grob prazen, lefz, [D.] fzmartni podak, martachka, ali fzprovodna z-graja, *Tumulus honorarius, cenotaphium.* v. Truga. n. 2.
- A on koi grobe kopa, pokopich. [D.] greboder. *Vespillo, onis.*
- Grobam-bati, grebenicze fzadim. v. Grebenicham.
- Grobje, pokopje. *Sepulcretum, ti. v. Czin-torom.*
- Grobni, na, no. *Sepulchralis, le.*
- Gröff. [D.] Knez. *Comes, tis, Comarchus.*
- Grofficza. [D.] Knegina, Knezova fena. *Comes, tis, [vulgò] Comitissa, a.*
- Grohochemfze - tatifze, fzmejemsze grohotom. [D.] Hrokochemfze. *Chachinor, aris, cachinno, immoderatè rideo, edo risus meros, l. dissolutos, do sonum vehementem risu.*

- Grohot, grohotanye, fzmeh z-grohotom, fzmeh velik, y nedofztojen. *Cachinnus, ni, cachinnatio, risus solutus, sonus vehemens, dissolutio risus, risus excessivus.* 2. grohot, skrobot, [D.] bahot, fzopot, fúm, zvek. *Strepitus, ùs, susurrus, murmur, sonitus, strepitus, & fremitus.* Ar velimo: Kak to voda grohoche, grohotom teche. Kakti, tey grohotomfze fzmeje &c.
- Grom. v. germlyavicza. 2. [grom scl.] *Fulmen, nis. v. Trefzk.*
- Gromacha. v. Gomila.
- Grosnya. [D.] Pretna, plur. Pretne, zapretenye. *Mina, a, denunciatio, onis. ut: neque pollicitationibus, neque denuntiacionibus.* Niti obetanyem, niti grosnyum, ili [D.] Prietenyem. *Minatio, comminatio, minitatio.* 2. grosnya nehafznovita, [D.] Pretna zaludna, tascha. *Mina innanis.* 3. grosnye hafznovite. [D.] Pretne korifztnë. *Mina vera.*
- Grott melinfzki. *Catillus, & catillum, li, v. Meta. n. 4.*
- Grozd. *Racemus, mi, botrus, botryon, scapus vitis.* Prov. od terfza [D. od loze] grozd. *Nec feroces progenerant aquila columbas.*
- Grozda jagoda. *Acinus, l. acinum, ni.*
- Grozdëk. *Racemulus, li.*
- Grozdafzt, ta, to. *Racemosus, a, um.*
- Grozdene pechke. *Vinacea, i. e. granula illa lignosa, qua in uvarum acinis nascuntur. Col. lib. de arboribus c. 9. Ut autem uva sine vinaceis nascantur, malleolum (mladiczu) scindito, ita ne gemmae laedantur, medulamque omnem eradito: adulta vitis talis, uvas sine vinaceis creabit.* Pache vez trop morefze rechi.: *Vinacea, a. Legitur in gener. maf. Vinaceos, & infem. Vinaceas, & adjective. Vinaceus, a, um. v. Tropine.*
- Grozdiche kramarfzko fzuho, Czvevebe. [D.] zibib mali, *Passula, arum, uva passae minores.* akoje vekse, ali debelo, *Uva passa, uva passa major.*
- Grozdje. *Uva, a, uva, arum.*

Fele, ili vĕrszti grozdia.

Grozdje, Tĕrszaplod. *Uva, a.* 2. grozdje kozji czeczĕk, kozjak. *Uva bubamina, uva albumostros.* 3. grozdje muskatel, muskatno grozdje, muskat. [D.] Pehe-lino grozdje, muskatio, *uva muscatella, uva appiana, muscatula, Apiaria.* 4. Grozdje volovina, podbel, morschina, [D.] Trebidrag, y vĕzako rano grozdje velisze: *Uva julia.* y kayti pchele kruto na nye szile, moresze takay rechi, *Uva apiaria, Apiana, a.*) *uva pracoces, visula, a.* 5. grozdje hitro, y bĕrzo zrelo, *uva precocia, uva pracoqua, uva precia.* Koje, ako hoches, dati jofche hitreje bude zrelo, takje guszto krat prahom poszipavay, kakti y tĕrlz okol korena. 6. grozdje tvĕrde jagode, *Uva duracina, duratina, durativa.* 7. grozdje koszmato, *Uva lanata, uva lanuginosa.* 8. grozdje zmessano, ili vech fel, *Uva miscella.* 9. grozdje na szunczu poszuffeno, *Uva insolata.* 10. grozdje vertno, kojeszze jegrist zove, od nekoih morszko grozdiche. A od nekoih sz-Ivana, kayti okol Ivanya zrelo biva, *Uva spinosa, uva crispa, uva intorta.* 11. grozdiche primorszko szuho, *Astaphis, astaphida.* v. grozdiche kramarszko. 12. grozdje pĕz pechke, *Æsgigarton.* 13. grozdje zrelo, *uva matura, uva edulis.* 14. grozdje ha pol zrelo, *uva semiacerba.* 15. grozdje szlatko y puno mosta, namostno, [D.] opolito, vinovo grozdje, *uva apryna, uva mustifera.* 16. grozdje kĕszno, *uva serotina, uva tarda.* 17. grozdje podugovato, *uva daçtilis, daçtilydes, l. daçtilidos.* 17. grozdje obesseno zachuvanye, *uva pensilis.* 18. grozdje dobro za zobanye, *uva cibaria, l. esuaria.* 19. grozdje iz kojega nebiva vino, negje szamo zazobanye, *uva edulis, Traxinos.* 20. grozdje, kosze zpraulya, dasze snyim ũ napredĕk zachinya, *uva conditanea.* 21. grozdje nezrelo, *uva imma-*

tura. 22. grozdje kyszelo, *uva acerba.* 23. grozdje primehko, prizrelo, *uva semirecta.* 24. grozdje mehko, *uva victa, uva mollis.* 25. grozdje jagodno, *uva acinosa.* 26. grozdje, gda pochinya zreleti, y vech farb dobivati, *uva varia.* 27. grozdje cherlyenkaszto, belo, cherno, &c. *uva rubens, alba, nigra, &c.* 28.

Grozdje divje, Vinika. *Labrusca, a.*

Grozimsze - szitiszze. (D.) Pretim - zaprechujem. *Minor, aris, Insequor minis, minaciter cum aliquo ago, minas iactio, minas infero.* v. Eminor. 2. grozimsze jako, y z - velikem zlom, *Interminor, aris.* kakti, groziszze daga hoche ubiti, *Interminatur vitam, i. e. minatur se velle occidere eum, cui minatur.* v. Pritim. 3. grozimsze malo, (D.) Proprichujemiszze, *parum, l. modicum minor.* 4. v. Nagrasamsze.

Grozitel, ki sze nagrafa. (D.) Pritnik. *minax, cis, minitans, tis.*

Grozlyivo. (D.) pritlivo, z - pritnom. *minaciter, minanter, minitabiliter, Veteres dicebant.*

Grozne szuze. v. Tufne.

Grozni plach. v. Tufni.

Groznicza. v. Zimlicza.

Grozno. v. Tufno.

Grub, ba, bo. (D.) Neprisztal, la, lo. *Deformis, is, e. Turpis, Foedus, Teter.* v. Gĕrd.

Grŭba. (D.) Neprisztala. *plur. num. Deformia, Turpia.* ut: *deformia verba facta, &c.* grube rechi, &c.

Grŭbo. (D.) Neprisztalo. *Fædĕ, Turpĕ, Turpiter.* v. Gĕrdo.

Grubŏcha, grubota. (D.) Neprisztalnoiszt. *Deformitas, tis, Fæditas, Turpitud.* v. Gerdoba.

Grŭda. *Gleba, a, Gleba terra, Frustum terre.* 2. gruda zelena. v. Cespes. 3. gruda szoli, *Grumus salis.* 4. grude razbijam, *Glebas comminuo, l. confringo.*

Grudalzt, ta, to. *Glebosus, a, um,*

Grŭ-

- Grúden. (D.) Profzinacz. *December, bris.*
 Grudi, Perszi. *Pectus, oris, Thorax, Thoracia.*
 Grudicza. *Glebula, a.*
 Grùm riba morfzka. *Conger, Congrus, & Congrum, gri.*
 Grùnt. *Fundus, di. v. Baschina.*
 Grúscha, v-traganye, vegyanye, lenofzt. (D.) *Lenobia, doszada, unenija. Tedium, Fastidium, ii.*
 Grufzten, na, no. (D.) *Dodian, doszadjen, doszadliv. Molestus, a, um, gravis, odiosus, qui alicui officit, nec sinit eum quiescere.*
 Grufztimisze, utragamisze, vegyamisze. (D.) *Doszadivami, mrazimisze, lenimisze. Tadet, Piget me, Pertadeo, Tadio afficior.*
 Grufztisze. *Tadet.*
 Grufztno. (D.) *Doszadno. Molestè, graviter, agrè.*
 Gruy riba morfzka, Ugor. *Congrus, gri. v. Grum.*

G. ante, U.

- Guardian. *Guardianus, ni.*
 Gùba, kraszta, Beteg. *Lepra, a, Elephantia, Elephantiasis. 2. guba, koja biva iz szunchenoga zapechenya na drevu, Fungus, gi, Clavus, Patella. Kayfze takay razmeti more od skriplyeu, y od gliv. A zemelfzka guba szamo velisze. Fungus, gi. 3. Pri dalmatineh guba, guber, odelo, pokrovicza, Bilyacz, Bil. Tegmen, nis, Lodix, cento, stragulum, gausapè, Teges. v. Guny.*
 Guba glauna. v. *Grinta.*
 Gubas barsun. [D.] *velut rudaszt. Holofericum vilosum, hirsutum.*
 Gubav, va, vo. [D.] *gubbav, krasztau. Leprosus, Elephantiacus, Elephantiasis laborans. 2. v. Gubav. v. Grintav.*
 Gubecz. [D.] *gubicza, Rillo, Trubicza, Turin zverinszki. Riçtus, ùs. 2. gubecz szvinszki, Rostrum porcinnm, proboscis porcina. 3. gubecz paszij, Rostrum canis, &c. 4. gubecz mali, Rostellum, li.*

- Guber. v. *Guba. n. 3.*
 Gubim-bitì. [D.] *Stetim-titi. Amitto, is, ere, Perdo. v. Pogublyam. 2. gubim vreme, [D.] Tratum vrime zaludo, dangubim. Absumo, Tero, contero tempus. 3. gubim koga, t. i. umarjam. Decido, is, ere, è vivis tolo.*
 Gubitèk. v. *Kvar. n. 1.*
 Gublenye. *Dammum, ni. v. kvar. 2. gublenye. (D.) Poguba, poginutje, stetta. Amissio, Perditio, onis. 3. gublenye vremena, (D.) Danguba, Tratenye za ludo vrimena. Temporis jactura, Temporis perditio, amissio.*
 Guchay. *Topsus, Haustus, ùs.*
 Guchem, gukam kot golub, ali gèrlicza. *Gemo, is, ere.*
 Gukam, posiram. *Glutio, is, ere. sorbeo.*
 Guchenye, gukanye goluba, gerlicze. *Gemitus, ùs.*
 Gudecz, plur. *gudczì. Fidicen, nis. Propriè alias Citharista, Citaristes, Citharocedus, Lyricen, Lyrites, Lyrista. Nayti gudècz, koi igra ú tamburu. [D.] gudacz od lapta. Lyricen, imenujesze. 3. gudècz koi bie ú citaru, (D.) ú cetru. Citharista, a. v. Hegedus.*
 Gudem-diti ú cetru. *Citharizo, as, Citharra cano, Citharam pulso. v. Gufzlam.*
 Guja. v. *Glifzta.*
 Gukanye, czmerkanye. *Sorbitio, onis.*
 Gulenye, (D.) *Deranye kore, kofe. Excoriatio, onis, Detractio corticis, pellis, &c. v. Ogulenye.*
 Gulim-liti koru iz dreva, Belim drevo. *Delibro, as, are, Glubo, Decortico, Corticem è ligno detraho, cortice denudo, corticem eximo. 2. gulim derem marhu, Excorio, as, are. 3. gulim t. i. puchem kak Dal. y. istriani govore: Evello, vello, is, stirpitùs, radicitùs extraho. v. Plevem. 4. gulim, szkubem laszi, dlake. Glabro, deglabro, as, are.*
 Gulimsze, Deremsze. *Deglabor, Excorior, Glabor. 2. gulimsze, belimsze, Decoritor.*

Gumb. (D.) Pucze. *Nodus, di, pl. nodi, orum. Globulus, li.* kakti: gumb szreberni, (D.) szrebarno pucze, *Argentus globulus, &c.* 2. gumb vuzel na kojemsze vuse zadergne, gdasze potegne. *Capulum. li.*
 Gumbar, koi gumbe plete, snore, &c. *Nodifex. cis.*
 Gumbelia. [D.] Dragolyub, drobni belililium. A nekoj szlovinczi govore gyurgyicz, kayti okol jurjevogafze nahodi, nekoj pak gyungyen czvet. *Lilium convalliū, Ephemeron, iris sylvestris.*
 Gumnacz, koi na gumnu poszluje. *Area-tor, oris.*
 Gumno. v. Guvno.
 Gundula, plav. *Cymba, a.*
 Gundulicza. *Cymbula, a.*
 Guny. *Cento, onis, Coopertorium, ij. v. Guba.*
 Guozdje. v. Selezo.
 Guozdim-diti. *Cuneo, as, are, v. Zaguas gyam.*
 Gús, szlepich. [D.] gad, gvush zmia. *Boa, a, Bova, a.*
 Guscher, ili kuscher. *Lacertus, ti, Lacerta major viridis.*
 Guscheri. v. Bol gërla. n. 10.
 Guschericza. *Lacertaminor, Zignyda, Calcidon.* licza seleznoga, piknyicze cherne imajucha.
 Guschicza, mlada guszka. *Anserculus, li.*
 Gufsterna. v. Vodofzrana.
 Gufva, tërta. [D.] Hvoja, vez, vezovina. *Viminale, lis.* 2. gufva, y vszaka siba, kûmsce vese. *Vimen inis.*
 Gufzar. *Anserarius, rij, Anserum pastor, custos, &c.* 2. *Apud Dal.* gufzar. v. Razbojnik.
 Gufzáricza. *Pastrix anserum, Anseraria, a.* v. Pasztiricza. n. 1.
 Gufzarim. v. Razbiam.
 Gufzarnicza. *chenoboscium, ij. v. Gufzkin. n. 2.*
 Gusze. v. Guschicza.
 Guszenicza. *Campe.* 2. guszenicza, ko ja

zelye kuari. *Eruca, a.* 3. guszenicza, kâsze vu lisztje zavia, *Volvulus, li.* 4. koszmata z-unogemi nogami, koja plazi zdigavajuchifze kòt lúk, *Scolopendra, a. Multipeda, Centipeda.*
 Gufzka divja. *Anser ferus, Anser agrestis, sylvestris.* 2. gufzka pitoma, *Anser altialis, ocha, Anca, Ganza.*
 Gufzkin glasz chinim, v. Gagam. 2. gufzkin, na, no. *Anserinus, a, um.* ut: *Anserinus finus. Anserina ova, Anserinum chenoboscium.* gufzkin gnoy, gufzkina jaycza, gufzkin kotecz. *Tubera, & quaecunque emollire opus est, efficacissime anserino adipe curantur. Plin. l. 10. c. 1.*
 1. gufzkin ili guszinyak, *Chenoboscium, ij. v. Sztan. n. 13.*
 Gufzkina noga, y takay trava gufzkine noge szpodobna. *Chenopus, pi, & podis, pes anserinus.*
 Gufzkino sztegno. *Anserinum femur.* 2. gufzkino pero. *Anserinus calamus. v. Anser.* 3. gufzkino szalo, *Anserinum liquamen, adeps anserinus.*
 Gufzlam - szlati, ú guszle igram. *Fidibus ludo, fides tango, Fidicino, as. Pandurizo, as. v. Gudem.*
 Gufzlár, koi ú guszle igra, (Scl.) ú Eggede ili Hegede koi igra. *Fidicen, nis. Panduris tes. v. Gudëcz.*
 Gufzlaricza. *Fidicina, a, Citharistria.*
 Gufzle, ili guszli. [Scl.] Eggede, & Hegede. *Fides, ium. Pandura, a. 2. v. Gufzlam.*
 Guschina, gusztina. (D.) z-gufznutje Gufztofst, sztisznutje. *Densitas, tis, Spissitudo, Condensatio.*
 Gufzt, ta, to. *Densus, Spissus, a, um.* 2. gufzt, cheszt, t. j. gufche krát. *Creber, bra, brum. Frequens, Assiduus, Diligens, Navus, Gnavus, a, um. v. marlyiv.* 3. gufzt bivam, *Densescio, Densus fio.*
 Gufztim - titi. [D.] Zgufzsnivam, sztisznivam. *Densio, Condensio, Addensio, as, are, Spisso, Spissum facio, Conspisso, Inspisso, Densifacio.*

Gufztim-

- Gufztimfze - tirisze, sztajemsze. (D.)
uzgufztivamsze, sztisznivamsze, *Den-
seo, es, ere, Coeo, Spifesco, Conjungor,
contrabor, coagulator, Condenseo, Increbes-
co,*
- Gufzto, gufzto krat. (D.) cheszto, che-
szto krat, velle krat, mnogo puta. *Cre-
bro, frequenter, assidue, sapere, sapere nume-
ro. 2. gufzto y vnogo krat, Assidue, &
sapissime. 3. gufzto, (ili. D.) cheszto
czirkve pohagyam, Frequento Ecclesias.*
4. gufzto, *Dense, spisse.*
- Gufztocha, (D.) chesztocha l. chya. *Cre-
britas, crebritudo, assiduitas, celebritas.*
2. gufztocha, t. j. gufzto hodenye.
Frequentia, &
- Gufztofst v. Gufschina.
- Gufzto szranicza (D.) cheszto szereni-
cza. otvorenje, ili odpertje tela. *Ven-
tris fluxio, Diarhea.* od kuda odperti,
(ili. D.) ottvoriti, telo, *movere alvum.*
u-sztaviti odpertje, *Comprimere alvum.*
- Gút. *Guttur, ris.* v. Gërlo.
- Guta. (D.) Bosij udaracz, kaplya, szmár-
tna kaplya kadaje po vszem sivotu.
*Apoplexia, & Apoplexis, Resolutio nervo-
rum, Stupor corporis, cordis, ac mentis,
Syderatio, Paralysis. Paralesis.* A gdaje
szamo pol, ali jeden tal tela. *Hemi-
plexia, & Semiapoplexia, velisze. 2. Se-
cundum Dal. Gúta. v. vulog.*
- Gutàm - tati. Posiram. *Deglutio, is, ere.*
- Gutàu, va, vo. (D.) gutavacz, Bosim u-
darczem udaren. *Apoplecticus, Apople-
xiâ tactus, Sederatus, Paralyticus, dissolu-
tus. 2. v. Vuloslyiv.*
- Gúvno. (scl.) Arman. naymre meszto o-
no gdesze sitek vërsi. *Area, & Tritu-
ratorium, ij. 2. guvno sztrusem. Gla-
besco is. ere. v. Gladim.*
- Guza. (D.) Frazzka, brazgotina, gib. *Ruga, &*
Guzam zati, (D.) Frazzkam, *Rugo, Cor-
rugo, as, are. Crispo, Copero v. Rugam.*
- Guzanye. (D.) Frazzkanye. *Corrugatio,
Coperatio, nis.*
- Guzicza. v. Rít.

- Gyangyav, *Subruffus, subflavus, a, um.* ut:
subflava, & maturescens avellana. gyan-
gyau, y dozrelejuchi lesnyak.
- Gyegyeren, na, no, Frisèk, u-metelen,
Hitër, bërz, poszpefsën, (D. it.) Lák,
lagahan. *Agilis, is, e, Dexter, a, um, Re-
cens. v. Bërz. 2. Batriv. Generosus, a, um.*
- Gyegyerno, poszpesno. (D.) lahko.
Harlo. *Agiliter, Dextre, Compartive. 2.
Barrivo. Generose, Audacter.*
- Gyegyernoszt, Poszpesnoszt. D. Har-
loszt, lahganoszt. *Agilitas, Dexteritas,
celeritas, tis. 2. Barrivoszt. Generositas,
tatis, Audacia.*
- Gyelèp, t. j. jato volov. *Armentum, ti,
Pecus. v. jato.*
- Gyemánt. v. Gemant.
- Gyiffút, Gyiffutin. v. Sidov.
- Gyòlgy, t. j. pretènko platno. *Sindon,
onis, Tela linea mundissima, tenuissima,
Carbasina tela.*
- Gyopùt dreúcze. *Gossipion, Xilon. 2. gyo-
put, bumbak, pamuk. scl. it: mavez.
Gossipina, Xylina, & Linum cottonum,
gossipinum, xylinum, linum candidissi-
mum, egyptiacum.*
- Gyùbre. v. Gnoy.
- Gyubrim. v. Gnoim.
- Gyumbër, (D.) Gyungyiber. *Zinziber, beris.*
- Gyumborénje, Sumborenye. *Modulatus,
us, modulatio, onis, modulamen avicularu.*
- Gyumborim - riti, Sumborim. *Ganitido,
as, are, modulator, concino more avicularum.*
- Gyùngy. Perla, & *Margarita, & margari-
tum, Bacca, & v. Biszer.*
- Gyungyeni, na, no. *Gemeus, a, um.* kak-
ti. Gyungyeni lancz. *Gemmeum moni-
le. 2. gyungyem nakinchen. Gemmis
ornatus, Gemmatus, a, um. 3. gyun-
gyeni czvet. v. Dragolyub.*

H.

H. ante. A.

- Hába, Aba, *Pannus Theffalonicensis, Aba, &*
Habámfze - tisze, chuvamsze, pazimsze
zder-

zderfavamsze. D. uzdarfavamsze. *Ca-
veo, es, ere, Pracaveo, Vito, Devito, Evi-
to, Abstineo.*
 Habat. v. Hebed.
 Habdeno. v. Hebdeno.
 Habím-ti, kuarim, (D.) Izstetivam, oz-
 lochesztujem. *Corrumpto, is, ere. Vitio,
Vitio, & Corrumpto, Deterius reddo, De-
pravo.*
 Habitel. [D.] Izopachitel, Izstetnik. *Cor-
ruptor, ris.*
 Hablenye. *Depravatio, Corruptio, nis. v.*
 Pohablenye.
 Hablyen, na, no. *Depravatus, a, um. v.*
 Pohablyen.
 Hablyèno. (D.) Izopachito. *Depravatè.*
 Hablyiu, va, vo. hay lze more zkvariti,
 rafzipati, y na nikay doyti. (D.) Ra-
 szutni, Razpadni, podlosèn gnyiladi.
Corruptibilis, is, e.
 Hadnàgy. *Strategus, gi. v. Petdeszet. n. 5.*
 Hadun, ali hadum. V. szkoplyenecz.
 Hahàr, (D.) Kàrunik, Boja, uboicza,
 manigod, moracz, czoczun. *Carni-
fex, cis, Tortor. 2. od Hahara nemilo-
ztiunei. Prov. Carnifice immanior.*
 Haharìa, Hakarstvo. (D.) karunichko
 delo. *Carnificina, a, Carnificium, Carni-
ficina exercitium.*
 Hahàrim - riti. (D.) muchim, kàru Pro-
 livam. *Carnifico, excarnifico, as, arc. Tor-
queo, carnificinam exerceo,*
 Hahàrimfze, muchimfze. *Carnificor, ex-
carnificor, aris.*
 Hahàrnicza. *Carnificina, a. locus publicus
in quo homines justificantur, l. torquentur.*
 Haharou Izluga. *Loralis, ij.*
 Hahàrszki. (D.) karunichki, ka, ko. *Car-
nificius, a, um.*
 Hahulyam - lyati, Ginem, venem. *Lan-
guesco, is, ere. v. Sterto.*
 Hajamsze - jatisze, maram. *Curo, as, arc.*
 Hajanye, maranye. (D.) mar, pomna,
 Briga, szkarb. *Cura, a.*
 Hákely. (D.) kvuka. *Uncus, ci. 2. hake-
ly, kojèm fze krovi razmechu gda gori.*

Hama, a. v. chaklya.
 Hakov. v. Vedro.
 Halabura. v. Halovanya.
 Halapárda, (D.) ostroperacz, szulicza
 ostro krillata. *Alabarda, a. Bipennis, is.*
 Halapardnik. (D.) ostropernik. *Alabar-
darius, ij.*
 Halat, Halatafzt, ta, to. v. Alat.
 Halina. v. Halya.
 Halovanya, halabuka, halabura, D. Bu-
 na, nabuna, szmecha od puka, Talabu-
 ka. *Tumultus, ùs. v. Rabula.*
 Halovanyim - nyiti. halabuchim, halabu-
 rim. (D.) Talabuchim. *Tumultuo, as,
vocibus, l. clamore turbo, Vociferor.*
 Halovanyimfze. *Tumultuor, aris.*
 Haly chischenya, pranya, farbanya me-
 szto. *Fullonia, a.*
 Halya, szvita. (D.) Halina szukna, o-
 decha. dolama, *Vestis, is, v. Amicimen.*
 2. halya, szvita &c. Senatorfzka, ali
 Popovfzka. y duga do glesnya. *Toga, a,
Vestis talaris, Vestis ad talos usque demissa.*
 v. Abolla.
 3. Halya teszna, ter k-sivotu prikloplye-
 na duga do kolena, ali nuter tia do
 glesnya. *Poderis, is.*
 4. Halya préz rukavov. (D.) Halina bèz
 rukava. *Colobium, ij, Tunica. v. Zobu-
necz.*
 5. Halya z-rukavi. *Vestis maniculata.*
 6. Halya z-dugemi rukavi. (D.) Duzih
 rukava halina. *Chiridota, a, vestis dal-
matica, dalmascum, vestis manicata.*
 7. Halya nabrana, (D.) nafraszkana. *Ve-
stis rugosa, Tunica striata, Tunica tunicata.*
 8. Halya nasita, ili z-malanoga dela. *Ve-
stis acupicta, Vestis phrygia, phrygiana, Ve-
stis frugiana, frugonia.*
 9. Halya retko tkana, y prìprofzta. *Le-
vidensa, a, mastruca, Vestis plebea, Vestis
familiaris.*
 10. Halya zimfzka. *Chimastrum, tri, vestis
hyberna, vestis hyemalis.*
 11. Halya, y vszake felé oprava szvilum
 presita, ali zlatom. *Vestis acu, ac vario
opere*

- opere contexta, vestis serico, l. auro picta.*
12. Halya zlatom tkana, *Vestis auro texta.*
13. Halya szvilna. *Vestis serica.*
14. Halya na pol szvilna. *Vestis subserica.*
15. Halya cherlena, y takay karmasinszko-galicza. *Vestis rubea, vestis purpurea, vestis ostrina, subminia.*
16. Halya pricherlena. *Vestis subrubra.*
17. Halya vszakojachkeh farb, czifrana. *Vestis polymita, vestis babylonica, vestis versicolor, vestis diversicolor.*
18. Halya skërlatna. *Vestis coccina, l. coccinea, vestis conchyliata.* v Skërlat.
19. Halya bumbachna. *Vestis bombicina, vestis gossipina, vestis xylina.*
20. Halya nenavadna. *Vestis absoleta.*
21. Halya salosztana, cherna, turobna. (D.) Porusna halina. *Vestis pulla, lugubris, Tunica vehementioris mœroris, Amiculum nigellum, vestis nigra, atra, funebris, Amictus niger, atque tristis.* v. *Atrabaticæ.*
22. Halya putna. (D.) Putnichka halina. *Vestis viatoria.*
23. Halya iz Czambolata. *Vestis tremoserica.*
24. Halya iz Damaska. (D.) Kamuchna. *Vestis damascena, vestis scutulata.*
25. Halya ponoulyena, ili prenapraulyena. *Vestis interpolis, vestimentum interpolum, vestis renovata.*
26. Halya kratka. *Vestis syntheis, vestis brevis, & curta.*
27. Halya prosztrana y na brana na slobcze, kak senatori, y nekoj dvorjanski nosze. *Abolla, & v. supra. n. 2.*
28. Halva Kralyeuszka. *Trabea, & Toga palmata, Toga picta, Amictus regius.*
29. Halya Gornya. *Vestis extima, Amiculum Epitogium.*
30. Halya od ramen odperta. *Acclassis, is. Tunica ab humeris non consuta.*
31. Halya fina, tënka, y gingava. *Multitia, &.*
32. Halya kosna. *Manstruca, & Vestis pellicea, Tunica pellicea.* v. Kedmen.

33. Halya muska. *Toga, vestis, Tunica, Amictus virilis.*
34. Halya senszka. *Vestimentum muliebre, Vestimentum femineum.* v. Prates. n. 2.
35. Halya senszka okrugla, ili plasch. *Cyclas, dis.* v. Palla.
39. Halya dvoysztruka, dvoydupla. *Diplois, dis, lana, Habitus duplex.*
37. Halya lepo izpiszana, y izczifrana. *Vestis segmentata, vestis segmentis variegata.*
38. Halya zeufzeh sztran zaperta. *Cataclista vestis, Tunica cataclista.*
39. Halya bela. *Calthula, & vestis alba.*
40. Halya z-jedne sztrane koszmata za szuge, y szlusbenicze, ter negda z-jednem rukavom napraulyena. *Heteromaschala, Heteromalla, & Ab aliquibus dicitur, Heteromaschalon-*
41. Halya zobeu sztran koszmata, z dve mi rukavi napraulyena. *Amphimaschala, Amphitata, Amphimalla: & à quibusdam Amphimallon. Gausapia. & 2. halya koszmata prez rukavov z vune chërne, kakve turczy nosze y Gérki ober drugeh kratke. (D.) jecherma. Thorax gausapinus, Gausapa, & Gausapum, pi.*
42. Halya iz gladkoga barsuna. *Vestis holoserica, vestis Tyrica, seu Tyria, vestis porphiriaca.*
43. Halya iz cherlenoga barsuna. *Vestis purpurea.*
44. Halya iz modroga barsuna. *Vestis punicea. Tunica ex violaceo holoserico, sicque de rubro, viridi &c. dices.*
45. Halya iz barsuna koszmata. *Vestis serico heteromalla, Tunica ex holoserico villoso, vestis ex serico gausapino.*
46. Halya okërpana. *Vestis pannosa, vestis repetiata.*
47. Halya razdërta. *Vestis lacera.*
48. Halya ponossena. *Vestis trita.*
49. Halya izvernnyena, preobernyena. *Vestis inversa.*
50. Halya vunena. *Vestis lanea, vestimentum laneum.*

51. Halya platnena. *Vestis lineae, Amictus lineus.*
52. Halya ténka, y fzvetla. *Vestis subtilis, & vitrea, vestimentum subtile vitroumque.*
52. Halya pasztirszka iz kerzna ouchjega, ali kozjega zesita. *Bata, a, diphtera, vestimentum pastoricium.*
54. Halya sute farbe. v. Suta farba.
55. Halya peremena. *Vestis fimbriata.*
56. Halya dela turszkoga. *Vestis Alexandrina.*
57. Halya zlatom osnorana. *Pratexta, a.*
58. Halya bogechka zlocheszta. *Lacerina, a.*
59. Halya szpodnya, ili nuternya *Vestis intima.*
60. Halya velike czene. *Vestis pretiosa.*
61. Halya sztalna. *Vestis maturitatem praeseferens.*
62. Halya do kolena. dokolenacha. *Vestis genutenus.*
63. Halya iz sztrun, ali dlak ostreh. *Cilicium, ij, vestis cilicina.*
64. Halye duge rép. *Syrma, tis.* 2. Halye senzke dolnyi kray. *Limbus, bi.* 3. halye kojegod kray, ali sta drugoga. *ora, a.* 4. halye skricz. [D.] szkut, *Rész. Lacinia, a.*
- Haly, oprave, y osztale pratesi ukup szpraulycne útarne komore. &c. *Synthesis, is, Compositio vestium.*
- Vu halye kratke opraulyen. *Synthesiatus, a, um, Synthesi indutus. Sicque ad faciliorem informationem proportionaliter de alijs supradictis dices.*
- Halyé ponossené, y primete. *Decotes:* ona pak, vukojaszze halye zavijaju gdasze nosze, *Coactilia, ium, velésze.*
- Hám. *Helcium, ij Averta, a.*
- Hamalia. v. *Divinatio.*
- Hambar, sitnicza. *Granarium, ij, Aenopolium, Cella frumentaria, Conservatorium frumenti.*
- Hametom, usze od dna do dna, vsze od kraja do kraja. *Funditus, Radicitus, Totaliter, Adusque eradicationem, interne-*

- cisnem, everfionem &c.*
- Hamim - miti. u-presem konye. *Subhelcio, as, are, Impono helcia equis.*
- Hangyar. (D. Hanshar) *it: Punnal, Toli. Bodes. Pugio, onis, Clunaculum, Parazonium, Clunabulum, mucro.*
- Hangyaricz, Bodesek. *Puginnalis, is, Pugiunculus, li.*
- Har. v. Koriszt.
- Harách. *Tributum, ti.*
- Harachnik, ili predavec, podharachen. *Tributarius, ij.*
- Harakchin. v. Arakchin.
- Harambassa, Voditel, Kalauz. [D. it:] *Vodacz, provodich. Ductor, oris, Dux via, l. viarum, Ductor militum, Pravius, Explorator. v. Vogya.*
- Haramia, Hayduk. *Miles confiniarius pedestris, levis armaturae miles, Pedes, tis, Pedes, & expeditus miles, Aeriarius miles.*
- Haramzáda. v. Segavec, y osztala.
- Haran. v. Zahvalen.
- Harap, Harapin, Arap. *Aetiops, pis, maurus, Arabs, Arabus, Troglodita.*
- Harapinszka zemlya. *Arabia, a, Trogloditarum regio.*
- Harapinszki, *Arabicè, Trogloditicè.*
- Harbat. v. Herbet. &c.
- Harbuda. v. Drach. y osztala.
- Harcz [D.] Haracz. *Certamen, nis, Conflictus, us, Proelium, Pugna. v. Boy. 2. Harcz szmérti. v. Borenye.*
- Harczujemsze ali czuemsze-vatifze. t. i. *Prichinyamsze biti. Velitor, aris. 2. v. Bijemsze. n. 2. &c.*
- Harczuzvanye, ali potira veksa budi mënfa, aliti pochetek boja. *Velitatio, onis. 2. v. Vojuvanye.*
- Harím, menem, chessem. *Frico, Perfrico, as, are, cum aliqua vehementia. 2. harimriti, tepem, sibrum. Percutio, tis, ere, verbero, caedo, virgis, baculis caedo.*
- Harimsze ritisze. menemsze. *Fricor, aris, perfricor vehementius. 2. harimsze, tepemsze. Percutior, eris, Verberor, caedor, vapulo, &c.*

Haring. (D.) Rengariba. Inchyun. *Halec*, l. *Halex*, cis. Gen: *interdum neutri*. 2. haring mali. *Halecula*, a. 3. haring szlàn. *Halex mureatica*, i. e. *in muria*, seu *falsugine macerata*. 4. haring poszufen. *Halex infumata*, *halex passa*, *halex fumo durata*.

Haris pticza, kraly plepelicz. *Ortygometra*, a.

Harmicza. *Tricesima*, a.

Harmiczar. *Tricesimator*, oris.

Harno. v. Zahvalno.

Harnoszt. v. Zahvalnoszt

Hart. v. Hert.

Hartau. v. Hertau.

Harvat. v. Horvat, &c.

Haszèn. [D. it.] Koriszt. *Turc. scl.* *Fayda*. *Lucrum*, *ri*, *utilitas*, *profectus*, *questus*, *ûs*, *commodum*, *emolumentum*, *fructus*. 2. haszen velika, (D.) koriszt golema. *Maxima*, l. *summa utilitas*. 3. haszen prava. *Solida utilitas*, & *vera*. 4. haszen lepa. *Præclara utilitas*. 5. haszen, t. i. Napredek - duvanye. (D.) Prudnoszt, uhar, dobit. *Emolumentum*, *ti*. 6. haszen osztaulyam. *Utilitatem relinquo*. 7. haszen jemlyem. *Colligo*, *percipio*, *summo*, *cipio utilitatem*, *fructum* &c. 8. haszen donassam. *Affero commodum*, *importo utilitatem*. 9. haszen domacha. *Utilitas domestica*. 10. haszen zvanzka. *Utilitas forensis*. 11. nahaszen je nassu. (D.) od koriszt je sztt nasse. *In rem nostram est*. 12. nahaszen je obodveh. (D.) obeju od koriszt je sztt. *In rem utriusque est*, & *è re nostra est*. 23. od haszne miszlim tuje. *Cogito de commodo alieno*, *specto utilitatem alienam*, *consulo rationibus alienis*. 14. za haszen nyegvu vsza chinim. *Refero omnia ad utilitatem suam*, *facio*, l. *parco utilitatibus suis*, *servio utilitati sua*. *facio universa causa sua*, l. *causa sui*, *metior omnia commodis suis*.

Haszem-neti. Prudim-diti. (D. it.) Korisztim l. korisztujem - sztiti. *Utilitatem praesto*, *facio*, *prosum*, *proficio*. v.

Pomasem. n. 2.

Haszem opchine, na opchinu paszku noszim. *Sum è re publica*, *sum ex usurei-publica*, *reipublica rationibus consulo*, *publica commoda tueor*, *reipublica commoda specto*.

Hasznovit. [D.] Korisztan - sztni, ili korisztni, uharan, Prudni, uridan. *Utilis*, *is*, e. *proficiuus*, *fructuosus*, *fructifer*, *commodus*, & *fructuosus*. 2. hasznovit kruto. [D.] Premkorisztni, prikorisztan. *Multum utilis*. *perutilis*, *is*, e. 3. biti hasznovitomu. *Esse utilitati*, *commodo*, *emolumento*. 4. biti kruto, y vnogo hasznovitomu. *Esse magno emolumento*.

Hasznovit szebe. *Sua utilitati vacans*.

Hasznovito. (D.) Korisztno, korisztno, Prudo. *Proficiuus*, *utiliter*, *commodè*. 2. hasznovito za vnogo sztvári. *Ad multas res utile*. 3.

Hasznovitoje. [D.] Korisztno je sztt. *Utile est*, *ex re*, *ex usu est*, *commodo bono est*, *emolumento est*, *conducit*. Kakti, tebe kruto hasznovito bude. *Valde erit in rem tuam*, *è re tua*, *tuis rationibus valde conducet*, l. *expediet*. 4. hasznovitoje. [D.] uharno je sztt. *Opere pretium est*.

Haszòra. v. Plahta. n. 2.

Hatar. v. Kotar.

Hay Hay, Oh, oh, ah, ah, kakti: hay hay ú kakove nevolyc opalyszmo, [D.] upalyszmo, upadoszmo! oh oh. *Ad quales miserias incidimus!* *Ab ab, quò miseriarum devenimus!*

Haydina. *Scl.* *Helda*. *Panicum*, *ci*, vulgo, *melfrugum*, *frumentum sarracenum*.

Hayduk, plur. hayducci. V. Tolvay.

Haykach, koi chredo volov, *Scl.* *Gyelpira*, y na vze paszku ima. *Bootes*, *is*, & *ta*, *bubsequa*, a, *bubsequa*, & *ductor boùm*.

H, ante E.

Hebed. [D.] *Habad*, *Abad*. *Ebulus*, l. *ebulum*, *li*. *Plin.* *lib.* 26. c. 11. *Ebuli solid contrita*, & *in vetus vinum imposita Boam*, i. e. *rubentes papulas*, *pustulas*, *tuberculaeque*

lâque sanant. Et radices cum adipe suillo antiquo similiter contusa, tumorem, & dolorem pedum tollunt. Camæactè, & Græcè Camæacten. per alios verò Helion dicitur. v. Actæa. it. Draba, æ.

Hebden, na, no. [D.] Abrov. *Ebulosus, sus, a, um.* Kakti, hebdeno meszto. *Locus ebulosus, l. ebulo abundans.*

Heber, czúk, nategacha, rudelye, kojemsze vino iz szuda van potese. *Siphunculus, li. v. Czúk.*

Helda. v. Haydina.

Henyum - nyati. v. Presztajem.

Herbet. [D.] harbat. *Dorsum, si, tergum, gi. 2. herbēt med lopaticzami. v. Inter-scalpium.*

Hërbtena koficza. *Tergus, oris. 2. herbtena kofzt. Spina dorfi.*

Herbtische. ili Sleb opofzred. [D.] *stapi. Sacra fistula, vertebrarum à collo ad os sacrum inter se contextus. v. Noticeus. 2. v. Obrachanye. n. 11.*

Herchek, ili herchka gliva. *Spongiolus, li [à similitudine spongiæ] Digitellus, li, à digitis.*

Herczeg. *Princeps, pis. Dux, cis. Fæm. herczesicza. Principissa, Ducissa, a. Prov. Obechati blago Herczegovo. Aureos moxtes polliceri.*

Herczësia. *Principatus, Ducatus, ùs.*

Herczeski. *Principaliter, principum more. NB. [Dal.] Herczeg. Latinè Dux, cis, &c.*

Heretichansztvo, odsztuplenye od Czirkve, y prave vere katolichanszke, krivoverstzvo. [D.] Poluverstzvo, kriva vira. *Hæresis, is, secta, a. 2. heretichansztvo, poganinsztvo. [D.] Pogansztvo, neverstzvo. Ethnorum secta. 3. heretichansztvo, podpunoma Bogu nevernoszt, ni jedna vera. Atheismus, mi.*

Heretnik, Eretnik, krivoverecz, od sztupitel od czirkve, y vere katolichanszke. [D.] Szublaznik, Poluvernik, kaczar. *Hæreticus, ci, Accatholicus, ci. 2.*

Heretnik, Poganin, Bolvan. [D.] Bol-

vanik, Hudovernik, Nevernik, koi krive boge moli. *Paganus, ni, Ethnicus, ci. 3. Heretnik koi neveruje dabi Bogh bil, da pache taí Boga, prez Boga. [D.] Bogo neveracz, ni jedne vere. Atheus, ei, l. Atheos.*

Herg. *Manum, ni, situla barbata, hauritorium, haustrum. v. Zaimach.*

Herga. *Tuber, ris, nodus, di. v. Fuga. 2. herga ú drevu, na priszpodobu klina, nayvech ú szmrekovom, y jalovom drevu. Acentra, a. 3. v. Prèz. n. 3.*

Hergau, va, vo. *Nodosus, a, um.*

Hergya. [D.] Arja, Arghia, *Ærugo, rubigo, nis. 2. hergya, na medu, y szrebru velisze, Ærugo, inis, na selezu, ili [D.] Gvozdju. Ferrugo, item Rubigo, nis. Cap. Nasitku vszake vërszti. Rubigo, & robigo, uredo, nis. Naterszu. Carbunculus, li, & rubigo. Morefze takay hergya na medu rechi. Rubigo, nis. Plin.*

Hergyau, va, vo. [D.] Arjau, Arghjau, a, vo. Erjau. *Erugineus, ferrugineus, a, um, erugine obductus.*

Hergyavem - veti. [D.] Arjavim. *Æruginem, rubiginem, seu ferruginem contrabo.*

Hergyavo. arghjavo, erjavo. *Æruginosè.*

Herhram-rati. *Gargarizo, as, are.*

Herhranye. *Gargarizatio, onis, gargarizatus, ùs.*

Herkam, herchem-kati. [D.] Hropem, *Rhynchisso, as, are, rhonchos, l. rhonchos emitto, sterto, is. v. Rhoncus.*

Herkanye. [D.] Hropenye. *Rhynchus, chi, rhonchorum tractus.*

Herkeffa. [D.] Hropalacz, koi herche, ili. [D.] Hropa. *Rhynchinosus, a,*

Herlecz. (D.) Hrilacz, Rillo. *Rostrum porci. v. Gubecz.*

Hers, Ers. (Scl.) Rás. *Siligo, nis.*

Hersem - zati. (D. Arsem-zati) vischimfzkati. *Hinnio, is. ire.*

Hersen, (D.) Rasen, na, no. *Siligineus, a, um. Kakti, kruh herseni, t. j.*

Hersenyak. *Panis siligineus.*

Hërt. *Canis venaticus, canis leporinus, l. lepo-*

leporarius, vertagus, gi.
 Hetticza. *Canis leporaria, gallica, venatica.*
 Herzanye, Vischanye. (D. it.) Arzanye.
Hinnitus, ùs. 2. Herzanye elephantovo.
Barritus, ùs.
 Herzanyu odherzavati. *Adhinnio, is, ire.*
 Heuz. *Linx, cis, chaus, lupus cervarius,*
rhabius.
 Heuzovina. *Caro, l. pellis lynceis, l. lyncea.*
 H, ante I.
 Hichen, zaverfen. (D.) Baczan, metnut,
 varfen. *Projectus, abjectus, a, um. 2. hi-*
chen dole, obalyen. (D.) oboren-
szvalyen. Dejectus, deturbatus, detrusus,
a, um. 3. hichen van. Ejectus, a, um.
 v. Izhizhen.
 Hichenye, hitanye, (D.) Baczanye, var-
 senye, metnutje. *Projectio, nis, projectus,*
ùs, jactatus, ùs. 2. hichenye dole, oba-
lenye. (D.) Szvalenye, oborenye. De-
jectio, deturbatio, onis. 3. hichenye van.
Ejectio, nis.
 Hillau. v. Kilau.
 Hilyada. v. Tiszuche.
 Hilyak. v. Skilogled.
 Himba, prevara. (D. it.) Varka, Tlap-
 sztvo. pribinenye. *Dolus, li, fraus, dis,*
fraus, & machinatio ad fallendum, falla-
cia, deceptio, seductio, fucus, & fallacia,
techna captionis, sutela. 2. himba chala-
ria. Fraudatio, onis, impostura, circum-
ventio, deceptio.
 Himben, na, no. (D. it.) Podhibni, na,
 no. *Dolosus, fraudulentus, captiosus, subdo-*
lus, deceptorius, pellax, fallax. v. presgan.
 Himbenik. (D. it.) Varalacz, hinacz.
 vuhvitel. *Fraudator, impostor, implana-*
tor, deceptor, oris, homo fraude, & fal-
lacia constans, veterator.
 Himbeno, [D.] Varlivo, z-prevarum,
 szvarkom, podhibno. *Dolosè, vafre,*
callidè, astutè, dolo malo, & fallacia, frau-
dulenter, deceptorie, fallaciter, simulatè,
subdolè, insidiosè.
 Hinczamsze - czatısze. *Eqvıo, is, ire. Dici-*
tur de eqvis cum coitum appetunt; si-

cut *Catulio de canibus, & suıo, de sui-*
bus, &c. 2. Hinczamsze, zritavamsze.
Petulcio, is, ire.
 Hinim. v. Chalarim.
 Hintou. *Pilentum, carpentum, vehiculum*
cameratum, vehiculum pensile, essedum, di.
 Hip. chasz od vremena. *Instans, tis, mo-*
mentum, punctum temporis.
 Hısa, sztan. [D.] kuchya. *Domus, ùs, l.*
mi, ædes, dis, l. ædes, ium. v. Dom.
 Prov.
 Szvoja hisa, szvoja volya,
 Drugem drugih naybû bolya.
 2. hisa varaska, ali orszachka, gde-
 sze Goszpoda szpraulyaju. *Præto-*
rium, ij, curia, a. v. Vechnicza. 3.
 hisa. v. Palacha. n. 4. 4. hisa ú ko-
 jesze szpi. *Dormitorium, ij. 5. kisa*
 za betesnike. *Valetudinarium, ij, in-*
firmaria, a. 6. hisa divojachka. Gyne-
ceum, ei, Gynæ comitis. 7. hisa pasztir-
szka. Gurgustium, ij, mapale, is, mapalia,
ium. 8. hisa kurvinszka. v. Burdelnicza.
 9. hisa szirotinyszka. *Casa, a, 10. hisa*
 za nauk. *Museum, ei. 11. hisa za knyi-*
ge. Bibliotheca, a. 12. hisa nuternya. Con-
clave, is. 13. hisa pod zemlyum. Cato-
geum, ei. 14. hisa velika. Hypocaustum,
ti. Ita communiter, cum aliunde Hypo-
caustum idem fit ac Vaporarium. 15. hi-
sa gola, y prazna. Domus nuda, & inna-
nis. 16. hisa szprauna. Domus exornata,
domus omnibus rebus instructa, & appa-
rata. 17. hisa narejena kot Kralyeu-
szka. Domus regie instructa, domus lauta,
& elegans. 18. hisa zdrava. Domus, l.
ædes salubris. 19. prez hise. Edomarius, ij.
 Hısicza. [D.] kuchicza, domicz. *Domun-*
cula, a, casula, a, tugurium, adicula, ligel-
lum, breve domicilium, gurgustiolum, tu-
guriolum, casa. v. Attegiæ.
 Hısni, domachi. [D.] Kuchni, na, no.
Domesticus. 2. hisni tovarussi, zakon-
szki. Conjuges, um. 3. hisni, ili hisna
drusina. Familiæ, ium.
 Historia, t. j. povedanye. [D.] Szpovi-
 danye

danye *Historia, & Añales, monumenta temporum, memoria publica rerum veterum.* v. *Historicus.*

Hít, máh. *Jaetus, conjectus, us.*

Hitam-tati, mechem tati [D.] Baczam. *Jacio, proicio, is, ere, projecto, jaeto, jaculor, molior jacula.* 2. hitam na jeden kùp mechem. *Coniicio, is, ere.* 3. hitam ú nuter, mechem ú nutra, *Iniicio, is, ere.* 4. hitam dole, zualyujem, [D.] oborivam szvalujem. *Deiicio, is, ere. deturbo, exturbo.* 5 hitam neglauce, [D.] szvalujem niz glavu. *Præcipito, as, are, Præcipitem ago, vel do.*

Hitàn, sztrelovit. *Præproperus.* v. Bërz.

Hitanye. *Projectio, nis.* v. Hichenye.

Hitech, ú hitne. *Raptim, currenter, properanter.*

Hitenye, (D.) Hitrovanye. *Properatio, nis.* v. Hitrina.

Hitim-teti. naglim, surim, poszpešujem, poszpešno, y hitro chinim, [D. it.] hitrim. *Celero, as, accelero, propero, festino, celeriter facio, perago &c.* v. Berzim.

Hiter, tra, tro. [D.] hitan. *Festinus, a, um,* v. Berz.

Hitréje, Berseje, poszpešneje. *Celerius, velocius, citius.*

Hitrína. v. Hitroszt.

Hitrò. [D.] Hitno. *Citò, celeriter, festinanter, curriculo, properè.* v. Berzo.

Hitrò pametan. v. Popadlyiu.

Hitrò preminuchi, cha, che. [D.] Prominuchi, Padlivi, a, vo, Prohodechi, odhodechi. *Transitorius, a, um.*

Hitròszt, Hitnya, hicha. [D.] Hitrina, hitna. *Celeritas, tis, velocitas, agilitas, tis, properatio, nis.* v. Barzina.

Hitròszt ú chinenyu. *Dexteritas, tis.*

Hitrovanye. v. Hitenye.

Hitroznanye, hitroszt ú govorenyu. *Argutia, a.*

H, ante L.

Hlache. *Tur. Scl. chaksire.* (D.) Nogavicze. *Femoralia, ium.* vulgò. *Caligæ, arum.* 2. hlache iz platna. *Campestre, is.*

3. hlachenemske, &c. Gege. *Caligæfollicantes, brachæ laxæ.*

Hlachicze, Naulachki, Dokolenyache. (D. it.) Bichve, Bichvicze. *Caligulæ, arum, tibialia, velamenta tibiærum.*

Hlad. *Refrigerium, ij.* *Temperies aeris.* v. Razhlajenye.

Hladen, na, no. (D.) Sztuden, osztinut, zimen. *Frigidus, aliquantulum subfrigidus, a, um.* 3. hladen bivam, zimem, zimami posztaje. *Frigesco, is, ere, Frigidus fio.*

Hladènacz. v. Zdenecz.

Hladénye - gyenye. (D.) ohladenye. *Refrigeratio, nis, refrigerium, ij.*

Hladilnicza. (D.) Hladionicza. Poszuda ú kojesez hladi. *Frigidarium, ij.*

Hladím - diti, Razhlagyujem. (D. it.) sztudenim - niti. *Refrigero, as, are. frigus induco, frigesacio, frigesactò, frigero.* 2. hladim jako. *Perfrigero, as, are.*

Hladitel. *Refrigerator, oris.*

Hladitelicza. *Refrigeratrix, cis.*

Hladnetina, merzletina. *Jusculum coactum, concretum, congelatum, oxizonium, cibus gelatus, jus concretum.*

Hladno. v. Merzlo.

Hlapecz. *Servus, vi.* 2. hlapecz *Cratentarium, ij. i. e. Instrumentum culinarium ad similitudinem horologii factum cum rotis, veru cum assaturis vertens.* v. Pechenyar.

Hlasztam - sztati jezikom, tlapim. *Blatero, as, are, blatio, inconditè loquor, ineptè, & insulsè loquor.*

Hléb. *Libo, nis. Panis rotundus fermentatus.*

Hlepenye, Hoptenye. *Aviditas, tis Appetentia, anhelatio, appetitio.* v. Pohlepnozst.

Hlepim - peti, hoptim. *Appeto, is, ere, anbelo.* 2. jako hlepim, (D.) Hoptim vehoma. *Valde, ardentèrque cupio, abide desidero.*

Hlèu, Pojata, stala sivinszka *Bubile, boville-is, bovilia, hubilia.*

Hlidim - deti, Pussem. *Flo, efflo, as, are, spiro.* A naulasztitosze veli od hladnoga vetra.

Hmèly,

Hmèly, hmelina. *Lupulus, li, lupus salicetarius, humulus, Bryon.*

H, ante O.

Hoblàm, bati. [D.] Planam-nati. *Ascio, as, exascio, lævigo, plano.* v. Gladim.

Hoblàno, [D.] Planano delo. *Asciarium opus.*

Hoblìch. [D.] Plana, sztrúg. *Dolabra, planula, runcina, ascia, dolatoria, æ.*

Hobotnicza. *Polypus, pi, & podis, polphy, lus, pulpus, pi, à carnositate.*

Hochèm, ali hochu-teti, ali hteti. *Volo, vis, velle.* 2. hochesli mene? *Nunquid me vis?*

Hód, hodenye. *Ambulatio, nis, incessus, ùs, motus corporis.* v. Hogyenyeye.

Hodala. v. *Inferiùs.*

Hodalke, hodalnicze. [D.] Hodala, klyuke, na kojehsze hodi ú velikom blatu, ali prek vode. *Gralla, arum.* 2. koi na nyih hodi, *grallator, oris.* 3. korachay takovoga, *gradus grallatorij,* t. j. veliki horachai, kakti mali, *formicarij gradus,* imenujesze.

Hodenye, idenye. v. Hod.

Hodi k-meni. *Veni ad me.* 2. hodi szimo. *adesdum, huc ades.*

Hodim - diti. *Ambulo, as, are, antegredior, præcedo, præeo, anteo.* 3. hodim od zad za grugem, *sequor, eris.* 4. hodim pessicze, *vado, is, eo pedes, pedibus, l. pedes incedo.* 5. hodim zvan puta, *devio, as, are, deflecto à via. ambulo, l. vado extra viam.* 6. hodim na zrebercze, bedrimsze, *oblique procedo.* 7. hodim odicheno, dichimsze ú hodenyu, *graphicè incedo.* 8. hodim na hero, na krivo, na bokcze hodim, *in latus procedo.* 9. hodim ponofzno, banimsze. *magnificè incedo.* 10. hodim lamlyuch, miczajuch, lomimsze, miczamsze hodech, *udulatum ambulo.* 11. hodim naglo, mahnito, *Transl. letim, v. g. Kàm letis. Concitatè ambulo.* 12. hodim trudno, nemochno, vlechemsze, potesem komay koszti, jedvay idem, (D.) Szmuczamsze jedvai,

Gradu laborioso incedo. 13. hodim nazad, naopak hodim, *retrogradior.* 14. hodim na okol, obhajam, *obambulo.* 15. hodim po szvetu, *multas terras perambulo.* 16. hodim po ostrèh puteh, tuchemsze po pechinah, lamlyemsze po kamenyu. *Per aspera ambulo.* 17. hodim po malo, tiho, po lèhku, posztupam, *lentè ambulo.* 18. hodim szlabo, y gingavo, batam, tati, kobaczam-czati, *agrè ambulo.* hodim szkachuch, poszkakujem; *Assultim ambulo, progredior.* Hoditel, hodècz. *Ambulator, oris.*

A on koi nemore hoditi, szlab, y nejak za iti, *invalidus ad incedendum.* 2. hoditel zvan puta, *Devians, deflebens à via.* 3. hoditel pred drugem, *Antecedens, præcedens, anteambulo.* 4. hoditel, koifze bedri ú hodu, *In latera procedens.* v. Hodim. *Ex cuius numeris plura similiter deduces.*

Hogyàk, v. Dymnyak.

Hogyenyeye - denye. v. Hód. 2. hogyenyeye zvan puta. *Deviation, deflexio à via.* 3. hodenye napre, *Antecessio, nis, antecessus, ùs.* 4. hodenye pessicze, *Incessus pedestris.* 5. hogyenyeye z - bedra, bedrenye, *Processus in latera.* 6. hogyenyeye odicheno, kavalerfzko, *Graphycus incessus.* 7. hogyenyeye ponofzno, banenye ú hodu *magnificus incessus.* 8. lomlyenye ú hodu, *ùdulatus incessus.* 9. trudno hogyenyeye, *laboriosus incessus.* 10. kobaczanye, batanye, *ager incessus.*

Hofmester, Kapitan dvora. *Præfectus prætorij, Præfectus, l. Capitaneus aula, Admissionalis, is, anteambulo.* v. Scalco.

Horvát. (D.) Harvat. *Croata, æ, Illyricus, ci.*

Horvatszki orszag, ili zemlya. *Croatia, æ. Croatia regnum.* 2. horvatszki, ka, ko, *Croaticus, a, um.* 3. horvatszki, po horvatszki, *Croaticè, Illyricè.*

Hote, hoteh, hotomcze, szlobodnem hotenyem, od volye. *Voluntariè, sponte, sponte sua, ultro voluntariè, consultò, data opera, de industria, ex industria.*

Hotechí, htechí. (D.) Volechi, cha, che.
Libens, lubens, volens, tis.

Hotenye. *Animus, mi.* 2. hotenye veliko, y nemarajuče za nikakvu šzuprotivnoszt. *Animus excelsus, & erectus, ac parvi ducens omnia, quæ homini accidere possunt, Animus fortis, & invictus, animus gravis, & excelsus, atque ad omnes casus ferendos paratus, & constans, animus magnus, & clarus, despiciensque res humanas, animus robustus, & excelsus, animus altus, & incommodum patiens.* 2. hotenye dobrovolyno, *animus bene affectus.* 3. hotenye zlovolyno, *Animus malè affectus, animus pravus, animus plenus malignitate.* v. Szercze.

Hotinsztvo. *Concubinatus, pellicatus, ùs.*

Hotnik. *Concubinarius, ij.*

Hotnicza, Prilosnicza. *Concubina, a. amica, pellace, & pellaca.* 2. Hotnicza zakonfzoga chlověka, *Pellex, cis. Succuba.*
H. ante R.

Hrabren, na, no. velisze on, koi je gotov, y jak na viteštvo, y vszako delo. *Strenuus, validus, robustus, nervosus, laceratosus, magnanimus, a, um, fortis, is, fortis, & validus.*

Hrabreno, mochno, jako, viteski. *Strenuè, valide, nervosè, fortiter, & diligenter, viriliter.*

Hrabrenoszt, junachtvo, mochnoszt. *strenuitas, tis, fortitudo, robur, firmamentũ, ac robur, animus, ac robur, animi robur, ac nervi.*

Hrabrensztvo, veliko szercze. *Magnanimitas, tis.*

Hrachek. *Screatus, excreatus, ùs, oris excrementum, phlegma, pituita crassior.*

Hrachem, hraknuti, z-hrachem, z-hraknuti. *Screo, excreo, as, are, cum conatu quodam de pectore phlegma eicio, vi quadam exspuo.*

Hrakanye. *Screatio, excreatio, onis, scretus, ùs.*

Hrakàvecz, hrachkavecz. (D.) Szhrakavecz, k. akalacz. *Screator, excreator, oris.*

Hraknùt, ta, to. *Screatus, excreatus, a, um.*
Hraknuti, ili z-hraknuti vsze kaysze more. *Screabilis, excreabilis, is, c*

Hramacz, v. Hrom.

Hramlènyc. (D. it.) Hromoszt - sztvo. *Claudicatio, onis, clauditas.*

Hramlyèm - mati. *Claud co, as, are. Transl.* govorisze od vszakoga duguvanya, koje nesztói ú szvojem redu. ut: *claudicat cerebro.* t. j. noruje. *claudicat amicitia,* nesztói priatelsztvo, &c.

Hrána. (D. Pichya.) *Victus, ùs, alimonia, alimentum, edulium, nutrimentum, nutritus, ùs, pastus, ùs, cibarium, cibus, victualia, ium.* v. Brasno. 2. hrana za voyfzku, *Commeatus, ùs, frumentatio.* v. Profunt. 3. hrana sivinszka. *Pabulum, li.*

Hranen, a, o. *Asservatus, conservatus, a, um.*

Hranènyc. (D.) Gojenye. *Nutritio, nutritio, onis, nutritus, ùs, educatio.* 2. apud Dal. Hranenye, szpremlenye, szpravlenye. *Asservatio, nis.* 3. hranenye sivinszko. *Pabulatio, nis.*

Hranyèn, na, no. (D.) Gojen. *Alitus, nutritus, a, um.* 2. hranyen travum, *Herbilis, is, e.*

Hranim - niti, (D.) Goim. *Nutrio, is, ire, alo, cibo, reficio, foveo, nutrico.* 2. hranim sivinu, *Pabulo, as, are.* 3. apud Dal. Hranim, chuvam, szpravlyam, *servo, as, are, asservo, custodio, condo, loco, repono, &c.*

Hranimsze - nitisze. (D.) Goimsze. *Nutricor, nutritor, edo.*

Hranitel. (D.) Goitel. *Nutritius, ij, nutritor, altor, alumnus, educator, nutritiens.*

Hranitelicza. (D.) Goitelicza. *Nutrix, altrix, cis, alumna, nutriens, educatrix.*

Koi ische hranu za sivinu, *Pabulator, oris.*

Hrálzt. *Quercus, ùs.*

Hraszina. *Quercetum, ti.*

Hrasztoùv, va, vo. *Quercinus.*

Hrasztova kora. *Suber, ris.*

Hre-

Hrebam-bati. *Bilbo, & bilbio, is, v. Inferius.*

Hrebèchem-betati. *Absono, dissono, malè sono, non rectè sono, as, are.*

Hrebetanye. *Dissonantia, a. rei alicujus fracta sonus, aut rupta.*

Hrebetlyiv, va, vo. *Absonus, na, um.*

Hrèn. (D.) Garbach, (Scl.) Torman. *Nasturcium, ij. 2. hrèn divij, Hiberis, is, cardanum. hren Turfski. Draba, a.*

Hresztàm-sztati. v. Hrusztam.

Hrèv. v. Peny.

Hrib. *Collis, is, v. Bërdo.*

Hriläcz. v. Herlecz.

Hriputam-hripuchem-tati. [D.] Sztenem, piham. tesko, ali trudno diffem. *Anhelo, as, are, difficile, l. difficulter spiro.*

Hriputanye. [D.] Sztenanye, pizskutanye. *Anhelitus, us, astma, difficilis respiratio, anhelatio.*

Hriputlyiv, va, vo. (D.) Zapihan, pizskutlyiv, szipliv. *Anhelus, suspiriosus, astmaticus, a, um.*

Hriputlyivecz. Pizskutlyivecz. *Anhelator, oris, astmaticus, ci.*

Hrochem. v. Krulyim.

Hrochemsze. v. Grohochémsze, &c.

Hròm. (D. it.) Hromacz.. *Claudus, di, loripes, fractus. 2. hroma koga chinim ohronujem. Claudum quempiam reddo.*

Hromoszt. v. Hramlenye.

Hrop, sùm vode. *Murmuraqua (dicitur & de rebus animantibus) Susurus, r:*

Hropem-peti. *Ægrè, & cum singultibus spiro, & respiro.*

Hropòchem-tati. *Ex distillatione, & gravedine laboro. 2. strepo, is, ere.*

Hropòt, Nazeba. *Distillatio, nis, gravedo, pituita. 2. hropot, kassely, Tussis, is, vehemens spiritus, tussedo, efflatio.*

Hrúkam, otreszkavamsze. *Impetuosè, clamorosè alloquor, aut respondeo.*

Hrúp, hrupa. *Streptus, us. 2. Rúp szvinszki, Grunnitus, us.*

Hrupam. v. Hrochem.

Hrupím-peti. *Strepo, is, ere. 2. hrupim.*

Quod proprium est vocis porcorum. *Grunnio, is, ire. unde Translativè tantum dicitur de hominibus, ac cum in aère tempore tempestatis sonus fragorosus fit. Ar velimo: kak to ú zraku hrupí. 2. hrupim kot serjavi, Gruo, is, ere.*

Hrúska, (D.) Kruska. *t. j. hruskovo drevo. Pyrus, ri. 2. hruska divja, divjacha, kak y vszaka ona, koja kèszno zrèli, y preszeda ú gèrlu, Achras, dis, achrades, &c. 3. hruska kèszna, Pyrum serotinum, pyrum amerinum. 4. hruska, ili hruskov szád, Pyrum, ri. 5. hruska velika, pyrè decumanum, pyrum pergrande. 6. hruska velika, y dobra, pyrum volemum. 7. hruska muskatnicza, sterfich, pyrum chivum, pyrum superbum, pyrum moschatulum, curmundulum. 8. hruska tikvenchicza, pyrum cucurbitinum. 9. hruska koschena, pyrum lapidosum, cavilosum. 10. hruska lepe y plemenire duhe, myrrhopia, seu myrchopia. 11. hruska makaria, pyrum sementinum, achras serotinum. 12. hruska chèrlena, pyrum favonium, pyrum rubrum. moguszè, y makarie cherlene favonia imenuvati. 13. hruske pricherlene, pyra crustomina, pyra rubentia. 14. hruske boszanke, pyra bosnensia. 15. hruska batvacha, pyrù lactèè.*

Hrusztam-hruschem-sztati, hresztam. *Frango, is, ere, contero dentibus os, avellanas, nuces, &c. confringo, comminuo.*

Hrusztavècz, hrusztavicza. *Cartilago, nis.*

Hrusztavicza, kora kruha gornya. *panis crusta superior. 2. hrusztavicza szlatka, pogachicza, Placenta crustata.*

Hrusztimsze-titische. *Insulto, as, & cum clamore, & minis aliquam rem aggredior. 2. kaysze hrusztis, kay zube bruszis? Quid insultas? quid dentes acuis?*

H, ante V.

Hvála. (D.) Szlava. *Laus, dis, laudatio, Praconium, gratia, 2. hvala iztinszka, y prava, Laus vera, & solida. 3. hvala povszud rasglassena, Laus longè, latèque diffusa. 4. hvala nerazglassena, Lant*

minùs nota, minùsque pervulgata, laus obscura. 5. hvala ochita, ochivešzta hvala, *laus popularis, & illustris, laus summa.* 6. hvala vekovečna, *laus sempiterna, laus immortalis.* 7. hvala oholna, *tescha, ostentatio, onis, jačtantia, vanitas.* 8. hvala Bogu, *Deo sint laudes.* (D.) zahvale Bogu, *gratie sint Deo.* 9. hvala tebe, *tibi gratia, tibi sit gratia.*

Hvále došztojën, vredën (D.) Szlave vridan. *Laude, praconio dignus.* v. *Laudabilis.*

Hvalènye. (D.) Szlavenye. *Laudatio, Approbatio, onis.* 2. oholno, *jačtatio, nis.* v. Hvala. n. 7. 3. hvalenye lepo drugoga. *Elogium, ij.*

Hvalyèn, na, no. (D.) Szlavan. *Laudatus, probatus, spectatus, a, um, spectatus, & probatus. ut, Vir laudatus, vir omni laude cumulatus, vir praconio cumulatus*

Hvalyeno. (D.) Szlavno. *Laudate, laudabiliter.* 2. hvalyeno oholno, [D.] Hvastavo, *odvise hvalno, jačtanter, innani ostentatione, in solenti ostentatione.*

Hvalim - liti. Dajem hvalu. [D.] Szlavim. kinchim hvalami. *Laudo, as, are, laudibus extollo, verbis exalto, effero, do laudem, laudibus orno. Celebro laudibus.* 2. hvalim, ili potvergyujem hvalum, hvalu. (D.) Isztinivam. Pokašujem. *Probo, as, are, relaudo.* 3. hvalim obilno, *laudo abundè, affatim.* 4. hvalim kru: o, y jako, hvalim do neba, *laudibus in celum effero, pleno ore laudo, & effero, exquisitissimis verbis laudo, & extollo, summis laudibus orno, & exorno, laudo unicè, copiosè, copiosissimè, perlaudo.* Kakti, hvaliszce od všèh, *ab omnibus perlaudatur, i. e. valdè laudatur.* 5. hvalim szkupa, (D.) zajedno, *collaudo, as.* 6. hvalim na zochi. (D.) hvalim, koga prid nime isztim. ú ochi hvalim, *laudo aliquem in os, l. faciem.* 7. hvalim koga mehko, y mër-zlo. (D.) Sztudeno, *exiguè, l. frigidè quempiam laudo.* 8. hvalim za dobro, *ago gratias.*

Hvalimšze kruto jako, oholno hvalimšze, dichimšze, prodajemšze, ponassamšze. (D.) Ponošzimšze, zahvalyujemšze. *Jačto me magnificè, mirum in modum me effero, ostento, vendito, gloriator inmaniter.* v. Szlavimšze. n. 1. 2. hvalimšze od drugoga. v. Szlavimšze. n. 2. 3. hvalizam šzebe. *Prov. Ipse sui tibi cen est.* 4. hvalimšze isztinšzki. (D.) Pravosze zahvalyuje, *Vera de se ipso pradicat.* 5. hvaliszce laslyivo. (D.) Priprodavasze, *neisztinumšze hvali. Falsa de se ipso pradicat.*

Hvalitel. Razglaztel tujeh hvál. *Laudator, oris, laudis alienæ praco, buccinator, praco alienæ virtutis.*

Hvalitelicza. *Laudatrix, cis, buccinatrix laudis.*

Hválu ischem, [D.] Trašim szlavu. *laudem quero, venor, capto.* 2. hvalu selí. *laudis studio trahitur, gloria, & laude ducitur, gloria & laudis avidus, atque appetens est.* 3. hvaluszëm zadobil. *laudem adeptus, assecutus, consequutus sum, laudem mihi paravi, comparavi.*

Húd, zlochèšzt, [D.] zào, zàl, zlo. *malus, malitiosus, a, um, nequam, ineptus.* v. hudoben n. 2. húd jako. *Crudelis, terribilis, horribilis.* 3. Hud, y zèl priatel. *dysphilus, l. disphilus, protogenes.* 4. húd, t. j. mleden, szuh. [D.] okoszt, jezliv. [Scl.] mëršav, *Macilentus, macie extenuatus, macie torridus, a, um, macie extabescens.*

Huda szrècha. *Infortunium, ij, adversa, afflicta, iniqua, misera fortuna, calamitas, miseria.*

Hudem - deti, mlednem - dneti, mëršavem. *Macreo, es, macer fio, macresco,*

Hudich. szotona, hudoba. *Dæmon, nis.*

Hudi dën. *Mala, adversa, infortunata dies, infausta dies, perdita dies.*

Hudo. *Malè perversè, nequiter.*

Hudoba, hudobnošzt. *Malitia, nequitia, a, perversitas, iniquitas.* v. Zloba. 2. hudoba velika, *Flagitium, ij, scelus ingens, nequi-*

quitia summa.

Hudobën, na, no, zël, malovredën. *Malitiosus, versutus, callidus, subdolus, fallax.* v. Zloben. 2. hudoben, *diabolicus, a, um.* 3. hudoben jako, *improbus, scelestus, sceleratus, nefarius, perditus, nefandus, flagitiosus, a, um.*

Hudobno, zlocheszto, malovredno. *Malitiosè, callidè, dolosè, perversè, nequiter, scelestè, sceleratè flagitiosè, iniquè, nefariè nefandè, perditè.* v. Zlobno. 2. hudobno, uraski. *diabolicè, satanicè.*

Hudobnoszt. v. Opachina. n. 1.

Hudobnyak. *Malitiosus, si.* v. Hudoben.

Hudovernik. v. Poganin, y osztala.

Huga. v. Puga.

Huhor. v. Kukma.

Húle. *Sus, is, porcus, ci. Plur.* Huleta. v. Prafzcz.

Hulimsze - litisze, klyuchimsze. *Inclino me, incurvo me, contrahendo inclino me, vel incurvo.*

Hulyàmsze - lyatisze, plazim, puzim. *Repo, is, ere. serpo.*

Hunkam - kati, na nòsz govorim. *Naribus loquor.*

Hunkavec. *Naribus loquens.*

Hunyavicza ú gërlu, y koja chini gërlo premuknuti. *Coryza, a, gravedo. Siccum tussim movet, turbat urinam.* 2. hunyavicza, ili nahod, gda nosz, glavu, nebo, y gerlo zavzeme, y napuni, zovesze. *Catarrhus, hi, fluxio, distillatio, gravedo, pituita.* v. Rhema.

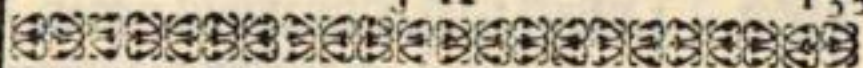
Humka. v. Berdaszce. n. 2.

Húskam - kati. *Vociferor, aris.* 2. huskam kakti szova *Cucubo, as.* 3. v. Clamo.

Huskànye. *Hujuscatus, quiritatus, ùs, clamor verborum, jubilatus rusticorum, vociferatio, quiritatio, onis.*

Hufzar, Dalmatini za tolvaja, y razboy nika dërse. v. Tolvay. Drugi za viteza, konyanika. v. Konyanik.

Hutta, koliba. [D.] Cherga. *Tuguriolum, li, tugurium humile, gurgustium, magalia, ligellum, attagia, mapalia, agrestes casa.*

I.

PUstuba ova ú nassem jeziku, kak y ú Diachkom je *Vocalis*, t. j. Glaszovita, y *Consonans*, t. j. Neglaszovita. Gdasze preposztavlya neglaszovite, y snyum chini szlovku, ili syllabu, aliti szama, pisem nyu ovak I, akoje szlovo vekse; akoje mense, tak ovak i, y onda je Glaszovita. kakti *Ischem interes.* Gdasze pak preposztavlya jedne zmed glaszoviteh a, e, i, o, u. y snyium chini szlovku, ili syllabu, nekoí nyu polasu ovak I, nekoí Y. ja poleg naredbe posztavlyene na chelu knyige ove, pissemnyu ovak J, akoje szlovo vekse, ako je mense, tak ovak j. t. j. kak diachki velimo *jota.* y je onda neglaszovita. kakti. *jak, janus, junak.* od ove Y, kakty poleg dobroga nachina piszma nepochinya lahko szlovku, nikay od nye ovde negovorim. ova vze msi vpamet, lèhko réchi nayti budes mogel, kojefze pissu od litere I. ter razluchiti glaszovitu, od neglaszovite.

1. *Et, atque, etiam, què, quoque postponendo.* ut: *Ille quoque.* y on takayse.

2. I ako. *Et si.*

Koju ja nepisem nego ovak, y, gda god vese jednu rech z drugum.

NB. *Dalmatas, & certos, qui varias incolunt Insulas maris, ante litteram I, tam vocalem, quam consonantem more Italicè anteponebant litteram G. & potissimum ante Syl. ja, je. quos imitari absit.*

Ja. Ego. ja szam, ja iszti. *egomet, ego solus, ego ipse.* 3. ja on, ja ti, *vel ille, vel tu, aut ille, aut tu.*

Jablàn. *Platanus.* v. Jabuka. 3. v. Javor. n. 5.

Jabuchnicza. vu kolenu. *Patella, a.* 2. jabuchicza ú gërlu, *jugulus, l. jugulum, li.* 3. jabuchicza, mala jabuka, *pomum nanum, malum parvum.*

Jabuchnyak. [D.] Komonika. *Chamæmelon, anthemis, chamomilla.*

Jabuka, jablan, jabuchno drevo. *Pomus, mi.* 2. jabuka szad, ili vochyc, *pomum, mi, malum, li.* 3. jabuka koschena, ili peschena, *pomum lapidosum, calculosum.* 4. jabuka za chuvanye, [D.] za hrane nye, *pomum conditivum, & poma conditiva.* 5. jabuka kyszela, *pomum acerbum.* 6. jabuka velika, *pomum decumanum.* 7. jabuka szlatka, *mellimela, pomum mustelum, malum melapium.* 8. jabuka, koja hitro gine, *pomum fugax, malum fugiens.* 9. jabuka prezrela, *pomum vietum.* 10. jabuka rana, ili kaje hitro zreła, *pomum pracox, pomum pra-coquum, pomum prematurum.* 11. jabuka okrugla, *malum orbiculatum.* 12. jabuka spichaszta, *malum turbinatum.* 13. jabuka keszna, pozna jabuka, *pomum ferotinum.* 14. jabuka gnyila, *pomum putre, malum putrilaginosum.* 15. jabuka puna chervi, *pomum vermiculosum, pomum vermiculans.* 16. jabuka muskatelna, muskatnicza, *pomum apianu.* 17. jabuka povelá, yzguzana. v. *Victus.* n. 4. 18. jabuka nezrela, *pomum crudum, pomum immaturum, pomum im-mite.* 19. jabuka zreła, *pomum maturu, l. mite.* 20. jabuka divja, *pomum agreste, l. sylvestre.* 21. jabuka pitoma, *pomum sativum.* 22. jabuka plemenita, *pomu generosum, l. nobile.* 23. jabuka mandafia, *pomu curmundulu, vulgo mandafium.*

Meszto, gdeszu jabuchna dreva nazajena, *Pomarium, ij.* y takayse meszto gdesze szpravlyene jabuke chuvaju, zovezse, *Pomarium, ij.*

A on, koi jabuke prodaje, zovezse *Pomarius, rij.*

Jabuka na szedlu. [D.] unkasch. *Ephippi-pomum,* 2. jabuka na mechu, *pomum capuli.*

Jachè. *Validius, vehementius, magis, fortius.*

Jachènye, Tvergyenye. (D.) utemele nye, Potvardenye. *Fortificatio, confirmatio, munitio, onis.* 2. v. Kreplenye.

Jachim - chiti, tvrèdim, temelim, *Fortifi-*

co, as, are, munio, comunio, vallo, corro-boro, roboro, confirmo, munio, & firmo, corroboro, atque confirmo, firmum facio. 2. v. Krepim.

Jachimíze - tízse. *Irroboror, aris, invaleo, invalesco, robur, & firmitatem aquiró, confirmor, corroboror.*

Jachmèn. (D.) Jechyam. *Hordeum, ei.* v. Jarecz. n. 2.

Jachména voda. *Zythum, thi, l. zythus, thi, Ptisana, Thyrum, ri.*

Jachmenëcz. [D.] Jechmicz. na oberve ochne, ali okolu oka. *Crittha, a, & crithe.*

Jachméni kruh. *Hordeaceus panis.*

Jachmenovoga klasza spicza. *Ather, eris.*

Jaczint czvet. *Hyacinthus.* 2. Dragi kamen.

Jád, chemer, otrov, stupa. *Venenum, ni, toxicum, virus.*

Koi na pravlya jád y prodaje, *Venenarius, rij.* A koi szamo napravlya. *Veneficus, ci, sena, Venefica, zovezse.*

Jadan. v. Jadoven.

Jadomzi szmért zavdati. *Veneno mortem sibi consciscere.*

Jadóven, na, no. [D.] Jadan. *Afflictus, calamitosus, arumnosus, a, um.* v. Nevoljen. 2. v. Jadovit. 3. v. Biszan.

Jadóvit, ta, to. chemeren, jadoven, (D.)

Jadan. *Virulentus, venenosus, virosus, a, um, virulens, venenifer.* A navlasztito on, koi úszebe jad ima, *Venenatus, a, um.* Nayti ova zadnya rech morezse razumeti y od sztvári, koja je chemerna.

Jadovito. *Virulentè, venenatè.*

Jadrim - driti. *Velifico, as, are, velis navigo.* 2. jadrim odpertemi jadri, *Plenis velis navigo, plenis carbasis navigo, pleno velo, l. carbaso perveho.* v. Brodimzse.

Prov.

Onda jádri brodar Peter,
Gda ti v-kèrmu pússe veter.

Cum tempus, occasio, fortuna favent, operi insistendum est.

Jadro. *Velum, li, carbasus.* 2. jadro odpiram. *Velum do, vela pando, vela facio.* 3. jadro veliko, ali nayvekse ú brodu,

Qua-

Quadri. ili Bortunu, *Acatium, ij, artemo, onis.* 4. jadro szrednye, ili kojefze zada polafe, *Epidromus.* 5. jadro malo, ili trinketa, *dolo, nis.* 6. jadro na vërhu, ili okolu spicze arbora, *Thoracium, ij.*

Jaganacz. v. Agnecz.

Jagli, profzena kassa. *Puls milliacea candida, Pifa, æ.*

Jagma, jagmenye, szlla. [D. it:] uszilnoszt nahrupa. *Impressio, irruptio, onis, impetus, ùs.* 2. jagma nagla, y nenadeana, *Impetus improvisus, insultus inopinatus.*

Jagmim - miti, szilum jemlyem, grabim. *Dirripio, is, ere, depopulor, spolio, in diversas partes rapio.* 2. jagmim nepresztanze, *Impetu continenti peto, impressione continua irrumpo.* 3. jagmim, navalyujem, navudiram, *Adorior, ris, invado, facio impressionem, irrumpo, irruptionem facio, aggredior.* v. Nadpadam.

Jagnyed. *Populus nigra, ægiros.*

Jagnyedje, mefzto gde jagnyedi rafztu. *Populetum, ti.*

Jagnyedov, va, vo. *Populetus, a, um.*

Jahánye. (D. it:) Jczdenye. *Equitatio, onis.*

Jahlicza. *Pecten ferreus pro lino, ex subtilissimis stilis, in quo linum molle secundario perpurgatur, subtilizatur, & peçtitur.*

Jahlyàm - hlyati. *Linum molle in peçtine ferreo è subtilissimis stilis pexo, linum in peçtine ferreo subtilizo.*

Jaje. v. Jaycze.

Ják, mochën, fefztok, krepëk. (D. it:) szilan, hrabren, szarchen, fefztochan. *Fortis, is, e, validis viribus præditus, validus, strenuus, robustus, in adversis infractum habens animum.* 2. jak bivam, *Fortesco, is, fortis fio.* v. Jachimfze. 3. jake szrecha pomafe, *Fortes fortuna juvat, l. adjuvat.*

Jaklen, na, no. *Nervosus, a, um.* od sivuche govorisze sztvári. A od nesivuche, *Præstantissima portio, & subtilior pars materieí.* â tó od drëva, seleza. jaklena jagoda, *Succosum, aut pingue granum.* jakleno

zerno pšenichno, &c. *Pingue, l. plenũ granum triticeum.*

Jaklo, szamo od fitka vszakojachkoga. *Substantia sola, seu medulla frumenti. & sic de alijs.*

Jàko. v. Kak.

Jako, mochno, fefztoko, hrabreno, po muski. *Fortiter, validè animosè, & fortiter, infractò animò, strenuè, viriliter.* 2. jako, vërlo, *Valde, efflictim.* v. Kruto.

Jakòszt, kreposzt. *Fortitudo, nis, robur, munimentum, animus, ac robur, animi robur, ac nervi.* v. Hrabrenoszt. 2. jakoszt grada, tvergya varassa, *Firmamentum, ti, munitio, munimentum, vallum, propugnaculum, agger.* 3. jakoszt vszega orszaga, *Arxomium Regni, Provincia &c.*

Jál, (D.) omraza. *Invidia, æ, odium.* v. Nenavidnoszt.

Jalën, na, no. *Invidus, invidiosus, a, um.* v. Nenaviden. 2. jalen, lén, nemarkyiv. [D.] Neharan, *Negligens, indiligens, tis.* *Transl. verò, Iniquus, a, um, homo injustus, & improbus.*

Jalimsze - litifze. [D.] Hinimsze, lisimirfze, kasemsze drugah negjeszëm, ali miszlim. *Fingo me, simulo me, pramesfero quod non est, fictam alicujus rei similitudinem fero, pro vero falsum ostendo. ut: dum me fingo iniquè esse infirmum, cum tamen sim sanus, &c.*

Jálnik, Himbenik. [D. it:] Vuhenik, lisimiracz. *Simulator, deceptor, circumventor, oris.* v. Jalen.

Jálno. *Invidè invidiosè.* v. Nenavidno. 2. jalno, leno, nemarkyivo, [D.] Neharno, nepomnivo, *Negligenter, indiligenter.* *Transl. verò, Iniquè, injustè, improbè, simulatè, fictè.* v. Himbeno.

Jálnoszt, nemarkyivoszt, lenoszt. [D.] Neharnoszt, nepomnivoszt, nehaysztvo. *Negligentia, indiligentia, æ.* v. Nemark. *Transl. verò. Iniquitas, tis, simulatio, fictio, simulata, & ficta alicujus rei interna per vultum, seu corporis constitutionem representatio, figmentum, artificiosa for-*

formatio corporis, & vultus. v. Himba.
 Jalòv, va, vo. *Abiegnus, a, um*, ut: jalov
 sztol, *Abiegnamensa.* 2. v. *Abietarius.*
 Jalòva krava, ali drugo sivinche. *Non fœ-
 ta, non prægnaus, sterilis vacca, ovis, &c.*
 Jalovìcza. *Sterilis vacca.* 2. *juvenca bos.*
 Jalovímſze - lovítíſze, izjalovlyujemſze,
 zmechem. *Abortio, is, ire, abortior, abor-
 to, foetum immaturum abigo, abortum fa-
 cio, immaturum foetum edo, causo abortũ.*
 jaloviti bolyefze dofztoi rechi od sivi-
 ne, kakti krave, ovcze, &c.
 Jálsa, jalſevo drëvo. [D.] Jòha. *Alnus, ni.*
 2. jalſev, va, vo. *Alneus, a, um* 3. jal-
 ſevina. (D.) johiſche. *Alnetum, ti.*
 Jálsa, l. jelva, jalovo drevo. *Abies, tis.*
 Jalvìcza, ili jelvicza. *Abiceula, a.* jemlye-
 ſze takay za ſzteblo, ili dolnyi kray jal-
 ve, kò je prez ſzverſih.
 Jáma, Rupa. *Fossa, a, foramen, fovea, scopus,
 specus.* 2. jama velike, y kruto neizmer-
 ne glubine, *Vorago, nis.* 3. jama ſzkopa-
 na na zemlye za naſzagyenye terſzja,
 dreva, &c. *Scorbs, bis.* 4. jama vu pechi-
 ne, loze, gore. *Specus, ùs, & oris, spelæ-
 um.* v. Spilya. 5. jama duplye, *Fora-
 men, nis, cavum, vi, foratus, ùs.* v. Luk-
 nya. 6. jama zadnyicz, *Podex, cis.* 7. ja-
 ma, gdefze zdërſava glava jezika ſtude-
 re, ili vage, luknyicza. *Angina, a.* 8. ja-
 ma ú ſzamofstrelu, jamicza, *Epizygis, is.*
 9. jama dveh nog, *Scorbs bipedaneus.* 10.
 jama ſitna, gdefze ſitëk dërſi. *Syrus, ſi-
 rus, ſirrus, hi. fossa, seu spelunca subtera-
 nea pro condendo, ſervandòque frumento.*
Aliqui ſiros, & puteos dicunt. 11. jama za
 vapneniczu, *Lacus morium.* 12. jama
 pod zemlyum. v. *Crypta.* 13. jama o-
 tayna pod zemlyum. v. *Cuniculus, n.*
 2. 14. jama zverinſzka, *Caverna, a.* v. n.
 4. *Superiùs.*
 Jamàcz. v. Poruk.
 Jambor, jederna jela, katarka. v. *Arbor*
 in Illyr.
 Jamchimſze. v. Porukujemſze.
 Jamicham - chati. [D. it:] jamam-jati. Fo-

dio, is, ere, scrobiculos, l. scrobes facio.
 Jamìcza, t. j. mala jama. *Scrobiculus, li, fos-
 sula, foveola, a.* 2. jamicza ú zubu, *Ca-
 verna dentis.* 3. jamicza pod noſzom,
Luna, a. philtrum. 4. jamicze ú noſzu,
Pares, ium, foramina narium, mynotyr.
 5. jamicze na relu, chez koje pot ide.
 (D.) probija, *Pori, orum.* v. Porus.
 Jámsztvo. v. Poruchtvo.
 Janacz. v. Inferiùs.
 Janchecz. (D.) Jaganacz. *Agnellus, li.* 2.
 janchecz doyni, pri mleku janye, *Ag-
 nellus lactens, l. subrumus.* 3. janchecz
 jednoga leta, *Agnus añiculus, l. hornus.*
 4. janchecz, koifze këszo zleſe, t. j.
 pozni, *Agnus, l. agnellus tardus, l. cordus.*
 Jànye. *Idem.*
 Janyèchi, janchev, a, e. *Agninus, a, um.*
 kakti janyechi gnoy, *Agninus finus,*
 janyecha kofa, *Agnina pellis, sic agninumz
 cor, &c.*
 Janyetina. janyeche meſzo. *Agnina caro,
 agnina, a.*
 Jápa, japek, japicza. (D.) Chyako. *Pater,
 tris, Abba.* v. Otecz.
 Japno, &c. v. Vapno, y ofztala.
 Jàracz, oven. *Aries, tis, mas ovium ad fœ-
 tum relictus.* 2. v. jarecz. 3. jaräcz, kur-
 vin mús. *Transl. Curruca, a. Est enim cur-
 ruca parva avis, quæ alienos pullos educat.*
 Járecz, jari jachmen. (D.) Jarich, marit-
 skandely. *Hordeum exasticum.* 2. jarecz.
 v. Jaracz. n. 3.
 Jarchev, va, vo. *Arietinus, a, um.*
 Jareb. v. Jerebicza.
 Jarëk. *Vallis, is.* 2. jarek med ſzlogmi,
 Razgon, gda plug brazdu od meche
 (D.) Griblya. *Sulcus, ci, prociffio terra.*
 A negda y brazdasze zove. 3. jarek
 herbteni med plechi. *Inter ſcalpiliun, ij.*
 4. jarek vodeni. (D.) Prokop, *Canalis,
 is, aquagium.* v. Graba.
 Járem volouski. *Jugum, gi.* 2. jarem vo-
 lov, *Jugum boum.* 3. jarem nepobof-
 neh, Boga nebojechch, *Jugum impio-
 rum.* 4. jarem ſzilnikov, ili pregonite-
 lou

lou kizse nameche, szlusbeni y szmehkoga dëla jarem, *jugum servile, onerosum, durum, Tyranicum*. 5. jarem namechem, *jugum impono*. 6. jarem zmechem, *jugum depono, excutio, eicio, deicio jugum à cervicibus*.

Jaricza, kokosjednoga lëta, *Gailina annicula*.

Jaruga. *Fossa profunda, bias*.

Jassem - hati. (D.) jezdím. *Equito, as, are, vehor equo, in equo vehor, equo iter facio*. v. Kony.

Jasprist. v. Arkisakan.

Jász. v. jasznoszt. 2. jász, ili ja. *Ego*.

Jaszën, na, no. *Serenus, a, um*. v. Szvetel, y jaszno. 2. jaszën, *sonorus*. v. Glaszen.

Jászla. [D.] Poganacz, Gnoynicza. *Apostema, tis*. 2. A szmrad, koi snye teche. v. Nautea. n. 2.

Jászle. *Præsepium, ij. præsepe, & Plur. præsepia*.

Jaszelcze. *Præsepium, li.*

Jasznim. *Sereno, as*.

Jasznimfze, nitifze. *Fulgeo, es, ere, rutilo, corusco*. v. Szvetimfze.

Jaszno. vedreno. *Serenum, coruscum, nitidum, fulgidum, rutilum*. 2. jaszno vreme. *serenitas, tis, celum silens, inubs celum*. v. Chiszto. n. 5. 3. jaszno chelo, t. j. vezelo. *Serena frons, serena facies, lata frons, lata facies*.

Jasztrëb, (D.) Kragulyacz. *Accipiter, tris*. y velifze vszaka pticza, iz sesztnadesztech fél, koja szilum grabi, opchinszkem zakonom. *Accipiter*.

Jaszttúk. v. Vankus.

Játo. *Agmen, nis*. v. Chredo.

Jáuchem, jaukam - kati. (D.) Rikam - kati. *Ejulo, as, are, voce in altum sublata ploro, plango*.

Jáuk, jaukanye, (D.) Rikanye. *Ejulatio, onis, ejulatus, us, lamentum, lamentio, Threnos*, 2. v. Epiccedium.

Jaukaricza, Narekavicza. *Præfica, a. Nenia, a, & Nenia, arum*, gda plach zlamenujesze.

Javlyam, objavlyam - viti, *Manifesto*. v. Ochitujem.

Javlyàmíze - lyatífze - vitífze. *Manifesto, l. insinuo me*. 2. javlyamfze komu, pohagyam koga, *Viso, is, ere*.

Javör drëvo. *Acer, ris, & Aceris, eris, Acer-nus, platanus germanica, acer major, crassivenium*. v. Ornus. 2. javor. v. Lorber. 3. javor. v. Jablan.

Javorichni, na, no. t. j. iz javora, ili lorbera. *Laureus, laurinus, a, um*.

Javorichno lisztje. v. Laureá, l. laureola.

Jay, oyme, ohoy, hay. *Heu me, heu mihi, hem, va*. v. Heheu.

Jaycza. [D.] Jaja frigana. *Ova friza*. 2. jaycza ribja. v. Ikre. 3. jaycza sutanyek. [D.] Sutak. *Ovi luteum, ovi vitellus*. 4. v. Belanyek. 5. jaycza lupina, *ovi testa, ovi putamen, ovi cortex*. 6. jaycza spicza, *Exacumen ovi*.

Jaycze Grád, ili [D.] Jaje grád. *Arx lucculina, Arauzoña, Ovia, a*. 2.

Jaycze. [D.] Jaje. *Ovum, vi*. 2. jaycze, koje ima dva sutanka. (D.) Sutka, *ovum geminum*. 3. jaycze prez kokota, iz kòjegafze pische, &c. nemre zvaliti, *ovum irritum, ovum urinum*. 4. jaycze veliko, y debelo, *ovum decumanum*. 5. jaycze frisko, *ovum recens, recentissimũ*. 6. jaycze sztaro, *ovum antiquum, l. requietum*. 7. jaycze slepertek. (D.) Hmuchyak, *ovum corruptum, ovum subventaneum, zephirum, ventosum*. v. Hype-nemium. 8. jaycze polog, ili polofay, *ovum index*. 9. jaycze potzlednye, *po-versek, ovum ultimo procreatum*. 10. jaycze, kò nevalya, za nazajanye. v. *supra*. n. 3. 11. jaycze umak, ali za poszerknuti, *popiti, ovum sorbile, ovum tremulum, ovum molle*. 12. jaycze na polovizu tvërdo, *ovum edulum*. 13. jaycze razbieno ú vodu, *ovũ dispersum*. kak biva ú juhe. 14. jaycze (D.) mudo. tak chloveka kak y olztale sivine ú szamczeh. v. Jaycza ú iszpizanyu chloveka. 15. jaycze lupim, *ovum exuo putamine,*

mine, l. decortico.

Jáz. v. Jéz. 2. v. Propaszt.

Jazik. v. Jezik, y ofztala.

Jazvéc. [D.] Jazavacz. *Melis, is, taxus, xi, & taxo, onis.*

Jazvina gde zverje prebiva. *Lustrum, stri.*

Ibrik. v. Kotlich.

I, ante D.

Ide glava, za glavu je. *Capitale est.*

Idem. *Eo, is, ire, badizo, as, proficiscor, pergo, vado, procedo, progredior, lterfacio, viam lego, contendo.* 2. idem bërzo, *Festino, propero, ire contendo, accelero, velis, remisique propero.* 3. idem szuproti, *obviam eo, prodeo obviam, obviam procedo, obvivo.* 4. idem radi szebe, *Pergo depositum onus ventris, eo dejectum alvum.*

Idi ta, idi odetle, idimi szpred ochih. [Scl.] Idi otale, idi tamo, *Abscede, apage, apageffis, abi ab hinc, vade.* 2. idi k-beszu, *Abi in malam partem, l. in malam rem.* 3. idi pozlu, *Abi in malam crucem.*

Idom. v. Eskericze.

J, ante, E.

Je. *Est.* 2. Jê. *Est, comedit.*

Jechanye. v. Szkuchanye.

Jeherma, Podstavlyenicza, Anteria. *Thorax, cis.*

Jechim - chati, szkuchim. *Gemo, is, ere, gemisco, præ animi angustia in sonum prorumpo.* Moresze rechi, da y nema sztvar jechi, gda pod velikem tërhom glasz daje. tak y od gërlicze, neba y zemlye velimo jechi. *Gemit.*

Jechmèn. v. Jachmen.

Jèda, jedali, mozibiti. *Nunquid, fersan, fortè, fortassis, fortasse.* 2. jeda Bogh da, dabi Bogh dal, ali hotel. (D.) Jedabhtio Bogh. *Utinam Deus det, apprehet, faxit Deus.*

Jedèn, na, no. *Unus, a, um. ius.* v. Szam 2. jeden po jednom, ili vfzaki po szebe, *Singillatim, & sigillatim, singillatim, singulli.* 3. jeden y drugi. *unus, & alter.* 4. jeden ali drugi, jeden zmed dvèh.

Alteruter, a, um. 5. jeden pút. v. Jednoch.

Jedènnáysz. *Undecim.* 2. jedèn naysztputi, ili krat. *Undecies.*

Jedènnáyszti, jeden najeszt. *Undecimus, a, um.*

Jedènye. (D.) Blaguvanye, jezba, obrok. *Comestio, nis, comestura, a.* 2. jedenye juternye. v. Frostuk. 3. jedenye popoldasnye. v. Jusina. 4. jedenye zvan vremena, goschenye. *Comessatio, onis, Intempestivum convivium, præsertim quando fit à cæna.*

Koi tak iz van vremena jè, *Comessator, oris.* A Paydas, ali (D.) Drúg vu jedenyu, *Conviva, a, socius ad epulas,* imenujesze.

Jederko. *Nucleus, ei.* 2. koficza okol jederka, *Tunica nuclei.* v. Mezdra.

Jedilo. (D.) jedivo. *Esculentum, ti.*

Jedín, na, no. *Unicus, a, um, singularis, re. velisze y oszebuyni, ulasztiti. Peculiaris, re, proprius.* v. Oszebuyni.

Jedinek. (D.) Jedináč. *Unicus, singularis.*

Jedinim - niti, ú jedno, ali (D.) za jedno szpravlyam, szkupa szkpleplyem. *Unio, is, ire, conjungo, combino, conglutino, simul jungo, copulo, in unum redigo.* 2. jedinim. v. Jednachim.

Jedíno, lasztovito, navlasztito, (D.) ulasztito, navlasztito. *Unicè, singulariter, peculiariter. ut: singulariter diligere, singulari modo amare.* jedino lyubiti. 2. jedino, z-jedinyeno, szkupa, ú kup. (D.) z-druseno, zajedno, zakupa, *Conjunctè, conjunctim, una simul.*

Jedíno rogyen, na, no. jedinek. *Unigenitus, a, um, unicus, unigena, a.*

Jedínoszt, jedínsztvo, szloga, jednovolynoszt, jednodusností. (D. it.) Szklad, szklada, szkladností. *Unitas, aequanimitas, unanimitas, concorditas, tis, concordiamutua, consensus mutuus.* v. Szlofnoszt.

Jedínsztvo. *idem.*

Jednáchim - chiti jednoga z-drugem. *Æquo,*

quo, as, are, equiparo, comparo, æquum, seu aequalem facio. 2. jednachim, jednam, ravnam, (D.) jedinim, ravnim. *Adæquo, exæquo plano, complano, planū facio, planum reddo, coaquo.* v. Zravnavam, y ofztala.

Jednachtvo, jednachenye, z-jednachenye, jednakoſzt. (D. it.) Prilikovanye. *Æqualitas, paritas, tis, similitudo, æquatio, æquabilitas.* 2. jednachtvo vage, ili jednako vaganye, jednako potezanye ſtudere, *Æquipondium, æquilibrium, ij, æquatio libræ, juſta æqualitas ponderis, æquamentum, libramentum, æquilibris, ſacoma.*

Jednák, jednoverſztni. *Æqualis, is, le, parilis, uniformis, uniusmodi.*

Jednakem hotenyem, jedno duſſno, jedno volyno. *Æquanimiter, æquo animo, unanimiter, moderatè.*

Jednako. *Æqualiter, æquè, pariter, ſimiliter, exæquo.* 2. ednako morem, *æqui polleo, parem poteſtatem habeo, æquivaleo, tantundem valeo.* 3. jednako moguchanſztvo, t. j. jednaka mochnoſzt. *æquipollentia, æquivalentia, a.* 4. jednako zmenu. (D.) Szamnum. *Sicut ego.*

Jednako nochtvo. *Æquinoctium, ij.* 2. jednako nochtvo jeſzenſzko, *æquinoctium autumnale.* 3. jednako nochtvo protuletno, *æquinoctium vernum,*

Jednakoga hotenya, ili koi je vſzigdar jednák. *Æquanimis, is, e. æquanimus, ma, um.*

Jednakofzt. v. Jednachtvo.

Jedne dobe. Tekmecz, Verſnyak. (*Æquævus, a, um, Pœticum*) *Æqualis, is, le, ejuſdem ætatis, æqualis ævi, par ætate, coætaneus, coævus, cum aliquo ætate conjunctus.*

Jedno bitën, jednobitni, na, no, jednoga bitja. (D. it.) jednofzuchni. *Conſubſtantialis, is, le.*

Jedno bitje, jednobitnoſzt. (D.) jednofzuchanſztvo. *Conſubſtantialitas, tis.*

Jednóch, jedënkrat, jenkrat, *Semel, una vice, nuquam non.* 2. jednoch za ſivota,

ſemel inter omnem vitam.

Jedno duſſno, jedno vuſztno. v. Jednakem hotenyem.

Jedno duſſnoſzt. *Unanimiſs, tis.*

Jednoga pokolenya, roda, iſztoka plemena. *Unifirpis, is, e, quod à radice unicum habet caudicem affurgentem. Gentilis, is.* 2. jednoga naroda, t. j. Horvatſzkoga, &c. *Unius nationis Croatica, &c.*

Jedno kùpno, ſzloſno, (D.) zajedno. *Unanimi ſenſu.*

Jedno lètni, na, no. *Anniculus, a, um.* jednòli, drugoli. *utrum ex duobus, unumne, an aliud?*

Jedno malo. *Paululum, paulisper, parumper, aliquantiſper, modicè.*

Jedno glav, a, o. *Uniceps, is.*

Jedno nòg *Unipes, dis.*

Jedno òk. *Unoculus, monoculus, a, um, unum habens oculum.*

Jedno ròg. jedno roſich, zvěr, koja ima jeden ròg na chèlu dva lakta dùg, Glavu ima kakti jelen, noge, kakti elefant, rép pak, kakti divjak praſzëcz; ofztalo truplo priſzpodobno k-paripu. Govoriſze niſtar menye ta zvěr radi ſzamoga roga. *Monoceros, rinoceros, ontis, aſmus indicus, unicornis.*

Jedno rùk, ka, ko. *Simplex, cis, ſimplus, a, um, unicus, & minimè multiplex, i. e. qui non eſt duplex, aut triplex.*

Jedno volyën, na, no. jedne volye, jednoga hotenya, ſzloſën, jednoduſſen. *Unanimis, is, e. unanimus, a, um, unius animi, & ſententiæ cum altero.* t. j. jednoga nakanenya, y chutenya.

Jednum nagloſztjum. *Uno impetu, unâ imprefſione.*

Jedvây, jedva, komay, muchno, z teſkum mukum. *Vix, vix dum, vix tandem, agrè cum vi, & labore, difficulter, difficile.* v. Teſko. 2. Ne jedvay. *Ne vix quidem.*

Jedúchi, cha. v. Jelec. z.

Jegrift. [D.] Egrift, Gres, ogreſta. *Uvæ acerba, uvæ immatura, uvæ aeris.* 2. jegriſt groz-

grozdiche vertno. v. Grozdje. n. 10.
 Jegyup. v. Czigán.
 Jejarkia. *Hierarchia, a.* Tri pak jeszu je-
 jarkie, ili naredbe devetèh korussev.
 [D.] Korov Angelszkèh
 Jedno mlechnik. jedno dojen. *Fam.* Je-
 dno mlechnicza. *Collataneus, ei.*
 Jekam-knuti, ob tla zid, &c. *Allido, is, ere.*
 Jela, jelicza. *Helena, a.* 2. jela. v. Jelva.
 Jéleczech. (D. Blagovalacz. *Comedens, edens,*
manducans, tis.
 Jelèn. *Cervus, vi.* 2. jelenina. *Caro cervina.*
 Jelénszki, ka, ko. *Cervinus, a, um. ut: cer-*
vinus firmus. &c.
 Jèlje, jelische, jelovische. *solum abietibus*
confitum.
 Jeli koi, ja, je. *Nunquis, quæ, quod, num*
aliquis, num quisnam.
 Jelìs. *Esca, a.* 2. jelis, brasno. *Anno-*
na, a.
 Jeli to? *Est ne hoc?* 2. jeli tak? *est ne ita?*
ita ne se res habet? jeli on? *est ne ille?*
 Jelòv, va, vo. *Sapinus, abiegnus, a, um.*
 Jelòv drevodeleczech. *Abietarius, ij.*
 Jèlva, drevo jèlovo. *Abies, tis.*
 Jelvìcza. v. *Abietula.*
 Jèlun. [D.] olum. *Alumen, nis, sulfugo ter-*
ræ ad ebrystalli colorem. 2. jelun. v. Apy-
 ron, y Alun. 3. messam z-jalunom. *A-*
lumino, as. v. *Alumnatus.*
 Jém - szti, obrokuje, [D. it:] Blagujem.
Edo, es, est, Comedo, cibum capio. escam su-
mo, vescor. 2. jem, hranimsze veszelo,
Edo jucundè. 3. jem dobro, hranimsze
 goszposzki. *Edo bene, & opiparè, lautè,*
& apparatè, dapticè. 4. jem tiho, iz tiha,
 hranimsze. *Lentè vescor.* 5. jem pohlep-
 no, serem. *avidè vescor.* 6. jem prez raz-
 loga, prejedamsze. *Intemperanter come-*
do, 7. jem prez voiye netechno, szi-
 lum jem, mleszkam. *Comedo sine appetitu.*
 8. jem guszto. *Esito, as.* 9. jem natle,
cibum bumi capio, bumi vescor. 10. jem
 do volye. [D.] do mille volye. *Impleo,*
infarcino me cibo, &c. 11. jem na vsza
 vuszta, mumlyam. *plenis buccis comedo.*

12. jem trezno. *Frugaliter comedo, edo, &c.*
 13. jem do szitofzti, najedamsze, *come-*
do ad facietatem.
 Jematva. v. Branye.
 Jemlyem - mati, Prijemlyem - jeti. [D.]
 Primam miti. *Accipio, is, ere, capio sumo.*
 2. jemlyem. v. Berem.
 Jenkrat, jedènput. *Semel, semel tantum,*
unâ vice.
 Jer, jere. v. Zakay.
 Jere, jerbo. v. Kakti.
 Jerebicza. (D.) Jareb, jerebicza. *Perdix,*
cis.
 Jermèn trava. *Pullicaria, a. cunilago, polica-*
ris. v. Conyza.
 Jerusalem Varas. *Hierosolyma, solima, a.*
 Jerusalemszki, ka, ko. *Hierosolymitanus, so-*
limeus, a, um.
 Jès. [D. scribunt Jex.] *Herinaceus, l. erina-*
ceus, berix, bericius, eres. v. Chirogylius.
 2. jès morszki. [D.] Jexina. *Echinus, ni.*
 Jeficzka, jeséuka riba morszka, ali rak, y
 ona ú koje kosztany raszte. *Echinus, ni,*
 A ú koje selud. *Echinatus, calix glandis,*
& sic de alijs.
 Jesprist. *Archidiaconus, ni.*
 Jespristia. *Archidiaconatus, us.*
 Jeszèm - fzi, je, ali jeszt. *Sum, es, est.*
 Jeszèn, jeszenovo drevo. *Fraxinus, ni, or-*
nus. 2.
 Jeszèn jeden del leta zmed chetireh.
 [D.] Podzimak. *Autumnus, ni.*
 Jeszenyak trava. *Dictamnus, & dictamus,*
mi.
 Jeszeni pochètek. *Prima autumnitas. 2.*
 zverha jeszeni. *exitus, autumnalis.*
 Jeszenòv, va, vo. *Fraxineus, a, um. ut: fron-*
des fraxineæ, szverfi jeszenove. Fraxi-
nus, a, um, ut: virga fraxina, vas fraxi-
num, &c.
 Jeszénszki, ka, ko. *Autumnalis, le. kakti,*
 vreme jeszenszko, *Tempus autumnale,*
 szetva jeszenszka, *seminatura autumna-*
lis, caseus autumnalis. szir jeszenszki.
 Jeszénsztvo. *Autumnitas, tis.*
 Jeszili gda, jeszili kada? *Num quando?*
num

num aliquando?

Jesztvina. (D.) Jezbina, Iztbina, Pichya.

Ferculum, li, cibus, cibarium, edulium, pastus, us, dapes, um, esca, a. 2. jestzvina velike preczembe. *Mattya, a.* 3. jestzvina nadrobno szkofzana *Minutal, l. minutale, is, edulium ex concisis minutim ole-ribus, carnibus, & alijs rebus.* 4. jestzvina z-košana szamo iz mesza, *Insitium, ij.* v. *Assipitium.* 5. jestzvina zkošana iz kruha, y mesza, *Artocreas, tis.* 6. jestzvina iz jajecz y mleka. *Oogala.* 7. v. *Moretum.* 8. jestzvina běla, *Leucophagum, gi.* 9. v. *Sublabro. n. 2.*

Jesztvine, (D.) Jezbine, Pichye. *Dapes,*

um, Cibi, pastus, cibaria, fercula, edulia, &c. 2. jestvine szlatkeje izebrane, *Cupedia, delicia, lauticia, arum, epula, dapes.* 3. Jestvine, koi noszi. *Dapifer, ri* 4. jestvine zmechem na zděle takay jestvinepenim. *Tudiculo, as.*

Jesztvo, Bichye. *Essentia, a.* v. Bitje.

Jetèrni beteg, (D.) nemoch, ali bolešzt jeterna. *Hepaticus morbus.*

Jeternicza devenicza. *Tomacina, tomacla, a, Tomaculum.*

NB. Jeterniczu dobru hoches napraviti, naypre potreba je jetra kruto malo obvariti, po tom drobno szkofzati, szira drobnoga ú nutěr naribati, y zatem friskeh jajecz med nye vkup zmasztjum vleati, k-tomu opěrpriti, kominna, y gyumbera szpodobno pridati, obkuhati, y z-rechiczum szvinszkum obviti.

Jetèrao zapiranye. *Hepatis obstructio.* 2. jeterno zasganye. *hepatis accensio.*

Jeterva. *Fratrìa a.* jeterve. v. Janitricas.

Jétra. (Scl.) Gyigiricze. *Jecur, oris, & jecinoris, plur. jecinora, & jecora,* 2. filicze, ilikray od jeter, *jecoris fibra.*

Jetřicza. *Jecusculum, li.*

Jey. v. Szova.

Jéz, sztiszka. *Septum, ti, claustrum, agger circa molas potissimum.*

Jezkanye. v. Berbotlyivoszt.

Jezerische, jezero. *Lacus, ci, Palus, dis.*

Jezèro. (D.) Hilyaca, Tiszuche, Deszet krat szto. *Mille. 2.* jezero krat. *Millies.* 3. dve jezere, *Bis mille, duo millia, sic tria millia, &c.* 4. deszet jezer, *decem millia, myrias.* 5. jezero jezer, *millies, mille..* 6. jezero, *stagnum, gni.* v. jezerische. 7. jezero, t. j. vnosina vod, kojehsze dno zmeriti nemore. *Abyssus, si, immensa altitudo aqua.* 8. jezero blatno. *Stagnum cœnosum, limosum, lutulensum, quodquè transiri nullatenus possit.*

Jëzichëcz od študere. *Lingula, a, linguile, is, examen, stylus statera, lancis, &c. aquamentum, libramentum, equilibrium, trutina.* 2. jezichecz trava. *Stratiotes, a, mille folium, militans herba; Ideò verò militaris herbã vocatur, quia vulnera omnia ferro facta intra dies 5. sanat ex oleo imposita.* v. *Millefolia.* 3. jezichecz ú glave chlovechje, chepicz. *Epiglossis, is, epiglottis, uva, l. uvula guturis.*

Jëzichën, na, no, koi vnogo, y nerazumno govori, Rechlyiv, va, vo. *Linguax, loquax, cis, multùm loquens, verbosus, garrulus, a, um.*

Jëzichenye, Rechlyivoszt. [D. item.] Jezichyansztvo. *Loquacitas, verbositas, garrulitas, procacitas, protervitas, tis.*

Jezichlyiv, va, vo. *Idem quod jezichen.* v. it: Klafura.

Jezik. *Lingua, a. Prov.*

Cave à torace. Dërš jezik negovori, vnogo.

2. dvo y spichaszt. (D.) Villaszt jezik, dooratni jezik, *Lingua bifida.* 3. Troy spichaszt jezik. [D.] Troratni jezik, *Trifida lingua.* 4. jezik razczeplyen, *multifida lingua.* 5. Izplaschen, izteleben, (D.) izplazen jezik. *Lingua educta.* 6. Spichaszt jezik. *Lingua vibrans.* 7. jezik rechlyiv. [D.] Govorusni jezik, *Lingua garrula.* 8. jezik priraschen, prignut. *Lingua inharens.* 9. jezik biszter. *Lingua explanata.* 10. jezik trom, keszen. *Lingua inexplanata.* 11. jezik jemlyesze y za

razluchenye govorenja kakti. Jezik szlovenszki. *Lingua Illyrica*. jezik Diachhi. *Lingua Latina* &c. 12. jezik domachi, Materinszki, ili szvoy. *Lingua*, l. *sermo patrius*. 13. jezik pészja trava. (D.) Tarput, *Cynoglossa*, &, seu *cynoglossus*, si. 14. jezik jelenzki dràch. *Hemionium*, ij, seu *hemionis splenium*, vulgò. *Lingua cervina*. 15. jezik volovszkatrava, *Buglossum*, seu *buglossus*, si, *Euphrasium*. vulgò. *Lingua bubula*. *Quæ in vinum composita hilaritatem animi gignit, ac in eodem vino decocta, atque intra convivias sparsa lætos efficit. Plin. Lib. 25. C. 8.* 16. jezik ú Zvonu, klepetalo, kêmsze zvoni. *Rhopalum*. li. v. Bat. n. 4. 17. jezik opchinszki. *Lingua vulgaris*, l. *popularis*, *lingua vernacula*.

Igla sivatja. *Acus*, ùs. 2. igla, kojum sene glavu czifraju, y laszi ravnaju. *Cynasones*, um. v. *Discerniculù*. 3. igla, kojum sje malano, ili nasveno dëlo napravlya. *Acus assyria*, *Babilonica*, l. *semiramia*. 4. igla, ili iglicza gumbafnya, *Acuncula*, *nodella*, l. *nodula*. 5. igla morszka riba. *Acus*, ci, *acicula*, *piscis aculeatus*. 6. igla spekalka. v. *Kuhinszka*. n. 14.

Iglicza, mala igla. *Acicula*, l. *acuncula*, &.

Igrà igrànye. *Ludus*, di, *lusus*, ùs. 2. igra za Kralya ruku na ruku mechuch. *Basilinda*, &. 3. Igra szkak. *Ludus latruucularius*, *latruncularum lusus*. 4. igra detinszka. *Crepundia*, orum. 5. igra sála ú recheh veszeleh, *Facetia*, arum, *sales*, ium. 6. igra kolo, tanecz, szkakanye, *Tripudium*, ij, *chorea*, *saltatio*, *saltus*, ùs. v. Igramsze.

Igrách, koisze igra. *Lusor*, oris. 2. koisze igra z-koczkami. *Aleator*, oris, *alea lusor*.

Igrám - grati. *Ludo*, is, ere. kakti: igram ú guszle. *ludo fidibus*. igram ú orgule, *pulso organum*, &c.

Igràmize gratisze. *Ludo*, is, ere. 2. igramsze zkachuch, plesuch. *Tripudio*, *duco choreas*, *recreo me saltu*. 3. igramsze sálimsze. *Jocor*, aris. *jocosè ludo*, *joculor*. 4.

z-koczkami. *Ludo aleis*. 5. Igramsze z-trapuliczami, trapulichamszc. *ludo tesseris*. 6. igramsze z pilum. [D.] na laptu, *Ludo pila*. 7. igramsze z balonom, (D.) na nadutka, vulgò. na balluna, *Ludo folle*. 8. igramsze na izboyke, t. j. kotachicze, jednoga z drugem izbijauch. *Ludo trudiculis*. 9. Igramsze zorehi, lesnyaki, &c. na kupcze, ali konye, *ludo nucibus*, *avelanis ad conjectum tumuli*. 11. igramsze na perszte v-ganyajuch, kulikoih hoche biti. (D.) Igramsze na parsztobroy, ali mechem parsztima, *mico digitis*. 12. igramsze par na par, na ták, na glih, *ludo par impar*. 13. igramsze na poszeje, poszeichamszc, *ludo sursuribus*, *per cumulos eas seponendo*. 14. igramsze posteno, *recreo me honestè*.

Igranye. v. Igra.

Ikre. jaycza ribja. *Ova piscium*.

Illi, Ali, l. Illi, Alli. *Vel sive, aut. Il pravo. Il krivo, pravo, ali krivo. Jure, & injuria*.

Ilovàcha. (D. Gnilla. *Scribunt.*) *Argilla* &. 2. ilovacha loncharszka, *Creta figulina*.

Ilovachàszt, ta, to. (D.) Gnillaszt. *Argillosus*, a, um.

A poszuda iz ilovache, *Argillaceus*, ex *argila compactus*, a, um.

Imam - mati. *Habeo*, es, ere. kakti imam ú pameti, *habeo*, *teneo memorià*. 2. imam, ladam, &c. *habeo*, *possideo*, *teneo*. 3. imam nazad, imam zopet. (D.) *Natrag. Rehabeo*. 4. imam potrebochu, ili (D.) potribu. *Egeo*, *indigeo*, *opus habeo*, *opus est mihi. necesse habeo*. 5. imam za zlo, *Accipio durius*, *asperius*, *agrè fero*, *molestè*, l. *iniquè fero*. imam dobro ime, *Bene audio*. 7. imam dobru, bisztru, y veliku pamet, *sum acutissima ingenij acie*, *excello*, *floreo*, *polleo*, *præsto*, *valeo ingenio*. 8. imam lé oszëmdezset, *Anum ago octogessimum*.

Imánya, blaga doblenye. *Bonorum acquisitio*. 2. imanya odpuschenye, *Bonorum cessio*.

Imá-

Imánye. *Possessio, onis, v. Blago. 2. imanye pod praudum, Bona litigiese, l. controversa. 3. imanye na fiskuffa zverfeno. Confiscatio bonorum. v. Bona. 4. imanye, t. j. imetäk, sztoka, Bonarum, habentia, a.*

Ime. (D.) Imme. *Nomen, nis, 2. ime dobro. Bonum, l. magnum nomen. 3. ime sztojeche, (D.) Poszobito imme. Nomen substantivum. 4. ime prilofno. (D.) Ganutivo imme. Nomen adjectivum. 5. ime lasztovito. (D.) ime vlasztito, nadävano imme. Nomen proprium. 6. ime këmſze vnoſtvo vkup zlamenuje. Nomen collectivum. 7. ime, kojefze vno gem prilafe. Nomen appellativum. 8. ime dvoyrechno. Nomen homonymum, aquivocum nomen. 9. ime nadano, zdeveno, nalofeno. Nomen impositum. 10. ime nalafem dajem, nadävam. Nomen impono, indo, do.*

Imela. v. Omela.

Imenik, Broynicza. *Cathalogus, gi.*

Imènit. v. Imenovan.

Imènom po imenu. *Nominativum,*

Imenovnik, po kojemſze kay imenuje. *Nominativus, vi.*

Imenujem-vati, *Nomino, denomino, nomen impono, indo, apello, axo, as, l. affo, as. Fest. 2. imenujem, t. j. ozavam, narechem. v. g. Koga god za Kralya &c. Nomino, denomino quempiam regem, &c. 3. imenujem, t. j. ſzpominam. Nomino, as, mentionem facio, memini. 4. imenujem radi poſtenya. Honoris causa, honoris, amplitudinisque gratia nomino.*

Imemiván, na, no. Immenit. (D. it:) Prozvan. *Nominatus, a, um, celebris, elarus, famosus, famigeratus, qui in omnium ore verſatur. 2.*

Koi zna imena vſzeh, y po imenuje zove. *Nomenclator, oris.*

Imenuványe. *Nominatio, denominatio, nuncupatio, nomenclatio, onis, nomenclatura.*

Ináche. v. Drugach.

Inacheje. v. Drugache je.

Ináda. v. Pregovarjanje.

Inadimſze. v. Pregovarjamsze.

Inám, drugam. *Alio, aliorum.*

Inámo, drugamo. *Idem.*

Inàs. *Pedisequus, qui, assecla, affectator, vulgò Ephebus, bi. 2. Inas, koi Goſzpona, ali Goſzpu opraulya. v. Szluga. n. 9.*

Inchyùn. v. Haring.

Indi. v. Adda. 2. indi, kadſze razumi ſztati. *Alibi.*

Indivía. v. Czikoria.

Inglez, Englez, Engel. *t. j. od Ingiltere, ili zemlye. Bytannus, Britanicus, Anglus, i.*

Inglis zemlya, ili Engelfzka zemlya. *Anglia, Britannia, Britannia insula.*

Inglis-cziny, Fini koſziter, (Scl.) Kalay i engelfzke zemlye. *Britannicum ſtañum.*

Ini, na, no. Drugi, ga, go. *Alius, a, ud.*

Inkun. v. Kip.

Innoſztranacz. v. Zvanſzki.

Interès, najem, haſzen od penez, &c. *Interesse, census, us. v. Fit.*

Joha. v. Jalfa.

Jorgàn. v. Poplun.

Jòs. v. Iſche.

Jofdà, Premda. *Quamquam.*

Jofte, joſtera, Takojer. *Etiam.*

Iſche. (D.) jos, joſche, joſtere. *Adhuc, etiamnum. 2. Iſche od ſztarine. Adhuc ab ultima hominum memoria. 3. Iſche ne. Necdum, Nonadhuc, nondum. 4. Iſche bolye, (D.) jos jache. Adhuc fortiùs. 5. iſche vech. Adhuc plùs, ampliùs-*

Iſcheline? *Adhuc ne?*

Iſchem - ſzkati. (Scl.) Traſim-ſiti. *Quero, is, ere, indago, inquiero, inveſtigo, v. Iziſzkavam. 2. iſchem marlyivo. Exploro, ſerutor, perquiero. 3. iſchem z-mestrium miloſchu prikóm. Aucupor, aris, venor gratiam al cuius, aucupo gratiam.*

Iſop. (D) Szipant. *Hyſſopus, l. hyſſopum, pi.*

Iſtoria. v. Historia.

Iſtorik. *Historicus, ci.*

Iſtria dërſava. *Iſtria, a. l. Hiſtria, a. japja, a.*

Iſtrian, ka, Iſtrianszki. *Hiſtrianus, Iſtrianus, a, um.*

Iszkan, na, no. *Quasitus, inquisitus, indagatus, a, um.*

Iszkànye, (Scl.) Trasenye. *Investigatio, onis.*
2. iszkanye, izvedanye. *Inquisitio, investigatio, onis.*

Iszkër, polëg. *Immediatè proximè.*

Iszkèrni, na, no. v. Blisnyi. A on, koi je iszker drugomu. *Proximus, immediatus, a, um.*

Iszkra. *Scintilla, a.* 2. iszkra riba. *Buccina, a.*

Iszkre od seleza uruchega. *Strictura, arñ.*

Iszkrenye, gda iszkre zkachu. *Scintillatio, onis.*

Iszkressujem - szati, ogëny iz kamena. *Elicio, excutio ignem è silice.* v. Kresssem.

Iszkricza. *Scintillula, a.* 2. iszkricza chërvek, koi vnochi szveti. *Cicindella, cicindila, nicedula, noctiluca, a, lamphyris,* 3. Iszkricza czvetek. *Bellis minor. Ejus flores in manu Harmorrhoides patientis sanguinem sistunt. Eundem effectum succus millefolij recens expressus, & in aures infusus prastat.*

Iszpachen, na, no. (D.) opak, propasztan. *Perversus, a, um.*

Iszpachenye. (D.) opachina, *Perversio, nis.*

Iszpachujem - chiti. *Perverto, is, ere.*

Iszti, ta, to, ili on iszti. *Idem, eadem, idem.*

2. iszti ja. *Ipsè ego.* 3. iszti ti, *Ipsè tu.* 4. iszti on. *Ipsè ille.* 5. iszti mi. *Ipsi nos, &c.* 6. iszti ili on iszti dan. *Eo ipso die.* 7. ú ono iszto ureme. *uno eodemque tempore.*

Isztina. (D. it.) Isztinoszt, Pravnoszt. *Veritas, tis, verum, ri.* 2. isztina prava, gotova. *Veritas certa, integra, integritas, tis.*

Isztina je. *Verum est.* 4. Isztine prilichno. *Verisimilè, credibilè, probabile.*

Isztini. v. Isztinszki.

Isztino, za isztinu. *Verè, certè, revera, omnino, verum.*

isztinom. v. Isztinszko.

Isztinszki, ka, ko. Isztini, na, no. *Verus, a, um.* 2. isztinszki, ili isztini chlovek, koi isztinu govori. *Verax, cis, veridicus, sincerus, rectus, candidus, indubitata fidei,*

certa, l. firma fidei.

Isztinszko - szki, isztinum, ú isztinu, Isztinito. *Reapse. v. Isztino.*

Isztòk. *Origo, nis, oriens, tis.*

I, ante V.

Ivàn, Ive, Ivicza. [Scl.] Joan, jovicza. *Joannes Baptista.*

Ivanichi, vulgò Kiofter, meszto nise Zagreba. *Ivanichium, ij.* 2. jvanichi tvëgya, vulgò Fesztunga. *Prasidium Ivanchense.*

Ivanschicza gora. *Ivantius mons.*

Ivanye. *Dies S. Joannis Baptista. Festivitas natalis diei Praecursoris Domini.*

Ivër. plur. Iverje. *t. j. tresche,* koje od szkakuje, gdasze drevo szeche. *Segment, nis, segmentum, assula, schidia, Ramentu, Si addideris ligni, clarius, & pulchrius efferes. v. Tresche. 2. iver ná kolenu. Patella, a.*

Jùg, zapadnyak, zapadni vetër. *Auster, ri, eurus, notus, vulturinus, libis, favonius, zephyrus. v. Veter. n. 9. 10. 11. 2. jufni, na, no. Australis, is, le, austrinus.*

Júha. (Scl.) Chorba. *Jus, ris. jusculum, li.* 2. juha bela. *Jus niveum, candidum.* 3. juha cherna. *Jusculum atrum, l. nigrum.* 4. v. Szirna. 5. juha, kásze sztane. v. Hladnetina. 6. juha dobra. *Euzonum, ni, jus bonum.* 7. juha szvinszka. *Jus laridariu, sic jus agninu, gallinacu, &c.* 8. juha operprena. *jusculu piperatu.* juha nadroblyenà. *jusculu intritum, brodiu, offa jusculenta.*

Juhe pùn. *Jurulentus, jusculentus, & jussulentus, a, um.*

Juhopia. *Juris anxius, ij.*

Julip. (Dal.) Gilep. *Julapium, ij.*

Junáchka priszega. *Juramentum, l. Sacramentum militare.*

Junachki, ka, ko. Viteski, hrabren, a, o. *Militaris, e, heroicus, bellicosus, egregius, generosus, animosus, strenuus, magni, & excelsi animi.*

Junachki, Viteski, Hrabreno. *Animosè, milititaliter, egregiè, fortiter, strenuè, validè, virili-*

J U

viriliter, magnanimè, heroicè, pugilicè, magno, & excelso animo.
 Junachki paydasi, ili tovarsi. *Commilitones, um.*
 Junachko zavezanye. *Authoramentum, ti.*
 Junachtvo. *Militaris animi magnitudo, fortitudo, robur. v. Delinsztvo.*
 Junák. *Miles, tis. v. Vitez. 2. junak ú vojvanyu, ú boju, hrabren ú voynichtvu, harczu &c. Militiæ acer.*
 Junáke zavesujem. *Militem authoro, as. 2. junake odvesujem, odpuscham. Militem exauthoro.*
 Junaki izebrani. *Delectus militum, milites triarij. 2. junaki dragoneri, Dimarcharum.*
 Junëcz. *Juvenus, ci. 2. junëcz Bik. Taurus, vi.*
 Jür, vre. jam. 2. jur od daunya. *Jam pridem, jam diu, jam olim. (Scl.) pro jur, & ure dicunt veche, veche od dauna. jam pridem, jam dudum.*
 Jusina. (D.) *Ufina. Merenda, æ, antecæni-um, ij. 2. jusina kruh. Cylix. v. Pogacha.*
 Jusinam, jusinujem-nati. (D.) *Ufinam, usinujem. Merendo, as, are, antecæni-um sumo.*
 Jussen, pun juhe. *Jusculentus. v. Juhe.*
 Juslicza. (Scl.) *Chorbicza. Jusculum, li.*
 Juterni, na, no. *Matutinus, a, um.*
 Juternicza. *Matutinum, ni.*
 Jutërno szvitanye. *Diluculum, li, crepuscu-lum matutinum.*
 Jutro rano. *Mane, exordium lucis, diei prin-cipium. 2. vszako jutro. quolibet mane, matutinis omnibus.*
 Jutrosz, szega jutra, dënësz ú jutro. *Hodie mane.*

I, ante, Z.

Iz, Ex, è, de.
 Izadna. v. *Izdna.*
 Iza iszto. *Et quidem, & verd.*
 Izarjam-orati. *Exaro, as, are. v. Orjem.*
 Izarvam. v. *Izbadam. 2. v. Otimlyem.*
 Izarvanye. v. *Predoblenye.*
 Izezávam-zvati. [D.] *Izezivam. Evoco,*

I Z

as, ex adibus, l. loco interiori foras voco.
 2. *Izezavam na boy, &c. Voco, seu evoco ad certamen lœdendi, aut ludendi gratia, provoco ad pugnam, irrito, & laceſſo aliquè armis, provoco, incito, excito, & provito tam in bonam, quam in malam partem accipitur.*
 Izezavamſze. *Provocor, aris, atus sum, irri-tor, laceſſor.*
 Izezavan, izezvan, na, no. *Provocatus, in-citatus, a, um.*
 Izezavanye, izezvanye (dum in bonam partem accipitur) *Provocatio, onis, provo-camentum, incitamentum, invitamentũ.*
 2. *Dum in malam partem accipitur. v. Drafenye.*
 Izbadam - dati - boſzti, prebadam, [D.] *Probadam, izprobadam. Compungo, extimulo, aculeis, stimulis, calcaribus, gladio, &c. compungo, l. etiam pungo acie gladij, perfodio. 2. Izbadam, izpehnu-jem, v. g. ochi. Eruo, is, ere, effodio, ex-cludo oculos.*
 Izbavitël, t. j. koj obaulya letne dohodke. *Pensitor proventuum annualium.*
 Izbáulyam-viti, za doſzta chinim, ili da-jem létne dohodke. *Censum, redditum do, solvo annum censum, obventionem exolvo, pensito. 2. Izbaulyam od pogibe-li. v. Ofzlobagyam. 3. Izbaulyam ko-ga, kakve ſztvari. orbo, privo, spolio a-liquem quapiam, re, l. pensione.*
 Izbaulyamſze-vitiſze od koje ſztvari. *Privo me re quapiam, nempe equo &c. vel expedio me à certa re, ut expedio me ab oc-casionibus, laboribus &c. 2. Izbaulyamſze truda, perfungor labore, exantlo labo-rem. 3. Izbaulyamſze pogibeli; defun-gor periculo.*
 Izbaulénye od kojegod ſztvari. *Orbatio, privatio, onis. 2. Izbaulenye ofzlobo-gyenye, Expeditio, onis. 3. Izbaulenye od zla, liberatio mali, l. à malo.*
 Izbaulyèn, na, no od ktere ſztvari, kaje vzeta. *Orbatus, privatus, a, um. 2. Iz-baulyen od pogibeli, periculis defun-*

Elus, l. *ereptus*, a, um. 3. Izbaulyen, ofzlobogyen, szlobodën. *Expeditus*, a, ù. Izbijam, ili izbiam koga-zbiti. *Plagas alicui infligo*. v. Bijem. 2. Izbijam iztreszam. *Excusio*, is. 3. Izbijam klin klinom. *Excusio clavum clavo, clavum clavo expello, extrudo, eicio, &c.* Prov.

Klin z-klinom zbiti.

Unum cum altero confortare. v. Prebijam. Izbijen, ali izbien, na, no. v. Mlaten. n. 4. 2. Izbijen. *Excussus*, a, um. ut, *excussum triticum*.

Izbijen je kruto. *Enormiter est exceptus, plagatus, &c. plagas sumpsit, l. accepit multas, multos tulit vibices, diverberatus est.*

Izbilzem-biti nekoga. *Plagas alicui intulidi, &c.*

Izбирavecz. v. *Elector, ris.*

Izbornik. [D.] Obirach.

Izbíram, izebíram brati. [D.] Obiram. [D. it.] Probiram. *Eligo, is, ere, seligo, deligo, electionem facio.*

Izбирauka. *Electrix, cis.*

Izbisztrujem, bisztrim-sztriti. *Clarifico as, are.* 2. Razvedrivam-driti, bisztro, ili vedro chinim. *Sereno, as, are.* (D.) Razasziam-sziatti.

Izbisztrujemsze kòt voda. *Claresco, is, ere. clarus, l. limpidus fio.* Kakti, izbisztrue-sze vreme, vedrisze. *Serenat. l. serenatur.*

Izbisztrèn. na, no, chiszt. *Clarus, limpidus, purus, nitidus, a, um.* 2. Izbisztren kòt vreme. *Serenus, l. serenatus, a, um.*

Izbisztrènye. v. Bisztroszt. 2. Izbisztre-nye vremena. *Serenitas temporis.*

Izbítje. *Verberatio, vapulatio, onis.*

Iz blíza. *Cominus à propè, l. ex propinquo, aut è, l. de propinquo.*

Izbluvànye. v. Bluvanye.

Izblyujujem, izbluvam-vati, zmechem-zverchi-zmetati, odlasem, Izrigam. *Evo mo, is, ere.* v. Blyujem. 2. Bluvati drugoch. *Revomere.* 3. Izblyuvati jád, izjaditi. *Emovere virus.*

Izbòr. *Electio, optio, onis.* v. Izebranye. 2. Izbor, zbor czirkveni. [D.] Czarkov-

ni szkup. t. j. szpravische czirkveneh lyudih. *Concilium, ij.*

Izbornik. v. Izбирavecz.

Izbrájam, prebrajam - broiti. *Dinumero, pernume o, as, are.*

Izbriszán, na, no. [D.] Szmaknut, szmarfen otart. *Abstersus, delectus, obliteratedus, a, um.*

Izbriszànye. *Abstersio onis.* 2. Izbriszanye pizma. *Obliteratio, Delectio, erasio, expunctio onis.*

Izbrissújem-szati. (D.) szmaraszivam. *Deleo, es, ere, expungo.* 2. Izbrissujem pizma. (D.) Otirem, otirivam, otarti. *Abstergo, aboleo, deleo, oblitero, erado, cancello.* v. Zbrivam.

Izbriàn. v. Zbriven.

Izbran. v. Izebran,

Izbúbam-bati, iztuchem - chi, izbijam-biti. *Pertundo, is, ere, enormiter verbero, graviter diverbero.* Ar velimo: Izbubalgaje jako, iztukelgaje vszega, izbilgaje neszmereno. *Diverberavit eum acriter, &c.*

Izbugyávam. v. Zbugyavam.

Izchesznújem, nuti, zmeszta giblyem, izviam. *Eluxo, as, are.* v. Laxo.

Izchínyam-niti. (D.) Resctam. *Excerno, is, ere, secerno, discerno, purgo frumentum à paleis, & stimulis, expurgo, cribro, evanno, vanni motu eventilo, vanno, evallo, is.*

Izchinyàmfsze. *Evannor.*

Izchischújem-sztiti. *Mundo, purge, expurgo, as, are.* v. Chisztim.

Izczejamsze - jatfsze, izkaplyem - kapati. *Extillo, as, are, guttatim effluo.*

Izczviram. *Eliquo, as.*

Izdà, ische, josche. (D.) Jostere, jos. *Adhuc. v. etiamnum.* 2. Izdali? *Adhus net* (D.) Josli?

Izdalka. [D.] Izdaleka, od daleka. *Eminus, A longinquo, de, e, l. ex longinquo, A procul, A longè.* v. Zdaleka.

Izdajem-dati, Predajem. *Prodo, trado, is.* 2. Izdajem vsze. *Totumdo erogo.*

Izdajànye. [D.] Izdava, izdaynoszt, izdaystzvo. *Proditio, traditio, onis.*

Izdán, na, no. *Proditus, traditus, a, um.*
 Izdavëcz, izdaynik. [D. it.] Izdaicza-vicza, Izdavnik. *Proditor, Traditor, oris. t. j. koi izdaje. 2. Izdavëcz domovine. Proditor patria. 2. Izdaynicza, Sena, kà izdava. Proditrix, traditrix, cis.*
 Izdavni, Izdayni, na, no. *Proditorius, traditorius, a, um. 2.*
 Po izdavanyu, izdayno. *Per insidias, proditoriè, traditoriè.*
 Izdavnya, odavnya. *Jam dudum, A longo tempore.*
 Izdaynicza. v. Izdavëcz. n. 2.
 Izdelan, na, no. [D.] Rukotvoren. *Elaboratus, politus, planus. lavis, calatus, dolitus, a, um. 2. Izdelan, na brazde [D.] Brazdan. Striatus, a, um.*
 Izdelanye na brazde. [D.] Brazdanye. *Striatura, a.*
 Izdelávam-lati. *Elaboro, as, are, lavigo, edolo, polio, perfectè dolo, dedolo, dolabrâ, seu ascia, qua scabra sunt, atque impolita lavigo, & levia facio, complano. 2. Izrezavam. Cælo, as, are, dolio, is. (apud antiquos) cælo, seu celte, sive scalpro sculpo, strio, incido, exculpo, insculpo.*
 Izdelyam, izdelujem-liti. *Erogo, as, are. juxta commune illud adagium. Ne izdeli szam ízebe. Ita eroga, ne te tamen erogando, & distribuendo portione prives. v. Delim.*
 Izdevam-deti ime. *Indo, l. impono nomen. 2. Izdevam, izmislyavam ime. Effingo nomen, appingo alicui nomen.*
 Izdevèno ime. *Inditum, l. impositum nomen. 2. Fictum, confictum, oppactum nomen, agnomen, nis.*
 Izdevenye imena. *Impositio nominis.*
 Izdigavanye. v. *Elevatio.*
 Izdna. [D.] Izadna, od dna. *Funditùs.*
 Izdubàm-szti. [D.] Produbivam. *Cavo, as, are, evacuo, detorno, confodio. 2. Izdubam szkup na slebcze. Strio, as, are, strias facio.*
 Izduben, na, no. [D.] Produben. *Excavatus, a, ùs 2, Izduben na slebcze. Striatus.*

Izdubenyè. (D.) Produbenyè. *Excavatio, onis, cavatura, a. 2. Izdubenyè slebczev na sztupèh. Striatura, a.*
 Izdusamsze-sitifze. *Debitum solvo, nomina expedio.*
 Izdusèn, na, no, profzt, ili izbauylen od duga. *Ære alieno solutus, expeditus, liberatus, a, um.*
 Izdusénye dúga. *Æris alieni solutio, persolutio, solutio debiti, solutio à debito, l. debitis.*
 Izduvamsze, t. j. odduvamsze, ili od napuhavanya presztajem. *Detumeo, deturgeo, detumesco, deturgesco.*
 Izëbiram-brati. v. Izbiram. 2. Izebiram z-knyig, kay je lepsëga. *Exoerpo, is, ere, secernendo extraho, lego,*
 Izëbrán. na, no, odebran, obran. *Electus, selectus, delectus, a, um. v. Apolectus. n. r. 2. Izebran na chaszti. Electus, delectus, designatus, renuntiatus, declaratus. denominatus, a, um.*
 Izëbrano, odebrano. *Electè, distinctè, dispositè, distributè.*
 Izëbránye, odëbranye. *Electio, selectio, onis. delectus, ùs.*
 Izegnan, iztiran. [D.] Protiran, na, no. *Expulsus, pulsus, exturbatus, depulsus, explosus, a, um, extoris, ris, exul, exilio multatus, exilio affectus, proscribitus, & pulsus in exilium. v. Bándisan.*
 Izëgnánye, pregnanye. (D.) Prognanye. *Expulsio, exturbatio, onis.*
 Izëgnyivam-gniti. *Putresco, fracesco, is, ere, Tabesco, puteo, fraceo, v. Gnyiem.*
 Izepiràm-prati, izpiram. (D.) Odapiram. *Abluo, proluo, coluo, diluo, elimpido, eluo, is, ere. Kakti, izepirati vuszta, &c. Eluere, abluere dentes, guttur, amphoram, vitrum, &c. Lavo, i. e. lavando purgo.*
 Izfrigàn. v. Frigan. y oštala.
 Izfriskan, na, no. *Recentior, ris, & in neut. ius, vegetior, agilior, subtilior, sanior, acrior factus, redditus.*
 Izganyam-izegnati, ván gonim. (D.) Izgonim, izterivam. *Expello, is, ere, exigo, excludo, eicio. Prov. Turpiùs eijcitur, quam non*

non admittitur hospes. MÉRSEJE izegnati, nec ú nuter puztiti goszta. 2. Izganyam szilum. *Exturbo, as, eijcio.* 3. Izganyam ovcze. *Abigo oves pastum, &c.* 4. Izganyam - goniti, zgagyam - zgoditi. (D.) Gatam, szlutim. *Conjecto, divino, proposita conijcio, occulta in lucem profero, problema solvo, propositionem rei abditæ edico, emblemata enodo.* v. Gonetam.

Izganyamsze, izhichujemsze. (D. it.) Iztifzkivamsze. *Eijcior, expellor, exturbor.*

Izgarjam-réti. *Comburo, eris. conflagro, ardesco, exardesco, exuror, concremor, inflammor, incendor, flammis consumor.* v. Gorim. *Dicimus etiam conflagrare invidia, &c. i. e. gravari, l. verò esse iratum, invidiosum, &c.*

Izginuchi, prehagyajuchi, cha, che hitro. *Evanidus, caducus, cito periturus, a, um.*

Izginujem-nuti, nesztajeme. *Evanesco, is, ere.* kakti, izginuju, *evanescent, izginulifzu, evanuerunt.* Izginulifzem. (Scl.) Nesztademe, (D.) Izginu, *evanui.* Item Izginu, nesztadega, *evanuit.* v. Ginem. 2. Pogublyamsze. *Pereo, is, perdor, & amittor.*

Izglagyujem.diti. v. Gladim. n. I.

Izglajen, na, no. *Politus, expolitus, perpolitus, lavigatus.*

Izglajenye. *Expolitio, politio, lavigatio, dolatio, onis.*

Izgon. *Jugeri, sive jugeri extremitas, terminus, finis, limes, sive sit cardo, sive decumanus in quo animalia arando subsistunt, & revertuntur.* v. Cardo, & Limes.

Izgonitèl. [D. it.] Iztiralacz. *Expulsor, ejector, oris.*

Izgonitèlicza. *Expulsatrix, expultrix, cis.*

Izgorel, la, lo. *Exustus, combustus, a, um.*

Izgorenye. *Combustio, exustio, onis.*

Izgovárjam - voriti. *Eloquor, eris, omnia, quæ mente concepi profero, atque ad audientes profero, enuntio.* v. Izreczam.

Izgovarjanye, ili rechi zeufzema zverffené, y obilno govorecha mudroszt. *Eloquentia, &c.* 2. v. Iztolnachenye. 3.

Izgovarjanye. *Pronuntiatio, elocutio, onis.*

Izgovorjèn, na, no. zverffen ú razlofnom govorenyu, rechlyiu ú razlofnom zgovarjanyu. [D.] Szladorek, blagorek, dobar beszednik. *Eloquens, tis.* 2. Izgovoren, izrechen, izúszten. *Enuntiat, pronuntiat.*

Izgovoritèl, izgovornik. *Pronuntiator, elocutor, oris.*

Izgovoritelicza. *Elocutoria, a, elocutrix, cis.*

Izgrizàm-zujem szti. *Exedo, is, ere, corrodo, erodo.*

Izgrizèn, na, no, izjeden. *Exesus, corrosus, a, um.*

Izgrizènye, izjedenye. *Erosio, corrosio, onis, exesus, us.*

Izgrizitèl, izgrizavècz. *Exesor, corrosor, oris.*

Izgublynjem-bitì. (D.) Izgubivam. *amitto, is, ere, perdo, jacturam facio, deperdo.*

Izgublènye, pogublènye. *Amissio, perditio, onis.* v. Zgublènye.

Izgulènye. *Decortatio, onis, corticis, l. pellicis detractio.* 2. (D.) Izgúlènye. *Evolusio.* v. Izpukanye. 3. Izgulènye. *Spoliatio, onis.*

Izgulyújem-lyívam-liti. *Excortico, decortico, deglubo, as, are.* 2. Izgulyujem *In Istria, & circa mare significat, Izplevam, Exstirpo, evello.*

Izhablyújem-bitì. v. Pohablyujem.

Izhajam-iziti. (D.) Izhodim, izlazim. *Exeo, is, ere, extra eo, egredior, extragradior, prodeo.* 2. Izhajam (gdaszé od vode govori.) *Exundo, as, are, alveum exeo, extra alveum inundo undo, exundo, restagno.* Ar velimo: Iziti, (D.) Izayti hote vode. *Exundabunt aqua. Izesleszu vode, exundaverunt, l. exundarunt aqua.* 3. Izhajam z-naglosztjum, nahriplenyem. *Erumpocum impetu, &c.* 4. Izhajam iz pod vode. *Emergo, is, ere.* 5. Izhajam iz hise. *Exeo domum, l. domo., pedem effero domo.* 6. Izhajam znevarcze. *Repente profilio.* 7. Izhajam z betega, ozdraulyujem. *Emergo ex valetudine, infirmitate, & sic de alijs, utpote calamitate, mise-*

miseria, &c. 8. Izhajam iz pameti. *à mente exeo, abeo à mente.* 9. Izhajam (kayfze od szuncza naulasztito jemlye) *Orior, exorior, moresze rechi y od Dra cha, tràu fitka, &c.* v. Izniknujem. 10. Izhajam na izverlošzt. *Prodeo in lucem, in vulgus emano, l. demano* 11. Izhajam z truda, dëla. *Perfungor laboribus, excantlo, consumo, l. perficio labores.* 13. Izhajam iz chaszti. *Defungor Officio, &c.* Izhajànye. *Egressus, exitus, ùs, egressio.* 2. Izhajanye vód. v. *Alluvies.* 3. Izhajanye. *Ortus, ùs.* v. Izhod. Izhajafze. *Proditur. Imperf.* Izharczújem-vati, izvojevam-jevati. premafem. (D.) Arvam, obarvati. *Expugno, as, are.* Izharczuványe, predoblenye. (D.) Izarvanye. *Expugnatio, onis.* Izhichen, na, no, izëgnan, iztiran. *Ejectus, expulsus, exturbatus, a, um, extorris.* Izhichènye. *Ejectio, pulsio, exturbatio, onis, ejectamentum.* Izhichújem hititi. *Ejicio, is, ere, exturbo, ejecto.* Izhichujèmſze-hititifze, izganyamſze. *Ejicior, ris, expellor, exturbo, emolior.* Izhitavam. *Ejicio, is, emolior.* Izhlápnyen. v. Izvetren. Izhòd, iztok. *Exitus, ùs.* 2. Izhod po che-tëk. *Ortus, ùs.* 3. Izhod szuncheni. *Ortus felis, Oriens.* 4. izhod, chardak. *Per-gula, a.* 5. izhod, prehod. *Recessus, ùs.* Izhodenye. (D.) Izlazenye. *Egressus, ùs.* v. Izhajanye. Izhodim. v. Izhajam. Izhraknènye. *Excreatus, scretus, ùs. v. Excreatio.* Izhrakújem-knuti. *Excreo, screo. as, are.* Izhrakujèmſze-knutifze. *Excreor, screor, aris.* v. Hrachem. Izjédam jefzti-dati. *Consumo, is, ere, exedo* v. Pojedam. Izjeden, na, no. *Comestus, exesus, a, um.* Izjednachujem-chiti. v. Jednachim. n. 2. Izjezichen, na, no. *Elinguatus, a, um.*

Izjezichujem. v. *Elinguo.* Izigravam. v. *Eludo.* Izizkàn, na, no. *Exquisitus, quasi diligenter quæsitus, investigatus, perscrutatus, evestigatus, a, um.* Izizkàno. *Perquisitè.* Izizkavam, zizkavam - szkati. *Perquiro, quaro, is ere, indago, exquiro, diligenter quaro, diligenter exploro, scrutor, pervestigo, scruto, inquiror, requiro, investigo, multùm, & solerter quaro, perscrutor. Transl. Exterebro. v. Izvedam.* Izizkavànye, izizkanye. v. Iszkanye. Izizkàvëcz. (D.) Izizkalcacz. *Inquisitor, investigator, perquisitor, scrutator, indagator, conquistor, oris.* Kà izizkàva. (D.) Izizkalicza. *Indagatrix, investigatrix, cis.* Izkàpam, kopati. *Effodio, is, ere, exhumo.* Izkàran. v. Karan. Izkarànye. v. Karanye. Izkavam-kovati. *Excudo, is, ere.* Izkafujem-zati. *Ostendo, is, ere, offero, presento.* Izkërchen, na, no. *Extirpatus, excisus, a, um.* Izkërchènye. *Exstirpatio, excisio, onis.* Izkërchujem-chiti. *Exstirpo, as, are, excindo.* Izkiplyujem-peti, prek idem, vrem. *Efferveo, effervesco, ebullio, & inter buliendum effundor.* Izkinujem. v. Izpukavam. Izkládam - klafzti, izmechem z-loncza. *Tudiculo, as, are.* Izkopàn, na, no. *Effossus, erutus, a, um.* Izkopànye. *Effossio, onis.* Izkoplyujem. v. *Emasculo.* Izkorenújem-reniti. *Eradico, as, are, radicitùs evello.* Izkorenyèn, na, no. *Eradicatum, exstirpatus, evulsus, radicans, a, um.* Izkrefsújem. v. Iszkressujem. Izkriulènye, nakriulenyè. *Detorsio, distortio, onis, flexio, flexus, ùs.* Izkriulyen, na, no, izklyuchen. *Detortus, contortus, distortus, a, um.* Izkriulyújem-veti. *Detorqueo, distorqueo, es, ere*

ere. 2. izkriulyujem vufzta. *Ringo, ringor.*
 Izkvären, pohablyen, na, no. *Depravatus, corruptus, vitiatus, a, um.*
 Izkvarènye, pohablenye. *Depravatio, corruptio, onis, corruptela.*
 Izkvarújem-riti, pohablyujem. (D.) *Izschetam. Corrampo, is, ere, depravo, vitio.*
 Izkuhàvam-hati. *Excoquo, is, ere.*
 Izkuplenye, odkuplenye. *Redemptio, onis.*
 Izkuplyen, odkuplyen, na, no. *Redemptus, a, um.*
 Izkuplyujem, odkuplyujem-piti. *Redimo, is, ere. Rem quampiam ab eo, qui eam in potestate habebat, pretio libero, rem alienatam occupatamve, pretio recipio. 2. izkuplyujem zalog. (D.) zaklad. Repignoro, as, are.*
 Izkufsávam-vati. *Probo, as, are. Izkufsayte. Probetis.*
 Izlámlyem - lomiti, izlamlyujem - lamati. *Confringo, is, ere.*
 Izlazivam. v. Izhajam.
 Izleán, na, no. *Effusus, a, um.*
 Izleánye. *Effusio, onis, izleanye vod. v. Eluvies.*
 Izléchem. izletavam-teti. *Avolo, evolo, as, are.*
 Izlésém-gelzem-lechi pifchencze &c. *Excludo pullos, sic anseres, &c.*
 Izlésémsze-lechifze (kak priprofztei govore) *Nascor, eris, nasci. 2. izlechifze. Excludi, cum de pullis, anseribus &c. fit sermo.*
 Izlésen, na, no. *Natus, a, um. 2. izlesen z jaycza. Exclusus, a, um.*
 Izlévam leati, prelevam. (D.) *Prolivam. Effundo, profundo, fundo, is, ere. 2. izlevam vodu na ruke. Do aquam manibus.*
 Izlevamsze, prelevamsze. (D.) *Prolivamsze, van chez brege. Effluo, is, ere. kakti: izlevajufze vodé prek bregov. Effunduntur, & effluunt aquae extra littora.*
 Izlichen. v. Izurachen, &c.
 Izlisújem zati. *Elingo, is, ere, delingo,*
 Izlòg. v. Izvan.

Izlupànye. v. Mlatenye, y ofztala.
 Izláulyam - loviti potoke, ribnyake. *Expiscor, aris.*
 Izmachem-mochiti. *Imergo, is, ere, intingo: 2. izmachem-moknuti. Pluvia madefio, madeo.*
 Izmaknúfze. v. Nesztaga.
 Izmaknújem. v. Izmeknujem.
 Izmalahna. v. od mala.
 Izmalam-lati. (D.) *Izflukujem - kovati. Depingo, is, ere.*
 Izmamlyújem-mamiti, vabim koga lepe-mi rechmi. *Atticio, pellicio aliquem pulchris verbis. 2. izmamlyujem od koga kakvu fztvar. Extorqueo verbis pulchris ab aliquo rem quampiam.*
 Izméchem-tati, izhitavam. (D.) *Izbacivam. Ejicio, is, ere. 2. izmechem gufzto. Ejecto, as, are. 3. v. Izvergujem.*
 Izméchem, pomechem - fztí, chifztim, fznafim z-metlum. *Everro, converro, is, ere, expurgo. Kakti, izmechem hisu. Everro domum.*
 Izmekchavam. *Emollio, is.*
 Izmeknujem. *Eluxo, as.*
 Izmelyujem. *Emolo, is.*
 Izmenba, premenba. (D.) *Izmina, promina, zamina. Commutatio, premutatio, onis. v. Izmenenye.*
 Izmenczé. (D.) *Naizmenicze. Alternatè, alternatim, alternè, alternis vicibus, mutatis vicibus, per vices, l. mutando vices. v. Premencze.*
 Izmenènye, izmenba. *Viciffitudo, nis, viciffitas, tis.*
 Izmenitel. (D.) *Izmenilavacz. Alternator, oris. 2. Izmenitelicza. Alternatrix, cis.*
 Izmenyam-niti. *Commuto, permuto, as, are. 2. izmenyam drugoga, t. j. ulezujem, (D.) ulazim vu mefzto drugoga. Succedo, is, ere. 3. Vicem habeo, l. vices sumo alicujus, l. subeo.*
 Izmenyen, na, no. (D.) *Prominyen. Commutatus, permutatus, a, um. v. Preme-nyen.*
 Izmérjen, na, no. *Mensur, demensus, dimen-*
 sus,

sus, a, um.
 Izmerjènye. *Mensio, dimensio, onis.*
 Izmerujem-riti. *Emetior, dimetior, iris.* v. Merim.
 Izmèrulenye. *Friatio, onis, friatura.*
 Izmerulyen, na no, razmerulyen. *Minutum contritus, friatus, a, um.*
 Izmèrulyujem-viti. *Contero, is, ere.* v. Razmerulyavam.
 Izmèrulyiv, va, vo. *Friabilis, & le.*
 Izméssan, na, no. *Commistus, permistus, a, um.* v. Poméssan.
 Izmeffanye, poméssanye. *Commistio, permistio, admistio, onis.*
 Izmetèk, izmet, izvèrsèk. *Abortus, us.*
 Izmetèn. v. Pometen. y ofztala.
 Izmetnut. v. Izversen.
 Izmetnuti. v. Izmechem. n. 3.
 Izmislyavècz. v. Izmiszlitel.
 Izmislènye. (D.) izmotrenye. *Excogitatio, onis, commentum, excogitatum.* 2. izmislenye, iznaydenye, (D.) iznafasztje. *Inventio, onis.* v. Sznovanye.
 Izmiszlitel, izmislyavècz. (D.) izmislyalacz, motrilacz. *Excogitator, commentator, Fictor, oris.* 2. izmiszlitel, iznayditel. (D.) iznafalacz. *Inventor, oris.*
 Izmiszlitelicza. *Inventrix, cis.*
 Izmislyàm-lyujem-szliti. (D. it.) Motrim, sznujem. *Excogito, as, are, confingo, machinor, comminiscor.* 2. izmislyam, iznahajam. *Invenio, Adinvenio, is, ire.*
 Izmislyen, na, no. *Excogitatus, a, um.* 2. izmislyen, iznayden, (D.) Iznafaszt. *Adinventus, a, um.*
 Izmláchen, na, no. *Trituratus, a, um.* 2. v. mlaten.
 Izmlachenye. v. mlatenye.
 Izmlachujem-titi. v. mlatim. n. 3. 2. izmlatiti. *Verberibus afficere, sustibus cadere.* v. Bijem.
 Izmoknujem. *Emadeo, es.*
 Izmotrènye. v. izmislenye.
 Izmúchen, na, no. *Excruciatas, cruciatas, a, um.* 2. izmúchen, na, no. *Turbidus, conturbidus, a, um.*

Izmuchènye. *Excruciatio, onis, excruciatas, lis.* 2. izmúchenye. *Conturbatio, turbatio, onis.*
 Izmuchiti. *Excrucio, as, are.* v. Muchim. n. 6.
 Izmutiti-mutim. *Conturbo, as, are.* 2. izmutiti. v. Mamim.
 Iznahajam-hajati, iznayti. *Reperio.* v. izmislyam. n. 2.
 Iznassam-neszti. (D.) iznoszim-niti. *Exporto, as, are, effero.* Kakti, iznassam mèrtvècza. *Effero defunctum.* 2. iznassam, doprinassam. (D.) doprinoszim, donoszim. *Exporto.* Kakti: ovo imanye iznassa (kak velimo) szvoy dobèr interes, iliti napredek. *Hoc bonum, l. hoc pradium exportat suum interesse, &c.*
 Iznafsànye, iznosènye, iznesenye. *Exportatio, elatio, onis.*
 Iznafaszt. v. izmislyen. n. 2.
 Iznafasztje. v. izmislenye.
 Iznayditel. v. izmiszlitel. n. 2.
 Iznesèn, na, no. *Exportatus, elatus, a, um.*
 Iznet mech, szablya. *Strictus ensis, &c.* v. znèt.
 Iznevarcze, znevarczé. *Inopinanter.* v. Naglo. n. 4.
 Izniknèn, na, no. *Germinatus, pullulatus, a, um.*
 Izniknènye. (D.) izniknutje. *Germinatio, pullulatio, onis.*
 Izniknújem-nuti, izhajam, gdasze od sitka govori. *Orior, exorior, germino, pullulo, germinasco, pullasco, pullulasco, pullularis fio.* Kakti: jachmen frisko izniknuje. *Hordeum celeriter oritur, l. exoritur.* 2. Gdasze od dreva, ali tersza govori. *Pullulo, fatisco, stolones (mladicze) emitto, expullulo, enasco è radice sine pampinis, fruticor, surculor, frutisco.* 3. izniknujem z-novich. *Regermino, as, are, reviresco.* 4. izniknujem ukup, (D.) zajedno. *Congermino, as, are.*
 Iznoszim. v. iznassam.
 Iz nova, znovoga. *De novo, recenter.* 2. iznova. *Denuo, iterum, noviter.*

Izno-

Jznovich, zopet, pák, nazopet. *De novo, recenter, de integro, ab integro, ex integro, denuo.*

Jz nutra. *Intrinsicus.*

Jzoblachujem. v. *Enubilo.*

Jzokrivamſze. v. odkrivamſze, y ofztala.

Jzopachujem. v. izpachujem, y ofztala.

Jzofztajem - ſztati. *Remaneo, es, ere. v. ofztajem.*

Jzpachen, na, no. (D.) izopachen. *Per-versus, inversus, depravatus, a, um.*

Jzpachènye. (D.) izopachenye. *Perver-sio, inversio, depravatio, onis.*

Jzpachitel. (D.) izopachitel. *Depravator, oris.*

Jzpachitelicza. (D.) izopachitelicza. *De-pravatrix, cis.*

Jzpachújem - chiti, zpachujem, izkvaru-jem, preobracham. (D.) izopachu-jem, ozlochesztivam, istetim. *Perverto, inverto, is, ere, depravo.*

Jzpádam - paſzti. *Decido, is, ere.*

Jzpečem - kelfzem - pechi, *Aſſo, as, are. v. pechem.*

Jzpechen, na, no. *Aſſus, a, um, aſſatus, tor-ridus.*

Jzpechenye. *Aſſatio, onis.*

Jzpehnujem - nuti. *Extrudo, is, ere, extra tru-do, per vim expello, excludo. v. izbijam.*

Jzpelànye. (D.) izvedenye. *Eductio, onis.*

Jzpelyàn, na, no. (D.) izveden. *Eductus, productus, a, um.*

Jzpelyávam - lyati. (D.) izvodim, izve-ſzti, t. j. vàn pelyam, vodim. *Educo, pro-duco, is, ere, foras educo. 2. izpelyavam, van vozim. Eveho, is, ere, foras vebo. v. izvaſam. 3. izpelyavam ſzuze iz ochih, kèru iz ſivota, ſzok iz kakve trave. Eli-cio, is, ere.*

Jzpeſztan. v. izplyuſzkan, y ofztala.

Jzpeſztavam, bijemſze ſakami. *Pugnis certo.*

Jzpijam - piti. *Exhaurio, is, ire, ebibo, biben-do evacuò, exinanio, egurgito.*

Jzpiram v izepiram.

Jzpilyujem. v. *Elimo, &c.*

Jzpiffujem - ſzati, prepiffujem. *Exſcribo,*

transcribo, exemplum describendo summo, transfero. 2. izpiffujem koga. Describo quempiam. 3. izpiffujem iz knihig. Ex-ſcribo. 4. izpiffujem, izbriffujem. Deleo, es ere; seu notam, aut quodpiam signum ap-pono in ſcriptura, seu registro, per quod de-bitorem debitum, seu censum ordinarium recognosco, & fateor perſolviſſe. Ut ſit in ur-barijs per notam v. g. ſt. i. e. Solvit.

Jzpiſz, prepisz. *Exemplum, pli, transum-ptum, Par, seu copia alicujus ſcripturæ, l. littera transcriptum.*

Jzpiſzan, na, no, prepiszan iz drugeh knihig. *Exſcriptus, transcriptus, transum-ptus. 2. Descriptus, a, um.*

Jzpit, ta, to. *Exhaustus, epotus, a, um.*

Jzpitavam tati, izvedam. *Examino, as, are, exquiro, inquirò, ſciſcitor, diligenter inter-rogo, ſciſcito, percontor, & percunctor.*

Jzpitavanye. *Inquiſitio, ſciſcitatio, onis, per-cunctoratio, examen.*

Jzplácham - chujem - titi. *Exorvo, is, ere.*

Jzplavávam - vati. (D.) izplivam. *Enato, as, are, emergo. v. Plavam.*

Jzplavànye. [D.] izplivanye. *Enatio, onis.*

Jzplazújem - ziti. *Prorepro, proferpo, is, ere. 2. izplazujem jezik. educo, profero, promo linguam.*

Jzplétam. v. Pletam.

Jzplévam - pleti. [D.] Gulim travu. *Exher-bo, erumco, eradico, aberunco, as, are.*

Jzplivàm. v. izplavam.

Jzplyuſzkan. [D.] izpeſztan. *Colaphis, l. pugnis caſus. v. Plyuſzkan.*

Jzpogodbe. (D.) Pogodno, po ugovoru, ugovorno, po ugojaju. *Ex-pacto, compo-ſitò, excompoſitò, &c.*

Jzponáſſam - neſzti. (D.) Prikorivam, opo-govaram. *Exprobro, impropero, as, are, obijcio. v. Oponaſſam.*

Jzponaſſànye. [D.] Prikorenye, opogo-vorenye. *Exprobratio, onis.*

Jzponoſzitel, izponaſſavècz. (D.) Priko-ritel. *Exprobrator, oris.*

Jzponoſzitelicza. [D.] Prikoritelicza. *Ex-probratrix, cis.*

Jzpo-

Izpòved, izpovedanye. (D. it.) Izpovešzt. *Confessio, onis.*
 Izpovedam grehe. *Confiteor peccata, confiteor de peccatis.* 2. izpovedam, t. j. povedam szlobodno, dobrovolyno valujem. *Profiteor, confiteor, fateor, eris.* 3. izpovedam, t. j. poszluffam izpoved. *Studio, excipio confessionem.*
 Izpovedàmſze - datifze. *Confiteor, aperio peccata.*
 Izpovednik. *Confessarius, ij. Pater spiritualis.* 2. Izpovednik. t. j. koi ne izbroja, ili reda muchenikov. *Confessor, oris*
 Izpovidalacz. *idem.*
 Izpraſſam - proſziti, z-molitvum, y proſnyum dobivam. *Expeto, is, ere, exoro, impetro, as.*
 Izpraudavam. v. *Elitigo.*
 Izproſsèn, na, no. (D.) Izmolén. *Exoratu, impetratus, a, um.*
 Izproſsènye. (D.) Izmolènye. *Impetratio, onis.*
 Izpraznenye. *Evacuatio, exinanitio, onis.*
 Izpraznújem-niti. *Evacuo, as, are, depleo, decapulo, exinatio, exhaurio, capulo.*
 Izpraznyèn, na, no. *Evacuatus, exinanitus, a, um.*
 Izprebádam - boſzti. (D.) Izprobadam-boſzti. *Perſodio, is, ere.* v. Izbadam.
 Izpredam-proſzti. *Effilo, as, are, perneo, totum neo.*
 Izpredamſze-ſztifze. *Effilor, aris.*
 Izpreden, na, no. *Netus, pernetus, effilatus,*
 Izpredènye. *Effilatio, pernetio, onis.*
 Izpregrizam-grifzti. *Præmordet, es, ere,*
 Izprelamam-lamati. *Comminuo, is, ere, diffringo, confringo.*
 Izprelámán, na, no. *Comminutus, a, um, diffractus, perfractus.*
 Izprelamánye. *Comminutio, diffractio, perfractio, onis.*
 Izprerezàn, na, no. *Concisus, a, um.*
 Izprerezànye. *Concisio, onis.*
 Izprerezújem - zati. *Concido, is, ere.*
 Izpreſzekam. *Idem quod Izprerezujem.*
 Izpreſztiram-ſztireti. (D.) Izproſztiram.

Extendo, is, ere, explico. v. Preſztiram.
 Izprevajam. v. Zprevajam.
 Izprichán, na, no. *Excusatus, a, um.* 2. *Purgatus.*
 Izprichànye. (D.) Opogovor. *Excusatio, purgatio, onis.* 2. izprichànye gotovo. *Excusatio prompta, parata, justa, rationalis.*
 Izprichávam-chati. (D.) Ogováram, oſzvetlyavam. *Excuso, purgo, as, are, excusationem affero.*
 Izpriſchènye. (D.) Izranenye. *Exulceratio, onis.*
 Izpriſchújem-chiti. (D.) Izranivam. *Exulcero, as are, exfulcero.*
 Izprobádam. v. Izprebadam.
 Izprodájem - dati. *Divendo, is, ere, totum vendo.*
 Izprodán, na, no. *Divenditus, a, um.*
 Izprodánye. *Divenditio, onis.*
 Izproſsèno. *Expeditum, impetratum.*
 Izproſſujem. *Expeto. v. Emendico.*
 Izproſzivam. v. Izpraſſam.
 Izprovodim. v. Szprevajam.
 Izprovodnik. v. Szprevodnik.
 Izpúczán, na, no. *Rimosus, a, um.*
 Izpuczavàmſze-czatifze. (D.) Razleplyujemſze. *Dirumpor, eris, ago rimas.*
 Izpuhnújem-nuti, izpuhavam. *Efflo, as, are.*
 Izpújévam - jevati. *Expello, is, ere.* v. Iztiravam.
 Izpuknènye. (D.) Izgulenye. *Evulsio, extirpatio, onis,*
 Izpuknuti - puchem, izpukavam - ivam. *Evullo, is, ere, extirpo, extraho.*
 Izpuknyen, na, no. (D.) Izgulyen. *Evulsus, extirpatus, a, um.*
 Izpunyávam-niti. v. Nadopunyavam. 2. v. Nadomeſcham.
 Izpunyèn. v. Napunyen.
 Izpúſcham-ſztiti, t. j. dole iz viſzine puſcham. *Demitto, is, ere, deorsum mitto.* 2. izpuſcham, van puſcham. *Emitto, dimitto.*
 Izpuznújem-znuti iz ruk. *Elabor è manibus*
 Izpuzújem - zeti. *Prorepro, is, ere, sensim in lucem*

lucem prodeo.
 Izrajámſze. v. Odragyámſze.
 Izranújem-niti. v. Ranim, y ofztala.
 Izraunàn, na, no. *Æquatus, adequatus, coequatus, a, um.*
 Izraunànye. *Adequatio, equatio, coequatio, onis.*
 Izraunávam-nujem-nati, zraunavam, jednachim. *Adaquo, coaquo, a quo, per a quo, complano, planum facio, reddo. v. Raunam.*
 Izréczam-rechi, izgovarjam-riti. *Eloquor, eris, clarè, & apertè animi ſenſa explico, omnia qua mente concepi promo, atque ad audiendum profero, compositè, ornatè, & copioſè animi conceptum edico, enuncio, exprimo, cfferò, in peçtore recondita in lucem expromo, profero.*
 Izréczan, na, no. v. Izdelan.
 Izrezávam. v. Izdelavam.
 Izrigan, na, no. *Ructatus, a, um.*
 Izrigànye. *Ructatio, onis, ructus, ùs.*
 Izrigavècz. *Ructator, oris.*
 Izrigávam-gavati. *Ructo, Eructo, Ructuo, Ructico, as, are, Ructor, emitto ructùs.*
 Izrigávamvu drugoga. *Irructo, as, are.*
 Izrigavànye. *Ructus, ùs. Eſt propriè cibi. potiusve in ſtomacho malè concocti ventroſa per os efflatio, quum edere ſolet, qui plùs a quo onerat ventriculum. Plin. l. 21. c. 18. Anethum ructus movet, tormina ſedat, & ſingultus cohibet. v. Zriganye.*
 Izrigavecz. *Ructator, oris.*
 Izrigàvícza. *Ructatrix, cis.*
 Izrinújem-nuti. *Detrudo, extrudo, is, erè.*
 Izriſzávam. v. ofznavam.
 Izròd od ſzvojeh ſztareſeh. v. *Degener.*
 Izrúcham-chiti, dajem (D.) Pridajem úruke, zaverujem kay god, komu god. *Reſigno, as, are, trado ad manus. Concredo, is.*
 Izſilujem. *Enervo, as.*
 Izſinyam. v. *Emeto.*
 Izſmíchem-ſmeknuti. v. *Iztíſchem.*
 Izſzelyujemſze. v. *Emigro.*
 Iz ſzèrcza, zèuſzem ſzèrczem. *Ex corde, ex toto corde, ex animo.*

Iz ſzèchèn, na, no. *Conciſus, exſectus, a, um.*
 2. *Excifut.*
 Izſzechenye, izſzekanye. *Exſectio, onis.*
 Izſzèkam-ſzechi. *Exſeco, as, are, interluco.*
 Izſzipávam-ſzipati. *Effundo, is, ere.*
 Izſzipávamſze - ſzipatiſze kakti pchele iz vuliſcha, y negda lyudi iz hiſe, &c. *Proprio, is, ere, prorumpo, erumpo, & cum impetu exeo.*
 Izſzláchim - chiti. *Exuo, is, ere. v. Izulachim.*
 Izſznaſénye. *Expurgatio, onis. 2. v. Elimatio.*
 Izſzúkan, na, no. *Contortus, a, um.*
 Izſzukávam. v. *Szuchem.*
 Iztènchan, na, no, otènchan. *Attenuatus, extenuatus, a, um.*
 Iztènchànye, otènchànye. *Attenuatio, extenuatio, onis.*
 Iztènchávam - chati. (D.) *Otanchivam-chiti, tènko kruto chinim. Attenuo, extenuo, as, are.*
 Iztèſchènye. *Exinanitio, onis.*
 Iztèſchávam-ſchati, izpraznujem. *Exinanio, is, ire.*
 Iztèchem-chi. *Effluo, is, ere. 2. iztechem Naſcor. 3. v. Izhajam. 4. iztechem naglo, y znevarcze. Repentè proſilio. 4. iztechem naglo z-jednum kakti ſzilum. Erumpo, is, ere. v. Izviram.*
 Iztechénye. *Effluentia, a, effluxus, ùs. 2. iztechenye ſzuncza. Ortus ſolis.*
 Iztegnènye. (D.) *Izmaknutje. Extractio, onis. 2. Iztegnenye. (D.) Pruſenye. Extenſio, expansio, onis.*
 Iztegnynèn, na, no, izvaden. (D.) *Iztegnut, izmaknut. Extractus, a, um. 2. iztegnynen. (D.) Protegnut. Extenſus, expansus.*
 Iztegújem-gnulſzem-gnuti, izteſem-zati. *Extraho, is, ere. 2. iztegnuti ladju iz vode, &c. Subducere navim.*
 Izteplyèm-ſzti, iztreſzam. *Excutio, is, ere. it. v. Eluclor.*
 Izteſchujem-chiti, teſchim, oſimlyem. v. *Exprimo, is, ere.*

Iztésem. v. Iztegujem.
 Iz tèske muke, z-teskum mukum. v. Jed-
 vay.
 Iz tihà. v. Polahko.
 Iztiràna, na, no. v. Izegnan.
 Iztirànye. v. Izegnanye.
 Iztiravam-rati, izpujevam-diti. Gonim,
 pudim ván, (D.) na dvór. *Exturbo,*
extrudo, depello, pello, expello. 2. iztira-
 vam dalko, (D.) daleko. *Propello pro-*
pulso, repello. 3. iztiravam iz zemlye,
 kotara, orszaga. *Extermino, as, are.* 4.
 iztiravam muhe, pticze, &c. *Abigo, is,*
ere. v. Izganyam.
 Iztízkam-kati, iztíschém-sznuti, izsmika-
 vam smeknuti. *Exprimo, is, ere.* *Briso.*
 v. Ofimlyem.
 Iztochàk. v. Vir.
 Iztochni, na, no, t. j. od isztoka. *Orienta-*
lis, le. 2. iztochni gréh. v. Gréh. n. 7.
 Iztochnyàh, iztochni vetër. *Eurus, ri, sub-*
solanus, vulturnus, à parte æquinoctiali,
 seu oriente *subsolanus,* à parte, seu ori-
 ente brumali. *vulturnus* dicitur.
 Iztolnàchen, na, no. (D.) Iztomachen.
Explanatus, explicatus, interpretatus, a, um,
 Iztolnachenno. (D.) Iztomachenno. *Expli-*
citum, & explicatum.
 Iztolnachenye. (D.) Iztomachenye. *Ex-*
plicatio, explanatio, declaratio, interpreta-
tio, expositio, commentatio, onis.
 Iztolnachnik. v. Tolnàchnik.
 Iztolnachújem-chiti. *Dilucido, as, are, ex-*
plano, expono, explico, res obscuras, & dif-
ficiles explano, atque clariores reddo, inter-
pretor.
 Iztreblyújem-bití, chisztim. *Secerno, is, ere,*
mundo, purgo. v. Izbiram.
 Iztrumbetavam. v. Ebuccino.
 Iztreszàm-szti, izteplyem. *Excutio, is, ere.*
 Iztrugávam gati. *Erado, is, ere.*
 Iztùchèn. v. Tuchen, y ofztala.
 Izvablyujem. v. Elicio.
 Izvadivam, iznimlyem-vadi-neti, (D. it.)
 Izmaknujem-knuti. *Educo, is, ere, exau-*
spico, eximo, excipio, extraho, elicio, depro-

mo. 2. izvadivam z-temnicze. *Eximo*
è carcere, vinculis, &c. 3. izvadivam
 mèch. *Educo gladium, &c. Stringo enses,*
nudo, l. evagino gladium. 4. izvadivam
 iz skrinje peneze. *promo pecuniam ex*
arca, &c. 5. v. Vadim.
 Izváden-jen. (D.) Iznet. *Extractus, a, um,*
 Izvadènye-jenye. (D.) Iznetje. *Extractus,*
ûs. extractio, onis.
 Izvajam-jati. *Hinc inde congreco, as, are.*
 Izvan. (D.) Izlog. *Dempto, excepto.*
 Izvanfzki, zvancfni, zvunfzki, ka, ko. *Ex-*
ter, a, um, externus.
 Izvarèk. v. Seleza.
 Izvasam-velzti. *Educo, is, ere, evcho.*
 Izvasamsze. v. Enavigo, as.
 Izvédam-vedeti, (D. it.) Oprásam. *Explo-*
ro, as, are, exquiro, occulta, & secretiora in-
vestigo, quæro. v. Izpitavam.
 Izvedànye. (D.) Oprasanye. *Exploratio,*
inquisitio, onis.
 Izvedàvecz. (D.) Izvidar. *Explorator, in-*
quisitor, oris. v. Emissarius.
 Izvedèn. v. Izpelyan, &c.
 Izvéjan, na, no. *Eventilatus, a, um.*
 Izvejánye. *Eventilatio, onis.*
 Izvejavam-jati. *Eventilo, as, are.*
 Izvérchi po urachtvu. (D.) po likarij. *Par-*
tum medicamentis abigere.
 Izvergújem (potiùs) Izmechem-verchi.
Abortio, is, ire, abortio, aborior, immatu-
rum fetum eicio, fetum imperfectum ad-
huc ante tempus emitto, Izverglaszëm,
abortivi, & abortum passa sum. izvrec-
chi. Ejicere. v. Izverchi.
 Izvèrnyen, preobèrnyen. (D.) Priura-
 chen, na, no. *Inversus, a, um.* 2. izver-
 nyen, prevernynen, razrussen. (D.) Ra-
 zoren. *Eversus, a, um.* 3. izvernynen chi-
 fzto do temela, razvalen. *Funditus ever-*
sus.
 Izvernènye, preobèrnenye. (D.) Priura-
 chenyè, prikourachenyè. *Inversio, onis.*
 2. izvernènye, prevernènye, razrusse-
 nyè. (D.) Razorenènye, razsutje. *Ever-*
sio, onis

Izvérsen, na, no. (D.) Izmetnut, izbit. *Abortivus, a, um.* y vřezze ono veli, kay-
fze iz vërchi more. 2. *Depositus, a, um.*
v. Izhichen.

Izvérsènye. t. j. Porod pervo vremena. *Abortium, ij, abortio, onis, abortus, ùs.* Et
hoc de 40. dierum foetu, nam de gran-
diori *Ejectio, & aborsus, ùs, & partus im-
maturi ejectio* dicitur. 2. izvérsenye. *De-
positio, onis.* v. Izhichenye.

Izvérsfen, na, no. *Perfectus, absolutus, a, um.*
v. Zvérsfen.

Izvérsfèno. *Perfectè, absolutè.* v. Plemen-
to. n. 2.

Izvérsfenye. *Perfectio, absolutio, onis.* 2. v.
Zvérsfenye.

Izvérsfújem-siti. *Perficio, absolvo, is, ere.* v.
Obvérsfujem.

Izvétren, na, no, izhlaplyen. *Evaporatus, a,
a, um.* 2. *Eventilatus.*

Izvetrènye, izhlaplenye. *Evaporatio, onis.*
2. izvetrenye. *Eventilatio, onis.*

Izvetrivam-triti, hlapem, hlapeti. *Evapo-
ro, as, are.* 2. izvetrivamfze, t. j. na ni-
řtar dohajem. *Evanesco, is, ere, ad nihilũ
recido.*

Izviam-viti, izmotavam. *Glomero, as, are.*
2. izviam-nuti. (D.) Razglabam. *Luxo,
eluxo, as, are.*

Izvidár. v. Izvedavecž.

Izviam-rati. *Scateo, es, ere, scaturio, erum-
po, emano.* v. Dimano.

Izvišfenofzt. v. *Eminentia.*

Izvišfujem-viřiti, iznářřam - neřřiti. (D.)
Uzvišfujem, uznořřim. *Effero, rs, ere, ex-
tollo, exalto.* 2. izvišfujem koga hvalum.
*exalto aliquem laudibus, orno quempiam
laudibus, laudo, extollo aliquem.* v. Hva-
lim.

Izvišfujemfze. *Effero, exalto, extollo me, ef-
feror, &c.* v. Orišřimfze.

Izuláchim-ulechi. *Extraho, is, ere.* 2. izu-
lachim opravu, izřřlachim, razprauly-
amfze. *exuo, is, ere, extraho, vestimenta.*

Izuléchen, na, no. (D.) Izvuchen. *Extra-*

ctus, a, um.

Izulechénye. (D.) Izvúchenye. *Extractio,
onis. extractus, ùs.*

Izvodim. v. Izvajam.

Izurácham-preurácham - vernuti. *Inverto,
is, ere.* 2. *Everto, is, ere.* 3. v. Podplan-
tujem.

Izuráchen, na, no. (D.) Izlichen. *Sanatus,
a, um, resanatus, è morbo confirmatus.*

Izurachujem-chiti. (D.) Lichim, ozdrau-
lyam. *Sano, curo, as, are, medeor, reme-
dium affero, curam, l, curationem adhibeo.*

Iz vřzèh řřtran. v. Zeuřřeh řřtran.

Izvúchen. v. Ulechen, &c.

Izvuchi. *Extraho, is, ere.* v. Izulachim.

Izzèřřgán, na, no. *Exustus, combustus, a, um.*

Izzèřřganye. *Exustio, combustio, onis.*

Izzèřřifem - řřgati. *Comburo, is, ere, exuro,
concremo, igne prorsus consumo.*

Izzèřřávam-zvati. (D.) Izzazivam. *Evoco,
as, are, ex adibus, l. loco interiore foras
voco, in apertum voco.* 2. izzezavam na
boy, harcž, ali igru. *Voco, evoco ad cer-
tamen ludendi, aut ludendi causa, provo-
co ad pugnam, irrito, & laceſſo aliquem ar-
mis, incito, excito, & prorito tam in bonã,
quã in malam partem accipitur.*

Izzèřřávamfze - zvatifze *Provocor, irritor,
laceſſor.*

Koi izzezava. [D.] Izzaziunik. *Pro-
vocator, incitator, excitator solum in bo-
nam partem sumitur, & tũm potiũs POZO-
vich dicitur.*

Izzèřřvàn, na, no. *Provocatus, incitatus, ex-
citatus, a, um.* 2. *evocatus.*

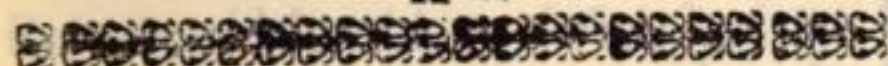
Izzèřřvànnye. *Prevocatio, onis, incitamentum,
invitamentum. cum in malam accipitur
partem. Irritatio, onis.* v. Drafenye.

Izzidávam-dati. *Exadifico, as, are.*

Izzúvam-zuti Czepeliſſe, &c. *Exuo calce-
os, &c. excalceo, discalceo, detraho calceos.*

Izzuven, na, no, Bóřř. *Discalceatus, excal-
ceatus, a, um, nudus pedibus, nudipes.*

K

K Litera, ili Szlovo vu Diachkom jeziku ako prem ne ú navade, vendar ú Szlovinszkom kruto je potrebna, y gusztosze nahagya. Vechkrat mešto C, uszigdar pàk mešto Q posztavlyasze. Koja litera ili szlovo Q pri Szlovinczeh je iz viššega, poken dob nye chaszt, recheno szlovo K, prikladno obnššaa. Kak vu reehch zdola posztavlyenoh obilno hochesze videti. Nitišze prez nye szlovenszke rechi pišzati, y z-govarjati mogu. Anda.

K. *Ad Versùs.* kakti: k-mene je došel. *ad me venit.* k-Varasdinu. *Varasdinù versùs.*

K. *In eadem significatione, quâ superiùs utuntur, sine lineola tamen & conjunctione, separatim duntaxat uti, V.*

Kabàl. v. **Kebeł.** y ošztala.

Kàcha. (D.) Zmija, zmay. *Serpens, tis.* 2. kacha vodena, ili vodenyacha szamëcz. *Hydrus, dri.* (szamicza, *hydra, a.*) *Enbydris.* v. *Angvis.* Druga fela kách vodenoh, koje jadom vodu chemere. *Natrix, cis.* oboje fele moresze rechi. *Angvis.* *Remed. contra morsum serpent.* v. **Cheseny.** n.7.3. kacha lyuta, lyuticza. *Vipera, a, angvis latifer, Excetra, hamorrhoidis.* (D. it.) **Pepelyacha.** 4. kacha prez chemera. [D.] Zmayczina. *Angvis innoxius.* 5. kacha lozna, kàšze chloveka gologa boí, opravlyenoga naztoruje. *Coluber, bri.* v. *Ophiophagus.* 6. kacha kravosžesz. v. **Boa.** 7. kacha z-dvěmi glavami, zmed kojeh jednu na repu ima. v. *Amphisbana.* *Hac in Asia desertis reperitur.* 8. kacha rogata. v. *Cerastes.* 9. Strabo lib. 16. veli, da kacha jednoh sibum, ili prutom vudrena pogine, podrugache na okrepisze. 10. kacha perutaszta. *Serpens aliger.* 11. kacha grivaszta. [D.] huhoraszta. *Angvis jubatus.*

Kache olilenye. *Angvina vernatio.* kofi-

cza kù szlachi. *Angvis senecta, exuvia angvis.* *Est enim corium vetus; sive membrana, quâ serpentes exuuntur in vere: quâ cum oleo, tedaquē resina, i. e. liquore, seu pice laris calefacta, auribus prodest, cinctâque per nudum, mulieres faciliùs parere facit.* v. *Plin. l. 29. c. 5. & 6. 2.* od kache rojen. kachorojen. *Serpentigena, a.*

Kachicza, mala kacha (D.) zmijcza. *Angviculus, li.*

Kachji, ja, je. [D.] Zmain, na, no. zmayšzki, ka, ko. *Serpentinus, angvinus, angvineus, a, um.*

Kàcza. v. **Bedeny.**

Kád. *idem.* 2. kad. (D. kaad) kadilo. *Suffitus, ùs, suffimentum, odoramentum.*

Kàd, ili kada, gda. *Cùm. ut: cum ivero,* kàd ili gda poydem. 2. kàd y kàd, gda, y gda, negda, te negda. *Aliquando, & aliquando.* 3. kàd, kada, gda, *Quando, quando gentium, uspiam.*

Kadbi, y kadabi, gda, y gdabi. *Quando, cum.* 2. kadabi bil. [D.] *Eleganter dicitur.* Nahodechisze (Cr. Naydechisze) Pëter profzta. *Inveniens se Petrus liberum, pro cum fuisset Petrus liber.*

Kadë. *Ubi.* v. **Gdë.**

Kade god. *Ubivis, quandoque in loco.* v. **Gde gode.**

Kaden, pokajen-gyen, na, no. *Fumigatus, suffitus, a, um.* *Plin. l. 20. c. 17.* *Anisum, dolorem capitis levat, suffitum naribus.*

Kadenye-gyenye. *Fumigatio, suffitio, suffumigatio, fumificatio, onis.*

Kadif, Vellút. *Sericum villosum,* 2. kadif rudaszt. *Holosericum hirsutum.*

Kadilnicza. [D.] Kadilnik-onik, kadilo. *Thuribulum, li, odorarius, ij, v. Acera, a.*

Kadilo. [D.] Mirisz. v. **Kád.**

Kadím, Dimim. *Fumigo, fumifico, suffitum, fumum facio, fumo.* v. Podkagyujem. 2. kadim tēmjanom. *Thurifico, as, thura incendo.*

Kadimsze, dimimsze. *Vaporo, fumo, as.* 2. *Pass. Fumigor, aris.*

Kadulya. v. **Salfia.**

Kaferka. (D.) Bukaricza, buklijcza. *Pocellum, pocillum testaceum. v. Acratophorum, & calicellus.*
 Kafra. *Caphura, a. v. Camphora.*
 Kahla. *Testa fornacea, testum fornaceum. v. Pechnyak.*
 Kahlicza. *Testula fornacea.*
 Kajamsze. (D. it.) Salimsze, bolimsze. *Pœnitet me, pœniteo, compungor, conteror.*
 Kajanye. (D. it.) Boleſzt, kayba, pajanye. *Pœnitudo. v. Pokajanye.*
 A onkoiszè kaja. v. Pokornik.
 Kàk. [D.] Kakko. *Quomodo? qualiter? sicut, velut, quemadmodum, ut puta, tamquam. v. Jako. n. 1.*
 Kak gòd, kak tak, kako tako, nadebelo. *Ut ut, quomodocunque, quoquomodo, qualitercunque, impolitè, incultè, crassa minerva, rudi minerva.*
 Kak, ili kako misze vidi, kak ſtimám. [D.] kakko mnim. *Meo iudicio, mea ſententia, ut mea fert opinio.*
 Kakmu drago. *Quomodo libet.*
 Kakmu godër bude drago. *Quomodocunque ei libuerit, l. libitum fuerit.*
 Kakmu je volyat *Suo arbitriò, ſuò jure, ſuaſte voluntate, ſuo placito.*
 Kakti je drago. *Arbitratu tuo, ut lubet, tuà voluntate.*
 Kak y on. *Æque atque ille.*
 Kak gdo more. *Pro viribus cuiusque, pro ſuis quiſque viribus.*
 Kak je mogël nay bolye. *Ut maximè, l. ut plurimùm potuit.*
 Kak nayberſe. *Ut primùm, cum primùm, ubi primùm, quam primùm, Actutùm, ſimulátque.*
 Kak nebi? *Quò non, quin non, quomodo non*
 Kak je. *Qualiter, quomodo, ut.* Kakti: kak je Petër, *ut valet Petrus. 2. kak je pravo. ut pareſt, ut juſtum eſt.*
 Kakofzi. v. Kakſzi.
 Kakſzi? *Ut vales?*
 Kakti. *Ceu, tanquam, quaſi. 2. kakti drago. ut lubet.*
 Kakov, va, vo, ali kakva, kvo. *Qualis, li,*

le. ut: kakovſzi ti chlovek? qualis es tu homo?
 Kakov gòd. *Qualiscunque.*
 Kakov takov. *Qualis talis.*
 Kakovi. *Quales, cuiusmodi.*
 Kál, kaluſina. [D.] Glíb, lokva, lókan. *Lacuna, a, cœnum, limus, lutum. 2. v. kaluſa.*
 Kálam, czepam. *Findo, ſcindo, & divido, diffindo.*
 Kalámár. v. Tinta. 2. kalamar riba morſzka. *Loligo, nis. vulgò Calamarius, ij, teutis, dis, aliqui per th ſcribunt.*
 Kalamit mita. ſelezo-vlek. [D.] Gvozdo tegh, kamen, koi ſelezo k-ſzebe vleche. *Magnes, tis, ſiderites. v. Heracleus. 2. od kalamite. Magneticus, a. um.*
 Kalámſze. [D.] Razplatujemſze. *Findor, eris, diffindor, ſcindor.*
 Kalanye. [D.] Razplatenye, proczèp. *Fiffio, fiſſura.*
 Kalauz. v. Harambaſſa.
 Kalauzim. *Duco milites, ducatum præbeo.*
 Kalende. Mládi, ali pèrvi dèn meſzecza. *Kalendæ, rum.*
 Kalender. Razrednik dnevoj Szvetechn. (D.) Szvètodanik, Razbrojnik od blagdána. *Callendarium, ij. v. Almanak.*
 Kalím vodn. v. Zakalyujem. 2. v. Blatim.
 Kalimsze, ili valyamsze vu blatu. *Volutor in luto. v. Luto.*
 Kalína drèvo. *Rhibis, is.*
 Kalíſche, izvinye gdeſze kalé. *Volutabrù, bri.*
 Kaloper trava, Sz. Marie trava, ſalfia rimſzka. *Menta græca, l. Romana.*
 Kalpak. v. Kapa. n. 2.
 Kalugyer. *Monachus thracius, i. valachus.*
 Kalùp. v. Forma. *in Illyr. n. 2.*
 Kaluſa, voda mutna, vino, &c. *Turbida, luculenta, terracea, cœnoſa, limoſa aqua, vinum, &c.*
 Kalyak zúb konyſzki. *Dens caninus equi, quinto anno naſcens.*
 Kalyam. *Luto, as. v. Kalimsze.*
 Kaly.

Kalyan, vklalyan, blaten. *Lutosus, luto in-
fectus, volutatus in luto.*

Kàm. [D.] Kàmo. [Scl. it.] Kuda. *Quor-
sum, quem locum versus, quo versum, quò.*

Kamata, lihva. *Fœnus, oris. v. Usurastvo.*

Kamatni, na, no. *Fœnebris. & hoc bre.*

Kamatnik. *Fœnerator, oris.*

Kamatujem vaoszam. *Fœneror, aris.*

Kamel. v. Gomila.

Kamen. [D. Kaman, sztena] *Lapis, dis,
saxum, xi, petra.* 2. kamen orlov rúsz,
prez kojega orlicza jaycza zneszti ne-
more, y dvasze vu gnyeszdu nahajaju
*Ætites, tis. Hic alligatus fœmori mulierum,
partus faciles reddit. Plin. l. 26. c. 23.* 3.
kamen sivecz. *Silex, cis.* 4. kamen si-
vecz, ali drugi iz kojegafze ogeny kref-
se. (D.) kremen. *Chalix, cis, pyrites, la-
pis vivus. v. Igniarius.* 5. kamen puhki,
koi plava. *Pumex, cis, lapis spongiosus.* 6.
kamen supel, tuf, ili tuh. *Lapis fistulo-
sus, & multis foraminibus plenus, lapis
multicavus, (à similitudine dicitur, Pu-
mex) lapis grumosus.* 7. kamen meja-
ski. v. *Casalis.* 8. kamen probe, po ko-
jemfze zlato, szrebro zpoznavá. [D.]
kuffnik, kamen od ogleđa, ili ogleđni.
Lapis lydius, heracleus. 9. kamen bëli, ko-
jemfze sztene czifraju. *Gypsum, & gyp-
sus, si.* 10. kamen grobni. [D.] ukop-
ni kãmni, plochyá grobna. *Lapis sarco-
phagus, lapis sepulchralis.* 11. kamen sz-
vetel kòt szteklo, ali zerczalo. [D.]
prozorni, ali prozrachni kãm. *Lapis spe-
cularis.* 12. kamen gornji melinszki, ali
serveni. *Lapis molaris.* 14. kamen doi-
nji melinszki. *Meta, a.* 15. kamen vu-
glati, ili vuglovni, koifze pèrvi vute-
mel polafe. *Lapis angularis.* 15. kamen
dragi. (D. it.) dragi, ali bogati kame-
nak. *Gema, a, lapis pretiosus.* 16. kamen
z-paleran. [D.] lichyaszť kamen. *Lapis
politus.* 17. kamen szlofen. *Lapis pacti-
lis.* 18. kamen poszvechen, na kojem-
fze szlusi, y morefze preneszti. *S. Ara
mobilis, seu Sacer lapis portatilis, portatile,*

lis. 19. kamen za milu zemlye jemlye-
sze. *ut uno lapide, jednu milu.* Kayti
negda kamenyem mile zlamenuvaliszu.
20. kamen koifze dá mikati, preszti, y
tkati, y ruho iz nyega vu ognyu beli-
sze. *Amianthus lapis, y razzte pri kari-
stu Varassu Evboce otoka. Strabo lib.
10. Plin. l. 36. c. 6.* 21. kamen mramor
bël y szvetel. v. *Alabaster. Qui etiam
onychen, à colore humani unguis, zove-
sze.*

Kamèn kopam. *Lapidem l. saxa eruo, fo-
dio, præcido, frango.*

Kamenár. *Lapicida, a, latomus, liturgus,
cæmentarius. v. Quadrarius.*

A kamenye szechy, delaty velisze, *Li-
thurgicam facere.*

Kamenécz, kamenchecz. (D.) kamenak,
sztenicza. *Saxulum, lapillus, calculus.* 2.
kamenecz vu chloveku. *Calculus, li. v.*
Kameno bolni.

4 *Remedium contra Calculum. v.*
mifs. n. 1.

Kamenecz. [D.] kamink vu czepelissu.
Scrupulus, l. scrupus, i.

Kamenicza, ili kamenarnicza, pechina,
gdesze kamen izkápa. *Lapicidina, a, fo-
dina lapidea, cæmentaria, latomia, l. lu-
tumia lapidaria.* 2. kamenicza riba mor-
szka, Golub. *Pallumbus, bi, mustellus.*
3. kamenicza okrugla za vodu. *pila, s.*
4. kamenicza okolu zdenczév. v. *Cra-
ter. n. 2.* 5. kamenicza, vu koje sz. voda
v. czirkvah sztoí. *Pila aquæ benedictæ.* 6.
kamenicza. v. Kërsztelnicza.

Kamenit, ta, to. *Lapidosus, lapideus, saxo-
sus, siliceus, a, um.*

Kamèno bolni, na, no. *Calculosus, calculo
affectus, a, um.*

Kamenom posztajem, kamenim, okame-
nujem. *Lapidesco, is.*

Kamenom belem czifram. *Gypso, as.*

Kamenom czifranye. *Gypsatio, onis, gyp-
satura, a.*

Kamenujem-vaty. *Lapido, as, lapides in ali-
quem jacio, lapidibus peto, obruo, impeto,
capi-*

- lapidibus cado, oppeto.*
 Nota apud Judaeos lapidabantur in cestu-
 o, blasphemi, maledici, Parentum percussio-
 res, & sabbatum violantes.
- Kamenuván, na, no. *Lapidatus, a, um, la-
 pidibus petitus.*
- Kamenuványe. *Lapidatio, onis.*
- Kamink. v. Kamencza.
- Kamicza. v. Roketa.
- Kàmo. *Quò, quorsum. 2. v. Quocunque.*
- Kamogodër, kàmgod. *Quoquam, quo-
 cunque.*
- Kamuka. *Pannus damascenus.*
- Kamfa. [D.] Kamcza. *Superpelliceum, ei,
 Epitogium, ij.*
- Kanàvacz. v. Konoplina.
- Kanella. v. *Cinamomum.*
- Kanènye. *Intentio, onis, animus, mi.*
- Kánim, miszlim. *Intendo, propono, is. v.
 Namenyujem. 2. kanim, odluchujem.
 Decerno statuo.*
- Kanonia. *Canonicatus, ùs.*
- Kanonichtvo. (D.) Kanonikat. *idem.*
 kanta. *Cantharus, ri. 2. kanta viszo-
 ka tènka. Carchesium, ij.*
- Kanonik. *Canonicus, ci.*
- Kantam. v. Popevam.
- Kantár, profzta vufzda. *Camus, mi, fræ-
 num. 2. kantar. (D. it. merillo) Vaga.
 Trutina, a. statera, libra, libella.*
- Kantìcza. *Cantbarellus, li, ampulla. v. Ba-
 tiola.*
- Kanyà. *Milvus, vi, milvius, Buteo.*
- Kanyuh, *Vultur, ris. v. Pilyuh.*
- Káp, czednicza. *Stillicidium, ij.*
- Kàpa, naglavèk. *Capucium, ij, capitis teg-
 men. 2. kapa, [Scl.] kalpak. (D.) u-
 garschicza. Pileus illyricus, l. longior ex
 pano, uti, & Ungari portant.*
- Kapam. v. Kaplyem.
- Kapanye. *Stillatio, onis. v. Kaplenye.*
- Kapàra. v. Zadavèk.
- Kapàre. v. *Capparis.*
- Kapasàndra, velika ostriga. *Tridachna, a.*
- Kapcha. v. Kopchicza.
- Kapchim. v. Kopchim.

- Kapéla, (D.) Otarnicza. *Capella, a. Sacel-
 lum, li.*
- Kapicze. *Capuciolum, li.*
- Kapicze, morszke ribe. *Myaces.*
- Kapitàn. *Capitaneus, ei. 2. kapitan dvo-
 ranszki. Capitaneus, aulicus. 3. kapitan
 konyanichki. Capitaneus equitum, l. com-
 pania equestris. 4. kapitan pèsichki. Ca-
 pitaneus peditum, l. compania pedestris;
 aut desultoria. 5. kapitán opchine va-
 raske. Tribunus plebis. 6. kapitan pèr-
 voga ferega. Primipilus. 7. kapitan nad
 jezero junaki. Chiliarchus. v. Glava. n.
 9. & 10.*
- Kapitania. *Capitaneatus, ùs.*
- Kaplan, kapelan. *Capellanus, Sacellanus, ni.
 2. v. Lavorisz.*
- Kaplenye. *Stillatio, onis. 2. kaplenye, z-
 czedenye. Distillatio, l. destillatio, onis.
 3. kaplenye od sztrohe. Stillicidium, ij.
 4. kaplenye guszto vode chlovechje,
 gda je nemore zadèrfati. Stranguria, a.*
- Kaplya. *Gutta, stilla, a. 2. kaplya, koja iz
 tufztoga mefza opada, gdafze peche.
 Cadula, a. 3. v. Gutta.*
- Kaplyem, czedimsze. *Stillo, de-l. distillo,
 exstillo, as, gutto, gutatim fluo. 2. kaply-
 em vu hisu. Impluo, is.*
- Kaplichav, va, vo. *Stillatus, a, um. Velisze
 usza sztvár, kà po szebe ima farbu kòt
 kaplyicze. Guttatus, a, um, ut guttatus
 equus*
- Kaplyicza. *Gutulla, stillula, a.*
- Kaplyuch. *Gutatim, stillatim, defluendo.*
- Kaptol, kaptolom. (D.) Nadpopovchi-
 na, zbor kanonichki, kapituo. *Capitu-
 lum, li. 2. kaptol, prepustia Sz. Petra
 od posege. Capitolum, ni.*
- Kaptolszki, kaptolomszki, ka, ko, kapto-
 lecz. *Capitularis, & re.*
- Kapúcz. *Caputium, ij. it. cucullus, li. ka-
 pucz koi odverse. Excucullatus, a, um.*
- Kapula. v. Lùk.
- Kapulicza. *Capula, a.*
- Kapun. v. Kopùn.
- Kapuszta. (D.) kapust. *Brassica, a. v. Zelye.
 Kara-*

Karachicza, sena harlivka. *Mulier rixosa, rixarum amans.* *Prov.*

od hife kaplive, y
od sene karlive, ofzlobodinasz Bose.

A domo stillante, muliere rixante, libera nos Domine.

Karafiola. (D.) Czvětni kupusz. *Brassica pompejana.* v. *Caulis.* & *Brassica.*

Káram. *Objurgo, Increpo, as, Arguo, Reprehendo, Coarguo.* v. Fegam.

Káramsze, czargamsze, vadimsze. (D.) *Prigovaramsze, inadimsze. Altercor, aris, Rixor, Jurgior, Jurgio contendo, Verba retorqueo, & commuto.* 2. *Pass.* *Reprehendor, Arguor, Objurgor.*

Káran, na, no. *Objurgatus, Reprehensus. a, um.* v. Pokaran.

Karànye, pokaranye. *Objurgatio, Reprehensio.* 2. v. Karka.

Karafia szukno. *Pannus carisanus, Carisanus, ni, Pannus carisia.*

Karàsz riba. *Charax, cis.*

Karavëcz, pokaravecz. (D. it.) Pokaralacz. *Objurgator, Reprehensor, oris. qui reprehendit redarguitivè.* 2. Koisze rád kara. v. Karlivëcz.

Karchma. v. Kerchma, y ofztala.

Karczam. v. Natovorujem.

Kardinal. *Cardinal, lis.*

Kardinalia. *Cardinalatus, ùs.*

Kardinalszki, ka, ko. kakti: klobuk Kardinalszki, *Pileus cardinalitius.*

Kardun. v. Karafiole.

Karhàk. v. Kerhek.

Karika. Rìnk. *Circus, ci, circulus, orbis, anulus.* v. Szpóne. 2. *Apud Dalm. Vas bonæ quantitatis, in quo pisces falsi è turcia advehuntur.*

Karintia, koruska zemlya. *Carinthia, a, Pannonia superior.* v. Korotan, &c.

Karka, karanye, czarganye. (D.) Karba, kár, inada, pretenye, nadgovaranye. *Litigium, ij, Contentio, Rixa, Altercatio, Controversia, Dissensio, Lis, Jurgium, Commutatio verborum, Eris, dis.*

Karkas. v. Tòk. n. 2.

Karlav, va, vo, karlafzt. *Pulsis, aut neglectis crinibus.*

Karliv, va, vo. *Rixosus, contentiosus, jurgiosus, litigiosus, a, um.*

Karlivecz, karavecz. (D.) karalacz. *Altercator, oris.*

Karma. v. Kërma.

Karmasin. *Charmasynum, ni, charmasyna pellis.*

Karmasinszki, ka, ko. *Charmasynus, a, um*
Kakti: karmasinszka szvila. *charmasynum sericum, l. charmasynum, ni.* karmasinszke farbe vino, *charmasynum vinum.*

Karmim. v. Kermim.

Karmina. (D.) Martachka gozba. *Silicernium, ij, parentalia, rum, epulum funebre, exequia.* v. *Funebri.*

Karminu obszlufavam. *Epulum funebre, l. funebre instituo.* v. *Parentalia.* y chinim. n. 18.

Karner. *Flanaticus, flانونicus, palaticus, l. liburnicus sinus.* od kud karneri lyuczto velisze. 2. v. Torbicza.

Karpà. v. Kerpa. y ofztala.

Karpit, zaszlon, zasztor, spaler. (D. it.) Superlat. *Aulaum, ai, Attalica aulaa, Belluata tapetia, (à texura belluarum) Triclinazia, peristroma, tis, peristroma campanicum, peripetasma, tis, circumstratum, ti, peristromata, um, stromata valeria.* v. Sator. n. 2. 2. karpit zlatom sivan, ali pretkan. *Aulaum babylonicum.* v. *Aulaa.*

Karpócz riba morszka. *Aspratilis, is.*

Karpuchya. v. Klòp.

Karíz, ili krasz, kamen oster tvërde pechine. v. Greben.

Karizmamsze. v. Stentamsze. y ofztala.

Kàrszt. v. Keriszt.

Kárte. *Chartifolia, orum. charta, l. cartulæ lusoria, alea, rum.*

Kartil. v. Korpa.

Karv. v. Kerv. y ofztala.

Karvnik. v. Hahar.

Kasëm-zati. (D. it.) ukasujem, kasujem. *Ostento, is, monstro, demonstro, comonstro.*
digi-

digitum ad rem quampiam extendo. 2. kafem, povedam. (D.) objauyam. *Indico, as.* 3. kafem veliku salofzt. *Præfero intimum animi dolorem, tristitiam, &c.* 4. kafem, ochitujem, razglassujem. *Manifesto, significo, as, patefacio, declaro, aperio, denuncio, palam facio.* 5. kafem zube. (D.) oprechivamsze. *Aciam ostendo.* *Prov.* Pokazati zube, protipolztaviti sze. (D.) oprechitisze. *Aciam ostendere.* 6. kafemsze, derfimsze junakom. *Præbeo me virum fortem.* 7. kafem vezelo fzercze. [D.] kafemsze vezela, objauyam vezeo pogled. *Exhibeo me hilarum.* 8. kafem lyubau, prikazivam lyubav, *Declaro amorem.*

Kafemsze-zatisze, ili chinimsze kak dabi nikay neznal, nevidel, nechul. *Simulo me non scire, videre, audire, dissimulo, ostento me.*

Kassa. *Puls, tis, pulmentarium, pulmentum.* 2. kassa jachmena. *ptisana, polenta, athera, &c.* 3. kassa profzena. *puls milliacea.* v. Jagli. 4. kassa detecha. *pappa, &c.* 5. kassa, kojumsze keli. *idem.* 6. kassa iz ribanoga kruha, *panada, panadella, &c.* 7. v. Griez.

Kafsely. *Tussis, is, tussedo, inis.* 2. kassely szuhi. *Tussis sicca, l. arida.* 3. kassely voden. *Tussis humida.* 4. kassely sztar, y vsze udilni. *Pertussis, is, tussis continens, & inveterata.*

Kassicza. *Pulticula, &c.*

Kafslyavec. *Tussicus, ci.*

Kafslyecz, kafslyek. *Tussicula, &c.*

Kafsika. v. Slicza.

Kafslyem. *Tussio, is, ire, tussim patior.*

Remed Fumus tussilaginis (quæ habet folia quina, & majora, quàm hedera, subalbida à terra, supernè palida, sine caule, & flore, ac semine, radice tenui, officinæ, unguam caballi appellant) per arundinem haustus, tussim, quamvis veterem, sanat. idem Salvia in pulverem contrita, & pota præstat. Plin. lib. 26. c. 6. v. Szól. 2. Kafslyem gusche. Tussito. as.

Kafslyev, va, vo. *Tussicularis, re. ut medicamentum tussiculare.* Urachtvo proti kafslyu.

Kafslyiv, va, vo. *Tussicus, a, um, tussiens, tis.* Kafslyivecz. v. Kafslyavec.

Kastel. (D.) Metericz, mala tvergya. Gradich. *Castellum, li, castrum, stri.*

Kastiga. (D.) Pedepsza. *Pana, &c.* 2. Birsag. *Mulcta, a.*

Kastigam, kastigujem, (D.) Pedepszam. *Punio, is, ire, plecto, sumo, l. exigo panam, multo, exemplum in aliquem edo.* v. Birsasim.

Kastigan, (D.) Pedepszan, na, no. *Punitus, multatus, a, um.*

Kastiganye. (D.) Pedepszanye, poraza. *Punitio, onis.*

Kastrun, skopëcz. *Vervex, cis.*

Kaszam. *melius* Kassemszari, druzsam. (D. it. Truszam.) *Succusso, as, succutio, is.*

Kaszan. v. Keszen.

Kaszanye, druzzanye. (D. it.) Truszanye. *Succussus, us, succussio, onis.*

Kaszap. v. Komardar.

Kaszavec, kaszëcz. (D. it.) Kaszalacz, Truszalacz. *Succussarius, ij.*

Kasznim. v. Kësznim. y ofztala.

Katana. *Miles equestris, l. eques.* 2. katana kopjanik. *Conthocorus, ri.* 3. Lovász. *Equiso, agazo, famulus eques, servus eques.*

Katánfzki chlovek. *Militaris homo.*

Katolik, Pravovërnik. *Catholicus, ci.*

Katta, kate. *Catharina, &c.*

Kavad. v. Palendrana.

Kaviar, ikre szlanëh rib. *Garum, ri, liquor piscium.* v. Oxygarum.

Kauka, choka. *Monedula, &c.* 2. kauka. *In clericis corona, prima tonsura.*

Kauklyer. *Præstigiator, oris.*

Kaur. v. Kerichenik.

Kaurkina. v. Kerschanka.

Kauràn, krompach. (D.) Vrán, gravran. *Corvus, vi.* *Prov.*

Vrán vranichyu oko neizbija, Cr.

Kauran kauranu ochi neizbada.

Corvus corvo oculos non eruit. Corax, cis, satyria avis. 2. kauran nochni. v. *Ni Eticorax.*
Kay. *marit. chà. (Scl.) Sto. Quid, quidnam, quod, aliquid, ut, kay, chà, sto imam, to tebe dajem. Quod habeo, hoc tibi do.* 2. kay bërse. [D.] chà berseje. *Quamprimùm. kay nayberseje. ut citissimè, quam citissimè.* 3. kay na bolye. *ut maximè, quàm maximè.* 4. kay vèch. (D.) chà, ali sto vechye. *Quid plura.* 5. kay nay vech. *Summum, ad summum.*
Kayba. v. *Gayba.*
Kaymak. v. *Vernye, y Czvèt. n. 8.*
Kayti. (D.) *Jere, jerbo, stoti. Quia.*
Káz. v. *Szumrak.*
Kázan, pokazan. *Ostensus, demonstratus, indicatus, a, um.* 2. kazàn. v. *Kotel.*
Kazanye, pokazanye. (D.) ukazanye, objaulenye. *Demonstratio, significatio, ostensio, onis.* Kakti: kazanye hotenya, y lyubavi. *Significatio voluntatis, & declaratio amoris.*
Kazen. v. *Dohodek.*
Kazilo, ili kazalo, kazëcz. *Czegar. Index, cis, exangelus, li. 2. kazilo, kò vure szunchene kafe. Gnomon, is, umbilicus solis.*
Kazitel. (D.) *Kazalacz. Monstrator, Demonstrator, oris.*
 K. ante, C.
Kchemu? *Adquid?*
Kchër. v. *Kchí.*
Kcherhícza. *Filiola, &.*
Kchi. *Filia, Nata, Gnata.* 2. kchi devicza. *Filia integra.* 3. kchi zamusna, kchi v-dobe za musa, za udaju. *Filia nubilis, filia grandis, & nubilis, filia adulta, filia jam matura marito.* 4. kchi udana, ili za musa dana. *Nupta, & filia collocata, l. elocata, filia tradita viro, filia data in matrimonium.* 5. kchi vnogeh sznobokov. (D.) uprosznikov. *Filia multorum procorum.* 6. kchi vnogeh zarukov. *Filia plurimarum nuptiarum.* 7. kchi jedina. *Filia unica, filia singularis. Cetera v. in Vocab. Szin. & pro portionaliter dic. de Filia.*

Kdesznu, kdeszne ruke. *Dextrorsùm, ad dexteram.*
Këbël, Këblicza, vedro. *Urna, &.* 2. këbel, kojemsze voda vadi. *Hydria, & vas, l. urna aquaria.*
Këbër. (D.) *Starmel. Crabro, onis.*
Këblicza. *Urnula, & scaphiolum, li. 2. v. Sehtarka.*
Këchiga riba. *Accipenser, aqvipenser, ris, sturio, onis, elops, helops, pis, piscis sacer. Estque piseis delicatissimi saporis.*
Kechka. (D.) *Perchin, Lapa. Coma, & capillus cum aliqua cura compositus.* 2. kechka, ili kika. *Sugestus comæ.* 3. kechka rugana. *Cirrus, ri, coma contorta, capillus, crispatus.* kak ima detel, skerlec, Sërjav, lasztura, i. e. *Ostrea major.* v. *Láfz.* Pervo vreme Szlovenczem be navada vřzem kechke nosziti, koje szada po senřzki nachin na duge laszi, ili kosze jëszu obernulli. Zato kosze, laszi negda *proprie* senřzki jëszusze zvali.
Kechkàszt, ta, to. (D.) *koszaszt, lapaszt. Comatus, cesareatus (de solis viris dicitur.) comans, acromus.*
Kechkemët grád y varas ugerřzki. *Chechchemetum, ti.*
Kedmèn, kosùh. *Rbeno, nis, Vestis ex pelibus.* 2. vu kedmen oblechen, *Pellitus, a, um.*
Keffa. *Setaceum equinum, penicillum equinum, quò scilicet equi purgantur.*
Kehar. v. *Lodingi.*
Kéhlya. (D.) *Gliva, Glonda, Glunta. Struma, & Tumor cervicem, & guttur infestans.*
Kéhlyav, va, vo. *Strumosus, Gutturiosus, a, um.*
Kelesřicza. *Autophyros, l. autophyron, Antrečtos, Panis cibarius, panis siccarius.*
Keljé. (D.) *Líp. Klia. Lipnicza. Gluten, nis, Glutinum, ni, Collon.* v. *Bitumen.* 2. kelje z-kojemřze kamenye zëřztaja. *Lithocolla, &.* 3. kelje ribje. *Ichtyocolla, &.* 4. kelje tislyarřzko. *Glutinum fabrile.* 5. kelje kojemsze zlato varí. *Chrysocolla, &.*
 X 2 6. ke.

6. kelje voloufzko. *Taurocolla, a.* 7. kelje knyisevno, za knyige. *Bibliocol- la, a.* 8. kelje ptichje. *Viscus, ci.* v. Lepek.
- Kelih. (D.) chassa misnichka, ali posz- vechena. (Scl.) kalefs. *Calix, cis.* 2. ke- lih mali. *Caliculus, li.*
- Kelim. (D.) Lipim, fzkliavam. *Glutino, glutino consolido, Agglutino, Conglutino, Bi- tumino. combitumino.* 2. v. varim. *Plin. lib. 29.* Veli da kora terfzova, y nyeg- vo szuho lisztje, kerv vsztaulya, y ranu fzkup vleche, y keli. v. Kerv.
- Kelitel. (D.) Szklialacz, Lipitel. *Glutina- tor, Conglutinator, oris.*
- Kelenye. (D.) Priliplyenye, Szkliany. *Glutinamentum, ti, Conglutinatio, Bitu- minatio, onis.*
- Kelyen, fzkelyen. (D.) Szklian, Prilip- lyen, na, no. *Glutinatus, Conglutinatus, a, um.*
- A kayfze z-keliti more. *Res glutinabilis.*
- Kepenchar. koi kepenke napraulya. *Penu- larius, ij.*
- Kepenek. (D.) kabanicza. (Scl.) Ja- pungye. *Penula, lacerna, a. Aliqui, & sa- gum dicunt; quatenus est vestis militaris.* 2. kepenek sztari. *Lacerna obsoleta.* 3. kepenek kofni. *Penula scortea.* 4. kepe- nek kozmati, kakva je y choha. *Gau- sapina penula, gausape, gausapes, is, gausa- pa, Endromis, vestis vilosa, hirsuta.*
- Kepenkom odeven. *Penulatus, a, um.*
- Kerch. (D.) Czeznutje. *Spasmus, mi.* 2. kerch, Izkirchenye. *Extirpatura, stirpa- tura, a. Extirpatio, onis, Rudetum.* 3. kerch novi, fzkorni. *Rudetum novale.*
- Kerchim. (D.) Izkorenivam, korepim. *Extirpo, as, Eradico.*
- Kerchimfze, ztischemfze, vshimlyemfze, zviamefze, z-krachujemfze, &c. *Contra- hor, eris.*
- Kerchma. *Educillum, li, Taberna vinaria, popina, caupona, Oenopolium, ganea stabu- lum meritorium.* 2.
- Kerchmu, koi guszto pohaja. *Asotus,*

- ti, Ganeo.*
- Kerchmar. *Tabernarius, ij, Oenopola, Ven- ditor vini, caupo.*
- Kerchmaricza. *Tabernaria, a, Educillatrix, Venditrix vini.*
- Kerchmarnicza. *idem quod kerchma.*
- Kerchmarim. *Educillo, as, are, Vinum vez- do.* v. Ostariaffim.
- Kerdelo. *Grex porcorum.* v. Jato.
- Kerempuhi, Vampi, drob. *Intestina, oru, Ventriculi, Tergora.*
- Kerengov. v. Okolische.
- Kerhek, ka, ko. (D. it.) karshiv. *Fragilis, & le.* 2. kerhek szlab. v. Padliv.
- Kerham, kersem. v. Lomim.
- Kerhet, kerhetek. (D.) ukarsak, karffina. *Fragmen, nis.* v. Odlomek.
- Kerhko, *Fragile, Fragiliter.*
- Kerhkocha. (D.) karshivofzt. *Fragilitas, tis.* 2. szlabofzt. *Imbecillitas.* 3. padli- vofzt. *Caducitas.*
- Kerlodka. *Caveda, a.* v. Gayba.
- Kerma zadnyi kray ladje. *Puppis, is. i. e. posterior pars navis.* *Prov.*
onda brodi Brodar Peter,
gdati v-kermu puse veter.
2. z-vetromfze borim od kerme. *Secun- do ventu navigo.* 3. kerma. *Esca, a. pa- bulum, li, & dicitur omne genus alimenti animalium, utpote: Fenum, avena, stra- men, gramen, &c.*
- Kermak. Szvinya. *Sus, is, pueri, ci.* v. Hule.
- Kermeslyi, Szuzenye. *Lippitudo, nis, Gramma, l. Grammia, rum.*
- Kermeslyiv, va, vo. *Grammiosus, Lippus, a, um.*
- Kermeslyivecz. *Lippus, pi, grammiosus.*
- Kermeslyivem, ili szuzim ochima. *Lippio, is, ere, Lippus fio.*
- Kermeslyivka. *Lippa, a. mulier grammiosa.*
- Kermim. *Alo, is, Alimentis sustento, nutrio, alumno, & alumnor.* (D.) Prikermiti. *Adnutrire.* 2. v. Hranim. 3. v. Tusztim.
- Kermitel. *Altor, oris, nutritor, Alumnus, nu- tritius.* v. Hranitel.

Kërmitelicza. *Altrix, cis, Alumnatrrix, alumna, nutrix.*

Kernicza, velika zdela. *Rhombus, bi, Navia, Trua.* 2. kernicza pomenfa. *Patella, Trulla, Luter, Pelvis.*

Kernyák, Prafzcz z. koplyen. *Majalis, is.*

Kërpe. *Plica, a, Veteramentum panni, commissura, junctura, pitacium, Appendix, Frustum, supplementum ad vestes resarciendas.* v. Blek.

Kërpach, koi kerpa. *Sarcinator, Resarcinator, oris, Veteramentarius.*

Kërpam. (D. it.) karpim. *Plico, sarcio, as, resarcio, reficio.* Prov.

Dal. Tko sztarò nekerpi, novo nenofzi. *Qui antiqua non plicat, nova non portat.*

Kërpàn, na, no. Pri-ali okerpan, zakerpan.

(D.) Prikerplyen. *Resartus. Refectus, interpolus, interpolis.*

Kërpànye, o-ali zakerpanye. (D. it.) Pokárpljenje. *Sartura, a, Sarcimen, nis.*

Kërpina. *Panniculum li.*

Kërpine sztare. *Scruta, orum.*

Kërschánzki, ka, ko. *Christianus, a, um*

2. Nay kerskanzkei. *Christianissimus.* ou Nadpiszek dajefze kralyu Franczie, iłiti Franczufzkomu. 2. kerschanzki.

Christianè, christiano ritu.

Kërschánzftvo. t. j. Púk kerschanzki. *Christianitas, tis, Christianorum cœtus.*

Kërschèn, na, no. *Baptizatus, a, um, Ablutus sacro fonte.*

Kërschènìk, t. j. Christussev, ili (D.) Iszulkarftov nazlednik. (voce Turc.) Ka-

ür. *Christianus, ni, christi cultor.* 2. kerschenik véch po imenu, y rechih, neg po delèh, y chinu, ili sztvoru. *Plus nomine, quàm re christianus.*

Kërschenye. v. Kërszt.

Kërsfeli, t. j. chervi vu chrevu sivine, marhe, kakti konya. *Elmis, tis, Elmnithes.*

Kërszmamfze. v. Mudimfze.

Kërszt. kerschènnye. *Baptismus, & Baptismum, mi, Baptisma, tis.* Latinè. *Intin-*

ctio, l. immersio, seu Ablutio, atque rege-

neratio. 2. kerszt. pri Dalmat. znamenuje kay pri nazs Kris. *Crux, cis.* od kojega Ragnanin.

Joah na karszt pribisse, da bude túfno umrit.

Ruke kê sztvorisè nebesza, zemlyu, y szvit.

Kërsztelnicza. *Fons baptismalis.* v. Opiralnicza.

Kërsztim. *Baptizo, as, are, Tingo, Baptismo recipio, sacro fonte levo, l. abluo, Baptismatis fonte lustro, cœlesti lavacro expio, sacro latice intingo.*

Kërsztitel. *Baptista, a, Baptizans.*

Kërsztitki. *Baptismi solemnitas.*

Kërt. *Talpa, a.*

Kertorovina. *Tuber terra, Grumus, grumulus per talpam suggestus.*

Kërv. *Sanguis, nis. (dum est adhuc in venis)*

Sanguen, (Vetus) Cruor, oris, dum est extra venas. 2. kerv dobra. *Sanguis verus, l. integer.* 3. kerv hmán. *Sanguis vitiosus.*

4. kerv gnyila, y nechiszta, kásze gotovo na gnoy obracha. *Sanies, sanguis corruptus.* 5. kerv vsztavlyam. *Sanguinem sisto.* *Plin. lib. 8. c. 7. Cinis crinium mulierum, cum fuerint combusti, addito melle, kerv vsztave szkup y szerbechiczu tela.*

Kërvárìk, kerv pusçam kupicze, ali roge priklaplyuch. *Scarifico, scalpello aperio, leviter vulnero, ut sanguis noxius effluat.*

Plin. lib. 32. c. 7. dentium dolores sedantur ossibus draconis marini, scarificatis gingivis. Similiter in corde equorum invenitur os, dentibus caninis persimile, quò etiam scarificatis gingivis (dolores, ut supra) dentium sedantur.

Kërvárìmsze, kerv pusçam szkuch filu. *Mitto, minuo sanguinem per apertionem vena, venam seco, confeco, infeco, Aperio venam.*

Kërváu, va, vo. *Cruentus, cruentatus, sanguinolentus, a, um.* 2. kervau malo, okervaulyen, na, no. *Subcruentatus, sub-*

cruentus, a, um. 3. vkervaren. *Sanguino-*

nolentus, a, um.

Kërvavim. *Sanguino, as, sanguine inficio, sanguine deturpo, cruento.* v. Okervau-lyujem.

Kërvicza. *Sanguiculus, li.*

Kërvipùn. *Sanguinolentus, sanguine plenus, l. abundans, sanguineus.*

Kërvnik. v. Hahar.

Kërvno pluvanye. *Hemophthysis.* 2. kervno pluvanye, izhod, odtekanye gdafze fila szama odpre, y razpuchi. *Anastomafis, is.* 3. kervno techenye od zada. *Hemorrhagia, Hemorrhois, dis.* 4. kervno preleanye. *Sanguinis effusio.*

Kërvo lok. *Sanguinarius, ij, sanguisuga, Tyrannus.* v. Kervnik.

Kërvo mochën, na, no. *Sanguinem mingens, means, micturiens, mictitans, sanguineam urinam emittens.*

Kërvo sejen. v. Kërvolok.

Kërvo tòk, kervotochie, kervotochina. *Sanguinis fluxus, sanguinis profluvium.* 2. kervotok na nosz. *Profluvium narium.*

Kerznár. (D.) Kofuhar. (Scl. Tur.) churfia. *Pellio, onis.*

Kerzencze. *Pelliceolum, li.*

Kërzno. *Pelliceum, ei.* 2. kerznom podsztaulyen, na, no. *Pelle, l. pellibus subductus, a, um.* 3. kerznom podsztaulyam, pokrívam. *Pelliculo, as, are.*

Készza. *Vulga, Bulga, a.* 2. v. Mofnya.

Këzzen, na, no. muden, neposzpeffen. *Tardus, Serus, a, um.* 2. kezzen, pozen. *Cordus, Tardus*

Késznim, stentam. (D.) karšzmam. *Cunctator, aris, moram traho, Procrastino, prolongo de die in diem, diem in diem traho.* v. Tardo.

Készneje. *Tardius, Serius.*

Késznenye. Késznoszt, keznocha. (D.) Kafznovanye, karšzmany, zamuda. *Tarditas, tis, tarditudo, tardatio, tardities, ci, Lentitudo, mora, moramentum, cunctatio, Procrastinatio.* 2. prez keznenya. *Sine mora, Abjecla omni cunctatione, abs temporizatione.*

Késznitel. *Cunctator, morator, oris.*

Kesno (D.) Doczne. *Serò, Tardè.*

Kettus, ili Paydas vu kakvom dohodku, hafzne, &c. *Socius, Consors, compos, tis, Partiarius.*

K. ante I.

Kî kâ, kô. à koi, koja, koje. *Qui, quæ, quod.*

Kich. v. Maczel.

Kidam. *Fimum, stercora ejicio.*

Kì god, koi god. *Quicumque, quispiam, unus aliquis, non nemo, aliquispiam.*

Kihacha. (D.) Tolyaga. *Clava, a, Teres, fustis ad similitudinem clava capitatus.* 2. kihacha. (nekoi pissu, kiacha) nako-řzanka, buntacha. *Clava, l. baculus nodosus.*

Kiham, kiffem. *Sternuo, is, ere.* 2. kiham guřzto. *Sternuto, as, are.* 3. chinim kihati. *Sternutamentum evoco.*

Kay chini kihati. *Sternutorium, ij.*

Kihanye, kihavicza. *Sternutatio, onis, sternutamentum, ti.*

Kihra řzochivo. *Ervum, vi.*

Kika, Perchin. *Cirrus, ri, Turuli, orum.* v. Kika. v. Popita.

Killa. (D.) Pridor. *Hermia, a, Enterlocela, & Enterlocele, is, Rubonocela, Ruptura, Ruptum, pti.* 2. killa vetrena. *Hermia ventosa. Pneumatocele, is.* 3. killa meřzna. *Hernia carnosã, sarcoccele.* 4. killa chrevna. *Hernia intestinalis, Enteroccele, is.* 5. killa vodena. *Hernia aquosa, hidrocele, is.* 6. killa pupka. *Hernia umbilicalis, omphaloccele, is.* 7. killa rechicze, ili rechichna. *Hernia omentalis, Epiplocele, is.* 8. killa jaychena, od múd, od jaja. *Hernia scrotalis, veneris, varicosa.* v. Ramex.

Killáv, va, vo. (D.) Hillav, Pridart. *Herniosus, Enterocelicus, Ramiosus, a, um.*

Killavècz. [D.] Hillavacz. *Herniacus, ci, Enterocelius, ij.*

Killávem. v. Okillujem.

Kimak, kimka. v. Sztenicza.

Kimàm, Nakimavam, Namigavam. *An-
nuo*

nuo, is, nuto, as 2. kimam glavum. (D. klimam) kimanyem potvergyujem. *Movéo, agito caput, Annuo, Nuto, sape capitis annuotione signum do me velle, l. nolle. Si in clinó. Affirmo, i. e. nuo. & dicitur, Nutus. Assentior. Si concutio, l. circumago caput, aut in gyrum moveo, Nego i. e. Abnuto. & dicitur, Renutus. t. j. kimanye nehotno.*

Kimànye. (D.) klimanye. *Nutus, ùs.*

Kina. Zemlya ú Asie. *Sinæ, arum.*

Kína, Traplenye. *Cruciatus, ùs. v. Muka.*

Kinch. (D.) Blago. *Thesaurus, ri, Gaza, a.* 2. kinch neizbrojen. *Thesaurus immensus. v. Blago.* 3. kinch k-shenszke opravave prisztojen. *Mundus muliebris.* 3. kinch szveti. *Corbona, a.*

Kinchachuvar. *Thesaurarius ij.*

Kinchen, okinchen. (D.) nareffen, Nagizdan, nakiten. *Ornatus, pretiosè ornatus, Exornatus, a, um.* 2. kinchen zgyungyom, z-biszerom. *Geñis ornatus.*

Kincheno. (D.) Gizdavo, kraszno, nareffeno. *Ornatè, exornatè.*

Kinchenye. Nakinchenye. (D.) Urés, uresay, Naprava. *Ornamentum, ti.* 2. za nakinchenye. (D.) za urés. *Ad ornatū.*

Kinchim, Nakinchujem. [D.] Ressim, kraszim, Natikujem, ulyudivam. *Orno, as, are.* 2. Gizdavo kinchim. *Graphycè orno.*

Kinchimsze. [D.] Nagizdavamsze, ukraszivamsze, Nareffivamsze. *Ornor, aris.*

Kinen. v. Muchen, &c.

Kíp. Prilika, obraz, Licze, oblichay. [D. it.] Szlikka Prikaza, Figura, (Scl.) Inkun. *Imago, inis, Species, Facies, Simulacrum, Effigies. v. Icon.* 2. kip, trup chlovehij. *Statura, corporatura, a, corporatio, onis.* 3. kip szobsztvo, ili oszoba, Persona. v. g. Triszu kipi [D. kipa] ili szobsztva, ili Persone, t. j. oszobe Preszvetoga Troysztva. *Persona, a.* 4. v. krinka. 5. kip, ili pelda drevena. *Statua, a, delubrum, bri.* 6. kip voscheni. *Oscilla, a.* 7. kip, forma, osznova czimpranya.

Exemplar, ris, Figura, delineatio, designatio alicujus adifeij. v. Eorma. 8. kip izrezan prevelik y previszok, komu na postenye polosen. *Colossus, si.* 9. kip zrezan. *Effigies calata.*

Kipèn, pna, pno. v. Lèp. 2. kipèn, t. j. velikoga tela, y szpodobnoga. *Vir magnæ corporaturæ.*

Kipècz. *lcuncula, Imagiuncula, a.*

Kipiczi na zemelszkeh poszudah. *Sigillaria, um, Imagiuncula.*

Kipím, urèm. [D.] urim. *Undo, as, Ferveo, Bullio, Bullo, Fervo, Conferveo, Ferveo.* 2. kipim drugoch, nazopet vrem. *Referveo, Refervesco.* 3. kipeti presztajem. *Deserveo, es, Deservesco, is.*

Kiplenye, urenye. *Ebullitio, onis.*

Kipo chasztje. v. Klanyanye.

Kipo chasztitel. v. Bolvan. n. 4.

Kipo tvorecz. *Piltavar à germanico. Statuarius, ij.*

Kipuch, urèl, urúch. *Fervidus, Fervens.* 2. kipuch (D. kipuchan) chlovek, gda je jako szèrdit. *Homo ira, aut odio fervens, ira, aut odio incensus, & fervidus.*

Kipuche, zasgano, kipuchem, uruchem. [D.] usesenem nachinom. *Goruche. Ferventer, Fervidè.*

Kipúchim, chinim kipeti. *Fervefacio, Infervefacio, Infervo.*

Kipuchina, Vreloszt, Glogotanye, klokanye. *Fervor, oris.*

Kirja. v. Foringa.

Kifsà. v. Godina.

Kissem, kizam. *Fermentesco, is, ere.* 2. *Ebullio, Bullio, is.* 3. kissem. v. kuham.

Kiszànye. [D.] Uzkisnutje. *Fermentatio, onis.* 2. prekiszanye. *Nimia fermentatic.* 3. *Ebullitio.* kakti: kiszanye mosta. *Ebullitio musti.*

Kiszèl, la, lo. [D.] uzkisnut. *Fermentatus, a, um.* 2. prekiszèl. *nimis fermentatus.* 3. kizèl, oczten, lyut, ostèr, jak szèstok. *Acerbus, acidus, accidus, austernus, Acer, a, um, Rancidus, a, um.*

Kisselicza. juha úgerszka. *Jus, l. jusculum fur-*

*furfuraceum, jus acidum, jusculum aust-
rum ex furfuribus.* 2. kifizelicza trava.
Oxelis, is.

Kifizelyak. [Scil.] Szit. *Oxigalacteus case-
us, oxigalactius, l. oxigalacticum.*

Kifznem. v. Okifznujem.

Kít. *Cetus, ti, Pistrix, v. Balena.* 2. kít ve-
lesze szverfi z-sznegom obterssene.
*Gravata nivibus frondes, Frondes nivibus
depressa.*

Kitta. *Frons, dis.* v. Grana. 2. kitta, veja
sztara. *Draco, onis.* 3. kitta zpleteni sen-
szki laszi. *Capilli compti.* 4. kitta, ili
rozgva terfzova. *Duramen, nis, dura-
mentum, Brachium, seu ramus vitis, pal-
mes, sarmentum vitis, Flagellum vitis,
Colis, &c.*

K. ante L.

Klâda, l. kladda, vu kojufze lyudi polafu
za kastigu. *Cypus, pi, Compes, dis, l. com-
pedes, um, pedica, catasta.* v. Columbar. 2.
vu kladu polafem. *Compedio.* 3. ú kla-
du polofen. *Compeditus.*

Klâda, Trúp, kladina. *Truncus, ei, Arida
arbor in terram prostrata.*

Kládem, nalafem v-zdelu. *Tudiculo, as,
are.* v. Nakladam.

Kladivecz. [D.] mlatacz, maglichich.
Malleolus, li. [Scil.] Czekichich.

Kladivo kovachko. [D.] korach, mlat.
[Scil.] Czekich. *Malleus, ei, marculus, li,
malleus fabrilis, Pyrobola, &, martulus, li,
2. kladivo dreveno. Tudes, ditis.* 3. kla-
divo veliko, veliki mlát. *Marcus, ei.*

Kladivom tuchen, mlachen. *Malleatus, a,
um.*

Klaftèr, szefeny. *Orgia, &.*

Klafura, Tlapa. [D.] Szpèrdalo, Govor-
ko. *Blatero, onis, Locutulio, loquax.* Prov.
*Archita, &. Crepitaculum, citeria loquaci-
or.* v. Rechlyiv.

Klafurlyiva sena, krakorlyiva. (D.) za-
pàrdachya. *Linguacula, Garrula, &.*

Klamfat. *Braçtearius, ij, Braçteator, oris,
Braçtearius, l. laminarius faber.*

Klanacz, &c. v. klanyecz.

Klanyàmsze, cháfzt dajem, cháfztim. *Ado-
ro, as, are, Colo, veneror, religione placo,
Religionis cultum tribuo, Reverentiam pra-
sto, exhibeo, reverenter saluto.* 2. v. Po-
klanyamsze.

Klanànye. *Adoratio, onis, salutatio reve-
rentialis, Reverentia exhibitio, cultus ve-
neratio.* v. Poklonenye. 2. klanane
pravomu Bogu, Bogo cháfztje. *Latriæ
cultus.* 4. klananye Bogorodichno, ili
Bogorodicze postuvanye. *Hyperdulia
cultus.* 3. klananye Szvetem Bosjem,
ili Szlugobofno. *Dulia cultus.* 4. kla-
nanye Bolvanom, ili Bolvanszko, ki-
pocháfztje. *Idolorum cultus, Idololatria,
Innanis religio, superstitio.* v. Bolvanszka
szlusba.

Klanyan, na, no. *Adoratus, cultus, reveren-
ter salutatus, a, um.*

Klanyavec. [D.] klanyalacz. *Adorator,
cultor, Venerator, oris, Adorans, tis.*

Klánye, Rafanye. *Jugulatio, onis, interne-
cio, occisio, onis.* v. Kolyem.

Klanychècz. [D.] klanchacz. *Vallecula, &.
2. Semita acivis.* v. Clivus.

Klanyecz. (D.) klanacz. *Vallis, & valles,
is.* v. Dolicza. 2. *Semita angusta, Clivo-
sa, via clivia.* v. Clivosus.

Klapàm-pati. *Ambulo, l. equito cum motu
capitis, Gradior ad passus singulos declinan-
do caput.*

Klaris. *Succinum, ni, Electrum, Etri.* 2. kla-
ris futi. *Sualternicum, ci.* v. Zelen. n. 5.
3. klaris chërlyeni. *Corallium, ij.*

Klász, kaszje. *Spica, &. spicus, ci.* 2. klász
z-ozjem. *Arista, &, spica armata.* 3.
klász gól prez ozja. *Spicum ci, spica mu-
tila, spica imberbis, calama, &.* 4. klász,
lát profzeni, szircheni. *Loba, &, culmus,
mi.*

Klászèn meszecz, Ivanschak. [D. it.] Li-
pan. *Junius, ij.*

Klászèn, t. j. klásznaft, a, o. *Spicatus, um.*

Klászímsze, klász izpuscham. (D.) Pro-
kliczavam ú klász. *Spico, as, are.*

Klászne spicze, *Arista, arum.* Sing.
Ari-

Arista, a.
 Klafzno branye, klafzuvanye, za snyachi klafzja pobiranye [D. it.] Paletkovanye. *Spicilegium, ij.*
 Klafzobèr. [D.] Paletkoyalacz. *Spicilex, legis, Spicilegus, a, um.*
 A klafzje pobiram. *Spicas lego.* (D.) Paletknjem klafzje.
 Klafzobrachicza. (D.) Paletkoyalicza od klafzja. *Spicilega, a.*
 Klafzuványe. v. klafzno.
 Klataria, szkitavanye. *Vagatio, onis.*
 Klátés. [D.] Szkitalacz. *Vagator, oris, Vagus, Erro, Vagabundus.*
 Klátimsze. (D.) Sztikamsze. *Vagor, Palor, aris, Passim vagor.*
 Klechánye. (D.) kleknutje. *Flexio, onis.*
 Klechím-chati. *Flečto, genuflečto, is, ere.*
 Kleczàlo. *Subsellium, ij.*
 Klekàm-kati-knuti. Poklekam. *Congenulo, as, are, Flečto genua, Procumbo ad genua, Ingeniculor.* kakti: klechechi, *genibus flexis.* v. Poklechem.
 Klèn. riba. *Capito, onis.*
 Klenit. v. Derhtavecž.
 Klepechem-petati. Praszkechem. *Crepito, as, are, Strepo is.*
 Klepetàlo. v. Båt. n. 4. 2. v. Klopotecž.
 Klésche. (D.) kleschya. *Forceps, pis.* 2. klesche kuhinszke. *Pruniceps, pis, Forceps igniaria.* 3. kojemisze zubi znim lyu. *Odontagra, Dentorpage.* 4. klesche rakove. *Chela, a.*
 Klestrénye loze, &c. *Collucatio, Interlucatio, onis, arborum, vitium, &c.* 2. klestrenye, obszekanye szversja. *Defrondatio, ramorum prascissio.*
 Klestrím, Razklestrujem lozu, &c. *Colluco, Interluco, defrondesco, Defrondo, ramos prascindo.*
 Klét. v. Pevnicza.
 Kletnik, koisze kune. *Jurator, oris.*
 Kletva, kunenye, Preklinanye. *Maledictio, Execratio, Diræ, detestatio, Imprecatio, quæ est maligna alicujus mali, puta, Infortunij, morbi, alteriusve incommodi in pro-*

ximi caput apprecatio. 2. kletva kriva. *Perjurium, ij.* v. Proklinyanye. 2. v. Rotta.
 Klevechèm-tati. *Oblequor.* v. Ogovarjam.
 K-lève sztrané. *Ad sinistram, Sinistrosum.*
 Klevetánye. *Detraçtio, onis, Maledictum, ti.*
 Klevetnik. *Detraçtor, oris, oblocutor, Conviciator, Maledicus.*
 Klia. v. kelje.
 Klicza, kakti lukova, &c. *Germen, nis, surculus, Stylus promicans ex nucleo, grano, arbore, &c.*
 Kliczàm.czati. v. Niknem.
 Kliczánye (D.) pronikautje. *Germiatio, onis.* v. Niknenye.
 Klikchèm-tati. *Pracino, is, Præo voce.* v. Zapopevam.
 Klikùjem, t. j. szlavim ú glaszu. *Applaudo, is, ere.* v. Szlavim.
 Klinam. v. kimam.
 Klìn. (Scl.) Chivia. *Clavus ligneus, Paxillus, quo duo, l. plura ligna connectuntur.* 2. klin, na kojemsze chiga obracha. *Axiculus, li.* 3. klin, k-kojemusze veszla privesuju. *Scalmus, mi.*
 Klinchecz. (D.) Garofalich. (Scl.) karamfil, koisze v-jesztvine meche *Caryophyllum, li, Garyophillum, Garyophillon.* 2. klinchecz dobro znan czvét. *Caryophyllus, li.*
 Klinga. *Ferrum gladij, cultri sine techa, & manubrio.*
 Klistér. v. krister.
 Klisz, Grad verli ú Dalmaczie. *Solone, Colonia martia, julia, jospica, Lapsica.*
 Kliszùra. v. Pechina.
 Klobuchár. *Pileo, onis, Pileator, Pilearius.*
 Klobuchecz. *Pileolus, l. pileolum, li.* 2. klobuchecz na vode. *Bulla, a.* 3. klobuchecz trava. (D.) Bosurak. *Acetabulum, li, Umbilicus veneris.* 3. v. Gliva.
 Klobúk. (D.) Naglaväk. *Pileus, & pileum, ei, Tegmen capitis.* 2. klobuk široki, skerlyak. *Petasus, si, Pileus latus, Galerius, ri. Unde.* z-klobukom na glave. *Petasatus, l. pileatus dicitur, qui eo cooper-*
 tus

- tus incedit.* 3. klobuk iz kierzna, kuchma. *Pelliris, is.* 3. klobuk Groki szlamnati. *Stegestrum, stri.* 5. klobuk kosni. *Cudo, onis, Pileus coriaceus.* 6. klobuk okrugel. *Pileus epiroticus.* 6. spichaszt. *Pileus acuminatus.* 8. Turfzki. *Cidaris, ris,* v. krisnicza.
- Klokànye. v. klipuchina.
- Klokochem-tati kòt strok. *Glotero, as, are.*
- Klokoticza, klokotussa, szteklo klopotlivo. *Calix bombilius; quia bombum, sive sonum emittit, dum homo ex eo bibit. vulgò.* Regula.
- Klòp. [D.] karpel, karpussa, chepela. *Re-divius, ij, Ricinus, ni.*
- Klopàm, *Crepito, as, are, Crepo, Strepo.* 2 v. Lúpam.
- Klopànye. *Crepitus, sonitus, ùs, Strepitus plagarum, dentium, armorù, Forium, Imbrium, suum, pedum, &c.* 2 v. Lúpanye.
- Klopótanye. *idem.* 2 v. karanye.
- Klopótecz. *Crepitaculum, li.*
- Klostèr. (D.) Manasztir. *Cænobium, ij, Monasterium, Claustrum, Asceterium, Conventus fratrum.*
- Klùba. v. Vitel.
- Klúp, Szedalische. *Scamnum, ni, Sedile, Scabile, is.* 2. klúp, na kojeszce meszo szceche. Trúp. *Lanionium scamnum.* 3. klùpi na galiah. (D.) Banki. *Transstrorum.*
- Klupchèceze. (D.) klupascze, Navojäk. *Parvus glomus.*
- Klupchicza. *Scabellum, li.* 2. klupchicza nosna. *Suppedaneum, ei, Pedale, is.*
- Klùpko, namotay. (D.) Namotäk. *Glomus, mi, & Glomus, eris, Glomus filorum* v. *Glomeramen.*
- Klupko naviam. v. *Glomero.* y motam.
- Klyúch. *Clavis, is.* 2. klyuch z-kojemsze szeno puche. *Ulcinus ni.* 3. klyuch konya, vola na zadnyeh nogah. *Suffrago, nis.* 4. klyuch pridelan, krivi, ili priklopni klyuch. *Clavis adulterina.* 5. klyuch opchinszki. *Clavis generalis.* odkud meszto, kojeszce z-jednem klyu-

- chem zapira, y odpira, zovesze: *Eocius conclavatus, l. loca conclavia.*
- Koi takove klyuche dela. v. Klyuchar. n. 1.
- Klyuchár, mester koi klyuche dela. *Clavicularius faber, Artifex claustrarius.* 2. klyuchar, (D.) konobar. koi klyuche noszi. *Claviger, ri, Clavigerus, Cliduchus, Procellarius, Cellarius, Promus condus. Dispensator.* v. Saffar.
- Klyuchàricza. *Clavigera, Cliducha, a.*
- Klyuchàaszt, ta, to. v. Zavit. n. 4.
- Klyuchenicza. (D.) Brava, zaklop. *Serat a, claustrum ferreum; aut ligneum.* 2. klyuchenicza znutra zadelana. *Sera laconica.*
- Klyuchiczi za zaszajenye terszja. *Vitiarium, ij* v. *Malleolus. n. 2.*
- Klyuchim. *Curvo, as, are. Adunco.* v. Zaviam.
- Klyuchimsze. *Curveco, is, ere.* v. Szklyuchujem.
- Klyujem-vati. *Fodico rostro, cultro &c. Rostro, Rostro penetro, Rostro impingo, Pinfo, is, ere. Cicomia pinsit, Strok klyuje. pers.*
- Klyukam-kati. *Strepto, pulsito, as.*
- Klyuka sztonog. *Varus, ri.* 2. klyuka. *Uncus, ci.* v. kvaka.
- Klyún. *Rostrum, tri.* 2. klyun muhe. *musca promuscis.* 3. klyun Elefantov. *Rostrum elephantis. Promuscis, dis.* 4. klyun sút. *Rostrum luteum, &c.*
- Klyunèk. *Rostellum, li.*
- Klyufze. jorga, *Mannus, ni.* 2. klyufze malo. *Mannulus, li.*
- K. ante M.
- Kmèt, Podlofnik, Delopolecz, Szelnik. (Scl.) Paur. *Colonus, ni, Subditus, Agricola, Rusticus agricola, Ruricola, jobagio, onis.* 2. kmet zlesenik. *Colonus originarius.*
- Kmetich. *Rusticulus, li.*
- Kmeticza. *Colona, Subdita, Rustica, a.* 2. kmeticza zlesenicza. *Colona originaria.*
- Kmetim. *Colonicale obsequium exhibeo, servitium subditi administro, praesto.*
- Kmetchina. *Sessio colonialis, possessio colonialis*

calis, l. jobagonalis.

K. ante N.

- Knegina, knezova sena. *Domina, a. olim Comitissa, a.*
- Knéztvo. Uladansztvo. *Dominatus, us.* knéz. Szada vszaki goszpodichich imenujesze, *Dominus, ni. à ú sztaro negdasnye vréme szamo Groffi piszaliszuszze, y zvali, Knezi. Kak to nyihova szvedoche piszma. otud y Knezia Horvatszki imenujesze, Groffia. Comitatus, us. Ar Knez zvaszesze. Comes, tis.*
- Kneznicza. v. Blagva. 2. ono belo iz chesza kneznicza zhaja. *Volva, a. Plin.*
- Knyaszt, ra, to. *Mutilus, Mancus, a, um. v. Oknyaszten.*
- Knyiga, liszt, Poszlanicza. *Littera, arum, Epistola, a. v. Liszt. 2. knyiga, plur. knyige, lisztje. Liber, bri, Codex, cis, Volumen. otud velimo: knyisni chlovek. Heluo librorum, koi vsze stat steje. v. Knyige.*
- Knyigar, koi knyige prodaje, *Bibliopola, a. 2. knyigar, koi knyige vese. Bibliopagus. 3. koi knyige chuva. (D.) Knigaonik. Bibliothecarius, ij. 4. koi knyige pisse. Bibliographus, phi.*
- Knyige velikoga potroska. *Libri elephantini. 2. Rachunszke. (D.) od razbroja. Liber rationum. 3. knyige dohodkov, Legister dohodka, y odhodka. Codex, cis, Regestrum, l. Commentarius accepti, & expensi, Liber rationum, Adversaria, Diaria, Acta diurna, Ephemeris, Liber introitus, & exitus. 4. knyige poyne, ili zpevne. (D.) zpevno lisztje. Liber carminum. 5. knyige szvete, sz. Piszma. Volumina religiosa. 6. knyige Biskupszke. Pontificale, is. 7. Bratovszke. Liber, l. Album congregationis, l. confraternitatis. 8. Senatorzke, Maticza. Acta civitatis, Protocolon, l. Protocolum. 9. Purgarzke. Album civitatis. 10. knyige tolnachne. Comentaricus, ij. 11. Historiumszke, ili povedanya. Historiarum liber. 12. knyige vu kèhsze nahajaju kâ isches. Pande-*

- ta, arum. 13. knyige vszagdasnyega zapiszanya. Diorium, ij Ephemeris, dis 14. Zakona czirkvenoga, (D.) Obichaynik czirkveni. Liber Ritualis, Rituale, is. 15. knyige dvornoga nachina. Liber caeremoniarum, Caeremoniale, is. 16. knyige z pargamene. Liber membranaeus. 17. knyige szkrovnofzti, otaynofzti. (D.) objaulenyenya. Apocalipsis, is. 18. knyige naroda. Liber Genesis, l. Geneseos. 19. knyige massne. Missale, is.*
- Knyisèvnik, knyisnik. *Litteratus, a, um.*
- Knyisicze. *Libellus, li, Libellus pusillus, non magnus, Biblion, ij. 2. knyisicze ruchne. Manuale, is, Enchiridon, ij.*
- Knyisine, Paperi za ni jednu potrebu. *Charta inutiles.*
- Knyisnicza, knyisna komara, hisa, (D. it.) knyigo hraña, knyigaonicza. *Bibliotheca.*
- Knyisni Staczún. *Bibliopolia, a.*
- Knyisnik. v. Knyisevnik.
- K. ante O.
- Kobaszicza. *Farcimen, nis. Botellus, Botulus, li, Lucanica, a.*
- Kober. *Lintheū è tela crassissima. Stragulū lineū.*
- Kobila. *Caballa, Equa, a.*
- Kobilár. *Pastor equarum.*
- Kobilicza. *Equella, a. 2. kobilicza divja, ili chérv, szkakavicza. (D. it.) Prúg. Locusta, a. v. Carnopes. 3. kobilicza polszka, budi Gorná. (D.) kriez, kayti krefchi. Cicada, a. v. Schyuricz.*
- Kobnik. v. Zgagyavecz.
- Kochic. *Currus, ri, Vehiculum, Rheda, a, Effedum, di, Harma, tis. 2. kochie viszeche. Currus pensilis, Petoritum, Pilentum. 3. kochie naymene. Currus meritorius, l. Rheda meritoria. 4. kochie na dva konya, Biga, arum. Sing. Biga, a. 5. kochie z-chetiremi konyi. Quádriga, a. Currus sejugis.*
- Kochis, kochias. (D.) kochiar. *Auriga, a, Rhedarius, ij. 2. kochis za chetiri konye. Quadrigarius, ij.*
- Koczèn. *Caulis, is. ipsum robur, seu stipes, unde se producunt folia; aut ramusculi.*

Koczet. v. Schet.

Koczkà. *Alea, a.*

Koczkànye. *Aleatorium, ij. Sidon.*

Koczkáfs. *Aleator, oris.*

Kòd. Pri. *Apud, Penes.*

Koffa. v. Baba.

Koffan, v. Ladicza.

Koi, ja, je. v. Koteri.

Kokodachem. *Pipio, Singulto.*

Kokodakànye. (D.) Raholenye, kvocza-
nye. *Galinae singultus, cantus.*

Kokòfs. *Gallina, a.*

Prov. Dal.

1. zna gdē kokos jaje noszi.
2. kokòfs vodu pije, â na Boga gleda.
3. Bolye je danasz jaje, nego zutra ko-
kòfs.

4. Pufzt' kokòfs do jarka koga,
Priet' chesze pàk y fzloga.

5. kokòfs na szagyena. *Gallina incubans.*

6. kâszeje zneszla. *Gallina effoeta.* 7.

Nefzicza. *Gallina sepè pariens.* 8. vtovlyi-

va. *Gallina altilis.* 9. mala. *Gallina pu-*

milis, l. pumila, l. nana. v. Pumilio. 10.

Mladicza. *Piplicza. Gallina novella.* 11.

Sztara. *Gallina veterana, l. vetula.* 12.

krakorecha. *Gallina gracilla.* 13. dobro-

ga plemena, fele, ali vërszti. *Gallina ge-*

nerosa. 14. jednoga lêta. *Gallina añicula*

15. dveh lét. *Galina bima.* 16. szrednya.

Galina vulgaris. 17. dinja. *Gallina rustica.*

Kokòfsàr. *Gallinarius, ij, Curator gallinarũ.*

Kokòfsaricza. *Gallinaria, a, Curatrix galli-*
narum.

Kokòfsicza. *Gallinula, a.* 2. Divja kokòf-
ficza, *Rusticula, a.* t. j. k-jerebicze sz-
podobna.

Kokòfsin, na, no. *Gallinaceus, a, um. ut gal-*
linaceus pullus, piple, *gallinacea penmu,* ko-
kòfsino pero. *gallinaceum ovum.* jaycze
kokòfsino.

Kokòfsinyàk. *Gallinarium, ij.* v. Sztán.

Kokòt, Pevëcz, peteh, peteo. (Scl.) O-
rosz. *Gallus, li.*

Kokotich-chek, Peuchich. *Pullus gallina-*
ceus. 2. kokotich Bosji. v. Dëb.

Kokotni, na, no. *Gallinaceus, a, um. ut gal-*
linaceus cantus.

Kòl. v. kolecz.

Kolëcz, kòl, Profztecza. *Palus, li, 2.* na ko-
lecza nabìt. *In furcom actus.* 3. kolecz,
ili sztupich, k-kojemufze konyi vesu.
Vacerra, a. 4. koiſze vu vodu zabia ra-
di mofzta. *Sublica, a, & Sublicium, ij.*
5. kalani za terſzje. *Ridica, a.* 6. obel
za vinograd. *Palm, li, Pedamen, l. peda-*
mentum vitis, Calametum, Vallus. tak
moreſze, y vſzaki podporni kolëcz
imenuvati. 7. kolëcz prechni zafzun-
ka. v. Zapornicza. 8. kolecz velik, y
jak. *Vallus, li.* 9. kol mali, kolchich.
Paxillus, li. 10. kolecz plotni. *Sudes, is.*

Kòla, Vòz. *Carrus, ùs, Vehes carrus.* 2. ko-
la, t. j. kochie. *Veſtabulum, li, Saracum.*
v. kochie. 3. kola na chetiri konye.
Carrus quadrigarum, Quadriga, arum. 4.
kola putna. *Rbeda, a.* 5. kola na dva
kotacha. (D.) Dvokolnicza. (Scl.) Te-
lyuge, l. Telige. *Capsus, ùs, Carruea, a.*
undique teſta, Cifum, Birotum. 6. kola
mala, kolcza, ili koleſza za jednoga
chloveka. *Arcirma, Curriculum, parvum*
vehiculum. *Prov.*

Onoga peſzem pevay, na kojegaſze
koleh vozis.

Ejus cantilenam cantes, cujus plaustro
veheris.

7. kola muska puna. *Plaustrum, stri.* 8.
kola zapiram *Sufflamino, as.*

Kolách. *Tortula, a.* 2. kolach medveni.
(Scl.) Paprenyak. *Melipeſta, a, placenta,*
l. tortula melita, Crespis, Libum. v. *Suma-*
nalina.

Kolaina. v. Ovratek.

Kolár. *Rotarius, Carpentarius, Eſſedarius,*
Plauſtrarius, Diatrocharius, ij.

Kolarín, v. *Collare, is.*

Koldújem, Petlyam. (D.) Pitam za Boga,
Profzjachim. *Mendico, as, are.* v. Profzim.

Kolduvanye. v. Petlanye.

Koldus. *Mendicus, ci.* v. Petlyar.

Kolduſtvo, uboſtvo. *Pauperies, ei.* v. Pet-
lya-

lyaria.
 Kolèdo. Dár koifze na mlado lètto daje. *Strenna, a. 2. Cantilena, quæ kalendis Januarij, sive in anno novo canitur, l. in Festo Nativitatis Domini. Unde, koledo, Cantiumcula, a. sic dicta à kal. Jan. 3. koledo in Cathedrali Zagrabienfi vocantur septem ille solemnes Antiphonæ incipientes ab O, decantari solita ultimis diebus Adventus, ad quas fortè olim populus colligebatur decantandas. Prov.*
 Kadàsze kolèdo popéva,
 Blizùsze Bosìch povéda.
 Koledújem. *Cantilenam Adventus Domini cano. it. Cantiumculam Nativitatis Domini canto.*
 Kolèna komufze szkup zbijaju. *Compernis, is. 2. jabuchicza. Patella, a.*
 Kolencze. (D.) kolinacz. trave, dracha, &c. *Geniculum, li, Articulus, l. articuli barbarum. v. Czev.*
 Kolèno. *Genu. Plur. kolèna. Genua. 2. pod kolenom mefzto prazno. Poples, tis. Podkoleno, ili podkolenicza. v. Compernis.*
 Kolenye. v. kolutva.
 Koliba. Hificza. *Tuguriolum, li, Cucumalum, li.*
 Kolibàm. v. Ziblyem.
 Kolibka. *Leſtica, a. 2. Kolibka. (D.) kolevka. Incunabula, cunabula, orum. v. Zibel.*
 Kolichyàk, kolih. v. Kulik.
 Kolìko. v. kuliko. y ofztala.
 Kolim. [D.] fztavim. *Palo, as, Impalo, Impedo, Pedo.*
 Kolutva. (D.) Sztaulenye. *Palatio, Impalatio, onis.*
 Kolna poſztelya. *Leſtus ambulatorius. 2. Kólna ſpicza. Radius rota, Austrum, ſtri. 2. melinfzka. clitatorium, ij. 3. kolna ſinya. Canthus, ti. 4. kolna platnicza. Orbile, is. 5. kolna ófz. Axis, is. 6. kolna zavornicza. Suſflamen, nis.*
 Kolnicza. *Receptaculum, l. Repositorium curruum.*

Kolník. *Via currulis. v. Drùm.*
 Kolno péſche. *Modiolus, l. Medium rota.*
 Kolno duplye. *Tubus rota.*
 Kòlo. *Rota, a. 2. kolcze. Rotula, a. 3. kolo, kêmſze zdencza voda vleche. Hauſtrum, tri, Tympanum, Rota ſitulorum. v. Antlia. 4. kolo tanczajucheh. Chorea in orbem dučta. v. Tancz. 5. kolo divojak. choras virginum.*
 A on koi kolo vodi, kolovogya. *Choragus, gi, Præſultor. 6. kolo lyudih. Corona hominum. 7. kolo lyudih obo- ruſneh. Corona armatorum. 8. kolo Redovnikov. Corona Sacerdotum. Sic corona militum, &c. 9. kolo na nebu ſzedem zvezd. Plauſtrum caeleſte, Septentrio, Urſa major.*
 Kolo vodim. *Duco choream.*
 Kolo vogya. v. kolo. n. 5. 2. v. kuchiaſ.
 Kolobár, okrug, krúg. *Circus, ci, l. circulus, li, orbis. 2. kolobar vſzega kola, obloga. Apsis, Apsida, Abſis, dis. 3. kolobar zdenchi. Crepido, inis. 4. kolobar, ili okrug nebeſzki po kojem ſzuncze ide. v. Zodiacus, & Hemispherium. 5. kolobar zida. Ambitus muri. 6. kolobar ochni. Iris, dis.*
 Kolobáricz. *Orbiculus, circulus, li. v. Anſa, n. 3. 2. kolobaricz, kojega ſene na vreteno ſzpoda natichu daſze leglye verti. Verticillum, li. v. Czvěrk.*
 Kolobárim, kruſim. *Circulo, Rotundo, circulum facio.*
 Kolomár riba, Ligan. *Teutis, dis. Loligo. v. Kalamar. n. 2. it. n. 1.*
 Kolomáz. *Axungia, a.*
 Kolofzèk. *Sylva palifera.*
 Kolotechina, ili brazda koju kolo napraulya. *Orbita, a. 2. Iz kolotechine zhajam, iz raunoga puta idem. Exorbito, as, are. 3. Izhajanye zkolotechine. Exorbitatio, onis.*
 Kolovrát. (D.) Prelyacz. *Girgillus, li, motula, Alabrum, Rhombus, Colus rotatilis, Verticulum, l. Verticulus, li.*
 Koludricza, Dumna. *Monialis, is, Virgo*
 Y 3 Dco

- Deo sacra. v. Opaticza.
 Kolyèm-klati, Rafam. *Jugulo, as, are. jugulum incido, Interficio, Infigo cultrum jugulo, maçto, neco, Interimo, occido, Trucido, Perimo.*
 Kolyèmſze. *Jugulor, aris.*
 Kolènye. *Interfeçtio, Trucidatio, onis. v. Klanye. uſitatiùs diçtum.*
 Kòma, zarezek, zacherknya, kù vu piſzmu na razluchanye rechih polafemo. *Coma, tis.*
 Komád. v. Falat.
 Komár. *Culex, cis. Pulex aquaticus. 2. komar Varas úgerſzki. Comaromium. 3. v. Cynips. Prov,*
 Malo je ſzala vu komaru,
 Malo hvale, v. malom dárú.
 Komarda. v. Meſzarnicza.
 Komardar. v. Meſzar, &c.
 Komay. v. Jedvay.
 Komedia, Prikaza, zkazanye. *Comedia, a.*
 Komediás, Prikaznik. *Comædus, Comicus, ci.*
 Komín trava. *Cuminum, & cuminum, ni.*
 komin divji. *Caucalis, dis. 2. kòmin, ognifche. Focus, ci, & Caminus, ni.*
 Komifsár. (D.) Pomnik. *Commiſſarius, ij.*
 v. Naredbenik.
 Komonika. v. Raman.
 Komóra. (D.) Loſnicza, Sztanicza, krám. *Camera, a. cubiculum, Szkronea, conclave. v. Zatvorifche. 2. komora zaruchnikov. Cubiculum nuptiale, Thalarnus. 3. komora ſenſzkoga ſzpolá. Gyniceum, ei- Gynaconitis. 4. komora za obchuvanye piſzmih, koje obchine. Grammatophilacium, ij. 5. komora za piſzanye liſztov. Cancellaria, Secretaria, a. 6. v. Apotecha. 7. komora vu kojefze ſzád chuva. Oporotheca, a. 8. homora, kâ ima drugu pred ſzobum. (D.) Sztán z-pridſztaniczum. Cubiculum cum procatone. 9. komora prez obloka. (D.) Sztan prez prozora. cubiculum cæcum. 10. komora z-rachna. Bronchia, a.*
 Komoracz. v. Schyulacz,

- Komoricza. *Cubicellum, li, camerula, cella-cellula. a.*
 Komornì Sztòl. *Seceſſus, ùs, Sedes secreta.*
 Komornik. (D.) Tarnik, Loſnichyar. *Cubicularius, ij, à cubiculis, à cubiculo, Praefectus cubiculi, Quaſtor, Theſaurarius, Camerarius.*
 Kompòs. (D.) kompaſzt. *Solarium, ij, Sciatherion, compaſſum, ſi, compaſtum, ſti.*
 Komúſka, Moſnicza, ili mehur vu kojem ſzochiva &c. zerno ſztoí. *Siliqua, Theca, Folliculus leguminum, Frumenti, Lini, &c. Valvulus, li.*
 Komúſz. veliki pèſz. *Moloffus, ſi, canis epiroticus.* Nayti vezdaſze vſzaki veliki pèſz, komuſz. *Canis magnus, zove.*
 Konák. v. Sztan.
 Konècz od preje, ſzvile, nìt. (D. it.) Sztrukka, Preden, Sicza pratena, ali ſzuknena. *Filum, li. 2. konecz, t. j. nìt duplana. Duplex filum, Acia. Quamvis jam communiter vocetur, Filum. 3. konecz, zverha, (D.) Doſzpiták, zvärsſenye, zaglava. Finis, is, Terminus, Extremitas uniuſcujuſque rei. 4. konecz izhod, zgoda. Exitus, eventus, ſucceſſus, ùs. ut exitus belli, eventus pugna. Exitus rei inſtat. i. e. Finis. 5. konecz papera. Liber charta. 6. koneczſzem prekoraçhil, t. j. preko redaſzem vchinil. Finem, & modum tranſgreſſus ſum.*
 Kondèr. v. Flaſſa.
 Konfekt vſzakojachki. *Salgama, orum, Bellaria, orum. v. Poſztpàſzt.*
 Konfeçtar. *Salgamarius, ij.*
 Konoba, v. Pivnicza.
 Konòp. (D.) Pouraz. *Funis, Reſtis, Schromos, Rudens. v. Vuſc.*
 Konopár. (D.) Pouraznik. *Reſtio, onis, Funarius, ij.*
 Konopècz. [D.] konopchich. *Funiculus canabinus, Reſticula, a. 2. konopecz za muchenye. Fidicula, a.*
 Konoplina, t. j. kudelya. *Canabum, bi. 2. Platno iz konopline. (D.) kanavacz. Tela canabina. 3. vſze kay je od konopline.*

- line. *Canabinus, canabaceus, a, um.*
 Konoplya. *Canabis, bis, canabum, bi.*
 Konopo hodecz. kî po konopu hodi.
Funambulus. li.
1. Kòny, Parip. *Equus, Caballus,*
  2. Kony bel, Belec, sznefni, szreberni kony. *Equus albus.*
  3. Kony berz. *Equus velox.*
 Kony berzine velike. *Veredus, di, equus cursus velocissimi, Sonipes, dis.*
  4. Kony Boyni. *Equus militaris.*
  5. Kony chyerlen, rigy. *Spadix, cis.*
  6. Kony chërn. v. Vrán.
  7. Kony dreven. *Equus durius, l. ligneus.*
  8. Kony divji. *Equus sylvestris, equus equiferus.*
  9. Kony domorodni, domachina. *Equus indigena.*
  10. Kony gòl, y prey szedla. *Desultorius, ij.*
  11. kony kaszavecz, zdruzavecz. *Equus succussorius, Equus succussator, succusso.*
  12. kony klyufze. klyufzina, kobilina. *Equus ignavus, equa ignava. Prov.*
 Vogyen na nòsz kòt klyufze.
  13. kony kochiski, kêmsze vozi. *Helcarius, ij, equus quadrigalis, jugalis, Vectarius, currulis, plaustrarius, veterinus.*
  14. kony krotëk. *Equus placidus, Mansuetus, Quietus.*
  15. kony màl. *Equus pumilus, pumilis, Pumilo onis, humilis, & parvæ staturæ equus, mannus, ni.*
  16. kony mleden, mërfa. *Equus strigosus, equus malè habitus.*
  17. kony naymen, najet. *Equus meritorius, conductorius.*
  18. kony neduslyiv. (D.) zaduhliv, fzi-pavacz. (Scl.) Sziputliv. *Equus anhelus, suspiriosus, Pneumaticus, Peripneumonicus.*
  19. kony nepozzluffen. (D.) odsztupni. *Equus refractarius.*
  20. kony neukrochen. *Equus indomitus, intactus, & novus.*
  21. kony oszedlan. *Equus ephippiatus. v.*

- kony zvuchen. n. 3.
22. kony ognyen. (D.) vatren, síu. *Equus acer, strenuus, vivax.*
  23. kony pegau. v. Piknyau.
  24. kony plemenit. (D.) Plemich, Bedev, Ponofzit. *Equus nobilis, l. generosus.*
  25. kony popikavecz. *Equus cespitator, equus cernuus.*
  26. kony prusz, pruszëcz. (D. it.) Jorga, Dobronofzacz. *Equus gradarius, currulus tolutarius, l. tolutaris. in plur. Tolutarij, & tolutares dicitur. Asturco, onis.*
  27. kony postarszki. *Equus viatorius, postarius, Veredus, di.*
  28. kony povodnik. *Equus ductilis, equus amphippus, Desultorius.*
  29. kony putaszt. Putonòg. (D. it.) Putal. *Equus leucopis. 2. putaszt na jednu nogu. Equus albo pede. 3. na dve noge. Equus duos pedes albus.*
  30. kony rigy. *Equus flavus.*
  31. kony ritavecz. *Equus calcitrosus, Calcitro, onis.*
  32. kony szivëcz. *Equus gryseus.*
  33. kony szkoplyen, pochiszen. *Cantherius, ij, castratus equus.*
  34. kony plàh. *Equus pavidus, pusillanimis.*
  35. kony tovorni, szamarni. *Equus clitellarius, Dossuarius, jumentum dossuarium. S. Dorsuarium, sarcinarius, l. agminalis equus.*
  36. kony tanczavicza, igravicza. *Equus saltans.*
  37. kony tvërdouràt. *Equus effrenis.*
  38. kony tverdovuszt. *Equus effrenatus, non parens.*
  39. kony velik. *Equus durius, vastus, magnus, & staturosus. v. Sejanus.*
  30. Velike vrednoszti, Predrag. *Equus generosus, pretiosus.*
  31. kony vodeni. *Hippopotamus, mi.*
  32. kony ukrochen. *Equus domitus.*
  33. kony urán, uranëcz. *Equus niger, ater.*
  34. kony zavuzdan. *Equus frenatus.*
  35. kony zlataszt, Nazlatni. *Equus spadiceus*

- ceus, Fulvus.*
 36. kony zelen, zelenko. *Equus casulatus*
 2. jabuchaszto zelen. *Equus setulatus.*
 37. kony zmetavëcz, koi zube zmeche.
Equus sternax.
 38. kony za szedlanye, za jahanye. *Equus ephippiarius, ad ephippium, & equitandum aptus.* 2. oszedlan. *Ephippiatus, a, um.*
 39. kony zvuchen, Vesch. (D. it.) jedek. *Equus edoctus.* 2. kony zvúchen, y lepe szpodobe, *Equus edoctus, & omni corporis parte inter se congruenti. Equus proportionis debita, & requisita.* 3. z-lepum szpravum oszedlan, *Equus phaleratus.*
 Konya chëssëm. (D.) cheslyam. *Strigilo equum.* 2. konya okol obracham, *Equum in gyrum verto, Roto, agito, ago.*
 Konyanichki red. *Ordo equestris.*
 Konyanik. (D.) konik. *Eqves, tis.* 2. konyanik nezvuchen, hman, *Parephippius, ij.*
 Konyaniki hitri. *Eqvites tum.* 2. konyaniki oborusni, oklopni, Arkibuseri, *Eqvites catafracti, l. catafractarij, Eqvites bene armati, eqvitatatus omni genere armorũ bene instructus,*
 Konyaniki zlato runi. *Eqvites aurei velleris.* v. *Eqves.*
 Konyár. (D.) konar. konuh. *Agazo, onis, Stabularius, Pastor, Domitor eqvorum. eqviso, onis.* v. *Strator.*
 Konyaria, konyanichtvo. *Eqvitatatus, ùs.* 2. konyaria, minus. *Eqvaria, a. plur. Eqvaria, arum, grex eqvorum, eqvicium.* v. *Minus in Illyr.*
 Konyicz, Paripchecz. *Eqvulus, li, Eqvuleus, pullus eqvinus, Eqvelus.* 2. konyicz pët mëszecz sztâr. *Eqvellus quinque mestris.* 3. jednoga leta. *Eqvulus anniculus.* 4. dvch lët. *Eqvulus binus.* 5. treh lët. *Eqvellus trimulus.* 6. konyicz. *t. j. zglaunik. Fulcrum lignorum.* 7. konvicz na guszlah, Tambure, &c. *Magas, dis.*
 Konyiczi. konyadia. v. Konyaniki. &

- Konyaria. n. 1.
 Konyyszka meticza. *Metastrum, stri.*
 Konyyszka szprava. *Pbalera, arum, ornatus equestris.* 2. v. Muha. n. 2.
 Konyyszki plòd. minus. v. Konyaria. n. 2.
 2. konyyszki tęp trava, *Eqvisetum, ti, eqvina cauda.* 3. konyyszki vrách, *Veterinarius, medicus eqvarius.* 3. v. Ephe-dron.
 Kojaszu konyem potrebna.
 Stàla. *Stabulum, li, Eqvile is, Praesepe eqvorum.* 2. oglavnik. (D.) naglavje, ulár, *Povodacz, Capistrum, stri, Reticulum eqvorum.* 3. vuzda, *Habena.* Svala, *frænũ, ni, lupatum, quod pro asperrimo fræno accipitur.* 4. Svala proszta, *camus, mi.* 5. chyuntar. v. Czaprag. 6. Podsztilek, *stragulum, stratum, ti, stragula, a.* 7. szedlo, *sella, a, ephippium, ij.* 8. szamar. bafsta, szedlenicza, *clitella, arum.* 9. poprug. [Scl.] kolan, *subsellare, is, succinctorium, ij.* 10. Tapkor. (Scl.) kolan, remen, koisze zverhu szedla meche y szkup z-konyem passe, *superfellare, is, ac cingula, a, præcinctorium eqvinum.* 11. podperszje, ili podperszina, *antilena, a.* 12. podrepina, (D.) pohve, *postilena, a.* 13. szprava konyyszka okovaua, *phalera, rum.* 14. osztruga. (Scl.) mamuzza, *calchar, ris.* 15. podkove (D.) plochye konyyszke, *solea eqvina.* 16. cheszalo, *strigil, & strigilis, is.* 17. keffa, *setaceum eqvinum.* 18. sztrumenek. (D.) sztremen-nik. (Scl.) uzengyia, *stapes, dis, plur. stapedes, um, subex ephippiarius, compes, dis.* 19. sztrumenische. (D.) kaifs od sztremeni, *stapia, a. & plur. stapia, rum. stapedis, lorum.*
 Kopách. *Fossor, Sarritor, oris.* 2. kopach vinogradszki, *Vinitor, Pastinator, oris.* 3. kopach, pokopich mertveh, *Vespillo, onis, Polinctor, oris.*
 Kopàm. *Fodio, Sario, Sarculo.* 2. v. Dubem. 3. kopam vinograd, polye, *Passino, as.* 4. prekapam, *Repasino, as.* 5. kopam kopitom, kot kony. *Scabo, is, re*
 Ko

- Kopàn, no, no. *Fossus, cultus, a, um.*
 Kopànya. *Agralliculus, li.* kopanya, iz koje most z-presse van czuri. *Lacus torcularius.*
 Kopànye. *Fossio, onis, Fossura, sarritura, sartura, passinatio.*
 Kòpcha. *Petlya, Fibula, Ansula, a.*
 Kopchár. *Fibularius, ij.*
 Kopcharicza. *Fibularia, a.*
 Kopchicza, Petlyicza. *minor fibula, l. Ansula.*
 Kopchìm, zapetlyavam. *Fibulo, confibulo, Infibulo, as. Fibulas conjungo, Fibulam fibula adjungo, fibulas nečo. 2. kopchim jako, Arče fibula nečo, stričtè fibulo.*
 Kopèr. *Anethum, thi.*
 Kopjanik. *Hastifer, ri, Hastatus, l. lanceatus miles.*
 Kopjè. *Hasta, a. Sarissa, lancea. v. Darda. 2. Dèrsalo kopja, Hastile, is.*
 Kopjém vojujem, Bijemsze kopjem. *In-curro adversa hasta.*
 Kopíle. v. Fotiv.
 Kopilo. *Ferrum, quò testiculi, & virilia absciuntur.*
 Kopím. *Castro, emasculo, as, Eviro, as, virilia amputo, eunuchizo, as, Testiculos eximo, execo, as.*
 Kopísche, stanga. *Pertica, a. v. Drúg. it.*
 Kopje. n. 2.
 Kopitècz. (Scl.) kalchina. *Pedula, a; soccus, ci.*
 Kopitnyak trava, *Asarum, ri. 2. kopitnyak riba, Lupar, ris, Lepas, tis, Patella, perlopas, pforus.*
 Kopito. (D.) Papak. *Ungula, a. 2. kopito razdvojeno, Ungula bifida. 3. kopito znimlyem, Exungulo, as. 4. kopito riba, ex genere ostrearum. Ungula ostrea. 5. kopito fostarszko, mustricola, a. modulus, forma calcei.*
 Kopkà. fenszka kapicza. *Pilleus fœmineus ex pellibus glirium.*
 Koplénye. *Castratio, onis, castratura, a.*
 Kopnisze. *Terra apparet, ut fit in liqvefactioe nivium, l. recessu aquæ. Terra exsiccatur.*

- Kopno. *Continens, tis. 2. kopno, pritoplo. Terra exsiccata.*
 Kopno merècz. v. Zemlyo merècz.
 Kopnopiszje, Navuk zemèlszkoga deršana. *Geographia, a.*
 Kopno razpisznik, znan zemèlszkoga ladanya. *Geographus, phi.*
 Koprenicza, Pokrivacha. v. Pecha.
 Kopriva. (D.) Segavicza. *Urtica, a. Acalyphe, Gallepos. de cujus virtute hæc accipe: Urticam in cibis coctam, utilissimam esse lieni, ventris duritiei. Articularibus, & podagricis morbis. Tussi, ventris distillationi, stomacho: Pectus præterea purgare, Urinam ejicere, sanguinem narium sistere, calculos rumpere, uvam reprimere. 2. kopriva mertva, kà ne peche. Urtica iners, mortua. Lamium, ij, Galion, Galiepsis, Galacion. 3. kopriva divja. Cania, a. 4. kopriva riba, Urtica, a. zatofze govori, kayti peche kòt kopriva.*
 Koprivnyàk, gde rade koprive razztu. *Urticetum, ti.*
 Koprivnicza, Tvergya ú Sclavonie. *Kapronca, a.*
 Kopun. (D.) Kapún. *Capo, onis, Capus, pi, Gallus spado.*
 Kór. v. korus. 2. kór, sztid. v. Obsanoszt.
 Kóra. *Cortex, cis. v. Querceus. 2. kora tenka nuternya dréva, Liber, bri. Unde dicimus: Decortico librum, seu corticem arbori detraho, delibro, as. 3. kora krusna, crusta, a. 4. kora mozola. v. krafszta. 5. kora oreha zelenoga, culleola, orum, culleolum, li, putamen nucis, In glandium, ij. 6. kora gornya kosztanyeva, jesicze, Echinus, v. Lupina. 7. kora kakvoga szada, szochiva, putamen, nis. 8. koru dole jemlyem. emargino, as.*
 Koráczam - chiti. *Passum, gradum facio, Gradior, eris. v. Sztupam.*
 Koráchay. (D.) Sztupay, *Gradus, us. otud govorimo: korachay korachaju pridati, Gradum, gradui addere, t. j. fetuvati. Accelerare, festinare. 2. korachay*

chay velik, kakti na hodalkah, *Gradus grallatorius*. 3. korachay veksi, *Passus major, passus geometricus, qui ex minori geminato i. e. ex quinque pedibus constat. de hocque Scriptores intelligendi*. 4. korachay mál. *Gradus formicarius*. 5. korachay tefek, muden, *Gradus testudineus, Tardigradus, & spissigradissimus*.
 Korachlyivo, korachay za korachajem. *Gradatim*.
 Korák. v. Hód.
 Korbách. (Scl.) Kangyia. *Scutica, & Flagellum ex corio*.
 Kórda orusje, kot szablya, pallòs. *Framæa, & Machara*. v. Ensis. 2. korda, ili kordás, koifze vuchi fektati, bofzti, &c. *Gladiator, oris*. 3. korda sztruna. v. Chorda. y Sztruna.
 Kordëcz, orusje poleg bedre viszeche spichaszto, kratko, y prissiroko. *Sica, &*
 Kordeczem, koi chloveka prebode. *Sicarius, ij*.
 Kordován. Szartian. *Pellis cordubensis, l. Corium cordubense*.
 Korechem. v. Potvarjam.
 Korèn. Sila. *Radix, cis*. 2. koren veliki, *Helenium, ij, Flomos, Inula campana; vulgò, Enula campana, nečtarea, consolidamajor, Inula rustica*. 3. koren sparge pitome, *Spongia, &*. 4. koren dreva, peny, *Stirps, is*. 5. koren, korenika, *Est origo, seu progenies sobolis*.
 Korenëcz. (D.) Korenichich, Silicza. *Radicula, &*. v. Korenye.
 Korenëk. *Vinum inulatum, vulgò enulatũ*.
 Korením, *Radico, as, l. Radicor, aris, Radices emitto, Radices ago*.
 Korenímsze. vkorenujemsze. (D. it.) ufilivamsze. *Radicor, aris*.
 Korenìt, ta, to, Silav. *Radicosus, a, um*.
 Korenito, tia, do korena. *Radicitus. Transl. velisze prekorubcze, y zeuszema. Penitus, & omnino radicitus*.
 Korénye, Sile. *Radices*. 2. v. Pogovorenje.
 Koréniche, Silicze, lafzi, ili musztachi

terfsza, y dreva vszakojachkoga, *Trave, &c. Fibra, arum, Fibra radicum, Unde: Fibratus, ut fibrata radix, caparum modo*. Korenichyaszta, ta, to.
 Koriànder. *Coriandrum, dri, Corianisum, ni, Corianon*.
 Koricza kruha. *Crustula, &*. 2. koricza szpodnya kruha, *Hepsetia, &*.
 Koricze szlatke. (D.) Czinamomka, kanëla, miriszna kora. *Cinamomum, mi, Cinnamum, mi, canella, &*. 2. koricze szablye, nosnicze, &c. *Vagina, &*. 3. koricze knyig. *Sittiba, l. Syttiba, rum. Cic.*
 Kórim. *Exprobro, as. v. Szpoganyam*.
 Koriszt. v. Hafzen, &c.
 Koritel. *Exprobrator, oris. v. Szpoganyavëcz*.
 Koritnyacha. v. Selva.
 Korito. *Linter, tris. 2. korito mesztje. (D.) nachve. Artopta, mačtra, & magidis, Linter pro pane pinfendo, l. potius farina subigenda*. 3. korito, vu kojemsze poszuda pere, *Colluviarium, ij*.
 Korizma, Poszt 40. dan. (D. it.) Posztna chëterdeszeticza. *Quadragesima, & Jejunium quadragesimale*. 2. korizme pol, szredo posztje, *Medietas quadragesimalis*.
 Korizmèni, na, no. *Quadragesimalis, le*.
 Kormán. (D.) Timún, dumen. *Gubernaculum navis, clavus, Temo navalis, l. nauticus*.
 Kormánik. (D.) Duménar. *Gubernator navis. à on, koi na klyunu broda sztoi, govorisze. Proreta, &*.
 Kormánim. *Guberno clavum, clavum teneo, Temonem rego, temonem dirigo*.
 Koromacz, komoracz, moracz. v. Szlatki janus.
 Korpa. v. Kossara.
 Korfol, ù kojemsze na sztol vino noszi. *Cyatus, ti. v. Vërch, y osztala*.
 Korfolich. *Urceolus, li. v. Verchëk*.
 Korotan. *Carinthia, &*.
 Korotánecz, koruffecz. *Carinthus, tha*.
 Korotanszki. Po korotanszki. *Carinthiacè*.
 2. ko-

2. korotanzki, ka, ko. *Carinthiacus, a, um.*
Korùna. (D.) krùna. *Corona, a, Stephanus, ni.* 2. koruna Papinszka. (D. it.) Trokruna, *Tbiara, a.* 3. koruna Kralyevszka, *Diadema, tis, Corona regia.* 4. koruna Biskupszka, *Mitra, a, Infula, a.* 5. koruna postenya, y dike, (D.) Szlavobitna kruna, na postenye, y szlavu napravlyena koga god, obladanya koruna; *Corona Triumphalis.* 6. koruna iz czvetja. v. Venecz. 7. koruna dragem kamenyem nadelana, dragokamenita, *Corona gemmea.* v. Lavorichna koruna.
Korunènye. (D.) krunenye. *Coronatio, onis.*
Korunìcza, krunìcza. *Corolla, a.* 2. korunìcza chiszlo D. Marie, D. Brojenicze. *Corona B. V. M. Rosarium, ij.* 3. korunìcza Czirkvena. (D.) krunìcza czarkovnacha, kavka. *Tonsura clericalis.*
Korunìcze, koi napravlya, ali prodaje. (D.) krunìchar. *Coronarius, ij.*
Korunim. (D.) krunim. *Corono, as, are, Redimio, l. Diademâ impono alicujus capiti.* v. Vencham.
Korunyen, (D.) krunyen, na, no. *Coronatus, corona redimitus, a, um.*
Korùs. (D.) kór. *Chorus, ri.* 2. korus Angelszki, ali Red. *chorus Angelorum, l. Angelicus.*
Kòs. (D. it.) korto, kartil, krosna. *Corbis, is. Fiscus, ci, Scirpiculum, Fiscina.* 2. kòs chez kojegazze most czedi. v. Czedilo. n. 2. 3. kòs vu kojemsze sitek dèrfti. *Camera, a.* 4. kòs z-prutja zpleten na obrambu voyzke, zakemisze junaki proti puskar zakrivaju. *Gera, rum.* 5. kòs pchelni. v. Kossicz.
Kósa. *Pellis, is, cutis.* 2. kosa vufzenye, *Corium, ij, (dicitur, & corius, ij,) Tergus, oris, Byrsa, a, Pellis, is.* 3. kosa kozinszka, *Pellis chyriphia, corium, seu pellis bircina.* 4. kosa ovchja, *Molestra, a, pellis ovina, sic suilla, & c.* 5. kosa jelenszka, *Nebris, dis.* 6. kosa sztara kachja. v.

- Olilenye.** 7. kosa vdelana, ili vchinyena. (D.) sztrojena, *Aluta, a, Pellis mollior, & ad calceos, & cetera opera facienda concinnata, confecta, & ellaborata.*
Kosàr, kosnar. (D.) kusnar, Tabak. *Alutarius, ij, coriarius, cerdo, onis, Pellium tenuiorum, aut crassiorum concinnator.*
Koschìcza. (D. it.) kosticza. *Officulum, li.* 2. koschicza od olike *Sampsa, sana, a.* 3. koschicza Szlivna, *Ameja, a.* 4. koschicza chresnyeva, y osztaloga szada. *Pyrenes, is, Os, offis.*
Koschyàszt, ta, to. *Offatus, a, um.*
Kóse obrezki. *Præsegmina corij, præsegmen cutis.*
Kosìcza. *Pellicula, a.* 2. kosìcza chlovechja, *Cuticula, a.* 3. kosìcza tenka, *Membrana, a.* 4. kosìcza tenka okol lubanye, *Pericranium, ij.* 5. kosìcza nayblisneja mosgyanom, *Meninx, gis, Pia mater.* 6. kosìcza oberh nayblisnya, *Involucrè cerebri.* 7. kosìcza, kojumsze dètè obvitto rodi. *Secundina, rum.*
Kosni fakel, Vrecha. *Culeus, ei.*
Kosàra, korpa. (D.) krosna, kratil, korba. *Corbis, is, Sporta, a. cophinus, Ero, l. Aero, onis.*
Kosàricza. korpìcza. (D.) korbìcza, kartilacz, Proczanicza. *Corbiculus, li, Sportula, a, qualiculus, calathiscus, canistellum.* 2. kossàricza, vu koje sene vretena, y potake polasu. *Calathus, ti.* 3. Kossàricza, kàsze konyem na vufzta polase. *Postomis, dis.* 4. z-kossàricze opaszti. *Excidere virgine. Ter. v. Excido.*
Kossichyár, kossò plet, kossò pletecz. (D.) Kortolar. *Cistarius, ij.*
Kóssicz. (D. (kortolacz. *Fiscina, a, corbulla, a, cistula, cistella, cistellula.* 2. kossicz. v. Kòs. n. 2. 3. kossicz za pchele. (D.) krosnicza, *Alvearium, ij, Alveare, is, apiarium, cella opum, Loculamentum.*
Kóssèm-szari. *Concido, is, ere, Simul, & minutim cado.*
Kossò noszècz. (D.) krosno nosnya. *Cissifer, a, um.*

Kossulya. v. Rubacha.
 Kofsùta, jelenicza. *Cerva, al*
 Kostam. v. Kuffam.
 Kosùh iz ovchjeh kós. *Rbeno, onis 2.* su-
 ba, menten. *Pellibeum, Pelliceum, ei.* v.
 Kedmen.
 Kosuha noszëcz. *Mastracatus, a, um.*
 Kosuhár. v. Kerznar.
 Kosùm pokriti, zatverditi. *Pelliculo, as, are.*
 2. kosum, ali kosami podsztavlyen. *Pel-*
litus, a, um. ut: *vestis pellita.* kak je men-
 ten.
 Kósz, koszovich. *Merula, a.* 2. kósz mor-
 szki. *Passer solitarius.* (D.) modrokósz.
 Kòsza. *Falx, cis, Falx fœnaria, Falx pratens-*
is, Falx fœnifeca. 2. kosza. v. Perchin.
 3. koszaszt. v. Lafzaszt.
 Kosze. v. Lafzi.
 Koszëcz. *Fœnifeca, a, Fœnifex, Fœnifeczor,*
Falcator, oris.
 Koszër. vinyak, kêmsze vinograd rese.
Falx putatoria, Falx sylvatica, Scirpicula, sar-
paria falx, Falx arboraria, Sarpa, a.
 Koszidba. v. Koszitva.
 Koszím, *Falco, Defalco, as, are, Fœnum, pra-*
tum seco, l. refeco, Gramen arefcens falce
subseco. 2. koszim nazopet fzinokossu
 zlo pokossenu, *Sicileo, l. verò Sicilio, is.*
 A szeno to kakovo zovesze, *Sicili-*
mentum, ti.
 Koszìter, Czìny. (Scl.) kalay. *Stannum,*
ni, Plumbum candidum, Plumbum album,
Plumbum argentarium. 2. v. Inglis czi-
 ny. 3. v. Sút.
 Koszitra czvët. *Plegma, tis, Flos aris.*
 Koszitren, na, no. *Stanneus, a, um.* 2. ko-
 szitren, Pokoszitren, pokalayszan. *Stan-*
no illitus, a, um. v. Poczinyan.
 Koszitrenye. v. Poczinyanye.
 Koszitrím, Czinyam. (Scl.) kalayszam.
Stannum illinio alicui rei, l. Stanno illinio
aliquam rem. v. Poczinyavam.
 Koszitrítel. Czingeszar. (Scl.) kalayszar.
Stannarius, ij, Stannifex, cis.
 Koszítva. (D.) koszidba. *Falcatura, a, Fal-*
catio, onis, fœnifecium, ij, Fœnicularium,

Falcularia, fœni sectio, fœni messis, fœni-
secia, a.
 Koszmat, ta, to. [D.] Dlakav, dlakaszt,
 Runav, a, vo. *Pilosus, Villosus, Hirsutum*
Hirtus, Hispidus, hispidosus, setosus
a, um
 Koszmura, *Pilus, li.*
 Koszni, na, no. *Falcarius, a, um.* ut: *falc-*
ria cotes, falcaria aqua, &c.
 Koszonòszëcz, koi koszu noszi na bòy.
Falcarius, ij. [ut: *milites falcarij, koszo-*
noszëcz.] *Falciferi,*
 Kószt. *Os, ossis.* 2. koszt sztegna, *Coxen-*
dix, cis. v. Coxa. 3. koszt, rebro,
Costa, a. 5. koszt herbtena vszaka po
 szebe, ar je ih 24. *Vertibulum, li, Spon-*
dylus. v. Sphondylus. 6. koszt vsze-
 da herbtischa, *Spina dors.* 7. koszt na
 kolenu, jabuchicza, *Patella, a.* 8. koszt
 od kolena do glesnya, *Tibia, a.* 9. koszt
 ribja, *Spina piscis.* 10. koszt gola, *Os car-*
ne, & pelle nudum. 11. koszt prez moz-
 ga, *Os concretum.* 12. koszt mèrtvech-
 ka, *Os cadaveris.* 13. koszt natuchena,
Os collisum. 14. koszt rasztavlyena, *Os*
diductum. 15. koszt nameschena, *Os re-*
positum. 16. koszt zmeknyena, *Os sua sede*
motum, luxatū. 17. koszt, ali koszti van
 jemlyem, *Exosso, as, are, ossibus exuo, ossa*
detraho. 18. koszt na szvoje meszto po-
 lasem, *Os repono, sua sedi restituo.* 19.
 od koszti, do koszti, *Ossatim.* 20. koszt
 nayzadnya vu herbtischi marhe, koju
 zovemo biskup, *nekoi, nadrepëk, Uro-*
pygium, orbopygium, ij. 21. szamokoszt,
Compages ossium. 22. koszti zlomlenye,
Ossifragium, ij.
 Kosztany. (Scl.) keszten drevo. *Cast-*
nea, a, Sardinus, Balanus, ni. 2. koszta-
 nya szád, *Castanea, a, nux castanea, casta-*
neum, ei, Sardiniana glans. 3. kosztany vu
 jesicze, *Echinata castanea.*
 Koztanyar. (Scl.) kesztenar. *Castaneorum*
vonditor. v. Castanea.
 Kosztanyèv, va, vo. (Scl.) kesztenov. *Ca-*
staneus, a, um.

Kofztanyevëcz, kofztanevje. (Scl.) ke
fztenye. *Castanetum, ti, Sylva castanearia.*
Kofztav. v. kofschafzt.
Kofztën, kofchen, na, no. *Offseus, a, um.* 2.
prez kofzti. *Exos, sis.* 3. jednokofzten.
Monoffus, a, um.
Kofztënicza vu czintoromu. *Polyandrum,*
dri, offsuaria, a, offiochium, ij.
Kofzti zbiram. *Lego ossa.* 2. kofzti, ili ko-
fztnë zgibicze. *Commissura, a, seu jun-*
ctura ossium. 3. kofzti herbtene, *Verte-*
bra, rum, sive vertibula, orum, l. ossa spi-
na. 4. kofzti h szedem, zverhu kojeh
vrát chlovechanszki sztoí, *Astragali, orü.*
kakti, Vratje vtergnul, Astragalos fregit.
Kofztimsze, okofschujem. *Offesco is, ere.*
Kotách, Czvérk. (Scl. kotur,) z-kojem-
sze detcza igraju. *Trochus, chi.*
Kotachëmfsze. (Scl.) koturamsze. *Ludo*
trocho.
Kotachicz. (Scl.) koturak. *Rotula, a.* 2.
kotachicz stableni. *Taxillus, li. v. Stabla.*
Kotár. (D.) Hatar, darsava. *Rusticè. Súpa.*
Territorium, ij, Districtus, ñs, Universitas
rerum inter fines cujusque Civitatis, l. Re-
gni. Fines, ium, Limites, um. 2. kotare
polasem, *Fines pono, Terminos constituo,*
terminis circumscribo. v. Meja. 3. kotar,
ili jama pod zemlyum, za obchuvanye
povertelya chez zimü, *Fossa, Scrobs, Te-*
studo subteranea pro conservandis hortensí-
bis, callarium rerum hortensium, conser-
va subteranea, &c. 4. kotar na szpodo-
bu híse pod zemlyum za prebivalísche,
Catogeum, ei.
Kotaríszki, ka, ko. (D.) Granichni, krain-
szki. *Limitaneus, a, um.* Kakti, kotar-
szki, ali krainszki junaki *Milites limita-*
nei.
Kotëcz szvinszki. *Suile, is, Hara, a.* 2. ko-
tëcz za pitanye sivadi. *Saginarium, ij.*
Kotël. (D. it.) kotov, Bakrach. *Ahenum,*
ni, Lebes, tis, Ænus, l. Ænum, ni, cucu-
ma, a, cacabus. bi. 2. kotel v-kupeli, vu
kojemsze mërzla voda dërsi. *Frigidari-*
um, ij, â vu kojemsze topia, Caldarium,

ij. 3. kotel sganyarszki, (Scl.) kazan,
Lebes distillatorius.
Kotënye. v. Okotënye.
Koteri, a, ro. *Quis, qua, quod.*
Koteri godër, kotera god, kotero god.
Quicunque, quacunque, quodcunque.
Kotimsze. v. Okotivamsze.
Kotlár. *Abenarius, Ærarius, ij, Faber capra-*
rius.
Kotlich. (D.) Bakrachich, Tengericza. *Le-*
bes parvus.
Kotlovina. (D.) Bakar. *Cuprum, pri.*
Kotrig, chlenk. (D) zglob, chlanak. *Ar-*
ticulus, li. 2. kotrig vere, *Articulus fidei.*
3. kotrig, zadnyi chász izmërtni, *Arti-*
culus vitæ, mortisque, Vitæ, mortisque con-
finium.
Kotrigi Vere Bosje. (D.) Szklani od ve-
ruvanya. *Articuli symboli, Capita symboli.*
2. kotrigi, ili kolencza prutja. *Articuli*
sarmentorum. 3. kotrigi, chlanki, koí
znamenuju szpol, y posztavlyajuszë
pred imenom, kakti, ov, ova, ovo. *Ar-*
ticuli, orum, ut: hic, hæc, hoc.
Kotrigov pùn. (D.) Szklanyaszft. *Articu-*
losus, a, um. 2. kotrigov ból. *Arthritis,*
dis. 3. vu kotrigëh nëmochëh, *Arthri-*
ticus, a, um.
Kotrisni, na, no. (D,) zglobni. *Articula-*
ris, re.
Kotrisno, po kotrigëh. (D) po chlen-
këh, zglobno. *Articulatim.* 2. kotris-
no, razbornò izgovarjati. (D.) bisztro
izgovarati, *Articulatim. i. e. planè pro-*
nuntiare.
Kotúr. v. Kotach, &c.
Kovách. *Ferrarius, ij, Ferramentarius, Fa-*
ber ferrarius, & sic Argentarius, &c. 2.
kovach penezni, *Faber monetarius, Mo-*
netarius, ij, Cusor moneta, Flator argenti.
3. kovach kriveh penez, *Moneta adul-*
terarius. 4. kovach, kokot riba moríz-
ka, *Faber, bri, Gallus marinus, Zeus, ci.*
Kováchki, ka, ko. *Fabrilis, & le.*
Kovachnicza. *Ædes fabrilis, Domus, l. offi-*
cina ferraria, l. fabri ferrarij.

Kòza. *Capra, æ.* *Prov. Dal.*
 Od zla dufnika, y koze bez mlika.
 t. j. Vzemi kuliko mores.
à malo debitore, qui non est solvendo, cape quod potes.
 2. koza divja. *Pygargus, gi, capra sylvestris. dama, dorchas, caprea.* 3. divja koza Affrikanzka, *Coccyx, ygis.* 4. koza nerogata. (D.) Schyufza. *Capra mutila.*
Kozár. *Caprarius, Æconomus, Æpolus, caprarum ductor, l. pastor.*
Kozáricz. *Pastorculus, caprarum.*
Kozarnicza. [D.] kozara. *Caprile, is, Ægon. is.*
Kozél. [D.] Prash, jaracz. *Hircus, ci, Tragus, gi.* 2. kozel skopëcz. *Caper, pri.*
Kozja brada. v. Brada. n. 8. 2. kozja brada trava. *Barbula hirci.*
Kozicza. *Capella, æ.* 2. kozicza divja, szerna. *Capreola, æ. Damula, æ.* 3. kozicza felezna tremi nogami, ali zemlyena, *Chytropus, chytra, chytron, chytrapodia.* 4. kozicza riba morszka, koska, *Affacus, ci, marus, ri, locusta, chela, rum.*
Kozicze. [D.] kozjache, ofzpicze. *Variolarum, pustula, Acrochordon, Acrocordones.* v. Bobinka.
Kozji, ja, je. *Caprinus, Hedinus, Hircinus, a, um.*
Kozle. *Hædus, di.* 2. kozle malo, kozlich, kozlascze, *Hædulus, li, capreolus, hædillus, & hædiculus, hircellus.*
Kozlëcz trava. *Dracunculus, li, Dracintion, l. dracintium, colubrina.* v. Serpentaria.
Kozlov, va, vo *Hædinus, a, um.* 2. kozlov jato, *Grex cyniphius, l. hædrorum.*
Kozodër. *Caprarum excoriator.*
Kozodøy. v. Caprimulgus.
Kozomòr, kozoder veter. *Boreas, æ. Aquilo, onis.*
Kozorodni, dna, dno. *Caprigenus, a, um.*
 K. ante R.
Krabim. v. Rastoplyujem.
Krádem. (D.) *Lupefim. Furor, aris, clam alienum aufero, surripio, manuor, Evolo, as, Furtum facio.* v. Suffuror. 2. kra-

dem iz opchinszkoga, *Depeculor, Peculor., aris, compilo, sevoco ad me de comuni.* 3. kradem iz biszag, torbicz, *Manticular, aris.*
Kradèn, vkraden, na, no. [D.] ukradnyen. *Furto ablatum, Furto abreptum.*
Kradènye, Tatbina. [D.] kragya, *Lupefina, Lupechtvo. Furtum, li.* 2. kradènye-gyenyè Szveteh sztvarih, ili blaga czirkvenoga. *Furtum sacrilegum.*
Kradlyiv, va, vo. *Furtificus, a, um.*
Kradlyivo, ili otayno szkomcze kradem. *Furtim, clam, occultè, latenter, & occultè furor.* v. Furtim. n. 1.
Kradúch, vkradcze, kradom. *Furtim, furtivè, furando.*
Kráfft. v. Kreposzt.
Kráguly. [D.] kragulyacz, Czarnovac. *Nisus, si.*
Krajách. v. Szabol.
Krajàm, kroím. *Scindo pannum, telam, Scindo pro veste.*
Kràina. *Confinium, ij, fines, ium, Limites, um, Termini, orum.*
Kràinschàk. *Confinarius, ij.*
Kràinschani. *Milites confiniarij.*
Krakam. *Crocito, as, are, crocio, is.* (D. it.) Grachem.
Krakànye. [D.] Grakanye. *Crocitatus, crocitatio, crocitus, ùs.*
Krakov Varas vu Polszkoy zemlye, ili Lengyelszkoy. *Carodunum, ni, Graccopilis, Cracovia.* 2. iz Krakove. *Cracoviensis.*
Krakochem. v. krechim.
Krakorim, kokochem. *Gracillo, as, are.* v. Kokodachem.
Krakun. v. kvaka.
Kràly. [D.] Král. *Rex, gis.*
Kralyevszki, ka, ko, kralyev, va, vo. *Regius, Regificus, a, um.* 2. kralyevszki, po kralyevszko, *Regiè, Regaliter, Regificè, Regum more.* 3. kralyevszki dvor, *Regia, æ.* 4. v. koruna.
Kralyészto. [D.] kralyevina. *Regnum, gni, Regio, onis.* 2. nebeszko, *Regnum cælorum, l. cæleste, Paradisus cælestis.* 3. ze-

zemělszko, *Paradisus terrestris*,
 Kralyicz. *Regulus, li.* 2. kralyicz pticza,
Regulus, li, Regaliolus, Rex avium, Tro-
chillos, l. Trochillus, Troglodites passer.
 Kralyicza. *Regina, a.*
 Kralyujem-vati. *Regno, as, are.*
 Kráma. *Merx, cis, Mercimonium, nij. v.*
 Tergovina.
 Kramár. *Mercator, oris, Institor, Negotiator.*
 2. kramar zachimbe; *Aromatarius.*
 Kramarim, *Nundino, as, are, Mercor, aris,*
Mercimonium exerceo. v. Nundino.
 Kramárszki, ka, ko. v. Tergovechki.
 Krámp. [D.] motika dvoraticza, zuba-
 chya. *Bipalium, ij, Bidens, tis, rutrum.*
 2. kramp tremi zubmi. (D.) Troy-
 zubje. *Tridens, tis.* 3. kramp za kopa-
 nye kamena. [D] Ramper. *Harpago,*
nis. Proprie. obdopa, a. upupæ referens
caput. Salmas.
 Kranyecz. *Carniolus, li.*
 Kranyicza. *Carniola, a.*
 Kranyfzka zemlya. *Carniolia, a.*
 Kranyfzki, ka, ko. *Carniolicus, a, um. Po*
 kranyfzki. *Carniolicè.*
 Kráp riba. *Carpio, onis, carpius, cyprinus, ni.*
 Krafz. v. Greben. n. 7.
 Krafzan. v. Lép.
 Krafzim. v. kinchim.
 Krafznòszt. v. Lepota, y ofztala.
 Krafztà. *Crusta ulceris, l. vulneris. 2. kra-*
fzta na vufztech chlovechanszkeh, Aphi-
na, rum. 3. krafzte na vufztech kozli-
 chev, y ofztale marhe. *Mentigo, inis.* 4.
 krafzta. v. Gubav.
 Krafztavecz. v. Vugorek.
 Krafztavëm. v. Flastram.
 Krafztavicza trava. *Boragina, a. v. Bo-*
 raga.
 Kraték, ka, ko. *Brevis, & ve, Curtus, a, um.*
 2. kraték kruto. *Perbrevis, & ve.*
 Kratim, nedopuscham. *Prohibeo, Inhibeo,*
es, ere. v. Prechim. 2. v. Szkrachujem.
 Kratko, na kratkom. *Breviter, cum brevi-*
tate, summatim, paucis verbis, succinctè
cesuratim, pressè, compressè, exiliter, te-

nuitè, parcè, & tenuiter. 2. kratko zre-
chi. (D.) ú malo ríti Rem paucis verbis
comprehendere. v. Na kratkom.
 Kratkócha, kratchína, kratkòszt. *Brevitas,*
Exciguitas, tis. 2. kratkocha vrëmena.
Brevitas temporis. 3. kratkocha vu pi-
 fzmú. *Nota, arum, contractio, l. brevitatis*
litterarum.
 Kratko govorecz. *Breviloquens, tis.*
 Krátko govorenye. *Breviloquentia, a.*
 Krátko vid, Naskilyavanyc. *Luscitio, onis.*
 Kráva. *Vacca, ceva, a, Hac bos.* 2. krava
 breja, kâ sztelna hoche biti. (D.) szkot-
 na krava, *Bos foeta, Bos forda.* 3. krava
 nesztelna, neplodna, jalova, *Taura, a.*
Vacca sterilis, Vacca foeta. 4. krava mla-
 da, Telicza, *Bos novella, juvenca, a.* 5.
 krava sztara, *Bos vetula, Vacca antiqua.*
 6. krava zimlekom, doicza, *Ceva la-*
ctens, Bos lactaria, Bassaris, dis. 7. krava
 z-teletom, *Bos matrix.* 8. krava riba
 morszka, *Bos, vis, oxirrhinchus, Raja le-*
vis, mucusa, Bavosa, nilo peculiaris.
 Kravár. *Vaccarius, ij.*
 Kravicza. *Vaccula, a.*
 Kravje mleko. *Lac bubulum, lac vaccinum.*
 2. kravje chredo, *Grex vaccarum, pecus,*
 l. *genus bubulum.* 3. kravje meszo. v.
 Govedina.
 Kravji, ja, je, kravfzki, ka, ko. *Vaccinus,*
a, um. Bubulus, a, um.
 Kray, konecz. *Extremitas, tis, ora. ut: ora*
maritima, Extremitas terra. v. Kraina.
 2. kray halye, *Ora vestis, Limbus, Fim-*
bria, penniculamentum. 3. kray knyige,
 papera, dreva, *Margo, nis.* 4. sztvar ko-
 ja ima kray, *Marginatus, a, um.* 5. kray
 odnimlyem, *Emargino, as, are.* 6. kray
 morszki, *Littus, oris.* 7. potochni, *Ripa,*
Ripula, a, crepido. 8. kray posztelye,
Sponda, a. 9. kray përví híse, *Frontispi-*
cium, ij. 10. kray polovicze neba, *Ho-*
rizon, tis.
 Krayczár. *Crucifer, cruciger, ri. tri chine*
 gròfs. k-dvem szedmiczam pridás jed-
 noga bude gròssi pet, k-seszticze takaj
 jed-

jednoga, bude grossi sefzt, dva k-de-
veticze jedne, bude grossi tri.
Krayczì oprave. *Lacinia, a, Sinus vestis.* v.
kray. n. 2.
Krayda. v. kreda.
Kraydan, pokraydan. *Cretatus, a, um.*
Krèch. v. Vapno.
Krechànye. (D.) krakotanye, karkocha-
nye. *Coaxatio, onis.*
Krèchem. v. Giblyem.
Krechím. (D.) krakochyem, szkvarchim.
Coaxo, as, are. Croaticè propriè. Regechem.
Krèda, kreta; krayda běla, ali suta. *Creta,*
eimolia, creta sigularis, creta Thesalica, Asia-
tica, Tensa creta. 2. kreda chërlyena,
Rubrica, a.
Kreja. v. Szrés. n. 2.
Krelyùt, Perùt. (D. it.) krilo. *Ala, a.* 2.
krelyut Vitezov. *Ala equitum, cohors*
turmalis, Turma, l. spira equitum.
Krelyutàszt, ta, to. (D. it.) krilasz. *Ala-*
tus, a, um.
Krelyùti ribje. *Branchia, arum, Pinna, l.*
pinnula, rum. 2. krelyuti szklopiti, *strin-*
gere alas. 3. szpuztiti. *Transl. velifze*
od chloveka oholnoga, obesziti, zni-
ziti krelyuti. *Allas demittere.* 4. krelyut-
mi klonuti, *est cadere, deficere alis, depo-*
nere, comprimere alas.
Kremèn. v. kamen.
Krenùt. v. genen.
Krepchìna, Tverdina, *Firmamentum, ti.*
Krèpen. (D.) okoren. *Duratus, Indura-*
tus.
Krepením. (D.) okorevamfze. *Dureo, es,*
Duresco, is.
Krèpim, jachim. *Confirmo, as, are, Fortifi-*
co, Vegeto, Recreo, coroboro, ac promptum,
Vegetumque ad obeundas actiones facio. 2.
v. Topim. n. 3. 3. v. Animo.
Krepko, Temelito, Tvèrdno, sztalno.
Firmiter, constanter, stabiliter.
Krepkòsz, krepchina. v. kreposzt. n. 2.
Kreplènye. *Confirmatio, corroboratio, vege-*
tatio, onis.
Krepòsz, dobrota, Izverssenofzt. *Virtus,*

tis, Probitas, Actio vitio contraria. 2. kre-
poszt, Temelitoszt, Szegurnofzt, *Con-*
stantia, Firmitas, Stabilitas, tis. 3. kre-
poszt. v. Moch. 4. kreposzt plodna,
Virtus generandi. 5. kreposzt chudo red-
na, *Virtus moralis.* 6. kreposzt poglavi-
ta, zapovedna, *Virtus dominatrix.* 7.
kreposzt naraufzka, *Natura virtus, l. na-*
turalis. 8. kreposzt hranecha tèlo, *Vir-*
tus nutritiva, l. nutriendi, virtus corporis,
l. anima. 9. kreposzt gibucha, *Virtus, l.*
vis movendi. 10. kreposzt himbena,
Virtus adumbrata.
Kreposztèn, na, no. (D. it.) chitovat, jak,
síu vu delu szvojem zeuszema. *Efficax,*
Vividus, Vegetus, & ad actiones obeundas
idoneus. 2. kreposzten, dobrotami na-
delyen, *Virtute, l. virtutibus praditus.*
naykreposztnei, *Summa virtute pradi-*
tus.
Kreposzti nayvekse. (D.) Sztofartne. *Vir-*
tutes cardinales.
Kreposztno, z-kreposztjum. *Efficaciter*
cum virtute, virtuosè.
Kreposztnòsz. *Efficacia, a.* v. Kreposzt.
Kresèm-szati. *Excutio, excudo ignem caly-*
be, l. excito. v. Izkressujem.
Krész trava. *Laver, eris, est herba in aquis*
nascens, frutice pinqui recto, folijs latis, olu-
satro similibus, sed minoribus, & odoratis,
uulgo, Berlam, & Berulam dicimus. Plin.
lib. 26. c. 8. Condità, & cocta torminibus
medetur. Nominant hanc herbam aliqui,
Bobounyah. 2. kresz, *Ignis festivus, ro-*
gus, Ignis rogalis, Strues lignorum incensa,
ad quam saltus nocturni, fieri solent. 3.
krész chverchek kobilicza. *Cicada, a.*
Kreszàlo. *Ignitabulum, li.* v. Ognilo.
Kreszatni kamen. (D.) kremen. *Pyrites, is.*
v. kamen.
Kreszauka. v. Iszkricza. n. 2.
Kreszìm. *Scintillo, as, are.*
Kresznicza, kreszalka. *idem quod kre-*
szavka.
Krét. v. korman.
Kréta. v. kreda.

Kretàm, krechem. *Agito, as, are, Moveo.* v. Giblyem.

Kretanye, (Scl.) Lulanye. *Agitatio, onis.* 2. *Motus, ùs, Pulsus, Impulsus, ùs.*

Krich, krichanye, krika, vika. (D.) Vapay. *Clamatio, onis, Clamor, Vociferatio, Vociferatus, ùs.* 2. krich. *dasze na pomoch zove, Pomagay. Quiritatus, ùs.* 3. krich jednak od vnosine lyudih. *Celeusma, tis.*

Krichànye pticz, sumborenye. *Garritus avium.*

Koi krichi prez reda, y razuma. *Rabula, a.*

Krichím, Vichem, (D. it.) Vapim. *Clamo, as, are.* 2. krichim jako, glasno, *Vociferor, voce persono, clamorem edo, l. facio, vehementer clamo, voce contendo, è medio pectore vocem maximam emitto, exalto vocem, clamo validè, fortiter, &c.* v. Quirito. 3. v. Pupillo. 4. krichim mahnitto, *clamo furiosè.* 5. krichim kay bolye morem, presztiram glas do neba, *maximum exclamo, extollo, elevo, emitto vocem usque calos.* 6. krichim na orusje, *ad arma conclamo.* 7. krichim pomoch, *opem clamo.* 8. krichim nad drugem, *voce magno objurgo quempiam.* 9. lzki chatisze, *Lassari vociferando.*

Krila. *Ala, arum, Vela.* v. Krelyut.

Krilàt. *Alatus, a, um.*

Krilcza divojachka, ali senszka. *Custula, a, perizonium, ij, præcinctorium.* 2. krilcza ribja, *Pinna, arum.*

Krilim, schitim, branim. *Protego, Defendo, is, ere, Tueor, Tutor, patrocinor, completor, tego, propugno.*

Krilimsze, krila rasztiram. (D. it.) szterem krila. *Alas expando, explico, extollo, elevo.*

Krilo. *Sinus, ùs, Gremium.* 2. krilo. v. Krelyut. 3. krilo vszake oprave, kâsze zemlye dotiche, *Penniculamentum, ti, Figmenta, orum.* 4. krilo vszakojachke odeche nise pojafza, kakti y rubache senszke prez oplechka, *Semicinctorium, ij, & Semicinctorium, ij.*

Krilo nõg, koi kakti letajuch hodi. *Alipes, dis.*

Krínka. v. Larva.

Krís. negda kastiga hudodelnikov. (D. Karfzt.) *Crux, cis.* 2. kris zlamenye odkuplenya. *Crux, cis, Signum sanctæ crucis.* 3. kris vszaditi. *Crucem figere.* 4. na kris pribiti, *in crucem agere.* 5. na kris pribianye, *in crucem actio.* 6. na kris pribit, *in crucem actus, cruce affectus, cruci affixus.*

Krisa vreden. *Cruciarus, ij.*

Krísam. *Signo cruce.* 2. v. Resem. n. 2.

Krischya. v. Chresnya.

Krisem voyfzka pozlamenuvana. (D.) krisurezna voyfzka. *Exercitus sacer.*

Krisepntje, krisopotje. (D.) Razkrisje, Razkarfzticza. *Quadriviam, ij, Completum, Via quadripartita.*

Krisnichia. *Crucigeratus, ùs.*

Krisnicza. v. Quadrát.

Krisnik. *Cruciger, Crucifer, ri.*

Krisogled. v. Krivogled.

Krisolit, nazlatni kamenek. *Chrisolitus, ti.*

Krispet. v. Triszpet.

Kristál. *Chrystallus, & chrystallum, li.*

Kristálszki, ka, ko. *Chrystallinus, a, um.*

Krister. v. Clyster.

K-risu pribiam. (D.) Propinam. *Cruci affigo, Crucifigo, is, ere.* v. Kris. n. 4.

Krív. v. Krivecz. 2. kriv, va, vo, laslyiv, neisztinit, a, o. *Falsus, a, um, ut: Falsus tutor, falsa sententia, falsum iudicium, falsa relatio, falsa opinio.* 3. kriv, szlúk zaviat, *Camurus, flexus, inflexus, contortus, distortus, aduncus, uncus, incurvus, curvus, limus, obliquus, tortuosus, detortus, gibbus, gibber, gibbosus, giberosus, obtortus, a, um, multis flexibus sinuosus.* v. Gërbav.

Kriva rota, priszega, kletva neizpunyena. *Perjurium, ij, jus jurandum violatum, juramentum falsum.*

Krivëcz, krív. *Reus, ei, sons, tis, culpa reus, nocens, noxius, criminis alicujus obnoxius, criminis alicujus convictus, furti reus.* 2.

- krivecz, koi kriviczu ehini. *Injurius, a, um.*
- Krivichen, na, no. *Injuriousus, a, um.*
- Krivichno. *Injuriousè, contumeliosè, Per injuriam.*
- Krivicza. (D.) Krivina, Bezakonye, Ne-razlog. *Injuria, injustitia, a, præjudicium, noxa, indignitas, iniquitas, tis.* 2. krivicza, kâsze rechjum chini. (D.) opszovanye, *Contumelia, a. convicium, ij.* 3. krivicza pregreska, *Culpa, a. pravitas, vitium.*
- Kriviczami je vchinyena. *Accepi injuriam, Injuriam passus sum.*
- Kriviczu chinim. *Injuriam facio, impono injuriam alicui, infero alicui injuriam, l. in aliquem, onero aliquem convitio, l. convitijs.*
- Krivím. *Culpo, accuso, condo culpam in aliquem, conficio culpam, vitio do, vitio verto, crimini do, l. verto, fraudi do.* v. Potvarjam. 2. krivím, klyuchim. v. Gerbavem. n. 2.
- Krivina. v. Krivicza. n. 3. 2. krivina putata. *Anfractum, èti, & Anfractus, ùs, Via flexus.* 3. krivina himbenoszt, *Falsitas, tis, mentita res, falsa res, plenâque mendacij.*
- Krivo, nepravichno. *Injustè, iniquè.* 2. krivo, himbeno, *Falsè, mendaciter, non verè, fictè, & fallaciter, dolosè, & insidiosè.* 3. krivo, ili pravo, *jure, l. injuria.* 4. krivo, nakrivo, *curvè, obliquè.*
- Krivo komu chinim. *Aggravo aliquem, injuriam facio alicui.*
- Krivogâsze za drugoga chinim. *Pro alio me suppono reum.*
- Krivo za Boga, prez razloga. *Immerito.*
- Krivo glèd, krisogled. (D.) krivo-kriso gleda, *Poetus, birquus, limus, a, um, myops, oblique, l. limis oculis spectans.*
- Krivo govorecz. *Calumniator, oris.*
- Krivokletnik. *Perjurus, a, um.* v. Krivo-rotnik.
- Krivo nòg, szluko nòg, krivo pet. *Curvipes, dis, Varus, ri.* v. Valgus, & Loripes.

- Krivo ok. *Luscus, e, um.* v. Skilyav.
- Krivo pet. v. Krivo nog.
- Krivo rotnik. tak on, koi krivo priszeze, kak, koi proti priszeze szvoje chini. *Perjurus, a, um.*
- Krivosze kunem. *Perjuro, pejero, as, are.* v. Priszesem. 2. krivosze kunem Bogom. y Szvetczi, *Deum, l. Divos pejero.*
- Krivoszt. *Pravitas, tis.* 2. v. Curvamen.
- Krivo vrat. *Obstipus, pi.*
- Krivo vratacz. *idem.*
- Krivo zaklinanye. *Perjurium, ij, pejeratio, oni.*
- Krizma. *Crisma, tis, Oleum sacrum crismatis.* 2. v. Bermanye. 3. v. Krizmanye.
- Krizmàm, poszlednye pomazanye dajem. *Extremam unctionem do, l. confero, sacro oleo ungo, extremam unctionem confero.* 2. Bermam.
- Krizmàn, na, no. *Sacro oleo unctus.* 2. v. Berman.
- Krizmànye. *Extrema unctio.*
- Krochèn, vkrochen, na, no. *Domitus, condocefactus, mansuefactus, a, um.* v. Krotek.
- Krochénye, vkrochenye. *Domitus, sis. Domitura, a.*
- Kroím. v. Krajam.
- Kròk. v. Vuse.
- Krokodil. (D.) Kukudrio, kukudrilo. *Crocodylus, li.*
- Krompach. v. Krumpach.
- Krompav. v. Krumpav.
- Kronika. Pripechenya letna, Izpiszanye letneh prigod. *Cronica, orum, Annales, ium.*
- Kròp, urucha, ili vrela voda. *Undans aqua, Fervens, l. fervida.*
- Kropím. v. Skropim. y osztala.
- Krossna. v. Kossara. 2. krossna. v. Sztan. 3. v. Kossicz. n. 3.
- Krotèk, ka, ko. Tih. *Mitis, is, Mansuetus, a, um.* 2. krotek. v. Pitom.
- Krotím. *Mansuefacio, is, ere, Domo, as, are.* v. Pitomim.

Krotitel, vkrotitel. *Domitor, Mansvesa-*
flor, oris.
 Krotitelicza. *Domitrix, cis.*
 Krotko, tiho, mirno. *Mansuetè.*
 Krockocha, krotkoszt. *Mansuetudo, ini.*
 Kròv. (D.) Sztreha. *Tectum, ti, Agag.* 2.
 krov dveh krajev. *Tectum pactinatum,*
tectum displuviatum. 3. krov na chetiri
 kraje. *Tectum testudineatum.* 4. krov czi-
 gleu. (D.) od opeka. *Tectum tegulae-*
um. 5. krov slebni, ili slebczi pokrit.
Tectum imbricatum. 6. krov sindolfszki.
Tectum scandulare. 7. krov szlamni, *Te-*
ctum stramineu, tectu culminibus constr-
cum, tectum culmeneum, stegestrum, tri,
culmen, nis. 8. krov descheni, *Te-*
ctum assiculare. 9. krov z-terfsztine, *Te-*
ctum arundineum. 11. pod oncm isztem
 krovom bilje, *Suffuerat.*
 Krozate, krozech tebe, radi tebe. *Tua causa*
 Krùg, okrug. v. Kolobar.
 Krug, okrusenye. *Circumferentia, a.*
 Krugla, stucza. *Fidelia, a.* 2. v. Kuglya.
 Krùh. *Panis, is.* 2. beli, *panis albus, l. pri-*
marius. 3. cherni, profzti. (D.) sze-
 bitni, *panis secundarius, gregarins, ni-*
ger. 4. pleuni, poszeynak, *panis*
acerosus. 5. z-kvalzom. *panis ferment-*
tatus, zimes, l. zymites. 6. prez kva-
sza, panis azymus. 7. v. Autopyros,
 y keleslicza. 8. plezniu. *panis mu-*
cidus, situm recipiens. 9. voynichki,
panis castrensis, buccellatum, ti, bucel-
larium, ij. 10. psenichni, *panis tri-*
ticeus, aleurites, is. 11. jachmeni, *pa-*
nis hordaceus, cylastris, is. 12. herse-
 ni, *panis siligineus, sicque avenaceus,*
 &c. 13. szirchen, *panis acimus.* 14.
 posztrufnyak, *libum rasivum, libum,*
seu panis ex corrastris reliquijs massa con-
fectus. 15. kruh znovoga sitka treh
 meszcz od serve, *panis sitaneus, l. si-*
taneos. 16. pechen pod pechvum, ili
 poklyukum, *panis testaceus.* 17. rah-
 kel, puhk kot spongia, *panis spon-*
giosas. 18. messen z-maszlom, *panis*

Kruh

butyratus, butiraceus. 19. zmedom,
 y perprom messan. (D.) Papreny-
 ak, *panis piperatus, dulciarius, melice-*
ris, dis. 20. pod pepclom pechen,
 ali pogacha, *panis subcinericius.* 21.
 duakrat pechen, *panis biscoctus, nau-*
ticus, cauricus, recoctus, secundo co-
ctus, oastrensis, buccellatus, bypyritis.
 22. dobro messen, *panis depsticus,*
desipticius, bene subactus. 23. kî pro-
 daje, *panarius, ij.* 24. koi dëla, *pa-*
nificus. kruha delanye, *panificium, ij.*
 Kruho pèk. (D.) Kruhar. *Pistor, oris.* v.
 Fister.
 Kruho pechicza. (D.) Kruharicza. *Pi-*
strix cis. v. Fistrovicza.
 Krulènye. *Grunnitus, us.* (D.) Hrokanye.
cum de porcis dicitur.
 Krulyim. *Grunnio, is, ire.* (D.) Hrokam,
 krupam, *ut solent porci.*
 Krumpàch, krompach. *Satyræ avis.* v.
 Kavran.
 Krumpàm, krompam, (D.) Grakam. *Cro-*
cito, as, are.
 Krumpanye. (D.) Grakanye. *Crocitus, cro-*
catio, crocitatio, onis.
 Krùna. v. Koruna. y ofztala.
 Krupèn, pna, pno. v. Velik.
 Krupe. Sing. krúp, Gràd. v. Tucha.
 Krúsen, obchinyen sitek. *Cribratum fru-*
mentum.
 Krusènye, okrusenye. *Cribratio, onis.*
 Krufim, obchinyam, *Cribrò, as, are, Vanno.*
 2. v. okrusujem.
 Krufnárim, kruharim. *Panifico, as, are.*
 Krujna Skrinya. *Cardopos, Panarium, ij, &*
dicitur de omni eo in quo panis conserva-
tur.
 Kruto, jako, verlo. (D.) Vele, vehoma,
 varlo, veoma, mnogo, púno, doszti.
Admodum, oximiè, valde, vehementer,
Appri nè, fortiter, magnopere, excellenter,
mirificè, mirum in modum, supra modum,
unicè, obnixè, cum omni conatu, instanter,
totis viribus, summe & vehementer, ma-
ximopere, perquam nimium, nimiè, nimis,

- oppidò, summopere, impensè, etiam, atque etiam, magis, ac magis, magis magisque, maclè.* v. Jako. n. 3. 2.
 Krutoszt. v. Ostrina.
 K-szvenutju, k-zorje. *Dilucidò.* v. Ozorje.
 K, ante V.
 Kvàchem. (D.) Grakam kako vrana. *Cornicor, aris.*
 Kvàka. (D.) krakun, Romazin. *Pessulus, li.* 2. kvaka, *Ulcus, ci.* v. Ucinus.
 Kvár, Schap. (D.) Steta, gubiták, poguba, poraza. *Damnum, ni, dispendium, ij, jaçtura, detrimentum, incommodum.* v. Skoda. 2. kvár naplacham. *Damnum sarcio, detrimentum reparo, restauro, Resarcio omnem injuriam.* 3. velik kvar komu vchiniti, *Afficere aliquem multo damnò.* *Prov.*
 Po kvarusze chlovek vuchi. *Malo accepto stultus sapit.*
 Kvarèn, na, no. *Damnosus, a, um, damnificatus, damnum passus.*
 Kvarènye. *Destructio, onis.*
 Kvarim. *Destruo, is, ere.* 2. kvarim vinom, *Ejicio, vomo, evomo vinum.*
 Kvárno. (D.) Stetno. *Damnòsè.*
 Kvarújem-vati drugoga. *Damnifico, as, are.* 2. hafzen gubim, *damnum patior.*
 Kvász. *Fermentum, ti.* 2. kvasz dobro zhaja, y zdisesze. *Fermentescit, i. e. intumescit, racefcit.* odkud. *Metaph.* Szerditi, koi na szpodobu kvazsa ú szerczu, vsze bolye jadesze, velesze *Fermentari.*
 Kvaszen, na, no. (D.) kyszio, uzkisznut. *Fermentatus, a, um.* 2. *Austerus, a, um.*
 Kvaszènye. (D.) Uzkisznutje. *Fermentatio, onis.*
 Kvaszim, kizelim. *Fermento, as, are.* 2. kvazim dobro, *perfectè fermento.* 3. kvazim prevech, *nimis fermento.*
 Kvaszimfze, kissefze, kizelimfze. *Fermentor, aris, Fermentesco, is, ere.*
 Kvaszina. v. Oczet.
 Kvasznicza. *Torta fermentata.*
 Kvàtre. *Quatuor tempora.*
 Kuba. v. Kupula.

- Kuchènye *Strepitus, ùs, Pulsus, ùs.*
 Kuchie. v. Kochie.
 Kuchim. (D.) kuczam. *Pulso, as, Pulsito, as, Strepito, as.* 2. kuchim na vratach. *Pulso, l. pulsito fores.*
 Kuchis. v. Kochis.
 Kuchine od prediva, ali konopline. v. Kudelya. n. 2.
 Kuchka, pszicza. v. Czuczka.
 Kuchyà. v. Hifa.
 Kuchicza. *Ædicula, casula, domuncula, ligellum, li.*
 Kuchma, kapa kerznena. *Pelliris, is, f. g.*
 Kuczàm, Schuczam. (D.) Stuczam. *Singulto, is, ire.* 2. v. Kuchim.
 Kuczavicza, Schuczanye. *Singultus, ùs.*
 A on komusze kuczà. *Singultiens, tis.*
 Kuczamorka trava. *Siler, ris.* v. Merkva bëla.
 Kúd, kuda. *Quà, Per quam viam, locum, &c.*
 Kúda. v. Rep.
 Kudèlya, kudelicza za tenku preju. (D.) Szebicza. *Pensum, si.* 2. kudelya profzta, kuchine. *Stupa, a.*
 à kay je od kudelye. *Stupeus, a, um.*
 Kúdim. *Improbo, as, are, incilo, do vitio, reprehendo, reprobo, vitupero.* 2. v. Spotam.
 K-vecheru, k-mraku. *Sub crepusculum, sub vesperum.*
 Kvenda trava. v. Spikinarda.
 Kùf. v. Labud.
 Kufèr. (D.) Bakar. *Cuprum, pri.*
 Kufren, na, no. *Cupreus, a, um.*
 Kuga, Nemoch szmèrtna. *Pestis, is, pestilentia, lues, is, pestilitas, lues lethifera,*
 Kuglìn, *Plur.* kuglini, med kojefze kuglya tache. *Conus, ni, meta, a, pyramis, dis. Plur. Meta, coni, pyramides.*
 Kuglische. *Spharisterium, ij.*
 Kuglyà, globus, kruglya. (D.) oblicza. *Sphæra, Pila, a, Globus, bi.*
 Kuglyamfze. *Ludo conis, metis, pyramidibus, projicio sphaeras ad conos, metam, pyramides, evertio sphaeras.*
 NB. meta sumitur pro tota strue pyramidum, seu cono,
 Kuglyànye. *Conorum lusus.*

Kuhách. v. Kuhar.

Kuhacha. *Rudicula, Tudicula, a, Coclear culinarium.*

Kúham, varim. *Coquo, is, ere. cibum esui preparo, coquinariam exerceo, cibum esui aptum reddo, Coquinor.* 2. kuham gušzto, *Coctito, coquito.* 3. dobro kuham, (D.) ukuhavam, *percoquo, is.* 4. kuham na tihom ognju, *lento igne coquo.* 5. szkup kuham, *concoquo, is, ere.* 6. *Metaph. v. ludno velimo: kuhati boy, voyzku, tolnach, t. j. otayno pripravlyati, ono kay je potrebno, k-boju, &c. coquere bellum, consilium, &c. ut, omnes Christiani Principes Turcicum occultè coquunt bellum, i. e. preparant clanculum necessaria ad futurum bellum turcicum.*

Kuhàn, na, no, varen. *Coctus, a, um, coctilis, e. ut coctilibus laterculis, i. e. coctis.*

A ono, kayfze rado kuha, velifze.

Coctibilis, e, coctivus, a, um. 2. dobro kuhan. *percoctus, a, um.* 3. pri malom ognju kuhan, *lento igne coctus.* 4. szkup kuhan, *concoctus, a, um.*

Kuhano vino. v. Vareno.

Kuhànye, varenye. *Coctio, coctura, a.*

Kuhar. v. Szokach.

Kuharicza. *Coqua, a, Coca, a.*

Kuhinszki, ka, ko. *Culinarius, coquinarius, a, um.* 2. kuhinszka szprava, orudje. *Supellex coquinaria, Vasa coquinaria.*

Orudje kuhinszko.

Kotel, ali lonecz vizok, zgora teszen za kuhanye, &c. *Milliarium, ij, cucuma, a, cacabus, bi.* 2. lonecz, *olla, a. Antiqui, Aula dicebant.* 3. roster, *craticula, a.* 4. raseny, *veru.* 5. rasnecz, *veruculum, li.* 6. kozicza zemlyena na treh, ali chetireh nogah, *testus, ùs.* (akoje iz zemlye) *testus fictilis,* akoje iz meda, &c. *testum areum.* 7. povnya. (D.) profzulya. (Scl.) Tava, *sartago, inis.* 8. ponvicza. (D.) Profzulicza. *sartaguncula, a.* 9. penacha slicza. (D.) Suplyacha, *rudicula, a, spatha, a.* 10. mosár, *mortarium, ij, musaricz, mortaliolum, li. bāt*

kojemfze tuche, *Pistillus, l. pistillum, li, pilum, li.* 11. zdelnyak, *Teca scutellaria, &c.* 12. spekalka, *lardarium, veruculum lardarium, acus lardaria.* 13. sztruganya. v. Kernicza. 14. lopata kumfze zognischa ogeny vadi. v. Lopata. 15. zglaunik, *fulcrum focarium.* 16. pechenyar, *automatum assarium.* v. Automata. 17. raseny takvoga pechenyara, *veru automaton.* 18. kuhacha, *rudicula, a.* 19. selezo na kraju zavito, zkemfze ogeny prigernya, podgrinyalo kuhinszko, *Pruniceps, pis, rutabulū, li.*

Kuhta, Szokachich, kukachich. *Subcoeus, coculus, li, lixa, a.*

Kujamfze. v. Jalimfze.

Kujem-kovati. *Cudo, is, ere, cudo ferrum, extenuo, attenuo, extendo.*

Kúk, Praszje sztegno. *Perna, a.*

Kuka. v. Klyuka.

Kukavicza. v. Kukuvacha.

Kukęcz. *Vermis, is.* 2. kukecz, koi pupje, ili oka terszova je, y kvari. *Ipes, & Ips, is.* 3. koi sitek kvari. *Cis.* 4. koi drevje, *Thrips, l. trips.* 5. koi opravu, *Cis.* 6. koi szteklo, *Is, is, &c.* v. Chėrv. 7. kukecz sefztemi nogami oberh vode děrchechi. *Tipula, a.* 8. v. Centipeda, *a.* 9. kukecz ból. *Phagedana, a.*

A koi kukęcz ima. *Phagedanicus, a, um.* v. Rogach.

Kúkma. (D.) Huhor. *Crista, a.*

Kukmáfzt, ta, to. (D.) Huhorjav. *Cristatus, a, um.*

Kukmicza. (D.) Huhorich. *Cristula, a.*

Kukòly. *Nigella, vicia, zizanya.*

Kukudrio. v. Krokodil.

Kukujem. *Cuculo, as.*

Kukulyàchapticza. v. Skerlec.

Kukurjav. v. Runyau.

Kukurjavi laszi, *Cincinnati, orum.*

Kukuríchem-kati. *Cucurio, is, ire.*

Kukuruza. *Fagopyrum, Fagotriticum, ci,*

Kukuváchigra. v. Szkrivach.

Kukuvacha. (D.) kukavicza. *Cuculus, li, Cocyx.*

A a 3

Ku-

Kukuványe. *Coeytus, ti.*

Kukuvjek trava. *Veratrum nigrum, Elleborum nigrum, l. Elleborus niger, sive Helleborum. v. Helleborus.*

Kukuvika, Chyuk. *Ulula, a, Noctua, a.*

Kúla, branische. *Propugnaculum, li.*

Kulik, ka, ko. *Quantus, a, um.*

Kuliko. *Quantum, quam multum, quot, quantopere. 2. kuliko tuliko, quantum tantum. 3. kuliko krat, quoties. 4. kuliko radi mira, quo ad, l. quantum ad pacem. 6. kuliko gdo drugi, quam qui maximè. 6. kuliko znam, quantum. l. quod scio. 7 kuliko je zato, quod hoc attinet. 8. kuliko od osztaloga, caterum. 9. kuliko? kuliko vremena, quamdiu. 10. kuliko bolye, quò, tuliko bolye, cò. 11. kuliko goder krat, quotiescunque, quotcunque vicibus. 12. kuliko od ali za, quantum ad, quoad ut. kuliko bude moglo biti, quoad fieri poterit, pro viribus, pro virili, ut maximè poterit. 14. kuliko je vredno, za kuliko, quanti, quanti est, quanti valet. 15. kuliko je nad menum, quantum est in me, quanti in me positum, l. situm est. 16. kuliko od onoga kay piffes, quod verò ad id, quod scribis. 17. kulikofzem nay krayffe mogel, at brevissimè potui. 18. kulikofze izpominam, quantum recordor, l. memoria repeto, quo ad meminì.*

Kulikócha, kulikòszt. *Quantitas, tis. 2. kulikofzt odrejena, quantitas certa, numerus certus.*

Kúm pokerшту, ali krizmanyu. *Compater, tris, Patrinus, Susceptor.*

Kúma. *Comater, tris, Patrina.*

Kúmsztvo. *Compatrinitas, tis.*

Kúna. *Martes, is, Ictis, dis, mustella scitica.*

Kunëcz morszki zajecz. *Cuniculus, li.*

Kunëm, Preklinyam. (D.) *Proklinyam. Maledico, is, ere, diris devoveo, obtrecto.*

Kunëmsze. *Juro, as, are jusjurandum do, Sacramentum dico. v. Zaklinyamsze.*

Kunënye. *Maledictio, onis. v. Kletva.*

Kvochëm. *Glocito, as, are, Glocio.*

Kvòchka. *Gallina glociens, Gallina matrix.*

Kùp. (D.) *Varpa, kopa. Acervus, vi. Agegregatio, & cumulus, li. 2. kup sitka, Capacia, a, acervus frumenti. 3. kùp szena, sztog, Cumulus l. conus feni. 4. kup szoli, Strues salis. 5. kup dërv, Strues, l. congeries lignorum. 6. kup kamenya, Moles lapidum. 7. kup junakov od peteh zasztav. Cohors, bis. 8. kup junakov jedne zasztave, t. j. 25. junakov. Manipulus militum. 9. kup ubiteh. Strages, is.*

Kùp. *Emptio, onis.*

Kùpa. (D.) *chyassa vizoka z-preruchi. Carthesium, ij. 2. szreberna pozlachená, Scyphus, phi, crater. 3. kupa velika, ali pehar za zdravicze, ali Bilikum. (Scl.) Dobrodosnicza, Poculum heracleum, vas Herculis, l. Herculeum. Patera. v. Capis. 4. kupa rezanem delom izzifrana, Poculum celatum, Toreuma, tis. 5. kupa czvetjem nakinchena, ili vu kojefze czvetje dërsi, Fiala, a.*

Kupëcz. (D.) *kupovnik. Emptor, oris.*

Kupàlo. v. *Bedeny.*

Kupchëcz. *Grumulus, li, Grumus, mi.*

Kupel. (D.) *kupalo, kupalische. Balneù, ei, Lavacrum, cri, lotio. 2. kupel urucha, Caldarium, ij. 3. kupel mlachna. (D.) kupalo mlako. Tepidarium, ij. 4. za pót, (D.) znoy, Sudatorium, ij. 5. kupel merzla, Frigidarium, ij. 6. kupel toplichna. v. Toplicze. 7. koi kupel pripravlya, Balneator, oris. 8. kupeli me-szto, Balnearium, ij.*

Kupicza. (D.) *Chassicza. Vitrum, tri, poculum vitreum, pocillum, caliculus, potiridon. 2. kupicza kristalna. Poculum crystallinum. 3. kupicza z kojumsze këru van jemlye, Cucurbita anea, stannea, l. vitrea, cucurbita sanguinaria. 4. kupicze posztaviti, Cucurbitas adhibere. 5. kupicze koi posztavlya, Scarificator, oris.*

Kupilszem za malo. *Emi parvo, emi vilibus. 2. kupilszem na pol dràse, Emi dimidio chariùs.*

Kupìm, szpravlyam vkup. (D. it.) *Arpavam.*

vam. *Cumulo, accumule as, coacervo, as, conglobo, congero.* 2. kupim voyfzku, *Conferibo, cogo, colligo, contrabo militem, l. exercitum, comparo copias, manum facio, habeo delectum militum.* 3. kupim penezze, *coacervo pecuniam.* v. Zbiram.

Kupimfze. *Congregor, aris.* v. Zbiramfze.

Kupina. *Rubus, bi, Batos.* v. Mora. n. 2. & Anangilos. 2. kupina pomensa, *Rubus Idaus.* 3. kupinachya. *mora, l. morum rubi, mora baticana, l. vacinia.*

Kuplyemfze. *Balneo, as, are, lavo me.*

Kuplyen, na, no. *Emptus, comparatus, a, m.*

Kuplénye, kupuvanye. *Emptio, comparatio, onis.*

Kî kupuje. v. Kupecz.

Kâ kupuje. *Emptrix, cis.*

Kupnénik. v. Mernik.

Kupno, na kupcze. *Acervatim.* 2. kupno, izkupno, obchinszko, *Communiter, universaliter.*

Kupovni, na, no. *Emptitius, a, um.*

Kupóvnik. *Coemptor, oris.* v. Kupecz.

Kupuem, l. kupujem. *Emo, is, ere, coemo, mercor, nundinor, comparo, concilio, perfino.* 2. kupujem gufzto. *Emptito, as, are, Empfito.*

Kupuvanye. *Emptio, coemptio, onis.*

Kupùla, Bolta viſzoka, y okrugla na ſzpodobu klobuka. (D.) kuba. *Tholus, li.*

Kupùszt. v. Zelye.

Kùri. *Gallina, arum.*

Kurják. v. Vuk.

Kurje oko. *Oculus gallinae.* v. Anagalis. 2. kurje oko, bradavka. *Acrochordon, nis.* v. Myrmecia.

Kurim. v. Pritaplyam.

Kurnyák. *Gallinarium, ij. Pullaris, is, pullarium, ij, cors, chors, cohors, tis.*

Kuronòsz. v. Cicer.

Kurtàszt, ta, to. *Colurus, a, um.*

Kúrva, kurba. (D.) Bludnicza, nechiszt nicza. *Proſeda, a, meretrix, cis, scortum, prostibulum, upupa, lupa, corpus meritorium.* v. Holmicza. 2. kurva ochita, obchinszka nechiszt nicza, *Publica meretrix,*

vulgare scortum. 3. kurva ostariaska. (D.) Bludnicza goſztinichka, *Prostibula, a.* 4. v. Meretricula.

Kurvár. v. Kurvis.

Kurvaria. (D.) Bludovanye. *Scortatio, onis, meretricia vita, meretricia disciplina, pellicitas, concubinatus, us.*

Kurvárim, z telom tergujem, prodajem tělo. *Meretricor, aris, Scortor, lupor, meretricium exerceo, cum scorto liberè volutor.*

Kurvarnicza. v. Kurvinszki ſztan. n. 2.

Kurve jedne vech lotrov. *Corrivaes, ium.*

Kurvénda. *Ganea, a, Ganëum, ei.*

Kurvícza. *Meretricula, a.*

Kurvinszki, ka, ko. *Meretricius; a, um.* 2. kurvinszki goſzpodar, *Leno, is.* 3. kurvinszki ſztan, ſzramotna vulicza, ochito bludische, burdelnicza. *Lupanar, ris.*

Kús. v. Salfia.

Kuſcher. (D. it.) Zelembak. *Saura, a, lacerta major.* 2. kuſcher ból. v. Angina.

Kuſcherínecz. *Chalcidix, cis, Lacertula, a.* v. Lacerta.

Kufen, na, no, kugum otrovan. *Pestilentis, pestifer, a, um, peste affectus, l. infectus, pestilentiosus, a, um.*

Kufely. *Vorago, nis, vertex, vortex, cis.*

Kufno. *Pestiferè.* 2. kufno otrovanye, *Pestifera infectio, corruptio.*

Kuſák. *Uropygium, ij.*

Kuſám, ogledam, probujem. *Tento, probo, as, are, experior, experimentum facio, degusto hominem.* v. Pertento. 2. kuſsam, koſtam, okuſzivam, *Delibo, pralibo, prægusto, gusto, degusto.* 3. kuſsam. *Audeo, tento, attento.* 4. kuſsam malo po malo vino, *Pitiffa.* 5. kuſsam kruto malo ſzameni vulztmi. *Primoribus labris ſolū prægusto.* 6. kuſsam ſzrechu, *probo fortunam.*

Kuſàn, na, no. *Expertus, tentatus, probatus, a, um.*

Kuſànye. *Experientia, a, experimentum, ti, periculum, tentatio, tentamentum, probatio, specimen.* 2. kuſsanye, koſsanye, *Delibatio, delibutio, onis.* 3. kuſsanye, pouffanye, *Attentatio, onis.*

Ladanye. *Possessio, onis, jus possidendi, fundus, pradium, rus, dominium, v. Imanye. 2. Gubernaculum, li, Administratio, onis, Gubernium, ij, regimen, nis. 3. ladanye dobra obchinszkoga, Procuratio negotij, & muneris publici, curatio boni publici. 3. ladanye dugoga vreme na, possessio longi temporis.*

Ladavecz. (D.) Vladavacz, uzdaršitel, poštednik. *Gubernator, Administrator, Rector, oris, Custos Rectorque, Gubernator, & moderator. v. Chafztnik. 2. lada vecz, Possessor, oris. 3. z-ladanya zganjam, Removeo, ejicio, expello de possessione bonorum, &c. 4. v-ladanye prisztuplyujem, pono pedem in possessionem. 5. v-ladanye szilum prisztuplyujem, Irro in possessionem, occupo possessionem alienam per vim. 6. v-ladanye puscham drugoga, cedo possessionem alteri.*

Ladjá. (D.) Ladva, Pláv, *Navis, is, Navigium, ij, Alveus, ei, ponto, onis, cymba, hippago, nis, corbita, lembus.*

2 ribichka, chún. *Navis piscatoria, lembunculus, cymba, navigium piscatorium, oria, horia, linter.*

3 velika, za velike tērhe. *Navis oneraria, corbita, a.*

4 boyna. *Navis militaria.*

5 kojafze z-vezli vozi. *Navis actuaria.*

6 razboynichka. *Navis pyratica, lembus pyraticus, biremis, navis prädatoria.*

7 Poglavaršzka, Kapitanšzka. *Navis pratoria.*

8 preberza. *Phaselus, li.*

9 potochna. *Navis fluvialis.*

10 moršzka. *Navis marina.*

11 na vezla. (D. Frigada, kruto berza, y hitra. *Celox, cis, navis actoria.*

12 za prevesenye prek vod potochneh. *Linter, tris, ponto, nis, vectrix, navis vectoria, navigium vectorium.*

13 na kēfze konyi prevasaju. *Hippago, inis.*

14 koja ima vezla na chetiri rede.

Quadriremis, is.

15 na kojefze fitek vozi. *Navis frumentaria.*

16 pokrivena. *Navigium constratum, l. teštum.*

17 zklyunom. *Navis rostrata.*

18 na dve vezle. (D.) ormanicza. *Biremis, sic Triremis, &c. v. Cata scopium.*

19 brodaricza. v. Ladjje.

20 preberza boyna. *Navigium liburnū, navis liburnica, navis bellica velocissima, hippagus, gi.*

21 z-jednoga falata dreva zdelana, profzta, y prez krova. (D.) chyopula, golicza. *Monoxylus, li, linter.*

22 Ladjje z-moztom na kehze prevafa. *Pontones, um.*

23 dno. *Carina, a.*

24 pērvy kray. (D.) Pura, prova. *Pro-ra, a.*

25 zadnyy kray. (D.) karma. *Puppis, is.*

26 defzke, na kēhfze sztoi. (D.) klupi plavšzke. *Transstra, orum.*

27 klyùn. *Rostrum navis.*

28 klin, okol kojegafze vezlo obracha. (D.) palacz. *Scalmus, mi.*

29 fzmētische. *Sentina, a.*

30 zaimach. *Antlia, a.*

31 drevo. (D.) Arbor, na kojem jadro sztoi. *Malus, li.*

32 trám, na kojem takvo drevo sztoi. jadarny prikarsztak. *vulgò. Lantina, Antenna, a.*

33 drúg, kēmfze voda meri. *Bolis, is. contus.*

34 korman. (D.) Timun, Rudo. *Temo, nis, cavus, vi, gubernaculum, li.*

35 vuse debelo. *Rudens, tis.*

36 felezna machka. (D.) szidro. *Anchora, a.*

37 czifra. *Aplustre, is.*

38 vtoplenye. *Naufragium, ij.*

39 razbienenye. *idem.*

40 Iz-razbite ladjje, koi kvar terpi. *naufragus, gi.*

41. Ladje Kapitan. *Navarchus, chi.*
 42. Ladje vezlar. *Remex, gis.*
 43. Ladje mester. *Naupagus, gi.*
 44. Ladje raunavec. *Gubernator, oris.*
 45. Ladje prvi, y zadnyi kray. *Ceruchius, ij.*
 Ladjih morškoga boja nayveksi poglavar. *Archibalassus, si.*
 Ladjicza, mala ladja. *Linter, tris, cymba, a, scapha, celox, navicula, navigiolum.*
 Ladicza, Skrinya. (Scl.) Szanduk. (D.) Koffan, fzkopnicza, fzranische. *Arca, a, cista, scrinium, capsula.* 2. ladicza putna kosnata, y koszmata. *Riscus, ci, cista pelle contecta, l. contexta.* 4. ladicza penezna. *Arca crumenaria.* 5. v. *Chartophylacium.*
 Ladichicza, *Arcula, cistula, a, scriniolum.*
 Lafra, ali lafar. *Avis alleatrix.*
 Lagahan. v. Legehen.
 Lagahno. v. Lahko. y ofztala.
 Lagak. v. Legek, &c.
 Lagodën. v. Priprofzt.
 Lagodim, vgagyam. *Tempero, as, are.* v. Messam.
 Lagòten, na, no. *Debilis, & e, exiguus, a, um.* v. Mlahav.
 Lagòtno. *Debiliter, exigue.*
 Lajanye pészje. *Latratus, us.* 2. lajanye liszichino. *Gannitio, onis, gannitus, us.* govorisze y od pész gda chevka. v. Chèvk.
 Lajavëcz-vicza, koi, ali koja laje. *Latrans, tis, latrator, oris. Fœm. latratrice, cis.*
 Lajem-jati. *Latro, as, baubor, aris.* v. Baukam. 2. lajem kot liszicza. *Gannio, is.* 3. lajem na drugoga. *Obloquor, eris.*
 Läk. v. Legek.
 Lakët ruke. *Cubitus, & cubitum, ti, brachium, ij.* 2. lakët merni, fink, (Scl.) Arfin. *Ulna, a, cubitus, ti, sexpalmis, i. e. digitis 24. constans.* za lakët døg. *Cubitalis, le.* 4. lakët y pol dug. *Sesquicubitalis, le.* 5. lakta pól dug. *Semicubitalis, le.* 6. dva lakta dug. *Bicubitalis, le.* 7. lakët veliki kraljevski. *Cubitus regius, cubi-*

- tum regium, major communi tribus digitis.*
 8. lakët veliki, kemsze zemlya mëri, seszt krat veksi od nassëga. *Cubitus geometricus.*
 Lakòm, lakomëcz. (D. it.) Prosdor, prosdarlacz, prosdiralacz. *Gulo, ingluvio, onis, gulofus, a, um. cupes, charibdis, vorax, affotus, catillo, comedo, comedus, homogula, ventrique deditus, ligurio.* v. Posiravec. 2. lakom, pohlepen na penezze. *Avidus, cupidus pecuniarum, belluo, & bellus nummorum, pecunia deditus, aris fitiens, famelicus auri.*
 Lakomìcza, Levalka. (D.) levak, levka. *Enchitum, ti, infundibulum, li, instrumentum; quò in vas liquores infundimus.* v. Levëk.
 Lakòmo, fzkupo. *Gulosè.* 2. *Avidè, cupide, avarè, restrictè.* 3. prelakomo. *Aviddissimè.* 4. lakomo selim. *Avidè appeto, cupidè expeto.*
 Lakomòfzt, lakomia. (D.) prosdrenye, prosdralofzt. *Gula, a, ingluvies, ei, insatiabilitas, voracitas tis, liguritio, belluatio, nepotatus.* 2. lakomofzt z-velikem pohlepenyem. *Cupiditas inexplebilis.* 3. lakomofzt na penezze. *Appetitia, & cupiditas pecunia. Dicitur potest & de alijs rebus.*
 Lakorinicza. v. Obrezek.
 Lakten, na, no. *Cubitalis, e.*
 Lala. v. Tulipan.
 Lalàm, pochinyam govoriti. *Fari incipio.*
 Lalochni, na, no. *Maxillaris, & re.*
 Lalòka. (D.) Svalo. *Maxilla, mandibula, a, mola.* 2. laloka gornya. *Maxilla supera.* 3. laloka dolnya. *Maxilla infera.*
 Lamam. v. Lamlyem.
 Lamanye. *Fractio, onis.*
 Lamlyem-lati, pretergavam. (D.) lamam, lomim. *Frango, rumpo, is, ere, abru nro. zlamati, confringere.* 2. lamlyem kitje od dreva. *Defringo ramos, frondo, as.*
 Lampa. v. Blëzk.
 Lämpàs. (D.) Szvetnicza, Szvetnyak. (Scl.) Fener. *Lampas, dis, lampada, laterna, lychnus, lychnus chus, chi,*

2. lampas viszechi. (D.) Szvechnicza viszecha. *Lychnus pensilis*.
 Koi lampasse napravlya. *Lychnopaeus, ei.*
 Lán. Predivo. *Linum, ni.* 2. machek vu lanu, ili grinte. *Cassuta, a. Aliqui (scribunt) Cassutha, cuscuta, a.*
 Länar, koi lán pripravlya. *Linarius, ij, linopola, a.*
 Lancha. v. Darda.
 Läncz. (Scl.) Szingyir. *Catena, a.* 2. lanz zlati. (D.) veriga zlatna. *Catena aurea, torques, l. torquis, is.* 3. lancz panczerfzki. *Torques loricata.*
 Lanczèk. (D.) Verissicza. *Catenula, a,*
 Lanczèm zlatem nazifran. *Torquatus, a, ù.*
 2. lanczèm vesem. *Cateno, as.* 3. z-lanczem zvezan. *Catenatus, a, um.*
 Landa kruha. *Buccella panis praecisa.*
 Landàm, delím. *Divido, is, ere, partior, partio.* dicitur de comestibilibus, ut carne, pane, &c. v. Delim. 2. koi landa. *Divisor, structor, praecisor, oris.*
 Landàn, polandan, na, no. *Divisus, partitus, a, um.*
 Landànye. *Divisio, partitio, distributio, carnis, panis, &c.*
 Landìza. *Buccella, a.*
 Länèn, na, no. *Lineus, a, um.*
 Láni, lanszko lèto. (D.) profaszno godische. *Anno superiore, anno praeterito, l. elapso, &c.*
 Lanszki, ka, ko. (D.) profasznoga godischa. *Prioris, l. praeteriti anni.*
 Lantina, Prikarsztak od arbora. *Antenna, a.* v. Ladjc. n. 32. 2. vèrh, kray od lantine. *Ceruchi antenna.* v. Anquina.
 Làp, plat zemlye. *Plaga terra.* 2. lap, plat szukna. *Particula panni.*
 Làpt. *Lyra, a.* dicitur etiam vulgò, *Testudo, nis.*
 Laptà. v. Balon.
 Larma, bukka. (D.) Buna. *Classicum, ci. Tumultus militaris.* 2. na larmu puhati. *Classicum canere, insonare.*
 Lárva. (D.) krinka, maskara, krabanoffnicza. *Larva, arum, l. larva, a, vultus fi-*

- ctus, & simulatus, facies conficta, facies bistronea, persona bistronea.*
 Lás. *Mendacium, ij, falsum, falsitas.*
 Prov.
 Lás szrèchu nekem spravlya,
 A isztina neke vtaplya.
 2. lás kratke noge ima, *mendacium parum proficit.* 3. lás gdè vechera, retko frostuklyuje, menye obedva. *Mendacium ubi cenat, raro jentat, minus prandet; aut nunquam.* 4. lás fálna. *Mendacium jocosum.* 5. lás priazлива, prodiva. *Mendacium officiosum.* 6. las skodliva. *Mendacium damnosum.* 7. lás velika, y prekoredna. *Mendacium magnum, & impudens.* 8. lás friska. *Prov. Bullata nugæ.* 9. lás mala. *Mendaciolum, mendaciunculum, li.*
 Lasècz, laslivècz. *Mendax, cis, mendaciloquus, holophanta, a.*
 Lasèm, szpelyavam lás. *Mentior, ris.*
 Lasjum zameffen. *Ex mendacio compositus.*
 Laslyiv, va, vo. *Falsus, a, um, mendaciloquus, falsus, & mendax.*
 Laslyivo. *Mendaciter, falsè, miserè, & tenuiter.*
 Lász. (D.) Prám. *Cinnus, ni, crinis, is, capillus, li, pilus capitis.*
 Laszàszt, (D.) Koszàszt, vlaszàszt, ta, to. *Capillatus, crinitus, a, um.*
 A koi laszi rugane ima. *Cincinnatus, a, um.*
 Lászi. (D.) vlaszi, kosze. *Capilli, rum, crines, ium, pili capitis, capilitium, capillamentum, ti.* 2. laszi prisztavlyeni, laslyive kosze. *Coma adscititia.* 3. laszi bëli. *capilli albi.* 4. laszi szpletèni. *capilli intexti, crines compti, crines passi.* 6. laszi futi, zlatne kosze. *crines flavi.* 7. laszi opuzlivi, (D.) kosze puzne. *capilli fluentes.* 8. laszi szedi. *cani, orum.* 9. laszi dugi. *capillus promissus, casaries, ei. ut juvenis casariatus.* Mladeneecz zdugemi, y krafanemi laszmi. v. Bostrychus. 10. laszi erjavi, (D.) cherlyene rusze kosze. *capilli rufi.* 11. laszi rugani. (D.) ko-

kosze rude. *capilli crispi*. 12. laszi senfszki na chelo szpuscheni. *antia arum*. v. *Capronæ*. 13. laszi z-selecszem rugani, *capilli calamistrati*. 14. laszi z-ferkani. *capilli contorti*. 15. laszi nepocheszani. *capilli impexi, incompositi*. 16. laszi za pleteni. *capilli intricati*. v. *Cirrus*, ri. n. 2. 17. laszi pod poczuliczu szpravlyeni. *Caliendrum intorti crines*.

Laszi puscham zverhu licza. *Capillis faciem tego*.

Laszi zapuscham, goim, hranim lasze. *Capillos submitto*.

Laszi razpuscham, raztreszam, razplechem. *Spargo crines*.

Laszi razcheszavam, zaglagyujem. *Distingo crines*.

Laszi zplechem, preplechem, czifram. *Como capillos, &c.*

Laszi, koi ima chërne. (D.) czarnovlászt. *Atricapillus, a, um.*

Laszi, koi ima bële. (D.) Bëlakòszt, a, o. *Leucomus, a, um.* Prov.

Ima sena laszi duge, Kratku pamet, vnogo tuge.

Laszicza. *Mustela*, l. *Mustella, a.*

Laszka riba. *Alota, a, clopea.*

Lasznì, na, no, lasztnofzt. v. *Legek, &c.*

Lászt. v. *Manguanye.*

Lasztan. v. *Naredën.*

Lasztovicza pticza, kak y morszka riba. *Hirundo, nis.* 2. lasztovicza vodena. *Drepanis, nis, Hirundo riparia.* 3. Prov.

Lasztovicza jedna nechini protuletje, (D.) pramelitje. *Una hirundo non facit ver.* Jedën chlovek nistar nechini.

Lasztovìchni, na, no. *Hirundineus, hirundinianus, a, um.*

Lasztura nayvekfa ostriga. *Pina, a.* (*pittheris*, ribicza, kojaju hrani zovesze.) *Concha margaritifera, concha cyteriaca, ostrea major,*

Lát (D.) loba. v. Kláfz. 2. lát. *Panicula, a. coma milij, panici, arundinis.*

Latin, Talián. *Italus, li.*

Latínka, Taliánka. *Itala, a.*

Latínszka, Taliánszka zemlya. *Italia, a. Antonia, Hesperia, Vitalia.*

Latínszki, ka, ko. *Italicus, a, um.* 2. latínszki. *Italicè.*

Latim. v. *Popadam.*

Láu. v. *Oroszlan.*

Layhàr, Tepecz. *Vagator, oris, Vagus, git. Deceptor, Traductor, Assentator.* v. *Himbenik.*

Layharim, szpachujem, vkanyujem. *Decipio, defraudo, dolosè, & fraudulenter ago.*

Layharimszc, poteplyemsze. v. *Klatimszce.*

Layno. v. *Gnoy.*

Lazanye. *Leganum, ni.* (Nekoi mlincze imenuju.) *Artolaganus, ni, Tracta panis.* L, ante E.

Lécha. *Lens, tis.*

Lechèm. v. *Letim.*

Lechicza. *Lenticula, a.* 2. lechicza vodena. *Lenticula palustris, lens palustris.*

Leczamsze. v. *Plassimsze.*

Leczlyìv, va, vo. v. *Plah.*

Led *Glacie ei, Contractio aquae ex frigore.*

Ledina. *Ager, ri.* 2. ledina znovich szkerchena, y orana. *Novale, is.* kakti y ledina, kâ jedno lëto pochiva, à drugosze orje, y szejje, velisze *Novale, is, ager novalis.* *Varr. Qui intermittitur à novando, Novalis ager dicitur. Plin. Novale est (inquit) quod alternis annis feritur.* 3. v. *Tratina.*

Ledovna, primorszka bukva. v. *Fagus.*

Ledovja beteg, koi veliku seju chini. *Diabetes, is.*

Ledovjá zasganye. *Renum inflammatio, accensio.*

Ledovjé. *Ren, is.* 2. ledovje krificzi. *Lumbus, bi.*

Ledovna ból, ali krificzev. *Nefritis, is.* v. *Beteg. n. 11.*

Ledovnicza. *idem.*

Koi ovu ból terpi. *Ischiaticus, Ischiadicus, l. Ischiade laborans,* velisze.

Ledvèn, na, no. *Glacialis, & le.* 2. ledven, zamer-

zamerzel. *Congelatus, gelidus, rigidus, durus præ frigore, Figure concretus, a, um.*
 Ledvenicza. *Fossa glacialis.*
 Ledvením. (D.) ledim, zmerzlyavam. *Glacio, as, conglacio, as, congelo, gelo, astringo frigore, in glaciem verto.*
 Ledvenímſze. (D.) ledimſze, zmerzavamſze. *Glacior, gelasco, obrigeo, obrigesco, frigore obstringor, l. coneresco, coeo, coagulo, nive, pruináque concreſco, in glaciem convertor.*
 Ledvèno. *Gelidè, rigidè.*
 Ledvenòſzt. *Rigor, oris.*
 Ledvènszem. *Rigeo, es, ere.*
 Lefánt. *Elefant, &c.*
 Legám. *Cubo, as, are. v. Lessim. 2. polegam. Cubito, as, are.*
 Legánye, Poleganye. *Cubatus, us, cubatio, accubatio, onis. 2. leganye vkup. Concubitus, us.*
 Legchèn, na, no. *Levis, is. 2. legehen oberten. Agilis, is, expeditus, a, um. v. Legek.*
 Legehnò, tiho. *Placidè, remissè. v. Lehko.*
 Legehnòſzt. *Levitas, tis. v. Lehkocha.*
 Lègèk, lehkek, (D.) laſzni, lak, ka, ko. *Facilis, levis, e. 2. Agilis, expeditus, a, um.*
 Legiſter. *Regiſtrum, ſtri, codex, liber, tabula, commentarius accepti, Codex rationum, Regiſtra, rum.*
 Legyèn. v. Medenicza. 2. v. Kotel.
 Lèh. v. Lengyel.
 Lèhkò. (D.) lalko, lagano. *Leviter, faciliter, facilè, nullo negotio, expeditè. it. levè, sine pondere.*
 Lehkócha, lehkota. (D.) laſznoſzt, laſznochya. *Facilitas, levitas, tis.*
 Lehkóta. *idem. 2. Levamen, nis. 3. lehkota odpuſchenye ſztrún, vuſa. Laxitas, tis.*
 Lehkotím, pomafem. (D.) ugledam. *Sublevo, as, are.*
 Lekmèſztu. *Illico, ſtatim. v. Taki.*
 Lektika (*vulgò*) na kojefze Goſzpoda noſze. *Cumba, a. lectica, a. vehiculum cameratum geſtatorium, acerva, lectica coperta.*

Lelèk v. Stròk.
 Lelekam. v. Narekujem.
 Lemès, lemifche, Ralnik. *Vomer, & vomis, eris. 2. drevo na kojem je to ſelezo naſzajeno. Dentale is. 3. Pervo pak ſelezo orno, culter præciſorius aratri, veliſze.*
 Lemón drevo. *Malus maſſilica. 2. lemonsza. Malum maſſilicum, limonium, l. citreum.*
 Lén, na, no. *Piger, gra, grum. v. Lenyak.*
 Lengyèl, leh, Polyak. *Polonus, ni, Sarmata, a.*
 Lengyelſzka zemlya. *Polonia, Sarmatia, &c.*
 Lengyelſzki, ha, ko. *Polonicus, Sarmaticus, a, um. 2. lengyelſzki. Polonicè, Sarmaticè.*
 Lenímſze. (D.) Uzlenivamſze, lotrimſze. *Pigresco, is, pigrito, as.*
 Leno. Tromo, lotro, *pigritanter, ignaviter, per inſidiam, pigerè, deſidiosè, lentè, & ſegniter, languidè, cunctanter, morosè, oſcitanter.*
 Lenòſzt. (D.) Lotrina, lotroſztvo, lenobia, tromoſzt. *Pigrilia, a, pigrities, ei, pigritas, pigrigudo, deſidia, a, ſegnitia, a, ſgnities, ſegnitas, inertia, negligentia, ignavia, a, languor, tarditas ad bene operandum. 2. lenoſzt duhovna. Acedia, a.*
 Lenyák. (D.) Tròm, lotar, lin, dängubitel. *Piger, ignarus, iners, deſes, reſes, ſegnis, ad eurotum ſedens, ſegnipes, deſidiosus, otio, deſidiáque languens, frugi-perda.*
 Lép, pa, po, kipen, ſzpodoben, dichen. (D.) Krafzan, krafzni, priſztojän, priſzta, ulyudan, uzorit. *Pulcher, a, um, bellus, formoſus, elegans, decorus, ſpecioſus, venuſtus.*
 Lepèhen. (D.) lipahan. *Bellulus, pulcherulus, formoſulus, li, venuſtulus, li.*
 Lèpek. (D.) Imela, omela. *Viſcus, & viſcum, ci.*
 Lèpen drevo. v. Jablàn.
 Lepím. *Linio, viſco inficio. 2. v. kelim.*
 Lepír. v. Metuly.
 Lèplyen, na, no. *Viſcoſus, a, um. 2. v. Kelyen.*

- Lépo.** *Pulchrè, decorè, venustè, bellè, scitè, Eleganter, pulchrè, pereleganter, graphicè, speciosè, polite.*
- Lëpo chinim.** *Venusto, orno, as, are.*
- Léposzt.** v. *Inferiùs.*
- Lepòta.** (D.) *leposzt, krasznoszt, ulyüdnoszt, prisztaloszt. Pulchritudo, venustas, decor, speciositas, formositas, tis, elegantia, a, pulchritas, columen, decus, ornamentum.*
- Lepràv.** (D.) *Dàr. Saltem, Tantumodo, tantùm, duntaxat, dummodo, At certè, ac saltem, saltem, ad minùs.*
- Lefák,** *koi vnogo polega. Desidiosus, ut plurimùm jacens. v. Lenyak.*
Kâ lese z-drugem neozakonyena. v. Hotnicza.
- Lesànye.** *Cubatio, accubatio, onis, accubitus, cubitus, ùs. 2. lesanye terbuscze, Cubitus pronus. 3. lesanye bokcze, Cubitus in latera. 4. lesanye, plehcze, (D.) na uzna. Cubitus supinus. 5. lesanye dugo. Cubitus diuturnus.*
- Leschërba.** *Lucerna, a, lychnus. 2. lescherba zemlyena. Lucerna fìctilis, sic stannoferrèa, stannea, &c.*
- Lescherbicza.** *Lucernula, a.*
- Lèsem.** *Decumbo, is, ere. 2. lessem pod bremenom. Succumbo, is, ere. 3. lessem vkùp. Concumbo. 4. lessem na zopet. Recumbo, iterum decumbo, l. decubo, denuo me ad quiescendum compono.*
- Lésëm.** *Fætum procreo, fætum edo. v. Partio.*
- Lésëmfsze.** (*propriè convenit animalibus.*)
Nascor, eris.
- Lesím.** *Cubo, jaceo, decumbo, decubo, 2. lesím na zemlye. Cubo in terra, procumbo, jaceo humi. 3. lesím pri nogah. Jaceo ad pedes. 4. lesím blizu. Adjaceo, accubo. 5. lesím tërbuscze. (D.) nichicze. Jaceo pronus. 6. lesím bokcze, cubo, jaceo in latera. 7. lesím plehcze, obrachamsze proti nebu, cubo, jaceo supinus. 8. lesím okolu, circumjaceo. 9. lesím vu szrede, interjaceo. 10. lesím zvrhu, supercubo.*

- II. lesím pod, subjaceo.**
- Lésnyak.** *Avellana, a, nux pontica, nux prænestina, nux abellina, nux corylli. 2. lesnyak pitomi cherleni. Lepotecoryon, coëta nux, nigra nux, nux metarana, coral-liana.*
- Lész,** *t. j. drevo iz kojegafze ima kay napraviti. Materia lignea, lignorum apparatus. 2. lesz mertvechki. Sandapila, turnba. v. Truga.*
- Lésza.** *Crates, l. cratis, is viminea.*
- Lészka drevo.** *Corylus, li, prænestina, a. koren leszke. Vulgago, baccar, ris.*
- Lészkov,** *va, vo. Colurius, a, um.*
- Lészketam.** *Rutilo, mico, as, are, Rutilū facio.*
- Lészketamsze,** *leszkamsze, (D.) sziamamsze. Mico, as, fulgeo, rutilesco, consulgeo, effulgeo, resulgeo, fulgeo, & resplendo, splendorem emitto.*
- Lészketánye.** *Rutilatio, onis.*
- Lésztor.** v. *Lisztor.*
- Letà deli.** *Anni partes, Tempora annalia.*
- Letànè,** *molbe. Supplicationes, um, Litanìa, arum.*
- Letànye.** *Volatus, ùs, volatio, onis. 2. odletanye, Revolatus, ùs. 3. obletanye, Circumvolatus, ùs. 4. doletanye, Advolatus, ùs.*
- Letèch.** *Volando.*
- Letechi,** *cha, che. Volans, tis, volatilis, e. 2. letechi vizoko, Alti-volus, a, um.*
- Leténye.** v. *Letanye.*
- Letím.** *Volo, as, are. 2. letím gusche, Volito, a, are*
- Letina.** *Fruëtus, & proventus æstivus. letine prirod, obilnoszt, proventuum, fructuum ubertas, letine pomenkanye, podrasenye, fructuum l. annonæ caritas,*
- Letínszki,** *ka, ko. Annonarius, a, um.*
- Létni,** *na, no. (D.) Godischni, na, no. Æstivus, a, um. 2. letni, Annalis, le, annarius, annuus, a, um, kakti. Letna zapoved, Annalis lex, vreme letno, Tempus annale, quod sol circuitu suo finit. 3. sitek letni, Fruges æstiva. 4. vszako letni, na, no, Anniversarius, annuus, a, um, 5. let-*

5. letno ponavyanye preminutja. *Anniversarium, ij.*
 Létnicza, dën obhodni. *Anniversarius dies, Anniversarium, ij.*
 Lèto. *Æstas, tis.* 2. leto mlado. *Annus incipiens, Novus annus, Calendæ Januariæ.*
 3. leto dän, jedno godische, godina dána. *Annus, ni.* Pol leta, *Semiañus, ni.*
 4. leto y pol, *Sesquiañus, ni.* 5. od leta do leta, *in annos singulos, ex anno in annum.* 6. dve lete, *Biennium, ij.* 7. tri leta, *Triennium, ij.* 8. tri czëla lëta, *Trieteris plena.* 9. chetiri leta, *Quadriennium, ij.* 10. pet lët, *Quinquennium, ij.* 11. szeszt lët, *Sexennium, ij.* 12. szedem let, *Septennium.* devet, *Novennium,* deszet, *Decennium, ij.* 13. szto lët. *Saculum, li.* 14. perveh szto let, *Saculum primum, sic secundum, tertium, &c.* 15. pred vnogemi leti, *multis ab hinc annis.* 16. na leto, k-letu. (D.) zahodno godische, *In proximum annum.* 17. leto presztupno, *Annus intercalaris.* v. Bis sextus. 18. Szveto leto, *Annus secularis, annus jubilai.* 19. meszechno leto, t. j. iz 12. meszcz, *Annus lunaris.* 20. szuncheno leto, obhod szuncza 12. meszcz, *Annus solaris.* 12. vnogeh let, verszten, vremenit, pùn let, *Annus, a, um.* 22. na konczu leta, *Exacto anno, ad finem anni, completo, terminato anno, anno exeunte.* 23. vszako drugo leto, *Alternis annis.* 24. dalyeleta, *Ultra anni spatium, ultra annum spatium.* 25. leto lanyszko, *Anno praterito, l. elapso.* 26. leto doyduche, *Anno ineunte, futuro, l. accedente anno.* 27. leto lagodno, *Annus temperatus.* 28. leto nezdavo, *Annus insalubris.* 29. leta mudra, razborna, y szpametna, *Sapientia anni.* 30. sztara leta, *Anni senescentes, presztara, visse redna leta, nni acheruntici.* 31. dechinszka leta, *Anni pueriles.* 32. leto dobro, y obilno, *Annus uberrimus, & quæstuosissimus.* 33. leto kusno, *Annus pestifer, pestilens, annus funestus.*

Lètva. *Latta, a, Tigillus, & Tigillum, li.*
 Letúchi, cha, che. *Volatilis, le.*
 Letvéni chavel. *Clavus tigillaris.*
 Lètvim. *Lattas affigo, appono, tigillo, as.*
 Lévv, va, vo. *Lævus, & levus, a, um, sinister, a, um.* Dicimus etiam in comp. *Sinistrior, & sinistrius. ut ad partem sinisteriorem, uti & dexteriorem, & cornu sinisterius.* (Antiqui.) *Sinistrinum.* Na levo, na levu sztran, k-levoy sztrane, *Sinistrorsum, la-vorsum, ad laevam partem.*
 Léva ruka. *Sinistra. l. lava manu.*
 Lëvak, levorùk. *Scævus, vi, & sceva, a, lævus, sinister, i.* 2. v. Levèk.
 Levèk. *Haustrorium, ij.* v. Hauritorium.
 Levànt. v. Veter. n. 5. y zdolec. z.
 Lévo. *Sinistrè, adversè.*
 Leuhart. *Panthera, a.*
 Lézem, plazim tërbuscze. *Serpo, is, ere.* 2. lezem gore. *Serpendo ascendo, scando, Inscendo.*
 L, ante I.
 Libìv, va, vo. *Pulposus, a, um.* v. Meszo. n. 6.
 Libricza. *Libra unciarum 12.* v. Funt.
 Liburnia zemlya, Primorje. *Liburnia, a.* Diçta etiam *Croatia.* 2. Iz liburnia. *Liburnus, a, um, Liburni orum.*
 Líchen, na, no. *Linitus, incrustatus, a, um.* 2. v. Urachen.
 Lichje. *Sunt libri ex arboribus detracti, quibus ligantur vites. Libri tiliacei, (at propriè Tilia, a, zovesze.) Vincula tilia.*
 Líchim. *Incrusto, as, are, lino, illinio, is, ire.* v. Flastram, y masem. 2. v. Urachim.
 Lichlìt, ta, to. v. Vrachlyiv, y ofztala.
 Liczè, sztran obraza. *Gena, mala, a.* 2. licze. v. Obraz. 3. licze knyige, plah-ticza. *Pagina, pagella, a.* 4. licze narugano. *Facies rugosa.* 5. licze imenujesze vszake sztvary gornya sztran. Kakti: *Facies terra, maris. i. e. superficies.* Skorup, nekoj skralyup.
 Liczem k-liczu. *Facie ad faciem.*
 Liczimir, &c. v. Hypocrita.
 Liczimirimize, milolafem. v. Prilizavam-

vamfze.
 Liczimirnofzt. *Blanditus, ūs, Affentatio.* v. Hypocrifis.
 Ligàn riba morfzka. v. Kalomar.
 Lih, ne tak, ne jednak. *Impar, difpar, riu.*
 Liha, gliha. *Lyra, æ, porca, manipulus.* v. Szlog.
 Lihvã. v. Ufura.
 Lík, likaria, &c. v. Urachtvo, y ofztala.
 Lilenye. v. Olilenye.
 Lilia. (D.) Lilian, lily, lír. *Lilium, ij, rofa junonis, l. junonia.* 2. lilia cherlyena. *Crinon, cynorrohodon, lilium rubrum, l. purpureum.* 3. lilia futa. *Lilium croceũ, Iris, dis, Iris aquatica.* v. Acorum. 5. lilia modra. *Lilium caruleum, Radix illyrica.* 6. lilia divja. *Hemerocallis, is, lilium filvestre, lilium marinum.* v. Antichantharos. 7. lilie fztebelcze. *Crinonia, æ, liliarium, ij, frutex lilij.* 8. vu czvetu lilie oni futi falatczy. *Anthera, æ, anthera, arum.* 9. lilifche. *Liletum, ti.*
 Lilímſze. v. Verno.
 Limóni. v. lemon.
 Limosina. v. Almuſtvo.
 Linèa, linya. [D. Redka.] perom potezek, ali playbaſzom, Trák. *Linea, æ.*
 Lineál, linuval. *Lincale, is.*
 Lìn riba. *Tencha, Tinca, æ, Italicè potiùs, quam latinè, Merula lacustris, Fullo, onis.*
 2. lín. v. Lén, na, no.
 Lineicza, linyicza. [D. Rezak.] Potezek, Trachicz. *Lineola, æ.*
 Linòſzt. y ofztala. v. Lenofzt.
 Linùjem - vati. [D. Redkujem - vati.] potefem rez, Trachicz. *Lineo, as, are, duco lineam.*
 Líp. y ofztala. v. Lenofzt.
 Lìpa, l. lippa drevo. *Tilia, æ, phyllira, phyllira, æ.* v. Philura.
 Lipofzlovàcz. *Rbetor, Orator, oris.*
 Lipofzlòvka. v. Rhetorica.
 Lipov, va, vo. *Tiliaceus, a, um.*
 Lir. v. Lilia.
 Lisèm - zati. *Lingo, is, ere, aliquid lingua molliter delibo, l. tango. lambo, delingo.*

2. lifem zdele. *Catillo, as.* 3. pred obliſujem, *pralambo.*
 Lifnyak. v. Lefnyak.
 Liſſay. *Serpigo, nis, impetigo, vitiligo, nis, lichben, l. lichene, & lichenes, is, petigo.* 2. liſſày na obrazu. *Mentagra, æ.*
 Liſz. v. Lefz.
 Lizjàcz trava. *Confiligo, nis*
 Liſzjàk, liſzècz. *Vulpes maf.*
 Liſzafzt, ta, to. *Habens ſignum in fronte, in fronte ſignatus, a, um.*
 Liſzichèn, na, no, liſzichyi, ja, je. *Vulpinus, a, um.*
 Liſzichìcza. *Vulpecula, a.*
 Liſzichìm. *Vulpinor, aris.*
 Liſzichìmfze. v. Prilizavamfze.
 Liſzìcza, liſzka. *Vulpes, is.* 2. liſzìcza velika. *Vulpio, onis. Metaph. Segav, himben chlovek. Homo vafer.*
 Liſzicze ſelezne, kèſze na ruke kriuczem devaju. *Manica, boja, rum, manella, rù.*
 Liſzkechem. v. Lefzketam. y ofztala.
 Liſzt dreva. *Frons, dis.* dreva, y trave *Folium, ij.* 2. liſzt ſpichafzt. *Folium pinnatum, elevatum.* 3. liſzt debel. *Folium carnoſum.*
 2 | Liſzt dreva, terſza, na krajech zarezan. *Folium crenatum, & folia crenata, folium pennatum, folium incifuris diviſum.*
 3 | terſzov: [D.] od loze. *Folium onerarium, pampinus, ni, folium vitis.*
 4 | debel. *Folium carnoſum, pingue.*
 5 | zlata, ali ſzrebra. *Braçtea, æ.*
 6 | mali zlata. *Braçteola, æ.*
 7 | Liſzt knyifni. *Pagina, æ, folium, ij.*
 8 | papera. *Philura, l. philyra, æ, arcus, folium. phylura, & phyllira, æ.*
 9 | koifze drugomu piſſe. (D.) Knyiga, Poſzlanicza. *Littera, æ, l. littera, rum, Epiftola, æ, Epiftolium.*
 10 | friſèk, ſzkorni. *Littera recens, littera recentiffima, proxima.*
 11 | ſztàr. *Littera veteres, antiqua, vetuſta.*
 12 | na obadva kraja piſzan. *Epiftograpbus, phi.*

13. v-fzerditoszti piszan. (D.) O gnenite knige. *Littera stomachosa, ardentis, biliosa.*
14. pùn grosnyih. *Littera minaces, acerba, dentata, satis aculeata.*
15. mërzel. *Littera languida, littera somnum afferentes.*
16. lyublyen. (D.) Kniga mila. *Littera plena humanitatis officio, Epistola humanitatis salæ sparsa, & insignis amoris notis, littera suaves, amabiles, referta omni officio, & suavitate, littera multi officij, & præclara amoris terininis.*
17. prælyublyen. (D.) Kniga premlyubezliiva. *Littera summa benevolentia.*
18. prazen, y tëlch. (D.) Kniga zalüdna. *Littera inmanis, littera vacua.*
19. dÛg, y vnogorechni. *Littera verbosa, & intempeſtiva, Epistola loquax, littera longa, & uberrima.*
20. pun novin. (D.) Kniga glasznofzna. *Littera plena rerum novarum, plena novalibus, aut onusta.*
21. falsly v, podversen, podmeknyen. (D.) Kniga prichinyena. *Littera assimulata, falsa.*
22. szvedochni. [D.] liszti od poszluha. *Littera fidei concialitrix.*
23. preporuchni, *Littera commendatiua.*
24. otajen, muchech, szlep liszt, koifze tak pisse, dasze piszmo nevidi. *Littera furtiva.*
25. naglo piszan. (D.) Kniga prechno piszana. *Littera festinationis plena, raptim, peremptoriè, citissimè scripta, Epistola tumultuaria.*
26. prednyi, negdasni. *Littera superiores.*
27. pomno szlositi. *Lucubrare epistolam, l. elucubrare, litteras officere,*

- conficere, & exarare, epistolam formare.*
28. zgibati, y szpraviti. *Complicare epistolam.*
29. odpreti. *Litteras aperire, solvere, resignare.*
30. nadpiszati. *Inscribere epistolam, indorsare litteras.*
31. podpiszati. *Subscribere epistolam.*
32. zapechatiti. *Epistolam obſignare.*
33. razpechatiti. *Epistolam resignare.*
34. përvy, y drugi, Una, & altera epistola.
35. prevzet vsztavlyen. *Littera intercepta.*
36. poginul. *Interijt epistola.*
37. lasztovikum rukum piszan onoga, koiga possilya. *Holographa littera. v. Autographum.*
- Sequuntur variae appellationes literarum in jure Hungarico.*
38. zavezni lasztovikum rukum za kakov dug napiszan, ali podpiszan. *Syngrapha, & syngraphum, l. syngraphus, phi, reversale, is, littera reversionalis. v. Antapocha, & Czedula. n. 4.*
39. koi szvedochi, daje dÛgplachen, ali zalog povernyen. *Littera expeditoria, littera quietantiales, quietantia, apocha.*
40. na prikazano dimanye, ali chaszta. *Donationales, l. littera donationalis.*
41. potvergyenya vu imanyu. *littera statutoria, l. statutorio, &.*
42. Papinszki ali Czeszarov odpert y zapechatchen, z-kakovum jakosztjum. (D.) Papina pechatnica. *Diploma Apostolicum, Bulla, &.*
43. po kojem na zad dobivamo imanye. *Littera recuperatoria, littera recaptivatoria, quibus bona vendicamus, & recuperamus. Tales sunt etiam reaprensoria, redintegrativa.*
44. po

44. po kojemze doba szvedokov vidi, y pregleda. *Littera revisionales, littera testes etatis.*
45. vu kojemze odluka zaderfava. *Littera adjudicatoria, l. littera judicatoria.*
46. prepiszan. *Littera transumpta, l. transcripta.*
47. krivi. *Littera nequitiosa, simulata.*
48. koifze od Kaptoloma oblasztinoga, ali szudczev izpissuje, kak fze duguvanye ima. *Littera re-latoria.*
49. vu kojemsze zapoveda, dasze priszega prime. *Littera compulsoria.*
50. vu kojemsze zapoveda, dasze lizti van dadu. *Littera requisitoria. v. Diploma n. 1.*
51. razpitanya med musem, y senum. v. *Libellus. n. 2.*
52. od poglavnika po krivom napu chenyu izprossen. *Littera subreptitia.*
53. machkam, prebadam, sztrufem, ali kay vu nyem z-brissujem. *Cancello, as, are,*
- Lizta glavnoga par, ili izpisszanye. *Apographum, phi, exemplum, l. Copia litterarum originalium.*
- Liztányék. *Sura, a. gastrocnemium, ij.*
- Liztár, koi noszi lizte. *Tabellio, onis, tabellarius, ij, grammatophorus, ri.*
- Liztaszt, ta, to. *Frondosus, a, um, foliosus, a, um.*
- Liztje zeleno, ili szvetechno zelenye. *Folia festu. 2. Liztje, kô iz dreva opada. Folia caduca, arida, quisquilia, arum. 3. Liztje pus cham, exeo in folia.*
- Liztimsze, zelenimsze. *FronDESCO, frondeo, ut: frondet arbor, liztisze drevo.*
- Liztobèr. *FronDATOR, oris.*
- Liztonos, (D.) Liztonosza, vlák. v. Liztar.
- Liztopad meszcz. *October, bris.*
- Liztor, konchema, barem. *Saltem,*

Lizt

- tantum, tantummodò, dummodo,*
- Liztoroden, a, o. *FronDIFER, a, m.*
- Liztovàt, ta, to. v. Liztorodèn.
- Liztva. v. Loytra.
- Lít. v. Szòk.
- Litera. (D.) szlovo. *litera, a. 2. litera. szlovo vekse. Littera maiuscula, v. Szlovo.*
- Litere abeczedarszke. (D.) Bukvicze. *Littera abecedaria.*
- Litericze, (D.) szlovicze, szlova mala. *Littera minuta, l. parva, littera minuscula.*
- Litra, litricza, pri Dalmat. 12. unczih. *Libra, a. Dve libre, Bilibra, &c. 2.*
- Litra cheterti del mere. Kakti apud Slav. cheterti del okke. *quadrans, tis.*
- Lív. v. Lev.
- Livàda. *Pratum, ti. v. Szinokossa.*
- Livak. v. Levek.
- Líp. v. Kelje.
- Lizanye. *Linctus, us. 2. lizanye zdel. Catillatio, onis.*
- Lizavècz zdel. *Catillo, Catilio, onis, Liguritor, oris.*
- Lizèm. v. Lezem.
- Lizka morszka pticza, kovachicz, szmerak, pondurak. *Fulica, a, Fulix, Laurus, mergus, i.*
- Lizo zdèl. v. Lizavec.
- L, ante O.
- Lobòda - drach, ili lobuda. *Atriplex hortensis, Atriplexum, xi. 2. Loboda divja. Atriplexum sylvestre, atriplex sylvestris.*
- Lochèm - kati, Lambo, allambo, is, lingua leviter tango, bibo instar canis.
- Lochíka. v. Salata.
- Lodìng, lodingi. (D.) Kehar, (Scl.) Fissale. *Theca pulveraria sclopetariorum.*
- Lodricza vinszka. *Cadus, di. œnophorum, ri. 2. lodricza vodena. Hydria, a.*
- Loja pùn. *Savosus, a, um.*
- Lojèn, na, no. *Sevaceus, sevosus, sebosus, & sebaceus, a, um. & hæc differunt tali modo: sevosus enim dicitur de illis rebus, quæ non sūt ex sevo, sed instar sevi sunt unctuosæ. sebaceus verò de illis, quæ sunt*

L O

- sunt ex ipso sevo, unde *seveus, a, um.*
 Lojenicza. *Sebacea, sevea candela.*
 Loim, z-lojem zachinyam, masem &c. *sevo, & sebo, as, are.* 2. loim sztene, szveche napravlyam. *idem.* 3. Loim prilizavam sze. v. Adulo.
 Lokárda. *Scombrus, bri.*
 Løkva, kál. *Lacuna, lama, a, palus, dis stagnum, gni. & potissimum ea lacuna stagnum dicitur, quam flumen littus suum pratergressum efficit. unde Lokvu nachinyam. Stagno, as. v. Bereg.*
 Lokvè benetachke. *Gallita palus, gallicus sinus, septem maria.*
 Lokáy szluga, kî za goszponom hodi. *Acoluthus, ti, servus, l. famulus à pedibus, cursor, oris.*
 Lokòt. (Scl.) Chivit. *Sera pensilis.*
 Lokotècz. *serula pensilis.*
 Lomáchem. *Præcipitanter, impetuosè vado, curro, discuro.*
 Lomatànye. *Cursus præceps, impetuosus.*
 Lombárda, velika boyna puska. Veliki Tòp. *Tormentum bellicum.*
 Lombardàr. Puskar. *Librator, ejaculator tormentorum, &c. v. Patantias.*
 Lombárdam grád, varafs. *Quatior arcem, urbem, civitatem tormentis, tormenta explodo.*
 Lombardia zemlya ú latinshkoy dèrsave. *Gallia cis-alpina, Insubria, a. Iz Lombardie. Insubris, bre.*
 Lomim, kerham. v. Lamlyem.
 Lomimsze. *Frangor, eris, frango, frangesco, is.*
 Lomlènye. v. lamanye.
 Lomovit put, ili szteza. *Aspera, & horrida via, iter deterrimum, & importunum, difficile, & durum.*
 Lonchár. (D. it.) grinchyar. *Figulus, li, fíctor, figulator, ris. figularius, fíctilarius, plasticator, plastes.*
 Lonchária. *Figlina, a, ars figularis, l. figlina. figulina, a.*
 Lonchárnicza. *Figulina, a.*

L O

203

- Lonchárszki, ka, ko. *Figularis & re. figlinus, figulinus, a, m.*
 Lonchársztvo. *Figlinum, ni, figulinum, opus, opus figuli.*
 Lonchíček, lonchich. *ollula, a. ollicula, ornula, vascellus.*
 Lonècz. (D. it.) Prinacz. *olla, a, chytra, chytron, chutron, chutra testa, camella.* 2. lonecz zemlyeni. *olla fíctilis.* 3. Lonecz z-kotlovine, *olla caprea, aenea, coculum, cacabus, cucuma, a.* 4. Lonecz z-nogami, *cacachytropus, odis, chytropoda,* tak zove-sze kozicza, trimfuz, &c. v. Tripus. 5. Lonecz, koi od maloga ognya frisko zakipi. *Anthepsa, l. authepsa, a.*
 Kay k-lonczu szliffa. *ollaris, re. ollarius, a, m.*
 Lopàta. *Pala, a.* 2. lopata kuhinszka selezna, kúmsze ogeny grabi, *Batillus, l. Batillum, li.* 3. lopata pechna krusna, *Infurnibulum, li. Pala, a.* 4. lopata veatna, *Ventilabrum, bri.* 5. lopata vertna, ali za grabanye, *Batulum, li.*
 Lopatichicza. *Spotomela, a.*
 Lopaticza. *Petaso, onis, Spathula, perna, a. (vocatur communiter.) v. Scapilium. n. 2.* 2. lopaticze one dve koszti od vrata do plech v. chloveku, *Omoplata, rum, scapula, l. pala aperta, lati humeri, ossa humeraria. v. Pleche.*
 Lopís, kotel iz zemlye. *Lebes terreus, cucuma fíctilis, Cacabus, bi.*
 Lopúh. *Lappago, nis.* 2. lopuh volovszki, *Bulopathum, thi. v. Boaria.* 3. lopuh konyshki, *Farfara, a, farfugium, ij, tus-silago, nis.* 4. v. Lapa, y Boaria.
 Lopusczé bijem. *Lato glado cado.*
 Lorber. v. Lovarika.
 Lôs. v. Mleden. 2. v. Zlocheszt.
 Loshnicza. v. Komora.
 Lótam, varrim. *Maltho, ferrumino, consolido, as.*
 Lotër. (D.) Preljubodelnik, Hotim. *mæchus, chi, fornicator, oris.* 2. Loter luczke sene, *Adulter, eris.* 3. loter z-ro-diczum, *incestuosus, i.*

- Lòtren, na, no. *Lascivus, a, m.*
 Lotreno. *lascivè, luxuriosè, libidinosè, incestè, incontinenter, intemperanter.*
 Lotria. *Fornicatio, onis.* v. Praznoszt. 2. lotria zakonszkum senum. *Adulterium, ij.* 3. lotria z - rodóm, *incestus, ùs.* 4. lotria z - redovnem chlovekom, ali senum, *fornicatio sacrilega, sacrilegium, ij.*
 Lotrimsze. v. Lenimsze.
 Lotrina. v. Lenoszt.
 Lotrújem - vati. [D.] Hotimim, prilyubivam. *Fornicor, aris. Adultero, as. Adulteror, aris. adulterium committo, cubile alterius inoo, corrumpto, violo. mæchor, aris.*
 Lov, lovina, lovlenye, lovitva. *Venatio, onis. venatus, ùs. captura, a.* 2. lov ptichji, *Aucupatio, onis. aucupium, ij.* 3. lov ribji. *Piscatio, onis. piscatura, a.*
 Lovarichna koruna, lovorni venecz. *Laurea, laureola, a.* 2. navuchitelszka, *laurea magistralis.* 3. viteskoga oblada danya, *laurea triumphalis.* 4. pefznichka, ili glaszoviteh pete skole diakov, *Appollinaris Laurea.*
 Lovarichni, na, no. *Laureus, a, m.*
 Lovarika [D. it. lovorika, lovor,] *Pafsim Croata moderni dicunt lorber, Laurus, ri.* 2. lovarika, kralyevszka. (D.) lovor czarev. *laurus regia.*
 Lovarikum korunyen. *Laureatus, a, m.*
 Lovarische. *Lauretum, ti.*
 Lovasz. *Agazo, equiso, onis, equarius, ij.* 2. lovasz mester, *Hippocomus, mi. stabuli præfectus.* nayveksi lovasz mester, *archi - hippocomus.*
 Lovecz. *Captor, oris.* 2. lovecz zvorinszki. *Venator, oris. ferarum infecutor.* 3. ptichji. *auceps, pis.* 4. ribji. *piscator, oris.*
 Lovim. (Scl.) fatam, l. hvatam. *Capio, is, ere. venor, feras indago, insequor, feris insidior, aucupor, aucupo, piscor, aris.*
 Lovina. v. Lov.
 Lóvna voda. *Piscosa aqua.*
 Lovrat riba. v. Ovrat.
 Lovrencz. (D.) Loure, Lourenacz. *Laurentius, ij.*

- Lourét. (D.) loret. *Lauretum, ti.*
 Louretánfszki, ka, ko. *Lauretanus, a, ne.* ù Loureta hificza B. D. Marie. *domus Lauretana.*
 Lóy. *Sevum, vi, sebum, bi, & Sepum, pi. unde dicimus: candelas sevare, l. separe. i. e. facere.*
 Lóytra. (D.) Lisztva. (Tur. Scl.) merdivene. *Scala, a, & scala, rum, climax, cis.* 2. loytra pomichna, *scala gestatoria.* 3. loytra stalna, za kujufze polase kerma, *Falifca, a.* 4. na kojehsze muche zlochinczi, *Gemonia, rum.*
 Lòza. *Sylva, a.* 2. loza guszta za passu. *saltus, ùs.* 3. loza za kolje, *sylva palifera.* 4. loza mladicza, *palmes, tis.* 5. lóza terfz, *vitis, is.* v. Kolofzek.
 Lozicza. *Sylvula, a.*
 Lozje. v. Rosje.
 Loznicza. v. Vinika.
 L, ante, U.
 Lubànya. *Cranium, ij, calva, calvaria, a. os capitis humani.*
 Luben morszka riba, vuk iz tevera reke. *Lupus, pi, spigola, catillo.*
 Lubenicza, dinya vodenyacha. *Anguria, a.* v. Gerchka.
 Lublyana varas ù kranyfszke zemzlje. *Labacum, ci. Naupontus, l. Neupontus.*
 Lúch, poszvet drevena. *Teda, l. Tada, s.* v. Baklya. 2. luchí noszcz v - nochi zasgane, *Daduchus, chi.*
 Lúchecz od guszlih. *Plectrum, tri.*
 Luchènye. *Sejunctio, secretio, separatio, segregatio.*
 Luchérnya. *Lucerna, a.* v. Lescherba.
 Lúchim. *Sejungo, separo, secerno, segrego, dijugo, disjugo, dispesco, sequestro, discludo, disparo, sejugo.* v. Razluchujem.
 Lúczén. *Funetum, ti. arcus vitis, l. vitium, vitis compluviata.*
 Lúczki, a, o. *Alienus, a, m.* v. Sztranszki. *luczko poszvoiti, abalienigenare.*
 Lúd, da, do. *Fatuus, demens, mente captus, ignavus, stolidus, stupidus, bardus, imprudens, ineptus, inconsideratus, delirus,*

rus, insipidus, insanus, vesanus, socors, vecors. luda sena, stulta mulier.

Ludják. v. Norcz.

Ludim. *Dementia, is, ire. deliro, insanio, desipio, demento. v. Manenujem.*

Lúdo. nepremislyeno. *Temerè. v. Norzki. 2. ineptè, imprudenter, per imprudentiam, insulsè, inconsideratè, stolidè, stupidè.*

Lúdo govornik. *Stultiloquus, a, m.*

Lúdo govorénye. *Stultiloquentia, a.*

Ludo mórëcz. *Homicida, a.*

Ludomórsztvo. *Homicidium, lj.*

Lúdoszt. *Dementia, insania, stultitia, desipientia, insipientia, vesania, a. fatuitas, stoliditas, tis.*

Ludoványe. *Ineptia, a.*

Lúg. *Lixivium, ij. lixivia, a, caustica spuma, batava spuma. 2. lúg loza. lucus, ci. saltus, ùs. nemus, oris. foresta, a, forestum, sti. goszpon luga, dominus foresti, procynegus, gi. 3. sylva. & dicitur de sylva grandiore campestri. 4. v. Pepel.*

Lugár. *Saltuarius, forestarius, forestus, i. v. Fosnar.*

Lúk. *Arcus, ùs. 2. luk napet, arcus intentus, l. intensus. 3. luk oszlablyen, arcus remissus. 4. luk nebeszki. v. Iris. 5. luk dichni, nachie postenye napravlyen, Arcus triumphalis.*

Lùk. *Capa, rum. 2. luk cherlyenecz. (D.) czipula. capa rubra, & cape. indeclin. bulbus esculentus, squilla esculenta, pallacana, unio, marsica. 3. luk divji, bulbus agrestis. 4. luk kozjak, cape ascalonia. 5. luk beli. v. Cheseny. 6. luk pori, porrum, ri. 7. luk pori vinogradszki, ampeloprason. 8. luk peszji, elaphoscorodus, di. 9. luk lesnyachecz. Ascalonia, a.*

Lùka nazad, glavicze lukove. *Capina, a. 2. luka glavicza. (D.) kapuliza, Capula, a.*

Lúka. *Nemus, oris. sylva, l. vallis nemo rosa. v. Draga. 2. sinus maris.*

Lúkam. v. Nalukavamfze.

Lùkno. *Certa pensio Parocho, à Parochianis*

proveniens, sapo, onis. l. plur. sapones, num. obtinuit usus. 2. pro decima potissimum à Dalmatis accipitur, qua Eceles. obvenit

Lúknya. *Foramen, nis, forus, ri.*

Luknyicza. *Foramen angustum.*

Lukovschak *October, ris.*

Lunyek, klin, koi kolo chuva. *Paxillus, li, axis, is, custos rotae.*

Lúpam. *pulso, as. v. Bijem. lupiti schim ob kay, est allidere.*

Lupar riba morszka. v. Kopitnyak.

Lupes. v. Tat.

Lupèsich. *Furunculus, latrunculus, li.*

Lupesina, lufeschina. v. Tatbina.

Lupeski, kradom. *Furtim, furtivè.*

Lupeslyiv, va, vo. *Furax, cis.*

Lúpm. *Avello, l. depono putamen.*

Lupina. *Putamen, nis. testa, utpote ovi, nucis. 2. lupina orcha zelena. v. Orch. n. 6. 3. lupina puseva, Coclea, a. carina limacis. 4. v. Luzka.*

Lupinimsze. *Siliquor, siliquis incipio tegi.*

Lupnénye, lupnutje ob kay. *Allisio, is.*

Lúschim, *Piso, as. & piso, is.*

Luschina. v. Lufzka.

Lufní, na, no. dubravszki. *Saltuarius, sylvarius, forestarius, forestalis, forestus, a, m. lufni rachuni, rationes forestales. lufni ladavczy, foresti, orum.*

Lùtka. v. Pupa.

Luzka szochiva. *Folliculus, valvulus, li. integumentum granorum, leguminum, &c. Siliqua, a. 2. luzka sitka, pleva, Gluma, a. v. Gluma. & Utriculus. n. 2. & 3. 3. luzka ribja, squamma, a.*

L. ante Y.

Lyúba. *Amica, Dilecta, a. qua nemo charior. 2. Sponsa, a. amasia pudica.*

Lyubav, dobrohtenye, priazen (D. it.) lyuvezan. *Eros, Amor, oris, dilectio, affectio, onis. affectus, ùs. benevolentia, a. lyubav velika, studium ardens, ardor amoris. 2. lyubav bosja, charitas, tis. 3. lyubav izamoszvoyna, amor sui. philautia, a. 4. lyubav rodbinszka, charitas consangu-*

nea. 5. lyubav bratinszka, *amor fraternus, benevolentia fraterna*. 6. lyubav lalyiva, *amor simulatus*. 7. lyubav bludna, *cupido, nis*. 8. lyubav zamenita, *amor mutuus, charitas mutua*. 9. rob, szufeny lyubavi, *impotenti amore accensus*. 10. odgovarjati lyubavi, *respondere in amore*. 11. lyubav vsza premafse, *amor vincit omnia*. Prov. lyubav nezna ottayna muchati, *amor secreta prodit*. 12. lyubav proti detcze, *bonitas, quæ parentes facit*. prepuschajucha vno-go, *philostorgia, &*. 13. lyubav izkazati, *benefacere erga aliquem*. 14. lyubav dobrochinsztvo. *beneficium, ij. officium, ij.* 15.

Lyubav vchiniti. *Gratificor, aris, ari*. 16.

Lyubav ofztaviti. *Missū facere amorem*. 17.

Lyubav mudroszti. mudroznanye. *Philosophia, &* 18.

Lyubavi zavez. *Fœdus amoris*.

v-lyubavi koga derfati. *Amorem alicui conservare*. 15.

Lyubavszki sztechi. *Amorem sibi conciliare*.

Lyubavi izkazanye. *Affectio, onis*. lyubavi peszme. *Erotopagnion, erotopagnium, ij, carmen eroticum, poësis amatoria*. lyubavi bogh, *cupido, nis*. lyubavi boficzka, *Venus, eris*. lyubavi chini, poszli, *aphrodisia opera*. lyubavi borenje, *venenis colluctatio*. lyubavi kuffecz, *suavium, ij*. lyubavi zlamenye, *agape, charistia*. lyubavi zadavek, *arrabo amoris*. lyubavi sztrele, *sagittæ cupidineæ*, lyubavi napitek, *poculum amatorium, filtrum amoris*.

Lyubchecz trava k-lovorike szpodobna, v letu, y v-zime zelena, z-koje ven cze pletu. *Chamædaphne, vinca per vinca, clematis daphnoides*.

Lyubezan. v. Lyubitel.

Lyubezlyvi. v. Lyublyen, &c.

Lyubeznoszt. *amabilitas, tis*. Prov.

oditi od lyubeznoszt, ni mochi prez faloszt. *Ritt*.

Lyubicza czvetëk. *Viola, &*. v. Fiola.

Lyubim, dobro hochu. *Amo, as diligo, is, amore prosequor, caritate, amore complector, gesto in sinu, ardore emorior*.

Lyubim iz szercza, ili szercheno. *Diligo ex corde, amo unicè, ex animo, animitus, cordintimè amo, ardentissimè diligo*. 3.

Lyubim kruto. (D.) Vehoma lyubim. *Valdè, mirificè, magnoperè, admodum, eximiè, egregie, insigniter, multum, quàm maximè, vebementer, singulariter amo, amore nimio prosequor, fero in oculis, adamo, deamo, depereo alicujus amore, habeo aliquem in delitiis*. 4.

Lyubim nazopet lyubechega mene. *Reciprocè me amantem amo, redamo*. 5.

Lyubim temelito, ili sztalno. *Peramo, immarcescibili amore prosequor*. 6.

Lyubim zevszega szercza. *Toto pectore, toto corde diligo*.

Lyubitel. (D.) lyubovnik, lyubezan. *Philos, amator, dilector, oris, amasius, appetitor*.

Lyubitel kruto lepoga govorenja, *Philologus, gi*.

Lyubitel navuka. *Philomusus, si*.

Lyubitel dela, y tesachtva. *Philoponus, ni*.

Lyubitel nazkladnosztih teleznh. *Philosorachus, chi*.

Lyubitel mudroszti. *Philosophus, phi*.

Lyubitel isztine. *Cultor veritatis*.

Lyubitel mali. *Amatorculus, li*.

Lyubitelicza. *Amatrix, cultrix, cis*.

Lyubki. v. inferiüs.

Lyublyen, (D.) lyubezlyiv, mil, mile kervi. *Amabilis, le, suavis, jucundus, charus, gratus, petendus, dulcis, floridulus, amœnus, blandus, graciosus, charopus*. 2. lyublyene rechi chlovek, *affabilis, officiosus*.

Lyublyeno. (D.) lyubezlyivo, *amabiliter, amanter, suaviter, humaniter, studiosè, cupidè, benevolè, amicè*. 2. *amatoriè, ad bonam, & ad malam partem accipitur*.

Lyublyenoszt. (D.) lyubeznivoszt. *Amabili-*

vonium, l. *pavonaceum*. 2. mahalo
 senzko (D) Raffak. *Alabrum*, *bri*,
rhodibus, *bi*. 3. na mahalo preju na-
 vijam. *alabro fila impono*.
 Máham-hati. *Agito*, *as*, *moveo*, *es*, *vibro*,
as, *jacto*, *as*, *quatio*, *is*, *tracto*, *as*.
 Mahànye. *Agitatio*, *vibratio*, *tractatio*,
onis, *motus*, *ûs*.
 Mähnit, ta, to. vertoglav. *stultus*, *in-*
sanus, *delirus*, *fatuus*, *statu mentis di-*
motus, *mentis inops*, *dementatus*, *men-*
te captus, *amens*, *impetuosus*, *furia*,
furiosus, *a*, *m*. v. Beſzen.
 Mahnìtim. (D.) Bezakonim. *Desipio*,
insanio, *is*, *stultizo*, *deliro*, *demento*,
as, *dementio*, *is*, *dementor*, *à mente*
deseror, *deturbor*.
 Mahnìto. *Dementer*, *stultè*, *insipienter*, *fa-*
tuè, *insanè*, *inconsideratè*, *incautè*, *fu-*
reter, *furiosè*, *impetuosè*, *furialiter*.
 Mahnìtoğa chinim, zblugyujem. *De-*
mento, *as*.
 Mahnìtoſzt, pomama, vertoglavje. *De-*
mentia, *a*, *dementatio*, *onis*, *insania*,
amentia, *desipientia*, *vecordia*, *inconsi-*
derata actio, *stultitia*, *præcipitantia*, *in-*
consideratio, *deliratio*, *delirium*, *rabies*,
zi, *animi acerbitas cum rabie*, *furor*
(maximè cum de homine dicitur) &
antiquo more, *rabia*, *a*. v. Noria.
 Mahràma. v. Rubecz. marhamicza. v.
 Rubchecz. 2. v. Pecha.
 Mäjér, maroff. *Allodium*, *allodium*, &
alodium, *ij*, *pradium*, *ij*, *villa*.
 Mäjèrcza, *allodiatrix*, *cis*, *villica*, *a*.
 Mäjèrszki, ka, ko, maroffszki. *Allodia-*
lis, *prædialis*, *le*.
 Mäjèrsztvo, maroffsztvo. *Allodiatura*,
a, *prædialis œconomia*.
 Mäjür. v. Mäjér.
 Mäjürán. *Amaracus*, *ci*, *sampsucus*, *ci*.
 (D) sanſegh.
 Mäjüranzka voda. *Amaracina aqua*.
 Mäk. *Papaver*, *eris*. 2. mak domachi.
Papaver sativum, *somniferum*, *sopori-*
ferum. *Prov*. Vchinilſzeje kuliko ma-

kovo zerno, *humiliavit se cum maxi-*
ma demissione. 3. mak rogati, *papaver*
corniculatum. 4. mak divji, *papaver*
erraticum, *flavidum*, *silvestre*. *Gerani-*
um. *ij*, *rostrum ciconia*, l. *gruum*. 5.
 mak beli. *Sesamum*, *mi*. glavicze ma-
 kove. *papaverum capita*.
 Mákam, machem. *Intingo*, *is*, *cre*.
 Makarún. *Pastillus esculentus*.
 Makàze. v. Skarje.
 Maklicza. v. Obruchnyak.
 Maklyen darvo. *Acer montanum*. v. Ja-
 vor.
 Mäl, la, lo. (D.) malyahan. *Parvus*,
modicus, *pusillus*, *exiguus*, *minutus*,
paucus, *nanus*, *a m*. kruto mal. *Per-*
pusillus, *perparvulus*, *paululus*, *minu-*
tulus. 2. mal, ali jak. *Prov*. *Tydeus*
corpore, *at Hercules*.
 Málam. (D.) ſzlikujem. *Pingo*, *is*, *effingo*,
is, *effigiem exprimo*, *effigio*, *as*, *repræ-*
sentatione exprimo, *scribo*, *formam in-*
duco.
 Málan, na, no. (D.) ſzlikovan. *Pictus*,
a, *m*.
 Málar. (D.) ſzlikovacz. *Pictor*, *oris*, *ima-*
ginarius, *rij*. *Profzti malar*, *t. j.* *pri-*
profzteh duguvany. *Rhyparographus*,
phi.
 Malària. *Ars pingendi*, *graphicè*, *diagra-*
phicè, *pictoria*, *a*, l. *pictoria ars*.
 Malàrszki, ka, ko. *Pictorius*, *a*, *m*. ma-
 larſzkoga grunta poſztavlenye. *Picto-*
ria oblinitio: *Tabla malarſzka*, *assula*
pugillaris. malarſzke farbe, *pigmenta*,
orum. *Pervo nalosenye fàrb*, *primus*
coloris inductus, *illitus*. kamen malar-
 ſzki za ribanye fàrb, *abacus pictura*.
 Pernik, ili pero malarſzko, *penicil-*
lus, *li*. *Potezay pernika*, *penicilli du-*
ctus. pikanye, *punctura minutis pun-*
ctulis expressa. malarſzka meſtria. *gra-*
phiarium, *ij*.
 Malànye. (D.) ſzlikovanye. *Pictura*, *a*.
 2. malanye vodeno, *pictura aquaria*.
 3. malanye olyeno, *pictura olearis*.
 4. jedne

4. jedne farbe malanye, *monochroma*.
 5. sivoğa kipa pelda, kip na sivo izmalan, *simulacrum iconicum*. 6. v. malanom delu szencza, *piçtura lumina*, & *umbra*. 7. malanye tkano, *piçtura textilis*. 8. malanye iglum, *acupiçtura*.
 Malàfia. (D.) Mavafia. *Vinum malvaticum*. v. Malvafia.
 Malèhen, myczun. *Parvulus, pauculus, paucillus, modicus, modicellus, perparvus, pusillulus, pumilus, pumilio*. v. Droben.
 Malèhno, mayczùno. *Exiguc, parcè, minimum, modicum, paululum, pusillum, paucillum, modicè, tenuiter*. 2. *exiguùm angustum, brevè*.
 Mali traven. *Aprilis, is*.
 Málik. *Tentator, oris*. v. Vrag.
 Mào. *Parvum, modicum, exiguum, paucillum, pusillum*. v. Malchno. 2. malo da ne, za malo, *vix non, ferè, fermè, penè, propè, propemodum, parum abest quod*. 3. po malo, *paulatim*.
 Maloméšnyak. *September, bris, mamaçterion, septembres hora*.
 Mào pervlye. (D.) malo prie. *Paulò antè, non multò antè, modicum antè*. 2. malo potle. (D.) pozfle malo, *paulò pòst, mox, jam jam*. 3. malo vech, *paulò plùs, paulo ampliùs, plusculum, paulusculum*. 4. malo potle neg, *paulò postquam*. 5. malo po malo, *sensim, sensim, & sensim, paulatim*. 6. malo da ne, *paulum defuit quin, paululum abfuit quin, modicum defuit, quod non*. 7. malo falì, *parum abest, modicum deest*.
 Malócha. (D.) malina. *Exiguitas, parvitas, tis*.
 Malovreden, dna, dno. *Parvæ, l. exigua estimationis homo, nauci, l. exigui valoris homo, vix alicujus momenti, l. pretij homo. it. improbus, ineptus, pravus, vitiosus, perperus, malus, malignus, sinister, a, m.*
 Malovredno. *Malè, improbè, pravè, vitiosè, malignè, malitiosè, corruptè, perperè*. v. Nichemurno.

- Malovrednoszt. *improbitas, pravitas, perverfitas, perperitudo, ineptitudo, ineptia, nequitia, malitia, malitas*.
 Malovrednyak. *Homo ineptus*. v. Malovreden.
 Málta. (D.) vama, divona. *Telonium, portorium, ij. dedagium, veçtigal. szkupiti maltu, publicum redimere telonium*.
 Málta megyimorje, ili otok glaszoviti. *Melita, a*.
 Máltar. *Telonarius, vii. publicanus, portitor, oris, veçtigalarius*.
 Maltaricza. *Publicana, decumana*.
 Maltarszki, ka, ko. *Teloniacus, a, m. it. Telonicus*.
 Maltes. *Melitenfis, is*.
 Malvafia. *Vinum candiacum, vinum chium, creticum, malvaticum*.
 Máma. *Illex, cis, blenus, bucco*. 2. *amens, delirus, stultus*. 3. *nugator, oris*. 4. v. Solicitator. 5. v. Himben. 6. *Assentator, Adulator, oris*. 8. mama (D.) meka, *esca, quâ aves capiuntur, pisces, &c.*
 Màmá, mamek, mamó. *Matercula, a, à pueris præcipuè pro matre vocatur*.
 Mámim. *Sollicito, inquieto, tento, pellicio, decipio, avoco, conor aliquem labefactare, satago pervertere*. v. Allicio. 2. v. Detineo.
 Mamlènye, (D. blaznoszt.) mama. *Illecebra, blanditia, rum, incitamentum, lenocinium, palpum, blandimentum, illeçtamentum, illioium, incitatio*. 2. *solicitatio, tentatio, labefactatio, onis, perverfio alterius*.
 Mámlyen, na, no. *Alleçtus, a, m.*
 Mamùza. v. Ofztroga.
 Mandala. (D. mendula) drevo. *Amygdalus, li, & amygdala, a*. 2. *szad. amygdalum, li. nux amygdala, nux graca, nux thafia*. (D.) govore, *mendeo, genet. mendala. kakti: mendeo oluschen, amygdalum decortatum.*) *glandula, nucleus amygdala*. 3. *mandalæ fuhke, amygdala amara, nuces amara*.
 Mandalfzki, ka, ko. *Amygdolinus, amygdalaceus, amygdalicus, amygdalatus, a, m.*
 D d
 man-

- mandalszko olyc, *oleum amygdalinum*, *succus nucis amygdalinae*. 2. kay je iz dreva mandale, *amygdaleus*, a, m.
- Mànen. *Vesanus*, *maniacus*, a, m. v. Mahnit.
- Manènia. *Mania*, *insania*, *phrenitis*, *phrenesis*, *fatuitas*. v. Mahnitofzt.
- Manenújem. *Insanio*, *is*, *deliro*, *as*. v. Mahnitim.
- Manet. v. Szramba.
- Mangujem - vati. (D.) praznujem, plandujem, dangubim. *Otiar*, *aris*, *tero*, *perdo tempus*, *desideo*, *es*, *cesso*, *vaco*, *nihil ago*, *langueo*, *tabesco* *otio*, *in otio sum*, *otium sequor*, *habeo dies vacuos*, *manibus compressis sedeo*, *nihil ago*.
- Mangujuchi, cha, e. *Otiosus*, *vacivus*, *vacuus*, *vacans*, *desidiosus*, a, m. v. Len.
- Manguvanye. (D.) Danguba, praznovanye. *Otium*, *tii*, *desidia*, a. *inertia*, a, *cessatio*, *onis*. v. Lenofzt. manguvanya dnevi, *otiosi*, l. *feriati dies*.
- Mana. szladka jegya, *Manna*, a. 2. mana rofza, kâ opada zneba. *molitium*, *ij. ros syriacus*, *Æromeli*.
- Marczepán. *Panis martius*, *laserpitarium*, *panis saccharites*.
- Máram. *Curo*, *as*. *marisli*? *curas ne?* *audis ne?*
- Márha. *Armentum*, *ti*, *pecus*. 2. z-marhum bogat, *armentosus*, a, m.
- Marim. v. Maram.
- Markay, lebudkay. *Quidquid*, *quid pro quo*, *nihil ad rem*.
- Markéz krainfszki voyvoda. *Marchio*, *onis*. Foem. *Marchionissa*.
- Màrlyiv, a, o. (D.) pomniv. *Diligens*, *gnavus*, *sedulus*, *solers*, *accuratus*, *studiosus*, *minimè segnis*, *homo frugi*, *ac diligens*, *pracinctus*, *navus*, *perdiligens*, *attentus*, *altè cinctus*, *curiosus*, *impiger*, *vigilans*, *assiduus*. kruto marlyiv, *perstudiosus*, *singularis industriae*.
- Màrlyiv jezsem. *Diligentiam adhibeo*, *teneo*, *eolo*, *diligens sum*, *conor*, *enitor*, *allaboro*, *illaboro*, *operam do*, *invigilo*.
- Marlyivo. *Diligenter*, *naviter*, *solerter*, *vi-*

- gilanter*, *acuratè*, *exquisitè*, *perquisitè*, *attentè*, *studiosè*, *sedulò*, *intentè*, *curiosè*, *cum cura*, & *solicitudine*, *instanti*, & *fideli officio*, *ac diligentia*, *ad unguem*, *magnoperè*, *summoperè*. jako marlyivo, *perstudiosè*, *pragnaviter*, *prognaviter*.
- Marlyivoszt. (D.) Pomnivoszt. *Diligentia*, a, *studium*, *assiduitas*, *sedulitas*, *opera*, *industria*, *solertia*, *curatura*, *contentio*, *exercitatio*, *vigilantia*, *labor*, *cura*, & *diligentia*, *accuratio*. z-marlyivosztjum, *datâ operâ*, *deditâ operâ*, *de industria*, *studio*, *de composito*, *consultò*, & *cogitatò*. v. Marlyivo. zevszum marlyivosztjum, *velis remisque*, *velis equisque*. z-marlyivosztjum vchinyen, *evigilatus*, *invigilatus*, *ad amissim factus*, *ad unguem confectus*. marlyivoszt moja neche menkati, *nulli parcam labori*, *partes mea non desiderabuntur*. velika marlyivoszt potrebna je k-tomu, *non mediocris est industria*, *in ea re magna diligentia comparet*. 2. marlyivoszt vszedilna, *assiduitas*, *tis*.
- Maròff. *Villa*, a. *colonicum*, *ci*. v. Majer.
- Martolosz, koi lyudi krade, kupuje, y prodaje. *Mango*, *onis*.
- Martínecz, cherv od gusznicze menssi, kîsze ú lisztje zavija, y mlado grozdje grize. *Convolutulus*, *li*, *volvax*, *cis*, *involutulus*, *volvola*, *volvulus*.
- Marzak, y ofztala v. *in syll. Me*.
- Màsa, ili par, kakvoga piszma. *Copia*, a, *typus*, *exemplum*, *transumptum*, *vidimus*, *mi*. v. *Antigraphum*. 2. masa, balla tergovechka, kâsze na jednu sztran konya more nalofiti. *in jure Ungar. quodcunque mercimonij onus*, *libr. 100*. *Masa*, a. 3. masa. vulgò velisze vész têrh kól tergovechkeh.
- Mássem-zati. *Ungo*, *perungo*, *linio*, *lineo*, *perlineo*, *delibuo*. szpoda masem, *supter lineo*. 2. masem guszto, *unctito*, *as*. 3. masem, *maculo*, *as*. v. *Inquino*. 4. masem, *fuco*, *as*. v. *Faytam*. 5. masem zblatom, *deluto*, *as*. v. *Blatim*. 6. pass. masemsze, *ungor*, *eris*.

Maskàra. *Cooperimentum personæ*. v. Larva.
maskaru dole vzeti , *personam demere*.
maskarafzt , ta , o. *larvatus* , a , m.

Maskargyia. v. SálecZ.

Màfnik. v. Mefnik.

Máffem-hnuti. *Vibro, agito, moveo*. v. Maham

Màftik drevo (D.) mritvina , trislya. *lentiscus* , ci. kay je od takvoga dreva , *lentiscinus* , a , m.

Mafzlen , na , no. *Butyraceus* , *butyrinus* , a , m. zamafzlen , *butyratus*.

Mafzlénka. *Vas butyri subactorium* , *vas butyraceum*.

Mafzlin , meczely. (*sci.*) Litra. *Sextarius* , ij.

Mafzlina. v. Olika.

Màfzlo. *Butyrum* , ri. 2. mafzlo frisko , puter , *butyrum recens*. 3. mafzlo sztaro , granko , *butyrum requietum*. 4. mafzlo bivolsko , *butyrum bubalinum* , sic *caprinum* , *ovillum* , &c. kravje , *butyrum bubalum*. 5. siba , kùmsze mafzlo tepe , *rudicula* , a. 6. mafzlo chiniti , *butyrum agitare* , jačtare. 7. mafzla pun , *butyrosus* , a , m.

Màfzt. *Unguentum* , ti , *eliquamen* , *liquamen* , *ungven* , nis , *pinguedo* , nis. 2. mafzt rofichna , *unguentum rhodium* , *rosaceum*. 3. mafzt , koja dlake iz tela van vleche , *dropax* , cis.

Màfzt , koi napravlya. *Unguentarius* , rij.

Màfzt *Pigmentum* , ti. v. Farba.

Mafzten , tna , no. *Ungvinosus* , *liquaminosus* , *pinguis*. 2. mafzten , namazan , *perunctus*. 3. v. Farban.

Mafzténye. *Unctio* , onis , *unctura* , a. 2. *liquatio* , onis. 3. v. Farbanye.

Mafztilacz. v. Farbovnik.

Mafztím , zamafchujem. *Pinguedine-condio* , *afficio* , *pinguedinem addo*.

Mafztitel. *pinguitor* , oris. mafztitel olyem , *pinguitor lecytho*.

Matematika. *Mathesis* , is. *matbematica* , a. vu matematike vuchen , *Mathematicus* , a , m. v. Diak. n. 17.

Materia. v. Szpravnoszt.

Materina dufficza. *Serpillum* , li. *origanum*

ni , *sequillum* , li. v. Mravinecz.

Matèrin , na , no. *Maternus* , a , um. materina szefztra , *matertera* , a.

Materìnsztvo. *Maternitas* , tis. *hæreditas materno avitica*.

Matèrnìcza. *Matrix* , cis.

Màti , mayka , rodicza. *Mater* , tris , *genitrix* , cis , *parens* , tis. 2. mati y devicza , devicza Bogorodna , *Deipara* , a. *Dei genitrix* , *parens Filij Dei* , *sancta virgo parens*. v. Bogorodicza. 2.

Mati obiteli , gofzpodaricza. *Mater-familias*. 3. mati obchinszka , vfzega rodicza. (D.) mati szverodna , *omniparens* , tis. *Mater Deum*. t. j. zemlya vfza plodecha , y nazad grabecha:

Maticza , obchinszka knyiga. *Commentarius* , rij , *protocollon* , *matricula* , a. zapifzanye ú maticzu , *immatriculatio* , onis. v. *Immatriculo*. 2. maticza , kâfze za plod dèrfti ú napredek , *Matrix* , cis. kakti : *bos matrix* , *gallina matrix*. 3. maticza pchel , *apum dux*.

Matràcz. *Masturea* , a. *gaufape* , is , *cicilium* , ij , *avpbitapa*. 2. matracz iz vune , *culcitralanea* , *gaufape*. 3. iz béle vune , *culcitratomentitia* , *leuconica*. 4. iz pavulicz terfztik , *culcitratomentitia circensis*. f. *quæ ex summitatibus arundinum mollibus lanae similibus fit*. 5. iz szlame , *culcitralaminea* , l. *stramentata*. 6. iz plev , *culcitrapaleata*.

Mávez. v. Pamuk.

Mavi. v. Moder.

Maukam - kati. *Glaucito* , as.

Maukanye machkino. *Glaucitatus* , iis.

Mayka. v. Mati. *Prov.*

y bila mayka , y mila mayka.

mayka tepia , mayka bila ,

pod punoma mayka mila.

applicatur ijs , qui castigant , & amant.

Mayfztor. v. Mester.

Máz. *Litura* , a. *deletio* , onis.

Mázan , zamazan. *maculatus* , *infectus* , a , m. 2. mazan , namazan , *unctus* , *perunctus* , *delibutus* , *unguento delinitus* , *unguentatus*.

Mazànye. *Unctio*, *onis*. *unctura*, *a*. *tinctora*, *tinctus*, *us*. 2. *maculatio*, *maculatura*, *a*. *infectio*. *it*. *litura*, *illinitas*, *illinitio*.

Mázg, mazinacz. v. Mezg, &c.

Mazich sztene. *Comiatus*, *tis*.

Mazitel. *Unctor*, *oris*.

M. ante, E.

Mèch. *Gladius*, *ij*, *ensis*, *is*. 2. mech za dve ruke, *spatha*, *romphaa*, *machara*, *a*. *ferrum*, *ii*, *mucro*. 3. mech gol, *vagina vacuus gladius*, *eductus mucro*. 3. mech oster na obe sztrane, *mucro anceps*. 4. mech znimlyem, *gladium educo*, *evagino*, *mucronem stringo*. 5. popadam mech, hitamsze mecha, *prehendo gladium*, *ensem manu appendo*. 6. pozstavlyam mech v - nosnicze, *reduco*, *l*. *condo gladium*. 7. poginuti od mechya protivnikov, *hostium ferro interire*. 8. mèch riba morfzka, *turianus piscis*, *galeos*, *xivias*.

Mècha spicza. *Cuspis gladij*, *muero*, *onis*.

Mèchem opaszan. *Ferro subcinctus*. 2. mechem mahati, *ensem rotare*, *vibrare*, *librare*. 3. mechem lopuscze biti, *lato ense percutere*. 4. zamah mecha iz pod ruke, *aversa manu incussus ensis*. 5. mech v - palicze, *dolo*, *onis*.

Mèchich, mali mech. *Gladiolus*, *ensiculus*, *li*.

Mecho nõszecz. *Ensifer*, *ensiger*, *ri*. mecho voynik na pozov, *gladiator*, *digladiator*, *duellator*, *monomachus*. mecho vojuvanye, *gladiatura*, *digladiatio*, *duellum*, *li*, *monomachia*, *a*. v. Mestria y Mester.

Mècha. v. Mefzo libivo.

Mèchek. *semi-spathum*, *ti*. v. Mèchich.

Mèchem. *pono*, *loco*. v. Pozstavlyam. 2. v. Hitam.

Mechèmsze. v. Borimfze.

Mèchit turfzki. *Meschita*, *a*, *delubrum*, *bri*.

Mèczely. v. Maszlin.

Méd. *Mel*, *gen*. *mellis*. 2. med protuletni, *mel vernum*, *mel anthyrum*, *mel astivum*. 3. med divij, *mel ericaum*, *l*. *sylvestre*. 4. med frisek, *mel cerosum*. 5. med chiszt, *mel purum*, *mel sine vitio*, *mel purum*, & *integrum*, *mel a-*

croton. 6. med napravlyam, *mellifco*, *as*. 7. med machkin. v. Machkin med. 8. med rosichni, (D.) *rusati med*, *mel rosaceum*. 9. med zbiram, *terem*, *mel vindemio*. 10. meda trenye, *zbiranye*, *mellatio*, *onis*. *mellis vindemia*. 11. meda napravlyanye, *mellificatio*, *onis*, *mellificium*, *ij*.

Mèd, mey, megyu, meju, megy. *Inter med nami*, (D) *meju nama*, *inter nos*. 2. med obedom, *inter prandium*, *l*. *inter prandendum*. med pitjem, *inter bibendum*, *inter scyphos*. 3. med szobum, szad jeden, szad drugi, *invicem*, *mutuo*, *vicissim*. 4. med dnevom, *interdiu*. 5. med sztrahom, y uffanyem, *inter spem*, & *metum*. 5. mèd, *t. j.* vu nutre, kakti vu hise, *inter l*. *intra parietes domus*.

Med polásem, (D.) v - szrid sztavim. *Interpono*, *interjcio*, *in medio colloco*.

Med polofen, na, no. *Interpositus*, *interjectus*, *a*, *m*.

Med polofenyce. *Interpositio*, *interjectio*, *onis*, *interpositus*, *interjectus*, *us*.

Medalya. v. Sulenczia.

Medár. *meliturgus*, *gi*, *mellarius*, *rij*, *mellificium exercens*.

Mèden, na, no. *Aereus*, *Aeneus*, *Abeneus*, *a*, *m*.

Medenicza. (Tur. Sc.) Tepszia. *Testus*, *sti*, *gabata*, *a*. 2. medenicza za vmivanye, *pelvis*, *malluvium*, *pollubrum*, *chernibum*, *bi*. 3. v. Zdela barberfzka.

Medicza voda zamedvena. *Mellina*, *a*. *mulsus*, *si*. 2. medicza vino zamedveno, *mulsum*, *si*. 3. medicza iz vode ali vina kuhana. Serbet. *melicraton*, *l*. *melicratum*, *ti*, *aqua mulsa*, *Hydromel*, *melta*, *a*, *mellatium*, *ij*. 4. medicza iz meda, y mosta, *melitites*, *tis*.

Med méssamfze. *Immisceo me*, *ingero me*, *immito me*.

Med messan, na, o. *Immistus*, *immixtus*, *a*, *m*.

Med messanye. *Immixtio*, *immistio*, *onis*.

Mèdo. (D.) myedo. *Æs, aris.* 2. medo suto, *as coronarium, campanum, corinthium, aurichalcum, orichalcum, durichalcum, i.* 3. medo raztoplyivo, *as fusile.* 4. medo kôfze da vlechi, *as ductile, regulare.* 6. medo vszakojachko, *metallum, li.*

Medom czurechi, *mellifluus, a, m.*

Medvèd. (D. it.) medo. *Ursus, si, arctos.*

Medvèdich, medvechich, medvedecz.

Ursulus, li, urse catulus, l. catulus ursinus. foem. ursula, a.

Medvedicza. *Ursa, a.* 2. medvedicza zvezda szeverna, veksa, *ursa celestis major, helice, es. druga mensa, ursa celestis minor, cynosura, a.*

Medvednicza gora. Planina verhu Zagreba. *Mons ursinus.*

Medvedszki, medvedni, a, o. *Ursinus, a, m.*

Medven, na, no. kay je iz meda, ali szlatko kôt med. medven szok. *Melleus liquor. Metaph. medvene rechi, t. j. szlatke, mellea verba.* 2. medven, kay kmedu szliffa, *mellarius, a, m.* medvene poszude, *mellaria vasa.* 3. medven, zamedven, *mellitus, a, m.* 4. medven kot voda, *mulsus, a, m.* 5. medven kolach, *melitoma, a, placenta mellita. it.*

Medvene jezstvine. *Melipecta, melizonia, cibaria mellita.*

Medveno govorechi. *Melliloquus, a, m.*

Medveni szok iz drevja, y lisztja trav kaplyuchi, pchelam drag. *melligo, nis.*

Megdangya. v. Fektas.

Mègla. *Nebula, a, caligo, aëris spissitudo, opacitas, obscuritas, tis.*

Mèglim. *Nebula obduco, caligo as.*

Meglyiv, va, vo. meglen, pun megle. *Nebulosus, caliginosus, nebulis tectus, nebularum humoribus plenus. meglenei, maiore nebulâ tectus. naymeglenei, maximâ nebulâ tectus. meglum pokvarjen, nebulâ vitiatus.*

Megnènye ochno. *Ictus oculi, nutus, ni-*

ctus, us, oculi momentum.

Mèh. *Follis, is, uter, tris, culeum, l. culeus.* 2. meh vinszki, *uter vinarius.* 3. olyeni, *uter olarius.* 4. kojemfze podpuhava, *follis, sufflatorium, ij. czev na mehu, acrophysium, ij.*

Mèhen. *Muscus, ei, lanugo viridis.* 2. mehen hrasztov, *Bryon;* 3. mehen na vode, *ulva, a.* 4. mehen dole sztrusem iz dreva, *emusco, as.* 5. z mehnom pokrit, obraschen, *muscosus, ulvosus, a, m.*

Mèhkcham. Mehkotim. *Mollio, is, ire, molle reddo, mollifico, mollesacio, macero, as.* 2. dobro mehkhcham, izmehkhchavam, *emollio, is, ire.* 3. malo mehkhcham, *parùm emollio.*

Mèkhchàm fze. *Mollesio, is, mollesco, emollesco, is.*

Mèkhchan, na, no. *mollitus, a, m.* 2. omekchan, *emollitus, mollesfactus, a, m.*

Mèkhchànye, izmèkhchanye, *mollitio, emollitio, onis.*

Mèhkehen, na, no. *Molliculus, molliculus, a, m. v. inferius.*

Mèhkek, ka, ko. (D.) mekahan, *mék. lenis, mollis, tractabilis, flexibilis, mollitus, edurus, vietus, non durus, emollidus, hapalus, a, m.* 2. mehkek mlad, gingav, *tener, mollicelus, tenellus, tenellulus, tenerellus, a, um.* mehka leszka, *edura corylus.*

Mèhko (D.) mekano. *molliter, leniter, non duriter, indulgenter, tenerè, molissimè.* mehko szpim, *molliter cubo, t. j. na mehkom.*

Mèhko chinecz. *mollificus, a, m.*

Mèhko chinim. v. Mehkhcham. 2. mehko priimlyem, *Molli brachio tracto, primoribus duobus digitis leniter accipio.*

Mèhkócha. (D. mekota, mekoszt.) mekhchina. *Mollities, ei, mollitia, a, mollitudo, nis, teneritas, teneritudo, effeminatio, onis.*

Mèhko nog. *Mollipes, dis, mollipes homo, mollipedes equi, &c.*

Mehkóta. v. Mehkocha. 2. mehkòta, *Arvum, vi, ager arvus, excultus, rus el-laboratum, l. accommodatum, v. Nyiva.*
 Mehkotim. v. Mehkcham. 2. mehko-tim, polye delam. *Agrum, rus ella-boro, ruro, ruror, rusticor, apto, colo agrum pro seminataura.*
 Meho noszcz. *Ultrarius, ij.*
 Mehúr v- chloveku. *Vesica, a, vesica uri-naria. 2. mehura gerchanyek, vesica collum. l. cervix. 3. Slebczi po kojeh voda od ledovja v-mehur teche, urcte-res. 4. temel mehura, vesica fundus. 5. mehura czév, po kojem voda od gerchanka tia do kraja file, ili szprave muske teche, urethra, a. 6. mehura mis kiga szkup derfi, vesica spincter. 7. mehur szprazniti, vodu pufztiti, vesicam exonerare. 8. mehur chez kojegafze czedi, vesica destillatoria. 8. nechú piti, nego jeszti, nolo in vesicam quid eat, in ventrem vivo. 9. mehur na vode, bulla, a. 10. mehur na travah, drev-ju, folliculus, li. 11. mehur na riti, Enedria, a.*
 Mehúrchech. *Vesicula, a. 2. mehurchecz suchni, vesicula fellea. 3. pustula, a. 4. koifze kot prisch na kruhu dela, gdafze peche, hečta, a, pusula, rum, multibula, a. 5. mehurchecze na vode napravlyam, bullo, as, are.*
 Mèja, ili megya na polyu, vinogradu, &c. *Limes, tis, terminus, fines, ium, lapis finalis, meta, a. i. e. intersti-tium dominiorum, aut fundorum. confi-nium, ij. v. Pogon.*
 Mejas. kotarnik. *Confinis, is, contermi-nus, vicinus, finitimus, mi.*
 Mèju posztavlyam. *Limite, termino, as, termino fines, constituo limites. terminis, finibus circumscribo, prescribo, presinio fines, pono, loco fines, statuo metas, par-tior limite agrum, &c.*
 Mekahan. v. Mehkek, &c.
 Mekàna. (D.) palya, tricze. *Fursur, ris, farina recrementum, purgamentum, ex-*

crementum, appluda, canica, a. 2. z-me-kinami pomessan, fursufrosus, a, m. Prov.
 Nezna lesztor mekin kokossam zmeszti, *de homine rudi, & simplici.*
 Mekinszki, ka, ko, poszeichni. *Fursu-raceus, fursureus, caniaceus, patyrius, a, m.*
 Mekínyak kruh. *Caniaceus panis.*
 Mekotim. v. Mehkotim.
 Meknújemfze. *Subduco me, amoveo, sub-traho me.*
 Melènye. (D.) szamlenye. *Molitura, a.*
 Mèlin (D.) mlin. *mola, a, molendinum, ni, farinale, is, moletrina, a, pistrinum, ni. 2. melin profzeni, mola milliaria, sic triticea, &c. 3. melin zmeszti, mo-la frumentaria. 4. melin v-komfze olye melye, mola olearia, f. olearia mola, trapetum. v. Trapez. 5. melin, koje-ga voda obracha, kakti y pilni melin, pilenicza, hydromila, a, hydromylium, ij. 6. melin ofszelszki, machinaria, asi-naria mola. sivinszki, jumentaria, l. pe-cuaria mola. 7. melin paperni, mola chartaria. 8. melin vetreni, mola ala-ria, l. alatia, mola pneumatica. 9. me-lin perpreni, y za kavu, fractillum, li. 10. melin ruchni, kojega lyudi obra-chaju, chyromylos, mola trusilis, mola manuarua, l. manualis, mola versatilis, pistrilla, a. v. Servne. Drevo ono, ko-jemfze kamen obracha, molile, is. 11. melinecz, pistrilla, a. 12. v. Sztupa.*
 Melina gornyi kamen. *Catillus, & catil-lum, li. Grot ober kamena, infundi-bulum, li. vsza gornya sztran melina, catillus, &c. dolnyi kamen, meta, a. vuchem sztoi, cacolus, li. vsza dolnya sztran melina z-podom takay velifze meta, a. Drevcze, kò sitek z-grota va-bi, y szkache, te zvoni, crepitaculum molendinarium, pistrinarium. preszlicza, koja kamen verti, ferrea subsus.*
 Melina, a. *Lupulus, li.*
 Melinszki, ka, ko. *Molaris, molendina-rius,*

rius, molaris, pistrinensis, pistrinarius, farinalis. 2. melinszki kamen, *lapis molaris* 3. melinszka gata, *claustrum, tri, septum, ti.* 4. melinszko kolo, *columbaria, a.* 5. melinszkoga kola deschicza, *pinna, a.* 6. oszel melinszki, *jumentum pistrinense.* 7. melinszko meszto, *moletrina, a.* 8. melinszki prah, *pollen, nis, urica, a.*

Melta. v. Mort.

Melya. (D.) mlivo, brasno. *Farina, a. far, ris.* 2. melya chiszto bela, muka, czvét, *simila, a.* kay je iz takve melye, *similagineus.* 3. melya jachmena, *farina hordeacea. Amphiton.* 4. melya bobova, *lomentum, ti.* 5. psenichna, *farina triticea, aleuron.* 6. melya, kâsze szim tam po melinu, ali fistarnicze razteplye, *pollen, nis, & pollis, is, urica, a.* 7. melya debleja, ikricze, kâ pod poszeami zaosztaje, *redundago, nis. v. Creura.* 8. melya zmessana, *farrago, nis.* 9. melya pirna, *farrina, farrea.* 10. iz melye, *faratus, farinaceus.* 11. kay szlissa k-melye, *pollinaris, re, pollinarius.* 12. pun melye, *farinulentus, farinatus, a, m.* 12. za melyu poszuda, layt, puta, skrinia, *coix.* naymre iz kore. 13. chervi vu melye, *blattæ, rum.*

Melye psenichne ikrinya. *Arca pollinaria, farinarium, ij.*

Melyem. (D.) szamlyivam. *Molo, is, mola tero, commolo, is.*

Melyu, koi szeje. *Pollintor, oris.*

Memorial, napomenek. (D.) uspomena. *Memoriale, is, libellus, li, & libellus memorialis.*

Mena, menanye, (D.) iz-ali promina. *Mutatio, permutatio, commutatio, vicissitudo, alternatio, onis, vices, varietas.* 2. mena meszecza, *Novilunium, ij. v. Meszecz.* 3. mena penezna, *cambium, ij, colybus, bi.* 4. mena vremena, *vicissitudo temporum, commutatio tempestatum, varietas temporum.* 5. mena szreche, *varietas fortuna.*

Mendula. v. Mandala.

Mënem. *Attero, is, intertero, tero, frio.* 2. menem med perszti, *affrio, infrio.* 3. v. Bijem.

Mënemsze. *Frior.* 2. v. Bijemsze.

Mëngyus. v. Navusnicza.

Menimsze. *Colloquor, eris, sermocinor, confabulor, aris.* 2. mucheczsze menim, *confusurro, as.*

Menitel, koisze szamo peneznum menbum hrani. *Colybistes, is. l. colybi-sta, a.*

Mënten duga halya gornya, szvita viteska. *Clamys, dis, amictus, us. clamys militaris, sagum, gi.* 2. menten kerznom podsztavlyen proti zime, (D.) chyurak, *clamys pellicea, vestis superior pellicea.* 3. vu mentenu, *clamydatus, a, mi clamyde indutus.*

Menténecz. *Clamydula, a.*

Mentujemsze szkoro. *Brevi liber ero, liberabo me, expediam me, absolvam me, liberabor, extricabor.*

Mentuván, na, no. *Liberatus, absolutus, expeditus, l. privatus.*

Mentuványe. *Eliberatio, expeditio, preservatio, onis, it. privatio.* 2. mentuvanye, ili piszmo zadovolynoszt, *Cautio, onis.*

Mentúvam, odvracham kakvo doyduche zlo. *Libero, preservo, prospicio alteri, ne præter spem ei accidat quippiam mali, avertio alicujus calamitatem imminentem, caveo alteri à malis non prævisis, l. caveo alteri mala non prævisa.* 2. mentuvam drugoga kakvoga dobra, kvarnoga chinim, *privo alterum aliquo bono, commodo, utili, &c. orbo, damnifico alterum per furtum, rapinam.* mentuvalmeje mojega dobra, *privavit me meis bonis.*

Mentuy Bogh. *Avertat, l. averuncet Deus, preservent, præcaveant nobis superi, preservent nos, prospiciant nobis Dii.*

Menyam, menim. *Muto, commuto.* v. Premenyam. 2. menyam prebivalische, *muto solum, migro, as.*

Men-

Menyan, menyen. *Mutatus, commutatus, permutatus, a, m.*

Menye. *Minus.*

Menyek riba. *Alabes, is, mustella fluvialis, congras, l. conger fluvialilis.*

Mera, mertuk. *Mensura, a.* 2. mera polya, *decempeda, i. e. pertica decem pedum, quincupeda, i. e. quinque pedum.* 3. mera jednaka, ili jednake peze, *libramen, nis, æquilibrium, æquamentum, sacoma.* 4. pridav k-mere, *conollarium, auctarium, ij, mantissa.* 5. mera duguvany czurech, *galo, onis. gala, a.* 6. mera, kûmfze vase, *bilanx, statera. v. Vaga.* 7. mera, kûmfze glubina morja meri. *dioptra, a.*

Verszti mere iz pocheŭka.

1. Përfzt, ili mera jednoga perŭzta, kuliko chine 4. zerna jachmena na red poloŭsena. *Digitus, ti.*

2. Palëcz, mera velikoga perŭzta, t. j. tri perŭzti, ili zërn 12. *Uncia, a.*

A pri kopno merczeh 12. delov noge, immenujesze *Uncia, ali pollex.*

3. Sakka, mera chetireh perŭztoŭ ruke. (D.) pedal. t. j. 4. perŭzti. *Palmus, mi.*

4. Pednyicz, (D) rogusŭa, ili raŭzofficza, t. j. dufina od palcza do pervoga perŭzta. *Lichas.*

5. Dve ŭakke, (D.) dva pedala, t. j. ofzem perŭztoŭ. *Dichas.*

6. Pedeny, (D.) pedal veliki. tri ŭake, ili 12. perŭztoŭ. *Spitama, a, dodrans, tis. palmus major. dveh pednyev dufina, didorum, ri.*

7. Noga, ili mera jedne noge. Sztupina, neki od nemske rechi *ŭchub* govore, mi *zeczpelis.* 4. ŭaka, perŭztoŭ 16. *pes, dis. v. Noga & infra.*

8. Sëzŭt ŭák, (D) sëzŭt pedalov, perŭztoŭ 24. *Sesquipes, dis.*

9. Lakët iz recheneh sëzŭt ŭák, odkud y zoveŭze *Sesquipes, dis, drugach ulna, a, l. cubitus, ti.*

10. Korachay proŭzti. dve noge, y pol. *Passus simplex.*

11. Korachay kopnomerni. t. j. pet nog. *Passus geometricus.*

12. Kopische drug merni. (D. motka) dÛg defzet nog *pertica, a, sive decempeda.*

13. Szto dvadefzet, y pet korachajev, ofzmi del milye. *Stadium, ij.*

14. Dveŭzto, y petdefzet korachajev. *Dibulus, li.*

15. Jezero, ili tiŭzuche y 500. korachajev. *Dolichus, chi.*

16. Jezero ili tiŭzuche korachajev, milya latinszka. *Milliare italicum.*

17. Jezera, ili tiŭzucha chetiri. *Milliare germanicum majus.*

18. Jezera tri, y dvadefzet korachajev, ili derchajev 32. *Milliare germanicum minus.*

Merchanye, potemnenye. *obscuritas, tis, ŭzuncza, ali meŭzecza, deliquium solis, l. luna, ecclipsis, l. defectus solis, aut luna.*

Merchím. v. Potemnujem. 2. merchim, herchim kot peŭz. *Hirrio, is, ire. merchanye. Hirritus, ŭs.*

Merczina. v. Merha.

Merczvárím. *Excarnifico, dilanio, in frustra discerpo.*

Mëre jednako potezanye. *Æquilibrium, ij, æquilibritas, tis. æquipondium, ij.* 2. na mere jednako ŭztati, neviŭzeti ŭzim ni tam, *neutro inclinare, neutram in partem præponderare.* 3. mëre pře-
vagnenye, pritezanye, *præpondium, ij, præponderatio, onis.*

Mërecz. v. Meritel.

Mëren, na, no, izmeren. *Mensus, mensuratus, libratus, trutinatus, dimensus, a, m.* 2. na meru poŭztavlyen, *appensus, a, m.* 3. meren drugoch, *remensus, denuò mensus.*

Merënye. *mensuratio, mensio, onis.* 2. merenye zemlye, *Geometria, a, geodasia, a. v. Meritel. ŭtanga, kûmfze meri, decempeda, pertica, a. arvipendium, ij.* 3. merenye kotarov, *metatio, onis.*

Mërha. *Cadaver, ris, cadaver fætidium, malè*

malè olens, teterrimum odorem exhalans, caro morticina. 2. merha, pecus, oris.
 Mericza. *Metreta, a. metretes, tis.*
 Merilo. (D.) omcra. schimsze glubina vode meri. *Dioptra, a.*
 Mérim. *Metior, iris, mensuro, as.* 2. merim vagum, *Libro, trutino, pondoro, expendo.* 3. vkup merim, *commetior iris.* 4. domerujem, *emetior.* 5. drugoch merim, *remetior, iterum metior.* 6. razmerujem, *cuique metior, dimetior.* 7. jednako na mertuk, ali snoru merim, *ad amussim metior.* 8. merim druge szvojem laktom, *ex suo ingenio alios metior.* 9. merim kotare, *metor, aris.*
 Meritel, mérécz. *Mensor, mensurator, oris, mensurarius, rij.* 2. meritel zemlye, *geodates, geometra, geometres.* 3. meritel kotarov, *metator, finitor, metitor.* 4. polya, *agrimetator, decempedator, oris.* 4. meritel pezum, *ponerator, librator, trutinator.*
 Merkach riba morzka. *Chelidon, onis, hiscomius.*
 Mèrkam. *Attendo, is, observo, as.* v. Pazim.
 Merkànye. *Attentio, observatio.* v. Pazenye.
 Merkàvecz (D.) uhoda tujeh poszlov. *Observator, oris.* v. Pazitel.
 Mèrkva, Merkèvcza. *Napus, pi, pastinaca alba, l. sativa, staphylina, a, staphylinus sativus.* 2. merkva divja, *pastinaca erratica, agrestis, staphylinus agrestis, staphylinum, ni.*
 Mérlin, mèrkva suta. *Pastinaca rubra, sativa, fisaron, fisarum, ri, fiser, ris.*
 Mèrmram. (D.) marmorim. *Murmuro, as, murmuror, aris, susurro, as, muginor, mussito, fremo, infremo, indignè fero.* szobum mermirati, *murmurare, commurmurare secum.* 2. mermram tiho, malo, *murmurillo, submurmuro, as.*
 Mermrànye. (D.) marmochenye. *Murmur, ris, murmuratio, admurmuratio, commurmuratio, susurratio, susurrus, us.* 2. tiho mermrane, ili majehno, *murmurillum, li.*

Mermraveez. *Murmurator. mermravka. murmuratrix, cis.*
 Merni, na, no. *Mensuralis, le.*
 Mernik, koi meri. v. Meritel. 2. v. Mera.
 Mèrřav, va, vo. *Macer, cra, um, strigosus, exhaustus, macilens, macellus.* v. Mleden. *Prov. Dalm.*
 Videt je, kô da on ni je lani szlana izio. *Apparet quasi annò præterito nihil falsi gustasset.*
 Mèrřavem. v. Mlednem.
 Mèrřzko. (D.) gardo. *Turpè, turpiter, fadè, scurriliter.*
 Mèrřzkoča. (D.) gardnoszt. *Turpitudò, nis, fæditas, deformitas, scurrilitas, tis.*
 Mertelni, na, no. (D.) umarli. *Mortalis, le.*
 Mertelno. *Mortaliter.*
 Mertelnoszt. *Mortalitas, tis.*
 Mèrtev, va, vo. *Mortuus, emortuus, mortificatus, esanguis, exanimis, exanimus, exanimatus, inanimis, inanimus, defunctus, peremptus.* mertvo telo, *cadaver, ris, corpus frigidum.*
 Mèrtvècz. *idem.*
 Mertùchlyiv, va, vo. *Temperans, moderans, tis, moderatus, temperatus, homo frugi, frugalis, parcus, restrictus, modicus, continens, abstinens.*
 Mertuchlyivo. *Frugaliter, temperatè, temperanter, moderatè, sobriè, modestè, parcè, restrictè.*
 Mertuchlyivoszt, zderfanye. *Temperantia, a, moderatio, onis, frugalitas, temperatio, temperamentum, temperies, abstinence, continentia, animi æquitas, animi moderatio, ratio.*
 Mèrtvicza. *Defuncta, a.*
 Mèrtvilo, mertvi szeny. *Veternus, ni, lethargus, gi.* 2. mertvilo, *kesznoszt, lentitudo, nis.* v. Lenoszt.
 Mèrtuk. v. Mera. mertuka kray. *Boscas, dis.*
 Mortukom. *Per mensuram, cum mensura, mensuratè.*
 Mèrtvo telo. *Corpus examine.* v. Mèrtev.
 E c

Mérvim. *Comminuo, is, friso, contero.*
 Mervina. v. Drobtina. 2. mervina vszajachka od pilenya, vertanya. *Scobina, a, scobis, is, ut: scobis ferri, ligni.* v. *Quisquiliæ. n. 2.*
 Mervlèneye. *Comminutio, friatio, onis.*
 Mervo, mervichék. *Paululum.*
 Mèrzek. *Turpis, e, deformis, me. v. Gerd.* 2. merzek, nedrag, oduren, *exosus, odiosus, perosus, perodiosus, a, m, destestabilis.*
 Mèrzel, zla, zlo. (D.) sztuden. *Frigidus, gelidus, algidus, algosus, allus, rigidus.* 2. jako merzel., *pergelidus, egelidus, perfrigidus, praefrigidus, a, m.* 3. merzla zimlyicza, *febris rapida, & quercera.* 4. merzel nekuliko, *frigidulus, subfrigidulus, frigidiusculus.*
 Mèrzel posztajem. *Frigesco, is, frigesio, frigidus fio, algesco, inalgesco, is, algeo, es.*
 Merzèneye na jegyu. *Stomachi malacia.* 2. merzenye otayno, *simultas, tis.* 3. *abominatio, detestatio, aspernatio, onis, aspernamentum, ti, execratio, detestatio, onis.*
 Merzí jeden na drugoga ochito. *Unus alterum odiò hostili patàm persequitur, odiò unus alterum habet apertè, capitali, & infesto.* v. Omraza.
 Merzim, odurjavam. *Abominor, aris, detestor, execror, respuo.* 2. merzim na koga, *odio habeo, l. prosequor quempiam.* 3. otayno merzim na koga, *simultatem gero cum aliquo.* 4. merzim na jelis. *Stomachi malacià laboro.*
 Merzitel. *Abominator, aspernator, oris.*
 Merzitelicza. *Abominatrix, cis.*
 Merzlétina, hladnetina. *Galveda, gelatina, a, decoctum gelatum.* v. Hladnetina.
 Merzlím, hladim. *Frigefacio, frigefaclo, frigero, as.*
 Merzlimsze. v. Merzel posztajem.
 Merzlicza. v. Merzel. n. 3. y Zimlicza.
 Mèrzlína. *Frigiditas, tis, frigedo, nis, algor, oris.*
 Mèrzo. *frigidè, gelidè, algidè.*
 Merzlo nosz, kay merzlinu donassa. *Fri-*

gorificus, algificus.
 Mèrzoszt. v. Merzlina.
 Méssam. *Misceo, commisceo permisceo, tempero, concorporo, confundo.* 2. *primessavam, admisceo, immisceo, es.* 3. drugoch messam, *remisceo.* 4. nebo zemlyum messam, *ima sumis misceo.* 5. messam vino z-vodum, *tempero aquà vinum.* 6. messatisze telovno senum, *coire cum aliqua, rem habere cum aliqua.*
 Messan, na, no. *Mixtus, mistus, commistus, commixtus, permixtus, confusus.* v. Zmessan. 2. drugoch messan, *remistus, l. remixtus.*
 Mèssanye. *Mixtio, mistio, permistio, commistio, concilium, permixtio, confusio, concretio, onis, mixtura, temperatura, temperaculum,* 2. messanye telovno, *coitus venereus, coitio, initus, concubitus.*
 Messenye. v. Mèssenye.
 Mèster. (D.) Maysttor. 2. mester, navuchitel. *Gymnastes, Magister, Instructor, Informator, Institutor, Professor, Eruditor, Doctòr, Didascalus.* 3. mester krivoga navuka, *pseudodidasculus.* 3. mester kî detchiczu privucha, *pedagogus, Praeceptor, Ludi-Magister.* 4. mester vu mudroznanyu, *Magister, l. Doctòr Philosophiæ.* 5. mester dobreh navad, chlovechtva, *Magister morum, Ethicus, ci.* 6. mester orszachki, *Prothonotarius, rij.* 7. mester mechovojuvanya, *Magister gladiaturæ, lanista.* 8. mester szlosnoga popevanya, *Magister vocis, Cantor.* 9. mester koi vure, y osztala, kâ na kotachiczeh teku dèla, *automatarius, rij.* 10. mester kî detinszke igre napravlya, *coroplastus, thi.* 11. mester, koi iglum mala, y zlatom pretkava, *limboralis, sagmentarius, barbariarius, phrygio.* 12. mester, koi perom mala, *plumarius, rij.* 13. mester, koi szage dela, *polimitarius, rij.* 14. mester, koi delo zrezava, *calator, sculptor, oris.* 15. mester dervodelszki, *architectus, sti, architector, oris. adilis.*

v. Glavar. 16. jagarmester, *theriophylax, protocynegus*. 17. sztrasamester, *vigiliarum, & excubiarum praefectus*. 18. stalmester, *stabuli praefectus*. 19. mester obchinszki, *carnifex, justitiae minister, questionarius, vindex rerum capitalium, exactor supplicij, decolandi artifex, lanista, gladiator*.
 Mesterfszki, a, o. *Artificiosus, limatulus, a, m.* 2. po mesterfszki, *artificialiter, artificiosè, affabrè, fabrè*.
 Mesterfszko delo. *Opus artificiosum, secundùm, l. juxta artem factum, ex arte opus factum*.
 Mestria. (D.) zanat. *Ars, tis, magisterium, artificium, opificium, scientia, eruditio.* v. Ars. 2. *Prov.*
 Mestriesze szvoje nay derfi.
In pulvere suo currat.
 3. mestria szlobodna, *Ars liberalis, l. ingenua*. 4. mestria diachka, *ars litteraria, litterarum, gymnastice, es, ars liberalis*. 5. mestria brodarenya, *ars navalis*. 6. mestria poznanya reda narave chlovechje, *physica, a.* 7. mestria, brojenya, ili rachunov, *arithmetica, a.* 8. mestria od zvezd obrachanya, *astrologia, a.* 9. mestria znanya jakoszt, kù zvezde imaju, *astronomia, a.* 10. mestria, kùmsze narav chlovechja szpoznavaz obraza, *physognomia, a.* 11. mestria vrachenya, *medicina, a, ars medica*. 12. mestria zrezavanya, *sculptura, callatura, a.* mestria zmislyavanya, *poësis, is.* 13. mestria patikarszka, *ars pharmaceutica*. 14. mestria ognjena, *pyromantia*. 15. mestria vodena, *hydromantia*. 16. mestria napravlanya zlata, *alchimia, a.* 17. mestria napravlyana vur szuncheneh, *gnomonica, a.* 18. mestria zemlye merenya, *geometria, geometrica, s. ars geometrica, geodasia, a.* 19. mestria mecho vojvanya, *gladiatoria, a.* 20. mestria czimpranya, sznovanya sztanya, *architectura, a, adilatatus, adilitatus, ùs, adilitas, tis.* 21. vag mestria, *statica, a.*

Mestrie lyubitel. *Philomusus, si.*
 Mesar. (D.) komardar. (Scl.) kaszap. *Lanius, ij, lanio, onis, carnarius, ij, bovicida, a. botularius, macellarius, laniator, corporicida, a.*
 Mesaria, meszarstvo. *Lanionia, a, laniatus, ùs, bovicidium, ij, laniena, a.*
 Mesarim. (Scl.) kaszapim. (D.) komardim. *Lanio, dilanio, as, in frustra scindo, lanioniam exerceo, concido, frusto, defrusto.*
 Mesaricza. (D.) komarda. (Scl.) kaszapnicza. *Laniarium, ij, macellum, li, laniena, a, laniaterium, carnarium, rij, taberna carnaria, macellaria, a, lanium, ij.*
 Meszarfszki, a, o. *Lanionicus, lanionius, lanignus.*
 Meszecz. *Luna, a.* 2. mena meszecz. *novilunium, ij, luna nova, neomenia, luna intermestris, luna intermestrua, interlunium, luna, & solis concursus, luna, & solis coitus, luna silentium, intermestrium, luna silens, luna tacita, luna synodica.* 3. meszecz mladi, *luna adolescens.* 4. meszecz sztar, *luna deficiens.* 5. meszecz pun, schèp, *plenilunium.* 6. pervoga fertalya meszecz, meszecz rogat, *luna falcata, cornicula, corniculata, cornuta, luna incornua.*
Prov.
 Schemje meszecz rogatei,
 Temje menyè vsze szvetlei.
 7. drugoga fertalya meszecz. (D.) dvizdak, *luna demidiata, l. dividua.*
 8. tretjega fertalya meszecz, tretjak, *luna in orbem situata.* 9. meszecz szedmoga dneva po szpunenyu, *dichotomus, mi.* 10.
 Meszecz, t. j. dvanayszti del lèta. *Mensis, is, annus lunaris, tempus menstruum.*
 11. vszaki dan pervi meszecz, *Calendae, rum, it. calendatim.* 5. ali 7. den meszecz, *Nonae.* 3. ali 15. den meszecz, *Idus.* ovoga meszecz, *intra hunc mensem.*
 13. pol meszecz, *semimensis, is, semestri-*

strium, ij. 14. jedno meszechni, *menstruus*. 15. jedno meszechni, y pol, *sesquimestris*. 16. dvoý meszechni, *bimestris*. 17. troy meszechni, *trimestris*, *anni quadrans*. 18. petero meszechni, *quinque mestrís*. 19. sesztero meszechni, *semestris*. vszakoga meszecz, *nullo non mense*, *omni mense*. vszaki drugi meszecz, *alterno mense*. 20. meszecz szvetlofzt, *luna lumen*, *splendor*. vszu noch szvetechi meszecz, *luna pernox*. neszvetechi meszecz, *illunis*, *illunus*, *interlunis*, *intermestris*. vreme ú kom neszveti meszecz, *intermestrium*. 21. kolo bar meszecz, *manacus*, *i*, *halo*, *onis*. 22. meszecz szvetlofzt jemlye od szunca, *luna lucet solis lumine*, *à sole accenditur*, *collustratur*, *illuminatur*. 23. meszecz potemnenye, *eclipsis*, *defectus*, *defectio deliquium luna*.

Meszechina. *Illuminatio*, *splendor luna*, *luna splendens*. prez meszechine, *illunis*. v. Meszecz. n. 20.

Meszechni, na, o. *Menstrualis*, *lunaris*, *e. menstruus*, *mensurnus*, *a*, *m*. meszechni chlovek, meszechny, *lunaticus*, *astrosus*, *bacchans*. meszechno leto, *annus lunaris*. meszechna sena, *menstrualis mulier*. meszechna placha, *epimenium*, ij.

Meszechnik. *Prognosticum lunare*.

Meszechny. v. Meszechni.

Vszob 12. Meszecz po imenu.

Meszecz.	1. Profzinecz, Malibofichnyak, (D.) Szichyan.	Mensis.	Januarius, rij.
	2. Szvechen. (D.) Velyacha.		Februarius, rij.
	3. Szufsecz, Gregurschak. (D.) Oshujak.		Martius, tij.
	4. Mali traven, Gyurgyevschak.		Aprilis, is.
	5. Rosnyak, ili Veliki traven, Filipovschak. (D.)		Majus, ji.

Meszecz.	Szviban.	Mensis.	Junius, ij.
	6. Klafzen, Ivanfchak. (D.) Lye-pan.		Julius, ij.
	7. Szerpen, Jakopovschak. (D.) Szarpan.		Augustus, i.
	8. Velikomesnyak		September, bris.
	9. Malomesnyak, Rujen.		October, bris.
	10. Miholschak, Lukovschak, Lisztopad.		November, bris.
	11. Vszeszvechak. (D.) Sztudeni.		December, bris.
	12. Gruden, Veliko bosichnyak. (D.) v. Profzinacz n. 2.		

Meszecz pervi den, *Luna dies primus*, *dies luna*. meszecz rasztenye, *accretio luna*. meszecz tek, *curriculum luna*.

Mészen, vmessen. *Depsilicus*, *depsilitius*, *a*, *m*, *subacta farina*, *l. massa*, *subactus panis*.

Meszènye. *Depfatio*, *condepfatio*, *panificatio*, *confectio panis*.

Mészim tészto, kruh. (D.) gnekom gnezim tészto. *Depso*, *as*, *subigo farinam*, *molio*, & *depso*, *condepso*, *masso*, *conficio*, *panifico*, *facio panem*.

Mésznat, meszafzt, a, o. *Carnosus*, *carnulentus*, *trossulus*, *torrosus*, *carneus*, *viscereus*, *a*, *um*.

Mesznicza. v. Meszarnicza.

Mész. *Caro*, *nis*, *viscus*, *eris*, *viscera*. Prov.

Isches rànú v-czelom meszu.

Quære pilum in igne.

Meszo.	1. Mész divje, zverinfzko. <i>Ferina</i> , <i>a</i> .
	2. Janyeche, <i>Agnina</i> . ovchje, <i>ovina</i> , <i>ovilla</i> , <i>oviaria</i> . bravje, <i>vervecina</i> . ov-novo, <i>arietina</i> . kozleche, <i>hadula</i> , <i>hadilla</i> . it. <i>hircina</i> , <i>caprina</i> , <i>hadina</i> . goveczko, <i>bubula</i> , <i>f. bovina</i> . v. Govedi-

vedina. szvinszko, *suilla*, l. *porcina*.
divjega prascza, *aprina*, l. *aprugna*.

3. na rane mertvo, kôsze dalye razhaja. *Gangrana*. divje na rane, *pterygium*.
4. kô nadorascha, nadmesznicza. *Caro supercrescens*.
5. kuhano, *caro cocta*, *lixa*, *elixa*.
6. vareno ú szvoje juhe, *Caro jurelenta*, *jusculenta*.
7. frigano, *Caro frixa*, l. *friçta*. v. *Cremium*. n. I.
8. Pecheno, *Caro assa*, *assata*, *torrida*, *torrefacta*.
9. libivo prez koszti, *Pulpa*, *pulpa-men*, *pulpamentum*, *alipastos*, *musculus*.
10. szuho, *Caro sicca*, *infumata*, *fumo durata*.
11. voynyuche, *Caro putida*, *fetida*, *maleolens*.
12. merczina, *Caro morticina*.
13. szlano, *Caro salsa*, *salita*, *sale condita*, *conditanea*.
14. plesznivo, granko, *Caro rancida*, *rancidula*, *subrancida*.
15. frisko, *Caro requieta*.

Mefzo - jed, ili jedecz, *Carnivorus*, *sarcophagus*, *carnes vorans*.

Mefzo napravlyam. *Conviscero*, *as*. ú mefzu file lepchene, *sarcocolla*. ú mefzu cherv, *termes*. mefzni pijacz, *annona macelli*. zubno mefzo, *gingiva*.

Mefzni, a, o. *Carneus*, *a*, *m*. *Carnalis*.

Mefzopuszta. *Carnis privium*, *bacchanalia*, *lupercalia*. v. Fasenk.

1. Mefzto. *Locus*, *ci*, *plaga*, *a*, *topus*. na onom mefztu, *ibi*. na vszakom mefztu, *usquequaque*. na drugom mefztu, *alibi*. ni v-jednom, ni v-drugom mefztu, *neutrubi*. tefzna mefzta, *locorum angustia*. izpiszanye mefzta, *topographia*.
2. voyszke, *Sedes belli*. neba, *regio caeli*. szveta, *terrarum angulus*.
3. t. j. sztalís, polosenyé vszake

sztvári, *Situs*, *us*, *natura*, & *situs loci*, *rei*. 2. *positio*, *positura*, *repositura*.

4. Lépo, *locus*, l. *situs ad aspectum praeclarus*, *amoenus*, *pulcher*, *suavis*, *deliciosus*, *voluptuosus*.
5. zaperto, *locus impediús interclusus*, *prapeditus*.
6. pogibelno, *locus periculosus*.
7. Skalko, *locus lubricus*.
8. tefzno, *locus angustus*, *locorum angustia*.
9. kamenito, *locus lapidosus*. v. *Confragosus*.
10. kusno, *locus pestifer*. v. *Pestiferus*.
11. za prebivanye, *locus* l. *regio habitabilis*.
12. gornye, *locus superus*, l. *superior*. dolnye, *inferior*, l. *inferus*, *infernus*.
13. szuho, *Aridus*. v. *Siticulosus*. mochvarno, *humidus*, *udus*. vszigdar mochvarno, *uliginosus*, *avidus*, *a, m*.
14. blatno, *locus caenosus*. v. *Lutosus*.
15. jezerichno, *locus palustris*.
16. na proti szunczu, *locus apricus*, l. *soli ostensus*.
17. ostro, ternovito, *locus ferus*.
18. Szhodischa, *Locus frequens*.
19. Naszamoche, gluho mefzto, *Locus solitarius*, *remotus*, *dissitus*, *arbitris carens*.
20. Dalechno, *Locus disjunctus*, *longinquus*. v. *Stadiodromus*. n. I.
21. Tefzneje v-morju, *maris fauces*, *maris angustia*.
22. Mefzto nyega, *Loco*, *pro*, *vice*. mefzto otcza nyega imam. *loeo*, l. *vice parentis*, *pro parente eum colo*.
23. Mefzto drugoga, *Loco*, l. *vice alterius*.

Kî je.

Mefzto Kralya.	<i>Vice - Rex</i> .
Bana.	<i>Vice - Banus</i> .
Meftra.	<i>Vice - Protho - Notarius</i> .
Groffa.	<i>Vice - Comes</i> .
Kapitana.	<i>Vice - Capitaneus</i> .
Szudcza.	<i>Vice - Judex</i> .

- Mefzto.
24. dajem pĕrvo , *primas* , do , l. *defe-ro sedes*.
25. dati drugomu , *cedere sua sede al-teri*.
26. pravdam odlucheno. *Forum judi-ciarium , pratorium , aula judiciaria*.
27. za muſtru , *diribitorium , ij*.
28. pravde prilosno , *forum juri com-petens*.
29. bresankov puno , *locus humerosus*.
- Mĕſztva , navlaka noſna , *foccus ex corio , foccus coriaceus*.
- Mĕta , czil , *sphaeristerium , ij*.
- Metalacz. v. Sztrelec.
- Mĕtemſze. *Turbor , perturbor , obturbor , confundor , commoveor*.
- Meticza. [D.] Metvicza. *Mentha , a , hedyo-zomos*. 2. meticza divja , *methastrum , tri*. 3. gorna , *calamintha , a*. 4. drobna. v. *Arsemanthon*.
- Metir. v. Lepir.
- Mĕtla. *Scopae , rum*. *Prov.*
Nova metla dobro pomeche.
omne initium fervet.
- Metlár. *Scoparius , ij*.
- Metlicza. *Scopula , a*. 2. metlicza za ofznafenye oprave , *scopina , a*.
- Metlika , ili metlikovina , na kĕ raſzte riſkálſa. *Brya , a*.
- Metnut. v. Zvĕrſen.
- Metúly. (D.) metil , lepir. *Papilio , onis*. 2. metuly , koi k-plamnu ſzveche nad letava , *hepialus , li*. *invenitur & Epialus*. 3. metuly vu vuliſchah , koi pchele kvari , *papilio , ſeu tinea alvenrum , tere-do , pirauſta , clerus , ri*. *græcè cleron*. 4. metuly , koi volom ſkode , *bupreſtis , is*. 5. koi ſzamo jeden den ſive , *hemerobi-us , ij*.
- Mĕy , (D.) uſzred. *Inter , intra*. med. 2. mey ſzobum , *invicem , multò ultrò , ci-tròque*.
- Meyremtòga , vutomtoga. *Interim , inte-rea , tantisper , hoc interim ſpatio*.
- Mĕzdra. *Membrana , a*. 2. mezdra vu ore-hu , kâ jederko , od jederka luchi , *dis-*

- ſepimentum , diſſeptum , ti*. 3. mezdra okol vſze lubanye , *pericranion*. v. *Me-ninges*. 4. mezdra gornya , y dolnya , kâ oko zakriva , *cilium , ij*. 5. mezdra ú narangye , ali pomagranate , kâ razlu-chava nye komoricze , *ciccum , cicum , & ciccus , ci*. 6. mezdra , kâ vſza chreva , y nuternya dĕrſi , *peritoneum , ei*. 7. v. *Diſſipium*. 8. mezdra pod jezikom , *fran-nulum lingua*.
- Mĕzg. *Mulus , li*. v. *Hinnus*.
- Mĕzga. *Alburnum , ni*, *adeps arboris*. 2. me-zgu iz dreva jemlyem , *exalburno*.
- Mezgina. *Mula , a*.
- Mezinecz. v. *Perſztecz*.
- M ante I.
- Mí. *Nos*. 2. mi iſzti , *nos ipſi*.
- Míchen , podmichen , a , o. *Subornatus , donis corruptus*.
- Míczam. *Moveo , cieo , es , verſo , ago , agito , as*. 2. miczam , giblyem , krilim rukami gda govorim , *gesticulator , aris , geſtio*.
- Miczámſze , borimſze. *Luctor , colluctor , aris*. 2. *moveor , agitor , aris*.
- Miczànye , borenye dveh. *Lueta , a , lueta-tio , onis , luetus , ús , lueta-men , nis*. 2. mi-czanye gibanye , *motus , ús , agitatio , o-nis*. 3. miczanye ſirenye rukami , *gesti-culatio , onis , geſtus , ús*.
- Koi tak rukami micza. *Gesticulator , oris*.
- Míden &c. v. *Meden*.
- Mído. v. *Szopun*.
- Mígam. *Nictò , as , niveo , es , ſignum do ocu-lis unum*, l. *alterum claudendo , ſapèque aperiendo , nictor*. 2. migalſzem , *nicti-tavi , & nixi*. v. *Namigavam*.
- Migànye. *Nictatio , nictitatio , onis , nictus , ús*.
- Mihólschyak. *October , bris*.
- Mikam lan. *Carpo , is , pectino , as , discrimino , depecto , pecto , & attenuo linum*. v. *Cheszram , y Razchezavam*.
- Míl , míli , mio. v. *Lyublyen*.
- Milan varas ú latiniſzke derſave. *Medio-lanum , ni*.
- Milanecz. *Mediolanensis , is*.

Milanszka derfava. *Status Mediolanensis, Insubria.*
 Míle réchi. *Blandicella, rum.*
 Milenye. *Blanditia, a. plur. blanditia, arum, blandimentum, ti, blandimenta, orum, blanditus, ūs, illecebra, assentatio, onis.*
 Míli Bose, dobri Bose. *Deus bone, dilectissime Deus. 2. v. Mil.*
 Mili moy, dragi moy. *Dilecte mi, chare mi.*
 Mílimsze. *Blandior, adblandior, iris. v. Prilizavamsze.*
 Mílo. v. Lyublyeno. *2. Comiter, blandè.*
 Mílo duh. v. Velestika.
 Milo govorechi. *Blandiloquus, a, m.*
 Miloscha. v. Miloszt. *Gratia, clementia, a.*
 Miloszerden, na, no. *Misericors, dis, compatiens, tū, compassibilis, is. v. Milosztiv.*
 Miloszerdje. *Commiseratio, onis. v. Szmiluvanye.*
 Miloszerdno. *Misericorditer, clementer.*
 Miloszerdnoszt. *Misericordia, a. commiseratio, onis, clementia, condolentia, condolentia, a, compassio, onis. biti miloszerdnomu, misereri, commiserescere, miserari, capi misericordia, condolere. v. Milujem.*
 Miloszt, miloscha. *Gratia, elementia, indulgentia, a, pietas, tis, propensissima voluntas. 2. miloscha Bosja, pax Dei. 3. miloszt iz lyubavi dana, dobrovolyno prikazana, gratia gratis data. 4. miloszt komu izkasujem, utor in aliquem clementiā, gratiā aliquem complector. 5. profzim za miloschu, oro veniam, imploro, ex exposco alicujus misericordiam. 6. miloszt ztechem, gratiam aquirō, consequor, concilio mihi gratiam. 7. zadoblyenu gubim, gratiam collectam effundo. 8. z-luczke milosche sivem, vivo alienā misericordiā, alienō beneficiō. 9. ú miloschu prijemlyem, in gratiam recipio. 10. ú milosche prikōm sztoim, multum valeo apud aliquem gratiā. II. ovde ne milosche, oleum non est in*

lecytho. 12. po milosztu Bosje, ope, & auxilio Dei, Dei gratiā, munere, concessu, beneficio, l. donō Dei.
 Milosztu izkazanye. *Gratia, a, beneficium, ij. milosztu szvetloszt, lumen gratiosum, gratiā splendor. 3. milosztu sztolicza, propitiatorium, ij.*
 Milosztiv, a, o. *Clemens, tis, propitius, pius, aquus, a, m.*
 Milosztivno. (D.) *milosztivo. Clementer, piē, misericorditer.*
 Milosztivnoszt. (D.) *Milosztivoszt. Pietas, tis, clementia. v. Miloszerdnoszt.*
 Milosztivnosztu dosztojen. *Miserandus, a, m, miserabilis, le.*
 Milujem, pomilujem. *Misereor, eris, miseresco, commiseresco, misericordiā moveor, capior, misereor, misero, condoleo, compatior. 2. v. Lyubim. 3. milujem gladim, delineo, blanditiis illicio, allicio, demulceo. v. Prilizavamsze.*
 Miluványe, pomiluvanye. *Compassio, condolentia, miseratio, commiseratio, onis.*
 Mílya. mera zemlye 1000. korachajev. *Milliare, is, milliarium, ij, lapis, dis, leuca, a, mille passus, cippus, pi. 2. mílya Persianszka, perasanga, a. v. Mera na konczu.*
 Mímo, t. j. dalye. *Ultra. 2. mimo, t. j. poleg, penes. 3. mimo, t. j. prek, trans. 4. mimo idem. v. Prætereo. n. 1. 5. mimo sefztni, præteritus, anteaçtus, transaçtus, a, m.*
 Mincza, medenicza. *Moneta Ragusina, Teruntius, ij.*
 Minújem, vminujem-nuti. *Prætereo, pertransco, is, devio, as. 2. Minujem, vpadam, namenye idem, dokanchamsze, deficio, decreasco, ad finem vergo. Messa minuje, Missa ad finem vergit, tendit, finit.*
 Mír. *Pax, cis, toga, a, securitas, tis. 2. szlosnoszt, jedinsztvo, concordia, a. 3. pokoy, tranquillitas, quies, tis, otium, ij. 4. mir ili pokoy dusse, animi aequalitas. 5. mir isztinszki, ili sztan-*
 no-

novit. *pax certa, secuta, explorata, indubitata.* 6. mir vsztanovlyen, *pax stabilis, l. firma.* 7. mir neszeguren, *pax necdum satis firma, & secuta, pax vacillans, mutabilis, incerta.* 8. mir szklop-lyen, *pax conventa, conclusa, constructa.* 9. mir chinim, *szklaplyem, pacifico.* v. Mirim. 10. mir donassam, *pacifero, as.* 11. mir, y boy k-jednu obznanujem, *nazvescham komu, caduceum, & hastam simul mitto.* 12. mira obdersitel, *Irenarcha, & chinitel, pacificator, Irenarches.* v. Miritel. 13. bogh mira, *pausus.* 14. dokonanye mira, *instrumentum pacis, pacatio.* 15. siba mira, *caduceum, ei.* 16. pogodbe mira, *poglavja, ili nachini mira, conditiones pacis.* 17. poydi vu miru, *i pede fausto.* 18. z-mirom, *ili z-dopuschenyem tvojem, pace tuâ.* odpusztiti koga ú miru, *dimittere aliquem cum pace.* 19. ofztani ú miru, *vale.*

Mira poszel. *Caduceator, oris, tabellarius cum caduceo, fecialis.* 2. mira chinitel, *pacificator.* v. Miritel. 3. mira siba, *caduccum, ei.* 4. mira halya, *toga.*

Mira. *Mirrha, &.* 2. iz mire, *myrrheus, a, m. myrrhinus, a, m.* 3. iz mire prefana voda, *stacte, es.*

Mira noszitel, *mira noszecz. Pacifer, a, m.*

Mira poszelsztvo. (D.) *poklizarsztvo. legatio pacificatoria.*

Míren, na, no, miroven. (D.) *lyubomírni. pacificus, tranquillus, quietus, pacis amans, l. cupidus, a, m.* 2. vmiren, *vtissen, pacatus, placatus, sedatus, quietatus, a, m.* 3. nemiren, *impacatus, inquietus.*

Mirénye, pomirenye. (D.) *umirenye. Pacificatio, onis, pacis compositio.*

Miriambar. v. Ambra. n. 2.

Mírím, mir chinim. (D.) *umirivam. Pacifico, as, pacem compono, facio, construo, conficio, interpono me in pacificationem, paco, as, controversias compono, de contentione desisto, belli finem facio, bellum sedo, pono certamen, ab armis*

discedo, recedo, rem deduco ad otium.

Mírímsze. *Pacificor, aris.*

Mírísz. v. Duha. *miríszim. v. Dissim.*

Mírítel, pomírítel. (D.) *mirotvoracz. Pacificator, reconciliator, pacis concordiaj, interpositor, dissidij direptor, conciliator pacis, pacator, Irenarches, l. Irenarcha, turbinum sepultor.*

Mírítelicza, pomírítelicza. (D.) *umirítelicza. Pacatrix, reconciliatrix, cis.* 2. *mírítelicza musa senum, viriplaca.*

Mírni, na, no. *kay k-miru szliffa. Pacificatorius, pacalis.*

Mírno. *Pacificè, tranquillè, quietè, sedatè, pacatè, placidè, placatè.*

Mírnoqa chinim. *quietum, securum quempiam reddo, quieto, as, quietum facio.*

Mírnoszt, mirovnoszt sztalna szercza. *Apathia.*

koitavku mirnoszt ima. *Apathus, tbi.*

Miroven. v. Miren.

Mirta. (D.) *marchya drevo. Myrtus, ti.*

Mírújem, ú miru jeszem. *In pace me continueo, pace fruor, quiesco, in pace vivo.*

Mís. 1. *mís. Mus, ris. Plin. lib. 13. c. 8. murino fimo contra calculos illinire ventrem prodest.* 2.

Prov.

Teskoje misu z-machkom.

Valet de pusillis, & inermibus, quibus pugnandum est cum potentibus.

3. *mis indianzki, icheumon.* 4. *mis polzki, mus agrestis, nitedula.* 5. *mis morszki, mus ponticus.* 6. *mis vodeni, mus aquaticus.* 7. *mis v-lalokah, genioglossus.* 8. *mis v-sivotu, musculus li.* 9. *misjeh vuh, misje vufescze, myosoton, rayosotis, anagallis.* v. *Alfine.* 10. *missi ritni, glutai, orum.* 11. *missji drek, muscerda, &.* 12. *missji otrov, arstnicum, ci.*

Missál, *knyiga Messna. Missale, is.*

Míssék. *Musculus, li.*

Míssévina trava, *misje vuh, chrevcza.* v. *Mis. n. 9.*

Míssicze, *missicza, guscher, ruka od plech*

plech do lakta. *brachium*, *ij*, *lacertus*. v. *Brachium*. 2. podmisnicza, *fulcimentum brachiale*. v. *Brachiale*.

Misji a, e. *Murinus*, a. m. 2. v. *Auripigmentū*

Misnicza *Muscipula*, *decipula*, a, *muscipulā*, li.

Misza. *Missa*, a. v. *Sacrificium*, &c.

Misznik. v. *Sacerdos*.

Miszel, mislenye. *Cogitatio*, *onis*, *cogitatus*, *ūs*, *cogitamen*, *nis*, *cogitamentum*, *ti*, *consideratio*, *commendatio*, *perpensatio*, *respectus*, *reputatio*, *contemplatio*, *meditatio*, *ratiocinatio*, *mens sensa*, *theoria*. 2. miszel, t. j. pomnya, *studium*, *ij*. v. Szkerb. 3. miszel volya, *voluntas*, *consilium*, *ij*. v. *Namenenye* 4. miszel szkrovna, *cogitatio tacita*, *intima*. 5. miszel hitro prehagyajucha, *preletecha*, *cogitatio transvolans*. 6. zamislyen, *cogitatione defixus*. 7. prez miszliszem, *liberō*, & *solutō animō sum*. 8. ū miszliszem, *totō animō in cogitatione sum*, *totus sum cogitatione defixus*, *cogitationibus distentus*.

Miszer. v. *Sissimis*.

Miszlim. *Cogito*, *as*, *mente contrecto*, *animō agito*, *mente verso*, *memini*, *imaginor*, *agito*, *animō complector*, *mente*, *cogitatione*, *memorian rei adhibeo*, *servo*, *memoriā retineo*, *animō instituo*, *in assidua commemoratione rei sum*, *meditor*. v. *Premislyavam*. 2. miszlim na kay, *rem sua memoria infixam afferō*, *cogito de re aliqua*. 3. miszlim na nyegve rechi, *scripta illius dicta sunt in animo*. 4. miszlim, *szudim*, *censeo*, *opinor*. v. *Stimam*. 5. miszli dobro, *premiszli*, *etiam atque etiam considera*. 6. jolscheszem na to dobro miszli, *id subit*, *id mentem subit*, *subit animum cogitatio*, *memori corde condita hac vigent*, *cogitatio mihi non omninō excidit*, *etenim penitus insedit*. 7. vun kām miszlis? *quam viam cogitas?* *quod iter affectas?* 8. ravno od tebeszem miszli, *ecce lupus in fabula*. *Prov. gdaſze prigodi doyti komu k-nam*, *kad miszlimo od nyega*. 9. miszlim na koga, *cogito sepē de altero*, *habeo quempiam in animo*.

Míta. v. *Mito*.

Mitárenye. *Mutatio pennarum*, l. *pilorum*. 2. *transl. mutatio voluntatis*, *sensūs*, *consilii*, *inconstantia animi*.

Mitárimsze. *Plumas*, l. *pilos muto*. 2. *transl. muto sententiam*, *recedo à sententia*, l. *promissis*, *aliò inclino*. *verbō dicitur de inconstantibus*.

Mitènye. *Suasio prapostera*, *deceptorica*, *corruptela*, a, *corruptio*, *subornatio*, *onis*.

Mitikczé. *Datatim*, *invicem*.

Mitim. *Suadeo prapostere*, *deceptorie*, *donō*, l. *pecuniā corrumpo*, *persuadeo*, & *corrumpo verbis blandis*, *suborno*, *as*, *invito*, *illicio*, *induco muneribus*,

Mitnik, ochiveszt gresnik. *Publicanus*, *ni*, *publicus peccator*.

Mito. *Donum*, *ni*. v. *Prikazen*. 2. *Mito*, *munus corruptivum*. v. *Mitenye*.

Mitrovicza, varas negda glaszovit ū Szremu. *Ruconium*, *Sirmium*, *ij*.

Mivalische. *Lavacrum*, *cri*, *aquarium*, *ij*.

Mivàlo. *Malluvium*, *ij*. v. *Mosdov*.

Mívam. v. *Vmivam*.

M, ante L.

Mláchen, na, o. (D.) *Mlak*. *Tepidus*, *teporus*, *egelidus*. *mlachen veter*, *ventus teporus*. *Sidon*. 2. *mlachen*, *prigret*, *tepefactus*. 3. *mlachen bivam*. *tepesco*, *is*, *tepeo*, *es*, *tepidus*, l. *teporus fio*, *intepefcc*.

Mlachenye. *Tepefactio*, *onis*.

Mlachicza. *Lacunula*, a.

Mláchim. *Tepefacio*, *is*, *tepidumz reddo*, *teporo*, *tepedo*, *as*. 2. *dobro mlachim*, *tepeo*, *sufferveo*.

Mláchimsze. v. *Mlachen*. n. 3.

Mláchno. (D.) *mlako*. *Tepidē*.

Mláchnoszt. (D.) *mlakoszt*. *Tepor*, *oris*, *tepiditas*, *tis*.

Mlád, a, o. *Juvenis*, *is*, *juvenilis*, *pubens*, *florens*, *novellus*, *mustus*. *jako mlad*, *pravi-ridans*, *tener*. *prevech mlad*, *peradolescens-ulus*. 2. *mlad jeszem*, *verno*, *floreo*.

Mlada neveszta, *szneha*. *Neonupta*, *recens nupta*.

Mlada devichicza. *Adolescentula*, a, *florente*

avo puella. prokssena, adolescentia petulans.
 Mladencz. *Juvenis, is. juvenculus, puera-*
ster. 2. mladencz visse 12. let, adolescens,
tis, pubes, is, Ephebus, bi. 3. mladencz
verszten, kojega brada popada, vesticeps,
is. 4. mladencz prez brade, juvenis im-
berbis, adolescens impubes.

Mladicza, podrazlicza, devicza vech od
 12. let. *Adolescentula, a.*

Mladicza. *thalea, a. surculus, ramus, ger-*
men, calamus. 2. mladicza kâsze czepi,
planta, a. 3. mladicza vczeplyena, insti-
tum, ti. 4. mladicza terfzova, palmes. v.
 Rozgva. 5. mladicza terfzova, ali dreva,
 kâ iz korena razzte, *stolo, onis, soboles,*
is, pullus arboris, pullulus, li. 6. mladicza
 vszakojachka dreva, *surculus, li. v. Pam-*
 pinariû. 7. mladicza na verhunczu dreva
 nayvissa, *turio, onis. 8. mladicza, kâ*
 med dvemi drugemi izhaja, *transilis, is.*

Mladimsze. *Juvenesco, pubeo, pullulasco. 2.*
 mladimsze nazad, *refloresco, repubesco, is.*

Mladina. *Juventus allodialis, avitium, vo-*
latilia, altilia villica.

Po mladenichko, ili po mladenfzko,
juveniter. 2. po mladenichko chinim,
adolescenturio, adolescentior, aris, ari.

Mlado dete. v. Mladencz. n. 1.

Mlado drevo. *arbor novella, tenella.*

Mladosenya. *Neogamus, neomaritus, nup-*
tus sponsus.

Mladofzno. v. Po mladenichko.

Mladofzt. *Juventus, tis, atas juvenilis, ju-*
venilitas, tis, juvenita, a, flos atatis, pu-
bertas, tis, ophebia, a. 2. mladofzt od 14.
 let do 25. czvet mladofzti, *adolescentia,*
a, flos atatis. 3. mladofzt od let 25. ju-
ventus, tis, atas florens. v. Vu izpiszanyu
 chlovechanfzkeh vekov. pag. 52. 4. mla-
 dofzt szlobodna, malo gda je dobra,
juventus effrenis, temeraria esse solet. 5.
 od mladofzti, *cum prima barba, ineun-*
te adolescentia, ab eunte atate, à teneris
unguiculis, à puero.

Mladújč. *Juvenor, is. v. po mladenichko. n. 2.*

Mlahav, (D.) mlohav, a, o. *Debilis, im-*

becillus, imbecillus, sublestus, flacidus, ener-
vus, infirmus, languidus, a, m. 2. mla-
 hav jako *perimbecillus. v. Szlab.*

Mlahavem. *Langueo, es, languesco, is, flacco,*
fraceo, es, deficio, invalidus, languidus fio, de-
bilitor, enervor, aris. 2. mlahavē szlabo chi-
nim, debilito, labefacto, as, infringo, forcillo.

Mlahavo. *Debiliter languidè, tepidè.*

Mlahavocha, mlahavofzt. (D.) mloha-
 vofzt. *Debilitas, imbecillitas, tis, lan-*
guor, oris, debilitatio, mala corporis consti-
tutio, invaletudo, mala corporis habitudo,
incommoda, agra valetudo. v. Szlabofzt.

Mlák. v. Mlachen, y ofztala.

Mlâka. *Lacuna, a. 2. pun mlak, lacunosus, a, m.*
 3. ki mlake napravlya, *lacunarius, ij. 4. na*
 priliku mlake napravlyen, *lacunatus, a, m.*

Mlâszkam, svem. *Sine appetitu mondo.*

Mlât. v. Kladivo. 2. *tribula, a. v. Czep. n. 2.*

Mlâtecz. *Areator, triturator, tritor.*

Mlâten, na, o. *Trituratus, perticis flagella-*
tus. v. Omlaten. 2. mlaten, lupan, di-
verberatus, verberatus, casus, pulsatus, a, m.

Mlatènye. *Trituratio, onis, tritura, a. tri-*
tus, is, triturandi actus, 2. mlatenye bi-
jenye, percussio, diverberatio, onis.

Mlâtím z-czepi. *Trituro, as, tero, is, tribu-*
lo, as, cudo frumentum, l. frumenta, ex-
tero triticum, messem perticis flagello, fru-
mentum spicis excutio, extero. 2. v. Kujem.
 3. v. Bijem.

Mlatnicza. *Calcatoria, a. v. Sztupa.*

Mlêch gliva. D. klobuchyacz. *fungus lacteus.*

Mlechár. *Galactopola, a, venditor lactarius,*
lactarius, ij.

Mlêchecz trava. *Herba lactaria.*

Mlêchen, na, o. kay je iz mleka, ali far-
 bu ima mleka. *lacteus, a, m. 2. kay ima*
 vu szebe mleko, ali szpodobno k-mle-
 ku, *lactarius. kakti: mlechni szmok,*
lactarium opus.

Mlêchna jesztvina. *Lactantia, a, lactaria esca,*
lactariû opus, lacticiniû, ij, lactinia orum.

Mlêchna poszuda. *Camela, a. sinum, ni-*
sinus lactis, gaulus, li, calathus, tbi.

Mlêchni put na nebu. *Via lactea, galaxia,*

2. mlechni kamen, *galactites*, is. 3. mlechni pijacz, *forum lactarium*. 4. mlechni tat, *papillo*, onis. 5. mlechna kassa, *pultes tractogalatae*.
- Mlechnicza. *Frigidarium lactis*, *cello frigidaria lactis*. 2. Mlechnicza, *dies lacticiniorū*.
- Mleden, dna, o. *Macer*, *cra*, *m*, *macilentus*, *curiosus*, *macie extenuatus*, *strigosus*, *gracilis*, *macie torridus*, *macie extabescens*, *exilis*, *obesus*. *subst. curio*, onis. 2. kruto mleden, *macerrimus*. 3. primleden, *macellus*, a, m.
- Mlednem, mleden bivam. *Maceo*, *es*, *macro*, *extabesco*, *macro*, *macer fio*, *macresco*, *mucesco*, *tabesco*, *emacro*. 2. *tepesco*.
- Mlédno. *Macrè*, *macilenter*, *curiosè*. 2. *tepidè*, *languidè*, *tardè*, *lentè*.
- Mlédnoga chinim. *Macrum facio*, *maceo*. 2. *macero*, *macie conficio*, *emaceo*, *valde macrum reddo*.
- Mlednoszt. *Macies*, *ei*, *macor*, s. *macror*, *macritudo*, *nis*, *corporis siccitas*, *extenuitas*, *gracilitas*, *tenuitas*, *macritas*, *tis*.
- Mleko. *Lac*, *Etis*, *gala*, &. 2. *prov. vidifze iz kojega mleka more szir biti.*
Ætiops ex vultu: ex unguibus leo: de fructu cognoscitur arbor.
3. mleko frisko, ili preszno, *Lac recens*. 4. uszireno, *lac coactum*, *concretum*, *coagulatum*. 5. senszko, *lac humanum*. 6. kravje, *lac bubulum*. sic: *bubalinum*, *ovillum*, *suillū*, *caprinū*, &c. 7. mleko z medom, *lac mulsam*. 8. vareno, *lac decoctum*. 9. kyszelo, *oxigala*, &, & *oxigalum*, *li*, *colostrum*, & *collostrum*, *tri*. 10. sztepeno, *lac pressum*. 11. z-jayczi, *lac ovogalum*. 12. na hladno z czukorom napravlyeno, *lac gelatum*. 13. pervo po detechem porodu, ali telechem, *clostra*, &, & *clostrum*, *stri*. 14. ribje mleko, *lactes*, is. 15. pun mleka, *lactuosus*. 16. na mlekosze obracham, *lactesco*, is.
- Mleko pivecz *Galactopota*, &, *galactophagus*, gi.
- Mlekom nadajam. *lacto*, as.
- Mlínar. (D.) malinar. *Molitor*, *oris*, *molendinarius*, *molendaris*, *polinator*, *pistrinarius*, ij.
- Mlinaricza. *Molitrix*, *cis*, *pistrinaria*, *moliar*,

- ria*, &.
- Mlinecz. *Tracta panis*, *laganum*, *ni*, *artolaganus*, *ni*.
- Mlivo. v. Múka.
- Mlohav. v. Mlehav, y ofztala.
- M, ante O.
- Móch. (D.) sznaga. *vis*, *is*, *vigor*, *oris*, *robur*, *oris*, *efficacia*, &, *efficacitas*, *nervus*, *vi*, *vis*, & *pondus*, *vires*, *ium*. 2. mlada moch, *viror*, *oris*, *viriditas*, *tis*. 3. zevszum mochjum, *velis remisque*. 4. moch, *potestas*, *potentia*, *imperium*. v. Zmosnoszt. ú moje je mochi, *in manu mea est*. 5. male mochi, *viricula*, *rum*.
- Mochèn, na, o. zadovolyen kay vchiniti. *efficax*, *cis*. 2. mochen, *kreposzten*, *fortis*, *potis*, *robustus*, *validus*, *nervosus*, *strenuus*, *valens*, *tis*, *potens*, *firmus*. 2. mochen kruh, *coliphium*, & *colliphium*, ij. 3. mochni falatczi, *scitamenta*. 4. mochna melya, *amylum*.
- Mòchi szvete. *Reliquia sacra*, *lipsana sacra*.
- Mochilniczka lana. *Fasciculus lini aqua maceratus*.
- Mochim. *Madefacio*, *is*, *madidum*, *humidum facio*, *humecto*, *madifico*, *madefacto*, *madido*, *udo*, *as*, *irrigo*. v. Mokro chinim.
- Mochimfze. *Maceror*, *aris*, *emollior*, *iris*. 2. mochimfze. (D.) kysznem. *madefio*, *madefesco*, *is*, *madidus fio à pluvia*.
- Mòchno, krepko. *Fortiter*, *validè*, *efficaciter*, *constanter*, & *validè*, *viriliter*. 2. mochno, z mochjum vchiniti, *efficienter*, *efficaciter*, *re ipsa*.
- Mòchvar, v. Mochvarnoszt.
- Mochváren, na, o. *Humidus*, *humectus*, *udus*, *a*, *m*. 2. mochvaren vsze stat, *uvividus*, *uliginosus*, *a*, *m*. 3. mochvaren bivam, *humesco*, *is*.
- Mochvárenszem. *Humeo*, *es*.
- Mochvarno chinim. *Humecto*, *as*.
- Mochvárno meszto. *Locus humectus*.
- Mochvárnoszt, *Humiditas*, *tis*, *mador*, *humor*, *udor*, *liquor*, *oris*, *latex*, *cis*. 2. kâ nigdar nepreszisse, *uligo*, *nis*.
- Mòder, dra, o. v. *Cæruleus*. 2. moderod

avo puella. prokssena, adolescentia petulans.
 Mladenecz. *Juvenis, is. juvenculus, puera-*
ster. 2. mladenecz visse 12. let, adolescens,
tis, pubes, is, Ephebus, bi. 3. mladenecz
veršzten, kojega brada popada, vesticeps,
is. 4. mladenecz prez brade, juvenis im-
berbis, adolescens impubes.

Mladicza, podraščlica, devicza vech od
 12. let. *Adolescentula, a.*

Mladicza. *thalea, a. surculus, ramus, ger-*
men, calamus. 2. mladicza kâsze czepi,
planta, a. 3. mladicza vzeplyena, insti-
tum, ti. 4. mladicza teršzova, palmes. v.
 Rozgva. 5. mladicza teršzova, ali dreva,
 kâ iz korena rašzte, *stolo, onis, soboles,*
is, pullus arboris, pullulus, li. 6. mladicza
 vřzakojachka dreva, *surculus, li. v. Pam-*
 pinariũ. 7. mladicza na verhunczu dreva
 nayvissa, *turio, onis. 8. mladicza, kâ*
 med dvemi drugemi izhaja, *transilis, is.*

Mladimřze. *Juvenesco, pubeo, pullulasco. 2.*
 mladimřze nazad, *refloresco, repubesco, is.*

Mladina. *Juventus allodialis, avitium, vo-*
latilia, altilia villica.

Po mladenichko, ili po mladenřzko,
juveniter. 2. po mladenichko chinim,
adolescenturio, adolescentior, aris, ari.

Mlado dete. v. Mladenecz. n. 1.

Mlado drevo. *arbor novella, tenella.*

Mladosenya. *Neogamus, neomaritus, nup-*
tus sponsus.

Mladofzno. v. Po mladenichko.

Mladofzt. *Juventus, tis, atas juvenilis, ju-*
venilitas, tis, juvenita, a, flos atatis, pu-
bertas, tis, ephebia, a. 2. mladofzt od 14.
 let do 25. czvet mladofzti, *adolescentia,*
a, flos atatis. 3. mladofzt od let 25. ju-
ventus, tis, atas florens. v. Vu izpifzanyu
 chlovechanszkeh vekov. pag. 52. 4. mla-
 dofzt szlobodna, malo gda je dobra,
juventus effrenis, temeraria esse solet. 5.
 od mladofzti, *cum prima barba, ineun-*
te adolescentia, ab eunte atate, a teneris
unguiculis, a puero.

Mladũjč. *Juvenor, is. v. po mladenichko. n. 2.*

Mlahav, (D.) mlohav, a, o. *Debilis, im-*

becillus, imbecillus, sublestus, flacidus, ener-
vus, infirmus, languidus, a, m. 2. mla-
 hav jako *perimbecillus. v. Szlab.*

Mlahavem. *Langueo, es, languesco, is, flacco,*
fraceo, es, deficio, invalidus, languidus fio, de-
bilitor, enervor, aris. 2. mlahavč szlabo chi-
nim, debilito, labefacto, as, infringo, forcillo.

Mlahavo. *Debiliter languidè, tepidè.*

Mlahavocha, mlahavofzt. (D.) mloha-
 vofzt. *Debilitas, imbecillitas, tis, lan-*
guor, oris, debilitatio, mala corporis consti-
tutio, invaletudo, mala corporis habitudo,
incommoda, agra valetudo. v. Szlabofzt.

Mlák. v. Mlachen, y ofztala.

Mlaka. *Lacuna, a. 2. pun mlak, lacunosus, a, m.*
 3. ki mlake napravlya, *lacunarius, ij. 4. na*
 priliku mlake napravlyen, *lacunatus, a, m.*

Mlâřzkam, svem. *Sine appetitu mondo.*

Mlât. v. Kladivo. 2. *tribula, a. v. Czep. n. 2.*

Mlâtecz. *Areator, triturator, tritor.*

Mlâten, na, o. *Trituratus, perticis flagella-*
tus. v. Omlaten. 2. mlaten, lupan, di-
verberatus, verberatus, casus, pulsatus, a, m.

Mlatenye. *Trituratio, onis, tritura, a. tri-*
tus, iis, triturandi actus, 2. mlatenye bi-
jenye, percussio, diverberatio, onis.

Mlâtím z-czepi. *Trituro, as, tero, is, tribu-*
lo, as, cudo frumentum, l. frumenta, ex-
tero triticum, messem perticis flagello, fru-
mentum spicis excutio, extero. 2. v. Kujem.
 3. v. Bijem.

Mlatnicza. *Calcatoria, a. v. Sztupa.*

Mlêch gliva. D. klobuchyacz. *fungus lacteus.*

Mlêchâr. *Galactopola, a, venditor lactarius,*
lactarius, ij.

Mlêchecz trava. *Herba lactaria.*

Mlêchen, na, o. kay je iz mleka, ali far-
 bu ima mleka. *lacteus, a, m. 2. kay ima*
 vu szebe mleko, ali szpodobno k-mle-
 ku, *lactarius. kakti: mlechni szmok,*
lactarium opus.

Mlêchna jezťvina. *Lactantia, a, lactaria esca,*
lactariũ opus, lacticiũ, ij, lacticia orum.

Mlêchna pozuda. *Camela, a. sinum, ni-*
sinus lactis, gaulus, li, calathus, thi.

Mlêchni put na nebu. *Via lactea, galaxia,*

2. mlechni kamen, *galactites*, is. 3. mlechni pijacz, *forum lactarium*. 4. mlechni tat, *papillo*, onis. 5. mlechna kassa, *pultes tractogalata*.
- Mlechnicza. *Frigidarium lactis*, *cello frigidaria lactis*. 2. Mlechnicza, *dies lacticinioru*.
- Mleden, dna, o. *Macer*, *cra*, *m*, *macilentus*, *curiosus*, *macie extenuatus*, *strigosus*, *gracilis*, *macie torridus*, *macie extabescens*, *exilis*, *obesus*. *subst. curio*, onis. 2. kruto mleden, *macerrimus*. 3. primleden, *macellus*, a, m.
- Mlednem, mleden bivam. *Maceo*, es, *macro*, *extabesco*, *macro*, *macer fio*, *macresco*, *mucesco*, *tabesco*, *emacro*. 2. *tepesco*.
- Mledno. *Macre*, *macilenter*, *curiosè*. 2. *tepidè*, *languidè*, *tardè*, *lentè*.
- Mlednoga chinim. *Macrum facio*, *maceo*. 2. *macero*, *macie conficio*, *emaceo*, *valde macrum reddo*.
- Mlednoszt. *Macies*, ei, *macor*, s. *macror*, *macritudo*, nis, *corporis siccitas*, *extenuitas*, *gracilitas*, *tenuitas*, *macritas*, tis.
- Mleko. *Lac*, *Etis*, *gala*, a. 2. *prov. vidifze iz kojega mleka more szir biti.*
Ætiops ex vultu: ex unguibus leo: de fructu cognoscitur arbor.
3. mleko frisko, ili preszno, *Lac recens*. 4. uszireno, *lac coactum*, *concretum*, *coagulatum*. 5. senszko, *lac humanum*. 6. kravje, *lac bubulum*. sic: *bubalinum*, *ovillum*, *suillu*, *caprinu*, &c. 7. mleko z medom, *lac mulsam*. 8. vareno, *lac decoctum*. 9. kyszelo, *oxigala*, a, & *oxigalum*, li, *colostrum*, & *collostrum*, tri. 10. sztepeno, *lac pressum*. 11. z-jayczi, *lac ovogalum*. 12. na hladno z czukorom napravlyeno, *lac gelatum*. 13. pervo po detechem porodu, ali telechem, *clostra*, a, & *clostrum*, stri. 14. ribje mleko, *lactes*, is. 15. pun mleka, *lactuofus*. 16. na mlekosze obracham, *lactesco*, is.
- Mleko pivecz *Galactopota*, a, *galactophagus*, gi.
- Mlekom nadajam. *lacto*, as.
- Mlinar. (D.) malinar. *Molitor*, oris, *molendinarius*, *molendarius*, *polinator*, *pistrinarius*, ij.
- Mlinaricza. *Molitoria*, cis, *pistrinaria*, *moliar*

- ria*, a.
- Mlinecz. *Tracta panis*, *laganum*, ni, *artolaganus*, ni.
- Mlivo. v. Múka.
- Mlohav. v. Mlehav, y ofztala.
- M, ante O.
- Móch. (D.) sznaga. *vis*, is, *vigor*, *oris*, *robur*, *oris*, *efficacia*, a, *efficacitas*, *nervus*, vi, *vis*, & *pondus*, *vires*, *ium*. 2. mlada moch, *viror*, *oris*, *viriditas*, tis. 3. zevszum mochjum, *velis remisque*. 4. moch, *potestas*, *potentia*, *imperium*. v. Zmosnoszt. ú moje je mochi, *in manu mea est*. 5. male mochi, *viricula*, rum.
- Mochèn, na, o. zadovolyen kay vchiniti. *efficax*, cis. 2. mochen, *kreposzten*, *fortis*, *potis*, *robustus*, *validus*, *nervosus*, *strenuus*, *valens*, tis, *potens*, *firmus*. 2. mochen kruh, *coliphium*, & *colliphium*, ij. 3. mochni falatczi, *scitamenta*. 4. mochna melya, *amylum*.
- Mòchi szvete. *Reliquia sacra*, *lipsana sacra*.
- Mochilnicza lana. *Fasciculus lini aqua maceratus*.
- Mochim. *Madefacio*, is, *madidum*, *humidum facio*, *humecto*, *madifico*, *madefacto*, *madido*, udo, as, *irrigo*. v. Mokro chinim.
- Mochimfze. *Maceror*, aris, *emollior*, iris. 2. mochimfze. (D.) kysznem. *madefio*, *madescio*, is, *madidus fio à pluvia*.
- Mòchno, krepko. *Fortiter*, *validè*, *efficaciter*, *constanter*, & *validè*, *viriliter*. 2. mochno, z mochjum vchiniti, *efficienter*, *efficaciter*, *re ipsa*.
- Mòchvar, v. Mochvarnoszt.
- Mochváren, na, o. *Humidus*, *humectus*, *udus*, a, m. 2. mochvaren vsze stat, *uvividus*, *uliginosus*, a, m. 3. mochvaren bivam, *humesco*, is.
- Mochvárenszem. *Humeo*, es.
- Mochvarno chinim. *Humecto*, as.
- Mochvárno meszto. *Locus humectus*.
- Mochvárnoszt, *Humiditas*, tis, *mador*, *humor*, *udor*, *liquor*, oris, *latex*, cis. 2. kã nigdar nepreszisse, *uligo*, nis.
- Mòder, dra, o. v. *Cæruleus*. 2. moderod

avo puella. prokssena, adolescentia petulans.
 Mladenecz. *Juvenis, is. juvenculus, puera-*
ster. 2. mladenecz visse 12. let, adolescens,
tis, pubes, is, Ephebus, bi. 3. mladenecz
verfzten, kojega brada popada, vesticeps,
is. 4. mladenecz prez brade, juvenis im-
berbis, adolescens impubes.

Mladicza, podrazlicza, devicza vech od
 12. let. *Adolescentula, æ.*

Mladicza. *thalea, æ. surculus, ramus, ger-*
men, calamus. 2. mladicza kâsze czepi,
planta, æ. 3. mladicza vczeplyena, infi-
tum, ti. 4. mladicza terfzova, palmes. v.
 Rozgva. 5. mladicza terfzova, ali dreva,
 kâ iz korena razzte, *stolo, onis, soboles,*
is, pullus arboris, pullulus, li. 6. mladicza
 vřzakojachka dreva, *surculus, li. v. Pam-*
 pinariũ. 7. mladicza na verhunczu dreva
 nayviffa, *turio, onis. 8. mladicza, kâ*
 med dvemi drugemi izhaja, *transilis, is.*

Mladimfze. *Juvenesco, pubeo, pullulasco. 2.*
 mladimfze nazad, *refloresco, repubesco, is.*

Mladina. *Juventus allodialis, avitium, vo-*
latilia, altilia villica.

Po mladenichko, ili po mladenfzko,
juveniter. 2. po mladenichko chinim,
adolescenturio, adolescentior, aris, ari.

Mlado dete. v. Mladenecz. n. 1.

Mlado drevo. *arbor novella, tenella.*

Mladofenya. *Neogamus, neomaritus, nup-*
tus sponsus.

Mladofzno. v. Po mladenichko.

Mladofzt. *Juventus, tis, atas juvenilis, ju-*
venilitas, tis, juvenita, æ, flos ætatis, pu-
bertas, tis, ephebia, æ. 2. mladofzt od 14.
 let do 25. czvet mladofzti, *adolescentia,*
æ, flos ætatis. 3. mladofzt od let 25. ju-
ventus, tis, atas florens. v. Vu izpifzanyu
 chlovechanfzkeh vekov. pag. 52. 4. mla-
 dofzt fzlobodna, malo gda je dobra,
juventus effrenis, temeraria esse solet. 5.
 od mladofzti, *cum prima barba, ineun-*
te adolescentia, ab eunte atate, à teneris
unguiculis, à puero.

Mladũjč. *Juvenor, is. v. po mladenichko. n. 2.*

Mlahav, (D.) mlohav, a, o. *Debilis, im-*

becillus, imbecillus, sublestus, flacidus, ener-
vus, infirmus, languidus, a, m. 2. mla-
 hav jako *perimbecillus. v. Szlab.*

Mlahavem. *Langueo, es, languesco, is, flacco,*
fraceo, es, deficio, invalidus, languidus fio, de-
bilitor, enervor, aris. 2. mlahavẽ szlabo chi-
 nim, *debilito, labefacto, as, infringo, forcille.*

Mlahavo. *Debiliter languidè, tepidè.*

Mlahavoča, mlahavofzt. (D.) mloha-
 vofzt. *Debilitas, imbecillitas, tis, lan-*
guor, oris, debilitatio, mala corporis consti-
tutio, invaletudo, mala corporis habitudo,
incommoda, ægra valetudo. v. Szlabolzt.

Mlák. v. Mlachen, y ofztala.

Mlâka. *Lacuna, æ. 2. pun mlak, lacunosus, a, m.*
 3. ki mlake napravlya, *lacunarius, ij. 4. na*
 priliku mlake napravlyen, *lacunatus, a, m.*

Mlâfzkam, svem. *Sine appetitu mondo.*

Mlât. v. Kladivo. 2. *tribula, æ. v. Czep. n. 2.*

Mlâtecz. *Areator, triturator, tritor.*

Mlâten, na, o. *Trituratus, perticis flagella-*
tus. v. Omlaten. 2. mlaten, lupan, di-
verberatus, verberatus, casus, pulsatus, a, m.

Mlatenye. *Trituratio, onis, tritura, æ. tri-*
tus, ïs, triturandi actus, 2. mlatenye bi-
 jenye, *percussio, diverberatio, onis.*

Mlâtím z-czepi. *Trituro, as, tero, is, tribu-*
lo, as, cudo frumentum, l. frumenta, ex-
tero triticum, messem perticis flagello, fru-
mentum spicis excutio, extero. 2. v. Kujem.
 3. v. Bijem.

Mlatnicza. *Calcatoria, æ. v. Sztupa.*

Mlêch gliva. D. klobuchyacz. *fungus lacteus.*

Mlêchâr. *Galactopola, æ, venditor lactarius,*
lactarius, ij.

Mlêchecz trava. *Herba lactaria.*

Mlêchen, na, o. kay je iz mleka, ali far-
 bu ima mleka. *lacteus, a, m. 2. kay ima*
 vu szebe mleko, ali fzpodobno k-mle-
 ku, *lactarius. kakti: mlechni fzmok,*
lactarium opus.

Mlêchna jezstvina. *Lactantia, æ, lactaria esca,*
lactariũ opus, lacticiniũ, ij, lactinia orum.

Mlêchna pozuda. *Camela, æ. sinum, ni-*
sinus lactis, gaulus, li, calathus, thi.

Mlêchni put na nebu. *Via lactea, galaxia,*

&. 2. mlechni kamen, *galactites*, *is*. 3. mlechni pijacz, *forum lactarium*. 4. mlechni tat, *papillo*, *onis*. 5. mlechna kassa, *pultes tractogalatae*.
 Mlechnicza. *Frigidarium lactis*, *cella frigida-ria lactis*. 2. Mlechnicza, *dies lacticiniorū*.
 Mleden, dna, o. *Macer*, *cra*, *m*, *macilentus*, *curiosus*, *macie extenuatus*, *strigosus*, *gracilis*, *macie torridus*, *macie extabescens*, *exilis*, *obesus*. *subst. curio*, *onis*. 2. kruto mleden, *macerrimus*. 3. primleden, *macellus*. *a*, *m*.
 Mlednem, mleden bivam. *Maceo*, *es*, *macro*, *extabesco*, *macro*, *macer fio*, *macresco*, *mucesco*, *tabesco*, *emacro*. 2. *tepesco*.
 Mlédno. *Macrè*, *macilenter*, *curiosè*. 2. *tepidè*, *languidè*, *tardè*, *lentè*.
 Mlédnoga chinim. *Macrum facio*, *maceo*. 2. *macero*, *macie conficio*, *emaceo*, *valde macrum reddo*.
 Mlednoszt. *Macies*, *ei*, *macor*, *f. macror*, *macritudo*, *nis*, *corporis siccitas*, *extenuitas*, *gracilitas*, *tenuitas*, *macritas*, *tis*.
 Mléko. *Lac*, *ētis*, *gala*, *&*. 2. *prov. vidifze iz kojega mleka more szir biti.*
Ætiops ex vultu: ex unguibus leo: de fructu cognoscitur arbor.
 3. mleko frisko, ili preszno, *Lac recens*.
 4. uszireno, *lac coactum*, *concretum*, *coagulatum*. 5. senszko, *lac humanum*. 6. kravje, *lac bubulum*. *fic: bubalinum*, *ovillum*, *suillū*, *eaprinū*, &c. 7. mleko z medom, *lac mulsum*. 8. vareno, *lac decoctum*. 9. kiszelo, *oxigala*, *&*, & *oxigalum*, *li*, *colostrum*, & *collostrum*, *tri*. 10. sztepeno, *lac pressum*. 11. z-jayczi, *lac ovogalum*. 12. na hladno z czukorom napravlyeno, *lac gelatum*. 13. pervo po detechem porodu, ali telechem, *clostra*, *&*, & *clostrum*, *stri*. 14. ribje mleko, *lactes*, *is*. 15. pun mleka, *lactuosus*. 16. na mlekosze obracham, *lactesco*, *is*.
 Mleko pivecz *Galactopota*, *&*, *galactophagus*, *gi*.
 Mlekom nadajam. *lacto*, *as*.
 Mlínar. (D.) malinar. *Molitor*, *oris*, *molendinarius*, *molendarius*, *polinstor*, *pistrinarius*, *ij*.
 Mlinaricza. *Molitrix*, *cis*, *pistrinaria*, *molia-*

ria, *&*.
 Mlinecz. *Tracta panis*, *laganum*, *ni*, *artolaganus*, *ni*.
 Mlivo. v. Múka.
 Mlohav. v. Mlehav, y ofztala.
 M, ante O.
 Móch. (D.) sznaga. *vis*, *is*, *vigor*, *oris*, *robur*, *oris*, *efficacia*, *&*, *efficacitas*, *nervus*, *vi*, *vis*, & *pondus*, *vires*, *ium*. 2. mlada moch, *viror*, *oris*, *viriditas*, *tis*. 3. zevszum mochjum, *velis remisque*. 4. moch, *potestas*, *potentia*, *imperium*. v. Zmosnoszt. ú moje je mochi, *in manu mea est*. 5. male mochi, *viricula*, *rum*.
 Mochèn, na, o. zadovolnyen kay vchiniti. *efficax*, *cis*. 2. mochen, *kreposzten*, *fortis*, *potis*, *robustus*, *validus*, *nervosus*, *strenuus*, *valens*, *tis*, *potens*, *firmus*. 2. mochen kruh, *coliphium*, & *coliphium*, *ij*. 3. moch-ni falatczi, *scitamenta*. 4. mochna melya, *amylum*.
 Mòchi szvete. *Reliquia sacræ*, *lipsana sacræ*.
 Mochilniczka lana. *Fasciculus lini aqua maceratus*.
 Mochim. *Madefacio*, *is*, *madidum*, *humidum facio*, *humecto*, *madifico*, *madefacto*, *madido*, *udo*, *as*, *irrigo*. v. Mokro chinim.
 Mochimsze. *Maceror*, *aris*, *emollior*, *iris*. 2. mochimsze. (D.) kisznem. *madefio*, *madescio*, *is*, *madidus fio à pluvia*.
 Mòchno, krepko. *Fortiter*, *validè*, *efficaciter*, *constanter*, & *validè*, *viriliter*. 2. mochno, z mochjum vchiniti, *efficienter*, *efficaciter*, *re ipsa*.
 Mòchvar, v. Mochvarnoszt.
 Mochváren, na, o. *Humidus*, *humectus*, *udus*, *a*, *m*. 2. mochvaren vsze stat, *uvividus*, *uliginosus*, *a*, *m*. 3. mochvaren bivam, *humesco*, *is*.
 Mochvárenszem. *Humeo*, *es*.
 Mochvarno chinim. *Humecto*, *as*.
 Mochváarno meszto. *Locus humectus*.
 Mochváarnoszt, *Humiditas*, *tis*, *mador*, *humor*, *udor*, *liquor*, *oris*, *latex*, *cis*. 2. kã nigdar nepreszisse, *uligo*, *nis*.
 Mòder, dra, o. v. *Cæruleus*. 2. moderod

- vudarcza, ali zime, *Lividus*. 3. moder
 posztajem od vudarcza, *livesco*, *is*. mo-
 der jezsem, *liveo*, *es*.
- Modricza. *Livor*, *oris*, *sugillago*, *vibex*, *is*.
Plin. caseus recens cum melle, sugillata emen-
dat. 2. modricze zavdanye, *sugillatio*,
onis. 3. modricze zavdajem, *sugillo*, *as*,
vibices addo, *facio*, *infero*
- Modrimsze. *Subnigresco*. v. Moder. n. 3.
- Modri kósz morszki. *Passer solitarius*.
- Mogran. v. Sipek.
- Mogúch. (D.) mochni. *Potens*, *tis*. 2. mo-
 guch orusjem, *armipotens*, 3. voyzskum,
bellipotens. 4. ú oblaszti, y imetku, *poten-*
tia, & *opibus fluens*, *florens*, *potens*, *præpo-*
tens, *magnis facultatibus præditus*, *authori-*
tate, & *gratiâ valens*. 5. vnogo moguch,
multipotens. 6. moguch ú vîzem, *om-*
nipotens.
- Moguchansztvo. v. Moguchnoszt.
- Mogúche, z - moguchnosztjum. *Potenter*,
fortiter, *prævalidè*, *valenter*. 2. *possibilè*,
possibiliter.
- Mogúchi, a, e. *Possibilis*, *le*.
- Mogúchnoszt. *Possibilitas*, *tis*. 2. *potentia*,
pollentia, a, *potentatus*, *ûs*.
- Mohunye. *Valvuli*. v. Komuska.
- Mojemun. v. Opicza.
- Moker, a, o. *Madidus*, *uvidus*, *udus*, *aquo-*
sus, *irriguus*, *riguus*, *humidus*, *humectus*.
 2. primoker, *subhumidus*, *humidulus*, *u-*
vidulus. 3. moker bivam, *madefio*, *made-*
seo, *imadesco*, *humector*. 4. moker szem,
madeo, *humeo*, *uveo*, *es*.
- Moknem. v. Mochimsze. n. 2.
- Mokrîna. *Mador*, *humor*, *udor*, *oris*. 2. mo-
 krina iz szoli nachinyena, *morota*, *muria*,
 a, *muries*, *ei*.
- Mòkro. *Madidè*, *humidè*. 2. mokro chinim,
madefacio, *humifico*, *humecto*, *rigo*, *irrigo*,
imbuo, *diluo*, *udo*, *madido*.
- Mòl. (D.) moly. *Tinea*, a. 2. mol v-knyi-
 gah, *blata*, a. 3. mol mayczuni ú voyzku,
acarus, *ri*.
- Moléch, a, e. *Supplex*, *is*. 2. *Prov.*
 Ako szercze ni moleche,

Zakman jezik szam klepeche.

Si cor non orat, in vanum lingua laborat.

- Molénycze, molitva, molba. *Obsecratio*,
petitio, *precatio*, *oratio*, *oratum*, *oratus*,
supplicium, *petitum*, *petitus*, *invocatio*, *pre-*
ces, *precatus*. molitva obchinízka, *sup-*
plicatio, *supplicamentum*, *litanía*.
- Mòlim. Oro, *supplico*, *obsecro*, *rogo*, *exoro*.
as, *comprecor*, *opto*, *apello*, *precor*, *preufo*,
preces admoveo, *exposco*, *contendo ab aliquo*
aliquid, *quæso*, *posco*, *fundo preces*. v. Pro-
 szim. 2. ponizno proszim, *supplicibus ver-*
bis oro, *humili*, & *supplicè obsecratione utor*,
supplico. 3. molim ruke zdisuch, *tendo*
manus supplices ad aliquem. 4. molimsze
 za koga, *intendo pro aliquo apud aliquem*,
deprecor aliquem, *vota pro alicujus salute*
suscipio, *supplico alicui pro aliquo*, *adsum*
alicui ad deprecandam ejus calamitatem. 5.
 molim zaklinajuch, *obtestor*, *obsecro*. 6.
 molimsze za chasz, *pranso*, *prehenso*, *l.*
preufo.
- Molimte. *Amabo*, *quæso te*.
- Molitel. *Orator*, *precator*, *rogator*, *supplica-*
tor. 2. za drugoga, *deprecator*, *intercessor*.
- Molitelicza. *Oratrix*, *precatrix*. 2. za dru-
 goga, *deprecatrix*, *cis*.
- Molitva. v. Molenycze. 2. sztrelna, *ili sztre-*
lovita, *preces jaculatoria*. 3. molitvicza,
petitiuncula.
- Momak. v. Szluga. Mora. v. Nochnicza.
 moracz. v. Szlatki janus.
- Moram. *Debeo*, *cogor*.
- Moràva. *Moravia*. Moravecze, *Moravus*.
 Moravszki, *Moravicus*, *Moravicè*.
- Morea zemlya. *Peleponesus*, *si*.
- Morebiti, *Fortè*, *fortassis*, *fortasse*. 2. *potest fieri*.
- Morem. *Possum*, *valeo*, *queo*. 2. morem kay
 nayvech, *quàm optimè possum*.
- Morénycze. *Mortificatio*, *onis*. 2. v. Izmo-
 renycze. 3. v. Ubijanye.
- Morgújem. *Susurro*, *ringo*. v. Merimram.
- Morguványe. *Susurrus*, *ûs*, *susurratio*, *onis*.
 v. Merimrane.
- Morje. *Fretum*, *altum*, *ti*, *Æquor*, *oris*,
mare, *is*, *pelagus*, *pontus*, *ti*, *salum*, *li*.
 2. mor-

2. morje veliko, kô vszu zemlyu obteche, *Oceanus*, *ni*. 3. mertvo, kô nikakve five sztvári ú szebe nema, neg sza mo kelje, *albatos* - l. *thus*. 4. tataršzko, *mare Caspiũ*, l. *Hyrcañũ*. 5. kandianszko, *mare Criticũ*. 6. adrianszko, *mare Adriaticũ*, *adria*, *sinus adrianus*, l. *adriaticus*. 7. latinszko, *mare tuscum*, *liburnum*, *tyrrheneum*, l. *ionium*. 8. szrednye, *mare Mediterraneum*, l. *interclusum*, y ovo Affriku od Europe luchi, 9. cherno, *pontus euæxinus*. 10. kô Affriku od Afie deli, *mare Ægeum*, *Archi-Pelagus*. 11. cherleno, *sinus Arabicus*, *erythraum mare*. 12. czarigradszko, *Bosphorus Tracicus*, *mare byzantinum*. 13. morje zburkano, *mare undabundum*, *turbatum*. 14. naduto, *mare æstuanans*, *æstu fervens pelagus*. 15. dobro za vosenye, *mare tempestivum ad navigandum*. 16. morje kipi, *mare æstuat*, *fervet*, *ardet*, *æstu*, & *fluctibus agitur*. 17. morje dohagya, y odhagya, *mare accedit*, & *recedit*. 18. v - glubine morszke, *in alto mari*. 19. po zemlye, y po morju, *terra marique*.

Morím. *Maçto*, *neco*, *as*, *occido*, *is*. 2. *Fatigo*, *defatigo*. v. *Trudim*.

Mornár. *Naviculator*, *oris*, *nauclerus*, *ri*, *proreta*. v. *Brodar*.

Morovlaska zemlya. *Dacia*, *Mæsia inferior*.

Morszki, *ka*, *ko*. *Marinus*, *maritimus*, *pelagius*, *pelagicus*, *ponticus*. 2. morszki razboynik, *pyrata*, &. 3. vitez, *naumachiarus*. 4. nayvekši vitez, *architalassus*, *admiralis*. 5. kony, *hippocampus*. v. *Kony*. n. 31. 6. komin, *batis*, *crithamus*. 7. brod, *navale*, *navaculum*. 8. haring, *sardina*. 9. machek, *cercopithecus*. 9. v. *Pus*. n. 2. 10. grundlin ribicza, *aphya*, &. 11. razboy, *piratica*, &. 12. vol. v. *Phoca*. 13. v. *Triton*. 14. szlap, *fluctus*, & *æstus maris*. 15. morszka telznocha, *angustia*, *fauces maris*. 16. voyšzka, *naumachia*, *copiæ navales*. v. *Boy*. n. 6. 17. schuka, *sudis*, *is*. 17. v. *Squilla*. n. 1. & 2.

Moruna. v. *Viza*.

Mofár. (D.) mortar. *Mortarium*, *ij*, *sagana*, &. *pisò*, *tryblium*. 2. mofar dreveni, *pila*, &. 3. úkojemšze jachmen tuče, *ptisanarium*, *ij*. sic *ptisanarium oriza*, &c. 4. v. *Tukach*. 5. vsze, kayšze vu nyem tuče, *pilumen*, *nis*. 6. mofaricz, *mortariolum*, *li*.

Mòsdov. vmivalo. *Malluvium*, *ij*, *pollubrum*, *guturnium*, *guttus*, *ti*, *manalis urceolus*, *aqualis matellio*, *lenticula*, *epichisis*, *effusorium*, *clepsydra*.

Mofgyanaszt. *Cerebricosus*, *cerebrosus*. (D.) *Mosdan*.

Mofgyani. (D.) mosdani. *Cerebrum*, *bri*. *Dimin. cerebellum*, *li*. *zadnyicze mofgyanov*, *glutia*, *orum*, *prominentiæ cerebri*, l. *nates*.

Mòsnya. (D.) kešza. *Marsupium*, *ij*, *crumena*, &, *loculus*, *sacculus*, *li*, *theca numaria*, *funda*, *manticula*, *pasceolus*. 2. duga kot jezik, *glossocomum*. 3. pletena, *reticulum*. 4. puna penez, *vomica*, &.

Mofnyár. *Marsupiarus*, *crumenarius*, *saccularius*, *manticularius*, *ij*, *sektor zonarius*, *crumenifeca*, &, *perenticida*, &. mofnyaricza, *marsupiarica*, *crumenaria*, &. &c.

Mofnyicza kozloveh jajecz. *Suffisus*, *ci*, *folliculus testium arietinorum*, *scrotum*, l. *scortum*. 2. penezna, *crumenula*, *marsupiolum*, *locellus*. 3. vu koje jederko, ali zerno jagode grozdja, &c. sztoi, *cicus*, l. *cicum*, *ci*. v. *Lupinya*. 4. zerna pšeničnoga, *gluma*, &. 5. chichkova. v. *Cotula*.

Mòst. *mustum*. 2. most szamotok prez pressanya ali gnetenya, *protopon*, l. *protopum*, *i*. 3. koi pervo pressanya v-kopanyu czuri, *lixivium mustum*, *prorupium*. 3. pressan, *mustum tortivum*. 4. na tretinu kuhan, *sapa*, &. v. *Defrutum*. 5. most kuham, *defruto*, *as*.

Mòsten, a, o. *musteus*, *mustulentus*.

Mòszt. *pons*, *tis*. 2. dreveni, *pons sublicius*. 3. koišze zdise, *pons versatilis*, *elevatilis*. 4. na ladjah, *ponto*, *onis*, *pons navalis*.

- dim. mofztecz, ponticulus.*
 Mofztnicze. *Planca, rum.*
 Mofztovina. *Veftigal, portorium pontis.*
 Mofzur. v. Czev. 2. smerkely. 3. sztroffina zmerfnyena. 4. *cucurbita oblonga.*
 Motam. *Glomero, agglomerero, adglomerero, as, involvo, complico.* 2. motam na mahalo. *circumduco, circumago filum, &c.* v. Zamotavam.
 Mòtan. *Glomeratus, agglomeratus.*
 Motànye. *Glomeratio, involutio, intricatio, is.*
 Motàvecz. *Glomerarius, ij.*
 Motichicza. *Sarculus, l. sarculum, li.*
 Motika. *Ligo, nis, pastinum, ni.* 2. dvoyzubna, *bidens, bipalium.*
 Mòtka. v. Drug. Motrim. v. Izmislyam. motuz. v. Vufe.
 Mózg. mozag. *Medulla, &* 2. mozg v-kofzti herbtifcha, *dorsago, nis, medulla dorsi, l. spinalis.* 3. mozg v-drevu, koczenu, *matrix, pulpa, cor, medulla.*
 Mozibìti. *Forsan, fortassis, fortasse, forsitan, fortè.*
 Mozol. *Ulcus, eris, suppuratio, onis, suppuratum, purulentia, abscessus, antrax fistula putris.* 2. nuternji v. telu. v. Apostema. 3. nuternji razpuschen, kî czuri, *vomica, &* 4. vuchji, kî okol szebe razjeda, *herpeta.* v. Herpes. 5. kî na dalye lezu, y jedu, *nomæ, rum.* 9. kî do kofzti mezjo razjeda, *phagedæna.* 7. pekuchi zdola cherlyen, y kervav, zgora, bel y prichern, *carbunculus, li.* 8. kúfni. *id. it. hūbo, onis.* 9. vufigajuchi, *phlegmone, æstus inflammatio ulceris.* 10. nezvrachlyiv, *cacoëthes.* 11. na ochih, *epinyctis.* 12. na perfzteh, *redivia.* 13. na kolenah, *scelotyobe.* 14. okol vuha, *parotis.* 15. na zadnye sztrane, *condyloma.* 16. ov akoje k-fige szpodoben, *ficus, ci.* 17. pod jezikom, *batrachus, ranula, apud Avic.* 18. dobiva mozol pod jezikom, *sub lingua aliquid abscedit.* 19. mozol napravlyam, *ulcero.* 20. mozol na sivine, *petimen.* *Dim. mozolecz, tuberculum, pupula.*

M, ante R.

- Mráchen, a, o. *Obscurus, tenebrosus, illuminus, illunius, caliginosus.* mrachna nox, *nox obducta.* v. Szmerknyen.
 Mráchenye, pomrachenye. *Obscuratio, onis.*
 Mráchim. *Obscuro, tenebro, contenebro, tenebras obduco, offundo, fusco, infusco.* v. Temnim.
 Mráchimsze. *Tenebresco, con-obtenebresco, noctesco.* 2. *contenebror, aris.*
 Mráchlyiv, a, o. *Opacus, a, m.*
 Mráchno. *Obscurè.*
 Mrák, mrachnoszt. (D.) marklofzt. *Crepusculum vespertinum, obscuratio, obscuritas, caligo, tenebra.* vu mraku, *in obscuro.*
 Mrámor. *Marmor, ris, marpesia, cautes.* 2. beli. *marmor pariū, galactites, &* 3. zeleni, *marmor laconicū.* 4. chërni, *luculleū.* 5. zmessefne farbe, *ophites, is.* 6. cherlyeni z-belémi piknyami, *porphyrites, leucostutos, ti.* 7. selezne farbe, y tverdine, *basaltes, is.* 8. z kojega bivaju peharcziza pilis, *onychites.* 9. za maszt. v. Alabafter. 10. iz mramora, *marmoreus, porphyreticus.* mramorenye, *marmoratio.* kî z-mramora dela, *marmorarius, ij.*
 Mramoricza riba morszka. *Mormyra, mormylos, l. mormylus.*
 Mramòrim. *Marmor, as.* 2. mramorimfze, *marmoresco, is.*
 Mramorni, a, o. *Marmoratus, a, m.* v. Mramor. n. 10.
 Mráv, Mravlicza. *Formica, &* mravicze, *graniferū agmen.* *Dim. mravlichicza, formicula.*
 Mravlji, ja, je. *Formicinus, a, m.*
 Mravlinchafzt. *Formicosus, a, m.*
 Mravlinyak. *Grumus formicarius, formicarum cavea.* 2. v. Babina dufficza.
 Mráz. *Pruina, gelu, ros concretum, gelicidium.*
 Mrazen, a, o. *Pruinosus, gelidus, algidus, a, m.*
 Mraznem. *Gelo, congelo, as.* 2. *gelaſco, is.*
 Mrázno. *Gelidè.*
 Mrèna, ili mezdra na oku. *Albugo, nis.* 2. mrena riba, *murena, pluta, &* *saxatilis piscis.* *Dim. mrenicza, pia mater, i. e. pellicula, quæ cranio intrinsecus adhaeret.*
 Mrèſa. *Rete, retis, is, hamus, mi.* 2. zverinfzka

fzka, *cassis, is, plaga, rum*. 2. kâ ima velika oka, *rete grandi macula, rete rarum, l. clarum*. 3. ptichja, *pantheron, ri, rete aucupatorium, l. saltabundum*. 4. ribja, *verriculum, everriculum, sagena*. akoje kruto velika, kakti y morszka za lovljenje tuny, *tragula, a*. 5. kâfze v-vodu na okrug polase, *funda, a, rete sacculum*. Dim. mresicza, *reticulum, l. reticulus, li, implagium, ij*. v. Rechicza. 6. mreše oko, *macula, l. foramen retis, plaga, a, absis, is*. 7. mreše razpresenye, *indago, nis*.
 Mrésar. *Retiarius, reticularius, ij*.
 Mrésni, a, o. *Retarius, a, m*. mrešno vuse gornye, y dolnye, *epidromis, dis, plaga, rum*.
 Mrešu mechem. *jacio rete*. 2. umrešuje za plechém, *incido, incurro, in casses, l. in plagas*. 3. mrešum obščochen, *reti circumventus, funda inclusus*. 4. mrešu razpinyam, *plagas dispono, l. extendo, tendo retia*. 5. mrešu zapinyam za pticze, *tendo pantherum*.
 Mreštimšze. *Ceevo, es, venerea operor*.
 M, ante U.
 Múchanye, múk, skom. *Silentiū, reticentia, taciturnitas*. 2. gluboko, *silentium altum*.
 Múche. *Mugit*. Muche. v. *sequens*.
 Muchech, mukom. *Tacitè, silentiò, clàm, ocul-tè*. 2. muchech preyti, *silentiò præterire, o-mittere, prætermittere tacitum, l. intactum*.
 Muchéč, a, e. *Taciturnus, silentiarius, tacitus, silens*. Prov.
 Muchečega deteta, nišvoja mayka nepozna.
 Múchen, [D.] Kinen, a, o. *Cruciatus, ex cruciatus, tormentis, martyriò affectus, cruciatibus afflictatus*. 2. muchen od hman duha, *lymphatus, obsessus à dæmone, dæmoniacus, energumenus*.
 Muchènik - cza. *Martyr, rù*.
 Muchènye, (D.) kina. *Cruciatus, is, cruciamen, cruciamentum, tormentū, suppliciū, discruciatus, carnificina, afflictatio, martyriū*.
 Muchím. *Sileo, taceo, silentiò premo*.
 Prov. Gdo muchí, dva vuchí.
 2. chinim muchati, *indico, vel impono*

silentium. 3. muchim zkup drugemi, *conticeo, conticesco*. 5. muchim kay otaynoga, *reticeo, reticesco*.
 Múchim. *Torqueo, torto, afflictò, excarnifico, tormentis ango, cogo, devexo*. v. *Crucio*.
 Muchimšze. *Crucior, affligor*. 2. od hudoga duha, *obsideo à dæmone*. v. *Trapim*.
 Muchno. *Arduè, agrè, multò labore, magnò negotiò*. v. *Tesko*.
 Muchnoszt. v. *Teskocha*.
 Muchyan. *Arduus*. v. *Tesek*.
 Muczicze na drevu. *Nucamenta, orum, pannicula, cyrata*.
 Mudenye. *Negligentia, cessatio, impedimentū*.
 Mudo. v. *Jaycze*.
 Múder, dra, o. *Prudens, sapiens, cautus, providens, altà mente praditus, callidus, intelligens, homo emuncta naris, præsens ingenio, scitus*. 2. premuder, *persapiens, plenus consilij*. pošzeje došzta muder, *sine cortice natat*.
 Mudím. *Negligo, is, tempus perdo, impedio*, 2. mudimšze, *remoror, detineor, occupor*. v. *Moror*.
 Múdro. *Prudenter, sapienter, sagaciter, cautè, scitè, circumspectè*. 2. premudro, *persapienter, plenò consiliò*.
 Mudroga govorenja diak. *Philologus, i*. 2. navuk, *philologia, a*.
 Mudro szkupchina. *Academia, a*.
 Mudro szumlyiv. *Problematicus, a, o*. 2. mudro szumnya, *problema, tis*. 3. mudro szumlyivo, *problematicè*.
 Múdrošzt, mudroznanoszt. *Prudentia, sapientia, intelligentia, lumen animi, rerum humanarum, atque divinarum scientia*.
 Mudrošzti lyubav. *Amor sapientia, philosophia, a*. 2. lyubitel, *philosophus, phi*. 3. lyubitelov naszlednik, *philosophaster, tri*.
 Mudro zbornik. *Academicus, ci*.
 Mudro znan. *Litteratus, ti, philosophus, phi*.
 Mudrújem, mudrogafze chinim. *Ostento prudentiam*. 2. t. j. mudroga chinim, *sapientem facio*.
 Múha. *Musca, myja, allucita, a*. Prov.
 Y muha konya pekne.

Timendum est ab abjecto.

2. muha chemerna, y jako škodlyiva, solipuga, solpuga, solipunga, solifuga, salfuga, culex. 3. konyfzka, cynomea, a, cynips, pis, astrus, tri, muscu aquina (qua & canina) cyniphis, is. 4. Spanyurizka, cantharis, dis. 5. Dim. muslicza, muscula, a. 6. kay k-muham izlissa, muscarius, a, m.
- Muhamed. *Mahometes, tis.* 2. Muhamedov, *Mahometicus.*
- Muholóvecz, muholov, *muscieapa, a.*
- Mùhta, muhticze. v. Sztunya.
- Múk, mukanye. *Mugitus, boatus, ùs.*
- Mùka. (D.) kina. *Passio, onis, martyrium, ij.* v. Muchenye. 2. muka trud, *labor, oris.* v. Delo. 3. v. Muchnoszt.
- Múka. v. Melya.
- Múkam. (D.) rikam. *Mugio, is, boo, as, bovinor, aris.* 2. k-drugomu, *admugio.* 3. jako, ali v-nutre, *immugio.* 4. odmukavam, *remugio, reboo.*
- Muklína, muklofzt gerla. *Raucedo, nis, ravis, is.*
- Mukliv, hrebav. *Raucus, a, m.* 2. na pol mukliv, *semiraucus.* 3. premukliv, *pra-raucus.*
- Muklo. *Raucè.*
- Mukotërplyiv, a, o. *Patiens, tolerans, sustinens, tis, patibilis, le, ad labores induratus.*
- Mukotërplyivo. *Patienter, toleranter.*
- Murkotërplyivnoszt. *Patientia, tolerantia, perferentia, sufferentia, sustinentia, a, toleratus, ùs, perpeffio, perlatio, onis.*
- Múnna. v. Opicza. munya. v. Bleszk.
- Múrva drevo. *Voce Bosnen. dùd. morus, ri, sycaminus, ni. est alba, & nigra.* 2. murva szád, *morum, ri, bacca mori.*
- Mus, (D. mux, l. mush.) muska glava, *Vir, mas, masculus.* *Prov.*
Toga musa mores rèchi,
Koga smehke jeszu rèchi.
Hunc virum reputa, qui profert grandia verba.
2. kakszem mus, *fidem meam tibi ob-*

- stringo, eventum, & periculum in me recipio.* rech je rech, *in bonum virum non cadit mentiri, promissa factis sunt prosequenda.* jasze musa dërsm, *authoris mei fidem sequor.* i. e. is, *qui mihi vendidit, pro me respondebit, ut: qui evictionem mihi prestare tenetur.* 3. na pol mus, *semitas.* 4. od musa, do musa *virilim.*
- Mus zakonfzki. *Maritus, ti, vir uxoris, l, uxorius, conthoralis, consors thori, conjux, conjugus, conjugatus, nuptus, socius, l. compar teri, junctus matrimonio, sociatus fœdere lecti.*
- Prov.*
Budi mús, kulik pús,
Onje sene glava, Y snyum vszigde lada.
Vir caput mulieris. drugach.
Nevrednosze mus poveda, komu sena zapoveda. *Ritt.*
2. mus perve sene, *monomagus, druge, bigamus.* tretje, *trigamus.* cheterte, *quadrigamus.* pete, *pentigamus.* sezte, *hexigamus.* szedme. *heptimagus, i.* 3. mus prez sene. v. Neosenyen.
- Mus, szelyan - nin. *Rusticus, ci, paganus, villicus, georgus, qui allium olet.* v. Kmet. 2. mus grub, *agrestis, barbarus, petro onis.*
- Prov.* Chuvay od nosa ostroga,
Jos boly od musa chafztnoga.
Ar. goszpon od pluga, ostraje kuga.
Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.
- Musàcha. *Rustica, colona, villica, a.*
- Musák, mùsicz. *Rusticulus, rusticellus, li, rurus, ri.*
- Musár. v. Mosar.
- Musína. *Rusticus indolatus.* v. Mus. n. 2.
- Muskaplet. *Maecis, is, macir, ris.*
- Muskat. v. Grozdje. n. 3. v. Vino. n. 13.
- Muskatna jabuka. *Melimella, pomum musteum, malum melleum.*
- Mùski, ka, o. *Virilis, e.* muski szpol, *virilis sexus.* muski, *viriliter, fortiter, generosè.* 2. muski, a, o, *rusticus, rusticanus, rusticarius, agrestis, silvestris, inurbanus, pseudurbanus, paganus, rursis.*
- mus-

M U

muski, *rusticè, inurbanè, ruraliter*. 3. muska huta, *Casa, mappalia, tugurium, parva casa canulis temerè contacta, pergula, gustoriolum, domus, quam cespes erexit, tugurii congestu cespite culmen*. v. Hutta 4. muska hrana, *viētus aridus, calabri hospitis xenia*. 5. musko orudje, *arma agrestum*. 6. v. Szelo. 7. muska obutel, *sculponea, æ, pero, onis*. 8. musko tefanye, *rusticatus, ùs, rusticatio, onis*.

Musmùla. v. Nesplin.

Mustárda (D.) *Gorussicza. Sinapis, sinape, is, sinapium, ii, & sinapi. indecl. eruca, saurion. mustarda pripravlyena, embama, tis. Fit autem id genus embamatis ex granis sinapi tritis admixto melle, uva passa, nec non defruti, i. e. ad tertiam partem decoctimusti. suavis gustui confectio, suaviolem facies, sicinnamomum, & charyophylla adjeceris, simulque bene decoxeris. z-mustardum napravlyam, sinapizo, as. mustarda divja, Irio, erysimum. mustarde trava, ampsana.*

Mustarde tersecz. *Oxyropopola.*

Mústra. (D.) *Izgled. Specimen, nis, idea, forma, v. Pelda. 2. mustra junakov, razbrojenye vitezov. lustramen, nis, lustratio, probatio, onis, recensio, delectus, dilectus, ùs, recensio militum, armilustrium, ii.*

Koi mustra junake. *Diribitor.*

Mústram viteze. *Diribeo, es, milites, l. exercitum, lustrum, exerceo, recenseo, viri- tim lego, milites disciplina militari erudio.*

Mustrànya meszto. *Diribitorium, ii.*

Mustrànye. *Diribitio, onis. v. Mustra.*

Mustvò. *Rusticitas, tis, Rusculentia, æ.*

Mufztách. (D.) *Bärk. Tittex, cis, musflax, myflax, cis, ala barba. 2. mufztach ter- szov, capreolus, li, vitium retenticulum.*

Mutèn tna, o. *Turbidus, turbulentus, confusus, a, m. mutna voda, turbida aqua.*

Mutènye. *Turbamentu, ti, turhatio, confusio.*

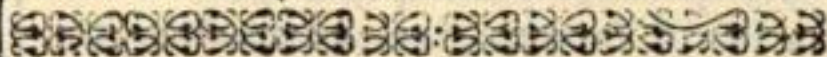
Mútím. *Turbo, conturbo, turbulento, interturbo, exagito, inquieto, misceo, commo- veo. 2. v. Mamim.*

N A

-33

Mutno. *Turbidè, confusè, turbatè, confu- sim, capreolatum.*

Muzam. v. Dqim. Muzuvir. v. Potvoritel.

N.

N, Szlovo neglaszovito.

Na, *En. Ad, in. na on iszti dèn, ad illum ipsum diem. na drugu sztran, in aliam, l. aliam partem versùs, altroversum. 2. na nyegvu priliku, instar illius.*

Nabàda. *Cuspis, dis. v. Spicza.*

Nabádam. *Infigo, is. naboszti nesto na nekay, alicui aliquid infigere. nabadam iglum, acu punctim fodico, peto, pungo, compurgo acu, &c.*

Nabàdek. v. Nabodek.

Nabijách. *Vietor, doliarius, vascularius, tu- diator. nabiachki bät, tudes, itis.*

Nabíjam. *Vieo, es, religo, stipo vasa, con- stringo, l. sarcio dolia. v. Obrucham. 2. nabijam na kolecz, traho, attraho, ago ad palum. 3. nabijam zemlyu, tundo, contundo terram.*

Nabiguzicza, *dober k-jelu, zlocheszt k-delu. Parasitaster, tri.*

Nabìjen, nabit. *Vietus, religatus. nabit lagev, religatum vas. 2. nabit nakolecz, aētus, l. attractus ad palum, infixus palo.*

Nabirách. *Collector, oris. v. Brach.*

Nabíram. *Colligo. 2. v. Rugam.*

Nabirànye. *Collectio, onis, collectura. 2. v. Ruganye.*

Nablèd, *Subpallidus, a, m.*

Nabòchen, na, no. v. Naduven.

Nabochújem. v. Naduvam.

Nabòdèk. *Punctum, eti. v. Piknya.*

Nabòyi podplatov nosneh. *Morticini, orum. v. Clavus. n. 3.*

Nabroy. (D.) *na eszap. ad numerum, nu- meratò.*

Nabrúfsè. *Acuatus, exacuatus. v. Naostren.*

Nabrufsújem. *Acuo, exacuo. v. Ostrim.*

Nabruszitel. *Acuciator, oris.*

Nabuhnujem. v. Poduszujem. *it. Buchim.*

Na chaszt, na dar, na poklon. *Gratis,*

gratuitò, donò.
 Nachèt. *Inceptus, inchoatus, tactus*. nachtet
 je, *manus jam ei imposita est*.
 Nachétje. *Inceptio, inchoatio, tactus, ùs*.
 Nachin. *Forma, formula, norma, regula, ratio, præscriptio. Prov.*
 Zahman je zachina, gde ne nachina.
Sit modus in rebus.
 Nachinyam. ruku polasem. *Incipio, inchoo, manus ad rem quampiam pono, appono, impono, opus aggredior, ordior. v.*
 Pochinyá 2. nachínyá. v. Napravlyá.
 Nachinyen, na, o. *Factus, effectus a, m.*
 Nachinyenoszt, *Efficientia, e.*
 Nachinitel. *Factor, oris. v. Napravitel.*
 Nachvè. v. Korito meszitje.
 Naczéjam. *Guttatim, stillatim impleo.*
 Naczèlnik. v. Pochetnik.
 Naczifrávam. nareššujem. *Adorno, exorno, decoro, concinno.*
 Naczifran. *Adornatus, exornatus, decoratus, politus, comptus.*
 Naczifràno. *Adornatè, exornatè, concinnè, politè, comptè, splendidè, eleganter.*
 Naczifrànye. *Adornatus, exornatus, exornamentum, adornatio, concinnitas, cultus, ornatus, ùs.*
 Nad. v. Visse.
 Nadájam. *Irrumo, as. lacto.*
 Nadajanye. *Lactatio, onis.*
 Nadàmšze. v. Nadejemšze.
 Nadavèk. *Additio, additamentum, auxilium, adjectio. v. Pridavek.*
 Nad delávam. *Inadifico, as.*
 Naddèrvodelczi glavaršztvo. *Ædilitas, tis.*
 Nad dopunyávam. *Repleo.*
 Nad dopunyavanye. *Repletio, onis.*
 Na dár. v. Na chašzt.
 Nadarújem. *Munero, muneror, munifico, honoro donis, magnis afficio quempiam muneribus, munera alicui confero, adorno donis, remuneror, præmio, decoro, & orno præmio.*
 Nadarítel. *Remunerator, oris.*
 Nadaritelicza. *Remuneratrix, cis.*
 Nadaruván, nadaren. *Præmiis dota-*

tus, præmiis decoratus, ornatus, dotatus, honoratus, muneratus.
 Nadaruványe, nadarenye povrachno. (D) zajemno nadarenye. *Remuneratio, vicissitudo officiorum. v. Remunero.*
 2. nadaruvanye, t.j. zpoznanye prictoga dobra, *præmium, merces, fructus officii.* 3. nadaruvanye zverhu naravno, *dona supernaturalia, dona gratia.*
 Nadehnènye. *Afflatio, afflatus, ùs. 2. inspiratio, instinctus, ùs. nadehnenye*
 Bosje, *divinus instinctus, celestis afflatus.*
 Nadejemšze. t.j. vidimišze. *Præfagio, ominor, opinor, omen capio, præsentio. 2. nadejemšze, t. j. uffamšze. spero, expecto. v. Chakam.*
 Nadesgyen *Implutus, a m.*
 Na deszno. *A dextris. 2. na desznu sztran, t. j. od szebe, ad dexteram partem, dextrorsum.*
 Nádev. *Fartum, ti. fartura, e.*
 Nadevách. *Factor, & factor, oris.*
 Nadevam. natervavam. *Farcio, infarcio, confarcio, impleo. 2. nadevam ime, impono, l. indo nomen.*
 Nadèven. natervan. *Farcitus, fartus, confertus, fertilis. impletus.*
 Nadevénye. *Fartura, farctura, fartus, & farctus, ùs.*
 Nadglávje sztupa, nadsztupje. *Capitellum, epistylum, ii.*
 Nadgrobnicza, nadpišzek grobni. *Epitaphium, ii, inscriptio sepulchralis. 2. takov nadpišzek zrezavam na kamenu. incippo, as.*
 Nadhájam - diffelšem. premasem. *Præsto, supero, exupero, excello, excelleo, antecello. 2. nadhajam visse, y visse, supergredior, supergradior. 3. nadhajam, inambulo, as.*
 Nadhajànye. *Antecessio, præcessio. 2. Inambualatio.*
 Nadihavam. *Aspiro, as.*
 Nadim. v. Oczelim.
 Nadimànye. *Tenasmus, & tenesmus, anorexia, e.*

Nadime. v. Pridovek.
 Nadkládam. *Aggero, acumulo*. v. Nadolásem.
 Nadkládäk. príšťava. *Appendix, cis*.
 Nadkolenicza. *Gremiale, is*.
 Nadlogùjem. v. Bantujem.
 Nadnicza. *Dieta, a*.
 Nado l. naddo. v. Oczèl.
 Nad obladànye. *Expugnatio, onis*.
 Nadoczéjam. v. Naczejam.
 Nadoczejé *Guttatim, l. stillatim impletus*.
 Nadodajem. v. Prilásem.
 Nadohájam. *Supervenio, is, ere*.
 Na dól. (D.) nuz dól. *Deorsum, in declive*.
 Nadolásem. *Addo, superaddo, adjicio*. v. Pridajem.
 Nadolévam. *Affundo, adimpleo, repleo*.
 Nadolévam, nadolean. *Affusus, adimpletus, repletus*.
 Nadolevànnye, nadoleanye. *Affundio, adimpletio, repletio*.
 Nadolòsek. v. Nadavek.
 Nadolòsen. *Additus superadditus*. v. Pridá.
 Nadoméchem. v. Pridajem.
 Nadometnut. v. Nadolosen.
 Nadomèra *Colloquium, ii*. v. Priversek.
 Nadomerujem jam rilzem. v. Hostio.
 Nadoméšam-sztilzem. *Compensofatisfacio, suppleo, substituo, subrogo, sufficio, sublego* v. Povracham.
 Nadoméšchen. *Compensatus, suppletus, substitutus, subrogatus, suffectus*.
 Nadoméšchénye. *Compensatio, supplementum, subrogatio, substitutio, satisfactio, periphorema, peripleroma, tis*.
 Nadoplácham. *Supersolvo, solutionem addo, superaddo l. adjicio*.
 Nadoplàchen. *Supersolutus*.
 Nadoplechje, nadoplechnicza. perteni plašchicz senszki za leto. *Anaboladium, anabolagium, ii*.
 Nadopunývám. *Adimpleo, suppleo*.
 Nadopunyen *Adimpletus, repletus*. v. Nadomeschen.
 Nadopunènye. *Adimpletio, 2 compensatio, supplementum, substitutio, subrogatio*.

Nadoszájam-dilzem. *Adplanto, adimplanto, opplanto, adsero*.
 Nadoszajànye. *Adplantatio, adimplantatio, opplantatio*.
 Nadoszàjen. *Adplantatus, adimplantatus, opplantatus*.
 Nadoszkekújem. *Saltu assequor*. nadoszkochiti, *assequi saltu, attingere saltu*.
 Nadosztávlyam. *Adjicio, superaddo, 2. amplifico, exaggero*.
 Nadosztávlyen. *Adjectus, superadditus*.
 Nadosztávlyenye. *Adjectio, adjectus, superadditio*. v. Aučtio, & Exaggeratio.
 Nadotáchem. *Affundo, superfundo*.
 Nadotochènye. *Affusio, superinfusio*.
 Nadotéchem. *Accurro, is*.
 Nadotechènye. *Accursus, us*.
 Nadpad, nadpadanye. *Impendentia, a, 2. impressio*. v. Navalenye.
 Nadpádam. v. Navaluyjem. 2. *Impendeo*. v. Immineo. 3. *super ruo*.
 Nadpètje czepeliffa. *Calcei pars aversa*.
 Nadpìsújem. *Superscribo*. list, *epistolium inscribo, indorso litteram, intitulo*.
 Nadpìszek, nadpìszje. *Superscriptio, intitulatio, epigraphe, epigramma, indorsatio, titulus libri*. v. Nadgrobnicza.
 Nadpìszan. *Inscriptus, superscriptus*, nadpìszan z vuna list, *indorsata, intitulata, superscripta epistola*.
 Nadplechje, nadplechnicza. *Genus vestis sacerdot. Humerale, Rationale*.
 Nadposztavlyanye. *Parathesis*.
 Nádra. (D.) nidro. *Sinus, complexus, us, gremium*.
 Nadramenicza. *Fascia colaris, 2. stola, a*.
 Nadrasújem. *Incito*. v. Nahusztujem.
 Nadròbek. *Intrita, a, intritum, ti*.
 Nadroblyújem. *Infrio, as, frustatim intro comminuo*.
 Na drobno. *Affulatim*. v. Drobno
 Na drugi nachin. *Alio modo, alio pacto, aliter, aliâ ratione, aliusmodi*.
 Nadšivlyújem. *Supervivo, is*.
 Nadšzedecz. *Inseffor, oris*.
 Nadšzèncza, zaštor posztelye. *Conope*

peum, ei.
 Nadszkakújem iz zafzede, ali znevar-
 cze. *Adulto, adfilio, adgredior, ex insi-*
diis, ex improviso adior, invado.
 Nadszkochitel. *Aggressor, invasor, adoriens.*
 Nadszkòk, nadszkochenye. *Assultus, ùs.*
insultus, ùs.
 Nadszlòga pèrvi sztvòr. *Elementum, ti.*
 y jeszu chitiri, z-kojeh szvet je szlo-
 sen. ogeny, zrák, zemlya, vod.
 Nadsztoim. *Prasum, es.*
 Nadsztròssek. *Grunda, grundatorium,*
subgrundium, subgrunda, suggrunda, &
suggrundia. 2. nadsztròssek szlamni,
stegestrum, tri.
 Nadsztròssek delam. *Subgrundo, sug-*
grundo, as.
 Nadsztròfska delanye. *Subgrundatio, l.*
suggrundatio.
 Na dva nachina. *Bifariam.*
 Na dugom. *In longū, fusè, extensè, prolixè.*
 Nad téchem. v. *Pretechem.*
 Nad tekànye. *Æmulatio, competentia.*
 Na duffak. *Amystim, uno, l. unico spiritu,*
uno tractu, absque respirio. piti na duf-
sak, uno spiritu, s. amystim bibere. v.
Amystis, dis.
 Nadùt, naduven, nabochen. *Tumidus,*
turgidus, extumidus, protumidus, inflatus.
 Nadùtje, naduvenye. *Tumor, inflatio, in-*
flatus, ùs, protuberatio, protuberantia, a.
 2. terbuha, *pneumonia, peripneumonia.*
 3. gerla, *gutturna, gutturnia, a.* 4. vřza-
 kojachko z-mozolom, *phlegmone, es.*
 5. nadutje oplahnujemi, *detumescio, detu-*
mesco, extumesco. 6. nadutje odvzim-
 lyem, *deturgesfacio.* 2. nadutoga koi je
 terbuha, *pneumonicus, a, m.*
 Nadúvam. *Turgesfacio, tumefacio, tumidum*
facio.
 Nadúvamřze, nabochujemřze. *Tumescio,*
tumescio, intumescio, intumesco, turgeo, tur-
gesco, turgidus fio, inflor, tumesco, extu-
meo, contumesco, contumescio, ampullor.
 Nadavanye. *Tumiditas. v. Nadutje.*
 Na falate, na kusze. *Frustatim, membra-*

tim, laciniatim, casim, incisim, minutim,
membratim, incisè, particulatim. szc-
chem, seco, disseco, cado.
 Nág. v. *Gòl.*
 Naga, golota. *Nuditas, tis.*
 Naga vínszka. *Defectus, deficientia vini,*
inclinatio vini ad fundum.
 Nágel, gla o. *Præceps, vebemens, impetuo-*
sus, nimis festinus. 2. subitus, repentinus,
improvisus, inopinatus, repens. nagel
dosseztek nepriatela, repens adventus
hostium. v. Nenadean.
 Nagányam. *Impello, compello, adigo. v.*
Primarjam.
 Nagerline senřzke. (D.) ovraticza. *Mu-*
renula, rum, monile, is.
 Nagernènye. *Accumulatio, coacervatio,*
coactio, congeries, ei.
 Nagernújem-nulřzem. *Accumulo, coacer-*
vo, comparto, congero.
 Nagèrnyen. *Accumulatus, coacervatus,*
congestus, coactus, congregatus, collectus.
 Nagíbbam. v. *Nabiram. n. 2.*
 Nagíban, giban. *Agitatus, inquietatus, mo-*
tus, sollicitus, exstimulatus, allectus, im-
pulsus, incitatus.
 Nagibànye, gibanye. *Agitatio, mobilitas,*
motio, motus, commotio, permotio, quaf-
sus, quassatio, pulsus, jaectatio, jaectatus,
conciatio, incitamentum, inductio, irri-
tamentum vibramen. gibanye rukami
med govorenym, chironomia.
 Nagiblyem-gnulřzem. *Inclino, inflecto, re-*
flecto, incurvo, declino, vergeo, tendo. 2.
 nagiblyem, giblyem, *quatio, moveo, mo-*
to, commoveo, permoveo, motu cieo, per-
cieo, percito, conciso, cieo, motum affero
alicui, concutio, adigo, pello, impello, per-
pello, illicio, pellecto, irritio, stimulo, adduco
perduco, induco, flecto, sollicito, molior, ani-
mo, animum accendo, incendio, faces addo.
 Nagiblyemřze. *Inclinor, propendeo, pro-*
cumbo, agitor, sollicitor, irritor &c.
 Nagiblyiv, *mobilis, motabilis, inclinabilis,*
flexilis, flexibilis, flexanimus, agitabilis,
ambulatorius, provocabilis, patheticus
 Na-

Nagiblyvoszt. *Flexibilitas.*
 Naglászu, naglászni. *famosus, celebris, clarus, nobilis, insignis.*
 Naglávnik, podvitek senszki. *Cesticillus, & cesticulus, li.*
 Náglim, harlim. *Festino, propero, jako náglim. Appropero accelero, precipito.*
 Náglo. *Festinanter, properanter, festinè.* jako náglo *precipitanter, vehementer, impetuosè, vi, & impetu. 2. t.j. znevarcze. iz nenada, repentè, derepentè, improvisè, repentinè, exinopinató, inopinató, inopinanter, non opinató, prater omnem opinionem.*
 Náglofzt. *Festinatio, festinantia.* velika, *precipitantia. 2. conatus, impetus, impressio.*
 Nagnájam. *Stercoro, stercore saturo, l. impinguo, fimo, fimerò agrum, l. vineas, pabulo fimo, &c. Prov. De salutari presentia Patrisfamilie: oculus Domini saginat, sive impinguat equum, & agrum. Prigledba chini dobro konye, rodno polye.*
 Nagnan, priszilyen. *Compulsus, adactus, coactus, impulsus.*
 Nagnanye. *Impulsio, impulsus, ùs.*
 Nagnenye. *Inclinatio, propensio, proclivatio, pronitas, facilitas, inclinatus, ùs.* na bolffe uffanye, *ad spem meliorem inclinatio. nagnenye volye, affectio, affectus, adfectus.*
 Nagnojen. *Stercoratus, fimatus, pabulatus, saturatus fimo.*
 Nagnojenye. *Stercoratio, fimatio.*
 Nagnut. *Proclivis, ve, propensus. v. Nagnyè.*
 Nagnutie. *Proclivitas, Ordinariè in malam sumitur partem, & de re adversa dicitur. De bona verò v. Nagnenye.*
 Nagnyen. *Inclinatus, proclinatus, proclivus, propensus, pronus, declivis, devexus, Acclivus, declinatus, reflexus. it. benevolus, facilis, propitius, perfacilis, promptus, in aliquem pronus, acclivis. jako nagnyen, proclivis.*
 Nagnyeno. *Procliviter, proclivè.*

Nagnyenszem. *Inclino, proclino, propendo, faveo, à spiro, maximè alicui cupio, benevolentiam aliquem prosequor, complector. na jednu sztran nagnutisze, in aliquam partem proclinare.*
 Nagnyeten. *Confertus.*
 Nagnyetenye. *Fartura, &.*
 Nagofzt. v. Naga.
 Nagovarjajuchi. *Adhortatorius, protrepticus.*
 Nagovarjam. *Adhortor, cohortor, hortor, admoneo, aurem vello, cohortatione animum excito, suadeo. 2. animo, animum incito, fiduciam do, addo, sperare jubeo, incendo. 3. z-razlogi na nye jemlyem, argumentis, & rationibus animum alicujus induco. v. Persuadeo.*
 Nagovarjanye, nagovorenye. *Hortatio, hortatus, adhortatio, cohortatio, hortamentum, hortamentum, monitio, monitum, monitus, admonitum, comonitio, instinctus, suasio, suajus. paranesis. v. Admonitio.*
 Nagovorjen. *Persuasus, incitatus, incensus, animatus, verbis flexus.*
 Nagovoritel, nagovarjavec. *Adhortator, hortator, suator, consuator, cohortator, admonitor. 2. incensor, concitator, incitator, impulsor, incentor, impulsor.*
 Nagrasamsze. *Interminor, cominor, vehementer minor, insolentiis invethor, insulto, minas jaco, l. jactio, spiro minas, intento.*
 Nagrasanye. *Interminatio, cominatio, mina, rum, insultus insolens, invectio.*
 Nagraslyiv. *Minax, minatorius, minabundus, comminabundus, minitabundus.*
 Nagrizujem. *Adrodo, is, ere.*
 Naguzan. v. Narugan.
 Nahájam. (D.) nahodim. *Invenio, reperio, comperio, nanciscor. (cum de homine fit mentio. ut: quoniam te nacti sumus.) 2. nahajam na szrechu, invenio casu, l. fortunà.*
 Nahajavec, nayditel, nahoditel. *Inventor, repertor. nayditel pravicz, repertor legum.*
 Nahajavka, nayditeicza, nahoditeicza. *Inventrix, repertrix.*

Naherbet lesim. v. Lesim. n. 7.
 Nahisje. *Podium, ii.*
 Náhod. v. Hunyavicza.
 Nahodilszemfze bár. *Ambulavi, deambulavi ad sufficientiam.*
 Nahodim. v. Nahajam. nahodimsze. *Reperior, invenior.*
 Nahranènye. *Cibatio, cibatus, refectio, saturitas.*
 Nahranújem. *Adnutrio, innutrio, cibo, pascō, saturo. 2. v. Odhranujem.*
 Nahrányen. *Cibatus, cibopastus, saturatus.*
 Nahrupitel. *Aggressor, oris. v. Navalitel.*
 Nahruplènye. *Aggressio, invasio.*
 Nahruplyújem. v. Navaluyjem.
 Nahvála, nahvalnoszt. *Elogium, ii.*
 Nahúszten, nadrasen. *Instigatus, incitatus, instinctus, exstimulatus, immissus.* pszi nahúszteni na jelene, *canes immissi cervis.*
 Nahúsztènye. *Incitabulum, incitamen, incitamentum, incitatio, incitatus, ùs, instigatio, instinctus, immissio.*
 Nahúsztitel, nadrasitel. *Incitator, instigator, instinator, immissor.*
 Nahúsztújem. *Inhortor, incito, concito, lacio, instigo, immitto. v. Podbadam.*
 Na jeden nachin. *Conformiter, uno modo, uniformiter, unius exemplo.*
 Na jednu priliku. *Exempli gratia, verbi gratia, utpote.*
 Nájem. *Merces, meritum, salarium, pensio, questus.* vu szvoy najem káy chiniti, *questus sui causâ aliquid facere. facere questum,* izkati najem. 2. najem skolni, *minervale, is. 3. v. Placha. 4. prez najema, gratis, gratuito. 5. najem obladanya, nicetarium, palmarium, ii.*
 Najèmnì. *Conductitius, mercenarius.* najemno delo, *conductitia opera.*
 Najemnik. *Conductor, mercenarius, ii.*
 Najemek. *Mercedula, a.*
 Najesujemsze. v. Nakustravamfze.
 Najet, naymen. *Conductus, a, m.* za peneze naymen. *nummo conductus.* penezi ú najem poloseni, ili dani, *num-*

mi conducti.
 Naimachìcza, naimavka. *Mercenaria, conductrix, is.*
 Naimanye, najetje. *Conductio. 2. naimanye, t. j. danye ú najem, locatio, onis.*
 Naimlyem-jelszem. *Conduco.* naimati junake za plachu, *conducere milites pretio, l. mercede. 2. naimlyem. t. j. ú najem dajem, conducere nummos, dati v najem peneze. v. Loco.*
 Naizdehnenyu. *In extremo spiritu, in extremi spiritus halitu.*
 Naizmencze, na izmenu. vezda jeden; vezda drugi *Alternatim. v. Alterne.*
 Nakagyujem. *Suffio. v. Pokagyujem.*
 Nakánènye. *Intentio, intentum, propositum, propositio.* odvinuti od namenènya, *aberrare proposito. v. Namenènye.*
 Nakanújem-ilszem. *Propono, intendo, statuo.* nakaniti nesto. *proponere sibi aliquid animo. v. Namenujem.*
 Nakanyen. *Propositus, intentus. v. Namenènye.*
 Nakaplenye. *Instillatio, onis.* koi chini vnuter kapati, *instillator.*
 Nakaplyújem-palszem. *Instillo, guttatim infundo, stillatim repleo.* oko olyem nakapati, *lumini oleum instillare.*
 Nákaz, nakàzen. v. Sztraffilo. 2. nakaz perutaszta *Arpia, barpya.*
 Nakimávam. v. Namigavam.
 Nakínchen. *Ornatus.* z-szvojemi dobrotami nakinchen, *suis virtutibus ornatus. v. Naczifran. z-korunum.* ali z-kolem drugem glavnem kinchem nakinchen, *Anademate ornatus.* nakinchen z-kipiczi, *imaginatus, a, m.*
 Nakinchènnye. *Ornatio, ornatura.*
 Nakinchitel. *Adornator, ornator.* czirkveni, *festarius, ii.*
 Nakinchitelìcza. *Adornatrix, ornatrix.*
 Nakinchújem. *Concinno, venusto.* nakinchiti hisu zelenyem, *adornare adem frondibus. v. Naczifravam.*
 Naklad. v. Pridavek.
 Nakládám z-dele z-jesztvinami. *Tudi-*

eulo, as, impleo scutellam eibis. 2. onero, as.
 Naklanyam. *Inclino, incurvo. naklanyam-*
szc. inclino me, veneror, adoro, reveren-
tiam facio. 2. naklanyam, propino. 3.
reclino.
 Naklékam. *Genuflecto, genua curvo, genua*
submitto, l. me in genua submitto, incli-
no me, exoipio me in genua.
 Naklekanye. *Genuflexio, inclinatio.*
 Naklenénye. *Jugatio, in jugum positio.*
 Naklenújem. *Jugo, as, injungo, jugo im-*
pono, in jugum pono.
 Naklenyen. *Jugatus, injunctus.*
 Nakléplyem. *Idem.*
 Naklon *Salutatio, reverentia.*
 Naklyuchújem. *Adunco. 2. elino, inflecto.*
lento, luno, as. v. Klyuchim.
 Na kònecz koncza. *Finaliter, ultimatim,*
ultimò, ad ultimum, ad extremum, ad
postremum, postremò, in fine finali, de-
num, denique in summa.
 Nakorívam. *v. Flastram.*
 Na kotrige. *Articulatim, articulatè, per ar-*
ticulos.
 Nakov. *nakovalo. Incus, dis, acmon, onis.*
2. peny nakovala, Acmotheton.
 Na kratkom, *v. malom. Breviter, brevi,*
summatim, parcè, perparcè, absolutè, pau-
eis, pauculis. ut: dicam paucis, summa-
tim complectar. na kratkom govorenye,
ali vnogo zadersavajuche, aphorismus,
i. na kratkom recheno, aphoristicè di-
ctum. na kratkom sze veszeliti, Pyra-
sta gaudere gaudium.
 Na kray, *na sztran. Ad partem, seorsum.*
 Na krivlyujem. *Incurvo, as. v. Nakluchu-*
jem. n. 2.
 Na kriscze, *na kris. Decussatim.*
 Na kriscze napravlyam. *Decusso, as.*
 Na hriscze vchinyeno. *Decussatum.*
 Na kustravam sze. *Inborresco, perhorreo.*
 Nalágam, *zméchem na drugoga. Multis*
alicui impono, imputo, falsè, mendaciter
impono, falsitatibus onero, calumnior. 2.
v. Nalásem. n. 2. 3. appono, compono,
impono, congero, construo, acervo.

Nalágan, *oblagan. Mendaciter delatus.*
 Naláganye. *Impositio mendax, calumnia.*
v. Potvora. 2. naláganye ognya, ex-
tructio ignis. 3. oneratio. 4. congestio, con-
structio.
 Nalágavec. *Calumniator. v. Potvoritel.*
 Nalásem. *Irrogo, impono. nalófiti komu*
kastigu, irrogare alicui multam. 2. nalá-
sem ogeny, excito, instruo, extruo ignem,
accendo ligna, ligna superaddo igni. do-
ber ogeny, ili obilen ogeny nalásem,
utor camino luculento. 2. v. Nala-
gam. n. 3.
 Nalean. *Infusus. v. Napunyen.*
 Nalèchen. *Objectus, leviter appositus, sup-*
positus.
 Naléczam. *Objicio, is. drugomu pogibel,*
appono modum, occasionem alterius peri-
culi, expono alterum periculo per deceptio-
nem, l. suppositionem. 2. naleczam, le-
chku mechem, appono decipulam. 3. na-
leczam mamu, appono escam.
 Naleczamsze. *Objicio me periculo, expono,*
l. do me periculo.
 Nalegam sze. *Acclino me. v. Nafzla-*
nyamsze.
 Naléganye. *Acclinatio, innixio, subnixio,*
nixio.
 Nalévá, *natachem. Infundo, is superfundo.*
 Nalévanye. *Infusio, infusus, us.*
 Na lèvo. *na levu sztran. t. j. k-szebe. ad*
levam, ad sinistram, sinistrorsum. 2. A
sinistris.
 Nalichje, *krinka. Larva, a.*
 Nalichújem, *krinku na licze mechem.*
Larvo, as.
 Na licze. *In, l. ad faciem, ad speciem. 2. na*
licze zemlye, ad ipsum locum. l. plagam
terrae, ad faciem loci, ad oculatam revi-
sionem terra.
 Nalog, *naloga, verpa. Strues, is. struix,*
congeries. nalog derv, lignorum strues, l.
meta. v. Kùp. n. 5.
 Nalojen. *Sebatus. v. Lojen.*
 Nalojenye. *Sebatio, onis.*
 Nalójujem-ilszem. *Sebo, as. v. Lcim.*

Nalofen. *Congestus, constructus.*
 Nalosènye. *Congestio, constructio, structura.* 2. *irrogatio, imputatio, impositio.* nalosènye kastige, *irrogatio multa.*
 Nalositel. *Constructor, oris, impositor.*
 Naloslyiv. *Constructibilis, le, structibilis.*
 Nalukávamsze. *Curiosè, & indaganter in spectro.*
 Namagnújem. v. *Namigavam.*
 Namáchem. *Intingo, v. Mochim.*
 Namakànye. *Intinctio, intinctura.*
 Namakavec, farbavec. *Tinctor, intinctor.*
 Na malom. *Ad modicum.* v. *Na kratkom.*
 Namaſchen. *Adipatus, suminatus, unguinatus, butyratus.*
 Namaſchenye. *Adipatio, butyratio.*
 Namaſchújem. *Adipo, butyro, as.*
 Namázan. *Inunctus.* ſzalom, *adipatus, maſzlom, butyratus.* farbum, *infucatus, fuco illitus.*
 Namazànye. *Inunctio, onis.*
 Namazújem. *Inungo.* z-ſzalom, *adipo,* z-maſzlom, *butyro, as.* z-farbum, *infuco, as.* illinio fuco. guſzto *namazujem, inunctito, as.*
 Naméchem, nalafem. *Impono, is, superaddo, onero.* naverchi komu brene, *imponere alicui onus.*
 Namèglen. *Nebulosus.*
 Nameglènye, meglenofzt. *Nebulositas.*
 Nameglújem. *Innubilo, as, induco nebulas.*
 Namegnenye. *Nictus, ùs, annuitio, nutus.*
 Namegnújem. *Annuto, as.* v. *Namigavam.*
 Nameknyènecz. *Ardelio, onis, polypragmon, onis, qui ubique se immiscet, & vult esse ubique.*
 Namenènye. *Intentio, propositum, propositio, finis, meta, institutum, institutio.*
 Namena. *Casus, ùs, ui.* ut: *Nom. Gen. Dat.*
 Namenújem-niſzem. *Intendo, propono, instituo, statuo.* v. *Kanim.*
 Naményen. *Intentus, propositus, institutus.* nameneno je od mene ili name-niſzem, *propositum est mihi.*
 Namerjamsze, na kay. *Iacido, impingo in*

aliquid, offendo.
 Nameschen-ſzten. *Locatus, collocatus, elacatus situatus, inſeſſionatus, ſeſſionatus.* v. *Nafztanujem.*
 Nameschenye-ſztenye. *Locatio, collocatio, elocatio, onis.*
 Nameschujem-ſztilyzem. *Loco, colloco, eloco, statuo, figo, pono, defigo, situo, constituo.* namesztiti tabor dalye varassa, *locare castra ab urbe.*
 Namesztlyiv. *Locabilis, collocabilis, elocabilis, le.*
 Namesztnik *Vicarius, Locumtenens, Vicesgerens.* Kralyevſzki, *Prorex, gis.* Biskupſzki, *Suffraganeus, ei, Episcopi locumtenens, Vicarius Generalis in spiritualibus,* Biskupſzki ú vremenitom poſzlu, *Vicarius Episcopi in temporalibus.* ſzudcza varaskoga, *pro-prator.* 2. namesztnik, *t. j.* na meſzto drugoga poſztavlyen, *ſubſtitutus, ſubrogatus, ſurrogatus.* 3. namesztnik, ili oſztanek ú ochinſztva, y materinſztva imetku, *heres, dis.* iz namesztnichtva zhichen, *exheres, dis, exhereditatus.*
 Namesztnichtvo. *Vicariatus, ùs.* 2. *hereditas*
 Namet. *Vallum, A ger.* v. *Nafzip.*
 Nameték. pridav. *Additamentum, mantissa, appendicula, corollarium.* res, *quæ ad justum precium adjicitur.* v. *Nadavek.*
 Namigávam-gnulfzem.nakimavam. *Aniſcto, niſcto, niſctor, niveo, conniveo, annuo, annuto, nuo, inuo, nutu assensum prabeo.* 2. guſzto *namigavam, nuto, as.*
 Namigavanye.namègnenye. *Nictatio, nis.*
 Namiflènye. *Imaginatio, impressio.*
 Namiflyam. *Imagino, aris.*
 Namiflyen. *Imaginarius.* Miles *imaginarius,* ſzaniem imenom voynik.
 Namochènye. *Madefactio, humectatio.*
 Namotávam. *Agglomeratio, as, glomero, fila in modum globi convoluta, implico, filii globi speciem formo, annecto, is.*
 Namotay. v. *Klupko.*
 Na nijeden nachin. *Nulla ratione, nullò pacto, nullò modò.*

Na nikay devam, potiram. *Nullò, annullò, irritum facio.*

Nanizávam. *Infilò, filo induco.*

Nanújam. dilszem. *Offero, in sinuo, in sinum, & pectus immitto, digitum ad rem intendò, aperio animum.*

Nanújam sze. *Offro, in sinuo, immitto me.*

Nanukávam. *Incito. v. Podbadam.*

Na obodva nachina. *Utroque modo.*

Na obodve ruke lev. *Ambilavus.*

Na obodve meszte. *Utrobique, utrolibet, in utroque loco.*

A gdafze razme poyti. *In utrumque locum, locum utrumque versùs.*

Naoblachújemsze. *Innubilor, nubibus obducor, in nubes cogor.*

Naochnyak. *Perygion, l. pterygium, ii. v. Unguis. n. 3. it. Argema.*

Naoczélujem. *Exacuo, is. v. Ostrim.*

Naodpertom. v. Na otvoreno.

Na oko, na ochih gled. *Ad oculum.*

Na opak. *Prapostorè. sinè ordine. l. modo inverso v. Perperam.*

Naopak obracham *Inverto, is. prapostero.*

Naostren. *Exacuatùs. 2. Acuminatus, cuspidatus.*

Naostrenye. *Exacuatio, onis. 2. cuspidatio, acuminatio.*

Naostrujem. strilszem. *Exacuo, is. 2. cuspidò, acumino.*

Naotvoreno, pod szamem nebõ. *Subdio.*

Napadam. v. Santam 2. *Incido, impingo in locum praestigiosum. 3. Adorior.*

Napadanye. *Claudicatio. 2. aggressio.*

Napájam. poilszem *Adaquo, aqua, l. vino reficio, potiono, as. poto as. do potum. napájam koga gnsztemi napitniczami, potiono aliquem crebris potioribus.*

Napajanye, napojenye. *Aquatio, Adaquatio, potionatio, onis.*

Napamet. *Memoriter, ex memoria, memoriosè.*

Napamet dohagya. *In mentem venit, occurrit menti, incidit menti.*

Napamet povedam. *Memoriter, l. ex memoria reddo.*

Napametsze vuchim. *Edisco, is, memoriè mandò.*

Nápaszt, z-kulsnya. *Tentatio, tentamentu. 2. napasztno meszto, locus praestigiosus.*

Napasztnik. *Tentator, oris.*

Napasztújem. *Tento, as. v. Z-kussavam*

Napasztuvan. *Tentatus.*

Napasztuvanye. v. Napaszt.

Napasztujem. szelszem. *Pasco ad saturitatem, l. sufficientiam.*

Napazujem. *Speculor, infideor, subsido.*

Napazitel. *Coricaus, speculator, insidiator.*

Napelyávam. *Induco, illicio, ollicio, prolicio, prolecto, proliceo. 2. napelyavam zernye na nit, infilo grana. konecz ú iglu, infilo acum, filum induco in acum.*

Napèrchen ten.

Naperchènnye-tenye. } v. Oterssujem.

Naperchújem.

Napersnyak. *Digitale, is. digitalis, is. Sostarski. v. Condulus.*

Napervo hodim. *Antecedo, praeo, anteeo, precedo.*

Napervo hoditel pred hodecz. *Anteambulo, onis, anteccedens, antecessor, praecessor. Plur. Antecessores, Pregyi, sztarei.*

Napervo, ili napre hodenye. *Antecessio, praecessio.*

Napervo posztavlyam. *Appono, antepono.*

Napervo posztavlyanye. *Appositio.*

Napet. *Tensus intensus, contentus, attractus.*

Napetchàmsze. tilszemsze. *Iacido, incurro, casu impingo.*

Napetcze. iznenade. *Fortuitò, casu, forturà, incidenter, occasionaliter.*

Napijam. nazdravlyujem. *Propino, as, offero potionem, l. potum, prabibo. napiti komu zdraviczu, ili nakloniti, salutem alicui propinare.*

Napijam sze. *Biho, poto, obibo, potum facio.*

Napijanye, nazdravlenye. *Propinatio, oblatio potùs.*

Napinyam. pelszem. *Tendo, intendo, attraho, lúk, intendo arcum, 2. vuha, arrigo, porrigo, exporrigo, errigo aures.*

Napinyàm sze. v. Napuhavam sze.

Napiram. perlszem. *Impeto, is, hostio, an-
go, premo, molesto saepe sapius.*
Nampiranye napor. *Impetus, impetio, mo-
lestia it. Conatus.*
Napíszujem. szujem. *Inscribo - superscribo.*
Napíszanye. *Inscriptio, onis.*
Napíszan. *Inscriptus.*
Napíszek, napísz. v. Nadpíszek.
Napítan. *Saginatús ad sufficientiam.*
Napítávam. *Sagino ad sufficientiam.*
Napitek. *Propotisma, tis, potus, haustus. 2.*
napitek po vechere, *postcañium, ii. 3.*
opoyni napitek, *sicera, a. 4.* napitek
z-kojemze obed pochinya, pervi na
pitek z-pelinkom, korenkom &c. *pro-
poma, tis. 5.* z-oczta z-medom z-mes-
san, *oxymel, llis, oxymelitis.* z-oczta
z-vodum z-messan, *oxicratum, ti.* z-
vnogoga duguvanya za vrachtvo z
messan, *Cinnus, ni.* iz vina y kervi, *as-
saratum, ti.*
Nápitne popevke. *Parænia orum.*
Nápitnik, napijavec. *Propinator.*
Nápitnicza, zdravicza *Propinatio sani-
tas, salus.* nápitni zdraviczu, nakloniti
nápitniczu, nazdraviti *propinare ali-
eui salutem.*
Náplácham tilszem. *Exsolvo, persolvo, con-
tento.* dug z dugom, *versuras facio.*
Náplachanye, náplachenye. *Exolutio per-
solutio, contentatio.*
Nápláchě. *Exolutus, persolutus, contentatus.*
Nápláchnik. *Publicanus, ni.*
Nápleték kolni. *Absis, dis.*
Nápláv. v. Potop.
Náplodújem. *Multiplifico, multum fructi-
fico, multum fructum facio.*
Náplov. *Inundatio, proluvies, eluvium.*
Na pochetku. *In initio, in principio, in ex-
ordio, in primordio, in o tu leta, ineun-
tate. protuletja, ineunte primo vere. sic
autumno, hyeme. &c.*
Nápojen. *Potionatus.* chemerom nápo-
jen od sene, *veneno potionatus ab uxore.*
Nápoitel. *Potionator.*
Nápoitelicza. *Potionatrix.*

Nápoklon. *Dono, Gratuito.*
Na pól (D.) na pó. *Dimidiatum. 2.* na pól,
Jemi. na pól z delan, *semifectus. 3.* na-
pól frisek, *semicrudus. 4.* na pól leta,
mediâ atate, adultâ atate. 5. na pól mer-
tev *semivivus, semianimis, semimortuus,*
seminecis, is. na pól protuletja, *adulto
vere, &c.*
Nápol szechem. *Intercido, per medium
seco, interfeco.*
Nápomeněnye. *Mentio, onis.*
Nápomínám-nultzem *Mentionem facio,
in memoriam reduco, redigo.*
Nápor. v. Nápiranye.
Nápoý. v. Schava.
Nápoynicza. *Potio, onis, potica, a. v.* Ná-
pitek.
Náprássám-proszilszem. *Emendico, exoro,
impetro.*
Náprassujem - szilszem pusku. *Pulveres
pyrios inspergo foco sclopetario, l. impono.*
Nápravitel *Effector.* nápravitel vszech kâ
vidi. *asturgus, gi.*
Nápravlyam. *Facio, operor, ago, molior, fa-
brico, fabricor, fabricacio, architector. ex-
struo. 2. accommodo, adapto, apto. 3. emen-
do, corrigo v. Popravlyam.*
Nápravlyen. *Factus, effectus, accommoda-
tus, adaptatus.*
Nápre dajem. *Præleno, antepono.*
Nápre idem. *Prægredior, antegredior.*
Nápre, nápred zpreda. *Ante, ab ante.*
Náprèdek. *Augmen, profectus, progressus,
us, progressio. fructus.* sztarolzt ú mud-
roszti nechini nápredka, *nilil ad pro-
fectum facit ætas.* vu nápredek, *in an-
tecessum.*
Náprédám. *Multum neo, indies promoveo
pensum nendo, proficio nendo. 2. nendo
absolvo pensum.*
Nápredujem, nápredek chinim. *Proficio,
progredior, progressionem, l. progressum
facio. v. Proficio. 2. persvero, per maneo,
persisto, perpetuo.*
Nápreduványe, szledenye dobra. *Perse-
verantia, constantia. v. Nápredek.*

Naprefem, *Intendo*. v. Napinyam. 2. naprefem konye, *jungo, injungo, subhelcio equos, helcia impono*. dva konya v. presē, ili szlafem k. rudu, *dextro, as, are*.
 Napriliku, tak rek. *Exempli gratia, verbi gratia, verbi causa, utpotē. 2. consimiliter, ad similitudinem*.
 Na profztoru. *In patenti, in proptulo*.
 Na protuletje. *Primo vere*.
 Napúchen. *Directus, in viatus*. Met. *Informatus*. 2. napuchen, *arrectus*.
 Napúchēnye. *Directio, inviatio*. Met. *Informatio*.
 Napuchújem-tilzem. *Dirigo, in viam dirigo, viam ostendo, deduco in viam, invio, as*. 2. Met. *Informo*.
 Naubávam-nullzem. *Inflo*. v. Naduvá.
 Napuhávamšze. *Inflor, turgesco, intumeo, intumesco*. v. Naduvamšze.
 Napuhavanye. *Inflatio, tumor*. v. Nadutje.
 Napuhnyen. v. Nadut.
 Napuknyen. *Aliquantulum fissus, scissus, modicē ruptus*.
 Napuñēnye. *Impletio, expletio, repletio*.
 Napunývám. *Impleo, expleo, compleo, optleo, offertio, l. offercio, is*. napunývám zopet, *repleo*.
 Napunyen. *Impletus, expletus, completus, optletus*, zopet napunye n. *repletus*.
 Naputitel, naputnik. *Director, inviator*. Met. *Informatior*.
 Naputitelicza. *Directrix, informatrix*.
 Narájámšze. *Nascor, orior*. poleksze narajám, *annascor, eris*.
 Narangya. *Malus medica*. 2. narangya szád, *malum medicum, malum auranticum, l. pomum aureum, chrysomelum, li. pomum armeniacum*.
 Narangyni. *Chrysomelianus, mala chrysomeliana*, Narangye.
 Naraszlicza. *Lactes, ium*.
 Naraszt, narasztēnye. *Incrementum, accrementum, incrementum, incrementum*.
 Narasztújen-szelszem. *Increasco, accresco, atate amplificor, augmentor, ingrandesco, grandior fio, adoleo, adolesco, atate proce-*

do, *atate dugeor, atate cresco*. v. Rasztem.
 Nárav, Narava. *Natura, a. physis, temperamentum*. 2. narav, t. j. chúd, *ingenium, mos, indoles*. narav dobra, *ingenium, & indoles bona, specimen virtutis, indicium animi*. zlochelzta, *ingenium pravum, mores mali*. lyuta, zlochudnoszt, *ingenium ferum*. tiha, milochudnoszt, *ingenium mite*. v. kretlyiva, *ingenium flexibile*. milo, szlatko chuden, *homo ingenii flexibilis*. to ne moje narave, *hoc non est meum*. narava merzla, *constitutio corporis frigida*. kruto szerdite biti narave, *cholericæ complexionis esse*. vnaraviti koga, *naturam alicui indere*. narav chlovechja, *esse hominis*. v. Chlovechansztvo narav premeniti, *novum ingenium induere*. po szvoje narave *suapte natura, suapte ingenio*. narave otayna izvedam, *physiculo, as*. narave izvedavec, *physicus, physiologus, speculator, venatorque natura*. narav odpiram, *laxo ventrem*.
 Naravszki, (D.) Naravni. *Naturalis, le, Physicus genuinus, nativus, ingenuus, germanus*. it. *inaffectus, inadfectus* naravszki lafzi, *inadfectum capilitium*. 2. naravszki, po naravszko, *naturaliter, physicè, secundum, l. juxta naturam, duce, ac magistrâ naturâ, ritu natura*. naravszka szlofnoszt, *jednoduffnoszt, natura convenientia*. naravszka protivnoszt, *natura repugnantia*. naravszka farba, *color verus, nativus, l. genuinus*. nenaravszki, *foctitins*. zverhu naravszki, *supernaturaliter*. zvan naravszki, *praternaturaliter*. naravszki umreti, *fataliter mori, suâ morte mori*.
 Naravszka nadelēnye, ili dari. *Natura doctes*. naravszke vrednoszti. *natura muneris*.
 Naravszko gibanye. *Natura instinctus, propensio natura, l. instinctus naturalis*. narava nyega giblye na to, *fertur instinctu natura ad rem istam*. jedne narave ili chudi biti z-kēm. *natura, &*

moribus congruere cum aliquo. naravszko szlofenyé, *morum similitudo.* naravszko nadehnenye *natura præscriptũ.*
 Naravszku moch nadhajam. *Humanum fastigium excedo.*
 Narczis czvet. *Narcissus, si.*
 Narèden, Lasztan. *Commodus, opportunus.* naredno, *Commodè, opportunè.*
 Naredba. Sz. Navuk. *Regula, disciplina, & 2. t. j. zapoved, odregyenyé, mandatum, jussum, constitutio, decretum, editum, dogma. 1. Imperium. 2. naredbe, kè pamet pomafu, mnemonica, orum.*
 Nareditel. *Temperator, ordinator.*
 Narègyen *Ordinatus, dispositus, præscriptus.*
 Naragyènyé. *Disposuio, ordinatio, præscriptio.* v. Naredba. n. 2.
 Naregyújem dilszem. *Inordino, dispono, ordino. 2. constituo, demando, instituo. 3. committo, præscribo, præsinio, præstituo.*
 Narekujem. (D.) Lelekam. *Enlamo, as, lamentor, delamentor, aris.*
 Narekussa, narekavicza. *Præfica, &.*
 Narekuvanyé. *tusni krich. tusno vape-nyé. Nenia, & nenia, arum. monodia, & epodium, epicædiu n, & epicædiu, ii, lamentatio, lessus.*
 Naressen. *Ornatus.* v. Nakinchen.
 Narefsènyé. *Ornatio, cultus, concinnitas.* v. Nakinchenyè.
 Narefsújem. v. Nakinchujem.
 Narezan. *Incisus, superscissus.*
 Narezànyé. *Inciso, incisum, incisura.*
 Narezávam. *Incido, is, supersecindo.*
 Narochit, vizok. *Procerus, a, m.*
 Narod. *Gens, natio, progenies, generatio, genus.* narod lyudih, *genus hominum.* 2. narod naboy nagnyen, *natio bellicosa.* 3. narod zvuuszki, *natio externa.* 1. *externa.* 4. nemilosztiven, *nemil, tverd natio immanis, immitis, crudelis, barbara, feva, cruda, immanitate barbara.* 5. pobosen, bogomil, *natio pietatis studiis dedita, natio pia.* po narodu, *generatim, de gente in gentem.* kojega naroda? *cujus? cujus nationis?*

Narodni. *Genticus, gentilis, gentilitius. it. Originarius.*
 Narodom szlovinecz, ili naroda szlavnoga. *Natione Sclavus, Pylrus, homo nationis Sclavonica.*
 Naròk na odluchen dan. *Ad constitutumdiem, die constituto.*
 Narogyenyé. *Genesis, genitura, thema.*
 Narogyenyé Kristussevo. Bosich. *Nativitas Domini, dies nativitatis, seu natalis Christi, Festum Incarnationis.*
 Narogyenyé B. D. M. mala messa, Gofzpino porogyenyé. *Nativitas B. V. M. dies Deiparae natalitius, natalis dies DEI Genitricis MARIE.*
 Naroszen. *Irroratus a, m.*
 Naroszenyè. *Irroratio, onis.*
 Naroszujem. *Irroro, as.*
 Naroszujemtze R *resco*
 Narúcham - chilszem. *Significo, nuntio, commendo.*
 Narúchnik messni. *Manipulus sacerdotalis.*
 Narúchay. (D. krilo.) *Gremium, sinus, ancon, ulna.*
 Narúgan. nabran. *Crispatus, coperatus, corrugatus, rugatus, in rugas contractus, crispus.*
 Naruganyé. *Crispatio, coperatio, in rugas contractio, in rugas crispatio.* naruganyé, ili guze na liczu od izmeha, *gelasini, orum. ruga, linea.*
 Narugavam. *Crispo, crispum reddo, corrugo, in rugas contraho.* narugati chelo, *caperare frontem.* narugati laszi, *concinnare, crispare in annulos crines, commo- dare capillos.*
 Narugavamtze. v. Naspotavamtze.
 Narukva. *Dextrale, brachiale, cubitale.* narukva missicz, *Dardanium, ii.* narukva leve rake, *spianther, tris.* narukva senfzka na szpodobu rinka iz zlata, *dextrocheryum.*
 Narúkve, taczlini &c. *Dextralia, armilla, cimelia.*
 Narukvicza. *Dextrariolum, li.*
 Narúsen. *Infectus. 2. sauciatus, perditus, destructus.*

Narusenye. *Verberatio, sauciatio immanis, laesio crudelis.*
 Narusújem. merszko z-bijam. *Graviter, l. crudeliter saucio, tracto, laedo, verbero. 2. deturpo, inficio.*
 Nasèptávam. *Insufurro, as.*
 Nasèptavec. *Sufurro, onis.*
 Nasgán. *Inensus, o, m. 2. nasgan, t. j. prifgan, adustus, adustulatus.*
 Nasgánye. *Inensio, accensio. 2. v. Prifganye.*
 Nasinyam. *Cum profectu, & incremento meto.*
 Nasísem-ísgalszem. *Incendo, accendo.*
 Naskodujem. *Incommodo, adnoceo, es, noceo, laedo, obsum, infesto, officio. skodu komu chiniti, incommodare alicui.*
 Naskodènye. *Incommodatio, nocumentum, detrimentum. 2. offensus, laesio.*
 Naskodni. *Damnosus, perniciosus, nocens.*
 Naskroplyen. *Irrigatus, inspersus, irroratus.*
 Naskroplyenye. *Irrigatio, inspersio.*
 Naskroplyújem. *Irrigo, inspergo, non nihil aspergo, irroro. naskropiti zemlyu z-vodum, irrorare agro aquam. l. agrum aqua.*
 Nasto, k-chemu. *Ad quid.*
 Nassva, *Satura, a. 2. med ritjum y szramom, perinaum, ei.*
 Nassvavam, (D.) navezujem. *Pingo acu, opus acu variè elaboro.*
 Nassvèn. *Acu pictus, acu elaboratus, phrygianus. szvilum nassvena szvita, phrygiana vestis.*
 Nassvènye. *Acu pictura, phrygia elaboratio.*
 Nasse sztrane. *Nostras, tis. Prov. Nasse gore liszt, nostras, nostra patria, l. partit, verna, a.*
 Nassnecz. *Fem. Nassinka. idem.*
 Nassefzt. *Inventus, repertus, compertus.*
 Nassefztje. *Inventio, inventum, commentum.*
 Naszagyam motiku &c. na toporische. *Aple manubrium ligoni, impono ligonem manubrio. 2. naszajam kokos, gallinam ovis superpono, ova gallina suppono.*
 Naszagyújem. *Insero, is, tri, implanto. 2. naszagyujem dievje na pomoch ter-*

szju, *arbusculo, as, agrum arboribus consero ad mavitandas vites. melzto drevjem y terfzjem tak naszajeno. v. Arbustum.*
 Naszagyen. *Infitus, implantatus. 2. manubriatus, manubrio impositus.*
 Naszagyénye. *Implantatio, onis.*
 Naszályam. *v. Szolim.*
 Naszamom. po szebe. *Privatim, seorsim, solitariè, secretò.*
 Naszekújem, naszekam. *Inseco, as.*
 Naszelyujemíze. *v. Nasztanujemíze.*
 Naszíchén. *Exsaturatus, exsatiatus, saturatus, satiatus, cibo plenus, l. expletus. sivlenya naszichen, satiatus avi.*
 Naszíchènye. *Exsaturatio, exsaturitas, satietas, saties, ei.*
 Naszíchújem. *Exsaturor, exacturo, exatio, exsatio, satie obsaturor, cibo repleo, satullo. 2. naszítiti volyu, exepere voluntatem. sic iram &c.*
 Naszíchujemíze. *Exsator, exaturor.*
 Naszip. *Agger, aggestio, septum, vallum, substructio. k-naszipu szpadajúchi, vallaris, e. naszip chinim, aggero, aggerem struo. z-naszipom obgragyen, Convallatus.*
 Naszipan. *Impletus. 2. exaggeratus, altatus, fastigiatus.*
 Naszipanye. *Impletio.*
 Nasziplyújem. *Impleo. v. Rudero.*
 Naszítlyiv. *Satiabilis, le. nenaszítlyiv, insatiabilis, le.*
 Naszkochujč. *Infilio, irruo, ingruo, invado, adorior, z-preda naszkochiti, prorumpo. na koga, à fronte aliquem adoriri. od zada, ili z-herbta, à tergo aggredi, invadere. iz zafzede, ex insidiis aggredi, ex insidiis insitare in aliquem.*
 Naszkochènye. *Insultus, irruptio, impressio, invasio, aggressio, impetus, assaultus.*
 Naszkochitel. *v. Naszkochitel.*
 Naszlada. *v. Naszladnoszt.*
 Naszladen-dni, dna, o. *Voluptarius, voluptuarinus, voluptuosus, voluptabilis, luxu fluxibundus, luxuriosus, deliciosus, delicatus, libidinosus, libidini deditus, obse-*

quens voluptati, otio, & mollitiis flans, Aphrodius, aphrodisiacus.
 Naszladno. *Voluptuosè, delectabiliter. 2. genialiter.*
 Naszladnoszt. *Voluptas, delectatio, oblectatio, libido, indolentia, genialitas. telovna, voluptas corporis, l. corporea. v. Naszlagyenyé. n. 3. Duhovna, voluptas animi. nechiszta, venerea voluptas, Aphrodisia. naszladnoszti bosicza, voluptua, voluptas.*
 Naszladujem. *Delecto, oblecto, recreo, reficio, delectatione afficio, voluptatem affero, amæno.*
 Naszladujemsze. *Delector, oblector, perfruor delectatione kruto nechiszto naszleduvatisze, fluere luxuriã, in voluptate bacchari, luxuriã diffuere, delicatè, & molli-ter vivere. vsze stat siveti v-naszladnoszti, perfluere voluptatibus perpetuis, in omnium libidinum cupiditatibus vivere.*
 Naszlagyen. *Recreatus.*
 Naszlagyenyé, veszelo mutenyé, veszela zabava. *Recreatio, animi recreatio, animi relaxatio, oblectamen, oblectamentum, oblectatio, delinimentum, remissio, solatium animi. 2. solatium, voluptas, fructus iucunditatis, gaudii, recreationis, 3. naszlagyenyé telovno, elecetra, illecebra, titillatio, titillatus voluptatis.*
 Nasziányam. *Acclino, reclino. v. Priszlanyam.*
 Naszlanyámsze. *Innitor, adnitor, nitor incumbo. v. Podpiramsze. n. 3. naszlonitisze na schap, inniti baculo, incumbere baculo naszlonitisze na laket, inniti in cubitum, niti brachiis.*
 Naszleda. k. druge sztrane odpad. *Sečta, & naszleda Turška, Sečta Turcica.*
 Naszledlyiv. *Inimitabilis, le.*
 Naszlednicza. *Podissequa, sečatrix, con-sečatrix, secutuleja. 2. Inimitatrix. 3. v. Psécas.*
 Naszlednik, szleditel. *secutor, secutuiejus. Insecutor, insequator, sečator, consečator, sequator, affecla, sequax, as-*

sečator. 2. napeldu drugéh chinechi, imitator. 3. naszlednik nenavidni, amulator, oris, v. Tekmecz. naszlednik zlocheszt, ineptus imitator, cacozelus. naszlednik, odpadnik k-druge sztrane, sečarius.
 Naszledujem, szledim. *Insequor, insecor, insecro, affector, sečtor, sequor, prosequor, comitatum prabeo. 2. na peldu drugoga chinim, imitor, exemplum consečtor, imitatione alicujus exemplum exprimo, consečtor, imitando consečtor, sequor. naszleduvati vuchene, ingeniis se applicare. naszleduvati druge, na drugéh peldu chiniti, applicare se ad exemplum alicujus.*
 Naszleduványé. *Secutio, sečatio, consečatio, insecutio, prosecutio, insequutio, affectatio, comitatus, comitum multitudo. v. Szprevagyányé. 2. na peldu chine-nyé. imitatio, imitamen, imitamentum, adumbratio, mimesis. 3. naszleduványé jalno, amulatio. v. Tekmenyé.*
 Naszlepcze. *Szlepechki. Cæcè.*
 Náizlon sztaroszti. *v. Scháp.*
 Naszlónyén *Innixus, nixus. na paliczu naszlonyén. ali kopje, baculo, l. bastili innixus. v. Podpert.*
 Naszmehavamsze. *Subideo, arideo.*
 Naszmehaványé *Arrisio. v. Arrisor.*
 Na szmertnom vremenu *In mortis articulo hora, tempore, in summo vita momento.*
 Nasznubujem. *v. Sznubim.*
 Naszochen. *Insuccatus.*
 Naszolényé. *Salitura, salsura, &.*
 Naszolyén. *Salsus salitus, sale conditus.*
 Naszolyénó. *Salsè, solitè.*
 Nászpor. Nasparányé. *Incrementum, accrementum, incretio, augmentum.*
 Naszrechu, napetcze. *Fortuito, fortuitum, sorte, casu, fortunã, fortè fortunã fortuna cosu, incidenter.*
 Nasztájém. *Immineo, impendeo. 2. Insto.*
 Nasztanényé voynikov. *Stativa, orum.*
 Nasztanényé. *Sessio, onis. v. Nameschenyé.*
 Nasztanyén. *Sessionatus. v. Nameschen.*
 Na-

Nasztanujem. *Hospitio excipio, hospitium do, praebeo.* v. Namiescham. 2. Udajem. 3. nastanitikonye, *accomodare equos, collocare, &c.*
 Nasztanujem tze. *Colloco, loco, situs me, constituo mihi domicilium, sedem mihi constituo.* nastanitisze ú orszagu, *pedem ponere in Provincia.* 2. uxorem duco.
 Nasztavlenye. *Impositio, onis.*
 Nasztavlyam. *Impono, is.*
 Nasztaynoszt. *Imminetia, impendentia, &.*
 Nasztily. *Substramen, substramentum.*
 Nasztari nachin. *Priscè, antiquè, vetustè, more majorum, more vetusto, l. prisco.*
 Nasztiram. *Insterno, (substerno, sterno, is.*
 Nasztojam. v. Terzimsze.
 Nasztojànye. *Studium, contentio, sedulitas.* v. Terzzenye.
 Násztor (D.) omraza. *Odium, persecutio.* v. Pregon.
 Nasztorujem. *Infenso, infesto, odio prosequor, persequor.* v. Preganyam.
 Nasztran na kray z-puta. *Ad partem, ex parte, seorsim, s paratim.*
 Nasztoyni, nastztojen *Sedulus, solers, attentus, intentus.* v. Marlyiv.
 Nasztoynicza. *Procuratrix.*
 Nasztòynik. *Procurator.*
 Nasztoyno. *Sodulè, solerter, industriè, sagaciter.* v. Marlyivo.
 Nasztoynoszt. *Sedulitas.* v. Marlyivoszt.
 Násztup *Offendiculum, li.*
 Nasztuplyujem. v. Napadam. n. 2. 2. v. Nadpadam.
 Naszuproti, prema. *E contrario, ex contrario, è regione, ex opposito, vicissim, contra.* nastzuproti mene szedi, *è regione mei sedet.*
 Naszut. v. Naszipan.
 Naszutorimsze. v. Noszim nosz.
 Nat nachin. *Sic, ita, adeò, taliter, similiter, pariter, tali, aut simili modo.*
 Natáchem. v. Nalevam.
 Nataplyam. *Immergo, is, imbuo.*
 Nataplyanye. *Immersio.*
 Natechem, naviram. *Confluo, is. 2. in-*

tumejeo.
 Natechenye. *Inflatio, inflammatio, tumor.*
 Nategàcha, *Attractorium, ii.*
 Nategnenyc. *Extensio.*
 Nategnyen *Extensus, protractus.*
 Nateknújem na raseny. *Induco in veru, veru carnem figo.* nateknuti gulzku na raseny, *configere verubus anserem.* nateknuti na kolecz, *impalare, imponere, inducere, agere in palum.* nateknuti konecz ú iglu, *filum in acum inserere, inducere.* 3. per szten na per szt, *inducere annulum digito.*
 Nateknyen na kolecz. *Impalatus, impositus, inductus in palum.* 2. na raseny, *veru impositus, inductus in veru, veru nfixus.*
 Natepen. *Insectus.*
 Nateplyem. *Inficio.*
 Naterbuscze. *Pronus in ventrem.*
 Naterßen. *Oneratus.*
 Naterßenye. *Oneratio.*
 Naterßujem. *Onero, onus grave impono.*
 Natèlsche. *Jejunè, jejuno stomacho.*
 Natesem-gnullzem. *Protraho, extendo.*
 Natilzkan. *Fartus, furcitus, confertus, intrusus.*
 Natilzkanye. *Fartura, intrusio.*
 Natilzkavam. *Forcio, inforcio, intrudo.*
 Natilzkavicza na nogah. *Myrmecia, &.* v. Naboyi na pete nosue, nazeba pete. *pernio, onis.*
 Natlachujem. *Inculco, as.*
 Natochen. *Infusus.*
 Natochenye. *Infusio.* v. Napunenye.
 Nato dohajam. *Eò devenio.* nato dope-lyan, *eò deductus.*
 Natolia orszag. *Asia minor, Bitinia.*
 Natovarújem - vorilzem. *Onero, onus, impono, carcio, corbito.*
 Natovoren. *Oneratus, onustus, suffarcinatus.*
 Natrag. v. Nazad.
 Natragulya. *Aron, l. arum, ri, pes vituli.*
 Natrenye. *Attritio.*
 Natren. *Infractus. 2. Attritus.*
 Na tri nachine. *Trifariam.*

Natukávam-knulszem. *Innuo, insinuo.*
 Natuknenye. *Insinuatio, significatio.*
 Na tvoju volyu. *Tuo arbitrato.*
 Navàda. *Consuetudo, usus, mos, ritus, disciplina, institutum.* hman navada, *ca-coëtbes, is.* navadu derfim, *solemnè servo.*
 v. Obichay.
 Navadilszemfze, navadu imam. *Affoleo, soleo, usum habeo, consuevi, ea est consuetudo mea, sic apud me est, mea fert consuetudo.*
 Navadna v-letu szlava, navadno obfzlufavanye. *Solennitas, tis.*
 Navadni. *Solennis, solitus, usitatus, familiaris, consuetus, ordinarius, tritus, usualis, usuarius, consuetudinarius.* navadno-mu biti, *solere uti instituto aliquo.*
 Navadno. *Solene, solemniter, consuetum.*
 2. navadno govorenye, *Adogium, adagio.*
 Navagyujem dilszem. *Insuefacio, assuefacio, adsuefacio, consuefacio, condoco, usu doco, condocoefacio.* na szlafzti koga navaditi, *illicebri aliquem assuefacere.*
 Navagyujészze. *Insuesco, assuesco, consuesco, suesco, condisco, obdurefco consuetudine, callum induco, occalesco, assuescio, assuefio, in usum deduco.* navaditisse k-boju, *Invetere bellis.*
 Navajen-gyen. *Suetus, assuetus, consuetus, assuefactus, adsuetus factus.*
 Navajènyegyenye. *Consuetio, adsuefactio, assuefactio, usus, habitus.*
 Navàla, navalenye. *Irruptio, impressio, aggressio, insultus, incurfus, impetus, impetio.* iz zafzede, *impetus repentinus, aggressio ex improvisò.* 2. turba, *caterva, frequentia, colluvies hominum.*
 Navalyam-lyalszem. *Advolvo. 2. accumulo.*
 Navalyànye. *Advolutio, accumulatio.*
 Navalyújem-lilszem. *Irrumpo, irruo, ingruo, invado, aggredior, ingruo, impetum, l. irruptionem facio, impeto, adorior, introrumpo, prorumpo, incurro, ceco impetu invehor.* navaliti seto na Turke, *irruere in Turcas.*
 Navao. v. Brodovina.

Navásam. *Inveho, induco, adduco.*
 Naudenye. v. Naskodenye.
 Naversek. *Additamentum, mantissa.*
 Navertávam. *Inforo, incharato, as.*
 Naveffujem-sziri, obessam. *Appendo.*
 Navezen. v. Nassir. &c.
 Nauhvicza. v. Navusnicza.
 Navijam. *Infleto, intorqueo. 2. attrabo. 3. v. Motam.*
 Navinenye. *Inflexio, intorsio. 2. attractio.*
 Navinujem. izvinujem. *Eluxo, as. v. Luxo.*
 Navinut. *Eluxatus, intorsus, inflexus. 2. attractus.*
 Navinutje. *Eluxatio.*
 Navlachènye. *Inoculatio, onis. emplastratio. 2. flaster kemfze oko obvia, aliczep, intrita, a. 2. in diversum tractio, l. tractus.*
 Navlachitel. *Inoculator, oris. 2. superinductor. 3. in diversum trahens.*
 Navlachim. *Superinduco. 2. huc illuc traho, in diversum traho. 3. inoculo, as. navlechi v-drevo oko, inoculare arborem. v. Emplastro.*
 Navlaka kùm fze obruchi natesu na lagev. *Harpago, harpagus, canis, lupus.*
 Návlaszt, hotomeze, hotcze. *De industria, ex destinato consilio, dedita operâ, consultò, operâ datâ, studio, studiosè.*
 Navlásztit. *Præcipuus, singularis.*
 Navlásztito. *Præcipuè, singulariter. v. Naymre.*
 Navodnycza. *Aqua ductus, aquagium, incile, is.*
 Navòden. *Irriguus, riguus, aqua fluxu humectus, dilutus.*
 Navòdeno, navodno vino. *Vinũ dilutũ.*
 Navolyu tvoju. *Arbitratu tuo, secundam, l. juxta tuam voluntatem.*
 Navoy. *Inductio. vode, inductio, inviatio, derivatio aqua, ductus aqua, deductio aqua.*
 Navoyschen. v. Ovoyschen.
 Navrácham-vernulszem. (D.) navodim. *Induco, derivo, reflecto, retorqueo, vodu navernuti, derivare, inviare, inflectere aquam.*

aquam. 2. v. Navlachim. n. 3.
 Navrácham-chalszem. *Impello, cogo, induco.* navrachati na szlofnolzt, *eogere ad concordiam.* v. Nagovarjam.
 Navrachamsze. *Diverto, divertor, invio.* iz-puta k-nekomusze navernuti, *ab itinere ad aliquem divertere, digredi.*
 Navrachanye. *Diversio, diverticulum.*
 Navrachaveczech. *Diversitor, oris.*
 Na vreme gledech. *Tempus attendendo, tempori se accomodando, juxta, l. secundum cursum temporis.*
 Navrénnye. *Ebullitio, onis.*
 Na vszaki nachin. *Omnino, omnimodè, omnimodò, omnibus modis.*
 Na vsze sztrane. *Quoquoversum, quaquaversum, omnes in partes, versus omnes partes l. locum.*
 Navuchajúchi. *Docens, addocens, erudiens, instituens, informans, protrepticus.*
 Navúcham. *Addoceo, es, doctrino, as.* v. Vuchim. navuchati detczn, *puerilem aetate doctrinis importire.* 2. v. Navagyujem. 3. navuchati chlovechtva, *imbuere moribus, discipinã, vitã, & moribus conformare.*
 Navuchamsze. *Addisco, edisco, perdisco, memoriae mando.*
 Navuchánye. *Eruditio, doctrina, iustitntio, informatio, pãdia, disciplina, discipulatus, magistratio.*
 Navuchitel. (D.) *nauchitel, uglavitel. Instructor, institutor, praeceptor, informator, professor, director, didascalus.* onoga ima navuchitela, *eum habet praeceptorem, eo utitur doctore.* male detcze, *pedagogus, ludimagister.* 2. navuchitel mudroznan, *doctor.* 3. navuchitel med pervemi, *doctor primã nocte.* 4. navuchitel pravde, zakona, *doctor juris civilis legis doctor, juris peritus.* 5. navuchitel szverstzke, y duhovne pravde, *humani, diviniq; juris peritus. utriusque juris, l. legis doctor.* 6. navuchitel Bogo szlavstza, *doctor Theologiae.* 7. navuchitel krivi, *pseudo-didascalus, pseudo-apo-*

stolus. navuchitelom posztati, *doctoris titulo insigniri, decorari, l. exornari.* navuchitel chasztno postuvani, *professor honorarius.* navuchitel dobroga govorenja, y piszanya, *grammaticus professor.* navuchitel pripomochni, *Hypodidactylus, collaborator, coadjutor, submonitor.*
 Navuchitelicza. *Magistra, praeceptrix, doctrix.* navuchitelicza dobreh ség, *magistra morum.*
 Navuchitelélszki. *Professorius.*
 Navuchitelélsztvo. *Doctoratus, ùs, Professura*
 Navúchlyiv. *Docilis, docibilis, le, eruditibilis, didascalicus, disciplinosus.*
 Navuchlyivo. *Dociliter, docibiliter.*
 Navuchlyivoszt. *Docilitas, tis, docibilitas.*
 Navugyjem. szuffini na dinu. *Insumo, insumigo, arefacio.*
 Navugyen. *Insurnatus, insurnigatus, arefactus.* navugyena govedina, *caro bubula insurnata, arefacta.*
 Navudren. *Apulsus, allisus, illisus, applausus, applosus, impactus.*
 Navudrénnye. (D.) *nalzarnutje. Illisio, laesio, offensio, illisus, ùs, pedis offensio, offendiculum.*
 Navudiramsze-drilszemsze. *Impingo, offendo, allido ad aliquid in aliquo.* Dim. *offenso.* v. Illido.
 Na vuho povedam. *In aurem dico, insursuro in aurem.*
 Navusnicza. fela kincha, kizze na vuha obeffa. (D.) *nausje. nauhvicza. Inauris, is, ellobium, stalagmus, & stalagmium, ii, herma, z, elenchus.* dragi kamenecz, koj podugovat, iz vuha vifzi, *cylindrus, dri.* Juv. Plin.
 Navuk. *Doctrina, z, documentum, didascalica, z, litteratura, studium, praeceptio, praeceptum, axioma, institutum, institutio, praeceptorum traditio, dogma.* v. Navuchanye. Novakov navuk, *trrocium.* odkazati komu navuk, *dictatum alicui dare.* dati koga v. navuk, *tradere in disciplinam.* navuk dobreh ség, ili navad, *zibica, z.* navuk Ker-

chanszki, *Christiana Catechesis, Christiana doctrina*. Navuk, kaksze imago na putu derfati, *Apodemica*, & Navuk, Pelda. *Exemplum, pli*.
 Na vuszta velim. *Coram, l. in os, l. ore tenus dico*. na vuszta bumo govorili, *os ad os loquemur*.
 Navuzlan. Pun vuzlov. *Nodusus, a, m*.
 Nay nemoy, neka. *Noli, 2. Naybu, ut sit*.
 Nayberse. *Quamprimum, utprimum, v. Statim, 2. Celerime, citissime, ociissime*.
 Nayglavnei, naypoglavitei. *Primus, tu, Primus, Primarius Regni &c.*
 Naymen. v. Najet.
 Naymeni v. Najemni.
 Naymensi. *Minimus*. naymensi. y priprosztei lyudi u orszagu, *Infimates, u*.
 Nayme. olzobito. *Pracipue, praesertim, speciatim, potissimum, generatim, particulaviter, specialiter*.
 Naynisi. *Infimus, maxime demissus, demissimus*.
 Naynuternyi. *Intimus*.
 Naypervi. *Omniumprimus, v. Nayglavnei, 2. naypervei vnogo pervei, Apprimus, longe primus*.
 Naypervo. *Imprimis, ante omnia, initio, primo, principio, primum*.
 Nayzkradnyi-nei. *Infimus, extremus*.
 Nay tak bu. *Sit ita*. nayti je tak, *quavis sit ita*. nay y tak bu, *sit & ita*.
 Nayvech. *Ad summum*.
 Nayvekssi. *Summus, maximus*. nay vekssi, y nay poglavitei u orszagu, *Summates, magnates, tum*.
 Nayzad. *Retrorsus, l. retrorsum*.
 Nayzadnyi-nei. *Novissimus, extremus, ultimus, postremus*.
 Nazad. natrag. *Retrod, retrorsum, retrorsus*.
 Nazavam. *Vocito, appellito, as*.
 Nazbil. *Serid, v. Z-isztine*.
 Nazdravitel. *Propinator*. nazdravlenye, *propinatio*. nazdravlyujem, *propino*.
 Nazeba. *Distillatio, gravedo, pituita, congelatio, onis*.
 Nazebel, bla, o. *Refrigeratus, 2. gravedinosis, pituitosus, 3. Nazebel, v. Nazeba*.

Nazebujem. *congelasco, refrigeror*.
 Na zemlyu mechem, hitam. *Sterno, prosterno, jacio, humi dejicio*.
 Nazimujem-melzem. *Frigesco, frigidus fio*.
 Nazlob, zloba, merzenye. *Odium, invidia, simulas*. sztar nazlob, *odium diuturnum*. goim proti komu nazlob, *odium in aliquem coquo*. ochiveszt nazlob na koga noszim, *manifesto odio persequor quempiam*. nosziti takov nazlob, *manifeste, aperte odisse*. doyti, zli v-paszti v-chi nazlob, *incurrere alicujus odium, incidere, l. pervenire in alicujus odium*.
 Nazloben. *Insensus, infestus, invidus, invisus*. jako nazloben, *perinvisus*. pri-nazloben, *subinvisus*.
 Nazlobnik. *Olor, oris, invidus, invidiosus, insectator, persecutor, inimicus*.
 Nazlobno. *Insense*.
 Nazlobujem-valzem. merzim na koga. *Odi, averser, odio habeo, nocereali odio in aliquem sum, persequor, invideo, odio prosequor, insector*. nazlobuvati szmertno, *odisse odio vatiano, l. odisse aliquem odio capitali, l. insectari odio capitali*. jakoga nazlobuje, *magnum ejus est odium in illum*.
 Nazmencze. *Periodice, v. Premencze*.
 Nazlocheszt. *Improbulus*.
 Nazochi, na ochi. *Ad oculos, in praesentia, incoram*. nazochi dajem, *praesento*.
 Nazopet. *Iteru, iterato, denuo, v. tznovich*.
 Na zraku. *In aere, 2. na zraku pod nebom, sub dio, sub jove, in sereno*.
 Nazvesham. *Annuntio, significo, edoceo, facio certiore, declaro*. nazvesztiti boy, *indicere, denuntiare bellum, pugnam, &c.* nazvesztiti buducha, *praedicere, praenuntiare*.
 Nazveschenye. *Annuntiatio, denuntiatio, significatio, 2. praedicatio, praedictum, praemonstratio, praenunciatio*.
 Nazvesztitel. *Annunciator, nunciator, denunciator, nuncius*. buducheh, *aruspex*.
 Nazvesztitelicza. *Nunciatrix*.
 Nazuvek perteni, skerpetlin. *Soccus lineus*.

N. ante E.

Né. *Haud, ne, non, ne nu, l. ne num.*
 Né, ni. *Non, minimè, haud, neutiquam.*
 Né podnijeden nachin. *ne zeuszema.*
Nequaquam, planè non, minimè gentium,
neutiquam.
 Nebavacz. v. Nebog.
 Nebészki. *Cælestis, cælicus, ætherius, æthe-*
reus, a, m. nebeszki sztanovnik, Cæli-
cola, a. nebeszka szlafzt, ambrosia,
cælica dapes.
 Nebilòme, dabime nebilò. *Dispercam.*
 Neblagodarni, neblagodarnofzt. v. Ne-
 dareslyiv.
 Neblaten. *Illimis, me.*
 Nèbo. nebesza. *Cælum, æther, æthera, po-*
lus, olympus, axis. vedro nebo, su-
dum, di. v. Hemispherium. it. v. Cæ-
lum. nebo vusztno, palatus, palatum,
oris cælum. nebo, podkemsze Sz. Ol-
tarzka Szkrovnofzt noszi, Umbella,
thensa, cadurcum, ci, baldachinum, ni,
conopeum. nebo-nofzcz, califer, a, m.
iz neba, calitùs. z-neba nadehnyen,
cælitùs inspiratus.
 Nèbog. *Miser, arumnosus, calamitosus.*
nebose, misellus, li. v. Sziromah.
 Nèbògled, premiszlyaveczech nebelz. *Ura-*
noscopus, pi.
 Nebogomilofzt. v. Nepobofnofzt.
 Neboímsze. v. Neplassimsze.
 Nebo-sztanik. *Cælicola, a.*
 Nebràdalzt. *Imberb[?], imberbis, impubesceus*
 Nebrìnemsze. v. Nefzkerbimsze.
 Nebròdlyiv. *Innavigalis, le, minimè na-*
vigabilis.
 Nechakáu. *Inexpectatus, non expectatus.*
 v. Nenadean.
 Nechakàno. *Inexpectatè, non expectatè. v.*
 Naglo.
 Necheden. *Immodestus, immoderatus, in-*
temperans, irreverens, insolens, impudens.
 Nechedno. *Immodestè, intemperanter,*
irreverenter.
 Nachednofzt. *Immodestia, intemperantia,*
ametria.
 Nechiním za dolzta chaszti moje. *Off-*
icio meo non satisfacio, desum officio meo,

N E

251

discedo, l. declino plurimum ab officio
meo, officium meum desero. sicque de aliis.
 Nèchifzt. Pogan. *Immundus, impurus,*
inquinatus, pollutus, spurcus, sœdus,
contaminatus, obscœnus, lascivus, solax,
impudens, luxurians, impudicus, re-
bus venereis deditus, veneri subiectus,
pathicus. nechifzte, y malovredne
knyige, pathicissimi libelli. nechifzt
isztarecz, hircosus senex.
 Nechifztim. *Spurco, fædo.*
 Nechifzto. Pogano. *Immundum, sœdum,*
spurcum, obscœnum, sœdè, immundè,
spurcè, obscœnè, impurè. 2. impudicè,
pathicè. luxuriosè, incestè, libidinosè, in-
temperanter. nechifzto hlepim, lasci-
vio, is. nechifzto chinechi, spurcificus.
nechifzto govorechi, spurcidicus. ne-
chifzte popevke, spurcidici versus. ne-
chifzto govorenye, spurciloquium.
 Nechifztócha. poganofzt. *Immunditia,*
immundities, impuritas, illuvies, squa-
lor, squaliditas, spurcitia, spurcities. it.
luxuria, salacitas, mollities, lascivitas,
impudicitia, libido, pellacia, lascivia.
 Nechifztujem. v. Praznim.
 Nechlovèchen. *Inhumanus, apanthropus,*
inurbanus, incivilis, humanitatis ex-
pers, agrestis, inhospitalis, inhospitus,
immodestus, inofficiosus, illiberalis.
 Nechlovèchki, nechlovechao. *Inhuma-*
nè, inhumaniter, inurbanè, rusticè, in-
hospitaliter.
 Nechlovèchtvo, nechlovechnofzt. *A-*
panthropia, inhumanitas, inurbanitas,
rusticitas, inhospitalitas, illiberalitas.
 Néchu, odgovarjamsze. *Nolo, abnuo, re-*
nuo, voluntate desisto, recuso, aspernor,
defugio, respuo, renuto, nego, reluctor,
refugno, tergiversor, repudio. nehteti
dara, aspernari munus, &c.
 Nechújem. *Non audio, auribus nil perci-*
pio, auditu careo. v. Neposzflussam.
 Nechujen. nechut. *Inauditus, paradoxus.*
 2. *novus.*
 Nechutech, nechutlyivo. *Insensibiliter,*
sine sensu.

Nechutlyiv. *Insensatus, anima, & sensu carens, sine sensu, & anima, insensibilis, sub sensum non cadens, insensilis, le. nechutlyiv chiszto, omnis sensus expers. nechutlyivo. insensatè.*

Nechutechi. *Insensitivus, insensualis, le, insensitorius.*

Nechutènye, nechutlyivoszt. *Insensibilitas. nechutenye boli betega, Analgesia, a.*

Nechútím. *Non sentio, sensu non percipio.*

Nechjak. *Ex sorore nepos.*

Nedám. *Non do. 2. nedam. in futuro. non dabo. 3. nedam mira, ni pokoja, inquieto, turbo, molesto. v. Zavjedam*

Nedamfze, ne priklanyamfze. *Non cedo, resisto, defendo, pugno, deserto, verbum verbo reddo.*

Nedarèslyiv. (D) neblagodarni. *Illiberalis, le.*

Nedareslyivoszt. neblagodarnoszt. *Illiberalitas, tis.*

Neday Bogh. *DEUS non det, DEUS prohibeat, absit, l. facessat hoc, DEUS avertat, averuncet DEUS.*

Nedelnik. *Exors. nedelnik krivne, exors culpe. it. expers, sine parte, vacuus, non particeps.*

Nedèlya. dan nedelni. dan Goszpodinov. *Dominica, a, dies Dominicus, dies solis. 2. Nedelya glufna, Dominica Passionis. 3. Czvetna, Czvetnicza, velika Nedelya, Dominica Palmarum. 4. Bela, Dominica in albis. 5. Duhovna, Dominica Pentecostes. 6. Trojachka, Dominica Trinitatis. 7. Szedmodeszeticza, Dominica Septuagesima. 8. Sesztodeszeticza, Dominica Sexagesima. 9. Petodeszeticza, Dominica Quinquagesima. 10. Cheterdeszeticza, Dominica Quadragesima. 11. Szredoposztnicza, Dominica & Quadragesima. 12. Nedelya Vuzmena, Dominica Resurrectionis, dies Resurrectionis Domini.*

Nedelya dán. Tyeden. *Hebdomada, a, hebdomas, dis. septimana. veliki tyeden, hebdomas major.*

Nedelyiv. *Incommunicabilis, le.*

Nedichen. neszlaven. *Ingloriosus, inglorius, inhonoratus.*

Nedisséch, cha, e. *Inolens, inodorus.*

Nedomislyenoszt. *Inadvertentia.*

Nedokònchan. nedokonyan. *Imperfectus, infinitus.*

Nedokonchànye. nedokonanye. *Infinitas. 2. Imperfectio.*

Nedopúscham. *Non permitto, non concedo, l. sino, nego. 2. deveto, prohibeo, veto.*

Nedopuschen. z-krachen. *Ineccessus, impermissus, negatus, prohibitus, vetitus, illicitus.*

Nedopuscheno, zkracheno. *Vetitum, vetitè, illicitum, illicitè, nefariè.*

Nedopuschénye. zkrachenye *Denegatie, inhibitio, prohibitio, vetitum, devetitù, ti.*

Nedoszpíven, nedoszpitnošt. v. Nedokonchan. &c.

Nedosztajem. zneverujemfze. *Deficio, descisco, dissentio, recedo, rebello, ab his, sub quorum imperio sum, fidem frangens discedo.*

Nedosztanye. nedosztajanye, zneverenye. *Defectio, recessio, rebellio, alienatio, inconstantia.*

Nedosztójen. *Indecens, indecorus, indeliberatus. nedosztójen jelis, Alogia a.*

Nedosztóimfze. *Gravor, dedignor. v. Nerachimilze.*

Nedofatoifze. *Non convenit, dedecet, non decet, non expedit.*

Nedosztóyno. *Indecenter, immeritò, indignè. v. Neprisztóyno.*

Nedosztóynoszt. *Indecentia, indignitas.*

Nedotekiyiv. *Intactilis.*

Nedoteknyen. Neteknut. *Intactus, integer.*

Nedoversen. *Imperfectus, inabsolutus.*

Nedoversenye. *Imperfectio.*

Nedozovlyiv. *Irrevocabilis. nedozovlyiva doba, irrevocabilis aetas.*

Nedozvan, Neodzvan. *Irrevocatus.*

Nedràg, Nevugoden. *Ingratus, injucundus, insuavis.*

Nedùha, tesko dihanye, szop. *Astma*, *difficilis respiratio*, *anhelatio*, *anhelitus*, *peripneumonia*, *dyspnoea*.

Nedúfen. *Indebitus*.

Nedúsliv, Szíplyiv. *Astmaticus*, *peripneumonicus*, *dyspnoicus*, *orthopnoicus*, *compressus*, *anhelus*, *laborans difficultate spirandi*, *anhelator*.

Nedúslivszem. *Patior astmá*, *graviter respiro*, *graviter*, & *agrè spiro*.

Nedvoím. *Non dubito*, *non ambigo*.

Nedvoyno, nezahodno. *Indubiè*, *indubitatè*, *sine dubio*, *certò*, *procertò*.

Nefanten. *Inultus*, *a*, *m*.

Nèg, nego (D.) *Ner. Sed, nisi*. neg szamo, *praterquam*. nego da, *praterquam quod*.

Negda. *Aliquando*, *quondam*, *jam diu*, *olim*. negda y negda, *interdum*, *quandoque*, *subinde*, *nonnunquam*, *identidem*. negda pervo, *olim*, *aliquando*.

Negde. *Alicubi*.

Negdo, nekoj. *Aliquis*, *quispiam*.

Negenenye, negenutje, negiblyivoszt. *Immotus*, *ús*. negenutje vu tebe *prebiva*, *immotus in te permanens*, *immobilitas*, *tis*.

Negenlyiv, negenutlyiv. *Immobilis*, *solidus*, *stabilis*, *fixus*, *immutus*, *indeflexus*, *impenetrabilis*, *irretortus*.

Negenyen, negenut. *Immutus*, *inconcussus*, *inagitatus*.

Negiblyivo, negenuto. *Immobiliter*.

Negiban. *Inagitatus*.

Negiblyiv. *Inagitabilis*, *le*.

Negovoréch, a, e. *Infans*, *tis*. chiszto negovorech, *nihil infantiùs hoc homine*.

Negibuchi. *Immobilis*. dobra negibucha, *bona immobilia*, *solida*, *stabilia*.

Negrefsenye. *Impeccantia*, *a*.

Negrefslyiv. *Impeccabilis*, *le*.

Negrefslyivoszt, negrefsnoszt. *Impeccabilitas*.

Nehajam. *Negligo*, *contemno*, *despicio*, *postpono*, *sperno*, *esporior*. v. *Nemarim*.

Nehasznovit. *Inutilis*, *infructuosus*, *ina-*

nis, *irritus*, *iners*, *frivolus*. nehasznovit chlovek, *homo nauci*, *nibili*, *nugo*. nehasznovite rechi, *offantia*, *opina*, *trica*. nehasznovita duguvanya, *nugatoria*, *res nugatoria*, *nugamenta*, *nugalia*, *futilia*, *abydena*.

Nehasznovito. *Inutiliter*, *inaniter*, *infructuosè*.

Nehimben. *Sincerus*, *verus*, *probus*, *minimè fallens*. nehimben chlovek, *Apsuedes*.

Nehotenyé, nehtenyé. *Nolentia*, *a*, *recusatio*, *renutum*, *renutus*. nehotenyé zkazlyivo, *Accismus*, *mi*.

Nehotòmce, nehotcze, nehotno. *Prater voluntatem*, *casu*, *non voluntariè*, *fortuitò*.

Nehtech, nehotech *Illibenter*.

Nejählyiv. *Inequitabilis*, *e*.

Neják. *Debilis*, *imbecillis*, *infirmus*, *impotens*, *impos*. precze nejak, *perimbecillus*, *opalus* v. *Nemochen*.

Nejákoszt. *Imbecillitas*, *debilitas*, *infirmitas*, *impotentia*, *debilitatio*.

Nejamlyàmsze. *Non manifesto me*, *non me insinuo*, *non prodo me*.

Nejavlyen. *Non manifestatus*, *non insinuat*.

Nejavivssize, skomcze. *In salutato hospite*.

Nejednáchlyiv. *Inaquabilis*, *le*.

Nejédnak. *Inaquatus*, *inaqualis*, *imparilis*, *impar*, *dispar*, *incongruens*, *dissonus*, *dissimilis*, *diversus*, *absimilis*, *incongruens*, *iniquus*, *inconjunctaneus*, *disconveniens*.

Nejednáko. *Inaqualiter*, *inaquebiliter*, *iniquè*, *dispariliter*. 2. *Anomolum*.

Nejednakooszt, nejednachtvo. *Inaquabilitas*, *inaqualitas*, *imparilitas*, *iniquitas*, *inadaquatum*, *ti*, *disparilitas*, *discrepantia*, *disonantia*, *disconvenientia*, *incongruentia*, *dissimilitudo*, *anomalia*, *repugnantia*, *distantia*, *diversitas*. kuli-kaje nejednakooszt lyudih, *quanto est hominum iniquitas*. 2. **Nejednakooszt**,

nepriszpodobnoszt, *Anomalia, a.*
 Neimenit. *Incelebris.*
 Neimenuvan. *Anonymus, innominatus.*
 Ne josche, ne jofs. *Nondum, nibildum.*
 Ne inako, ne drugacheje. *Non aliter, non secus.*
 Neisztinit. *Falsus, non verus, iniquus.*
 Neisztinito. *Falsè, iniquè.*
 Neisztinoszt. *Falsitas, iniquitas.*
 Neizbròyni, na, o. *Innumerabilis, le. innumerofus, innumerus, innumeralis, numero carens.*
 Neizbròyno. *Innumeraliter, innumerosè, innumerè, absque numero.*
 Neizbròynoszt. *Innumerabilitas, innumerositas.*
 Neizda, neische. *Necdum, nondum, nibildum.*
 Neizdelan. *Illaboratus, inellaboratus.*
 Neizgovorlyiv, kizgovarjati nemre. *Improloquibilis. 2. v. sequens.*
 Neizgovòrni. *Ineffabilis, indicibilis, innennarrabilis, le, nemini effabilis.*
 Neizgovòrno. *Ineffabiliter, indicibiliter, innennarrabiliter.*
 Neizgovòrnoszt. *Ineffabilitas, indicibilitas, innennarrabilitas.*
 Neizgrablyen. *Inexhaustus.*
 Neizmeren. *Immensus, indimensus, infinitus. blago neizmerno, thesaurus immensus. penezi neizmerni, immanis pecunia.*
 Neizmerni, neizmerlyiv. *Imensurabilis, le.*
 Neizmerno. *Immensè, infinitè, immensum, immensuratum.*
 Neizmèrnoszt. *Immensitas, infinitas, tis. v. Nepremernoszt.*
 Neizmifslyeni. *Inexcogitabilis, inexputabilis, le. 2. v. Neprefzesen.*
 Neizpachen. *Infeductus, non seductus.*
 Neizpifzan. *Indefinitus.*
 Neizpraznyen. *Inexhaustus.*
 Neizprichan. *Inexcusabilis, anapologetus.*
 Neizpunlyiv. *Inexplebilis, le.*
 Neizrechni. *Indicibilis, indicendus, nefandus, innennarrabilis.*

Neiztolmachen. *Inexplanatus, inexplicatus.*
 Neiztolmachni. *Inexplicabilis.*
 Neiztolmacheno. *Inexplicabiliter.*
 Neizveden. *Inexploratus.*
 Neizvérsen. *Non ejectus.*
 Neizverffen. *Imperfectus, inabsolutus.*
 Neizverffeno. *Imperfectè.*
 Neizverffenoszt, nezverffenoszt. *Imperfectio.*
 Neizvrachlyiv, neizlichni. *Immedicabilis, insanabilis, incurrabilis, citra remedium.*
 Nekam, nikuda. *Aliquò, quemcunque in locum, aliquorsum.*
 Nekaràmſze. *Non contendo, non jurgior.*
 Nekáran. *Incorrectus, irreprehensus.*
 Nekastìgan. (D.) nepedepſzan. *Impunitus, impunis.*
 Nekàstìgano. *Impunitè, incorrectè, impunè.*
 Nekastìgànye. *Impunitio, impunitas, venia delicti. nekastìganye zleh chinov, impunitas flagitiorum.*
 Nekastìgùjem. (D.) nepedepſzam. *Impunè dimitto, non punio.*
 Nekípen, prez kipa. *Informis, amorphus, a, m.*
 Neknifen. *Illiteratus, analphabetus.*
 Nekoi. *Aliquis, nonnullus, quispiam, quisquam.*
 Nekorifzten. *Inutilis, ad nullam rem utilis, acrestus.*
 Nekorifztno. *Inutiliter.*
 Nekorifztnoszt neprudnoszt. *Inutilitas.*
 Nekorunyen. *Incoronatus.*
 Nekraszèn. *Invenustus. v. Nevluden.*
 Nekratimſze, nemenkam. *Non desum, non fugio, non subterfugio, non me subduco, non me nego, l. denego.*
 Nekrenyen. v. Negenyen.
 Nekrèpek. v. Nesztalen.
 Nekriv, praveden. *Innocens, insons, innocuus, innoxius, inculpatus, immerens. vu vchinyeneh nekriv, innoxius factorum. krivomu nebiti, culpâ carere, vacare, abesse à crimine, extra culpam esse. prez krivne sivetì, vitam agere in-*

*integerrimè, l. innocentissimè, nil comit-
tere eur pœnâ digni ducamur.*

Nekrivichnoszt. v. Nekrivoszt.

Nekrivichno. *Inmeritò, inmerenter, injuriè.*

Nekrivo. pravedno. *Innocenter, imme-
renter, incuſabiliter, innoxie, inno-
cuet.*

Nekrivoszt. *Innocentia. v. Pravichnoszt.*

Nekròtek. *Immitis, immansuetus, in-
tractabilis, ferus, agrius.*

Nekròtko. *Immitè, immansuetè, in-
tractabiliter, ferè.*

Nekrotkoszt, nekrotkocha. *Immansue-
tudo, feritas, intractabilitas.*

Nekvaren. *Indemnis, innoxius, integer,
innocuus.*

Nekvárnoszt. *Indemnitatis.*

Nékud. nekuda. *Aliquâ.*

Nekuhan, preszen. *Incoctus, erudus.*

Nekuhanye. *Incoctio, onis.*

Nekuhatyiv. *Incoctibilis, le, incoctivus.*

Nékuliko. *Aliquantùm. 2. aliquot. neku-
liko krat, aliquoties, aliquot vicibus.
nekuliko chalza, aliquandiu, aliquan-
tisſer, aliquo tempore. nekuliko fel,
aliquot fariam.*

Nelagodën. nemochen. *Infirmus, debi-
lis, imbecillis, valetudinarius, ager,
non valens viribus, impotens, agrotus.*

Nelagòdnoszt. *Languor, imbecillitas, in-
firmitas, debilitas, agritudo. v. Nemoch.*

Nelén. *Indefes, dis.*

Nelepota. *Inelegantia.*

Neli? Nonne? an ne? numquid?

Nelyubim. *Non amo, odi, execror, dete-
stor, abhorreo. Prov.*

*Amo ut canis cattum, ut oleum plan-
ta, ut capra cultrum. v. Nazlo-
bujem.*

Nelyublyen. *Inamabilis, ingratus, inju-
cundus, insuavis, illepidus.*

Nelyublyeno. v. Nedrago. 2. *Odiosè,
execrabiliter, detestabiliter, abhorridè.*

Nelyudſzki. v. Nechlovechki.

Ném, ma, mo. *Mutus, mutosus, insonus,
cui sermonis usus ablatuſ eſt, elinguis,*

abates, is eneus, aphonus.

Prov.

Rana seriphia. v. Zanemlyujem.

Némak. *Idem.*

Némam. *Non habeo, careo, egeo, indigeo,
opus habeo, egens sum, non est mihi,
inops sum. nemati ſtagod, carere ali-
quâ re, defici aliquâ re. vremena, cha-
lza nemati, tempore excludi. nemam
chalza, tempus mihi deest, l. deficio.
v. Potrebujem. 2. niſtar nemam dra-
ſe, nihil eſt mihi chariùs, & antiquiùs.
3. nema pochetka, nit koncza. *Prov.*
*Nec caput, nec pedes habet.**

Nemangujuchi. *marlyiv. Inotioſus, occu-
patus, diſtriçtus, cui ne ad aures quidem
ſculpendas otium eſt.*

Nèmar. v. Nemarlyivoszt.

Nemarim-ram. nehajam. *Non curo, con-
temno, ſperno, vilipendo, deſpicio, tem-
no, negligo, parum curo, nihil penſi
habeo.*

Nemarlyiv. (D.) Nepoman. *Indiligens,
negligens, incurius, incurioſus, ignavus,
deſidioſus, inſtudioſus, deſes, curæ, &
curioſitatis expers, curâ liber, ſocors, in-
ers, deſidia plenus, inertia deditus, otio,
deſidiaque langveſcens, oſcitans, oſcita-
bundus, ſecurus.*

Nemarlyivo. Nehayno. *Negligenter, in-
diligenter, ſegniter, incuriè, incurioſè,
oſcitanter, ignavè, ignaviter, lentè, &
ſegniter, ſecurè.*

Nemarlyivoszt, nemarnoszt, nehaja-
nye. *Negligentia, indiligentia, incuria,
ignavia, inertia, ſecuritas, oſcitatio, ſeg-
nitates, reſidia, deſpectus, contemptio,
deſpectio.*

Nemarnicza. *Contemptrix, cis.*

Nemárnik. *Contemptor, oris.*

Nemârno. *Contemptim, contemptè, con-
temptibiliter. v. Zamugyeno.*

Nemârnoszt. Neharnoszt. v. Nemarlyi-
voszt.

Némecz. *Germanus, Teuto, Allemenus.
v. Allemani.*

Né-

Némém. *Muteo, mutesco, obmutesco, mutus fio.*

Nemertùchlyiv. *Immoderatus, intemperans. v. Netrezen.*

Nemertuchlyivoszt. *Intemperantia, immoderantia.*

Nemesterszki. *Inartificiosus, inartificialis, sine arte factus, impolitus, in affectus, inadfectus. 2. inartificiosè, infabrè, sine artificio, inartificialiter. Nemesterszko delo, kô ne po mestrie, Atechnia, a. vřzakojachka priproszta, y mesterszki neztgotovlyena, Atechna, orum.*

Nemestrújem. (D.) *nemaysztorim. Artem non tracto, cesso ab opificio, opificium non exerceo.*

Nemícza. *Germana, Alemana.*

Nemil. lyut, zloszerden. *Austerus, durus, ferus, agrestis, immanis, torvus, inhumanus, dirus, truculentus, immanitate barbarus, teter diritate, crudelis. nemile ochi, oculi truculenti. v. Ker volok.*

Nemilo. nevugodno. *Injucundè, insuavè 2 nemilo, lyuto, austerè, crudeliter, durè, truculenter, inhumanè, dirè, acerbè, barbarè, atrociter, ferociter, savè, &c.*

Nemilôscha, nemilosztivnoszt, nemiloszt. *Inclementia, inhumanitas, animi duritia, atrocitas, feritas, diritas, immanitas, crudelitas, ferocia, savitia, impietas, trucitas, truculentia. nemiloscha goszpodszka, disgratia, a. ú nemiloschu opaszti, doyti, in disgratiam cadere, incidere, venire.*

Nemiszlosztiven. *Inclemens, immitis, impius, savus, crudelis, durus, ferreus, ferus, immanis, barbarus, trux. v. Nemil.*

Nemiloszzerden *Immisericors.*

Nemiloszzerdno. *Immisericorditer.*

Nemiloszzerdnoszt. *Immisericordia. v. Nemiloscha, &c.*

Nemilùjem. *Non condoleo, non compatiior.*

Nemir. v. Nemirnoszt.

Nemíren, nemiroven. *Inquietus, irrequietus, importunus, impertinens, petulans.*

Nemirnoszt, nemirovnoszt, nemir. *Inquietudo, importunitas, petulantia, perturbatio.*

Nemirújem. *Non quiesco, non cesso, perturbo, turbo. 2. perturbor, turbor, inquietor.*

Nemisslyen. nenadean. *Minimè cogitatus, incogitatus, inopinatus, improvisus.*

Nemòch. (D.) Razbolenye. *Impotentia, invalentia, sublestia, invaletudo, languitudo, languitas, aegritudo, aegrotatio, adversa valetudo, imbecillitas corporis, infirma, ara, gravis valetudo, atonia. v. Beteg 2 nemoch bludna, otrov szki, lucis venerea. v. Franczuz. n. 2. 3. nemoch ottrovna, morbus contagiosus, contagio, onis. 4. nemoch nagla, morbus repentinus, acutus. 5. moch vřzaki den tesessa, morbus indies ingravescens, gravior. 6. nemoch, ú koje chlovek nèmre plyuvati, ili van hitati szmrad, Aplystos. 7. nemoch rodbinszka, kâ po rodu ide, Miasmatis. 8. nemoch obchinszka. Pandemius, ii. s. pandemius morbus. 9. nemoch sivinszka, gdaszte kosa prichverkne k-koszti, Coriagio, inis. tak nemochen, coriaginosus. 10. nemoch zlatenichna. Aurugo, nis.*

Nemochèn. *Invalidus, impotens, sublestus, vietus, imbecillis infirmus, aeger, debilis morbidus, imbecillus, irritus, procius. ficulneus. v. Betesen. Prov.*

Nemochnomu zdrav nerazme.

Infirmo sanus compati nescit.

Nemochèn bivam, obnemafem. *Ægresco, aeger fio, morbo afficior, in morbum incido, debilitor, attenuor, labefactor, atteror, enervor. v. Betegujem.*

Nemochnoszt. *Impotentia, a. nemochnoszt. beteguvanye, Arhostema, arhostia.*

Nemoguch. *Impotens, impos, invalidus, inefficax.*

Nemogúche. *Impossibile*.
 Nemoguchi. v. Nemoguch.
 Nemoguchni. *Impossibilis*, le.
 Nemoguchnoszt. *Impossibilitas*, s. *facultatis privatio*.
 Nemo sivinszki. *Brutalis*, le. 2. *Brutaliter*, *brutè*.
 Nemo-sivinsztvo. *Brutalitas*, *tis*.
 Némoszt. *Mutilas*, *tis*.
 Nemška zemlya. *Germania*, *Alemania*, *Teutonia*, a.
 Nemški. *Germanicus*, *Teutonicus*, *Alemanicus*, a, m.
 Nemúder, dra, o. *Insipiens*.
 Nemúdro. *Insipienter*.
 Nemúdrooszt. *Insipientia*.
 Nenachet, czel. *Integer*, non *attactus*, non *inceptus*, *nequm inchoatus*.
 Nenachinyen. v. Neszpraven.
 Nenaczifran v. Nenakinchen.
 Nenadaruvan *Irremunerabilis*, le.
 Nenadèan, nemislyen *Inexpectatus*, *incogitatus*, *fortuitus*, *insperatus*, *inexpectatus*, *de improvise*, *celeriusque omnium opinione*, *nenadeana guschelze dogagyaju*, *neg kehze nadejes*, *insperata sæpius accidunt, quam quæ speres*. it. *Accidit in puncto quod non speratur in anno*. *repentinus*, *subitus*, non *previusus*, non *expectatus*, *inopinatus*, *improviusus*, *inopinus*.
 Nenadeano. *Improvise*, *improvisè*, *inexpectatè*, *inopinatè*, *exinopinatè* *inopinanter*; *inopinatè*, *inopinatè*, *subitè*, *de*, l. *ex improvise*, *præter opinionem*, *repenter*, *repentè*.
 Nenadejèmſze. *Non spero*. v. *Nechakam*.
 Nenadomeschen. *Nullis gratiis*, *aut favore compensatus*.
 Nenaglen. *nehirren Improperatus*.
 Nenakínchen. *Inornatus*, *incultus*, *sine nitore*. *ac palæstra*. *indecorus*, *inelegans*, *illepidus*, *incomptus*, *impolitus*, *acosmus*. v. *Nevlyuden* n. 2.
 Nenakincheno, nenareffeno. *Incultè*, *inornatè*, *ineleganter*, *illepidè*, *impolitè*.

Nenaményen. *Indefinitus*, *indeterminatus*.
 Nenamenyeno. *Indefinitè*.
 Nenamésztyiv. *Illocabilis*, le.
 Nenapravlyen. *Illaboratus*, *inelaboratus*, *infectus* *ineffectus*.
 Nenaprošzlyiv, komusze ne mochinamoiiti. *Inexorabilis*, *inoratus*, a, m.
 Nenapúnyen. *Inexpletus*, *irrepletus*.
 Nenaravizki. *Innaturalis*, *monstrosus*, *prodigiosus*, *ostentifer*.
 Nenaravszko. *Prodigiosè*, *præter naturam*.
 Nenaredbeni, prez naredbe. *Irregularis*, re.
 Nenaregyen. *Inordinatus*, *indispositus*, *indigestus*, *confusus*.
 Nenaregyenye. *Inordinatio*, *onis*.
 Nenaregyeno. *Inordinaliter*, *inordinatè*, *inordinatim*.
 Nenaszichènye. v. Nenaszitlyivoszt.
 Nenaszitlyiv. *Insaturabilis*, *insatiabilis*, *inexplebilis*, *inexaturabilis*, *inexhaustus*. *nenaszitlyiva selya*, *profunda cupido*. *nenaszitlyiv glad*, *cyclopiis fames*, *bulimia*. *nenaszitlyivomu biti*, *bulimare*.
 Nenaszitlyivo. *Insaturabiliter*, *insatiabiliter*, *inexplebiliter*.
 Nenaszitlyivoszt. *Insatiabilitas*, *insatietas*, *insaturabilitas*, *inexplebilis*, *abartia*, *bolismus*.
 Nenaszledlyiv. (D.) *neszlediv*. *Inimitabilis*.
 Nenavaden. *neobichen*. *Inusitatus*, *insolitus*, *insuetus*, *insolens*, *insolus*, *extraordinarius*, *protentofus*. *nenavadno duguvanye*, *insolentia*, *novitas rei*. 2. *nenavaden nevesch*, *inassuetus*, *insuetus*, *inconsuetus*, *indoctus*, *inexpertus*.
 Nenavadno. *neobichno*. *Inusitatè* *insolilè*, *insuetè*, *insuetum*, *inusitatè*, *impropriè*, *contra naturam*, & *usum*, *præter consuetudinem*.
 Nenavadnoszt, nenavada, *neobichaynoszt*. *Insuetudo*, *dosuetudo*, *insolentia*, *novitas*.

Nenaudni. v. Neskodlyiv.
 Nenavidem. *Invideo, amulor, liveo, invidid laudem alicujus obtero.*
 Nenaviden. *Invidus lividus, invisus, invisor, amulus, obtrectator.*
 Nenavideszé. *Invidetur.*
 Nenavidni, nenavidnik. *Ibis, is, l. dis, invidus, invidiosus, invidiæ plenus, malevolus.*
 nenavidnik nad szrechum blisnyega pojedasze, *Invidus alterius rebus macroscit opimis.*
 Nenavidno. *Invidè, invidiosè, lividè.*
 Nenavidnoszt. (D.) zavidoszt. *Invidia, invidentia, livor, amulatio, obtrectatio, mæror ex aliena prosperitate.* sztara nenavidnoszt, *invidia vetus, & diuturna.* 2. nenavidnoszt, ili nadtekanye szveto, *pia amulatio.* 3. nenavidnoszt mala, *invidiola.* 4. nenavidnoszt otayna, *simultas, tis.*
 Nenayden, nenafszézt. *Irrepertus, non repertus.*
 Nenazochni *Absens, tis.*
 Nenazòchnoszt. *Absentia, &*
 Nenikako. v. Nepodnijeden.
 Neobjachen. *Immunitus.*
 Neobichay. v. Nenavadnoszt. & *suprà.*
 Neobichen. *Insolens, tis, inassuetus.*
 Neobichno. *Insolenter.*
 Neobichnoszt *Insolentia, desuetudo.*
 Neobiknújem - knulszem. *Obsolesco, desvesco.*
 Neoblachen. *Anubis, innubis, innubilus.* v. Vedren.
 Neobládan. *Inviçtus, invincibilis, insuperabilis, inexsuperabilis, anicus, annicius.*
 Neobládano. *Inviçtè, insuperabiliter.*
 Neoborusen, neorusen. *Inermis, e, inermis, nudus, sine armis, immunitus.*
 Neobrányen. *Improteçtus, indefensus.*
 Neobrézan. *Incircumcisus, imputatus, impreputiatus.*
 Nenobriven. *Irrasus, intonsus, capilatus.*
 Macersecomes.
 Neobuchen. v. Neopravlyen,

Neodpert. *Inapertus.*
 Neochisztlyiv. *Immundabilis, inexpiabilis, le.*
 Neodpùsztyiv. *Irremissibilis, le.*
 Neodpusztlyivo. *Irremissè.*
 Neodressen. *Indissolutus, non solutus, colligatus, constrictus, illigatus, irresolutus.*
 Neodrèfslyiv. *Indissolubilis, irresolubilis, inexplicabilis, inenodabilis, inextricabilis, inexpedibilis, interminabilis.*
 Neodrefsno. *Inexplicabiliter, inextricabiliter.*
 Neodtergnyen. *Indivulsus, indivisus, inabruptus.*
 Neodvályen. *Irrevolutus.*
 Neogiblyiv. *Inevitabilis, indeclinabilis, ineluctabilis, ineffugibilis.*
 Neogiblyivoszt. *Inevitabilitas, tis.*
 Neokriven. *Inculpatus, inculpabilis.*
 Neomusena. *Innupta, ogama.*
 Neopàzen. *Incautus, imprudens, improvidus, temerarius, inconsultus, inconsideratus.* v. Nepazlyiv.
 Neopazno. *Incautè, imprudenter, improvidè, inconsultè, inconsideratè, insipienter.* v. Nepazlyivo.
 Neoplemeniten. *Innobilis, inobilitatus.*
 Neoplakan. *Indeploratus, indefletus.*
 Neòpran. *Illotus, non ablutus.*
 Neopravdan. *Ite, jure, iudicio non convictus.*
 Neopravlyen. *Investitus, investis, e. 2. Intractatus.*
 Neopravlyiv. *Intractabilis.*
 Neoran. *Inaratus.*
 Neosenènye. *Cælibatus, ùs.*
 Neosenyen. *Cælebs, bis, non uxoratus, sine uxore, innuptus, inubus, conjugii expers, agamus.*
 Neosivlyiv, neizbudlyiv. *Irredivivus.*
 Neoster. *Obtusus, hebes.*
 Neoszkrunyen. *Illibatus, intactus, integer, amolynithus, intemeratus.*
 Neoszkrunujem. *Intemero.*
 Neoszlóbogyen, neodvezan. *Inabsolutus.*
 Ne-

Neosztavlyam. *Non desero, non relinquo, non sepono.*

Neosztavlyen. *Non desertus, non derelictus, non sepositus.*

Neosztzisen. *Indemonstratus, intonsus.*

Neosztúgyen. *Indemnatus, injudicatus, incon. emnatus, indemnus, e.*

Neovdesnyi. *Absens, non praesens. v. Nezochni.*

Neozdrávlyen. *Incuratus, non sanatus, non resanatus.*

Neozdravlyiv. *Incurabilis, insanabilis, immedicabilis.*

Neozkrunyen. *Impolutus, inviolotus, ilibatus, intactus, integer, intemeratus, incorruptus, probus, meracus, indepravatus, sincerus.*

Neozléden. *Indistrictus, illasus.*

Nepameten. *Demens, tis, insanus.*

Nepametno. *Dementer.*

Nepametnoszt. *Dementia. v. Neszpametnoszt.*

Nepametucjuchi. *Immemor, oris.*

Nepamétim. *Non memini, non recordor.*

Nepedepszan. *v. Nekastigan.*

Nepernat. *Implumis, deplumis, e, impennatus.*

Nepeszmen. *Immodulatus.*

Nepítom. *Divji. Imansvetus. v. Nekrotek.*

Neplàchen. *Insolutus, non solutus, non contentatus, inexsolutus.*

Neplassimze. *Non timeo, non metuo, non vereor, non horreo, non trepido, non paveo.*

Neplasslyiv. *Intrepidus, impavidus.*

Neplasslyivo. *Intrepidè.*

Neplemenit. *Ignobilis, sine gente, homo novus, sine ullis majorum imaginibus, humilis, obscurus.*

Neplòden. *Infructuosus, infæcundus, effæctus, improles, improlis, inferax, impræstabilis, sterilis, infrugifer, acarpus.*

Neplòdno. *Infructuosè, infæcundè. neplodno polye, avarus ager. neplodno chinim, sterile facio.*

Neplodnoszt. *Infructuositas, infæcunditas, sterilitas, infertilitas, spadonatus,*

Nepochinyenecz. *Ardelio, onis, qui plurima miscet.*

Nepochinyen. *v. Nepokojen.*

Nepodajen. *Inebediens, irreverens, gladiatorius. nepodayno szercze, gladiatorius animus. v. Okoren.*

Nepodàynofzt. *Irreverentia, protervia.*

Nepodelyiv. *Incommunicabilis, le.*

Nepodlòsen, szamovlasztit. *Independens, liber, ingenuus, nemini subjectus, nulli obligatus, extraneus, immunis.*

Nepodlòsnofzt, szamovlasztitofzt. *Independencia, libertas, nulli parentia, immunitas.*

Nepodmichen. *Incorruptus, purus, syncerus integer, erroris expers, amyanibus.*

Nepodnassajuch *Intoleranter, impatienter.*

Nepodnassajuchi. *Intolerans, impatiens.*

Nepodnoszlyiv. *Intolerabilis, le. intolerandus.*

Nepodnosznofzt. *Intolerabilitas, tis, intolerantia, indignatio, impatientia.*

Nepodstibran. *Incensus.*

Nepodvòren, neszlusech. *Incivilis, inofficiosus, inobsequens, infestivus.*

Nepodvoransztvo. *Incivilitas, inurbanitas. v. Nechlovechki.*

Nepogyamsze. *v. Neszlasemsze.*

Nepohogyen. *Invisitatus, invisus.*

Nepojeden. *Ineditus.*

Nepokáran. *Irreprehensus, incorreptus.*

Nepokárlyiv. *Irreprehensibilis, incorrigibilis*

Nepokarlyivoszt. *Incorrigibilitas.*

Nepokòjen. *Inquietus, irrequietus, inquietus, turbidus, turbulentus, importunus, tumultuosus, impacatus, implacidus, quietis impatiens.*

Nepokoim. *Inquieto, infesto, turbo, conturbo, turbulento, interturbo, lacio.*

Nepokopan. *Insepultus, inhumatus.*

Nepokòren. *Inobediens, inobsequens, imparens, impius, indevotus. nekuliko nepokojen, turbidulus, nepokornomn biti, inobedire, excutere jugū, obedientiā relinquere, abicere. v. Nepszlussen.*

Nepokorènszem. *v. Nepszlussenszem.*

Nepokòrno. *Inobedienter*. v. Nepo-
szlufsno.
Nepokornofzt. *Inobedientia*, *inparentia*.
Nepòkoy. *Inquies*, *inquietudo*, *motus*,
tumultus, *turbamentum*, *perturbatio*,
inquietatio.
Nepokòynofzt. *Idem*. v. Nemirnofzt.
Nepokrit. *Intectus*, *inopertus*, *investis*, *zudus*.
Nepokvárjen. *Incorruptus*, *non destructus*,
indepravatus, *integer*, *intemeratus*.
Nepokvarni, nepokvarlyiv. *Incorrupti-*
bilis, *incorruptivus*, *perennis*, *perpetuus*.
Nepokvarno. *Incorruptè*.
Nepokvarnofzt. nepokvarenye. *Incor-*
ruptibilitas, *incorruptela*, *incorruptio*.
v. Nezhablyenofzt.
Nepokugyen. *Inconspretus*.
Nepokuffan. *Illibatus*.
Nepomásem *D juvo*, *as*.
Nepomirni. *Inconciliabilis*, *irreconciliabilis*.
Nepomna, nemarnofzt. *Inconsiderantia*.
v. Nepremislyenofzt.
Nepomno. *Inconsideratè*. v. Nemarno.
Nepopaden. *Incomprehensus*.
Nepopádlyiv. *Incomprehensibilis*.
Nepopadlyivofzt. *Incomprehensibilitas*.
Nepopravlyen. *Irreparatus*, *inemendatus*.
Nepopràvlyiv. *Irreparabilis*, *inemendabi-*
lis. nepopravlyiv kvar, *irreparabile*
damnum, *irredivivus*. nepopravlyiv
moszt, *irredivivus pons*. *Catul*.
Neporechlyiv, kaytze odrechi vech ne-
more. ar kay je recheno, rechenoje. *Ir-*
revocabilis, *le*. neporechlyivo vre-
me, *irrevocabile tempus*.
Nepofelyen. *Inoffeclatus*.
Nepòsten. (D) Tamni. *Inhonestus*, *inbo-*
norificus, *dedecorus*, *dedecorosus*, *obscu-*
rus, *inficetus*, *adnoxus*, *inglorius*, *decolor*.
Nepostenim. *Inhonesto*. v. Oszramotujem.
Neposteno. *Inhonestè*, *inhonorificè*, *inglo-*
riè, *inciviliter*, *inhumanè*, *inurbanè*,
inofficiosè, *inhumaniter*, *impolitè*, *illi-*
beraliter, *turpiter*, *dedecorosè*, *inficetè*, *ru-*
sticè. v. Szramotno.
Nepostenyák. *Fem*. Nepostenicza. v.
Neposten.

Nepostenye. *Inhonestas*, *inhonestamen-*
tum, *inhonestatio*, *adoxia*, *ignominia*, *de-*
decus, *infamia*, *probrum*, *nominis*, &
fama obscuritas. v. Szramota.
Nepostújem. *Inbonaro*, *dedecoro*, *infamo*,
fiedo, *commaculo*. 2. v. Contemno.
Nepostujuchi. *Irreverens*, *tis*. 2. *Irreve-*
renter.
Nepostuvani. *Inhonoratus*, *ingloriosus*, *in-*
glorius.
Nepostuvanik. *Contemptor*, *oris*.
Nepostuványe. *Inhonoratio*, *inhonoratus*,
irreverentia.
Nepòszluh *Inobedientia*, *contumacia*.
Naposzluffam. *No v ausculto*, *non audio*. 2.
inobedio, *obedientiam sperno*, *abjicio*,
contemno, *non pareo*, *non obsequor*.
Neposzlúhnyen. *Inauditus*.
Neposzlússen, szamovolyen. *Inobedi-*
ens, *inobsequens*, *imparens*, *contumax*.
Neposzlufsno. szamovolyno. *Inobedien-*
ter, *contumaciter*.
Neposzlúsnofzt. *Inaudientia*, *inparentia*,
contumacia.
Nepotengan. *Inattenuatus*.
Nepotverditel. *Improbator*, *reprobator*.
Nepotverdlyiv. *Improbabilis*, *le*.
Nepotvergyen. *Improbatus*, *reprobatus*.
Nepotvergyenye. *Improbatio*, *reprobatio*.
Nepotvergyujem. *Improbo*, *reprobo*.
Nepovedan. *Inoratus*, *indictus*.
Nepovenutlyiv. *Inmarcescibilis*, *imputri-*
bilis, *le*.
Nepouffamsze. (D.) neuzdamsze. *Dis-*
fido, *non fido*.
Nepouffan. neuzdanye. *Diffidentia*.
Nepovolyen. *Ingratus*, *implacitus*, *inae-*
ceptus, *illegidus*, *non placens*, *inama-*
mabilis, *invisus*, *inoptatus*, *inoptabilis*,
fastidiosus, *inacceptus*, *impetibilis*.
Nepovolyno. *Illepidè*.
Nepovràchni, nepovrachajuchisze. *Ir-*
redux, *cis*.
Nepovrachni, nepovrachlyiv. odkud-
sze nemochi povernuti. *Irremeabilis*.
Nepozáblyen. *Inoblitus*, *inobliteratus*,
scrip-

scriptus in animo, perpetuo animo fixus.
 nigdar nebu pozablyeno, nulla inob-
 sonrabit oblivio.
 Nepoznan. *Incognitus, ignotus.*
 Nepoznano. *Modo incognito.*
 Nepoznan. v. Neznán. n. 1.
 Nepozvan goszt. *Umbra, a. nepozva-*
nomu gosztu, za vrati meszto, um-
bris non est locus. v. Goszt.
 Neprav. v. Kriv. 2. *Falsus, iniquus, pra-*
vus, malignus, injustus, improbus, ab-
normis, enormis.
 Nepraviczá, nepravichnoszt. *Iniquitas,*
injustitia, malignitas, injuria, nefas.
 Nepravichen. nepravden. *Iniquus, inju-*
stus, injurius, pravus.
 Nepravichno nepravdeno. *Iniquè, in-*
justè, pravè, malignè.
 Nepravo. *Vitiosè, falsè, iniquè. 2. v. Ne-*
jednako.
 Nepravoszt. *Vitium, vitiositas, insulstas,*
improbilas, falsitas.
 Neprebávlyam. *Non concoquo, non digero,*
non mitifico cibum, cruditate officior.
 Neprebavlyen. *Indigestus, incoctus, indi-*
gestibilis, crudus, cruditate indigestus,
concoctu difficilis.
 Neprebavlyenye. *Indigestio, cruditas, dif-*
ficilis, & agra concoctio, dyspepsia, a-
pepsia, inconcoctio, inconsumptio, stoma-
chi dissolutio.
 Neprebavni. *Coquendo inhabilis.*
 Neprebavnoszt. v. Neprebavlyenye.
 Neprebíram. *Non seligo.*
 Neprebirajuchi. *Sine delectu, & discrim-*
ine.
 Neprebitlyiv. *Impenetrabilis, le.*
 Neprebitlyivoszt. *Impenetrabilitas.*
 Neprebiyatni, neprebivni, nesztanov-
 lyiv. *Inhabitabilis, desertus, incultus.*
 Neprebrojen. *Innumeratus.*
 Neprebroyni, neprebroylyiv. *Innume-*
rus, innumerabilis, indimensus, innume-
rabilis, inexputabilis.
 Neprebroyno. *Innumeratè. it. innumesè.*
 Neprebroynoszt. *Innumerabilitas.*

Nepreczenyen. *Inastimatus. it. kaysze*
nemre preczeniti. Impretiabilis, inasti-
mabilis.
 Nepredoblyen. nepredobit. *Inviçtus. v.*
Neobladan.
 Nepredoblyiv. *Invincibilis, inexuperabi-*
lis, inexpugnabilis, ineluctabilis.
 Nepredoblyivo. *Inexpugnabiliter, invin-*
cibiliter, invicè.
 Nepredoblyivoszt, nepredoblenye. *In-*
vincibilitas.
 Neprekerffen. *Inviolatus, non peruptus.*
 Neprekerfslyiv. *Inviolabilis.*
 Neprekopan. *Imperfoffus.*
 Nepremenyen. *Incommutatus.*
 Nepremenlyiv. *Incommutabilis.*
 Nepremenlyivo. *Incommutabiliter.*
 Nepremenlyivoszt. *Incommutabilitas.*
 Neprehájam. *Non transeo, non penetro.*
 Neprehodni. *Impervius, invius, avius,*
clausus, impenetrabilis.
 Nepremernoszt. *Immensitas, infinitas. v.*
Neizmernoszt.
 Nepremislyen. *Inconsideratus, incogita-*
tus, inconsultus, immeditatus, inconsp-
ectus, incautus.
 Nepremislyeno. *Inconsideratè, incogita-*
tè, inconsultè, inconsultò, precipitanter,
temerè, insubitè.
 Nepremislyenoszt. *Inconsiderantia, in-*
consideratio, incogitantia, immaturitas.
 Neprestiman. priproszt. *Non aestimatus,*
non honoratus, vulgaris, ignobilis, abje-
ctus, obscurus, inglorius, genere, nec
virtutibus nobilis, frater gigantum.
 Neprestimano. *Ignobiliter.*
 Neprestimávam. *Non aestimo, parvi pendo,*
apoloctizo, non magni facio.
 Nepreszejan. *Incretus.*
 Nepreszeslyiv. *Incomprehensibilis, le, im-*
penetrabilis.
 Nepreszesnoszt. *Incomprehensibilitas, im-*
penetrabilitas, acatalepsio.
 Nepreszkerblyiv. *Improvidus.*
 Nepreszkerblyivo. *Improvidè.*
 Nepresztaja, nepresztaynoszt. *Continui-*

tas, assiduitas, continuatio.

Nepresztancze. *nepresztanoma.* *Inhabitanter, indefinenter, incessanter, assidue, continue, sine intermissione, absq; intermissa, noctes & dies, diu noctuque, continuo, jugiter, perenniter, perpetuo.* *nepresztanomafze derlati koga.* *assiduum esse cum aliquo, indivulso nexu consociari.*

Neprevertan. *Imperforatus.*

Neprevigyen. *Non praevisus, improvisus.*

Neprevigyeno. *Inprovisò, de improvisò.*

Nepriatel. (*Tur. Scl.*) *Dufsmanin.* *Inimicus, infensus, adversarius, adversator, invasor, insectator, hostis, duellis, oppugnator, satanas.* *nepriatel ochit, inimicus apertus.* *nepriatel glavni, inimicum infensissimus, homo alienissimus ab aliquo, perduellis, perduellio, adversarius capitalis.* *nepriatel zel, inimicus malus, dysphilus, li.* *nepriatelov lovitel, hosticapax.* *nepriatel szvoga orszaga, perduellis.* *vudriti na nepriatele, invadere, effundare se, prorumpere in hostem.* *isztina chini nepriatela, veritas odium parit.*

Nepriaticza. *Inimica, adversatrix, adversaria, hostis.*

Nepriatelim, nepriatela chinim. *Inimico, as.* *nepriateliti, ili vaditi varafse, inimicare urbes.*

Nepriatelimsze. *Inimicor, inimicitias foveo, exerceo, suscipio, subeo, adeo, venio ad inimicitias, adversor.* *nepriatelisze z-menuum, inimicitia sunt ei mecum.* *l. intercedunt mihi cum eo.* *nepriatelitisze z-nekem, odisse, ab aliquo dissidere, infenso, & inimico animo in aliquem esse, gerere cum aliquo inimicitiam, l. similitatem.*

Nepriatelszki, ka, ko, protiven. *Hostilis, hosticus, inimicus, adversarius, infensus, infestus, offensus, savus, novercalis, inhospitalis.* *2. nepriatelszki, inimicè, infensè, infestè, hostiliter, infesto animo, gladiatorio quodam animo, bo-*

stilem in modum, l. hostili modo.

Nepriatelsztvo. *Inimicitia, a, & inimicitia, arum, hostilitas.* *veliko, inimicitia graves, & magna, faida, a.* *glavno, hostilitas capitalis.* *otayno, inimicitia tacita, l. occulta.* *ochiveszto, inimicitia aperta, & indicta, inimicitia patens.* *nepriatelsztvo osztaviti, inimicitiam deponere.* *opaszti v-nepriatelsztvo, in offensionem cadere, incurere offensam.* *ov je snyim v nepriatelsztvu, huic cum eo intercedit similtas, in similtate est cum illo.* *v. Anacampleros.*

Nepriaznik. *v. Nepriatel. nepriazen. v. Nepriatelsztvo.*

Nepriemlyiv. *Incapax, sterilis, iners.*

Neprietlyiv. *Imperceptibilis.*

Nepriet. *Imperceptus.*

Neprigòda, neprigodnoszt, nedoba. *Intempestas, tis, intempestivitas, inoportunitas, incommoditas.*

Neprigòden. *Intempestus, intempestivus, importunus, incommodus, praposterus.*

Neprigòdno, ne ú szvoje dobe. *Intempestivè, alieno tempore, tempore incommodo, l. inconveniente, importunè, incommode, immaturè.*

Nepriklàden. *Inidoneus, incongruens, ineptus, inconveniens.* *2. v. Neszpodoben.*

Nepriklàdlyiv. *Inaptabilis, inhabilis.*

Nepriklàdno. *Ineptè, inconvenienter.* *neprikladno chinim, ineptio, is.*

Nepriklàdnoszt. *Inconvenientia, ineptia, ineptitudo, incongruentia, inhabilitas.* *v. Neprikszpodopnoszt.*

Nepriklanyàmsze. *v. Nepostujem, &c.*

Nepriklonitoszt. *Irreverentia.*

Nepriklònit. *Irreverens.*

Nepriklòno. *Irreverenter.*

Neprilichen. *Deformis, informis, inspeciosus, informus, distortus, indigestus, inelegans, inconcinuus, insigurabilis, turpis,* *neprilichno govorenye salebra salebro-sa oratio.* *neprilichnoga chinim, defor-*

mo, informem reddo, formam alicujus devenuto. 2. incommodus, incongruus, inconueniens.

Nepriľichenszem. Abludo, is, ere.

Nepriľichno. Deformiter, ineleganter, indigeste, inconcinniter, incongrue, incommode.

Nepriľichnòszt. Informitas, deformitas, inconcinnitas, anomalia, disconuenientia.

Nepriľizlyiv. Inadulabilis.

Nepripràva. Inapparatus, ùs.

Nepripràvlyen. Imparatus, inpromptus, rudis, illotis manibus.

Nepripravlenye. Inapparatio, onis.

Nepripravno. Imparate, inprompte, rudiminerva.

Nepripitòmlyen. Inmansuetus, indomitus.

Nepriľztojen. Indecens, indecorus, inconueniens, inelegans, illepidus.

Nepriľztoisze. Non conuenit, non congruit, non decet, dedecet.

Nepriľztoyno. Indecenter, inconuenienter, inepte, indecore, prater decorem, absurde. nepriľztoyno je, indecorum est, indecens est.

Nepriľztoynofzt. Indecentia, inconuenientia, indignitas.

Nepriľztùplyiv, k-chemu ne mochi priľztupiti. Inaccessibilis, le, inaccesus, inadibilis.

Nepriľzpodòben. Dissimilis, absimilis, dissonus, disformis, e, disparatus. v. Nejednak.

Nepriľzpodóblyen. Non comparatus, non assimilatus, non equiparatus.

Nepriľzpodoblyiv. Incomparabilis, le, non conferendus, nullo modo comparandus, l. equiparandus.

Nepriľzpodoblyivo. Incomparabiliter.

Nepriľzpodobno. Dissimiliter, dispariliter.

Nepriľzpodòbnofzt. Dissimilitudo, disformitas, dissonantia, discrepantia, incongruentia, diversitas, disparatio, distantia, inaequalitas, anomalia.

Nepriľviknyen. Inassuetus.

Nepriľvolénye, nehoténye. Detrectatio, recusatio, dissensio, discordia.

Nepriľvolitel. Detrectator.

Nepriľvolýujem. Detrecto, as. Recuso, abnuo, dissentio, dissideo, discordo, denego, renuo, repudio.

Nepriľsztran. Arctus, angustus, strictus, arctatus, constrictus. v. Teszen. szvet ti je nepriľsztran, orbis te non capit.

Nepùn. Semiplenus, non perfecte plenus.

Nepusçam. Arceo, prohibeo, cohibeo, impedio, non admitto. nepusztiti v. nuter, prohibere aditu.

Neputni. v. Neprehodni.

Nerachimisze. nemipolye. Non mihi placet, non arridet, non habeo gustum, non est mihi ad gustum, non appeto. 2. dedignor, sperno, indignu reputo, non dignor.

Nerad, da, o. Inuitus, a, m.

Neràdo. Inuitè, illibenter, coacte.

Neranyen. v. Nevrasen.

Nerazdraplyiv. Illacerabilis, le.

Nerazzechen. Irrefectus.

Nerazdràsen. Illaccessitus.

Nerazpadni. v. Neraszutni.

Neràszt. bol szlezene. Lienis tumor, morbus hypochondriacus. koi takov beteg terpi, lienosus, splenicus, spleneticus, ex liene laborans, lienicus.

Neràven. Pravus, indirectus, anisus.

Neravno. Prave, indirecte.

Neravnofzt. Pravitas, iniquitas, tis.

Nerazboren. Indiscretus, imprudens. v. Nerazlofen.

Nerazbornò. Indiscretè, imprudenter. v. Nerazlofno.

Nerazbornofzt. Imprudentia. v. Nerazlofnoft.

Nerazdelyen. Indivisus, indivulsus.

Nerazdelyiv. Indivisibilis, le, individuus, indissolubilis, indissociabilis, inseparabilis.

Nerazdelyivo. Indivisibiliter.

Nerazdelyivoft. Indivisibilitas, indivisio, individualitas, inseparabilitas.

Nerazdvoyni. Individuus, a, m. v. Nerazdelyiv.

Nerazdvoynofzt. Individuatio, individu-

duum.
 Nerazgovorlyiv. *Indisertus.*
 Nerazgovorno. *Indiserte.*
 Nerazlofen. Nerazloslyiv. *Temerarius, irrationalis, irrationabilis, rationis expertus.*
 Nerazlosno. *Irrationabiliter, irrationaliter, temere.*
 Nerazlosnoszt. *Irrationabilitas, temeritas.*
 Nerazlúchen. *Inseparatus, indiscretus, indistinctus, indissolutus.*
 Nerazluchlyiv. *Inseparabilis. 2. indifferens.*
 Nerazluchlyivo. Nerazluchno. *Inseparabiliter, indiscrete, indiscretim. 2. Indifferenter, indiscriminatim, sine ullo delectu, ac discrimine.*
 Nerazluchlyivooszt. Nerazluchnoszt. *Inseparabilitas. 2. Indifferentia.*
 Nerazmeknyen. *Indireptus.*
 Nerazmislyeno. v. Nepremislyeno.
 Nerazvezlyiv. *Indissolubilis, inenodabilis.*
 Nerazumen. *Imprudens, tis. v. Neszpametent. 2. nerazumen chlovek, Abderita, & Abderites. it. Abderitanus, Abderiticus. nerazumni lyudi, Abderitanae pectora plebis. nerazumna pamet, Abderitica mens. nerazumno govoritel, Abderologus. chiszto nerazumen, Apalaistros. 2. Incautus, improvidus. v. Neopazen.*
 Nerazumno. *Imprudenter. v. Nerazlofno. 2. Incaute, improvide. inconsiderate.*
 Nerazumnooszt. *Imprudencia, Abdera, & inconsiderantia, inadvertentia. v. Nerazlofnooszt.*
 Nerechlyiv. *Infacundus.*
 Nerechlyivooszt. *Infacundia.*
 Neredovnichki. *Irreligiosus, a, m.*
 Neredovnichtvo. *Irreligiositas, tu.*
 Neren trava. *Caltha, a.*
 Neroden, dna, o. *Sterilis, infructuosus, inferax. v. Neploden.*
 Nerojen. *Ineditus.*
 Nerosztec. *Ferres, is.*
 Nesiv. Nesivuchi. *Inanimus, inanimus,*

inanimatus, Apfycon. 2. Ne sibil (kletva nekojeh) dispeream, moriar, non vivam.
 Neskodlyiv, neskoden. *Innocens, insons, innox, innocuus.*
 Neskodlyivo *Innocenter.*
 Neskodlyivooszt. *Innocentia, Alabia, Alabea, animi affectio nemini nocens.*
 Nesmahen. *Inspidus. nesmahen chlovek, Trico, onis.*
 Nesmahnoszt. v. Netechnoszt.
 Nespáram. *nemiloma trossim. Profundo, prodigè consumo, nepotor.*
 Neparanye. Neszpornoszt. *Prodigalitas, profusio, voracitas, & vitæ luxuries, nepotatus.*
 Neparavec. Neszpornik. *Dissipator, prodigus, decoctor, profusus, nepos, scurrilitate & nepotatu nobilis. v. Razprudnik.*
 Nesplin. (D) Nespulya. (Scl.) *Musmula. Epimelis, Aronia, Mespilus, Musmola, Anthedon. 2. nesplinov izad, Nespilum, musmola, aronium, ii.*
 Nesalen. *Infacetus, infestivus.*
 Nesvèn, nezetsit. *Inconlucilis, inconsuetus.*
 Nestéch. *Invitè, involuntariè, illibenter, citra voluntatem.*
 Nestèri, ra, ro. *Aliquis, qua, quod, quidam.*
 Nèsto. *Aliquid. 2. Nesto. Aliquis.*
 Ne szamo. *Nedum, non solum, non tantum, non modò. 2. ne szamo neg josche, non solum, sed etiam.*
 Nèzem. v. Noszim. 2. *nezem jaycza, porto ova. 3. nezem jaycze, pario, l. gigno ovum. 4. nèzem, non sum.*
 Neszeguren. *Intutus.*
 Neszzerchen. *Excordatus, inaudax, pusillanimis, effeminatus.*
 Neszili? *Nonne? anne?*
 Neszitoszt. v. Nenaszityivooszt.
 Neszkerbimsze (D.) *Nebrinimsze. Multum non laboro, non adeò sum sollicitus, non sollicito.*

Nefzkerblyiv. *Improvidus, secors futuri, incurius, incuriosus, a, m.*
 Nefzkerblyivoszt. *Incuriositas.*
 Nefzkerbnoszt. *Incuria, a.*
 Nefzklada. v. Nefzloga.
 Nefzkonchani. prez koncza. *Infnitus, interminatus, interminabilis, aternus, immensus, incircumscriptus.*
 Nefzkonchano. *Infnitè, infnities.*
 Nefzkonchanoszt. *Infnitus, infnitia, infnitiò, infnitas, infnitudò.*
 Nefzkuffan. *Intentatus, ingustatus, rudis.*
 Nefzladek. *Insuavis, insipidus, sine suavitate, absque sapore.*
 Nefzladko. *Insuaviter.*
 Nefzladkócha. *Insuavitas, tis.*
 Nefzlan. *Insulsus, inaltus, non salitus, fatuus. 2. nefzlan. v. Nefmahen. 3. Met. nefzlan chlovek, insulsus, insipidus, absurdus, impolitus, ignorans homo. nefzlana pamet, insulsum, abderiticum ingenium.*
 Nefzláno. *Insulsè. 2. Met. nefzlano gogoriti, insulsè loqui. nefzlano pripovedanye, simplex, & minimè ingeniosa narratio, simplex, & incondita narratio, salebrosa narratio.*
 Nefzlánoszt. *Insulsitas, tis. 2. Ineptia.*
 Nefzlasem-gam. *Non compono. 2. nefzlasemsze, nefzkadamsze ù glaszu, absono, dissono, discrepo. Transl. Abludo. 2. Discordo, discrepito, dissideo, dissentio, dissentior, non convenio, disconvenio, disambigo. nefzlagatisze radi odvetchine, disambigere de hereditate.*
 Nefzlòga. v. Nefzlosnoszt.
 Nefzlòsen. *Incompositus. 2. nefzlosen ù glaszu, absonus, dissonus, hiulcus, asymetrus. 3. Discordans, discrepans, dissidens, dissentiens, disconveniens, discors.*
 Nefzlosno. *Incompositè. nefzlosno ù glaszu, absonè, dissonè. 2. dissidiosè, discorditer.*
 Nefzlòsnoszt. nefzkladnoszt. *Dissensio, dissidentia, dissidium, discordia, discrepantia, discrepatio, diaphonia. Metaph.*

Zizania. 2. nefzlosnoszt ù glaszu, discordantia vocum, dissonantia, asymphonia.
 Nefzmèm. *Non audeo, non presumo.*
 Nefzmèren. *Immanis, immensa. nefzmerno kamenye, immania saxa. 2. nefzmerno lyuczto, immanis, crudelis, barbara natio.*
 Nefzmerno. *Immanè, immensè. 2. crudeliter, savè. nefzmerno jako, vehementer, planè, validè.*
 Nefzmernoszt. *Immanitas, immensitas, asymmetria. 2. savitia, crudelitas.*
 Nefzmessen. *Illepidus. v. Nefsalen.*
 Nefzmefsno. *Illepidè.*
 Nefznaga, szmrad. *Immundities, immunditia, turpitudine, sorditas, sordes, faeces, squalor, illuvies, squaliditas.*
 Nefznafen. *Immundus, incultus, impolitus, sordidus, fadus, pollutus, spurcius, prophanus, stercorosus, lutulentus, impurus, inquinatus, cænosus, squalidus, illotus, squalore obsitus, impuratus. nefznafnomu biti, squalere, sordescere.*
 Nefznàsím. *Sordido, fædo, inquino, conspurco, impuro, concavo. nefznafiti, sordidare, concacare.*
 Nefzobsztven. *Impersonalis.*
 Nefzobsztveno. *Impersonaliter.*
 Nefzòchen. *Exsuccus, siccus, trichinuu.*
 Nefzpadajuchi k-chemu. *Impertinens, tús. 2. Impertinenter.*
 Nefzpadanye. Nefzlisnoszt. *Impertinentia.*
 Nefzpamèten. Lúd. *Amens, demens, vecors, imprudens, imperitus, socors, stultus, insecius, nesciens, irrationabilis, brutus, helliborosus, aselliceps, lapitha, lapic, rudis, anre, mente, oculis cæcus, homo sine acumine, corpus sine peçtore. nefzpametnomu biti, puerum esse, imperitè omnia facere, sensu communi carere. v. Sùpelyaszt.*
 Nefzpametno. *Dementer, insipienter, imprudenter, irrationabiliter, imperitè.*
 Nefzpametnoszt. *Amentia, insipientia,*
 L I im-

- imprudencia, inscientia, inscitia, inertia, infantia, ruditas, caput cerebro vacuum, cæcitas mentis, desipientia, paraphora.*
- Neszpim. (D.) Nespavam. *Vigilo, excubo, non dormio.* v. Zkoznujem. 2. nespim radi kakvoga dela, *elucubro.*
- Neszpodoben. *Absimilis, dissimilis, dispar, incongruus, improprius, diversus, inelegans, informis, deformis, abnormis.*
- Neszpodobno. *Dissimiliter.* 2. *Indecorè, absurdè, ineptè, inconvenienter, prater decorum, indecenter.*
- Neszpodòbnozst. *Dissimilitudo, inconvenientia.* 2. *Ineptia.* 3. neszpodobnozst ú segah, *morum dissimilitudo, disparitas, dissonantia, discrepantia, inæqualitas, l. inæquabilitas.* v. Nejednakošt. neszpodobno poseleuye, *informe, l. abnorme desiderium.*
- Neszpor. v. Nesparanye.
- Neszporno sivem. *Nepotor, aris, luxuriosè, & prodigè vivo.* v. Nesparam.
- Neszpovedam. *Insiteor.*
- Neszpovedavec. *Inficiator.*
- Neszpovedano. *Inficias.*
- Neszpràven. *Imparatus, impromptus, improvisus, inermis.* v. Nepripraven.
- Neszpravno. *Imparatè, improvisè.*
- Neszprèchen. Nespachen. *Impræpeditus.*
- Neszprecheno. Nespacheno. *Impræpeditè.*
- Neszram. v. Neszramnozst.
- Neszramen. Neszramlyiv. *Impudens, impuderatus, propudiosus, impudicus, inverecundus, scurilis, effrons, perfriçtæ frontis, frontosus, totius verecundiæ expers, procax, obscænus, petulans, prædurum os, expudoratus, expudorata frons, homo frontis perfriçtæ, Cinadus, infictus, incestus, a, m. neszranomu biti, pramortui esse pudoris, verecundiæ fines transgredire, dimittere pudorem.*
- Neszràmmo. Neszrameslyivo. *Impuden-*

- ter, inverecundè, scuriliter, obscæne, petulanter, impudicè, procaciter, infictè.*
- Neszràmmošt. Neszrameslyivošt. *Propudium, impudentia, inverecundia, procacitas, protervitas, duritia oris, duritudo, infictia.*
- Neszrécha. Nezgoda, zla namera. (D. it.) zla kob. *Infortunium, fortuna adversa, malum, calamitas, infelicitas, dira, & iniqua fortuna, infausta sors, miseria, ærumna, fatum, ultimum fatum, res adversæ, l. afflictæ, casus adversus, l. acerbus, tempus turbulentissimum.* neszrech vnosina, *Ilias malorum.* neszrechu terpeti, *casu adverso concuti.* neszrejajuche neszreche ognutisze, *impendentem evitare tempestatem.* dobrovolyno neszreche podnafsati, *animi æquabilitate, quoscunque casus perferre, Hercules Socraticus est, qui nulli fortuna cedit.* kulikošze zlo pochinya, kulikanam neszraje neszrecha, *quanta tempestas excitatur, quanta nobis impendet procella.* jedna neszrecha, druge je pochetek, *nulla calamitas sola finis, alterius mali gradus est futuri.* po neszreche moje, *fato meo.*
- Neszréchën. (D.) Kobni. *Infelix, infortunatus, infaustus, inauspicatus, ærumnosus, calamitosus, feralis, inominatis, inominatus, miser, sinister, improsper, nubilus, tristis, malus, malo astro natus, in quo fortuna sævitiam suam exercuit.* neszrechna vura, *calamitosa hora.* neszrechna vremena, *tempora nubila.* neszrechni dnevi, *atri dies.*
- Prov.
- Neszrechen Bosich, gorji vuzem. (D.) Zao Bosich, gorje uzkaršje. *Geminum infortunium.*
- neszrechnomu biti, *cum adversa fortuna consiliari.* ú onu neszrechušzem došpel, *cum in casum me fortuna demisit, eam calamitatem accepi.*
- Ne-

Nefzrečno. *Infeliciter, infortunatè, inauspicatò, nullo auspicio pravo, miserè, calamitosè, inauspicatè, improspere, adversante, novercante fortunâ.*

Nefzrechnoga chinim. *Infelicitò, infelico, as.*

Nefztaja, Falinga. *Defectus, ùs, defectio, defectum, èti, deficientia, diminutio, caristia.*

Nefztajeme. Ginem. *Deficio, decresco, disparco, inanesco, in nihilum redigor, recido, occido, evanesco, callesco. nefztajeme, osztavlyame sivot, deficio corpore, animo, corpus, vel animum.*

Nefztajenye. *Evanescentia, deficientia.*

Nefztáln. (D.) Varliv.

Prov.

Z-kojem vszaki veter vie.

Ad statum venti movibilis.

Inconstans, instabilis, evanidus, mobilis, mutabilis, fluxus, fragilis, infirmus, ventosus, volubilis, vertumnus, temporarius, nullus, alternans. nefztalna sztvar, y protivna da prekorupcze obsztati nemore, Asystaton. nefztalnomu biti, cadere.

Nefztálno. (D) Varlivo. *Inconstanter, mutabiliter, instabiliter.*

Nefztálnoszt. Varlivoszt. *Inconstantia, instabilitas, mobilitas, volubilitas, mutabilitas, infirmitas, nullitas, vanitas. nefztálnoszt szercza, instabilitas mentis, fluctuatio animi.*

Nefztanovni. *Inhospitus.*

Nefztanovnichki *Inhospitalis, le.*

Nefztanovnichtvo. *Inhospitalitas, tis.*

Nefztanòvit. *Incertas, ambiguus, anceps, dubius, indiscretus, lubricus, creperus, titubans, fluxus, suspensus. nefztanovito obladanye, incertus, l. cæcus mars.*

Nefztanovit jezsem. *Hæreo, hæsito, titubo, nato, in quaestione sum, ambigo, incertus sum de aliqua re.*

Nefztanovitim. *Incerto, as, in diversum traho, labefacio.*

Nefztanovito. *Incertè, incertò, incertum, dubium, ambiguum.*

Nefztanovitòszt. *Incertitudo, dubitatio, ambiguitas, hæsitatio, hæsitantia. v. nefztanovitòszti, y v. padu sztoi szrecha lyudih, incerta, atque in casu posita est sors hominum.*

Nefztegnenye *Immortificatio, incontinentia, immoderatio, intemperantia.*

Nefztegnyen. *Immortificatus, incontinens, homo suis commodis studens. 2. Non retractus.*

Nefztoim ú rechi. *Non sto verbis, non satisfacio promissis.*

Nefzversen. *Infrons, dis, infrondis, e.*

Nefzveszten. v. Nefzpameten.

Netèkmen. v. Nepriszdoblyen.

Netèkmenit. kî nema jednakoga szebe. *Inæquiparabilis.*

Netèchen, nelyubkek. *Inspidus inconditus, insulsus, fatuus, fastidiosus, insipiens, ingrati saporis.*

Neréchnoszt, nelyubkoszt k-jelu, ali k-pilu. *inappetentia, fastidium cibi, anatrope. netechnoszt imati, cibi fastidiolaborare. chiniti komu netechnoszt, fastidium cuiquam creare, nauseam cibi causare. odiosum reddere alicui cibum.*

Netèknyen. *Intactus, integer.*

Neteknyeno. *Intactè, integrè.*

Netelovni. *Incorporalis, incorporcus, asomatus.*

Neterplyiv, neterpéch. *Impatiens, intolerans, dysphoricus.*

Neterplyivo. *Impatienter, intoleranter.*

Neterplyivoszt. *Impatientia, intolerantia, indignatio. neterplyivnoszt y ono, kay je lehko, smehko chini, nulla est tam facilis res, quin difficilis fiat, si invitus facias.*

Netilo, netil. *Fomentum, ti, fomes, lucubrum.*

Nétim. *Foveo, es. netim ogeny, foveo, l. fomento ignem.*

Netrészk. *Digitellus, seu digitellum, li, amerrimnon - nos, semper vivum*

majus, Aizoon, Hypogefon, l. Hypogefon. In tegulis, & fuggrundiis pronascens, vulgus *Jovis barbam* appellat. *Buphthalmon, à bovis oculis Buphthalmos, animalis oculus, Hypogezon.* quia nascitur in fuggrundiis. Alterum minus, quod in parietibus, & portis nascitur. Quod *Eritbaris, seu amor floescens, Tritaris,* quod ter floreat, *Chrisotharis,* quod aureum florem producat, *vocatur.* v. Sedum. netreszk morszki, *Aloë, es.* Maszt kruto suhka, *kâ otud biva, Aloës, is.* *Prov.* Vech truda, neg radoszti ima. *Plus aloës, quàm mellis habet.* iz netreszka napravlyen, *Aloëpaticus.* vrachtvo iz netreszka, *Aloëdarium.*

Netrézen. neszporen. *Intemperans, intemperatus, immoderatus.* 2. *Temulentus.*

Netrezno, neszporno. *Intemperanter, immoderatè, incontinenter.* 2. *Temulenter.*

Netreznoszt. Nemertuchlyivoszt. *Intemperantia, immoderatio.* 2. *Temulentia.*

Nevalyam. *Non valeo.*

Neudaja. *Cœlibatus, is.*

Nevém. v. Neznam.

Nevenutlyiv. *Immarcescibilis, le.*

Nevèra, nevernoszt. *Persidia, infidelitas, infidia, a, fides violata, fraudatio, perjurium.* 2. *Nevera vere* Katolichanszke, ali Sz. Redu v-chinyena, *Apostasia à fide, l. Religione.*

Nevèren. *Infidus, infidelis, perfidus, malefidus, pseudus, pseudolus, non tutus, Apateticus.* neveren, y himben chlovek, *sublestâ fide homo.* neveren muje. *fides ejus in illum nulla est.*

Nevèrnik. *Infidelis, is.* v. Poganin. *It. quandoque accipitur pro hoste.* v. Nepriatel. 3. *pro Perduelle.* v. Puntar. 4. *pro Rebelle.* v. Zneveren 5. *Nevernik protiven vere* Katoli-

chanszke, *infidelis, & Fidei Catholicae hostis, à Fide Christiana aversus, nominis, populoque Christiano sempiternus hostis.* 6. *Nevernik, koi vere neobderšava, perfidus, fœdisragus.* 7. *Nevernik, kômusze nema veruvati, infidus.* 8. *Nevernik, koi pravu veru, ali Sz. Red osztavi. apostata, a, desertor fidei. l. Religionis.*

Neverno. *Infideliter, perfidè, perfidiosè.*

Nevernoszt. v. Nevera.

Neveruvan, t.j. neverujuchi, *Incredulus, Infidus.* neveruvani (D.) neveruvni. kay k-veruvanyu ne szpodobno. *Incredibilis, le, incredendus, absonus fidei.* 3. *Komu ne veruvati, indignus, cui credatur, infidelis, suspiciosus.*

Neveruvano. *Incredibile, incredibiliter.* 2. *Increduliter.*

Neveruvanoszt. *Incredulitas, tis.* 2. *Neveruvanoszt. t.j. neverovnoszt, incredibilitas, tis.*

Neverùjem. *Discredo, non credo, haud credo.*

Nevèsch, nevaden. *Inexpertus, imperitus rerum, rerum inscius, usu expertus, nullo usu rerum peritus, rudis in rebus, inexercitus, inexercitatus.*

Nevèlzta. Bratova Szešztra. *Glos, tis, Fratris.* v. Szecha.

Neúffam, neuffamsze, (D.) neuzdamsze. *Non fido, non spero, diffido, & quasi despero, & in reliquo non satis mihi præsidii positum esse judico.* 2. v. Zdvajam. 3. *Neuffamsze nekuliko, subdiffido, is.*

Neúffan. neuzdan. *Diffidus, diffidens, infidus.*

Neuffano. neuzdano. *Diffidenter.* 2. *desperanter.*

Neuffanye. neuzdanye. *Diffidentia.* 2. *Neuffanye.* v. Zdvojenye.

Nevgàszlyiv. *Inextinguibilis, inextinguibilis, le, extin-ctus, asbestus.*

Neviden gyen. *Non visus, invisus.* 2. *Ne-*

Neviden, kaysze videti nemre, *invisibilis, le.*
 Nevideno. nevidlyivo. *Invisibile, invisibiliter.*
 Nevidnoszt. nevidlyivoszt. *Invisibilitas.*
 Neviszok. *Improcerus.*
 Nevúgoden. *Inamannus, injucundus, insuavis, ingratus.*
 Nevugodno. *Injucundum.*
 Nevkáyan. *Immaculatus, illutus.*
 Nevklönlyiv. stasze ne mochi ognuti. kot szmerti: *inevitabilis.* v. Neogiblyiv.
 Nevklönlyivoszt, neognutje. *Inevitabilitas, tis.*
 Nevkotáren. *Immetatus.*
 Nevkrèten. nepriklonit. *Inflexibilis, intractabilis, le.*
 Nevkrètno. *Inflexibiliter, intractabiliter.*
 Nevkrètnoszt. *Inflexibilitas, intractabilitas, contumacia, a.*
 Nevkròchen. *Indomitus, ferus, immansuetus, sylvestris.*
 Nevkrotlyiv. *Indomabilis, le.*
 Nevlüden. *Inspidus, insulsus, ingratus, injucundus, inconditus.* v. Nezman. 2. *Indecor, indecorus, inconcinnus, inelegans, impolitus, inexcultus, incomptus, incompotus, invenustus, illepidus, inornatus, incomis.* 3. Nechlovechen, *inurbanus.*
 Nevlüdno. *Inspidè, insulsè, inconditè, indcorè, impolitè, ineleganter, inexcultè, inconcinniter, infabrè, illepidè, incomptè.* 3. Nechlovechno, *inurbanè.*
 Nevlüdnoszt. *Insulsitas.* 2. *Inelegantia, inconcinnitas.* 3. Nechlovechtvo, *inurbanitas, rusticitas.*
 Neumarli. v. Nevmertelni.
 Nevmertelni. *Immortalis, perennis, o, morte carens, Ambrosius, Athanatos.* nevmertelnoga chinim, *ateno.*
 Nevmertelno. *Immortaliter.* nevmertelen chin, *factum in sacula iturum.*
 Nevmertèlnoszt. *Immortalitas, immortalis vita conditio, Ambrosia.*

Nevmetelen. *Gravis, piger, ineptus, ignavus, foors.*
 Nevmetelnoszt. *Ignavitas, tis, ignavia.*
 Nevmeten. v. Nezman.
 Nevmetnoszt. *Ineptia, a.*
 Nevmiven. *Illotus, illautus.* nevmivenemi rukami, *illotis manibus.*
 Nevmölyen. komusze namoliti ne mochi. (D.) neuzmolni, *inexorabilis.*
 Nevölya. tuga. *Miseria, miseritudo, afflictio, arumna, angustia, angor, calamitas, labor, exilium.* v. Neszrecha.
 Prov. Nevölya redom ide.
Ordinem servat miseria.
 Nevölyen. *Miser, calamitosus, infelix, arumnosus, miserabilis, miserandus, abjectus, miseriis coopertus.*
 Nevölyno. *Miserè, miserabiliter, calamitosè, abjectè.*
 Nevölyim. *Affigo, dolore afficio, malè multo, afflicto, as.*
 Nevrásen. *Intemeratus, incontaminatus, inattaminatus, incorruptus, integer, intactus, illibatus, inviolatus, impollutus, sartus, tectus, incolumis, illasus, invulneratus, incruentatus, inultus.*
 Nevrásenye. *Incorruptio, integritas.*
 Nevrázlyiv. *Inviolabilis, illasibilis, insontaminabilis, intemerabilis, intemerandus, invulnerabilis.*
 Nevréden. *Indignus.* 2. *Indecorus, indecens, indebitus, inconveniens.*
 Nevrédno. *Indignè.* 2. *Indesenter, inconvenienter.*
 Nevrednoje. nedosztotno je. *Indeet, non deet, dedecet, indecorum, & inconveniens est.*
 Nevrednoszt. *Indignitas, tis, indecentia.*
 Nevremènit. prede vremena, *Immaturus, pramaturus, intempestivus, importunus, praposterus.*
 Nevremenito. *Immaturè, intempestivè.*
 Nevremenitoszt. *Immaturitas, intempestivitas, importunum tempus.* v. Nevgodnoszt.

Nevtasen, *Implacatus*.
 Nevtàslyiv. *Implacabilis, irreconciliabilis, inexorabilis*. nevtàslyiva szerditoszt, *ira capitalis, odium novocrale*. nevtàslyivomú bití, *plumbeas iras gere-re, implacabile odium adversus aliquem suscipere, prius animum, quàm odium deponere*.
 Nevtàslyivo. *Implacabiliter*.
 Nevtàslyivoszt. *Implacabilitas, duritia inexpugnabilis*.
 Nevtelovlyen. *Incorporatus*.
 Nevtemelen. *Insolidus*.
 Nevtesán. *Inelaboratus*.
 Nevtrúgyen, nevtrudlyiv. *Indefessus, indefatigabilis, infatigabilis, tudelassatus*.
 Nevtissen. *Insedatus, insopitus*.
 Nevtislyiv. *Insedabilis, le*.
 Nevtren. *Immortificatus*.
 Nevùchen. (D.) neuchan. *Indoctus, imperitus, inermilitus, ignavus, illiteratus, alienus à music, iners, expers, & ignavus eruditionis, Idiota, Barbarus, analphabetus, litterarum expers, vir nullis titeris, homo sine ingenio, sine litteris, aggramatus, amusus. v. Priposzt*.
 Nevucheno. *Indoctè, imperitè, ineruditè*.
 Nevugodèn. *Inamænus, iniucundus, insipidus, ingratus, illepidus, acharis, dis. 2. Importunus, incommodus, molestus, tædiosus, fastidiosus*.
 Nevugodno. *Iniucundè, insuavè, illepidè. 2. Importunè, molestè*.
 Nevušten. *Inorus*.
 Neuzmosni. v. *Nemoguchni*.
 Nezahvalen. *Ingratus, immemor beneficii accepti, impius estimator muneris. nezakvalnomu bití, gratiam benemeritis non referre, beneficia maleficiis compensare*.
 Nezahvalno. *Ingratè*.
 Nezahvalnoszt. *Ingratus animus, ingrati animi vitium, ingratitude, ingrata memoria, acharistia, meszto zahvalnosztí spot prijemati, pro benefactis mali messem metere. nikay gorsséga ne od*

nezahvalnosztí, *ingratitude vitiorum pessimum. Ingrato homine terra nihil pejus creat*.
 Nezankonszki. *Illegitimus*.
 Nezaszítnoszt. *Insaturabilitas, insatiabilitas, addephagia*.
 Nezavuzdan. *Infranatus, l. infrenatus, infranis, infrenus, effrenatus, intemperatus*.
 Nezbudlyiv. *Inexcitabilis, le*.
 Nezdersán. *Incontinens, intemperans, immoderatus, asotus*.
 Nezdersáno. *Incontinenter, intemperanter*.
 Nefersánye. *Incontinentia, intemperantia, intemperies, immoderatio, asotia*.
 Nezdràv. *Invalidus, insanus, morbidus, morbosus, morbo obnoxius, morbo infectus, valetudinarius, insalubris, pestilens, intemperatus. nezdràv chlovek, cacheticus, funereus homo. v. Nemochen*.
 Nezdràvje. *Invalentia, invaletudo, infirmitas, adversa, l. contraria valetudo, agrotatio, valetudo, cachexia*.
 Nezdràvo. *Insanè, morbidè. 2. t.j. skodlyivo. noxiu-m, nocivum*.
 Nezešven. *Inconsutilis, le*.
 Nezeuszema. *Minimè, minimè gentium, nequaquam, neuiquam, planè non*.
 Nezglagyen. *I-politus, indolatus*.
 Nezgoda, zla zgoda. *Ærumna, calamitas. v. Neszrecha*.
 Nezgoden. *Ærumnosus. 2. Intemperatus*.
 Nezgotovlyen. *Informis, imperfectus*.
 Nezgovarjam dobro. *Loquor indistinctè, l. confusè, supplanto verba polato. ne-zgovarjati, inarticalatâ voce, l. inexplanatâ lingua loqui*.
 Nezgovarjajuchi. *Ineloquens, infacundus, infans, infantissimus*.
 Nezgovarjanye. *Infacundia, infantia*.
 Nezgovorlyiv, *Infandus, nefandus, indicendus, inenarrabilis, inexplicabilis*.

bilis.
 Nezgovorlyivoszt. *Infacundia, infantia.*
 Nezgroman. v. Nemilosztiven.
 Nezmerzlyiv. *Incongelabilis, le.*
 Nezmessan. *Inconfusus.* nezmessano vino, *vinum meracum.*
 Neznán. *Ignotus, non notus, novus, ignotus, ignobilis, ignoratus, incelebris, inglorius, immemoratus, incognitus, obscurus.* 2. *Inscius, insciens, nesciens, nescius, jejunus, imperitus, rudis, ineruditus, ignarus, idiota, amusus, illiteratus, inalphabeticus.* 3. *Incertus.* neznán dan, *incertus dies.*
 Neznáno. *Inscitè, indecè, imperitè, inerudite.*
 Neznánoszt, neznánye. *Inscientia, nescientia, inscitia, jejunitas, imperitia, ignorantia, ignoratio, ignorantia, ruditas.* neznánoszt ú vojuvanyu. *imbellia, a.* 2. *Incertitudo, hesitantia.*
 Nezochni. v. Nenazochni.
 Nezrel. *Immaturus, crudus, incoctus, immitis.*
 Nezereloszt. *Immaturitas, cruditas, incoctio.*
 Nezverssen. *Imperfectus, inconsumatus, inabsolutus, mancus, mutilus, defectivus.*
 Nezversseno. *Imperfectè, indefinitè.*
 Nezverssenoszt. *Imperfectio, defectus, immaturitas.*
 Nezversslyiv. *Infinibilis, le.*
 Nezvezan. *Solutus, non ligatus.* v. Profzt.
 N. ante l.
 Ni. *Nec, neque, non, haud, minimè, nequoquam.*
 Nichalnicze, thalechke. *Infilia, orum.*
 Nichemu, za nistar. *Pro nulla re, nullo usui, nulli commodo.*
 Nichemúren. (D.) Trischen. *Improbis, nequam, quisquilia, nullius momenti, l. considerationis, ad nullam rem aptus, ineptus, nullius valoris, nihili, flocci, semissis, non tressis, balatro, bombatio,*

homo nullo numero, de lapide emptus, indignus, qui alteri matellam porrigat, homo triobuli, frugiperdus, frivolus, scelestus, sceleratus, facinorosus, nebulosus.
 Prov. *Homo corda dignus, homo uno dignus suspendio.* 2. *Vanus, Inanis, ventosus.* v. Malovreden.
 Nichemurno. *Vanè, improbè, pravè, perversè, sceleratè.* v. Malovredno.
 Nichemurnoszt. *Vanitas, vanities, ventositas, inanitas, vanitudo, nihilitas.* 2. *Improbitas.* nichemurnoszt velika, *improbitas mirifica.*
 Nieden, l. Nijeden. *Nemo, nullus, non quisquam.* 2. Pod nieden put. *Nullò modò, neutiquam, minimè, nullà ratione.* Nieden chasz, hip, ali vreme. *ne puncto quidem temporis.* 4. Nijedna siva duffa, *nemo mortalium.* 5. Za nikay ne, *nullo prorsus usui est.*
 Niedno-fztrán, na, o. neodluchen. *Indifferens, tis, neutralis, adiaphoristicus, (subst. nijedno-fztranecz, adiaphorista.) neutralis, medius, & nullius partis, neutro inclinans.*
 Niedno-fztrano. *Æqualiter, indifferenter, neutraliter.*
 Niedno-fztránoszt. neodluchenye Szimo, nit tamo, ovam, ni onam. *Indifferentia, a. neutralitas, adiaphora, adiaphoria.*
 Nigdar. *Nunquam, nullo tempore.* nigdár vech, *ad calendas græcas, cum nibas coccyssaverit, cum mala pepererit.*
 Nigdér. *Nullibi, nusquam, nullo loco, nusquam gentium, necubi, nullibi, nusquam.* 2. Nigdernooszt, *Utopia, nusquamia.*
 Nidgor. (D.) nitko. *Nullus, nemo.* nigdor od nasz, *nemo ex nobis, l. de nobis, nemo nostrum.* nigdor zmed vszeh lyudih, *Nemo hominum, nullus mortalium.*
 Nihálka, ili nihalnicza z-dreva viszecha. *Oscillum, li. plur. Oscilla, orum.*

Nihalkamsze, nihamsze. *Oscillo, ac, oscillorum ludum exerceo, oscilla moveo.*

Nihalkanye, nihanye. na vufu, ali te. *Oscillatio, onis.*

Ni je. *Non est.*

Ni jeden, ni drugi. *Neuter, nec unus, nec alter.*

Nijednoztran. *Neutralis, indifferens, Adiaphoricus.*

Nijednoztrano. *Neutraliter, indifferenter*

Nijednoztranofzt. *Neutralitas, indifferentia, Adiaphorica.*

Nikada. *Aliquando, olim. 2. Nunquam.*

Nikadar. v. Nigdar.

Nikak, nikako. *Minimè, nullâ ratione, nullatenus, nullô modô, nullô pacto, minimè gentium.*

Nikàm. nikamo. *Nusquam. kôt: nikam nechu oditi, Nusquam unguem latum, l. unguem transversum discedam, minimò spatium non abibo.*

Nikây. *Nihil, res nulla, hilum, ciccum. nikay nemamti pifzati, argumentum mihi deest ad scribendum. na nikay ide, ad irritum devolvitur. za nikay derfati, aspernari, despicere, facere nihili, flocci, nauci. nikay zato menye, nihilominus, neque eò secius, l. minus, nihilò secius, nec eò secius, nihilò segnius.*

Niknem = knulzem. *Pullulo, verno, nascor, germino, egermino. v. Klijem. niknuti pochinyam, pullulasco. niknem nazopet, repullulo, reviresco. niknem szkup, congermino. v. Izniknujem.*

Niknènye. *Pullulatio, germinatio.*

Nikuliko. v. Nekuliko.

Ni lasza menye. *Ne pilo quidem minus.*

Ni ovo, ni ono. *Neque hoc, neque illud, nec hoc, nec illud.*

Ni prez zroka. *Non sine injuria. 2. non sine causa, non absque ratione.*

Nische. v. Nigdor.

Nischètèn. v. Sziromah.

Nise. *Inferius, magis infra. nise drugoga*

szedeti, *infra aliquem accumbere.*

Nisan. v. Czily.

Nistar. Nista. *Nihil, nil, nihilum, quidquam. za nistar iman, contemptus, despectus, abjectus, nullius estimationis.*

Nistaria. *Titivilitium, trica, apinaqz, res infirma, nugatoria.*

Nistarim, nischetim. *Nullifico.*

Nistarftvo, nischetnoszt. *Nullitas, vanitas.*

Nistarmènye. Po vzfem tem, podpu-noma. *Nihilominus, tamen, attamen, verumtamen. nistar vech, nihilò plus.*

Nistar nebi za to dal, *Titivilicium non expenderem pro hac re. nistar ne vredno, titivilicium non valet. nistar neznan, titivilicius. v. Nevuchen. nistar jofche, nihil adhuc, nihil dum. nistar zevfzema, nihil profusus.*

Nistar drugach. *Nihil aliter, nihil secus.*

Nit. *Licium, ii, & Licia, orum, nema, tis. niti po drevu, y sztanovitech travah pretegnylene, stamina, orum.*

Nit tuliko. *Ne tantillum quidem, ne pilum quidem.*

Ni vech, ni menye, neg kak snora kase. *Ad amissim, ad normam, ad regulam, ad unguem. v. Ni lasza.*

Nizek. *Demissus, submissus, l. sumissus, humilis, pusillus, depressus, improcerus.*

Niz berdo, niz dol. v. Na dol.

Nizberdische. *Pracipitium, ii.*

Nizberdit. v. Sztermovit.

Nizkocha, nizina. *Infirmetas, depressitas, humilitas, profunditas, altitudo.*

Nizko. *Demišè. 2. nizko, gluboko. Al-tè, profundè, infernè.*

Nizokofzt. v. Glubina.

N. ante O.

Nóch. *Nox, Etis, Erebi uxor, solis privatio. noch profztrana, nox longa, proluxa. kratka, nox contractior. vedrena, nox serena, lucida. szvetla, clara, subtilis. mrachna, temna, nox illunis, lunari splendore viduata. prisefztina, nox proxima, insequens. oblachna, nox*

nubila. dve nochi, *Binoctium*. tri nochi, *Trinoctium*. noch jednaka z-dnevom, *Æquinoctium*. noch y dan, *noctes & dies*, *noctes diésque*, l. *nocte*, & *interdiu*. po nochi, *nochjum*, ob noch, *obductá nocte*, *cùm nox jam processit*, *de nocte*, *nocte*, & *noctu*, *noctanter*. daleko nochi, *in multam*, l. *profundam noctem*. noch ú razgovoru potrossiti, *sermonibus traducere noctem*. vszu noch z-koznovati, *noctem ducere insomnem*. ob noch pri szveche delati, *lucubrare*, *elucubrare*. po nochi delanye, *lucubratio*. prenochni, *pernox*. zkoznujuchi dan, y noch, *perdius*, & *pernox* zkoznujuchi ob noch, *noctuvigilis*. vszu nochsze igra ti, *aquare nocti ludum*. vnochi, koi bolye vidi, neg ob dan, *noctiosus*. vnochi, koi nikay nevidi, *nyctalops*, *pis nochasz*, ovu noch, *bac nocte*. vszaku noch, *singulis noctibus*. noch dobru drugomu nazvati, *placidam noctem alicui impertiri*, *salutem dicere*, *bonam*, *felicem precari noctem*.

Deli nochi.

Večer. *Vesper*, l. *Vesperus*, *vi*, *Vespera*, *a*. operve vecherke, *primo vespere*.
Mrák. *Crepusculum*, *li*, *lux dubia*.
Nòchi pochetek. *Prima nox*, *Nocticinnum*, *prima tenebra*.
Nochi prvi szëny. *Concubium noctis*, *noctis primus somnus*, *conticinnum*.
Nochi pervo zkoznuvanye, kojefze broi od szunchenoga zapada do de vete vure. *Prima vigilia noctis*.
Nochi drugo zkoznuvanye. *Secunda noctis vigilia*.
Nochi polovicza, pol nochje. *Media nox*, *nox intempesta*, *nox concubia*, *nox multa*, *meridies noctis*, *noctis silentium*.
Nochi tretje zkoznuvanye. *Tertia noctis vigilia*.
Nochi cheterto zkoznuvanye. od tretje vure, doklam szvene. *Quarta no-*

lis vigilia. Pevchevo presztajanye od popevanya. *Conticinnum*.

Nochi zadnyi dél. *Præcepta pars noctis*.

Nochisze. *Nocteseit*.

Nochimsze, mrachimsze. *Noctesco*, *is*.

Nochna poszuda za puschanye vode.

Matula, *matella*, *matellio*, *matello*, *onis*.

Nochna kapa. *Vitta cubicularia*, *pileolus dormitorius*, *mitra dormitoria*.

Nochni, na, o. *Nocturnus*, *nocturnalis*, *noctuabundus*, *noctuinus*.

Nochni tát. *Nocturnus Advocatus*, *noctui nus sur*.

Nochni duhi. *Lemures*, *umbra*. od nochneh duhov nepokoitisze, *umbris inquietari*.

Nochni beteg, múra. *item* duh nochni k-senam prilagavecz. *Incubus*, *Pnigmatium*, *Ephialtes*, *innus*, *intubo*, *suppressio nocturna*.

Nochni kauran, *Nictycorax*, *Cicima*, *cicumma*.

Nochni lampas. *Noctiluca*, *lucerna cubicularia*.

Nochni szleditel. *Assecla*, *pedissequus*, *Acoluthus*-szleditelicza, *Pedissequa*.

Nochni chuvar. *Nyctiphilax*.

Nochni strafa mester. *Nyctostrategus*.

Nochni karvan. *Ottus*, *ti*.

Nochni plasch. *Mandya*, *a*.

Nochni klates. *Noctambulo*, *noctivagus*, *noctuabundus*.

Nochni obhagyavecz, Wahtar. *Vigil*, *circuitor*, *circator*, *spartheolus*.

Nochni sztolec. *Lasanum*, *sella perforata*, *familiaris*, l. *familiarica*, *lacunar*, *schapium*.

Nochno sztajanye. *Noctisurgium*, *ii*, *Nyctigersia*, l. *Nictigresia*.

Nochno szprevagyanye. *Consequium*, *Comitatus*, *us*.

Nochno zkoznuvanye. *Vigilia*, *Pannychismus*.

Nochno vreme. *Tempus nocturnum*, l. *noctivum*.

Nochno pitje. *Pocanium*. nochno szkup-

Noge povlachech za szohum hodim.

Atto, as.

Nogobolya. *Flemen, nis, flamen, nis.*

Nogu podmechem. *Supplodo pedem.*

Nogum bijem. *Calce, l. calcibus aliquem peto, calcitro. nogum szuhum. Pede sicco.*

Noficza. *Pediculus, pedellus, pediolus, pedasculus, petiolus.*

Nofna klupchicza. *Scabellum, scamnellum, scamellum, subsellium, suppedaneum, suppedamentum. 2. podnosje. Plati Bog, Peda, podium, Hypopodium, scabellum, scabillum, astraba, polubrum, pelluvium. nosna v. mivacha. Podoniptum. voda za vmivanye nog, aqua lavandis pedibus.*

Nofni szled, trag. *Peda, a. vestigium. szlediti koga, inharere, insistere alicujus vestigiis, vestigia alicujus sequi, exemplis ire aliorum. ochinogafze szleda derfati, paternam tueri gloriam, patris imitari consuetudinem. neyde szledom otcza szvoga, haud canit cantiones paternas*

Nofuo selezje. *Compes, pedica, ferrum. nosno podplatni, Plantaris, e.*

Nohet *Unguis, is. nit za jeden nohet. nè unguem transversum quidem. v. Unguis. zanohticza, perygium, paronychia, paronychium. nohte obrezavay y sznafi, non emineant, & sine sine sordibus ungues.*

Nohta piknyicze bele. *Exorsus, us, nubecula unguis. krayczy perizta okol nohta, acroteria, orum.*

Nohte prigrizavam. *Ungues arrodo. Met. vnogo miszlim.*

Nohtecz. *Unguiculus, li.*

Nohtni odreski. *Prasegmen, l. rosegmen unguium.*

Nokata trava. *Melilotas, corona regia.*

Nór, ra, ro. prez pameti. *Stultus, amens, demens, insanus, vesanus, stolidus, excors, socors, vecors, ineptus, insipiens, delirus, vesanus, lumine mentis captus, fatuus, infatuatus. noro govorenje.*

adolescchia. noro-govorecz, ardelio, scurra, blatero, adolescchus.

Nòrcz. *Baro, blenus, caudex, gurdus, excors, morus, morologus, stultus, blax, bucco, lerochates, gerro, onis, momar, putitus, batelus, margites. norczy po kvaru szpametni bivaju, eventus stultorum magister. norcz gofzpodszki, morio, onis. norcz vu igre, mimus, mi. norcza vchiniti, infatuare.*

Norhecz. *Stultulus.*

Norchák. *Stultilogus, pantolabus, histrio, hister. v. Salecz.*

Norchaszt. *Histricus.*

Norczem posztajem. *Stultesco, delirare incipio, mente capior. Prov. Norczem posztati, Bibere strychnum.*

Norczev hisa. *Gyrgathus, thi.*

Noria, noroszt. *stultitia, stultities, vesana stoliditas, desipientia, insipientia, vesania, fatuitas, insania, & insanitas, vecordia, delirium, amentia, dementia. 2. noria zbog lyubavi, rabies amoris.*

Norie. *Nuga, trica, gerra, burra, butabata, becessilena, somnia, ridiculum, ridicularia, ineptia, nugamentum, nugalia. 2. norie, norizko govorenje, lasi. affania, apina, alogia, verba futilia, nuga, scurilitas, stultiloquium, verba futilia, ac merè mendacia. norie zbadajuchi. nugiparus. norie raznassajuchi. nugigerulus, nugiger.*

Norim. v. *Plavam.*

Noro govorenje. *Stultiloquentia, stultiloquium, stulta loquacitas.*

Noro govorechi. *Stultiloquus, a, m.*

Noro videchi. *Stultividus.*

Norizki, a, o. *Morologus, stultus, a, m. norszko govorenje, morologi sermones.*

Norizki, noro. *Stulie, insanè, imprudenter, dementer, insipienter, incautè, fatuè, delirè.*

Norizko popevanye. *Stulticinium.*

Norizko sàlenje. *Ridiculum, triscurium.*

Norujem. *Stultizo, deliro, insanio,*

disipio, gallo, as, bacchor, ineptio, claudito cerebro, tricor, fatuor, moror, aris, nugas ago, nimius nugator sum, nugor.
Nós. *Culter, & Cultrum, tri, machara, a.* nós mezaršzki, vszigdar poleg bedre vszechi, *clunadum, clunaculum, clyniculus, culter sanguinarius.* 2. Nós aldočni, kěmszu aldočnu svinu rasali, *secespita, a.* 3. Nós kuhinšzki, *Culter incisorius.* 4. Nos pintaršzki, *Culter victorius.* v. Obruchnyak. 5. Nós kosnarski, kem kose sztrufu, *Ansarium, ii.* 6. Nós remenaršzki, *Scalprum coriarium.* 7. Nos, kojemše guli, *Doris, dis.* 8. Nós jagaršzki, *Culter venatorius, parazonium, multa venatoria.* 9. Nos britva, *Culter rasorius, tonsorius, novaenla.* 10. Nós tup, *Culter obtusus.* 11. Nós tup, *Culter hebes.* Nos dobro naostren, *Culter probè acutus, exacutus.*
Nosa ostrina, rez. *Acies cultri, acumen cultri.* nosa spicza, *muero, onis.*
Nosár. *Cultrarius, macheropæus.*
Nóšicz. *Cultellus, sicilicula, scalpellus, scalpellum.* nosicz za pera, *cultellus scriptorius, scalprum librarium.*
Nosicza. mala noga. *Pediculus, parvus pes.* v. Noga. 2. Nosicza meha, chez kúšze tochi, *Amicinum, ni.*
Nosne chrenye *Testa manubrii cultrorum.*
Nosni czepelis, *Hypodema.*
Nosnicze. *Vagina, a. theca gladii, framca, cultri, cultraria, l. cultellaria.* 2. Nosnichicze, *vaginula, a.*
Nosno deršalo. *Manubrium cultri.*
Nóšz. *Nasus, si, narus, ri.* 2. nosz plosznasz, *nasus simus, nasus resimus, simo, onis.* 3. Nosz gore zavít, *nasus silus, silo, onis.* 4. Nosz raven, *nasus desimus.* 5. Nosz zkrivlyen. *nasus pravus.* 6. Nosz poklyuchen, kót orlov, *nasus aduncus, aquilus, l. aquilinus, epigriphus, phi, gryphus.* 7. Nosz lecherbe, *myxos-us.* nosz odrefujem, *denaso, nasum mutilo, aufero.* hochuti nosz

odrezati, *denasabo te.* dajem po noszu. *Prov. Do verba.* hochuti dati po noszu, *dabo tibi verba.*
Nosz obrisšujem, vszeknjem. *Nares emungo.* na nosz govorim, *naribus loquor.* prez nosza, *naso mutilus, denasatus, absque naso.*
Nosza gornya sztran, *Summitas nasi.*
Nosza dolnya sztran. *Imus nasi.*
Nosza oszredok. *Interfinium nasi, discrimen nasi, imbrex, dissepium, interseptum narium, diaphragma.*
Nosza vėrh. *Apex, orbiculus nasi, pinnula narium, errhinum, ni.*
Nosza nozderve, ili nosznicze. *Nares, ium, ala nasi.* ú noszu dve jamicze po kěh dissemo, *pates narium, duo spiramina nasi.* jamicza pod noszom, *luna nasi, philtrum nasi.* kraszte mozoli okolu nosza, *ozæna, a.* dlake, ili laszi v. noszu, *vibrici, vibrissi.orum, vibrissa, rum.* pukanye dlachich iz nosza, *paratilmus.* mešzni izrašztek nosza, *sarcoma.*
Noszák. *Noso, nasico, onis.*
Noszášzt. *Nasatus, nasutus, bene nasutus, lampo, naso prinoszasz, nasutulus. Met. sciolus, argutulus.* v. Nosz ú izpiszanyu chloveka.
Noszéchi. *Gravidus, portans, bajulans, gerens, gestans, tollens, sustinens.* noszecha sena, smehka, *gravida, partui proxima, inciens, uterum gerens, prægans, fœtu onerata, gravidata utero.*
Nosžek. mali nosz. *Nasulus, nasutulus.*
Nosžecz, Nosžitel. *Portitor, lator, vector, gerulo, gerulus, gestor, gestator, portator, corpulo, gerdius, dorsuarius.* smehko, y za plachu nosžecz *bajulus, bajulator.* nosžicza, nosžitelicza, *geraria, gerula, gestatrix.*
Nosžėnye. *Gestatio, gestio, onis, latio, portatio, gestus, ūs, geritio, gestamen, portatus, ūs.* smehko, y za plachu nosžėnye, *bajulatio.* kayšze nosži, *gestarnė, nis.*
Nosžila, na keh putniki parteku nosze.

Ærumna (Dim. *Ærumnula*) *furcula*, *muli mariani*. noszila mertveh teh. (vulgò) kony, *Baccapulus*, li. v. seq.
 Noszilo, noszilnicza. *Gestatorium*, *gestorium*. 2. Noszilo, na komfze mertva tela v-grob nosze. Inache Sz. Miha-lya kony, *Capulus*, l. *capulum*, li, *feretrum*, *libitina*, *sandapila*, *bavis*, *dis*, *epibatra*. drúgi na kehsze nosze, *asses*, *rum*. *Suet*.
 Nòszim. *Fero*, *gero*, *porto*, *gesto*, *portito*, *vego*, *is*. noszim szmehko, *bajulo*, *as*. 2. noszim na plechek, *humero fero*, *humeris sustineo*. 3. noszim na vratu, *succulo*, *subcollo*. 4. noszim ván. v. Iz-nasam. 5. noszim nuter, *induco*, *infero*, *introporto*, *importo*. 6. noszim napre, *ar-tefero*, *praefero*. 8. noszim na kufsaku, *clune veko*. 9. noszim na kerkache, gdałze z-rukami objeme za vrat. *suc-colo*. 10. noszim lyubav, *prosequor a-more*. 11. noszim chaszt, *Fungor*, *eris*. ut: *fungor Sacerdotio*, *exerceo officium*, *munus obeo*.
 Noszna bol. gdałze vnoszu napravi kot kora, ter szmèrdi. *Ocena*, *a*. It. no-szna bol, ili noszni beteg rak, *poly-pus*, *pi*. noszna hrana, *nasile*, *is*.
 Noszni, na. o. *Nasilis*, *le*. noszna pre-graja. v. Nosza oszredck.
 Noszni szmrad, szmerkely. *Mucus*, & *mucos*, *ci*.
 Noszni rubecz. *Muccinium*, *ii*.
 Nosznicze. v. Nosza nozderve.
 Noszom pulsem. *Follico*, *follium more reciproco*, *spiritu nares agito*, *follium laxitatem*, & *cavitatem imitor*.
 Nòv, va, o. *Neos*, *novus*, *novitius*, *no-vellus*, *nuperus*, *neotericus*, *mustus*, *Novellaster*. v. *Neophytus*. novo, ili letofsnye vino, *vinum hornum*, l. *no-vellostrum*. nova knyiga, *musteus liber*. novo govorenye, *nunc demum nata oratio*. nova lás, *calidum mendacium*. 2. nov novehni, *planè novus*, *valde novus*, *novissimus*. *Prinov*, *novellus*.

Nováchtvo. *Tyrocinium*, *ii*. novachtvo posztavlyam, *pono tyrocinium*, *novi-tiatum*. novachtvo obavlyam, *tyro-chino*, *as*.
 Novachicz - cza. *Tyrunculus*, *li*, *tyrun-cula*, *a*, *novellus*, *novitiolus*, *li*.
 Novák. *Tyro*, *onis*, *novitius*, *novellaster*, *tri*. 2. novachki, *tyronianus*.
 Novakov sztanuvanye. *Novitiatus*, *us*, *Domus Novitiatus*.
 Novczi. v. Penez, y osztala. 2. novcza selen, *Poscinumius*. ut: *poscinumia meretricum basia*.
 Novecz. *Denarius*, *ii*. novchecz krallyev-szki, gyukefz, *nummus regius*. *regalis*, *is*, *nummus Ungaricalis*. dvoynovchen-ka, *diobolus*, *li*, *duarius*.
 Novina. *Novitas*, *Novelleitas*.
 Novine, novi glafzi. *Nova*, *orum*, *res novae*, *relationes*. novine donesztí, *novi aliquid perferre*. novine obzna-niti, *certiorem aliquem facere de rebus novis*.
 Novi meszecz. *Novilunium*, *lunaris men-sis*, *Neomenia*, *a*.
 Novi voynik. *Neoptoleus*, *lei*.
 Novi zaruchnik. *Neonymphus*, *phi*.
 Novitel. *Novator*, *oris*.
 Novitelicza. *Novatrix*, *ois*.
 Novlenye. *Novatio*, *novamen*, *novatus*, *us*, *novamentum*.
 Novo chinim. novím. *Novo*, *as*.
 Nozdrènye. *Contrarietas*, *oppositio*.
 Nozdrímsze. Szuprotivemsze. *Contra-rior*, *adversor*, *opponor*.
 N ante U.
 Nù, nù szada, nù adda. *Age*, *oggedum*, *age verò*, *agefis*. *Age in sing. num. cum Part. dum*, & *vero. in plur. Agite, tan-tum construitur*. nù reczimi, *die sodes*, *die quaso*. nù szad, y frísko, *age jam*. nù vezda, nu junache, nu szerche-no, *maete animo*, *maete virtute* &c.
 Nùnù. *Utut*.
 Nudènye. *Oblatio*, *rogatio*, *latio*, *enís*. 2. *Allectio*, *illectamentum*, *invitamentum*,
 M m 3 in-

incitatio, invitatio. 3. Ad comedendum excitatio.

Núdim. Offero. 2. Attraho, allicio, invito, illeſto. 3. Ad comedendum excito.

Núdlin. Pemma, tis, pl. Pemmata. nudlini v-juhe, lagana jurulenta. vodeni nudlini, hydropemmata. v. Slichnyaki.

Núkam, Nutkam, na nye jemlyem. Incito, excito, inflammo, incendo, animum addo, hortor, juvdeo. v. Extimulo.

Nukan. Incitatus. v. Podbadan.

Nukanye, Nutkanye. Incitatio, sollicitatio, suasio, onis. v. Illicium.

Nuternya. Viscus, viscera, lactes, exta, intestina, interanea, ilia. v. Peritoneum. 2. Nuternya, ili chreva zrezana, Prosecta, orum, proficium, proficia, & proficies, proficia, orum. nuternya preſzekujem, profeco, as, praſeco. 3. od ſzercza, praecordia, rum.

Nuternyi. Interior, & us.

Nùti, Nut. (D.) Evo, Etto. Ecce, en. Nuti nuti. etto etto, Pape, ô vah!

N ante Y.

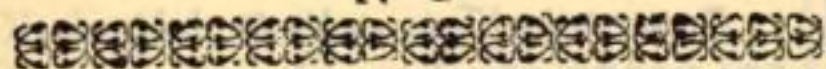
Nyiva. (D.) Niva. Ager, gri, jugerum, rus.

1. Nyiva na protuletje zorana, na jefzen poſzeana. kakti y nyiva jedno, ali dve lette nepoſzeana. *Vervactum, ager novalis, novale, is.*
2. Nyiva opervich zorana. *Prosciſſum, ſi.*
3. Nyiva, kâſze vſze leto dela. *Ager reſtibilis, arvum reſtibile, ager colonus.*
4. Nyiva pretila. v. n. 26.
5. Nyiva zorana na ſzetvu. *Arvum, vi, ager exaratus.*
6. Nyiva poſzeana. *Seges, tis, jugerum inſeminatum.*
7. Nyiva, kâſze je vre izrodila. *Ager effætus, ſolum defatigatum, ager laſſatus, enervatus, exhaustus, ager fætu deſtitutus.*
8. Nyiva kamenita. *Ager ruderatus, ager conſragoſus, & arduus, ager glareoſus, calculoſus, ruderatus.*
9. Nyiva izchiſchena od kamenya. *Ager elapidatus.*
10. Nyiva obchiniſzka za paſſu. Gmanye. *Ager compaſcuus, communis.*

11. Nyiva, od keſze dohodek daje. *Ager vectigalis, ager decumanus, ager ſcripturarius, tributarius, cenſualis.*
12. Nyiva vſzigdar mochvarna. *Ager uliginoſus, aquoſus, ſemper humidus.*
13. Nyiva dobro vdelana. *Ager reſtè cultus, arvum perbenè cultum.*
14. Nyiva plodna. *Ager fertilis, ſcrax, fruſtuſus, fruſtifer, fruſtuarius, frumentarius, ager à frumento copioſus.*
15. Nyiva neplodna. *Ager jejunus, miſer, defatigatus, ſterilis.*
16. Nyiva polſzka. *Ager campeſtris.*
17. Nyiva bregovata. *Ager collinus.*
18. Nyiva górna. *Ager montanus.*
19. Nyiva dvakrat orana. *Dipolos.*
20. Nyiva proſzta od plache. *Ager immunis, & liber.*
21. Nyiva blizu varafsa. *Ager suburbanus.*
22. Nyiva blatna. *Ager limoſus, cretoſus, lutoſus.*
23. Nyiva gnoyna, tuſzta. *Ager pinguis, latus, arvum pingve.*
24. Nyiva poleg potoka. *Ager aluvius.*
25. Nyiva chiſzta. *Ager vacuus, & apertus.*
26. Nyiva drachem zatepena. *Ager ſurculoſus, ſureularis, herboſus.*
27. Nyiva-na pobolſiczu vzeta z-chins. *Ager emphyteuticus.*
28. Nyiva zaterta. *Ager exterminatus.*
29. Nyiva pochivajucha. *Ager ceſſans, ager novalis, terra inarrata, ager requieſtus, vervactum.*
30. Nyive zavjete, ili polye po pretiranyu nepriatela. *Ager occupatorius, acriſicinius. Front.*
31. Nyive poſzeanye. *Agri conſitura, conſitio.* Nyive brazda, lira, ſulcus. od nye placha. *Agraticum.*
32. Nyiv delanye. *Agricultura, cultura agrorum, agricolatio, agricultio, cultura, georgica.*
33. Nyivicza. *Agellus, li.*
34. Nyivu delam. *Agrum colo, ruro, ruror.* v. Polye. ary vſza gore napifzana od polya moguſze rechi.

O.

O.

Szlovo Neglaszovito.

- O. In. ò poldan, In meridiè. 2. ò. je glász, gda koga zovemo. ò ti chujesli? ò *heus, audis ne?* 3. jè glasz, gdasze chudimo. ò gdoje to vchinil? ò *quis hoc perpetravit?*
- Ob. A, ad. ob deszno, à *dextris, ad dexteram.*
- Oba. I. obba. *Ambo, uterque.* v. Obo-dva.
- Obád. *Tabanus, asilus, æstrum, tri, bu-centes.*
- Obádam. *Pungo, is, ere, extimulo, suppungo, irrito.* nazad obadam, *repungo.*
- Obadajúchi. *Compunctorius, stimuleus.*
- Obadanye. v. Bodenye.
- Obadàvecz. *Stimulator, extimulator, irritator.* v. Podbadavecz. obadavka, *stimulatrix.*
- Obalénye. *Dejectio, precipitatio, depulsio, detrusio.* 2. obalenye terzja, *ablaqueatio.*
- Obályã. *Dejicio, deturbo, decutio, prosterno, deorsum mitto, depono, demolior.* obaliti koga iz moszta úvodu, *dejicere aliquem ponto in aquam.* naglo obalyam, *precipito, as.* obalyam terzje, *ablaqueo.* obalyam na zemlyu, *sterno, prosterno, dejicio in terram.* obalyam pravdu, *casso, tollo, abrogo, rescindo.*
- Obalyen. *Dejectus, detrusus, decussus.* obalyen terz, *vitis ablaqueata.*
- Obáram. *Modicè, l. aliquantulum elixo.*
- Obàren. *Modicè elixatus.*
- Obárnicza. *Creocacabis, is, l. creocacabus, bi.*
- Obarújem. v. Chuvam.
- Obatrivujem. velszem. *Animo, as, animum inspiro, fiduciam addo, animum incito, sperare jubeo, animum induco. do, addo, inflammo animum.* obatrivujem szam szebe, *animum resumo, l. resumo audaciam, excito me.*
- Obchínki. *Purgamen, purgamentum, cri-*

- brationis ejectamentum, peripsemata.* obchínki herseni, *rejetamenta filiginea.*
- Obchinyála. *ressetachicza. Secernens, tis.*
- Obchínyam. *Ressetam. cribro, vanno, as, evanno, is, evallo, is, ere, vanni motu eventilo, cribro incerno, secerno, purgo* Transl. obchinyati koga, *genuinum frangere in aliquo, genuino mordere.*
- Obchinyanye. *Cribratio, onis.*
- Obchínyen. *Cribratus, cribellatus, eventilatus.*
- Obchína. *Communitas, Communio, Universitas, Consociatio, Societas hominum, Convictus, Concio, Ecclesia, Corpus, Civitas, Politia, a.* 2. obchina szlobodna, *Respublica, a.* 3. obchina goszpodszka. *Aristocratis, Optimatum Dominatus.* 4. obchina puchka, *priproszta, vulgus, Plebs.* v. Puchtvo. 5. obchina voynichka, *Parada.* obchinu vkup zezvati, *advocare concionem.* iz obchine zhititi, *è choro sustollere.* za obchinu sta obernenye, *publicatio, confiscatio.* obchine ravnanye, *astynomia.* ravnavecz, *astynomus.*
- Obchínszki. *Communis, generalis, universalis, politicus, publicus, promiscuus, trivialis.* obchínszki grabant, *apparitor, oris.* obchínszki trikratitel, *publicista.* obchínszki zakon, *jus publicum, jus gentium.* obchínszki put, *publicium iter,* obchínszka hisa za razgovor, *stuba, a.* za muchenye, *basanisterium.* obchínszko govorenje, *adagio, abagio, onis, adogium.* obchínszka hisa za muchenye, *Basanisterium.* obchínszko dobro, *publicum, ci.* na obchínszko dobro polositi pe-neze, *in publicum deponere pecuniam.* k - obchínszkomu szudeczu szlissaju-chi, *Publicianus, a, m.* obchínszkoga ravnanya znanoszt, *politicismus, politismus, politica.*
- Obchínszki. *Communiter, generaliter, universaliter, vulgariter, publicè, promiscuè, trivialiter, publicitus.* obchínszkem

- szkém zakonom imasze prepovedati, *hac prohiberi publicitus interest.*
- Obchinszkoga ravnanya znanoszt, *Politicismus, politismus, politica, &.*
- Obchinu ladam. *Gubernare, rego, dirigo, magistro, moderor, rempublicam, rempublicam administro.* 2. Obchine ravnanye, *astynomia.* obchine ravnavecz, *astynomius.*
- Obchúvam. *Conseruo, sustento, tueor.*
- Obdajem. *Ambio.* v. Obsztiram.
- Ob dan, vudne. *De die, interdiu, interdus.*
- Obdélan. *Excultus, elaboratus.*
- Obdelànye. *Elaboratio, cultio, cultus, cultura.*
- Obdelávam. *Excolo, elaboro.* 2. *Circumcolo.* obdelati polye, *excolere vura.*
- Ob deszno. v. Na deszno.
- Ob dva pednya. *Bipalmis, me.*
- Obèchan. *Promissus, pollicitus, sponsus, desponsus, desponsatus.* 2. Obèchan, zalyuben, *votitus, votivus.*
- Obèchànye. *Promissum, mi, promissio, sponsio, stipulatio, stipulatus, votum, pollicitum, pollicitatio, receptum, sacramentum.* nederfati szvoga obechanya, *intervenire promissum, & receptum.* 2. obechanye platiti, *fidem liberare, solvere, exolvere promissum.* obechanye izpuniti, *adimplere, perficere promissa.* obechanye dobrovolyno, *benigna pollicitatio.* 3. obechanye szkupno, ili dveh szttan protivneh na pogodbu, *compromissum, si.* 4. obechanya nezversitel, *prævaricator.* obechanya nezvershenye, *prævaricatio.* obechanya nezversitelicza, *prævaricatrix, cis.*
- Obèchajuchi. v. Obetavecz.
- Obéchem. *Promitto, polliceor, spondeo, despondeo, fidem meam alicui obligo, recipio, promissum facio, paciscor, profiteor, defero, sponsionem facio, devoveo, condico, obstringo fidem meam.* Prov. Kay obecha knéz aP szluga, Tosze ima meszto duga.

- Omne promissum cadit in debitum.*
- koi vnogo obeche, à malo daje, *Chrestologus, gi.* 2. obechem zverhu moje vere, *recipio in me, & fide mea.* 3. obechem nazopet, *repromitto, restipulor.* Prov.
- Obetati zlato Herczegovo. *Aureos montes polliceri.*
- Obèd. (D.) Ruchyak. *Prandium, dignerium, ii.* obed szvadbeni, *prandium nuptiale, nuptia.* obed spanyurszki. szlab, y mlahav, *prandium passerinum,* obed prez vina, *prandium absternium, caninum.* obed z-pitjem kizeloga, ali ocztenoga vina, *prandium cum aceto.* obed obilen, bogat, *prandium lautum, splendidum, opiparum, pollutibile, geniale, dapale, opimum, adipale, amplissimum, polustrum, Pandasia.* velikoga sztroska, *prandium sybariticum.* obed na sztojechke, na nogah, *prandium stotuarium.* med obedom, pri obedu, *inter prandium, sub prandio.* po obedu, à prandio. biti prez obedu, *impransum esse.*
- Obédecz. *Prandiolum, prandiculum.*
- Obedni. *Pransorius, a, m, canaculum.*
- Obednik. kî obedva. *Pransor, oris.* szkup obednik, *Compransor, oris.*
- Obedvalische meszto gdesze obedva. *Pransorium, ii.*
- Obédvam, Obedujem. *Prandeo, es, (vulgò) pransus sum, ere, prandium sumo, pransito, meridie, meridior, cibum meridianum capio.* obedvam obilno, *prandeo dapticè, daptiter, ample, opipare, magnificè.* na tesznom obedvati, *angustâ mensâ capere cibum.*
- Obèl, bla, o. *Rotundus, globatus, globosus, orbiculatus, orbicus, sphericus, strongilus, a, m.* oblo dug, *teres.* per szti oblo-dugi, *digiti teretes.*
- Obèlek. plur. obelki. obelinye. *Putamentum, putamenta, orum, resegmina, segmenta, ancisa, orum.* 2. obelek szadovni, *Stica, &.*

- Obelenye. *Decorticatio, onis.*
 Obélyen. *Decorticatus, excorticatus. 2. Candidatus, dealbatus.*
 Obelyujem. *Decortico, excortico, as. 2. Candido. v. Pobelyujem.*
 Oberh. v. Zverhu.
 Oberlín. *Columbar, ris, numella, pilorium. v. Vratne karike.*
 Obernènye. *Versio, versura, inversio. obernenye na haszen varafsa, versio in utilitatem civitatis. 2. Conversio. v. Obrachanye. obernenye na pepel, Cinefactio.*
 Obernyen. *Conversus. 2. versus, inversus. obernyen na pepel, cinefactus. na vodu, versus in aquam.*
 Obèrsje, gornyi red terszja. *Antes, ium.*
 Obèrtèn. *Dexter, agilis, alacris, facilis, levis in gyrum, vitilis. It. Industrius. v. Vmetelen. obèrtno govorenje, Tolutiloquentia, expedita, & facile currens oratio.*
 Obèrtno. *Dextrè, agiliter. It. Industrie.*
 Obèrtnofzt. *Dexteritas, agilitas, alacritas, facilitas. 2. Industria, solertia, strenuitas. v. Vmetelnofzt.*
 Obèrv, oberva. plur. obervi. (D.) *Trepavicza. Cilium, palpebra, palpebrum. usitat. palpebræ, arum. 2. oberv, t.j. koficza oberh oka z-laszmi, kot nadfztrofsek, na obrambu oka, supercilium, gena, episcynium. obervi napeti, subducere supercilium. 3. szredina med obervmi, intercilium, ij. obervih nuternya okornofzt, trachoma.*
 Obervih puznenye. *Ptilosis. obervih natechenye, Emphysema. v. Ochni beteg.*
 Obervni, na, no. *Palpebralis, le. laszeki obervni, setæ palpebrales.*
 Obessen. *Suspensus, appensus, adpensus, pensus, affixus, defixus. obessen za vuse, reste suspensus.*
 Obesenyák. *Patibularius, laqueo, l. suspendio dignus, trifurcifer, furcifer, mastigia, cruciarius, omnium bipedum,*

- quadrupedumque pessimus.*
 Obesènye. *Suspensio, appensio, suspendium, suspensura. obesènye za noge z-glavum dole, Catomium, ii.*
 Obesújem - szilzem. *Suspendo, appendo, pendo, suspendeo, infarco, affigo, defigo. obesúiti koga za vrat, cervice suspendere, laqueo quempiam appendere. za konecz obesúiti koren na vrat, filo radice è colo suspendere. obesúiti za noge, pedibus suspendere. obesúiti sztermoglavo, suspendere inverso capite.*
 Obesúilo. *Suspensorium.*
 Obesznòfzt *Cerebrositas. v. Szamovoly-nofzt.*
 Obétam. v. Obechem.
 Obetanye. *Promissio, promissum, pollicitum, pollicitatio.*
 Obetavec, ki obeche. *Promissor, pollicitator, za drugoga obetavec, promissor. Obetavka. Pollicitatrix.*
 Obetesujem - szilzem. *Infirmor, agresco, morbum nanciscor, in morbum incido, l. delabor. zopet obetesujem, remorbesco, recido in graviolem morbum, debilitor. jakofzu zobetefali, inessit eos vis morbi, valetudo adversa, morbus in eos ingruit.*
 Obhájam - obiselszem. *Circumeo, circueo, ambio, oteo, obambulo, perambulo, circo, peragro, perlustro. obiti koga segavem govorenjem, aliquem ambire affato. 2. Digredior, circuitione utor, ambitum facio.*
 Obhajanye. *Obambulatio, circuitio, circumitio. obhajanye z-rechmi, ambages, circuitus, anfractus, circumitio, verborum circuitus, periphrasis. prez takvoga obhajanya, seposita ambage verborum, positis missis ambagibus, ambage remissa, ne longior sim verborum circuitu, ne circuitum, verborumque ordinem conficiam. obhajanye segavo, vertorepno, circuitio, circumductio, anfractus maondri. obhajajuchi, z-rechmi vertechi, periphrasticus.*

Obhòd. *Circuitus, circumitus, ùs, ambitus, ambitio, periodus. obhod polya, ambarvale, is.*
 Obhodim. v. Obhajam.
 Obhodnik, ili obhoditel nochni. *Circitor, circuitor, circator.*
 Obhodno. *Circuitivè, circumitivè.*
 Objáchen. *Obmunitus, communitus, munitus. 2. Roboratus, confortatus, confirmatus, corroboratus. v. Okreplyen.*
 Objachènye. *Communitio, obmunitio, munitio. 2. Roboratio, confortatio, corroboratio, vegetatio, recreatio, confirmatio, refocillatio, corroboramentum. v. Okreplyenye.*
 Objachújem-chilzem. *Obmunio, comunio, munio, emunio, permunio. 2. Firmo, confirmo, obfirmo, irroboro, corroboreo, reficio, robustum, & fortem reddo. v. Okreplyujem.*
 Objachujemfze. *Invaleo, invalesco, convalesco, valesco, evalesco.*
 Objáhan. *Obequitatus.*
 Objahànye. *Obequitatio, circumequitatio, circumvectio equo.*
 Objahújem. *Obequito, circumequito, circumvehor equo. objahati konya, conscendere equum, l. in equum.*
 Obíam-jam. Otiram. *Effringo, perfringo, rumpendo aperio, elido. obiti zaklop, ili zapor, refringere clostrum, claustrum, l. clausuram.*
 Obianye. *Effraçtio, perfraçtio, diffracçtio.*
 Obichaim. v. Obichay n. 14.
 Obichay. Zakon, Sega. *Consuetudo, assuetudo, mos, ritus, usus. (& in utramque partem tam bonam, quam malam accipitur) obichay sivlenya obchinszkoga, consuetio. 2. obichay czirkvenoga nachina, ili reda, ritus caeremoniarum. 3. obichay je, mos est, est in usu, inter manus versatur, consuetudinis est, in more positum est, moris est. 4. ne obichay, non est in usu, obmutuit. 5. obichay tvoy, solemne tuum. 6. ov je obichay, ita consuetudo fert,*

boc ita in more positum est, ita moris est, ita usus recepit, l. ita usu receptum est. 7. zvan obichaja, prater, l. citra consuetudinem. 8. proti obichaju, contra morem. 9. po obichaju, pro consuetudine, l. more. 10. obichay zël abusus, ùs, abusio, onis. 11. obichajen nezem vech, absoleo, absolesco. 12. neobichayni, absoletus. 13. obichay oztavlyam, aboleo. 14. obichay imam, consvesco, hac est consuetudo mea, sic apud me est.
 Obichajen, navaden. *Assuetus, consuetus.*
 Obichayno, Navadno. *Assvetè, consvetè.*
 Objédam. *Ambedo, abedo, circumedo, dero, abrodo.*
 Objéden. *Ambesus, abesus, circumquaque esus, corrosus, derosus, obrosus. 2. Petulans. v. Proksen.*
 Objédenye. *Circumquaque esus, ambesus, corrosio, obrosio.*
 Objedno. v. Prokseno.
 Objèdnoszt. *Procacia, petulantia.*
 Objèt, Obgërlyen. *Amplexus, complexus, brachiis circumdatus, innexus brachiis colo.*
 Objétje, Zagerlyay. *Amplexus, ùs. v. Obimanye.*
 Obiknènye. (D.) *Uvadicza. Assuetudo.*
 Obiknújem. *Assvesio. v. Navagyujemfze.*
 Obiknujèm fze. *Assvesco, consvesco.*
 Obiknyen. *Assvetus, consvetus, solitus, usitatus, in usum receptus. v. Navajen.*
 Obilen. *Abundans, exuberans, affluens, superfluens, largus, largifluus, supervacaneus, profusus, redundans, copiosus, omnium rerum abundans, copes, l. copis, is, facundus, uber, huber, opiparus, gliscerus. preobilen, percopiosus.*
 Obilno. *Abundè, abundanter, affluenter, affatim, ampliter, ubertim, superfluè, nimiè, largè, fluxè, profusè, redundanter, copiosè, diffusè, centuriatim. Obilnum rukum, dareslyivo, liberaliter, magnificè, manu liberali, solutâ manu.*
 Obil noszt. *Abundantia, affluentia, cornucopia, redundantia, profluentia, copia, uber-*

ubertas, exuberatio, exuberantia, largitas, nimietas, satietas, exsuperatio, opulentia, magnitudo, & omnium rerum copia. obilnoszt prevelika letine, annonæ vilitas, velika rechih obilnoszt, innanis copia verborum. obilnoszt visse redna, luxus, luxuria, luxuries, profusio. preobilnoszt ú pitju, tingomena, intemperantia. Obilnoszti Boficza, bona copia.

Obilújem. Abundo. affluo, redundo, effluo divitiis, superfluo, scateo, superabundo, ubero, circumfluo, magnam copiam rerum habeo, omnium rerum abundantiam vivo. it. luxurior, luxuriâ diffluo.

Obimànye. Complexus, complexio. obimanye jako, amplexus arctus. szkupno, mutuus, l. reciprocus amplexus, circumplexus, ambitio.

Obímlyem. gerlim. Amplector, amplexor, complector, circumnecto, circumplecto, circumplico, amplexu circumplico, innecto brachia collo, amplexo, complexo, as, comprehendo. med szobum obimatizze, amplecti inter se, l. adinvicem, complecti ultro citroque. rukami koga objekti, amplecti aliquem ulnis, manibus circumdare, innectere brachia cuiuspiam collo.

Obíram. Eligo. v. Izbiram,

Obirànye. Electio, onis. obiranye grozdja, collectio, collectura uvarum, vindemiatio, vindemia. v. Branye.

Obiršafen. Mulctatus, punitus.

Obiršáfenye. Mulcta, & pæna. Byrsagium.

Obiszten. Petulans, petuleus, procax, protervus.

Obiszte. Ren, nis, nephros. obiszteja bol, nephralgia, nephritis, tis. s. renum inflammatio. zrezavanye kamencza iz obiszteja, nephrotomia. beteg obiszteja terpechi, nephriticus. obiszetni, renalis. v. Bubreg.

Obitel. v. Drufina.

Obkrusújem. v. Okrusujem.

Obkulsújem. Obosculator, aris.

Obláhecz. Nubecula, &

Obláchen. Nubilus, nubilosus, nebulosus, obrubilatio, nubibus circumfusus, obductus. oblachno nebo, nubilum, li, cælum nubilosum, & turbatum.

Obláchen-ten. Delutatus, luto infectus, luto sedatus, l. inquinatus, oblimasus.

Oblachénye. Obnubilatio. 2. Oblachénye-tenye. Delutatio, luto infectio, delutamentum. 3. Obláchenye. Induitio, indutus.

Obláchim. Vestio, induo, tego, investio. oblachim v-rubachu. Indusio, as. oblachim kosum, tergoro. oblechi bikovum kosum, taurino circumdare tergo. v. Opravlyam.

Oblachím. mrachim. Innubilo, nubo, obduco cælum nubibus.

Oblachímſze. Induor, vestior, induo me, investio me. oblechisze, indui vestibus.

Oblachímſze. Nubescor, nube tegor, obumbror, in nubem cogor, obnubilor, nubibus obducor.

Oblachújem-tujem, blatom vteplyem. Luto, deluto, luto inficio, contamino. it. 2. oblino, oblimo, limo obduco.

Obládan. Victus, devictus, convictus, collabefactus, vi debellatus, superatus, subactus, domitus, exsuperatus, bello domitus. obladánya zlamenye, trophaum, & Trophaum, ei. koi takvo zlamenye ima, Trophaatus, Trophaophorus. 2. obladánya venecz, laurea, laureola. 3. obladánya najem, placha, dar, Niciterium, ii. Palmarium. szvetechni dnevi obladánya, niciteria, orum. 4. obladánya pelda, kip, statua palmaris. 5. obladánya popevka, Epinicion, Epicinium. obladánya Boficza, Victoria. 6. obladánya penez, Victoriatus. 7. obladánya kamen, asterias. obladánya veszelye, triumphus, triumphatus, us, triumphatio. obladánya aldov, Victima, & obladánya hvala, Encomium.

Obladánye. Victoria, palma, laurea, nice, es. obladánye nezrechno z - velikem kernem preleanyem jedne,

y druge sztrane, *cadmea victoria*. obladanye veszelo, szlavno dobitje, *triumphus*, & *triumfus*. obladanye varassa, *halosis* nazvesztiti veszelye obladnaya, *triumphum deferre*. k-obladanyu szlissajuchi, *victricius*, *triumphatorius*. 2. obladanye ú pravde, *vindicia*, *rum*.

Obladavec. *Victor*, *devictor*, *debellator*, *domitor*, *domator*, *perdomitor*, *expuginator*, *superator*, *triumphator*. obladavec ú harczu, *hieronicus*, *hieronites*, α . obladavka, *victrix*, *debellatrix*, *domitrix*, *superatrix*.

Obladavni, dichen ú obladanyu. *Victoriosus*, *victrialis*, *triumphalis*, *nicephorus*.

Obladavno. *Victoriosè*.

Obladiyv. *Vincibilis*, *expugnabilis*, *superabilis*, *exsuperabilis*, *eluctabilis*.

Obladújem-dalszem. *Vinco*, *devinco*, *evinco*, *pervinco*, *debello*, *subjugo*, *supero*, *perdomo*, *subigo*, *subjugo*, *sub jugum mitto*, *sub potestatem*, *imperium redigo*, *victoriam reporto ab aliquo*, *victoriam consequor*, *adipiscor*, *triumphum deporto*, *victor sum*. obladalje, *victoria penes eum fuit*, *superior praelio discessit*. obladati koga ú rechi, *convincere aliquem*. 2. v. Nadhajam.

Oblágam, oblofujem. *Circumpono*, *obligo*, *obvolvo*, *involvo*, *implico*, *amento*, *circumdo*, *circumvolvo*. oblágati, oblofiti, *circumponere*. 2. oblagàti, *mendaciis deturpare*, *denigrare*, *mendaciis injuriare*, *mentiri contra aliquem*.

Oblágan. *Mendaciis deturpatus*, *denigratus*, *injuriatus*. v. Oblofen.

Oblájanye. *Oblatratio*, *obloquium* *oblocutio*.

Oblájem. *Oblatro*, *as*, *obloquor*, *obmurmuro*, *oppedo*, *canina facundia obstrepro*.

Oblajavec. *Oblatratio*, *oblocutor*.

Oblajavka. *Oblocutrix*.

Oblák. *Nubes*, *is*, *nubilum*, *li*. oblak merzek, *tryphonas*. iz oblaka rojen, *nubigena*. oblake donassajuchi, *nubifer*. ob-

lake tirajuchi, *nubifugus*. po oblaku bludechi, *nubivagus*. oblaka hlip, naglo zleanye, razdertje, *cataraeta*. oblaki puni desgya, *imbrificata nubes*.

Oblámlyem. *Defringo*, *decerpo*, *abrumpo frondes*, *ramos*.

Oblásem. v. Oblofujem.

Oblászt. (D.) vlaszt. *Authoritas*, l. *authoritas potestas*, *jus*, *habena*, *amplitudo*, *eminentia*, *dignitas* 2. oblaszt szuda, *jurisdictio*, *authoritas juris dicendi*. oblaszt papinszka, *authoritas pontificia*, *jus papale*, &c. ú oblaszti tvoje jezsem, ú tvoje szem rukah. *in tuis manibus*, l. *in tua potestate sum*, *tui juris sum*. oblaszt zverhu koga imati, *imperium in aliquem habere*. dati, izruchiti komu oblaszt, *authoritatem alicui largiri*, *habenas rerum alicui dare*, *copiam rei dare*, *supeditare*. dobiti oblaszt, *potestatem ad aliquid nancisci*, *consequi*. oblaszt vzeti, *autoritatem abrogare*, *concidere*, *præcidere*, *tollere*, *privare aliquem jure*. vu oblaszt posztavlyam, *authoro*. iz oblaszti zmechem, *exauthoro*.

Oblaszten. *Authoritate præditus*.

Oblasztnik. *Consul*, *prætor*. oblasztnik Rimszki, *dictator*, *oris*. chaszt nyegova, *dictatura*, α .

Oblásztvo. *Authoramentum*, *ti*.

Obleán. *Humigatus*, *perfusus*, *circumfusus*. 2. *humigatus*, *irrigatus*.

Oblèchen. v. Opravlyen. oblechen z-latem stukom, *Patagiatus*. v. rubachu, *indusiatus*.

Obledènye. *Palloris contractio*, *pallor*.

Obledújem. *Impalleo*, *obpalleo*, *impallesco*, *pallesco*.

Obleschújem. *Splendore oculcs perstringo*.

Oblesen. *Obsessus*, *conclusus*, *circumdatus*. v. Obseegyen.

Oblézk. *Fulgur*, *ris*, *fulgor*, *oris*, & *fulguris*, l. *oris*, *fulgetrum*, *splendore oculorum perstinctio*.

Oblévam *Circumfundo*, *perfundo*. 2. *irri-go*. v. Zalevam.

Ob-

Oblevànnye. *Circumfusio, irrigatio*. v. Zalevanye.
 Ob lévo. v. Na levo.
 Obleznújem. *Allambo, is, ere, leviter lingua attingo*.
 Oblicza, dreveni globus. *Pila, sphaera, globus*. obliczum kuglye valiti, *sphaeris ligneis ludere, conos evertere*.
 Oblína. *Rotunditas, rotundatio, globositas, circumductio*. oblina okrusena z-sésztilom, *rotunditas circinata*.
 Oblíchay, (D.) szlikka. *Facies, vultus, conspectus, adspectus, prospectus, os, visus, visum, visio, species, effigies corporis, phasma, phasis*. lep oblichay, szamsze hvali, *pulchra facies, muta est commendatio*. pred oblichajem, *coram, in conspectu, ante oculos*. oblichay lep, *species honesta*. zpoznati je chloveka iz oblichaja, *kakvoga je szercza, animus vultu aestimatur*. oblichay sztrassen, *húd, torvitas, terribilis facies*. oblichay vezel, *frons serena*. oblichay naravszki, *vultus vivus, physonomia*. oblichaja pazjegá, *cinoprofopus*.
 Oblízan *Linctus, delinctus, lambitus*.
 Oblizújem-zalszem. *Lambo lingo, delingo, delambo*. oblizujem zdele, *catillo, as*. okolu oblizujem, *circumlambo, circumlingo* it. v. Obuzavam.
 Oblò. *Orbiculatim, globatim, circulatim, rotundè*. oblo chinim, *oblim, rotundo, globo, rotundum facio*.
 Oblóchecz. (D.) prozorich. *Fenestrella, fenestella, fenestrinula, fenestricula, fenestrula*.
 Oblòchen. prozorit. *Fenestratus*.
 Oblochni, na, o. *Fenestralis, le*. oblochna ressetka, *crates fenestralis, specularis, fenestrarum jugamentum, reticulum, li*. oblochna sàyba, ali szteklo, *specular*.
 Oblochnicze. *Valva, arum, foricula, a*.
 Oblochnik. szteklar. *Fenestrarius, specularius, faber specularis*.
 Oblòga kolna. *Curvatura rotæ*. v. Oplatnicza.

Oblòk, okno. (D.) prozor. (Tur. Schl.) pengyer. *Fenestra, specular, specularifestra, a*. 2. oblok z-ressetkami selez-nemi, *fenestra chlatrata*. oblok odpert, *fenestra patens, patula, l. aperta*. guszto na oblokeh kuchiti, *ictibus crebris fenestras quatere, pulsare*.
 Oblóke zapiram. *Lumina obfero, claudio fenestras*.
 Oblóke odpiram. *Fenestro, as, refero, aperio specularia*.
 Oblóke napravlyam, oblochim. *Fenestro, as, are*.
 Oblómek. *Fragmen, nis*.
 Oblòsen. *Obvolutus, circumvolutus, obductus, 2. circumvallatus*.
 Oblosújem. v. Oblagam.
 Oblupek. v. Odlupek.
 Oblúschen. *Deglubatus, decorticatus*.
 Obluschènye. *Deglubatio, decortatio*.
 Obluschújem. *Glubo, deglubo, cortice, nudo, l. expurgo, decortico, corticem detraho, 2. obluschujem grah, piso, as*.
 Oblyubitel. *Adamator, deamator, adamans, amator, amasius, dilector, 2. adoptator*.
 Oblyublyújem. *Adamo, amasco, deamo, amore admodum prosequor, opprimè complector benevolentia, depereo alicujus amore, totum amorem transfero in aliquem, in deliciis summis habeo quempiam, gesto in sinu, amore emorior, 2. adopto*.
 Obmasújem. *Oblimo, oblinio, oblino*. z-lepkom sze obmazati, *visco se oblinere*. z-masztojum, *Obungo, is*.
 Obmátam, zapletam. *Illigo, implico, innecto, intrico, intexo, involvo, illaqueo, 2. obmatam mresum, irretio, is, 3. obmatam, circumglomero, adglomero*.
 Obmazan. *Obunctus, oblinitus*.
 Obmermravam. *Obmurmuro, as*.
 Obmòtan. vplendran *Implicatus, intricatus, innexus, involutus, illaqueatus*. mresum obmotan, *irretitus*.
 Obnahájam. *Requiro, inquiri, convenio*.
 Obnahajànye. *Requisitio, inquisitio*.
 N n 3 Ob.

Obnášsam chaszta. obverffujem. *Administro, curo, procuro, guberno, fungor, perfungor, gero, praesideo, obo, gero officium.* obnaššati chaszta obchine, *agere rempublicam.*

Obnaššan. *Administratus, dispensatus.*

Obnaššavecza chaszti. chasztni szlusbenik, dvorščki, *administrator, dispensator, provisor, praefectus, praepositus, villicus, curator, procurator epistates.*

Obnaššanye chaszti. *Administratio, functio, perfunctio, procuratio, dispensatio, provincia, praefectura.*

Obnáyden, obnaššeszt. *Requisitus, inquisitus, conventus.*

Obnemáganye. *Infirmatio, debilitatio, defectio, infirmitas.*

Obnemásem, mlahavem. *Infirmo, debilito, attenuo, attero, labefacto, delumbo, frango, convello vires, nervos incido frango vim, minuo vires.*

Obnemásem-mogelšzem. *Infirmor, debilitor, animo deficio, langueo, fraeeo, fracesco, falceeo.* v. Nemochen bivam.

Obnetújem-tiŕszem ogeny. *Exeito ignem, Acapnis, l. fumosis lignis confoveo ignem.*

Obnevolyujem. v. Trapim.

Obnorenyc. *Deliratio, deliramentum, deliritas, paraphrenitis.*

Obnorújem. *Deliro.* v. Norczem poŕztajem.

Obòden. *Punctus, stimulo ictus.*

Obodénye *Punctio.* v. Bodenye.

Obòdva. *Utérque, ambo.* obodve, *amba, utraq.*

Obodvemi nachini. *Ambifariam, bifariam.*

Obogáten. *Ditatus, locupletatus, opibus, pecuniis, fœnore auctus, magnis dotatus divitiis, opulentus, opuleus.*

Obogaténye. *Ditatio, locupletatio, opulentia.* nachin obogaténya, *genus ditationis.* iz czepeŕiŕsev, *calciaticum.*

Obogatújem-telšzem. chinim bogatoga. *Dito, divito, divitem facio, divitiis quem-*

piam augeo, locupletor, opulento opibus orno, inauror. 2. obogatujem, Bogat poŕztajem, *Ditor, diteŕco, opuleŕco, dives fio, divitiis augeor, locupletor, divitas capio, inauror.* obogateti po nekom, *inaurari ab aliquo.* koi obogatuje drugoga, *divitator, locupletator.*

Obòjek. *Peniculum, veteramentum panni, aut tela involvendis pedibus ad praecavendam laesionem pedis, l. ad frigus arcedendum.*

Obor. v. Ograja.

Oboren. v. Obalyen.

Oborujemŕze, proti ŕztavimŕze. *Obsisto, resisto, renitor, oppono me, impetum facio.*

Oboruchícze. *Ambabus manibus, utraq manu.*

Obòruk. *Ambidexter, equimanus, amphotherodexius.*

Oborùŕsen. *Armatus, obarmatus, accinctus, succinctus.* v. Orufen.

Oborùŕnik. *Armiger, armifer, armatus.* oborusnik mochen, jak z-orusjem, *Armipotens.* oborusnik lehkoga orusja, *veles, is.* v. Vitez.

Oborùŕnoŕzt. *Armatura, armatus, ŕs.* oborusnoŕzt zverŕŕena, *Panoplia, a.*

Oborusujem. *Armo, obarmo, as, armis cingo, induo, munio.*

Obòŕtren. *Exacuatus, a, m. famiatus.*

Obostrénye. *Exacuatio, onis.*

Obostrújem. *Exacuo, as.* v. Spichim.

Obrácham. okrechem. *Verto, trepo, is.* 2. *convertor.* obracham na dober put, *trahedo in bonam frugem, convertor aliquem de malo in bonum.* obracham na okolu, *circumago, volvo, circumduco, verso, roto, ingyrum ago.* obracham na pepel, *cinefacio, redigo in cineres.* obracham miŕzel na kay god, *aplico, l. reflecto animum ad aliquid.* guŕzto obracham, *verso, versito.* 3. obracham herbet, *tergiversor.*

Obrachámŕze. *Vertor, volvor, volutor, convertor.* 2. rotor. v. Vertimŕze. obracham-

chamšze na kamen, *lapidesco*. na gnoy, *suppuro*. na nikay *in nihilum redigor*, *evanesco*. na mleko, *lactesco*. na dobro sivlenye, *novum genus vitæ instituo*. na pravu veru, *amplector veram fidem*. na musku glavu, *masculesco*.

Obrachànye. *Versio, versatio, versura*. obrachanye iz jednoga jezika na drugi, *Translatio, paraphrasis*. obrachanye lisztov, *versura foliorum*. obrachanye jednoga na drugo, *conversio, mutatio, vicissitas, vicissitudo*. obrachanye szobszta ú szobszto, bitja ú bitje, *transubstantiatio*. vokol obrachanye, *circumvolutio, in gyrum actio*. obrachanye chudno vremena, *mira revolutio temporis*. maloversztnoga obrachka chlovek, liszjak, *palimbolus*. 2. obrachanye herbta, *tergiversatio*.

Obrachlyiv, obrachni. *Versorius, versabilis, versatilis, volubilis*. obrachni kolobar nebeszki, *tropicus, ci*.

Obrachlyivo. *Volubiliter*.

Obrachlyivoszt. *Volubilitas*.

Obradoscha v. Radoszt.

Obràmba. zaschitenye. *Defensio, protectio, tutela, tutamen, tutamentum, tutaculum, patrocinium, tegumentum, patronatus, praesidium, firmamentum, asphaltum*. pod obrambum chium biti, *in clientela alicujus esse, niti alicujus patrocinio*. podatizze v. chiju obrambu, *commendare se alicui, dicare se in clientelam, & fidem*. obrambe potrebuva ti, *opis indigere*. uffatisze ú chiu obrambu, *firmamentum in aliquo ponere, confidere praesidio*. pod obrambu vzeti, *defensionem alicujus suscipere, defendere, patrocinium assumere, recipere aliquem in fidem*.

Obrán. *Lectus, delectus, electus, creatus*. 2. *pervindemiatus*.

Obràna, obranenyje. *Defensio, protectio, adstipulatio, tuitio, propugnatio, tutamen*.

Obranitel. zaschitnik. *Defensor, protector, tutor, adstipulator, propugnator, vindex*.

Obranitelicza. zakrilitelicza. *Defensrix, protectrix*.

Obranújem. zaschitujem. *Tueor, defendo, protecto, tuto, tutor, conservo, patrocino, suscipio patrocinium causa*.

Obranye. *Electio, delectio, electus, ùs, creatio*.

Obranyen. *Defensus, protectus, propugnatus, tutatus, tuitus*.

Obráschen. *Spleneticus*.

Obràz. *Facies, vultus, imago, prosopon*. obraz lep, y dichen, *facies pulchra, formosa, venusta, decora, liberalis*. obraz grub, y neszlofen, *facies hypocratica*. obraz priverfen, *vultus fictus, & simulatus*. v. Krinka. obraz neszramen, *facies impudens, meretricia*. obraz pokazitel izvoga hotenya *vultus index, & imago animi*. v. *Facies*.

Obraza neszramnoga chlovek. *Efrons, tis*. obraza pogergyenye, *porussenye, faciei deformatio*.

Obrázecz. *Vultus, vulticulus*.

Obràzen. *Formosus, aspectu jucundus, decorus, venustus, speciosus, elegans*.

Obrazújem. *Effigio, figuro, formo, imagino*.

Obràsznoszt. *Formositas, formæ dignitas*.

Obrèzek. *Ancisum, ancisus, ùs, subcesivum*. obrezki, *subcesiva, orum*. obrezek szrama chlovechjega, *praputium*.

Obrézan. *Ancisus, circumcid neus, accisus, falcatus*. obrezan tersz, *putatus, opputatus*. obrezan clovek, *circumcicisus, praputiatus, recutitus, verpus, Appella*. obrezan dechak prez szrama y jajetz, *carsamantium*.

Obrezanye. *Circumcisio, circumsectio, amputatio*. tersza obrezanye, *putatio, opputatio*.

Obrezávam. *Circumcido, accido, amputo, opputo, circumseco, prascindo, rescindo*. obrezavam terszje, *deputo, puto, opputo vites*. obrezavam nohte, *demo ungues, eminentes rescio ungues*. obrezati chloveka, *circumcidere, ponere praputia*. 2. obrezavam krayke, *demargino*.

Ob.

- Obrezaványe. *Circumcisio*, *l. circumcisio*, *circumcisura*, &, *circumsectio*.
- Obrèzki. *Resegmina*, *segmina*, *segmenta*, *praesegmina*, *putamenta*, *amputamenta*. v. Obrezek.
- Obrezujem. v. Obrezavam.
- Obrien. *Rasus*, *abrasus*, *derasus*, *erasus*, *detonsus*, *decalvatus*, *retonsus*, *detudis*.
- Obriènye. *Rasura*, *abrasio*, *abrasura*, &, *detonsio*.
- Obríam. (D.) *Brichim*. *Rado*, *abrado*, *arado*, *erado*, *prærado*, *rasito*, *detondeo*, *retondeo*, *deglabro*. okolu obríam, *circumrado*, *obrado*. zverseno obríti, *attondere*.
- Obrísfújem - szalszem. *Detergo*, *abstergo*, *abstergeo*, *distingo*, *extergo*, *extergeo*, *effrico*, *deverto*. obríszati dobro, *pretergere*. obríszati z-spongium, *spongizare*, *spongizare*.
- Obríszách. *Facitergium*, *facialis*, *is*, *faciale*, *is*. za obríszanye pota, *strigil*, *is*. v. Ruchnik. obríszach zadnyich, *anitergium*.
- Obríszàlo. *Tersorium*, *ii*.
- Obríszan. *Tersus*, *absterjus*, *extersus*, *detersus*, *deletus*. obríszan jako, *pertersus*.
- Obríszànye. *Abstersio*, *extersio*, *detersio*, *extersus*, *deletio*.
- Obrívam. *Obrado*, *is*. v. Obríam.
- Obrògyen. *Obnatus*, *a*, *m*.
- Obrogyújem. *Obnascor*. vszaszu dreva obrodila, *omnes arbores obnatæ sunt*.
- Obrochnicza. *Cænaculum*, *triclinium*, *diæta*, *cænatio*, *cænatiuncula*, *zatecula*, *zætha*. 2. obrochnicza redovnichka, *Refectorium*.
- Obròk. *Cibatio*, *refectio*, *portio cibi*, *comestura*, *cibatus*, *pabulum*, *pabulamentum*.
- Obrokujem. (D.) Blagujem. *Comedo*, *cibum sumo* *cibum adhibeo*, *capio cibum*, *cibo utor*, *portione cibariâ vescor*, *edo*. dobro obrokuvati, *rectè esse*, & *bibere*.
- Obròv. *Cinctura asseritia*.
- Obrovnícze. *Asseres*, *asses cinctorii*, *alodii*, *horti*, *curia* &c.

- Obrùb. *Extremitas coequata*, *limbus*, *instita*.
- Obrublyújem *Extremitates telæ*, *panni*, &c. *inflectendo consuo*, *obsuo*, *circumsuo* *extremitates*, *limbos* &c.
- Obrùch. *Circulus*, *circus*, *vietum*. obruchi selezni, *circites*, *um*. obruch selezni, kífze na drevo nabija, da nepuchi. *Apophygis*. obruch na szitu, *telia*. 2. v. *Arcticus*.
- Obrùcham. *Vasis circulos induco*, *circulos tundo*, *sive pavilla adduco*, *paxillo astrictorio arcto*. v. *Nabijam*.
- Obrùchna navlaka. *Uncus tractorius*.
- Obruchnyak. *Culter victorius*, *lignarius*, *carpentarius*, *culter duplicis manubrii*.
- Obsgan. *Obustus*, *ambustus*, *praustus*.
- Obsganye. *Ambustio*.
- Obsísem. *Amburo*, *præuro*, *is*.
- Obsanczújem. *Incastello*, *circumvallo*. z-koli, *pro valle currus objicio*. Obsanczanye. z-koli zklóplyenemi, *curredo*, *propupnaculum*.
- Obsanlyiv. *Contumeliosus*, *ignominiosus*, *criminosus*, *opprobriosus*, *probrosus*, *dedecorosus*. obsanlyivi liszti, *littera contumeliosa*. písztmo obsanlyivo, *libellus famosus*.
- Obsanlyivo. *Contumeliosè*, *ignominiosè*.
- Obsanitel. *Convitiator*, *calumniator*, *maledictor*.
- Obsànoszt. Pzfoszt, Pzfuvanye. *Contumelia*, *ignominia*, *confusio*, *opprobrium*, *convitium*, *exprobratio*, *dedecus*, *macula*. *improperium*, *probrum*, *improbrum*, *vituperium*, *maledicentia*, *scoma*, *dedecus*, *nota*, *pipilum*. tofzi nederfim za obsanoszt, *probro id mihi haud duco*.
- Obsanújem. *Contumelior*, *contumelio*, *contumeliâ afficio*, *confundo*, *ignominio*, *sugillo*, *denobilito*, *ignominia noto*, *ignominiam inuro*, *ignominia afficio alicujus nomen*, *contumeliam*, *opprobrium*, *improperium dico*, *improbo*, *voces contumeliosas emitto*, *maledico alicui*, *op-*
pro-

- opprobrio, prostituo aliquem, carino, as.*
 ochivefzto koga obsaniti, *ignominia notare aliquem.* v. Ignominia.
- Obsányen. Opszuvan. *Confusus, contumeliâ affectus, ignominiosus, ignominatus.*
- Obsvávam. *Obsuo, circum suo, insuo, prasuo.*
- Obszáchem. *Obretio, circumretio, irretio, implago, incingo reti, implicio, intrico, evincio.* obszochiti mresum, *indagine cingere.*
- Obszagyújem. *Circumfero.* v. Okolu fza dim.
- Obszòchen. *Circumretitus, irretitus, incinctus reti, implicatus, intricatus.*
- Obszéchen. *Circumsectus, obtruncatus.*
- Obszed. v. Obszedenye.
- Obszédam. *Obsido, obsideo, circumfido, circumvallo, obsessum teneo, insideo, obsidione cingo, claudio, premo, quatio oppida bello.* vnosinum obszesztisze, *multitudine circumiri, coronâ circumfundi, occupari.* v. Podszedam.
- Obszedánye. *Obsessio, occupatio, circumfessio.*
- Obszédén. *Obsessus, obsitus, insessus, frequentatus, circumfessus, circumvallatus, obsidione cinctus, inclusus, clusus, circumventus, circumseptus.* 2. obszedén od hman duha, *infatuatus, fanaticus, prodigiali demone distentus, demoniacus, energumenus.*
- Obszedènye. *Obsidio, obsidium, oppressio, conclusio.*
- Obszedni. *Obsidionalis, e.*
- Obszédnik, Obszeditel. *Obsessor, oppressor, obsidens, polloreetes.*
- Obszekújem, Obszekam. *Circumseco, circumcido, trunco, obtrunco.* 2. Obszekam verhuncze, *decaecumino, detrunco.*
- Obszekánye. *Circumsectio, obtruncatio.* obszekanye verha, *decaecuminatio.*
- Obszenchan. *Adumbratus, umbratus, umbrosus.*
- Obszenchànye. *Obumbratio, inumbratio, adumbratio.*

- Obszenchújem. *Obumbro, inobsuro, inumbro, adumbro.*
- Obszipávam. *Circumaggero, aggero, adaggero.*
- Obszipan. *Aggeratus, circumaggeratus.*
- Obszipanye. *Circumaggeratio, aggeratio.*
- Obszlušávam. *Administro, debitum persolvo, gero, ogeo, fungor, persungor officio.* v. Obnafsam chaszt &c. 2. *Celebro.* v. Obvérsavam.
- Obszlušaványe, *Celebratio, celebritas, solemnitas, festivitas.* obszlušavanye dneva szvetechnoga, *diei festi celebratio.*
- Obszlušènye. *Administratio.*
- Obszlušitel. *Administrator, administer, celebrans.*
- Obszòk. *Indago, nis, indagatio, inquisitio.*
- Obsztájem. *Persisto, consisto, substo, eduro, perduro, continuo, persevero.* ú ufa nom mesztu obsztati, *fiducia loci perseverare.* obsztajem ú mojem namentenyu, *in eadem sententia persisto, insideo mea sententia, stat mea sententia, non recedo à iudicio meo, ejusdem summa sententia, conceptus &c. continuo iudicium meum, pergo in, eadem deliberatione.*
- Obsztèrt. *Circumdatus, cinctus, incinctus, circumfluus, undequaque cinctus, circumcinctus, circumvallatus, circumseptus, stipatus, redimitus, circumretitus, circumductus, obductus, circumventus.*
- Obsztíram - szterlízem. Obsdajem. *Circumdo, circumstipo, obduco, circumduco, cingo, undequaque cingo, ambio, circumvenio, circumclado, circumplector, amplector, comprehendo, circumplico, circumfundo, claudio, sepio, circumsepio.* obsztreti koga, *circumfister e aliquem.* obsztiram szprevodum, *circumstipo, comitum agmire cingo.* obsztiram z-mresami, *circumretio.* obsztiram z-fanczi, *maenio, circummaenio, maenibus circumdo.*
- Obsztitánye. Obsztrenye. *Circumdatio, circumcinctio, circumductio, obductio, stipatio.*

- Obsztojénye. *Persistentia, consistentia, subsistentia, perseverantia, assiduitas, constantia.*
- Obsztrisújem. *Circumtondeo.*
- Obszogyújem v. Oszogyujem.
- Obtáchem - tochillzeim szukayu &c. *Subsuo institam, limbum, l. fimbriam circum suo.*
- Obtéchem. Obderkavam. *Circumcurro, circumcursto. 2. Obtechem, circumluo.*
- Obtekánye. *Circumcursitatio, discursio, discursus. 2. Circumluvio.*
- Obtenchávam. *Attenuo, extenuo, minuo, imminuo, deprimio, subtilem facio, tene facio.*
- Obtenchan. *Extenuatus, attenuatus.*
- Obtenchánye. *Attenuatio, extenuatio.*
- Obterfsen. *Onustus, oneratus, onustatus, gravatus, ingravidatus, districtus, sarcinosus, sarcinatus, oppressus, pressus. Obterfsen z-vnogemi pozli, curiosus, & negotiis plenus. jako z-pozli obterfsen, ampliter occupatus. obterfsen z-dugmi, ere alieno obrutus. obterfsen z-nevolyum, tribulatus.*
- Obterfsénye. *Oneratio, ingravatio, aggravatio, gravamen, aggravamentum, onerositas. z-nevolami, tribulatio, tribulatus. obterfsénye sene, compressus, compressio, imprægnatio, imprægnatus, graviditas, conceptus.*
- Obterfsitel. *Onerans, aggravans. obterfsitel sene, imprægnator, gravidam faciens feminam.*
- Obterfsújem - silzem. *Onero, gravo, de-gravo onere, prægravo, gravamen, l. omnis, impono, opprimo corbito, caneo. Obterfsilgaje izeni, oppressit eum somnus. obterfsiti senu, gravidare, ingravidare, gravidam reddere, comprimere aliquam.*
- Obtesújem. *Exascio, as, ascia levigo, plano, attenuo, extenuo, accido, is, ere.*
- Obtesújem. *Tesek bivam. Gravesco, ingravesco, aggravesco.*
- Obtòk, Obmet. *Fimbria, peniculamentum, limbus, ora, extremitas vestimen-*

- torum, lacinia, incita, fibra.*
- Obtvergyénye. *Obfirmatio, communitio.*
- Obtvergyújem. *Obfirmo, communio.*
- Obtúsen. *Accusatus, incusatus, delatus, insinulatus, postulatus, arcessitus.*
- Obtusénye. *Accusatio, incusatio, delatio, actio, postulatio, intentatio criminum, categoria. krivo obtusenye, sycophantia.*
- Obtusitel. *Accusator, insimulator, arcessitor, delator. krivi obtusitel, sycophanta.*
- Obtusitelicza. *Accusatrix.*
- Obtusni. *Accusatorum. Obtusno. Accusatoriè.*
- Obtuslyiv. *Accusabilis, le.*
- Obtusújem. *Accuso, incuso, defero, incesso, criminor. v. Tusim. obtusiti koga radi tatbine, &c. agere aliquem furti &c. pred szudom koga obtusiti, deferre nomen alicujus apud magistratum, adducere in judicium. na szmert koga obtusiti, judicio capitis aliquem arcessere, crimine in summum capitis periculum arcessere. krivo obtusujem, sycophanter.*
- Obvaruvam. *Conservo, asservo.*
- Obvaruvan. *Conservatus, asservatus.*
- Obvaruvanye. *Asservatio, conservatio.*
- Obùcha. *Calceatus, calceatura, calcearium, calceamen, calceamentum. obutel senezka, calceatus muliebris. szlusbenicz obutel, peribardes, um.*
- Obverfsen. *Perfectus, absolutus, expletus, peractus, expletus, consummatus, perfusus. v. Dokonchan.*
- Obverfseno. *Perfectè, absolutè, effectè.*
- Obverfsénye. *Perfectio, perfectus, us, effectus, confectio, peractio, exsecutio, expletio, explementum, adimpletio, consummatio, absolutio, terminatio, finitio, perfunctio. 2. v. Obuassanye.*
- Obverfsújem. *Perago, perficio, absolvo, compico, concludo, termino, consuño, operam enavo, exantlo, exigo, ad exitum deduco, ad umbilicum duco, rei cophonem addo, coronidem impono. Transl. persexo. obverfsiti delo, absolvere, con-*

*sumare, peragere opus. obversiti, doversi-
fiti, ad metam pervenire, manum oneri,
sive fastigium operi imponere. josche
ne obverssil szvoga dela, manus extre-
ma nondum accessit ejus operi. boy ob-
versfiti, dokonyati, bellum conficere,
extremam manum imponere bello. ob-
versfiti sivot, consumare, atque explere
vitam. 2. v. Obnassam. obversfiti za-
poved, obire, l. exequi mandata. po-
szel, obire legationem.*
Obversitel. *Perfektor, confektor, effektor,
consumator, executor, exactor. v. Ob-
nassavec.*
Obversitelicza. *Perfector, cis.*
Obvesujem. *Obligo, deligo, circumligo, evin-
cio, obvolvo, obstringo.*
Obveszelyujem. *Exhilaro, latifico, hilaro,
oblecto, delecto, letitiam affero, letitiã af-
ficio, conjicio aliquem in letitiam, affe-
ro voluptatem, gaudio afficio, cumulo. ob-
veszelitise dobru, ozlovolitise zlu,
latari bonis rebus, & dolere contrariis.
v. Razveszelujemse.*
Obvezan. *Obligatus, obvolutus, obstrictus.*
Obvezanye. *Obligatio, obvolutio.*
Obuhnujem. v. *Otechem.*
Obviam. *Obvolvo, obduco. glavu obviti,
obvolvere caput.*
Obvianye. *Obvolutio, obductio.*
Obvit. *obmotan. Obvolutus, obductus.*
Obuvam. *Calcio, & calceo, induco pedi-
bus calceos, ocreas, &c.*
Obuvamsze. *Calceor, calceo me, calceum
induco.*
Obuven. *Calceatus, soccatus. z-schisma-
mi, cothurnatus.*
Obuzavam. *Allambo, lingua demulceo, de-
gusto, sublingo.*
Obvuzdan. *Infrænatus.*
Obvuzdanye. *Infrænatio.*
Obvuzdavam. *Infrano. v. Zavuzdavam.*
Obzidan. *Circumadificatus, muro cinctus,
muris circumdatus.*
Obzidanye. *Cinctura murata, l. lapidea.*
Obzidavam. *Murum circumduco, mu-*

*ros circum erigo, muro cingo, muro clau-
do, mænio, mænia, l. cæmentitiam,
structuram circumpono, circumadifico
munimen, excito munimenta, cingo
urbem, &c. mænibus, ambigo. obzida-
ti varas, urbem ambigere muris.*
Obziramsze. *Respicio, respecto. v. Ogle-
damsze.*
Obziranye. *Respectus, us.*
Obznanenye. *Notificatio, significatio,
manifestatio, publicatio, declaratio, sig-
nificatus, indicatura, indigitamentum,
significancia. obznanenye falolzti, sig-
nificancia doloris.*
Obznanitel. *Notor, oris, index, renun-
ciator.*
Obznanujem. *objavlyam. Notifico, no-
tum facio, patefacio, significo, indico,
denuntio, declaro, publico, innuo, a-
perio.*
Obznanujuchi. *Significativus, significa-
torius.*
Obznanyen. *objavlyen. Notificatus, ma-
nifestatus, patefactus, publicatus, signi-
ficatus, denuntiatus, indicatus, renun-
tius.*
O. ante C.
Ochák, *szamecz. Mas, ris, masculus, li.*
Ocháli. *Specillum, & plur. specilla, con-
spicillum, & conspicillum, perspicillum,
oculare, is. plur. ocularia, perspicilla.
ochali mladoga vida, conspicillum ju-
venile. ochali sztaroga vida, conspicil-
lum senile.*
Ochaliczi. *Conspiciolum, li.*
Ochalov mester. *Specularius, oculariarius,
ocularius faber.*
Ochánsztvo. *Paternitas, tis.*
Ochàran. *Incantatus, infasciatus, ex-
cantatus.*
Ocharanye. *Incantatio, incantamentum,
infasciatio, magicum cantamen, fa-
scinum.*
Ocharati. *Incantare, excantare, fasci-
nare.*
Ochasz. *Oculatus, oculus.*
O o 2

- Ochaszta riba, kâ sive pod kamenom. *Melanurus, ri.*
- Ochehávam. *Ramos frango, abstraho, arborem ramis denudo, despolio, difringo ramos, infringo, avello. v. Odtergavam*
- Ochemèren. *Intoxicatus, venenatus, medicatus veneno, virulentus.*
- Ochemerénye. *Veneficium, venenata infectio. v. Osztvár.*
- Ochemerítel. *Venenarius, venenator. v. Osztváritel.*
- Ochemerújem. *Intoxico, veneno, temero veneno, inficio veneno, toxico.*
- Oche náls. v. Otecz nás.
- Ocherlenénye. *Erubescencia.*
- Ocherlenújem, sarimšze. *Rubesco, erubesco, rubore perfundor, suffundor. friško je ocherlyenel, citò sanguis in os prodiit, rubor suffusus est. 2. ocherlenujem, cherleno chinim, rubefacio.*
- Ochernènye. *Denigratio, nigritudinis effectio.*
- Ochernújem. *Denigro, nigro, nigrum redo, nigrofacio, nigre colore inficio. 2. Pass. nigresco, nigrefio, denigror.*
- Ochérnnyen. *Denigratus, attratus, nigro colore infectus, nigrefactus, cedron.*
- Ochervlyujem. *vivelszem. Vermino, verminor, carie infestor, cariem recipio, tineas, & cariem sentio.*
- Ochèszan. *Defrigatus, perfricatus, defricatus. 2. depexus, pectitus 3. ochészan, defractus, abstractus, avulsus.*
- Ocheshzànye. *Defricatio, fricatio. v. Po-cheshzanye. ocheshzanye kose na zadnyiczah (vulgò) vuk. Paratrima.*
- Ocheshzávam. *szalszem. Defrico, perfrico, confrico, frico. ocheshzati ranu obškulyenu, rofricare cicatricem jam obductam.*
- Ocheshznújem. v. Odcheshznujem.
- Ochi. *Oculi, orum. v. Oko.*
- Ochìn, ochinszki. *Paternus, patrius, patricius, patricus, patritus, parentalis, patrimonialis. ochinszku segu naszledujem, Patritio, as.*

- Ochìnszki. *Paternè, patric, patricè, paternaliter. po ochinszke navade, patrito more. ochinszko ladanye, dóm, hisa, patria, domus. civitas nostra, solum natale, sinus, gremiumque patriæ. ochinszka ztoka, patrimonium, acquisitum paternum. lyubav, amor paternus.*
- Ochìnsztvo. *Paternitas, tis, bona paterna, hereditas à patre relicta, parentsela, patrimonium. v. Odvetek.*
- Ochìschen. *Depurgatus, declaratus, purgatus, expurgatus, mundatus, emundatus, emaculatus, expolitus, excultus, purificatus, emendatus, elimatus, februat. od szmrada y vonybe ochischen, purgatus sordibus, examurcatus. od grehov, expiatus.*
- Ochischénye. *Depurgatio, declaratio, expurgatio, purgatio, purgamen, purificatio, lustratio, lustramen, februmentum. ochischenye po pokore, expiatio, expiamentum. dan ochischenya Bl. D. MARIE, festum purificationis B. V. M. Hypapante. v. Szvechnicza. 2. ochischenye drevja, interlucatio.*
- Ochischújem. *Depurgo, declaro, expurgo. emundo, emaculo, purifico, eluo, februo. v. Chisztim y Sznasim. ochisztiti grehe, expiare, piare, deluere crimina. ochisztiti drevje, interlucare.*
- Ochilchujuchi. *Purgatorius, purgativus, lustralis, lustricus, catharticus. od grehov, expiatorius. aldov ochilchujuchi, sacrificium expiatorium, iacrum piaculare, victima piacularis, catherma, februa, feralia, inferia, iusta, lustratio, pharmacus, peripsema.*
- Ochisztitel. *Purgator, mundator, lustrator.*
- Ochisztlyiv. *Purgabilis. od grehov, expiabilis, piabilis. ochisztlyivo, piaculariter.*
- Ochisztnik. *Purgatorium, ii, ignis purgatorius.*
- Ochit. v. Ochiveszt.
- Ochìtnik, kî ochituje. *Detečtor, devulga-*

gator, revelator, revelans, manifestans, proditor.

Ochitùjem. opovidam. Publico, vulgo, palifico, patefacio, manifesto, evulgo, promulgo, apertum facio, indico, dico in vulgus, pando, palam facio, declaro, illustro, propago, disseminio, dispergo, provulgo, ebuccino, propalo, explico, expono, divulgo, revello, recludo, pando, diduco, diffundo, exsinuo. ochituvati vszemu szvetu na szpomenek, spargere, ac disseminare, in orbis terræ memoriam. v. Razglaszujem.

Ochitùvan. Publicatus, propalatus, evulgatus, divulgatus, indicatus, declaratus, explicatus, patefactus.

Ochituványe. Manifestatio, declaratio, illustratio, explicatio, enodatio, patefactio, indicium, apocalypsis, exegeſis. 2. publicatio. v. Razglaszenye.

Ochiveſzt. Manifestus, apertus notorius, manifestarius, patens, propatulus, publicus, ad oculum notus, evidens. ochiveſzte gresnik, publicanus. ochiveſzte laſi, bullata nuga.

Ochiveſzto. belodano. Notoriè, evidenter, apertè, coram, manifestè, palam, propalam, publicè, dilucidè, planè, & enodatè, perspicuè, explicatè, manifestò expressè, definitè, prognarè, propatulò. 2. ochiveſzto, kay vszaki zna, notum, in oculis atque ore omnium. ochiveſzto je, patet, constat, liquet, dilucet, elucet. ochiveſzto chinim, patefacio, in publicum profero. ochiveſzto vidim, evideo, clarè, expressè video. v. Ochitujem.

Ochiveſztoſzt. Evidentia, notorietas, perspicuitas.

Ochnik. Tubus opticus, Astronomicus, Telescopium. dvoyochnik, binoculus.

Ochverſzten. Solidatus, firmatus, confirmatus.

Ochverſztenye. Consolidatio, solidamen.

Ochverſztujem. Consolido, solido, firmo. v. Vchverſztujem.

Ochùh. Vitricus, ci, patraſter, tri, paraster.

Ochutenye. Præsentiò animi, præsagitiò, divinatiò, sagacitas, indicium, omen.

Ochutiti-chutim. Præsentiò, prævideo, præsagitiò.

Oczèl. nado. Calybs, acies, nucleus ferri, stomoma, stalama.

Oczelni. Calybeus.

Oczejam. Defundo aquam, excolo, as, destillo, as.

Oczèlim. Acuo, peracuo, exacuo, acumino.

Oczèrjànye. Sanna, distorsio oris.

Oczèrjàvecz. Sannio, onis.

Oczèt. Acetum, ti. oxos. oczet lyut, acetum acre. napitek iz oczta y vode, oxycratum. v. Napitek. rosno olye, rosni oczet za vrachtvo, oxyrrhodinum, ni.

Ocziganyen. v. Vkanyen.

Oczópran. Infascinated, incantatus.

Oczta terſecz. Oxyporopola, a.

Oczten. Acetosus, acidus, acer, asper. prioczten, subacidus.

Oczteni barbil, flassa. Lacena acetaria, oxys.

Ocztenka. Acetarium, acetabulum, oxybaphus-phum. phi, cotyledon, erybaphum. ocztenka szteklena za sztol, ampulla acetaria, oxybaphon.

Ocztènoſzt. Acor, oris, aceti sapor.

Ocztika. Vinum acetosum, propè versum in acetum.

Ocztìm. Aceto, as, aceto condio.

Ocztìmsze. Aceſco, is, aceo, es, conceſco.

Oczvetùjem. Defloresco, defloreo, floreamitto.

Oczvìrek. Cremium, ii.

O. ante D.

Od. A, ab, abs, de.

Odávam. Vendo, distrabo pretio. v. Prodajem.

Odaványe. Venditio, onis. v. Prodavanye.

Odbavlenye, mentuvanye. Liberatio, privatio.

- Odbavlyam. *Libero, absolvo, adimo, spolio, privo, orbo.*
- Odbavlyen. *Liberatus, privatus, orbatus, spoliatus.*
- Odbèg, odbega. *Transfuga, profugus, refugus, fugitivus, fugitor, desertor.* odbeg od Gospona, *Herifuga.*
- Odbegnujem. *Transfugio, profugio, au-fugio.* v. Utechem.
- Odbegnutje. *Fuga, fugacitas.*
- Odbertvujem. *Returo, as.*
- Odbíam-bilszem, *Repercutio, recutio, retorqueo, reverbero, repuso, retundo.* odbíam klyucheniczu, *refigo, refringo clostrum.* odbíam szvetlofzt, *renideo, renidesco, resplendesco.* odbíam máh, *rejicio ictum.* odbíam pilu, *rotorqueo pilam.* odbíam, *odvracham, revoco, retraho, removeo, semoveo, repello, averto.* odbíti tek vode, *flumen aliò avertere.* odbíam od zla, *adimo vitium.* odbíam od szeszczá, *ablaçto, subduco lac.* v. Oddajam. odbíam, *odtisnujem, repello, retrudo.* odbíam defzku, *revello, excutio asserem.*
- Odbíanye. *Repercussio, percussus, recussus, repulsio, retorsio, reverberatio.* *Anapestis.* odbíjanye trakov szuncheneh, *reflexibilitas radiorum solis, luminis refractio, repercursio, refulgentia, renidentia.* odbíjanye vruchine, *repercussio caloris.* 2. odbíanye glazá, *echo, echus, resonantia, repercussio, percussus.*
- Odbíen, odbít. *Repercussus, recussus, retortus, revulsus, rejectus, anapestus.* odbíen szúd, *per reclamationem, l. excusio-nem apertum vas, returatum doliurn.*
- Odbíram. *Secerno, discerno, segrego, divido, separo, sejungo.* 2. *delego, as.* v. Odluchujem.
- Odboy. *Reverberium, ii.*
- Odchesznujem. *Destringo, is, devello.* v. Odlamlujem.
- Odczenujem, czenu pomenšavam. *Deprecio, & depretio, as.*
- Odczenyen. *Depreciatus.*

- Od dálka. *Alonge, à longinquo, eminùs.*
- Od danàsz do. *Ab hodie usque, ab hinc usque.*
- Od dávnya. *Jam diu, jam dudum, jam olim, jam pridem.*
- Oddehnènye. *Respiratio, respiramen, respirium, respiratus, ùs.* 2. *pausa, cessatio, interquies, ei.*
- Oddehnújem. *Respiro, anhelitum recipio, spiritum revoco.* 2. *odehnujem, presztajem, pauso, as, interquiesco, quiesco paulullum.*
- Oddelénnye. *Divisio, secretio, separatio.*
- Oddèlyen. *Divisus, secretus, sejunctus, separatus.*
- Oddelyújem. *Divido, secerno, separo.*
- Od defzne, z-defzne. *A dextris.*
- Od detinsztva. *Ab infantia, à pueritia, à puero, ab incunabilis.*
- Oddihávam. *Respiro, interspiro.*
- Oddihavànye. *Respiratio, interspiratio.* oddihavanye tesko, *asperitas animæ, astma.*
- Od dna. *Funditùs.* od dna do vèrha, *ab imo ad summum.* l. od verha do dna, *à summo ad imum.*
- Oddòjen. *Ablactatus, delactatus, desvefactus, abruptus, exuber, abrumus, abrumis.*
- Oddojénnye, oddajanye. *Ablactatio.*
- Oddojek. *Delicus, i, delicius, ii, abrumus.* v. Odoyce.
- Oddoiti. *Ablactò, depello à lacte, aufero fœtum uberibus, depello ab ubere matris, à mamma disjungo - ab ubere removeo.*
- Od dòle. od zdola. *Ab infra, infernè.*
- Od drugud. *Aliunde.*
- Oddùha. *Spiraculum, spiramen, spiramentum.* odduha lagva, *labellum, li.* odduha meha, *spiramentum follis.*
- Oddurjávam. *Abominor, abhorreo, abhoreasco, execror, detestor, aversor.*
- Oddusújemsze. *Exolvo me, expedio me à debitis, satisfacio debito, debitum solvo, ære alieno me libero, nomina expedio,*

creditorem contento.

Oddùsen. proſzt duga. *Absolutus, solutus, exolutus, à debitis liber, exautoratus.*

Oddúvamſze. *Detumeo, detumesco, deturgeo, deturgesco.*

Odebelyen. *Incrassatus, impinguatus, dilatatus, infarcinatus, ventriosus.*

Odebelyújem. *Incrassesco, crassesco, in amplitudinem adolesco, saginam contraſto, extumesco, extubero. odebelyujem, debelo chinim, crasso, crassifico, redigo ad crassitudinem, conspisso.*

Odebran, obran. *Selectus, delectus, editius, edititius. odebran ſzùdecz, editius judex. v. Obran. poglavit, y z-med vnogeh odebran, apolectus.*

Odècha. *Amictus, vestitus, indumentum, vestimentum, l. vestimenta, indumenta, vestes, ium, induvia, amicum, investitura, indutus, ùs, habitus, ùs, amiculum. odecha komediaska, choragium. odecha nuternya, esophorium, ii. odecha cherna, cherno ruho, Atrebatia, arum, vestes nigrae, induvia pulla.*

Odechnicza, meſzto ú kòm odecha ſztoi. *Vestiarium, arca vestiaria.*

Odechnik. *Vestiarium, ii.*

Odègnan. *Abactus, depulsus, propulsus.*

Odegnànye. *Abactio, propulsio, depulsio, abactus, ùs.*

Odeguàti. v. Odganyam.

Odélnicza. *Dispensa. v. Safranicza.*

Odèlo. *Tegumentum, amictus, amicum.*

Odepìram. *Abluo, eluo, diluo.*

Odepran. *Ablutus, dilutus, elutus.*

Odeprànye. *Abluitio, eluvies, ei.*

Odera. v. Plén.

Odert. (D.) oderan. *Execratus, decoratus, decorticatus, pelle nudatus.*

Odeſſilyam - ſzlalízem. *Amitto, ablego, amando, relego, amoveo, semoveo, dimitto, abmitto.*

Odèſzlan. *Amisus, ablegatus, amandatus, relegatus, aliò mandatus, exmissus amotus, dimissus, aliò missus.*

Odeſzlanye. *Amisio, ablegatio, amandatio, relegatio, remotio, semotio, amotio, dimissio, amotio, aliò missio.*

Odetel. v. Odelo.

Odévam-delſzem, obgrinyam. *Operio, adoperio, cooperio, tego, obtego, contego, obtendo, obduco. 2. amicio, investio, vestio.*

Odèven. *Opertus, coopertus, tectus, connectus, obtectus, obductus. 2. vestitus. v. Opravlyen.*

Odevjávam-jalſzem. *Sylvesco, is, silvestris ſio.*

Odevzèt. *Ademptus, demptus, detractus.*

Odevzetje. *Ademptio, detractio.*

Odevzímlyem. *Adimo, demo, detraho.*

Odezávam. mamim. *Avoco, as. odezavam nazad, revoco.*

Odezavànye. *Avocatio, onis. 2. sevocatio.*

Odezvan. *Avocatus, a, m.*

Odgányam-odegnalſzem. *Abigo, repello, propulso, fugo, propello, arceo, profligo, rejicio, proturbo. petanki odegnati, calcibus proturbare. odegnati iz chafzti, repellere ab officio. 2. odganyam, kratim, abarceo, prohibeo, repello, &c. 3. odganyam dalko, propello, propulso, protelo, longè arceo, relego. odegnatizze ú tuju zemlyu, relegari in exilium. odegnati miszli, abjicere cogitationes. ſzkerbi, depellere curas. 4. odganyam z-fuchkom, exhibilo, sibilis exptodo. 5. odganyam z-mejassa, iz kotora, extermino. 6. iz hife, extrudo, is, ere.*

Odganyanye. *Abigeatus, ùs. v. Odegnanye.*

Odganyavecſz. *Abactor, abigeus, ei, abigeator.*

Odgenenye. *Demotio, amotio, emotio, submotio, remotio.*

Odgíblyem. *Demoveo, amoveo, emoveo, submoveo. v. Odmichem.*

Od glave do pete. *A capite usque ad calcem, è contrà: ab ungviculo ad summum capillum.*

Odgon. *Repulsa, a.*

Odgovárjam. *Respondeo, es, responsum do,*

do, *reddo, fero, responsito, repono.* odgovarjati komu z-kletvami, *respondere alicui, l. ad aliquem maledictis.* 2. Odgovarjam, odpovedam, *abrenunciatio, renuncio.* odgovarjamsze vragu, *renuncio diabolo.* odgovarjam na list, *rescribo, do in responsum litteras, repono per litteras, mediis litteris responsum reddo.* v. *Perfolvo. n.4.* odgovarjaju rechi chinom, *consonat oratio moribus.*

Odgovor, Odgovorenye. *Responsum, responsus, responsio, apocrysis.* odgovor dvoysztruk, *duplica, e.* odgovor Bofanszki, *oraculum, li, sortes, responsa deorum.* odgovor, t. j. odpoved, *abrenunciatio, renunciatio,* odgovor piszmeni, *rescriptum, rescriptio, onis.* odgovor dajem, *renuncio.*

Odgovoritel. *Responsor, oris.*

Odgovorni. *Responsorius.* list odgovorni, *littera responsoria.*

Odgrajam. *Dissepio, is. quod septum erat, disjicio.*

Odgrizen. *Demorsus, abmorsus, prerosus, abrosus.* odgrizeni nohti, *abmorsifungues. Prisc. dentibus abscissus.*

Odgrizènye. *Abrosio, onis, prerosio, dentibus abscissio.*

Odgrizujem. *Amordeo, demordeo, abrodo, prarodo, abscindo dentibus, morsu decerpo, demorsico.*

Odhajam. (D.) Odhodim. *Abeo, demeo, discedo, abscedo, migro, semigro, exeo, pedem effero, excedo, abludo.* iz domovine szvoje oditi, *patriâ suâ excedere, exire patriâ tectô odhajam* prez najavlenya, *prez szlova, insalutato hospite abeo, rusticè, inciviliter, inurbanè discedo.* odhajam muchecz, *subduco, subtrabo me, insciis omnibus, l. clam migro.* odhajam hitro, *evolo, avolo, devolo, celerrimè recedo.* odhajam po poste, *mutatis ad celeritatem equis pergo, postâ beneficio abeo.* odhajam zpred ochih, *abeo ex conspectu, discedo ex oculis,* odhajam dan hoda, *iter unius*

diei abscedo odhajam na sztran, *secedo.* odhajam prez opravka, *abludo re inconfectâ.*

Odhajanye. *Abitio, abitus, discessio.* v. Odhod.

Odhajaszze. *Abitur. Imperf.*

Odhajay. idi ta, idi otale, *l. otle. Apage, apageffis, abi, abi hinc, abscede.* odhajay zlemi puti, *abi in malam crucem, recede in malam partem &c.*

Odhichen. *Abiectus, projectus, rejectaneus, rejiculus.*

Odhichènye. *Abiectio, projectio, rejectio.*

Odhitavam - chujem. *Abjicio, projicio, rejecto, rejicio, repudio, respuo, aspernor, ab dico, is, refuto.* odhititi kopje, *desperare. szkerbi odhititi, deponere curas, desinere esse sollicitum.* guszto odhitavam, *abjecto, as. v. Odbiam.*

Odhitavamsze, Zamechemsze. *Abjicior, rejicior, aspernor, aprior.*

Odhitavanye. *Rejectatio, refutatio.*

Odhitki. *Rejectamenta, purgamen.*

Odhod. Odhodek, Odsztup. *Abitus, recessus, discessus, abscessus, excessus, digressus, decessus, decessio, receptus, exitus, profectio, digressio, migratio, anagoge.* odhodka placha, *intributio.* szrechen odhod, szrechnoga odhoda selenye, *apobatherium, propempticum, ci.* szrechen dosesztek, nazvanye szrechnoga povrachka, *epibatherium, ij. v. Placha.*

Odkodim. v. Odhajam.

Odhranènye. *Educatio, educatus, alumnatus, enutritio.*

Odhranitel. *Educator, oris.* odhranitel v-navuku, y dobrom derfanyu, *Institutor, Papas.*

Odhranitelicza. *Educatrix, cis.*

Odjahujem-halszem. *Abequito, equo abeo, eques discedo.*

Odjarmujem. v. Odkleplyem.

Odichujem. *Illustro, as.* odichiti chije chaszti, *illustrare alicujus honores.*

Odihavam. *Respiro.*

- Odhranújem-nilfzem.(D.) uzhranujem. *Educo, enutrio, educo, cultum, & victum alicui praebeo, suppedito, procuro, foveo, & proveho, alumnor. odhranujem kot dete, infanto, as.*
- Odhrányen. *Educatus, enutritus, innutritus, alumnatus. 2. odhranyen od drugoga v-navuku y v-krepostih, institutus, informatus, edoctus. koi je tak odhranyen, alumnus, ni. odhranyen ú miru, alumnus pacis. 3. odhranyen vredno y doštoyno, ingenue educatus.*
- Odjahújem-halfzem. *Abequito, equo abeo, equos discedo.*
- Odjarmujem v.Odkleplyem.
- Odichújem. *Illustro, decoro, as. odichiti chije chafzti, illustrare alicujus honores.*
- Odihávam. *Respiro, interspiro, reciproco animam, attrabo, & reddo animam, spiritu in pulmones animam duco.*
- Odiháy, odihavanye. *Respiratio, respiratus, respiramentum. odihavanye tesko, macropnoea. oddihaja czev, fistula, trachea, gurgulio, arteria aspera, fistula spiritalis. v. Oddehnenye.*
- Odimlyem. *Adimo, is. v. Odvzimlyem.*
- Odimlyenye. *Ademptio, detractio.*
- Odiram - derlfzem. *Excorio, as, pellem detraho, decorio.*
- Odiravec, oderitel. *Excoriator, detractor pellis.*
- Od isztoka. *Ab oriente, ab ortivo cardine, ab exortu.*
- Odivjávam. *Sylvestrom reddo. Pass. sylveseo, sylvester si o.*
- Od kada. *Ex quo, à quo.*
- Odkápam-kopalszem. *Refodio, repastino. odkapam terfzje, ablaqueo.*
- Odkapanye. *Repastinatio. odkapanye terfzja, ablaquentio.*
- Odkápchen, odpetlyan. *Diffibulatus, refibulatus.*
- Odkapchújem. odpetlyavam. *Diffibulo, refibulo, exfibulo, fibulam solvo, l. dissolvo, resolvo. ex sinuo, aperio.*

- Odkávam. *Abcudo, à ferramento solvo, solvo ferro, libero à compedibus.*
- Odkelènye. *Reglutinatio, deglutinatio.*
- Odkelyen. *Deglutinatus, reglutinatus.*
- Odkelyujem. *Deglutino, reglutino, à glutine solvo, solvo combituminationem.*
- Odkimavam. *Renovo, renuto.*
- Odkimavanye. *Renutus, renutu respondere, odkimavanyem dati odgovor.*
- Odklanyamfze-klonilfzemfze. *Resaluto, salutantem saluto, discoperio alicui caput, depono pileum. 2. declino, deflecto.*
- Odklenènye, odkluchènye. *Reseratio.*
- Odklènyen. *Reseratus, apertus, reclusus. 2. odklènyen, z-jarma pufchen, abjugatus, sejugatus.*
- Odkléplyem - nulfzem. odklyuchujem. *Resero, recludo. repando, aperio. vrata odklènuti, reserare foras. 2. odklènuti vole, abjugare, bovem à pari sejungere, separare, dispalare. v. Razkleplyem.*
- Odklyuchújem. v. Odkleplyem.
- Odkòpan. *Refossus, repastinatus. odkòpan odgernyen terfz, ablaqueatus.*
- Odkrívam. *Revelo, detego, retego. odkriti lonecz, revelare ollam, aullar demerre olla. odkriti glavu, aperire, odaperire, denudare caput. odkriti chiu sèlmarium, detrahare alicui pellem. 2. manifestò, indico, recludo, aperio. v. Ochitujem.*
- Odkrivach. *Revelator, detectòr, denudator. 2. v. Ochitnik.*
- Odkrivànye. *Revelatio, detectio, denudatio, operculi detractio. 2. manifestatio, adaperitio, proditio. v. Ochituvanye.*
- Odkriven. *Revelatus, detectus, reiectus, apertus, extaniatus. odkriven dechak, puer detectus caput. 2. patefactus. v. Ochituvan.*
- Odkrivèno. *Detectè. 2. v. Ochiveszto.*
- Odkud? *Unde? ex quo loco? quò locò? unde gentium?*
- Odkud, izkoje domovine? *Cujus, ja, jum? odkudsi ti? Cujas es tu?*

Odkud, odkudafzte? *Cujates estis?* y morefze rechi od orszaga, naroda, vere.
 Odkud hoches? *Unde vis?* odkud to zhaja, odkud nikne? *unde hac res oritur, unde hoc fit, l. pullulat?* odkudti lyubi, rachi, odkudti drago? *unde libet?*
 Odkudgod. *Undecunque, undequaque, undique.*
 Odkupitel. *Redemptor*, v. Szpafzitel.
 Odkupitelicza. *Redemptrix.*
 Odkup, odkuplényc. *Redemptio, redemptura.* odkuplenya czena, *lytron, l. lytrum.* 2. odkuplényc zaloga, *repignoratio, onis.* 3. odkuplenye glave, *homagium, ii.*
 Odkupni. *Redemptionalis, le.*
 Odkuplyen. *Redemptus.*
 Odkuplyujem. *Redimo, redempto, redemptito.* szebe odkupiti, *captum se redimere.* zalog odkuplyujem, *repignoro.*
 Odlahkócha, odlahkoteny. *Allevamen, allevamentum, alleviatio, levamen, relevatio, sublevamen, doloris mitigatio, f. diminutio.*
 Odlahkóchen. *Alleviatus, relevatus, sublevatus.*
 Odlahkotitel. *Allevians, relevans.*
 Odlahkotujem. *Allevio, relevo, allevo, sublevo.*
 Odlamlyujem. *Avello, revelo, abrumpo, abripio, defringo, detraho.*
 Odlásem-lofilzem. *Demo, allevo, adimo.*
 Odléchem. *Avolo, evolo, as.* odlechem zopet, *revolo.*
 Odleplyujem. *Relino, is.* v. Odkelyujem.
 Odlevam. *Defundo.*
 Odlòmek. *Fragmen, nis, fragmentum.* 2. odlomek melinszkoga kamena, *molaris, is.*
 Odlomitel. *Avulsor.*
 Odlomlyene. *Avulsio, revulsio, abruptio.*
 Odlomlyen. *Avulsus, abruptus, defractus, abstractus, decerptus.* odlomlyena szvérs, *decermen.*
 Odlúchen. *Deeretus, definitus, constitu-*

tus, deliberatus, statutus, praescriptus, destinatus, decretorius, praestitutus, indictus, certus. odlucheni dnevi, dnevi presztaje, *conceptitiae feriae.* odlucheno na boy orusje, *arma decretoria.* 2. *segregatus, secretus, sequestratus, separatus, disjunctus, distinctus.* v. Razluchen. 3. odluchen na kakov pozsel, *destinatus, delegatus, electus, ordinatus,*
 Odluchèno. *Deliberatè.*
 Odluchènye. *Destinatio, praescriptio, ordinatio, definitio, diffinitio, deliberatio, indictio, indictum.* v. Odluka. 2. *separatio, segregatio, sejunctio, sequestratio.* v. Razlucheny.
 Odluchni. *Decretorius.* dan odluchni, *dies decretorius, f. criticus, & crifimus.*
 Odluchujem, odlucham. *Destino, constituo, decerno, delibero, determino, sancio, statuo, stabilio, praescribo, definio, praestituo, ordino, delibero, indico.* 2. *segrego, secerno, dispesco, deligo, sejungo, separo, sequestro.* v. Razluchujem. 3. *namenyam, propono.*
 Odlùka. *Sententia, deliberatio, psephisma.* odluka szudcza zverhu odszugyena, *ordalium.* 2. *constitutio, sanctio, decretum, statutum, constitutum.* odluka ostra, y nemila, *decretum ferreum.* v. Odszugyeny.
 Odlupek. v. Olupek.
 Odluplyujem. *Avello, is, deglubo.* v. Obluschujem.
 Od mala. *Apuero, à pueritia, ab infantia, ab ineunte aetate, à prima aetate, à teneris unguiculis.* od maloga vremena, *brevi ab eo tempore.*
 Odmamitel. *Seducitor.* odmamitelicza, *seducatrix.*
 Odmamlényc. *Seducio, abstractio, avocatio.*
 Odmámlyen. *Seductus, blanditiis avocatus, blanditiis abductus, abstractus pollicitationibus.*
 Odmamlyujem. *Seduco, blanditiis avoco, per blanditias abstraho, capto.*

Odméchem. *Abjicio, rejicio, projicio.* odmechem vudarcz, *reverbero.* v. Od-biam. 2. odmechem, na kray mechem, *sepono, repono.* 3. *refello, refuto.*
 Odmechemsze odkoga. *Deficio, descisco, rebello.*
 Odmekchan. *Emollitus, mollesfactus, mol-litus, remollitus.*
 Odmekchanye. *Emollitio, mollesfactio.* jako v-mekchanye, *remollitio.*
 Odmekchavam. *Emollio, mollesfacio.*
 Odmeknenye. *Remotio, amotio, amol-litio.*
 Odmeknuti. *Removeo, demoveo, l. di-moveo, amoveo, amolior, semoveo.* odmeknutisze, *secedo, amoveo me, sub-duco, subtraho me.*
 Odmeknyen. *Remotus, demotus, dimo-tus, semotus, amolitus.* 2. *rejeetus, di-latus, protractus* v. Odvlechen.
 Odmerzavam. *Regelo, egelido, linquo, ge-lu dissolvo, eliquo.*
 Odmerzavamsze. *Regelor, egelidor, li-quesco, calore liquefio, liquor, aris.*
 Odmerznen. *Regelidus, egelidus, ca-lore liquefactus, liquatus, eliquatus.*
 Odmét. v. Odverfenye.
 Odmétnik. v. Odverzitel. n. 2.
 Odmíchem, odmeknujem, odverchi-lonecz od ognya, *Removeo, amove-re ollam ab igne.* v. Odmeknuti.
 Od mladosztí. *Jam inde ab adolescentia,*
 Odmotávam. *Revolvo, evolvo, explico, elaqueo, ablaqueo.*
 Odmòtan. *Explicatus, evolutus, elaquea-tus, ablaqueatus.*
 Odmotànye. *Evolutio, explicatio, revolu-tio, ablaqueatio.*
 Odnafsànye, odnessenye. *Asportatio asportatus, deportatio, ablatio.*
 Odnassajúchi. *Ablativus, a, m.*
 Odnáffam-neszelszem. *Asporto, deporto. aufero, aveho, tollo.*
 Odnafsàvecz, odnessitel. *Ablator, oris.*
 Odnèssen. *Asportatus, deportatus, ab-latus.*

Odoglavnichújem - nichelszem. *Capis-tro solvo.*
 Odòjek, prasze szeszno. *Nefrens, dis.*
 Odolyen trava. *Nardus silvestris, the-riacarea, aliàs valeriana.*
 Od ònda. *Exin, exinde, abinde, ex eo tempore.* od onda jos, *adhuc ex tem-pore.* ravno od onde, *indidem, ex eo-dem loco.*
 Od ònud. *Inde, illinc, abinde.*
 Odorùsen. *Dearmatus, exarmatus, ar-mis spoliatus, nudatus, exutus.*
 Odorusújem. *Dearmo, inermo, exarmo, armis spolio, nudo, arma alicui exuo.*
 Odofztalòga. *Cateroqui, cateroquin, cæ-terùm, quod reliquum est, quod superest.*
 Od òvde, od ovud. (D.) odavlye. *Ab-hinc, hinc, isthinc, istinc, prohinc.* od ovde od onde, od ovud od onud, *hinc illinc, hinc inde, ullò citròque.* od ovde do treh let, *ab hinc triennio, tribus abhinc annis.*
 Od òvud zleve ruke. *Hinc ab læva: sic: hinc ab dextra, &c.*
 Odòyche prasze jos pri szeszczu. *Subru-mus, sububer, eris.*
 Odpádam. *Decido, descisco, deficio, abscisco.*
 Odpadanye. *Delapsio, defectio.*
 Odpal. *Delapsus, retractus.*
 Odpáran. *Dissutus, refutus.*
 Odparujem. *Dissuo, resuo.*
 Odpafsújem. *Discingo, solvo cingulum, dissolvo cinctum, recingo, rezono, as.*
 Odpászan. *Discinctus, recinctus.*
 Odpaszanye. *Discinctio, recinctio.*
 Odpechújem. *Decalantico, as.*
 Odpechatujem. *Resigno.* v. Odpiram.
 Odpèlyan. *Abductus.* odpelyan z szilum, *vi abductus, pertractus, manu abductus.* odpelyan skomcze, *sublectus.*
 Odpelyanye. (D.) odvedenye. *Abdu-ctio.* odpelyanye z-szilno, *pertractio.* skomcze, *subductio.*
 Odpelyavam. (D.) odvodim. *Abduco, aveho.* odpelyavam z-szilum, *pertrabo, is vi abduco.* skomcze, *sublego, subduco.*

Odpèrt. *Apertus, patulus, patens, patefactus, deseratus, referatus, reclusus, repansus, revolutus, hians, hiulus.* od perta knyiga, *revolutus liber.* odpert put, *aditus patefactus.* v. Ochit. 2. odpert isztinszki, *ingenuus.* odperto polye, *apricus campus.* na dve sztrane odpert, *bipatens.*

Odpertszem. *Pateo.* odpertaszu vrata, *janua patet.*

Odperto. *Apertè, patenter, ingenuè.* 2. *liquidò, clarè, ad liquidum.* v. Ochi veszto. odperto je, *patet.*

Odpèrtje. *Apertio, apertura, hiatus* gu szto tela odpertje. v. Drisztavicza.

Odperto.govoritel. *Planiloquus, qui planè, apertè, & liberè dicit, quod sentit.*

Odpet. *Religatus, ablaqueatus, resolutus.* 2. *Detensus, retentus.* 3. v. Odkapchen.

Od pete do verhuncza glave *Ab imis ungvibus, usq; ad suñzum capitis verticem.*

Odpilujem. *Absero, as. sera abscindo.*

Odpinyam. *Detendo, retendo.* 2. *resolvo.* odpeti gumbe, *resolvere nodos.* v. Od puscham, & Odkapchujem. 3. *Religo, ablaqueo.*

Odpirách. *Clavis generalis, clavis laconica.*

Odpíram-perlszem. [D.] Ottvaram. *Aperio, adaperio, patefacio, repando, recludo, resero, discapedino, desero, as, enucleo.* v. Ochitujem. odpreti telo, *solvere ventrem.* v. Obduco. 2. odpíram liszt, *aperio, resigno, solvo, explico epistolam, resero litteras, relino, tabulas vincula epistolæ solvo, laxo.* 3. v. Tolmachim. 4. Odpíram jadro, *do, pandò, explico vela.* odpreti vuha, *ar rigere aures, auscultare.* 4. Odpíram. v. Odepíram.

Odpíramsze. *Aperior, patulico, patefio, fatisco, hiato, bisco, hiuloo, biasco.* v. Dehisco.

Odpíranye. [D.] Otvorenye. *Apertio adaperio, patefactio, tendor, apertura, discapedinatio.* 2. Odpíranye, odklyuchenye, *referatio.* 3. odpíranye síle,

incisio, sectio vena, phlebotomia. 4. odpíranye zemlye, *terre discissus, hiatus.*

Odpírsujem. *Rescribo, is.* v. Odgovarjam.

Odpíszànye. *Rescriptio, rescriptum.*

Odplàvam, plavajuch odhajam. *Abnato.*

Od pochérka. *Ab exordio, ab initio, à primo initio, jam inde à principio.* od pochetka do koncza, *à capite usque ad calcem, ab ungviculo ad suñzum capillum, ad exitum principio feri.* od pochetka szveta, *post hominum memoriam, à principio mundi, post homines natos, à memoria hominum, ab origine mundi.*

Odpochinenye. v. Pokoy.

Odpochívam. v. Pochivam.

Odpósfilyam. *Abmitto, ablego, amando.*

Odpotrèbe je. *Necesse, l. necessu est opus est.*

Odpovedã. *Renuncio, recuso, renuo, abnuo, ejuro, defugio.* odpovedati vragu, y chinom nyegvem, *renunciare diabolo, & omnia opera ejus ejurare.*

Odpovedanye. *Renunciatio, ejuratio, declinatio, recusatio, detrectatio.*

Od povoja *Jam inde ab incunabulis, ab incunabulis, à primis cunabulis.*

Odprawdávam *Elitigo, as.*

Odppravitel. *Expedito, oris.*

Odpprávlyam. *Expedio, missum facio, dimitto, absolvo.* odppraviti koga daleko, *ad Garamantes, ultra Garamantes aliquem relegare. longè, longinquè ablegare quempiam.*

Odppravlyamsze. *Expedio me.* odppravitisze v-boy, *expedire se ad praelium.*

Odppravlyànye, Odprava, Odpravlenye. *Expeditio, dimissio, absolutio, relegatio.* odppravlyenye poste, den lisztov písanya, *expeditio postæ, l. litterarum, dies epistolaris.*

Odpprávlyen. *Expeditus, dimissus, absolutus, relegatus.*

Odprişzèssem. *Abjuro, abjurasso, ejuro, ejero.* odprişzegelszemsze, *abjuravi me.*

Odprişzesèmsze. *Abjuror, aris.*

Odprişzèsen. *Abjuratus, ejuratus.*

Od-

Odpriszèsnik. *Abjurator, oris.*
 Odprossen. *Deprecatus.*
 Odprossenye. *Deprecatio, intercessio.*
 Odproszitel. *Deprecator, intercessor.*
 Odproszitelicza. *Deprecatrix.*
 Odprossujem. *Deprecor, aris, intercedo.*
 Odpuhávam. *Reflo, flatum reciproco.*
 Odpuhavanye, odpuhnenye. *Refstatus, us.*
 Odpúscham. *Dimitto, remitto, destituo.*
 dobrovolyno koga odpusztiti, *demit-
 tere aliquem cum bona gratia, l. cum
 pace.* za peneze szusnya, *remittere pre-
 tio captivum.* odpusztiti iz szlusbe,
manumittere. v. Oprascham. 2. od-
 puscha vreme, *remittit, tepescit.*
 Odpúschén. *Dimissus, remissus, liber, im-
 munis.* odpuschen lúk. *remissus arcus.*
 odpuschen dúg, *remissum, relaxatum,*
l. condonatum debitum. odpuschen iz
 szlusbe, *manumissus.* v. Oproschén.
 Odpuschénye. *Dimissio, remissio, venia,*
indulgentia, missa, absolutio, largitio.
 odpuschenye iz szlusbe, *manumissio.*
 iz ochinszke oblaszti, *emancipatio.* Od-
 puschenye kastige, *impunitas.* 2. v.
 Odeszlanye.
 Odpusztitel *Dimittens, remittens.* od-
 pusztitel iz szlusbe, *manumissor.* v.
 Oproszitel.
 Odpusztlyiv. *Ignoscibilis, remissibilis.*
 Odpusztzni *Dimissorius, remissorius.* od-
 pusztzni liszti, *littera dimissoria.* 2.
ignoscendus.
 Odraszt doszpevanye. k. dechinszke
 dobe. *Pubertas, tis.* v. Podraszich
 Odréditel. *Ordinator, sanctor, sancitor.*
 Odrasztújem. v. Prirasztujem. 2. *Deore-
 sco, abolesco.*
 Odrégyújem. *Ordino, designo, deputo, as-
 signo.* odréditi komu pokoru, *assigna-
 re alicui culpam.* 2. *delego.* 3. odré-
 gyujem zapovedam, *mando, prescri-
 bo, prescribo.* v. Odluchujem.
 Odrégnyen. *Ordinatus, designatus, desti-
 natus, irrogatus, deputatus, assignatus, de-
 claratus, delegatus.* odrégyeni penezi,

ordinata, destinata pecunia. v. Odluchen.
 Odrégyenik. *Commissarius.*
 Odrégyénye. *Ordinatio, assignatio, depu-
 tatio, designatio, commissio.* odrégye-
 nya nyiv, *assignationes agrorum.* 2. *præ-
 scriptum, prescriptio, constitutio.* odré-
 gyénye izpiszno, *constitutio definitiva.*
 v. Odluchenye.
 Odrésújem. v. Odrézavam.
 Odréssen izbavlyen. *Absolutus.*
 Odréssenye. *Solutio, dissolutio.* 2. *absolu-
 tio.* 3. *liberatio, eliberatio.*
 Odréssitel. *Absolvens, tis.*
 Odréssujem - silszem. *Dissolvo, extrico,*
explico, enodo, ablaqueo, destituo. od-
 réssiti machke od ladje, *navem desti-
 tuere anchoris.* odréssiti pitanye, *per-
 solvere quaestionem.* zaganku odréssiti,
solvere, enodare griphum. 2. odréssujem
 voynika od zakletve, *exauctoro, as.* v.
 Oszlobagyam. 3. *Absolvo.*
 Odrévenújem, drevom posztajem. *Ar-
 boreasco, in arborem cresco.* 2. *torpeo, tor-
 pesco, stupeo, obstupeo, obstupesco, obrigeo.*
 Odrézan. *Abscissus, recisus, decisus, præ-
 cissus, præcisus.*
 Odrézánye. *Abscissio, rescissio, recisio, de-
 cisio, pericope.*
 Odrézávám. *Abscindo, abscido, recido, re-
 scindo, amputo, demo.* v. Odszekavam.
 Odrézek. *Recisamentum, præsegmen, re-
 segmen, segmentum, aphacresis* odrezek
 kruha, *segmentum panis.* tercza *sarmentum.*
 Odrúblyen. *Præsectus, resectus, obtruncatus.*
 Odrúblyújem. *Præseco, reseco, obtrunco.*
 Odsínyámfze. *Abmeto me, metendo lon-
 ge antecedo, metendo longius me separo
 ab aliis.*
 Odsísem. *Aburo, is.*
 Od szád, od sze dobe. od szeh dob, po
 vszem szega. (D.) odszle. *A modò, im-
 posterum, deinceps, dehinc, ab hinc,*
*post hac, exin, exinde, ab hoc tem-
 pore, in futurum.*
 Odszèchek. *Segmen, resegmen, præsegmen,
 incisum, amputamentum.*

- Odszéchen. *Abscissus, amputatus, resectus, recisus, decisus.* 2. odszechen komuje kotrig, *mutilatus.*
- Odszechènye. *Resectio, defectio, amputatio, abscissio, apoeope.* odszechenye kotriga, *mutilatio.*
- Odszekávam - kujem. *Defeco, Reseco, absco, amputo, abscondo, abscido, trunco, detrunco, demo.* odszechi komu glavu, *demere alicui caput, caput ense rotare.* odszekujem kotrig, *abmutilo, mutilo.* odszechi komu nosz, *pracidere alicui, l. mutilare nasum.*
- Odszelènye. *Demigratio, migratio.* v. Prefzelenye.
- Odszèlyen. *Demigratus, migratus.*
- Odszelyújemsze. *Demigro, migro.*
- Odszkakújem. *Resalto, resulto, resilio.* tucha z-verhuncza krova odszkakuje, *grando culmine teçti resilit.*
- Odszkòk. Odszkochenye. *Resultus, ùs.* 2. *Saltus secundus.*
- Odsztavlyam. v. Odmechem.
- Odsztavlyen. *Sepositus, repositus.* 2. *Remotus.*
- Odsztùp, Odsztuplenye. *Recessus, receptus, regressio, digressio, digressus, recessio, secessio, abscessus, abscessio, cessio.* morja odsztup, *recessio maris.* odsztup od nameninya, *receptus pertinacis sententia.* na odsztup glasz, *receptus, ùs, receptui signum.* puhati na odsztup, *receptui canere.*
- Odsztùplyam. plyujem. idem z. puta. *Secedo, recedo, cedo, abscedo, exorbito, declino, devito, morigeror.* 2. t. j. nazad idem, *retrocedo, regredior, regrado, retrogredior, digredior, degredior, recedo.*
- Odsztuplyujuch. *Recessim.*
- Odszvechenye. *Desecratio, profanatio, exauguratio, damnatio.*
- Odszvechujem. *Desecro, profano, contamino, violo.*
- Odszvétújem. *Dissuadeo, dehortor.* v. Razgovarjam.
- Odszvetuvanye. *Dissuasio, dissuasus, de-*

- hortatio.*
- Odszugyen. *Damnatus, condemnatus, damnatitius, pronuntiatus.*
- Odszugyènye. *Condemnatio, damnatio, catacrefis.* odszugyenye zadnye, *sententia d. definitiva.*
- Odszugyujem. *Damno, condemnno, carbone noto, reum perago.* na szmert, *mortis adjicio, capitis damno, capitali supplicio reum perago.*
- Odtergávam - gnulszem. *Decerpo, destringo, detrabo, detergo, detergeo, avello, abstraho, devello, revello, abrumpo, delibo.* odterchi nekuliko od chiega odvetka, *delibare alicujus hereditatem.* odtergavati szad, *decerpere fetus arborum.* rosgye, *palmites detergere.*
- Odtergnyen. *Decerpius, detractus, detersus, abstractus, devellatus, abruptus, avulsus.*
- Odtèrsek. v. Odlomek. 2. Odtèrsek koncheni, ali od preje, kifze za meche. *Testivilicium.*
- Odtiran. *Pulsus, depulsus, repulsus, expulsus, deturbatus, ejectus, fugatus, eliminatus.* 2. *Abactus.*
- Odtiranye. *Depulsio, repulsio, expulsio, extrusio, exturbatio, deturbatio, ejectio.* 2. Odegnanye. *Abactio, abactus.*
- Odtirávam. *Depello, repello, expello, averto, averunco, exturbo, fugo, profliigo, abarceo, propulso, deturbo, rejicio, & reicio, ejicio,* hman zimu z-kofuhi odtirati, *mala frigora pellibus arcere.* odtirati nepriatela, *rejicere, propulsare hostem, repellere impetum inimicorum.* 2. Odtiravam, *Abigo, is.* v. Odganyam.
- Odtisznujem. *Retrudo, removeo, detrudo.* odszinuti od kraja, *anchoram solvere, dare se repto, navigationem subire.*
- Odtvergyujem. *Recludo, repando, foramen, rimam aperio, obturamento solvo, obturamentum depono, returo.*
- Odtugyen - jen. *Alienatus, abalienatus.*
- Odtugyenye. *Auenatio, abalienatio.*

Odtugyújem-tuilszem. *Alieno, abalieno.*
 Odvablenye. *Seductio, avocatio.*
 Odvablyen. *Seductus, avocatus, abductus.*
 Odvablyujem. *Seduco, avoco, abduco per blanditias.*
 Odvagyujem. v. Odvucham.
 Odvagnuti. *Expendo, exponero.*
 Odvalénye. *Revolutio, v. Odmeknenye.*
 Odvályen. *Revolutus, devolutus.*
 Odvalyújem. *Devolvo, revolvo.*
 Odvajam. *Abduco.* odvajam z-szilum, *pertraho.* 2. v. Odvucham.
 Odvajen. *Desvetus, desvetactus.*
 Odvajenye. *Desvetudo.*
 Odvásam-vezelszem. *Aveho, deveho, is.*
 Odvasànye. *Avectio, devectio.*
 Odvèch, Prevech. *Supervacuè, nimie, nimum, plus equo.*
 Odveden. &c. v. Odpelyan.
 Od veka. *Ab aeterno, ab omni aeternitate.*
 Odvergujem. *Abjicio.* v. Odhitavam.
 2. odverchisze od priatela, *deficere ab amico, alienare se ab amico.* 3. odverchisze od voyfzke, *rebellare, hosti adharere.* 4. odverchisze od vere, y Sz. Reda, *apostatate, desciscere à fide, l. religione.*
 Od verha do dna. *A summo ad imum.*
 Odvernene, Odtujenye od koga. *Aversio, onis.* 2. *refusio.*
 Odvernynen. *Aversus, homo alienus.* odvernynen iz puta, *devius, deflectens.*
 Odvernynèncz. *Aversor, oris.*
 Odversen. *Abiectus, reiectus, projectus.* 2. *Demissus, humilis, proletarius, contemptus, summissus, posthabitus, sepositus, afflictus, jacens.* v. Zapofztavlyen.
 Odverseno. *Abiectè.*
 Odversènye. *Abiectio, reiectio, projectio.* 2. odversenye, *rebellio, defectio.* 3. odversenye od vere, *reda &c. apostasia.*
 Odverzitel. *Rebellis, is, rebellator.* v. Puntar. 2. odverzitel od vere, ali Sz. reda, *Apostata.* 3. odvernene od puta, *deflexio, deviatio, declinatio.*

Odvesújem-zalszem. *Absolvo, abstringo, religo, resolvo, elaqueo.* odvezati pufsely lisztov. *solvere fascem litterarum.* 2. nazopet odvesujem, *redabsolvo.*
 Odvesujemse od voyfzke, ali od druge chaszti. *Exauthoror.*
 Odvét. v. Odgovor. 2. Odvet. v. Obor.
 Odvètek. Dedich. *Hæres, dis, particeps, pis.* odvetek obchinszki ú vsem, *hæres ex asse.* 3. odvetek ú polovicze, *hæres ex semisse.* 4. odvetek ú tretine, *hæres ex triente.* 5. vchiniti koga odvetka, *hæredem facere, instituire, relinquere, scribere.* szkup odvetek, *particulo, ouis. f. cohæres.* v. Hæres.
 Odvetchina. Vekovechina. *Hæreditas, fors.* odvetchina ú oporuke ofztavlyena, *diatheca, & diathaca, a.* 2. odvetchina po otczu, *patrimonium, ii, hæredium.* 3. odvetchina obilna, *hæreditas luculenta, effertissima hæreditas.* kotar odvetchine, *hæredium, ii.* odvetchina ú pohistvu, *hæreditas rei familiaris* vleszti ú odvetchinu, *hæreditate madire, l. consequi.* imati del ú odvetchine, *in partem hæreditatis vocari, venire.* dél jednak ú odvetchine, *exagella, a.* v. Hæreditas.
 Odvetchni, na, no. *Hæreditarius, perpetuarius.*
 Odvetnicza. zavetnicza. *Advocata.*
 Odvètnik. *Advocatus.* v. Branitel.
 Odvetùjem. zaschitujem. *Suffragor, patrocinator, protego.* v. Branim.
 Odvetuványe. *Clientela, a.*
 Odvèz, odvezanye. *Solutio, resolutio, religatio, absolutio, catalysis.* odvezanye na zpovedi, *absolutio Sacramentalis.* odvezanye od zaveza, *exauthoratio.*
 Odvézan. *Solutus, resolutus, absolutus, religatus.* odvezan na zpovedi, *absolutus Sacramentaliter.* odvezan od kakvoga zaveza, *exauthoratus.*
 Odvèzda. v. Odszad.
 Odùha, kùmfze odihava. *Spiramen, anaphysema.* oduhe preprechenye tela chlo-

- chlovechjega, *adiaphneustia*. v. Odihay.
2. oduha. v. Oduska.
- Odvíjam. *Retorqueo, es*. v. Odmotavam.
2. odviam oven preslicze presne,
solvo ecclea.
- Odvijànye. *Retorsio, onis*. 2. *evolutio, explicatio*.
- Odvít. *Retortus, evolutus, explicatus*.
- Odvlachènnye, odvlaka. *Dilatio, prolatio, prolatatio, prolongatio, procrastinatio, prorogatio, sustentatio, cunctatio*. odvlachenye dan na dan pravde, *comperendinatus, ùs, comperendinatio*. v. *Ampliatio*. 2. *Abstractio*.
- Odvláchim. odbijam na dalye. *Prov. Kayje dëněsz mòch vchiniti, k zutru némas odvlachiti: Quod hodie fieri potest; differre in crastinum non prodest.*
Differo, prolato, prolongo, procrastino, prorogo, protraho, protendo, profero, protelo, protollo, diffindo, tardo, extraho, suspendo rem, rejicio, reservo, detrudo, sustineo, produco, longius extraho, duco rem de die, moram interpono, diem de die traho, in diem ex die differo, duco, differo quotidie, & procrastino. szpravische orszachko na drugi meszeez odvlechi, *comitia in alium mensem protrudere*. odvlachim pravdu, *comperendino, amplio causam*. odvlache szudczy krivcza szud na drugi dan, *ampliant iudices reum, i. e. protrahunt iudices sententiam rei in alium diem*.
- Odvlachechi. *Prorogativus*.
- Odvlachitel. *Prorogator*.
- Odvlèchen. *Dilatus, prolongatus, prorogatus, prolatus, protractus, extractus, productus, suspensus, intercalatus, procrastinatus, ampliatus, comperendinatus*. 2. *abstractus*.
- Odvlechújem. *Retraho, is*. v. Odvracham.
- Odvodim. v. Odpélyavam.
- Od volye. *De, l. ex voluntate, de placito*.
- Odvrácham - vernuřzem. szvracham, *Averto, devertio, avernuncio, veruncio,*

- avoco, depello, retraho, retroago, removeo, reflecto, defendo, detestor.* naztajuche zlo od koga odvernuti, *imminentem alicujus calamitatem avertere*. 2. odvracham vodu, *eriguo, derivo, avertio, avoco, deflecto cursum aquae*. desgyeniczu odvernuti, *pluvias aquas eriguare*. vodu iz teka. *avocare aquam curriculo*. 3. *restituo, retribuo, compenso, remetior, rependo*. odvernuti plyuszku, *rependere, remetiri alapam alapa*. v. Povracham. 4. *abhortor, debortor, dissuadeo, abduco*. *Transl. retexo, extexo*. hochuga od nameninya odvernuti, *à suscepto consilio eum abducam*.
- Odvrachàmšze. *Avertor, dedignor, sperno, contemno*. odvernutiſze z dobroga puta, *deflectere à recto viae tramite, abduci à virtute*.
- Odvrachànnye. *Aversio, onis*. 2. *repulsio, depulsio*. 3. *restitutio, redhibitio*. 4. odvrachanye vode, *derivatio*. 5. *dissuasio, debortatio*. 6. odvrachanye z dobroga puta, *recessus à recto viae cursu, exorbitatio, abseessio, deflexio, degressio, secessio à tramite recto*. *Metaph. recessus à via virtutis*.
- Odvrachàvecz. *Aversor, oris*. 2. *depulsor*. 3. *desuasor*.
- Od vrat, do vrat. *Ostiatim*.
- Oduren. *Abominabilis, detestabilis, fœdus, teter, abominandus, abominosus, odiosus, odiosicus, execrabilis, aversabilis, detestandus*. jako oduren, *exosus, perosus*.
- Odurjavànye. *Odium, ii, aversatio, abominatio, formidatio, execramentum, detestatio, nausea, horror, horrentia*.
- Odurjávam. jako odurjavam. *Aversor, averunco, abhorreo, abhorresco, execror, aspernor, pati nequeo, odi, odio prosequor novercali, novercali animo in aliquem sum, abominationem alicujus habeo, nauseo, detestor, reformido*. v. Oddurjavam.
- Odurjavávecz, oduritel. *Aversus, osor*.
- Odùska. *Labellum, li, spiramen, spiraculum,*

- lum, spiramentum.*
 Od vszud. *Undique, undequaque.*
 Odvúcham. *Dedoceo, dedisco. 2. odvu-*
cham koga od navade, desvesfacio.
 Odvuchàmšze. *Dedisco, desvesco, desve-*
fio, in desvetudinem venio, desveo.
 Odvúchen. odvajen. *Dedoctus. odvu-*
chen navade, desvetus, desvesfactus.
 Odvuchénye. *Dedoctio. od sege, desve-*
tudo, absvetudo.
 Odvudiram. (D.) odudaram. *Repercu-*
tio, reverbero, referio, replaudo, recu-
tio, reflecto.
 Odvudren. *Repercussus, recussus, rever-*
beratus.
 Odvudrènye. *Repercussio, recussus, us,*
reverberatio, reflexio.
 Odvùzlan. *Enodatus, extricatus, resolu-*
tus.
 Odvuzlànye. *Enodatio, resolutio, disso-*
lutio, nodi solutio, lysis.
 Odvuzlàvam. *Enodo, nodum solvo, dis-*
solvo, resolvo.
 Odvuzlàvecz. *Enodator, oris.*
 Odvuzlyiv. *Enodabilis, solubilis, resolu-*
bilis.
 Odozetje. *Ademptio, detractio, detractus,*
derogatio, defraudatio, subductio.
 Odvzimlyem. *Adimo, demo, detraho,*
imminuo, diminuo, derogo, subduco, castro.
 Od zada. *A tergo, à post.*
 Odzàvam. *Avoco, abstraho, avertio, alio*
voco. 2. revoco.
 Od zdola do verha. *Ab infimo ad sum-*
mmum. od zdola, infra, inferius, in-
fernè, subter.
 Od zgora. *Desuper. 2. supra, superius*
sedere.

O. ante F.

- Odfárban. *Decoloratus, a, m.*
 Odfarbànye. *Decoloratio, onis.*
 Odfarbàvam. *Decoloro, as, colorem vi-*
tio, colore pristino privo.
 Ofaytavam. *Humecto, humifico, humi-*
go, irrigo, madesfacio, diluo, udo, ada-

- quo, irroro, insucco.*
 Offerfúram - rilzem jestvinu. *Insulse,*
incondite, raptim, cursim, inspide,
obiter coquo, l. opparo cibum. offer-
fúriti kak god ztepszti, perfunctoriè,
leviter quidquam facere, & citra soler-
tiam.
 Offerfuramsze. *Aduror, pelle induror*
ex adustione; aut perfusione aquæ ca-
lida.
 Oficzial nad gradom, ali vechniczum,
Gvastaldus, satrapa, praefectus. v. Cha-
sztznik. it. Obnassavec.
 Oficizium. v. Chaszt.

O. ante G.

- Ogaren. v. Oduren. ogarno jelczi, ki
 v-jelu ogarnoszt imaju. *Apositi,orum.*
 ogarno chinechi *Apositicus.*
 Ogárjam gorelszem. *Amburor,eris.*
 Ogarnoszt ú jestvinah. *Apositia, a.*
 Ogèny. (D.) vatra. *Ignis, flamma, vesta, pyr, py-*
ros. 2. ogeny szlab, mertev, ignis langui-
cus. tih, ignis lentus. rukotvoren,
ignis artefactus. treszkovit, ignis ful-
mineus. pervoga sztvora, ignis Ele-
mentarius. ochisztiti, ignis purgatorius.
 pekleni, *ignis infernus. vekoviti, ig-*
nis immortalis. trapechi, ignis torto-
rius. zlamenujuchi kakovu prigodu,
ignis prænuntiativus. Sz. Antona o-
 geny, *ignis sacer. ogeny ki na vesze-*
 lye vulgan gori, *ignis festivus. ogeny*
 svepleni, kizze na veszelye hita, *ignis*
missilis. v. Regetlin. ogeny, t.j. vru-
 china beteg. v. Zimlyicza. v. *Ignis.*
 ogeny kay z-deršava, netilo, *Alimentũ*
ignis, flamma. ogeny izkressujem, ignem
elido è silice, executio silicis scintillam, caly-
be ignem elicio, educo, extraho è silice.
 ogeny koizkressuje, zpuhava, *cinera-*
rius, cinislo. ogeny prijemlyem,
 popadam, *ignem concipio. ogeny*
 zpuhnujem, *spiritu flammam evo-*
mo, exsufflo ignem, addo oleum ca-
mino, flamma oleum adjicio. ogeny
 Q9 na-

nalesem natim, *ignem admoveo, ligna super foco impono, repono, foculum excito, incendium comparo.* jak ogeny nalošiti, *ligna super foco largè reponere.* ogeny blyujem, van hitam, *flammi-go, ignem evomo.* ogeny potichem, *excito ignem.* ogeny prigernujem, *congero ignem, l. compono.* ogeny dober imam, *igne utor luculento.* ogeny plasžika, *ignis demanat, diffunditur, dispergitur flamma.* ogeny puskeni, *zamo-kresz, igniarium, ii.* ogeny sztrašni, *ignis specularius.* kî ogeny hoche imati, v-pepeluga hoche nayti, *qui lucernâ egent, infundunt oleum.* radi volye vufzt, *chez ogeny techi gufzt, cibum è flamma petere.* ogeny dersechi, *ignarius.* z.ognyem moguch, *flam-mipotens.*

Ognische. *Focus, ci. malo, foculus, focillus.*

Ognyecz. *Igniculus, li.*

Ognyen. *Ignitus, ignesactus.*

Ognyena mestria. *Perybolica, pyrotechnica.* koi ognyene puske, ali regetline izhitava, *pyrobolarius, pyrotechnites, pyrotechnicus.*

Ognyeni. *Igniarius, igneus, pyrius.* zglavnik, ili kozel, *Focarium fulcrum.* ognyeni globus, *globus igneus, malleolus, pyrobolus.* ognyeni zid proti nyemu podignyen, *it. srelo, dimnyak, fumariû, infunibulum, astuvarium.* ognyeni zaimach, *t. j. k. ognya vgassenyu szliffajuchi, bama, formio.* ognyeni plamen, *flamma.* ognyeni Bogh, *Vulcanus.* chaklyâ ú ognyu potrebnâ, *hamo, hamus incendiarius, barpago, rutabulum.* ognyeni kukhecz, *lampyris, pyralis, pyrausta.* ognyene klesche, *pruniceps, pyragra.* ognyena lopata, *batillum, batillus, li, pyropus.* v. Vukresz. v. Serjavnik.

Ognyenim. *Ignio, is, ire. igneo, ignesco, candesco.*

Ognyeno-farben, *Ignicolor, ignicolorus, rufus, rutilus, flammeolus.*

Ogny po mestrie napravlyeni. *Ignes, ium.* ogny mira. v. *Ignes. n. 2.*

Ognyo-nofzecz. *Ignifer.*

Ognyo-techni. *Ignifluus.* ognyo techne supline, *ignifluæ caverna.*

Ogerbaven-szluchen. zvinyen. *Curvatus, falcatus, cornutatus, sinuatus, uncinatus.*

Ogerbaveti-gerbavem. *Incurvesco, curvesco, curvus, gibosus fio, gibum aquir.*

Ogergyujem. *Deturpo, devenusto.* v. *Pogergyujem.*

Ogàren. *Abominosus, nausiticus, nauseolus, fœdus.* v. *Gnyufzen.*

Ogarno-jelczy, koi ogarnofzt v-jelu imaju. *Apositi, orum.* ogarno chinechi, *Apositicus, a, m.*

Ogarnofzt. *Nausea, abominatio.* ogarnofzt ú jezstvinah, *apostia.* 3. v. *Gnyufzoba.*

Ogerlina. *Colare, is, collarium, ii.* ogerlina pëszja z-chavli naperena, *millum, & millus, li.* ogerlina selezna za hman lyude, *Collaria, a, boja.* v. *Ovratek.*

Ogernújem. *Circumamicio, cooperio, tēgo.* ogernutifze z-plaschem, *conjicere in collum pallium.*

Ogernyàcha, senszka halya gornya. *Supparum, ri.*

Ogernyen. *Opertus, coopertus, circumamictus, tectus, velatus.* ogernyen z-plaschen, *palliatus, penulatus.*

Ogiblyemfze. *Devito, defacto, devio, evito, defugio, cedo viâ, locb, &c. morigeror.*

Ogiblyenye, ogibanye. *Devitatio, vitatio, evitatio, declinatio, fuga.*

Ogiblyiv. *Vitabilis, evitabilis, le.*

Oglablyem. *Abrodo, circumrodo, is, ambedo, obedo.*

Oglablyene, oglabanye. *Abrosio, circumrosio.*

Oglablyen. ogloban. *Arosus, circumrosus.*

Ogladújem. *Fame consumor, vexor, mortificor.*

Oglagyen. *Depolitus, delavatus, lavigatus,*

- tus, dedolatus, obesus, dentatus, pumicatus, glabreus, abrasus, limatus. paper oglagyen, dentata charta.
- Oglagyènye. Depolitio, levigatio, repumicatio, politura, erugatio, pumicatio, perpolitio.
- Oglagyujem. Depolio, dedolo, delavo, deglabro, levigo, pumico, repumico, runcino, lima polio, lavo, abrado, rado, plano, deplano, erugo.
- Oglasz. povrachek glazsa. Echo, echus, resonantia, repercussio, repercussus, solitudo voci respondens, reciprocatio, resultans aër.
- Oglaszni. Resonus, resonabilis, echoicus, repercussus clamore.
- Oglasznicza. list novine donassaju-chi. Commentarius, epistola commentaria rerum novarum.
- Oglaszujem. Insinuo, as. oglaszujemsze, insinuo me. 2. manifesto me. 3. glasz povracham, resono, reclango, remugio, recrepo, reboo, resulto vocibus. 4. objavlyamsze, redo vocem.
- Oglàv. nadplat. Superior pars calcei, calcei ostragulum. 2. oglav, oglavje vuzde, caleptra, a.
- Oglavim, oglavnichim. Capistro, as, capistrum impono. oglaviti konya, capistrare equum.
- Oglavnik. (D.) oglavje. (Scl.) ulár. Capistrum, camus.
- Ogledam. Inspicio, lustro, specto, recognosco, circumviso. v. Pregledam.
- Ogledamsze. (D.) obziramsze. Respicio, retroaspicio, retrospecto, retrospicio, reflecto oculos. 2. ogledamsze vokol, circumspicio, circumspecto. 3. pass. lustror, aris
- Ogledan. Lustratus, recognitus.
- Ogledanye. Lustratio, inspectio, recognitio.
- Oglóban. Erosus. v. Ogloblyen.
- Ogluhujem-ssujem. Obsurdesco, exsurdesco, surdesco. v. Gluh. n. 2.
- Oglufsujemsze. Exurdo, l. exsurdo me, surdum me facio, prabeo. 2. pass. exsurdor, exurdor.

- Oglussen. Exsurdatus, exurdatus, obtusus. v. Gluh.
- Ognajamsze. Suppuro, as. 2. putrefio. ognajajuchi, suppuratorius.
- Ognenye. v. Ogiblenye. 2. predvrednejem. parecbasis, is.
- Ognojen. Suppuratus. 2. pun gnoja, Suppurulentus, tabidus. gnojni mozol, suppuratum, ti, atheroma. 3. v. Pognojen.
- Ognojenye. Suppuratio, putulentatio, putulentia, tabes, tabitudo.
- Ognyècz. Igniculus.
- Ognyen. Ignitus, ardens, candens. bivani ognyen, ignesco. v. Ogeny &c.
- Ognyenicza. Febris maligna, calida, hungarica, acuta.
- Ognyeno. Ignitè, ardentè.
- Ognyilo. kreszalo. (Scl.) chakmak. Igniarium, ignitabulum, fugillus, li, stommoma, z-kreszati ogeny, de fugillo extrahere, excutere, elicere ignem.
- Ognyische. Focus, caminus. ognyische malo, foculus. 2. v. Prassnik.
- Ognyuszenye. v. Omrazenye.
- Ogòlen. Denudatus, connudatus, orbatus, exspoliatus, exsertus, evaginnatus.
- Ogolénye. Denudatio, nudatio, revelatio.
- Ogolújem. Nudo, denudo, connudo, dinudo, devestio, exspolio, detego, revelo, deglubbo, evagino, vagina detego. 2. pass. denudor, nudor, nudus fio.
- Ogòrek goruch. Torris, is. 2. ogorek vgassen, titio, onis. 2. ogorkom pripalyen, subverbustus.
- Ogorel. Ambustus, a, m.
- Ogoreline. Ambusta, orum.
- Ogorenje. Ambustio, onis.
- Ogovárjam rilszem. Detraho, detrecto, traduco, famam alicujus lado, obtrecto, per arcanos susurros nutrimenta fictis criminibus subsero, dissemino mendaces susurros, oblatro, obloquor, taxo, imminuo famam, de fama alicujus detraho, vitiligo, vitilitigo, infamo, affector. 2. ogovarjam nazochi, calumnior, imposturam facio, impono, dente theonino

- nino rodo. *ogovarjati mertvoga, flagellare mortuum.*
- Ogòvor, ogovarjanye. *Detraçtio, obtreçtatio, oblatratio, infamatio, obloquium, oblocutio, iniqui sermones, crimina adversariorum, sycophantia. nazochni ogovor, calumnia, impostura.*
- Ogovoritel. ogovarjavec. *Detraçtor, captor, obtreçtator, delator, oblatrator, obloquutor, mordax, vitiligator, taxator, sycophanta, phagolædorus. nazochni ogovoritel, calumniator, impostor. mertveh ogovoritel flagellator quiescentium.*
- Ogràja. *Conseptum, vallum, perybolus. 2. ograja iz pletera, septum, sepimentum, septa, a. 3. ograja, t. j. pojata &c. ovile, agnile, caula, stabulum, clausus, statio jumentorum. 4. ograja iz palankov, ali profztczev, pallitium, pallamentum. za konye, y vszakojachko zverje, falda, a. 5. ograja iz mramorneh sztupichev &c. balauftium, ii. ograja na tri, ali stiri vugle iz sztupichkov zesztruganeh &c. perystillium, peristylum.*
- Ogragyújem. *Obsepio, consepio, sepio, sepem pono, sepe cingo, claudo, firmo. 2. Circumvallo. 3. Circumdo. v. Obsztiram. 4. ogragyujem z-junaki, Stipo, circumstipo militibus.*
- Ogràjen-gyen. *Obseptus, conseptus, circumseptus. z-junaki, septus, stipatus armigeris. 3. Circumvallatus, mœnibus circumdatus. 4. v. Obsztert.*
- Ogrínyam pchele. *Compono, congrepo apes. 2. ogrinyam mleko, detraho florem lactis. 3. ogrinyam sitek na mere, hostorio, radio, l. baculo æquatorio rado mensuram.*
- Ogrizávam. *Objedam. Circumrodo, arrodo, amordeo. v. Oglablyem. 2. Met. nezochnoga priatela ogrizavati, amicum absentem rodere. obchinu ogrizavati, arrodere rempub. v. Ogovarjam.*
- Ogrizavanye. *Circumrosio, derosio. v. Objedanye. 2. Detraçtio.*
- Ogrizen. *Circumrosus, derosus, erosus, obesus.*

- Ogrizki. *Prarosa, orum. ogrizki szena, fœnum prarosum, prarosa fœni, palea prarosa.*
- Ogrohávam. *Deglubo, siliquas detraho, decortico.*
- Ogulènye. *Excoriatio, detraçtio pellis. 2. expoliatio. v. Oplenenye.*
- Ogulitel. *Excoriator. 2. expoliator.*
- Ogulújem. *Excorio, decorio, deglubo, exdorsuo. 2. Ogulujem, koru dole jemlyem, decortico, excortico, delibro. v. Oblufchujem.*
- Ogúiyen. *Decoriatas, excoriatus, pelle nudatus, privatus. 2. Decorticatus, excorticatus, delibratus, cortice nudatus. v. Oplenyen.*
- O. ante H.
- Oh! glasz boli, ali saloszti. *Hei, heu! 2. rech, gdanam ne kay povolyno, he, hem! 3. rech, gda novoga kay zachujemo, ali zagledamo, ah, hem, ohe, vah! 4. oh! ali jay mene! heu mihi, heu me! heu me miserum! 5. oh day Bogh! utinam faxit DEus! 6. oh lepe, y vredne sztvari! o rem præclaram!*
- Ohajamsze. v. Osztavlyamsze.
- Ohergyavem. *Rubigino, rubiginor, ærugino, æruginor, rubinem contrabo, situm duco, situ corumpor. ohergyaveti, squalore, situ, ac rubigine occupari, squalere.*
- Ohergyaven. *Obductus ærugine, situ squalens.*
- Ohladische. *Refrigeratorium, ii. v.*
- Ohlagyujem. *Refrigero. v. Razhlagyujem &c.*
- Ohòl, oholen. *Elatas, sublatus, fastuosus, arrogans, vultuosus, ventosus, inflatus, protumidus, alto fastu turgidus, plenus arrogantia, tumidus, nimis insolens, superciliosus. v. Gizdav. oholne rechi, ampulla, & sesquipedia verba.*
- Oholia, Oholnoszt. *Elatio, arrogantia, fastus, animi elatio, insolentia, tumor, sub-*

sublatio animi, typus, caecōibes, alazonia, salaconia. 2. *oholiu ponizavam, superbiam frango, comprimo, reprimo alazoniam.* *oholiu puscham, pono supercilium.*

Oholimfze. *Efferor, extollo me, tumeo, superbio, superbum me prabeo, tollo supercilium, buccas inflo, tollo animos, cristas tollo, tumesco, insolensco, me effero, spiritus mihi sumo, insolentiā extollo animos.* *oholitifze, oholnosze derfati, elatiūs se gerere, mente tumores gerere.* v. **Gizdamfze.**

Oholno. *Elatè, arroganter, fastuosè, temerè, sublatè, insolenter.* *oholno poselenye, ambitio.* *oholno poselyen, ambitiosus.* *oholno hodechi, altigradus.* v. **Polepnoszt**

Oholnoga chinechi. *Superbificus.*

Ojavlyamfze. v. **Ozavamfze.**

Oje, l. Oyje. *Rudo, Temo, onis.* *kay szlissa k-oju, Temonarius.*

O. ante K.

òka. *mera dveh funtov. Occa, a. pondo duarum librarum.* 2. *oka vina, tertiaris, ii. pol oke, sestarius.*

Okagyujem. *Fumigo.* v. **Pokagyujem &c.**

Okalamerujem. v. **Okrufujem.**

Okalyan. *Delutatus, oblimatus, ceno, l. luto infectus.*

Okalyujem. *Deluto, oblimo, inficio luto, volvo me in ceno.* v. **Ukalyujem.**

Okamenujem. *Lapidesco, saxesco.*

Okamenyen. *Petrefactus.*

Okápam. *Circumfodio, circumfarrio, pastino, consarrio, farrio.* 2. *okapam drevo, tersz, ablaqueo.*

Okápan, okopan. *Circumfossus, pastinatus, ablaqueatus.*

Okapànye. *Circumfossio, circumfossura, pastinatio, sarritura, sartura, sarritio, consarritio.* 2. *okapanye tersza, ablaqueatio.*

Okávam z-selezom, szrebrom. *Induco ferum, sego ferro, argento &c.* 2. *okovam noge, v-selezje mechem, com-*

pedio, inferro, as, pono in compedes, in compedes do, compingo, vincio compede, conjicio in vincula, injicio compedes, instringo vinculis, circumdo vincula. *Prov.*

Bolye je po vanke szkakati,
neg iz okovi szlobod chakati.

Præstat esse in compitis, quàm in compedibus. *scil. Tutior est fuga, quàm ex carcere respondere.*

Okavànye nog. *Compeditio, onis.*

Okernyávam poszudu. *Defringo, is, mutilo.* 2. *hebetio.* *okernyati nós, hebetare cultrum.*

Okerpanecz. *Pannosus, pannuceus, pannulentus.*

Okerpávam. *Consarcio, resarcio, reficio, integro, reconcinno, plico vestem &c.*

Okéríchen. *Baptizatus, s. undà regeneratus, illuminatus.* *In Inscip. Eccl.*

Okervávlenye. *Cruentatio.*

Okervavlyen. *Cruentatus, cruentus, sanguinolentus.*

Okervavlyújem. *Cruento, cruore, l. sanguine inficio, sanguino, as.* *okervavlyujemfze, cruentor.*

Okefznènye. *Retardatio, remoratio, tardus, serus adventus, demoratus, ùs.*

Okefznujem. *Retardor, remoror, demoror, serò attingo, tardè advenio.*

Okillujem. *okilavani - velszem.* *Rumpor, eris, fragium patior, frangor, herniacus fio.* 2. *Activè: Rumpo.*

Okinchènnye. *Exornatio, ornamentum, ornatus, cultus, decoramen.*

Okinchujem. *Exorno, decoro, condero, venusto, excolo, expolio, instruo, phalero, pompo.*

Oklada. v. **Vadlya.**

Okláplyem. *oklopi oblachim.* *Lorico, lorica induo.*

Oklaszujemfze. *Spicas emitto, protrudo.*

Oklestrujem. *Defrondo, frondes amputo, detruncor, arunco, prascindo, concido, colluco, as.*

Oklètva. *urochenye, dogovor.* *Con-*

spiratio, conjuratio, factio, conspiratus.
Okletnik, urochnik, dogovoritel. *Conjurator.*

Oklínyamfze - kleszemsze. rochimfze, dogovarjamsze z-kém. *Conspiro, conjuro, coeo, tacito foedere obstringo me, foedus icio.*

Oklop, oklopje. *Cataphracta, panoplia, clibanus, thorax ferreus, l. aureus, pettorale ferreum.* v. Panczer. Oklop obrazna. nalichje selezno, *buccula, a.* oklop peršzna, *gambeso, onis.* oklop nosna, *gamberia, a.* oklop dvoayeršzna, *bilix, cis.*

Okloplyen. *Cataphractus.* konyaniki v-oklopeh selezneh, *cataphracti equites.*

Oklopnik. *Cataphractarius, clibanarius, miles cataphractus, hoplomachus, gravis armatura, loricatedus.*

Okno. *Fenestricula.* v. Oblok.

Oknyaszten. *Mutilatus, truncatus, mancus, mutilus, membro, l. membrum captus, decurtatus, truncus.*

Oknasztenye. *Mutilatio.*

Oknyasztujem. *Mutilo, demutilo, emanco, mancum, l. mutilum facio, deartuo, decurto, delumbo.*

Oko, ali okko.

y koja k-nyemu szliffaju.

òko. *Plur. ochi, oculus, li, acies, pretiosissima pars corporis, & qua lucis usu vitam distinguit à morte. ophthalmus.* oko malo, *ocellus.* lepo, *oculus venustus.* bištro, *oculus linceus, aquilinus, milvinus.* kratkoga vida, *oculus hebes, luscus, lusciosus.* nezdravo, *oculus aeger, l. infirmus.*

NB. *Oculi ruborem, ovum decoctum, & per medium scissum, ac per noctem oculo applicatum tollit.* oko krivogledno, *oculus limus, obliquus.* oko menšse koi ima, y navernyeno, *pætus, ti.* oko teršzovo, *gemma, calix, oculus.* oka pušhati, *gemmae, gemmas agere, gemmasoere.* oko igleno, *foramen acis.* oko mješno, *plaga, a.* oko peršštena, *pala, a.* oko zanchi-

cza, pedica, tendiculum. oko kurje, *corchorum, corchorus, ri, paronychia, paronychium.* oko kurje pod nosnemi peršti, *gemursa, a.* oko, piknya na koczke, *puncta, a.* oko na bobu, *hilum.* oko zkozno na luczke chine ima-juchi, *syndicator.*

Okolische, vid oka. *Iris oculi.*

Ochi. *Oculi, rum.* ochi male, *ocelli.* ochi vuzke, *oculi contusi.* ochi szlepe, *tempora, rum.* v. Szlepo ochje. bištre, *oculi acres, l. acuti.* pribele, *oculi albicantes.* kozje, *oculi caprini.* kermeslyive, *oculi gramiosi, lippi.* zhablyene, *oculi depravati.* szuzne, *oculi lacryman-tes.* nacherne, *oculi nigricantes.* szivajuče, zrachne, *oculi radiantes.* ztegyene, *oculi repressi, l. abstinentes.* izpučene, izbuhtene, izvalyene, *oculi eminentes,* ochi izkopane, izbite, *oculi eruti.* nemochne, *oculi vitiosi.* faytne, *oculi udi.* tupe, mlahave, *oculi hebetes.* zaspane, *oculi somno con-niventes.* pohlepne, *oculi cupidissimi.* hude, sztrahovite, *oculi torvi.* ognylene, plamenite, *oculi flagrantes, ar-dentes, igniti, flammei.* vgreznyene, *oculi cavi.* vugodne, y lepe, *oculi venusti.* sarovite kot machkine, *oculi ca-sii.* ochi podšem, *oculos attolo, susto-lo.* ochi ú tla vpiram, *oculos humi de-figo.* pred ochi komu idem, *in conspe-ctum alicujus venio, prodeo, in oculos cujuspiam me infero.* vupertemi ochima gledati, *defixis oculis aliquid intueri.* zpoznati iz ochih, *è vultu cujusdam intelligere, colligere.* zerczalo ješzu ochi, koje kafu szercza mochi, *imago animi vultus, indices oculi.* v. Stibium. pred ochmi deršati, *at-tinere ante oculos.*

Ochih szivaszteh, ili plaveh. *Glaucopis, leucophthalmus.* sena takveh ochih, *glaucopos.* komu po ochih lašzi iz obervih višze, *lanoeulus.* jedna-keh ochih, *paroculi,* bele ú ochih szkru-

szkrune, *nephela*. ochih zableschenye, *perstrictio oculorum*, ochih szuzenye, *epiphora*. ochih izpuchenye, *exophthalmia*. koi takve ochi ima, *exophthalmus*. ochih szuzenye, *Ryas*, & *Rhyas*, *dis.* ochih mentuvan, *oculis pauperatus*. pun ochih, *oculeus*.

Ochmi nakrivenemi koga gledim. *Limis oculis aliquem aspicio*.

Ochna belina, bel oka. *Oculi albugo, albumen, l. alburnum, albamentum oculi, leucoma*. ochna cernina, *melan.* v. Ochno jederko. ochna pleva, *palpebra*. ochna mrenicza, *retina, rhagoides, dis.* mrenicza dolnya, *tunicula, tunica oculorum, pterygium, arachnides*. ochna sferbechicza, *Psorophthalmia*. ochna bol szuha, gda iz nyih nikay neczuri, negszu cherylene, y sferbe, *xerophthalmia*. ochna bol, *myopia, ophthalmia*, hafznovit za ochi, *ophthalmicus*. ochna jamicza, *sedes oculi, cavum oculi*, ochna na vidu mezdra, mozol, *argema*, ochna radoszt trava, *euphrasia, l. euphrasia, ophthalmica, l. ocularia*.

Ochne modricze. *Suggilago*. ochneh plev miganye, *diabrosis, is.* ochneh plev puznenye, *apoptosis, ptilosis, madarosis*. ochne zaklopnicze, *gena, palpebra*.

Ochni. *Ocularis, oclarius, oculariarius*. ochni zakutek, kray, *Hirvus canthus, sinus oculi, paropia, rum.* ochni kermeslyi, *gramia, lema*. ochni otok, *pachyris*. ochni vrach, *medicus oclarius, ophthalmicus, ci.* ochni jachmenez, *hordeolum, grando, chalacia, chalacium, chalazia, chalazion, critha, & chrite*. ochni beteg, gda obervih lafzi u oko rasztu, y szpati nedadu, *trichiasis, is.* ochni flaster, *collyrium, calliblepharum, hieracium*.

Ochno jederko, cherno poszred oka. *Pupilla, pupa, pupilla oculi, acies, cora, glene, es.* ochno uprenye, *oculorum conjunctus,*

l. intensio. ochno megnenye, *hip, punctostitium, ii. ictus, l. momentam oculi, momen, nictus, articulus, l. punctum temporis*. ochno - megnyen, *hipni, momentaneus, momentarius, punctus*. u ochnom megnyenu, *in ipso articulo temporis, in ipso punctostitio*. ochno dobro vigyenye, *oculorum sensus acerrimus, acutissimus*. ochno zalevanye radi kermeslyev, *suffusio oculi*. ochno vrachtvo, *smilium*.

O. ante K.

Okolban. v. Osztrifen.

Okolische, oblina. *Globus, orbis, sphaera, circulus, gyrus*. okolische kola, *orbita, c, s. orbis currus, absis*. okolische vuha, *capreolus, li.* v. Oko. okolische, *circumferentia, circumstantia*. okolische ganyk, *circumporticatio, cavadium, peridromis, periegesis, ambitus, perybolus*. v. Okruglozt.

Okolnicza. *Figura sphaerica*.

Okolu. (D.) Okolicze. *Circum, circa, circumsecus, ob.* 2. okolu (gdasz broy znamenuje) *circiter, ferè, propè, ad.* bese nyih okolu szto, *numerabantur circiter centum*. 3. okolu, y okolu, vsze vokol, *circumcirca*. v. Zcuszeh.

Okolu arvam. *Oppugno, arieto &c.*

Bludim. *Circumerro, inerro, budim, circumexcito, exsuscito, expergefacio*.

Chisztim. *Circummundo, circumpurgo*.

Derchem. *Circumcurro, circumcursito, circumneo, inneo, circulo, circumvolito*. derkanye, *circumcursitatio*, nochno okolu derkanye, *nocturna grassationes*. derkavecze. *Concurcator, grassator, ambulator, circulator, erro, spatiator*. okolu derchechi, *peridromus*. derchem, *circumtremo*. devam, *circumpono, circumdo*. dubem, *circumcavo*.

Erbam, ladam odvetchinu. *Circumharedito*.

Farbam. *Circumcoloro, circumtingo*.

Ger-

Okolu.

Germim. *Circumtono*. gledim. *Circumaspicio*, *circumspecto*, *circumtuor*, *obtuor*, *speculor*, *prospeculor*, *circumfero oculos*, *retorqueo oculos*, *collustro*. gledanye, *circumspectio*, *circumspectus*, *respectus*. gradim, *circumspicio*, *circummunio*, *circumroboro*, *circumvallo*, *circumdo sepibus*. grizem, *circumrodo*, *obrodo*, *commordeo*, *obmordeo*.

Hitam. *Circumjicio*, *circumjacio*. hitanye, *circumjectus*, *us*. hichen, *circumjectus*. hoblam, *circumdolo*, *circumquaque dolo*, & *polio*. hodim, *circumeo*, *circueo*, *circo*, *obeo*, *circulor*.

Izepiram, kot tekuche chine vode. *Circumluo*.

Kerpani. *Circumplico*. klechim, *circumfleto*, *in gyrum fleto*. klechanye, *circumflexio*.

Lechem. *Circumvolo*, *circumvolito*. letanye, *circumvolatio*, *circumvolatura*, *circumvolatus*. lesim, *circumjacio*. lisem, *circumlambo*, *circumlingo*.

Mafem. *Circumungo*. mafem blatom &c. *Circumlinio*, *circumlino*, *oblino*, *oblino*, *tektorium appono*. mazanye masztjum, *Circumunctio*, *onis*. blatom, *circumlinitio*.

Nafzipavam. v. Obzipavam. nofzim. *Circumfero*, *circumgero*, *circumporto*, *circumgesto*.

Obiam. *Circumfrango*. obracham, *circumverto*, *verso*, *circulo*, *circumago*, *in gyrum cogo*, *gyro*, *regyro*, *circumtorqueo*, *circumroto*. obrezan. *Circumcisos*. 2. *circumscissus*. obrezavam, *Circumcido*. 2. *circumscindo*, *amputo*. obrezavanye, *circumcisio*. 2. *circumcaesura*, *circumcisura*. okolu obracham, *z-viam*, *offleto*, *circumfleto*. obzti-ram, *circumdo*, *comprehendo*, *cingo*. mrefami, *circumretio*, *incingo*,

claudo, *retibus*. odet, ogernyen, *circumamictus*, *circumtectus*, *tunicatus*. obimlyem, *ambio*, *circumplecto*. odevam, *circumvestio*, *tunico*, *redimio*. orjem, *circunaro*, *obaro*.

Pelyam. *Circūduco*. pijem, *circumpoto*, *pitje*, *circumpotatio*. okolu plavam, *obnato*. pokrivam, *circumtego*, *circumcooperio*. pokrit, *circumtectus*. possilyam, *circummitto*. poszlan, *circummissus*. okolu pissem, *circumseribo*. prebivam. v. Okolu sztoim. prebivajuchi, *circumcola*. potaplyam, *obundo*, *diluvio*, *as*. puhan, *circumflatus*. puhanye, *circumflatus*, *us*. pussem, *circumflo*.

Rajamsze. *Circumnaescor*. resem, *circumscindo*, *circumcido*. razlevamsze, *obundo*, *diluvio*. russim, *circumruo*.

Sivam. *Circumsuo*, *obsuo*. skriplyem, *circumfremo*. szadim. *Circumplanto*, *circumfero*. szedim, *circumfideo*, *circumfido*. v. Obszedam. szedenye, *circumfessio*. szejem, *circumfero*. szechem, *circumfeco*. szkuchim, *plachemsze*, *circumgemo*, *obvagio*. sztoim, *circumflo*, *circumfisto*, *circumhabito*, *circumcolo*. szvetimsze, *circumfulgeo*, *circumflagro*. szvetim, *circumluceo*. skropim, *circumspergo*. roszim, *circumrovo*. sztrifem, *circuntondeo*. szlafem, *circumstruo*. szsztilim, *circino*.

Techem, czurim. *Circumfluo*, *ambio*. techenye, *circumfluxus*, *us*. tekuchi, *circumfluus*, *circumfluens*. terem, *circumfrango*. tkem, *circumtexo*, *obtexo*. tlachim, *circumculco*. tvėrdim, jachim, *circumfirmo*, *circummunio*, *circummanio*, *manibus roboro*.

Valyam. *Circumvolvo*, *circumvoluto*. ũ blatu valyati, kaliti, *tergorarc luto*. vertim, *Circumverto*, *gyro*, *roto*, *verso*. v. Obracham vertenye,

nye, *vertigo, versatio, rotatio*.
vesem, *circumvincio, circumstringo, circumlaqueo, circumligo, circumnecto*. vezan, *circumligatus, circumvinctus, circumstrictus, circumligatus*. okolu vojen, *ambactus, circumductus, circumactus*.
viam, *circumstricto*. vianye, navijanye, *circumflexus, circumflexio*. vezim, *circumfigo*. vozim, *circumveho, circumvecto*. vozenze ú ladje, *periplus, pli*. vodim, *obduco, circumduco*.

Okolu

Zabijam. *Circumpango, circumincutio*. zakapam, *circumtumulo*. zaviam, *circumplico, circumvolvo*. zavir, *circumplicatus, circumvolutus*. zapiram, *circumclaudio, circumcludo, undique claudio*. z-bijam, *in unum coeo*. zbijam zemlyu. *circumpavio*. zigyem, *circumaedifico*. zmerfnyen, *circumgelatus*. zmerfnyenye, *circumgelatio*. zmerzavam, *circumgelo*. znamlyam. *circumnoto, circumfigno*. zalevam olovom, *circumplumbo*. zavimlyem, kotarim, *circumscribo, definio, determino, limito, delimito*. zavjete, zaderfavanye, v kotarenye, *continentia, circumscriptio, definitio, restrictio*.

Okolban. *Detonsus, attonsus per pectinem*.

Okolbati. *Detondere, attondere per pectinem*.

Okopan. *Circumfossus*. v. Okapan.

Okoren. *Durus, induratus, asper, rigidus*. v. Tverd. 2. *protervus, vultuosus, morosus, difficilis, pertinax, perversus, obstinatus, obfirmatus, praefractus, perversus, pernix, perpes, inflexibilis, intractabilis, agrestis, trebax, apocrotus*. v. Tverdoglav. preokoren, *perdurus, pradurus*. okorna rech, *objurgatorius vocis sonus*. okorna pamet, *ferox, & indomitum ingenium*. okorna zemlya, *terra aspera tractatu*.

Okorjen, pokrit korum. *Incrustatus*.

Okorjènye. *Incrustatio*.

Okorno. *Asperè, asperiter, durè, duriter, insolenter*. 2. *pertinaciter, inflexibiliter, obstinatè, praefractè, obfirmatè*. v. Nevkrotno.

Okornoszt. *Duritas, duritia, asperitas, aspritudo, aspredo*. 2. *pertinacia, durities, contumacia, perversicacia, perversicacitas, pertinacitas, obstinatio, obduratio, obstinata voluntas, insolentia, inflexibilitas, obfirmatio*. v. Tverdokornoszt.

Okorújem. *Incrusto*. 2. *induro, as*. okoren bivam, *Indureo, induresco, obduresco, induo duritiam*.

Okorunyen. *Coronatus, diadematus, seratus regali majestate*.

Okorunujem. nilszem. *Corono, insigni regio convincio, redimio, diademate stringo caput*.

Okova, okove nosne. *Compes, dis*. plur. *compedes, um, pedica, ferramenta, vincula*. iz okove koga zpusztiti, *compage exoluta aliquem dimittere*. v. Selezje. 2. okove ruk, *manella, manica ferrea*. okove vratne, kësze na vrat mechu, *boja, rum*. v. Puto.

Okován. *Compeditus, in compedes positus, coniectus in vincula, inferratus, ferratus*. 2. *ferro obductus, cinctus*.

Okoványe. *Compeditio, onis*.

Okráchen. *Abbreviatus, breviatus, decurtatus, curtatus, diminutus, detruncatus, defalcatus*.

Okrachènye. *Abbreviatio, abbreviatura, diminutio, detruncatio, praecisio, deductio*.

Okrachújem. *Abbrevio, decurto, detruncoco, imminuo, deminuo, defalco, abscindo, praefeco, destringo, amputo, curto, syncopo*.

Okràjek. *Extremitas, finis, ora, incita, incita, fibra, margo, periclysis*. okrayke obrezavam, *demargino*.

Okràk. *Pes Juillus, l. suinus abscissus*.

Okrèpen. *Rigidus, torpidus, obstinatus*. okrepeni vudi, *rigentia membra*.

Okrepénnye. *Rigiditas, rigor, torpor, torpedo*.

R r

Okre-

- Okrepenújem. nelszem. *Obrigeo, obrigesco, obstupesco, obtorpesco, induresco.* v. *Odoevenujem.*
- Okreplyène. *Focillatio, refocillatio, vegetatio, refectio, refectus, corroboramentum, confortatio, confirmatio, fomentum, catalyma.*
- Okréplyen. *Refocillatus, confirmatus, confortatus, corroboratus, refectus, recreatus.*
- Okreplyájem. *Confirmo, refocillo, corroboro, conforto, reficio, vegeto, recreo, refoveo, confoveo.* okrepiti mochi, *redintegrare vires.*
- Okriven. *In crimen adductus, criminis convictus, accusatus.* okriven nepravichno, *falsò insimulatus, iniquè accusatus.*
- Okrivitel. *Criminator, oris.*
- Okrivlényc. *Criminatio, criminis impositio.* 2. *insimulatio, accusatio.*
- Okrivlyújem. *Culpo, acuso, insimulo.* 2. *insimulo falsò, incuso de crimine, culpo immeritò, confero culpam in aliquem, criminor, crimen impono, conjicio culpam, objecto crimen.*
- Okrúg. *Circulus, circinus, orbis, orbita, orbiculus, circinatio, circus, gyrus, sphaera, cyclus.* polokrug, *semicirculus, semiorbis, semicirculum, hemicyclus, hemisphaerium.* v. Kolobar. kay szliffa kogrugu, *circularis, le. ú okrug zvižam, conspiro, as.* na okrug, *spiratim.*
- Okrúgel. *Rotundus, bulbaceus, teres, globosus, circularis, in speciem orbis globatus, orbiculatus, orbicus, sphaericus, sphaeralis, ovalis, ovatus, strongilus.*
- Okrúgloszt. *Rotunditas, rotundatio, globositas, circumferentia, perimenter, perimetrus, periphoria.*
- Okrúsen. *Rotundatus, corrotundatus, gyratus, globatus.* okrusen sèsztilom, *circinatus.* 3. *circumdatas.*
- Okrusènyec. *Rotundatio, rotunditas, circumductio, globositas.* okrusènyec z-sèsztilom, *circinatio.*
- Okrusújem. *Rotundo, orbiculo, conglobo,*

- roto, gyrum facio, orbem conficio.* 2. *Okrusujem z-sèsztilom, circino, circumnum in orbem duco, circumduco.* 3. *circumdo, circumago, circumduco.*
- òkstan. *Succinum, electrum.*
- Okváffen. *Fermentatus.*
- Okvasènyec. *Fermentatio.*
- Okvaszújem. *Fermento, as.*
- Okunyavàmsze. *Tergiversor, detineor, remoror, dubito, delibero.*
- Okunyavànyec. *Tergiversatio, remora, detentio, distractio, deliberatio.*
- Okúffan. *Degustatus, delibatus, libatus.*
- Okufsànyec. *Degustatio, delibatio, libatio.* preokuffànyec, *pragustatio, pralibatio.*
- Okufsávam-szilszem. *Degusto, delibo, prolibo, gusto, libo, pitisso, delibero, primoribus labris attingo, contingo, ligurio.* 2. *pervlye okufsávam, pragusto, pralibo.* gulzto okufsávam, *libito.*
- O. ante L.
- Olanda orizag. *Batavium, Holandia.*
- Olandra drevcze. *Nerium, oleander, rodophne, rodondrum.* pri morju okolu vod, y na verteh raszte. lisztjem szpodobnoje k javorike, ali mandale.
- Olepchen. *Viscatus.* v. Omela.
- Olepchènyc. *Inviscatio.*
- Olepchujem. *Inviso, as.*
- Oluga riba morszka. *Trischia, &.*
- Olika. (D.) ulika, maszlina tak drevo, kak szad. *Oliva, olra, posca.* okrugla, *orchis, orchites.* priduga, *radiolus.* olika divja, *oleaster, agrippus, olea fera.* nye lisztje, *callistephanus.* nezrela, mlada, *drupa, &.* zlocheszta, *phaulia.* velika, *oliva regia, major.* velika cherna, y zrela, *pausia, &.* olika zachinyena, *olea conditanea,* v-czukuru kuhana, *sirapa.* olike szlane, *balmades, balmades.* olike mironoszne, *olea pacales.* olika zaszagyena, *calliela, colymbades.* olike berem, *olivo, as,* olik branye, *olivatio.* olike koschicza, *samsa, &.* bratva olik, *oleis,*

tas, olivitas. olische, vert olichni, oletum, olivetum. brach olik, olivitox. olike gnoim, pabulor, oleas fimo. olik naginenye gda pavuchine na szad doydu, araneum, arachnium.

Olikov, olichni. *Oleagenus, oliagineus. olichna mladicza, termes.*

Olilénye kache. *Vernatio, exuvium, senium serpentis, senectus, redivia, l. reduvia serpentis, leberis, dis. Hâc præcinctâ mulier facilius parit.*

Olovár. *Plumbarius, ii.*

Olòven ni. *Plumbeus, plumbarius.*

Olòvna fila. *Plumbago, nis.*

Olòvni pleh. *Plumbi lamina, blumbi lamella, l. charta plumbea, petalum.*

Olovneh pechatih na papinszke liszte delavec. *plumbator.*

Olovna ruda, playbasz. *Galena, plumbago, cerussa, psimythium, molybdena. olovna penna, molybditis. farba, livor. olovne farbe, luridus. olovne szem farbe, liveo, es.*

Olovnicza. olovno zerno. *Glans, l. pila plumbea, martiobarbulus, globus missilis, plumbata, a, plumbea, glans viventis plumbi.*

Olòvni staczun *Plumbaria officina. olovni mester, artifex plumbarius. olovni izvarek, plumbiscoria, recrementum.*

Olòv, olovo. *Plumbum, bi.*

Olòvo na snore viszeche zidaroszko. *Perpendiculum, li. 2 na snore viszeche mornaroszko, kêm glubinu morja mere, bolis, catapirates, cataprorates. olovo vage szidaroszke, molorthus, amussis. z-olovom varim, zalevam, plumbo, as, z-olovom zalotan, oblean, plumbatus. pritvergyen, adplumbatus. z olovom lotanye, zalevanye, oblevanye, plumbatura, a. z-olovom pomessan, olovnat, plumbofus.*

Oltár. *Ara, a, altare, is. oltar veliki, altare summum. oltar bochni altare laterale. mochi oltaroszke, noszni oltaricz, ara subductilis, portatile, is. oltar*

z-proschenyem daruvan, oprofztni oltar, *altare privilegiatum* oltar z-darmi nadelyati, *struere altare donis.* v-sztaro vreme kadszu priszegali, rukufzu na oltar metali, otud.

Ad aras usque amicus.

Dokte pravoga stimas?

mene priatela imas.

Oltáricz. *Arula, a.*

Olúschén. *Desquamatus, disquamatus.*

Oluschénye. v. Obluschénye. Oluschénye rib, *desquamatio, disquamatio, apostigmata, um.*

Oluschújem. *Desquamo, squamis exuo, disquamo. 2. v. Obluschujem.*

Olùpek. *Putamen, putamentum, scoria, squama, peripsema. oczelni, stonoma. medeni, spodium, ponpholyx, &c.*

Ólye. (D.) ulye. *Oleum, ei, olivum, vi, liquor oleaceus, palladius latex, elæon. lit, ili pervo olye, glencinum, ni. olye iz divje olike, oleastrinum, ni. olye novo, oleum viride, novellum. olye iz olik nezreleh, oleum crudum, arcerbum, ophmacinum. olye oczteno, oxelatum, ti. olye vodeno, ili z-vodum zmessano, hydrolæum oleum. z ocztom zmessano, ozolæon. olye szmoleno, pifelaon. olye seludno, oleum juglandæ. orchovo, oleum carinum, l. carynum, carynon, onis. mandalszko, oleum amygdalorum, sive amygdalinum. lorberovo, oleum laurinum. rosichno, oleum rhodinum, l. rosaceum. borovichno, oleum battarum juniperi. leneno, oleum lini. pomarangyno, oleum aurantiorum, &c. olye grabim, decapulo, capulo. olya obilje, olivina, copia olei. z-olyem terfenye, elæemporium, a, elæomeli. chasztnik nad olyem prodaynem, elæones, nis.*

Olyen *Oleaceus, a, m. olyena szramba, gde olye sztoi, olivina, cella olivaria. olyena poszuda, tunka, olearium, orca. olyene drosgye, amurca, sanies olei, elæosrigum, olyeni melin, tropes,*

- trapeta, trapetum, & trapetus, ti. sztu-
pa, tudicula, &.*
- Olyenka. *Capsas, lenticulale cythus, gut-
tus, ampulla, olearia. zemlyena, se-
ria, &.* olyenka predelana za oczet
y olye, *gemellar.* olyenka z noszom,
Rhinoceros.
- O. ante M.
- Omàchem. *Intingo, immergo, mergito.
it. inficio.*
- Omajati. *Labefacere, agitando infirmo.*
- Omamìcza. v. Omilyavicza.
- Omàmlyiv. *Vertiginosus, scotomaticus.*
- Oman trava. *Innula, &.* v. Enula.
- Omàsçham-sztìlszem. *Pinguedine imbuo,
iuungo.*
- Omázan. *Infectus, maculatus, sedatus,
turpificatus, turpatus, oblitus.* omazan
mech kervjum, *infectus sanguine gla-
dius. 2. unctus. v. Zatepen.*
- Omazànye. *Infectio, sedatio, desadatio,
deturpatio, maculatio.*
- Omazújem. *Inficio, sedo, maculo. 2. de-
ungo, obliño, illinio, circumlinio.*
- Omezlénye. *Obnubilatio, obscuratio, ob-
scuritas, opacitas, 2. deliquium. v. O-
milyavicza.*
- Omezlújem. *Obnubilo, obduco nebulâ, te-
nebras offundo, contenebro, obscuro. pass.
obnubilor. 2. deliquium patior.*
- Omèkchan. *Mollefactus, emollitus, re-
molitus, mollificatus, delinitus, lique-
factus, mitificatus.*
- Omèkchànye. *Emollitio, remolitio, mol-
litude, malacatio, malaxatio, delinitio,
chalamus.*
- Omèkchávam. *Emollio, remollio, mol-
leo, mollescio, mollifico, malasso, com-
malasso, malacisso, macero, delinio,
eliquo, mitifico. pass. mollesco, mollior,
remollesco, mollis fio, liquefco.*
- Omèknújemsze. *Effugio, defugio, profu-
gio, aufugio, do me in fugam, do me pe-
dibus, evado, avolo, devolo. 2. subdu-
co, subtrabo me, sublabor.*

- Omèla, imela. *Viscus, l. viscum, ci,
viscarium, glutinum aucuparium,
ixion.*
- Omelen. *Viscosus, viscidus, glutinosus, vi-
scatus, tenax.* kay k-omele szliffa,
ixonius, ixonicus.
- Omelujem. *omelum masem. Visco, as.*
- Omèlo pechno. *Scopa furnaria.*
- Omèrlyam. *Deturpo, contamino, sedo,
inquino, inficio, polluo, conspurco.*
- Omilyavìcza. omamlenye. *Deliquium,
ii, deliquium, l. defectus animi, defe-
ctio virium, syncope, scotomia, scoto-
ma, lypothymia, lipopsychia, synthexis.*
omilyavicza iz lenosztì, y prekored-
ne jegye, *analefia, &.* z-omilyavi-
czum obterssen, *syncopalis, le, scoto-
maticus, synthecticus.*
- Omilyam, omamlyujemsze. *Syncopo,
sopior, deliquium animi patior, linguo
animo.*
- Omilyàvamsze. *liszichimsze. Blandior,
adblandior, abblandior, adulator, as-
sentor, lenocinor, parasitor, moli bra-
chio palpo, ceveo, caudam jacto, demul-
ceo, cercopisso, vulpinor.*
- Omilyavànye. *Blandimentum, lenoci-
nium, assentatio, assentatiuncula, blan-
ditia, palpato, palpus. v. Prilizava-
nye.*
- Omilyàvecz, verto rep. *Adulator, basia-
tor, delinitor, palpator, arrisor, episi-
tius, cotax, gnatho. v. Prilizavecz.*
- Omlachènye. *Tepefactio.*
- Omlachújem. *Tepefacio. v. Mlachim.*
- Omladénye. *Regerminatio.*
- Omladujèmsze. *Repullulo, repullulasco,
regermino, verno, revivisco, juvenesco,
rejuvenesco, pubeo.*
- Omlahàven. *Debilitatus, enervatus, fractus,
infirmatus, labefactus, attenuatus, ex-
tenuatus, deminutus.* omlahavene
mochi, *vires infracta, hibetata, ca-
strata.*

- Omlahavènye. *Debilitatio, infirmitas, enervatio, debilitas, infirmitas, imbecillitas, langvitus, invalentia.*
- Omlahavlyújem. *Debilito, infirmo, enervo, labefacto, infringo. omlahavlyujemíze, debilitor, infirmor.*
- Omòchen. *Intinctus, immersus, intinctilis, tinctus, macidatus.*
- Omochenye. *Intinctus, tinctus, immersio, intinctio.*
- Omochiti. v. Omachem.
- Omodrèlszem. *Liveo, & lividus sum.*
- Omodren. *Lividus, caruleatus, castus, cyanus, glaucus.*
- Omodrènye. *Livor, livedo.*
- Omodrújem - drelszem. *Livesco, lividus fio, liverem duco.*
- Omotan. *Involutus, implicatus, intricatus.*
- Omotànye. *Obvolutio, involutio, implicatio, intricatio, implicatura.*
- Omotavam. *Involvo, convolvo, implico, circumplico, intrico, innecto, obvolvo, fascio, velo, calabrico.*
- Omramorujemíze. *Marmoresco.*
- Omrásen. *In odium, displicentiam, l. disgustum inductus, odiosus, fastidiosus, odibilis factus cuiuspiam, alienatus, abalienatus, aversus.*
- Omrásenye. *Odium, displicentia, indignatio, aversio animi procurata, abalienatio. omrasenye jestvine, fastigium, nausea, horror cibi.*
- Omráza. *Odium, ii. v. Nazlob. omraza med nyimi je velika, odium inter illos est immane, crudele, capitale, acerbum, acre, grave, intestinum, infestum, mirificum, vatinianum. 2. nausea, fastidium.*
- Omrásújem - zujem - zilszem. *Odiosum aliquem alicui facere, invisum reddo, induco aliquem in odium cuiuspiam, avertio aliquem ab aliquo, odium alicui concilio, alieno, aliquem ab aliquo, avertio, avoco. omrasujemíze, incurro indignationem animi, aversionem, dis-*

- plicentiam. Concilio mihi odium, inimicitias mihi comparo.*
- Omuknènye. *Raueedo, raucitas.*
- Omuknújem, Zamuknujem. *Obticeo, conticesco, obmutesco, segrego sermonem. 2. Raucesco, rauceo, irraucesco.*
- O ante N.
- On, na, o. *Ille, illa, illud. Ipse, ipsa, ipsum. Is, ea, id. 2. on chasz, subito, statim, illicò. on drugi, ille alter. on hip, protinus, simul ac. v. Taki.*
- ònam. *Illuc, illò, eò. onam ovam, illuc atque huc.*
- Onda. *Tunc. v. Teda. on dan, illà die.*
- Onde. *Ibi, illic, eo loci, eo loco. 2. onde iszto, inibi, ibidem, omninò ibi.*
- Onemújem. *Obmutesco, is, mutus fio.*
- Onevolyújem. *Viribus deficio, in dies magis egroto, infirmor, arumnis conficior, debilitor, deficio.*
- On iszti. *Ille idem, ille ipse.*
- òno. *Id, illud.*
- Onomadne. *Nuper, non ita pridem, non dudum, recenter.*
- Onúd. *Illa, illac, eà.*
- O ante P.
- Opachìna. *Improbilas, perversitas, iniquitas, nequitia, astus, nequities, fallacia, parrugia. v. Zloba 2. Torvitas. opachina vremena, temporum injuria, l. iniquitas, iniqua temporum conditio, gravitas temporum.*
- Opachlyivo, krivo gledim. *Torve, l. torvum aspicio.*
- Opàd. *Lapsio, lapsus, lapsus, ruina, casus, prolapsio, casura. opad szuncheni, deciduum solis. v. Zapad.*
- Opádam. *Cado, labo, as, succedo, concidor, labor, delabor, prolabor, corruo, ruo, labefio, ruinam facio, occaso. dole opadam, collabor, dilabor, concido, corruo. opadam guszto, caso, casto. opadam pred koga, procumbo ad genua, advolvor pedibus alicujus, provolvor, projicio, prosterno me ad pedes alicujus, accido alicui ad genua, l. alicujus*

- genibus, ad pedes accido, procido, adgeniculo, genibus provolvor, procumbo ad genua. opadam na vratah, lli v-pochetku, in portu impingo. opada czvet, deflorescit. opada jedno z-drugem, sequitur vara vibiam. 2. v. Pri-padam.
- Opadajuchi. Decadivus, deciduus.
- Opadanye. Delapsio, prolapsio. v. Pada-nye.
- Opadavicza. Morbus caducus, l. comitia-lis, abas, antis. v. Padavicza. koi ima-ju takov beteg, caducati, epileptici, s. quos morbus comitialis subvertit.
- Opädlyiv. Ruinosus, succiduus, pronus ad cadendum, proximè, l. festinè cadens. 2. Deciduus, cadivus. jabuke opad-lyive, decidua poma.
- Opäh, Opaha. v. Pira n. 3.
- Opájam. Inebrio, ebrio, vino obruo. opa-jamše, inebrior, ingurgito me vino, l. in me vinum, scityſſo.
- Opajanye. Inebriatio. v. Opojenye.
- Opàka. v. Prechka.
- Opaklivam. v. Szmolim.
- Opál, la, o. Delapsus, prolapsus, demis-sus. iz utrobe opal, materno prolapsus ex utero. 2. Opál, ustigo, ustrigo, ro-bigo, scolecia, urigo, astrobolismus. v. Pales.
- Opalenyé. Ambustio, adustio, circum-ustio. 2. ustulatio.
- Opalitel varafsa. Urbicremus.
- Opályen. Ambustus, circumustus.
- Opalyújem. Amburo, comburo, absumo, consumo. opaliti varas, vastare civita-tem incendio.
- Opànyek, (D.) Opanka, Oput. Pero, udo, calceus fenestratus, clathratus, a-mentata solea, sculponea. opanyek iz friske kose. Carbatina, & Carpatina, a. Prov.
- Je toga vlahu za opanke.
Est ejus rei magna abundantia.
- Obuven ú opanke, peronatus.
- Opáran. Dissutus, ressutus.

- Oparati, param. Dissuo, resſuo.
- Opàren vruchum vodum. Excaldatus, buliente aquà perfusus. 2. Adustus, cir-cumustus. 3. Elixatus, lixiviatuſ.
- Oparènye. Excaldatio, aquà buliente per-fusio. 2. Elixatio, elixatura.
- Oparújem. Fervido, as, aquà ferventi per-fundo, aduro, excaldo. 2. Elixo, as. opariti rubje, elixare vestes, lixivio e-lutrare. v. Parim.
- Opasújem - szalszem. Cingo, pracingo, incingo, circumcingo. opaszati mech, incingere se gladio. z - voyſzkum opa-szati potok, castris pracingere fluvium. v. Obsztiram. 2. Pass. opaszujemše, pra - gor.
- Opászan. Cinctus, pracinctus, incinctus, circumcinctus. viteskem paszom opa-szan, incinctus balteo. dichno opa-szan, redimitus cingulo. remenom o-paszan, loratus. v. Pász.
- Opaszanye. Pracinctio, pracinctura, cin-ctura. okolu, circumcinctio.
- òpat. Abbas, Antistes, Archimandrita, Pater monasterii.
- Opatia. Abbatia. 2. Monasterium Abba-tiale.
- Opaticza. Abbatissa, Antistita, Priorissa. Monialium. 2. Opaticza. (D.) Kolu-dricza. Monastria, Assisteria, Monialis, Sanctimonialis, Virgo vestalis, Nona, a, Virgo Dei sacra. Opaticza otcza y ma-ter sive imajucha, Patrimis, is.
- Opatſztvo. Dignitas Abbatialis.
- Opàza. Circumspectio, sagacitas, perspici-entia, perspicacitas, cautio, cautela. O-pazu imeti na szvoju chaszť, honoris sui, l. officii curam ducere, l. habere. 2. Petanye, observatio. 3. Nazad gleda-nye, respectus.
- Opázen. Sagax, providus, circumspectus, perspicax, cautus, sapiens, callidus, pro-videns, homo emuncta naris.
- Opázno. Chedno. Circumspectè, cautè, providè, sagaciter, sapienter, providen-ter, perspicaciter.

- Opchìna. v. Obchina &c.
 Opéchem. *Amburo, aduro, ustulo.*
 Opèka. *Later, eris.* v. Czigel.
 Openènye. *Despumatio, expumatio.*
 Openújem. *Despumo, expumo, spumam,*
& spurcitiam eximo.
 Opényen. *Despumatus, expumatus.*
 Opepèlen. *Cinere conspersus.* 2. opepe-
 len, na pepel zesgan, *incineratus.*
 Opepelújem. *Cinere conspergo, l. aspergo.*
 2. na pepel zesfsem, *incinero, as.*
 Operìna. (D.) *Pomia. Elluvies, ei, quis-*
quilia. operina ruchna, magdalia, rum.
 Opèrpren. (D.) *Opapren. Impiperatus,*
piperatus.
 Operprújem. *Impipero, pipero, pipere ad-*
spargo, conspergo, contingo pipere.
 Operùsan. v. Oszkuben.
 Operta. *Fascis cocularia.*
 Opèsan. *Defessus, defatigatus, lassatus,*
lassus.
 Opèسانی. *Defatigatio, defessio, lassitu-*
do, defectio ex labore, aut longo itinere.
 Opèسávam. (D.) *Szusztajem. Defatigor,*
elassesco, deficio, lassor ex via, l. labore,
defetiscor, fatiscor.
 òpet. *Iterum, denuò, rursum, rursus, se-*
eundò, iteratò, iteratà, l. secundà vice,
vicissim, invicem, mutuè, mutuò, mu-
tuitè, mutuitè, diversò.
 Opicza. (D.) *Múna. Simia, simus, pi-*
thecus, cercops, clunium pecus, callitrix,
pigmans, clura, cluria. opicza z du-
gem repom, Cercopithecus. opicza, kâ
zadnyi krây repa ima kozmat, Cor-
cholipis, is. odurno merszka opicza,
spinturnicium, pithecium. Met. gerda
sztara baba Opicze norie, mimesis, lu-
dibrium, ludificatio. k-opicze szliffa-
juchi, Clarinus, a, m.
 Opìh. *Apium, ii, opium, apiastium. opih*
vodeni, paludapium. opih veliki,
olusatrum, apium montanum. opih
konyzki, Hippofelinum, atrum olus,
agreste, s. equinum apium, oreoselinum.
 Opipa, Opipanye. *Contrectatio, pertra-*

- ctatio, contactus, us.*
 Opípan. *Contrectatus, pertractatus, conia-*
ctus. v. Pipan.
 Opipávajuch. *Contrectabiliter.*
 Opipávam. *Contrecto, as, pertracto, con-*
tingo. opipavati kupicze, contrectare
pocula. v. Pipam.
 Opìplyiv. *Contrectabilis, le.*
 Opiralísche. *Lavacrum, aquarium, pro-*
luvium.
 Opirálnicza. *Idem.* v. Kërsztelnicza.
 Opíram - pralszem. *Abluo, diluo, eluo,*
abstergo, emundo, emaculo, elavo, colluo.
 Opirànye. *Ablutio, elutio, elavatio.*
 Opiràvecz. *Ablutor, oris.* v. Pralecz.
 Opitanye. *Interrogatio, quasitio, questio,*
erotema.
 Opitávam. *Interrogo, sciscitor, quaro.*
 Oplahnújem. *Deturneo, deturgeo, detur-*
gesco, tumere desino, tumorem amitto.
 oplahnuje potok, *fluvium deturget, re-*
mittit.
 Oplákan. *Defletus, deploratus, delacryma-*
tus, comploratus.
 Oplakànye. *Deploratio, defletio.*
 Oplakújem. *Defleo, deploro, deplango,*
prosequor aliquem fletibus, lacrymis,
miseror. oplakati mertvoga, peragere
funus lacrymis. v. Plachem.
 Oplatniczà kolna. *Absis, is, & dis, or-*
bile.
 Opléchem. *Innecto, obnecto.* v. Zakop-
 chujem. 2. oplechem rukami. v.
 Obimlyem.
 Oplemenitújem. *Nobilito, illustro, insi-*
gnio, insignibus decoro titulis, nobilitate
lumino, celebros.
 Oplemenitujemsze. *Ad nobilium gradum*
ascendo, nobilibus adnumeror, asciscor,
intra illustres constituor, inclaresco.
 Oplenénye. *Mulctatio, spoliatio, expila-*
tio, direptio, depopulatio, denudatio,
depradatio, dispoliatio, expoliatio, di-
spoliabulum, privatio, orbatio, ademptio.
 Oplenitel. *Exspoliator, compiler, orba-*
tor, expilator.

Ople-

- Oplenújem** - nílzem. *Exbilo, multo, spolio, despolio, adimo, denudo, devestio, fraudo, exspolio, orbo, privo, diripio, compilo, concipilo, depaupero, populo, depopulo, facio expertem, castro aliquem rebus.*
- Oplényen.** *Spoliatus, multatus, dispoliatus, nudatus, privatus, orbatu, viduatus, emunctus.*
- Oplešivújem.** *Calvesco, calvesio, glabresco, 2. Calvo, calvum facio, decalvo, deglabro.*
- Oplešnivújem.** *Mucesco. v. Plešnivem.*
- Oplèven, Oplet.** *Exherbatus, eruncatus, ab herbis expurgatus. opleven vi no grad &c. Pampinatus. v. Plevelnye.*
- Oplètam - plešzem.** *Circumplico, circumdo, cingo, circumplector. v. Obimlyem. 2. Circumsepio. v. Pletem.*
- Oplèten.** *Circumplicatus, circumdatus, comprehensus, cinctus. 2. Circumseptus.*
- Opoganújem.** *v. Ošzmragyujem.*
- Opogovárjam.** *v. Zpoganyam.*
- Opojavyámše.** *Respiro, interspiro, spiritum revoco, reciproco.*
- Opojavlénye.** *Receptio spirituum, respiratio, respirium, respiramentum.*
- Opòjen.** *Inebriatus, vino oneratus, ebriatus, ebriolatus, ingurgitatus. v. Pian.*
- Opojenye.** *Inebriatio, ingurgitatio. v. Pianofzt.*
- Opol dne.** *In meridie, meridiano tempore, mediâ die, de media die. opol nochi, de media nocte, in medio noctis silentio.*
- Opomenénye.** *Monitio, admonitio, commonitio, monitum, admonitum, admonitus, prænunciatio, edictum, repetentia, documentatio, recordatio, parænesis, paradromis.*
- Opomenitel.** *Monitor, admonitor.*
- Opoményen.** *Monitus, admonitus, commonitus, commonefactus.*
- Opomínam.** *Moneo, admoneo, commoneo, commonefacio, debortor. v. Szvetujem. opomenuti na vuho, ad aures monere.*

- Oponásam.** *Fastuosè, irrisoriè aliquem represento. 2. Impropero, exprobro, obijicio.*
- Oponásámše.** *Æmulor, zelo, immitor.*
- Oponásàvecz.** *Exprobrator, imputator, improperans. 2. irrisorius representator, pantomimus, ethologus. 3. Æmulator, zelotes.*
- Oponásànye.** *Improperium, exprobratio, objectio, imputatio. 2. Æmulatio, zelus. 3. Irrisoria representatio, ethologia, ethopœia.*
- Oporéchem, rech nazad jemlyem.** *Revoco, retracto, palinodiam cano, recipio, recepto.*
- Oporuchénye.** *Vadimonium, fidejussio, sponsio, satisdatio, satisdatum. v. Poruchansztvo. Oporuchujem, vadem constituo.*
- Oporùka.** *idem. v. Testament.*
- Oprán.** *Elutus, ablutus, lautus, elutus, dilutus, collutus. chiszto opran, elautus.*
- Opránye.** *Ablutio, elutio, lotio.*
- Opráscham.** *Parco, condono, remitto, ignosco, concedo. v. Prascham. krivnyu oprosziti, condonare crimen. kastigu komu oprosziti, pœna facere gratiam, culpâ solvere. tosze prepuscha, alisze neoprascha, quod differtur, non auferitur. togati nechú oprosziti, hujus rei gratiam tibi non faciam, manet altâ mente repositum, inultum id nunquam referes. vredno je damusze oprosziti, dignus est, ut ei ignoscatur. oprascham zeuszema, imparco.*
- Opráva.** *Vestitus, amictus, vestimentum, induvia, indumentum. Prov.*
Oprava nechini chloveka.
In vestimentis, non est sapientia mentis.
 2. oprava pertena, othonium. zdebologa szukna, synthesis. izpodnya, subtegmen, hypodithes. kurvintzka, bassara, a. oprava cherna, vestitus lugubris, funebris, vestimentum funebre. 2 oprava messna, lana, chlana. paramenta, orum. oprava prolztrana, sarrabela.
- opra-

oprava komediaska, *choragium, toragium*. oprava, podsztavlyena, *diplois, dis*. oprava senszka z-repom *syrmia*. ki rep takve oprave noszi, *syrmalophorus*. oprava chaszti, *roba, a*. oprava lepo k-telu prilosna je, *vestes optimè sedent*. oprava zimszka, *chimastrum*, oprava letna senszka, *theristrum, teristrum*. senszka z-poda obtochena z-tafutum &c. *perineson*. oprava z-debeloga szukna, *synthesis*. oprave nabirach, *vestiplicus*, chuvar oprave, *vestipicus*. chuvaricza, *vestipica*. oprave komora, *corriceum, arca vestiaria, vestiarium*. oprave delnik, *vesticeps*. opravna metlicza, *excutium*. kefficza, *penicillum*.

Opravdan. *Jure, l. lite convictus*. 2. Apud Dalm. *purgatus, justificatus*.

Opravdanye. *Jure, l. lite convictio, iudicio, l. testibus convictio*. 2. *purgatio, justificatio*. Apud Dalm.

Opravdni. *Jure, lite, iudicio, convincibilis*.

Opravdavam. *Lite, l. jure convinco, iudicio, l. testibus devinco*.

Opravichen. *Justificatus*.

Opravichenye. *Justificatio, decaologia*.

Opravichitel. *Justificator*.

Opravichujem. *Justifico, as*. v. Oszvetlavam. n. 3.

Opravitel, opravlyavec. *Traكتور, actor, agens, peractor, negotiator, procurator, expeditor, curator, minister*. 2. *vestitor*.

Opravitelicza, opravlyavka. *Traكتورatrix, procuratrix*.

Opravlyam. *Traкто, ago, agito, discepto, perago, curo, rem pertracto, expedio, curo, accuro, negotior, administro, exequor, tracto negotium, exefficio*. opravlyati doszta leno, *agere satis levi brachio*. opraviti poszel, *perficere, peragere negotium*. 2. v. Odpravlyam. 3 opravlyam, *vestio, amicio, investio, vestibus induo, convestio, supervestio, tunico, as*.

Opravlyanye. *Traكتورatio, pertractatio, negotiatio, procuratio, administratio*.

Opravlyen. *Peractus, perfectus, confectus, expeditus, terminatus, definitus, effectus, exeffectus*. chiszto opravlyen, *pertractatus*. 2. opravlyen, *amicus, amiculatus, vestitus, velatus, tunioa indutus, circumdatus, tunicatus*. 3. opravlyen v-cherninu, *attratus, pullatus*. v-belinu, *albus, candidatus, albis vestibus ornatus, in vestimentis albis indutus, investitus candidis vestibus albis amicus*. opravlyen v-dugu halyu, *amicus toga, togatus*. u szvilnu, *sericeis indutus, sericatus*. u kralyevszku odechu, *trabeatus*. priposzto opravlyen, *centuculis disparibus, & matè consarcinatis semiamicus, panuceus, pannosus, amicus amiculo vili*. v-cholu opravlyen, *rusticè togatus, gausapi, aut chirodrotà indutus*. u kosu, *pellitus*. opravlyen po Horvatszki, ali Szlovinszki, *ornatu Croatico, l. Solavonicis vestibus indutus, heroicè amicus*.

Oprechanye. *Contradictio, obrogatio, repugnantia*. prez nikakvoga oprechenya, *nemine contradicente*. v. Proti-venye.

Oprechitel. *Contradictor, antagonista*. v. Protivnik.

Oprechujemsze. *Contradico, adversor, repugno*. v. Szuprotivemsze.

Oproschen. *Eliberatus, solutus, dimissus*. v. Oszlobogyen.

Oproschanye, opraschanye. *Eliberatio, condonatio, relaxatio, venia, remissio, ignoscentia*. oproschenye duga, *condonatio debiti, solutio à debito*.

Oprosztranujem. *Relaxo, remitto*.

Oprossen. *Prærequisitus, petitione præoccupatus, requisitus*.

Oprossanye. *Prærequisitio, requisitio, petitio anticipata*.

Oprossujem-szilszem. *Prærequiro, petitione præoccupo, instantià prævenio, requiro*.

- Oprofztitel. *Condonans, ignoscens, v. Oszloboditel.*
- Oprotivlenye. *Obluctatio, repugnatio, repugnantia, oppositio, antiperistasis.*
- Oprufujem - silzem. *Remitto, emitto, solvo. oprufiti pusku, solvere catellum, remittere draconem, explodere sclopum, jaculari. oprufiti luk, extendere nervum, emittere sagittam. oprufiti jezik, solvere linguam, eructare, emittere, evomere verba, l. vocem.*
- Oprufen. *Remissus, solutus, emissus, laxatus, extentus.*
- Opszuvan. *Vituperatus, injuriã affectus, injuriis jaclatus, vexatus contumeliis, offensus.*
- Opszuvanye. *Injuria, vituperium, convicium, offensa. v. Ospotanye.*
- Opszuvati - pszujem. *Convitiis afficio, vitupero, injuriã afficio, convitiis afficio, exagito vituperiis, onero injuriis.*
- Opuhan, Opuhnyen. *Deflatus, efflatus.*
- Opuhanye. *Efflatio, exsufflatio.*
- Opuhavam. *Deflo, efflo, exsufflo.*
- Opujavam buhe. *Pulicibus purgo.*
- Opujanye. *Pulicibus purgatio.*
- Opuschã. *Desolo, desero, vasto, devasto, everto, excido, vastitatem efficio, depopulo, vacuefacio, à fundamentis proruo. chizto opuscham, scopo, ac. v. Zapuscham. opuscham vodu, emitto, dimitto aquam.*
- Opuschen. *Desertus, desolatus, populatus, populo viduatus, depopulatus, vastatus, devastatus, disturbatus.*
- Opuschénye. *Desertum, desolatio, excidium, excisio, excidio, vastatio, populatio, populatus, depopulatio, vastitas, everfio, deletio, disturbatio.*
- Opuztitel. *Desertor, vastator, populator, depopulator, everfor, excisor, subversor, dissipator.*
- Opuznèecz. *Alopecus.*
- Opuznèenye laszih. *Alopecia, defluviium capillorum, phalacrofis.*

- Ora. v. Vura.
- Orách. *Arator, oris, glebo. orach vol, bos arator. dobri orachi, excellentes in opere boves.*
- Oràcha. *Vomis sœcisorius.*
- Oráchicz. *Aratorculus, li.*
- Oràchim. *Vomere succido herbas.*
- Orán. *Aratus, sulcatus, proscissus. orana zemlya, terra culta, aruum, tellus sauciata vomeribus, aratio.*
- Oránye. *Aratio, aratura. oranye ráll zemlye jednoga dneva, juger, jugerum, plethrum, & pletrum.*
- Oràtni. *Arabilis, le.*
- Ore. v. Vure.
- Orèh drevo. *Nux, Caryon. 2. oreh szad, jovis glans, jovis cibus, nux, cis. velik oreh, nux juglans. oreh mehkek, mollusca, &, nux apina, nux basilica, persica, regia, tarentina. Plin. Ruell. oreh egiptomfzki, koi ima zeleno jederko, pistacium. oreh zemelszki, ebamebalanus, carica, ficus, panis porcinus. v. Apion. oreh pissiv, nux vitiosa, l. rancida. oreh prazen, nucis casta jederko orehovo, nucleus nucis, nucella, a. Prov.*
- Ki orehe hochi jeszti,
Pre lupine mora zgriszti.
Qui è nuce nucleum esse vult, frangas nucem. Qui commodum appetit, ne fugiat laborem.
- Ako isches pruda,
Nebesi k-tomu truda.
- Orèha zelena lupinya. *Gullioca, &, galioca, & Guliaca, arum, culeolum, & Culleolum. oreha lupina, ú koje jederko sztoi, carina, testa, putamen nucis. orehove jederke koficza, tunica nuclei. mezdra, ili koricza, kã jederke razluchuje, disseptum, dissepimentum nucis, nauci. orehova lit, Caryopon. orehovi brabranki, panicula, &, nucamentum. schimsze orchi teru, nucifrangibulum.*

Orèhov. *Nuceus, nucalis, carynus, carinus, orehovo olye, oleum carynum, & carinum. v. Carynus.*

Orel. *Aquila, a. buma, morphaus, chrysaetus, fulvus jovis ales, jovis pennata satelles, jovis armiger, Regina avium. v. Pticza. & infra.*

Oréssiecz muskatni. *Nux muscata, myristica, odorata, nux balana, & nux myrobolana dicitur à plerisque.*

Oréssje. *Nucetum, ti.*

Orimfze. *Ruo, corruo, in ruinam vergo. v. Podiramfze.*

Orgùle. (D.) organ. *Organum, s. organum pneumaticum, hydraulum. orgule vno-go-redne, organum multiplex. orgul czevi, cantes, & cantbes, ium. singul. hydraulus, fistula organica. orgul glász, hydraulus sonus. orgul register, pleura organica, pleuritices regula. odpirach, ili klyuch, registra, pinna, epistomium, s. clavis organi. na orgule igram, organizo. orgul meszto, organistrum. orgul nosni klaveri, vulgò pedali, calcatoria.*

Orgùlni. *Organicus, a, m.*

Orgunás, ki orgule napravlya. *Organarius, musicarius, fistularius, organicus, ci. 2. koi ú orgule igra, organædus, organicus, ci, hydraula, & hydraules.*

Oriás. Gigan. *Gigas, ntis. filius telluris. 2. Met. Heros. v. Vitez.*

Oriáski. *Giganteus, gigantinus. oriaski boy, giganteum bellum, gigantomachia. oriaske gore, gigantum juga, sudetes, montes riphai.*

Oriásimsze. *Extollo, elevo, erriego me, fastuose me effero, elatos spiritus mihi sumo, elatius me gero, astris me infero, tollor in altum.*

òrjem-ralszem. *Aro, sulco, incumbo aratro, inaro, verso terram, aratro terram, proscindo, dimoveo, ferro sollicito humum, vomere terram evertio, aratro perstringo terram, tellurem dente recludo unco, findo vomere rura, ferro*

scindo solum, solum scindo, glebámque versis frango bidentibus. orjem gluboko, altè sulco. plitvo orjem ili zvekfsega, summam aro. orjem drugoch, itero agrum, offringo. tretich, litero, as.

Orlòv, va, o. *Aquilinus. orlov kamen, athites, & atites, gagites, gaodes.*

Ormanicz. *Fusta, biremis, cata scopium. v. Vuhodni.*

Ormár. *Armarium, ii, latebra, conceptaculum, exceptorium, conditorium, repositorium, entheca, apotheca. ormar ú zidu, ploxinum, ni. ormar Presz: Tela Kristussevoga, Peristerium, ii.*

Ormáricz. *Armariolum, li, casula.*

Orno pero selezno. *Culter, l. dens aratri. v. Chertalek.*

Oroszlán. (D.) láu. *Leo, onis, alcau, a.*

Oroszlánek. *Leunculus, scymnus.*

Oroszlánka. *Leana, a.*

Oroszlánszki. *Leoninus. kosa orozslanszka, pellis leonina, exuvia leonina, spolium. krich orozslanszki, rugitus, ús. orozslanszka griva, phoba, a.*

Ország. (D.) dëršava. (Scl.) vilayt. *Regio, Provincia, popularitas, eparchia. orszag kralyesztvo, regnum. orszag szuh, y neploden, regio siccitate squalida. orszaga poglavnik, Ethnarcha, Toparcha. namesztnik poglavnika ú orszagu, orszaga ravnavecz, Eparchus, Ephorus, Praeses Provincia, Satrapes, Praefectus, (in Reg. Croatiae) Banus, (in Reg. Hungariae) Palatinus, Prorex. orszaga ladanye, Toparchia. ravnanye, Praesidatus, Satrapia, Praefectura, Provincia, Banatus, Palatinatus. orszaga izpiszanye, Geographia, Chorographia. izpiszitel, Geographus, chorographus. isztoga orszaga, Conterraneus, Gentilis, Sympatriota. v. Zemlyak.*

Orzáchki. *Provincialis, Regius, Regnicolaris, Genticus. orszachki lyudi, Provinciales viri. orszachka navada, genticus*

ticus mos. orszachka hisa, *domus regnicolaris* (*usu jurist.*) *l. provincialis*, *Comitium*, *ii. v.* Hisa n. i. orszachko dete, *indigena*, *toparcha*. vino, *indigena vinum*, *l. patrium*. orszachko szpravische, *Comitia*, *rum.* obznaniti szpravische, *indicare Comitia*. orszachko szpravischni, *Comitialis*. den szpravischa, *dies comitialis*.

Ortāk. v. Paydās.

Orudjé. *Instrumenta*, *arma*. orudje pekovszko, *cerealia arma*. orudje, kosze detcze kolenam vese, daimsze noge nezgerbave, *seperastrum*, *tri*.

Orufen. Oborufen. *Armatus*, *armis instructus*, *munitus*, *ornatus*, *obarmatus*, *accinctus*, *succinctus*, *paratus*. orufen z. schitom, *clypeatus*. orufen z. panczerom, *loricatus*. orufen z. kopjem, *hastatus*. orufen z. oklopi, *cataphractus*. orufen z. buzdohanom, *clavatus*. chi szto oborufen, *armatura integra paratus*.

Orusgyújem. *Deputamino*, *decortico*, *putamen detrabo*, *deglubo*.

Orusje. *Arma*, *armatura*, *ferrum*, *armatus*, *arma martiaca*. orusje szkup. no na boy, *armamenta*. orusje lēhko, *arma velitaria*, *armatura levis*. orusje, kōsze iz ruk hitati more, *jaculum*, *missile*, *telum*, *gasum*. orusje sztrāsno, *amynteria*. z. orusjemsze z. igravati, *ludere*, *exercere se armis*. na orusje buchim, *conclamo*, *exclamo ad arma*, *tollo*, *excito clamorem*, *stridorem fremitum*, *ad arma voco*. na orusje pussem, *bellicum*, *sive classicum cano*, *signum do buccinā*. orusje popadam, *arma capio*, *arma alicui infero*, *arma contra aliquem fero*. z. orusjem kreszim, *mašem*, *libro*, *evanno*, *evallo crispo hastilia*, *concrispo tela*. zamahnuti z. kopjem, *coruscare hastam*. kovach orusni, *armifactor*, *fabricensis*. orusja noszcz, *armiger*, *doryphorus*, *scutigerulus*.

Orusna kola. *Covinus*, *ni.* koi takva kola v. tabor vozi, *Covinarius*.

Orusnicza. Puskarnicza. *Armentarium*. za oklopje, *zaboria*.

O ante S.

Osàtran. *Fascinated*, *infascinated*, *veneficio affectus*, *effascinated*.

Osàtranye. *Fascinatio*, *infascinatio*, *effascinatio*, *fascinamentum*.

Osàtrujem - tralszem. *Infascino*, *effascino*, *excanto*, *veneficiā officio*.

Osček. *Palanga*, *cala*, *vectis*, *sudes*, *olava*, *fusta*. osček dug, *scapulum*, *li.* osček kemsze brodladja na vodu vleche, *phalanga*.

Oschenivamsze. *Catulos*, *l. caniculos fato*.

Osczan. v. Posczan.

Osèg. *Rutabulum*, *li.*

Osegavicza. *Lanium*. v. Kopriva.

Osenènye. *Conjugatio*, *conjugium*, *connubium*, *matrimonium*, *vinculum jugale*, *confarreatio*.

Osenujèmsze. *Uxorem duco*, *matrimonium in eo*, *l. contrabo*, *duco in matrimonium*, *connubium in eo*, *janccio*, *nubo uxori*.

Osènyen. *Uxoratus*, *conjugatus*, *junctus matrimonio*, *nuptus*. subst. *maritus*, *conjunx*, *conjugus*.

Oserlyívecz. *Heluo*, *vorator*, *manduco*, *gluto*, *ventricola*, *gurgutio*, *gulo*, *comedo*, *cibicida*, *liguritor*, *patinarius*, *phago*, *gastrimargus*. v. Poseruh.

Oserlyívofzt. *Ingurgitatio*, *belluatio*, *voracitas*, *edacitas*, *ingluvies*, *gula*, *cupe dia*, *gastrimargia*.

Osèt, Izteschen. *Expressus*, *exsuccus*, *exuccus*.

Osétje. Osme knenye. *Expressio*, *pressus*, *coactura*, *pressura*.

Osgan. *Aduustus*, *ambustus*.

Osganye. *Aduustio*, *ambustio*. v. Obfifem.

Osimlyem - felszem. *Exprimo*, *premenddo elicio*, *extrabo*, *cogo*, *exsucco*.

Osi

- Osiram. *Ingurgito, impleo, infercio, baratrum expleo.*
- Osiramſze. *Ingurgitor, ingurgito in me cibos, ingurgito me cibis, belluor, popinor, tuburcinor.*
- Osiravecſz. *Ingurgitator, popinator, commiſſator, ganeo. v. Oſerlyivecz.*
- Oſivitel. *Vivificator. 2. vitæ reſtitutor.*
- Oſivlényc. *Ad vitam revocatio, revivificatio, reviviſcentia, reſuſcitatio. 2. oſivlényc od ſzmerti ſztajanye, ad vitam reverſio, reſurrectio. 3. vivificatio.*
- Oſivlyen. *Revificatus, reſuſcitatus, redi-vivus.*
- Oſivlyiv. *Revocabilis ad vitam.*
- Oſivlyújem-lyavam, od ſzmerti zbugyavam. *Reſuſcito, excito à mortuis, revoco ad vitam, redanimo, ab orco mortuum reducem in vitam facio. 2. oſivlyujem, ſztajemſze od mertveh, vivifico, revivifico, animam reaſſumo, reſurgo è mortuis ad vitam. 3. vivifico, vegeto. v. Objachujem.*
- Oſkilaven. *Eluſcatus, altero oculo privatus. v. Skilav.*
- Oſkilavenyc. *Eluſcatio, onis, orbitas luminis.*
- Oſkilavlyújem. *Eluſco, elumino, exoculo, alterius oculi lumine ſpolio, altero oculo orbo.*
- Oſkòrus drevo. *Sorbus, bi. ſzád, ſorbum, bi.*
- Oſkroplényc. *Aſperſio, conſperſio, reſperſio: inſperſus, ſus.*
- Oſkròplyen. *Aſperſus, conſperſus, inſperſus, perſperſus.*
- Oſkroplyújem. *Aſpergo, conſpergo, inſpergo.*
- Oſmikávam. Oſmeknényc. v. Oſimlyem &c.
- Oſpótan. *Deluſus, deriſus, irriſus, illuſus, dehoneſtatus. v. Opſzuvan.*
- Oſpotanye. *Deriſio, eluſio, illuſio, cavillatio, ſarcoſmus. v. Oſzramochenyc.*
- Oſpotávam. *Deludo, illudo, inſulto, cavillo, ſubſanno, derideo, ludibrio habeo, deho-*

- neſto, naſo adunco aliquem ſuſpendo, traduco. na ochi koga gerdo oſpotati, aſpergere aliquem maculâ, maculas, ignominiam alicui inurere, labeculam adſpergere, turpitudinem alicui inſtigere.*
- Oſinújem, oplechem ſibum. *Virgâ cado, percutio, virgâ polucto. z-bichem, maſtigo, maſtigiâ flagello.*
- Oſiſkan. *Detonſus, attonſus.*
- Oſiſkánye. *Detonſio, attonſio, tonſura.*
- Oſiſkávam. *Detondeo, detonſo, attondeo, praciſo, abſciſo, reſeco, præſciſo forficibus capillum, lanam, &c.*
- Oſtaria. *Caupona, cauponia, cauponium, ſtabulum, copona, hoſpitiſium, taberna, taberna meritoria, cauponaria, diverſoria, diverſorium, meritorium, pandochium, ſynæcium, ſtathmus, catalyma. oſtaria lakomczev, ganea, ganeum. mala oſtaria, oſtariicza, cauponula, diverſorium.*
- Oſtariás. (D.) Oſztir. (Scl.) Konakchia. *Caupo, copo, hoſpes, cauponarius, cauponius, ſtabularius, tabernarius, manſionarius, hoſpitor, exercitor, pandochicus. oſtarias, ili goſzpodar pri ſztolu, thaliarchus, ſ. magiſter convivii.*
- Oſtariásicza. *Caupona, hoſpita, copa, caji, tabernaria.*
- Oſtariásſim. *Cauponor, cauponariam exerceo.*
- Oſtariáski. *Cauponius, cauponarius, ſtabularius, hoſpitalis, tamiacus.*
- Oſtariásſtvo. *Cauponia, cauponaria.*
- Oſtër, tra, o. Negladek. *Aſper, ſcaber, ſcabrus, ſcabroſus, horridus, rigidus, inſubtilis, oſtreatus, intractatus, indolatus, ſalebroſus, fragoſus, ſqualidus, ruidus, trochys. v. Okoren. 2. durus, rigidus, ſeverus. oſter, húd, ſerius, auſterus, ſupercilioſus, triſtis, grovis, verus, vehemens, diſtriçtus, ſedulus, vultuoſus, opocrotus, touricus, rhadamanthaus. jako oſter, pravigidus. oſtra pravda, ſtriçtum jus, rigor juris. oſtro chuti, clariffimè audire.*

Oſter,

Ostèr, lyut, kizel. *Acidus, amarus, austerus, acerbus, mordicativus, mordax, mordosus, pipetatus.* jabuke priostre, *poma acidulo sapore.* oster poled, *frons irarugositate contracta, coperatum supercilium.* v. Kizel. oster, bridek, *acutus, acuminatus, acuminosus, cuspidatus, acanthos.* oster nadve sztrane, *anceps.*

Ostrénye, *Acuitio, acuatio, exasperatio.*

Ostrépam. *Circumstrepo, circumstrepito, erepito.*

Ostro vojujem. *Impugno.* v. Vojujem.

Ostricza, peszja trava. *Canaria, &.*

Ostriga. *Ostrea, ostreum, conchylium, concha, conchula, murex.* ostriga kruto velika, *tridachna.* ostriga, kâ futi gyungy ima ú szebe, *mya.* kâ ima dragi biszer, *choncha margaritifera.* ú kêje farba barssunszka, *ostrum, tri.* poszrednye belo meszo ú ostrige, *spondilus.* osztalo okolechno, *lacinia, &.* szlissajuchi k-ostrige, *ostrearius.* obilin z-ostrigami, *ostrifosus.* meszto v-kômsze derse, *ostrearium, ostrearia.* ostrige, kî ú morju ische, *conchyta, conchylegulus.*

Ostriglyavam. *Restrigo, strigilo.* v. Striglyam.

Ostrilo. *Cos, naxia, naxium, allo, onis.*

v. Brùsz. ostrilnicza, bruszilnicza, *Mola acuminaria.*

Ostrim. *Acuo, acumino, exacuo, exaspero samio.* 2. ostrim, spichim. *cuspido, acumino, inspico, turbino, cuspidem alicui rei induco.* ostrescze, *casim.*

Ostritel. *Acutiator, samiator, cotiarius.*

Óstro. *Acies, ei. nosa, acies cultri.* ostro pera, kêmsze pisse, *crena calami scriptorii, fissura, cassuca calami.*

Ostrócha. negladkoszt. *Asperitas, aspreudo, scabritia, scabrities, scabrum, aspreudo.* 2. ostrocha, ozornoszt, *austeritas, durities, severitas, inclementia rigor, savitia.* ostrocha chaszti, *severi-*

tas officii. 3. ostrocha, lyutofzt, *acer, mordacitas, acritudo, amaritudo, acredo, acritas, acies, acrimonia.* ostrocha oczta, *asperitas aceti.* ostrocha vida, *acies, oculorum acumen.*

Ostrisen. *Tonsus, detonsus, attonsus.*

Ostrisénye. *Detonsio, tonsura.*

Ostrisek, ostriski laszni. *Recisamenta, praesegmina pilorum &c.* ostriski od haly, klobukov, *tomentum, ti. platne, ni, tomentum lineum.*

Ostrisújem. *Pracido, refeco, praefeco capillos, detondeo, tondeo.* do kose, *altè tondeo.*

òstro, negladko. *Asperè.* 2. ostro, hudo, *dirè, rigidè, duriter, severè, tauricè.* 3. ostro, lyuto, *acerbè, amarè.* 4. Ostro, bitko, *acutè, acuminosè.*

Ostropameten. *Sagax, sapiens, providens, callidus, acutus, ingeniosus, cautus, catus sub:ilis, solers, peractus, praesens ingenio, homo emunctæ maris.* v. Ostrovid.

Ostropametno. *Sagaciter, ingeniosè, sapienter, acutè, solerter, callidè, cautè, subtiliter.*

Ostropametnoszt. *Sagacitas, subtilitas, sapientia, acumen ingenii, acies ingenii, ingenium acre.* v. Ostrovidnoszt.

Ostroper. *Bipennis, bisacutus, anceps, dipterus.* v. Halaparda.

Ostrovid. *Perspicax, perspicuus, perspicabilis, dispex, lynceus, peracutus, perspicacior lynceo, & argo, & totus oculus.* ostro videti, *acerrimi esse visus.* ostrovid chlovek, *homo examinis, iudicique perpensi. peracris iudicii vir.* v. Ostropameten.

Ostrovidno. *Perspicaciter, peracutè, perspicuè, perspicuitas.*

Ostrovidnoszt. *Perspicacia, perspicacitas.* v. Ostropametnoszt.

Ostropernik. *Alabardarius.* v. Halapardnik.

Osvalújem. *Infrano.* v. Zasvalujem.

Osulenyé, nasulenyé. *Callositas, coriago.*

Osúlyen. *Occallatus, attritus, callosus, tapho-*

sophosus. v. V-tverdgyen.

Ofulyújem. *Callum facio*, *callum*, l. *tophum induco*, *attero*. ofulújem, fulye dobivam, *occalisco*, *calesco*, *percallesco*, *occalesco*. fulye imam, *occaleo*, *obcalleo*, *calleo*, *callosus sum*.

Osúra. *Fœnus*, *usura*, *fœneratio*, *fœnebre malum*. mala ofura, *fœnusculum*. ofura od ofure, *anatocismus*.

Ofurás. *Fœnerator*, *argentarius*, *collectarius*, *usurarius*, *danista*, *numularius*. ofuras velik, *hirudo aris*, *accipiter*, l. *milvus pecunia*.

Ofurassicza. *Fœneratrix*, *cis*.

Ofurássim, na ofura dajem. *Fœnero*, *fœneror*, *pramior*, *fœnus facio*, *do pecuniam fœnovi*, *pecuniam transfero in quaestum & tenerationem*.

Ofurásni. *Fœneratorius*, *dinasticus*.

Ofz kolna. *Axis*. ofzni klin, ili ki kolo chuva, *axedo inis*, *embolus*, li. v. Lunyek. ofz mazati, *amurca axem ungere*. v. Szalo.

Ofza. *Vespa*, *a. fiber minor*, *sphœcia*.

Ofzád trava. *Paliurus*. v. Strichak.

Ofzamochujem. *Desolo*, *as*. ofzamochenye, *desolatio*. v. Opuscham.

Ofzávlyam-szovilszem. *Arrigo*, *arrecto*, *atollo*, *erigo*, *subrigo*.

Ofzèbe. *Seorsim*, *seorsus*, *separatim*.

Ofzèbújek. *Privum*, *proprium*.

Ofzèbuynem zakonom. navlasztito. *Proprie*, *propriatim*, *singulariter*, *specialiter*, *speciatim*. v. Ofzobito.

Ofzèbuyni. *Specialis*, *singularis*, *speciarius*, *peculiaris*, *præcipuus*, *primarius*. ofzèbuyni chlovek, *vir cæteris præstans*. v. Proprius. v. Szvoy.

Ofzèbuynik na szamam prez chaszti fivuchi, *Idiotes*, *idiota*, *a.*

Ofzèbúynoszt. *Particularitas*, *specialitas*, *singularitas*, 2. *proprietas*.

Ofzegyújem. *Incanesco*, *canesco*.

Ofzèdlan. *Ehippiatus*, *instratus*.

Ofzèdlánye. *Ehippiatio*, *instratio*.

Ofzèdlávam. *Sterno equum*, *ehippium*

equo impono.

Ofzegurànye. *Satisfatio*. v. Poruchansztvo. 2. *animi reassumptio*, *audacia*.

Ofzél. (D.) magaracz, tovar. *Afinus*, *auritulum*, *ancarius*, *onos*. ofzél velik, *afinus arcadicus*, *arcadicum pecus*. ofzél divji, *onager*, gri. ofzél szoldachki, *cillus*, li. Met. ofzél na klupi, diak krupto tup. *Prov.*

Zkémsze paris czupi lupi,

Ofzél vzigde, y na klupi.

Afinus in scamno se vult simile magistro. i. e. *Nemo tam gnarus, qui non sit laudis avarus*.

Ofzélszki. *Afininus*, *afinarius*. ofzélszki melin, *pachinaria*. ofzélszka kosa uchinyena za piszanye, *palinxestus*, *palimpsestus*. ofzélszko ruchanye, *rudistus*, *rudor*. ofzélszka farba, *color murinus*

Ofzém. *Octo*. ofzem krat, do ofzmoga, *octies*, *vicibus octo*.

Ofzemdeszet. *Octuaginta*. ofzemdeszet puti, *octuagesies*

Ofzemdeszet menye jeden, dva, tri &c. *Unus*, *duo*, l. *tres de octuaginta*. ofzemdeszet let sztar, *octagenarius*.

Ofzemdeszeti. *Octogenus*, *octogesimus*.

Ofzem jarmov imajuchi. *Octojugis*.

Ofzmich. *Octavum*, *octavo*.

Ofzemnyaszt. *Octodecim*, *decem & octo*, *duo de viginti*, *duo de viceni*.

Ofzem szto. *Octingenti*. ofzem szto krat, *Octingenties*. ofzmo-sztotni, *octingenarius*.

Ofzem jezer, ili tiszuch. *Octo millia*. ofzem jezer krat, *octies millies*.

Ofzják. *Myraci*, *a*, *cardus avenaceus*. Cic.

Ofzjé. *sing.* ofzina. *Arista*, *a.*

Ofzilen. *Oppressus*, *violatus*, *læsus*, *contaminatus*, *impiatus*, *viçtatus*.

Ofzilènye. *Oppressio*, *violatio*, *læsio*, *contaminatio*. *senes*, *compressio*, *subagitatio*, *stupratio*.

Ofzilitel. *Oppressor*, *violator*, *offensor*. *senes*, *com-*

- compressor, stuprator.*
 Ofzilújem. *Violo, vim infero, opprimo, senu, subigo, subagito, vi comprimio, infero stuprum, constupro, consutuo.* ofzilíti deviczu, *polluere, corrumpere, opprimere, depravare, violare virginem vitio, impiare, contemerare, devirginare, depudicare, virgini facere injuriam, eugium solvere.* v. Ofzkrunujem.
 Ofzínecz. *velika osza. Fucus, ei.*
 Ofzínyak. *Vesparium, ii, caetra.*
 Ofziromàssen. *Depauperatus, pauper effectus, pauperatus.*
 Ofziromàsújem. *Depauperor, pauper fio, in paupertatem venio, redigor, à fortuna derelinquor, affioior inopiã. chiszto ofziromassiti, ad incitas redigi.* 2. *Active: depauperor, pauperor, paupertor, pauperem facio, egestatem afferor.*
 Ofzkrunènye. *Pollutio, violatio, profanitas, contaminatio, contamen, inquinamentum, incestus, fadatio, defadatio, temeratio.* v. Ofzmrágyenye. ofzkrunenye sz. *mezta, profanatio, desecratio, bebelosis.* ofzkrunenye *dusse, labes animæ.*
 Ofzkrunìtel. *Temerator, contaminator, vitiator, stuprator, violator, profanator.* ofzkrunitelicza, *Contaminatrix, profanatrix.*
 Ofzkrunújem. (D.) ofzkvarnujem. *Polluo, vitio, contamino, fædo, inquino, coinquino, impuro, funesto, incesto, scelero, conscelero, attamino, contemero, temero, profano, violo, tamino, constupro, obscæno.* ofzkruníti sz. *mezto. &c. profanare violare, desecrare, sacram, & DEO dignam rem.* ofzkruníti deviczu, *virginem vitiare, devirginare, deflorare, zonam virgini solvere.* v. Ofzilujem. ofzkrunítisze *z-grehi fadare, contaminare se peccatis.*
 Ofzkrúnynen. *Vitiatus, pollutus, inquinatus, coinquinatus, impuratus, defadatus, fadatus, profanatus, temeratus, desecratus, execratus, contaminatus*

- Ofzkùben. *Deplumatus, deplumis.* 2. *depilatus, glaber, lavis.*
 Ofzkubénye. *operussanye. Deplumatio.* 2. *depilatio, pilorum detractio.*
 Ofzkubújem, *operussavam. Deplumo,* as. 2. *depilo, deglabro, glabro.*
 Ofzláben. *Debilitatus, labefactatus, infirmatus, enervatus, attenuatus, delassatus, evigoratus, extenuatus, delumbatus, virium vacuus.* 2. *remissus, relaxatus.*
 Ofzlabènye. *Debilitas, debilitatio, infirmatio, labefactio, hebetatio.* 2. *laxitas, relaxatio, remissio.*
 Ofzlabújem. *Labefacto, debilito, infirmo, attenuo, enervo, extenuo, languescio, frango vim, convello vires, nervis & robore spolio.* 2. *relaxo, remitto.*
 Ofzlabújemsze. *Debilitor, labefactor, collabefio, enervor, elanguesco, relentesco, deficio viribus.* v. Mlahavem.
 Ofzlagýen. *Dulcoratus, dulcesfactus, edulcesfactus, indulcatus, dulcoratus, dulcatus.*
 Ofzlagýenye. *Dulcoratio, dulcatio, edulcatio, condulcatio.* 2. *lenimentum, lenocinium.*
 Ofzlagýujem. *Edulco, dulcesfacio, edulcoro, dulcifico, dulcoro.* 2. ofzlagýujem, *szladek bivam, dulceo, dulcesco, dulcio, dulcis fio.*
 Ofzlár. ofzlogonecz. *Asinarius, mulio, agazo, agitator aselli.*
 Ofzlarìa. *Asinitas, tis.*
 Ofzlèk. *Asellus, li.*
 Ofzlepìtel. *Occacans, obcacans, excacans.* 2. *prestigator.*
 Ofzleplénye. *Excacatio, occacatio, obcacatio, visus ademptio, exoculatio.* 2. *prestigium.*
 Ofzleplyen. *Excacatus, occacatus, obcacatus, exoculatus, oculis privatus, cacatus, eluminatus* ofzleplyen *od vrága, diabolicis fraudibus irretitus.*
 Ofzleplyújem. *Excaco, obcaco, occaco, exoculo, exoculasco, orbo, sensibus, luminibus privo, cacum facio, cacum reddo,*

do, *caliginem oculis offundo, perstringo, prastringo aciem mentis, l. oculorum, elueifacio, elueifico, eluscifico. v. Szlepim. ofzleplyujem na jedno oko, elusco, luscum facio, oculum eruo.*

Ofzleplyujem sze, szmerknujem sze nochjum szleposzti. *Excæcor, occæcor, exoculor, oculis privor, luminibus orbor, effleo oculos. ofzlepiti szamoga szebe, cæcitatem sibi conscitei.*

Ofzlich. (D) ofzlovacz.

Prov. Dalm.

Gofzpodar ak' néma neg dinar
alli je gofzpodar,

ofzlovacz ak' ima zlat pokrovacz,
allije ofzlovacz.

Asellus, pullus asinarius, asini pullus. 2. ofzlich riba morfzka, banhus.

Ofzlicza. *Asina, a. ofzlichicza, asella.*

Ofzlobagyajuchi. *Chalasticus, a, m.*

Ofzlobágyam-dilfzem. *Expedio, elibero, eripio, eruo, solvo, eximo, privo, periculo aliquem eripio, servo, recupero abinteritu, libero, redimo, vindico, relevo, exomero. ofzloboditi koga iz okove, exauspicare aliquem ex vinculis. ofzlobagyam, szlobodnoga chinim, illiberto, manumitto, emitto manu, assero, assero manu, publico, libero, vindico in libertatem, vindicias secundum libertatem decerno, do. szina iz oblaszti ochinszke, emancipo libero filium ab officio, l. potestate patris. od greha, absolvo à peccato.*

Ofzlobagyám sze, szkerbi. *Exauspico, exolvo, eximo me curâ, molestiâ, curam adimo, relaxo me occupationibus, & planè exolvo. ofzloboditisze chaszti, defungi officio. szkerbi, relevari curis. greha, absolvi à peccato. 2. evado. 3. v. Oddufam sze. ofzlobagyam sze szlusbe &c. jugum servitutis repello,*

jugum servile à cervicibus rejicio, executio, exuo, eripio colla jugo.

Ofzloboditel. *Liberator, vindex libertatis, parens, & author salutis, patronus, assertor, redemptor. ofzloboditelicza, liberatrix.*

Ofzlobògyen. *Liberatus, donatus, libertate, rude, solutus, exemptus, servatus, ereptus, vindicatus, relevatus, privatus, manumissus. v. Szloboden.*

Ofzlobogyénye. *Eliberatio, liberatio, ereptio, exemptio, relevamen, vindicia, assertio. ofzlobogyenye od ochinszke oblaszti, emancipatio.*

Ofzluhávam. *Subausculto.*

Ofzluhavànye. *Subauscultatio.*

Ofzmák. ofzmeh let. *Octennis.*

Ofzmehavajúchi *Irrisorius, sarcasmicus, sarcasticus, cavillosus. 2. sarcastice.*

Ofzmehávam. *Derideo, irrideo, cum contemptu alterius rideo, deludo, illudo, ludibrio habeo, deludifico, janno, sibilato, sublinio, naso adunco suspendo aliquem, catamidio, ludifico, ludificor. sàlcze ofzmehavati, cavillare, cavillari. vredno koga ofzmehavati, albis dentibus aliquem deridere.*

Ofzmehavànye, ofzmeh. *Derisio, irrisio, irrisus, sanna, sibilatio, sibilus, illusio, delusio, elusio, ludificatio, deludium. chiszto spotno, incavillatio. sàlno, cavilla, cavillatus.*

Ofzmehávan, ofzmean *Derisus, irrisus, delusus, ludibrio habitus.*

Ofzmehàvecz. kí ofzmehava. *Derisor, sibilator, irrisor, delusor, illusor, cavillator, sannio, calophanta. ofzmehavka, cavillatrix.*

Ofzmi. *Octavus. ofzmi put, oštavò, oštavum v. Oštonus. ofzmi del, bes, is. ofzmi dan po szvetku, oštava.*

Ofzmodnèvni. *Ošiduanus. ofzmonofni, oštipes. ofzmo sztotni, oštocentesimus, oštngentesimus, oštngentarius.*

- Oszmraditel. *Infector*.
- Oszmradènye. *Infectio, sordidatio, contaminatio, fœdatio, inquinamentum, contamen, labes, squallor, squaliditas, illuvies, sordes.*
- Oszmraditel. *Infector, oris.* v. Pogerditel.
- Oszmrágyen. *Sordidatus, victatus, infectus, inquinatus, conspurcatus, turpatus, turpificatus, commaculatus, sordibus, & squalore fœdatus, fœdatus, pollutus.*
- Oszmragyújem. *Sordido, inficio, fædo, spurco, conspurco, maculo, contamino, polluo, defædo, incesto, inquino, comaculo, impuro.* v. Zafzmragyujem.
- Oszmùgyen. *Austus, ambustus, subustus, ambustulatus.*
- Oszmugyènye. *Ambustio, austio, ustulatio.*
- Oszmugyújem. *Aduro, amburo, ustulo.*
- Osznávam-sznovalszem. *Ordior telam.*
 2. *Met.* osznávam sztaneye, *ordior, struo, exstruo, ædifico, fabrico, domum &c.*
 3. osznávam, *poznamenujem, describo, denoto, designo, adumbro, exprimo, deformato, formam scribo, primas lineas duco, ædificii ichnographiam depingo, lineamenta futuri operis pono, ruditer designo.* osznovati z-perom kopnomernem na plahticze szvet, *in tabella radio orbem describere.* osznávam pametjum, *concipo, machinor, animo rei imaginem concipio, cogitatione aliquid depingo.*
- Osznòva. preja. *Stamen, fila reſta.* v. Vurek. 2. *structura, structum, opus, structio, ædificatio, machinatio, fabricatus.* osznova razumno naregyena, *machina.* velike tesine, *moles, is.* 3. osznova poznamenuvanye, *forma, delineatio, idea, umbra, adumbratio, eſtypum, senenographia, ſciagraphia, ichnographia, monogramus, instar, conscripta imagine tela.*
- Osznován. *Delineatus, adumbratus, deformatus, expressus, designatus, deno-*

- tatus. osznovan pametjum, conceptus, machinatus. 3. constructus, exædificatus.*
- Oszòba. szobszto. *Persona, prosopon, hypostasis.* v. Szamosztaynoszt. malaoszoba, *persolla.* oszoba muska, *mas. senszka, femina.* v. Persona in latino.
- Oszobit. v. Oszebuyini, &c.
- Oszòbni. *Personalis, le.*
- Oszòbnoszt. *Personalitas, tis.*
- Oszolènye. *Salitio.* v. Szolenye.
- Oszòlyen. *Salitus, sale conditus.*
- Oszolyújem. *Salio, sale condio, imbuo.*
- Oszorni. *Austerus.* v. Oster.
- Oszornoszt. *Austeritas.* v. Ostrocha.
- Oszòja. v. Szenchina.
- Oszovlènye. *Arrectio, erectio, subreſtio, elevatio, sublatio, sublevatio.*
- Oszòvlyen. *Arrectus, arrectarius, subreſtus.* oszovlyena deszka, *arrectarius asser.*
- Oszramòchen. *Impudicatus, debonestatus, confusus, opprobrio affectus, prostitutus, ignominatus, ignominiosus.* oszramochena sena, *debonestata mulier.* oszramochena z-szilum, *violata, compressa.* oszramochena deviczka, *virgo vitziata, deflorata, devirginata, obstita virgo.*
- Oszramochènye. *Debonestamentum, propudium, dedecoramentum, confusio, probrum, opprobrium, ludibrium, ignominia, prostitutio.* akoje szilno, *violatio.* devicze, *stupratio, violatio virginis, defloratio, devirginatio.* v. Szramota.
- Oszramochújem. *Dehonesto, inhonesto, confundo, prostituo, opprobrio officio, dedecoro, ignominio, opprobrio, improbro, inhonoro, depudico.* 2. v. Oszilujem.
- Oszramotitel. *Prostitutor, contaminator, violator, stuprator.*
- Odrèdek med dvemi brazdami. *Porca, a.*
- Osztajànye. *Remansio.*
- Osztájem-sztalszem. *Maneo, emaneco, permaneo, persideo, resideo, manto.*
 oszta-

osztati v-hmanyosztai, *in eadem malitia manere*. v. Obsztajem. 2. *remaneo, resto, reliquor*. osztati jos nekay dufnomu, *reliquari, reliquum manere*. v. Zaosztajem. osztajem zvissega, *resto, supersum, supervaco, super fio*. 3. osztajem od zada, *retromaneo*. osztajem v-kojem mesztu, *subsideo in aliquo loco*. osztajem guszto, *resisto, as*. osztajemi to v-pameti, *sedet, haeret hoc mihi in memoria, manet hoc mihi mente repostum*.

Osztali. *Reliquus, residuus, subsiduus, superfluus, superans*.

Osztala. *Cetera, caterum, cateroquin, alioqui, de reliquo, quod superest*.

Osztànek. plur. osztanki. *Superamentum, reliqua, reliquia, residuum, analecta, fragmenta*. osztanki od jesztvin, *repotia, rum*. osztanki szveti, *lipsana, f. reliquia*. osztanki betegà, *perittoma*. osztanki trave pokossene, *ficilimenta*. 2. osztànek, *mansio*. 3. *haeres, dis* osztanke kî pobira. *Analectes*.

Osztàni, ali osztay z-bogom. *Salve, & mane, vale, mane, remane cum DEO, vale, & DEUS sit tecum*.

Osztàran. *Inveteratus, senio confectus*. osztaràna hudoba, *inveteratum malum*.

Osztarànye. *Inveteratio*. v. Sztaroszt.

Osztarújem. ovehnujem. *Vetustesto, inveterasco, conficior senio, infenesco, veterasco, consenesco, obsolesco, exolesco, vetustate obruor*. 2. osztarujem, sztarochinim, *invetero*.

Osztavlènye. puschanye. *Cessatio, omisio, relictio*. 2. zapuschanye, *desertio, destitutio, derelictio*. 3. *legatio, legatum*.

Osztávlyam. *Omitto, linquo, praetermitto, relinquo, missum facio, negligo, rem praeterco, desero, derelinquo*. v. Puscham. osztavilszem, *reliquum feci*. 2. osztavlyam ú oporuke, *lego, testamento caveo, testamento relinquo*. osztavlyam

poszel, *opus intermitto, quiesco, cesso, pauso, desino, absisto ab opere, removeo me à labore, l. negotio*. v. Presztajem. osztavlyam navuk, *valedico litteris, multam salutem do litteris*. osztavlyam paszke, *abduco, l. avoco animum à curis, & sollicitudinibus, abjicio, depono, sepono, omitto curam, & molestias, subduco me curis*. osztavlyam saloszt, *depono marorem*. priatelsztvo, *intermitto consuetudinem, abstineo familiaritate &c.* chaszt, ladanye, *abdico me dignitate, bonis, &c.* osztavlyam vszàna sztran, *sepono universa*.

Osztávlyen. *Omissus, relictus, praeteritus, praetermissus*. ú oporuke, *legatus, testamento relictus*. 2. *derelictus, destitutus, desertus, desitus, neglectus*. v. Zapuschchen. osztavlyen na sztran, *sepositus*.

Oszten. oszt. *Bucentrum, acana, stimulus, cestrum, stylus*. v. Bodnyak.

Oszti. *Fuscina, a.*

Osztròga. (Tur. Sol.) mamuza. *Calcar, stimulus*. z-osztrogum podbadam, *subdo, admoveo, addo, adhibeo calcar equo, stimulo, fodico calcaribus equum, pungo, fodio, vellico, pervello, punctiunculis torqueo, concito calcaribus equum*. z-osztrogum podboden, *calcari concitatus*.

Osztrògom. Varas y grad úgerfzkoga orszaga. *Strigonium, Valenta, a.*

Osztrúg. v. Sztrug, y osztala.

Osztrúgan. *Detornatus*. 2. *desquamatus*. 3. *depolitus, delimatus, dedolatus*. 4. *eratus, deratus*.

Osztrugànye. *Perpolitio, depolitio, elimatio*. 2. *derasio, erasio, rasura*. v. Sztruganye. osztruganye rib, *desquamatio, aposirma*.

Osztrùsek, osztrusina. *Ramentum, rasamentum, limatura, serrago, scobis, scobina, scobs elimata, ramen, rasura, peripsema*. osztrusgizlati, ali medeni, *psigmata*.

- Osztudeniavam. v. Ohlagyujem.
 Osztupicza. *Cylindrus, dri.*
 Oszvada. v. Tusba.
 Oszvájam. *Appropio.* v. Poszvajam. o-
 szvajam po usivanyu, *usucapio, usu-*
facio.
 Oszvajànye - jenye. *Usucapio, ususcapio,*
ususcaptio.
 Oszvada. Odszugyenye. *Damnatio, con-*
demnatio. 2. oszuda Bosja, ili odre-
 gyenye Bosje, *fatum, ti.*
 Oszuditel. *Damnator, Condemnator.*
 Oszuditi. v. Odszugyujem.
 Oszvenújem. *Diluculo, dilucesco, diesco,*
lucesco, illucesco. 2. *Active:* szvetlo chi-
 nim, *dilucido, illustro.*
 Oszvét, Oszvénutje. *Prima lux, Auro-*
ra. na oszvet, oszvitoma, *in luce pri-*
ma, in aurora, in crepusculo matutino.
 Oszvèta. v. Fanta.
 Oszvetlan, Oszvetlen. *Illustratus, collu-*
stratus, illuminatus. 2. *Expolitus, depo-*
litus, excultus, lavigatus, elimatus, pu-
micatus.
 Oszvetlànye. Oszvetlènye. *Illustratio,*
collustratio, illuminatio. 2. *Depolitio,*
expolitio, elimatio.
 Oszvetlávam. *Illustro, collustro, illumino,*
lucidum reddo. 2. *Depolio, expolio,*
lavigo, elimo. 3. *Justifico, purgo, expur-*
go, depurgo crimine, culpâ &c.
 Oszvetlavàmsze, chisztimsze. *Purgo, ex-*
purgo me, liberor culpâ, justificor, de-
leo, l. eluo labem, maculam, purgo fa-
ctum.
 Oszúgyen. *Damnatus, condemnatus, mul-*
ctatus. na szmèrt oszugyen, *mulctatus*
capitis, l. capite, damnatus morte. ne-
 oszugyen, *indemnatus.*
 Oszugyénye. v. Oszuda. Odszugye-
 nye.
 Oszugyújem. *Damno, condemno, mulcto.*
 oszuditi na galiu, *ad triremem dam-*
nare, remo affigere. v. Odszugyujem.
 Oszvòjen. v. Poszvojen. oszvven po
 usivanyu. *Usucaptus.*

- Oszupnen. *Stupefactus, obstupidus, obstu-*
pefactus, expavefactus, examinatus, at-
tonitus, externatus, lymphatus. v. Pre-
 sztrafsen.
 Oszupnènye. *Obstupefactio, obstupefeca-*
tio, stupor, horripilatio. oszupnènye
 sztrafsno, *lymphatio.* nochno, *noctur-*
na lymphatio.
 Oszupnújem. *Obstupeo, obstupesco, stupe-*
fio, stupeo, stupefeco, attonitus hæreo, tor-
pesco, exanimor, intersisto. oszupnuti
 chinim, *stupefacio, obstupefacio.*
 O ante T.
 Otècz. (Scl.) Oche. *Pater, genitor, ge-*
nerator, seminator, sator, parens, edu-
cator, altor, procreator. dragi otec, *Abba*
pater. otec po poszinovlenyu, *Pater*
adoptans, Adoptator. duhovni o-
 tec, *Pater spiritualis, Confessarius,*
Confessionarius. otec orszaga, *Pater*
patriæ. otec, y mati, *uterque parens.*
 otec stamani, szneni, *pater putatus,*
l. putaticius. otec v-szega rodni, *om-*
niparens. otec pervorodni, *protho-*
parens. otec veliki, *Patriarcha.* otec
 nayvekszi, *Papa, l. Pater Patrum.* na-
 zavam koga otczem, *Patris nomine*
appello. otcza naszledujem, *patrizo,*
patrem in aliquo imitor. verchisze ú
 otcza, *patriffare.* Prov. od loze
 grozd.
 Kakov rod, takov plod. *scil.*
Non procul à proprio stipite poma ca-
dunt.
 Otècz náfs. *Pater noster, Oratio Domi-*
nica, spherulæ precatória.
 Otàyni. *Abditus, absconditus, tacitus,*
ocultus, latens, arcanus, secretus, tectus,
tacitus, clandestinus, opertaneus, abstru-
sus, umbratilis, cripticus, apocryphus,
mysticus. otajen chlovek, *arcanus ho-*
mo, qui quæ audit, tacet. otayno ime-
 ti, *abditum habere.* otaynomi je to,
praterit me hæc res. otayna meszta, *se-*
ducti recessus. otayno, y himbenp go-
 vorenje, *sophisma, tis.*

Otáy.

- Otáynik. *Secretarius, Auricularius*. otaynik szkrovnosztih, *Mystagogus, Mysteriorarches*.
- Otáyno. *Secretè, abditè, occultè, teclè, celatim, tacitè, tacitò, clam, clanculum, clanculò, sub rosa, ex occulto, mysticè*. 2. otayno, muchech, *clam, exoculatim, furtivè, in silentio*.
- Otáyno derfim. *Celo, occulto, operio, abdo, nutrio, interpremo, tego, dissimulo, occultum habeo*. otayno tufim, da cheterti del dobim, *quadruplor*.
- Otáynoszt. Tayisztvo. *Secretum, arcanum, occultum, commissum, absconsum, celatum, tacitum*. otaynoszt szercza chlovechanszkoga, *recessus in animis hominum*.
- Otáyisztvo. v. Szkrovnoszt.
- Otéchem - kelszem. Otekam. *Tumeo, inflor, tumesco, intumesco, tumido, extumesco, inturgesco, obturgesco, turgeo, turgesco, tumefio, protubero*. otekati chinim, *tumefacio*. otechem, *effluo, defluo*.
- Otèchen. Otekel. *Tumidus, turgidus, tumefactus, inflatus, sufflatus*. jako otechen, *pratumidus, protumidus*.
- Otéchenye. *Tumor, inflatio, tumiditas, turgor, tumex, atheroma, steatoma, phygethon*. otechenye gerla, *panus, angina, synanche*. otechenye pod gerlom szvinszko, *grando, nis*. otechenye vufselz, *parotis, dis*. otechenye na nogah, *phlemen, tama, boa*. otechenye na perszteh, *panaricium*. otechenye vufgano, *flegmen, inflammatio, phlegmone*. otechenye tverdo, *scirrhus, scirrhoma*. otechenye tverdo nog vuloslyiveh, *tophus*. otechenye zuberine, *paradontis, parulis, dis*.
- Otelujemsze. *Vitulum pario, edo*.
- Otemnújem. *Obscuror, obtenebror, obtenebresco, obnubilor*. Aktivè: *obscuror, offusco*.
- Oténchan. *Attenuatus, extenuatus, diminutus, imminutus, minoratus*. 2.

- emaciatius, rarefactus*.
- Otenchànye. *Attenuatio, extenuatio, imminutio, minoratio, maceratio*.
- Otenchávam. *Attenuo, extenuo, tenuo, diminuo, imminuo, minuo, minoro, emacero, emacio, emacro, subtilem facio, rarefacio, disraro*. otenchatísze, *atenuari, emaciari, rarefieri, ejunescere*.
- Otergávam. *Abrumpo, decerpo, destringo, detraho, deripio, refigo, avello*.
- Otergnènye. *Decerptio, avulsio, abstractio, detractio*. 2. *disjunctio, divisio, separatio*.
- Otérgnyen. *Abruptus, avulsus, abstractus, detractus, dereptus, reflexus, obsoletus*. otergnyena z-szadom szvérs, *termes*. 2. *disjunctus, divisus, separatus, divulsus*.
- Oterssen. *Oneratus, onustatus, ingravatus, onere degravatus, pressus, sarcinatus, sarcinosus, arumnatus*.
- Otersènye. *Oneratio, ingravatio*.
- Oterssujem. *Onero, ingravo, onere degravato, premo, deprimo, opprimo, corbito*. oterssití koga krivo, *injuriare, injuriá gravare aliquem*.
- Otèschan. *Exinanitus, inanitus, evacuatius, inediá, l. fame exhaustus, tenuatus, exoneratus*.
- Oteschànye. *Exinanitio, evacuatio, evacuitas, exoneratio*.
- Oteschávam. *Exinatio, inatio, evacuo, inediá, l. fama debilito, sublevo pondere stomachum, exonero ventrem*.
- Otesújem. obtesujem. *Aggravo, degravato, ingravo, gravido*. 2. *gravis fio, ingravesco*.
- Otèszan. *Dedolatus, edolatus, delavatus, deplanatus, exasciatus*.
- Oteszànye. *Dedolatio, edolatio, delavatio, deplanatio*.
- Oteszújem. *Edolo, dedolo, delavigo, deplano, complano, attenuo, exascio, ascia polio, deforno, conserno, as*.
- Otèt. *Ereptus, dereptus, extortus, erutus*. 2. otet odnessen, *ademptus*.
- Otezàlo vage. *Secoma, aequipondium*,
li.

- libramentum*. v. Vaga
- O ti! *Heus tu!*
- Otimlyem, Otimam. *Abripio, eripio, vi recipio, deripio, extorqueo*. 2. izbavlyam, *eximo*. koi, ali koja z-szilum otimlye, *harpax*.
- Otimlyemsze. *Defugio, subterfugio, renuo, denego, defendo me, tergiversor, excuso me à labore, via, officio &c.*
- Otisznújem, odtisznujem. *Detrudo, removeo*.
- Otka. *Rallum, rulla, planaratum*.
- Otiram konya. *Attero, aduro equum*. 2. *refigo, refringo*. v. Odbiam. 3. (D.) otiram, *detergo, defrico, detero*. v. Obrisujem.
- Otiravam. *Pello, fugo*. v. Odtiravam.
- Otiran. *Pulsus, fugatus, abactus, extorris, exul, exterminatus, eliminatus, patria excussus*.
- Otle. *Exin, exinde, inde*.
- Otòchen. *Insulatus, a, m*.
- Otochni. *Insulanus, insularis*.
- Otòk. *Insula, a*. otok na pol, *peninsula*. pun otokov, *insulosus*. 2. otok, ili odtok, *effluviu, profluviu, effluentia*. 3. otok chrevni, ili terbuha, *profluviu alvi, fluxus ventris, cita, alvus, morbus celiacus, præceps alvi exinanitio, dysenteria, diarrhoea, lienteria, rheumatismus*. v. Cordapsus. otok kervni, *hæmorrhagia*. v. Hæmorrhoufa &c. otok na koszti, *Apophysis*. otok senzki vszakoga meszecza, *menstrua, menses, profluviu mulierum, muliebria*. vsztaviti otok, *procidentia ventris sistere*. 4. otok ú gerlu, *ganglium*. v. Otechenye.
- Otrávlyam - trovalszem. *Veneno, intoxicico, suffero toxico, do, l. præbeo toxicum, toxico neco, potiono*. otrovati kugum, *peste inficere*. otrovatizze, *veneno mortem sibi adsciscere*.
- Otrebine. *Purgamen, purgamina, purgamenta, scobina*.
- Otrenútje, Otripnènye kotriga. *Torpor,*

- torpedo*. zubno, *stupor dentium*. v. Vtrenutje.
- Otrenújem, Otripújem. v. Odrevenu-jem. otripeti chinim. *Torporo, torporem induco, stupefacio*. otrenuliszumi zubi, *obstupuerunt mihi dentes*.
- Otrèssen. *Decussus, excussus*.
- Otresenyje. *Decussio*.
- Otresújem, Oreszam. *Decutio*. otre-szam prah, *excutio pulveres*.
- Otripnenye. v. Otrenutje.
- Otròk. *Soboles, infans, puerulus, pupus, pusio, pupulus, infantulus, putillus*. 2. otrokov jedecz, *acco, alphito, manducus*. otrokov krich, *vagitus, vagor, quiritatus infantium*. v. Dete.
- Otròv. *Toxicum, venenum, virus, pharmacum*. vrachtvo proti otrovu, *præbium, præligamen, alexipharmacum, antidotum*. terfecz takvoga vrachtva, *aconitarius*.
- Otrován. *Intoxicatus, venenatus, veneno infectus*. otrovan kugum, *peste infectus, pestifer*.
- Otroványe. *Intoxicatio, venenatio*.
- Otrovitel. v. Osztvavitel.
- Otròvni. *Venenatus, venenosus, virulentus, virulens, virosus, pestilens*. otrovni jezik. *jadovit, lingua virulenta, viperina, l. maledica*. otrovni napitek, *potio mortifera, cantharidum*.
- Otrússen. *Excussus*. velizze ofzobito od zernya, *szemenya*.
- Otrússènye. *Excussio*. czvetja, *desfloratio*.
- Otrussújem. *Excutio*. otrussiti czvet, *desflorare*.
- Otverditel. *Indurator*.
- Otvérdgyen. *Induratus, conduratus, consolidatus*. otverdgyen, okoren, *occalatus, concrustatus, stiriacus*. 2. *obstinatus*. v. Tverdoglav. 3. *Occalatus, coriaginosus*.
- Otverdgyeno. *Induratè*. 2. *Obstinatè*.
- Otverdgyènye. Otverdenye. *Induratio, conduratio*. v. Okornoszt. 2. *Obstinatio*. kotriga otverdenye, *sceleroma*.

O T

- ma. 3. okorenye, *Calliositas, coriago*.
 Otverdgyújem. *Induro, duro, durum facio, consolido, conduro, induresco*. 2. okorujem, *occalesco, crustam duco, cicatricem duco*.
 Otvòr. v. Otok n. 2. & 3.
 Otvorènye. v. Odpertje.
 Otugyujem. v. Odtugyujem.
 Otupen. *Hebes, tis, bebetatus, obtusus*.
 Otupénýe. *Hebetatio, bebetudo*.
 Otupújem. *Hebeto, retundo, obtundo, prastringo aciem. otupiti vid, bebetare aciem oculi*. v. Zatupujem.
 Otùschen. *Impingvatus, saginatus, pingvefactus*.
 Otuschénye. *Impingvatio, saginatio, sagimen*.
 Otuschújem. *Impingvo, sagino, pingvefacio, opimo, obeso*.
 Otuschujemsze. *Impingvor, pingveo, pingvesco, pingvesio, saginam contraho*.
 O ante V.
 Ov, va, o. *Hic, hac, hoc. Iste, ista, istud. ov izti, iste ipse. ipsissimus*.
 Ovak, na ov nachin. *Hoc, l. hoc modo, tali modo, ita, sic, taliter*.
 Ovam. *Huc, istuc*.
 Ovchár. *Opilio, upilio, custos ovium, curator ovium, pastor ovium, ovilio, melonomus. ovcharizka kihacha, pedum*.
 Ovcharicza. *Curatrix ovium*.
 Ovcharnicza. *Ovile, caula agnile, mandra*.
 Ovchicza. *Ovicula, parva ovis, spiculum*.
 Ovchji, ja, je. *Oviarius, ovillus, ovinus, ovillinus, oviaticus, ovilis. ovchji bob, caprini stercoris bacca. pila, quae caudis harent ovinis, mithon. ovchji kosuh, ili iz kós ovchjeh, melota, a, melote, is, melotaus. iz ovchjeh kós kerzno, sisyra, a. ovchji szmrad, kí od vune viszi, Oesypum. ovchji kassely, tussis sicca. ovchja kosa, mollestra. ovchje chredo, oviaria, pecuaria, grex ovillus. zavrachati ovcze, lanigeros agitare greges*.
 Ovchina. *Vervecina, ovina, ovilla*.

O V

335

- Ovcza. *Ovis, bidens, pecus lanigerum. ovcza, kâ po dve lese, ambiegna. ovcza na terbuhu gola, opica, a. ovcza natepena, kâ ú plyucheh beteguje, ovis pulmonaria. ovcza betesna, ovis morbida. ovcza szrablyiva, vsze chredo nateplye, morbida facta pecus, totum corrumpit ovile. ovacz vnosina, balantum grex, lanigeri greges, pecus lanare, pecudes lanigera. k-ovczam prigledavec, ovisspex. koi vnogo ima ovacz, polyarna, & polyarnes*.
 Ovdé. *Hic, istic, hic loci*.
 Ovdésnyi. *Nazochni. Praesens, praesentaneus, praesentarius, praesentialis, s. quod ante pedes est, instans. ovdésna preszkochiti, transilire ante pedes posita. 2. ovdésnyi, bujas*.
 Ovdé. *Pred liczem, nazochi. Praesto, coram, in praesentia, ante oculos. nazochi puka, praesente populo, audiente, l. spectante*.
 Ovdészëm. *Adsum, hic sum, praesto sum*.
 Ovekovèchen. *Perpetuatus, ad memoriam posteritatis proditus*.
 Ovekovechújem. *Aeterno, perpetuo, immortalitati mando, commendo, trado*.
 Ovenen. *Marcidus, flaccidus, flaccus*.
 Ovenújem. *Marcesco, marceo, emarceo, emarcesco, flaccesco, conflaccesco, flaccéo, marcido. v. Venem*.
 Ovén. bráv nepochischen. *Aries, mas ovium, qui tenetur ad generandam sobolem, dux gregis. v. Jaracz. 2. oven pochischen, skopecz, vervex. 3. oven. (D.) boran. orudje, kemsze zidi teru, aries. estque machina bellico ad similitudinem arietis, quae ne flammis excuri possit, corio sive cilicio vestitur. machina muralis, tormentum murale, machina bellica. 2. ovnom zide terti, arietare mania urbis. 2. oven zvezda, aries*.
 Ovesz. *Avena, a. v. Zob*.
 Ovíam. *Involvo, fascio, implico, amicio, velo, calabrico*.

Ovià.

Oviànye. *Involutio, obvolatio, implicatura.*

Ovlasen. *Humens, tis. 2. humefactus, madafactus, irroratus.*

Ovlasújem. v. Ovugnujem.

Ovo (D.) evo *Ecee, en. ovo chlovek, ecce homo. 2. ovo, hoc, ipsum.*

Ovo mene, ovome. *Ecee me, adsum. ovo nyega, ecce illum, ecce ille.*

Ovòschen *Inceratus, ceratus, cera lilitus, circumlinitus. platno ovoscheno, tela cerata, candela. ú takvo platno kay zaviti. candelis involvere. Plin.*

Ovoschènnye. *Inceratio, ceratio, ceratura.*

Ovoschújem *Inceero, cero, cera obduco, imbuo. v. Voschim.*

Ovranújem. v. Ochernujem.

Ovràt, s. lovrat morfzka riba. *Aurata, orata, a.*

Ovratek goler. *Collare, is, collarium. ovratek nabran, collare rugosum. ovratek razpletni, collare pinnatum. ovratek podsztavlyen, epomis. ovratek na rubache, patagium indufii. ovratek na plaschu, fimbria, patagium, assumentum pallii. ovratek peszji zchavli naperen millus, millum, li. v. Ogerlina. it. Peszja. ovratek perten, na komfze bolna ruka noszi, mitella. v. Podvez.*

Ovratìcza. ogerlay, vratni kinch. *Torques, torquis, is peridareon, armilla. ovratìcza zlata, flexilis obtorti per collum circulus auri, torques aureus. ovratìcza sentzka, monile, muranula. ovratìcza nastikana, ali dragokamènta, collo monile baecatum. ovratìczum nakinchen, torquatus.*

Ovúd, ovuda. *Hac, isthae.*

Ovulìchni. (D.) ovolìchni. *Tantulus, tantilus. ovulichno, tantulum, tantilum.*

Ovulik. *Tantus. ovuliko; tantum.*

Ovuzdan. *Offrenatus. v. Obvuzdan.*

Ovugnujem. *Humefco, humefacio, udo. 2. humefco, madesco, madesio.*

O ante Z.

Ozavàmfsze, javlyàmfsze. *Respondeo, responsito, repono, responsum do, reddo, ferro. ozvatisze Bogu, vocanti respondere DEO, t. j. poszluhnuti Boga.*

Ozdravlènnye *Convalescentia, confirmatio ex morbo. 2. sanatio, sanitatis restitutio.*

Ozdravitel. *Salvator, Salvificator, Servator, JESUS, Soter.*

Ozdrávlyen. *Sanatus, ex morbo confirmatus, sanitati restitutus.*

Ozdravlyújem. zdrav bivam. *Convalesco, sanesco, consanesco, valentior fio, revalesco, resanesco, invalesco, morbo me explico, vires aquirò, emergo, confirmor ex morbo, è morbo evado, è morbo recreor, vires recuperò. 2. remedio, recreo, remedico, morbum depello, curo, sano, medeor, medicor, medio, sanitatem reduco, salvifico. ozdraveti koga. infirmitatem cujuspiam curare, relanare, morbo explicare aliquem, ad sanitatem reducere quempiam medicina, salvificare quempiam. v. Vrachim.*

Ozebènnye nog, ali pete. *Pernio, perniunculus.*

Ozebújem. *Frigeo, frigesco, frigore lador atteror.*

Ozelenújem. *Viresco, eviresco, viridis fio. nazopet ozelneti, revirescere.*

Ozimecz jachmen. *Hordeum exasticum. ozimecz lan, linum byemale.*

Ozimújem. *Infrigidor, refrigeo, frigeo, frigidus fio, calorem amitto.*

Ozlèden. *Exulceratus, exasperatus, a, m.*

Ozledénnye. *Exulceratio, exasperatio.*

Ozleditel. *Exulcerator. ozleditelicza, exulceratrix*

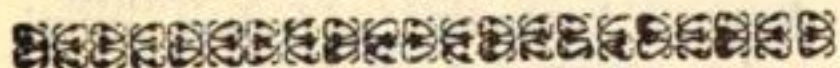
Ozlednjúchi. *Exulceratorius.*

Ozledújem. *Exulsero, exaspero, exacerbo vulnus, irritoplagum.*

Ozloglássen. *Infamatus, diffamatus, ignomi.*

- miniâ*, l. turpitudine notatus, dedecore oppressus. ozlo glassen, zloga glazsa chlovek, *infamis*, *paraelytus*.
- Ozloglafsènye. *Infamatio*, *diffamatio*, *fama violatio*.
- Ozloglafsújem - szujem. *Infamo*, *diffamo*, *maculam*, l. notam infamia, l. turpitudinem inuro, *infamiam infero*, *ignominiam noto*, *trahuco aliquem per ora hominum*, *bonum nomen denigro*, *dilacero*. oszioglaszitisze, *infamari*, *trahuci per ora hominum*.
- Oszioglaszitel. *Fama violator*, *trahuctor*.
- Osziovolújem. *Contristo*, *infesto*, *offendo*, *affigo*, *molestiam facio*, *injuriam infero*.
- Oznanenye. *Notificatio*, *manifestatio*, *publicatio*, *declaratio*. v. Obznanenye.
- Oznanyen. Objavlyen *Notificatus*, *declaratus*, *manifestatus*, *publicatus*, *potesctus*.
- Oznanújem, Objavlyam. Ochito chinim y znano. *Notifico*, *notum facio*, *potesfacio*, *denuntio*, *indico*, *significo*, *declaro*, *publico*. 2. oznanujem, viztanovitujem koga, *certioro*, *certifico*, *certum reddo*, in Jure Ung. *aviso*, *avisuro*.
- Oznojen. v. Poten.
- ô zorje. *Sub lucem*, l. *auroram*, *primo diluculo*, *primâ luce*, *summo mane*.

P.

- Pachàmfsze. *Immitto*, *immisceo*, *ingero me*, *implico me*. ú vsza pachatisze, *immiscere se omnibus*. v. Puschamfsze.
- Pàche. *Imò*, *quin*, *imò verò*, *quin imò*.
- Páchka. *Obstaculum impedimentum*, *offendiculum*, *avocamentum*, *rem ora*, *remoratio*.
- Páchim. *Impedio*, *obsto*, *officio*, *prapedio*, *impedimento sum*. v. Zadersavam.
- Pachólat. *Coa*, *cea*, *byssus*. pacholatna izvita, *coa vestis*.
- Páczka. *Ferula*, *habena*. biti paczkum, *cadere farulâ*.
- Páczkam. *Percido*, *oppuvio*, *ferulâ cado*, *percussio*, *habenâ castigo*.

- Padajúchi. *Cadax*, *caducus*, *cadivus*, *decadivus*, *decidus*, *lapsabundus*. tukach padajuchi, *pilum ruidum*.
- Pádam. *Cado*, *labo*, *labor*, *desido*, *labefio*, *decido*, *ruo*. v. Opadam. padam na kolena, *procumbo ad genua*. padam pred koga, *procido*. padnemo, *procidamus*. v. Opadam. palzti od szablye, *ferro interire*, *necari*. padati komu vrech, *interloqui*, *interpellare*, *interfari*, *obturbare*. zverhu koga padam, *supervuo*. to pada k-mene, *mene dopada*, *me attinet*, *ad me pertinet*, *hoo mea interest*, *me concernit* &c.
- Padànye. Pád. *Casus*, *lapsus*, *prolapsus*, *lapsio*, *ruina*, *casura*, *ptosis*. 2. padanye laszih, *alopecia*. padanye lazih oberveh, *ptiosis*.
- Padávecz. *Epilepticus*, *comitialis*. Remed: *Fel testudinum*, *naribus illitum*, *comitiales erigit*, *attolntque*. *Plin*.
- Padavìcza. beteg veliki. *Epilepsia*, *sacer*, l. *caducus morbus*, *major morbus*, *herculeus morbus*, *comitialis morbus*, *abans*, *morbis divinus*. lege Artemon.
- Padlyiv. *Labilis*, *caducus*, *ruidus*, *ruidus*. v. Padajuchi. 2. *Fragilis*.
- Pagadúr. *Fractor*, *quaestor*, *exactor*, *rationarius*, *arcarius*, *ararii praefectus*, *tribunus*, *magister computorum*, *praefectus rationum*, *thesaurarius bellicus*, *logista*. v. Naplachnik. pagadur turtzki, *teutenteres*.
- Pagadurìa. *Quaestura*, *officium quaestorium*, *praefectura rationum*.
- Pagadúrov namesztnik, *Proquaestor*.
- Iáh. *Vexillum*. v. Zalztava.
- Pák. *Iterum*, *iteratò*, *denuò*, *ursus*. v. Opet. pakfsze uffati, *de uò sperare*.
- Páko, Potom. *Deinde*, *tum*, *postea*, *item*.
- Palàcha. *Palatium*. v. Polacha.
- Palányek. Palanka. *Vacerro*, *vallus*, *palus*. ograja iz palankov, *palifacatio*, *palamentum*, *palitium*, *cervi*, *cervuli*, *sudes praefixa*, *cippi*, *palifacata*.
- Palàs. *Ensis*, *gladius*, *ferrum*, *micro*, *spatha*, *machara*, *xipbis*. gol palas.

- eductus vagina ensis, strictus gladius.*
 palas na obe sztrane oster, *gladius anceps.* palas perffianszhi, kordecz, *acinaes.* palas konyanichki, *parazonium.*
 Palasso-noszcz. *Ensisfer, ensifer.* k-palasu szpodoben, *ensiformis.*
 Palaszka. *Lagena, a, gello, gillo, ampulla.*
 2. Palaszka drevena, *Obba, a.*
 Palatin úgerszkoga orszaga. *Palatinus, ni, Prorex in Ungaria.* Palatin, breg jeden iz szedmech rimszkeh, *Mons Palatinus, Palantium.*
 Palatinszki. *Palatinus, a, m.*
 Palchényak. naperffnyak fostarszki iz kole. *Condulus, condalius, ii.*
 Pálczki tkalechki. v. *Infilia, um. v. Podnosje. n. 3.*
 Pálec. *Pollex, eis, grossus digitus, ballus, li, daetylus.* Græcè: *antichir.* za jen palecz debel, *pollicaris.* 2. palecz kolni, *radius rota.* 3. palecz nuternyega kola melinszkoga, *ciclitatorium.* 4. v. *Mera.*
 Palénye. *Ustulatio, ambustio, combustio, crematio.*
 Paletkùjem. v. *Klaszno branye. &c.*
 Palichicza. *Baccillum, & baccillus, li, virga rudis.*
 Palicza. (D.) schap, stap, drenovicza. *Baculus, baculum, li, scipio, stipes.* palicza zgora klyuchaszta, biszkupszka palicza, *lituus.* palicza pasztirszka, *pedum, agolum, pastorale baculum.* palicza putnichka, *bastile peregrinatorium.* palicza ocherkana, y na krúg zesztrugana, *baculus tornatilis.* palicza, na kúsze pticze love, *ames, tis, pertica aucupalis.* palicza ú koje je spicza selezna, *dolon, onis.* palicza mira, *caduceus, caduceum, ei.* palicza polyo-merna, *arvipendium, arvipennium.* palicza sztareh, y nemochnch. *Prov. Viro seni maxilla baculus.*
 Páliczum bijem. *Baculo, baculizo, as.*
 Palihisa. *Ustor domûs, incendiarius.*
 Pálim. *Ustulo, uro, incandeo, deleo flammis, amburo, exustulo.* praszczca paliti, *exustulare suem.*

- Palma drevo. *Palma, magaris, dabula, spathe.* dreva palme plemeniteja, *thebaica, & thebaides.* palme szad, *daetylus, cariota, sandalites, caryotis, palmula.* indianszki palme szad, *tamarindi.* palmov, *palmus.* palmovit, *palmosus.* z-palme lisztja halyum odet, *palmtus.* *palmische, palmetum.*
 Pàmet. *Ingenium, intellectus, intelligentia, mens, sensus, animus, iudicium, indoles, genius, sanitas animi, docilitas ingenii, memoria, prudentia. Prov.*
 Pàmet z-nikemsze neraja, *nec chaszom y z-leti dohaja. scil. ingenium, & rerum prudentia velox haud venit ante pilos.*
 Alli. Dobra doklam pàmet doyde, dotlam lèpa szrecha proyde.
 pàmet dobra, *Judicium subactum, ingenium elegans, memoria tenax.* koi dobru pàmet ima, *analectes.* pàmet tupa, *ingenium hebes, obtusum, retusum.* tupu imeti pàmet, *ingenio esse obtuso.* koi takvu ima pàmet, *afeliceps, hebes, lapitha.* pàmet gluboka, *ingenium altum, sublime.* imati gluboku pàmet, *acutissimâ esse ingenii acie, excellere, florere, pollere, prestare, valere ingenio.* dohagyam k-pàmeti, *ad sensum animi redeo, attingo animi sensa, ad sanitatem mentis redeo, rectum animi sensum recipio.* v-pàmeti mi je, *versatur mihi in memoria, subest animo.* ú pàmeti obdersati, *memori mente dicta notare, memoriâ fixum tenere, memoriâ custodire.* v-pàmet mi je palo, *mihi in mentem venit, occurrit, succurrit, animo occurrit, subiit animum cogitatio, mentem subiit, in memoriam rediit, in buccas venit.* pàmet kratka, *memoria labilis, fallax.*
 Pàmeten. *Intelligens, prudens, sanus, callidus, cautus, acutus ingenio, ingenio prestans, ingeniosus, homo emuncte naris, prasens animo.* v. Zpàmeten. pàmetnomu biti, *sapere.* mala pàmet, *memoriola.*

Pametènye. *Memoria, memoratio, memoratus, rememoratio, recordatio, reminiscentia.*

Pamètím. (D.) *pantim. Memoro, animo complector, memoriam rei seruo, adhibeo, memoriâ retineo, animo instituo, memini, facio mentionem alicujus, in assidua rei cõmemoratione sum, recordor, cõmemoror, reminiscor.* v. Szpominamfze

Pamètlyiv. *Memor, oris. dobro pametlyiv, memoratus.*

Pamètńik, pametitel. *Memorator.*

Pamètńo. *Intelligenter, prudenter, ingeniosè, sagaciter, callidè, solerter, cautè.*

Pamùchni. *Gossipinus, leuconicus bambacinus, xylinus. pamuchna ja. buka, ali sztebelcze, xylon, gossipion.* v. Bumbachni.

Pàmuk. *Xylinum, babatium, bambacium, leuconum.* v. Bumbak.

Panáda. *Panadela, puls ex pane, paxamus.*

Panczér. *Lorica, lorica catenata, lorica hamis conferta, thorax hamatus, panczerfzka rubacha, sagum, paludamentum, paragauda, ephestris. panczerfzke karike, squamma, hamus. panczerom oblechen, loricated. v-panczer oblachim, lorico, as. koi panczer noszi, loritifer. ki panczere dela, loriciarius.*

Panczera oblachenye. *Loricatio.*

Pankèrt. *Nothus, incerto patre natus, de pellice gnivus, manser.* v. Fachuk.

Pànt selezni, kizze z-vrati verti. *Cardo mobilis, planula. panti, planula.* 2.

Pant. *Ansa, canthus. z-seleznemi panti szpeti, ansis ferreis coagmentare.*

Pantaler. *Cingulum militare transversum, balteus sclopetarius.*

Pántlin. *Redimiculum, tenia, & tania, tana, lemniscus, fascia. pantlek, taniola, a. pantleki, kêmifze laszih kite povijaju, impilia, orum. kêmifze preplechu, texta, rum. iz pantlinov maslin, catapetasma.*

Pantófflin. *Crepida, diobothra, baxea, solea. fenszki pantofflin, sandalium. guba, kâfze na stiklecze podmeche,*

phellus, suber, suberies. ki v-pantofflinéh hodi, crepidatus.

Pápa. *Pater, l. pater patrum, summus Pontifex, supremus Antistes, Pontifex maximus, Pontifex Romanus, Papa.*

Pápa. *Varas ú ugerszkó orszagu. Papa, a.*

Pàpa. *Gluten, glutinum, glutinatorium.*

Pàpak. v. Kopito.

Pàpam. *Glutino, conglutino.*

Papínszki. *Pontificalis, pontificius, papalis. papínszki zakon, jus pontificium. papínszka oblaszt, pontificalis auctoritas. papínszki liszt, Diploma, l. littera pontificia. papínszki poszel, nuntius apostolicus. papino poszvechenye, papia, pontificatus, papatus.*

Pàpar. v. Perper.

Papér. *Papyrus, papyrum, charta, biblos. druga sztran papera, charta aversa. paper postarszki, charta angusta, veredaria, cursoria. paper kralyevszki, veliki, charta claudiana, l. regalis, charta regia, macrocollum. paper piuchi, vulgò difflovak, za zavianye paper, charta emporetica, charta bibula, reicula, l. reiectanea. v. Paperus. paper prepuchajuchi, charta transmittens litteras. paper gladek, charta dentata. paper oster, papyrus aspera. paper na obbraja napiszan, opistographus. paper naychisztessi, sanniana papyrus na chetvero szpregnuta plahta papera, quaternio charta. na oszmero, cõtuplicata charta. paper napravlyam, conficio, l. texo chartam. v. Charta.*

Paperkujem. *Racemor, aris.* (nye.)

Paperkuvanye. *Racematio.* v. Klaszobra

Papérńi. *Chartaceus, papyrius, papyraceus, charteus, chartulanus. paperni staczun, officina chartaria. paperni mester, chartarius, chartopaus. placha paperna, chartiaticum. tulecz paperni ú koga-sze kay zavia na szpodobu kapuczinszkoga kapucza, cucullus. zavitek paperni, theca scriptoria.*

Papero noszni. *Popyrifer.*

Papero-terfzecz. *Papyropola*, *chartularius*.

Paperecz. *Chartula*, *schedula*.

Paperùs. *Chartiza*. iz paperuffa, *chartinarius*.

Papicza male detcze. *Bua*, *pulticula*.

Papiga.(D.)papagao. *Psittacus*,ci. papiga hitra naleznicza glazza chlovech jega, *humana solers immitator psittacus lingua*. v. *Asterias*.

Paprat. v. Preprut. Papris. v. Perprika.

Papùcha. *Diabathra*, *diabathrum*, *sandalium*, *solea*, *calceus græcus*, l. *turcicus*, *pedilion*. papuche koinofzi, *sandaligerus*. mester kî siva papuche, *sandalarius*, *diabatharius* szramba gdesze chujaju, *sandalotheca*.

Pàra. *Vapor*, *oris*. v. Szparjavicza. 2. para. *Anima sensitiva*, *anima brutorum*.

Paradgyik. v. Komad. Paracz. v. Prokurator.

Páram. *Desuo*, *dissuo*, *dissolvo*.

Parànye. *Desuitio*, *dissuitio*.

Pàrd zver. *Pardus*, di. v. Risz.

Pardeczamsze. v. Kitam.

Páren. *Lixus*, a, m.

Parenicza. *Capedo*, *cratera*, *labrum eluarium*.

Pargàmen. *Membrana*, *pergamena*, *pergamenum*. mester pargamene, *membranarius*.

Pargaménszki. *Membraneus*, *membranaceus*.

Parhám. *Averta*, *belcium*. parhami, *averta*.

Párim. belim. *Lixo*, *elixo*.

Parip *Parippus*, *equus parippus*. v. Kony.

Paripchecz. *Equellus*, li.

París. Varas ú Franczie. *Parisium*, *Parisi*, *Lutetia Parisiorum*. iz Parisa, *Parisiensis*.

Parkel. *Unguis*. parklyecz, *ungula*, *falcula*, *unguella*, *unguiculus*. odreziati parklye, *exungulare*. z-parklyi

grabechi, *tagax*.

Parola. *Promissio*, *promissum*, *pollicitatio*, *sponsio*, *stipulatio*. parola voynichka, *signum*; *symbolum*, *tessera militaris*. parolicza, *stipulatiuncula*, *sponsiuncula*. parolu dajem, *stipulor*, *fidem do*, *fide confirmo*, *dextram*, & *fidem do*, *promitto*, *polliceor*. parolu raztepszti, *nedersati*, *promissum* & *receptum rescindere*, *intervertere*. tescha parola, *chartis pollicitatio*.

Parssina. v. Pelzek. Paraszt. v. Peraszt. &c.

Parta. *Corona puellaris*, *corona virginea*, *insigne*, & *nota virginitatis*.

Parújem. *Pereo*, *crepo*. v. Czerkujem.

Pasnut. *Ungula*, a. *ungula bifida*, l. *bifidata*. z-pasnuti voli, *bifidi boves*.

Pàssa. *Pascuum*, *pastus*, *pastio*, *pastura*, *pabulum*, *ager graminosus*. passa obchinszka, *ager compascuus*. passa plachna, *ager scripturarius*. passna placha, *pascuarium*. passa od koje marha mleka nedaje, *agalecsta*, *orum*. na passu gonim, *impesco*, is, in *pascua cogo*.

Pàssa. ladaveczech turszki. *Præses Turcorum*, *Passa*, a.

Pàssem. *Cingo*, *incingo*, *instringo*. opaszatizze, *accingi*, *præcingi*. koi passe, *cinctor*.

Pàssím. *Putisco*, *putesco*, *putere incipio*.

Pàssinecz. *Pascuum privatum*, *septum pascuum*.

Pàssni. *Pascuus*, *pascualis*. ovcze passne, *oves pascua*. passni chuvar *pascuaris*.

Pastéta. *Artocreas*, *artocrea*, a, *minutal*, *clibanites*. pokrov pastete, *crustula superior*. meszna pasteta, *tucetum*, *caro panificio inclusa*. ribja pasteta, *piscis panificio inclusus*. pasteta z-juhumi, *jurea*, a.

Pastetar, pèk pastet. *Crustuarius*, vulgò *pastinarius*, *cupediarius*, *artocrearum pistor*.

Pász. pojasz. *Cinctus, l. cingulum, li, cinctorium, cinctus, vincitus, zona, diazoma.* 2. pász voynichki, *subscingulum, succinctorium, cingulum compestre, balteus, balteum.* pász remenati na czifran, *cestus, ti.*
 Pászani vitez. *Equus auratus.*
 Pászár. *Zonarius, ii, cingularius.* pászáricza, *zonaria, cingularia.*
 Pászecz. *Zonula, a, cincticulus, cinctulus.* *Plaut.*
 Pászanòge. kèmszu udane dve szesztre, *Atelei, belei.*
 Pászànye. *Cinctura, cinctus.*
 Pászem. *Pasco, is, pabulor.* pászem vkup, *compasco.* pászem guszto, *pascito.* pászti pochinyam, *pecuasco.*
 Pászèmsze. *Pabulor, pascor.*
 Pászènye. *Poscuatio, pabulatio, pastura, pastio, pastus.*
 Pászka. *Curo, custodia, inspectio, speculatus, ephoria.* v. Szkerb.
 Pászterva. v. Bisztranga.
 Pászti. chòban. *Pastor, gregarius, armentarius, armentalis vir, pecuarius, custos pecoris, actor armentorum, magister, dux pecudis, pabulator.* pászti duhovni. v. Plebanus, y Prodekator. pászti szvinszki, *suarius, subulcus, subuculus, porcarius, bucolus.* v. Szvinyar. pászti konyiszki. *hippophorbus, equiso.* v. Konyar. pászti ovchji. v. Cvchar. pászti volovszki, *bubulcus, bubsequa, pastor boùm, chrede volovszke, armentarius.* v. Birus. pászti kozji, *caprarius, upilio, &c.*
 Pásztiicza. (D.) chobanka. *Custos, curatrix pecudum.*
 Pásztiichicza. treszorepka ptichicza. *Motocilla, codotremula, cinctus.*
 Pásztiim. *Pastorem ago, pastorum officio exerceo, pasco oves, animas, &c.*
 Pásztiiszki. *Pastoralis, pastorius, pastoritius, pastoriticus, bucolicus.* pásztiiszki rog, *buccina pastoritia.* pásztiiszka

kossara, *pastorium.* pásztiiszki kosuh, *diphtera, bata, melota.* pásztiiszki razgovor, *bucolica, ecloga.* pásztiiszki Bogh, *Pan.* pásztiiszki szvetki, *pallia, sive parilia.* v. Peszem. pész. pásztiiszka huta, *hificza, magar, mapalia, magaria, magalia, attega* po pásztiiszko, *pastorum more.*
 Pásztiiszto. *Pastorica, pastoria, ars, bucolica.*
 Pásztiork. *Privignus.* pásztiorkinya, *privigna.*
 Pásztiuh. *Equus admissarius, emissarius, integer.* ki k-pásztiuhu kòbile pripuscha, *peroriga, proriga.*
 Pásztiia. *Scolopus bellicus major, tormentum aneum bellicum.*
 Pászteka. *Apotheca, pharmacopolium, myrothecium, myrothecium, medicina, sepladium, seplasiarium.*
 Pásztekár. *Pharmacopaa* v. Apatekar, *patekaria, ars medicamentaria, unguentaria, pharmacopaa, pharmaceuticè.*
 Pásztim. v. Tèrpim. Pászka. v. Racza.
 Pásztiarka. (D.) Pásztiara. *Patriarcha, a.*
 Pásztiarkia. *Patriarchatus, ùs.*
 Pásztiárszki. *Patriarchalis, le.*
 Pásztiicze. v. Chizlo. pásztiyak. v. Magás.
 Pászti pticza. *Pavo, onis, pavius, vi, avis junonis, & junonia.* pászti razslijenem repom, *pavorotans.* pászti pászti, *pavonatus.* krichim kot pászti, *pupillo.*
 Pászti. *Pavoninus, pavonius.* pászti ugliedalo, *oculi pavonii in cauda.*
 Pásztihecze. *Araneola, araneolus.*
 Pásztiichina. *Aranea: vescia, aranea flamen, casses araneae, vestis aranea, scutula, scutuiatum, rete aranei, araneum rete, tela araneorum, araneorum clessiculi, textura improbo araneorum, fila araneorum, vesca, a.* pásztiichinum zaplechém, *araneo, as.*
 Pásztiuk. (D.) Pásztiuk. *Araneus, ei, aranea, a,* pásztiuk szpodoben k - jagode
 U u 3 cher-

cherne, *rhagion*. pavuk kruto chemeren, *phalangus*. pavuk z-viszokemi nogami, *phalangium*. pavuk sè sztemi nogami po vode derchechi, *tipula*, *a.* pavuk z-velikum glavum kozmat, *atocium*, *atamos*. pavuk pod zemlyeni, *phalangium appulum*. pavuk chemerni, kifze nayvech ú otoku Siczilie nahaja, *Tarantula*, aliàs *stello*. pavuk riba morfzka, ali rak, *araneus draco*, *dracena*, *crustacea*, *sepia*, *pagurus*.

Pavulichimsze. *Pubesco*, *plumesco*, *gallulasco*.

Pavulicza tak száda, pticz, kak mladenczev. *lanugo*, *julus*. pavulicza licza pokriva, *primùm opacat flora lanugo genas*. pavulicza na bradischi, ali szramu, *pubes, is*, paulicze sztrichaka, ofszjaka, &c. kak y one, kê v-letu lechu, *pappus*, *pi*. pavulichatszem, doffelszem k-dobe, *pubeo, es*. mladencz perveh pavulicz, *pubes, is*. pavulicza iz vune, platna &c. *floccus*. v. Fafulyek.

Paydás (D) Drúg. *Socius*, *Societarius*, *Sodalis*, *Collega*, *Contubernalis*, *Confors*, *Compar*. paydás ú tergovine. (D) ortak. *Commercator*. paydas ú dobichku, *particeps*, *confors*, *contubernalis*, *contribulis*. paydas ú odvechine, *cohares*, *particulo*. paydas ú chafzti, *collega*, *socius*, & *comes honoris*. paydas ú szlusbe, *conservus*. paydas ú delu, *comilito*, *coequalis*. paydas ú hife, ali sztanu, *kettus*, *contubernalis*, *concorporalis*, *comes*, *convictor*, *conversator*, *popularis*. paydas ú voyfzke, ali viteftvu, *coñziles*, *coñzilito*, *coñzianipulus*, *coñzianipulo*, *contubernalis*. sztari paydas ú taboru, *conveteranus*. *Qui cum aliquo in castris diu fuit, & vixit*. paydas ú navuku, ili skole. *Condiscipulus*, *confors studiorum*, *amicus societate studiorum*, *conflorens*, *eiusdem musæ*, *suñzati-ta*. paydas ú vuchenyu, *compadagogus*. paydas ú pomaganyu, *Coadjutor*. ú raz-

govoru, *Confabulator*. ú igre, *Collusor*. ú borenyu, *Concertator*. ú tutorfztvu, *Concurator*, *Contutor*. ú ladanyu, zapovedanyu, *Confors imperii*. ú tekmenyu, ili nadhajanyu, *Competens*, *Competitor*. paydas ú lyubavi tretjega, *rivalis*, *rivinus*. paydas ú czele, *Syn-cellita*. ú pripomaganyu, *Cooperator*. ú dvorbe, *Coñminister*. paydas ú isztom dobrom ali zlem delu, *Complex, cis*. paydas ú popovfztvu, *Compresbyter*, *Synystæ*. ú putuvanyu, *Comes, tis, l. comes itineris*. paydas fraterfzki ú putuvanyu, *Synodyta*, *Synodites*, *a.* ov akoje frater vulgò Laykus, *Culipulsus*. navlafztito od franczuzov zovefze. ú imetku, *socius facultatum*, & *compiarum*, *particeps fortunarum*, & *rerum familiarium*. ú paszenyu, *Compastor*. ú tusbe, *Subscriber*. ú dobrochinfztvu, *Compatronus*. pri sztolu, *Coñmensalis*, *coñmessator*, *conviva*, *convictor*. ú goschenyu, *socius ad epulas*, *Cæpulonus*, *syssitius*. ú pitju, ili kerchme, *Compotor*, *compotulus*, *sodalis*, *combibo*, it. *combibones*. zmetani penezi ú takvo paydastvo, *symbola*, *symbolum, li.* paydas ú pifzanyu otayneh, *Consecretarius*, *Synista*, *Synystes, a.*

Paydasi. *Complices*, *Populares*.

Paydasicza. *Socia*, *sociatrix*, *confors*. ú hisnom tovaruftvu, *Conthoralis*, *sociavitæ*, *sociata fædere lecti*, *mariscum*. paydasicza ú kerchme, *Compotrix*, *Synoristusa*.

Paydassim *Socio*, *consocio*, *associo*. 2. paydastvo imam, *commercium habeo cum aliquo*. 3. Paydassim z-kem, *associor*, *socio me cum aliquo*, *aplico me ad aliquius societatem*.

Paydassni. *Socius*, *soeialis*, *sodalitius*, *collektorius*.

Paydaso v-kanlyivecz. *Sociofraudus*.

Paydastvo. Tovaruftvo. *Societas*, *societas*, *consociatio*, *consortium*, *conversatio*, *communio*, *sodalitas*, *sodalitium*,
com-

cōmunitas, comitatus, collegium, secta, corpus, animorum concilium, catulus, grex hominum, thiasitas. paydaſtvo ú ſzlusbe, *conſervitium.* paydaſtvo ú pitju, *ſyſſitia.* paydaſtvo jednoga z- haſznum á drugoga z-kvarom, *leonina ſocietas.* hman paydaſtvo dobre habi ſege, *mores bonos, convictus inficit improbus.* hman paidaſtvo derſati, *cum improbis coire, cum perditis ſocietatem jungere.* v- paydaſtvo koga vzeti, *adſcribere, aſſerere aliquem in ſocietatem, l. ſocium.* razbiti paydaſtvo, *diſturbare, evertere ſocietatem.* ponoviti, *redire in ſocietatem.* k- paydaſtvo ſztaromu priſztupiti, *ſe in ſuum veterem gregem referre.* podatiſze ú paydaſtvo, *pangere cum aliquo ſocietatem.*

Payſzam. *Macero, macio, adſpergo ſalem, l. ſale, ſale, & aceto macero, madefa- cto.* jako payſzam, *præmacero.* payſzati koga gladom, *macerare aliquem fame.* v. Trapim. ú ſzoli nekay payſzati, *ſale aliquid macerare.* v. Naſzalyam. payſzamſze, *emacror.*

Payſzanye. *Maceratio, maceratura. 2. v. Traplenye.*

Pazár. v. Terg &c.

Pazènye. *Observatio, obſervantia, obſervatus, attentio, inſpectio, inſpectatio.*

Pàzim. *Observo, aſſervo, attendo, adverto, rationem rei habeo, ſpecto, vigilo, video, obſervator aſſiſto, animum, & oculos ad aliquid refero.* v. Poſzlufſam. marlyivo paziti, *animadvertere diligenter, acriter intendere animum ad quid.* paſziti naſze, *ſibi attendere, cavere.*

Pazitel. *Observator, cataſcopus, aliterius, inſpector, episcopus, animadverſor, ſpeculator, cenſor, ephorus, exarchus.*

Pazùha. *Axilla, aſcella, aſella, ala, maſchala.* laſzi podpazuhi, *hirci, hirci ſubalares, grandebala.* vonyati zpod pazuhe, *hircum olere.*

P ante CH.

Pchéla. *Apes, & Apis, is, mater mellu, meliſſa.* pchela divja, *agrimeliſſa.* pchele, *meliffones. bugones, gens, gentes, mellifer exercitus, opes mellifera.* pchele ſztoprav poleſene, *cephenes.* pchel plodenye, *bugonia.* pchel roy, *tropa, examen.* ſzét pchelna, *erythace, favus.* pchele ſzét napravlyaju, *apum examina ſingunt favos.* roy pchel na ſzverſi, grozd pchelni, *uva, & pchel beteg, ili ginenye, blapſigonia.* pchelna trava, *melinum, meliphylon, melastrum.* v. Vratich. pchelo-zob pticza, *me-rops, apiaſtra, apiaſter.* pchele hiſicza ú ſzeti, *meitropheum, cella, & pchel brenchanye, bombigatio, bombus, ſtrepitus opum.* pchelno czvetje, pchelam kruto vugodno, hrana pchel, *cerintha, cerintkus.* voſchika iz koje pchele ſzét delaju, *ceranthemus.* lit kù po czvetju pobiraju, *melligo.* trenye- pchel, *mellatio, vindemia mellis.*

Pchelár. koi na pchele paſzku noſzi. *Apiarius, mellarius, melitturgus.*

Pchelec. v. Roy.

Pchélni. *Apianus, apiarius.* v. Metuly. n. 3. pchelni kòs, *alveus, alveare, mellarium, cavea, melitton, caſtra cerea.* v. Koſſicz. n. 2.

Pchélnyak. *Apiarium, meliſſon, melitton.* v. Vulnyak.

P ante E.

Péch. (*Tur. Sel.*) Furuna. *Fornax, fornus, caminus, cavum.* v. Aceſtides. 2. pech kruſna, *furnus, clibanus.* zakurjena, *clibanus ſuccenſus, incenſus.* v. Poklyuka. 3. pech patikarſzka, ſzrebernarſzka, vetrena. *furnus venti, ſive anemicus, anemius, ii. pech patikarſzka* vokol ogyena, *reverberium.* pech kotlarſzka, *chalceatice, es.* vuſzta pechi, *prafurnium, propigneum.* v. Szrelo. ú pech kruh mechem, *furnio, es.* od pechi placha, *furnagi- um,*

- um, furnaticum.*
 Pècha senízka *Calantica, peplum, peplus, tegmen, velamen, velum, rica, ricinus, ricinum, calyptra, clyptra.* z-pechum pokrit, *ricinatus.* pechumtze pokriti, *accommodare peplum capiti.* pecha slarna, opaticzka, *suffibulum.* pecha szukna, *petia, pecia, &.*
 Pechác. *Fornacarius, fornacator, furnarius, calefactor.* 2. pechar, koi pechi napravlya, *fornarius.*
 Pechàcia. *Furnaria, ars furnaria, & forniciaria.*
 Pechariczka. *Calefactrix, fornacaria, furnaria.*
 Pecharszki. *Furnarius.*
 Pechat. *Sigillum, signum.* pechatni per szten, rink, *annulus signatorius, sigillatorius.* zlamen pechatna, ili pechat pritisnyena, *aposphegisma.* na voyzsk pritisnyena, *bullae.* z-per sztenom zapechatiti, *sigillum annulo imprimere.* pechat kûmsze pozuda pechatiti, *tudicula.* pechat kûmsze malovredni lyudi, konyi &c. pechate, *cauter, cauterium.*
 Pechátim. *Sigillo, sigillo ob signo, sigillo munio, signum appono.* pechatiti piszma, *tabulas signis consignare.* liszte, *bullare litteras.* pechatiti goruchem selezom, *cauterizare.* pechatim pozudu, *tudiculo, as.*
 Pechatni. *Sigillaris, sigillarius.*
 Pèchem. *Assio, torreo, torrefacio, ignibus succensis torreo, inasso.* pechi na dreveneh rasnyeh pechi, *in ligneis verubus inassare.* opet pechem, *retorreo.* pechem kruh, *coquo, l. pinso panem.* pechem z tiha, z-krotka, *levi favillâ torreo.* 2. pecheme, *urit, uritat, perurit.*
 Pechemsze. *Torresco, ignibus adolesco, uror.*
 Pèchen. *Assus, assatus, torridus, tostus, paroptus.*
 Pecheniczka riba. *Albula, &.*
 Pechénya [*Sc.*] Chevap. *Assum assatura* pechenya izvinízka, *assum suillum.*
 lechenyar. *Automatum assarium.*

- Pechiczka. *Fornacula, furnulus.* 2. pechiczka senízka, *ricula.*
 Pechina. *Petra.* pechina razdvojena, *rupes, is.* pechina otayna, skol, *scopulus* pechine szterme, *rupinae.* med szterme pechine hititi, *in rupinas precipitare.* grad na pechine zezidan, *rocca, &.*
 Pechinaszt. *Petrosus, petrinofus, scopulosus.*
 Pechiniczka. *Rupecula, &.*
 Pèchka. *Granum vinacei, acini, acinus vinacei, vinacea, & vinacium, il, l. acinum, ni nucleus acini, semen vinacei.*
 Pechkaszt. *Acinosus.*
 Pechme. v. Roster.
 Pechni. *Fornaceus, furnaceus, furnarius, fornacalis.* pechni komin, ali noge na keh sztoi, *fortax, cis.* pechni zaklop, *dorsuale, is.* pechna lopata, *infurnibulum.* grebliczka, *rutabulum, carbonabium.* osek, *pruniceps.* pechno omelo, *scopae furnariae.* v. Pech.
 Pechniczka. *Fornax siccandi fructibus accommoda.*
 Pechnyák. *Cacabus, bi.*
 Pechùh varas ugerszke zemlye. *Quinque-Ecclesiae, Teuteburgum.*
 Pechúrka - ricza. *Fungus pratensis, l. cepstalis, boletus cespitalis.*
 Pedény. (D.) Pedal. *Palmus, spithama, spithame, doebme.* pedeny veliki, *palmus, l. spithama major, dodrans, i. e. constans digitis* 12. pednyicz, rogusza, *lichas.* Pednyo dug, velik. *Palmaris, palmarius, spithameus.* dva pednya dug, *hipalmis.* tri pednye dug, *trispithamus, dodrantalis.*
 Pedèpszam. *Punio, castigo.* v. Kastigam. pedepsznik, *punitor.*
 Pègav. *Maculosus, maculis respersus.* v. Piknyav.
 Pèham. *Trudo pugno, police &c. pungo acu, stimulo, fodico, genuino rodo, mordeo.* v. Podbadam. 2. peham nogum, *calcitro.*
 Pehànye. *Trusio, punctio, ictus, punctura.*

2. Calcitratio.

Pehàr. *Poculum, cyathus, calix, patera, schyphus, crater, calatbus, caucus, fons, cauca, poterium.* pehar z-dvemi preruchi, *amphora, dyota, & diota, vas duarum aurium, vas anatum, fons manutata ex utraque parte, amphithetum.*
 3. pehar preruchni za czvetje, *charchesium, ii.* 4. pehar dreveni, *diatretum, diatretus, ti, simpuvium.* 5. pehar dreveni iz berfslyena zesztrugan, *cissybium, cyssimbium, ii.* 6. pehar zemlyeni, *culullus, li.* 7. pehar zlati, *aureus culullus, phiala.* 8. pehar veliki, korfsol, ú kòmſze vino k-sztolu noſzi, *Oenophorum, eoneha, chonehus.* 9. pehar za meſſanye vode z vinom. *cirnea.* 10. pehar na ſzpodobu lubanye, *cranium, craneos.* 11. na ſzpodobu ladje, *cymbium, ii.* iz kojegaſze voda na ruke vleva, *guttarium.* 13. pehar od zgora ſirok, kak y kupa, *crater, cratera, patera, calix.* 14. pehar z-vuſzkem gerlom, *rhytium, ii.* 5. pehar vodeni, *manſiſterna.* pehar ú komſze vivo za Sz. Maſſe noſzi, *ſimpulum, li. v. Poſzuda.*

Pehárecz Peharchecz. *Pocillum, caliculus, potiridion. v. Pialcze.*

Peharni ſztol. *Abacus, abax, cylibatum, edeatra, poteriotheca, trapezophoron.*

Pehárnik. (D.) Podchafſnik. *Pocillator, pincerna, ad cyathum ſtans, à cyathis à poculis, à potione, ob auro, & argento potorio. catamitus.*

Pehárnikovicza. *Pocillatrix.*

Pehárnichia Pincernatus, ús. peharnichiu obnaſſam, *pincerno, as, cyatisso à poculis ſto.*

Pèk. (D.) Kruhar. *Panifex, panificus, furnarius, piſtor, fornacarius, coqvus, ortocopus, panetarius* pek czukorneh y ſzlatkeh ſztvarih, *tragematopola, cupidarius, dulcidrius piſtor.* pek medve neh kolachiczev, *libarius, ii* pek p ſtet, *artocreatum piſtor.* pekovicza,

piſtrix, panifica, furnaria, artopta.

Pekaría, Pekarſztvo. *Furnaria, panificium, panificium, ars piſtoria.* obnaſſati pekariu, *furnariam exercere.*

Pekarnicza. *Furmite, es. v. Fiſtarnicza.*

Pèkèl. (D.) *Ad. Infernus, infernum, ni, inferna, inferi, baratrum, tartarus, erebus, orcus, ſtyx, gehenna, avernus, phlegethon. 2. v. Szmola.*

Pèklèni. Peklenſzki. (D.) *Adni. Tartareus, infernalis, ſtygius, avernalis, gebennalis, barathri, l. orci incola.* pekleni potok, *coeytus, ſtyx, lethe, avernus, acheron.* pekleni bogh, kraly, *Pluto, Plutus.* Boſicza, *Hecate, Proſerpina, perſephone.* pekleni pèſz, *cerberus.* peklena vrata, *Aeherontis ostium.* peklene ſzerde, *furiae, dirae, alastores, eumenides. 2. pèklèni, pi-ceus.*

Pèklim. v. Szmolim.

Pekva. (Scl.) Poklyuka. *Testum, testa, clibanus, artopta.*

Pèlda. *Exemplum, exemplare, ſpecimen, ſpectamen, typus, autoritas, paradigma.* radi pelde, na peldu, *exempli cauſſa, gratia, verbi gratia, l. cauſſa.* vchiniti peldu, *ſtatuerè exemplum in aliquo poſztaviti peldu, exemplo docere.* vzeti peldu, *documentum ex aliquo capere, capere de, l. ex aliquo exemplum, exemplo alicujus facere. 2.* pelda nachin, *exemplar, typus, proplasma.* v. Forma in Illyr. 3. perva pelda, iz kèſze druga jemlyu, *exemplar, exemplarre, archetypus, archetypum, prototypum, antitypus.* liſzt prepizati ú knyigu, *exemplum litterarum in codicillis exarare.* 4. pelda priproſzta, ili nachin, *autoschedios.* 5. pelda, kip, zrezan, &c. *herma, ſculptile, proplasma.* pelda bolvanſzka, *agalma.* pelda kruto vilzoka nachie poſtenye podignyena, *Coloſſus.* pelde lepe chlo-

- chlovek, *homo personatus*. mestria pel-
dih zrezavanya, *proplastice*, *es*. v. Pri-
lika. 6. pelda, ogled, *vulgò* *muſtra*,
specimen, *idea*, *forma*, *exemplum*. 7.
pelda pervo poznamenuvanye. ſzta
nya, kipa. &c. *exemplar*, *canon*, *arche-
typus*, *monogramma*, *deformatio*, *um-
bra*, *adumbratio*, *protocollum*, *ſchedium*,
diagramma. v. Oſznova.
- Pèlden. *Exemplaris*, *re*. lepo pelden,
personatus.
- Peldo rèzecz. *Statuarius*, *calator*, *ſculptor*,
anaglyptes, *hemoglyphus*. *proplastes*. pel-
de nachinitel, iz zemlye, *plasticator*,
plastes, *plasmator*, *plaste*.
- Peldújem. v. Oſznavam. 2. *Repraſento*.
pelduvati czeſzara, *Casarem repraſen-
tare*. 3. peldujem, pelde napravlyam,
plafmo, *ſculpo*, *æolo*, *effigio*, *ſingo*, *figuro*.
v. Obrazujem.
- Pelduványe. *Repraſentatio*. 2 peld na-
pravlyanye, *figuratio*, *fiçtio*, *fiçturo*, *effi-
giatus*, *lineamentum*, *formatio*, *forma-
tura*, *effigiatio*. pelduvanye lepokunſt-
no, *figura periti artificis manu expreſſa*.
- Peldo kàza. peldo igra. *Comædia*, *amphi-
theatrale ſpectaculum*, *drama*, *mi-
mus*.
- Peldo-kàzni. *Theatricus*. *ſcenicus*, *hiſtrio-
nalis*, *thymelicus*, *comædicus*.
- Peldo-kàznik. *Açtor*, *comædus*, *ethologus*,
hiſtrio, *ſuavitudius*, *thymelicus*. v. Ko-
media.
- Pelikán pticza. *Pelicanus*, & *pelecanus*,
ni. 2. pelikan ſeleſcze barberſzko,
z-kêmſze zubi vade, *dentarparga*.
v. Zub.
- Pelín. *Absinthium*. pelin rimſzki, *abſin-
thium ponticum*. pelin morſzki, *ſeri-
phium*, *abſinthium marinum*. pelin
cherni. v. Artemiſia.
- Pelínek. *Absinthites*, *vinum abſinthia-
tum*, *ſantonica*, &c.
- Pelínov. *Absinthiatus*. Pelinov koren,
abſinthiomenon.
- Pèlyam. *Duco*, *is*, & *duco*, *as*, *duçto*, *duca-*

- tum prabeo*, *veho*, *veçto*, *traho*. pelyati
ſereg vitezov, *ducere agmen*, *copias*, *ex-
ercitum*. pelyati na konecz, *ducere ad
exitum*, *deducere*, *perducere*. pelyati iz
zviralifcha vodu, *deducere*, *derivare
à fonte rivum*. pelyati grabu okolu va-
raſcza, *ducere ſoſſam circa oppidum*, *op-
pidum ſoſſâ circumducere*. v. Vodim.
- Pelyànye. *Duçtio*. v. Vodenye.
- Pelyàvecz. *Dux*, *duçtor*, *anteſignanus*. v.
Vogya.
- Pèna. *Spuma*, *deſputamen*, *deſputamen-
tum*, *aphros*. pena morſzka, *ſpuma ma-
ris*, *balofachne*, *pumex*. pena zlata, *ſpu-
ma auri*, *chryſitis*. pena ſzreberna, *ar-
gyritis*, *lithargyrum*, *lithargyros*. pena
olovna, *molybditis*. pena ſalitra, *aphro-
nitrum*. pena vſzakojachke rude, *re-
crementum*, *ſpurcitia*, *ſordes metalli*.
- Penàcha. (D.) ſuplyacha. *Spatha*, *ſpathu-
la*, *ligula*, & *linguta*. *tudicula*.
- Penàmi poſkroplyen. *Spumatus*, *ſpuma
reſperſus*.
- Penàſzt. *Spumofus*, *ſpumidus*, *ſpumeus*,
ſpumiger.
- Penènye. *Spumatio*. 2 *deſpumatio*.
- Pènez. Novècz. *Moneta*, *numiſma*, *num-
mus*. *Prov.*
Prez pènez, nigdo knéz.
Pecunia nervus rerum.
- penez kovani. *Monetagium*. penez-
dober. *Moneta proba*, *integra*, *opti-
ma nota moneta*. penez krivi, *prichi-
nyen*, *moneta rejeçtanea*, *adulterina*,
nummus mala nota. *paracharagma*. *num-
mi caracalla*. penez obrezan, *moneta
reſeçta*, *accifa*. penez himan, *numus re-
probus*. penez ſcherbaſzt, *numus ſerra-
tus* penez orſzachki, *numiſma provin-
ciale*. penez úgerſzki, *numus ungaricalis*,
regalis. penez ſzlovenſzki, ali horvat-
ſzki, *numus martius*. penez ſidovſzki.
ſiclus &c. penez vſzakojachki, *om-
nis nota nummus*. penez kovach, *mo-
netarius*, *ſtatuarius*, *moneta cuſor*, *ſlator
auri*, & *argenti*. prichinitel, kriveh pe-
nez,

moneta adulterator, paraeharacta, parasceumus. penez selen, *poscinumius.* penez lyubitel, pohlepen na peneze, *philargyrus.* penez pohlepnošt, *philargyria.* hlepeti na peneze, *cbaleidissare. v.* Szkupecz. pēcz krivo sypravlyavec, *aruscator, coactator.* penez prijemitel, *numerarius* penez po chalarie szpravlenye, *extar, ris.* penez terjavec, *reposito, onis.* penez kup, *flavissima, cumulus aris, l. pecunia, aris occervus & auri.* penez pomenkanye, *inopia rei pecuniaria, angustia ararii, difficultas nummaria.* penez nezafzitlyivoszt, *argentagina.* penez koga mentuvati, *emungere aliquem argento, deargentasere.* penez czene pomenšanye, *devaluatio.* penez proba, *argyrognomon.*

Penēze kujem. *Signo, cudo argentum, conficio, ago argentum, serio pecuniam, conflo monetam, moneto, as.* krive peneze kujem, *improbam pecuniam signo.* peneze krivo szpravlyam, *arusco, coactō.* peneze na pošzudu dajem, *pecuniam in calendarium convertō, nominibus certis expono pecuniam.* iz hafzne dajem, *as loco fœnori, occupo pecuniam, pecuniam colloco fœnore.* peneze czenim, *pecuniam impero.* peneze raztrašsam, *dilapido, exhaurio, dissipō, effundo pecuniam, absumo argentum.* peneze vekšse za menšse premenyam, *monetam crassiozem minutulis nummis commuto.* peneze szlusechi, *negotinummus.*

Penēzi. novczi, (D.) jazpra. *Pecunia, as, argentū signatū, nummi, pretiū, præmium.* penezi drobni, *moneta, nummi minuti, rudusculum.* penezi gotovi, *pecunia numerata, presentanea, argentum præsens.* penezi iz hafzne dani, *pecunia quaestiosa, fœnore occupata.* penezi mertvi, prez hafzne lešechi, *pecunia otiosa, as mortuum, nummi steriles, argentum vacuum.* penezi zarob-

lyeni, *aurum captivum, captiva pecunia.* penezi ú toboru zadoblyeni, *as castrense.* penezi od otcza zadoblyeni, y szinu dani, *peculium profectitium.* penezi izteršeni, *reductus, ūs.* penezi iz birššaga, *multa, multatitia pecunia, coercitio pecuniaria.* mešto koga platiti penezni birššag, *expiare aliquem pecunia.* napitni penezi, *donum gratuitum, l. munusculum.* na ovo imas za napitek, *ecce munusculum.* penezi iz milošche komu odlucheni, *charisterium.* penezi skolni, kišze za úchenye daju, *didactrum.* penezi pokopni, *arbitria funeris.* penezi keršztni, kišze detcze v-zibku daju, *munera, sive honoraria lustrica.* penezi za pochakanye, *pecunia expectantia.* z-penezi omichen, *dorophagus.* z-penezi premetanye, *nummatio, pecunialis quaestus* premetavec z-penezi, *nummularius.* penezi iz malte, *pecunia vectigalis.* penezi zrucheni, *pecunia resignata, adjecta, attributa.* penezi iz kotlovine, *pecunia arosa, sestertius, nummus sestertius* penezi tekuchi, *moneta vulgati commercii pecunia currens.* penezi, kišze med lyude hitaju, *miliarense, didrachma.* v. z. penezi, ali novczi do filera, *omnis pecunia cum ramento.*

Penēzlyiv. penezen. *Nummatus, pecuniosus, nummosus, opulentia fretus, paratus à pecunia, peculiatus, præmiosus.* vnogo penezen, ali novchen, *multinummus, optime nummatus.* v. Penez lyubitel.

Penēzna memba. *Cambium, collybus.*

Peneznacha trava. *Pituitaria, a.*

Penēzne knyige. *Tessera collybistica.*

Penēzni. *Pecunialis, pecuniarius.* menitel, *collybista.* penezni sztol, *trapeza.* penezni mester, *monetarius.* penezni potrošlyivec, *pecunia mersor.*

Penēznik. *Numularius.* v. Penezlyiv. Pénim *Despumo, expumo, spumam de-*

- traho*. penim z - penachum , tudiculo.
 Penimſze. *Spumo* , *spumas emitto* , *spumas ago* , *spumesco* , *spumas augeo*.
 Pëny. (D.) Chók , Trúp. *Truncus* , *stipes* , *caudes* , *codex* , peny nakovala , *acmortheton* , *codex* peny k-jemuſze brod , ali ladja veſe , *prymneſium*.
 Penovje , kô z-brega ú vodu viſzi. *Re-ta* , *rum*.
 Penováł. *Theca pennaria* , *calamarium*.
 Péntam. *Balbutio* , *haſito linguâ* , *titubo* , *balbucino*.
 Petànye. *Titubantia* , *balbuties* , *titubantia lingua* , *blaſitas*.
 Pèntav. *Blafus* , *traulus* , *balbus*.
 Pentàvecz. *Hæſitator* , *haſtabundus*.
 Pepèł. (D.) Lúg. *Ciner* , & *cinis* , *eris* , *lix* , *carbo contritus*. na pepel obracham , *cineſacio* , *in cinerem diſſolvo*. pepelom poſztajem , *cinereſco* , *cineſco* , *vanefco* *in cinerem* , *favileſco* , *abeo in fumum*.
 Pepelím. *Cinero* , *as* , *cinere conſpergo*.
 Pepelnàſzt. *Cinericius* , *cineraceus* , *leucophaeus*. 2. *Cineroſus*.
 Pepèłni. *Cinereus* , *cinerarius* , *favillaceus* , *favillaticus*.
 Pepelnicza , chiſzta ſzreda. *Cineralia* , *dies cinerum* , *primus dies cinerum*.
 Pepelnyák. kruh pod pepelom pechen. *Panis cinericius* , *panis focarius* , *artoptitius*.
 Pepelyúh. *Cinerarius incubator* , *cinerarius* , *ciniflo* , *mylorum poſtremus* , *tam excoctus* , *atque ater* , *quàm corbo eſt*.
 Përchia. *Ponica* , & v. Kechka.
 Pércze. *Pennula* , & , *penniculum*.
 Pèrdëcz. *Peditum* , *ti* , *peditus* , *ûs* , *crepitus ventris*.
 Pèrdím. *Pedo* , *is* , *crepitum ventris edo* , *emitto* , *mitto*. tiho perdim , *ſubpedo* , *ſuppello*. *Prov.*
 Szit y pijan , koi perdi ,
 Szebe , drugem , kruto ſzmerdi.
 Pèrcz. *Spira* , *collyris* , *ſcriblita* , *ſpirula* , *panis tortilis*. pèrcz z maſzlom meſſan , *ſpira butyro immixta*. z meſſan z czukorom , *ſpira ſaccharo condita*. pèrcz na ſzpodobu kola , *ſummanale*.

- Perëm - pralfzem. *Lavo* , *perluo* , *colluo* , *eluo* , *quod ſordidum eſt aquâ purgo*. dobro , jako perem , *pelluo* , *perluo*.
 2. Perém , *Fimbria* , *lymbus* , *lacinia* , *ora* , *peniculamentum* , *periclyſis*. zlat perem , *patagium*. perem , *parte halyleria* , &.
 Pereman. *Fimbriatus* , *prætextus* , *patagiatus*.
 Perémam. *Circumſuo* , *ſubſuo fimbriam veſti* , *limbum prætexo*.
 Pergifcha. *Pugillus* , *vola manus*.
 Perhàvka (D.) Szupraficza. *Favilla* , &.
 Perhùt. plur. perhuti glavne &c. *Porrigo* , *furfur* , l. *ſquamula vitioſa capitis pityriafis*.
 Perhèchem. *Volito* , *ſtrepo volatu*.
 Perjànik. *Penniger* , *pennifer*.
 Perjavicza , igla ſoſtarſzka , *ſutela* , &.
 Pernàt. *Pennatus* , *plumatus* , *plumeus* , *plumofus* , *plumatilis* , *pinnatus*.
 Pérne , na , o. *Pennarius*.
 Pernicza. *Criſta* , *pinna* , *pinnaculum* , *apex volucris*. ſiſak z perniczum , *caffis criſtata pennis*. pernicze otimavecz , *pinnirapus*. 2. Pernicza , *pennarium* , *pennaria theca* , *graphiarium* v. Penoval.
 Pernyàv. *Lacer* , *lacereus* , *pannoſus* , *pannuceus*.
 Pèro. *Penna* , *calamus* , *pinna* , *pluma*. pero vekſe v-krelyuti , *penna* , *pennæ remiges*. pero piſzmeno , *calamus* , *ſcriptorius calamus*. pera rez , *crena*. raz-puk , *fiſſura*. pero napravlyam , *calamum ſempero* , l. *apparo*. pero malarſzko , *penicillus* , *penicillum* , *li* , l. *peniculus*. pera ſztebelcze , *caulis* , *penna*. pero , kêmſze v-czitaru igra , *plectrum* , *pulſobulum citbaræ*.
 Pero - cheſſecz. *Plumarius* , *ii*.
 Peronicza trava. *Cyperus* , *vi*.
 Pero-nog *Pennipes* , *plumipes*. pero-moguch , *pennipotens*.
 Pero-noſzni. *Penniger-fer* , *plumatilis* , *pinniger*.
 Perper. (D.) Papar. *Piper* , *ris*. vertni , *añomum* zidni. v. *Vermicularis*. indianſzki , *filiquaſtrum* , *capſium*. v. *Perpris*.
 VO-

vodeni, *hydropiper*, *persicaria*. perpra
tersecz, *piperarius*.
Perpren. *Piperatus*, *pipere conditus*.
Perprenyak. paprenyak. *Panis dulcia-
rius*, *placenta dulciara*, *libum piperata-
tum*. v. Kruh. n. 19.
Perpricza, selezo melinszko gornye.
Subscus ferrea.
Perprim. [D.] paprim. *Piperizo*, *pipere
condio*.
Perprís, paprika. *Piperitis*, *dis*, *piper sa-
liquarium*, *siliquastrum*, *tri*.
Perffin. v. Petrofil.
Perzàszt. *Pectorosus*, *thoracatus*.
Përszi, grudi. *Pectus*, *thorax*, *thoracia*.
perzsi senszke, *mastus*, *ubera*. v. Sze-
fczi.
Përszna koszt. *Sternon*, *sternum*, *ni*. per-
szna slichicza, *ensiformis*. perszna ok-
lop, perszno odelo. y vsze kay per-
fzi brani, *thorax*, *lorica*, *pectorale*, *pe-
ctoralis tunica*, *fascia pectoralis*, *mamil-
lare*, *rhénostrophium*, *munimentum pe-
ctoris*, *pelliceum*.
Përszni. *Pectoralis*, *le*, *thoraceus*, perszni
zasztor, *pectorale*, *mamillare*, &c.
Perfznìcham. *Lacuno*, *contabulo*, *as*.
Perfznìcze. *Laquear*, *laqueare*, *is*, *la-
quearium*, *lacunar*.
Përszt. *Digitus*, *daetylus*, *articulus*. raz
losno z-perszti broiti, *sollicitis arti-
culis supputare*. perszt kazez, *lichanon*
imena persztov, *vigy in vocab*. *Digitus*.
peto-perszt, *pentadaetylus*. kaylze z-
petemi perszti prieti more, *dragmis*,
is. jednoga perszta y pol, *sesquidigita-
lis*. pol persztni, *semidigitalis*. perszte
imajuchi, *digitatus*. perszte vchiniti
vkretne k-igre, *infringere digitos lyra*.
Përsztëcz. *Dignellus*, *digitulus*, *digitus au-
ricularis*.
Përszten. *Annulus*, *l*. *onulus*, *ungulus*,
ungulum, *ti*, *daetylion*. v. Rinka. per-
szten z-okom, *annulus gemmatus*. per-
szten pechatni, *annulus signatorius*,
sigillaticius. perszten pechatni papin-
szki, *annulus piscatoris*. perszten za-

ruchni, *annulus pronubus*. perszten zla-
ti, *thynicus*, *ci*. persztena bok, ú kom
oko sztoi, *funda*, *pala*. perszten so-
starszki. v. Palchenyak. persztena
tok, *ladiohicza*, *daetylitheca*.
Persztének. *Annellus*, *condalium*. per-
sztenka derkati, *currere basta in an-
nulum*, *lancea circulum petere*. pogoditi
ú persztenek, *basta trajicere annellum*.
Persztenár. *Annularius*, *ii*.
Persztenújem. v. Zarucham.
Persztéui. *Annularis*, *añularius*. perszte-
ni perszt, *paramesus*
Persztní. *Digitalis*, *le*. persztna tlapa,
praestigia, *orum*.
Persztno tlapecz. *Praestigiator*.
Pert. v. Szteza.
Perten. *Lineus*, *lineus*, *a*, *m*.
Pertim. *Onero*, *gravo*, *onus impono*, *cor-
bito*, *fatigo*.
Perváz kape. *Margopilei*, *flexus pilei*, *au-
ricula pilei reducta*, *crepido intorta pilei*.
Përví. *Primus*, *primarius*, *primitius*, *primi-
tivus*, *primulus*, *principalis*, *princeps*,
caput alpha, *protus*, *ta*, *tum*. *Prov*.
Koi pervo v melin doyde,
Pervi z-melyü domov poyde. *scil*.
primus veniens, *primus molet*.
pervi zachetek, *prima coepta*, *rudimen-
tum*. pervomu biti, *principem locum
tenere*, *ducere familiam*. pervo meszto
dati, *primas dare*, *deferre*, *concedere*.
pervo meszto imati, *primas tenere*.
Met. *arcem tenere*. pervi deli, *prima*,
orum. pervi, *i. j.* poglavitei, *anticus*.
pervei, *prior*. vnogo pervei, *opprimus*.
Pervích. *Prin ùm*, *primò*, *initio*, *primò-
dum*, *principio*, *à principio*, *primario*,
primitèr, *prin ulum*, *principaliter*. per-
vich rezan *prototomus* pervich rogyen,
prototocus.
Pervìna. *Primitia*, *prametium*. pervìna
letine, *primitia frugum*.
Pervlye. *Prìus potius temporius promptius*.
Pervo. *Prìus*, *anted*. pervo neg *prìus-
quam*, *antequam*.
X x 3

Pervo-meszto potrebujuchi. *Primipeta*.

Pervo-moguch. *Primipotens*.

Pervo-rodicza. *Primipara*.

Pervo-rogyeni. *Primigenius, primigenus, primigenitus, primogenitus, primavus, natu maior l. maximus, protogonos*. pervo rogyenoga szina praviczze, *primigenia, scil. jura, pervo-rogyenye, primigenitura, primogenitura*.

Pervo sztolnik. *Primas*. plur. *primates, summates*. pervo sztolje, *primatus, us*.

Perus. *Advocatus, actor caussarum, patronus, caussidicus, ecdicus*. dobro vuchen perus, *exercitatus*. & *versatus in caussis, homo forensis*. hman perus, *morator forensis, legum sontortor, cerberus forensis, juris coetor lites creans, birudo forensis*. v. Prokurator. 2. perus gornyi, *actor*. dolnyi, *in caussam attractus, actus*. v. Pravdas.

Perussa chaszt obnassam. *Advoco, caussidicor, caussam iudicii publici ago, defendo in iudiciis, pro reo defensionem peroro, pro aliquo verba facio, caussam pro aliquo dico, forum attingo, in forum, foro operam do*.

Perut. *Pinna, a*. v. Krelyut. *Perutaszt, peripterus*.

Perutnyacha. *Verriculum plumatile, ala anserina*.

Pescha kolna. *Modiolus, li, centrum rota*. v. Absis. n. 4.

Peschen. *Arenosus, arenarius, arenaceus, arenatus, sabulosus, glareosus, syrticus*. pescheni namuly, *pulvinus, ni*.

Peschena jama. *Arenaria, a, areni fodina*. peschena vura, *clepsydra*. v. Peszek.

Pescheno mezto. *Sabuletum, ti*.

Peskir. v. Ruchnik. *Pessadia*. v. Pesdzi.

Pessanye. *Incessus gradarius, tolutarius, voluntarius*. 2. v. Opeffanye.

Pessam. *Incedo, pedito, pedo, eo, gradior*. lepo pessam, *tolutim incedo*. 3. *lasseo, defetiscor*.

Pessdzi. *pessadia, Peditatus, pedites, pedones, exercitus pedestris, pedester, pe-*

destres copia, pedestria arma.

Pessecz. *Pedes, pedester, pedo, onis, pedarius*.

Pessicze. *Pedibus, pedianter, pessicze iti, pedes, l. pedibus ire, peditanter proficisci, pedibus metiri viam*.

Pest, Varas u Ugerszkom Orszagu. *Pestum, Pestinum, jam septemviratus sedes*.

Pesz. *Canis, is*. pesz lajavec, *bylax, bylactor*. pesz laje, *canis latrat, bubat*. pesz, komusz chredni, *mastinus*. pesz lovaszki, *hyppoboscus*. pesz veliki, *melampus*. pesz in vuka y leszicze, *lysi-ca, a*. cherno kustraszt, pesz, *melanchates*. pesz po privuhnyenyu szledchi, *odorator, odorisequus*. pesz szamolovecz hert, *lalaps*. v. Czuczek.

Peszak ribicza, *Fundulus, arenarius, ii*.

Peszek goszpinszki. *Meliteus*. peszeki iz psza y liszicze, *alopécides*.

Peszja maszt. *Axungia canina*. peszja muha, *cynomia, cynipis, cynipbis, astrus, hypromila, vulgo musca canina, ricium, vicinium*. peszja vus ili klop, *ricinus*. (Remed.) *nucibus gracis, s. amigdalidis perungantur aures catulorum, ricini, t. j. chervi. non infestabunt, imo recedent*. peszja rosa, *canis rosa, rosa sylvestris, cynorodos*. otudsze tak zove, kayti nye koren je proti v-grisnnyu sztekloga psza. alii *bilium* vocant. v. *Cynorrhoda*. peszja ogerlina iz oczeli, *malium*. v. Ovrateh.

Peszje lajanye. *Latratus, us, latratio, facundia canina, caninum allatrandi studium*. po peszje herchim, *birrio*. pujamsze, *catullio*. peszje mleko, *peplos*. peszje grozdje, *solanum, stryebnum*. peszje herchanye, *birritus, us*. peszje pujanye, *catulitio*. *Prov.*

Peszje lajanye nechujesze v-nebo, *In caelum jacularis bruta fulmina*.

Peszji *Caninus, cynicus, molossicus*. peszji cherv, *ricinus, litta, a*. peszji tern, *cynobanta*. peszji jezik, *cynogloss-*

glossum. v. *Cynoglossa*. pefzji dnevi, *dies caniculares*, *caprificale*, *dies astuosissimi ad canis ortum*. pefzji kruh *cantabrum*, *far caninum*, *panis caniceus*. pefzjega licza, *caniformis*.
 Pefzozvezd. znamenye nebeszko. *Canis*, *canicula*, *siurus*. v. Oblichay.
 Pefzek. (D.) Salpun. parshina. *Arena*, *a*, *calx*, *ammon*. pefzek szeati, *ciere calces*. pefzek debel, prud, *saburra*, *glarea*. pefzek drobnei, *sabulum*, *li*, *sabulo*, *sabio*, *onis*. pefzek pifzmeni zlati, *arena bibula*, *pulvis scriptorius*, *psigma*, *tis*. *Prov.*
 Komu v-pezek szeat lyubi,
 Trud y szeme zahman gubi. *seil Oleum*, & *operam perdit*.
 pefzek ú morju, *lyrium*, *dorsum maris pulvinum*. pefzek vurni, *clepsammus*, *elepsamidium*. pefzek bubresni, *calculus renum* &c. v. Prud
 Pefzem, Pefzma. (D.) Bugarkina. *Cantio*, *cantilena*, *canticum*, *carmen*, *cantus*, *poema*, *hymnus*, *oda*, *melos*. pefzem ú kolnom pleszu, *eboreuma*. pefzem sztara, *palinodia*. pefzem tufna, *salemi cantilena*. pefzem kriva, *pseudodia*. pefzem szprevodna, *propempticum*. v. *Apopempticus*. pefzem czirkvena, *psalmus*, *hymnus*, *canticum*. k-Bosje szlusbe prikkladna, *spondilium*. pefzem szvatbena, *epitalamium* pefzem junachka, *catenopolia*. pefzem zaruchna, *hymen*. pefzem mertvechka, *carmen lugubre*, *epitedium*, *monodia*, *nenia*, *threnodia*, *threnus*. pefzem turobna, *elegia*, *a*, *elegia*, *orum*. pefzem pasztirszka, *bucolica*, *orum*. pefzem hvale, *paan*. hvale pefzeme radi obladanya popevati, *paana canere*. pefzem neszramna, *carmen fescenium*, *priapeja*, *orum*. v. *Poszkochnicza*. pefzem karajucha, ali prekli nyajucha, *satyra*. pefzem, kásze na guszle popeva, *psalma*, *a*. pefzem vezela, *syncbarma*.

Pefzme neszramne, kî napravlya, *mimographus*. pefzme szlafem, *compono*, *tingo*, *fundo*, *pando versus*, *versifico*, *carmino*, *ac*. pefzme predgovor, ali pochetek, *proasma*.
 Pefzmiczka. *Cantiuncula*.
 Pefzmoznanoszt. *Pottica*, *a*. pefzmoznanost, *potticè*.
 Pefznik. *Poeta*, *musicus*, *cantor*, *odariarius*, *phonascus*. pefznik czirkveni, *psaltes*, *hymnista*, *hymnologus*, *hymnates*, *hymnisonus*. pefznik koruski, *paraphanista*. pefznik, ki pefzme poleg vszake muzike napravlya, *asmatographus*. pefznik, komúsze szamo lzvoje polzme dopadaju, *suffenus*.
 Pefzoglávczki. *Czinocephali*, *orum*.
 Pefzt. v. Saka, y ofztala.
 Pét *Quinque*, *pente*. 2. pet y pet, *quini*. vszeh pet, *quinque omnino*. 3. pet lét, *lustrum*, *quinquennium*. pet, *petero* lyudih, *pentas*, *dis* petemi jeziki govorechi, *pentaglottus*.
 Péta nosna *calx*, *calcaneus*, *calcaneum*, *ei*. pobrati pete, *dare se in pedes*, *terga vertere*, *cautum pedis ostendere*, *in fuga esse*. petami bijem, *apolaclizo*. 2. peta vratna, *cardo*, *ginglymus*.
 Pétam. Petanye. v. *Pipam* &c
 Petárda puska. *Astiscus*, *crepitaculum*, *exostra*, *pylocastrum*.
 Péték. *Dies Veneris*, *Feria sexta*. petek veliki, *Parasceve*. pet let sztar, *petak*, *quinquennus*, *quinquennalis*.
 Petdeszét. *Quinquaginta*, *quingeni*. petdeszet let sztar, *quinquagenarius*. petdeszet krat, *quinquages*, *quinquagesies*. petdeszet po petdeszet, *quinquageni*. petdeszeti, *quinquagenus*, *quinquagesimus*.
 Petdeszétni *Quinquagenarius*. petdeszetnik, hadnyak, *tribunus mustaris*, *strategus*, *quinquagenarius*.
 Petél *Gallus gallinaceus*. v. *Pevecz*. petel krovni, *petalus*, *li*.
 Petelinecz. *Pullus gallinaceus*, *pullus adole-*

- lescens, pullicenus, pullaster.*
Peti. *Quintus.* petich, opetoma, *quintò, quintum, quinta vice.*
Peticza. Petak. *Quinarius, rii.*
Petkrat. *Quinquies.*
Petlètni. *Quincunx, quincuncialis.*
Petlicza jagodna, ali szadovna, Petle. *Pediculus, scopus, scopulus, scopio, seipio, petiolus, paxillus, stylus, scopium.* 2. Petlicza, musztach teriszvo, z-kemsze kolcza prijemlye, *capreolus, clavicula, vitis retenticulum.*
Pètlya. *Fiba, fixula* v. Kapcha.
Petlyàm [D.] Profzjachim *Mendico, vita alimenta ostiatim postulo, in DEI nomine peto, domatim victum quaero, petiturio, colligo stipem, stipem cogo, mendicitatem perpetor, mendicabundà prece stipem rogo.*
Petlyànye. *Mendicatio, mendicitas, mendicabulum, miserimonium.*
Petlyar. (D.) profzjak. *Mendicus, mendicabulum, rogator, pannucius, pannosus, manuscularius, aliquis de ponte, homo, cui quaesito opus est, aruscator, qui manum ad stipem porrigit, qui vix humili duram repellit arte famem, quem turpis egestas compactum pannis tristibus obsidet, ptophus, autolecythus.* v. Vbog
 petlyarov kapitan, *tribunus medicantium.*
Petlyaria. *Pauperies, egestas.* petlyarium-sze hraniti, *mendicato cibo vesci, mendiciter vivere.* na petlyariu koga szpraviti, *redigere aliquem ad inopiam, ad incitas devolvere.* z-szamem scapom je osztal, *res ei ad restem, l. ad rastros rediit.*
Petlyárszki. *Mendicus, pannucius, egenus, a, m.* petlyárszki piacz. *crepido, onis.* petlyárszka hisicza, *ptochia, profseucha.* v. Spital bogechki. odecha, *cento, tribon, tribonium, mendicula.* draperus petlyárszki z-vnogeh kèrp, *rbacoma.* petlyárszko izprossenye, *cxorabulum.* *Prov.*

- Pertlyárszko vrece,**
 Nigda puno biti neche.
mendiei pera nunquam impletur.
Petnáyiszt petnadészte. *Quindecim.* petnáyiszt krat, *quindecies.* petnáyishti, *quindenus, quintus decimus.*
Peto letni. *Quinquennalis.* petoletni gergov szvetek, *olympia. rum.*
Petròfil. *Selinum, petroselinum, petroselinum, beleoselinum, apium hortense.* v. Hippofelinum.
Pet szto. *Quingenti.* pet szto krat, *quingenties.*
Pet sztòtni *Quingentesimus.*
Pèvam, pevalicza. v. Popevam, &c.
Pévecz. v. Petznik. 2. v. Petel. 3. Podbradki.
Pevnicza. klet. (D.) konoba. *Doliarium, cellarium, cella vinaria, apotheca, borreum, cervinaria, onopolium.* pevnicza pod zemlyum, podrum, *hypogeum, hypogea.* pevnicze vinom napuniti, *distendere nectare cellas.*
Pezdècz. *Vissio, onis, emissio crepitus ventris taciti.*
Pezdím. *Pedo, is, pedorem emitto.*
 P. ante I.
Pì. *Fuy, fue.*
Piàcz. [D.] placz. [Tur. Sci.] *charssia. Forum, ri, fora, a, maeellum.* v. Tergovische. na piaczu razglasziti, *inforare, in foro proclamare.* 2. v. Petlyárszki. v. Forum.
Piàczni *Foraticus.* piaczna sèna, kâ jaycza szad &c. na piaczu terfi, *foraria, a.*
Piàlcze ptichje. *Potistris, is.*
Piàn. *Potus, vinosus, potulentus, ebriacus, crapulentus, crapulatus, ingurgitatus, ebriolatus, vino oneratus, gravatus ebrietate, madulsà, & modusà.* tizfi pian, *ex amphibeto bibisti.* jako pian, *benè potus, appotus, vinolentus, inebriatus, temulentus, ebriosus, madidus, cibo & crapulà distentus, vino obrutus, confectus, sepultus.* pianeh bratczev taneecz, *thiasus, si.*

Piánecz. *Bibax, bibosus, bibonius, biberius, bibaculus, bibo, bibulus, potax, potator, helluo, popinator, nepotulus, comessator, asotus, multibibus, lamargus, cratinus, pandox.* Prov. *calicum remex.*
2. piánecz ú društvo, *combibo, compotator, compotor, frater bacchicus, tuissator.* v. Pívecz.

Pianchuványe. *Potatio, potatus, compotatio, potaculum.*

Pianchùjem. *Popinor, helluor, comessor, compoto, combibo.* 2. opíamšze. *Met. bivam szamodrug, inebrior, vino me ingurgito, vinum in me ingurgito, vino me obruo, consopio, crapulor.* Prov. *Ex amphibeto bibo.*

Piánka. *Potatrix, compotrix, multibiba, anus bibacula, ebriola.*

Piàno *Temulenter.*

Piànoszt, piànosztvo. *Temulentia, vinolentia, ebrietas, ebriositas, bibesia, poliposia, crapula.* od piànoszti lyut, *manoles.* piànoszt zeszpati, *despumare fallernum, edormire, exhalare crapulam.* sztegnuti piànoszt, *bibesiam subigere.*

Piàvka. *Hirudo, sanguisuga.*

Píem, & pijem. *Bibo poto, as.* pijem na guchaje, ali szerchuch, *haustibus bibo.* píem prez vode, *meracius bibo, merum poto.* pijem z-vodum, *dilutius, l. dilutum vinum bibo.* píem neszmero, *schytisso, plus a quo bibo.* v. Pianchujem. píem chíszto do szuha. *ebibo, epoto, sicco calices, sorbillo cyathos, l. exsorbeo, aureis culullis vina exsicco, more graco bibo.* píem na duffak, *amystim bibo.* uno impetu, *sine respirio, absque labiorum contractione, sine spiritus reciprocatione bibo, strenuè more thracorum bibo, amystizo.* píem z-paydassem, *combibo, compoto.* hladno, y frisko vino píem, *psichiopoto.* na okol píem. *circumpoto, in orbem bibo.* píem za dober szeny, *somniferum, l. somnificum poculum bibo.* píem zdraviczu, *poculum salutis bibo, salutaria bibo, bibo alicujus sa-*

luti. dobrodosniczu, bilikum píem, craterem, l. poculum philothesium bibo. píem po malo, *pitiſſo.* píticzel dan, *tetos dies perpotare.*

Pík selezni. *Pica, a.*

Píka. *Sarissa, contus, lancea, falarica.* v. Sida. od pike pocheti, *à minimis obsequiis progredi, gradus facere.*

Píko-nòszecz. *Sarissophorus, contatus, miles hastatus, lanceatus, contophorus.*

Píkam. *Pungo.* v. Píknya. 2. *pango, figo, depango.* kolcze vzemlyu pikati, *pangere palos depangere, depalare.* gúszto pikam, *pangito.*

Píkànye. *Punctio, puncta, punctus.* v. Bodenye. 2.

Píkecz. *Ustigo, robigo, ustrigo, macula uvarum ex adustione solis, astrobolismus.*

Píknyà. *Punctum, punctus.* 2. *macula.* piknye szlov, *apices litterarum.* od piknye do piknye, *punctatim.* piknye delam, *pikam, puncto, punctuo, as.*

Píknyàv. pegav. *Maculosus, varius, lentiginosus, maculis respersus, punctis distinctus, guttatus.* piknyav kony, *equus trajanus.*

Píknyicza. *Punctulum, li.* piknyiczami vokol razluchen, *intercinctus.*

Píla, kùmsze pili. *ferra, a.* velika pila, *runeina, a. runco, onis.* szpona, ili vuſe na pile, *ferrago, nis.* na szpodobu pile zubaszť, *ferratus.* pila spolyarſzka, *lima, scobina, a.*

Pila za igru. *Pila, a. trigon, harpostum, sphaera, sphaerum.* kotſze pila tache, tak szrecha szveta ſzkache. *scil. In modum saltantis pila, ipsa fortuna saltat.* okrugel kot pila, *pilarius.* pile igratíſze, *sphaerum inter se reddere, pilla ludere.* ú kolu, *phanindam ludere, se pila exercere.* pile igranye, *lusus, l. lusio pila, sphaera lusus, sparomachia, harpastum.* pile igranye ú kolu, *phaninda, a. meſzto gdesze pile igra, sparisterium, trigon, Tzycanisterium.* igrach z-pilum, *pililudius, pilicrepus, sphaerista.*

- koi pile napravlya, *pilicrepus*. 2. pila velika iz mehura, *follis, folliculus, follis pugilatorius*. it. *priapus coriacæus*. v. Balon.
- Pilènya prah. *Limatura, scobina, scobs, elimata, ramen, ramenta, rasura, peripsema*.
- Pilènye. *Limatio, politio*. 2. pilenye z-pilum dervodelfzkum, *ferratura*. O-pilki, prah pilenya, *scobs, lanugo, ramenta lignorum, ferrago*.
- Pilícza. *Serrula*. 2. *limula, parva scobina*.
- Pílim. piliczum gladim. *Limo, lima polio, rado, elimo*. 2. pilim z-pilum dervodelfzkum, *runcino, ferram duo cum aliquo, l. reciproco, ferro, as*.
- Pilítel. *Serrarius*.
- Pílka. *Impages, olaufula, l. operculum doli, obturamentum vasis*. (D) Tapkun.
- Pilùla. *Pilula, catapotium, pastillus*.
- Pílyen, glagyen. *Limatus, scobinatus*. 2. rezan pilum, *ferratus*.
- Pilyìv. *Serrabilis, ferra scetilis*.
- Pilyùh. *Milvus, milvius, buteo*. piuchem, *jugeo pilyufni, milvinus*.
- Pimpinèla trava. *Pimpinella, bimpinella, bibinela*. Latinščka, *pimpinella, sanguisorba*.
- Pìnt. *Pinta, a, mensura vini*.
- Pintàr. (D) bachvar. *Viator, dolarius, pintarščki bat, tudes, is*.
- Pìpa. vinotochka. *Epistomium, ii*.
- Pìpam. piplyem. *Palpo, palpor, contrecto leviter, tento, tango, peto tactu*. 2. v. Ticheinše. 3. v. Prilizavamsze. pipati peršzi, *pectus palpare manu*. 4. *observo, as*.
- Pìpan. *Palpatus, contrectatus manibus*.
- Pipànye. *Palpatio, palpum, palpamen, palpamentum, tactio, attrectatio, contrectatio, tactus*. 2. *observatio*.
- Pipàvecz. *Palpo, onis, palpator*. v. Prilizavecž.
- Pìple. *Pullus*. piplich, *pullaster*. piplicza, *pullastra*. piplim, *pallor*.

- Pìplyiv, a, vo. *Palpabilis, somatyxon*.
- Pír. *Nuptia, rum*. v. Szvatba.
- Píra. *Far, far adorem, ador (olim edor) sandalum, sandalium, zea*. pira dvoý redna, *disticum ador*.
- Pirika trava. *Remora aratri*.
- Pirni. *Farraceus*. 2. v. Szvatbeni.
- Píščal. *Tibia, fistula*. piščal paštirščka, *calamus auleticus, pastoritia fistula*. v. Sveglya. piščal z-jednum vutlinkum, *monaulos, i. v-piščal preigravati, pracinere fistula*. v. Piščkam. koi ú piščal pušše, *fistulator*. v. Piščkach. zanofzt piščanya, *tibicinium*.
- Piščàle kî napravlya. *Tibiarius, musicarius*.
- Piščàlni. *Auleticus*.
- PiŃhe. *Pullus, pullejaceus, pullus gallinæus*. piščencze valim *pullo, as*.
- PiŃhenka. *Pullastra*. v. Petelinecz.
- PiŃchim kotgolubek *Pipio*. 2. piŃchim, *tinnio*. piŃchi ú vuffelzeh, *tinniunt aures*. 3. v. Zviram.
- PiŃkòr. [Scl.] chik. *Lambreda, lampetra, lampreta, mustella, l. muræna fluvialis*.
- PiŃkòt kruh. *Bucellatum, panis bis coctus, recoctus*. v. Biskot.
- PiŃma. *Moschus, moschatum, balsamum, opobalsamum, oleum balsamicum, unguen balsameum*. piŃma drevo, *carpobalsamum, xylobalsamum*. piŃmum namazati, *balsamo inungere, pollingere*.
- PiŃmen. *Balsaminus, balsamicus, balsameus*. piŃmen Ńzad, *balsamina*. piŃmena trava, *balsamia*. piŃmena lit, *balsamelæon*. piŃmena jabuka, *monordica, aliàs balsamina, cucumerina, punicea, pomum mirabile*.
- PiŃmènye. *Balsamatio, onis*.
- PiŃsem-Ńzalszem. *Scribo, litteras peraro, litteris consigno, scribello*. neŃto piŃzati, *litteris mandare, exarare aliquid*. ú knyige piŃzati, *memoria prodere, scriptum*

tum relinquere, tabulis consignare. gu-
szto pissem, *scriptito, scripto.* zavjetno
pissem *compendiario scribo.* med polo-
senyem zarezkih pissem, *incisim scribo.*
pissem chine, *zgogyenya, registro,*
imačto, as.

Píszan. *Scriptus, exaratus, litteris config-
natus.* 2. piszan, *sàren, variegatus,*
*multicolor, versicolorius, picturatus, ma-
culosus, coloreus, sive colorius, pavona-
ceus, sorieulatus.* piszana halya, *vestis
polymita.*

Piszanya znanoszt. *Ortographia.* berzoga
piszanya znanoszt, *Sterrographia, cal-
ligraphia.* piszanya nachin, *stilus,*
scriptura, chirographus. piszanya lepo-
ga mestria, *graphice, es.* piszanya va-
denye, ili privuchanye, *scribendi ex-
ercitium, stilus.* piszanya vuchitel,
calligraphus

Piszanye. *Scriptio, exaratio, scriptus, gra-
phe.* piszanye priszveche, *lucubratio.*
zlatom piszanye, *aurigraphia.*

Piszár. v. Piszecz.

Piszárszki. *Tabellionicus.*

Piszársztvo, piszaria. *Tabellonia, scriba-
tus, notariatus, tabellionatus.* 2. *can-
cellariatus.*

Piszarnicza, kancelaria. *Cancellaria,*
*grammatophylacium, archivum, judi-
ciale palatium, & forum, tablinum, ta-
bularium.*

Piszecz, piszar. *Scriba, scriptor, perscrip-
tor, libellio, tabellarius, obartularius,*
*arctor summarum, à commentariis, com-
mentariensis, ab epistolis, prochinus* 2. pi-
szecz ruchni, ki piszma pari, *amanuen-
sis, l. emanuens, à manu, servus à mani-
bus, bæthus, librarius, secretarius, an-
tigraphus.* 3. piszecz varaski, orsza-
chki, *grammateus, logographus, formula-
rius, notarius.* 4. piszecz nayvekffi,
*kancellarius, summus secretarius, can-
cellarius, quæstor, s. palatii primicerius,*
primiscrinus, archigrammateus. piszecz
kancelarie, *tabularius, secretarius, can-*

cellarius. otayneh duguvany piszecz,
secretarius, à secretis. piszecz desme,
decumanus, decimator, scriba decuma.
piszecz z velikemi szlovi, *ingrossator.*
piszecz, koi vnogo pisse, *polygraphus.*
proti piszecz, *contra scriba, custos, an-
tigrapharius.* piszecz chinov szuda, *re-
gistrator.* piszecz zlatom, *aurigraphus.*
piszecz spotnoga piszma. *sillographus,*
s. libelli famosi author. szveto piszecz,
bagiographus.

Piszkach. *Tibicinator, tibicen, fistulator,*
*flator, auletes, choraules, aulædus, su-
bulo, piszkachicza, tibicina, auletris.*

Piszkam, ú pischal igram. *Tibicino, inflo-
buxos, tibias inflo, tibiis cano, sibilò, al-
lectò, sonos elicio tibiærum, carmina can-
to tibiis.*

Piszkúchem. *Anhelò, anxie halo, difficul-
ter spiro, singultio, raucio.*

Piszkutanye. *Peripneumonia, vocis obtu-
sio singultus, raucitas.*

Piszkutavecz, piszkutlivecz. *Peripnev-
maticus, peripneumonicus, raucifonus.*

Piszma iz vnogeh szkup szpravlyena.
Collectanea. piszma par, *masa, copia,*
*typus, exemplar, transumptum, descrip-
tum, antigraphum, apographum.* piszma
prieta od Sz. Mat. Czirkve, *hagio-
grapha.* piszma prikrachuvanye, *abbre-
viatura, sigla, æ, & siglum, gli.*

Piszmena ladicza. *Pluteus.* v. Szramba.

Piszmo. *Scriptum, scriptura, graphe.* pi-
szmo lasztovite ruke, *chyrographum,*
*chyrographus, authographum, authogra-
phus, idicgraphum, scriptum de manu,*
propria manu, sua manu. piszmo ob-
lasztnum rukum vtvergyeno, *certif-
sima autoritatis scriptura.* ochito pi-
szmo, *programma.* piszmo zprichava-
nya, ali branenya proti prokrivle-
nyu. *apologemon.* v. *Apologia.* piszmo
sene odpravlenya, ili razpitanya, *li-
bellus repudii, apostasion.* piszmo pogo-
ra, *appendis.* piszmo kratko, zavjeteck
piszma, kêmsze kay poglavarom ob-
zna-

- znanuje, *notoria*. v. Piszanye. piszmo szlobodnoga prehoda, *commeatus*, *diploma*, *syngraphus*, *littera systatica*, *passagium*. piszmo spotno, *obarta famosa*, *littera contumeliosa*, *archilogium carmen*. v. Pasquillus. piszmo szveto, *S. Sriptura*, *scriptum Dei verbum*, *f. pagina*. v. Archivium. piszmo duga plachenoga, *quietantia*. v. Czednla.
- Pita. v. Gibanicza.
- Pítam. *Interrogo*, *quæro*, *quærito*, *percontor*, *rogito*, *derogito*, *scisco*, *scitor*, *requiro* *ex*, *l. de aliquo*, *sciscitor*, *contor*, *examino*.
- Pítam. *Sagino*, *impingvo*, *rostro cibum ingerendo nutrio*. v. Tusztim.
- Pítan. *Interrogatus*, *quæsitus*. pitan nazo. *pet*, *erogitatus*, *iterum*, *l. denuò interrogatus*. 2. Pítan, *saginat*, *impingvatus*. *proprie*, *cujus rostro cibum ingeritur*. zroka pitan, *causas interrogatus*.
- Pítanye. *Interrogatio*, *quæstio*, *rogamen*, *rogatus*, *diquisitio*, *erotema*. 2. pitanye zobsanosztjum, *vagulatio*. 3. pitanye, napred vzetje, *thesis*, *is*, *positio*. pitanye mudro, y kratko, *theorematum*. malo pitanye, *interrogatiuncula*, *quæstiuncula*, *rogatiuncula*. Pítanye, *sagina*, *saginat*. v. Tovlenye.
- Pitje. Pitvina. *Potio*, *potus*, *potatio*, *potatus*, *haustus*. pitje vodum zmešano, *potio diluta*. chiszto, *potio meraca*, *immixta*. prekoredno, *bibacitas*, *propotatio*. na dusaak, *amylis*, *dis*. od pitvine y jeztvine cherlyen, *burrhus*.
- Pítom. *Cicur*, *mansuetus*, *mitificus*. pítomi golubi, *cellares columba*.
- Pítomím. *Cicuro*, *mansuefacio*, *mitifico*, *domito*. v. Krotim.
- Pítomitel. *Mansuetarius*.
- Píva. *Cerevisia*, *cervisia*, *ceria*, *l. celia*, *zythus*, *brython*, *zythum*, *peleusicum potus*, *corma*, *curmi*, *chylus ptisana*, *sabaja*, *succus tritici &c. per artem confectus*, *camba*. píva travna, *cerevisia medicata*. za pivu jachmen &c. opechen, *Byne*, *polenta*, *hordeum tostum*.
- Pivár. *Cerevisarius*, *cerevisiator*, *braxator*,

- zythepſa*, *zythopepta*.
- Pivarnicza. *Braxatorium*.
- Pivchem. *Pipio*, *is*. v. Pilyuh.
- Pive pivecz. *Sabajavins*. pive kuhanye, *zythopæia*.
- Pivecz. *Potor*, *potator*. pivecz rad vinu, *bibax*, *bibulus*. pivecz, *kî gusche pie*, *bibulus*. pivecz velik, *multibibus*. pivecz drusbeni, *comhibo*, *compotor*, *sympotes*. v. Pianecz. pivecz, *kî chizto vino pie*, *meribulus*.
- Pivu kuham. *Braxo*, *pandoxo*, *as*.
- Pivum tersecz. *Zythopola*.
- P ante L.
- Plàch. *Fletus*, *ploratus*, *ploratio*, *lacrymatio*, *planctus*. plach detechi, *vagitus*, *vagor*, *oris*. od placha nemochi vech govorití, *vocem fletu debilitare*, *reprimor fletu ne loquar*. szkupni plach, *comploratio*, *collacrymatio*, *comploratus*. v. Jaukanye.
- Placha vreden. *Flendus*, *deflendus*, *deplorandus*, *lacrymabundus*.
- Plácha. *Solutio*, *pensio*, *merces*. placha krainſzka, *stipendium*, *salarium*, *auxtoramentum*. placha zaſzlufenya, *merces*, *dis*, *stips*. placha rukotvora, *manupretium*. placha za dobro chinſztvo, *remuneratio*, *redhoſtimentum*. placha dobrovolyna za oſzebuyno delo obechana, y dana, *præmium*. placha zaprevafanye, *vellatura*, *portulatum*, *amphotheroplon*. v. Brodovina. placha od moſzta. v. Moſztovina. placha za kazanye puta, ali drugeh ſztvarih, *menytrum*. placha od gledanya komedie, *extar*, *ris*, *lucar*. placha od navuka, *didactrum*, *minerval*. placha za odkup, *lytrum*, *tri*. placha za odkup glave, *homagium*, *ii*. placha babe puporezne, *maotrum*. placha za ſztan, *steganomium*. placha od ſzeymenoga meſzta, *ergasterium*, *ſcavagium*. placha za doneſſenye dobroga glaſza, *evangelia*. placha od pranya rubja, *plynthrum*. placha od
- pe-

pechniche, *furnagium* &c. placha od glave, *epicephalium*. placha, kâsze pervo preszelenya platiti mora, seu certa pecunia summa, quam renunciare volens dominio, jus migrandi prius solvere cogitur. *Epibaterium*, ii. jus migrationis, *præstatio ex migratione, tributum secundarium*.

Plácham-tilzem. *Solvo, pendo, luo, numero, solutionem, l. salarium do, pečto, as. platiti obechana, liberare fidem. napre platiti, in antecessum exsolvere pretium. 2. placham duge, debita reddo, expedio, & exsolvo nomina, solvo as alienum, ab are alieno me libero. platiti vez dug, totum nomen, l. in assem solvere. 3. placham z-gotovem, præsentem, l. presentaria, l. numerato argento solvo, præsens as numero. platiti interès &c. pendere usuram, solvere interesse. placham birszag kâstigu, do, luo, pendo multam, pœnas. placham harach, confero tributum. placham dobrovolyno, ofzebuyno kakvo delo, præmior.*

Plachànye, Plachénye. *Luitio, pensio, numeratio, solutum, pensura, pensatio. plachanye gotovem, representatio.*

Plachém. *Fleo, ploro, langventor, lacrymas fundo, effundo, effundor in lacrymas, lacrymis dolorem indico, plango, profundo lacrymas. plachefze jeden z drugem, miscet lacrymas mæstus uterque suas. fzmert priatela plakati, calentem favillam amici lacryma spargere. 2. plachem otcza, defleo patrem. nevolye szveta, deploro arumnas sæculi. v. Jauchem. plachemfze vreschim (velifze od detcze) *vagio, is.**

Plàchen. *Solutus, depensus.*

Plachlyiv. *Flebilis, le.*

Plàchni Najemni. *Mercenarius. plachni vitez, miles stipendiarius.*

Plàchnik. *Solutor, pensionarius, syndicus-paricus. v. Pagadur. dober plachnik. kî rad placha, pensitator, pensor exactus. plachnik voyni, tribunus ararii, thesaurarius bellicus.*

Plàchno Boga zazavanye, ali lyudih. *Quiritatio.*

Plàh. *Pavidus, timidus, formidolosus, meticulosus, vecors, ferus, pusilanimis, micropsyus. v. Sztrasliv.*

Plàho. *Pavidè, meticulosè, timidè, formidolosè, vecorditer, pusilanimiter.*

Plahócha. *Pavor, timor, timiditas, metus, formidatio, vecordia. v. Sztrah.*

Plaho szerchnoszt. *Pusilanimitas, micropsychia.*

Pláhta. *Linteum, linteamen, plaga. 2. plahta iz rogoza, matta. v. Rogoznicza*

Plahícza. *Linteolum, plagula. plahícza papera, pagino, paginula, pagella. plahícze paperne szhup szlafem, pagino, as*

Plám. *vuszganye od szerde. Excandescencia, incandescencia.*

Plámen. *Pláma. plamen z-puschã, plamenem, flammigero, flámo, flámoigo, flamesco.*

Plamenecz-ek. *Famula, æ.*

Plámmen, plámmi. *Flammeus, flameolus, flamidus, flammatus, inflammatus.*

Plámmo-nószni. *kay plamen ú szebema. flammiger-fer.*

Plámmujem, plámmam. *v. Plámmen.*

Plándújem. *v. Mángujem &c.*

Plánéte. *Planeta, errone, erratica stella, sidera errantia, l. erratica. planetni, planeticus.*

Planika drevo. *Arbustus. planikov, arbustus.*

Planína. *Alpes, montes ardui. v. Gora.*

Planinecz. *Montanus, montanista, monticola*

Planinszki. *Montanus. planinszki Bogh, Montinus.*

Plásch. *Pallium, penula, lacerna, prætexta, pluvium, pluviale, peribolium, epitogium. plásch popovszki, impluvia, pluviale, is. dvoyszczni, lana, æ. plásch z-rukavi, abolla, æ. plásch kralyevszki, paludamentum. odeven z-pláschem kralyevszkem, paludatus. karmasinszke, ali barsunszke farbe plásch, blattofericum pallium. plásch priproszt, hman, palliastriú, stri. v. Palla.*

Pláf-

- Pláſchem ogrinyam.** *Pallio, as, pallio tego.*
z-pláſchem ogernyen, *palliatus, penulatus, lacernatus, pallio teſtus.*
- Pláſſim.** *Terreo, terrefacio, formidine in incutio.* Paß: *pláſſimſze, metuo, formido, timeo, paveo, expaveſco, terror, vereor.* v. Sztraſſim.
- Pláſſyiv.** *Meticuloſus, formiduloſus, pavibundus, inaudax.*
- Pláſſyivo.** *Timidè, trepidè, formiduloſè.*
- Pláſzíkam.** *Pláſzam. Potenter flammo, ardeo, conflagro.*
- Pláſzt.** *Pláſztnicza. Meta fœni.*
- Platàyzlin riba morſzka.** *Rhombus, bi.*
- Platnen.** *Linteus, lineus.* platneni kramar, *linterarius.*
- Platnìcza kolna.** *Orbile.* v. Oplatnìcza.
- Plátno.** (Scl.) *Bez. Tela, linteum.* platno tenko, *carbafus, ſindon.* platno ſzmolenyo, *ſabanum, tela gumata.*
- Pláv.** *Fuſcus, gilvus, caruleus.* 2. pláv, ladja, *navis, linter.* plava farba, *color fuſcus.*
- Plávam.** *Plovem. (D.) Plivam. No, nato, as, fluito, immeo, fluvito.* 2. plávam pod vodum, *norim, urino, urinor.* plávam v-vodu, *innato, inno.* plávam prek vode, *trano.*
- Plavànye.** *Plivanye. Natatio, natatus, fluctuatio.* plavanye, *norenye, urinatio.* plavanye prek vode, *tranatio.*
- Playbaſz,** bela farba olovna. *Ceruſſa, calx Saturni, pſimythium.*
- Pláyham.** *Inſolo, dealbo telam in ſole.*
- Playhànye.** *Inſolatio.* koi na ſzunczu playha, beli. *inſolator, fullo.* kà playha, *inſolatrix, mulſer lintea candefaciens.*
- Plázim.** *Repo, ſerpo, repto.* plazim, tiho, y po malo idem, *ſuſpenſa levo veſtigia, teſtudineo gradu incedo.* plaziti, rahlo iti, *pulmoneis ire pedibus.* za-plaziti v-hiſu, *pedetentim ſe domum recipere.*
- Plazúchi.** *Reptilis, (plazuche ſztvari, reptilia, um, animalia ſerpentia) ſerpens, reptitius, reptandus.* lezechi, tar-

- dipes, tardigradus, ſpiſſigradus.*
- Plebanía.** *Parochia, Parœcia, vicinia Parochialis, Parochiagium.* biti iz Plebanye, *pertinere ad Parœciam, eſſe in peculiari Diœceſi.*
- Plebánus.** *Plovan. Parochus, curio, curialis, flamen, paſtor, curator animarum, Sacerdos parochialis, Sacerdos tribulis, paſtophorus.* iz plebanie podloſnik, *parochianus, parœcius.*
- Plebánuſki.** *Parochialis, curialis, tribulis.* plebanuſka hiſa, *Flaminia, æ, paſtophorium.*
- Plèche.** *ſcapula, ſcapilium, pala, omoplata.* v. Lopaticza. 2. *Pleche.* v. Rame. pleche ovchje, *armis.* medplechje, *interſcapilium.*
- Plécha.** *ſcapula, pala, dorſum.* prez mo-ga ſztroſka danafz plecha moja budu dobro ſztala, *ſine meo ſumptu parata iam ſunt ſcapulis meis ſymbola.*
- Plecháfzt.** *Humerofus, humeris latis, latus humeris.*
- Pléchni.** *ſcapularis.* plechni ſzlugi, kî na plecheh noſze, *ſcapulares ſervi.* plechna odecha, *ſcapulare, ris.*
- Plèh.** [D.] *Plocha. Lamina, lama, petalum.* pleh olovni, *plumbilamina.* pleh ſelezni, *patena.* pleh tenki, *bractea ferrea &c.* pleh delam na liſzte, ili na plahticze tuchem, *lamino, as.* zlatem plehom okavam, *imbracteo.* koi iz pleha dela, *laminarius.* pleha tabla, *plata.*
- Plehár,** koi tenki pleh dela. *Bracteator, bractearius, petalurgus.*
- Plehek.** *Laminula, lamella, bracteola, folium auri &c.* v. Trepetlika.
- Plème.** *Genus, generatio, progenies, propago, propages, ſtirps, ſtemma, ſanguis, origo, natio, ſoboles.* Prov. Sztari plemen, lepa halya, Gde ne ſzreche malo valya. *Non genus, non veſtis, fortuna optima teſtis.*
- Plemènit.** *Nobilis, nobili genere natus, nobi-*

nobili loco natus, claro sanguine genitus, stirpis origine clarus, cujus atria veteres exornant cera. sztaró-plemenit, trojugena. plemenit y hrabren, generosus, praestabilis, nobilitate praestans. Plemenitas. Nobilis, nobili genere, l. pro-sapiã cretus. plemenitas varaski, patriicius.

Plemenito. Nobiliter. 2. v. Verlo.

Plemènitofzt, Plemenschina. Nobilitas. Descriptio.

Je Plemenitofzt dobra vszaka,

Ali vszaka ni jednaka;

Kaje szpravna po kreposzti,

Al' voynichkoy hrabrenofzti:

Ova dichna je, y postena,

Vech neg zlató zadoblyena. Rit.

Pleménsztvo. Ingenuitas, generositas.

Plemfztvo. v. Szpol.

Plén. *Mulcta, multa, vadiatio, vadimonium.* 2. *præda, rapina, spoliium, exuvie, spoliatio.* 3. plen viteski, *præda militaris.*

Plenénye. *Spoliatio, deprædatio, direptio, ademptio, depeculatio, expilatio.* v. Robénye.

Plenícze. *Fascia, fasciola, involumina, calabrica, panni, panniculi.*

Plenitel. *Spoliator, expilator, direptor, depeculator, prædator.* v. Tolvay.

Plényam. *Pilo, evacuatio, spolio, expilo, exuio, denudo, despolio, expolio, depeculator, compilo, prædor.* 2. *Mulcto, vadio.*

Plényen. *Mulctatus, vadiatus.* 2. *Spoliatus, expilatus, direptus.* v. Poroblyen.

Plepelicza. [D.] Prepeoka. *Coturnix, oryx.* plepelicze polszke, *agraria.* plepelichni piszk, *fistula coturnicum cucupatoria, fistula garrorum coturnicis assimulans.*

Pleplelichár. *Coturniceps, coturnicum auciceps.* plepelichar pész, *coturnicarius canis*

Plés, Plesivooszt *Calvities, calvitium, glabritas, glutus, phalacrofis.* ples popovszki, *Corona Sacerdotalis, Clericalis.* plesivooszt naravszka, *calvitium*

innatum.

Pléssem. *Tripudio, salto, duco choreas.* v. Tanczam.

Plésiv. *Calvus, calvatus, muticus, glaber, glabriosus, glutus, depilis, phalacron.* plesivna verhu glave, *apiciosus.* plesivna zemlya, *glabreta, a plesivszem, calveo, glabreo.* plesivoga chinim, *glabro, calvo, decalvo, deglabro.*

Plesivische. Meszta plesivna. *Calvetum, glabretum, calveta, loca glabreta, phalacra, a.*

Plesivecz. [D.] Opuznenak. *Calvaster, glabrio.* v. Plesiv.

Plesivooszt. *Calvitas, glabritas, tis.*

Plesivem. *Calvesco, glabresco, depilefco, calvesio.*

Plész. v. Szkok. Pleszánye. *Saltatio, chorea.* v. Tanczanye.

Plézkam z-rukami. *Plaudo, applaudo, applodo, complodo.* plézkati ruhami od veszelya, *complodere, plaudere manibus.* plézkam nogami, *supplodo, supplodo pedibus.*

Plézkánye. *Plausus, applausus, poppysmus.* plézkánye nogami, *supplasio, supplausio pedum.* 2. plézkánye kokotovo, *gallorum plausus.*

Plézniv. *Mucidus, mucosus, rancidus, fracidus.* pléznivszem, *muceo, ranceo.*

Pléznívem. *Mucesco, rancesco, rancidor.*

Pléznivooszt. pléznivocha. *Mucor, ranceor, situs.*

Plétem. *Necto, connecto texo, sciipo, sipo, complico, implico.* plészti v enecze, *nectere corollas.* plétem plot, *sepio, consepio.*

Pleten. *Nexus, texus.* 2. *septus.*

Pleténye. *Nexus, textura, textum, textile, is.*

Pleter, iz pleteva sztena. *Coneratitis paries.*

Pléva. *Acus, eris, gluma, palea, recrementum.* pléva proszena, *appluda, acer, palea milacea.* pléva. v. Ochna. plév ochneh natechenye, *en physerno.* z-ple-

- plevami messam, *acero*, *as*.
- Plevách. *Runcator*, *eruncator*, *extirpator*, *exherbator*, *sarritor*, *excisor*, *exterminator*, *eradicator*. 2. plévach vinograda, *pampinator*, *repurgator vitium*.
- Plevàcha. *Runca*, *runcina*, *marra*.
- Plevachìcza. *Extirpatrix*, *exherbatrix*, *runcatrix*, *sarritrix*. vinograda, *pampinatrix*.
- Plevátna motichicza. *Mateola*, *a. sarculum*.
- Plevélnicza vinogradszka, mladicza naypoznejá. *Nepotes*, *is*. vulgò fachuk teršov.
- Plévem-plelszem. *Exberbo*, *extirpo*, *erunco*, *expurgo*, *vello*, *evello*, *eruo*, *explanto*, *sario*, *consarrio*, *herbas noxias*, *spinas*, *fruticésque suppullulantes extirpo*, *excindo*. 2. plevem vinograd, *pampino*.
- Plevénye, plevatva. *Exherbatio*, *extirpatio*, *runcatio*, *eruncatio*, *expurgatio*, *sarritio*, *sarritura*, *sartura*, *evulsio*, *eradicatorio*, *exterminium*.
- Plevnìcza. plevnyak. *Palearium*, *ii*.
- Plèven, plevnat. *Paleatus*, *aceratus*, *acerosus*. plevnato blato, *lutum paleatum*, *aceratum*.
- Plévni. *Palearius*, *palearis*, *palealis*.
- Plítev, Plitek. *Vadosus*, *vado transibilis*. plitva mešzta ú morju, *brevia*, *orum*. plitva zdela, *patena*, *patina*, *discus*, *paropsis*.
- Plitìcza. zdelicza plitva. *Patella*. pliticza velika, *mazonomum*. v. Plitev.
- Plòcha. v. Pleh. 2. v. Podkova. plochamifze igrà, *ludo lamellis lapideis*. v. Plòh.
- Plòd. *Fætus*, *fructus*, *germen*, *genimen*. 2. plod zemlye, *fruges*, *fructus terra*. plod drevja, *fætus arborum &c.* plod ptichji, *avitium*. kokosji, *pullitium*.
- Ploden. *Fæcundus*, *fætificus*, *fætuosus*, *uber*, *fertilis*, *multifer*, *frugifer*, *ferax*, *hubertus*, *fructuosus*, *germinatus*, *satur*, *generabilis*, *genitabilis*, *locuples frugibus*, *fertus*, *lætus*, *almus*. jako ploden, *perfæcundus*. ploden bivam, *fætisco*, *frugesco*, *pubesco*.

- Plodènye. *Fætura*, *germinatio*, *fructificatio*. plodenye pischenacz, *pullitio*, *pullatio*.
- Plòdim. *Fæto*, *fætifico*, *procreo fætus*, *pario*, *genero*, *pullo*. plodim pischencze. v. Valim. 2. v. Rodim.
- Plòdno. *Fæcundè*, *fertiliter*, *ubertim*, *huberrimè*.
- Plodnòsz. *Fæcunditas*, *fertilitas*, *ubertas*.
- Plodonòsz. *Fructifer*, *genitivus*, *genitalis*. v. Ploden.
- Plòh, ali globus zahitanye ú igre. *Alter*, *l. Alteres*, *is*, *lamella*.
- Plòha. *Imber*, *nimbus*, *cataraetes*.
- Plòszkam. *Illido*, *plaudo*. plosznuti rukum ob kay, *illidere manum*, *popisma edere*. v. Pleszkam.
- Ploszkànye. *Applausus*, *popisma*. 2. *Illisio*. v. Pleszkanye.
- Plòsznaszt. *Planus*, *latus*, *patens*. plosznaszt nosz, *nasus planus*. plosznata zdela, *scutela patens*.
- Plosznàszto. *Latè*, *planè*, *patenter*.
- Plosznato-nog. *Plotus*, *ti*.
- Plosznìcza. *Lagena plana*. v. Baril.
- Plót. *Seps*, *sepes*, *is*, *septum*, *sepimentum*, *conseptum*, *sepimen*. vert z plotom ograditi, *pratendere sepem horto*. 2. plot naravszki szamonik, *sepes viva*. v. Sivicza.
- Plotím, plotom ograjam. *Sepio*, *obsepio*, *sepe circumdo*, *pratendo sepem*.
- Plotnìcza riba. *Psetra*, *a*.
- Plovècz. (D.) plivacz. *Natator*. plovecz pod vodum, *Urinator*.
- Plòvka. v. Racza. Plovem. v. Plavam.
- Plovúchi. *Natalis*, *fluitans*, *supernatans*, *natalitius*.
- Plovúchi kamen. *Pumex*, *cis*.
- Plùg, rallo. *Aratrum*, *tri*, *ploum*, *i. in leg*: *Longob.* plug z-vech jarmi, *aratrum multiplici jugo*.
- K-plugu szlissajucha.
- Nosicza plusna. *Stiva*. gredel, *bura*, *buris*, *temo aratri*. okvachje, *krivorjavoszt gredlya*, *uruum*, *curvum*, *urbum*.

burn. chertaly pervo selezo, kôfze na zredel nabija, *culter aratri.* lemes. plusno selezo, *vomer, vomis.* plasz, ili defzka, na kûfze lemes nazaja, *dentale, is.* otka, *vulla, planaratum.* plusni remen, ali voyka k-rogu privezana, kojumfze konyi ravnaju, *coburn, hi.*

Plusênnye. *Aratura.* v. Oranye.

Plúsim. *Ad stivam sto, buram, sive burim dirigo, sulco, aro, incumbo aratro.* v. Orjem.

Plùto. drevo legeno. *Suber.* v. Pantoflin.

Plùtva. Plutvar. v. Flyofz. &c.

Plyúcha. (D.) bila gyigericza. *Pulmo, pneumon.* jabuke k plyucham szpodobne, *pulmonea.*

Plyuchicza. *Pulmunculus, li.*

Plyúchni. *Pulmoneus* plyuchna trava, *pulmonaria, marrubium.* plyuchni beteg, *pneumonia, peripneumonia, hectica febris, phthisis.*

Plyúcho-betesen. *Pulmonarius peripneumaticus, pneumaticus, pulmonicus.*

Plyújem-nulzem. *Spuo, sputo, expuo, salivo.* kerv plynvati, *sanguinem sputare.* beteg, ú kojem plyuvati ne mochi, *aptystus.*

Plyúfzka. (D.) bliha. *Alapa, colaphus, colaphum, contumeliosa cades.*

Plyúfzkam-sznulzem. (D.) blihnujem. *Alapo, alapor, alapizo, alapas, l. alapam do, infringo colaphum, impingo, incutio alapam, colaphis excipio, depalmo aliquem.* v. Plefzkam. &c.

Plyufzkàvecz. *Alapator, oris.*

Plyuvànye. *Sputatio, expuitio, sputi ejectio.* plyuvanye gnoyno, *empyema, sputisma.* plyuvanye kervi iz plyuch, *hamoptæ, es.*

Plyuvanya vreden. *Sputatilis, sputatitius.* plyuvanya vredne rechi govorit, *sputatica loqui.* plyuvanya beteg, *ptyalismus.*

Plyuvavec z *Sputator, oris.*

Plyuvotina, izplyuvek. *Sputum, sputus,*

sputamen, sputamentum, purgamentum oris, excrementum oris, saliva, humor salivofus, pytisma. plyuvotina kervava, *sputamen cruentum.* plyuvotina, kâ po kafslyu iz plyuch z-hitavafze, *ptyalon.* v. Plyuvanye.

P. ante O.

Pó. *Ad, per, secundum, juxta, post.* po volye tvoje, *ad voluntatem tuam, juxta libitum tuum.* budi mene po rechi tvoje, *fiat mihi secundum verbum tuum.* po pravde, *juxta legem.* po Petru, *per Petrum.* po szmerti, *post fata.*

Pobeg, pobegnjenje. *Profugium, effugium.*

Pobegújem gelszem. *Profugio, aufugio, effugio, fuga me do, fugam arripio, peto salutem fugam, terga verto, do terga palantia, in pedes me conjicio, talaria induo.* v. Utechem. opet pobegujem, *refugio.*

Pobelênnye. *Dealbatio, inalbatio, alba-mentum, inductio.*

Pobelitel. *Dealbator, albinus, tektor.*

Pobélyen. *Dealbatus, candidatus, candefactus, gypsatus.* pobelyeni grobi, *sepulchra pharisaica.*

Pobelyújem-lilzem. *Dealbo, inalbo, incandido, candifico, candefacio, increto, induco parietes, albo colore perduco.* v. Poflãstravam. 2. pobelyujemfze, *exalbesco, inalbesco, incandesco.*

Pobërdicza. *Acclivitas, tis.*

Pobíam Lado, *vulnero, saucio, violo.* do kervi koga pobiti, *ladere, vulnerare quempiam ad sanguinem.* 2. *concido, cado, magnam cladem edo, stragem, cædem grandem inferro.* 3. *pobiam, referio, repercutio, ictum repeto.* pobitisze z-drugem, *confligere, concurrere armis.*

Pobíen. *Lasus, vulneratus, sauciatus, violatus.*

Pobiênnye. *Lasio, lasura, vulneratio, sauciatio, ofensa, violatio.* 2. *conflictus.* v. Poboy.

Pobíram. *Colligo, collecto, lectito, congreco,*

- cogo. pobrati odvszud pomochi, cogere undique auxilia.
- Pobiranye. *Collectio, conquisitio.*
- Pobirach. *Collector, conquisitor.* pobirach mosztovine, *pontonarius.*
- Pobledújem. *Pallesco.* v. Obledujem.
- Pobolyujem. *Ægreo, agresco.* 2. *modicum agresco, modicum doleo caput &c.*
- Pobólssan. *Melioratus, emendatus, correctus, in melius translatus.*
- Pobolsànye. *Melioratio, emendatio, retractio, reformatio, correctio, profectus, processus.* v. Dohajanye. n. 2.
- Pobolsìcza. *Melioratio, emphyteosis.* v. Povekssanye. iz pobolssicze imanye koi jemlye, *emphyteota, emphyteuticarius, emphyteuticus.*
- Pobolsávam. *Melioro, emendo, corrigo, secundo, correctionem adhibeo, reformo, rescribo, recognosco, interpo, ad frugem perduco, à menda purgo.* pobolssavam sze, *cresco, proficio, progressus facio, exuo vitia, ad frugem bonam, l. meliorem redeo, me recipio, ad frugem me applico, vitæ statum commuto.* pobolssati put, *munire viam.* pobolssati sitek, *novum genus vitæ instituere, l. sequi.* 2. v. Povekssavam. pobolssatisze, *meliorescere, meliorascere, emendari.*
- Pobolsàvecz. *Emendator, corrector, reformator.*
- Pobólssi. *Meliusculus.* pobolste je, *commodior res est, res commodiorem in statum pervenit, melior loco res est, meliusculum est.*
- Pobòlye. *Meliusculè.*
- Pobòsen. *Devotus, pius, religiosus, timoratus, probus, numen adorans, venerans, pietate præditus, devotioni deditus.* pobosen chlovek, *eubulus.* v. Bogabojech. pobosen oszebuyno k.kojemu Szvetczu, *cultu præcipuo venerans quempiam Divum, peculiari veneratione recolens aliquem Sanctum.*
- Pobòsno. *Devotè, piè, religiosè, sanctè,*

- augustè.*
- Pobòsnoft. *Pietas, devotio, religio.* pobosnoft k-Szvetczem, *pietas devotio in Sanctos.*
- Pobòjecz pintarszki. *Paxillus, li.*
- Pobòy. *Confliktus, conflictio, confligium, collisio, eollisus, concursio.*
- Pobrájam. *Dinumero, pernumero.* v. Prebrajam.
- Pobrajàmsze. *Turbor in nummatione, perturbor in supputatione, erro in numerando per defectum, sivè excessum.*
- Pobuchújem. *Tumultum concito, ad tumultum excito, erigo me, tumultum facio, seditionem concito, commoveo, ignem ad materiam tumultus subdo.* v. Buchim.
- Pochakújem. *Expecto, operior, præstolor, moror, commoror, expecto paullulum, demoror.* z-falosztjum koga chakati, *expectatione alicujus angi, cruciari, torqueri.*
- Pochákan. *Expectatus, parumper expectatus, præstolatus.*
- Pochakànye. *Expectatio, præstolatio, expectamen, expectatum, modicum expectamen, demoratus, us.*
- Pochakàvecz. *Expectator, demorator.*
- Pochafsnicza. *Potoria cantilena.*
- Pochernenye. *Denigratio, onis.*
- Pochernújem. *Denigro, nigrifico, denigrefacio, infusco, offusco, atritate repleo.* 2. *nigresco, obatresco.* v. Ochernujem.
- Pocherlyenyen. *Rubricatus.*
- Pocherlyenújem. *Rubrico, rubrum facio.*
- Pochérnyen. (D.) ovranen. *Denigratus, infuscatus, fuscatus.*
- Pochèszan. *Depexus, oppexus, obpexus, pexus, peçtitus.* dobro pochefszani lafzi, *bene pexus capillus.*
- Pochesúsjem-szalszem. *Depeçto, depexo, oppeçto, obpeçto, pexo.* 2. *confrico, perfrico.*
- Pochet. *Incoatus, auspiciatus, orsus.* v. Prichet.
- Pochétek. *Auspicium, exordium, primor-*

mordium, ineptio, incoatio, ordium, initium, orsa, orsus, exorsus, exorsa, origo, cunabula, incunabula, elementum, semen, incipiendi ratio, vestibulum, initiamentum, principium. Prov.

Pochetkufze proti sztàvi:

Zlofze sztaro tesko bàvi.

Principiis obsta, secò medicina paratur,

Quum mala per longas, invaluere moras.

pochetek navuka, *rudimentum, tyrocinium.* pochetek z-kojega kay iz-

haja, *fons, origo, derivatio.* poche-

tek boja, *caput, caussa, origo belli.* ima-

ti pochetek, *ducere initium ab aliquo.*

pochetek krepolzti, *rudimenta, incunabula virtutis.* vchiniti pochetek

mira, *iacere fundamenta pacis.* poche-

tektze dober kafe, *primum agina filios optimos alit.* od pochетка, *ab integro.* od pochетка do koncza, *à carcere ad metas, à primo capite usque ad extremum, ab ovo usque ad mala, à capite ad calcem.*

Po chetiri. *Quaterni, per quatuor.*

Pochétni. *Initialis, primordialis, primotivus, originalis, originarius, primitivus, originitus, primigenius, principalis.*

Pochétnik. *Inceptor, inchoator, auctor, auspex, elementyro, elementarius, seminator, genitor, repertor. 2. institutor. 3. pochetnik harcza, promachus.*

Pochènek. *Quieto, onis, requies. v. Pokoy. 2. v. Presztaja.*

Pochinyam-chelszem. *Incipio, inchoo, exordior, ordior, inepto, occipio, auspicio, aggredior, instituo, ingredior, cœpi, occœpi. initium facio, pono, summo. od glave pocheti, à capite arcesse-*

re, ab initio oriri. pocheti mestriu, ingredi vestibulum artis. pochetisze, incipi, ordiri.

Pochisfen. *Depurgatus, emundatus. v. Ochisfen. 2. eviratus. v. Zkoplyen.*

Pochisfenye. *Emundatio, depurgatio. 2. emasculatio. v. Zkoplenye.*

Pochischujem. *Emundo, depurgo, à for-*

dibus libero. v. Ochischujem. 2. eviro,

castro. v. Zkaplyam.

Pochiszt trava. *Lathyris, dis, cataputia major.*

Pochivàlo. *Locus quietis, quietorium, requietorium, pausilypum.*

Pochivam. *Quiesco, requiesco, conquiesco, aquiesco, à lassitudine conquiesco, cesso, pauso, vaco, tranquillor, ferior ab opere. poszli moi vudne ni ob noch nepuszteme pochinuti, negotia mea, nullam mihi partem neque diurna, neque nocturna quietis impertiunt.*

Pochivànye. *Quies, quietudo. v. Pokoy.*

Pochuhnújem. *v. Presztajem.*

Pochutujem. *Persentisco, prasentisco.*

Poczinyan. (Scl.) pokalayszan. *Instannatus, stannatus, stanno incoctus.*

Poczinyànye. *Instannatio, stannatio.*

Poczinyávam. *Instanno, stanno, as, stanno oblinio. v. Pokoszitravam, stannum ari illino, stanno incoquo.*

Poczulicza. jalba. *Legula, capidulum, vitata, tania, cuculus, calyptra, crinale, capitium, capillare, calantica, vitta crinalis, fascia crinalis. kosnyata poczulicza, cudo. poczulicza pletena, reticulum, retiolum. poczulicza nastikana, mitella textilis. pantleki, ali snore viszeche od poczulicze, tania, rum.*

Pòd, zdola. *Sub, subter, subtus, in, inter, infra. v. Od zdola.*

Pòd, tle. *Solum, fundus, contignatio, scaphus. pod dolnyi, pavimentum. pod gornyi, tabulatum, tabulamentum, laqvear. v. Persznicze. pod czigleni, pavimentum lateritium. pod izrezanoga kamenya &c. morta z-cziglom. sztuchenoga napravlyen, ostracium, ostracium, lithostratum, lithostratos, signum opus, mosaicum, musivum, tegulaneum pavimentum ex tegulis contusis. pod kunstno napravlyen, ofzebuyno iz loncharšzkoga dela, asarotum. pod dreveni noszni, pegma, tis. pod dvojversztni, distegum pavimentum.*

Podájã-doilszč. *Emulgeo, ubera exbaurio. 2*

- mamo, mamillas præbeo.*
Podájem-dalszem. *Ad l. subministro, porrigo, ministro, servio, suggero, opitulor, supposito, suppetior.* podati komu fztroske, *suppositare, suggerere alicui sumptus.* v. Podavam.
Podajëmfsze. v. Poddajëmfsze.
Podányek. *Tributum, tributus, ti, census, pensio, censio, intributio, indictio.* podanyek naverfni, zverhu redni, *superindictio.* podanyek na glave razregyen, *tributum capitum, l. in capita.* podanyek na hife, *tributum ostiarium.* podanki, *pensiones, vectigalia, tributiones.* v. Stibra.
Podárjam-oral szem. *Subaro, aratro, aratro.* fzetvu podorati, *segetes natus aratro proscindere, aratrare.*
Podan. *Porrectus, præbitus, suppositatus, præministratus.*
Podavam. *Expromo, offero, præbeo, promo, præministro, præcommodo, sufficio.* v. Padajem. podavati bokale, *propinare ciboria.*
Podavànye. *Porrectio, præbitio, oblatio, suppositatio, subministratus, præministratus, tributio.*
Podavàvecz. *Promitor, subministrator, præbitor, præminister.* podavavka, *præministra.*
Podavlènye. *Suffocatio, præfocatio, strangulatus.*
Podavlyújem. *Suffoco, præfoco, strangulo, spiramentum præcludo, supprimo.*
Podbádam-bolszem. *Suppungo, stimulos subjecto, subdo calcar, battarisso.* v. Obadam. 2. *stimulo, instimulo, instigo, incito, impello, provoco, suburgeo, urgeo, illicio, stimulos admoveo, laceffo, frigidam suffundo.* v. Poduszujem. podbadati koga na falofzt, *admoveo alicui facies dolorum.* podbadati na harc, *provocare ad certamen, extimulare ad arma, duellum &c.*
Podbadànye. *Stimulus, stimulatio, incitatio, instinctus, impulsio, impulsus, provocatio, illectatio, calcar, fomes.*

- Podbadàvecz.** *Stimulator, impulsor, concitator, irritator, provocator, inductor.*
Podbadàvka. *Stimulatrix, irritatrix.*
Podbel. lopuh menffi. *Lapa minor, philanthropus, xanthium.* 2. podbel, t.j. kopitnyak, *tussilago, bechion, aliàs ungula asini, arcophyton.*
Podbelyújem. *Subcortico, as.*
Podbíam. *Succutio.* 2. podbíam zderfavam, *cohibeo.*
Podbíanye. *Succussio.* 2. *cohibitio.*
Podbíram. *Sublego, is.* podbíratí jagodje, *sublegere baccas.* grozdje, *subvinde miare.*
Podbit *Succussus.* 2. *cohibitus.*
Podbochèn. *Ansatus, brachiatus.*
Podból tan. *Subvexus, testudineatus.*
Podbòy na vrateh *Postis, is.*
Podbràdek. *Mentum, ti.* 2. *glandula, tonsillæ.* 3. podbradki kokotovi, *callæ, orum.* podbradki kozji, *noellæ, rum.*
Podbrán. *Sublectus.* v. Podebran.
Podbrívam. *Rado, rasito, deglabro, decalvo.* v. Obrivam.
Podbrien. *Rasus, minus.* podbrivena ovca, *mina ovis.* v. Obriven.
Podhuhnújem. v. Otechem.
Podcziglèni. *Subtegulaneus.*
Poddájem. *Dedo, subdo, deditioem facio, addico, dico, mancipio, præbeo, propino.* v. Zdajem. podatisze, *dare se alicui, dare manus cuipiam, alicui se totum tradere, permittere se alicuius fidei, se alicui contribuere.* podatisze nepriatelu radi obchuvanya sitka, *pacisci vitam ab hoste.* poddatifze lenofzti, *desidia se dedere, addicere se languori.*
Poddán. *Deditus, dedititius, devotus, subjectus, emancipatus.*
Poddánye. *Deditio, traditio.* otayno, *deditio occulta.* v. Zdanye. podanye dobrovolyno, *gratiosa missio, ambitio.* dobrovolynem podanyem zruchen varas, *per ambitionem data civitas.* 2. *adictio, devotio, dicatio.*
Podëbrán. *Præliganeus.* podebrano vino, *præliganeum vinum.* Po.

Podegnan. *Subactus, adactus, coactus*. v. Primoran.
 Podegnànye. *Subactio, adactio, adactus, coactio*. v. Primoranye.
 Podegnávam-gnalszem. *Subigo, adigo, cogo, impello*. v. Primarjam.
 Podélan. *Adaptatus, complanatus, adæquatus*.
 Podelànye. *Adaptatio, complanatio*.
 Podelávam. *Adapto, complano, adæquo*.
 Podelénnye. *Partitio, impertio, impartio, distributio, divisio, dispensatio, metatio*.
 Podelitel. *Impertitor, distributor*.
 Podèlyen. *Partitus, impartitus, impertitus, dispensatus, distributus, divisus, per partes datus, interdatus*.
 Podelyújem. (D.) Udilyujem. *Partior, distribuo, divido, impertio, impertior, tribuo, communico, largior, dispenso*. v. Razdelyujem. *podeliti voyni dobiček, pradam in publicum referre*.
 Poderkávam. *Cursito, as*.
 Podert. *Dirutus, eversus, subversus, destructus, dejectus, demolitus*.
 Podefgan. v. Vufgan.
 Podfriga. *Friccio, frixus*. v. Zafriga.
 Podgòrecz. *Submontanus*.
 Podgòrje. *Submontana, orum, radices montis*.
 Podgragyujem. *Substruo, is*.
 Podgringyàlo kuhinszko. *Rutabulum, li*
 Podgrínyam. v. Podnetujem. 2. *Substerno*. v. Podsztiram.
 Podgrizújem. *Subedo, is*.
 Podgutni. *Subularis, e*.
 Podhalnicza. *Subucula, interula, tunicella, camisia, camifile, ependytes, hypodites*. 2. Podhalnicza, zobunecz pamuchni, *subucula gossypina, thorax bambacinus*.
 Podhamni. *Subjugis*. podhamna kobila, *subjugis equa*. v. Podjarmni.
 Podhimbènoszt. *Vasritia, vofrities, calliditas, astutia, voframentum, vernilitas, sutela, stellatura, sycophantitas, panurgia*. v. Astus.

Podhìmbeni. *Vasfer, versutus, callidus, vulpinaris, fraudiger, crocodilinus, fraudulentus, captiosus, argutus, sophisticus, versipellis, malefaber, panurgus*. v. Astutus.
 Podhìmbeno. *Vasfrè, fraudulententer, astu*.
 Podjàmno. *Simulatè, callidè, fictè*.
 Podjarmen. *Subjugatus, jugo subdictus, subjectus, sub jugum missus*.
 Podjarmni. *Subjugis, subjugius, subjugalis*.
 Podjarmújem. *Subjugo, sub jugum mitto, subdo jugo*. podjarmiti, *jugare*.
 Podjédam. *Subedo, exedo, peredo*. podjeszti koga, *subedere aliquem*.
 Podjemlyem - jelszem. *Sustineo*. v. Podnalsam.
 Podignènye. *Assurrectio, erectio, elevatio, arrectio, subreccio*. 2. *Exaltatio*.
 Podignyen. *Subrectus, erectus, arrectus, elevatus, allevatus*. 2. podignyen izvisfen, *exaltatus, elatus, sublatus, alleviatus*.
 Podigújem. *Elevo, erigo, allevo*. v. Podisem.
 Pòdim. *Pavimento, paviclo, as*. 2. podim z-nafzipom, z-mortom, *sterno rudus, rudero, pavio*. podim z-defzkami, *tabulo, asso*. podim z-tablami, *contabulo, coasso*. podim kamenom put, *saxic sterno viam, persterno*. v. Taraczam.
 Podíram - derlszem. *Diruo, everto, dejiicio, destruo, demolio*. podiram z-podkapanyem, *subruo*. v. Porussujem.
 Podirànye. *Dirutio, subversio*.
 Podísem. gelszem. *Erigo, elevo, levo, attollo, allevo, sustello, contollo, subvigo*. podichi ruke proti nebu, *manus supinas ad cælum tendere*, podichi zide, *inaltare muros*. podichi vuha, *arrigere aures*. podichisze proti komu, *erigi in aliquem*. podisem na chaszt, *promoveo, admaturo, ad dignitatem produco, honoribus augeo, sublimo, eveko, exalto, effero, honorifico, prospicio alicui*. v. Zvissujem.
 Podisèmsze. Sztajem na noge. *Assurgo*.

2. *Elevor, erigor, exurgo, surgo, insurgo, efferor, tumesco, altius evolo.*
 Podkaditel. *Suffitor.*
 Podkàgyen. *Suffumigatus, suffitus.*
 Podkagyénye. *Suffumigatio, suffitio, suffimen, suffimentum, suffumigatus, suffumigium.*
 Podkagyújem. *Suffumigo, suffio, suffimento.* v. Pokagyujem.
 Podkápam. *Suffodio, ago cuniculos, minas facio.* podkopati grad, *minare, subruere.* 2. v. Povalyujem.
 Podkapàvecz. *Cuniculator, cunicularius.*
 Podkávam. *Calcio, l. calceo equum, &c. equo soleas induco.* podkuy konyu no-
 gu, *calcea pedem equi.*
 Podkolenìcz. *Poples, tis, suffrago.*
 Podkolenìchni. *Popliteus.* v. Szlukonofni.
 Podkòp. *Suffossio.* 2. Podkop, otayne v-zemlye jame, y prehodi, *cuniculus, minæ, suffossio.* podkop proti podkopu, *cuniculus reciprocus.* podchi v-zrak podkope, *pulvere nitratò subjektò, cuniculos in aërem raptare.* 3. podkop, ili jame v-rude zlate, *arrugio, agoga.*
 Podkòpni. *Cunicularis, cunicularius.*
 Podkotáchen. Podkrusen. *Subrotatus.*
 Podkòfni. *Subtercutaneus, subcutaneus.*
 Podkòva. (D.) Plochia. *Solea, æ, solea ferrea.*
 Podkradam - gyujem. *Suffuror, sumano.*
 Pod ili zdola kujem. *Succudo, is.*
 Podláfem - losilzem. *Suppono, subjicio, substruo, subjektò, subdo.* podláfem temel, grunt, *suffundo, as.* podláfem kolcze, *palos subdo.* 2. podláfem koga, *subigo, subjicio, subjugo, domefacio, submitto, redigo sub potestatem, subditionem.* 3. podláfem, podsze mechě, *deprimo, opprimo substerno, supprimo.*
 Podlasèmíze. *Subdo, submitto, sumitto, subjicio me, succumbo.* podlosilafzeje Europa Asie, *succubuit Europa Asia.*
 Podlegavec. *Succubus, succuba, cynedus.* podlegavczi vrugi, kî senam podle-
 su, *succubi.* v. Sztrafsila. Podlegavka,

- succuba, pellex.* v. Hotnicza.
 Podlétem - gam - gelzem. *Suceubo, succumbo, subjaceo, subterjaceo, subfido, ut mulier dicitur, & diabolus assumptâ specie muliebri viro.* 2. podlesem dug, *debito subjaceo, debitum in me recipio, onus debiti suscipio, nomina assumo.* podlechi terhu, *podeti vrat terhu, succolare oneri.*
 Pòdlev. *Coagulum, li.*
 Podlevam. *Suffundo.* Podlevanye. *Suffusio.* zlatenichno, *suffusio felis.*
 Podležujem. *Subeo, subrepro, subintro, subingredior.*
 Podlòga, Podlofek. *Subiectum, substructum, fulcrum.* podloga sztupov kameniteh &c. *stylobata, stylolobates, &c.* podlofek hoblichnoga selezcza, *hypomictium, suffuleimentum, vectis.* podlogaperva sztupa, *antebasis.*
 Podlòfen. *Subiectus, subditus, suppositus, suppositivus, subiectivus, subex.* 2. podlofen drugomu, *mancipatus, emancipatus, subiectus, subditus, submissus, obnoxius, debitus, ex alieno pendens arbitrio, subiculum.* podlofen korbachu, *subiculum flagri.* biti komu podlofenomu, *parere alicujus imperio, esse sub imperio.* 3. Podlofen vszem protivchinam; *obiectus, l. subiectus ad omnes fortunæ casus.*
 Podlosènye. *Subiectio, submissio, subiectus, demissio.* 2. Podlosenyne, *suppositio, subiectio, substructio, substitutio.*
 Podlosnicza. *Subdita, æ.*
 Podlòsni. *Subditus, subiectus, achivus.* v. Podlofen. 2. Podlosnik kmet, *fiduciarius, vasallus.* 3. podlosnik ker-
 voloka; *tyranopolita.* 4. podlosnikov zavezneh obramba, *vasallitium.*
 Podlòsnoft. *Subiectio.* v. Podlofenye. podlosnoft zavezna goszponu, *vasallagium.*
 Podméch. v. Podsztavlyam. 2. Podméch. *Subduco, subtraho, submoveo.* podmeknuti ruku paczke, *subducere*
 ma-

manum ferula. v. Paczka. podmechem
 nogu, *suppono pedem. podvrechi ko-*
 mu nogu na opad, *supplantare aliquem.*
 Podmeknènye. *Suppositio. v. Podlose-*
 nye. 2. *Subductio, subtractio, submotio.*
 Podmèknyen. *Suppositus. v. Podlofen. 2.*
Subductus, subtractus, submotus, submotus.
 Podmìchen. *Corruptus, depravatus, auro*
captus, emptus. podmichen szud, judici-
um largitione &c. à jure abductum.
 Podmichènye. *Corruptio, depravatio, cor-*
ruptela.
 Podmichújem. *Corrumpto, depravo, auro*
&c. capio, beneficiis emo, largitionibus
à jure, ab equitate abduco. podmichu-
jem szvedoka, y napre dajem. Subor-
no. potvoritela podmititi, calumniat-
orem apponere.
 Podmikávam. *Labefacto, labefacio.*
 Podmititel. *Corruptor, depravator. pod-*
mititelicza. Corruptrix.
 Podnášam - neszelszem. (D.) *podno-*
szim. Sustineo, subeo, fero, perfero, suf-
fero, supporto, exantlo, & exanelo, to-
lero, succumbo. v. Terpim. podneszti
kvar, subire jacturam, subire, l. pati
damnum. podneszti kakje mochi, suf-
ferre ut atas & tempus fert.
 Podnásànye. (D.) *Podnoznoszt. Sup-*
portatio, toleratio, sufferentia, perferen-
tia, tolerantia, sublatio, sublatius, perlatio.
 Podnèbje. *Clima, tis, cardo cæli, inclina-*
tio cæli, templum. v. Nebo. 2. Podneb-
je pod gornyi, ili peršnicze, tectum
laqueatum, l. celatum.
 Podnèsen. [D.] *Podnèt. Supportatus, to-*
leratus, sublatius, exantlatus.
 Podnèsénye. [D.] *Podnètje. v. Podnás-*
fanye.
 Podnet. *Netilo. Fomes, fomentum, lucu-*
brum. 2. podnet, ili podnetek gre-
ha, fomes peccati. ut Theologi: proni-
tas ad malum. ut Scriptura: primus ve-
rò motus à Philosophis appellatur.
 Podnetújem - tilizem. *Ignem suppono,*
subjicio, l. subdo, suppono fomitem, ex-
cito, suscito ignem.

Podnijeden put. Nequaquam, nullò
modò, nullò pacto, nullà ratione, nulla-
tenus, haudquaquam.
 Podnòsje. *Plati Bogh. Scabellum, suppe-*
daneum, suppositorium, hypopedium,
astraba. v. Nosna klupchicza. 2. Pod-
nosje sztupov, stereobata, & stereoba-
tes, &c. v. Podloga. podnosje peld
szvetek, pegma, tis. 3. podnosje,
radix montis. 4. podnosje tkalechko,
insile, is, & insilia, um.
 Podneszlyiv. *Tollerabilis, portabilis, su-*
stentabilis, tolerandus, tractabilis, pati-
bilis, justus. podnetzlyiva szlusba,
jašša, & clemens servitus.
 Podneszlyivo. *Toleranter, tolerabiliter.*
 Podnošznoszt. v. *Podnásfanye.*
 Podnukávam. *Stimulo. v. Podšifem.*
 Podojen. *Emulsus, mulsus.*
 Podojenye. *Emulsió, emulsió.*
 Podpalyújem. *Sufflammo.*
 Podpásújem. *Subcingo, succingo.*
 Podpászan. *Subcinctus, succinctus.*
 Podpászànye. *Succinctio, succinctus.*
 Podperszina. *Antilena, pectorale.*
 Podpínyam. *Podpreseni. Subcingulo,*
subcingo.
 Podpíram. *Fulcio, suffulcio, sustento, sta-*
tumino, pedo, obtento, tibicine fulcio,
palos subdo, prafulcio statuminibus.
 Podpirámšze. *Suffulcior, sustentor. 2. In-*
nitor, acclino, recumbo. v. Naszla-
nyamšze, podpirámšze koleni, in-
cumbo genibus.
 Podpítšújem. *Subscribo, subfigno, ascribo,*
subnoto. podpítšatšze, subscribi, sub-
scribere se.
 Podpítšz. *Acceptilatio, onis.*
 Podpítšan. *Subscriptus, subsignatus.*
 Podpítšànye. *Subscriptio, subsignatio, sub-*
notatio.
 Podpítšzek. *Subscriptio, subsignatio, sub-*
notatio. podpítšzek grobni, taphus, i.
v. Nadpítšzek.
 Podpítšàvecz. *Subscriptor, adscriptor,*
ascriptor.

Pod-

Podpíszecz. *Sub-Cancellarius, Vice-Cancellarius.*

Podplantújem. *zvracham petu chisme &c. Supplanto, as.*

Podplát nosni. *Planta pedis, termen, tema, telma, pedium, metatarsus, metapodium.* podplata nosnoga suploszt, *subtal.* 2. podplát nosni pod obute-lyum, *solea coriacea, solea tergorina, fulmentum, l. fulcimentum calcei.*

Podpor, Podpornya. *Suffulcrum, fulcimen, fulcimentum, fulmentum, fultrum, fulcrum, pedamen, pedamentum, statumen, statumentum, sustentaculum, stabilimentum, adjuumentum, adminiculum, publica, tibicen.* podpor bolte, íztup na kom bolta íztoi, *anteris, dis.* v. Kòl.

Podpòrnya. *Columen, destina.* podpor-nya na koleh. (D.) Lepcha. *Fulcrum laterum currus, fulcimen currus.* podpor-nya íztafosztí, *adjutorium senectutis, baculus, dentes.*

Podpren, podpert. *Fultus, suffultus, pedatus, columnatus.* 2. *Subnixus, inmixus, sublevatus.* v. Nafzlonyen.

Podprénye. *Fultus, fultura, pedatio, columnatio, statuminatio.* v. Kolenye.

Pod priatélsztvo. *Per simulationem amicitiae.*

Pod priliku. *Sub prae-textu, sub umbra, quaesito colore.*

Podprùg. *Subsellare.* v. Poprug.

Podpuhávam. *Sufflo, as.*

Podpuhavànye. *Sufflatio, sufflatus.*

Podpúhnyen. *Sufflatus.*

Podpukavam. *Subvello.*

Podpunòma. *Nihilominus.*

Podranújem, nilszem. *Anteluco, antelucor, ante lucem vigilo, l. surgo diluculo.*

Podrazztújem. *Subnascor, suborior, succresco, subcreasco, sobolesco.*

Podrazdelyújem. *Subdivido, is.*

Podrepìna. Puhvine. *Postilena, &*

Podrézan. *Succisus, supputatus.*

Podrezànye. *Succisio, supputatio.*

Podrèzni. *Succidaneus, succisivus, subsecivus.*

Podrezújem - zalszem. *Succido, supputo, subseco.* podrezati nohte, *ungues ferro subsecare.* podrezati pchele, *castrare alvearia, alveos favis spoliare, vindemiam mellis facere.*

Podrugachènye. *Iteratio, repititio, reiteratio.* kratko rechi podrugachenye, *anacæphalæosis, recapitulatio.*

Podrugáchen. *Iteratus, repetitus.*

Podraguchújem. *Itero, reitero, repeto, replico, retexo.* na kratkom podrugachiti, *recapitulare.*

Podrùm. *Hypogæum.* napuniti podrume dobrem vinom, *hypogæa bonis replere odoribus.* v. Pevnicza.

Podsèptavam. *Suggero, insusurro.*

Podsgan. *Succensus, sufflammatus.* v. Vulgan.

Podfigàvecz. *Inflammator, incentor, incensor.* 2. *Stimulator.*

Podfigàvka. *Inflammatrix.*

Podsìsem - ígalszem. *Sufflammo, succendo, inflammo, suburo.* v. Netim. 2. Met: *Concito, moveo, cieo, flammo, sufflamino, provoco, adverto, faces alicui subdo.* v. Poduszujem.

Podsvávam - ílszem. *Subsuo, is.*

Podsvèn. *Subsutus.*

Podszéchen. *Subsectus, succisus, subtruncatus.*

Podszechènye. *Subsectio, succisio, subtruncatio.*

Podszechni. *quod Podrezni.*

Podszekújem. *Subseco, succido, subtrunco.*

Podszèda. *Obsidio, obsidium, subsesta, &* v. Obszed. podszèdu genuti, *solvero obsidionem.*

Podszédam. *Obsideo, circumsedeo, circumcingo, obsidione cingo, premo, circumdo, concludo, ambio, is.* v. Obszedam.

Podszegyen. *Obsessus, circumcinctus, circumvallatus, inclusus.*

Podszegyenyne. *Obsessio, ambitio, circumfessio,*

fessio, inclusio. v. Podszeda.
 Podsztàva. v. Podloga. 2. podsztàva oprave, *subductura*. podsztàvno szuk no &c. *pannus subdititiis, subsutilis*. podsztàva kerznena, *furrura*.
 Podsztàvlyam. *Suppono, substituo.* v. Podlasem. podsztàviti kokossam jaycza, *supponere ova gallinis*. podsztàvitisze terhu, *supponere colla jugo*. 2. podsztàvlyam opravu, *subduco, subsuo vestem, clamydem &c. munio*. podsztàviti halyu, *vestem novo texto munire, pellibus subducere*. halyu z. tafutum podsztàviti, *tunicam serico subsuere*.
 Podsztàvlenye *Subductio, suppositio*.
 Podsztàvlyen. *Suppositus, subiectus.* v. Podlofen n. r. 2. podsztàvlyen, *subductus*. podsztàvlyen z - kerznom, *furratus* kapa ovchjem kerznom podsztàvlyena, *mitra furrata de agninis pellibus* plasch z tafutum podsztàvlyen, *pallium holoserico subsarcinatum*.
 Podsztil. *Substramen, substramentum, stramentum*.
 Podsztilek. *Substratorium, stragulum, stratum*. podsztilek z-konya vzeti, *equum solvere strato.* v. Pokrovecz.
 Podsztíram - szterlszem. *Substerno, subspargo*. podsztreteri sivine, *substernere pecori*.
 Podsztrèn. *Substratus, subsparsus*.
 Podsztrofsnìcza, ili venecz zida. *Proiectura, prominentia, supercilium, l. superficies parietis, intabulamen, coronarum proiectura, ecphora*. podsztrofsnìcza hìsna, *peribolus, lorica.* v. Nadsztrofsek.
 Podsztuplénye. *Prasumptio, ausus, attentatum susceptum, susceptio*.
 Podsztuplyújem. *Suggredior, subingredior, subintro, subintroeo.* 2. podsztuplyujemsze *prasumo, oudeo, attento, molior* nebisze szmel podsztupiti, *non ausim*.
 Podréchem. *Subinfluo, submano*.
 Podtkávam. *Subtexo, is*.
 Po dva. *Bini & bini*.

Podvadészèti. *Vitæni*.
 Podvàlek. *Phalanga, palanga, palanges, s. lignum teres.* koi po podvalkeh terh vleche, *phalangarius*.
 Podvalenye. *Subvolutio*.
 Podvályen. *Subvolutus*. podvályen iz temela, *subrotus*.
 Podvályújem. *Subvolvo.* iz temela podvályujem, *subruo*.
 Podvaras. *Suburbium*.
 Podvaraski. *Suburbanus*.
 Podvarastvo. *Suburbanum, ni, pradium suburbanum*.
 Podvecher. *Sub vesperum, sub crepuscum, post abscessum solis, flexo in vesperam die*.
 Podvechéni. *Hesperius, a, m*.
 Podverchi. *Subjicere, supponere, submittere.* oporuku, *testamenta subjicere, inferere falsa commentaria*.
 Podversek. *Subiectum.* v. Podloga.
 Podvérsen. *Suppositus, subditus, subiectus, substitutus, submissus, subdititiis, subditivus, supposititiis.* dete podverseno, *subdititiis infans, subditus partus*. podversene knyige, *libri subditivi.* v. Podlofen.
 Podversènye. *Subiectio, subiectus, suppositio, substitutio.* podversènye oporuke, *subiectio testamenti.* v. Podlofenye.
 Podverzitel, podmetavecz. *Subiector, suppositor*.
 Podvèsnya, Podveseny. *Subligar, subligaculum, subligamen.* 2. podvesnya nosna, *ligula, l. fascia cruralis, cruralis, destina, genualia.* podvesnya senfzkeh hlachicz, *periscelis*.
 Podvesújem - zalszem. *Subligo, destino*.
 Podvèz. v. Podvesnya. podvez. na kômfsze bolna ruka noszi, *Mitella, habenula*.
 Podvezànye. *Subligatio*.
 Podugòvat. *Oblongus*.
 Podvítek. *Cesticillus.* v. Szvitek.
 Podvodni. *Subaqueus*.
 Podusen. *Prolongatus, elongatus, productus, procusus.* v. Odvlechen.

Podusenye. *Prolongatio, productio*. szlov - ke podusenye od narave kratko zgo - vorne, *diastole*.

Podusujem. (D.) *produfam. Prolongo, e - longo, produco, procudo, protrabo. v. Odvlachim.*

Podussen. *Suffocatus, suppressus, degra - vatus.*

Podusénye. *Suffocatio, suppressio.*

Podusitel. *Suffocator, suppressor.*

Podusujem. *Suffoco, supprimo, oppri - mo, degravio, confuto. podussiti ogeny, suffocare ignem.*

Podúszén. *Concitatatus, irritatus, instigatus.*

Poduszénye. *Instigatio, invitatio, incita - tio, incitamentum, irritamentum, ir - ritatio, fomentum, fomes, igniculus, incentivum, stimulus, illectatio, provo - catio, subinvitatio.*

Poduszitel. *Incitator, instinator, impulsor, extimulator, sollicitator, incentor, irri - tator, provocator, induktor.*

Poduszitelicza. *Stimulatrix, irritatrix, inducatrix, hortatrix.*

Podúszni. *Incentivus, provocatorius, pro - vocativus, incitabilis, excitabilis, illex.*

Poduszujem. *Cieo, concito, irrito, provo - co, instigo, extimulo, sollicito, subinvi - to, lenocinor, lacesso. v. Nahusztujem.*

Podzemelszki, podzemlyeni. *Subterra - neus.*

Podzidan. *Suffundatus, substructus.*

Podzidavam. *Substruo, subiecto murum, interstruo, pramunio. podzidavam, temel podlasem, suffundo, as.*

Podzidje. *Submœnium, summœnium.*

Podzidni. *Submœnianus.*

Podzimek. *Autumnus. v. Jeszen.*

Poflastran. *Incrustatus, tectorio dealba - tus, inalbatus, decalcatus, calcatus, calce - linitus. 2. poflastran gipszom, gypsatus.*

Poflastranye. *Incrustatio.*

Poflastravam. *Incrusto, crusta operio, tecto - rium induco in parietem, opere tectorio polio, decalco. poflastrati zid, tectorium, loricam, coriũ, albariũ inducere parieti,*

muro, illimento parietum polire murum.

Pogàcha. *Azima, colix, coliphium, panis focarius, l. subcinericius, paxamatum, paximatum, enchryphas. 2. pogacha napikana, placenta, l. azima umbilica - ta. 3. pogacha z-maszlom, placenta butyrata, panis butyratus. 4. pogacha kolach okrugel, summanalium.*

Pogágyam-dilszem. *Concilio, reconcilio, compono, ad concordiam induco, paci - fico, mitigo, reduco in gratiam, redigo in gratiam. v. Pomirujem.*

Pogagyàmfe. *Paciscor, depaciscor, pa - ctionem facio, fœdus in eo, pactiones con - ficio, conflo pactionem, venio ad pactio - nem, pactum ferio, convenio, eum ali - quo transigo, concordo, in eo pactum, fe - rio fœdus, constituo cum aliquo. poga - gyàmfe v-pravde, stipulor, aris.*

Pogagyànye. *Conciliatio, reconciliatio. v. pomirenye. 2. conventio. v. Pogodba.*

Pogájam-godilszem. *Conjicio, coniecto, sco - pum tango. dobrofzi pogodil, rem acu tetigisti.*

Pogajanye. pogogyay. *Coniectatio, con - jectura.*

Pògan. v. Szotona. 2. pogan nechiszt, *fœdus, immundus, sordidus, obscœnus, squalidus, spurcus, inquinatus, illotus, squalore obsitus, opicus, oscus. pogana sztvar, profana res.*

Poganecz. v. Verbanecz. 2. gnoynicza, *mozol. Apostema, suppuratio, phlegmo - ne, phyma, tis.*

Pogánim. *Sordido, spurco, polluo, fœdo, maculo. contamino, inficio, concaco. v. Szmradim.*

Poganín-ninka. *Gentilis, ethnicus, paganus, pagana, idololatra. poganin posidov - lyen, profelytus. poganinka posidov - lyena, profelyta. poganini, gentiles, na - tiones.*

Poganínsztvo. *Gentilitas, paganismus, gentilismus, ethnicismus, ethnicorum secta, innanis religio, superstitio, ido - lolatria.*

Pogàno. *Fædè, immundè, impurè, inquinatè, oblcænè, spurcè, oscè.* pogano, y nechiszto govori, *oscè, & voscè loquitur.* pogano govorenye, *osca, & vosca locutio.*

Pogànoszt, nechisztocha. *Immunditia, fæditas, squalentia, spurcitia.* v. Szmrad.

Pogásen. *Conculcatus.* v. Poteptan.

Poglàgyen. *Delavatus, deplanatus, expolitus.* zubom, *dentatus.*

Poglagyènye. *Dolatio, expolitio.* v. Oglagyènye.

Poglavár. *Archarius, Archigeron, Præses, Præfectus, Præstes, Moderator, gubernator, Statutarius, Potentator, Dynastes.* 2. poglavár k-jednu sivucheh ú Klostru &c. *Pater, Superior, Prior, Prælatus, Præpositus, Præstes Monasterii, Antistes, Guardianus, Archimandrita.* 3. Poglavár Czirkveni, *Præsul, Antistes, Episcopus, Præstes Diocæsanus, Protomysta, Diacetes.* v. Biskup.

4. Poglavár Orszaga, *Præfectus, Satrapa, Satrapes, Ephorus.* v. Orszag. 5. Poglavár voyzke na polyu, *Summus, Supremus, Dux, Præfectus, Prætor, Polemarehus, Archistrategus, seu Supremus Campi Maresschallus.* 6. Poglavár voyzke na vode, *Præfectus, l. Gubernator classis, Archithalassus, seu Admiralis.*

7. Poglavár voyzke pessichke, *Chiliarcha.* Poglavár nad konyaniki, *Hipparchus, tribunus equitum.* Poglavári Varaski &c. *Proceres, summates, primates, optimates.* Poglavár tolvajev morszkeh, *Archipirata.* Poglavár szo-kachki, *Archimagirus.* nad piszci, *Archigrammaticus.* nad skolami *Gymnasiarchus, Gymnasiarcha, ephorus Scholæ.* v. Lovaszmeister nad norczy, ili nayvekssi norcz, *Archimimus.*

Poglavársztvo. *Superioritas, prioratus, primatus, summatus, excellentia, apex, & fastigium dignitatis, antistitium.*

Poglavje, poglavek. *Caput, principium.*

Poglàvit. *Egregius, præclarus, eximius,*

excellens, præstans, generosus, præstabilis, pranobilis, prælustis, nobili genere natus, prætextatus, dius. poglavitoga obraza chlovek, *augusta forma vir.* poglavita goszpa, *matrona, a. nay-poglaviteje goszpe, matrona summates.* 2. *præcipuus, primarius, principalis.*

Poglavito. *Egregiè, præclarè, eximiè, excellenter, nobiliter.*

Poglavnik. *Dux, Archi-Dux, Princeps, Dynasta.* Poglavnik pravichen, *Dicæarchus.* Poglavnik voyzke, *Bellidux, Prætor, Imperator, Augustus.* poglavnik naypervi, *protostator.*

Poglavnichtvo. *Principatus, ducatus, archiducatus.*

Pogàssen. *Extinctus, restinctus, consopitus.*

Pogassanye. *Extinctio, restinctio.*

Pogassújem. *Extingvo, restingvo, consopio, deleo.*

Pògasújem. *Conculco, proculco.* v. Potlachujem.

Pogergyenye, *Infamia, dedecus, ignominia, probum, opprobrium, nota, defædatio.*

Pogerditel. *Contemptor, abominator, aversor.* 2. *infamator, defamator.*

Pogerditelicza. *Contemptrix.*

Pogergyújem. *Defædo, deformato, deturpo, turpo, devenusto, dedecoro, infammo, defamo, inhonesto, debonesto, injuriosè tracto, contumelià afficio, convitior, ignominio.* 2. *contemno, sperno.*

Pogibel, pogibelnoszt. *Periculum, discrimen, pernities, flamma, tempestas, flagitium, res dubia, labor, barathrum.* pogibel glavna, *capitis discrimen.* *Prov.*

Gde naymenye stimas,

Sitka pogibel imas.

Incertum vite periculum.

posztavitisze ú pogibel, *se periculis offerre, adduci in angustias, lupum auribus tenere.* ú pogibeli biti, *periclitari, periculari, obire pericula.* ú velike biti pogibeli, *inter scyllam, & cha-*

ribdum navigare, in summo esse discrimine. zvan pogibeli biti, extra aleam esse, in portu esse, l. navigare, esse in tuto. ú zadnyu pogibeliti, in ultimam salutis metam detrudi, in discrimen devenire, capitis periculum adire. pogibeli vuyti, periculum evitare, l. effugere, depellere, periculo liberari, ex malis se emergere, ex gravibus procellis ad incolumitatem pervenire. nikakve otud nema pogibeli, impune est ei, inde nihil est ei periculi. ú izte jezdem pogibeli, in eadem navi sum, idem sub eo discrimen. pogibel razboyna na morju, periculum piraticum.

Pogibelen. Periculosus, exiticus, exitialis, exitiabilis, abruptus, deruptus, creperus. pogibelna v-morju mešza, fyrtes, brevia. pogibelno vreme, difficillimum tempus.

Pogibèlno. Periculosè, periculosum, periculè, cum periculo, exitiosè, pernitiosè. pogibelno beteguvati, periculosè aprotare.

Pogiblyem, pogibam. Deficio, debilitor, langvesco, tabesco, contabesco, extabesco, decreasco, marcesco, oblangvesco, obolefio, vires, & corpus amitto, devigesco. 2. periclitor, periculator, parabolò, as.

Poginújem nulfzem. Pereo, intereo, dispereo, consumor, annihilor, in nihilum redigor, absumor, abscedo, occido, ruo ad interitum, ruo, cado, intercido, labor, mergor, submergor, emorior. poginuti od mecha, ferro perire, interire.

Pogled. Aspectus, oculorum conjectus, intuitus, obtutus, respectus, contuitus, spectio, spectatus, adspectus, conspectus. pogleda vreden, spectabilis, spectandus. 2. pogled mešza z-kojegafze ú okol vidi, prospectus.

Pogledam. Respecto, intueor, specto, aspicio, adspecto, invideo, oculis contemplor, habeo respectum, rationem, conjicio oculos in aliquem, intendo oculos in aliquem, converto ora, & oculos in

quempiam, perlego oculis, prendo oculorum lumine aperto. pogledati szamoga szebe, suum ipsius sinum inspicere. ostro koga pogledati, duobus contemplari oculis, intentis oculis acerrimè contueri. pogledam na zad, respecto. dole. despicio gore, suspicio.

Pogleditel. Spectator, conspector, respector, inspector.

Pogòdba. (D.) pogodà. Conventio, conventus, conventum, compositio, pactio, pactus, pactum, transactio, pacificationes, concordia, fœdus, contractus. Juridicè: recessus, concordata. pogodba dveh sztraneh na razdelenye, collusorum partitio. pogodba iz sztran obodveh ú vszem jednaka, analogia. iz pogodbe, ex pacto, ex conventu, l. contractu. pogodbe mira, conditiones pacis. v. Conditio. ú pogodbe osztajem, in pactione summa fide maneo.

Pogoditel. Pacator, conventor, pacificator, stipulator, transactor, syncretista. 2. pogoditel od dveh sztran protivneh odebran, diremptor, arbiter, sequester. pogoditel med dvemi kifze pogagyaju, partiarius, pararius, proxeneta. pogoditela chafzt obnassati, interconciliandi prestare officium. placha pogoditela, proxeneticum.

Pogodgyen. pactus, conventus, transactus.

Pogòn, uratnik. Limes decumanus in agris, vineis &c. cardo.

Pogòr. Incendiù conflagratio, vulcania pestis

Pogorèlishe. Bustum, busticetum.

Pogorsávam. Pejoro, as. v. Pohuyššavam.

Pogovárjamsze, rechi nazad jemlyem, Retracto, palinodiam cano.

Pograblènye. Depeculatio, compilatio.

Pograblyen. Compilatus, depeculatus.

Pograblyújem-bilfzem. Depeculor, compilo, expillo, diripio. pograbiti ime tek obchine, compilare rempub. 2. szkup szpravlyam, colligo, congreco, compono, corrogo.

Pogreblyujem. Tumulo, terra operio.

Pogruble nye. *Deformatio, depravatio.*
 Pogrublyen. *Deformatus, deturpatus.*
 Pogubitel. *Deletor, occisor, proditor, destructor, everfor, perditor.* v. Porazitel.
 Pogubitelicza. *Deletrix, perditrix.* v. Porazitelicza.
 Pogublén ye. *Amisio, amissus, orbitas, perditio.* 2. *Destructio, everfio, proditio, perditio.* 3. v. Poraz.
 Pogublyújem. *Amitto, deperdo, perdo.* vredne priatele pogubiti, *claris viris orhari.* pravdu pogubiti, *causa cadere.* szloboschinu pogubiti, *ius, & libertatem deperdere.* v. lza szvoja, *omnium jacturam ferre, perdere omnia ad assem, ad incitas redigi.* 2. v. Umarjam. 3. *Destruo, everto, perdo, in nihilum redigo.*
 Pogublyen. *Amisus, perditus, deperditus.* 2. *Justificatus.* v. Umorjen.
 Pohabitel. *Corruptor, destructor, depravator, vitiator.*
 Pohabitelicza. *Corruptrix.*
 Pohablén ye. *Corruptio, depravatio, vitiatio, adulteratio.*
 Pohablyen. *Correptus, depravatus, vitiatu, adulteratus.*
 Pohablyújem. *Corrumpto, depravo, vitio, adultero, deterius facio, labem infero.* v. Pokvarujem.
 Pohájam-hodilzem. *Inviso, viso, reviso, adeo, viso, saluto, requiro, convenio aliquem.* negda, y negda pohajam, *interviso* guszto pohajam, *frequentio.* szkup pohajam, *confrequentio.* marlivoga pohajaju, *ejus janua maxima quotidie hominum frequentia celebratur.*
 Pohajanye. *Visitatio.*
 Pohistvo. (D.) Pokuchtvo. *Supellex domus, supellectilis, le, res familiaris, utensilia, peculium, instrumentum, massaricia-tia.* pohistvo malo vredno, *frivola, orum.* pohistveni, *supellecti-carus.*
 Pohlèpen. *Ambitiosus, arrogans.* 2. *Cupidus, avidus, avarus, appetens, inhians,*

sitiens, percupidus, petax, desiderio ebrius, concupiscentivus. v. Selen. pohlepno ga vchiniti k-navuku, *excire aliquem ad cupiditatem discendi.*
 Pohlepno. *Ambitiosè, arroganter.* 2. *Avidè, cupidè, avarè, ardenter.*
 Pohlepno szt, Pohlepa. *Aviditas, cupiditas, appetentia, concupiscentia, affectio animi.* v. Poselenye. velika pohlepno szt, *inhiatio, sitis.* 2. pohlepno szt chaszti, *ambitio arrogantia.*
 Pohleplyújem. *Concupio, concupisco, incendior cupiditate rerum, inbio.* v. Poselyujem.
 Pohlèvnoszt. *Humilitas, comitas.* v. Pohniznoszt. *Prov.*
 Kay v-gressis ú lyubavi, z-pohlèvnosztjum tó popravi. *Rit.*
 Pohvála. *Collaudatio, concelebratio, commendatio, laus.* pohvala na ochitom, *panegyris.* pohvalu vchiniti, *panegyrim texere.* 2. *Approbatio, comprobatio.*
 Pohvalitel. *Collaudator, dilaudator, commendator, buccinator aliena laudis.* 2. v. Potverditel. pohvalitel na ochitom, *panegyrista.*
 Pohvalitelicza. *Collaudatrix, dilaudatrix, commendatrix.* 2. v. Potverditelicza.
 Pohvályen. *Collaudatus, dilaudatus, commendatus, concelebratus, depradicatus.* pohvalno govorenye, *panegyricum, panegyrica oratio, panegyrius, encomium.* pohvalno, *laudabiliter.*
 Pohvalyiv. *Laudabilis, pradicabilis, depradicandus.*
 Pohvalyújem. *Collaudo, dilaudo, comer-do, celebros, concelebro, laudibus effero, extollo, laude dignor, prosequor laude, depradico, laudi duco.* 2. v. Potvergyujem.
 Pohuyfsan, pogorfsan. *Deterioratus, pessimatus.*
 Pohuyfsanye. *Deterioratio, depravatio.*
 Pohuyfsavam. *Deterioro, depravo, deterius ut prius facio.* jako pohuyfsavam, *pessimo.*

Pojana. v. Pod. Pojasz. v. Pász.
 Pojaszar. *Zonarius*.
 Pojászecz od szablye &c. *Reminiculum, subcingulum*. v. Pász.
 Pojata. *Babile, bovine, caula, jumentarium, Bostar*.
 Pojédam. *Peredo, exedo, edendo consumo, totum comedo, absumo, decoquo, devoro, exhaurio opes, rem ingluvie stringo, summano*.
 Pojedànye. *Absumptio, consumptio, comestura, absumedo*.
 Pojedàvecz. *Comesor, comedo, consumptor, belluo, lurco*. v. Poseruh.
 Pojéden. *Adesus, comestus, devoratus, depransus, absumptus*.
 Pojèden. *Singuli*. Pojedenayszt, undeni.
 Pojedinanye. *Syncretismus*.
 Pojedinàvecz. *Syncretista*. v. Pogoditel &c.
 Pojednachen. *Æquatus, adæquatus, complanatus*.
 Pojednachènye. *Adæquatio, coequatio, deplanatio*.
 Pojednachitel. *Complanator, æquator*.
 Pojednachújem. *Æquo, coequo, adæquo, deplano, complano, plano, solido, compenso*. 2. pojednachujem, nabiam pod, *pavicula coæquo, paviculo*. pojednachiti v. okol, *circumpavire*. gerbava pojednachiti, *curva corrigere*.
 Pojem. v. Popevam. Poim. v. Napajam.
 Poimlyem. Podihavam. *Anbelitum recepto, respiro, interspiro*.
 Pòka. *Galla Africana*. v. Pura.
 Pokagyújem temjanom. *Thurifico*. 2. *Suffio, adoleo, vapore, odores incendio, fumigo, infumo, inodoro*. 3. dim chinim, *fumo, fumigo*.
 Pokagyen. *Fumatus, infumatus*.
 Pokagyenye. *Suffitio, suffitus*. v. Kadilo.
 Pokajan. *Contritus, compunctus*.
 Pokajanye. *Contritio, compunctio, dolor de peccatis, dolor commissorum delictorum, studium vitæ perfectioris, pœnitudo, resipiscentia*. v. Pokora.

Pokajatisze - kajàmsze. *Contoror, compungor, pœniteo, pœnitent me, doleo, detestor, pœnitentiã tangor*.
 Pokamenújem pút. *Sterno, l. munio viam lapidibus*. v. Taraczam.
 Pokápam. *Humo, inhumo, humo contego, infodio, defodio, contumulo, terra regesta obruo*. pokapam mertvoga, *sepelio, defodio, effero, compono, humo, funus facio, l. duco, funero, celebros funus, facio iusta, solvo iusta, suprema, supremo erga aliquem officio defungor, cadaver in sepulchrum infero, l. humo intego, mando corpus humo, in sepulchro condo, tumulo, contumulo, sarcophago, persolvo iusta funeri, inferias manibus mitto, suprema iusta alicui persolvo, funebro, parento*.
 Pokápanye. *Humatio, infossio, defossio*.
 Pokápavecz. *Sepultor*. v. Pokopnik.
 Pokarati - karam. *Corripio, redarguo, objurgo, reprehendo, increpo, arguo, asperius moneo, increpito vocibus, inclementius in aliquem dico*. pokarati tiho, *molli brachio objurgare, benignè corripere, suaviter coarguere*.
 Pokáran. *Argutus, correptus, verbis castigatus, obiurgatus, redargutus, reprehensus*. pokaran od školnika, *correptus voce magistri*.
 Pokarànye. *Correptio, reprehensio, increpatio, obiurgatio, lingua verber*.
 Pokaràvecz. *Objurgator, correptor, reprehensor*.
 Pokasújem - zalszem. *Ostendo, ostento, monstro, demonstro, declaro, palam facio, exhibeo*. pokazatisze, *apparere*. pokazati zube, *ostendere aciem*.
 Pokázan. *Demonstratus, ostensus*.
 Pokazànye. *Demonstratio, ostensio, ostentus*.
 Pokazàvez, Pokazitel. *Demonstrator, ostensor*.
 Pokehdób. *Siquidem, quandoquidem, cum, quum, quippe, namque, etenim, quando*.

Pokimavam glavum. *Annuto, annutito.*
 Pokladi. *Liberalia.* v. Mészopuszt.
 Poklanyamsze - nilszemsze. *Adoro, veneror, reverentiam exhibeo, l. praesto, bonore impertior, deveneror, colo. 2. Saluto reverenter.*
 Pokáplyem. *Operculo, operio, contego.* v. Pokrivam. 2. v. Poveznujem.
 Poklékam. *Geniculo, ingeniculo, genua flecto, l. incurvo, pedibus provolvor, congenulo, congenulo, genu replicato cado, procumbo ad genua.* pokleknuti pred koga, *adgeniculari alicui, adgeniculare.* v. Opadam.
 Poklekanye. *Geniculatio, genuflexio, genuum flexio.*
 Pokliknutje. *Pracentio.*
 Pokliszar. v. Polzel.
 Poklòn. *Salutatio, inclinatio, proclinatio, reverentiae significatio, genuflexio, de genu adoratio.*
 Poklòp. *Operculum, tegillum.* v. Pokrov.
 Poklòplyen. *Operculatus, contactus.*
 Poklyuka. v. Pekva.
 Pokòjen. *Quietus, tranquillus, pacatus, inturbidus, sedatus, requietus.*
 Pokolénya red od zacherka. *Genealogia.* 2. pokolenya red po otczu, *series, linea paterna.* 3. pokolenya red po matere, *linea materna.* piszcz pokolenya, *Genealogus.*
 Pokolénye. *Genus, stirps, radix, prosapia, progenies, tribus, gens, stemma.* v. Narod. dobroga pokolenya, *clarissimam familiam natus.* pokolenya pri profztoga, *Agenealogetos.* iz jednoga pokolenya, *unistirpis.* pokolenya hisa, *domus natalis, gentis locus, origo familiae.* k-pokolenyu szlifsajuchi, *Genearchichus.*
 Pokòp. (D.) Ukop. *Sepultura, humatio, funus, templum, tumulamen, funeratio, justa funeris, exequia, exsequia. justa, supremi honores, funeris solemnio.* pokop roditelov, *parentatio.* pokop dichen, *mortis bonos.* szpravitisze na

pokop, *convenire ad exequias cobonestandas.* sena, kâ na pokopu za plachu narekuje, *funera, æ.*
 Pokòpan. *Elatus, sepultus, humatus, tumultatus, funeratus, tellure repostus, qui placidam compositus pace quiescit, conditus tumulo.*
 Pokopni. *Sepultorius, sepulturarius, parentalis.* pokopno prodestvo, *parentatio.* v. Szprevodni. pokopna placha, *funeraticum.*
 Pokòpich. *Sepultor, copiata, sandapilo, sandapilarius, vespilo.* pokopich, kî szkerb na pokop ima, *funerator, funerarius, libitinarius.*
 Pokóra. *Pœnitentia, resipiscenti, metanœa,* pokora prav-isztinszka, *pœnitentia vera, cordialis contritio.* pokora z-kazlyiva, *pœnitentia simulata, resipiscentia hypocritica.* pokoru chiniti, *pœnitentiam agere, pœnitudinem gerere.* nigdar vech negressiri, pravu pokoru je chiniti, *optimus est portus pœnitenti mutatio consilii.* 2. pokora, t. j. kastiga, *pœna, multa, pœnitentia.* pokora penezna, *multa pecuniaria.* pokora czirkvena, *pœnitentia ecclesiastica. sive publica.* pokora teleszna, *corporis afflictatio.* pokora dobrovolyna, *pœna arbitraria.*
 Pokore dën. *Sapplicatio, postulatio, postulio, dies metanœnicus.*
 Pokòren. *Obediens, obsequens, obaudiens, obsequiosus, obtemperans, obsecundans, morigerus, moriger.* pokornomu biti, *morem alicui gerere.*
 Pokorènszem. *Obedio, obsequor, obsecundo, morigeror, morem gero alicui, accipio imperium.*
 Pokorim, nalasem pokoru. *Pœnâ afficio, pœnitentiam impono, punio, multo, castigo, pœnis domo, pœnas exigo.*
 Pokórni. *Pœnitentialis.*
 Pokórnik - cza. *Pœnitens, tis.*
 Pokòrno. *Obedienter, obsequenter, obtemperanter, obsecundanter, morigerè.*

- Pokòrnoszt. *Obedientia, obsequentia, obeditio, obsequium, obsequela, obsecundatio, obtemperatio, morigeratio.*
- Pokòssen. *Defalsatus, subsecus, demessus.* pokòssena trawa, *demessum gramen, l. concisum.*
- Pokòssènye. *Demessio, concisio graminis.*
- Pokòssújem. *Defalco, demeto, succido, subseco, concido, prata descindo. deseco.*
- Pokòssitrujem. *Instano. v. Poczinyavam.*
- Pokòy. *Quies, requies, quietio, quietudo, tranquillitas, otium, vacatio, requietio, amerinnos. pokoische, requietorium. v. Pochivalische. chinechi pokoy, quietalis.*
- Pokòyno. *Quietè, tranquillè, pacatè.*
- Pokràchen. *Abbreviatus, correptus. v. Okrachen.*
- Pokrachènye. *Abbreviatio, deductio, correptio.*
- Pokrachújem-tilszem. *Abbrevio, deduco, contrabo, corripio, defalco, syncopo. v. Okrachujem.*
- Pokreplènye. *Refocillatio, refectio, fomentum. 2. corroboratio, confirmatio.*
- Pokréplyen. *Refocillatus, refectus 2. confirmatus, corroboratus.*
- Pokreplyújem. *Refocillo, reficio, recreo. 2. corroboro, confirmo, fomento, vegeto. nevolyno telo pokrepiti, afflictum corpus recreare.*
- Pokrivách. *Tector, constrator, tectorum strator z. sindolom, scandularius.*
- Pokrivàcha senszka. *Velum, velamen, peplum, caleptra. v. Pecha.*
- Pokrivàlo. *Operculum, tegillum, patella. pokrivalo, tegumen, tegumentum, integumentum, operimentum, operitorium, epitogium. v. Odelo pokrivalo keliha, palla, a. pokrivalo v. szakojachko, velarium, velamen. v. Zasztor. v. Pokrov.*
- Pokrívam. *Operculo, operio cooperio, adoperio, contego, intego, consterno, inster-*

- no, obtexo, velo, convelo, as, inressio, obtendo, obnubo, claudio tecto. pokriti konya, insternere equum. pokriti slebzi, imbricare. pokriti z chrepom, contegulare, tegulare. pokriti z korum, crustare, incrustare, crusta operire. pokriti kosum, tergorare, pelliculare. zlatem plehom, auro inbraštare. pokrívam z. sindolom, scandulo, as.*
- Pokrivanye. *Obductio, obtentio, obtentus. z. chrepom, contegulatio. 2. tectura.*
- Pokrivèn. *Coopertus, opertus, adopertus, convestitus, connectus, protectus, intratus, constratus, velatus, umbellatus. pokrit z. kapum, mitratus. z. kuchum, pilliride tectus caput. pokriven z. klobukom, tutulatus. mešta pokrivena, subtegulanea.*
- Pokrivèno. *Tectè, occultè.*
- Pokrivitel. *Insimulator, incusator.*
- Pokrivlènye. *Incusatio, delatio, postulatio. intentatio criminum.*
- Pokrívlyen. *Incusatus, delatus, insimulatus.*
- Pokrivlyujem. *Incuso, defero, criminor, postulo. v. Okrivlyujem &c.*
- Pokròv. v. Pokrivalo. pokrov loncza. *Aullar. v. Riglya. pokrov posztelni, lodic, integumentum. pokrov mertvechki, stragulum funebre. pokrov lešza, palla, a. pokrov letne ladje, parada, a. pokrov hisni, lacunar, laquear, summi laquearia tecti, thalus. pokrov zdenchi, puteal. pokrov konyzki, dorsuale, phalera, stragulum. pokrovchecz, tegeticula.*
- Pokròvecz. *Tegumen, tegmen. pokrovvecz kustrasz, gausape. pokrovvecz konytzki &c. stratum, stragulum, stragula, stroma, scordiscus. mester pokrovczev konyzkeh, scordiscarius, ii. v. Pokrov.*
- Pokvarújem. *Depravo, vitio, corrumpto, destruo.*
- Pokuchiti. kuchim. *Pulsio.*
- Pokupujem. *Coëmo, commercior, emptito.*
- Po-

Pokupènye. *Coluptio, onis.*
 Pokúhan. *Decoctus.* pokuhànye, *decoctum, decoctio.*
 Pokuhávam. *Decoquo, coquendo absumo, concoquo.*
 Pól, polovicza. *Dimidium, medium, semi, semis, hemis.* pol musa, pol sene, *hermaphroditus, masculo femina.* v. Semi. pol mreše, *semiplagium.*
 Polàcha. *Triclinium, cenaculum, cenatio, diata, zata, symphostasterium.* polacha poszluha, *exedra.* polacha tol-nacha Sz. Duguvany, *Calabra.* polacha dvor, *aula, palatium.* palacha Czeszarzka, *Aula Casaris, Domus Augusta.* Kralyevszka, *Regia, Domus l. Aula Regia, Palatium Regium.*
 Polàhku. *Lentè, leniter, cunctanter, paulatim, pedepassim, gradatim, pedetentim, leni, & inconcito gradu.* polahku hoditi, *in modum octipedis procedere cancri, lento incedere gradu.*
 Polánda. tunya jednoga leta. *Pelamis, dis.* nayvekšša, *orcynon.* mala, *amia, a.*
 Polássem. *Colloco, loco, pono, repono, statuo.* polasem dole, *depono.* na kray, *sepono.* na sztol, *appono mensæ, l. ad mensam.* v. Posztavlyam. *polositi interes, peštare interesse.*
 Pólczce. *Agellus, agellulus, li.*
 Póldan. *Meridies, medium diei.*
 Poldnèvni. *Meridianus, meridialis, meridionalis, australis.* poldnevni pochinék, *meridiatio.* opoldne pochivam, ali jem, *meridior, meridio.* szpati pred pol dnevom, *meridiari ante cibum.*
 Poldrùg-drugi. *Sesqui alter, sesquiplez.* poldrugo leto, *sesqui annus,* poldrugi bech, *sesqui obolus* poldruga vura, *sesqui hora.* poldrug vagan, *sesquimodius* poldrug lot. *sesquiuncia, sescunx* poldrug mertuk, *sescuplum, sesquiplum.* poldrug meszcz, *sequimensis.*

Poldrusicza. *Nummus cum dimidio.*
 Poleán. *Perfusus, conspersus, perspersus.*
 Poleánye. *Perfusio, irrigatio, adpersio aquæ, perfusus.*
 Pòleg. *Penès, juxtà, secundùm, propè, secus, cata.* poleg Matea, *cata Matthæum.*
 Poleschicza. *Levamen, levamentum, allevamentum, levatio.* 2. *solatium, consolatio.*
 Polehko. (D.) polagano. *Pedepressim, sensim, taxim.* v. Polahku.
 Poletavam. *Volito, as.*
 Polévam. *Perfundo, perspergo, conspergo, humecto, madefacio, aspergo, austro.* vechkrat polevati, *respergere.*
 Polich. *Media mensura, media pinta.*
 Policza. *Receptaculum, loculamentum, asser pendulus, polytheca.* 2. *policza knyišna, pegma, tis.* policza poszudna, *vasarium.* policza ober vrat, *prothyris.* policze apotekarszke, *myrothecium.* policze kramarszke, *loculamenta.* v. Predolecz. 3. *policza (juxta Dalm.) apocha.* v. Quietantia.
 Polòsek. v. Jaycze. n. 8.
 Polòsaj vratna peta. *Cardo, nis.* v. Peta. 2. *pososaj præg, postis, is.*
 Polòsen. *Collocatus, locatus, repositus, positus, depositus, statutus, constitutus.*
 Polosènye. *Collocatio, repositio, depositio.* v. Posztavlenye.
 Polnòchje. *Nox media, nox adulta, nox provecšta, nox intempešta, nox concubia, meridies noctis.*
 Polnòchni. *Septentrionalis, septentrionarius, borealis, aquilonius.*
 Polnochnyak. *Septentrio, aquilo.* v. Vetter.
 Polovénnye. *Fissio, diffissio, disectio.* 2. *divisio, dimidiatio.*
 Polovina-cza. *Dimidium, medietas, dimidia pars.* z. *poloviczum dragšše, dimidio carius.* z. *polvine koi polye de-lya, colonus partivius.* v. Zpolnik.
 Polovím. *Findo, diffindo, proscindo, dis-*

- trunco, discerpo. 2. dimidio, divido, partior in bifariam.*
- Polovlyújem. *Comprehendo. v. Popadam.*
- Polóvni. *Dimidius, dimidiatus, dividius, semis.*
- Polovnyák. *Medium dolium* (in Reg. Croat.) *Urnarium 6. dolium culeare.*
- Poltar. *Piscinula, piscinella, vivarium, ceteraria, ichthyotrophium.* soltarczi skri-nyicze ribje, *piscinales cellæ.*
- Poltúra penez Ugerszki. *Poltura, æ. v. Novecz.*
- Poltúrak penez Polfszki. *Nunus Polonicus.*
- Poluga. *Cala, æ. v. Oshek, y Vufzek.*
- Polyák. *Agricola, ruricola, agriculator, agricultor, cultor agri, georgus, arvicola, rusticus, ocmerus. 2. Polyak. v. Lengyel.*
- Polye. *Campus, rus, ager, planities, saltus, campestris.* polye nyiva, *plagia.* polye razdelyivo, *viritanus scil. ager.* polye obchinszko, *campus compassuus.* polye lepo, *arva lata.* nazkladno, *amœnus ager, voluptaria possessiones, jucundus, & ab arbitris semotus ager.* polye zeleno, *viretum.* kay na polyu raszte, *agrestinus.* polya delanye, *agriculatio, agricultura, cultura, georgica.* znanoszt delanya polya, *georgia.* polye delati, *exercere tellurem, agros, arvo studere, ruri se continere, opere rustico faciendo victum exercere.* polye porobiti, *infamare agrum.* sirina polya, *superficies agri. v. polyu dela proszitel, agripeta.* placha od polya, *agratium.* dacha od polya, *agri vectigal.*
- Polyo-chuvár. *Camparius, ii.*
- Polyo-merecz. *Agrimensor, decempedator, metator, finitor, geomaticus, geodætes.* polyo-merenya znaznoszt, *geodæsia.* palicza, kûmfze polye meri, *arvipendium.*
- Polyo-obilen. *Agrosus.*
- Polyszki. *Agrarius, agriculturalis, rurarius, ruralis, rusticus, rusticanus, agrestis, georgicus, agriosus, a, m.* polyszka laszicza, *vivena, æ. polszka rosa, rubus. pol-*

- szki mis, *nitela.* polszki vrag, *faunus.*
- Pomagrâne. *Malum punicum, pomum granatum, sida.*
- Pomagranszki czvet. *Balaustium, flos lytinus.* pomagranszka farba, *balaustinus.* pomagranszko drevo, *sida, æ, & sides.* pomagranszko vino, *rhoites, & rhoitium.*
- Po malo. *Minutum, minutatim, paulatim, sensim.*
- Pomàma, pomamlenye. *Dementia, furor, insania, vesania, rabies, delirium, amentia, phrenitis, lymphatus, lymphatio, ætrum, mentis alienatio.* pomamlenye zbog velike lyubavi, *insania amoris. v. Mahnitost.*
- Pomamlyen. *Dementatus, vesanus, amens, demens, fanaticus, rabiosus, furivatus, lymphatus, lymphaticus, mente captus, animo mentis non potens. v. Mahnit.*
- Pomamlyèno. *Insané, vesané, fanaticè.*
- Pomamlyujem. *Furio, deturbo de mente, demento, delirantez concito.* pomamlyujemszce, *lymphor, in furorem vertor, agor, dementior, furio, helleboro opus habeo, obluo.* v. Mahnitim.
- Pomáfem-mogelszem. *Subvenio, juvo, adjuvo, adjuto, auxiliator alicui, adminiculator, auxilium do, opem fero, opitulor, assisto, auxilio, & præsidio sum, adiutorium alicui facio, auxilio venio, subsidio alicui sum, subministro, l. præbeo auxilium, protego, succurro.* pomochi koga, *pedem alicui dare.* pomochi koga z-pogibeli, *eripere periculo aliquem, magnis implicitum rebus sublevare.* pomochi znati szamoga szebe, *sine cortice nare.*
- Pomasujem. *Deluto, conturpo, deturpo, inquino, conspurco, luto inficio, l. inspergo.* pomasujem piszmo, *oblituro, deleo, deflaño, eluo, extingvo, interstingvo, lituro.*
- Pomázan. *Unctus, perunctus, unguentatus, continctus, delibutus, pollinctus, pollinctorius, perlinitus, unguento perlitus. v. Messias.*

Pomazànye. *Inunctio, perunctio, unctio, chrisis, chrisma.* pomazanye pizma, *deletio, litura.*
 Pomazújem. *Inungo, perungo, delinio, perlinio.* pomazati pizmo, *deleo, aboleo.*
 Pomèglen. *Nebulosus, caliginosus, nubigiosus, obnubilus, imperspicuus.*
 Pomeglénnye. *Caligo, nebulositas, scotia.*
 Pomeglyújem. *Nebulo, offundo nebulas, caligo, obnubilo.*
 Pomeknènnye. *Motio, motus, promotio.*
 Pomèknyen. *Motus, permotus, promotus.*
 Pomeknújem. *Moveo, permoveo, percio, ultra moveo, promoveo. 2. admoveo.* pomeknutisze na chaszti, *promovere se.*
 Pomenkanye. *Defectio, deficientia, defectus.* pomenkanye sivota, *defectus virium.* hrane, *inopia, penuria, egestas, caristia. 2. erratum, mendum. 3. deliquium.*
 Pomenkávam. *Deficio, diminuo, decresco, desidero.* pomenkati ú chaszti, *deficere, l. deesse officio.* pomenkati ú vere obdersanyu, *fidem fallere.*
 Pomenkùjemsze. *Sermocinor, colloquor, confabulor. v. Szpominamsze.*
 Pomenšsan. *Diminutus, imminutus, deminoratus.*
 Pomensànye. *Demminutio, imminutio, deminoratio.*
 Pomensávam. *Minuo, diminuo, imminuo, deminoro, forcillo.* pomenšsati chiu veru, *forcillare fidem alicujus.* pomenšsati chiu hvala, *alicujus laudem obterere, deterere, obtrectare, detrectare, sugillare, syndicare.*
 Pomerchanye. *Tenebrae, oblucinamentum, lucis deliquium, defectio, defectus, ecclipsis solis, & luna.* veliko pomerchanye, *tenebrae cimmerica.*
 Pomerknújem. *Ecclipsor. v. Potemnujem.*
 Poméššan. *Permistus, commistus, mixtus, miscellaneus, mixtitius, commixtus, remixtus, permixtus, promiscuus, confusus, perplexus.*

Pomèsànye. *Mixtio, mixtura, admixtus, admistio, permistio, confusio, concretio, temperatura, temperaculum, concilium.* pomèššanye telovno, *coitus venerus, coitio, innitus, concubitus.* pomèššanye vech sztvarih szkup, *Farrago, miscellanea, orum.*
 Pomèššano. *Permistè, commixtim, permistim, confusè, promiscuè, miscellaneè.*
 Pomèsávam. *Permisceo, commisceo, admisceo, tempero, confundo, concorporo.*
 Pomèsàvecz. *Temperator, oris.*
 Po mestrie. *Artificiosè, artificialiter, ingeniosè, litteratè, limatulosè.*
 Pomètàvecz, pomètach. *Converrator, everricator, scoparius.*
 Pomètam, pomèchem. *Scopo, everro, converro, deverro, verro, purgo scopis.*
 Pométamsze. *Confundor, perturbor, tubo.*
 Pomètànye. *Everritio, everricatio.*
 Pomèten. *Everritus, everricatus, eversus, scopis mundatus, purgatus.* pomèten, *perturbatus, obturbatus, confusus.*
 Pomètènye. *Perturbatio, confusio, perplexio, perplexitas, turbamentum.*
 Pomiva. (D.) pomia. *Colluvies, quisquillia.* pomiva od ruk, *magdaliae.*
 Pomilujem. *Condoleo, compatior, commiseresco, commiseror. 2. adblandior, permulceo, delinio.*
 Pomiluvànye. *Compassio, condolentia, commiseratio, exhibitio gratiae, clementia. 2. adblandimentum, blanditia.*
 Pomíram. *Elangveo, oblangveo, conficior, absumor, pereor.* pomirati od lyubavi, *prae amore langvere, elangvere amoris flamma.*
 Pomirénnye. *Conciliatio, reconciliatio, repacificatio, redintegratio benevolentiae, reditus in gratiam.*
 Pomirítel. *Pacificator, repacificator, pacator, reconciliator, autor pacis, turbinum sepultor, syncretista.*

Pomeritelca. *Pacificatrix, reconciliatrix.*
 Pomirujem. (D.) *Umirivam. Concilio, reconcilio, pronubo, pacifico, repacifico, pacem concilio, paco, sedo dissidentes, pacem facio, reduco in gratiam, in gratiam redigo. v. Mirim.*
 Pomirujemsze. *Reconcilior, redintegro amicitiam, benevolentiam renovo, pacifcor, in eo pacem, ferio fœdus, redeo in gratiam cum aliquo.*
 Pomislyenje. *Cogitatio, consideratio.*
 Pomislyeno. *Cogitatè, cogitatò, consideratè.*
 Pomislyujem. *Cogito, cogitatione volvo, considero, mente, & animo agito.*
 Pomladujemsze. *Rejuvenesco, repubesco, reviresco. v. Omladujemsze.*
 Pomnim. *Memini, reminiscor. v. Pamentim. 2. pazku noszim, euro, procuro, sustento, provideo.*
 Pómnik. *Curator, provisor.*
 Pomnivo. *Accuratè, attentè, studiosè, fideliter, sedulò. v. Szkerblyivo.*
 Pómnya. *Animadversio, circumspèctio, accuratio, solertia, attentio, diligentia, sedulitas, cura. v. Szkerb.*
 Pomòch. *Adjumentum, subsidium, auxiliium, adminiculum, adjutorium, praesidium, subsidium, suppetia, opis, opitulatio, numen, apparitorium, symmachia, ephodium, parastasis. pomoch berza, y jaka, auxiliium validum. pomoch kelzna. Prov. Post bellum auxiliium. pomoch szlaba, auxiliium fœdum. tescha pomoch, auxiliium ad rem emortuum. pomoch proszim, invoco aliquem in auxiliium, fidem, auxiliium alicujus imploro, appello aliquem. na pomoch idem, succurro, curro auxilio, venio subsidio. v. Pomafem. prez vszake pomochi, nullius adminiculis; sed ut dicitur, marte nostro. pomoch mala, operula, opella.*
 Pomòchni. *Auxiliaris, auxiliarus, auxiliabundus, subsidialis, subsidiarius, auxiliifer. pomochni junaki, auxilia, co-*

hortes auxiliares, auxiliaria, subsidia, subsidiarii, copia auxiliares.
 Pomòchnik. *Auxiliator, opitulator, adnicator, salvator, servator, adjutor, suppetias ferens, manustutor, assistens. 2. pomochnik ú zlu, alexiacus. ú opravlyanyu velikoga poszla, agonomus. v. Pripomochnik.*
 Pomochnicza. *Auxiliatrix, adjutrix, sospita, asistrix, servatrix.*
 Pomodrè z-vudarczì. *Suggilatus, lividus.*
 Pomodrujem. *v. Omodrujem.*
 Po moju veru. *Fide meâ, interpono fidem meam, fide meâ me obstringo juro fidem.*
 Pomòr. *Internecio, interemptio, interneccies, interneccio, strages, mortificatio, occisio, mortalitas, exitium, pestis, funus. v. Poraz.*
 Pomoriti - pomarjam. *Interimo, interficio, concido, occido, trucido, contrucido, interneco, internecione deleo. v. Ubiam.*
 Pomrakujem. *Obscuro, opaco, tenebro, contenebro, tenebrico, tenebras obduco.*
 Pomrakujemsze. *Obscuror, obtenebror, con-obtenebresco, nocteseo.*
 Ponapravlyam. *Reparo. v. Popravlyam.*
 Po nâski. *po nâs obichay. More nostro, more patriæ nostræ usitato, ritu nostro fandi, agendi &c.*
 Ponâsam. *Portito, circumgestio, circumfero, gestito.*
 Ponassamsze z-drugem. *Competo, amulor. 2. Glorior. 3. Efferor insolenter, insolentius glorior. v. Zponassamsze.*
 Ponâvlyam - vilzem. *Innovo, renovo, enovo, integro, instauro, repolio, reparo, refrico, interpolo, recento. ponoviti saloszt, refricare dolorem.*
 Ponâvlyamsze. *Renovor, innovor, recentor.*
 Pondèlek. *Dies Luna, di:s primus, feria secunda.*
 Pondíram - derlszem. *Immergo, demergo, submergo, mergo, urino.*
 Pondiràmsze. *Imergo, demergo me. 2. Cespito.*

Pondrénye. *Immersio, demersus, submersio.*
 Pondúrek. *Mergus, fulix.*
 Ponísen. *Depressus, demissus, dejectus.*
 Ponisènye. *Depressio, demissio, dejectio, summissio.*
 Ponisújem. *Deprimo, demitto, submitto, dejicio, deminuo, detruncio.*
 Ponizen. (D.) *Umilyen. Humilis, submissus, demissus, subjectus, abjectus, mansuetus. poniznosze moliti, precibus infirmis petere.*
 Ponizènye. *Humiliatio, submissio, modestia, tapinosis.*
 Ponizno. *Humiliter, demissè, submissè. poniznosze derfati, submissè se gerere.*
 Poniznoszt. *Humilitas, infirmitas, depressitas.*
 Ponizújem - zilszem. *Humilio, humiliatio, demitto, submitto, abjicio. ponizitisze, demittere se ad minora, submittere se. ponizitisze na molbu, descendere ad preces.*
 Ponòszno. *Elatè, arroganter, insolenter.*
 Ponòsznoszt. *Elatio, insolentia. 2. Competentia, emulatio.*
 Ponovitel. *Innovator, renovator, interpolator. ponovitelicza, interpolatrix.*
 Ponovlénnye. *Renovatio, innovatio, renovamen, instauratio, interpolatio, vernatio, apocatastasis.*
 Ponòvlyen. *Innovatus, renovatus, enovatus, instauratus, interpolis, interpolus, mangonizatus, redivivus, renatus, redintegritus. sztare babe z-faytum ponovlyene, interpoles vetula edentula.*
 Ponòvlyiv. *Renovativus, instaurativus.*
 Ponovlyújem. *Redintegro, repolio. v. Ponavlyam.*
 Ponújam-dilszem. *Offero, desero, vendito. ponuditi komu pomoch, offerre alicui subsidium. ponujati szebe komu, venditare se alicui.*
 Ponujànye. *Oblatio, venditatio.*
 Ponújen. *Oblatus, delatus, oblativus.*

Ponúkanye. *Adhortatio. v. Nagovarjanye.*
 Ponukávam. *Exhortor, stimulo, animum addo, masculo. 2. Illicio, voco, allecto, invito.*
 Ponyáva. *Linteam crassum, asperum.*
 Ponyva. *Sartago, artopta, fretale, frictorium, frixorium.*
 Ponyvicza. *Sartaguncula, &.*
 Pooblachen. *Obnubilatus, obnubilus.*
 Pooblachénnye. *Obnubilatio.*
 Pooblachújem. *Obnubilo, obnubo, nubibus obtego.*
 Poobjavlenyu. *Dei monito, admonitu divino, instinctu superno.*
 Poolovlyújem. *Plumbo, as.*
 Pòp, Mefsnik. *Sacerdos, sacrator, sacrarius, sacricola, sacrificus, sacrificex, presbyter, mysta, mystes, flamen, cupencus, pontifex. pop aldujuchi, sacrificator. nayvekfsi pop, ili mafsni, archipresbyter, hierarcha, pontifex sumus. Prov. Nit chini popa duga halya, Nit voynika zlata szablya. Habitus non facit Monachum, nec cythara cytharedum.*
 2. pop zlatar, *cantharida, & v. Cantharis.*
 Popádam. [D.] *Latim. Comprehendo, prehendo, prehenso, prenso, apprehendo, amplector, arripio, concipio, contrecto, complector, corripio, contineo, vincio. popaszitisze, colligere se. popaszitisze pet, arripere, capeffere fugam. 2. popadam pametjum, memoriâ complector, cogitatione prehendo, consequor memoriâ, intellectu, mando memoria, sensibus haurio, complector animo, ingenio, mente comprehendo, percipio. 3. Ambio, ambitu adstringo.*
 Popadènye. *Comprehensio, prehensio, correptio, catalepsis. 2. Captus, complexio, ambitus. v. Zavjetje.*
 Popàden. *Prehensus, comprehensus, opprensus, contactus, arreptus, correptus.*
 Popaditel. *Prehensor, prensor, apprehensor, correptor. 2. Raptor.*

Popalenyé. *Exustio, combustio, deflagratio*. 2. Popalenyé szada ú czvetju, *-uredo, ærugo, rubigo*. 3. Palenyé ili palés na teršzju, *carbunculus, robigo*. 4. fitka, *urica*. it. *rubigo*. v. Opal n. 2.
 Popályen. *Exustus, deflammatus*.
 Popalyújem. *Comburo, exuro, concremo*.
 Popáfsen. *Pastus, depastus*.
 Popáfsénye. *Pastio, depastio*.
 Popáfsújem. *Depasco, depascor, attondeo arva*. popáfszti szetve, *depasci sata*.
 Popechek. *Rutabulum, pruniceps*. 2.
 Popéchě. *Peplo, l. calanticâ tectus, ricinatus*.
 Pòpek. *Mergus, gi, pbalaris*.
 Poperšzníchan. *Laqueatus, lacunatus*.
 Poperšznichávam. (Scl.) Tavaním. *Lacunno, laquear, l. tabulatum pono*. v. Peršznicham.
 Po pet. *Quini, a, na*. po petdeszet. *quingvageni*. po petnadészte. v. Petnadészte n. 2.
 Popevách. (D.) pevalacz. *Cantator, modulor, hymnologus, phonaschus, psaltrius*. popevach, kí pochinya na chorúsu, *Chori Præfectus, Cantor, pracentor, intonator, chorostates*. popevach veszeleh peszmih, *bilaradus*.
 Popevâcha. *Cantatrix, cantrix, psaltria, chorolistris*.
 Popévam. (D.) Pepam. *Cano, canto, modulor, emodulor, psallo, hymnio*. gúsche popevam, *cantito, cantillo*. selem popevati, *canturio*. na note popevam, *modulatécano, modulor*. popevam sztalnem, y chisztem glaszom, *plenâ, nudâque modulatione cano*. popevam glaszom vizokem, *subacutécano*. glaszom debelem, *gravem in modum cano*. glaszom szrednyem, *voce subgravi cano*. popevam z-igravanyem glaszá, ili na trilye, *vibrisso vocem, voce orispatâ cano*. popevam kôt szlavich, *mitilo, as*. popevam hvalne peszme, *pæana cano*. popevam nad grobom, *nenia dico*. zpevatye Goszponu peszem novu, *cantate Domino canticum novum*.

Popévan. *Cantatus, a, m*.
 Popevânye. *Cantatio, cantus, cantamen*. popevanye szlosno, *symphonia, concentus, cantio ternione (quaternione, quinionne, ogdoade) musicorum constans*. popevanye jedno glaszno, *unicinium*. troyglaszno, *tricinium*. popevanya mester, *odararius, phonasceus*. vugodno, y szladko popevanye, *melodia*. popevanye z-trepetanyem glaszá, *cantus cum frequentamento vocis*.
 Popévka. *Cantio, canticum, cantilena*. v. Peszem. 2. popevka napitna, *parænia*. popevka na szpodobu druge napravlyena, *parodia*. popevka pianeh bratczev ú tanczu, *thiasus, si*. popevka pokopna. pokopnicza, *epicedium, nenia, jalemus*. popevka, kâsze na razhajanyu iz czirkve lyuczstva popeva, *exodium, exodus*.
 Popíam. *Perbibo, sicco calices, exsorbeo cyathos, pergracor*. 2. *Ebibio, exhaurio, evacuo scyphum, totum bibo*. v. Piem.
 Popien, *Ebibitus, exhaustus*.
 Popikavâmsze. *Titubo, substitubo, cespito, gressu vacillo, offenso, offendo, impingo, hallucinor*. popiknutisze, *offendere in aliquo, ad aliquid*. y konyusze prigodi na chetireh nogah popiknuti, *quandoque bonus dormitat Homerus*.
 Popikavânye. *Titubatio, titubantia*. popikavanye v-govorenyu, *oris, l. lingua titubantia*.
 Popiknènye. *Cespitatio, offensatio, offensaculum, inflicus, illisus, impactio*.
 Popinyam. *Contendo, intendo, adduco*. popeti luk, *adducere arcum*. popeti, ili podpeti konya, *subtendere, instringere equum, corripere cingulum equi*.
 Popípan. *Manu contrectatus, palpatus*.
 Popipânye. *Attrectatio, contrectatio, pertractatio, attactus, palpamen, palpatio*.
 Popipávam. *Manu contrecto, pertracto, suppalpo, leviter, & blandè tango, palpo*.
 Popismen. *Pollinctus, inunctus balsamo*.
 Popiszan. *Conscriptus, scriptus*.

Popiszànye. *Conscriptio*. 2. popiszanye szveta, *Cosmographia*. 3. popiszanye nebeszkeh znameney, *Theomatographia*.
 popiszanye imetka, *Inventarium*, *apophasis*. v. Zpiszanye.
 Popiszujem - szalszem. *Conscribo*. popiszati pohistvo, *inventarium conficere*. v. Zpiszujem.
 Popiszàvecz. *Conscriptor*. szveta, *Cosmographus*. v. Zpiszitel.
 Popita. Pika, kû dobiva kokofs na jeziku od segye. *Pituita*, *coryza*.
 Poplásen. *Perterritus*, *territus*, *conterritus*, *terrefactus*, *pavesactus*.
 Poplásènye. *Territatio*, *pavitatio*, *terrefactio*.
 Poplásújem. *Perterreo*, *conterreo*, *territo*, *perterrito*, *pavesfacio*.
 Poplàva. *Inundatio*, *obundatio*, *exundatio*, *diluvium*, *diluvialis irruptio*, *diluvies*, *proluvies*, *restagnatio*. poplava iz nagloga zleanya desgyevine, *catclysmus*. v. Povodnya. 2. *Transl.* poplava nepriatelszka, *alluvio hostilis*.
 Poplávlyen. *Inundatus*, *obundatus*, *superablutus*. poplavlyen od nagloga desgyevja, *compluviatus*.
 Poplavlyiv. *Irriguus*, *catarrhytus*.
 Poplavlyújem. *Inundo*, *obundo*, *superabluo*, *diluvio*.
 Poplenyen. *Expilatus*. v. Oplenyen.
 Pòplun. (Tur. Scl.) Jorgan. *Tegumentum turcicum*, *stragulum alexandrinum*, *integumentum leuconicum*, *parapetasma*.
 Poplyúvam. *Conspuo*, *consputo*, *adspuo*, *perdespuo*. poplyuvatilze, *conspui*.
 Poplyuván. *Consputus*, *consputatus*.
 Popogyen. *Pavimentatus*, *contabulatus*.
 Popogyenye. *Contabulatio*, *contignatio*, *coassatio*, *coaxatio*.
 Popogyújem - dilszem. *Contabulo*, *coasso*, *contigno*, *consterno*, *quernis*, *labiegnis assibus sterno*, *solùm assibus roboreis compingo*.
 Po poldne. *A meridie*, *post meridiem*.
 Po poldnevni. *Postmeridianus*.
 Popona - ak. *Frutex*, *cis*, *Serpyllum*, &

Serpyllum.
 Popovicza. *Sacerdos*, *Flaminia*, *Sacerdotissa*, *Sacerdotula*.
 Popóvszki. *Sacerdotalis*, *sacrificialis*, *sacrificialis*, *sacricalis*, *sacrificus*, *pontificalis*. popovszki red, *Clericatus*. popovszki dohodek, *beneficium ecclesiasticum*, dohodek koi priimlye, *beneficiatus*.
 Popóvsztvo. Poposztvo. *Sacerdotium*, *flaminium*, *pontificatus*. popovsztvokô szlissa k-oblaszti roda, ali hife, *Genilitium Sacerdotium*. jam vulgò *Jus patronatus*.
 Poprasújem. *Conspargo*, *inspargo pulvere*.
 Poprásen. *Conspersus*, *respersus pulvere*.
 Poprasújem. *Ustulo*.
 Popravitel. *Instaurator*, *restaurator*, *reparator*, *refector*, *integrator*, *reformator*, *reductor*.
 Popravlyènye. *Refectio*, *restauratio*, *instauratio*, *integratio*, *emendatio*, *correctura*, *lima*.
 Poprāvlyam vilzem. *Reparo*, *reficio*, *restauro*, *redintegro*, *reconcinno*, *recorrigo*, *emendo*. v. Ponovlyujem. popraviti posztelyu, *adornare*, *adaptare*, *l. insternere lectum*.
 Poprāvlyen. *Refectus*, *reparatus*, *restauratus*, *reorrectus*, *reconcinatus*, *reintegratus*, *emendatus*. v. Ponovlyen.
 Poprèsem - gelszem. *Incingo*, *præcingo*, *instringo*, *cingulo constringo*. poprechi konya, *succingere*, *incingere equum*, v. Popinyam. 2. poprechi koga vuszekom, *cala aliquem corripere*.
 Poprèsen. *Incinctus*, *præcinctus*, *succinctus*.
 Popresènye. *Incinctus*. v. Pokrachenye.
 Poprischènnye. *Pustulatio*.
 Poprischē. *Pustulatus*, *pustulosus*, *pustulosus*.
 Poprùg. *Cingula*, *subsellare*, *lepadna*.
 Popúscham. *Laxo*, *relaxo*, *remitto*, *distendo*, *prolato*. popusztiti vuzdu, *laxare habenas*. 2. *desisto*, *indulgeo*, *relaxo*. v. Prepuscham. 3. *Suppedo*. v. Poperdavã.
 Popúschen. *Relaxatus*, *laxatus*, *remissus*.
 Popuschèno. *Laxè*, *remisè*.

- Popuschénye. *Relaxatio, remissio*. v. Oszlabenye.
- Popuzlyiv. *Lubricus, labilis*.
- Popuzlyivo chinim. *Lubrico, facio lubricum*.
- Popuzénye. *Lapsio, lapsus*.
- Popuzújem. *Labor, prolabor, delabor, lubricor*.
- Porájam. v. Rodim.
- Porasújem. *Contrucido, interimo, perimo, interficio, ferro, armis de medio tollo, magnas strages edo, letho*.
- Poraszergyujèmsze. *Subirascor*.
- Poràvnan. *Æquatus, complanatus, pavitus*.
- Poravnànye. *Adaquatio, exaquatio, complanatio*.
- Poravnávam. *Adaquo, exaquo, complano, deplano, depavio*.
- Poraz. *Clades, strages, internecio, cades*.
- Porazitel. *Trucidator, interemptor, interfector*.
- Porechenye. *Retractio, palinodia*.
- Porinènye. *Trusio, protrusio, impulsus*.
- Porínyen. *Trusus, impulsus, detrusus, deturbatus, precipitatus*.
- Porívam-nulzem. *Trudo, protrudo, pello, impello*. 2. *promoveo*. 3. *dole rivam, detrudo, deturbo, precipitem do, inago, na sztermo koga porinuti, inagere aliquem in præceptis. porinuti od szebe, apolačtizare*.
- Porivàlo. *Trudes, q. sudes, večtis*. 2. *Met. nevkreten chlovek, truncus, asinus, rupes, stipes, stemblus gurdus, bambalio*.
- Porkuláb gradszki. *Castellanus, ergastularius*. varaski, *stator, apparitor*.
- Porluk. *Porum, ri. greda porluka, prasia. porluchno - farben, poraceus*.
- Porobitel. *Prædator, depopulator, vastator. porobitelicza, deprædatrice, depopulatrice*.
- Poroblénnye. *Depopulatio, deprædatio, expilatio, expoliatio, exinanitio, direptio*.
- Poròblyen. *Deprædatus, depopulatus, de-expoliatus, direptus, devastatus*.

- Poroblyújem. *Deprædor, depopolor, de-expolio, dispolior, diripio, exinatio, devasto, evertio bonis, fortunis &c.* v. Oplenujem. *chiszto vsza prek porobiti, pervastare, depopulationem, eversionem, vastationem tectis, atque agris inferre, provinciam rapinis, direptionibus exhaustire. z-ognyem porobiti, exurere, eruore, & flamma loca delere, v. Opuscham*.
- Pòrod. *Partus, paritio, paritudo, partitudo, genitus, enixus, ùs, genitura, genesis, tocos*. porod dveh szinov. y jedne kchere, *discoria*. porod mertev, *partus emortuus*. porod pervo vremena, *abortus, abortio, abortivum, eedroma*. plod poroda, *fatus, proles, partus*. plod izverchi, *onus visceribus excutere*. poroda trudenyè, *parturientis labor*. poroda teskocha, *angustia partus, nixus, dystocia dytocia*. 2. porod koleno, *progenio propages, genimen*.
- Porodni. *Genitalis, natalitius, natalis, genetliacus*. porodni dan, *natalis, dies genitalis, genialis, genethlia, genesis*. porodni Angel, *genius*. porodni kotri-gi, *genitalia, seminalia, naturalia, partes genitabiles, naturalia*. porodni list, *diploma gentilitium*. porodna zlamen, *nota genitiva*. v. Bradavka. porodna vura, *hora genitalis, lucina hora*. v. Vura. porodna peshem, *carmen genetliacum, genethliacon*. porodna bosicza, *lucina, egregia*. porodno obszlussavanye, *genethlia, natalitia, orum*. porodno me-szto, *cunabula, incunabula, conceptaculum*.
- Porògyen. *Genitus, partus, enixus, profatus*.
- Porogyénnye. *Partus, enixus, ùs*. v. Porod. 2. vreme porogyenya, *puerperium*. porogyenya trudenyè, *parturitió*. 3. *generatio, procreatio, nascentia, ortus*.
- Porosenìchan. *Contignatus, laqueatus, laquearibus instructus*.
- Porubati-rubam. *Concido, in frustra seco*.
- Po-

Porùcham-chilšem. *Nuncio, denuntio, obnuncio, nuncium mitto. 2. significo, renuncio, refero, effero nuncium, doceo aliquem de rebus, certiore reddo. poruchiti po koga, accersere quempiam. v. Obznanujem, y Oznanujem.*

Poruchánsztvo. (D) jamšztvo. *Sponsio, fidejussio, cautio, satisdatio, satisdatum, vadium, plegium, plegiatio, paracatabole. poruchansztvo ú pravde, vadi- monium. poruchansztvo z rukum da- no, stipulatio. z poruchansztvom za- vezan, vadi- monio obstric- tus.*

Poruchánye. *Significatio, intimatio. po- ruchanye po koga, accitus. ús.*

Poruchítel, kî porucha po koga. *Accer- sitor.*

Porúgan. *Ruginosus, corrugis, sinuosus.*

Porúk (D.) jamacz. *Fidejussor, sponsor, vas, vadis, pras, obses, expromissor, fi- deipromissor, fidedictor, appromissor, cautor, satisdator, plegius. poruk pe- nezni, ali varaski, kîsze zaveszje da kvara nebu, pras. poruk z-kupni, compras. podporuk, subpras, dis. po- ruka dati, cavere obsidibus de pecunia. day bÛrs poruke, da nevpadnes v- tugye ruke, sponde, noxa praesto est.*

Porùka dajem. *Satisdo, obsidem, praedem, vadem do, caveo obsidibus. porukasze jemlem, manulcvo, spondeo, fidejubeo, fidem interpono meam, suscipio as alienũ amicorum caussa, appromitto, expromitto, satisdo, satisaccipio, vadem me do, gua- rento. porukasze dersim, appello spon- sorem, ad praestandam sponsonem solli- cito. poruka pus cham, plegium dimitto.*

PorukujÛmsze. *Vador, vadi- monio obstrin- gor. v Porukasze jemlyem.*

Porussen. [D] oboren. *Dirutus, proru- tus, demolitus, eversus, funditus dele- tus, excisus.*

PorusÛnye *Destruçtio, eversio, subversio, deletio, excidium, halosis.*

Porussítel. *Eversor, subversor, excisor.*

Porusújem- silšem. *Diruo, proruo, de-*

molior, subverto, evertor, deleo, excido, excindo. porussiti do temela, funditus evertere, d fundamentis proruere. do zemlye, solo aquare.

PorussujÛmsze. *Corruo, concido, collabor, labefio, proruo, subvertor, dissipor. ho- chesze porussiti, subvertetur.*

Posczánecz. *Urina incontinens, lectum commingens, submejulus.*

Posczavámsze. *Permingo, submejo. pass. permingor.*

PosÛga, Varas y grad ú Slavonie dol- nye plemenit. *Posega, Basiana, a.*

PoselÛnye. *Concupiscentia, concupiscibili- tas, epithymia. v. Selya. poselenye visse szvoga reda, ambitio, arrogantia. v. Pohlepenye.*

Poselitel. *Concupitor.*

Poselyiv. *Concupiscibilis, le.*

Poselyújem- lÛszem. *Concupio, concu- pisco. poseletisze, concupisci. 2. percu- pio, appeto, exopto, expeto.*

Po seszt deszet. *Sexageni.*

Po sessznyasz. *Senideni.*

PosÛrt. *Voratus, devoratus, degulatus, de- gumniatus, abliguritus, abliguriendo con- sumptus, perbibitus.*

Poserúh, posiravec. (D.) prosdro. *Vorator, devorator, manduco, degulator, edo, comedo, epulo, mando, popino, pha- go, catillo, gulo, liguritor, glutto, ven- tricola, belluo, helus, asotus, comedus, degulo, cupes, gurgulio, popa, gumia, progastor, gallonius, altissimus gorges, inexplicabile dolium, barathrum macelli, insaturabile abdomen, lamargus, polyphagus, heterognatus.*

PosÛt. *Demessus, secula subcisus.*

Posgán. *Combustus, concrematus, conflagratus, exustus.*

Posgánye. *Combustio, exustio, conflagratio, ignicomburium.*

Posínyam- silšem. *Demeto, emeto, ex- meto, finio messem.*

Posirák. *Gula, gurgulio gamia, frumen, ru- men, ruma, cibalis fistula, rictus, inglu- vies,*

- vies, ebarybdis, gurges, barathrum, vorago, œsophagus. posiraka vuszta, fauces, ium. posiraka kray pri korenu, tonsilæ, rum, glandula colli.
- Posiram-serlszem. *Glutio, deglutio, absorbeo*. 2. posiram vsza pojedam, *ligurio, abligurio, obligurio, degulo, degumio, ingurgito, devoro, debaurio, belluor, per beluationem patrimonium vorando profundo*. posretisze, *absorberi, absumi, devorari*.
- Posiránye, posrenye. *Deglutitio, voratus, voratio, devoratio*. it. *voracitas, belluatio, edacitas, popinatio, ventris ingluvies, lamargia*.
- Posísem-sgalzem. *Concremo, conflagro, comburo, peruro, exuro, inflammo, absumo flammis, contoreo, incendio deleo, conficio, igni do, cremo in cinerem, igne aboleo*. posgati Varas, *Urbem vastare incendio*.
- Poskályiv. *Lubricus, labidus*.
- Poskalyújemsze. *Lubrico, labo, labor*.
- Poskòden. *Damnosus, damnificus, noceivus, nocuus, damnigerulus, perniciosus, dispendiosus, fonticus, infestus, detrimentosus, exitialis, jacturalis, frugiperda*. poskoden sivlenyu, *internecivus*. poskodlyivi lyudi kot vrag, *alastotes*.
- Poskodno. *Damnose, perniciosè, infestè*.
- Poskodújem. (D.) ostetujem. *Damifico, damnum infero, officio, obsum, detrimentum importo, præjudico*.
- Poskropitel. *Rigator, oris, aspersor*.
- Poskroplenye. *Consersio, aspersio, aspergo, insersio, persersio, respergo, nis*.
- Poskroplyen. *Consersus, aspersus, insersus, supersersus, persusus, interundatus*. opet poskroplyen, *respersus*.
- Poskroplyújem. *Conspergo, aspergo, inpergo, perspergo, perroro, persundo, roro, superspergo, irroro*. nazopet poskropiti, *respergere*.
- Pospótan. *Deludificatus, ludibrio, probro affectus*. pospotanya vreden, *asperna-*

- bilis*.
- Pospotánye. *Ludificatio, cavillatio, derisio, irridiculum, aspernamentum*. v. Ospotanye.
- Pospotávam. *Deludifico, deludificor, deridio, irrideo, aspernor, contemno, deludo, cavillo, opprobrio, vilipendo, afficio, conscindo*. pospotavatisze iz koga *conscindere sibillis aliquem*. pospotavamisze, *despicor, despicior, contemnor*.
- Pospotlyivecz. *Ludificator, aspernator, mimus*.
- Pospotlyivo. *Aspernanter*.
- Posprihalka. *Harpagium, clesydra hortensis*. v. Sprihalka.
- Possílyam. (D.) sályem. *Mitto, misitto, abmitto, ablego, lego*. v. nuter possilyam, *intromitto*. van, *emitto*. dole, *demitto*. nazad, *remitto*. napre, *pramitto*. otayno, *submitto*. guszto, *missiculo, missitto, mittito*. na pomoch voyzku poszlati, *mittere subsidio, l. præsidio copias, mittere suppetias, l. copias auxiliares*. 2. possilyam, t. j. odpravlyam, *destino, dimitto*.
- Posta. *Angaria, cursus publicus*. 2. posta, t. j. poszel, *nuntius, nuntius certus, nuncium*. poszel poste, *hemerodromus, cursor*. posta zvan dusneh dnevov, *parangaria*. 3. posta vozna, *vehicularis cursus*. iti po poste, *cursu publico uti, l. iter facere*.
- Postàmester. *Magister cursus publici*.
- Postàr, liszto nosz. *Tabellio, tabellarius, veredarius, veredus, cursor, nuncius cursorius, grapharius, pegasarius, angarus, gramatophorus, anabasis*.
- Postàrszki. *Tabellarius, cursorius*. postarszki vósz, *rheda cursualis, meritoria, currus cursorius*. postarszki kony, *veredus, pegasus, equus cursorius*. postarszki put, *vereda*. meszto, *statio*.
- Pòsten. (D.) chasztan. *Honestus, honorus, ingenuus, honorificus, permodestus, verecundus*. 2. posten, podvoren, *urbanus, civilis, hospitalis, liberalis, vir-*
bu-

humanus, perhonestus. v. Chlovechen
chlovek kruto posten, *vir decumata
honestatis.*
Postèno. *Honestè, honorificè, ingenuè, ho-
noratè.*
Postentávam. *Subsisto, subsido, confisto.*
Postenya vreden. chazti dosztojen.
*Honorabilis, venerabilis, venerandus, ho-
norarius, honore dignus, venerabundus,
observandus, palmarius.* postenya vreden
sztaroszt, *cani venerabundi.*
Postenye. (D.) chazt. *Honestas, honor,
honor, honestamentum, honorificentia,
decus, lumen, titulus, cingulum, digna-
tio, respectus.* 2. *urbanitas, civilitas, ho-
spitalitas.* 3. postenye dosztojno, *ho-
nor emeritus.* 4. postenye dobro ime,
bona aestimatio. Prov.
Kèm postenye neje drago,
Jòs neznaju pravo blago.
*Melius est nomen bonum, quàm divitia
multa.*
Postenye-jemlyem. *Exhonorro, dehonoro,
dehonesto, dedecoro, cingulo aliquem
privo.*
Postpásztt, poobedje. *Belluaria, tragema-
ta, imponimenta, mensa secunda, cupe-
dia, & cupedia, rum, pemma, tis,
speclia.* postpászttna kossaricza, *trage-
matotecha.*
Postujuchi. *Venerabundus, venerator.*
Postujem. (D.) stujem. *Honorro, veneror,
observo, honorifico, deveneror, revereor,
decoro, colo, observo, glorifico, reveren-
tiam praesto, in honore habeo, honore im-
pertior, prosequor, afficio, honesto, festu-
co, infestuco.*
Postuvan. *Honoratus, observatus.*
Postuvani. *Venerandus, honorandus.* v.
Postenya vreden.
Postuvanofzt. *Venerantia, venerabilitas.*
Postuványe. *Veneratio, honoratio, obser-
vantia, honoris exhibitio.*
Posùn. *Posonium, ii.* Posunszki, *Poso-
niensis.*
Pofzagyen. *Implantatus, confitus, de-
pactus.*

Pofzagyenye. *Implantatio, confitio, con-
situra.*
Pofzadische. *Sedes, sessibulum, accubitus.*
Lyube pervá mefzta ú vecherah,
Pervá pofzadischa ù - *sinago-
gah. Kall.*
Pofzagyújem, szadim. *Implanto, consero,
infero, depango, humi defigo.* 2. *szedeti
chinim, sedere, considerare facio.*
Pofzagyujèmsze. *Confideo, confido.* po-
szadititze za sztol, *diseumbere, ac-
cumbere mensa.* 2. *implantor, depangor.*
Pofzèbe. *A se, per se, ex se.* 2. *poszebe,
privatim, separatim, seorsim, sejunctim,
semotè, sequestratim, peculiariter, parti-
culariter.*
Pofzèchen. *Casus, resectus, praecisus, am-
putatus, detruncatus.* pofzèchen na
falate, *consectus, dissectus.*
Pofzèchènnye. *Cæsio, incisio, succisio, ampu-
tatio, detruncatio.* 2. *consectio, dissectio.*
pofzèchenye voyfzke, *cedes, clades, ca-
lamitas exercitùs, strages.*
Pofzèd, szed lyudih. *Confessio, confessus.*
pofzèda, *subfidentia.*
Pofzèdam. *Confido, confideo, subsideo.*
Pofzèdàmsze. *Deturgeo, detumesco, con-
fideo, confido, subsido.* pofzèdàsze vi-
no, *confidet vinum.*
Pofzèdem y szèdem. *Septeni.*
Pofzèdemdeszet. *Septuageni.*
Pofzèhnènnye. *Arrefactio, exsiccatio.*
Pofzèhnùjem. *Exaresco, exaresio, exsic-
cor, exareo, aridus fio.*
Pofzèhnyen. *Arrefactus, exsiccatus, ex-
succus.*
Pofzècan. *Inseminatus, confitus.*
Pofzècànnye. *Inseminatio, confitio, confitu-
ra, confitus, satus.*
Pofzècávam. *Insemino, consero.* pofzèati
jachmenom nyivu, *conserere hordeo
agrum, persero.*
Pofzèichàmsze. v. *Igramfze.*
Pofzèichaztt, pun pofzèh. *Furfurosus.*
Pofzèichni. *Furfuraceus, furfureus, ca-
nicaceus, caniceus.*

Poszèje. *Furfur, canica, apperema, appluda*. poszeichni kruh jezti, *appludam edere*.

Poszekújem. *Confeco, concido, conscindo, amputo, detruncó, contrunco, cado*. poszechi voyzku, *edere, l. facere stragem*.

Poszèl. (D.) Pokliszar. *Legatus, nuncius, internuncius, apostolus, orator, interpres*. veliki poszel, *legatus principalis, supremus, vulgò Ambasciator*. poszel papinszki, *Nuncius Apostolicus*, poszel bochni, *Legatus à latere*. poszel mira, *caduceator, tabellarius cum caduceo, fecialis*. v. Mir. 2. poszel koi glasze, alifszte noszi, *nuncius, nunciator, internuncius, renuncius, tabellarius, cursor libellio, portitor, angelus*. dober poszel y vezel, *Evangelius, Evangelista*. poszel hiter, *nuncius pinnatus*. poszel, ki glasze raznalsa, *anabafius, ascensorius*. 3. poszel opravek, *negotium, res, opus, causa, pragma, pragmaticum*. vchini tvoy poszel, *age causam tuam, cura rem tuam*. 4. poszel fzlusba, chaszt, *ministerium, servitium, munus, munia, partes*. obavi tvoy poszel, *expedi officium tuum*. poszel je to tvoy, *tuarum id partitū est, tuæ sunt partes, ad te attinet*. nechiniti szvoy poszel, *deesse suo officio*. poszel imam, *implicor, detineor, distendor, distringor, impedior negotiis, implicor, distrabor variis occurentiis &c.* kifze v noge poszle plendra, *polypragmonius*. ú poszle plendranye, *polypragmosyne*. ù poszlu vésch, *Pragmaticus*.

Poszèlsztvo. *Legatio*. poszelsztva chaszt obnafsati, *legatione fungi, munus legationis obire*.

Poszèrkújem. *Absorbeo, exsorbeo, exsorbo*.

Poszinek. *Filius adoptivus, filius iudicio, & voluntate*.

Poszinénye. *Adoptatio, arrogatio, adoptio in filium*.

Poszinitei. *Adoptator*. Poszinitelicza, *adoptatrix*.

Poszinújem. *Adopto, arrogo, coopto in filium*.

Poszinyen. *Adoptatus, adoptatitius, adoptivus*. kifze od posznyenoga rodi, *adoptarius, adoptativus*.

Poszípan. (D.) Poszut. *Consperpus, insperpus, persperpus*.

Poszipànye. *Consperpus, insperpus, persperpus*.

Poszipljújem. *Conspergo, inspergo, perspergo*. mervech med perfszti poszipati, *affriare*.

Poszkakújem. *Saltito, subsaltito, subsulto, subsalio, subsilio, persulto*. poszkakujem od vezelya, *exilio gaudio, l. præ gaudio, tripudio*. poszkakujem kot zeba pticza, *frigitio, minutim subsilio*.

Poszkakuvànye. *Persultatio*.

Poszkochnicza. *Choreuma, cantio saltatoria*.

Poszkòk kacha. *Aspis, dis*.

Poszkòkcze. *Assultim, saltuatim, subsultim, subsaltim, saltim*.

Poszlàn. *Missus, exmissus, abmissus, ablegatus*.

Poszlànye. *Missio, exmissio*. poszlanye mirno, *pacifica legatio*.

Poszlèdnyi. *Posterior, postremus*. 2. *Posterius*. v. Pozen. 3. poszlednyi odvetek, *posteri, posteritas, nepotes, minores, postgeniti, soboles*.

Poszlèn. *Negotiosus, operosus, laboriosus, industrius, occupatus, occupationibus districtus, actuosus*.

Poszlèk. *Negotiolum, li*.

Poszlenik. *Famulus*. v. Szluga. 2. poszleniki, *opera, rum*. v. Delavecza.

Poszlùh. *Obedientia, obsequentia, paventia, obtemperatio, obsequium*. v. Poszluhsanye. 2. *Auditio, auditus*. poszluha mefzto, *auditorium*. v. Polacha.

Poszlùhnyen. *Auditus, exauditus, auscultatus*.

Poszluhnènye. *Auditio, exauditio, audientia*.

Poszlúfsam - fzluhnulzem. *Audio, exau-*

audio, ausculto, attendo alicui, operam audiendi do alicui, aduerto aures, aures praebeo, l. admoveo, aures sonos concipio, aures erigo, arigo, auditione accipio, auribus percipio, haurio, attendo. marlyivo koga poszlufsati, praebere se alicui attentum auditorem, dare alicui vacuas aures. nepovolyno koga poszlufsati, vulneratis auribus aliquem auscultare. 2. Poszlufsam, podajenszem, obsecundo, obsequor, obtempero, obedio, parco, morigeror, morem gero.

Poszlufsànye. Auditio, excuditio, auscultatio, audientia, audiendi attentio.

Poszlùfsen. Audiens, obediens, obsequens, parens, obsequiosus, officiosus, morigerulus. 2. Attentus.

Poszlufsitel. Auditor, auscultator. otayno poszlufsitel, corycaus.

Poszlufsitelicza. Auditrix, auscultatrix.

Poszlùfsno. Obsequenter, obsequiosè.

Poszlùfsen. Servilis, vernilis.

Poszlufujem. Famulor, ministro, inservio, supparasitor. v. Szlufim. 2. Subservio.

Poszlújem - valszem. Operor, negotior, opus facio, occupor negotiis, laborem, & operam impendo, laboro, oboeo negotium. in opere, in actu sum, insudo, operam do. v. Tertzimsze. 2. Ministro.

Poszmehávamsze. Irrideo, ludibrio habeo, vilipendo. skomcze iz kogasze poszmehavati, subdolè quempiam irridere. 2. Subrideo.

Poszmehavànye. Irrisio, deridiculum. 2. Subrisio.

Poszmèrtni. Posthumus. poszmertna, ili po izmertni ochine rojena detcza, posthumi liberi.

Poszmragey. Defædatus, deturpatus, inquinatus, sordidatus, oletis infectus, suffectus, conspurcatus.

Poszmrageyènye. Defædatio, inquinamentum.

Poszmrageyújem. Defædo, inquino, polluo.

Posznásen. Emundatus, expurgatus.

Posznasènye. Emundatio, expurgatio.

Posznásújem. Emundo, expurgo, eluo, extergo, expio, erudero.

Posznelśnicza. Pronuba, a.

Poszòbni. Pracipuus. v. Vlasztit.

Poszòlje. Salsamenta, orum.

Poszpanzem. Dormiturio.

Poszpávam. Obdormio. poszpassè vszi, obdormivère omnes. 2. parcè dormio.

Poszpeśújem - fìlszem. Propero, depropero, festino, celero, accelero, celeriter cursum perstringo, maturo. poszpeśiti fztupay, accelerare gradum, l. iter. poszpeśiti je treba, properato est opus. 2. Prospero, secundo. v. Napredkujem. 3. poszpeśiti konya, sollicitare equum.

Poszpeśen. Festinus, festinabundus, properus, properans, expeditus, celer, festinatus, speusticus. v. Hiter. poszpeśen ú delu, actuosus. v. Vmetelen. kruto poszpeśen, præproperus, præfestinatus.

Poszpeśsno. Festinanter, festinatò, festinatim, maturatò, incursum, citatim, cito pede, omni festinatione, properè, volucriter, remis veltsque, properiter.

Poszpeśsnozst. Festinatio, festinantia, properatio, maturatio, properantia, celeritas. v. Berzina.

Poszpeśitel. Festinator, oris.

Poszrebèrnyen. Inargentatus, argento cellatus, obductus, oblinitus, incoctus.

Poszrebernújem. Inargento, exargento, argento celo, oblinio, incoquo.

Poszrèd. In medio. poszred nay szegurnei poydes, in medio tutissimus ibis. poszred koga objeti, accipere aliquem medium. poszred v. losen, insertus, insititius, intercalarius, suffectus, parantheticus, embolimus. v. Vlofen.

Poszrèdek. Intergeries, intergerium, diaphragma, intermedium.

Poszrèdnyi. Medius, medioeris, medioximus.

Poszrednye. Mediocriter, medioximè.

Poszrédnoszt. *Medioseritas, tis.*
 Poszt. *Jejunium, ii, abstinentia à cibo, & potu, quadragesima.* poszt nekulikeh dnevov ob kruhu y vode, corena, & carina, a. poszt zagovorni, *jejunium votivum.*
 Posztájem. *Subsisto, suspendo gradum. 2. v. Bivam.*
 Posztàja, posztanek. *Subsistentia, quies.*
 Posztàrel. *Inveteratus, obsoletus, defectus annis, vetustate repressus.*
 Postarèlszem. *Insenui, consenui, senio confectus sum.*
 Posztarújemsze. *Veterasco, inveterasco, insenesco, vetustesco, vetero, senectutem adipiscor. v. Osztarujem.*
 Posztav. v. Platno.
 Posztavitel. *Positor, constitutor. v. Szta- vitel.*
 Posztavlèneye. *Collocatio, positio, positus, locatio, situatio, statutio, positura.*
 Posztávlyam. *Statuo, constituo, colloco, pono, loco, pango, sisto in sua sede, fituo, sisto.* posztaviti koga pred szud, *sistere aliquem iudicio. 2. postavlyam na me- szto drugoga, substituo, subrogo.*
 Posztávlyen. *Positus, statutus, constitutus, collocatus, fituatus.*
 Poszetelìcza. *Lectulus, lectiulus, lecticula, pulvinulus, pulvillus, clinidium.* po- sztelìcza priproszta, *grabatulus.*
 Posztely, drevo posztelyno. *Lectica, lectus*
 Posztèlya. (D.) odar. *Lectus, cline, es, cu- bile, stratũ, pulvinar, pulvinus, torus, illex.* posztèlya zakonszka, *thalamus.* poszte- lya zaruchna, t. j. zaruchnikov, *Am- phitalamus, lectus genialis.* posztelya na kèsze chez den szpi, *anaclinterium, accubitum, stibadium.* posztelya ta- borszka, *Cumba, a.* posztelya sziro- maska, *grabatus, ti.* goszpodszka, *lectus dapfilis.* posztelya za jednu per- sonu, *lectus liber.* gosztna posztelya, *prasia, a.* posztelya zaszterta, *stratum conopeo instructum.* posztelya z- ne- bom, *lectus cum cadureo. v. Spampet,*

K-posztelye potrebna, *Lectisternia, toral, & torale, is, toralium, lectarium.* vilahen, *lintheum, lintheamen.* blazina, pernicza, *pulvinar.* vankus, *cervical, & cervicale, is.* vankúfšnicza, *lodix, cis.* matracz, *masturca.* pokrov, *cadur- cum, lodix.* odelo, *tegmen, tegumen- tum, culcitraplumea. v. Poplun.* sator posztelni, *conopeum, papilio.* zasztor, *cortina, a. velum.* bochna deszka po- sztelye, *sponda, pluteus.* serjavnik, kem- sze posztelye tope, *hermoclinium.* po- sztelyu presztiram, *lectum in sterno, sterno, adorno, instruo, disterno lectum.* posztelye presztrenye, *lectisternium.* posztelye presztiravec, *lectisternia- tor.* na posztelye borenye, *clinopale, is.*
 Posztelyár. *Lectarius, ii.*
 Posztèlyo-noszcz. *Lecticarius, ii.*
 Posztèlni. *Lectualis, clinicus.* posztelne noge, *fulcra lecti.*
 Posztim. *Jejuno, jejunium celebros, jeju- nium tenco, cibus astineo, famer tolero, tenui victu carnem domo.*
 Posztènye, *Jejunatio, jejunitas.*
 Posztitel. *Jejunator, oris.*
 Pósztni. *Esurialis, le. quadragesimalis.* dnevi posztzni, *feria esuriales, jejunium, jejunii dies.*
 Posztìl, posztilek. *Substernium.* posztìl devam, *substerno.*
 Po szto. *Centeni, a, a.*
 Posztólka pticza. *Cenebris, dis, tinnicu- lum.* NB. *cenebridis fimus albugines ex- tenuat. Plin. l. 29. C. 6.*
 Posztùpay. *Gressus, progressus, processus.*
 Posztuplyujem. *Progredior, procedo, ultro procedo, progressionem sensim facio, pe- detentim progredior, longius progredior, intercisiim pergo.*
 Poszvojújem. *figuratè Prigrinyam k-sze- be.* *Approprio, occupo, ascisco, attribuo, usurpo, vendico, arrogo, assero, oscio, mancipio. 2. v. Zavimlyem.*
 Poszúda. *Vas, urna, capedo, scutriscum, vasum, si.* poszúda zemlyena vszako- jack-

jackka, *samium*, *vas fictile*, *figulinum*, *testaceum*, *fuscum*, *aretinum*. 2. poszuda drevena široka, *piscina*, *a*. 3. poszuda vodena, *vas aquarium*, *aquimnarius*, *mansiferna*. 4. poszuda vinszka, *vas vinarium*, *cirnea*. poszuda vinszka obla, y duga, *orca*. 5. poszuda, ú kêsze vino hladi, *baucalis*, *is*, *psyeter*, *eris*. 6. poszuda kuhinszka, *vas culinarium*, *coquinarium*. 7. poszuda za jezťvine, *escarium*, *aristophorum*. 8. poszuda ú kûsze kamenczi, ali czedule na izbiranye mechu, *urna*, *cadiscus*, *situla*. 9. poszuda selezna, *trulla*, *a*. 10. poszuda na remenu v-kesze vino noszi, *armillum*. 11. poszuda za pranye kupicz, *echinus*. 12. poszuda szteklena na priliku veliko-ga pehara, *baucalium*. 13. poszuda tikvena, *saucomaria*. 14. poszuda ú kêsze most kuha za korenek, ali pe-linek, *caremaria*. 15. poszuda czvert-na, *liquatorium*. 16. poszuda pro-sztrana, *capedo*. 17. poszuda prede-lana, *gemellar*. 18. poszuda, kûmsze vert posprihava, *harpagium*. 19. po-szuda za vmivanye ruk, *trulleum*. 20. poszuda, za kuhanye jachmena, *ptisanarium*. 21. poszuda z-dugem gu-chankom zavitem, *retorta*. 22. po-szuda mlechna, *caprunculum*, *sinus*. 23. poszuda za igranye z-koczkami, *fritillus*. 24. poszude z-kipiczi naczi-frane, lepo zrezane, *aneasa*, *anaglyph*. 25. poszuda drevena za pitje, *prochita*. 26. poszuda na szpodobu jay-cza, *Oonoscyphium*. 27. poszuda noch-na, *matella*, *matula*. 28. poszuda nochna za sene, *scaphium*, *ii*. v. Pe-har. 29. poszuda, z-kesze na ruke vle-va, mosdov, *gutturium*, *malluvium*, *pollubrum*, *lenticula*. 30. poszuda kûmsze vleva, ali preleva, *effusorium*, *guttus*, *epichysis*, *elepsydra*.
 Poszûdba. *Mutuum*, *usura*, *senus*, *danis-*
ma.

Poszûdicza za kakve lepe duhe. *Myo-*
electium. 2. poszudicza, *vasculum*.
 Poszudische. *Vasarium*, *ii*.
 Poszûditel. *Creditor*, *commodator*, *mu-*
tuarius, *commodatarius*.
 Poszudni. *Mutuatitius*.
 Poszvéchen. *Sacratus*, *consecratus*, *sancti-*
ficatus, *initiatius*, *dedicatus*, *divino servitio*
mancipatus, *inauguratus*. v. Prikazan.
 Poszvechénye. *Consecratio*, *sanctificatio*,
deificatio, *apotheosis*, *initiatio*, *inaugura-*
tio, *dedicatio*. v. Prikazanye.
 Poszvechújem - sztilszem. *Consecro*, *sacri-*
fico, *deifico*, *initior*, *inauguror*, *dedico*,
sacro, *encænio*, *Deo mancipio*, *approprio*,
addico, *vendico*. v. Prikasujem. po-
 szvetiti czirkvu, *consecrare*, *dedicare*
ecclesiam, *templum sacris initiare*, *encæ-*
niare. 2. Poszvechujem. v. Pripisujem.
 3. *Illumino*. v. Razszvechujem.
 Poszvedochen. *Contestatus*, *attestatus*,
contestificatus.
 Poszvedochenye. *Contestatio*, *attestatio*,
contestificatio, *asseveratio*. ochiveszto
 poszvedochenye, *evidens probatio*,
apodixis.
 Poszvedochujem. *Contestor*, *attestor*, *con-*
testificor, *testimonio sum*, *contestem ago*.
 ochiveszto poszvedochiti, *protestari*.
 v. Szvedochim.
 Poszvét. *Lumen*, *lucerna*, *tada*, *lychnus*.
 Poszvetilische. *Sacrificium*, *Missa*, *Sa-*
crum, *res sacra*. 2. poszvetilische czir-
 kveno, *dedicatio*, *consecratio*, *dicatio*
Ecclesia, *anniversarium sacrificium*, *bo-*
locoustosis, *incendia*, *encænia*.
 Poszvetitel. *Sacrorator*, *consecrator*, *sancti-*
ficator, *initiator*.
 Poszúgyen. *Commodatus*, *mutuatus*, *mu-*
tuo datus, *l. acceptus*.
 Poszugyènye penez. *Mutuatio*. v. Po-
 szudba. poszugyènye na povrachek
 i sztoga duguvanya, *Commodatio*.
 Poszugyèno duguvanye. *Commodatum*.
 Poszugyújem - dilszem peneze. *Mutuo*,
as, *mutuo do*, *mutuor*, *fanero alicui as*,
cre-

- credo, clicui pecuniam.* poszogyujem kayszeima na zad povernuti, *comodo, as, utendum do, pra manu do, pra-bibeo mutuuum.* poszogyujem, na poszudbu jemlyem, *mutuo, mutuor, rogo, mutuuum sumo, mutuo accipio, argentum aliunde levo.* v Zadufamsze. poszogyujem z-piszmom, *credo per syn-grapham.*
- Pozuhom, y po morju. *Terra, marique.*
- Pozvójen. (D.) privzet. *Occupatus, usurpatus, vendicatus, attributus, appropriatus.*
- Pozvojenye. *Usurpatio, vendicatio, attributio, appropriatio, mancipatio.*
- Pozvoitel, (D.) poszednik. *Vendicator, usurpator.*
- Pozvoitelicza. *Vendicatrix.*
- Pozüssen. *Inarrefactus. exsiccatas, arrefactus.* v. Szuh. poszussen na szunczu, *insolatus.* na dimu, *infumatus, fumatus.*
- Pozufsénye. *Exsiccatio, arrefactio, inarrefactio.*
- Pozufsújem-filzem. *Arefacio, afficesco, exsiccio, aridum facio.* v. Szuffim. poszuffiti na szunczu, *insolare.* na dimu, *infumare.* jako poszuffiti, *desiccare.*
- Pozufsújemsze. *Exsiccior.* v. Poszehnujē.
- Põt. (D.) znóy. *Sudor, sudatio.* pot od ztisfke y nemochi, *typposyehia, defectio animi cum sudore.* pot merzli, *sudor gelidus.*
- Potablánye. *Coassatio, contabulatio.*
- Potájam. *Oculto, dissimulo, denego.*
- Potajen. *Occultatus, denegatus.*
- Potajenye. *Occultatio, dissimulatio, denegatio.*
- Poták. *Fusum filo, seu stamine plenum.*
- Potápnyam. *Demergo, submergo, inundo* potapnyamsze, *demergor, submergor.* v. Vtapnyam. 2. *inundo, obundo.* v. Po plavlyujem.
- Potaraczan. *Delapidatus, lapidibus con-stratus.*
- Potaraczujem *Delapido, lapidibus sterno, persterno, complano.*

- Potéchem. *Curro, procuro.* potechem na pomoch, *accuro.* van potechi, *excurre.*
- Potégnyen. *Protractus, extensus.* z-kla-divom potegnyen, *proctusus.*
- Potémnen. *Obscuratus, obtenebratus, contenebratus, fuscatus.* malo potemnen, *subobscuratus.*
- Potemnénye. *Obscuratio, obtenebratio, obfuscatio, eclipsis.* potemnenye o-chno, *achlys, dis.*
- Potemnújem. *Obnubilo, obtenebro, adnubilo, obumbro, opaco, nebulo, obfusco, infusco.* 2. *obscuror, obtenebresco.* v. Temnem.
- Poten. (D.) znojan. pun pota. *Sudatus, sudore perfusus, madidus.*
- Poténchan. *Attenuatus, extenuatus.*
- Potenchanye. *Attenuatio, extenuatio.*
- Potenchávam. *Extenuo, attenuo.*
- Poténye *Sudatus, sudatio.* potenye v. kupeli, ali pri pechi, *paroptesis.*
- Potepchujem - talszem. *Conculco, preculco, protero pedibus.* v-pervom mahu poteptati nepriatela, *ipso impetus proculcare hostem.*
- Poteplyemsze. (D.) szkitamsze. *Erro, vagor, circumerro, discuro, discurso, circumvago, circulo, inerro.* poteptatsze po orlzageh, *per terras, l. terras vagari.* 2. *poteplyem-tepszti, inficio, inquino.* 3. *potepstisze, conflagere.*
- Poteptan. *Conculcatus, pedibus contritus, protritus.*
- Poteptanye. *Conculcatio, conculcatus, obritus protritus.*
- Poteptaveczech *Conculcans.* poteptaveczech drugoga, *aversor.*
- Potepúh *Vagabundus, errabundus, gyro-vagus, obambulans, errans, vagus, erro, concursator, circumvagus, circulator, inerrans discursans,* potepuh nochni, *noctivagus, noctambulo tenebrio.* v. Nochni klates. potepuh lozni, *nemovagus.* szelszki, *vicanus.* ni. potepuh, kîsze po vizud klati, *omnivagus.*
- Po-

- Potepúšno. *Vagè, vagabundè.*
 Poterplénye. *Patientia, tolerantia.*
 Poterplyújem. *Patior, tolero aliquantisper, suffero ad tempus, sustineo ad modium, patientiam habeo ad tempus, perfero, dissimulo, suffero patienter.*
 Poteschavamsze. v. Potufujemsze.
 Poteschavanye. v. Ztufavanye.
 Potésem-gnulszem. *Trabo, protrabo, conextendo, rpto, stringo. potegnuti mech, evaginare, nudare, stringere, educere gladium. potegnuti ladju k bregu, subducere navim. 2. potesem plachu, capio, l. trabo stipendium. 3. potesem noge hodech, atto, as.*
 Potesèmsze, paschimsze. *Festino, prope-ro. v. Surimsze. 2. potesemsze, trabor, attrabor. 3. pervagor.*
 Potezànye, *Traçtio. k-potezanyu szlif-sajuchi, traçtorius.*
 Potezày. *Litura, filum, stria, strix, striga, obelus, linea. potezay napraviti, lineam ducere. po piszmu prevlechi potezay, expungere, delere.*
 Potèzni. *Traçtilis, traçtitius, ductilis, ductarius.*
 Potíchem-teknulszem. *Impello, promoveo, submoveo, urgeo. poteknuti derva ognyu, impellere ligna foco. poteknuti ogeny, excitare, promovere ignem, torres comittere, flamma oleum adjicere. v. Ogeny nalasem. 2. laceffo, irrito, battariffo. v. Podbadam.*
 Potiho. *Paulatim, pedtentim, suspensogradu. v. Polehko.*
 Potimsze, *Sudo, insudo, consudo, exudo, desudo, sudorem elicio, emitto, excutio. potitfsze kervavem potom, sudare sanguinem, l. sanguine. veszfsze potim, circumfudo, persudo.*
 Potitel, potechfsze. *Sudator, sudabundus, sudorus, sudans, astuans. potitelicza, sudatrix.*
 Potira, tiranye. *Fugatio, insecutio, insectatio, persecutio.*

- Potíram-terlszem. *Confringo, perfringo, diffringo, infringo, lobefacio, destruo, comminuo, occillo, conquasso, perumpo, procio, profligo. potreti tverdokor-noszt, retundere audaciam, comprimere duritiam, contundere, frangere temeritatem, procaciam, deponere cornua. potirati koga, fugare, impellere, insectari, persequi, in fugam compellere. v. Tiram.*
 Potíran. *In fugam versus, propulsus, fugatus, insecutus.*
 Potirànye. *Impulsus, vebemens insectatio. v. Potira.*
 Potíracecz. *Contritor, conquassator.*
 Potissen. *Placatus, sedatus, mitigatus, pacatus. potissen ogeny, restinctus ignis. v. Pogassen.*
 Potifsènye. *Placatio, mitigatio, sedatio, pacatio, placamen. potiffenye ognya, restinctio ignis.*
 Potifsújem. (D.) *utissujem. Placo, sedo, mitigo, lenio, paco, mentem sisto alicujus, tranquillo, concilio, satisfacio, solor, removeo, extinguo. potiffiti buku, sedare tumultum, extinguere seditionem. v. Tiffim.*
 Potlàchen. *Proculcatus, deculcatus. v. Poteptan.*
 Potlachènye. *Proculcatio, deculcatio. v. Poteptanye.*
 Potlachitel. *Proculcator, conculcans.*
 Potlachújem-chilszem. *Proculco, deculeo, protero, attero. potlachiti szetvc, proculcare segetes.*
 Potlám. *potle. (D.) poszlye. Dehinc, postea, post, posthac, dein, deinde, deinceps, imposterum, postmodum, postibi, postilla, postmodè, post id factum. nit otcza potlam neszem videl, ne patrem postilla vidi.*
 Potna kupel. *Sudatorium, hypocaustum.*
 Potna komoricza ú kupeli. *Asscum, ei.*
 Potna zimlyicza. *Febris sudativa, sudor anglicus.*

Potae luknyicze. *Pori. Sudamen. plu. sudamina.*

Potneh luknyicz odpiranye. *Ecphraxis.*

Potni. *Sudatorius, sudorius, sudativus.*
potni rubecz, *sudarium, sudariolum.*
potni prah *Sympasma.*

Potóchecz. *Amniculus, fluviolus, rivulus.*

Potòchen. *Devolutus. 2. in gyrum pulsus, compulsus, in orbem agitatus.*

Potochènye. *Deolutio. 2. in gyrum, l. orbem agitatio.*

Potóchna pticza. *Cataracta, &*

Potóchni. *Fluviatilis, amnicus, flumineus, fluminalis, fluvialis, fluviaticus, amnigenus, rivalis.* potochna ptichicza, *salopugium.* v. *Pasztirichicza.*

Potòk. *Fluvius, flumen, fluentum, amnis, profluens, rivus, torrens.* 2. potok nagel, kî v-zime v. desgyenom vremenu teche, po letu preszehne, *torrens, fluentu.* 3. potok szredo technî, *amnis interfluens.* 4. okol tekuchi, *circumfluus amnis.* 5. potok zahodni, *amnis refluxus.* 6. potok ú vech trakov razdelyen, *amnis pluribus alveis fluens.* 7. kay potok razluchava, *rivifinalis.* 8. potok peklenzki, *styx, is.* vech potokov ztekanye, *rivalitas, tis.*

Potòka glubina. *Fluminis altitudo, profunditas amnis.* potoka kray zadnyi, *pterna.*

Petòke sznasim. *Reto, as.*

Potom. *Item, dein, deinde.* v. *Potlam.*

Potòmtoga. (D.) poszlye toga. *Exin, deinde, post, porro, postea, postmodum, deinceps.*

Potonen. *Submersus, demersus.*

Potonènye, potonutje. *Submersio, demersio.*

Potonoszni, kay pot chini. *Sudorifer, sudoriferus, sudorificus.*

Potonújem. *Submergor, demergor.*

Potòp. *Diluvium, diluvio, diluvies, inundatio.* potop obchinszki, *omnium terrarum elluvio, cataclysmus.* v. *Po vodnya.* potop, ladje razbitje, nau-

fragium. potopa osztanek, *tabula naufragii.*

Potoplényc. *Inundatio, exundatio, restagnatio, obundatio, diluvialis irruptio, inundantia aquarum.* v. *Poplavlenye.* 2. *Submersio, demersio.* 3. v. *Pritoplenye.*

Potòplyen. *Submersus, summersus, demersus, aquis obrutus.* 2. v. *Pritoplyen.* 3. v. *Poplavlyen.*

Potrèben. *Necessarius, usuarius.* jako potreben, *pernecessarius, multum necessarius.* 3. potreben vbog, *egens, indigens, indigus, inops, egenus.*

Potrèbno. *Necessariè, necessariò, necessum, opus, peropus, necesse, oportet, refert.* potrebno je iszkati, *quæsito opus est.* vre zdavnja potrebno je bilo to vchiniti, *jam pridem hoc factum oportuit.*

Potrebócha. *Necessitas, indigentia, indigitas, opus, requisitum, requisitio.* Goszpon oveh potrebochu ima, *Dominus his opus habet.* 2. *egestas, necessitudo, inopia, paupertas.* v. *Vboštvo.* 3. potrebocha velika, *necessitas premens.* ú velike potreboche, *extrema urgente necessitate.* potrebocha nadszstupna, *necessitas propinqua, l. imminens.* iz potreboche nekay vchiniti, *necessitate coactum facere.* poleg potreboche si ve, *sufficienter vivit, larem fovet mediocriter.* prez potrebe, *absque causa necessitatis.*

Potrebújem, potrebenszem. *Egeo, indigeo, opus habeo, necessum est mihi, falesco, inopia alicujus rei laboro.* 2. *exigo, postulo, requiro.* potrebuвати dug, *appellare creditorem.* v. *Terjam.* 3. potrebujem nazad, *repeto, reposco.*

Potren. (D.) szatren. *Contritus, confractus, perfractus, conqvassatus.*

Potrényc. *Confractio, contritio, conqvassatio.* potrenye koszti, *periclasis, apagma.*

Potrész zemlye. *Terræ motus, rhecta, palmatias.* potresz je, *terra movet,*

*mugit sub pedibus terra. guszte potre-
sze terpeti, crebris motibus terra fa-
tigari.*

Potrészén. *Commotus, concussus.*

Potrészénye. *Commotio, concussio.*

Potrészújem. *Commovo, concutio.*

Po tri, y tri. *Terni, a, a.*

Po trideszet, potrinadeszet. *Terdeni.*

Po triszto. *Trecenti, trecenteni, treceni.*

Potrössék. (D.) *tratna. Expensæ, impen-
dium, dispendium, sumptus, expensa,
errogatio, data. potroske chinim po-
leg moje moguchnoszti, meo pede
me metior, partes meas extra modum
non extendo.*

Potrössén. *Expensus, erogatus, impen-
sus, consumptus.*

Potrössénye. v. *Potrössék. potrossénye
prekoredno, prodigalitas.*

Potrösslyiv. *Sumptuosus. 2. potrosslyiv,
dareslyiv chlovek, polydorus. potros-
slyiv prez reda, prodigalis, prodigus.*

Potrösslyivec. *Decoctor, dilapidator fa-
cultatum, consumptor bonorum, belluo
patrimonii, profusus nepos, prodigus fi-
lius, tineas, & vorago opum.*

Potrössnik, koi van daje. *Sumptuarius,
errogator, prabitur, promus, dispensator.*

Potrössnicza. *Dispensatrix.*

Potrössno *Sumptuosè. potrossno prez
razloga, prodigaliter.*

Potrössújem-silzem. *Expendo, errogo,
consumo, facio impensam, expenso, ex-
pensum sumptui fero. veliko netrossiti,
parcere impensa, l. impensis.*

Potrúditisze. *Fatigium modicum assumo,
fatigor modicè, fatigium modicum ali-
cujus gratia sumo.*

Potrússen. *Conspersus, perspersus, inspersus.
z-szoljum potrússen, sale conspersus.*

Potrússénye. *Inpersio, perspersio, con-
persio*

Potrússújem. *Conspergo, inspergo, persper-
go, infrio, affrio. potrusziti z-szoljum,
infriore sale, inspergere sale.*

Potvárjam-tvorilzem. (D.) *korechim.*

*Criminor, calumnior, imputo, impostu-
ram facio, adscribo crimen alicui, conse-
ro, l. conjicio culpam in aliquem, objicio,
l. objecto alicui crimen, transfero cul-
pam in aliquem, crimen intento, culpæ
alicui aliquid do, adscribo cuiquam ali-
quid, reum aliquem facio, insimulo, sy-
cophantor, sycophantizo. v. Krivim.*

Potvarànye, potvorenye *krivo. Calum-
nia, impostura, criminatio, culpato, in-
simulatio, imputatio, iniqua impositio,
sycophantia.*

Potverdítel. *Affirmator, adstructor, con-
firmator, comprobator, consolidator.*

Potvergyavajuch. *Asseveranter.*

Potvèrgyen. v. *sztanovlyen. Confirmatus,
roboratus, corroboratus, comprobatus,
communitus, subscriptus, ratus. 2. pot-
vergyen obchinszkum vlasztjum,
authenticatus, fidei confirmata, rati-
ficatus.*

Potvèrgyènye. *Confirmatio, affirmatio, as-
severatio, attestatio, comprobatio. 2.
potvergyenye rechjum, ratificatio,
ratihabitio. 3. potvergyenye vlasztjum
obchinszkum, authenticatio. 4. pot-
vergyenye ili szud Sz. Otczev, au-
thoritas SS. Patrum. 5. corroboratio, for-
tificatio, consolidatio, communitio, cir-
cummunitio.*

Potvergyújem - *dilszem rech. Affirmo,
confirmo, idem assevero. potverditi,
privoliti k-chemu, assentiri, suffra-
gari, subscribere. 2. potvergyujem,
jachim, firmo, confirmo, corroboro, sta-
bilio, comunio, consolido, convallo, consul-
cio, perfulcio, clavo trabili figo. 3. potver-
gyujem rechjum, assevero, comprobo, as-
sero. 4. potvergyujem kakvo delo,
ratum habeo, ratum facio, subscribo, ra-
tifico. potvergyujem obchinszkum
pechatjum, authenticum facio, authen-
tico, auctorizo.*

Potvergyujemsze. *Confirmor, roboror,
corroboror.*

Potujen. *Abalienatus, alienatus.*

Potujènye-gyenye. *Alienatio, abalienatio.*

Potugyjem. *Alieno, abalieno, alieni juris facio.*

Potvòra. *Calumnia, imputatio.* v. Potvaranye.

Potvòren. *Calumniatus, insimulatus, inique delatus, ascriptus.*

Potvoritel. *Calumniator, insimulator, impostor, ascriptor, sycophanta.*

Potvoritelicza. *Calumniatrix.*

Po tvojem tolnachu. *Tuo consilio, te auctore, tuo suasu.*

Potùchen. *Contritrus, contusus.*

Potufujèmsze. *Queritor, querelator.*

Povàl, povalénnye. *Prostratio, dejectio, dejectus, deturbatio, demolitio.* v. Valenye. 2. *caedes, strages.*

Povalitel. *Prostrator.*

Povàlyen. *Prostratus, stratus, dejectus, devictus, profligatus.* v. Porussen.

Povalyujem-lilzem. *Prosterno, sterno, de jicio, depono, devolvo.* povaliti koga na zemlyu, *prosternere aliquem humi.* povaliti terzje, *prosternere vites.* v. Valim. 2. povalyujem z-orusjem, *prosterno, de jicio, caedo, profligo, percello, sterno ferro.* povaliti nepriatela, *fundere humi hostem.* vnogo povaliti voyzke, *magnas strages edere, latè stragem dare.* do koczena povaliti, *ad internecionem cadere, internecire, cuncta disperdere, funditus delere, ad ultimum prosternere.*

Poudricza. *Gravicymbalum.*

Povédam. (D.)kafem. *Narro, refero, refero, denarro, enarro, commemoro, expono.* redom povedam, *recenseo, specifico, ordine refero, enumero, traloquor.* vechkrat povedam, *tundo, crepo, inculco, recito, canto.* dan y noch povedamti, *dasze chuvay, dies noctésque tibi canto, ut caveas.* povech na kratkom, *agedum expedi.*

Povedan. *Narratus, denarratus, relatus, memoratus.* redom povedan, *recensifi-*

tus, specificatus. 3. vechkrat povedan, *contatus, inculcatus.*

Povedànye. *Narratio, narratus, relatio, relatus, commemoratio, praedicatio.* po redy povedanye, *recitatio, enumeratio, specificatio, recensio, recentus.* povedanye protivno ú szudu, *parantagesis.*

Povedàvecz. *Narrator, relator, memorator, recensor.*

Povedàvka. *Narratrix, memoratrix.*

Povekssan. *Auctus, amplificatus, cumulatius, adauctus, exaggeratus, maectus.* povekssan ú chaszti, *auctus honoribus &c.*

Povèkssanye. *Amplificatio, multiplicatio, accessio, auctio, exaggeratio.* 2. *incrementum, augmentum, accretio, accrementum, super sortem accessus, accretus, ñs.* povekssavanye dnevo, *depalationes dierum.*

Povekssávam. *Augeo, adaugeo, amplio, amplifico, cumulo, collucupletio, dilato, exagere, exaugeo, augmento.* povekssatiglasz, *affingere aliquid rumoribus.*

Povekssàvecz. *Amplificator, auctor, accumulator.*

Povernènye. *Restitutio.* povernenye kszvomu sztanu, *postliminium.* v. Povrachanye.

Povernitel. *Redditor, redhibitor.*

Povérnyen. *Restitutus, redditus, redhibitus, compensatus, reciprocatus.* 2. *reversus, redux.*

Povertèlye. *Hortensia, cepurica, olera.*

Povertelni, povertni. *Hortensis, hortensius, cepuricus.*

Povertnicza. *Raphanus, & raphanum, ni, radix, raphanitis.* 2. povertnicza divja, *armoracia, rapistrum, agrium, raphanus major; quia folia sativo majora habet. Hic scissus in frusta, & infillotus, in vinumque per orificioium immissus, ac sequenti die extractus, corruptionem vini tollit. idem de vino adusto infuso referatur.*

Povertnichni. *Raphaninus, raphanicus.*

Po-

- Povesújem. *Colligo, constringo, connecto.*
povezati sznope, *colligare manipulos.*
- Povészmo. *Pensum, hapsus, manipulus lini contusi.*
- Povézan. *Colligatus, constrictus, connexus.*
- Povezànye. *Colligatio, convictio, connexio.*
- Poviám-ilszem. *Involvo, circumvolvo, circumligo, implico, amicio, calabrico.*
poviam dete, *fascio, fasciis sive panniculis involvo, colligo.* poviti ranu, *obligare vulnus.*
- Poviànye. *Involutio, obvolutio, implicatura.*
- Povissavam. *Inalto, exalto, extollo.* povissavajuchisze, *na visse iduchi, anatonus.*
- Poviticza. *Tyrolaganus, ni.*
- Povnosènye. *Multiplicatio, accesis.*
- Povnosujem-filszem. *Multiplico, as. v. Povekssavam.*
- Povodnicza. *Schedia, codicaria navis, trabica, a. v. Flyosf. povodnicze kormam, pinna, a. povodniczami ki barache, caudicarius. v. Flyoszar. povodnicze dreva, rates.*
- Povòdnya. *Alluvium, alluvio, alluvies, elluvio, eluvies, inundatio, undamen, proluvies, diluvies. v. Potop. exundatio, restagnatio, inundantia, inaquo-fitas.*
- Povolyen. *Charus, gratus, acceptus, amonus, delectabilis, oblectabilis, desiderabilis, expectabilis, vernans, venustus, placitus, placens.* pripovolyen. *procellus, acarnanius.* biti komu povolynomu, *esse in oculis alicui, valere apud aliquem gratia.*
- Po volye Bosje. *DEO volente, DEI providentia, divino lumine.*
- Povolyenzem. *Allubesco, adlubesco, placeo, complaceo.*
- Povòlyno. *Volupè, gratanter, deceptanter, ad nutum, ad placitum, juxta beneplacitum.*

- Póvoy. (D.) pelen. *Fascia, calabrica, in volumen, ammatum.* 2. povoy, *kém-sze rane povešuju, anadesmus.* 3. v. Podvez. n. 2. *povojecz, fasciola.*
- Povrácham-nulszem. *Restituo, reddo, redhibeo, retrado, retribuio, redhostio, rependo, repenso, resarcio, exsarcio, refundo, repono, reciproco.* povracham zaklad, *remancipo, as. povracham lyubav, redamo, reciproco amorem, amorem amori rependo.*
- Povrachamsze. *Revertor, redeo, remeo, revenio, remigro, redambulo, regredior, redux sum, rebito, reglisco.* povrachamsze k-domu, *redomo, repatrio.* povrachamszem k-szvomu pragu, *rebito postliminio.* povrachatisze *na perve rechi, repetere.*
- Povrachanye jednako. *Talio, redhostimentũ, vindicta, neoptolomia. v. Retalio.*
- Povràchek. *Redditus, reditio, reversio, reventus, remeatus.* 2. *redhibitio, restitutio, redhostimentum, reciprocatio, hostimentum.* povrachek *na perve rechi, Apodosis.* povrachek *od boja, receptus.* *na povrachek od boja puhati, receptui canere.* povrachek *na boy, na sturmu, pedatum.* v. *tretjem povrachku jezũ nasz pobili, tertio pedato nobis fecere bellum.* povrachek *da-ra za dar, antidorum.* povrachek *dobra prietoga, antipelargesis, s. beneficiorum retributio.* povrachek *za szlusenya, antipelargia.*
- Povráchlyiv. *Pensabilis, reparabilis.* povrachlyiv *beteg, palindione.*
- Povrachni. *Redhibitorius, reciprocus, recidivus.* povrachni *beteg, recidiva.* povrachna *zimlyicza, recidiva febris.* povrachno *govorenye, palilogia.*
- Povszúd. *Ubique, usquequaque, quoquo versus, undique, ubivis, ubique, perubique, vulgo.* po vszud *iszkati, mari terraque quærere, conquirere.*
- Pozablènye. *Oblivio, oblitteratio, immemoria, oblivium, sed rectius: obli-*
D d d 3 via,

- via, orum.* pozablenye krivichnoga duguvanya, *amnestia*.
- Pozáblyen, kay je pozablyeno. *Oblivius*. 2. ofztavlyen ú szpomenku, *amnestia traditus, è pectore, animoque excussus, oblivioni datus, silentio oblitteratus, ventis datus. l. creditus, oblitus.*
- Pozablyiv. (D.) nepantechi. *Obliviosus, immemor.*
- Pozablyújem-bilšem. *Obliviscor, dedisco, posthabeo, dememini, oblivioni do, effluo, ex animo deleo, l. ejicio, silentio oblittero, oblittero, ventis do, l. credo, oblivioni transcribo.* pozabiti, *animo, l. ex animo effluere.* pozabitisze z-szvoje tuge, *dedolere.* nepozablyujesze, *in omnium mente hæret.*
- Pozávam. *Invito, voco, accerso, accersio, is.* jedno malo pozvati, *subinvitare.* 2. pozavam. v. Zezavam. 3. *allicio, hortor.* v. Vabim. 4. pozavam na szúid, *cito ad iudicium, voco in jus, dico dicam alicui, dicam alicui scribo.*
- Pozdérje. *Stupa, stipa, æ.*
- Pozdravitel. *Saluator.*
- Pozdravitelicza. *Salutatrix.*
- Pozdravlénye. *Salutatio, salus, rogatura, occurratio, polychronia.* k - pozdravlyenyu szliffajuchi, *saluatorius.*
- Pozdrávlyen. *Salutatus, persalutatus.*
- Pozdavlyújem. *Saluto, aveo, salveo, nuncio salutem, salutem alicui dico, salutem impertior.* marlyivo koga pozdraviti, *persalutare.* med szobumfze pozdraviti, *consalutare inter se.* vchiniti koga pozdraviti, *adscribere alicui salutem.* drugoga rechmi pozdraviti, *alicujus verbis aliquem salutare.*
- Pozdravlyajuchi. *Salutabundus.*
- Pòzen. *Serorinus, serus, chordus, hyperberetæus.* vsza kaszu pozna, *hyperberetæa aliàs serotina.* zovufze. pozni janczi, *agni chordi &c.* v. Kefzen.
- Pozlàchen. *Auratus, inauratus, deauratus, auro tectus, auro circumalitus, braheatus.*

- Pozlachénye. *Induratio, deauratio, auratura.*
- Pozlachújem. *Inauro, deauro, imbræto.*
- Pozlatitel. *Deaurator, inaurator.*
- Pozlu devam. *Pessundo, dissipo, dispergo, in nihilum redigo, eventilo.* v. Zatiram. pozlu idem, *pereo, pessumeo, depereo, dispereo.*
- Poznamenuványe. *Notatio, denotatio, adnotatio, adsignatio, assignatio, annotatio, annotamentum.* poznamenuvanye pervo perom ali kraydum, *Catagrapha, catagraphes, platice, es.* v. Ofznova. kipa, *graphis.* sztanya, *ichnographia.*
- Poznamenujúem. *Noto, connoto, signo, denoto, caractere signo, miniatula, l. cera noto.* 2. *cauterio, tudiculo, signo.* poznamenuvati koga kakvem ofzebuynem zlamenyem, *stigmare, stigmatate notare.* krivo poznamenuvati, *obelos notare.* 2. *adumbro, delineo, primas lineas ducio, verbis designo, formo, informo, deformato, formam scribo.* poznamenuvati nekay pervlye, *præstruere.* poznamenuvati pametjum, *animo imaginem rei concipere, cogitatione depingere aliquid.*
- Poznan. *Cognitus, agnitus, intellectus, perspectus.*
- Poznànye. *Cognitio, agnitio, notio, notitia, notities, cognitus, cognoscentia, intelligentia, perspicientia, perspectio.*
- Poznávam. *Agnosco, cognosco, nosco, noscitur, novi.* dobro poznati, *percognoscere, incognoscere.* iz temela poznati, *perspicere.*
- Poznina. *Serotina, orum.* v. Pozen.
- Pozoban. *Digitis, l. rostro sumptus, l. absumptus.* v. Zoblyem.
- Pozòvich. *Invitator, vocator, accersitor, allicitator.* pozovich na boy, *provocator, evocator ad pugnam.*
- Pozovkìnya. *Invitatrix, cis.*
- Pozovni. *Vocatorius, invitatorius, isagogicus.*
- Pozòy. (D.) drakun. *Draco, onis.* od po

zoja zlesen, *draconigna*. kamen ú glave pozoja, *draconitis*, *draconitias*. pozoyna trava, *proserpinalis*. v. Ko zlecz.

Pozoicza. *Dracena*, *a*.

Pozván. *Invitatus*, *vocatus*, *accersitus*. pozvan goszt, *epulo*, *epulonus*. 2. pozvan na szud, *vocatus*, *citatus ad jus*, *l. in jus*. 3. pozvan na boy, *provocatus*, *evocatus*, *laccessitus ad pugnam*.

Pozványe. *Invitatio*, *invitamentum*, *invitatus*, *vocatio*, *accersitio*. pozvanye na pravdu, *Citatio in jus*.

Pozvédám. *Inquiro*, *perquiro*, *indago*, *exploro*, *sciscitor*, *percontor*, *expiscor*.

Pozvedánye. *Inquisitio*, *exquisitio*.

Po zutra. (D.) prikozutra. *Perendie*, *in perendinum*, *post cras*, *post crastinum*.

P. ante R.

Prág. *Limen*, *nis*. praggornji, ili sztup nad vrati, *limen superum*, *superliminare*, *hypertbyrum*. dolnyi, *hypothyrum*. v. Prisztrossék. k-pragu szlissajuchi, *liminavis*, *e*.

Prága, Varas Cheski. *Praga*, *Casurgis*, *Morobudum*.

Práh. *Pulvis*, *eris*, & *pulvis*, *pulver*, *eris*. prah puskeni, *pulvis nitratus*, *pulvis pyrius*, *tormentarius*. prah kifze z-cheszalom van jemlye, *strigmentū*, *destrig neniū*. prah chervojedni, *prisma*. prah melinszki, *pollen*, *l. pollis*, *nis*. prah potni, *pulvis diaphoreticus*, *sympasma*. prah za chisztenye zubih, *pulvis dentifricus*. prah za osztvarenye missev, y stakorov, *arsenicum*, *sandaracha*. v. Stupa. prah telo odpirajuchi, *pulvis laxativus*, *solutivus*. prah proti hunyavicze, *pulvis contra defluxiones*, *phlegmagogus*. prah proti chemeru, *pulvis alexipharmacus*, *alexiterius*. prah glavni, *pulvis cephalicus*. prah bol vtassujuchi, *pulvis peragoricus*, *anodynus*, *narcoticus*. prah zlati, *psema*. prah, ki od pile pada. v. Scobina. prah, kemszufze meydaniki poszipavali, *haphe*. prah koi od

vertanya opada, *terebramen*. na prah tuchi, *obernuti*, *terere*, *pulverare*, *pulverizare*, *dispulverare*, *in pulverem redigere*.

Prálecz. *Fullo*, *naca*, & *nacca*, *nacta*, *coactilarius*, *lotor*. v. Placha.

Pralya. *Lotrix*, *lavatrix*.

Prályka. *Pala lotoria*, *malleus lotorius*.

Pran. *Lotus*, *lautus*, *lavatus*. v. Opran.

Pránye. *Lotio*, *lavatio*, *lavatura*, *purgatio*, *clysmus*.

Praschánye. *Condonatio*, *remissio*, *remissa*, *indulgentia*, *ignoscentia*, *venia*. 2. *crepitus*, *ús*.

Praschich. *Porcellus*, *susculus*. praschich szeszni, *subrumus*, *nesrens*, *porcellus*, *depuber*, *l. depubis*, *porculus lactens*, v. Odojek. praschich odluchen od szeszca, *delicus*, *ci*.

Praschim. *Crepo*, *strepo*. praschi glasz, *fama volat*.

Práschyi, chya, chye. (D.) karmechi. *Porcarius*, *porcinus*, *suinus*, *suillus*, *porcellinus*, *suarius*. praschyi rilez. v. Gubecz. n. 2. v. Szvinszki.

Prálen. *Tostus*, *frixus*, *frictus*, *torrefactus*.

Prasénye. *Torrefactio*, *torror*. prasénye kruha na maszlu, *Artopemma*.

Prásim. *Torreo*, *torrefacio*, *frigo*.

Prássen. *Pulverulentus*.

Prasénye. *Pulveratio*, *onis*.

Prássim. *Pulvero*, *pulverizo*.

Prásni. *Pulverarius*, *pulvereus*. prasni veter, *turbo pulvereus*.

Prásnik. *Focus igniarius*, *scutula*, *a*. 2. prasnik, barilchecz puskeni, *pixis pulveraria*. v. Loding. 3. prasnik praha za poszipavanye piszma, *theca arenaria*, *vasculum arenarium*. v. Pusken.

Prásze. (D.) miklóscze. *Porcuta*, *porculena*, *porcofter*, *porculus*, *succula*. v. Praschich. 2. prasze riba morszka, *aper piscis*.

Praszecz. (D.) kármak. *Sus*, *porcus*, *setiger*, *sabelicum pecus*, *delphax*, *thysus*. praszecz z-razdvojenemi schetina-
mi,

- mi, *dissulcus*, *ei*. praszecz zkoplyen, *majalis*. nezkoplyen, *verres*, *is*, *verrus*, *ri*. v. Nerofztecz. praszecz z mlekom vtuschen, *porcus ferarius*. praszecz v-tovlyen z-napojem, *porcus colluvialis*, *l. colluviarius*, *setiger calvinarius*. v. Praszci. praszecz riba morszka, *hystrix*. v. Divjak.
- Praszca tuszteje meszo na terbuhu, *spetile*, *is*. praszca nadetoga na sztol donefzti, *trojanum porcum mensae inferre*.
- Praszce, koi tovi, *porculator*. koi od-daje, *porcinarius*, *suarius negotiator*.
- Praszicza. *Porca*, *sus femina*. praszicza breja, *schrophia*, *a*. praszicza, pervo szkotna, *porcetra*. vechkrat szkotna, *scrophia*.
- Praszka. (D.) rogobor. *Fragor*, *strepitus*, *crepitus*, *sonitus*, *crepitatio*, *concrepatio*, *tonitrus*, *tonitru*. praszka od bijenya, *crepitus plagarum*. praszka orusja, *crepitus*, *l. sonitus armorum*.
- Praszkam. *Strepto*. praszkaty nogami, *strepere pedibus*. 2. *crepo*, *increpo*, *concrepo*, *crepito*, *tono*, *strepitum dc*, *fragorem edo*.
- Praszkanie derv na ognju. *Crepitus*, *us*. v. Praszka.
- Pratès. *Supplex*. prates odecha, *amictus*, *vestitus*, *vestitura*, *stola*. v. Pohistvo, y Odecha.
- Pratim. *Comito*, *comitor*, *sector*, *deduco*. v. Szprevajam.
- Prav, va, vo. *Verus*, *rectus*, *legitimus*, *justus*. prava halzen, *solida*, & *vera utilitas*.
- Pravda. (D.) pria. *Dica*, *lis*, *res*, *causa forensis*. perna, *actio*. 2. pravda, kaje na jednu sztran vagnula, *jus caduum*, *devolutum*. 3. pravda. *litigium*, *contentio*, *litigatio*, *disceptatio*, *controversia*. u pravde obranjenje, *vindicia*. od pravde odsztupiti, *a jure suo recedere*, *jus suum relinquere*.
- Pravdamsze. *Litigo*, *jure procedo*, *lite*, *l. jure contendo*, *litibus distineor*. v. Trikratimsze.

- Pravdanye. *Litigatio*, *lites*, *forensium certaminum depugnationes*. v. Pravda. n. 3.
- Pravdas. *Litigator*, *advocatus*, *patronus*, *dicastra*, & *dicastris*, *codicus*, *castaldus*. pravdas krivichen, *vitiligator*. v. Pèrus. 2. chaszt pravdassa, *opera forensis*, *causfidicatus*, *causfidicina*. pravdassev himbe, *advocatorum artes*, *argutia*, *techna*, *fallacia*.
- Pravde znima. *Exceptio*, *onis*. pravde napre doneffenye, *dicaologia*. pravde zrokov napre donassam, *allego*, *as*; *causfidicor*, *causfam dico*. pravde zrokov napre davanye, *allegatio*.
- Pravde zamugyjenje. *Eremodicium*.
- Pravde lyubitel. *Philodicus*. pravde dan, *vadimonium*, *justidium*. pravde meszto, *dicastrum*. pravde odluka, *sententia*, *judicatum*, *decretum*. pravde szudecz, *prases dicastrii*. priszedniki sztola pravdenoga, *assessores dicastrii*.
- Pravde piszcz. *Diographus*. pravde, y pogodbe v-pravdah vkup zapissujem, *inrotulo*, *as*.
- Pravden. *Verus*, *verax*, *syncerus*, *genuinus*, *incorruptus*, *stoicus*. pravdeno isztinszki, *sanctus*, *theseus*.
- Pravdo presztaja. *Justicium*.
- Pravdo-znanecz. *Legulejus*, *juris consultus*, *juris peritus*, *juris prudens*, *legum vates*, *formularum cantor*, *formularius*. v. Pravdas.
- Pravdo-znanoszt. *Juris prudentia*, *juris scientia*.
- Pravdu chinim. *Judico*, *judicium facio*, *judicio cognosco*, *judicium dico*. v. Szudim. na pravdu pozavam, *vador aliquem*, *dicam alicui dico*, *in jus voco*, *jus alicui dico*. pravdu razpravlyam, *litem dirimo*. pravdu gubim, *judicio*, *l. lite cado*, *litem perdo*, *succumbo*, *caussa cado*. pravdu dobivam, *lege potior*, *litem aufero*, *vinco judicio*.
- Pravi. *Certus*, *verus*. v. Pravden.
- Pravichen. *Justus*, *aquus*, *rectus*, *probus*. kruto pravichnei, *servantissimus aequi*,
ob.

observantissimus legum, cultor aequi. 2. pravichen, innocens, probus, integer, innocuus, insons, innoxius, culpa ex pers, immerens, sanctus, purus à culpa, simplex, acacus.

Pravichenszem. *Culpâ careo, vaco, absum à crimine, extra culpam sum.*

Pravichno. (D.) pravedno. *Justè, aequè, rectè, legitimè, probè, ritè, praeclarè, syncerè, verè, integrè, sanctè, innocenter, immerenter, &c.*

Pravichnoszt. *Innocentia, integritas vitae, acacia, alobia.*

Pravicza. (D.) pravda. *Jus, fas, justitia, aequitas, aequum, bonum, aequum, & bonum.*

Bosja. *Jus divinum, lex divina.*

Naravszka. *Jus natura, l. naturale.*

Szvetovna. *Jus civile, lex civilis.*

Duhovna. *Jus Canonicum.*

Czesarszka. *Jus Caesareum, Imperiale.*

Kralyevszka. *Jus Regium.*

Vszeh narodov. *Jus Gentium, jus quod apud omnes gentes sanctum esse consuevit.*

Obchinszka. *Jus Publicum.*

Orszachka. *Jus Provinciale, l. Regni.*

Varaska. *Jus Municipale.*

Purgarszka. *Jus Civicum, l. Civitatis.*

Pervorodnoga ú vlezene v-odvetchinu. *Jus Primogeniti, Majoratus.*

Tutorisztva. *Jus protectorii, l. protectionis.*

Prisztuplenya ú odvetchinu. *Jus succedendi ab intestato.*

Onoga, od kojegasze dersi daje úmerl, à vendar sive, ili povrachka k-szvomú. *Jus postliminii.*

Fantenya. *Jus vindicationis privata.*

Szlobodnoga szechenya derv. *Jus caeui ligni.*

Stimana. *Fictio juris, jus, l. quasi jus.*

Pofzlednya. *Jus sequius, posterius.*

Bogzev. *Jus eleemosynæ, pauperum portiones, privilegia.*

Pravicza

Prodavanya. *Protimiseos.*

Lozna. *Jus forestale.*

Pod nebom na sztojehke. *Judicium statarium militare criminale sub dio.*

V-kratko zavjeta. *Jus strictum. v. Zakon.*

Pravice Bosicza. *Themis, astrea.*

Praviczu govorechi. *Cephisus, ii.*

Pravo. *Verè, rectè, syncerè, ritè, sanè, integrè, realiter. 2. innocenter, aequè, justè, rectè. v. Pravichno.*

Pravo mernoszt. *Æquilibrium, equipondium, aequamentum, sacoma.*

Pravo vuglaszt. *Rectangulus.*

Prázen. *Vacuus, vanus, innanis, inutilis, vacans, exhaustus, excussus, sterilis, cassus. chiszto prazen, athere cassus. prazno meszto, area, a. prazno meszto ú polyu, glabretum. praznoga koga odpraviti, dimittere aliquem excussum. prazna tikva, integer disciplinis.*

Prázen bivam. *Vanesco, innanesco, vacefio.*

Praznènye. *Vacuatio, evacuatio, innanitia.*

Práznim-prazno chinim. *Vacuo, evacuo, vacefacio, exhaurio, decapulo, depleo, extenuo, exentero. v. Izpraznujem.*

Práznik. *Fornicator, fornicarius, stuprator, scortator, constuprator, fututor, infamis scorto, homo contaminatissimus, cynedus. v. Nechiszt. praznik z-tujum senum, mæchus, mæchio, adulter, adulterio. v. Lo. ter praznik z-nevrasenú deviczum, deflorator, devirginator. z-duhovnum personum, sacrilegus, gi. praznik z-rodiczum, incestuosus. praznik z-mladenczem, sodomita, pædicator. z-sivinum, bestiarius. 2. praznik (D.) v. Lenyak.*

Praznócha. *Vacuitas, innanitas, vacivitas. praznocha ili prosztor med dvojem, intercopedo, intervallum.*

Praznoszt, praznuvanye. *Fornicatio, incontinentia, intemperantia, libido, luxuria, scortatus, stuprum, meretricatio,*

E e e

con-

concubitus vetitus, l. *vagus*, *salacitas*.
 praznoszt z-tujum *senum*, *adulterium*, *mæhimonium*, *pellicatus*. praznoszt z-*deviczum*, *defloratio*, *devirginatio*. z-*rodiczum*, *incestus*. z-*duhovnum personum*, *sacrilegium*, *idololatria*. z-*mladenczem*, *concubitus masculorum*, *scdomia*. z-*nemum sztvaryum*, *bestialitas*.

Praznuvanye, manguvanye. *Otium*, *cessatio otiosa*, *otiositas*.

Praznújem-valszem. *Fornicor*, *lupor*, *libidinor*, *futuo*. z-*luczukum senum*, *mæchor*, *adulteror*, *mæchisso*, *alienas permollo uxores*, *temero alicujus lectum*, *thalamum*, *torum*, *pellicor*. z-*deviczum*, *defloro*, *devirgino*. z-*rodiczum*, *incesto*, *as*. 2. *manikujem*, *otior*, *langvesco*, *desideo*, *tero tempus otio*. v. *Mangujem*.

PR. ante E.

Preárjam-oralšzem. *Itero agrum*, *denuo terram carrugio verto*. v. *Prevracham*.

Prebegújem. *Transfugio*, *perfugio*.

Prebádam. *Transfodio*, *transfigo*, *perfordio*, *configo*, *perpungo*, *suffodio*, *desubullo*, *transuo*, *percudo*, *transverbero*, *transadigo*, *transforo*. *preboszti z-kopjem*, *transverberare*, l. *configere basta*. *preboszti z-silom*, *desubulare*. *preboszti szamoga szebe*, *mucrone se induere*, *in gladium occumbere*, *gladio se conficere*, *transfigere*.

Prebavlènye. *Concoctio*, *digestio*, *digeries*, *consumptio*, *pepsis*. *prebavlenye osiranya*, *edormitio*, *exhalatio crapula*.

Prebávlyam. (D.) *probavlyam*. *Digero*, *concoquo*, *consumo*, *conficio cibum*, *mortifico*, *mitifico cibum*. 2. *prebávlyam osiranye*, *edormio crapulam*, *exhalo ingluviem*. 3. *prebavlyam*, *transfigo*, *prodigo*. *prebaviti prez házne vreme*, *gratis traducere tempus*.

Prebávlyen. *Concoctus*, *digestus*, *consumptus*, *confectus*, *mortificatus*, *mitificatus*.

Prebávni. *Digestibilis*, *digestivus*, *digestorius*.

Prèbeg. *Transfuga*, *refuga*, *perfuga*, *refugus*, *profugus*, *desertor*, *fugitor*. od *gozpona*, *berifuga*. v. *Vufzkok*.

Prebèl. *Peralbus*, *percandidus*.

Prebèrz. *Percoeler præproperus*, *valdè citus*, *nimis festinus*, *quàm maximè pernix*.

Prebèrzo. *Præproperè*, *festinè*, *properanter*.

Prebíjam. (D.) *probijam*. *Perfringo*, *perumpo*, *pertundo*. 2. *prebiam*, *prekidem*, *permano*, *penetro*, *perfluo*, *transfluo*, *ransverbero*. *paper prebia tintum*, *papyrus transmittit literas*.

Prebijànye. *Perfractio*, *pertusio*, *peruptio*.

Prebíram-bralszem. *Seligo*, *secerno*.

Prebivališche. *Habitatio*, *habitaculum*, *hospitaculum*, *taberna*, *tabernaculum*, *domicilium*, *residentia*. v. *Sztan*. *prebivališche poglavito*, *ali szvetlo*, *domicilium illustre*. *prebivališche územlye ali v-pechine*, *apogäum*, *ei.antrum*.

Prebivànye. *Incolatus*. *inhabitatio*, *mansio*.

Prebívam. *Colo*, *incolo*, *habito*, *inhabito*, *frequento*, *dego*, *resideo*, *stabulor*, *stabullo*, *versor*, *domicilium habeo*. v. *Sztanujem*. *prebivati okolu vode*, *accelere fluvium*. *Prov*. *Vszigder je dobro prebivati*. *Viro bono ubique patria*. *Abdera pulchra theorum colonia*.

Prebivàvecz, *prebivalitel*. *Habitator*, *inhabitor*, *incola*, *accola*. *prebivavecz vodeni*, *amnicola*. v. *Sztanovnik*. *po leg vode*, *accola aquarum*. *prebivalitelicza*, *cultrix*, *inhabitatric*, *incola*.

Preblásen. *Perbeatus*, *terbeatus*.

Prebòden. (D.) *proboden*. *Transfixus*, *confossus*, *confixus*, *perfixus*, *transverberatus*, *perpunctus*, *transjectus*.

Prebodenye. *Transfixio*, *transfossio*.

Prebrájam-broilšzem. *Dinumero*, *pernumero*, *percenseo*, *recenseo*, *iterum numero*, *renumero*. *prebroiti tela ubitel*, *inire numerum interfectorum*. *prebrájamsze*, *erro in numerando*.

Prebrán. *Selectus*, *secretus*.

Prebránye. *Selectio*, *secretio*.

Prebrògyujem. *Transfreto*, *effreto*, *fretum*

tum trajicio, eremigo, enavigo, pernavigo, transnavigo, navi transvebo. prebroditisze, transvehi navi.
 Prebrògyen. *Trajectus, transvectus.*
 Prebrògyenye. *Trajectio, transmissio, transvectio, trajectus.*
 Prebròjen. *Dinumeratus, pernumeratus, per recensitus, recensus.*
 Prebrojènye. *Di-pernumeratio, recensitio, recensus.*
 Prebudìlo. *Excitatorium, suscitabulum.*
 Prebudlyiv. *Excitabilis, expurgificus.*
 Prebùgyen. (D.) probugyen. *Excitatus, experrectus, expurgitus, expurgifectus, somno excussus, sobriefactus.*
 Prebugyénye. *Excitatio, expurgifectio, suscitamen.*
 Prebugyújem. (D.) probudivam. *Excitatio, suscitatio, expurgifacio, expurgo, excuscitatio, expurgifico.*
 Prebugyujèmsze. *Excitator, suscitator, expurgifactor, expurgifectio, expurgor, evigilo, desterto.*
 Prècha. *Funda, a. s. funda balearica. precha kosnata, lura, a. velika precha, fundibalus. hitam z-preche, fundibulo, fundito, funda peto. hitati kame nye iz preche, projicere funda lapides.*
 Prechar. *Funditor, fundibulator, fundibularius, exculator, fundibalista.*
 Prechèrn. *Perater, praater, perniger.*
 Prèchim. *Impedio, obsto, praepedio, prohibeo, tardo, retardo, resisto, pracludo, officio, remoror, arceo, impedimento sum, obieem pono, obstaculum objicio. prechiti komu put pobosnoszti, obstaculo esse alicujus salutis. 2. prechim tek vode. cursum aqua retineo.*
 Prechisohenye. *Perpurgatio. 2. perpolitio.*
 Prechischújè. *Permundo, perpurgo, perpolio.*
 Prechiszt. *Permundus, perpurus. 2. illibatus, incorruptus. v. Neoszkrunyen.*
 Prèchka. (D.) zabava. *Impedimentum, impeditio, obstaculum, obex, interclusio, offendiculum, avocamentum, remora, remoratio, carrago. 2. prechke, t. j. stenge, gradus.*

Prechutenye. Praesensio, praesagatio.
Prechutim Praesentio, praesagio.
Prechùden. Permirus, permirabilis.
Prechtevã. Perlego, relego, sublego, pervolvo.
Precze. Fortiter, valde, vehementius, fortius.
Preczedilo. Colum excussorium, cribellum.
Preczejam-dilzem. Colo, percolo, transfundo, sacco, as, sacco trajicio. Medicè: filtro, as. preczediti chez szitcze, percribrare, cribello trajicere. v. Prepuscham.
Preczejànye. Colamentum, percolatio, transfusio, colatura. Medicè: filtratio.
Preczèjen. Colatus, percolatus, transfusus, trajectus.
Preczènyam-nilzem. Aestimo, censeo, indico, pendeo, penso, taxo, metior, deputo, in trutina suspendo, appretio, pretio, perstino, liceor. drago preczeniti, magni, l. magno aestimare. 2. reputo. v. Prestimavam.
Preczenénnye. Aestimatio, aestimum, aestimia, pretii judicium, censio, censitio, indicatura, indicatio. 2. reputatio. v. Prestimanye.
Preczenitel. Aestimator, censitor. v. Saczmester.
Preczènyen. Aestimatus, appretiatum, taxatus, judicatus, census, censitus.
Preczèp. Ames, calamus aucuparius. 2. preczep, cippus, pi. v. Klada. 3. v. Terlicza. 4. preczep gorni, fauces montium.
Preczerjavàmsze. Ringo, & ringor, eris.
Pre czveta tergam. Praefloro, as. prede czveta vtergyen, praefloratus.
Preczviranye. Liquatio, flatura. preczviranya mestria, Pyrotechnia, ars fusoria. preczviranya pech, fornax araria, ustina conflatorium. poszuda preczviranya, caldarium.
Preczviram-czverlszem. Liquefacio, eliquesco, deliquo, colliquo.
Preczviràvecz. Flator, flatuarius, conflator, fusor.
Preczvétujem. (D.) proczvitam. Flores emitto, l. produco, floresco, praefloreo, floride

ride eniteo, verno.
 Preczurjavam. *Permano, perstillo, per-
 meo, perfluo, transfluo.*
 Prèd. *Ante, coram, præ.* pred stiremi
 dnevi, *quatrividuo ante, ante quatrividuum.*
 pred drugemi, *præter ceteros.* pred tre-
 mi leti, *ab hinc triennio.* pred dne-
 ni, *antelucanus, (sublucanus.* pred dne-
 vom, *pridie illius diei, ante lucem.* pred
 vnogem vremenom, *superiore memo-
 ria, jam olim.*
 Predhisnicza. *Procestrium, proæton.*
 Pred vszemi. *Incoram omnium.*
 Predobedujem. *Jentor, aris.*
 Pred ochima. *In conspectu, in præsentia,
 incoram.*
 Pred poldnevni. *Antemeridianus.*
 Pred poszlednyi. *Penultimus, postremo
 proximus.*
 Predtemtòga. *Antehoc, antea, superiori-
 bus diebus, ante hoc tempus.* pred tem
 malo, *pauillum ante hoc.*
 Predalechni. *Perlongus, perlonginquus.*
 Predálko. *Perlongè, perlonginquè.*
 Predeczveta tergam, *Præstoro, as.* prede
 czveta vtergnyen, *præstoratus.*
 Prede. (D.) *prie, pria.* *Ante, antea, an-
 te hac, supra, superioribus temporibus.*
 Prede dohajam. *Antevenio, prævenio.*
 Prede neg. *Antequam, antea verò quàm,
 priusquam.*
 Prede vremena vchinyen. *Anticipatus,
 præoccupatus, præventus, antecaptus.*
 Prede vnogo. *Multò, l. longè antea.* prede,
 y vnogo prede, *ante, atque adeò prius.*
 Predejemyem. *Antecapio, capeffo.* v.
 Prevzimlyem.
 Predèd. *Abavus.* v. Zaded. preded se-
 nin, *focer major.*
 Predédov brat. *Propatruus, ni.* prede-
 dov ded, *tritavus.*
 Prededova szesztra, *Propatrua.* abamita.
 Predelávam. *Restauvo, renovo, replico
 opus, instauvo, restruo, refabrico, fa-
 ctum destruo, & denud compono.* 2.
disoludo. v. Pregragyujem.

Predelyujem. *Subdivido, divido.*
 Predem-lszem. *Neo, filo, stamina duco,
 fuso, fusito, stamino, fustum torqueo,
 verso police fustum, lanam in fila tenuo
 fuso.* prezti na kolovrat, *rhombò du-
 cere fila, popredam dopredam, perneo.*
 Preden, opreden. *Netus, pernetus, sta-
 minatus.*
 Predencze trava. v. Machek.
 Predèno. *Stamen alabro, l. liciatorio cir-
 cumvolutum, netum, staminis hapsus.*
 Predenye. *Netus, netura, filatura, pensum.*
 Predert. *Perruptus, pertusus, perfossus.* 2.
 v. Kilav.
 Predíram. (D.) *prodiram.* *Perrumpo,
 perfringo, pertundo.* predreti zid, *per-
 tundere murum.* prediramsze, *perrum-
 por, rumpor.*
 Predevchérom. *Nudius tertius, die ab
 hinc tertia.*
 Predgovòr. *Proloquium, prologus, præfa-
 tio, præfatum, præfamen, præfatus, pro-
 logium, prolegomenon, præmium, pro-
 tologia.* mali predgovor, *præfatiun-
 cula.* predgovor chinim, *proemior, pro-
 loquor, for, præfor, præfationem adhibeo.*
 Predhisje. *Durpilum.* predhisni ganyk,
podium.
 Predhodecz, predhoditel. *Anteambulo.*
 Predhogya. *Dux, antesignanus, anteces-
 sor, præcessor, prodromus, promachus.*
 Predidem. *Anteco, antecedo, præcedo, ante-
 cello, præcello.*
 Predihávam. *Perspiro, interspiro.*
 Predivo (D.) szebicza. *Linum.* predivo
 osztupano, *linum fractum.* predivo
 kosze ú ognyu beli, *asbestinum vi-
 vum, asvestinum, ni.*
 Predoben. *Præmaturus, præcox.* v. Preran.
 Predober. *Eximiè bonus, exquisitus, lectis-
 simus, perbonus, percomis.*
 Predobitel. *Devictor, debellator, victor.*
 Predobitelicza. *Debellatrix, victrix,*
 Predoblénye. *Victoria, expugnatio, su-
 peratio, palma.*
 Predoblyen. *Debellatus, convictus, devictus.*
 Pre-

Predoblyújem. *De bello, pervinco, devinco, expugno.* v. Obladujem. *predobititíze ú boju, superari bello, bello vinci.*
Predòlec. *Loculamentum, locutus, theca, arca.* predolczy patikarszki, *myrotbecia.*
Predòra, predira. *Alveus erumpentis aqua, effractio ripa ex impetu aqua.*
Predrág. *Percarus, praeharus, pergratus, carior auro, saliaris.*
Predrénye. *Perruptio, perfractio, ruptura.* v. Kila.
Predùben. (D.) *produbem. Excavatus, cavefactus, pertusus.*
Predubénye. *Excavatio, cavatio, tabulatio, pertunfura.*
Predubújem - belszem. (D.) *produbivam. excavo, cavo, caverno, cavefacio, pertuudo.*
Predùg. *Perlongus, pralongus.*
Predùgo. *Perlonge, perdiu.*
Prefóram-ralszem. v. Potraffam.
Preganánye. *Persecutio.* v. Pregon. 2. *insecutio.* v. Tiranye.
Pregányam-gnalszem. (D.) *progonim. Persequor, insequor, insector, exagito, sector, vestigia alicujus persequor, venor.* 2. *propello, propulso, longè pello, exigo, protelo.* *pregnati koga iz hise, exadificare aliquem.* 3. *amando, relego, extermino, absento, pello è medio, deporto in solas terras.* v. Pretirávam. *iz orszaga preganyam, relego, proscribo, exilio afficio, in exilium ejicio, pello, exultatione multo, interdico aqua, & igni.* v. Bandisam.
Pregázen. *Trajectus.*
Pregazénye. *Transvadatio.*
Pregazújem-zilszem. *Transvado, vado transeo, vado.* *pregaziti potok, transfluviare, vado trajicere amnem.*
Pregibicza med kosztmi. *Artus, uum.*
Pregiblyem. *Capero, corrugo.* 2. *procello.*
Pregladújem. *Adesurio, fame premor.*
Preglászje. *Prasatio.* v. Predgovor.
Preglédam. *Perspicio, dispicio, expendo, prospicio, considero, perspecto, perlustro,*

percenseo, circumviso, recognosco, ventilo.
pregladati pametjum, *perspicere, mente animoque perlustrare, ratione discutere, dispicere, recognoscere.* 2. *pregledam.* *vid dobivam, respicio, oculos aperio, visum accipio, recipio.* y lekmesztu *pregledalje, & continuò respexit.* *Dicitur autem de iis, quas antea caeca, incipiunt videre.*
Pregledàvecz. *Circumspectator, lustrator.*
Preglédan. *Perspectus, dispectus, perlustratus, recognitus.*
Pregledánye. *Perspicientia, lustramen, recognitio, perlustratio.*
Pregnàn. *Propulsus, abactus, exactus, relegatus, pulsus è medio, exterminatus, eliminatus, proscribitus, patria excussus, regionibus exclusus.* 2. *pregnan úpregon poszlan.* v. Bandisan. *kay je pregnano, abagmentum, depulsum.*
Pregnánye. *Pulsatio, propulsatio, eliminatio, exterminatio, relegatio, proscriptio, ademptio civitatis, exactus.*
Prégon, v. Pregananye. 2. *Exterminium, exilium, petalismus.* v. Pregnanye. *koi je úpregonu, exul, extorris, apolis.* v. Bandisanecz.
Pregonitel. *Per-insecutor, insectator.* 2. *exterminator, exactor, propulsator.*
Pregovárjam. *Alloquor, affor, apello, compello, alloquii prosequor.*
Pregovarjamsze. *Contendo, jurgo, litigo, rixor, rixo, discepto, altercor, expostulo, commuto verba cum aliquo, verba reciproco, ambigo de re aliqua.* *pregovarjatisze, altercabilem sermonem conferrere.* *pregovarjatisze za malo.* *Prov. praznu szlamu mlatiti, rixari de lana caprina, contendere de asini umbra, stramen vacuum triturare, vitilitigare.* 2. *pregovarjamsze, disputo, disserto, invicem controversor, dissero, discepto, jure, & legibus disceptando decerto, discepte controversiam, positus invicem quaestionculis amulor, certamen cū aliquo instituo.* *Dogmaticas agito, placide certamine lites.*

3. tverdokorno pregovarjamsze, paralogizo.

Pregovarjanye. [D.] innada. *Contentio, rixatio, disceptatio, expostulatio, altercatio, litigium, litigatio, velitatio, jurgium, vitilitigatio, litigiosa disputatio, verbi-velitatio, verbiloquium, causarum conflictatio, & canina contentionis jurgiosum certamen, logomachia.* pregovarjanye tverdoglavno, *paralogismus.* 2. pregovarjanye v-navuku, *disputatio, concertatio, certamen honestum, arena litteraria, argumentatio.*

Pregovarjavec. *Jurgator, altercator, litigator, rixator, vitilitigator.* 2. *disputator, argumentosus homo.*

Kîsze rad pregovarja, *litigiosus, jurgiosus, jurgatorius, rixosus, contentiosus.*

Pregovor, pregovorenye k-drugomu. *Alloquium, affatio, affatus, allocutio, affamen, compellatio.* 2. *proloquutio.*

Pregraja. *Interseptum, disseptum, dissepimentum, dissepium, intergerium, separale, sepamen interjectum, intergeries.*

Pregrayki. *Loculamenta divisa.*

Pregrëska. *Erratum, error, noxa, vitium, menda, hallucinatio, solæcismus, mendum, sphalma.* pun pregreskih, *mendosus, vitiosus.*

Pregúsz. *Perfrequens, percreber.* 2. *perdensus, prædensus.*

Prehabàmsze. *Præcaveo, es.*

Prehájam. (D.) prohodim. *Abeo, transeo, metior, discedo, migro, digredior, proficiscor, demigro.* v. Umiram. hitro prehájam, *devo, velis remisque propero.* prehájam, prek idem, *penetro, pervado.* v. Prebiam. prehájam, mimo idem, *pertranseo, prætereo, præterlabor, prælabor, prætergredior, transeo, travio, transvio.* preyti chez kay, *supervadere.* prehája vreme, *fluit, labitur, præterit tempus.*

Prehájamsze. *Deambulo, spatior.* v. Presechujemsze. 2. *pervago, divagor.*

Prehájanye. *Transitio, pertransitio, digressio, præteritio.* 2. *deambulatio.* meszto prehágyanya, *deambulatorium.* v. Setalísche.

Prehîter. *Prævelox, perceler, præceler, præproperus, præfestinus.*

Prehîtro. *Præfestinè, præproperè, præfestinatim.* v. Prerano.

Prehitrujem. *Præcelero, præfestino, præpropero.*

Prehòd. [D.] prohod. *Transitus, transitio, transfennè, pervium, passagium, porta regionis.* prehode zaszechi, *itinera munire, præoccupare regionis portas.* v. Brodische. 2. szlobodni prehod, *Guidagium, sive saluus conductus.* zverhu prehoda posztavlyen, *passagiarius.*

Prehòdni. *Transitorius, meabilis, permeabilis, transmeabilis, transmeatorius, transilis, pervius, diabaticus.* prehodna hisa, chëz kufze prehagya, *transitoria domus.* prehodni liszti, *commeatus, diploma, syngraphus, combina, symbolum, litteræ systatica.* od prehoda placha, *passagium.* v. Putni penez.

Prëja gya. *Stamen, netum, neta, filatura, stupa neta, netura.* kë ogeny neskode, *afvestinum.* 2. preja osznovana, *licium, l. licia, orum.* 3. preja vutek, *subtegmen, trama.* 4. preja iz kopriv, *urtica neta, filatura urtica.* 5. preja iz vune, *lana neta.* 6. preja kâ iz platna gdafze tke opada, *titivilicium.* preja kûm tkalecz jednoga dneva tkalo razluchava, *forago.*

Prejahati, prejahujem. *Prætereqvito.*

Preják. *Præfortis, perstrenuus, pervirilis, prævalidus, eximius, generosus.* prejaka zima, *prægelida hyems.*

Preigra, preigravanye. *Præludium, pro-ludium, prolusio, anteludia.*

Preigrávam. *Præludo, proludo.* preigravatisze po polyu, *arenosis perludere campis.*

Preimlyem. v. Prevzimlyem.

Prék. *Trans, ultra, præter.* prek reda, *ultra modum, præter ordinem.*

Prekanënye. *Defraudatio, deceptio, impostura, dolus.* v. Vkanyuvanye. prekanënye v-rechih, *palpus.* v. baratanyu, *stellionatus.*

Pre-

Prekanitel. *Deceptor, defraudator, impostor, pellicator, stellionator, hallophanta.*
 Prekanitelicza. *Deceptrix, defraudatrix.*
 Prekányen. *Defraudatus, deceptus, verbo captus, delusus, elusus, ludificatus.* prekányē z-penezi, *circumventus pecunia.*
 Prekanyújem nilszem. (D.) prehinivam. *Decipio, defraudo, deludo, supplantio, circumvenio dolo, dolis aliquem ducto, tragulam injicio, astu colo dolum, cuniculis aliquem oppugno.* prekaniti ú piszmu, *circumscribere.*
 Prekápam-kopalszem. *Repastino, refodio, refartio, itero fossuram, perfodio.* prekopati dalye meje, *ultra metam fodere.*
 Prekávam-prekovàti. *Soleationem restauoro, mutio.*
 Prekeršénye. *Transgressio, pravariatio, violatio.*
 Prekeršsen. *Transgressus, pravariatus.*
 Prekeršitel. *Transgressor, pravariator, varicator, exorbitator.* prekeršitel zapovedi, *temerator legis.* prekeršitelicza, *pravariatrix.*
 Prekeršújem. *Transgredior, pravaricor, exorbito, temero, violo, rumpo.*
 Preklet. *Devotus, maledictus.* v. Proklet.
 Preklínyam. *Detestor, execror, maledico, devovo, carinor.*
 Preklínyánye. *Execratio, detestatio, devotio, hystera preces, dira deprecationes, maledictio, cacologia.*
 Preklínyavec. *Detestator, execrator, maledicus, cacologus.*
 Preklestrénye. *Interlucatio, frondatio, resectio.*
 Preklestrújem. *Interluco, interputo, sarpo, interfeco, refeco.*
 Preklyuván. *Pertusus, rostro penetratus.*
 Preklyuvati, klynom prebiti. *Rostro penetrare, l. perforare, pertundere, perfodere.*
 Prekòpan. *Repastinatus, refossus, perfossus.*
 Prekopánye. *Repastinatio, refossio, perfossio, perfossura.*
 Prekoredni. *Inordinatus, enormis, profusus, hyperbolicus.* prekoredno govorenje, *multiloquium, innanis torrensver-*

borum, perisologia. prekoredno pitje, *tingomane.*
 Prekoredno. *Inordinaliter, inordinatè, profusè, hyperbolicè.* prekoredno govoriti, z-brezovoga luka hitati, *hyperbolicè loqui.*
 Prekorèdnoszt. *Inordinatio, profusio.* is hvalenyu, ali kudenyu, *hyperbola, hyperbole.*
 Prekorupczé. *Absolutè, profusus.*
 Prekrísen *Signatus, munitus signo S. Crucis.* 2. prekrísen, na kris poštavlyen, *decussatus, cancellatus, transversus.*
 Prekrisénye. na krisce poštavlenye, *Decussatio, decussatū, transversio, cancelatio.*
 Prekrisújem-fiszem. *Munio signo S. Crucis.* 2. na krisce poštavlyam, *decusso, decussatim pono, cancello.*
 Preksze szvetim. *Pelluceo, perluceo, translucio, traluceo, transpareo.*
 Prekvidénye. *Pelluciditas, perspicientia.*
 Prekvidni. *Perspicuus, perspicibilis, pellucidus, fenestratus.*
 Prekùpecz. *Ingrossator, metabulus, collectarius, propola, sitka, dardanarius.*
 Prekupújem. *Pramercor, aris.*
 Prelamlyujem. *Defrango, interrumpo.* v. Pretergavam.
 Preléan. *Transfusus.* 2. *Effusus, profusus, perfusus.*
 Preleánye. *Transfusio, onis.* v. Pretakanye. 2. *Effusio, profusio, perfusio.*
 Prelévam. *Transfundo.* v. Pretachem. 2. *effundo, profundo, perfundo.*
 Preló luknya. *Foramen, seratus, transitus.*
 Prelomlénye. *Defractio, procruptio, fractio per medium.*
 Prelòmlyen, na, o. *Defractus, diffractus, interruptus, per medium fractus, proruptus.*
 Prélya. (D.) prelicza. *Netrix, quessilaria.* ká prelyam na fonte predivo deli, *libraria.* 2. prelya, ká vunu prede, *lanipeda, lanifica.*
 Prelyecz. *Motula, alabrum, rhombus.* v. Kolovrat.

Pre-

Prelyablyen. *Peregrus, peramandus.*
 Prelyut. *Perferrus, perferox, prarabidus.*
 Prem (vox Dalm.) *Sic, ita, omnino, penitus, planè, summè, maximè. quæ præposita adjectivis significat quod apud Croatas pre, l. nay, ut premmudar, premuder, summè prudens.*
 Premda. *Etsi, etiamsi, tametsi, quamvis.*
 Premtak. *Ita planè, omnino sic.*
 Premáchem. *Impluo, perpluo, permanso, transfluo, transmitto, diffluo. v. Prepuscham.*
 Premál. *Permodicus, perparvus, perexiguus, perpaucus, perexilis, perpauculus.*
 Premálo. *Permodicè, perparvum, perpau-xillum, perpusillum, perparvulum.*
 Premamítel. *Seductor, corruptor, deceptor.*
 Premamítelicza. *Corruptrix, seductrix.*
 Premamlénye. *Seductio, deceptio, demer-tatio, in errorem inductio, corruptio, cor-ruptela. 2. avocatio, abductio.*
 Premámlyen. *Seductus, in errorem raptus, illectus, dolosè persuasus, deceptus, demen-tatus. 2. abductus, avocatus, abstractus.*
 Premamlyiv. *Seductilis, le.*
 Premamlyújem. *Seduco, deduco in frau-dem, in errorem rapio, induco, in frau-dem illicio, capto, decipio, demento. v.*
 Prekanyujem. *2. avoco, abduco, ab-strabo.*
 Premásém-mogelszem. *Vinco, pervinco, evinco, victoriam consequor, reporto, l. adipiscor, prævaleo. v. Nadhajam. 2. v. Pretechem. premochi dobrostiv-nosztjum, vincere beneficio.*
 Preméchem. *Transpono, transloco. 2. v.*
 Prevracham. *3. v. Terfim.*
 Premekchujem. *Præmacero, permacero.*
 Premenczé. *Alternatim, alternis vicibus, mutando vices, periodicè.*
 Prememba. *Vicissitudo, alternatio, alte-ratio, per vices successio, variatio, recipro-catio, alternamentum, antallagma. v. Zmenba.*
 Premenenye. *Communitio, permutatio, submutatio. 2. mutatio, transmutatio.*

premenenye vremena, *vicissitudo tem-porum. szreche, varietas, l. vicissitudo fortuna. 3. premenenye glasza, hir-quillatio.*
 Premenítel. *Permutator, commutator. 2. colybiſta. v. Zmenitel.*
 Premenlyiv. (D.) *promeniv. Mutabilis, volaticus. v. Nesztalen. 2. commuta-bilis, permutabilis.*
 Preményam. *Commuto, permuto, emuto, transmuto, alterno, vario, reciproco, al-terno vices, permuto vices, summuslo. v. Zmenyam. premenyasze zimlyi-cza, febris accessionum, & decessionum vicibus veterat. premeniti meszto, mu-tare celum. sztalís, de statu migrare.*
Prov.
 Premenitsze more dlàka,
 Chúdsze chuvat ima vszaka.
Calum, non animus mutandus.
 Preményam ime. *Transnomo. v. Mita-rimsze. premenyam glasz, galulasco. premenyam farbu, pallesco, palleo. premenyati guszto farbu, multos pallere colores.*
 Premenyámſze. *Mutor, immutor, conver-tor. 2. alterno, vicem summo. preme-nyajuch prodekuvati, alternatim præ-dicare.*
 Preményen. *Communitus, permutatus.*
 Premerújem. *Permetior, remetior, præ-metor.*
 Premérjen. *Permensus.*
 Premérzek. *Perturpis, indecorus.*
 Preméscham. *Transloco, transfero. pre-mesztitísze, transire de loco in locum.*
 Premeschen. *Translocatus.*
 Premeschenye. *Translocatio.*
 Premesávam. *Permisceo, confundo.*
 Preminúchi. *Transmigrans, commigrans, recedens, decedens. 2. preminuchi, elapsus, evolutus, præteritus, defunctus. ú preminuchi den, die proximè elapso, die superiore.*
 Preminutje. *Transmigratio, demigratio, transitus, abscessus, excessus.*

Preminújem. *Transmigro, demigro, evanesco, intermorior, defungor, abseco, excedo, migro.* Preminuti, *demigrare è vita.*
 Preminútni. *Transitorius, mutabilis, labilis.*
 Premislèneye. *Animadversio, circumspicio.* hitro premislénye, *perspicacia, perspicacitas.* hitro premiszlyiv, *perspicax.*
 Premislyávam-szliliszem. *Considero, contemplor, meditor, speculor, ruminor, animo contemplor, perlustro, mente trahto, l. recolo, reputo, mente revolvor, pertrahto.* dobro premislyavam, *perpendo, expendo, trutinor, pensitor, etiam, atque etiam cogitor.* premislyavàti ú fzebe, *cogitare apud animum, cum animo, agitare quid secum, animo, cum animo, mente versare aliquid secum, volvere aliquid secum in pectore, volutare in animo.* premiszliti doyducha, *praemeditari, futura cogitare, praesumere.* premiszliti szvu chaszt, *officii sui rationem habere.* vsza prek, y prek premiszliti, *totum penetrare luminibus tacitis.*
 Premislyavajuchi. *Meditabundus, considerabundus, speculativus, theoreticus.*
 Premislyavànye. *Consideratio, meditatio, contemplatio, reputatio, commentatio, meditatio, perpensatio, ratiocinatio, theoria, theorema.*
 Premislyàvecz. *Considerator, speculator, contemplator, pensitor.*
 Premislyàvka. *Contemplatrix, speculatrix.*
 Premislyen. *Consideratus, cogitatus, meditatatus.*
 Premil. *Preblandus, peramandus.*
 Premleden. *Permacer, perexilis.*
 Premledenye. v. Mlednoszt.
 Premogúch. (D.) uzmosni. *Prapotens, prapollens, pravalens, pravalidus.* 2. premoguch ú blagu, *factiosus, nimis fortuna ebrius, elatus.*
 Premogúchnoszt. *Prapotentia, prapotesas,*

prapollentia, pravalentia. 2. res. polegnasse premoguchnoszt, *pro re nostra.*
 Premokerizem. *Permado, es.*
 Premuknèneye gerla. *Raucedo, raucitas, vocis obtusio, ravis.* premuknénye gerla od hunyavicze, *branchus, artericum vitium.* do premuknénya gerla krichim, *ravis.*
 Premuknujem. *Galulasco, raucesco, rauceo.*
 Premuknyen. *Raucus, a, m.* glasz premuknyen, *rauca vox.*
 Prenachínyam. *Interpolo.* v. Prenapravlyam.
 Prenàgel. *Praproperus, praceps.*
 Prenaglèneye. *Pracipitantia.*
 Prenaglo. *Pracipitanter, praproperè.*
 Prenapravlèneye. *Reformatio, reformatus, retractatio, retractatus, emendatio, melioratio, refectio, innovatio.*
 Prenapravlyam. *Reficio, reconcinno, reformo, retracto, melioro, interpolo, in meliorem formam revoco.*
 Prenapravlyen. *Reformatus, refectus, emendatus, retractatus, in melius translatus.*
 Prenapravitel. *Reformator, refector.*
 Prenássam-neszelszem. (D.) prinofzim. *Transfero, transporto, traduco, transveho, perfero.* 2. prenássam od rechi do rechi, *verto, verbum verbo exprimo, transfero ad verbum, transpono.* prencszti na diachko, *reddere latinè.* v. Pretolmachujem.
 Prenassàvecz, prenofszitel. *Translator.*
 Prenasztořen. *Perosus, perodiosus.*
 Prenèssen. *Translatus, tralatus, tralatius, translatus, transportatus, traductus.* 2. *metaphoricus, tropologicus, tropicus.* prenesseno govorenye, *tropologia, tropus.*
 Prenesseno. *Translatè, translaticè, translaticè.*
 Prenessénye. *Translatio, tralatio, transportatio.* 2. prenessénye, *versio, paraphrasis.* v. Pretolmachonye. 3. prenessénye rechi na drugo znamenuvanye, *metaphora, s. translatio vocis,*
 Fff

- cis, l. dictionis à propria ad alienam significationem, tropus.*
 Preneszlyiv. *Translativus, translatorius.*
 Preniknujem. *Pragermino.*
 Prenochenye. *Pernoctatio, onis.*
 Prenochújem. *Pernocto, abnocto, noctem ago.*
 Preobernenye. *Inversio, perversio. 2. transverso.*
 Preobérnyen. *Inversus, perversus. 2. transversus.*
 Preobílen. *Superabundans, percopiosus, luxuriosus, superfluus, supervacaneus, exuberans, largifluus, profusus, redundans, copiosus omniumque rerum abundans. preobilno govorenje, superjectio.*
 Preobilno. *Superabundanter, superfluè, superfluite, percopiosè, luxuriosè, superabundè, supervacaneè, profusè, redundanter, futatim.*
 Preobilnoszt. *Redundatio, supererrogatio, exuberatio, exsuperatio, redundantia, superabundantia, luxuria, luxus, luxuries, superfluitas, nimietas, exuberantia, omnium rerum affluentia, pleonasmus. bogata preobilnoszt, Copiacornu.*
 Preobilújem. *Superabundo, redundo, superfluo, exubero, luxurio.*
 Preoblachènye. *Mutatio vestium, l. vestitus.*
 Preoblachímsze. *Muto vestes, induo me, l. induor albis vestibus. v. Premenyam. it. aliam personam induo.*
 Preobládan. *Deviçtus, conviçtus.*
 Preobládújem. *Devinco, debello. v. Pre-doblyujem.*
 Preoblechen. *Indutus albis vestibus. 2. larvatus, personatus.*
 Preobrácham-nulszem. *Inverto, perverso. 2. transverto. preobernuti na kris, transvertere. v. Prenassam. n. 2. preobernutisze, inverti, perverti.*
 Preobrachànye. *Versio. v. Preobernenye. 2. preobrachanye knihy, revolutio librorum. v. Prevrachanye.*
 Preobràzen. *Transfiguratus, transforma-*

- tus, transmutatus.*
 Preobrazènye. *Transfiguratio, transformatio, transmutatio, figura mutatio, conversio, metamorphosis.*
 Preobràzje, preobraza. *Larva, a. v. Krinka.*
 Preobràznik, preobrazitel v - krinku. *Larvatus, personatus, gello.*
 Preobrazújem - zilszem. *Transfiguro, transformo, transmuto, converto figuram, formam muto in aliam. preobrazitisze, transformari, transfigurari.*
 Preoczten. *Peracidus, peracerbus.*
 Preodebrànye. *Prædestinatio.*
 Preodvìsse. *Nimiooperè, pranimis, extramodum, admodum multum. v. Prekoredno.*
 Preopomínam. *Præmoneo, prædico, prænuntio.*
 Preopomenènye. *Præmonitio, præmonitus, præmonitum, prædictio.*
 Preopomenitel. *Præmonitor.*
 Preopominajúchi. *Præmonitorius.*
 Preopoményen. *Præmonitus.*
 Preoran. *Peraratus.*
 Preòster. *Præacutus, peracutus. preoster, prelyut, peracerbus, peracer, peracidus, perasper. it. perseverus, perausterus.*
 Preoszlàsten. *Prædulcis, perdulcis.*
 Prepàd. *Barathrum, abyssus, vorago.*
 Prepàdam. *Decido, desido. zemlya je prepala, desedit terra. 2. prepadam ú si votu, contabeo, concido, contabesco.*
 Prepàszan. *Præinçtus. v. Opaszan.*
 Prepàszt. (D.) propasz. *Abyssus, altitudo, profunditas immensa, profunditas sine fundo, chaos. v. Prepàd. 2. prepasz vodena neizmerna, immensa aquæ altitudo.*
 Prepèlyan. *Traductus, perductus.*
 Prepelyànye. *Traductio, perductio.*
 Prepelyávam. *Traduco, perduco, transveho. prepelyati dvoyerfztni koneczech iglu, acum trajeçtave duo lina ducentem. prepelyati chez vodu, navigio*

gio trajicere amnem.
 Prepiam. *Perpoto, perbibō.*
 Prepiān. *Perpotus, adpotus, appotus.* prepiānzem, *turgeo, scateo, praescateo, madeo vino.*
 Prepiānye. *Perpotatio, adpotatio.*
 Prepiāram. *Reluo, perluo, proluo.* prepiāram gērlo, *gargarizo.*
 Prepīsűjem. *Transcribo, describo, transumo, exscribo, peraro, exemplo, excopio.* 2. *praescribo.* prepīsűzati varassű zapoved, *praescribere civitati leges.* prepīsűzati vrachtvo, *praescribere medicinas.* v. Naregyujem. n. 3. 3. *perscribo.*
 Prepīsű prepīsűzek. *Transcriptum, transumptum, exemplum, antigraphum, apographum, tabula exemplar, paricla, paricula charta, metagrońa.*
 Prepīsűzan. *Transcriptus, transumptus, descriptus, peraratus.* prepīsűzan liszt, *perarata epistola.* 2. *praescriptus.* 3. *perscriptus.*
 Prepīsűzānye. *Transcriptio, transumptio, descriptio.* 2. v. Naregyenyē. 3. *perscriptio.*
 Prepīsűzcz. *Transcriptor, descriptor, transumptor, librarius.*
 Preplācham. *Ultra valorem solvo, satis superque solvo, supra meritum solvo, persolvo plusquam satis.*
 Preplāchen. *Satis superque solutus, plusquam satis solutus.*
 Preplāchēnyē. *Plusquam sufficiens solutio, persolutio superabundans, supra valorem solutio.*
 Preplākan. *Defletus, deploratus.*
 Preplakati. v. Oplakujem.
 Preplāssen. *Pavefactus, paveratus.*
 Preplāsűjem. *Pavefacio.* v. Presztrafsűjem.
 Preplāvam - valszem. *Trano, transno, transnato, trajicio.*
 Prepleszniv. *Pravancidus, permucidus.*
 Prepletam. *Praspio, intertexo, internečto.*
 Preploden. *Perfacundus, praefacundus.*
 Prepolovlenye. *Dimidiatio.*

Prepolòvlyen. *Dimidiatus.*
 Prepolovlyujem. *Dimidio.*
 Preporògyen. *Renatus, regeneratus.* 2. *recreatus.*
 Preporogyēnyē. *Regeneratio, renascentia, ortus iteratio, palingenesia.*
 Preporogyujemsze. *Renascor, denuò nascor, renovor.* prepородitiszē iz betēga, *resanari, refocillari, recreari.*
 Preporucham. *Commendo, habeo aliquem commendatum, insinuo alicui.* prepорuchiti marlyivo, *commendare perquam diligenter, de meliori nomine commendare.* prepорuchiti szlabo, *frigidè commendare, suspensa manu commendare.* v. Hvalim.
 Preporùchēn. *Commendatus, commissus, contraditus, fidei alicujus commissus, concreditus.* 2. v. Hvalen.
 Preporùchni. *Commendatitius, systaticus.* prepорuchni liszt, *commendatitia littera, l. systatica.*
 Preporuchēnyē. *Commendatio.* prepорuchenyē szērcheno, *commendatio diligentissima, genus commendationis ex intima arte depromptum.* prepорuchenyē vreden, *commendabilis.*
 Preporuchitel. *Commendator.* 2. *dilaudator.* v. Hvalitel.
 Preporuchitelicza. *Commendatrix.* 2. *dilaudatrix.*
 Preposztavlēnyē. *Prapositio, prapositura, prothesis.* preposztavlenye rechih, *anagramma.*
 Preposztávlyam. *Prapono, praefero, antepono, anteverto.* 2. *praficio.*
 Preposztavlyen. *Prapositus, praefectus, antepositus, pralatus.*
 Prepòved. *Inhibitio, prohibitio, interdictio, interdictum, vetatio, vetitum, vetitus, praeceptum interdictorium, devetum.* szuda prepoved, *inhibitio judicialis.*
 Prepovédam. *Inhibeo, prohibeo, interdicto, veto, deveto, praecepto caveo.* 2. v. Branim. 3. v. Izdajem. 4. *manifesto, indico.*

co. v. Ochitujem.
 Prepovèdan. *Inhibitus, prohibitus, vetitus, interminatus, inconeessus, illicitus, negatus, interdictus.* 2. v. Izdan.
 Prepovedànye. *Prohibitio, cohibitio.* v. Prepoved.
 Prepovedàvecz. *Prohibitor, interdictor.* 2. *traditor, proditor.*
 Prepovèdni. *Interdictorius, prohibitorius.*
 Prepòznán. *Recognitus.* 2. *præcognitus.*
 Prepòznànye. *Recognitio.* 2. *præcognitio.*
 Prepòznávám. *Recognosco.* 2. *præcognosco.* 3. *prepoznavam, znahajam, rescisco.* *prepoznatitze, recognosci.*
 Prepran. *Perlotus, prolutus, denuò lotus.*
 Preprèchen. *Perimpeditus, impeditus, interclusus, obstructus, offectus, inhibitus, retardatus.* 2. *obliquus.*
 Preprechenye. *Impeditio, inhibitio, retardatio, interclusio.*
 Preprèchka. *Obstaculum, avocamentum, offendiculum, remora.* v. Prechka.
 Preprechújem. *Impedio, præpedio, officio, impedimento sum, prohibeo, præcludo, intercludo, resisto, perimo.* *preprechiti komu tolnach, consilium alicujus perimere.* *preprechiti put, prohibere itinere, viam præcludere, transitum intersepire, viam rescindere, comæatu olquem prohibere, intercludere, privare.* v. Put.
 Preprodajem. *Revendo.*
 Preprodán. *Revenditus.*
 Preprodànye. *Revenditio.* v. Pretersecz.
 Prepruditel. v. Raszipnik.
 Preprùt. (D.) praprat. *Filix, filica, filifanaria, anasphoros, pteris, pterion, blechnon, tbelypteris.* 2. *preprut vodená, adiantum.*
 Preprùten. *Filicatus.*
 Prepruticza. (D.) zlatna praprat. szladko korenyiche, kô ima lisztje szpodobno k-prepruti, *polypodium, filicula, catanance, tessala herba.*
 Preprutische. *Filicium, etc.*
 Preprùtni. *Filiceus, a, m.*
 Prepùchen. *Ruptus, diruptus, difissus.*

Prepuchènye. *Ruptura, fissura.*
 Prepúhan. *Perflatus.*
 Prepuhávám. *Perflo.*
 Prepukávám. *Intervello.*
 Prepun. *Confertus, superabundans, superobrutus.*
 Prepuschàlo. *Colum excisorium, cribellum, excussorium cribrum, subcerniculum.*
 Prepúschám. *Transmitto, intermitto, permitto, indulgeo, conniveo, sino, concedo, per me licet, datur, dissimulo, patior, veniam alicui do, copiam facio.* *prepuschám nikay govorech, demusso.* *prepustiti komu kaygod, obsequi, obsecundare, indulgere, alicui relaxare, decedere de suo jure.* *nikomu nikay neprepustiti, nulli secundum esse, in re nulla alicui cedere.* 2. *prepuschám chez szito, resseto, percolo, percribro, transverbero, transmitto, subcerno.*
 Prepuschanye. *Permissio, permissus, permissum, transmissio, intermissio, indulgentia, conniventia, dissimulatio, dissimulantia, dissimulamentum.*
 Prepuschén. *Permissus, transmissus, intermissus, prætermisus, indultus, dissimulatus, demussatus.*
 Prepùst. *Præpositus, Antistes Ecclesie Cathedralis* *prepust sztolne czirkve Zagrebechke.* *præpositus major.*
 Prepustia. *Præpositura, protostasia.*
 Preràd. *Perlibens, perlubens.*
 Prerado. *Perlubenter, perlibenter, perlubenti animo.*
 Preran, nedoben. *Immaturus, crudus, intempestus.* *prerano zime dohagyanye, præsideratio.*
 Preresújem-zalszem. *Præscindo, proscindo, præseco.*
 Prerèzan. *Præcisus, procissus, præsectus.*
 Prerezànye. *Præcisio, proscissio.*
 Prerivavam. *Pertrudo, transfadigo.*
 Préruch. *Ansa, capulus, manubrium, brachium, bura, buris, auris.*
 Prerùchen. *Ansatus, manubriatus, brachionalis, copulatus, auritus.* *preruchna*
 po-

- poszuda, *vas ansatum, capula, a. preruchni bat, fistuca, a. v. Maczel.*
- Prerúsen, pregerd. *Perturpis, indecorus.*
- Prerúšno. *Perturpiter, indecorè.*
- Preselni. *Exoptandus, exoptabilis, desiderabilis, perexoptatus, peroptatus.*
- Presgan. (D.) profesen. *Perustus, praustus, exustus. 2. Met. carissus, callidus, catus. v. Chalaren. subst carissa, a.*
- Presívam, svem. *Rumino, ruminor, remando, rumigo, as. kay presiva, ruminialis.*
- Presívan, presvan. *Ruminatus.*
- Presívànye. *Ruminatio, onis.*
- Pressalen. *Perfacetus, persalsus, perlepidus.*
- Presséchújemsze-távamsze. *Deambulo, inambulo, spatior, exspatior, deambulationem facio.*
- Pressetavànye. *Deambulatio, inambulatio, exspatiatio. kratko pressetavanye, deambulationi uncula.*
- Kifze pressetava, *deambulator, spatiator, ambulator.*
- Presserno meszto. *Ambulacrum, recessus. v. Setalische.*
- Pressa. (D.) tisztk. *Torcular, torcularis, is, pressorium, pralum, & prelum, calcatorium, torculum, torcularium.*
- Pressam. *Torculo, premo, pramo preliis, coarcto, exprimo torculari, torcular calco, presso.*
- Pressan. *Pressus, calcatus.*
- Pressanye. *Pressura, calcatura.*
- Pressar. *Torcularius, calcator, torculator.*
- Pressaricza. *Calcatrix.*
- Presselszem. *Perii, nullus sum, occidi, conclamatum est, ad extrema ventum.*
- Pressne sztrelicze. *Veçtes torculares, clavi trabales.*
- Pressni. *Torcularius, torculus, pressorius. pressna kopanya, lacus torcularius. pressni kòs, czedilnyak. v. Czedilo. n. 2. pressni vitel. v. Presszlicza. pressni oven, coclea cardo. pressni sztrupichki, stipites torcularii.*
- Prestévam, v. Prechtevam.

- Prestimán. *Æstimatus, spectatus, honoratus, pensus, gliscerus. verlo prestiman y oblaszten, barbatus. za prestimano-ga derfi navuchitela, barbata crede magistrum. Pers.*
- Prestimánye. *Æstimatio, existimatio, ob-*
- Pressno vreteno. *Coclea torcularia. pressnoga vretena peta, Calcaneum coclea torcularis.*
- Presspan. *Pralum, torculum, pressorium.*
- Pressu naviam. *Pralum intorqueo. odviam, pralum remitto. ú pressu mechem, pralo subjeio.*
- Pressesztni. (D.) proffasztni. *Præteritus, præterlapsus, elapsus, anteaactus, revolutus. servatio, reputatio, auctoritas. prestimanye veliko zverhu drugeh, excellentia. prestimanye veliko szamoga szebe, prasumptio.*
- Prestimávam. *Æstimo, reputo, observo, dignor, gesto in sinu, precio, as, magnipendo, l. facio, in magno pretio habeo, pensi habeo. v. Postujem. za malo koga prestimavati, heçta facere, mutibulam vocare quempiam. 2. v. Preczenyam.*
- Presvávam. *Persuo, is.*
- Prézad. (D.) razad. *Plantæ, plantula, plantaria, orum.*
- Presszadische, presszadni vert. *Plantarium, viridarium, seminarium.*
- Presszadni tercek. *Pagmentum.*
- Presszagyujem-jam. *Transplanto, transfero.*
- Presszajànye-gyenye. *Transplantatio.*
- Presszàjen. *Transplantatus.*
- Presszeavam. *Percribro, decribro, excribro, cribro, succerno, cribello, cribro excutio, traduco, transmitto, trajicio cribro. 2. refemino, resero.*
- Presszean. *Cribellatus, cribro subcretus, saccretus. presszeana melya, cribro decussa farina. 2. refeminatus.*
- Presszechen. *Præsectus, prosectus, intersectus, dichotomus.*
- Presszed. *Semicanus.*
- Presszèka. *Orca, a.*
- Presszekanye - chenye. *Prosectio, prosectus,*

- profectus, praefectio, interfectio.*
 Preszekújem. *Præfeco, profeco, interfeco, perfeco, intercido, transfeco.*
 Preszelénye. *Transmigratio, demigratio, digressio.*
 Preszèlyen. *Translatus, translocatus.*
 Preszelyèno lyuczto *Colonia, a.*
 Preszelyújemse. *Transmigro, demigro, semigro.*
 Preszen. *Crudus, incoctus, atrox.* preszen kruh, *panis incoctus, non bene pistus.* preszen bivam, *crudesco.*
 Presznócha. *Cruditas.*
 Preszkakújem-kochilszè. *Transfilio, transulto, transalto.* preszkochiti z-skokcze, *transfilire junctis pedibus.* preszkochiti na szamcze, *transfilire uno pede.*
 Preszkerbitel. *Provisor, procurator.*
 Preszkerblénye. *Provisio, providentia, procuratio, cura.*
 Preszkérblyen. *Procuratus, provisus.*
 Preszkérblyiv. *Providus, prospiciens.*
 Preszkerblyújem. *Provideo, procuro, prospicio, consulo rebus meis.* preszkerbeti sztarosztí dobro szedalísche, *sedem seneçtuti prospicere.*
 Preszkúp. *Perparcus, præparcus, deparcus, pertenax, immunificus, euclio.*
 Preszlan. *Perfalsus, præfalsus.*
 Preszladki. *Perdulcis, prædulcis.*
 Preszlávni. *Persolemnis, persollennis.* 2. *Inclytus, honoratus, multum laudabilis.*
 Preszlavno. *Gloriosissimè.*
 Preszlicza. *Colus, & colum, li, colus, us.* z-preszlicz kudelyu zpreszti, *plenas exonerare colus.* 2. preszlicza preszna, *coctea, a.* 3.
 Preszlichicza trava. *Anabasis, asprella, equiletum, hippuris, cauda, l. salix equina, equisetum longius.*
 Presztàja, presztanek. *Pausa, pausatio, mora, quies, respirium, feria, anapausis.* presztàja med vremenom, *intercapedo.* presztanek vchiniti nekuliko ú piszmu, *intercapedinem scribendi facere.* presztanka vura, *hora successiva.*

- Presztàja szuda, ali pravd, *justicium, feria forenses* presztàja od boja, *inducia, feria belli, armistitium.* presztàja podvecherna poszlenikov, *vigilia, otium vespertinum.* presztàja szvetechna, den presztàje, *feria, festus dies, lux sacra, festa, dies otiosus, l. vacuus.* presztàja od navuka, *vacatio, cessatio à studiis.*
 Presztájem, henyavam. *Desino, desisto, cesso, descisco, intersisto, subsisto, pauso, mitto, remitto, missum facio, deflagro.* presztati od boja, *quiescere pugna, conqviescere ab armis.* presztati od putuvanya, *subsistere in via, à via.* presztati od dela, *acquiescere, conqviescere, celebrare ferias.* 2. presztajem, *subsisto.* v. Sztajem czepom. 3. presztajem pochühnujem, *conqviESCO, subsido.*
 Presztàncze. *Pausatim.*
 Presztànyejanye. *Cessatio, intermissio.*
 Presztati chinim. *Sisto, is.*
 Presztaitel. *Cessator, pausans.*
 Presztèrt. *Stratus, constratus, perstratus, expansus, expansus, explicatus.*
 Presztíram-szterlszem. *Sterno, exsterno, persterno, consterno, extendo, prætego, exporrigo, extento, expando.* presztreti posztelyu, *sternere lectum.* mrese, *extendere, l. tendere plagas.* presztreti na szuncze, *exporrigere in sole.*
 Presztirànye. *Consternatio, expansio.*
 Presztràssen. (D.) pripaden. *Perterritus, perterrefactus, terrefactus, consternatus, pavefactus, paveratus, attonitus, expavidus, expavefactus, exanimis, percussus, percitus, externatus, exterritus, conterritus, tremefactus, conturbatus, timefactus.* jako presztràssen, *obstupidus, stupefactus, lymphatus.*
 Presztràssen. *Perhorridus, horribilis, horrendus, perhorrendus, pavendus, contremiscendus, summè metuendus.*
 Presztràssenye. *Perterrefactio, consternatio, perhorrescentia, eplexis* v. Sztrah.
 Presztràsújem. *Terreo, perterreo, perterrefacio, pavefacio, percello, conterreo, ex-*

- exterreo, perterrito, stupefacio, consterno, externo, terrorem alicui injicio, affero, incutio, trepidationem injicio, horrifico, in timorem do.*
- Presztrasujèmsze.** *Horreo, exhorreo, perborreo, perboresco, compavesco, expavesco, coborresco, extimesco, pertimesco, animo compavesco, exanimor, terreor, terrefio, in perturbationes, atque exanimationes incido, timore torpeo.*
- Presztréyam-lilszem.** *Pertrajicio, globo, l. plumbea glande trajicio, jaculo transverbero, perforo, transfigo globo.*
- Presztrèlyen.** *Trajectus, transfixus, perfossus, transfossus, perforatus, foraminatus plumbea glande.*
- Presztùp.** *Transitio, transitus, motio de loco in locum. 2. v. Presztuplenye.*
- Presztupitel.** *Transgressor, pravaricator, exorbitator. presztupitel zapovedi, temerator legis.*
- Presztupitelicza.** *Pravaricatrix.*
- Presztuplénye.** *Transgressio, exorbitatio, exorbitantia, pravaricatio. presztuple-nye ú govorenyu, paragraphe. presztuple-nye zapovedi, violatio legis, &c.*
- Presztúplyen.** *Violatus.*
- Presztuplyújem.** *Transgredior, transeendo, exorbito, pravaricor. presztupiti kkomu, transgredi, l. transire ad aliquem. presztupiti zakon, violare, l. temerare legem.*
- Presztùpni.** *Intercalaris, intercalarius, insertitius, insertitius, parenteticus. presztupni dan, dies intercalaris, l. insertitius, dies intercalator. presztupni meszcz, mensis intercalarius.*
- Presztùpno leto.** *Annus intercalaris, l. bissextilis.*
- Preszvéchen.** *Illuminatus, collustratus, illustratus.*
- Preszvechénye.** (D.) *Prosztvitlenye. Illuminatio, collustratio, illustratio.*
- Preszvechújem.** *szvetilszem. (D.) Prosztvitlyujem. Illumino, collustro, illustro, corradio, clarifico, lucido, oculo.*

- Preszvetel.** *Præfulgidus, perlucidus, pellucidus, præclarus, pralucidus, perliquidus. preszvetel bivam, illuceo, illucesco, præclaresco.*
- Preszvetitel.** *Illuminator, illustrator, collustrator.*
- Preszvetitelicza.** *Illuminatrix.*
- Preszvetli.** *Tit. hon. Illustrissimus. Valsa preszvetloszt. V. D. Illustrissima.*
- Preszvetlyávam.** *Perpolio, expolio, elimo, expumico, emaculo, excolo, percolo, detergo rubiginem, comptissimum aliquid reddo, emundo, comundo, nitido. collustro. preszvetlyati za prodaju, mangonizare.*
- Preszvetlyavàmsze.** *Praniteo, illustror, illucesco. v. Szvetel bivam.*
- Preszúh.** *Præficcus, exficcus, pratorridus.*
- Preszuffam.** *Exficcio, adsiccio, exsueco, torrefacio. preszuffiti opravu, eventilare vestes. v. Szuffim.*
- Preszùffen.** *Exsiccatus, desiccatus, inarefactus.*
- Preszuffenye.** *Adsiccatio, exsiccatio.*
- Pretáchem - tochilszem.** *Transfundo, transvaso, elutrio. pretachem sitek, trajicio frumentum, s. cribro transmitto.*
- Pretéchem-kelszem.** *Præcurro, prævenio, currendo præverto, anteverto, prægredior, præcelero, præcipio, antevenio, antecapio. pretechi v-navuku, præcurrere studio, ú vremenu koga pretechi, tempus alicujus antecapere. pretechi beteg, occurrere morbo. 2. preteche potok, præterfluit, præstuit, præterlabitur amnis.*
- Pretegnènye.** *Protensio, extensio, expansio.*
- Pretegnyen.** *Protensus, protentus, pertensus, extensus, porrectus, exporrectus, propansus, expassus, explanatus, lentatus, exsinuatus, divaricatus. v. Raktegnyen. 2 pretegnyen v-dusinu, prolongatus, protractus, prolatus, prolatatus.*
- Pretekanye.** *Præcursor, antecursor.*
- Pretekàvecz.** *Præcursor, antecursor.*
- Pretemen.** *Peropacus, perobscurus.*
- Pretenek.** *Perexilis, pergracilis, pertenuis, per-*

persubtilis.
 Pretèpen. *Excussus, excussatus.*
 Pretéplyem. *Excutio, excusso.* pretepszti opravu, *excutere vestes, excutere pulveres è vestibus.* 2. pretepszti sibjem, *excipere, l. depolire aliquem virgis.* v. Tepē.
 Pretergávam. *Interrumpo.* pretergnuti govorenye, *interrumpere sermonem.* pretergnuti naglo, *prorumpere.*
 Preterplénye. *Perpassio, sufferentia, perferentia, sustinentia, tolerantia, peritatio.*
 Preterplyivo. *Pertoleranter, pertolerabiliter*
 Preterplyújem. *Pertolero, perfero, animo a quo fero, perpetior, suffero, patienter sustineo, duro, exaurio.* preterpeti beteg, *morbo defungi, perfungi.* preterpeti trude, *exantlare. sztroske, subsistere sumptui*
 Pretersècz. *Propola, manseps.* v. Prekupecz
 Pretèsek. *Perdifficilis, pergravis, pragravandis, pragravidus, perarduus.* pretesko, *pergraviter.*
 Pretèsem-gnulszē. *Protendo, pertendo, protraho, promitto, expando, explico, extendo, extento, protento, exporrigo, excisivo, propago.* v. Raztesem. pretesem na dalye, *promoveo, prolato, dilato, prolongo.*
 Pretesemsze navlasztito ú zevanyu. *Pandicular, aris.* pretesemsze na dufinu, *longisco.*
 Pretèszen. *Perangustus, nimis arctus.*
 Pretezànye. *Protensio, extensio.* 2. pretezanye ú sznu, zevanyu &c. *pandiculario, parectasis.*
 Pretìran. *Expulsus, expulsatus, exagitatus, exterminatus, depulsus, fugatus, eliminatus.* iz domovine, *patrià excussus.* z-dimom pretìran, *effumigatus.*
 Pretirànye. *Propulsio, depulsio, exagitatio, exactus, exterminium.* pretìranyc od hise, *liminium, ii.*
 Pretiràvam. *Propello, expello, propulso, protelo, quatesfacio, extrudo, extermino, perimo, profligo, exagito, detereo, fugo, effugo.* pretìrati iz sztanya, *exadificare.* pretìrati tepchuch z-nogami, *excultare.* pretìrati od hise, eli-

minare. pretìrati koga szviny paszt, *exigere aliquem sues postum.*
 Pretiràvecz. *Exterminator, exactor, trajector, propulsator.*
 Pretkávam. *Pratexo, intertexo, is.* pretkana duga szvita, *pratecta.* oblechen takum szvitum, *pratextatus.*
 Pretòchen. *Transfusus, transvasatus.* 2. pretochen chèz resseto, *trajectus, l. transmissus per cribrum.*
 Pretochénye-takanye. *Transfusio, transvasatio.*
 Pretolmáchen. *Expositus, explanatus, ediffertatus, interpretatus, glossatus.*
 Pretolmachénye. *Interpretatio, interpretamentum, expositio, explanatio, glossa, glossatio, glossema, versio, enodatio, enarratio, hermenia, paraphrasis, ephrasis, exegefsis, hypomnema.* pretolmachénye kratko, *scholium.* pretolmachénye pripovesztih, *mythologia.* v. Tolmachénye.
 Pretolmachitel. *Expositor, explanator, explicator, interpretator, ediffertator, scholiastes, glossographus.* pretolmachitel fabul, *mythologus.* izeny, *conjector somniorum.*
 Pretolmachújem. *Explico, expono, expiano, interpretor, enodo, enulceo, edifero, edifferto, expando dictis, illustro, verbisque definitio, sensum aperio, disendo, elucido.* v. Tolmachim.
 Pretrészam. *Discutio, examino, pertento.* pretreszati chije stimanye, *pertentare alicujus sententiam.*
 Pretvèrd. *Pradurus, perdurus.* pretverdo napravlyen, *praduratus.* pretverd-szem, *percalleo.*
 Pretverdo. *Pradurè, praduriter.*
 Pretuszt. (D.) pridebeo. *Præpinguis, præopimus.*
 Prevalyujem. (D.) provalivam. *Pervolvo, magnâ vi volvo, evolvo.*
 Prevàra. *Astus, dolus, captio, astutia fallens, stropa, cerdosyne.* prevàra voy-nichka, *stratagema.* v. Boja konecz. prez

prez prevare, *sedold.*
 Prevaren. *Deceptus, circumventus.* v. Prekanyen.
 Prevarenye. *Circumventio.* v. Prekanenye
 Prevaritel. *Deceptor, lycophanta.*
 Prevarki. *Serum lactis coagulatum, lac pressum.*
 Prevarno. *Dolosè, fraudulenter, deceptorie.*
 Prevarujem. *Traduco.* v. Prekanyujem.
 Prevásam-vezelszem. *Transveho, traduco, transporto, superveho.* prevásam chez reku, *trajicio, transfluvio, transnavigo.*
 Prevasànye. *Transvectio, traductio, transjectio.*
 Prevasàvecz. *Traductor.*
 Prevbòg *Perpauper, Iro pauperior, Leberide nudior.*
 Prevèch. *Preodvise. Nimum, pranimium.*
 Prevèlik. *Pragrandis, permagnus, sumus.* preveliko ladanye *praggrave imperium.*
 Prevèrli. *Peregregius, perinsignis, prassignis, perexcellens.*
 Prevèrlo. *Peregregie. 2. Magnoperè.*
 Prevèrnyen. *Inversus, perversus.* v. Zvernyen.
 Prevèrtan. (D.) *Provartan. Foratus, perforatus, foraminatus, transforatus, terebratus, perterebratus.*
 Prevèrtànye. *Perterebratio, perforatio, transforatio.*
 Prevèrtávam. (D.) *Provartivam. Perterebro, foramino, exterebro, perforo, transforo, incharato.*
 Prevesujem. *Religo, circumligo, obligo. 2. prevesujem, chverizto vesem, perligo, perstringo.*
 Prevèszel. *Perlatus, periucundus.*
 Prevèzan. *Religatus, circumligatus, obligatus.*
 Prevèzè. *Transvectus, trajectus, transmissus.*
 Prevezénye. *Transvectio, trajectus.*
 Preuffámsze. *Prasumo, prafido, audeo, adrior, aggredior.* v. Podsztoplyujemsze
 Preuffànye. *Prasidentia, confidentia, temeritas, audacia, presumptio.*
 Preuffan. *Temerarius, sibi prasidens, vul-*

tuosus, arrogans, presumptuosus. subst. *presumptor.*
 Previdlyiv. *Pravidens, providens, prospex, circumspectus, prudens, providus, catus, cautus.*
 Previditel. *Prospektor, cautor.*
 Previgyènye, Previgyenoszt. *Pravidentia, prudentia, dispicientia, circumspectio, pronæa.* z-previgyenyem chiniti, *adhibere cautionem, & diligentiam.* ne razumnooszt lyudih, nego previgyenoszt Bosja ravna szvet, *non prudentia hominum, sed providentia DEI mundus regitur.*
 Previgyujem. (D.) *Priuzirem. Pravideo, prospicio, precipio, prasentio, animo prospicio, prasagio, prasicio. 2. pazim naze, pracaveo, prospicio, consulo mibi, caveo mibi ab aliquo, in speculis sum, consideratè ago. 3. Revideo, dispicio.*
 Previgyen. *Pravisus, prospectus, praceptus, prasitus.*
 Prevìsnooszt. *Superfluitas, luxus.*
 Prevìszok *Præaltus, præcelsus, præarduus.*
 Prevìszoko. *Præaltè, perarducè.*
 Prevlàchim. *Percludo, trajecto.* prevlechi vusa, *percludere funes.* v. Prepelyavam.
 Prevnòg. (D.) *Premnog. Permultus, pranimius.*
 Prevnuk. *Pronepos, proneptis.*
 Prevràcham. *Inverto, subverto, subverso, evertò, procello.* prevrachati zemlyu, *terram subvertere aratro. 2. pervolvo, evolvo.* prevrachati knyige, *evolvere libros.* v. Preobracham.
 Prevrachànye. *Inversio, subversio, everfio. 2. Revolutio, evolutio.* prevrachànye knyige, *pervolutio libri.*
 Prevrachàvecz. *Inversor, everfor, subversor.*
 Prevrèden. *Perdignus, emeritus.*
 Prevrúch. *Præfervidus, torridus.*
 Prevruchujem, pretaplyam. *Percalefacio, excalefacio.*
 Prevzèt. *Interceptus, praceptus, antecaptus, anticipatus, praoccupatus, præreptus, presumptus.* prevzet list, *intercepta litteræ.*

2. *presumptuosus, presumptiosus, fastuosus, elatus, fortunâ ebrius.*
 Prevezetje. *Interceptio, praoccupatio, anticipatio, praereptio, praesumptio, prolepsis.*
 Prevezetno. *Presumptiè, praesumptuosè.*
 Prevezetnoszt. *praesumptio, insolentia, fastus, protervitas.* v. Preuffanye. 2. prevzetje, ili pravdenem zakonom poszvojenye, *praescriptio.*
 Prevzimlyem-vzelszem. *Intercipio, praecipio, anticipo, praoccupo, praevengo, praeripio, praesumo, antecapio.* 2. prevzimlyemsze, *insolesco, suberbio, praesumo.*
 Prezapovedavam. *Praemandando, praecipio.*
 Prezavam. *Proclamo, exclamo, pronuncio, renuncio, promulgo, praedico, publico, praconor, proquiritic, decanto, flagito.* prezavam na kiche veche, *auktionem praedico, auctonem constituo, hastâ in foro pono, subhasto praconis voci aliquid subjicio.*
 Prezavanye. *Proclamatio, exclamatio, promulgatio, divulgatio, praedicatio, praconium, publicatio.* na kiche veche, *subhastatio.*
 Prezelen. *Perviridis.*
 Prezovich. *Proclamator, publicator, praclamitator, buccinator, praeco, ceryx.* 2. prezovich, koi iz viszokoga obchine prezava, *Pracia, &.*
 Prezovni. *Subhastarius.*
 Prèz. (D.) brèz, bèz. *Absque, sine, citra, extraquam, prater.* prez koncza, *sine sine.* prez zahoda, *missis ambagibus.* prez dvoransztva, *incivilis, expers civilitatis.*
 Prez dvoynye. *Sine dubio, procul dubio, extra controversiam.*
 Prez goszpona. *Adespotus.*
 Prez herge. *Enodis, planus sine nodo.*
 Prez igre, ali fale. *Extra, l. citra jocum.*
 Prèz imena. *Anonymus, innominatus.* knyiga prez imena pochetnika, *liber adespotus.*
 Prez kastige. *Impunè, inultum.*
 Prez mere, prez reda. *Enormis, e.*
 I rez miszlih. *Vacuus curis, liber à cogitationibus.*

Prez moga znanya. *Me inscio.*
 Prez nachina y mere. *Immodicè, sine, l. absque modo, extra omnem modum.*
 Prez omrasnye, prezzamere. *Pace tua, veniâ tuâ dixerim.*
 Prez pameti. *Manceps, mente captus.*
 Prez postenya. *Nudus ab honore, à decore honestatis.*
 Prez presztanka. *Jugis, assiduus, impraetermissè, ex ordine.*
 Prez prichetka. *Sine principio, anarchus, principio carens.*
 Prez priatelov. *Inops amicorum, nudus ab amicis, &c.*
 Prez razuma. *Temerè, sine iudicio, absque ratione, inconsideratè, imperfectè, incautè, stultè.*
 Prez reda. *Inordinatus, indigestus, irregularis, indispositus, immoderatus, confusus.* 2. *inordinatè, intemperatè.*
 Prezrel. *Praematurus, vietus, praecox.*
 Prezrelujem. *Praematurefco.*
 Prez stentanya. *Absque mora, nullâ interpositâ morâ.*
 Prez szrama. *Effrons, impudens, sine fronte, benè, & gravè impudens.*
 Prez vussesz. *Inauritus, auribus carens.*
 Prez zameri. *Excusatè, citra culpam.*
 Prez zroka. *Sine causa, absque ratione, citra consilium.*
 Prezimumjem. *Hyemo, hyherno.* v. Zimumjem. 2. *infrigidor, frigore coarctor, consumor.*
 Prezvân. *Promulgatus, publicatus, proclamatus, indictus.* na kiche veche prezvan, *subhastatus.* 2. *avocatus.* v. Pre-mamlyen.
 Prezványe. *Avocatio, seduçtio.* 2. v. Pre-zavanye.
 PR. ante I.
 NB. Dalmatini, y Szlovinczi, koja nenaydu ú szlovke *pri*, nekaje ischu ú szlovke *pre*, y nyu izgovore poszvojem nachinu *pri*. kot: *presztar.* neg reku *prisztar, &c.*
 Pri. (D.) kod, uz. *Apud.*

Priatel. *Amicus, familiaris, necessarius, alter ego alter ipse, alter idem, peramans nostri philos, philostorgus, spudastes. priatel glavni, amicus sumus, specialis, singularis, conjunctissimus, indissolubili jure familiaritatis conjunctus, amicorum intimus, intima alicui familiaritate junctus.*

Priatel szercheni, isztinszki. *Amicus ex animo, amicus syncerus, verus, cordialis, devinctus, familiaritate implicatus, unus ex meis.*

Priatel uffani. *Amicus fidus, ochatas.*

Priatel obeh sztran. *Amicus medius, neutralis, adiaphoricus. med priateli koga rachunati, in numero suorum aliquem habere. Prov.*

Priatel vu nevolji,

Szmert biva naybolyi,

Diffugiunt cadis cum fece siccatis amici, &c.

Tempore felici multi numerantur amici, Cum fortuna perit, nullus amicus erit. scil.

Horrea formica veniunt ad innania nunquam.

Ibit ad amissas, nullus amicus opes.

sztalnomu biti priatelu, nunquam cum aliquo redire in gratiam, in perpetua amicitia esse cum aliquo, constanter amare. sztari jezmo priateli, vetus mihi cum eo intercedit familiaritas. naybolssi priateli, inter quos aeterna gratia est. priatela ki nikogama, aphilus.

Priatelasze chiniti vtzakomu. *Omnium voluntatem promereri.*

Priatelaszi chinim, ztechem. *Placo, restituo aliquem in gratiam, conjungo mihi aliquem, concilio mihi alicujus amorem, ad amicitiam aliquem adjungo, amicitiam mihi cum aliquo paro.*

Priatelicza. *Amica, benevola.*

Priatelszki. *Amicus, familiaris, amicabilis, philotesius. comis, humanus, comodus, benevolus, placidus, blandus, suavis. vszakem priatelszki, charitonius. 2. amice, familiariter, comiter, humane, blan-*

de, placide, benevole. priatelszki pove-dati, dicere benigne. priatelszkomu biti, gratis lirasse. priatelszki zvati, comiter, & benigniter compellare. vech neg priatelszki, amicitius, familiarius, plus quam amice.

Priatelsztvo. *Met: vuzel priaznoszti. Necessitudo, amicitio, familiaritas, consuetudo, necessitas, amicitiae conjunctionisque necessitudo. priatelsztvo glavno, intima necessitudo. chverszto, arda consuetudo. kratko, amicitia brevis, & suffragatoria. od mladeh nog zkloplyeno, familiaritas a teneris annis instituta. vechno, necessitas immarcescibilis. zversseno, amicitia exactissima, omnibus numeris absoluta.*

Priatelsztvo chinim zklaplyem. *Amicitiam contraho, amicitias cum aliquo jungo, constituo, instituo, amicitia fores aperio, in alicujus familiaritatem venio, me insinuo, amicitiam comparo, conglutino, sancio, amicitias in eo, contessero, as.*

Priatelsztvo obversavam. *Amicitiam retineo, gero, colo, tueor, servo, conservo amicitiam, aliquo utor, cum aliquo convivio. od sztarine obdersavaju priatelsztvo, usus vetus inter eos intercedit.*

Priatelsztvo, razmechem, razteplyem. *Amicitiam dissolvo, evertio, extingvo, depono, dirimo, amicitiam perfringo labefacto amicam conjunctionem, dissocio familiaritatem, ab amicitia alicujus deficio, alienationem, disjunctionemq; facio.*

Priatelujem. *Familiariter, l. familiarem vitam ago cum aliquo.*

Priazen, priaznoszt. *Affabilitas, comitas, gratia, acceptio, officium amici.*

Priazlyiv. *Gratiosus, affabilis, comis, officiosus.*

Pribadam-bolszem. *Affigo, figo, suffigo, oppango, subpingo.*

Pribel. *Semialbus, subalbus, subalbidus. pribelszem, subalbeo. pribel bivam, subalbico.*

Pribesitche. *Confugium, perfugium, re-*

- fugium, suffugium, profugium, portus, receptus, recursus, tutus receptus, receptorius locus.*
- Pribiam.** *Affigo, adfigo, propango, suffigo, oppango.* pribiti k-zemlye, *depangere.* pribiti k-krisu, *crucifigere, cruci affigere, cruciare, cruci, l. in cruce suffigere, in cruce agere, attollere in cruce.* 2. pribiam delzke redom, *coasso, l. coaxo, as.*
- Pribiànye.** *Affixio, suffixio, fixio, fixura.* pribiànye na kris, *Crucifixio.* 2. pribiànye szkup delzek, *coassatio, l. coaxatio.*
- Pribiram.** *Ascisco, recipio, assumo, coopto, aggrego, adjungo.* v. Pribrajam.
- Pribit.** *Fixus, adfixus, affixus, suffixus.* pribit na kris, *crucifixus, cruci affixus.*
- Pribívam.** *Accresco, adcreasco, succresco, incrementum sumo.*
- Pribivànye.** *Accretio, accrementum.*
- Pribled.** *Subpallidus, pallidulus, subluridus, lurore buxio, lurore subdeformis.*
- Priblisavàmsze.** *Appropinquo, propinquo, advento, approximo, accedo, apello.* 2. priblisavàmsze, *priztajem blise, aplico, propius accedo, appropio.*
- Priblisavànye.** *Accessio, appropinquatio.*
- Pribòden.** *Affixus, suffixus, suppaetus.*
- Pribodénye.** *Affixio, antepagmentum.*
- Pribolsávam.** *Augeo, augifico, augmento, adaugeo, adaucto, exaugeo, accessionem facio, adamplio, amplifico, incrementum facio.*
- Pribólsan.** *Auctus, adauctus.*
- Pribolsicza.** Pribolsànye. *Auctarium, auctuarium, augmentum, augmentatio, augmen, accrementum, propagatio.*
- Pribolsàvecz.** *Auctor, auctificus, amplificator.*
- Pribrájam.** *Adnumero, annumero, connumero.* pribroiti koga k-priatelom, *adscribere aliquem numero, l. in numerum amicorum.* v. Pripisujem.
- Pribran.** *Ascitus, receptus, assumptus, cooptatus.* v. Priet.
- Pribrojen.** *Adnumeratus, annumeratus.*

- Pibrojenye.** *Annumeratio, adnumeratio.*
- Prichàm drugoga.** *Excuso, purgo, purgito, diluo, obtentui sum.* zprichatisze, *purgare se alicui, expurgare se, expurgationem habere, causam dicere.* v. Izprichavam. *prichatisze z-vremenom, temporis excusatione uti.*
- Prichànye.** *Excusatio, purgatio, causatio, prophasis.*
- Prichenujem,** rit nagiblyem. *Incoxo, incoxam sedeo.*
- Prichèrlyen.** *Subrubicundus, rubidus, subruber, subminiatus, rubicundus.* pricherlyen od pitja ali jegye, *burrhus.* pricherlyenzem, *subrubeo.*
- Prichèrn.** *Subniger, subater, subvultureus, suffuscus, subfuscus, subaquilus, aquileus, obater, bethicus.*
- Prichéscham.** *Communico, partior, reficio corpore, provideo, munio, s. synaxeos participem aliquem facio, s. viaticum alicui porrigo.* prichésztitise, *communicare, s. synaxim sumere.*
- Prichéschànye.** *Coñunio, coñunio sacrae synaxeos.*
- Prichèt.** *Inceptus, inchoatus, institutus, initus, coeptus, initiatus, auspiciatus, orditus, orsus.*
- Prichétek.** *Auspicium, exordium, ingressus, ingressio, introitus, ordium, causa, origo, scaturigo, conceptaculum, seminarium.* v. Pochetek. *prichetek dober, liquidum auspicium, prichetek pred vremenom, antichoatio praoccupatio, praeventio.*
- Prichetnicza.** *Inceprix, initiatrix.*
- Prichétnik.** *Inceptor, inchoator, auspex, initiator, stirps, origo, causa, caput, fons & origo, princeps, auctor, fax incendiorum.* v. Pochetnik.
- Prichetno.** *Primordialiter, originaliter, initialiter.*
- Prichínyam.** *Auspico, aggredior, ordior, arcesso.* v. Pochinyam. *pricheti govorit, praire verbis. pricheti iz dalka kakvo duguvanye, repetere rem altius.*
- Prích.

Príchka. (D.) Devesil. *Ferula, pala.*

Príchkam. *Latâ ferulâ clunes cado, nates palâ percutio, clunes depalmo, infami- bus iñibus noto.*

Prichkar. *Tympanista, pygaus, pygiaeus.*

Pridájam - doilzem. *Adlačto, subrumo, subrumor. pridaiti ovchiczu, subru- mare oviculam, l. lacte adnutrire, ube- ra admovere.*

Pridájem. *Addo, superaddo, adjicio, ap- pono, coaddo. pridatiszi ime, asserere sibi nomen. pridati komu kay, affin- gere alicui aliquid. 2. Attribuo. v. Po- dajem. 3. pridajem ú ruku, trado, configno, concredo, committo. 4. pri- dati rachune, reddere, l. exhibere ra- tiones.*

Pridajëmſze. v. Poddajam. *pridatisze razlogu, obsequi rationi.*

Pridávek, Pridánye. *Additio, adječtio, additamentum, auctarium, corollarium, mantissa. pridanye k-nepriatelu, de- ditio. v. Poddanye. pridavek ú lit- neh sztvarih, stillarium.*

Pridávlenye. *Oppressio, oppressus, suppressio.*

Pridávlyen. *Oppressus, suppressus.*

Pridavlyújem. *Opprimo, supprimo, de- primo.*

Pridehnenye. *Olfatio, olfačtus, odora- tio.*

Pridehnyen. *Olfactus.*

Pridi, Doydi. *Adveni, advenias. pridi knam miloscha tvoja, adveniat gratia tua*

Pridihávam - dehnulzem. *Olfacio, sub- oleo, olfačto, odoror, inodoro.*

Pridòjen. *Adlačtatus, subrumatus, ube- ribus admotus.*

Pridojënnye. *Adlačtatio.*

Pridòvek. (D.) Pridivak. *Cognomen, cog- nomen, pridovek, kiltze komu daje radi kakvoga zroka, agnomen, agnomen, kòt Caesar à Casarie. na devam komu pridovek, cognomino, cognomen do, addo, l. impono. koi jed- noga je z-drugem pridovka, cogno-*

minis, cognomen. pridovkom zovem- ſze, cognominor. pridovkom zvan, cognominotus. pridovkom zvan Sci- pio, cognominatus Scipio, l. cognomen- to Scipio.

Pridrusújem. *Adjungo, aggrego, attexo adſocio, affocio, adſciſco.*

Pridrusujëmſze. *Adjungor, affocior, asso- cio, l. adjungo me, do me in societa- tem, jungo me alicui ſocium, l. in ſoci- um, conjocior.*

Pridrùſen. *Adjunctus, aggregatus, asso- ciatus.*

Pidrulénnye. *Adjunctio, aggregatio, asso- ciatio.*

Priëmlyem - jëlzem. *Accipio, suscipio, percipio, recipio, accepto, adſumo, am- plečtor, aſciſco prieti med purgare, aſciſcere civem, l. in civem. prieti za dobro, in bonam, l. optimam accipere partem, boni conſulere, equi, bonique facere. za zlo prieti, in deterioreſem ra- pere partem, vertere vitio. ú miloschu prieti, recipere in gratiam. ú tovaru- ſtvo, recipere aliquem in gregem. prie- ti liſzt jednako piſzan, accipere litte- ras eòdem exemplo. 2. priemlyem pa- metjum, percipio, concipio, compre- hendo, apprehendo, ſenſibus haurio, com- plečtor animo, ingenio, mente apprehen- do. 3. priemlyem, derſim, capio. prie- ti more ov ſzud 12. veder, duode- cim urnas capit hoc vas. 4. priemlyem koga dobrovolyno, y goſzpodlſzki, lato vultu, ſplendidè, ac magnificè ali- quem habeo. priemlyem na ſztan, ex- cipio, hoſpitio accipio, hoſpitor, accurro hoſpites. z-puſkanyem priemlyem ko- ga, ſalutatoriis ſclopis excipio ali- quem.*

Priemlyëmſze. *Adhareo, hareo. priem- lyemſze krepkoſze derſim, arčtiſſimè inſideo, adhareſco, inſigor arčtè alicui rei, fortiùs fixus maneo.*

Priët. *Acceptus, receptus, perceptus, susce- ptus, aſſumptus, acceptatus, amplexus, ad-*
G g g 3 ſci-

scitus, cooptatus, affectatus. 2. priet, acceptus, gratus, carus placidus, placens, olocharus. v. Povolyen. priet za szina, adoptatus, adoptatitius, adoptivus. v. Poszinovlyen. priet lyublyeno, amanter, & piè tractatus. chlovechki, humaniter exceptus. 2. priet pametjum, perceptus, conceptus, ingenio ceptus, mente apprehensus, animo complexus, comprehensus, memoriâ retentus.

Prièten. *Acceptabilis, charopus.* v. Priet.

Priètje. *Acceptatio, admissio.* 2. *Acceptum, perceptio, acceptio, receptio, amplexus, assumptio, susceptio.* 3. prietje pametjum, perceptio, conceptio, apprehensio ingenio, memoriâ complexio, retentio.

4. v. Zachtetje. 5. v. Poszinovlenye.

Priètnik, Primitel. *Acceptor, receptor, susceptor.*

Priètnicza, Primitelicza. *Aceptrica, acceptrix.*

Prifayten. *Subhumidus, avidulus.*

Prigagyàmsze. *Evenio, accido, contingo, obtingo, emergo, advenio, intervenio, cado, fio, usuvenio.* Verùm Cicero plurimum his in tertiis tantùm personis tam sing. quàm plur. numeri utitur. prigagyaszze, accidit, advenit &c.

Priganyam. *Apello, compello.* 2. v. Primarjam.

Prigernújem - nulszem. *Colligo vestem, l. limbos vestium, luccingo oras vestium.*

Prigiblyem - gnulszem. *Aeclino, adflecto, invergo, inclino, reflecto, reclino, demitto, deprimo, pando, as. prignuti glavu, demittere caput. prignutisze, inclinari, inclinare se.*

Priglédam. *I spicio, inspecto, attendo, adverto, inviso, invigilo, curam gero, intendo, reviso.* negda y negda prigledati, intervifere:

Prigledànye. *Inspectio, invigilantia, adversio. animadversio, ephoria.*

Prigledba. *Accuratio sedula.*

Prigledavec, Priglednik. *Inspector, spectator.* v. Pazitel.

Priglùh. *Surdaster, tri.*

Prignènye. *Acclinatio, inelinatio, inflexio, pandatio.* 2. prignenye na zlo, *proclivitas, propensitas ad malum.* v. Nagnenye.

Prignyèn. *Acclinatus, acclivis, acclivus, inclinatus, demissus, depressus, inflexus, pandatus.*

Prigòda, prigogyenye. *Casus, eventus, exitus, successus, sors, fortuna.* v. Pripechenye.

Prigòden. *Opportunus.* 2. *Aptus, idoneus.*

Prigòdno. Na vreme. *Opportunè, aptè, con nodo tempore, maturè, tempestivè, peroportunè.* 2. *Casu, casualiter, acciden- ter, per accidens.*

Prigòrècz *Montanus, montis accola.*

Prigorje *Montana, orum.*

Prigovàrjam - vorilszem. *Derogo, detraho, crimino, probro do, verto, vitio tribuo, censuro, forcillo astimationem, l. imminuo, perstringo, carpo aliquem, reprehendo.* 2. *Despicio, contemno, contemptui habeo.*

Prigovarjànye. *Derogatio, detractio, criminis objectatio, imminutio astimationis, derogamen.*

Prigòvor. *Despectus, contemptus, despicientia, aspernamentum, despiciatus.*

Prigrágyam - jam. *Astruo, addo, adjicio sepamen.*

Prigrejam. *Calfacio, calefacio, refoveo, refocillo.*

Prigrínyam - gernulszem. *In unum congero, corrado, in unum contraho, cogo, coacervo, compono, coaduno, as. priger- nuti ogeny, in unum congerere carbones. z-grebliczum, carhotrabio corrade- re carbones.* 2. v. Prigernujem.

Prigrízen. *Arrosus, adrosus, adesus, admorsus.*

Prigrizújč. *Arrodo, adrodo, admordeo, adedo.*

Prigrizènve. *Arrosio, admorsus.*

Prigruschènnye. *Tadium, fastidium.* 2. prigruschenye seludcza, *nausea, tadium stomachi, malacia.* v. Ogarnofzt.

Pri.

Prigrufztni. *Nauseolus, naufticus.*
 Prigvásgyam. *Cuneo, adactis cuneolis arcto.*
 Prigvòsgyen. *Subcuneatus, cuneolis firmatus.*
 Prihájam. *Advenio, advento, appello, appproximo, vento, accedo, appropinquo.*
 ladja prihaja, *navis appellitur.* 2. prihajam znevarcze, *ex improvifo venio, intervenio*
 Prihitavam. *Adjicio, adjecto.*
 Prihladen. *Suffrigidus.* prihladno, *suffrigidum.*
 Prihòd. *Adventus, accessus, accessio, allapsus.*
 prihod betega, *paroxysmus.* prihod lasztovicze nazvescha letto, *hyrundo loquitur astatem.*
 Prihodische. *Additus.* v. Prifztup.
 Prihòdni. *Adventitius, hospitus, allophyus.*
 prihodni imetki, *bona adventitia.* 2. *futurus, venturus, eventurus.*
 Prihòdnik *Advena, adventator, adventor, hospes, metacus.*
 Prikasújem. *Dono, largio, largior, elargior, impertior, dono do, do aliquid muneri, munero, l. muneror aliquem, do alicui munus, do alicui aliquid dono, munico, munifico, premior.* v. Darujem. prikazati odpufztiti, *remittere, condonare, veniam dare, tribuere, gratiam facere culpa, ignoscere.* prikazati komu sivot, *condonare alicui supplicium.* 2. prikasujem, *dedico, dico, mancipio, obstringo, devincio, lito.* v. Aldujem.
 Prikávam-kovalszem. *Accedo, cudendo addo, acclavo.* prikovati jedno k drugomu, *ferruminare.* 2. *affigo.* v. Pribiam.
 Prikázan. *Donatus, dotatus, donatitius, dono datus, largitus, elargitus, præditus, impertitus.* prikazani penezi, *donatitia pecunia.* komu je kay prikazano, *donatarius.* 2. prikazan Bogu, *dicatus, immolatus, litatus.* v. Alduvan.
 Prikazànye. *Donatio, largitio, muneratio, condonatio, datio, datus.* 2. *dedicatio, dicatio, mancipatio divino servitio.* v. Alduvanye.

Prikazen. *Donum, munus, donarium, largitio, oblatum, præmium, presentale, donatio, muneratio, honorarium, donativum, sportula, doron, auctoramantum.* prikazen novo letna, *strena, &* prikazen dneva godovnoka, *apophoretum.* prikazen gosztna, y poszlov kalyevszkeh, *munus hospitalitatis, xenium.* prikazen zaruchna, *theoretum.* prikazen juternya, kâsze zaruchnicze daje za oszkrunyeno divojachtvo, *diaparthemia.* prikazen, kâsze zaruchnicze daje po szvatbe, *epaulia.* prikazen povrachna, dar za dar, *antidorum, antidosis, s. remuneratio, retributio.* prikazen, kâsze daje zvanizkem poszlom, *lautia, &*
 Prikazitel. *Largitor, munerator, munerarius dator.*
 Prikelènye. (D.) Priklyanye. *Agglutinatio, conglutinatio, glutinamentum.*
 Prikèlyen. (D.) Priklian. *Agglutinatus, conglutinatus.*
 Prikelyújem. *Agglutino, conglutino, glutino, compagino, connecto, conjungo.*
 Prikèlyiv. *Glutinabilis, le.*
 Prikérpan. *Adsutus, annexus.* sztara kerpapa k-kerpe prikerpana, *palimpegum.*
 Prikerpanye. *Assumentum.*
 Prikerpávam. *Adsuo, assuo, consarcino, annecto.* v. Kerpam.
 Prikervàv. *Subcruentus.*
 Prikiszel. *Subacidus, subacidulus.*
 Prikládám. *Addo, adjicio, adjungo.* 2. *Assimilo, adæquo, comparo, conformo, confero.* v. Priszpodablyam. 3. *Applico, appingo, apto, adapto, accommodo.*
 Prikladànye. *Additamentum.* 2. *Applicatio, accomodatio, adaptatio, aptotio.*
 Priklàden. *Aptus, conveniens, comodus, accomodus, concinnus, habilis, congruus, congruens, idoneus, oppositus, opportunus.* kruto prikladen, *peropportunus, peraccommodatus.* 2. *Conformis.* v. Pri-lichen.
 Prikladno. *Accommodè, appositè, aptè, con-*

- convenienter, habiliter, congruenter, ad rem, ad propositum.*
- Prikladnoszt.** *Similitudo. 2. comparatio, collatio. 3. habilitas, aptitudo, convenientia, opportunitas, commoditas, congruitas, symbama. prikladnoszt vremena, tempestivitas. prikladnoszt rechih, verborum concinnitas.*
- Prikláplyem.** *Operculo, as. v. Poklaplyem. 2 adjungo.*
- Priklènènye.** *Adjugatio, jugatio.*
- Priklènyen.** *Adjugatus, jugatus.*
- Prikléplyem-nulszem.** *Adjugo, jugo, duco sub juga curva boves, jugo, subdo. v. Podjarmujem. 2. v. Zakleplyem.*
- Priklonènye.** *Devexitas, declivitas. 2. dedicatus.*
- Priklònyen.** (D.) *priklonik. Declivis, devexus, demissus. 2. supplex. v. Ponizen.*
- Priklòplènye.** *Adjunctio, adhesio, adhaerentia.*
- Priklyúchen.** *Inflexus, incurvus, pandatus, pronatus. it. tortuosus, curvatus, obliquus, uncus, hamatus, arcuatus, obliquatus, cornuatus.*
- Priklyúchenye.** *Inflexio, incurvatio, pandatio.*
- Priklyuchújem.** *Inflecto, incurvo, pando, prono. 2. adunco, unco, incurvo hamo.*
- Prikovan.** *Accusus, acclavatus.*
- Prikoványe.** *Accusio, acclavatio.*
- Prikràtek.** *Subbrevis, brevisculus, subcurtus.*
- Prikreplènye.** *Refocillatio, refectio, fomentatio.*
- Prikréplyen.** *Refocillatus, refectus, refotus, confotus, recreatus, relevatus. v. Pokreplyen.*
- Prikreplyujem.** *Confoveo, relevo, integro, letifico. v. Pokreplyujem.*
- Prikrívam.** *Contego, intego, operio, obtego.*
- Prilásem-silzem.** *Addo, adjicio, superaddo. 2. appono, admoveo, adjungo, applico, accomodo, confero. prilofiti lonecz k ognyu, applicare ollam ad ignem. 2. adapto. v. Priravnavam.*

- Prilásemsze.** *Applico, accomodo, adapto me. prilofitizze k-drugoga volye, ad alterius arbitrium se fingere. prilofitizze k-segam, conformare se moribus. k-vremenu, tempori obedire, servire, cedere tempori, necessitati parere, foro uti, scana servire. prilofiti ruke k-delu. Prov. plyunuti v-ruke, admoveere manus laboribus.*
- Prilèn.** *Pigellus.*
- Prileplènye.** *Adhæsio, adhesus, adhaerentia, applicatio, annexio, affixio.*
- Prileplyen.** *Adhæsus, applicatus, annexus, fixus.*
- Prileplyujem.** *Agglutino, affigo, attexo.*
- Prileplyujemsze.** *Adhareo, adhæresco, inbareo, subhareo, cohæresco.*
- Prilesnicza.** *Subnuba, pellex, concubina, neræa, pallaca, a, & pallace, es, extranea mulier. v. Hotmicza.*
- Prilesnik.** *Subnubus, bi.*
- Prilévam.** *Affundo, is.*
- Prilevànènye.** *Affusio, onis.*
- Prilichen.** *Opportunus, comodus, competens. 2. similis, consimilis, conformis. prilichen obrazom y z-schini, formâ, & moribus similis. prilichen k-izztine, verosimilis, credibilis, probabilis. 3. figuratus, typicus, allegoricus, parabolicus, umbratilis. prilichno govorenje, figurata oratio. v. Szpodoben.*
- Prilichno.** *Opportune, competenter, accomode. 2. prilichno k-izztine, verosimiliter. 3. typicè, parabolicè.*
- Prilichnoszt.** *Opportunitas, commoditas. prilichnoszt k-izztine, verosimilitudo.*
- Prilika.** *Occasio, opportunitas, commoditas, ansa, conditio. prilika meszta, situs, natura loci. poleg prilike, y zroka, pro re nata, pro ratione, l. conditione temporis. dati priliku, afferre causam, ansam dare, l. prabere, januam aperire, materiam prabere, fenestram patefacere ad &c. faciem prafferre ad &c. faculam allucere alicui. priliku dati piszanya, argumentum dare epistola. priliku dati*

tusbe, *accusandi viam munire*. koi da-
je priliku, *satelles, minister*. popaszti
priliku, *arripere ansam*. z prilikum,
occasione datâ, tempore dato, occasionaliter,
per occasionem. priliku zkratiti, *ma-*
teriam subtrahere, occasionem pracidere.
prilika pogublyena, *tempus amif-*
sum, & occasio perdita rei gerenda, l.
agenda. 2. *similitudo, schema, allegoria,*
parabola. po prilikah govorim, *parabo-*
lo. ú prilikah, *parabolicè, allegoricè*. 3.
prilika, *figura, exemplum forma, aypus,*
umbra. 4. prilika kip, *effigies*. prilika
zeuszema drugomu szpodobna, *ima-*
go, nis. prilika zmislyena na szpodo-
bu kakve sztvary, *simulacrum*. v. Pel-
da. na priliku napravlyen, *figuratus,*
formatus, effigiatus, configuratus, imagi-
natus, iconicus.

Priliku napravlyam. *Figuro, formo, effin-*
go, exprimo, plasmo, imagino, as, effigio,
configuro.

Prilizavamsze. *Blandior, abblandior, as-*
sentor, sublandior, adulator, lenocinor, pa-
rasitor, parasitum ago, palpo, ambio, pal-
mo, palpor, palpum alicui obtrudo, obji-
cio, palpo percutio, caudam jačto, vulpi-
ner. prilizavatisze priprosztomu pu-
ku, *jačtare caudam popello*.

Prilizavanye. *Adulatio, assentatio, parasit-*
tatio, viscus, blandimentum, blandilo-
quium, blandiloquentia, blanditia, blan-
da vanitas, adulatorium, palpato, pal-
pus. malo prilizavanye, *assentatiuncula*.

Prilizaveczech. *Adulator, assentator, palpator,*
palpo, parasitus, parasitaster, delinitor,
vulpes, lenocinator, sycophanta, colax,
gnatho, epifitius, hephastion, glossogastor.
prilizavczem ne veruvati, *cofsâ sîde*
sunt, qui jugiter blandiuntur.

Prilizavka. (D) milolaficza. *Adulatrix,*
assentatrix, parasita.

Prilizni. *Adulatorius, assentatorius, gnatho-*
nicus.

Prilizno, prilizlyivo. *Adulatoriè, assenta-*
toriè, adulanter, lenonicè, gnathonicè, ver-

niliter.

Prilòsek ú merenyu. *Additamentum, au-*
ctarium, corollarium, adjectio. prilòsek,
ki biva ú knyigah, *appendix, mantissa*.

Prilòsen. *Adjunctus, adjectus, adauctus*.

Prilositel. *Adjunctor*. prilositelicza, *ad-*
juntrix.

Prilótan. *Afferruminatus, adplumbatus*.

Prilotanye. *Afferruminatio, adplumba-*
tura.

Prilotávam. *Afferrumino, adplumbo, fer-*
rumino.

Priluchujem-chilszem. *Aggrego, cogo, con-*
jungo, compello in unum. 2. *apto, adapto,*
accommodo. v. *Pridrusujemsze*.

Primárjam-moralszem. *Cogo, adigo, ad-*
asso, coacto, impello, angario, subigo, sub-
agito, suburgeo, adurgeo, urgeo, appello,
compello.

Primarjaveczech. *Coactor, compulsor*.

Primasújem. *Allino, illino, inungo, affri-*
co, infuco. primazati ranu masztjum,
allinere unguenta vulneri.

Priméchem. *Adjicio, coadjicio, conjicio,*
addo, astruo, appono, superadjicio.

Primeknènye. *Admotio, admotus, appli-*
catio.

Primeknyèn. *Admotus, applicatus*.

Primeknyèneczech. *Colax, parasitus, assecla-*
mensarum, bucco, epifitius, buccellarius.
mladi primeknyenecz, *parasitaster*.

Primeknyenka. *Parasita*.

Primérjam. *Adapto, adquo, accommodo,*
commensuro. v. *Priravnanam*.

Primermlyávam. *Submurmuro, admur-*
muro, commurmuro, murmurillo, burrio.

Primermlyavanye. *Admurmuratio, com-*
murmuratio.

Primermlyaveczech. *Submussus, mussitator*.

Primerújem. *Admetior, ad mensuram ad-*
jicio.

Primerzek *Subluridus, turpiculus, subab-*
surdus, suffectus.

Priméšan. *Admistus, admixtus*.

Priméšan. *Admistus, admixtus*.

Primešanye. *Admistio, attemperamentè*.

H h h

Pri-

Primefsávam. *Admisceo, adcorporo, attempo.*
 Primíchem-kavam. *Admoveo, applico.*
 primikavatíse k-luczkomu sztolu,
parasitari, alienâ vivere quadrâ.
 Primíslèneye. *Confictio, fictio, commentum.*
 Primíslýávam. *Affingo, appingo, insimulo.*
 Primíslýen. *Affictitius, commentatitius, fictitius, confictus, imaginarius, fabularis, fabulosus.*
 Primitel. *Receptor, susceptor.*
 Primitelicza. *Receptrix.*
 Primlâchen. *Subtepidus, suffervidus.*
 Primochváren *Subriguus, subhumidus.*
 Primoder. *Sublividus.*
 Primóran. *Adaetus. v. Priszilyen.*
 Primorànye. *Adaetio, coactio, compulsio.*
 Primorecz. *Maritimus, mi, maris accola.*
 Primorkinya. *Mulier maritima.*
 Primorszki. *Marinus, ponticus, maritimus, paralus.*
 Prinássam. *Adporto, adveho, affero, importo, inveho, aggero, degero, confero.*
 Prinessen. (Dalm.) prinit. *Apportatus, allatus, advectus, asportatus. v. Prenessen.*
 Prinessenye. *Apportatio, allatio.*
 Prineszlan. *Subinsulsus.*
 Prioblâchen. *Subnubilus, nubicosus.*
 Priòczten. *Subacidus. v. Prikiszel.*
 Prioczteno. *Subacidum.*
 Prioster. *Acriculus, subasper, subausterus, subacutus. priostro vino, subausterum vinum. priostro muderzem, subsipio.*
 Pripadam. *Accido, procido. pripaszti chiem nogam, projicere, abjicere se ad pedes alicujus, pronum cadere. v. Padam.*
 Pripalèneye. *Adustio, ustulatio.*
 Pripalyujem. *Aduro, adustulo, suburo, ustulo.*
 Pripasújem. *Accingo, succingo, praecingo.*
 skricze haly, ili krilo pripaszati, *lacinias vestis cingulo coarctare. pripaszati mech, praecingere se gladio.*
 Pripechànye. *Casus, eventus, eventum, fortuna, fors, fors, inopinatus eventus,*

infortunium, casus adversus, fatum, exitium, accidentia fortuita, symptoma. 2. pripechanye dvoyno, casus anceps, varius, incertus eventus.
 Pripechàsze. *Accidit, evenit, contigit.*
 Pripéchem-kelszem. *Aduro, suburo, adustulo, ustulo. 2. drugoch pechem, re-torreo, reasso, reuro.*
 Pripechèneye, pripekanye. *Adustio, subustio, ustulatio. drugoch pechenye, reustio. 2. v. Pripechanye.*
 Pripechèno. *Subustum. 2. pripecheno, dogogyeno, casu, fortuito, fortuito casu, l. eventu, fortunâ, forte fortuna.*
 Pripèk. *Astus fervidus, fervida adustio solis, ardor, fervor solis. velik pripek, intemperies solis: vu nayvekssem pripeku, flagrantissimo astu, maximis caloribus. od pripeka szunchenoga vudren, betesen, solatus, sideratus. vudrenye od pripeka szunchenoga, sideratio. na pripeku sztoim, opricor, aris.*
 Pripelyan. *Adductus, advectus, apportatus.*
 Pripelyànye. *Adductio, subvectio, commeatuum subvectus, invectio, advectio, advectus. pripelyane hrane, alimentaria invectio.*
 Pripelyávam. *Adduco, adveho, advecto, perduco, subveho, subvecto, apporto, supporto.*
 Pripelyàvecz. *Advector, subvector, productor.*
 Pripet. *Alligatus, destinatus, evinctus, vinculis, l. fune allegatus palo, &c. v. Privezan. 2. affixus, suffixus, annexus, infibulatus.*
 Pripetilofzeje. *Accidit, evenit, re ipsâ accidit, reapse evenit, contigit. dobrofzeje pripetilo, bellè accidit, benè, commodè, rectè, ex sententia, faustè accidit, obtigit, successit.*
 Pripinyacha igla. *v. Zapinyacha.*
 Pripinyam-pelszem. *Alligo, destino, adaligo. v. Privefujem. 2. affigo, suffigo, suffibulo.*
 Pripísfujem. *Adscribo, ascribo, adnume-*

ro, connumerō, aggrego. v. Pribiram. pripiszati koga k-varafsu, *ascribere aliquem civitati, l. in civitatem.* pripiszati k-Szvetem, *ascribere numero Sanctorum, inter Divos referre, Divum appellare, consecrare, caelo dicare.* 2. *Attribuo, tribuo, imputo, dico, dedico, assigno, arrogo.* jednomu vsza pripiszati, *uni omnia accepta referre.*

Pripiszán. *Adscriptitius, ascriptitius, ascriptivus.* 2. pripiszán k-Szvetem, *adscriptus, consecratus, caelo dicatus.* 3. *Attributus, tributus, imputatus.*

Pripiszánye. *Adscriptio.* 2. pripiszánye k-Szvetem, *inter divos relatio, consecratio, apotheosis.* v. Poszvechenye.

Pripítán. *Adjudicatus, decretus, destinatus, deputatus, assignatus.*

Pripítánye. *Adjudicatio, deputatio.*

Pripítávám. *Adjudico, decerno, irrogo, adjicio, assigno, deputo, per judicium tribuo.*

Pripitomújē. *Subdomo, subdomito, cteuro.*

Priplazújem. *Adrepro, correpro, irrepro, subrepro, inserpo, insinuo me.*

Priplechem. *Adsepio, annešto, attexo.*

Priplèten. *Adnexus, annexus, attexus.*

Pripleténye. *Annexio, adnexio, adnexus.*

Pripomásē. *Sublevo, coadjuvo, subadjuvo.*

Pripomòchnicza. *Coadjutrix.*

Pripomòchnik. *Coadjutor, subadjuva, parastata, hyppodidascalus.*

Pripon. *Destina ulnea, vinculum tiliaceum.* na priponu konye paszti, *stipiti vinculis alligatos equos pascere.*

Pripovèdam. *Narro, denarro, enarro, memoro, commemoro, expono, doceo, reddo, pallefacio.* 2. pripovèdam duguvanya tescha, *fabulor, confabulor, confabulo, nugor, innania garrío.* 3. *signif. Dalm. Prodekujem.*

Pripovèdá. *Narratus, enarratus, memoratus.*

Pripovèdánye. *Narratio, enarratio, infectio, relatio, commemoratio, enumeratio, predicatio, rerum gestarum expositio.* 2. pripovèdánye pripovèsztih, *fabella-*

tio, mythologia, apologatio. pripovèdánye chiszto, *ecphrasis.* pripovèdánye, *szpomenkuvanye tesche, confabulatio, confabulatus.*

Pripovèdàvecz. *Narrator, memorator, relator.* 2. pripovèdàvecz pripovèsztih, *fabulo, fabulator, nugator, nugigerulus, nugivendus, logopæus.* pripovèdàvecz pripovèszti za isztinu, *palphatus novus.*

Pripovèdlyiv. *Commemorabilis, pradicabilis.* 2. *Narrabilis.*

Pripovèszti. (D) Prichicza. *Fabula, fictio, apologus, Æsopei logi, narratiuncula à Poëtis celebrata, mythistoria.* pripovèszti kratka, *Idelium.* pripovèszti babje, *aniles fabula, ineptia, nuga.* pripovèszti sálne, *Attelana.* zpelyánye navuka iz pripovèsztih, *Epimythium.*

Pripovèsztni. *Fabularis, fabulosus, mythistoricus.*

Pripovèsztnofzt. *Fabulositas.*

Pripràva. *Apparatus, apparatus, preparatio, instructio, confectio, confectura, compositio, concinnatio.* kralyevszka priprava, *apparatus regius.* boyna, *apparatus bellicus.* boyna na vode, *apparatus classicus.*

Pripravlenye. *Paratus, paratio.* v. Priprava. pripravlenye komedie, *Siparium.* jesztvin, *apparatio epularum.*

Pripravitel. *Preparator, instructor, concinnator.*

Pripràvlyam. (D.) Ugotavlyam. *Paro, apparo, praparo, instruo, adorno, molior, sterno, procingo.* pripraviti goschenye, *apparare, aptare convivium.* obed. *accurrare, adornare, l. preparare prandium.* goszpodszki obed pripravlyam, *dapino, dapes paro.*

Pripravlyàmsze. *Præparo, paro, accingo.* pripravitisze na put, *accingere se itineri, l. ad iter.*

Pripràvlyen. *Paratus, preparatus, apparatus, adornatus, concinnatus, instructus, adaptatus, exornatus, accinctus, pro-*

cinctus, procinctualis.
 Pripravno. *Paratè, preparatè, apparatè.*
 Pripràzen. *Subinnanis.*
 Priprésem. *Jungo, equos jugo submitto, adjugo. priprechi konye, adjugare equos.*
 Pripréfen. *Junctus, adjugatus.*
 Pripreszen, priszirov. *Suberudus.*
 Priproschák. *Simplex, idiota, idioticus, stultior, barbaro, potitio, bambalio, infimi, l. imi subsellii homo, quisquilia, simpularius, ii. v. Suppelyák.*
 Pripròszt. *Simplex, vilis, levidensis, vulgaris, plebejus, gregalis, gregarius, simpularius, publicus, promiscuus, tritus, trivialis, pervagatus, celebratus, celebris, tralatitius, proletarius, quadrantarius, prostibilis, raudus. priproszta chlovek, raudus homo. priproszta chiszo, barbatus ex trivio. proszta rechi, popularia, vulgaria verba. priproszta kurva, pervulgata meretrix, profeda. priproszta fztvari, quisquilia, sordes. priproszti, kay odkud zebrani voyniki, miles gregarius. 3. priproszta, jednoverszten, simplex, simplus, simplarius. 3. priproszta, prav isztinszki, simplex, rectus, verus, candidus, sincerus, incorruptus, rectus corde. v. Ponizen. priproszta bivam, evileo, evileseo.*
 Pripròszto. *Simpliciter, simplicitus, sincerè, candidè. 2. populariter, vulgariter, trivialiter, incallidè. priproszto govori, trivialiter loquitur. 3. priproszto, isztinszki, humiliter, humili modo.*
 Prirajámse. *Adnascor, agnascor, inoleseo.*
 Prirajánye. *Agnatio, agnatum.*
 Prirasztenye. *Accretio, accrementum.*
 Prirasztuém. *Accresco, is.*
 Prirávnan. *Aptatus, adaptatus, accommodatus, applicatus.*
 Priravnánye. *Adaptatio, applicatio, accommodatio.*
 Priravnávam. *Apto, adapto, coopto, accommodo, convenienter apto, applico, attempero. priravnati k-telu opravu,*

vestes convenienter applicare corpori.
 Prirézan. *Accisus, rescissus, praecisus, intercisus.*
 Prirezanye. *Accisus, rescissio, praecisio, intercisio, incisio.*
 Prirezávam - zújem. *Accido, rescindo, intersecundo, rescoco. prirezati nohte, rescocare unguis.*
 Prirublyújem. *Obtrunco, circumseco, praecido, detrunco, coaquo lignum. 2. complico, limbum intorqueo, laciniam duplico. v. Obrublyujem.*
 Prirúsz. *Subruffus, ruffulus.*
 Prifalòszten. *Submaestus, subtristis.*
 Prisáltav. *Rancidulus.*
 Prísch. *Pustula, pusula, pulsula, papula, tuberculum, furunculus, phlyctena. 2. phacos. prísch na liczu tvérd, varrus, ri. prísch na kruhu, hečta, a.*
 Prischàszta. *Pustulosus, pusulatus, pustulatus.*
 Prischi. *Efferes. vu vuszteh. apthæ. na vuszticzah, pustula, exulceratio labiorum. od kopriv, od vruchine, y kizze szami podevaju, exanthemata, um.*
 Príschim. *Papulo, as. príschimsze, pustulo, pustulesco.*
 Prisègav. *Subargutulus, vasellus.*
 Prisseptàvecz. *Insusurrator, susurro, otocausta.*
 Prissev. *Assumentum, assutura.*
 Prissepchájem-ptavá. *Insusurro, in aurem tenuiter dico. na uffanom nekomu nekay prissepnuti, familiariter alicui aliquid insusurare.*
 Prisgnan. *Aduustus, praustus.*
 Prisgánye. *Aduustio, praustio.*
 Priskilyav. *Patulus.*
 Prifisem. *Aduro, prauro, ustulo.*
 Prifisit. *Assutus, adsutus, annexus.*
 Prifsvávam. *Assuo, subsuo, consarcino.*
 Prisùhkek. *Subamarus.*
 Prisùt. *Subflavus, sufflavus, ravastellus, raviscellus.*
 Priszéchen. *Praecisus, recisus, detruncatus, aruncatus, amputatus, defectus.*
 Priszechénye. *Praecisio, recisio, resectio, ob-*

obtrunco.
 Priszèdni. *Assessorius.*
 Priszèdnik. *Assessor, confessor, cohararius, synedrus.* priszèdnik ú szudu, *scabinus.*
 Priszèga. (D.) *rotta. Juramentum, Sacramentum, jusjurandum, juratio, affirmatio religiosa, dejeratio, religio jusjurandi, jurandum.* priszèga vernoszt, *Sacramentum fidelitatis, credulitatis.* priszèga kriva, *perjurium.* priszèga chasztna, *juramentum officiale.* priszèga potvergyenya, *juramentum confirmatorium.* priszèga ochituvanya, *juramentum patefactionis.* priszèga szudna, *juramentum judiciale.* priszèga odpo vedna, *juramentum renunciatorium.* k-priszège primorati, *adigere jusjurandum, vocare ad Sacramentum, adstringere sacramento, sumere sacramentu.*
 Priszègu dersati. *Jusjurandum conservare, jusjurandum datum servare.* nederfati, *pejorare.*
 Priszègu polafem. *Dejuro, do jusjurandum, verbis conceptis juro.*
 Priszègu odpuscham. *Jusjurandi facio gratiam, juramentum remitto.*
 z-priszègum, *juratò.* z-priszègum obechati, *juratò promittere.* z-priszègum pitati, *ad juramentum rogare.*
 Priszékam. *Reseco, defeco, prascindo, rescindo, detrunco, obtrunco.*
 Priszèlec. *Accola, advena, adventitius.*
 Priszèsem. *Juro, jusjurandum do, interpono, sacramentum dico, jurejurando firmo, jurejuro.* vizoko priszèchi, *sanctè jurare, dejerare.* prav priszèchi, *jurejurare.* priszèsem zakay god, *adjuro, abjuro.* priszèsem krivo, *pejero, perjuro, fa se juro. Prov.*
 Koga ni szram krivo rèchi,
 Nemu tesko nit priszèchi.
Qui jurare novit, pejorare consuevit.
 Priszèzni. *Juratus.* priszèzna vernoszt, *homagium.*
 Priszèsnik. *Jurator, jurassor.*
 Priszèlno. *Coactè, invitè, illibenter.*

Priszilyen. *Adactus, coactus, impulsus, compulsus, per vim deductus.*
 Priszilyujem-lilszem. *Adigo, cogo, compello, impello, coerceo, coarcto, vim infero, necessitatem impono, suburgeo.* prisziliti na podanye, *subigere ad deditioem.* prisziliti z-priszègum, *adigere sacramento.* na povedanye isztine, *extorquere veritatem, exculpere verum.* prisziliti na premenye volye, &c. *deji cere, detrudere quempiam de sua voluntate, opinione, &c. dimovere aliquem de suo proposito.*
 Priszkakujem-szkochilszem. *Assilio.*
 Priszerblyujem. *Accurro, as, administro, provideo, procuro.*
 Priszkòchen. *Promptus, expeditus, alacris.*
 Priszkochènye. *Assultus.*
 Priszlàdek. *Subdulcis, ce.*
 Priszlányam. *Acclino, admoveo, applico.*
 Priszlanyamsze. *Adnitor, initor, acclino me*
 Priszpodablyam. *Assimilo, assimulo, equiparo, comparo, confero.*
 Priszpodablyanye. *Assimilatio, assimilatio, equiparatio, comparatio, collatio, syncripsis.*
 Priszpodoben. *Assimilis, consimilis.*
 Priszpodóblyen. *Comparatus, collatus.*
 Priszpodoblyeno. *Comparatè.*
 Priszpodobno. *Assimiliter, assimilativè, comparativè, consimiliter, syncriticè.*
 Priszpodòbnooszt. *Conformitas, parilitas.* v. Szpodobnooszt.
 Prisztajánye. *Assensus, consensus, approbatio.* v. Privolenye. 2. v. Prisztranchenye.
 Prisztajam volyum. *Assentio, consentio, acclinor, ejusdem sum sententia, approbo, accredo.* v. Privolyujem. 2. v. Prisztranchujem.
 Prisztvlyã *Appono, admoveo, applico, addo*
 Prisztoisze. *Addecet, decet, convenit, conveniens est, condecet.* 2. prisztoisze koga, *speçtat, pertinet, attinet, concernit aliquem.* v. Szliffa.
 Prisztolje. *Assidela, & mensa.* 2. priszto-

- sztolje kralyevszko, *solium, thronus regius*. pokrov takvoga prisztolja, *solear, ris*. 3. prisztolja Sz. Petra, *Cathedra S. Petri*. 4. prisztolja pravdeno, *tribunal*.
- Prisztoini. *Addecens, condecens, conveniens, congruens, decens*.
- Prisztòyno. *Condecenter, convenienter, congruenter, consentaneè, rectè, acquisimè, rationabiliter, expeditè*.
- Prisztòynoszt. *Condecencia, convenientia, congruentia, decencia, concinnitas, decorum*.
- Prisztosisújem. *Præscindo, rescindo, rescico capillos, &c. per pectinem attondeo*. v. *Offiskavam*.
- Prisztrossék. *Porticus, vestibulum, præstega, propylaum, prothyrium*. prisztrossék czirkveni, *porticus ecclesie, pronaum, paradisiola*.
- Prisztùp, prisztuplénye. *Accessus, accessio, appulsus, adventatio*. v. *Prihod*. 2. *introitus, ingressus, ingressio*. ú prisztupu protuletja, *ineunte vere*. prisztup z. mosen, *ingressus pompaticus*.
- Prisztuplyújem. *Accedo, appello, approximo, appropio, applico*. v. *Prihajam*.
- Prisztupitel. *Accessor, oris*.
- Prisztvájam. szvoilszem. *Approprio, vendico*. v. *Poszvojujem*. 2. pravdenem ladanyem poszvajam, *præscribo*.
- Prisztúgyen. *Adjudicatus*. v. *Pripitan*.
- Prisztügyènye. *Adjudicatio*.
- Prisztügyújem. dilszem. *Adjudico, judicialiter decerno*.
- Prisztvojenye. *Appropriatio, vendicatio*. 2. prisztvojenye pravdenem ladanyem, *præscriptio*. v. *Poszvojenye*.
- Pritáplyam. *Calfactio, as, incalefacio, concalfacio*.
- Pritéchem. kelszem. (D.) doharlivam. *Accurro, advolo, devolo, accelero, appropero, concurro*. pritechik-kom, *concurrere ad aliquem*.
- Pritechénye. *Accursus, us*.
- Pritégnyen. *Attractus, adductus*.

- Pritenchavam. *Subtilo, as*.
- Pritergavajuch. *Carptim*.
- Pritergávam. *Carpo, decerpo, defringo*.
- Pritésem. gnulszem. *Attrabo, adduco*.
- Pritíszkam, pritischem. *Apprimo, imprimo, applico, simo, comprimo, deprimmo, opprimo*. pritiszkati knyige, *imprimere libros*. pritisznuti pechat, *apprimere, l. imprimere sigillum*. vsze stat, y pod jedno pritiszkam, *perpremo, perprimo*. 2. *premo, stringo, urgeo*. 3. *recello, reclino, innitor*. 4. *aggravo*.
- Pritiszkan, pritisnyen. *Appressus, impressus, applicatus, excusus, allisus, obstipus, simatus*. 2. *depressus, compressus, oppressus*. hman pritiszkan, krivo navudren, *paratypus*. knyiga pritiszkana ú Zagrebu, *liber impressus Zagrabie*. pritisnyena pechat, *impressum sigillum*: pritisnyena na kay god farba, *suasum, si*.
- Pritiszkànye, pritisnènye. *Appressio, impressio, applicatio, allisio, depressio, compressio*. 2. *gravamen, pressio*.
- Pritiszkàvecz. *Impressor, excusor*. v. *Stampar*.
- Prisztranchújem. chilszem. *Applico, acocomodo, acclino*. prisztranchiti k bregu ladje, *applicare naves terræ, ad terram*. prisztranchiti loytru k-zidu, *acclinare scalam parieti*.
- Pritoplénye. *Calefactio, incalefactio, concalfactio*.
- Pritoplyen. *Calfactus, incalefactus*.
- Pritvérgyujem. dilszem. *Obstruo, obturo, oppilo, præcludo, obstipo*.
- Privagyen, priviknyen. *Assuetus, assuefactus, consuetus*.
- Privagyènye. *Assuefactio, assuetudo, consuetio, consuetudo*.
- Privagyújem. dilszem. *Assuefacio, consuefacio, condocefacio, usu doceo*.
- Privagyujèmíze. *Assvesco, assvesio, condocefio, consvesco*.
- Privályan. *Advolutus*.
- Privalyujem. lilszem. *Advolvo*.

- Privarújem.** *Ferrumino, adplumbo, consolido, jungo.*
- Privérsen.** (D.) *Primetnut. Adjunctus, additus, adjectus, adnexus.*
- Privérsénye.** *Auctarium, additamentum, quod ad justum pretium additur.*
- Privesújem - zalszem.** *Alligo, adalligo, illigo, religo, astringo, adnecto, restringo, deligo, destino, firpo.*
- Privezan.** *Alligatus, illigatus, destinatus, firpatus. z-remenom privezan, loro destinatus.*
- Privezànye.** *Alligatio, alligatura, alligatus, astrictio, religatio, destinatio.*
- Privíam - vilszem.** *Inflexo, incurvo, pando, luno, prono.*
- Privínyen.** *Potentus. 2. privlnyen, inflexus, incurvatus.*
- Privíszok.** *Subaltus.*
- Privlèchen.** *Attractus, pertractus.*
- Privlekújem.** *Attraho, pertraho, allicio.*
- Privolénye.** *Assensio, assensus, adstipulatio, astipulatus, aquiescentia, consensus, approbatio, suffragatio, plausus.*
- Privolítel.** *Assensor, adstipulator, approbator.*
- Privólyen.** *Contentus.*
- Privolyújem - lilszem.** *Assentio, consentio, aquiesco, subscribo, assentior, approbo, comprobo, annuo, suffragor, adstipulor, applaudo, fero sententiam, in eadem sum sententia, eo in sententiam, accedo alicujus sententia, discedo in sententiam, sequor cujuspiam sententiam, consilium, adjicio calculum, utroque pollice laudo.*
- Privrácham.** *Grego, aggrego, compello, in unum cogo p cus.*
- Privúcham.** *Condocefacio, assuefacio, exerceo, exerceo aliquem in re, adjicio alicui exercitationem. vsze stat koga privuchá, exercitatione aliquem contineo, exercito quempiam. privuchati junake, belli meditamentis militem firmare.*
- Privuchámsze.** *Exerceor, exercitor, remmeditor, l. colo, exerceo me, versor in aliqua re. privuchamsze k-kakve me-*

- strie, artem aliquam tracto, tyrochino. privuchatisze ú govorenyu, linguam exercitatione dicendi ocuere.*
- Privuchànye.** *Exercitatio, exercitamentum, exercitium, studium, usus frequens, cultura, assuefactio, tractatio, meditamen, praxis, diatriba, progymnasma. privuchanye ú piszmu, stilus. ú musike, Agon musicus. ú govorenye, elementa loquendi.*
- Privuchen.** *Exercitus, condoctus, exercitatus, assuefactus. ú skolnom navuku, litterio. v. Navajen.*
- Prizagvosgyen.** *Subcuneatus.*
- Prizávam - zvalszem.** *Advoco, accio, accio, accersio, accerso, ascisco. prizavam guszto, vocito, nominato.*
- Prizelen.** *Subviridis.*
- Prizván.** *Advocatus, accitus, ascititius. prizvan gusche, vocitatus.*
- Prizványe.** *Advocatio. guszto, vocitatio.*
- PR ante O.
- Probíam.** *Perrumpo, erumpo. v. Prebiam y ofztala ú szlovke Pre. za Szlovinszki, y Dalm: nachin govorenya.*
- Processia.** *Supplicatio, publica supplicatio, pompa, frequentia, pompa solemnis. processia obhodna polya na den Sz Marka, Ambarvalia, ium.*
- Prodàja, Prodavanye.** *Venditio, venudatio, venalitas. distractio, mancipatio. 2. prodaja na kuche veche, auctio, subhastatio, in qua datur res plus offerenti. na prodaju puschanye po piszmu, proscriptio. 3. prodaja Sz. duguvanya, kót chazti &c. szveto prodaja, simunovo terstvo, simonia, sacerorum nundinatio.*
- Prodájem.** *Vendo, venundo, divendo, transvendo, distrabo, alieno, mancipo, numerato divendo. prodajem na prezavanye, ili na kiche veche, hostam foro pono, subhasto, auctior, subjicio voci praconis, auctionem facio, per praconem vendo. 3. sztara popravlyena pod nova prodajem, mangonizo. 4. pro-*

prodajem po pišzmu, pušcham na prodaju, *proscribo*. hiše na prodaju pušztiti, *proscribere ades.* 5. Prodajem duguvanye šzveto, *rem sacram vendo*, *simoniam exerceo*, *saera nundino*. prodati drago, *magni*. l. *magno pretio vendere*, *vendere charo*, *vendere quàm plurimo*, *plurimi maximi*, l. *grandi are vendere*. prodati k-jednu, *ad plenum vendere*. za gotove peneze prodati, *praesenti pecuniâ vendere*, *numeratò vendere*. na veru prodati, *fide vendere*. v. czenu prodati, *vi li vendere*. prodatisze, *vendi*, *venire*. ovde ú koju czenu prodajusze konyi? *quibus pretiis hic veniunt equi?* prodajusze drago, *veneunt pecuniâ grandi*.

Prodán. *Venditus*, *venundatus*, *divenditus*, *distractus*, *alienatus*, *mancipatus*. na kiche veche prodan, *sub hasta venditus*. neprodan, *invenditus*.

Prodavavec. **Prodaitel.** (D.) **Prodavalacz.** *Venditor*, *divenditor*, *distractor*, *institor*. prodajecz na kiche veche, **Aučtor.** prodavavec po pišzmu, *proscriptor*. prodavavec falslyiv, šztareh pod nova, *mango*. prodavavec šz. šztvarih, *simoniacus*. prodavavec po izdanyu, *carpistes*, *traductor*. v. Tersecz.

Prodavávka. *Venditrix*, *institrix*, *negotiatrix*.

Prodàyni. *Venalis*, *venalitiis*, *venditarius*, *mercalis*, *promercialis*. kayse more prodati, *vendibilis*.

Prodayno. *Venaliter*. 2. *Venale*. 3. *Vendibile*.

Prodàynofzt. *Venalitas*. v. **Prodaja.**

Prodèchtvo, Prodèka. *Concio*, *praedictio*, *homilia*. prodechtvo pohvalno, *panegyris*, *panegyricum*, *sermo panegyricus*. prodechtvo prišztupno, ili ú chijem prihodu, *concio inauguralis*, vulgò *accessuria*. prodechtvo odsztupno ili ú odhodku, *concio valedictoria*. prodechtvo taboršzko, *concio ca-*

strensis. prodechtvo mertvechko, *concio funebris*. prodechtvo od muke terplenya, *concio passionalis*. prodechtvo kratko, *sermo brevis*, *exhortatio*. **Prodekalnicza.** *Cathedra*, *cathedra ecclesiastica*, *suggestus*, *suggestum*, *ambo*, *pulpitum*, *templica*, *concio*, *rostra*, *analogium*, *exedra*. šztupiti na prodekalniczu, *in concionem ascendere*.

Prodekátor. (D) **Pripovidalacz.** *Concionator*, *praedicator*, *ecclesiastes*, *comonator verbi divini*, *homileta*, *hierophanta*, *seminiverbius*. q. *seminans verbū DEI*.

Prodekùjem. (D.) **pripovidam.** *Concionor*, *praedico*, *sermonem*, l. *concionem habeo*, l. *dico ad populum*. prodekujem pohvalu, *panegyricum dico*, l. *dico panegyrim*. prodekujem nad mertvem, *parento*.

Profunt. hrana ú napredek doyduche potreboche šzpravlyena. *Penus*, *ūs*, *penus*, & *penum*, *ni*, *penus*, *oris*, & *hoc penu*. indecl: *unde penora*, scil. *res ad victum quotidianum necessaria*. 2. *annona militaris*, *penus*, *commeatus*, *victus militaris*. vzeti varasvu profunt, *privare urbem commeatu*.

Profunta zbiranye. *Fruementatio*. profunta zvasavecz, *saffaraneus*, *curator annona*. profunta znasanye, *apportatio*, *subvectio*, *commeatus*, *advectio*, *invectio alimentaria*.

Profuntár. *Penator*, *sitocomus*, *siton*, *onis*, *praefectus annona*, *sitarchus*, *sitarcha*.

Profuntaria. *Sitonia*, *sitocomia*, *sitarchia*.

Profuntarnicza. *Sistarcia*, *sitarchia*, *sitopolium domus annonaria*, *promptuariū*.

Profuntšzki. *Annonarius*, *penuarius*. profuntšzka ladja, *annotina navis*, *dromon*.

Proklèt. *Maledictus*, *execrandus*, *execrabilis*, *exsecratus*, *sacer*, *devotus*, *detestatus*, *abominatus*. proklet czirkvenem zakonom, *sacris interdictus*, *excommunicatus*, *anathematizatus*.

Proklétecz, chlovek proklet. *Anathema*.

Proklétsztvo *Maledictio, execratio, detestatio, devotio, divina imprecatio, maledictum.* v. Preklinanye. 2. proklet-sztvo czirkveno, *excommunicatio, à sacris interdictio, anathema.*
Prokléctvo na koga mechem. *Excommunico, à cœtu fidelium removeo, sacris interdico, anathematizo.* v. Preklinyam.
Pròksen. *Delicatus, effeminatus, mollis, tener, petulans.* jako proksen, *petulus, petulus.*
Proksèno. *Petulanter, petulcè, delicatè, effeminatè.*
Proksia. *Delicium, delitia, petulantia.*
Proksújem. *Petulcio, deliciosè nugor, sinopisso.*
Prokurátor. (D.) Govorchin. Paracz. *Advocatus, causidicus, orator, procurator, patronus causa.* v. Pravdoznanez.
Prorochicza. *Prophetissa, Prophetis, vates, sybilla.* 2. *Divinatrix, conjecrix, hariola, ariola, baruspica, phœbus, pytho-nissa.* kriva prorochicza, *Pseudoprophetissa.*
Prorochni. *Propheticus, prophetalis, prophetialis, vaticinius.* 2. *Divinus, baruspicus, auguralis.* prorochna palicza, *augurale, aliàs lituus.*
Prorok. *Propheta, prophetes, vates, videns, Deo repletus, fatidicus, prænunciator, vaticinator, propheticò spiritu clarus, l. florens.* 2. krivi prorok, *pseudopropheta.* 3. prorok tesch, *propheta inanis, ariolus, hariolus, ominator, divinator conjecor, mantes.* prorok hmanji duh iz mertveh tel, *kî presesztna poveda, spiritus divinator, Python.*
Prorok iz chetireh perveh sztvorov. *Stercomanta, & stercomantes, a.*
Prorok iz letanya pticz. *Augur, auspex.*
Prorok iz hitanye koczkih. *Sortilegus.*
Prorok iz oblichaja. *Physiognomus.*

Prorok iz gúz licza. *Metoscopus.*
Prorok iz chrev. *Extispex.*
Prorok iz ruk. *Chiromantes, manuispex.*
Prorok iz poroda. *Genetliacus.*
Prorok iz sczaline. *Uromantes.*
Prorok iz gledanya planet. *Sortilegus, de circo astrologus, circulator.*
Prorokùjem. *Propheto, prophetizo, prädico, vaticinor, prädico futura, prädivino, divinè prasagio, & pramonstro.* 2. *Divino, addivino, auguror, ariolor, hariolor, auspico, mantiscinor.* prorokuvati iz zvezd, *cælo abuti.*
Prorokùvan. *Auguratus, vaticinatus, divinatus.*
Prorokuvànye iz dlanih ruk. *Chiromantia.*
Prorokuvànya znanoszt. *Ariolatio, baruspicina, baruspicinum, mantice, chaszt, auguratus.* prorokuvanya meszto, *auguraculum, auguratorium.*
Prorokuvànye. *Prophetia, vaticinatio, vaticinium, prädictio, revelatio, oraculum, prädictum.* 2. *Divinatio, prädivinatio, auguratio, prasagium, prasagitio, prognosticon, sortes, de tripode dictum.* krivo prorokuvanye, *pseudoprophetia.*
Prorokuvanye iz letanya pticz. *Augurium, auspicium, augurum.*
Prorokuvanye iz koczkih, na szrechu. *Sortilegium.*
Prorokuvanye iz takayna szita, ali gledanya chez resseto. *Coscinomantia.*
Prorokuvanye iz ognya. *Pyromantia.*
Prorokuvanye iz chrev. *Extispicium.*
Prorokuvanye iz sztekla. *Chyristollomantia.*
Prorokuvanye iz poroda. *Genetliaca conjectura.*
Prorokuvanye pticz. *Oscinum.* v. Satrenye.
Proschenye. (D.) Prostenye *Indulgentia, condonatio, remissio, venia.* proschenye zverssèno, obilno, *indulgentia plenaria.*

profchenya liszt, *litteræ indulgentiarū*.
 k-profchenyu szlifsajuchi, *indulgentialis*. rimszko profchenye, *Bulla indulgentialis*.
 Profchenye-jemlyem. *Valedico, veniam abeundi peto*.
 Profsē. *Petitus, postulatus, rogatus, flagitatus*.
 Profsēnye. *Postulatio, petitio, precatio, rogatio, precatus, invocatio, oratio*. profsenye obchinszko, *supplicatio, preces publica, litania*. v. Proczeffia. ponizno profsenye, *obsecratio, supplicamentum*.
 Profsnyà. (D.) pomolenye. *Petitum, petitiorium, petitus, postulatum, postulatus, postulio, rogamen, rogamentum, oratum, oratus, preces, entelma*. profsnye nikay nehafzne, *nihil est preci loci relictum*. z-profsnym, *precariò, precibus*. mala profsnya, *petitiuncula*. v. Profsenye. felna profsnya, *flagitatio*. kruto felna, *efflagitatio, vehemens postulatio*. profsnya ú ime Bosje, *mendicitas*. profsnya ú teskoche, *imploratio*. ponizno profsno pifzmo, inache: pomolnicza, *supplex libellus*.
 Profzéchi. *Precans, supplicans*. ponizno profzechi, *supplex, cis*.
 Profzéni. *Milliaceus, milliarius*. profzena lat, *panicula*.
 Profzenicza szlama. *Stamen milliacium*.
 Profzenyàcha pogacha. *Milliacia placenta, subcinericium milliacium, l. azimus milliarius*.
 profzenyák. *Panis milliarius fermentatus*
 Pròszim. (D.) pitam, molim. *Peto, rogo, postulo, precor, flagito, oro, obsecro, deprecor, comprecor, exposco, expeto, rogo aliquid, rogatum aliquid volo, presso, preces admoveo, contendo aliquid ab aliquo, deposco, procieo*. jako profzim, *majorem in modum peto, omni studio contendo aliquid ab aliquo, oro, atque rogo, petesco, obtestor*. profzim ponizno, *supplico, verbis supplicibus oro, humili, & supplicibus obsecratione utor*. ponizno profzechi, *supplex*. profzim neprefztancze, in-

stanter peto, perpeto. profzim ú ime Bosje, *mendico, domatim, vicitim victum quero, quarito, stipulor*. profzim pomoch, *contristor, peto auxilium, imploro praesidium*. profzim koga na pomoch, *invoco aliquem advocatum*. profzim za milofchu, *tendo manus supplices ad aliquem*. profzim za koga, *intercedo apud aliquem pro aliquo, deprecor aliquem, vota pro alicujus salute suscipio, supplico alicui pro aliquo, adsum alicui ad deprecandam ejus calamitatem*. profchenya profzim, *veniam posco aliquem*. otayno profzim, *suppeto*. nazad profzim, *repeto*. profzim zopet, *reposco*. ja profzim, *quæso*. profzim profztimi ne tak, *quæso pace tuâ dixerim*. profzimte da tam preydi, *amabo te, ut illuc transeas*. z-velikum molbum nekay zprofziti, *magnâ ambitione agrè quidpiam obtinere*.
 Profzínecz meszecz. *Januarius. 2. Apud Dalm: signif: quod December*.
 Profzitel. (D.) Pitalacz. *Petitor, rogator, postulator, precator, orator*.
 Profzitelicza. *Postulatrix, petitrix*.
 Pròszo. *Millium, ii. Prov.*
 Luda pamet, kâ neszeje profza, Bojehifze vrâbczev nosza. *Ritt.*
 Pròszt. *Liber, licens, licentiosus, resolutus, solutus, liberatus, exfors, discinctus, immunis, incoactus, defrenatus, apertus, propatulus*. v. Szloboden. profzt kot pticza, *morti expositus, neci devotum caput, i. e. ad necandum liber instar avis. qualis est in bannum declaratus, qui ab omnibus impune, tam in persona, quàm in rebus offendi potest. Proscriptus*. v. Bandifanecz.
 Profztècz. *Vallus, stipes, palus, li. plotni profztecz, sudes, is*. z-profztèczem harcujem, *paletò, as*.
 Profzto y nezvezano govorenye. *Soluta, æ, oratio soluta, profa*.
 Profzto. *Liberè, licenter, licitè, solutè, exolutè*. v. Szlobodno.

Profztòr. *Spatium, statio, campus, locus, area, diastema.* v. Profztranofzt. 2. profztor dug jezero y dve szto nog, *diavulus.* v. Actus n. 3. 3. profztor med terszjem, *pagina, æ.* profztor med defzkami ladje, *felis, dis.* profztor derkanya na konyeh, *catradomus.* v. Vtekalische. ofztaviti profztor, *locum alicui relinquere.* dati, vchiniti profztor, *cedere de via.*

Profztran. *Spatiosus, amplius, amplè patens, satis capax, devastus.* profztrana polya, *longè, latèqve patentes campi.* 2. *laxus,* profztrane oprave, *laxæ vestes, surobella* preprofztran, *peramplius.*

Profztranim *Amplio, dilato, propago, laxo* v. Raszirujem.

Profztrano. *Amplè, spaciiosè.* 2. *laxè, latè.* v. Siroko.

Profztranofzt. *Amplitudo, capacitas, locus amplè patens, laxitas, vastitas.*

Protì. (D.) Prot, prema. *Adversus, adversum, contra, erga, in.* proti volye, *invitè, contra placitum.* proti narave, *invita minerva, alienum ingenio.* proti komu biti, *adversum aliquem stare, esse, l. sentire.* proti vode vozitifze, *adversâ aquâ navigare.*

Proti piszcz. *Antigrapharius.*

Proti pulsem. *Contraflo, reflo.* veter proti pulse, *reflat ventus, i. e. contrarius est.* hinc peroptimè dicitur: *reflat fortuna, videl: cum omnia nobis prater animi sententiam cadunt.*

Protivchìna. *Adversitas, sinisteritas, contrarietas, obsistentia, obstaculum, repugnantia, simultas, odium, offensio.* v. Szuprotivnoszt. protivnoszt naravszka, *antipathia.* vsze protivchine obladati, *omnes asperitates supervadere.*

Protivèmsze. *Adversor, contrarior, contradico, obsisto, resisto, repugno, reluctor, obstrigilo, renitor, refragor.* v. Szuprotivèmsze.

Protiven. *Adversus, sinister, contrarius, antaus.* protivne narave, *morosus,*

difficilis, asper, austerus, stomachosus, contrarius, adversus, s. qui natura est difficillima.

Protivénye. *Refragatio, refragium, reluctatio, obluçatio, repugnatio.* v. Protivchina.

Protivnìcza. *Adversaria, adversatrix.*

Protivnik. *Adversarius, adversator, inimicus, satanas* v. Szuprotivnik.

Protivno. *Adversè, contrariè, sinistrè.*

Protuletze. *Verculum, li.*

Protulètje. (D.) Promalitje. *Ver, quarta pars anni, ver novum, ver primum, vernum, ni, ear, ris.* protuletje odhajajuche, *ver adultum, praceps, cadens.*

Na ali ú protuletje, *verno.* na pochetku protuletja, *primo vere.* na szredine, *medio vere.* na konczu, *extremo vere.*

Protuletni. *Vernus, vernalis, earius.*

Protuletùjè. (D.) Premalitudjem. *Verno, as.*

Provincial. *Provincialis, is.*

Prozor. v. Oblok.

PR ante U.

Prúd. *Sabulum, li, suburra, glareæ.* z-prudom osmekchan, *saburratus.* z-prudom obtersujem, *osmekchujem, saburro, as.*

Prúden. *Sabulosus.*

Prúdim. *Prosum.* v. Hafzнем.

Prúglo. *Pedica, tendicula, laqueus.* Prov.

Kâ obleche nebo kruglo,

Doyde pticza v-moje pruglo.

Alta petens volucris, post escam quarit in imis.

Pruszècz. *Sonipes, gradarius, tolutarius, volutarius, colatorius equus, astur equus, astureo.*

Pruscze, Pruszech. *Tolutim, volutim, volubiliter, tollutim, & molliter.*

Pruszim. *Tolutim, l. volutim incedo.*

Prút, Pruticza. *Virga, virgultum longurium, ferula.* 2. prut terszov, *palmes vitis, sarmentum, duramen.* v. Rozgva.

Prutje. *Virgulta, orum.*

P. ante S.

Psànim. *Vitupero, convitior, subsanno, bovinor.* merfzko koga pfaniti. *proscindere aliquem verbis, convitio verberare.* v. Pzfujem.

Pfanitel. v. Pzfosztznik.

Pfenicza. *Triticum, ci, odoreum semen.* 2. pfenicza turszka, *melica, loba.* v. Kukuruzza. pfenichna piva, *celia.* pfenicza jara, *setanium triticum, l. trimestre, alicastrum.* pfenicza cherna, *melanpyrus.* pfenicza jaklena y rumena, *triticum robum, robus, bi.*

Pfenichni. *Triticeus, triticearius, spigineus.* pfenichna melya, *simila, similago, aleuron.* pfenichne melye czvet, *pollen, & pollis, nis.* czvet, kî v. pfenicze razzte, *githago.*

Pfenichne jame. *Siri, & sirrhi, orum.*

Pfenichnyak. *Triticeus panis.*

Pfzár. *Alitor, l. custos canum.*

Pfzina. v. Pész. 2. *Canina malitia.*

Pfzinàszt. *Canina malitia, malitiosus.*

Pfzòszt. *Convitium, contumelia, probrum, opprobrium, pipulum, li.*

Pfzòsztznik. *Convitiator, obtrectator, detractor, aculeator, suggilator, mordax, dicax, aexo, pipulo.*

Pzfujem. *Convitior, incilo.* v. Pfanim.

P. ante T.

Ptich, pticza. *Avis, ales, volucris, axis, pecus volatile.* vespertilio, *volucris est; quia volat, non tamen avis. quum pennas non habeat similes avibus, sed membranam pro pennis, nec ovis insidet, ut aves, sed sola volucrum animal parit, & pullos lacte nutrit.* v. Pticza.

Ptichàr. *Auceps, cupis, viscarius.* 2. ptichar, koi pticze hrani, *aviarius.*

Pticharnicza. *Aviarium, cavea, onithotropium, zotheca.*

Ptichek, ptichicza. *Avicula, & ptichicza letecha, avicula volucris.* neletecha, *involucris.* 2. ptichicza, t. j. kozicza trava, *agrilegium.*

Pticza rayszka. *Phoenix.* pticza, kâ vech

perja ima naszebe neg je szama, *calamoboas.* pticza orlovem jayczam nasztorna, *subis, is.* pticza, kâ czayzleke preganya, *pipta, &* pticza nigdar szita, *charadrius.* pticza kruto lehka, kûm vszaki veter vie kam hoche, *cephus, phi.* pticza glasz dajucha naszpodobu sveglye, *salpinx.* pticza pogor varassa znamenujucha, *spinturnix.* pticza priffesztna nazveshajucha, *avis prasaga tempestatum.*

Imena v-red polosena nekojeh pticz. Berglèz. *Picus cinereus.*

Bík. *Taurus, taurus aquatilis, butio.* bik muhe: *mugit.*

Branyúg. *Turdus, di.* branyug priszka, *trutilat.* Adag:

surdior turdo. Nam peculiaris illis surditas adscribitur. Remed: contra Dysfenteriam.

Inassatus turdus cum myrtibaceis prodest diarrhoeae, & urina. Joann. Rav.

Bregùle. *Apodes, um, cyspelli.* Carent usu pedum, & specie sunt *hirundinum, pendent, aut volant, sola eis in nido requies.*

Chàplya. *Ardea, &* chaplya bela, *leuccon, leucrodus.* chaplya szvetla, *asterias, à fulgore astrorum.* chaplya nizsko letecha, *pelas, dis, pellos, seu pellus, li.* chaplya skura. *ardea pulla, s. cinerea.*

Cherlyénka, cherlyeno-putaszta. *Rubecula, rubetula, rubellio, rutilola, tudus, di.*

Cherlyeno repka. *Rubecilla.*

Chernoglàvka. *Atricapilla, &*

Chverchek. *Curruca, editus.*

Chúk. *Noctua, ulula.* chuk chuvika, *ululat.* Prov.

Noctuas athenis mittis. vodu k-morju prilevas, *mittis quidpiam potentioribus, nullarum rerum indigis.*

Czàyzlek. *Acalanthis, acanthis, spinus, luteola.*

Déb, futach. *Upupa, epos: ejus cor valet ad lateris dolores sedandos.*

Detèly. *Picus martius, arboreus, cavator arborum.*

Dlèfzk,

Dlèszk. *Pyrrhula*, *rubicilla*.
 Drózd, iz fele branyugov. *Turdellus*, *li*,
rubetra, *turdus minor*.
 Fasián. *Phasianus*, *phasidis avis*.
 Futàch. v. Deb.
 Gerlicza. *Turtur*, *ris*. gerlicza milo-tufi,
gemit. Remed:
Turturis finus albugines extenuat.
 Gibècz pticza morszka. *Gavia*, *a*, *in petris*
nidificans.
 Gimplin. *Pyrrbulus*. v. Dleszk.
 Golüb. *Columba*, *columbus*, *peristera*. go-
 lub guche, *gemit*.
 Golub divji. *Palumbes*, *palumbus*, *pa-*
lumba. golub guka, *palumbes plausitat*.
 golub divji pomenffi, *vinago*, *enas*,
dis. v. Golub. *suo loco*.
 Gringlin. *Vireo*, *chloris*, & *cloris*, *dis*.
 Gúszka. *Anser*, *ris*, *ganza*, *auca*, *oeha*. gu-
 szka divja, *anser sylvestris*. guszka
 gaga, *glacitat*, *gringitat*, *l. gratitat*.
 Haris. Kraly plepelicz. *Ortygometra*, *avis*
gorvula.
 Jásztreb. *Accipiter*, *subbuteo*. jasztreb piv-
 che, *pipat*, *juget*.
 Jerebicz. (D.) Jareb. *Perdix*, *cis*, *Cacabi*,
 & *cacabides*: *perdix cacabat*.
 Jerebichni. *Perdicalis*.
 Jurichicza. *Ruticilla*, *lindria*, *a*.
 Kanyúh. Piluh. (D.) Kosztosder. *Vul-*
tur, *milvius*: *vultur pulpat*.
 KáuKa, Choka. *Monedula*: káuKa kàu-
 ka, *modulatur*.
 Káuran. Krumpach. (D.) Uran. *Corvus*,
vi, *corax*. 2. kauran nochni, *nyctico-*
rax, *l. nocticorax*, *cicima*, *cicuma*. kau-
 ran gorni, *pyricorax*. kauran krompa,
crocitat. krompanye, *crocitus*, *crocitatio*.
 Kokòfs. *Gallina*: kokòfs krakori, *gra-*
cilat. kokodache, *cacaliffat*. kokoda-
 kanye, *cacaliffmus*. krakorenye, *gra-*
cilatio.
 Kokófska. *Rusticula*, *a*.
 Kokòt, Pevecz. *Gallus*: kokot kukuri-
 che, *cucurrit*.
 Kokòt divji. *Urogallus*, *tetrao*, *erithro-*
daon.

Kopùn. *Capo*, *onis*, *capus*, *pi*, *gallus spado*.
 Kósz. *Merula*, *modula*: kósz fuchkeche,
modulat.
 Kragùly. *Nisus*, *fi*, *accipiter coturnicum*
 & c.
 Kralyicz. *Regaliolus*, *regulus*, *trochilus*,
trocillus: *regaliolus zinzulat*.
 Kukuvàcha. *Cuculus*, *cocyx*: kukuvacha
 kukuje, *cuculat*. kukuvanye, *cocytus*.
 Kvòchka. *Gallina glociens*: kvochka kvo-
 che, *glocitas*, *glociat*, *glocidat*, *ci-*
curit.
 Labùd. (D.) Kuf. *Cygnus*, *cycnus*, *olor*:
cygnus drensat.
 Lásztovicza. *Hirundo*, *nis*: *Hirundo trufat*.
 Orèl. *Aquila*, *regina avium*. v. *suo loco*. 2.
 orèl sziv, *zaychak*, *aquila fulva*, *l. le-*
poraria, *valeria*, *melomæctus*. 3. orèl
 prichern naymenffi, *melenatos*. 4. orèl
 oberh repa belkaszt, *pitargus*. 5. orèl
 morofztni, med orli naychernei, *mor-*
phos. 6. orèl szpodoben k-kanyuhu
 veksi od drugeh, *mefsi v-peru-*
teh, *percepterus*, *l. pernocterus*, *avis*
quarula murmurationis. 7. orèl mor-
 szki, *haliaetus*. 8. orèl, koi racze lo-
 vi, *clanga*. veliki, *oripelargus*: orèl
 kloche, *clangit*.
 Papiga. (D.) Papagao. *Psittacus*, *ci*.
 Pasztirichicza. Treszorepka. *Codotremu-*
la, *cyllerus*, *motasilla*, *cinclus*.
 Páv. *Pavo*, *onis*, *pavus*, *vi*. v. Pav *suo loco*:
 pav vreschi, *pupilat*.
 Pelikán. *Pelicanus*, *ni*.
 Pische, piple. *Pullus*, *li*: piple pipli, *pipit*.
 Plepelicza. *Coturnix*, *ortyx*.
 Pondúrek. *Mergus*, *gi*.
 Popèk. *Fulica*, *a*, *Fulix*.
 Puga, pugachicza. *Avis aquata*, *ar-*
quata.
 Purán. *Meleagris*, *dis*, *gallus africanus*,
indicus, *l. numidicus*, *gallopavo*, *gallo-*
pavus.
 Ràcza. (D.) Patka. *Anas*, *tis*. racza ra-
 ga, *tetrinnit*.
 Raczicza. *Anaticula*.

Serjáv. (D.) sdral. *Grus*, & *gruis*, *is*, serjav kreka, *gruit*.

Serjavchecz. mladi serjav. *Vipio*, *vipia*.

Sissmis. (D) misir. *Vespertilio*. fismis skriplye, *stridet*.

Skérlec. (D.) pohulyacha, kukuglava. *Alauda*, *cassita*, *corydalus*, *galerita*. 2. pticza zeufzema skerleczu szpodobna szamo da je prez kukme, *terraneola*, &: skerlec popeva, *cantillat*.

Skvòrcz. *Sturnus*, *ni*. skvorcz chverchi, *pisitat*.

Snèff. *Fiscedula*.

Sóyka, soja. *Graculus*, *picus garrulus*. soyka kreschi, *frigulat*.

Lepo perje ima soyka,

Ako prem hmanje poyka. *Ritt*.

Stiglècz. *Carduelis*, *is*, *acalanthis*, *acanthida*, *acalanthis*, *avis stridula*.

Stròk. (D.) lelek. (Scl.) rodo. *Ciconia*, & *crotalistris*. strok klokoche, *gloktorat*.

Strùcz. *Struthius*, *struthio*, *struthiocamelus*.

Súna. *Icterus*, *galgulus*, *l. galbula*.

Szenicza. *Parix*, *parus*, *cincipota*, *paris* *zinzinulat*. 2. szenicza velika, *fringillago*.

Szlakopèr. *Aesalon*, *agalus*, *li*.

Szlavichek. (D.) szlavich. *Aëdon* *acredula*, *atthis*, *dis*, *philomela*, *philomena*, *rasinus*, *luscinia*: *Philomela garris*. szlavichek morszki, *alcedo*, *alcion*, *halcyon*.

Szlùka. *Aceja*, *l. accia*, *gallinago*, *perdix rustica*.

Szokòl. *Falco*, *onis*.

Szòva. *Bubo*, *nis*. szova vuhata, *asio*, *otus*, *noctua aurita*, *cui pluma instar aurium ominet*. Remed:

Hujus cor impositum sinistra mamma mulieris dormientis efficit, ut omnia secreta pronuntiet. Joan. Rav. de avi: nom. Item sanguine pulli bubonis crispantur capilli.

Szràka. *Pica*, & *garrulus*, *li*.

Szternátka. *Galgulus*, *luseola*.

Tèrchka. *Atagen*, *attages*, *is*, *attagena*.

Tùzok, tucz. *Tarda*, *bistarda*, *ornis*, *is*.

Vrabchècz. *Passerculus*, *li*.

Vrábecz. (D) vrebacz. *Passer*, *ris*, *struthos-us*. *passer pipit*, & *circitat*. 2. rogozani vrabecz, ali tersztinszki, *passer solitarius*.

Vràna. *Cornix*, *cis*. *cornix cornicatur*.

Remed: *Ejus cerebrum coctum in cibo, medetur cerebri, & capitis doloribus*.

Zèba. *Fringilla*, *frigilla*, & *zeba friguli*, bitka, *fringultit*, *frigutit*.

Ptìcze maleh nog, ali berze. *Apedes*.

2. pticze kèsze tuszte, *aves oltiles*, *fertiles*. kèsze hrane v. gaybe ali v. kerletke, *aves cortales*. 3. taczaszte pticze,

ili siroko noge, *aves palmipedes*, *solipedes*. 4. pticze z-cherlyenemi noga-

mi, *hamatopodes*. 5. pticze z-nogami razrezanemi, parklyaszte, *aves fissipedes*. 6. pticze viszoko leteche, *aves*

prapetes. 7. niszko leteche, *aves inferæ*.

8. sumboreche, *oscines*, *garrula*, *aves cantatrices*. 9. pticze nochne, *aves in-*

auspiciata. 10. pticze krivonoszne, *volucres adunca*, *l. carnivo* &.

11. ke imaju krampe ravne, *volucres rectungues*. pticze zgrablyive, *aves rapaces*.

pticze divje, *aves fera*. pticze k-protuletju dohagyajuche, k zime odhagyajuche, *aves comeantes*. v. Avis

Part. Ima. pticze na lepchene sibe loviti, *volucres viscata fallere virga*.

P. ante U.

Púchem. *Vello*, *evello*, *velico*, *eruo*, *extirpo*, *carpo*, *eradico*, *explanto*. pukati lan,

carpere linum. pukati travu. *farire*, *exherbare*.

Puchina. *Rima*, *fissura*, *labes*, *is*. puchina zemlve, *hiatus terræ* puchina na ru-

kah ali nogah od zime, *pernio*. v. Puczanye. n. 3.

Púchki. *Vulgaris*, *popularis*, *plebejus*. v. Obchinszki. puchki zakon, *plebiscitum*.

Púchtvo. *Vulgaritas*, *popularitas*.

Puczàmsze. *Rumpor, scindor, violenter scindor, findor, rimas ago.*
Puczànye. *Fissio, scissio, scissus. 2. crepitus, strepitus, fragor. 3. puczanye nog, y ruk od zime, rhagades, um, chime-tium. puczanye vusztnicz, labiorum ruptiones, fissura, ragades, dum. v. Puk.*
Puczàsze zemlya. *Hiscit, dehiscit terra.*
Pudár. *Vinitor, visitator, custos, depulsor avium.*
Pudarnicza. *Oenaria, l. vinealis specula.*
Pudím. *Pello, repello, expello, abigo, excigo. pudim dalko, longè pello, propello, propulso. v. Odganyam. puditi szilum, exturbare.*
Pudlin. *Canache, es, & tis. v. Pësz.*
Púga, drugach D. MARIE trachicz. *Iris, arcus, imbricus arcus.*
Pugachicza pticza vodena szpodobna k. puge. *Arquata, a.*
Pùh. *Glis, ris.*
Puhálcze. *Flabellum, ventilabrum, ventaculum. v. Branilcze.*
Puhàlo. *Flabellum focarium. v. Branilcze.*
Puhànye. *Flatus, flamen. puhanye vetrov, flabra, rum, ventorum flamina. vugodno vetrov puhanye, benignus ventorum flatus.*
Puhkèk. *Fungosus. v. Rahel.*
Púk. *Vulgus, plebs, multitudo, turba, Demos, Ethnos. ki z. pukom derfi, y nye-mufze priklada, popularis, plebicola. puk priprosztei, plebecula, plebs populi infima, fex civitatis. v. Astomi. z. privolenyem puka, populari consensu. poleh navade puka, populariter, vulgariter. 2. puk iz napuhnyeneh vuszt, sclopus labiorum, sonus buccarum. puka szmrad, y vonyba, populi aphyra.*
Pukànye. *Vellicatio, vulsio, evulsio. v. Plevenye. pukanye dlachicz iz nosza, ali szrama, paratilmus.*
Pukàvecz. *Vellicator, vellator.*
Púklya. *Gibbus, bi, tuber, umbo, struma.*
Puklyàv. *Gibbosus, dorsuosus, strumosus,*

tumulofus.
Puklyávem. *Cernuo, subsideo, conquini-sco, pronò.*
Puknènye. *Fractura, fissura, ruptio. v. Puchina.*
Púknyen, puknut. *Ruptus, disrupus, fractus, fissus.*
Pulayticza trava. *Pulegium, puleum.*
Pùlem. *Haurio, exhaurio, e l. exgurgito, decapulo, evacuo, depleo.*
Pùn.(D.)verhovit. *Plenus, pletus, confertus, cumulatus, offertus, refertus, completus, repletus, effertus, copiosus, gravidus. pun szoka, ili liti, pragnans, succiplenus. puni szeszczí, tenta ubera. pun pechkih, acinosus. prepunyen, opletus. pun meszcz, panselenus, plenilunium.*
Puna moch. *Plenipotencia.*
Punènye. *Impletio, refertio.*
Punicza. *Socrus, becya. v. Szveker.*
Púnim. *Impleo, repleo, confertio, compleo, cumulo, grvido. punitisze, impleri. 2. alescere. v. Rasztem.*
Pùno, puneczko. *Plenè, suffertim.*
Puno mochnik. *Plenipotentiarius, mandatarius.*
Punòszt. *Plenitas, plenitudo, pleroma.*
Puntàr. *Rebellator, tumulator, factionis auctor, turbarum incensor, incensor, incitator, & fax omnium, tuba belli civilis. 2. puntar, kischeje zneveril Bogu, y Sz. Redu, Apostata, negator, abnegator, transfuga, Christi defuga. 3. puntar, kischeje zneveril Kralyu, ali obchine, perduellio, perduellis.*
Puntaricza. *Rebellatrix, conspiratrix.*
Puntàrszki. *Rebellis, tumultuosus, seditiosus, seditio-narius, turbulentus, factiosus, factionarius, perduellis.*
Puntaria. *Rebellio, rebellatio, rebellium, alienatio, tumultuatio, seditio, motus, defectio, conspiratio. puntariu podfigati, ignem ad materiam seditio-ni subdere, seditio-nem concitare, commovere, facere. vtiffiti puntariu, seditio-nem sedare,*

- comprimere*. 2. *puntaria* med purgari, *bellum civile*, *repentina vis in civitate*.
 3. *puntarie* pochetnik, *signifer*, *corriphæus rebellionis*, *demagogus*.
Puntárim. *Ad rebellionem concito, commoveo, excito, suscito*. v. *Puntaria*.
Puntarimsze. *Rebello, deficio, descisco, retraho me à republ. principe, &c. contumacius pareo, me gerc, seditionor*. v. *Zneverujemsze*.
Pùpa pupacha, babka. *Pupa, pupus, pupula, planguncula, ipsullices, icuncula, agucula, oscillum, crepundia*. z-pupkami igra, *neurospaston*. kifze igra, *neurospastes*. pupe, babke, norie dechinszke, *sigillaria, puerilibus consentanea crepundiis*. 2. pupa libivo meszo, *pulpa, æ*. 3. pupa kruha, *medulla panis*.
Púpek. *Umbilicus, ci, omphalus*. pupka szredina, *acromphalum*. izrasztek meszni na pupku, *sarcophalon*. otok na pupku iz betega, *exomphalon*. pupek szada vszakojachkoga kot jabuke zpada na proti klichku &c. *umbilicus, apex*. mali pupek, *umbiliculus*. 2. mali pupek czvetja, *calyculus*.
Pupek czvetja. *Calyx, folliculus florum*. pupek tersza, dreva, *gemma, oculus, pampinus*. guszenicza, kâ pupje prigrizava, *campa, æ, & campe, es, ipes, um, ips, is, ipis, is*.
Pupkovetrena kila. *Pneumatomphalos*.
Pupimsze. *Progemmo, as, gemmas ago, emitto, gemmasco, pullesco*.
Pupkâszt. *Umbilicatus*. 2. *pampinosus*.
Pupni. *Umbilicalis, umbilicaris*.
Puporèzna baba. *Umbilifeca, omphaletoma, obstetrix, maja*. v. *Placha*.
Puporèznoiszt. *Omphaletomia, l. amphetomia*.
Pùra, puka. *Gallina indica, affricana*.
Purán (D.) tuk. *Gallus africanus, numidicus, indicus, gallopavo, gallopavus, meleagrides*.
Purgàr. *Civis, incola oppidi, oppidanus, municeps*. v. *Varassecz*. *purgar novi, Civis*

- adscriptitius, adscititius oppidanus*.
Purgaria. *Civitas, corpus, politia, urbs, populus urbanus*.
Purgarov szleditel, branitel. *Publicola, popularis, homo popularis auræ, plebicola, & omnis popularis auræ captator, popularibus gaudens auris, populi potentis amicus, & fautor*.
Purgàrszki. *Civilis, civicus, politicus, popularis, municipalis*. *purgarszki szvetnik, ili nayvekssi chasztnik, consul, chaszt nyegova, consulatus, imperium consulare, consularis dignitas, praelatura, honor, curule ebur*. oblaszt nyegva, *potestas consularis*. biti szvetnikom purgarszkem, *consulatum gerere, obtinere, agere consulem*. prisztupiti ú chaszt szvetnichku, *inire consulatum, fasces, atque insignia accipere consularia, ad consolare provehi fastigium*. purgarszka pravicza, *jus municipale, municipatus*. pofztati delnikom pravicze purgarszke, *uti beneficiò civitatis, donari civitate, in civitatem recipi, civitatem consequi*. purgarszko dokonanye, *populiscitum, plebiscitum*. po purgarszki, *civiliter, perurbanè, municipaliter*.
Purgàrsztvo. *Civilitas, popularitas*.
Purgatorium. v. *Ochisztznik*.
Pús (D.) Szpus zemelszki, kî na szebe hisu noszi. *Cochlea, limax, cochlea terrestris, domiporta, cochlea opercularis, cochlea herbigrada*. 2. pus morszki. *cochlea marina, strombus, ostrea, ostreum, lopas*. 3. pus morszki iz kojegasze barszunszka farba napravlya, *Murex, conchy-le, conchylium*. 4. pus prez hise, *limax, cis, (& huic propriè convenit.) cochlea nuda*. puseva hisa, *cochlea, testa limacis*. pufek, *ostracium*. v. *Puficz*.
Pufarnicza. *Cochlearium, ii*.
Púscham-sztiszem. *Mitto, sino, linquo, patior*. pufztiti, na sztran verchi, *omit-tere, relinquere*. v. *Osztavlyam*. pufscham van, *evergo, is*. pufscham bradu, *barbo, as*. pufscham od szebe, *dimir-*

mitto. puscham iz moje oblaszti, *emancipo.* puscham iz pameti, *deleo ex animo.* puscham sivlenye, *reddo vitam, depono animam.* puscham vuzdu, *laxo habenas alicui.* puscham na te, *sed tu videris.* puscham preyti priliku, *sino è manibus oblatam abire facultatem, l. elabi occasionem.* pusztiti kèrv, *dimittere, emittere sanguinem.*

Puschànye. *Missio.* puschanye kervi, *missio sanguinis.* gladenye pervo puschanye kupicz ali file, *anatripsis* puschanye dela, *positio laborum* puschanye ú chaszť drugoga, *prostrasia prostrasis.*

Pùschen. *Missus, situs, demissus, emissus, positus.* puschen iz selezja, *solutus compedibus.* iz liszicz, *solutus manellis.*

Puschena sèna. *Odpravlyena. Repudiata mulier.*

Puscheník. (D.) *Pusztinyak. Eremita, anachoreta, eremi incola, secessor, solitarius, sylvicola, eremicola.* puschenik ú kloštru sivuchi, *Monachus, sacco-phorus, asceta, cellulanus, cœnobita.*

Puschìna (D.) -szťina. *Eremus, solitudo, anachoresis, desertũ, secessus, tesqua, tesca, vastitas, deserta solitudo, sola loca, timonion.* ú puschine szam sivem, *monazo.*

Puschíne lyubitel. *Phileremus, mi.*

Puschínszki, Remetszki. *Eremiticus, anachoreticus, monachicus.*

Puschínszťvo. *Monochatus, monachismus.* puschinšťvo obnassam, *monacho, as.*

Pusicz. *Cochlea abbula, cochlea minuta, cochlea reatina.*

Púška. (D.) Szamokresz. *Selopus, sclopetum, l. sclopetus, ti, tormentum manuarium, l. manuale majus, vipera, viperilla, longula.* púška pomenšsa ruchna, *vulgò pistola, tormentum manuale minus,* púška voynichka, *vulgò musketa, bombardá, a.* púška velika ta boršzka, *balista, tormentum hellicum aneum, machina militaris.* púška velika za trenye zida, *tormentum murale.* v. Stuk. púška vetrena, *sclopetum*

pneumaticum. czev púškèna, *fistula sclopetaria, canna.* czil na czevi, *dioptra.* sivť púškèni, *bombarda lignea theca.* sivťa púškènoga szťran zadnya, *calx sclopi.* sivťa prednya szťran, *oklop puske, sedes fistula scloparia.* púškèni ogeny, *sclopi igniarium.* prašnik púškèni, *cavus igniarius, l. focus.* púškèna leva, *zaklopecz prašnika, operculum cavi igniarii.* kokot púškèni, ili vuk, *catellus silicis scloparii, draco ignivomus.* napeti kokot, *adducere, aptare, attrahere, allevare catulum, aptato dracone ignem minitari.* púškèni kamen, *lapis igniarius, pyrites longula.* púškèni globus, *globus, glans plumbea.* v. Olovnicza. hit púškèna, *ictus sclopi.* zprúšenye puske, *displósis sclopi.*

Púškàr. *Scloparius, sclopetarius, bombardarius, pyrobolarius.* akoje voynik, *miles sclopetarius, miles rotarius.* púškar, koi iz velikeh púškèh hita, *librator, machinator, tormentarius.*

Púškarènye. *Scloporum displósis, sclopis concertatio.*

Púškarimšze. *Sclopis pugno, concerto, sclopos displodo.*

Púškarnicza *Armamentarium, balistariu, officina armorum, muralium tormentorum conditorium, veterarium, zaboria.*

Púškèni. *Scloparius, tormentarius.* púškèni barilhecť, *lagenula, l. theca pulveris pyrii, theca pulveraria sclopetariorum.* púškèni ú boju glasť, *syntbema.* v. Púška. nayvekšsi chaszťnik nad púškarniczum, *praefectus officio tormentario, tribunus armamentarius.* koi pašzku na puske noszi, y nye vszťnagè derš, *ballistarius, polio, onis.*

Púšku nabiti. *Selopum onerare, implere, instruere.* púšku izprúšiti, *sclopum displodere.*

Púšpan. *Buxus, buxum, i.* púšpanovo zerno, *buxigranum, carthegon.* k. púšpanu szťpodoben, *buxosus.*

Puspanom ploden. *Buxifer, a, m.*
 Puspanov. *Buxeus.* mezto z-puspanom
 naszajeno, *Buissetum, l. buxetum.*
 Pufsely, rukovet. *Fasciculus, manuple-*
tium. pufsely czvetja, *fasciculus florum.*
 Pussem. *Flo, halo, spiro, buccino, buccu-*
las inflandis tibiis distendo. puhati na
 povrachek od boja, *receptui canere, si-*
gnum dare. 2. pussem, *ventilo, as. v.*
 Hlidim.
 Pufsina, mezto gdesze puhu derse. *Gli-*
rarium.
 Pustuba, szlova szama A. B. C. *Littera,*
littera, arum, elementum.
 Pustube, ili szlova zbog sztarine zaterta,
 dasze chteti nemogu, *littera sugientes,*
exolata, oblita, deleta, exolentes, corrosa.
 Puszto. *Desertus, derelictus, vastus, solus,*
incultus, inexcultus, inhospitalis. puszto
 chinim, *vasto, devasto, efficio vastitatem,*
solo, as, polye puszto sztoi, *vacantagri.*
 Pusztocha. *Vastitas, locus desertus, & in-*
cultus, plaga non inhabitata, loca invia,
inaquosa, desolatio, tesca. v. Puschina.
 Put. *Via, iter, veba, actus, limes, porta,*
strata, agyia. 2. put na sztopine, *calli-*
gonium. 3. put orszachki, *via publica,*
celebris, regia, via praetorialis, l. consula-
ris, epidemia. 4. put kolni, *carreria.* 5.
 put obhodni, *anfractus, ambages.* 6.
 put v-tren, szteza, *callis, via callo per-*
durata. 7. put zaviat vuzek y teszen,
angiportus, & angiportum, ti. 8. put
 kamenit, *salebra, via salebroza.* 9. put
 prechni, *trames, compendium.* 10. put
 potaraczan, *via delapidata, via apia, li-*
thostrotum, lithostrotus, i. 11. put za-
 hodni, *via devia, devium iter.* 12. put
 izhodni *iter pervium.* 13. put povra-
 chni, *redditus, remeatus.* put pre-
 prechen, *via praepedita, iter praclu-*
sum. put zaszechen, *interseptum iter.*
 14. put, *transl. nachin. modus, via moda-*
litas. zeuszemi puti, *omnibus modis,*
l. viis. 15. putom jednako, *directo cur-*
su. puta pitati, *viam usitatam indoga-*

re, quarere. 16. zaszechi pute, *viam*
latrociniis, & excursionibus infestam
reddere, concade arborum semitas clau-
dere, latera concadibus munire, saltum,
in quo porta regionis sunt sita, praoccu-
pare. 17. na putu biti, *obstare, moram,*
& impedimentum esse. iz puta vugnu-
 tilze, *cedere, decedere via, l. de via.* 18.
 neznam po kojem putu bi moral iti?
quam potissimum capeffam viam dubius
sum? 19. pu putu vszeh putov oditi,
e vita discedere, mori, diem suam obire.
 20. put zdublyen, *glubok, via profun-*
da, sava, devexa, excavata. na put go-
 tov, *petasatus, intentus ad viandum,*
stans in procinctu, paratus ad iter, l. iti-
neri. puta zaszednik, *tolvay, hodeceus.*
 Puta vogya. *Dux viae, monstrator viae,*
interducus, hodegeta.
 Put napravlyam. *Vio, as, vias reficio.* pu-
 ta popravlyavec, *viocurrus, vi.*
 Putna. *brenta. Cupa dorsuaria, aenopho-*
rum, trimodius, pytina.
 Putanya ptichja. *Ingluvies, prolobus.*
 Putni. *Vialis, viaticus, viarius, itinerarius,*
agyicus. putni penez, *viagium, symbo-*
lum, pedagogium, plateaticum. putna la-
 dicza, *arca camerata.* putni liszt. v.
 Prehodni. putna knyiga, *hodaericon-*
um, ci. itinerarium. putna posztel,
lectus portatilis, bajanula. putna torbi-
 cza, *pera viatoria, bulga.*
 Putni tovarus, *Comes itineris.* v. Paydas
 fraterfzki.
 Putnik. *Viator, peregrinus, peregrinator,*
xenos-us, ni, hodaeporus. putnik po-
 bosni u Rim, *Romipeta, a.*
 Putnikov presztanitel. *Parochus, xenopa-*
rochus, copiarius.
 Putujem. *Peregrinor, iter facio, pergo via, eo,*
proficiscor, tero viam, peregre abeo, conten-
do, iter facio, comparo, itinero, vio, badi-
zo, viam carpo, badisso. szim putuvati,
huc versus nos iter dirrigere. putuvati
 po nochi, *lucubrare viam.* putuvati
 dan y noch, *die & nocte iter continua-*

re, dies noctesque iter facere. putuvati po vode, navigare, navibus proficisci. putuvati pessicze, pedibus iter facere, l. viam pergere. pochinyam putuvati, ingredi inire viam. szkup putuvati, una ire, comitem, & socium, itineris esse. putuvati za kem, subsequi, consecrari, prosequi aliquem itineribus.

Putujuchi. Peregrinans, peregrinabundus, iter faciens, vians.

Putuványe. Profectio, itineratio, peregrinatio, commigratio, iter. 2. putuvanye ú Rim. Romipetagium. 3. putuvanya Bosicza, vabilia, a.

Puzím. Labor, labo, lapsó, sensim descendó. 2. puzim, serpo, repo.

Puzlyív. Lubricus, labilis, is.

Púznem. Depilor, calveo, calvesco, defluvium capillorum, l. pilorum patior. 2. puznem, oppadami perje, deplumor.

Puznenye laszih. Fluor pilorum, defluxio pilorum, l. capillorum, descensus, l. descensio, pilorum, calvitium, alopecia. komu pak puznu, alopecus, ci. puznenye laszih iz ochih, anaphalantiosis.

Puznuti chinim. Calvum facio.

Q

Pustube, ili Szlova Q. ú nassem Szlovinškom jeziku vez glaz preimlye Szlovo K. nitju nepolasemu zvan rechih, kê iz Diachkoga, ali Nemšzkoga dohagyaju, y bolyeszu Diachke, ali Nemške, neg Szlovinške, kot ú oveh:

Quartér Mansio, Stativa.

Quartér-mester. Metator, designator hospitii, epidemicus. chaszt nyegova, epistatmia.

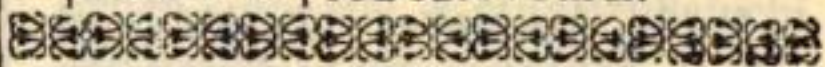
Qvatrín. Quadrans nummus.

Quietántia. Acceptilatio, apotheca, scheda, syngrapha, apocha. proti quietántia, antapocha.

Quietántiu dajem, Acceptum fero, apochó, as.

Qvintícza. Dragma. dve qvinticze, scillus, assarius. qvinticze tretji tal, scrupulus, li.

Y ako szpodobna koja druga nayduſze, úchini, kakti naybolye razum kazal bude. Zverhu chesza obilneje pizszalzem pred Szlovom K.

R

Szlovo neglaszovito.

Ráb. otok moršzki. Arba, a.

Raba. Raba, a, fluvius Ungariae. v. Raba. in Parte prima.

Rachénye, povolynofzt. Lubentia, pro-lubium, dignatio.

Rachisze. Lubet, libet, collibet, collubet, placet. rachimisze, dignor, non gravor. rachimusze to prieti, dignatur hoc amplecti.

Rachún. (D.) razbroy. (Scl.) eszap. Ratio, ratiocinium, calculus, computus, supputus. 2. rachun dohodka y odhodka, rationes accepti, & expensi. rachun jednak prieteh, y van daneh, ratio par datorum, & acceptorum. rachun potroska, ratio sumptuaria. rachun chinim, in numero, duco rationem, calculo, calculos subduco. rachun potrebujem, voco ad calculos. prevracham, pregledam rachune, ad calculos revoco. od davanya rachunov szloboden, aneglogistus, ti.

Rachúnam. Razbrajam. Numero, puto, supputo, computo, calculo, reputo, repono, rationes subduco, rationem deputo, pono, facio, pono calculum, censeo, rationes, conficio. v. Rachun chinim. z-drugemisze rachunati, in aliis nomen profiteri suum. nerachunati koga med malovrednemi, pravorum numero aliquem eximere. rachunati v. kulikom vremenu poszel bisze mogel opravití, commetiri cum tempore negotium.

Rachunánye. Computatio, reputatio, supputatio, calculatio, subductio, algorithmus,

- mus, algarithmus. v. Rachun.*
 Rachúnar. *Rationista, rationarius, ii.*
 Rachunaricza. *Calculatrix, cis.*
 Rachúnicz. *Ratiuncula, a.*
 Rachuno-mester. Rachunar. *Arithmeticus, calculator, rationarius, rati-
 onator, computator, numerarius, logista,
 abacista, summarius, algarista, algori-
 sta, a. z-vuchenomu biti ú mestrie ra-
 chunanya, in arithmeticiis esse exerci-
 tatum.*
 Rachuno-mestria, Rachunaria. *Arith-
 metica, scientia numeralis, algoris-
 mus.*
 Rachúnfzka knyiga, *Logarium, rationa-
 rium, rationalia, rationarius codex,
 vulgò Regestrum, Tabula, rum. ra-
 chunfzka tablicza, na kesze rachuni
 z-cziframi zmechu, palinxeftus, men-
 sa pythagorica. v. Rachunfzki fztol.*
 Rachúnfzki. *Arithmeticus, rationarius,
 rationalis. 2. Rationaliter.*
 Rachunfzki fztol. *Abacus, trapezopho-
 roz.*
 Rachúnfzki penez, ali czifre, kêmifze
 rachuni delaju. *Calculus, abaculus,
 ara.*
 Rachunfztva skola. *Logisterium.*
 Raczà. (D.) Plovka. (Sel.) Patka. *Anas,
 tis. Prov. Szrechen, komuje racza ú
 rukah. Felix, qui, quæ vult, habet. po-
 szrednya racza, boscis, & boschis, dis.*
 Raczicza. *Anaticula. raczicza, kâsze v-
 falsu derfi, y lese, popek, boscas,
 dis.*
 Raczji. *Anatarius, anatinus, a, m. raczji
 palztir, anatarius, ii. raczji kotecz,
 dnarium. v. seq:*
 Raczínyak, racznicza. *Nestotrophium,
 ebenotrophium.*
 Rád. *Lubenter, libenter, lubens, libens, lu-
 benti, l. libenti animo, summâ volunta-
 te, avidè, amanter, gratanter, appeten-
 ter, voluntariè, æquo animo, sua spontè,
 sine recusatione, ex animo. kruto rad,
 perlubens, perlubenter. rad oprascham,*

- clementi animo ignosco. rad prijem-
 lyem, utraqve manu, l. ambabus ma-
 nibus amplector. radbi, radabi, cupio,
 desidero. radbi jeszti, pruriunt dentes.
 radbi znati, suspensio animo seire
 aveo, sciendi cupiditate flagro. 2. rad
 (D.) vezfel, jucundus.*
 Radgovina Varas. *Raclitanum, i.*
 Rádi. *Propter. v. Zaradi. radi mene,
 propter me, pro me, causa mea, l. mei,
 in gratiam mei. radi tvoje greske,
 causa tua, l. tuo vitio.*
 Rádi chesza. *Quapropter, quamobrem,
 quare, quocirca, itaque, propterea, qua
 de causa.*
 Rádím. *Incumbo, operam do. v. Delam.*
 Radòszt. *Jucunditas, gaudimonium, de-
 licium. v. Veszelye.*
 Radohotnoszt. *Lubentia, appetentia.*
 Radujem. *Latifico, recreo. v. Veszelim.*
 Radujèmsze. *Gratulor, gestio, ovo, as. v.
 Veszelimsze. raduvatifsze komu, gra-
 tulari, aggratulari, congratulari alicui,
 latitia aliquem prosequi. radujemsze
 dobru, ozlovolyujemsze zlu, lator bo-
 nis rebus, & doleo contrariis. radujem-
 sze szam v szebe, gaudeo in sinu. 2. ra-
 dujemsze, alludo, ludendo blandior. v.
 Milimsze.*
 Raduványe. *Gratulatio, aggratulatio.*
 Ráhel, puhkek. *Porosus, rarus, spongio-
 sus, pumicosus, pumiceus, fistulosus, fun-
 gosus, fungiosus, fungidus, pulmoneus.*
 Rahlicza. *Rastrum, suacula.*
 Rahlo drevo. *Suber, phellus, suberies.*
 Rahlòszt. *Fungositas, raritas.*
 Rák vřzake fele. *Caneer, cri, carabus, flu-
 viatilis astacus. 2. rak morszki veliki
 fzpodoben potochnem, astacus, cam-
 marus, & gammarus, maja, leo, maa.
 3. rak morszki veliki, y okrugel, koi
 dva kot roga oberh ochih ima. garus,
 ri, locusta. 4. rak morszki pavuk, ara-
 neus, ei. 5. rak morszki granczipol,
 pagarus, pagrus. 6. pak morszki na che-
 tiri rede, koi na bok plava, plagusia,
 rhom-*

rhombus. 7. rak morszki mali, *gabbarus*, *ri*. 8. rak lilyak, *malacastron*, *malacastracus*, *f. mollem habens testam*. rake kuhati, *rubentes urere foco caneros*.
 Rak beteg. *Carcinoma*, *belbiton*, *carcinus*, *gangrana*, *phagedana*, *noma*. v. *Carcinodes*. rak koga bantuje, *carcinomaticus*, *carcerosus*. rak beteg terpim, *cantero*, *as*.
 Rak znamenye nebeszko. rako-zvezd. *Cancer*, *carcinus*.
 Kàka. temno pochivalische mertveh. *Spetus*, *caverna*, *testudo subteranea*, *crypta*. 2. *sarcophagus*, *tumba*. v. *Lesz*.
 Rakar. *Cantrarius*, *cantriceps*, *pitis*.
 Rakek. *Cancellus*, *li*.
 Rake lovim. *Caneros capio*, *canero*, *as*.
 Rakia. szlivovicza. *Adustum*, *l. crematum prunum*. v. *Sgano vino*. rakia bassicza, *primum adustum prunum*.
 Rakítje. *Virgetum silireum*.
 Rakítov. *Silireus*, *a*, *m*.
 Rakitovo drevo, rakita. *Siler*, *silerus*, *punica salix*, *amerina sabina*.
 Raknich. *Lacerna*.
 Rakòv. *Canceratitus*, *canerinus*.
 Rakove noge. *Chela*, *rum*, *brachia cantri*, *acetabula*. 2. rakove lupine, *crusta*, *testa cancri*. 3. rakove ochi, *gammatorum lapilli*, *oculi cancrorum*.
 Rál. oranye. *Aratura*, *jugerum*. 2. ral nyiva zorana, *arvum*, *arvus*, *ager*. 3. ral zemlye, *jugerum terra*.
 Rál, rallo. *Carrugium*. v. *Plug*.
 Ralnik. v. *Lemes*.
 Raman, komonika trava. *Monacella*, *capuciaria*; *quia ejus flores cucullum capuciorum referunt*. v. *Anthemis*.
 Ràme. *Humerus*, *armus*. v. *Pleche*. 2. verh ramena, *acronium*. ramena kinch, ali flor, *armilla*.
 Rana. *Vulnus*, *eris*, *plaga*, *ferita*, *trauma*.
 Remed: v. *Sideritis*. in. *Ima*. *Part*. Rana, kà szama od szebe znikne, *ulcus*, *eris*. 2. rana z-ognyenem selezom za-
 lgana, *stigma*. 3. rana szmertna, *plaga*

insanabilis, & *mortifera*, *vulnus se-vum*, *mortiferum*. rana velika, *plaga luculenta*. rana zpreda, *ulcus aduersum*. zada, *ulcus aversum*. szmerdecha, *vulnus putens*. nezvrachlyiva, *plaga immedicabilis*. zaraschena, *vulnus obductum*. rana zassita, *ancter*. rana ú ocheh, *antraeosis*. k-rane szliffajuchi, *vulnerarius*. rane briszanye z-mehkum *spongium*, *apospingismus*. ranu czelechi, *traumaticus*.
 Ranè kora. *Vulneris squama*, *crusta*. rane razianye, *vulneris os*. rane z-vrachene znamenka, *cicatrix*, *vibex*. trava rane czelecha, *sanicula*, *costus*, *costum*, *ti*, *telophium*, *siliquastrum*. rane flaster, *vulnerarium emplastrum*. nosicz za obrezavanye rane, *circumcisorium*. selescze za rane, *specium*, *specillum*. selescze, kemsze rane glubina izveda, *graphiscus*.
 Ràne vnoge zavdajem. *Convulnero*. kay rane zavdaje, *vulnerificus*.
 Ranènye. *Vulneratio*, *sauciatio*, *exulceratio*, *ulceratio*.
 Ranglya. *Cyrtopoda*, &. *ovusilla*.
 Ránim. *Vulnero*, *saucio*, *stringo*, *consaucio*, *ulcero*, *vulnifico*, *convulnero*, *vulnus facio*, *vulnera do*, *infligo*, *vulneribus afficio*, *confodio*, *plagas infligo*, *plagas*, *l. vulnus injicio*. 2. ranim na szmert, *lethalliter ferio*, *mortiferam plagam infligo*. ranim v. bodenyem, *punctim ferio*.
 Ranimsze. *Vulneror*, *saucior*, *vulnera excipio*, *accipio*.
 Ranitel. *Vulnerator*, *vulnerarius*.
 Ranitèlicza. *Vulneratrix*, *cis*.
 Rano, za vremena. *Manè*, *diluculò*, *primà luce*, *sub lucem*, *sub auroram*, *matutino*, v. *jutro k-dnevu*, *interdiu*, *horà diei primà*, & *adhuc dubio*, & *quasi languido die*, *bene mane*, *summo mane*. rano pred dnevom, *anteluculò*, *antelucidò*.
 Ranu ponavlyam. *Obductam cicatricem refrico*, *vulnus ronovo*.

Ranu chinechi. *Exulceratorius*, *a, m*, *exulceratrix*.

Ranyen. *Vulneratus*, *sauciatus*, *convulneratus*, *vulnere gravis*, *consauciatus*, *vulneribus affectus*, *saucius*. jako ranyen, *multis vulneribus confossus*, *saucius gravi vulnere*. *Prov.*

Radsze vszaki pipa, gdega rana tiszka.

Vulneratus semper vulnus contrectat.

Rásam. *Macto*, *occido*, *perimo*. *rasati praesce*, *ferire porcos*.

Rafanya meszto. *Laniena*, *laniarium*. *rafanya nos*, *secespita*. v. *Clunadum*.

Rafanye. *Maetatus*, *us*.

Rafavecz. *Maetator*, *fortor*, *cultrarius*. *rafavecz sivine za aldov*, *agones*, *popa victimarii*.

Rasèny. *Veru*, *obelus*, *obeliseus*.

Rasnyècz. *Veruculum*, *vericulum*, *vervina*.

Rassak. v. *Mahalo*. *Raszad*. v. *Preszad*.

Rafsíren. *Dilatatus*, *prolatatus*, *ampliatatus*, *amplificatus*, *exaggeratus*, *protentus*, *proterminatus*.

Rassirènye. *Dilatatio*, *prolatatio*, *ampliatio*, *exaggeratio*, *protensio*, *paravxesis*. *rassirènye ladanya*, *imperii propagatio*. *rassirènye jederka ochnoga*, *platycovia*.

Rassirújem-rilzem. *Dilato*, *prolato*, *amplio*, *adamplio*, *exaggero*, *protendo*, *protermino*, *terminos promoveo*, *propago*, *prolixo*.

Rassirujemsze. *Dilator*, *amplior*, *expatior*.

Raszíp. *Excidium*, *excidio*, *excisio*, *eversio*, *disturbatio*, *subversio*, *deletio*, *destructio*, *ruina*, *perniciosa*, *halosis*. 2. *raszíp imetka*, *effusio*, *profusio*, *eversio*, *dilapidatio bonorum*, *prodigalitas*, *prodigentia*. 3. *raszíp*, *zidine raszípane*, *parietina*, *rudus*, *materies*. 4. *raszíp obchine*, *ruina*, l. *interitus Reipub:*

Raszípan. (D.) *raszút*. *Dispersus*, *dissipatus*. 2. *dilapidatus prodigè*, l. *prodigaliter effusus*. 3. *disturbatus*, *excisus*, *eversus*, *demolitus*.

Raszípanye. (D) *raszútje*. *Dissipatio*, *dispersio*. 2. *raszípanye imetka*, *abliguritio*,

effusio, *dilapidatio bonorum*, *prodigalitas*. 3. *Diruitio*, *dissectio*, *corruptio*. v. *Raszíp*.

Raszípávam. *Dissipo*, *dispergo*. 2. *raszípávam imetek*, *dilapido*, *prodigo*, *opes dilacero*, *deartuo*, *ventre bona patria lacero*, *effundo*, *exhaurio patrimonium*, *devoro*, *perdo*, *nepotor*, *patrimonium effundo*, *rem oblimo*, *dilacero*, *suavibus escit consumo*. *raszípati peneze pecunias jactare*, *profundere*, *dissipare*, *dilapidare*, *as prodigere*, *exhaurire*, *effundere*, *conficere pecuniam*. *po kurvarie*, *effutuere aurum*, *opes cum meretricibus consumere*. *vsza raszípati po kurvarie*, *expatrare*.

Raszípnik. *Dissipator*, *eversor*. 2. *raszípnik imetka*, *effusor*, *profusor*, *dilapidator*, *prodigus*, *helluo*, *coctor*, *decoctor*, *nepos*, *gurges*, *profligator*, *abusor bonorum*, *patrimonii*, &c. *abliguritor*, *acolaustus*. *raszípnik penez*, *prodigus aris*.

Raszòhafzt. (D.) *dvorog*. *Bifurcus*, *bifurcatus*, *furculosus*. *szverslicze raszòhafzte*, *ramusculi bifurci*.

Raszòhe. (D.) *ville*. *Furca*, *bifurca*, *lignum*, l. *ferrum bifurcatum*. v. *Roglye*.

Rászol. *Salsilago*, *salsugo*, *salsitudo*, *muria*, *coagulum*, *garum*.

Raszòfficza, *rogussa*. *Lichas*. 2. *raszòfficza*, *furcilla*, *furcula*. 3. *raszòfficze v-kojesze vezlo vkleplye gdafze vozi*, *scalmus*, *mi*.

Rásztem - szelzem. *Cresco*, *augeor*, *augeo*, *adaugeo*, *acresco*, *adulesco*, *progresco*, *exolesco*, *glisco*, *incrementum capio*, *progredior*, *acresco*, *grandesco*. *rasztem jako*, *increasco*. *rasztem ú viszinu*, *excresco*, *tendo sursum*. *rasztem ú dobe*, *y sivotu*, *adulesco*, *atate procedo*. *raszti pochinyam*, *verno*. *ú germ rasztem*, *frutico*, & *fruticor*, *effrutico*. *raszti puztiti laszi*, *comam alere*, *nutrire*, *pascere crinem*. *raszti chiniti*, *herbescensentem elicere viriditatem*. *opet raszti*, *recrescere*.

Raszténye. *Cretio, crescentia, crementum, mentum, augmentum, profectus, vegetineretio, incrementum, accretio, accretatio, provectus, provectio, accessus, accessio.* raszténye meszecz, *augmentum luna.*

Rasztúchi. *Vegetabilis, vegetativus, crescens, accrescens, adolescens, provectibilis.* rasztuchi meszecz, *luna nascens.*

Rát, ostrina. *Acumen.* v. Spicza. v. Boy.

Ravenspurg varas. *Ratisbona.*

Ràven. *Planus, rectus, directus, aequus, porrectus, prorectus.* raven put, *directa via, planum iter.*

Ràvnam. *Plano, complano, rectifico, aequo, coaequo.* 2. *dispono, ordino, guberno, tracto, rego, regulo, regno, duco, rempubl: administro, versor cum imperio, & potestate in republ: praesum reipubl: clavum imperii teneo, sedeo in puppi, & clavum teneo, auspiciis meis rego populum.* ravnati varas, *praesidere urbi.* ladju, *dirigere navim.* szkup ravnati, *conregnare, simul in imperio esse, iisdem rebus praesse.* 2. v. Pojednachujem.

Ravnànye. *Rectificatio, complanatio.* v. Pojednachenye. 2. *Rectio, rectura, rectoratus, regimen, moderamen, directorium, directio, gubernium, dominatio, pedia, dynastia.* obchine, *democratia.* ravnanye lyudih poglaviteh, *dominatus optimatum, aristocratia.* ravnanye szamovlasztnoga poglavnika, *Monarchia.* ravnanye lesztor nekulihch, *oligarchia.* ravnanya znanoszt, *politica.* ravnanye komu zruchiti, *tradere gubernacula gubernatione praeficere.* v-ravnanye sztupiti, *capessere imperiũ.*

Ravnícza. Ravnina. *Planitudo, planitas, rectitudo camporum, planities, planitia, planuria, locus planus, rectum, aequor, aequitas, campester ager.* ravnícza kakvoga duguvanya, *superficies, porrectum.* ravnícza morja, *dorsa gurgitis, summa fluctuum, terga amnica.* ravnina bolte, *suspensio, suspensura.* ravnina

na ruke, *bir, ir, vola manus.*

Ravnàvecz. *Aequator.* 2. *Rektor, regnator, gubernator, moderator, director, pradius summã potestate, dominator, dynastes.* ravnavecz obchine, *magnates, penes quos respublica est.* 2. Ravnavecz vnavuku &c. *Praefectus, monitor, rektor, director, morum praefectus, custos, ephorus.*

Ravnàvka, Ravnachicza. *Reatrix, directrix, gubernatrix, moderatrix, dominatrix.*

Ravno. *Planum, rectum, aequum, planè, porrectè, rectè, aequè, directè, directò.* ravno govorechi, *planiloquus.*

Ravno-nog. *Planipes, dis, planicus, plotus.*

Ravno tak. Do isztine tako. *Peraequè, pariter, sic, planè sic, ita, omnino ita, similiter, non secus, non absimiliter, eò pactò, simili modò, pari modalitate.*

Rày. *Paradisus, si. ray nebeszki, paradisus caelestis.* zemelszki, *paradisus terrestris, hortus voluptatis.*

Rayssizem. (D.) *Volim. Malo, mavolo.* rayssi hochu denez, *neg zutra, malim hodiè, quam cras.*

Rayszki. *Paradisiacus.* rayszka jabuka, *melimellum.* rayszka pticza, *manuco-diata.* v. Razperssavamsze.

Razbegújemsze. *Diffugio, dispergor, dilabor, dissipor.* razbefuliszusze, *diffugerunt.*

Razbélyen. (D.) *Rafesen. Candens, igneus, ignitus, ignefactus.*

Razbelyujem. *Igneo, candeo, candefacio, candifico.* razbelitiszze, *ignescere, excandescere, candefieri.*

Razbéfan. *Dilapsus, dissipatus, dispersus.* voyszka razbefana, *exercitus dilapsus.*

Razbesànye-gnenye. *Diffugium, ii, dispersio.* v. Razperssan.

Razbíam. *Diffringo, perfringo.* v. Potiram. razbiti voyszku, *dissipare, profligare, discutere exercitum, fundere copias.* 2. razbiam tolvayzkem nachinom, *latrocinor, grassor, populor, dispolior, despolio, expolio, prador, deprador*

dor, pramior. Metaph. razbiam glavu, *molesto caput, obtundo caput, l. aures, molesto, grave quempiam.* razbiti komu boke, *delumbare aliquem.*
 Razbiàmsze. *Frangor, diffringor, rumpor.*
 Razbianye- enye. *Latrocinatio, prædatio.* v. Razboy. 2. razbianye tolvajev morzbek, *piratica, æ.*
 Razbiram. (D.) Razabiram. *Seligo, scerno.* razbrati pametjum, *dignoscere.*
 Razbisztrújem. *Declaro, clarifico, dilucido.* v. Razvedrujem. razbisztritisze, *inclarescere, clarescere.*
 Razbit. *Fractus, diffractus, perfractus, ruptus, ruptus, discissus, lacer.* razbita ladja, *navis lacera.* 2. Razbit, *dispoliatus, deprædatus, depopulatus.*
 Razbitki. *Fragmenta, fragmina, frustra.*
 Razbitlyiv. *Frangibilis, destructibilis.*
 Razbolénye. *Intensio morbi, l. augmentum.*
 Razbolyujèmsze. *Ingravesco ægritudine.* v. Nemochen bivam.
 Rázbor. *Discretio, ratio, ratiocinium, rationis usus, præscriptum rationis, ratiocinatio, prudentia.*
 Razbòren - rit. *Discretus, rationalis, ratione utens, prudens, moderatus.*
 Razbòrno - rito. *Discretè, moderatè, prudenter.*
 Razbòy. Pomor. *Cades, clades, casio, conflictus, perditio, strages, disperditio, dispersio, profligatio.* 2. razboy tolvayfzkem nachinom, *latrocinium, grassatio, prædatio, deprædatio, grassatura.*
 Razbòyni. *Prædatitius, prædaceus.* penezi razboyni, *pecunia prædatitia.* morfzko razboyni, *piraticus.* razboyni dobi tek, *spolium, præda, rapina, manubia, direptus.*
 Razboynìckki. *Prædatorius, grassatorius.* razboynichka ladja, *navis prædatoria.*
 Razboishe. *Spoliatorium.*
 Razbòynik. (D.) gufzar. *Grassator, grassarius, plogiarius, sicarius, harpalus, prædator, phileta.* razboynik morfzki, pi-

rata, bamiota. razboynikov morzbek z-derfavalishe, *piraterium. Prov.*
 Chlovek od kolcza y konopcza. *Furca, & suspendio dignus homo.*
 Razbrájam broilfzem. *Dinumero, reconseo, numericè divido.* v. Rachunam &c. razbroiti nekay z perfzti, *dimetiri aliquid digitis.*
 Razchelusztenye. *Faucium rescratio.*
 Razchelyufztújem. *Fauces rejero.*
 Razchefsújem-szalszem. *Depecto, discrimino capillum.*
 Razchészan. *Depexus, discriminatus capillus.* 2. razchészan, *discerptus, distractus.*
 Razchesznujem. *Discerpo, dilacero, ab invicem separo, avello, dirumpo, lancino.*
 Razchészran. *Discriminatus, carminatus.*
 Razcheszrànye. *Carminatio.*
 Razcheszravam. *Discrimino, carmino.*
 Razcheszràvecz. *Carminator, carminarius.*
 Razcheszràvka. *Carminatrix.*
 Razchetvèren. *Quadripartitus, quadripartitus.*
 Razchetverèno. *Quadripartitè, quadripartitè.*
 Razchetverènye. *Quadripartitio, quadripartita divisio.*
 Razchetverújem. *Quadripartior, quadripartior, iris, discindo, disseco, distraho in quatuor partes.*
 Razchínyam. *Exentero, eviscero, as.* razchiniti ribe, *exenterare pisces.* Transl. dicitur & de aliis rebus.
 Razchinyànye. *Exenteratio, evisceratio*
 Razchinyen. *Exenteratus, nudatus visceribus.*
 Razchischújem-sztilfzem lozu. *Disraro, rarefacio, intraro, quod densum erat, rarum facio, interluco, diruncino, perpurgo.*
 Razczépan *Dissectus, discissus, diffissus.*
 Razczepànye. *Dissectio, dissecatio, discissus, diffissus, ìs, diffissio.*
 Razczepávam. *Disseco, diffindo.*
 Raczvèrt. *Liquefactus, liquatus, dilapsus.*
 Ra-

Razczvílyen. *Contristatus, ad fletum inei-*
tatus, ad dolorem, & lachrymas com-
motus, mœstificatus, afflictatus, pertur-
batus, afflictus.

Razczvílyújem. *Contristo, fletum mo-*
veo, cieo, excito alicui humorem ex
oculis, elicio cuipiam lacrymas, ad la-
crymas commoveo, mœstifico, funesto,
afflicto, mæro aliquem, facies doloris ad-
moveo alicui. v. Razsalosztujem.

Razczvíram - czverlszem. *Liquefacio,*
liquo, colliquo, dissolvo. Razczviram-
sze, Colliquefco, deliquefco, colliquefio
liquefio, liquefcor, liquor, deffuo, li-
queo.

Razczvirànye. *Liquefactio, liquatio, dis-*
olutio.

Razdájem. *Dispendo, distribuo, dispertio.*
v. Razdelyujem.

Razdebèlyen. *Incrassatus, dilatatus*
Razdebelyújemsze. *Incrassefco, crasse-*
fco, in crassitudinem cresco.

Rázdel. *Seçta, a.*

Razdelénye. *Partitio, divisio, dividui-*
tas, distributio, distinctio, distractio. 2.
Razdelenye, presznoga meza, *vis-*
ceratio. Razdelenye na dva tala, bi-
partitio, dichotomia. na tri tale, tri-
partitio, trichotomia. na chetiri tale,
quadripartitio, quadratio, quadratura.
Razdelenye hudodelnikov na cheti-
ri vude, *quaterizatio. Razdelenye*
knyige ú pohlavja, ili dele, *ihmema.*

Razdelitel. *Divisor, partitor, diatetes.*

Razdèlni, razdelyiv. *Divisibilis, divi-*
duus, dispartibilis, partilis, partibilis.

Razdèlyen. *Divisus, partitus, disperti-*
tus, in partes divisus. razdelyen na pol,
dimidiatus, bipartitus, in duas partes
divisus. razdelyen na troje, triparti-
tus. na chetvero, quadripartitus. na
petero, quinquepartitus. razdelyen na
vnogo talov, multipartitus.

Razdelyèno. *Partitè, partiliter, distribu-*
tè, divisim, divisè. razdelyeno na
dvoje, bipartitè. na troje, tripartitè.

na chetvero, *quadrifariam.*

Razdelyújem. *Divido, partio, partior,*
dispertio, dispertior, sortior, diduco in
partes, partior quid in membra, seco,
hercisco. razdeliti na dvoje, bipartiri,
bipartire, bipartito distribuere. razde-
liti na szto talov, centuriare, centu-
riatim describere. razdelyujem na vu-
de, deartuo, viscero, artuo, per artus
divido.

Razdert. *Lacer, lacerus, laceratus, pan-*
nosus. v. Raztergan.

Razdíram - derlszem. *Lacero, dilacero,*
lancino, discerpo, dilorico, discindo. raz-
dreti na falate, in frusta dilacerare. v.
Raztergavam.

Razdrápan. *Laceratus, attritus, conscissus,*
concerptus, discerptus, disruptus, lania-
tus, dilancinatus, depexus, divulsus.
Razdraplyújem. *v. Razdiram. razdra-*
pati z-parklji, unguibus discerpere, cen-
cerpere.

Razdrásen. *Irritatus, exasperatus, exacer-*
batus, exulceratus, provocatus, lacef-
situs, efferatus.

Razdrasènye. *Irritatio, exasperatio, ex-*
acerbatio, exulceratio, provocatio, irri-
tatus.

Razdrasitel. *Irritator, exulcerator.*

Razdrasitelicza. *Irritatrix, exulceratrix.*

Razdrasújem. *Irrito, exaspero, exacerbo,*
exulcero, lacefso, in iram provoco, pro-
rito, effero. 2. razdrasujem vrazujem,
exaspero vulnus.

Razdrasújemsze. *Irritor, exasperor, inci-*
tor, in iram provoco, efferor.

Razdráz. *Disinctus, dissolutus.*

Razdrénye. *Dilaceratio, laceratio.*

Razdroblenye. *Comminutio, contritio. 2.*
razdroblenye na prah, dissipueratio.

Razdròblyen. *Comminutus, contritus.*

Razdroblyújem. *Comminuo, perfrio, de-*
tero, contero, minutim confringo, fran-
go in partes minutas. razdrobiti na
prah, dissipulverare, in pulverem redi-
gere.

- Razdrùsen. *Dissociatus, dissolutus, separatus, segregatus, sejunctus, discissus.* v. Razpersan.
- Razdrufénye. *Dissociatio, separatio, segregatio, sejunctio, disjunctio, dissolutio, dissociantia.*
- Razdruslyiv. *Dissociabilis, separabilis.*
- Razdrusújem. *Dissocio, separo, segrego, sejungo, disjungo, secerno, dissolvo, pharisæo* razdrusiti paydaltvo, *dirimere, semovere, remove societatem.* razdrusitise, *separari, dissociari, segregari, sejungi* v. Razluchujem.
- Razdvájam. *Dimidio, as.* v. Razpolovlyujem.
- Razdùben. *Excavatus, cavefactus.*
- Razdubènye. *Excavatio, onis.*
- Razdubújem. *Excavo, cavefacio, caverno.*
- Razdvojenye. v. Razpolovlenye.
- Razègnan. *Dispulsus.* v. Raztiran.
- Razegnànye. *Dispulsio.* v. Raztiranye.
- Razetkànye. *Retexio, retexus.*
- Razetkávam. *Retexo, is.*
- Razganyam. *Dispello, cispello.* v. Raztiravam.
- Razgernènye. *Dispansio, distensio, extensio, distentio.*
- Razglászen. *Divulgatus, evulgatus, promulgatus, diffamatus, publicatus, proclamatus, sermone tritus, in ore omnium positus, provulgatus, palam divulgatus, ebuccinatus, propalatus, disseminatus, sparsus.* 2. razglaszen dobrem glaszm, *illustris fama, sermonibus celebratus, honoratus, decoratus, famigeratus, periboetus.*
- Razglaszènye. *Divulgatio, evulgatio, promulgatio, diffamatio, diffamia, predicatio, praconium.*
- Razglaszitel. (D.) Razglasznik. *Evulgator, divulgator, proclamator, pradicator.* razglaszitel obchinszki, *præco, præcia.* 3. razglaszitel, koi glasze raznassa, *famiger. famigerus, famigerator.*
- Razglaszitelicza. *Evulgatrix, cis, prædicatrix.*

- Razglaszújem. (D) Proglaszivam. *Divulgo, evulgo, promulgo, proclamo, diffamo, propago, divulgo palam, ebuccino, dispergo, dissemino, prädico.* glasz raznassam, *famam dissipò, differo rumorem, spargo voces in vulgus, rumifero, rumifico, famigero.* razglaszitisze, *proclamor, diffamor, in vulgus efferor, dispallor.*
- Razgledajuchi. *Dispex, dispiciens.*
- Razglédam. *Dispicio, perspicio, fissiculo.* v. Pregledam. 2. *Dignosco, dijudico, discerno, secerno.* v. Zpoznavam. razgledati voyszku, *lustrare, l. recensere, exercitum.*
- Razglédan. *Dispectus, perspectus, inspectus.*
- Razgledànye. *Dispectus, dispicientia, perspicientia.*
- Razgloblènye. *Eluxatio, luxatio.*
- Razglóblyen. *Eluxatus, luxatus.*
- Rázgon. *Sulcus, sulcamen, lira.* v. Brazda. razgone delam, *liro, sulco, foros duco.* kî razgone dela, *sulcator.* mali razgon, *sulculus* na razgone, *liratim.*
- Razgovárjam. *Dissuadeo, abortor, dehortor.*
- Razgovarjàmsze. *Sermocinor, colloquor, sermones cum aliquo misceo, instituo, confabulor, cum aliquo ago, confero cum aliquo consilia.*
- Razgovarjajúchi. *Dehortatorius.*
- Razgòvor. *Colloquium, collocutio, sermocinatio, dissertatio, verbocinium, sermonis communicatio, confabulatio, relatio alterna, dialogus,* razgovor po pitanyu, *y odgovoru, dialogismus, mi.* razgovor razveszelní, *paramythia.* razgovora hisa ú klostreh opatickeh, *parlamentum.*
- Razgovòren. *Disuasus, desuasus, sermone avocatus, seductus.*
- Razgovorènye. *Disvasio, dehortatio, abortatio.*
- Razgovoritel. *Disvasor, desvasor.* 2. *blandiloquus, blandiloquentulus, blandicus.*
- Razgovorlyiv. (D.) razgovoran. *Conver-*

- versativus, affabilis, blandus.*
 Razgovorno. *Comiter, blanditer, affabiliter*
 Razgragyújem. *Dissipio, sepe destruo, depono, evertio, quod septum erat, disjicio.*
 Razgréblyem. *Scalpo, pedibus quisquiliis disjicio, dissipio.*
 Razgrinyam. *Dispando, distendo, extendo, explico, distingo, razgernutiogeny, sitek, disjicere ignem, carbones dissipare, frumentum distrahere, disgregare.*
 Razgrizen. *Commorsus, commasticatus, mansus, coñmanducatus, dentibus comminutus, porrosus, fressus.*
 Razgrizújem. *Perrodo, lacero morso, commordeo, commorsico, commastico, frendeo, dentibus comminuo.*
 Razhítan. *Disjectus, disturbatus.*
 Razhitànye. *Disjectio, disjectus, ús, disturbatio.*
 Razhitávam. *Disjicio, disjectio, disturbo, in partes jacio.*
 Razfalátam. *Concido, defrustro, deartuo, viscero, dilacero, in partes scindo, divido, discerpo, distraho.*
 Razfalátan. *Defrustratus, artuatus, concisus, in partes divisus, discerptus, distractus, dilaceratus.*
 Razfalatànye. *Dilaceratio, in frustra distractio, in partes divisio, concisio.*
 Razhajàmsze. *Digredior, dissocior, discedo, discessionem facio, divellor, separor, dissipor. v. Razpersújem. 2. razhajamsze kot voda, olye &c. diffundor. 3. razhajamsze zemlya, hisco, debisco.*
 Razhlagyen. *Refrigeratus, frige factus, perfrige factus, infrigeratus.*
 Razhlagyeny. *Refrigeratio, refrigerium, frige factio, perfrige factio.*
 Razhlagyújem. *Refrigero, frige facio, frigido, infrigido, infrigesco, perfrige facio, perfrigido.*
 Poszuda, ú kojese razhlagyuje. *Refrigidarium, frigidarium. v. Poszuda n. 5.*
 Razhla gyújemse. *Refrigeo, refrigesco, de-*

- tepefio, congelor.*
 Razhrúsztan. *Contribulatus, dentibus comminutus.*
 Razhrusztànye. *Concisio, confractio, comminutio dentibus.*
 Razhrusztávam. *Dentibus concido, coñminuo, confringo.*
 Razjadújem. *Exaspero, moveo alicui stomachum. v. Razdrasujem.*
 Razjagmènye. *Direptio, distractio.*
 Razjagmújem - milszem. *Diripio, distraho, deprador, diduco.*
 Razjedinànye. *v. Razdelenye.*
 Raziszkan. *Perquisitus, disquisitus, pervestigatus, rimatus.*
 Raziszkànye. *Perquisitio, disquisitio, pervestigatio, exploratio, rimatio.*
 Raziszkávam. *Perquiro, disquiro, discutio, pervolator, pervenor, pervestigatio, inquiror, rimor.*
 Razkálam - kolilszem. *Diffindo, infindo, confindo, proscindo, distrunco, in partes findo, divido, dilamino.*
 Razkálan. *Diffissus, discuneatus, biulcatus.*
 Razkalanye. *Diffissio, proscissio, dissectio.*
 Razkápam. *Ruspor. v. Razgreblyem.*
 Razkelenye. *Deglutinatio, reglutinatio.*
 Razkelitel. *Reglutinator, disglutinator.*
 Razkelyújem. *Disglatino, reglutino.*
 Razkérchen. *Extirpatus, stirpatus.*
 Razkerchènye. *Extirpatio, eradicatio.*
 Razkerchitel. *Extirpator, eradicator.*
 Razkerchújem. *Extirpo, eradico, excscindo, erunco, excodico.*
 Razklaplyem. *Disjungo, dissocior.*
 Razklenyen. *Disjugatus, abjugatus.*
 Razkleplyem - nulszem. *Sejungo, sejugo, abjugo, abjungo, dijugo, à jugo solvo.*
 Razklestrènye. *Interlucatio.*
 Razklestrújem. *Colluco, interluco.*
 Razkloplyen. *Disjunctus, dissociatus. v. Razdrusenye.*
 Razkolènye. *Discidium, diffissio.*
 Razkòpchen. *Diffibulatus, refibulatus.*
 Razkopchujem. *Diffibulo, refibulo, exfibulo, fibulam resolvo, exsinuo, aperio.*

- v. Odpinyam n. 2.
 Razkószman. *Discriminatus, impexus, acosmus.*
 Razkotarènye. *Delimitatio, definitio, descriptio, cancellatio, diribitio, metatio, collimitium.* razkotarenye orszagov, *cancellatio regionum.* razkotarenya kamen, mejás, *Cippus, limes, lapis sacer, terminalis lapis.* v. Bodones.
 Razkotaritel. *Finitor, agrimensor, terminator, metator.*
 Razkotarújem. *Distermino, discrimino, diribeo, definio, delimito, limitor, cancello.* razkotariti orszage, *cancellare regiones.*
 Razkréchen. *Divaricatus, sejunctus.*
 Razkrechújem. *Divarico, divaricor, disjungo, sejungo.* razkrechiti noge, *divaricare pedes.*
 Razkrilyújem - lilszem. *Dispando, distendo, expando, extendo alas, dispenno.* razkriliti peruti, *dispennare.*
 Razkrisje, krisopotje. *Compitum, decussis, trames, transversa via, bivium, trivium, quadrivium.* pily na razkrisju, *kî put kase, stela, &c.*
 Razkrisènye. *Decussatio, transversio.*
 Razkrisújem. *Decusso, as in formam Crucis divido, cancello.* razkrisiti, na kris ruke posztaviti, *cancellare brachia.* razkrisiti noge, *decussare pedes.*
 Razkrívam. *Detego, retego, discooperio, revelo, denudo, adaperio, dinudo.* razkrívam szescze, *expapillo.* razkriti ruku, *expapillare brachium.* Plaut.
 Razkrívànye. *Detectio, adaperitio, revelatio, dinudatio, patefactio.*
 Razkriven. *Detectus, reiectus, distectus, renudus, renudatus, revelatus, inoperatus, discoopertus.*
 Razkúhan. *Discoctus, decoctus, nimium coctus.*
 Razkuhávam. *Discoquo, decoquo, concoquo, elixo, nimium cogo.*
 Razlamlyújem - lomilszem. *Diffringo, suffringo, disrumpto, interrumpo.* razlo-

- mitisze, *dissolvi, displodi, dissilire.*
 Razlandànya znanoszt. *Zootomia.*
 Razlandavam. *Deartuo, divido, discindo, scindo in membra.*
 Razlássem - losilszem. *Dispono, digero, ordino, partior, in ordinem redigo, semo, as. 2. Distingvo, discerno, argumentor, ratiocinor.* razlagati z-redom, *in forma struere argumenta, argumentari in forma.* v. Razregyujem.
 Razlévam. *Diffundo, perfundo.*
 Razlevàmsze. *Diffundor, exundo, redundo, scateo, diffluo, stagno, superfluo.*
 Razlevànye. *Restagnatio, profusio, exundatio, redundatio, inundatio.*
 Razlóg. *Discretio, ratio. 2. diata.* v. Razbor.
 Razlòmlènye. *Fractio, fractura.*
 Razlòmlyen. *Fractus, disruptus.*
 Razlòsen. *Discretus, rationalis. 2. Dispositus, digestus, partitus.* v. Razregyjen.
 Razlosènye. *Dispositio, ordinatio, digestio, digeries.* v. Razregyjenye. 2. v. Zrochenye.
 Razlòlno. *Discretè, rationabiliter. 2. Dispositè, ordinatè, partitè, divisim.*
 Razlúchen. *Disparatus, separatus, segregatus, discretus, sejunctus, disgregus, segrex. 2. Dispar, diversus.*
 Razluchènye. *Disparatio, separatio, dissidiu, segregatio, disjunctio, discretio, secretio, seductio, diremptio, disclusio, sepositio, sequestratio, diaphora, paradiastole.* razluchenyè. razzipanye, *resolutio, analysis.* 3. razluchenyè med zakoniszke mi tovarussi, *divortium.* 4. *Distinctio.* 5. v. Anabrosis.
 Razluchitel. *Separator. 2. distinctor, disterminator.*
 Razluchitelicza. *Separatrix.*
 Razlúchlyiv. *Separabilis.*
 Razlúchno *Separatim, separatè, disparatè, segregatim, sejunctim, seorsim. 2. Differenter, discriminatim, diversè. 3. Distinctè, limitatè, interpunctim.*
 Razlúchnoszt. Razlúka. *Discrimen, diversitas, discrepantia, differentia, distan-*

stantia, dignoscantia, interstitium, intervallum. 2. Distinctio, interdistinctio, discretio, discernitulum, interpunctio, interpunctatio, limitatio, articulatio.

Razluchujem - chilszem. Disparo, separo, dirimo, segrego, disgrego, disjungo, sejungo, abjugo, sevoco, dispesco, relego, sepono, removeo, discludo, sequestro. 2. Distinguo, interstinguo, discerno, secerno, dispungo, discrimino, interpungo, dispesco, limito, limitor, distermino. put razluchava nyive, vita discriminat agros.

Razluchujemse. Segregor, separor, sejungor. 2. Differor. 3. Distingvor.

Razlyuten. Irritatus, in rabiem actus, rabidus.

Razlyutene. Rabies, in rabiem actio, ferocia.

Razlyutujem. Irrito, incito, in rabiem ago.

Razmasujem. Perlinio, perungo. 2. Commaculo.

Razmechem. Dissupo, destruo, dissolvo, demolior. szlofnoszt razmetati, dissipare concordiam. v. Razpravlyam. 2. Disloeo, as.

Razmekchan. Emollitus, mollesfactus.

Razmekchane. Emollitio, mollesfactio.

Razmekchavam. Emollio, mollesfacio, macero. v. Omekchavam.

Razmeknenye. Direptio, distractio, in partes tractio.

Razmeknujem. Diripio, distrabo.

Razmeknyen. Direptus, distractus.

Razmenitel penezni. Collibistes.

Razmenyam. Commuto. v. Premenyam.

Razmehren. Dimensus, demensus.

Razmerene. Demensio, dimensio, mensuratio, normatio. razmerenye z-cze-pelisse, podismus.

Razmerujem. Dimetior, dimetor, demetor, emetior, commetior, mensuras ago, determino, definio, modulator, decircino, degramor. razmeriti vszakomu szvoje, cuique metiri.

Razmervlyujem. Frio, minutim contero,

in minutias dispergo, contero, detero, pertero, commacero.

Razmerzavam. Regelo, liquefacio, dissolvo.

Razmerzavamsze. Liqueesco, dissolvor

Razmerzaren. Excarnificatus, dilaniatus, dilaneinatus, dissectus. v. Razszechen.

Razmeszarene. Excarnificatio, loniatio.

Razmeszarujem. Excarnifico, dilancino, dilanio, disseco, in partes, & membra conscindo.

Razmetan. Destructus, dissolutus, demolitus, disturbatus, eversus, destructus.

Razmetane. Destructio, destructio, dissolutio, disturbatio, eversio, demolitio.

Razmifslyavam. Contemplor, meditor, expendo, perpendo, evolvo, rumino, considero, mente pensito, cogitatione volvo. 2. Pondero, judico.

Razmifslyavane. Consideratio, meditatio, contemplatio, perpensio, expensio. v. Premifslyavane.

Razmotan. Replicatus, replicatus, revolutus, extricatus, dissolutus, eglomeratus. v. Odmotan.

Razmotane. Replicatio, revolutio, dissolutio, extricatio.

Razmotavam. Replico, revolvo, evolvo, extrico, dissolvo.

Raznassam. Circumfero, in diversas partes fero, perfero. 2. raznassam glasz, divulgo, rumifero, rumito.

Raznessen. Distractus, in diversas partes latus, portatus, perlatus, dispersus. 2. divulgatus.

Razor. Ruina, eversio, destructio, excidium.

Razpadsze. Resolvor, dissolvor.

Razpadden. Resolutus, dissolutus.

Razpadlyiv. Resolubilis, dissolubilis.

Razparan. Dissutus, resutus, dissolutus.

Razparati-param. Dissuo, resuo, consuta dissolvo.

Razparujemse. Incalesco, exardesco, calor, disfluo, dissolvor, exuror, comburor.

Razpafsujem. Discingo, recingo, cincta solvo, rezono.

Razpászan. *Discinctus, recinctus, rezonatus.*

Razpechàten. *Resignatus, adaperthus.*

Razpechatènye. *Resignatio, sigilli solutio, apertio.*

Razpechatújem. *Resigno, revello, depono sigillum. razpechatiti liszt, resignare, referare epistolam.*

Razpechatni. *Resignabilis.*

Razpelo. (D.) propelo. *Crucifixus, Christi crucifixi effigies, crucifixum, xi.*

Razpérssan. *Discipulus, dispersus, dissipatus, discussus, discissus, disiectus, disturbatus, distractus, palabundus, dissitus, dissolutus, dispalatus. razpressani junaki, dispalati milites.*

Razpersànye. *Dipulsio, dipulsus, dispersio, dissipatio, distractio, dissectio, disturbatio.*

Rapersávam. *Dispello, dispergo, discutio, disturbo, distrabo, discindo, in partes pello, dissipio, profligo.*

Razpersávamsze. *Dispergor, dissipor, dispalor.*

Ràzpet. (D.) propet. *Crucifixus, cruci affixus, cruce affectus, in crucem actus.*

Razpétje. (D) propetje. *Crucifixio.*

Razpínyam-pelzem. (D.) propinem. *Crucifigo, cruci suffigo, in crucem tollo, cruci affigo, crucio, ago in crucem. 2. distendo, diduco, distento, protendo.*

Razpinyàvecz. *Crucifixor, cruciator.*

Razpitan. *Disunitus, dissociatus, separatus. v. Razdrufen.*

Razpitànye senum. *Divortium, repudium. v. Razluchenye.*

Razpitávam, musa od sene. *Divortium celebri, disunio, separo maritum ab uxore. razpitatisze senum, repudium mittere uxori.*

Razpláeham. *Dissolvo, persolvo, exsolvo.*

Razplesznut. *Allisus, illisus.*

Razplétam. *Retexo, replico, dissolvo. razpleszti laszi, retexere, l. texta solvere capillum. 2. dissepio.*

Razplèten. *Retextus, replicatus, dissolutus. razpletèni laszi, passi, dispassi, ex-*

passi crines. 2. disseptus.

Razpleténye. *Replicatio, dissolutio.*

Rázplod. *Propages, is, propagmen, propago, stirps, progenies. 2. surculus, samentum.*

Razplodènye. *Propagatio, amplificatio.*

Razploditel. *Propagator, amplificator.*

Razploditelicza. *Propagatrix.*

Razplodyújem. *Propago. 2. fætifico. 3. augeo, amplifico, multiplico gregem, &c.*

Razpolovlénnye. *Dimidiatio, bipartitio.*

Razpolòvlyen. *Dimidiatus, bipartitus.*

Razpolovlyújem. *Dimidio, as, bipartior.*

Razpòren. *Exenteratus, evisceratus, apertus*

Razpravitel. *Distruktor, everfor, dissipator. 2. detractor, obtrectator.*

Razpravlenye. *Destructio, everfio, dispersio. 2. detractio, infamatio.*

Razprávlyam. *Destruo, everto, disturbo, dissipio, distrabo. 2. v. Razchinyam. 3. prodigo, is. v. Razzipavam. n. 2. 4. razpravlyam dober glas, detrabo, diffamo. 5. razpravlyam, devestio, veste exuo, razpraviti, szlechi opravu, diloricare amictum. razpravitisze, deponere vestes, exuere se vestibus.*

Razprávlyen. *Destructus, disiectus, everfus. 2. v. Razprugyen. 3. v. Razchinyen. 4. Diffamatus. v. Ozloglassen.*

Razpreszttert. *Distentus, protentus, dispansus, propansus, exsinuatus. v. Preszttert.*

Razpresztíram. *Distendo, distento, dispando, protendo, disterno, exsinuo, explano, exporrigo, explico, externo, prosterno, dilato. v. Presziram.*

Razpresztiranye. *Distentio, distentus, distensio, distentus, expansio, prorectio, explicatio, explicatus.*

Razprikasujem. *Dilargior.*

Razprodajem. *Divendo, distrabo, venundo.*

Razprodan. *Divenditus, distractus.*

Razprodanye. *Divenditio, distractio.*

Razprosztranitel. *Dilatator, amplificator, propagator.*

Razprosztranitelicza. *Amplificatrix.*

Raz-

Razprofztranenye. *Amplificatio, prolixitudo.*

Razprofztrányen. *Ampliatas, amplificatus, distentus, dilatatus, auctus, relaxatus.*

Razprofztranyújem. *Amplio, amplifico, ad amplio, exaugeo, adaugeo, dilato, protermino, extendo, distendo, laxo, relaxo, prolixo. razprofztraniti kotarc, extendere agros, fines propagare, terminos dilatate.*

Razprofztranújemsze. *Latesco, longè, lateque diffundor.*

Razpruditel. *Decoctor, gallonius.*

Rarprúgyen. *Dilapidatus, dissipatus, profusus, decoctus.*

Razprugyènye. *Dilapidatio, dissipatio.*

Razprugyújem. *dilzem. Disperdo, dilapido, prodigo, dissipio. rem divexo, decoquo, absumo, mergo in ventrem, consumo substantiam per luxuriam, ventre bona patria lacero, effundo, exaurio patrimonium. v. Razzipavam.*

Razpuk. *Rima, scissus, scissura, conscissura, insectura, sulcamen, crena, fissura, fissum, chasma. v. Razszedenye*

Razpukan. *Rimosus, diffissus, hiulcatus. jako razpukan, multifidus. v. sztomeszteh razpukan, centifidus.*

Razpukànye. *Rimositas, scissura.*

Razpukavamsze. *Rumpor, discindor, rimas ago, hiulco, diffindor, diffucor.*

Razpúknyen. *Disruptus, discissus.*

Razpuknènye. *Disruptio, discissio, ruptio.*

Razpúsçam. *Relaxo, resolvio. 2. Retendo. 3. Razpusçam voyzku. Dimitto, licentio, sacramento solvo, exauthoro, ab authoramento, aut obligatione libero exercitum. 4. Razpusçam szluge, manumito servos.*

Razpúschen. *Laxatus, relaxatus, rimissus, 2. manumissus, licentiatus. raspusche ni voyniki, exauthorati milites. 3. dissolutus, diffusus.*

Razpuschénye. *Remissio, relaxatio. 2. dimissio, manumissio. razpuschenye ju-*

nakov zavezneh, *exautoratio. 3. dissolutio.*

Razrégyen. *Dispositus, digestus.*

Razregyènye-denye. *Ordinatio, dispositio, digeries, digestio. 2. praescriptum. v. Zapoved*

Razregyújem. *Dispono, digero, ordino.*

Razresújem. *Discindo, proscindo.*

Rázrez. *Discidium, discissus, scissio. 2. razrez spicze pera, crena, &*

Razrinùti-nujem. *Distrudo, retrudo.*

Razroblyújem. *Dispolio, deprador, depopulo, devasto. v. Poroblyujem.*

Razroblyènye. *Dispoliatio, dispoliabulum.*

Razrússen, razoren. *Demolitus, eversus, dirutus, destructus, disiectus, conqvasstus. razrussen do temela, solo aequatus.*

Razrussenye. *Demolitio, eversio, subversio, disiectio, excidium, ruina, destructio.*

Razrussitel. *Eversor, subversor, dissipator, excisor, vastator, destructor,*

Razrussitelicza. *Vastatrix, deletrix.*

Razrussújem. *Demolior, everto, subverto, disturbo, destruo, excido, disjicio, devasto, conqvasso. razrussiti zpored zemlyum, muros complanare, aquare solo. od temela razrussiti, a fundamentis disjicere. v. Porussujem.*

Razfalòszten. *Contristatus, mæstificatus, conturbatus, afflictus.*

Razfalosztènye. *Contristatio, conturbatio.*

Razfalosztújem. *Contristo, affligo, mæro, mæstifico, funesto, luctu officio, percello animum, dolorem alicui offero, cieo dolorem, faces doloris admoveo alicui.*

Razsgán. *Incensus, inflammatus, ignitus, candens.*

Razsgánye. *Inflammatio, incensio, ardor.*

Razsítem-sgalzem. *Infl. mmo, incendo.*

Razsílemsze. *Incendor, inflammor, ardeo, candeo.*

Razssvavam. *Dissuo. v. Param.*

Razsvalènye. *Defranatio, effranatio.*

Razsvalújem. *Defrano, effrano, equo frantum detraho.*

Razszàgyen. *Propagatus, diffusus. 2. manubrio excussus.*

Razszagyánye. *Propagatio, transplantatio.*
 Razszagyújem. *Propago, transplanto.* 2. razszaditi motiku &c. *excudere manubrio ligonem.* razszaditi vrata, *elocare, emovere, effringere, tollere, evomere cardine postes.*
 Razszéchen. *Dissectus.* razszechen na falate, *membratim, l. in frustra dissectus, defrustatus, concisus, excisatus, excisatus, deartuatus, frustatim dissectus.* razszechen na pol, *intercisus, intersectus, praefecatus.*
 Razszedamsze. *Findor, diffindor, discindor, scindor, resolvor, in diversum abeo.* razszesztisze, *hiare, debiscere, debiascere, biulcare.*
 Razszégyen. *Scissus, diffissus, biulcus, bians, fatiscens.*
 Razszedlan. *Destratus.*
 Razszedlávam. *Desterno, depono ephippium, demo eqvo ephippium.*
 Razszehnújemsze. *Fatiscor, rimis debisco.* razszehnulasze je poszuda, *vas adeo biulcum est, ut iam iam collapsurum sit.*
 Razszekújem-kelszem. *Disseco, distrungo, excito, excisso.* razszekujem na falate, *in frustra cado, frustatim disseco, defrusto, viscerio, comminuo, concido, deartuo.* na pol preszechi, *intercidere, intersecare.*
 Razszérgyen. *Exacerbatus, exulceratus, in iram commotus, concitatus, irritatus, indignatus, irā accensus, graviter commotus, iracundia effervens, effervatus.*
 Razszergyènye. *Indignatio, irascentia, offensa, exasperatio, in iram commotio, concitatio.*
 Razszergyújem-dilszem. *Irrito, exacerbo, exaspero, offendo, moveo alicui stomachum, ab alieno aliquem, irratum reddo, ad iram provoco, incito, stimulo, iram moveo, provito, lacecco.* razszerditische, *sto naebari, irasci, excandescere irā, irā incitari, accendi, exacui, exardescere ignescere, irā commoveri.* razszerditische nad chim, *invehi in causam.* razszerdi-

tische kruto jako, *furēter irasci, iracundia vehementi commoveri, irā excandescere, savire.*
 Razszipanye. *Dissipatio.* v. Razszipanye, &c.
 Razsziram-szterlszem. *Extendo, expando.*
 Razsztopljenje zemlye. *Hiatus, opertio terrae* v. Razsztopljenje.
 Razsztoplujemsze. *Dividor, divellor, debisco.* v. Razszedamsze.
 Razszúkan. *Retorius, retextus.*
 Razszukávam. *Retorqueo, solvo torquendo, distorqueo, retexo.*
 Razszájemsze. *Sejungor, avellor, divellor.* v. Razszdrufujemsze.
 Razsztanek, razsztajanye. *Sejunctio, divisio, avulsio, dissociatio.*
 Razsztályen. *Liquatus, liquefactus, colliquesfactus, resolutus per conflagrationem.* v. seq.
 Razsztáplyam-topilszem. *Liquo, liquefacio, colliquesfacio.* v. Razszczviram. 2. *calefacto, excalesfacio, fomento.*
 Razsztáplyámmsze. *Liquor, liqueco, liqueco, colliquesco, liqueo, defluo, resolvor, distillor, deliquesco, dissolvor, defluor.*
 Razsztávlyam. *Dilato, prolixo, prolato, relaxo.* v. Razszprofztranujem. 2. v. Razszdrufujem.
 Razsztégnyen. *D stensus, distentus, protensus, dispansus, protensus, exsertus, expassus, dispassus.*
 Razsztegnènye. *Distensio, extensio, protensio, protractio, distentus, us, protractio, explicatus.*
 Razsztèpen. *Dispersus, dissipatus, disturbatus, dispalatus.*
 Razsztepénye. *Dissipatio, dispersio.* 2. *disturbatio, eversio, disiectio.* v. Razszrusfenye.
 Razsztèplyem. *Dissipo, dispergo, disicio, eventilo.* v. Razszipavam. 2. *disturbo, dissupo.* razsztepíztí priatelstvo, *dissuere amicitiam.* v. Razszvalyujem.
 Razsztégan. *Distractus, discerptus, direptus, dilaceratus, depexus, divulsus, dilanci-*
 na-

natus. razterganum halyū oblechen, sentus, pažisobstus, pažosus. v. Razdert. Raztergànye. *Distraçtio, dilaceratio, disruptio, conscissio.*
 Raztergávam. *Distraho, dilacero, discerpo, concerpo, dilancino, disrumpto.*
 Raztésem. *Distendo, protrabo, tendo, lento, diduco, dispando, protendo.*
 Raztezavícza, raztezanye kotrigov tela. *Pandiculatio, parectasis.*
 Raztirávam. *Dispello, dissipio, dispergo, discutio, disturbo, profligo.* v. Pretiravam.
 Raztoplénye. *Liquatio, liquefactio.* 2. *excalfactio.*
 Raztòplyen, raztalyen. *Liquatus, liquefactus.* 2. *tepefactus, focillatus, egelatus.*
 Raztovòren. *Deoneratus, exoneratus, onere solutus.*
 Raztovorènye. *Deoneratio, exoneratio.*
 Raztovorújč. *Deonero, exonero, onere, solvo, onus depono, collevo, relevo, levo onere.*
 Raztreblènye. *Secretio, separatio, selectio.*
 Raztréblyen. *Secretus, selectus, separatus.*
 Raztreblyújem. *Segrego, secerno, seligo, separo, sejungo, disgrego, discerno.*
 Raztreszànye. *Discussio, excussio.*
 Raztreszújem. *Discussio, conqvasso.*
 Raztrossújem. *Dispendo, expendo, dispergo, dissipio.*
 Raztrupávam. *Confringo, effringo.*
 Raztùchen. *Contritus, comminutus, confractus, contusus, pinfitus.*
 Raztuchénye. *Comminutio, contusio, contritio, confractio.*
 Raztuplénye sil. *Paralysis, is.* zemlye, *cbasma.*
 Raztúsen. *Mæstus, mærens, tristis, afflictus.* raztufeno szèrcze, *cor mæstum, mærens, & afflictum.*
 Razvájam. *Diduco, is, distraho.*
 Razvalénye. *Eversio, destructio.* v. Razrússenyè. 2. razvalenye priatelsztva, *alienatio, diductio, disjunctio animorum, l. amicitia.*
 Razvályen. *Distructus, subversus.* v. Razrussen.

Razvalyújem. *Demolior, deruncino.* v. Razrussújem. 2. razvaliti priatelsztvo, *divimere amicitiam, solvere consuetudinem, limites amicitia perfringere.* v. Priatelsztvo razmechem.
 Razvèdren. *Sudus, serenatus, enubilatus, repurgatus.*
 Razvedrèno vreme. *Sudum, l. quietum celum, cali serenitas.*
 Razvedrénye. *Sudum, serenum, serenitas.*
 Razvedrújem-drillszem. *Sereno, enubilo, elucido, illumino, clarifico, repurgo, confereno.* razvedritisze, *serenari, clarescere, recandescere, conferenari, serenum fieri.*
 Razversen. *Disturbatus, destructus.* v. Razrussen.
 Razvesújem. *Di-resolvo, solvo.* razvezati kitu lasznu, *plegma dissolvere, redimiculare.* razvezati vuzel, *enodare.*
 Razveszelenye. *Exbilaratio, consolatio, oblectatio, recreatio, refocillatio.*
 Razveszelitel. *Consolator, exbilarator, paracletus.* razveszelitel szufnyev, *allector.*
 Razveszelitelícza. *Consolatrix, exbilaratrix.*
 Razveszèlyen. *Consolatus, exbilaratus, recreatus.*
 Razveszelyújem. *Exbilaro, latifico, consolor, delecto, oblecto, latitiâ officio, cumulo, solatium præbeo, voluptatem affero, in latitiâ conjicio, consolatione permulceo.* v. Obveszelyujem.
 Razveszelyujemsze. *Exulto, jucundor, jucunditate perfundor, gaudeo, latitiâ exulto.* krutosze razveszeliti, *efferre se latitiâ, l. incredibili gaudio.*
 Razveszèlyiv. *Latabilis, delectabilis, oblectabilis, voluptabilis, voluptuarius, plausibilis.*
 Razvézan. *Solutus, dissolutus, resolutus, disinctus, expeditus.* 2. *enodatus.*
 Razvezànye. *Solutio, dissolutio, resolutio, restrictio, expeditio, lysis.* 2. *enodatio.*

Razvigyen. *Dispectus*. v. Razgledanye.
Razviguým - delfzem. *Dispicio*, *perspicio*, *discerno*, *prospeculor*, *perscrutor*. v. Pregledam.

Razviam. *Retorqueo*, *evolvo*, *replico*, *explico*, *dissolvo*, *deglomeror*.

Razvit. *Retortus*, *evolutus*, *replicatus*.

Razviànye. *Replicatio*, *retorsio*. v. Razmotanye.

Razvlachim. *Distrabo*, *diduco*, *diripio*.

Razvlechen. *Distractus*, *diductus*, *direptus*.

Razvlechenye. *Distractio*, *diductio*, *direptio*

Razum. *Intellectus*, *sensus*, *animus*, *ingenium*, *judicium*, *sapientia*, *mens*, *indoles*, *sanitas animi*, *docilitas ingenii*, *prudentia*, *vena*, *ratio*. koi je dobroga razuma? *cui est dives*, l. *benigna ingenii vena?* *Prov.*

Razum miszli, razum szudi,
ali szrecha nayvech prudi. *Ritt.*

razum hiter, *acumen*, & *sotertia ingenii*, *celeritas intellectus*. razum szta-
len, *solidum ingenium*.

Razumém. (D.) Razumiem. *Intelligo*, *sapio*, *cogitatione assequor*, *comprehendo*, *percipio intellectu*. 2. razmeti iz listza, *cognoscere*, *discere*, *animadvertere ex subjectis litterarum*.

Razumen. *Intelligens*, *prudens*, *sapiens*, *intelligentià preditus*, *sagax*, *ingenio præsens*, *ingeniosus*, *ingeniatus*. 2. dvoyr-
razumen, *ambibolus*. 3. razumen ú
muzike, *plectripotens*.

Razuménye. *Intellectio*. razumenye ten-
ko, *subtilis*, l. *excelsa intelligentia*, *anagoge*.

Razumitel. *Intellector*, *perceptor*.

Razumlyív. *Intelligibilis*, *perceptibilis*.

Razumlyívofzt. *Intelligibilitas*.

Razumno. *Intelligentia*, *prudencia*. v.

Razum. 2. dvoyrrozumnoszt, *ambibologia*.

Razvòden. *Dilutus*, *aquà temperatus*.

Razvodénye. *Temperatio*.

Razvodújem. *Diluo*, *aquà tempero*.

Razvògyen. *Diductus*, *distractus*.

Razvogyènye. *Diductio*, *distractio*.

Razvráçam. *Revolvo*, *evolvo*, *pervolvo*.
razvrachati knyige, *revolvere libros*.
v. Prevracham.

Razvruchen. *Fervefactus*, *inflammatus*.

Razvruchènye. *Inflammatio*, *excalesfactio*.

Razvruchújem. *Ignio*, *effervesfacio*, *exca-
lesfacio*, *inflammo*, *peruro*. razvruchi-
tisze, *exardescere*, *excandescere*, *infer-
vere*, *infervescere*.

Razvuzdávam. *Defreno*. v. Razsvalujem.

Razvuzlávam. *Enodo*, *nodum solvo*. v.
Odvuzlavam.

R ante E.

Rebarbara koren. *Rhaponticum*, *rachoma*, *hyppolapatum*, *bulapatum*.

Rèber. *Clivus*, *collis*. *proprie: Sublimi-
tas*, l. *declivitas collium*.

Rebernàszt. *Clivosus*.

Rebèrne. *Crates*, *sponda*. gnoyne reber-
ne, *crates stercorea*.

Rebrimsze, rebercze hodim. *Inclinatus
ad latus incedo*, *procedo in latus*.

Rèbro. *Costa*, *latus*, *pleura*. mezdra kâ re-
bra pokriva, *succingens membrana*.
firsza sztran rebra, *palmula*. vuseja,
temulus, li. profztor med rebri, *me-
sopleuria*. pol rebra. v. Tiszkavicza.

Réch. (D.) Beszeda. *Verbum*, *vocabulum*,
dictum, *vox*, *dictio*, *lexis*. rech vechna,
verbum divinum, *verbum aeternum*.
rech terpecha, *verbum patiendi*. rech
chinecha, *verbum agendi*. rech szob-
sztvena, *verbum personale*. neszob-
sztvena, *impersonale*. rech dvoy-gla-
szna, *verbum*, *nomen*, l. *vocabulum
equivocum*, *ambiguum*, *ambibologicum*.
rech neiztochna, kâ od nikud neiz-
haja, *verbum primitivum*. rech iztoch-
na, od druge izhajajucha, *verbum
derivativum*. rech od otcza zhajaju-
cha, *patronimicum*. rech prez druge
nikay neznamenujucha, *syncategore-
ma*. rech jednoglaszna, jedno zna-
menujucha, *verbum synonymum*. rech
prilosna, *epitheton*. rech szkrovna po-
trebna tolmachenya, *glossema*. rech
kâ

ká vnogo házne ú tolnachu, nit za-
to prošzi plachu, *suffragium colopho-*
nicum. rech prez namene, ili nagi-
banya, *aptotum*. rech jedno ali dve
szlove imajucha, *particula*, a. rech
perussev zakonszka, *§. paragrepbus*.
rech navadna, obchintzka, *verbum*
usitatum, & *tritum*. rech nenavadna,
verbum inusitatum, & *obsoletum*. rech
v navadu vzeta, *proverbium*, *adagium*,
paræmia. rech prikrachújem, *syncopo*,
as. rech, parola szoldachka, *signum*,
symbolum, *tessera militaris*. rech je
rech, *in bonum virum non cadit men-*
tiri. rech na rech, *verbotenus*. v-rech
poszelem, *interpello*, *interloquor*, *succla-*
mo, *aurem vellico*. v-rech poszeganye,
interpellatio, *interfatio*, *interlocutio*, *suc-*
clamatio, *objectio*. v-rech poszegavecz,
interpellator, *interlocutor*.

Rechem-kelszem, govorum. *Dico*, *ajo*,
inquo. v. *Velim*. rechi na kratkom,
dicere breviter, *brevibus*, *paucis*, l. *per-*
paucis, *strictim*, *summatim dicere*, *pau-*
cis efferre verbis, *enuntiare*, l. *complecti*
compendio, *paucis absolvere verbis*. re-
chi nazopet, *repetere*.

Rechen. *Dictus*, *prolatus*, *enuntiatus*. re-
cheno budi za nerecheno, *Dictum*
pro indicto fit. *Prov.*

Od rekena do sztvorena,

Kak od listta do korena. *t. j.*

Med rechenyem y ztechenyem go-
ra je poszred.

Inter herbam & offam magnum est
intervallum.

Rechi vnoge neszú dobre. *Prov. Ser-*
monis prolixitas fastidiosa. rechi ma-
sztne, y szlatke, *verba bissima*, *pha-*
lerata dicta, *delinimenta*, *delinifico*
verba. maszne rechi davati, *blon-*
dioribus alloquiis aliquem prosequi,
blandimenta alicui dare, *magná blandi-*
loquentiá alicui supplicare. rechi pri
krachenye, *syncope*, es. rechi nazad
vzetje, *palinodia*. od rechi do rechi,

à littera ad litteram, *de verbo ad ver-*
bum. z-rechmi govoriti nenavad-
nemi, *verbis uti exculeatis*. z rech-
mi odbiati, *confutare*, *refutare*,
convellere, *refellere*, *infirmare*, *re-*
clamare, *conficere aliquem verbis*,
diluere. z-rechmi odbianye, *re con-*
futatio, *elencbus*, *reclamatio*. z rech-
mi odbit, *refutatus*, *confutatus*,
sententiis convulsus, *confixus*. rechi
zahman trossiti, *fumos vendere*. z-rech-
mi verteti *versutiloquum ess*, *sermo-*
nes suos in omnem partem posse torque-
re, *voce perplexá ambigüè loqui*. z-rech-
mi borenye, *verbivelitatio*, *verbilo-*
quium, *logomachia*. v. *Pregovaranye* re-
chi chinim, *pregovarjamsze*, *verbigero*.

Rechicza, mala rech. *Verbulum*, *li*.

Rechicza mala reka. *Fluentum*, *fluviolus*.

Rechih szkrovneh tolmachnik. *Glossog-*
raphus. rechih sztareh iziszkaavecch,
antiquarius. rechih chineny, *verbifi-*
catio.

Rechicza. (D.) opna. *Omentum*, *mem-*
brana tenuis, & *pingvis*, *quá integun-*
tur partes inferiores hominis, l. *anima-*
lis. z-rechiczum zavít, *omentatus*. 2.
rechicza okol szercza &c. *præcordia*,
diaphragma, *pbrenes*, *peritonæum*. 3.
rechicza okolu mosgyanih, *meninges*,
um. zvanlzka, *crassa meninx*, vulgò *du-*
ra. nuternya, *pia meninx*, vulgò, *pia*
mater. mrenicza ochna, *retina*.

Rechlyiv. *Verbosus*, *dicax*, *dicaculus*, *lo-*
quax, *garrulus*, *archiscetus verborum*.

Rechlyivo. *Verbosè*.

Rechlyivoszt. *Verbositas*, *dicacitas*, *lo-*
quacitas, *garrulitas*.

Rechni. *Fluminæus*, *fluvialis*, *fluviaticus*,
flumentanus. mochen ú reke, *fluvialis*.
konoplye ú reke mochene, *canabes*
fluviate.

Rechnicza. *Vocabularium*, *dictionarium*,
glossarium, *lexicon*.

Reczi osztalo. *Cedo reliqua*, *dic reliqua*.
reczimi, *dic quæso*, *cedo*.

Réd. *Ordo, series, tenor, continuata rerum progressio, contextus, modus, classis, dispositio.* 2. red duhovni, *religio sacra, status religiosus, ordo religionis.* 3. red papovszki, *ordo sacer, l. sacerdotalis.* 4. red konyanichki, *ordo equestris.* 5. red razpreseneh mres, *indago, nis.* 6. red, ili nachin popevanya czirkvenoga, *harmonia religiosa.* 7. vleszti ú red ka kov, *obstringi religionis ordine.* 8. red obedvajucheh. *prastia,* 9. red tabor-szki posztaviti, *aciem struere, instruere, dirigere, componere, instituere.* 10. red, *praeceptum.* v. Zapoved.

Réd zubih. *Maceria, l. sepes dentium, acies, pbragnus.*

Réde Sz. jemlyem. *Initior, inauguror sacris ordinibus, suscipio sacros ordines.* rede male koi ima, *clericus, ci, levita, a, & levites, tis.*

Rédëcz. v. Réz. Redecz ú pizsmu. *Verficulus, versus.*

Rédëk. *Rarus, paucus, infrequens, levidensis.* redék zbor, *infrequens concio.* redki laszi, *rari capilli.*

Rédek bivam. *Raresco, rarefio.* redék vchinyen, *rarefactus.*

Rédgyen. *Ordinatus, initiatus, l. inauguratus sacro ordine, l. ordinibus.*

Rédim. *Ordino, administro Sacramentum Ordinis, initior, inauguror aliquem sacris ordinibus, confero alicui S. Ordines. clerico, as.* 2. Redim. red chinim, *ordino, dispono, digero, instruo, dirigo, dispenso, colloco, statuo, sortior.* lepo vrediti. *concinnare.* ú red meszto drugoga koga polositi, *subrogare, surrogare, succenturiare.*

Redko. *Rarè, rarenter, rarò, infrequentè, paucies, minus sapè.*

Redko chinénye. *Rarefactio, onis.*

Redko chinim. *Raro, rarefacio, disraro.*

Redkocha. *Raritas, raritudo, infrequentia.*

Redodnëvnik. Redoletne knyige. *Epbemeris astronomica, bemerogium, almanacum, s. prognosticon, fasti, diarium,*

calendarium.

Redom. po redu. *Prov. Nevolya redom ide, per ordinem, ordine, ana.*

Redovna obrochnicza. *Refectorium, canaculum, triclinium.*

Redovnichki. Redovni. *Religiosus, regularis.* 2. Redovnichki popovszki, *sacerdotalis.* v. Popovszki. Redovnem sitkom sivem, *philosophor.*

Redovništvo. *Sacerdotium.* v. Popovsztvo. 2. *Clericatus.*

Redovnik. *Sacerdos.* v. Pop. 2. *Clericus, clericio, onis.* 3. redovnik szamosivuchi, *religiosus solitarius.* 4. redovnik obchinszkoga sivlenya, *Cenobites.* redovnik naývekshi, *primiclerus.*

Redovniki nemskéh konyanikov. *Teutones, um.*

Réff. *Ulna major, cubitus, cubitum.* palicza reffna, *regula cubitalis.* reff pomenssi, *sesquicub talis.* pol reffa, *semmissis.* fertaly reffa, *quadrans ulnae.* za reff viszok, *cubitalis.*

Regèchem. *Coaxo, quaxo, quoaxo, is.* regetati, *coaxare.*

Regetànye. *Quaxum, quoaxum, coaxatio.*

Regester. *quidam Legister. Index, elenchus, catalogus, indiculus, repertorium, inventarium, syllabus, anagraphe, pinax, seu librorum index.* regester odhodka, y dohodka, *tabula accepti, & expensi.* regester imetka hisnoga, *inventarium.* ú register zapiszati, *regerere, in regista referre.* ú register zapiszán, *adscriptitius.* regestrumov pizecz, y chuvar, *logista, commentariensis, archivi praefectus, chartophylax.* szramba regestrumov, *tablinum, tabularium, archivum, chartophylacium.*

Regestri. *Pinacidia, orum.* 2. registri ú orgulah, *pleuritices regulae.*

Regetlin. (D.) Roketta. *Ignis missilis, pyrobolus, ignitus corvus.*

Reglász *Repereussio vocis.* v. Oglász.

Réka, plemenit Varas ú Dalmaczie. *Flumen.* iz Reke, *Fluminensis.*

Re-

Réka, potok. *Fluvius, flumen.* reka bi-
sztro tekucha, *flumen perenne.* reka
ova vtechesze v. drugu, *fluvius hic ebi-
bitur ab alio.*

Reke. *Flumina, rivi, rivora.* reke razle-
vanye, *diffusio, undamen, restagnatio.*

Remen. (Scl.) Kàis. *Lorum, corium, li-
gamentum, ligula, habenula.* remen
kopja, ali sztrelni, *amentum, ti.*
remen trumbete, *remus, mi.* remen
podvesni, *destina, a.* remen, za ko-
jegaszke skornya na nogu vleche, *indu-
dorium.* remen naczifran za karabi-
nu, lodinke &c. *cestus, sti.* remen,
kêmfze kila podvesuje, *bracberium.*
karichicze na remenyu, *cnodaces.*

Remenár. *Coriarius, lorarius, scytotanius.*
remenato vuse, verbcza, *lorus.*

Reménecz. *Corrigia, ligula calceamentorū.*

Remèta v. Puschenik.

Rép. (D.) Kuda. *Cauda, coda, penis.* Prov.
prissiti komu rep, *appingere alicui ali-
quid infamiae.* 2. rep haly, *styrma, pe-
niculamentum, lacinia, limbus.* rep
dvoyspichasz, *cauda bisulca,* rep pri-
szechen, *cauda mutila.* rep zvit, *cau-
da intorta.* zviám rep pod utrobu,
caudam abdo. v. *Cauda in Parte 2ma.*
repa falat, *cavear, aris.* delec, poleg
repa szvinszkoga, *penita offa porcina.*
komuje rep odszechen, *decaudatus.*

Rèpa (D) rippa. *Rapum, rapa, a.* Remed:
1. *rapum domesticum perniones, i. e. mor-
bum pedum ex nimio frigore provenien-
tem, & calcaneum infestantem, fervens
impositum sanat.* 2. *crudum tusum cum
sale, prodest, cuiusque vitio pedum.* Plin.
lib. 20. c. 3. 2. repa kruglyicza, *con-
gylis, congyllum, li.* 3. repa konschi-
cza, *napus, bunias, bunias sativus, ana-
mospborus, s. bunion.* 4. repa divja, *bu-
nium, ii, rapistrum, raphanosagria.*

Repàcha zvezda. *Cometa, & cometes, a.*

Repàsz. *Caudatus, codatus, penitus.*

Repicz. *Rapulum, li.*

Repische. *Rapina, napina, a.*

Répna czima. *Rapacia, a, & orum, ra-
pacia, orum.*

Repni. *Rapicius, rapacius.* repno szeme,
rapicium semen.

Repnicza. *Rapacium, ii.*

Répo-noszcz. *Syrmatarius, vii.*

Rèpo-szek, koi repu rese. *Rapicida, a.*

Repùlya trava, kâ med sitkom raszte.
*Melampyros, myagros, frumentum sub-
nigrum in segetibus nascens.*

Resànye zemlye. *Hiatus, pator, apertio.*

2. resanye peszje, *fremitus, rinctus.*

Résem-zalszem. *Scindo, castro, seco.* 2. re-
sem na resnye, *conscindo, in frustra
scindo.* 3. resem terizje, *puto vites, in-
utilia rescio à vitibus, averunco.* negde
y negde rezati, *interputare.* rezati pe-
ro, *aptare, temperare calamum.* 4. re-
sem, zrezavam na brazde, ali sleb-
cze, *strio, stribilo, as.*

Resèny, kriska. *Segmen, segmentum,
fragmen.*

Resim. *Hio, bisco, biasco, biato, pateo.* 2.
ringor, hurrio. v. Erchim.

Ressetam. *Cribo, cribro purgo, eventilo.* v.
Obchinyam.

Ressetár. *Cribrarius, cribrifex, cis.* 2. res-
setar ki dela resseta za pretakanye
peszka iz sztaroga zida, *rudarius, ru-
derarius.*

Ressetka. (D) razmresje. *Transena, cla-
thrus, & clathrum, tri, cancelli, reticu-
lum, & reticulus, li.* ressetka selezna,
clathri ferrei. drevena, *clatra lignea.* res-
setka vratna, *catarača, porta pensilis.*
ressetka oblochna, *reticulum fenestrae.*

Ressetkum zapiram. *Clathro, clathris, l.*
cancellis claudio. 2. z-ressetkum za-
pert, v. tverdgyen, *clathratus, reticu-
latus, cancellatus.* obloki z-ressetka-
mi, *fenestra reticulatae.*

Ressetnicza. *Crates, is.* v. Ressetka.

Resseto. *Cribrum, vannus.* resseto dro-
teno pekovszko za chisztenye sitka,
infundibulum.

Rèst, zasztavek. *Sequestrum, arestum.*

2. *carcer, captivitas, custodia, phylaea.*
 Réfza. (D.) voga. *Alga, a. refza potochna, alga fluvialis. refza morszka, alga marina, thalassium, fucus marinus, phycos.*

Retor, leposzlovecz. *Rbetor, orator, declamator, concionator, sermocinator, pronuntiator, panegyrista.*

Retorichki, leposzlovni. *Rbetoricus, oratorius, elocutorius, declamatorius. retorichki govorim, rbetoricor, aris, reborisso, declamo, declamito, peroro, diserto, dico pro rostris, concionem habeo, concionor.*

Retorika, leposzlovka. *Rbetorica, oratoria, dialectus, ars dicendi, eloquentia.*

Retorika, t. j. knyige lepo szlovlenya. *Rbetorica, orum.*

Réz. *Sciissura, sciissus, sciissio, incisura, incisio, incisus, insectura. 2. fissura, rima. 2. rez ili potezay, stria, a. rez kruto tenek, apantismus.*

Rezách. *Sciissor, sector, oris. 2. rezach terfzja, putator. rezach mladja, pampinator, frondator. rezach pri sztolu, sciissor, praecisor, cibicida. rezach szukna &c. sartor, sarcinator, vestifex. v. Szabol. rezach sepov, torbicz &c. manticularius. rezach formih, ili kalupov, typorum sculptor. rezach kame-nya, lithotomus. rezach izlame, sector stramentarius.*

Rezachicza. *Putatrix, cis.*

Rezan. *Casus, sciissus, sectus, putatus, pampinatus. 2. rezan na brazde, ili slebcze, striatus.*

Rezanye. *Sciissio, sciissus, sciissura, sectio, sectura, casio. rezanye vinograda, putatio. rezanye mladja, ili szverfsja, pampinatio, frondatio. rezanye zrezavanye, celatura, celamen. na slebcze, ili brazdicze, striatura, a. rezanye kamenya, lithotomia.*

Rezik. *Periculum. v. Pogibel.*

Reznik. *Refex, sarmentum, annotimum,*

praesidiarius malleolus, fructuarius malleolus, subsidiarius palmes, vinarius palmes, custos, dis. v. Furunculus. n. 3.

R. ante I.

Riba. *Piscis, squamosum pecus, apbus. Plur. ribe. nantium greges, natatiles, bestiantes, gens natatoria, l. humida ponti-
 Prov.*

Riba iz glave szmerdi.

Piscis a capite fatet. scil.

In vulgus manant exempla regentum. 2. knyige izpifzanya rib, holientica, a.

Riba potochna. *Piscis fluvialis. morszka, piscis ponticus. morosztina, piscis lacustris. priproszta, gerves, is. z-luszkami, piscis squamosus, squameus, squamatus. riba prez luschingladka, piscis molis, l. levis. prez koszti, piscis cartilagineus.*

Riba, kâ iz godine biva. *Apua, a.*

Riba bodecha ostre kore. *Piscis turbidatus.*

Riba tverde kore. *Piscis testaceus.*

Riba mehke kore. *Piscis crustatus, crustis mollibus insectus.*

Riba plosznata. *Piscis latus.*

Riba na údiczu vlovlyena. *Piscis barnatilis.*

Riba iz ribnyaka. *Piscis piscinalis.*

Riba iz pechine. *Piscis saxatilis.*

Riba morszka, kâ vufzteh farbu barsunszku ima, *Pelagia, a.*

Riba, kâ ladje vztavlya. *Remora.*

Riba, kâ verhu glave ima oko. *Uranoscopus.*

Riba morszka, kâ nigdar z-drugemi nepaydassi, *seorpana, a.*

Rib nekoje fele vkup zebrane.

Arbún. *Erythinus, ni.*

Baléna. (D.) kit. *Cete, is, & ti, ac cete, absque inflexione casuum. od ove pifse. Plin da ú morju Indianszkom na 14. ralih zemlye izraszte velika. ribicza, kâ balenu vodi, julus, li.*

Bélka, belicza. *Alburnus, oxyriarchus.*

Bolèn. *Pristis*, & *pistris*, *prestis*, & *pistrix*.
 Bisztranga, paszterva. *Truta*, l. *truča*,
e, *piscis varius*, *fario*, *pyrois*, *salar*.
 Czifal riba morszka. v. Czipal. n. 1.
 Drobne ribicze. *Eurucbini*, *rubelliones*,
smarides.
 Glavach. *Rubellio*, *nis*, *capito*, *gobius*. k-
 glavachu szodobna ribicza, *baon*,
onis.
 Glavaticza. *Truča decumana*.
 Glavócz riba morszka. *Gobio*, *onis*.
 Golàcz riba morszka. *Scombrus minor*.
 Golùb riba morszka. *Mustellus*, *li*, *levis*,
is, *palumbus*.
 Govèdo riba morszka. *Bos marinus*,
squatina, *vitulus marinus*.
 Grùm riba morszka. *Angvilla decumans*,
murana, *myrinus masculus*, *conger*.
 Grundlin ribicza potochna. *Gobio flu-*
viatilis.
 Harìng. (D.) renga. *Halex*, *balec*, *alec*, *ma-*
crida, *mana*. 2. haring izuh, *Halex fu-*
mata, l. *fumo durata*, *balex passa*. 3. ha
 ring izlan, *balex muratica*. (Interdum
 est gen. neutri.) 4. haring mali, *bale-*
cula.
 Hobotnicza. *Polypus*, *polpbylus*, *polypo-*
dis, *persides*, *pagurus*.
 Iгла riba morszka. *Acus*, *ci*, *aculeatus pi-*
scis. *belone*.
 Kachicza, sungor. *Malavurus*, *ri*.
 Kamenicza riba morszka. *Raja*, *e*.
 Kapasandra. v. Ostriga n. 2.
 Kapiche ribe morszke. *Myaces*, *pasten*, *is*.
 Karàsz. *Cbarax*, *cis*, *coracinus*, *saperda*.
 Karpócz ili skarpocz riba morszka
 ostremi, y chemernemi schetinami
 ostresu potochnomu priszpodobna.
Piscis turbinatus, *aspratilis*, *is*.
 Kechiga. *Acipenser*, *acipensis*, *aquipenser*,
sturio, *thursio*. v. Kechiga ú szvojem
 redu.
 Klèn. *Capito*, *onis*, *mugilis*.
 Kolomár, riba morszka. *Loligo*, *nis*.
 Kolomáricz. *Lolituła*, *e*.

Kopriva riba morszka. *Urtica*, *e*. v. *suo*
loco.
 Kovách riba morszka. *Faber*, *bri*, *gallus*
marinus, *zeus*, *ei*.
 Kràp. (Scl.) Saran. *Carpio*, *cyprinus*, *ni*.
 Laszka riba morszka, *aluta*, *clupea*.
 Lasztovicza riba morszka. *Pinna*, *e*. (à
 ribicza, kâju krani, *pintberis zovelze*)
concha margaritifera, *ostrea major*, *per-*
na, *e*, *concha cytheriaca*.
 Lìn. *Tinca*, *tenca*, *merula lacustris*, *ful-*
lo, *onis*.
 Lokárda riba morszka. *Scombrus*, &
scomber, *bri*.
 Lòurat riba morszka, zlata riba. *Aura-*
ta, *cbryfos*.
 Luben riba morszka. *Spigola*. v. *suo loco*.
 Mèch riba morszka. *Xifias*, *gladius*, *thu-*
rianus, *thurinus*, *acus*.
 Menyèk, menk, mlich. (D.) gruy. *A-*
labes, *bis*, *conger*, & *congrus*, *gri*, *conge-*
ria, *murana*, *e*, *mustella fluvialis*, *uertus*.
 Merkacz riba morszka. *Hiscomius*, *che-*
lidon.
 Mossoly, ili mussuli. *Splendilus*, *oliga*,
trichia.
 Oblis riba morszka. *Cobio*, *onis*.
 Ostrès riba potochna. *Draco fluvialis*,
perca, *e*.
 Ostriga. *Ostrea*, *e*. *ostreum*, *ei*. 2. ostriga ve-
 lika, *aliter* kapasandra, *tridachna*. v.
 Ostriga *suo loco*.
 Oszèl riba morszka. *Asellus*, *li*.
 Pèsz riba morszka. *Canicula*, *canis ma-*
rinus.
 Paszterva. v. Bisztranga.
 Pefzák. *Arenarius piscis*, *fundulus*.
 Piskòr. (Scl.) Chik. *Lampreta*. v. *suo*
loco.
 Platayzlin, svelya riba morszka. *Passer*
marinus, *psitta*, *e*.
 Polandra, riba morszka, ili tunya jed-
 noga leta. *Pelamis*, *dis*.
 Plotnicza. *Pseltra*, *e*.
 Schyùka potochna. *Lucius*, *ii*. v. *suo*
loco.

- Stokvis. *Salpa, banchus, asellus arefactus.*
 Svòlya riba morfzka. *Rombus, bi.*
 Szèrdély. *Sarda, a.* szerdely veliki, *thrichias, a.*
 Szìpa riba morfzka. *Sapia, a.*
 Szmúgy. (D.) szmús. *Thymalus, li.* iz smugya fele sztanovita riba, *cobion.*
 Szòm. *Mugil, l. mugilis fluvialis, silurus, leuciseus.*
 Tèle, ili vol riba morfzka. *Vitulus, l. bos marinus, pboca, a.* ina kosu y dlake, na zemlye lele, y kòt vol muche ú sznu.
 Tentás. *Gerres, is, vilissimus, & plenus officulis piscis fluminis Savi.*
 Tríglya, trilla, *Barbus, bi, barbatus, barbatulus, mullulus barbatulus, trigla, a.* v. *Mullus.*
 Tòk. (D.) tük. *Sturio major, antacaus, ei. Strab.*
 Tùna, riba morfzka. *Tunnus, thynus, ni.* v. Polandra. tunna nayvekssa, *melandrys-dos.* tunne dolnyi kray vrata, *elidium, ii, tinni jugulus.* tunnina, *melandrya, a.*
 Tunnicza mala ribicza morfzka. *Cardyla, a.*
 Viza. *Huzo, onis, exos, is; quia spinis carens.* mehur vize, *gluta, a, cola piscis.*
 Vugor, jegulya. *Anguilla, flutta, a.*
 Zubatècz riba morfzka. *Dentatus, ti, dentalis, is, dentex, cis.*
 Ribách. *Fricator, frictor.*
 Ribachicza. *Fricatrix, frictrix.*
 Ribam. (D.) rakechem. *Discobino. 2. ribam, tero, attero, contero, pumico, frico, infriktionem adbibeo.* na tenko zribati, *suffriare.* jedno ob drugo zribati, *atterere, affricare.* zribati med perszti, *friare.*
 Ribànye. *Discobinatio. 2. frieatio, frictus, frictio, fricatas, fricatura, frieamentum.* ribanye jednoga ob drugo, *atritus, us.* ribanye na drobno, *friabilitas.*
 Ribàr, koi ribe lovi. *Piscator, ichtyobolus. 2.*

- ribar, koi ribe prodaje, *piscarius, ii.*
 3. ribar morfzki, koi vekfse ribe prodaje, *cetarius, ii.* v. Ribich.
 Ribaria. *Piscatus, piscatura, piscatio, piscium captura, captio.*
 Ribáricz. *Piscatorculus, li.*
 Ribaricza. *Piscatrix, cetaria.*
 Ribárim, ribe lovim. *Piscor, pisces capio, venor.* zribariti z-vudiczum, *homo piscari.* z-osztmi, *fuscina piscis venari.*
 Ribárszki. *Piscatorius, piscarius, haliteticus.*
 Ribe sznasim, sztrusem. *Desquamo, ex-dorsuo pisces.* v. Razchinyam.
 Ribès, ribeseny. (D.) rakates. *Radula, frictorium, frixorium, tyrocheftis.*
 Ribich. *Retiarius, cetarius.* v. Ribar. 2. ribich, kî ostrige lovi, *conehyta, a.* ribich koi na vudiczu lovi, *hamiota, hamotrabo, homo tractor, homo piscator.* ribich koi z-osztmi lovi, *fuscina piscator.*
 Ribichka ladja *Linter, navis piscatoria, borja, & orja, remulcus.* 2. ribichka hutta, ú koju orudje mechu, *casteria, a.* ribichka mresa. *Rete, sagena, griphus, tragula, verriculum, everriculum.* v. Mresa.
 Ribichki. *Piscarius.* v. Ribaraszki.
 Ribichki chún. *Lenunculus, sive lembunculus.*
 Ribichki kòs. *Fiscella, nassa, excipulum.* v. Verffa.
 Ribicza. *Pisciculus, piscis minutus, smarvis, mana.*
 Ribja spicza, kùm druge prebada. *Pastinaca, a.*
 Ribje ikre nazolyene. *Garum, ri, encratera.* koi takve ikre prodaje, *garopola, a.* ribje chelushti, *branchia, rum.*
 Ribji, ja, je. *Piscarius.* ribji lov, *piscatura.* mestria ribje lovi, *piscatoria, a.* ribji piacz, *piscaria, forum piscarium, ichtyopolium.* staczun gdesze prodaju, *cetaria taberna.*
 Ribni. *Piscosus, pisculentus, piscifluus.*
 rib-

- ribna voda, *aqua piscosa*.
- Ribnyák. *Piscina, aquatiliū animalium receptaculum, vivarium, cetaria, stagnum, natatoria, natatura, ichthyotropium*. veliki ribnyak, *lacus*. mali ribnyak, *piscinella*. v. Poltar. pol ribnyaka, *semi piscina*.
koi ribnyake kopa, *piscinarius*.
- Ribo jedecz, ki szamemi ribami five. *Ichthyophagus*.
- Ribo terfecz. *Piscarius, ichthyopola*. szlanelh rib, *salsamentarius*. velikeh rib, *cetarius*. ribno terstvo, *cetaria, bolona, a*.
- Ribo lovecz orël. *Nisus, immussulus, baliatus*.
- Rigám. *Vomo, ručto*. zdenecz riga vodu, *fons ručtat aquam*.
- Rigánye. *Vomitio, vomitus, ručtus*.
- Ríglya. (D) gibka. *Testus, patella, testum, ti, opercutum ollae, J. aulae, aular, aular, aris*.
- Rígy. *Bajus, gilvus, badius, balius, palmens, phœniceus puniceus spadiceus*. rigy kony, *badius, ruffem, ruffus equus*.
- Rihálo. *Præten lineus, carmen, quo capita lini tolluntur*. v. Greben. n. 2.
- Rihlyám. *Lini capita, ligneo peçtine detrabo, aufero, tollo*.
- Rilecz. (D.) rillo. v. Gubecz.
- Rimlyan-ka. *Romanus-na*.
- Rím. vszeh varassev glava, y sztolno meszto Sz. Otcza Pape. *Roma, a*. v. Rim idem, *transalpino, as, Romam petro*. v. Putuvanye.
- Rimlyáni. *Romani, quirites, romulida, martigena plebs, populus quirini*.
- Rimlyánka. *Romana, quirita, a*.
- Rímfszki *Romanus, romanicus, romanienfis*. rimfszki, *romanè, ritu romano*. po rimfszki oblechen, *togatus*.
- Rinchicza. *Anellus, unguis*.
- Rínk *Circulus, circus, orbis, annulus*. v. Karika. rinke na vuhah nosziti, *annulatis curibus necdive*. 2. rink selezni na vratch, *kémfsze na odpira-*

- nye kuchi, *cornix*. rink sztupni, *astragala*. v. rink z-kopjem pogoditi, *lancea circum petere, basta irajicere annulum*. v. Obruch. derkanye úrink ili peršren z-kopjem, *bormus, mi*. rink peszji. v. Ogerlina.
- Rinènye *Trusio, impulsio, detrusio*. rinenye naglo, *precipitatio*.
- Rínyen. *Trusus, detrusus, impulsus*. rinyen na glavcze, *precipitatus*.
- Riskassa. *Oryza, a*.
- Riskafsni mochnyak. *Ptisanarium oryza*.
- Rísz. (D) triga. *Tigris, l. tygris, l. dis*. 2. rísz piknyav, *panther, is, panthera, a, pardalis, pardus, di*. 3. lavo-rísz, *leopardus*.
- Ríszòv. *Tigrinus, pantherinus*.
- Ríszovína. *Pellis tigridis, pantherina pelis*.
- Rít, zadnyicza. *Podex, pyga, postica, clunnicula, glutus*. malorit-ka, *depyx, eis*.
- Rítam, richem. (D.) pardeczam. *Calcitro, calces remitto, rejicio, contrastimulum calces jačto, pedibus percutio, calce peto, calcibus invado, apolactissizo*. kony riche, *equus remittit calces, jačtat*.
- Ritànye. (D.) pruczanye. *Calcitratio, calcitratus*.
- Ritàvacz. (D.) pruczalacz. *Calcitro, calcitrosus*.
- Ritenspor, ili rittenspor czvet. *Calcatrippa, flos regius, flos S. Otilia, calendula*.
- Ritès. *Placenta tortilis, scriblita, arilaganus*.
- Ritni. *Glutaus*. ritna fila, *glutaa*. ritni missi, *glutai*.
- Ritni bubnyar. *Anitympanista*.
- Ritnicze. *Nates, clunes, naturalia, posteriora, syn plegades, um*.
- Ritno prelo. *Barathrum, guttur*. zatverditi ritno prelo, *gutturam inferiorem obturare. Plaut*.
- Rito. briszecz. *Aniterfor, oris*.
- Rívam. *Trudo, pello arieto, impello, detru-do*. rinuti od brega, *solvere anchoram,*

dare se vento. rinuti za sze, retrudere od szebe, abdicare, segregare à se. v. Porivam. 2. rinuti naglo, ali szter-moglavo, precipitare, precipitem agere.

R. ante O.

Ròb. *Mancipium. 2. v. Szluga.*

Robje. *Mancipia, captivi.*

Robím. *Populo, populus, passim, & populatim diripio, vasto. v. Poroblyujem.*

Robinya. *Mancipium, captiva, serva.*

Robitel. *Prædator, rapinator.*

Roblénye. *v. Poroblenye.*

Robota. *Labor colonialis, jobagionalis.*

Robsztvò. *Captivitas, servitus.*

Rochènye. *Pactio, conventio.*

Rochímsze. *Convenio, paciscor.*

Ròd. *Progenies, prosapia, familia, stirps, genus, propago, gens, tribus. v. Plemc. rod po kervi, Cognatio, consanguinitas. rod po szvachinsztvu, t. j. po mufu, ali sene, affinitas, affinitatis conjunctio. rod po otczu, ali matere, cognatio paterna, l. materna, parentela. po kum sztvu, cognatio spiritualis, affinitas. rod plemenit, prosapia vetus, familia splendida, stirps generosa.*

Roda jednoga. *Germanus, unistirpis. rod-sze dokancha, familia expirat, ad paucos redacta est. roda jednakoga, homogeneous.*

Roda velikoga. *Familia clarissima prognatus. Roda plemenitoga, nobili prosapid satus.*

Roda knyiga. *Genealogia, album amicorum.*

Rodbína. *Cognati, consanguinei, propinqui, necessarii, amici, parentatus.*

Rodbinszki. *Consanguineus. rodbinszki beteg, miasma, tis.*

Robínsztvo. *Consanguinitas, conjunctio sanguinis, germanitas, propinqua cognatio, necessitudo. rodbinsztvo od jedne korenike, procapis.*

Rodéchi. *Pariens, genitalis, genitabilis. dvakrat v-letu rodechi, bifer, bife-*

rus. figa dvakrat rodecha, ficus bifera.

Ròden. *Fertilis, fecundus, fetificus, fructifer, uber, multifer, frugifer, fructuarius, fructuosus, almus, satur, generabilis, genitabilis, locuples frugibus. kruto roden, perfecundus, præfecundus. roden bivam, frugesco, pubesco.*

Rodènszem. *Ubero, uberto, exubero, fecundo, fecundor, effecundo, fecunditate gravor, gravidor.*

Ròden vchinyen. *Fæturatus.*

Rodénye. *Fructificatio.*

Rodicza. *Genitrix. v. Roditelicza.*

Rodím. (szamo od sèn velisze) *genero, gigno, pario, parturio, fætum procreo, partum edo, sero. 2. Trans: velisze od sitka, drevja &c. procreo, fruges fero, fundo, fructifico, frugesco, &c. od otcza, genero, gigno. pred vremenom roditi, abortire, abortare, abortum facere.*

Prov.

Kay kauran valí.

Tomu merha falí. *scil.*

è squilla non nascitur rosa.

Rodímsze. *Nascor, enascor, pronascor, provenio, in vitam venio, emergo utero, hanc lucem aspicio, vitæ lumen adeo, in lucem edor, introeo in vitam, in vitam edor, orior, generor, gignor. opet rodímsze, regeneror, renascor.*

Roditel. *Genitor, generator, procreator, sator, progenitor.*

Roditelicza, rodicza. *Genitrix, generatrix, creatrix, procreatrix. pervo-rodicza, primipara. perva roditelicza, prototocos, Eva. berzo rodicza, citipara. v. Porod. dvoyrodicza, ka dvoykke rodi, gemellipara.*

Rodnoszt. *Ferracitas, fertilitas, fecunditas, ubertas, graviditas. rodnoszt koje zemlye, ali orszaga, bonitas, soli.*

Rodom izhajam. *Duco genus.*

Róg. *Cornu. rog zavijat, photinx. v. rog zavijat koi puste, camptuales. rog zavijat na palicze, lituus. rog postarszki*

szki, *cornu veredarium*. rog lovni, *lituus venatorius*. rog pusev, *cirrus*. rog zvinyen, *cornu convolutum, contortum*. rog barberfszki, *scya, a. v-rog puhati, mutisonis efflare cornua bombis*. rogobodni, *cornupeta, petulcus*. posztajem tverd kot rog, *cornesco*. 2. roge podichi, *tollere cornua*. v. Zponassamsze. koi iz roga kay napravlya, *Cornarius, ii*.
 Rogàch kukecz. *Lucanus, taurus, bambilius, barbellus*.
 Rogászt. *Cornutus, corniculatus, cornibus instructus*.
 Rogmi bijem. *Cornu peto*. v. Terkamsze.
 Rogni. *Corneus, corneolus*.
 Rogo-nog. *Cornipes, dis*.
 Rogo-nofz. *Corniger, connifer*.
 Rogo-pussecz, koi v-rog pusse. *Cerataula, cerataula, cornicen*.
 Rogor, rogotanye. *Syncrusius risus*. v. Szmech.
 Roglyè. (D.) ville. *Furcilla, furcula, merga, vertibulum*. roglye pechne, *rutabulum*, roglye z-tremi zubmi, *fuscinatridens*.
 Rogosár. *Fiscella, fiscella typhea, fiscellum, scirpiculum, fiscus, firmio, formio*. 2. rogosar iz kojegasze szeje, *thylacus, ci*.
 Rogòz. *Mariscus, l. moriscum, ci, ulva, calamagrostis*. 2. rogoz z-baticzum. *typha, a, alopecurus*. rogoz pletem, *scirpo, as*.
 Rogozische. *Carectum*.
 Rogozni. *Scirpeus*. rogozni modri czvet, *gladiolus caruleus*.
 Rogoznicza. (Tur. Scl.) afzurra. *Storea, teges, matta, tegillum, tegeticula, scirpea, cannea tegetes, phormion*.
 Rogoznichár. *Tegetarius, ii*.
 Rogyak. (D.) szvoy po kervi. *Cognatus, agnatus, consanguineus, propinquus, necessarius, propinqua cognatione junctus, consors generis, sanguine junctus, conjunctionis vinculo copulatus, maximis*

vinculis propinquitatis, & affinitatis junctus. 2. rogyak po otczu, *sanguine paterno junctus, paternâ lineâ junctus*. po matere, *maternâ lineâ contingens*. rogyak blisnyi, *proximitate junctus, avclâ propinquitate junctus*. rogyak dalechni, *cognatus longâ serie, sive gradibus distans, longo intervallo propinquus*. rogyak ú tretjem kolenu, *tertio gradu propinquus*. rogyak prihodni, *affinis, t. j. po musu, ali sene*.
 Rogyakinya. *Cognata, agnata, consanguinea, propinqua, sanguine, l. affinitate juncta*.
 Rogyakmi je blisnyi. *Attingit vinculum meæ consanguinitatis, vinculis propinquitatis est mihi proximè junctus*.
 Rogyèn. *Natus, enatus, partus, ortus, enixus, satus, profatus, creatus, procreatus, cretus, oriundus, genitus, generatus, prognatus, sanguine cretus, gnivus*. rogyen je chlovekom, *Qui venit ad occidentes, carnaliter editus oras*. rogyen od Boga, *divigena*. rogyen od ognya, *ignigena*. rogyen po szmertí otcza, *posthumus*. rogyen od otcza, *generatus, genitus, procreatus*. rogyen viszoko, *illustris, generosus, generosissimus, celeberrimus parentibus ortus*. rogyen na veliko, *ad omnia summa natus*. rogyen ú dobru úru, *auspicato, genio vidente genitus*. rogyen v-man vuru, *quarta luna natus*, jedino rogyen, *unigena, unigenitus*, novo rogyen, *recens natus*. rogyen pred vremenom, *exterraneus, ante tempus natus*. rogyen szebe, *suis commodis natus*. rogyen szamo za terbuh, *voluptatibus abdominis enixus*. priproszo rogyen, *è gleba natus*.
 Rogyéni. *Natalitius*. v. Porodni.
 Rogyenye. *Paritio, parturitio, generatio, puerperium, nativitas, nascentia, nascenti conditio, procreatio, enixus, ortus*. v. Porod.
 Rogyeníki. *Progenitores, genitores*.
 N n n 2

- Ròimſze, rojeſze pchele. *Edo, educo, l. produco examen, examino, verno.*
- Ròk. *Spatium, terminus. 2. ròk. dies determinata, ſtata, deſtinata, præſinita, decreta, præfixa, præſtituta, dies condicãa.*
3. rok, *ſatum, ti, fatalis dies.*
- Rokét, roketa. *Amictus, lineus exterior manicatus Cardinalium, Episcoporum &c. vulgò Rocbetum.*
- Romulim. *Mutio, muſacio, timidè, & imperſectè loquor.*
- Romuléchi. *Fluctifonus, garrulus, ſuſurriofus.*
- Romulénye reke. *Suſurrus, ſuſurrum, murmur, ſuſurramen, fremitus.*
- Romulím, kot chine tekuche vode. *ſuſurro, murmuro, ſtrepito.*
- Roním ſzuze. *Lacrymor. v. Plachemſze.*
- Ropòchem. *Strepo, crepo, percrepo, crepito.*
- Ropot. *Strepitus, crepitus, rumuſculus. v. Stropot.*
- Rór. *Æſtuarium, fumarium. v. Dimnyak.*
- Roráy pticza, bregula. *Cypſellus, apos.*
- Róſa. (D.) rúſa. *Rosa, rhodon, di. v. Cinnorrhoda.*
- Prov.*
- Pod roſum kay je odkrito
V-ſzerczu nay bú zakrito.
Quod ſub roſa dictum, effugiat lingua iſtum.
- Da vreme y lètto roſe rodí,
Ne zemlya, neg Bogh tomu godí.
Annus producit non ager, ſcil. omnia cum DEO & tempore.
- roſa beloliſztna, *roſa alabantica. roſa ſzunchena, horrula, ſolſequium, heliotropium, heliopus, ſolago, herba ſolaris, ambulea, vorcella, chreſton. v. Verrucaria. v. Roſa in Part. I ma.*
- Roſa ſztoliliſztna. *Centifolia.*
- Roſa iz jerika. *Amomum. v. Roſa, æ.*
- Roſa pchelna. *Aurago, melligo.*
- Roſenicham. *Contigno, contignationem*

- ſtruo, tigna conjungo, cantherio.*
- Roſenicza. *Tignus, & tignum, gni, tigillum, tigillus, tholus. roſenicze ſzloſene, tigni compactiles, cantherii.*
- Roſích, mali rog. *Corniculum, corneolus. 2. roſích-trava, y ſzad, carphos, ſænum græcum, buceras, aegoceras, telinum.*
- Róſgye. *Sarmentum vitium, reſegmina vitium.*
- Roſichni. *Rofatus. roſichno vino, roſatum vinum. v. Roſni.*
- Roſmarín. *Roſmarinus, roſmarinum, ni, coronaria, roſmaris, ſalutaris herba, tuvea, æ, libanotis, tis, & odis. 2. roſmarin divji, polion, polium, ii.*
- Roſmarínſzko ſzeme. *Cachrys.*
- Roſni. *Rofaceus, roſeus, roſarius, rhodimus. roſni venecz, roſacea corona, roſalia, æ. roſno rumena vuſzta, os roſeum. roſni med. rhodomeli, & rhodomelis, itis. roſni germ, roſarium, roſetum. roſni czukor. rhodofaccarum, ri, conditum roſatum. roſna voda, rhodoflagma. roſna piſma, rhodinum unguentum. roſna farba, rhodinus color. roſnoga liſzta ſzpodnya belina, fortex, cis.*
- Roſni terſecz. *Rofarius, vii.*
- Roſnyak, roſiſche. *Rofetum, roſarium, rhododonia.*
- Roſoplòden. *Rofulentus.*
- Roſtér. (D) pechme. *Craticula, crates, is.*
- Róſtam. *Crepo. v. Ropam. 2. roſtam na vrateh, ferio portam, pulſo fores.*
- Róſza. *Ros, ris. 2. roſza medvena, manna, æ, ros ſyriacus.*
- Róſzen. *Rofcidus, roridus, roratus, irroratus. roſzne roſe, rorata roſa.*
- Roſzènzem. *Rofcidus ſum.*
- Roſzènye. *Roratio, irroratio.*
- Roſzí. *Rorat - bat. Imperſ:*
- Roſzím. *Roro, irroro. 2. rorem demitto.*
- Roſzímſze, roſzen bivam. *Roreſco, roror, irroror.*
- Roſzlyív. *Rorulentus, roſcidus. v. Roſzen.*

Rofzni. *Roralis*. rofzna voda, *roralis aqua*.

Rofzo-nòszni. *Rorifer*, *rorifluus*, *rorificus*.

Rofzno vreme. *Regelatio*.

Rota *Adjuratio*, *adjuramentum*, *obtestatio*.

Roten. *Adjuratus*, *juramento pressus*.

Rotim. *Adjuro*, *as*, *juramento stringo*, *premo*, *obtestor*. v. *Zaklinyam*.

Rotnik. *Adjurator*, *obtestans*.

Ròtkva. *Radix*. Rotkva divja, *lepidium*. v. *Povertnicza*.

Rovás. (D.) *rabbos*. *Tessera*, *talea*, *saleo crenis incisa*. *rovassicza*, *tesserula*.

Rovášnik. *Tesserarius*.

Ròy pchel. *Examen apum*, *nova apum soboles*, *de alveario exiens*, *examen apum ad prolificandum emissum*.

Rozgvà. *Palmes*, *flagellum*, *l. flabellum*, *sarmentum vitis*, *draco*, *propago*. rozgva tvrda, *duramen*. rozgva kâ od korena rafzte, *suffrago*. rozgva prez grozda, *palmes pampinaceus*. rozgva prireza na, *palmes subsidiarius*. v. *Reznik*. rozgva odrezana, *refex*. v. *Rofgye*. rozgva jednoga leta, *palmes anniculus*. rozgva dugla od drugeh, *transilis*. rozgva fachuk, *stolo*, *nis*.

R. ante U.

Rúb. *Linteum*, *ei*. 2. rúb, kêmſze telo briffe, *termentarium*. 3. v. *Obrub*.

Rubàcha. (D.) *koffulya*. *Indusium*, *indusiata*, *camifio*, *subucula*, *intima vestis*. 2. rubacha divojachka, ili kikylya iz tenkoga y beloga platna, *amictorium*, *supparum*. 3. rubacha, kâſze oberh drugeh noſzi, *ricula*, *a*. 4. rubacha meſna, *alba*, *poderis*. 5. panczerſzka rubacha, *sagum*, *sagulum*, *epheſtris*. panczerſzka rubacha iz karichicz, *thorax hamatus*. v. *Panczer*. 6. rubacha lovaſzka ú koje konye ſznafse, *supparus*, *ri*. *Prov*.

Blife je rubacha neg halya,
Tunica pallio propior est, proximior ego.

met mibi, genu propius sura.

Rubàche golericz. *Patagium*, *ii*.

Rubache koi dela, ali prodaje. *Indufarius*, *ii*.

Rubàchu napravlyam, oblachim, v. rubachu opravlyam. *Indusio*, *as*. v. rubachu oblechen, *indusiatus*, *subuculatus*.

Rubam. *Lignum præscindo*, *scindo*, *divido in teretes*.

Rúbecz. (D.) *Marhama*. *Nafitergium*, *sudarium*, *strophium*, *sudariolum*, *linteum*, *linteolum*, *ricula*, *ovarium*. *rubecz cherlyenkafzt*, *flameolum*, *li*. 3. *rubecz*, kêmſze glava veſe, *pittacium*. *rubecz vratni*, (D.) *peſteman*, *collipendium*, *focale*, *is*. *rubecz ſztolni*, *mapula*, *mappula mensalis*, *triclinaria*.

Rubjé. *Linea suppellex*, *supellex lintea*.

Rúbim. v. *Prirublyujem n. 2*.

Rubin. *Rubinus*, *carbunculus*, *chrysolitus*, *pyropus*. 2. *rubin priſut*, *lychnites*.

Rúchak. *Jentaculum*, *li*. v. *Froſtuk*.

Ruchànye. *Boatus*, *mugitus*. *ruchanye orofzloſzanzsko*, *rugitus leonis*. *ofzelszko*, *ruditus*. 2. *Ruchanye*. v. *Ruchak*.

Ruchicza. *Manubrium*, *ii*. v. *Toporiſche*. 2. *Ruchicza mecha*, *capulus*, *& capulum*, *li*, *enchiridium*. v. *Balangya*. 3. *Ruchicza pluſna*, *bura*, *buris*, *ſtiva*. v. *Plüg*. 4. *Ruchicza*, ili *derſalo ſervno*, *mobile*, *is*. 5. *Ruchicza vſzake poſzude*, *ansa*, *a*. v. *Preruch*.

Ruchicza, mala ruka. *Manicula*, *manucula*, *manciola*, *manibula*.

Ruchím. (D.) *Rikam*. *Rugio*, *boo*, *irrugio*, *mugitus edo*, *mugio*. 2. *Ruchim po ofzelszki*, *rudo*, *is*. 3. *Metaph: de homine & leone dicitur*.

Ruchní. *Manualis*, *manuarius*. *piſzecz ruchni*, *manualis*, *is*. *penezi ruchni*, *z-ſulyi zadoblyeni*, *manuarium as*. *ruchna knyificza*, *enchiridium*, *manuale*. *ruchne miſſicze*, *pericarbica*.

Ruchnoga dela placha. *Æs manuarium*, *manupretium*.

Ruchník. (Tur. Scl.) *Mantile, mantellum, manutergium, facitergium*. 2. ruchnik, kemsze telo brisse, *termentarium*. v. Obriszach.

Rúd, rudo. *Temo, furca*. v. Oje. rudo dvoje med kemi kony vozi, *temo bifureus*.

Rúd. da, do, chveršzt. *Solidus, compactus, spissus*. rudi laszi, *densus capillus*. ruda glava zelja, *compactum caulium caput*. v. Guszt.

Rúda. *Fodina, minera, mina, araria, metallifodina, araria sectura, fodina araria, climia*. 2. ruda zlata, *aurifodina, minera solis*. 3. szreberna, *argentarium, argenti mina, argenti fodina, argenti metalla*. 4. ruda medena, *fodina ari, l. area, ari fodina*. 5. seleszna, *ferri fodina, fodina ferraria, minera martis*. 6. brunchena, *fodina cuprea, cupri fodina*. 7. olovna, *fodina plumbaria, plumbi fodina, minera saturni*. 8. sveplena, *fodina sulphurea, salpburaria, & sulfuraria*. 9. szolna, *salina, rum, salis fodina*. 10. ú kojefze kamen za zid kopa, *saxifodina*. 11. ú kojefze kamen za rezanye kopa, *latomia, lautomia, lapicedina, & lapicedina*. 12. brufzna. v. Brufz. 13. ú kojefze czinober kopa, *fodina miniaria*. 14. ú kefze saliter kopa, *minera salnitri*. 15. ruda cherlyena, ili krayda, *sandaracha, rubrica fabrilis nativa*. 16. ruda czinobra, *miltus, ti*. 17. ruda izkopana, *metallum, aramen, aramentum*. ruda jos nepreczverta, *cadmia*. v. rude zlate jarek, po komfze voda oteche, *agoga, & rud izvedavec, lithargius*.

Rudar, koi rude kopa. *Minerarius, fossor metallicus, metallarius, ii*. 2. rudar, koi rudo ravna, *rector temonis, auriga, gubernator currus*.

Rudárszki. *Mineralis, metallicus*.

Rudárszt *Cincinnatus, calamistratus, crispus*.

Rúdesfi, rugani laszi. *Cincinnati, citratus, crispatus, calamistratus, l. vibratus capillus, cirri*.

Ruffián, kurvih goszpodar. *Leno, ganeo*. 2. ruffiáni. kî za nepostenemi senami sterchu, *aquarioli, lustrones, veneripeta, masboeinadi, salaciones*.

Ruffiánka, kurvih goszpodaricza. *Leno, & Ruffiánim*, kurve zvajam. *Lenocinor, aris*. 2. kurvarimsze, *lapor, scortor, meretricor*.

Ruffiánszki. *Lenonius*.

Ruffiánsztvo, kurvinszko goszpodarsztvo. *Lenocinium, lenocinamentum*. z kurvarisztvom teršiti, *lenocinium exercere*.

Rugám, krásam. *Capero, corrugo, irrugo, rugo, in rugas contrabo*. narugati chelo, *caperare frontem, frontem rugis contrabere, l. corrugare pellem, adducere vultum*. 2. rugam laszi, *crinem crispo, incrispo, annulatum crispo, vibrisso*. rugati laszi z- selescsem, *calamistrare*. 3. rugam, nabiram, *plico, complico, lacinio, rugo*. 4. rugamsze, rugotim drugoga, *illudo, deludo, irrideo, derideo, ignominio, ignominia afficio, ludifico*. v. Spotam.

Rugan. *Caperatus, corrugatus, crispatus, crispus, crispulus, intortus, cirratus, cincinnatus, cincinnalis*. rugano chelo, *friata frons, rugosa, l. cirrata, caperatum supercilium*. rugana trava, *cincinnalis herba*. *Apul*.

Rugani laszi, nakrasani. *Crispus capillus, cincinnati, cirri, antia, intorti capilli, capilli vibrati, crinis cincinnatus*. selezom rugani, *calamistrati crines*. koi ali koja rugane laszi noszi, *calamistratus, cincinnatus*. v. Rugaszt. 2. rugani laszi dugi muski, *Casaries, casaries longo, coma promissa, coma concinnata*.

Rugánye. *Caperatio, corrugatio*. 2. *plicatura*. 3. *sanna, irrifio, probrum, ignominia*. v. Spotanye.

Rugòta. *Turpitude, dedecus, probrum, propudium, ignominia*.

Rùho. *Amictus vestitus lineus, vestes lineae, munditia faminarum, paramentum,*

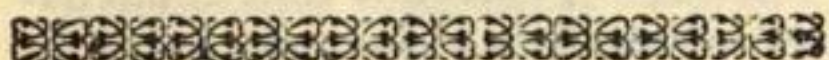

- tum, cimelium linteum. v. Prates.*
 Rújem-rovallzem. *Rostrum terram fodio, disjeĉto.*
 Rúk podavanya. *Carpismi, orum. jedno ruk, unimanus, mancus.*
 Rúka. *Manus, ūs. Prov.*
 Ruka jedna drugu vmiva,
 Obe obraz, pomoch biva.
 ruka deszna, *dextera, l. dextra manus, pullaria.* ruka leva, *sinistra, l. manus sinistra, leva, a.* desznak y levak, na obe ruke jednako, *asteropaus.* vsza ruka, *brachium, ii.* ruka od dlani do lakta, *carpus, pi.* od lakta do plech, *lacertus, ti.* rukami pleszkati, *complodere manus, plaudere.*
 Ruke klyuchaszte, ili zkerchene. *Anacus, ci.* ruke kinch, *psellion. v. Narukva.* koi narukve noszi, *pselliophorus.* ruke kusnenye, *labratum, j. veneratio principis &c. per osculum manūs.* ruke dlan, *bir, ir, vela manus.* ruke na dlane meszo debeleje, *metacarpium.* ruke suploszt na dlane, *subtal* ruke mislicze, *lacertus. v. Brachium. in Ima Part.* nye kinch, *pericarpium.* ruke na koga verchi, *attentare aliquem, manus alicui insicere, inferre.* ruke pri lzebe derlati, *continere manus.* ruke k-nebu zdifem, *tollo manus in caelum.* ovo ima ruke, y noge, *sal est, os inest.* od ruke do ruke, *datatim.*
 Rukáv. *Manica, a.* rukav podsztavlyen, *manica furrata de agninis, l. vulpinis pellibus.* rukav od ramena vitzechi, *manica pensilis. z-rukavi, maniculatus.*
 Rukavicz. *Palmaria, a, digitalia, um, manuum tegmen, chyrotbeca, a.*
 Rukofsztrelec. *Manubollista-balista.*
 Rukotvòr. *Opus, eris, opus manuarium, mæchanicū, fabrile, &c. manuopera, um.*
 Rukotvòrecz. *Manuoperarius.*
 Rukotvorim. *Laboro, operor.*
 Rukòvet. *Manupletium.* rukovet odrezaneh laszih, *capillatura. v-rukove-*

- ten, manuatus.*
 Rukújem. *Manum manui jungo. v. Vencham.*
 Rukujemsze. *v. Zarucham. rukuvatitze, Interjungere dextras, jungere dextram dextra, salutare se invicem porrectione manus.*
 Rukuványe. *v. Zaruki. Interjunĉtio dexterarum, junĉtio dextera ad dexteram, salutatio junĉtione dexterarum.*
 Ruku komu dajem. *Stipulatá manu promitto. 2. ruku komu podajem, dexteram do, porrigo, ministro, opitulor, opem fero.* pomochne ruke komu dati, *auxiliatrices manus porrigere, adjumenta subministrare.* ruke sztegnuti, *denegare alicui opem, non ferre suppetias.* ruku kay napuniti more, *manupletius.* ruku sirok, *palmaris, palmus, doron.* dve ruke sirok, *bidoron, bipalmis.* na ruku imati, *habere in promptu, in procinĉtu, in numerato, habere ad manū.*
 Rukum napravlyen. *Manufactus, magnificus.*
 Rúkum szvojum podpiszati. *Proprio chyrographo annotare.*
 Rulènye. *Grunnitus, ūs.*
 Rulyecz (D.) gubicza. *Proboscis, rictus, ūs, rostrum porcinum, l. Juillum. 2. mali rulyecz, rostellum.*
 Rúlyim. *Grunnio, digrunnio, is.*
 Rumén. *Rubicundus, rubeus, purpureus.*
 Rumenicza. *Minium, ii. v. Czinober.*
 Rumenilo. *Fucatus rubor, purpurissum. v. Fayta.*
 Rumenimsze. *Rubesco, rubeo, purpurasco. v. Cherlyenimsze.*
 Rúna. *Velus, eris.* runa zlata, *velus aureum.* runa neoprana, *succidia.*
 Runyasz. *Villosus, pilosus, birsutus.*
 Rúpa. *Hiatus, chaos, cavitas, foramen in petra, l. terra.*
 Rúsen. *Fædus, turpis, inspeciosus. v. Gerd.*
 Rúsim. *Turpo, deturpo, deformat, fædo. 2. Rúsim, strepito, strepitum edo.* rusiti na vrate, *vebermenter pulsare portam.*
 ru.

- rufiti drugoga, vituperare, vitiligare, convitio turpi quempiam afficere.
 Rúfno. Turpè, turpiter, fædè, ſpurcè.
 Ruſſim. Demolior, destruo, diſjicio, evertó.
 Ruſt. Tbeſtrum, tri, pegma.
 Rúſz. Ruſſeus, ruſus, belvolus. ruſzo vino, belvolum, & helveolum vinum.
 Rùta. Ruta, & peganon. ſzeme rute, beſata, barmola, &. 2. Ruta kozia, galega, & camæbytis. dicta abiga. ab abigendo partu. 3. ruta lozna, centonalis. iz rute, rutaceus.
 Rùtum namazan, ali obvezan. Rutatus.

S.

Szlovo neglaſzovito.

Szlovo S. z-prichetka rechih, nemam zroka dvoysztruchiti; poken dob nit ú Diachkom toga nenahajam, ako prem vnoge rechi jednakofze z-jednem S. piſſu, vendar jednakofze nezgovaraju, nit ſzpodobnoga znamenuvanya imaju. otud derſim da y ú naſsem Szlovinſzkom piſzmu vſzaki ſzpameten bude zadovoljen z-proſztem ſzlovom S. koje glaſz gde podichi, gde zniziti buſze moral, zadofzta pokafe znamenka zverhu glaſznoga ſzlova polosena, y z-drufena ſzlovu S. ſto pokazem ú ſzvojem meſztu. h takay od nye odbiam kot menye potrebnó, y povracham Dalmatinom.

S ante A.

Sàba. (D.) Shaba. Rana, acredula, batrachus. 2. ſaba velika, pbrynus. 3. ſaba krafztava, bufo, onis, rubeta. NB. Ova rada pod ſalfium prebiva, zato dobroje ſalfie liſzt pervlye zdola obrizati, negſze ú jeſztvinu poſztavi, radi ſzumnye chemera. 4 v. Selva. 5. Saba nema, rana muta, l. ſeriphia. Meſ: chlovek ném. 6. ſaba re-

- getacha, rana ſtridula. 7. v. Apocynon.
 Sabe krafztave kamen. Batrachites, bufonitis, bufonius lapis.
 Sabja jaycza, ili ſzeme. Sperniola, & ſperniolum, ſperma ranarum. Menſe Martio inventum, tollit, ſi manus eo laventur, impetiginem.
 Sabjak trava. Ranunculus, ſtrumem, batrachium, polyanthemum.
 Sabicza Ranunculus, ranula, ranuncula. 2. ſabicza mala zelena, kà po liſztu hodi, vulgò kralyeva ſabicza, calamita, dryopeta.
 Sabji krìch. OtolYGON. v. Regetanye. ſabji z-miſſi boy, batrachomyomachia.
 Sabokrechina. Batrachium. v. Sabjak.
 Sachicza. Pugillus, li, palmula, &.
 Sàchni. Pugneus, pugillatorius. ſachna pila, follis pugillatorius.
 Sachnicza puſka, piſtola, Sclopus minor, ſ. brevis, manualis, pugillaris, l. pugillatorius.
 Sacrament. Szveto-Zkrovnofzt. Sacramentum.
 Sàczam. Æſtimo, taxo, appretio. v. Preczenyam.
 Sàczanye. Æſtimia, taxatio. v. Preczenenye.
 Sàczmeſter. Æſtimator, adilis, agoranomus. 2. ſaczmeſter kruſni, adilis cerealis.
 Sàffar. Diſpenſator, promus, procellarius, penarius, promus condus, artocopus diacetes, is. v. Delitel. ſzporen taſſar, parcipromus, i.
 Saffarnìchki. Promptuarius, promptarius.
 Saffarènye. Diſpenſatio, onis. v. Delenye.
 Saffaricza. Diſpenſatrix, promaconda.
 Sàffarim. Diſpenſo, comunico. v. Delim.
 Sàffarnicza. Odelnicza. Cella panario, eſcararia, diſpenſa, penarium promptuariunt. v. Diſpenſa in Illyr.
 Sàfir dragi kamen. Saphirus, cianus, ni.
 Sàfran. (D) Cjafran. Crocus, & crocum, ci, perdicium. 2. ſafran divji vertni, atra

attractylis mitior, cnicus hortensis. Rem: safrana polqvinticze popitoga, kamenecz od chloveka tira, y zatira. Senne takay chini laglye roditi. iz safrana flaster, *oxycroceum*.

Sáfranašzt. *Crocatus, crocinus, croceus.*

Sáfranika, divji polszki safran. *Colobium, fusus agrestis, cnicus, & cnicus, colus rustica, cartamus, asphodelus, hermodactylus, hasta regia femina.*

Sáka, pěst. *Pugnis, carpus, pygme.* saka puna, *palmata, tracta.* saka puna szoli, *palmata salis, &c.* dveh sák pergische, *cava juncta qve manus utriusqve captura.*

Sákamsze. *Certo pugnis, pugillo, pugillor, aris, batuo cum aliquo pugnis.*

Sáku velik. *Pugneus, pugilaris.*

Sákum ztuchen. *Pugillatorius, pugilatus.* z-sákum koga zbunketati, *pugno, l. manu aliquem cecere.*

Sákely. *Saccus, culeus, fiscus, bero, alluta.* v. Vrecha. sakely dvoysztruchni, *bisaccium.* 2. sakely szlamnati, *embrium, matracium, storea.*

Sáklyena verbeza. *Strophus, phi.*

Sáklyinecz. *Sacculus, saccellus.* kosnyati, *pasceolus, culeolus.* iz kose teleche koszmate za put. *cassidile, is, cassis, dis, cassidilis, is.* saklyecz chez kojegasze melya preczea: po Nemski: Beutel. *intervaculum.*

Sákrestia. *Sacristia, sacrarium, cella, adytum, secretarium, receptorium, paratorium, pastophorium.*

Sákrestían. *Sacrista, sacrarii custos, aditus, aditivus.*

Sála. *Jocus.* plur. *joci, aut joca, orum, facetiae, nuga, nugamentum, joculario, jociatio, lusus, sal, dicibulum.* Prov.

Sáli sálum, netichiga rukum.

Sála bodlyiva, vulgò szlepi bich. Prov.

Sala bodna kerv nepuscha,

Zvan postenya vendar fuchka.

Sales dentati, dieterium, apophtegma.

2. sala vugodnech rechich, *sales, ium, argusia, joca facetiarum plena, lepor.* 3.

sala neszramna, *jocus scurrilis, scurrilitas.* 4. sála segava, *versutia, argutia.* 5. sala postena, *entropelia.* sala fuhka y nevugodna, *sarcasmus.* v. Salnicze. salum nekay, nekay iz isztine, *per ludum, & jocum.*

Sáladia. v. Merzletina.

Sálata. (D.) lochika. *Lactuca, a, olusculum, picridium, esopon.* zachinyena z-izlannum, *uncta satis pingvi lardo oluscula.* salata iz vugorkov, *acetarium cucumeru.* 2. salata polszka motavilecz, *lactuca agrestis, hieracium.* 3. salata pitoma, *lactuca sativa.* 4. salata rugana, *lactuca capadox, astylis crispa.* 5. salata zmefana, *miscelaneum, l. acetarium miscelaneum.* iz vszakojachkeh trav, *belluella, rum.* 6. salata kâ po zemlye raszte, nitsze gore nepodise, *lactuca sessilis, lactuca laeonica, astylis.* 7. salata glavata, *lactuca capitata.* 8. salata kâsze iz oczta je, *acetaria.* 9. salata czikoria, *intybus, cichorea, serisfolia, intybacea, apatba.* v. Czikoria.

Salatni. *Lactucaceus.* salatne trave, *acetaria, facella, facellaria.*

Sálecz, vezelyak. *Joculator, nugator, aretalogus, gelotopans, gelasinus, lerochates, vaniloquidorus.* salecz ki za mal dobichek pri obedeh, y vecherah norie szpravlya, *bomolochus.* salecz dvoranški, *aulicaster.* salecz neszramen, *scurra, vaniloquus.*

Sálecz. (D.) shaocze. *Pruleus, aculeus, spiculum.* Dim: *aculeolus.*

Kay sálecz ima salchasztt. *aculeatus,* salchaszta pchela, trava, *aculeata opis herba.*

Sálen. *Jocosus, jocabundus, jocularbundus, facetus, festivus, lascivus, lepidus, salsus, scitus, & argutus, jocularis, nugatorius, dicunx & facetus.* rozumno salen, *facetus ingeniatiè.*

Sálfia. (D.) kadulya. *Salvia, a. elelisphacum, elaphoboscom.* salfia divja, *horminum.* salfia rimszka, *mentha graca.* Rem:

- Salfia szuha, y na prah sztuchena popita, ali na jeztvinu poszipana, hafzne proti szuhomu betegu, y friskomu kafslyu. kachjemu takay grizu, z-melyum jachmenum ztuchena, y na ranu polosena *Plin. l. 22. c. 28. Diosc. Colum. v. Salvia. in 1ma Part. Salfium vrachim, salvio, as.*
- Sálim drugoga. *Vexo, jocando vexo, jocis stimulo.*
- Sálimsze. *Jocor, jocular, alludo, nugor, facetior, facetè. loquor, apinor.*
- Sáliter. (D.) salnitar. *Nitrum, salnitrum, aphronitrum, salormoniacus. saliter dober, chalastricum nitrum. 2. v. Pena.*
- Sálitren. *Nitreus, nitrosus, nitratus.*
- Sálitrena jama. *Nitraria.*
- Sálmije. (D.) bolime. *Ægrè, molestè fero, iniquo animo fero, agrè sustineo, angor animo, resentio, malè me habet, gravor, doleo, indoleo. jako, y iz szercza mi je sàl, cordintimè doleo, intimis animæ sensibus torqueor.*
- Sálnicza. *Jocus, nugalitas, vernilitas. salnicze nepostene, scurrilitas, triscurriž.*
- Sálnicze. *Silli, joci, facetiæ, salinæ, sales. salnicze gerde, sales protervi.*
- Sálno. *Joculanter, facetè, festivè, jocosè.*
- Sàloszt. *Tristitia, mæstitia, mæstitudo, mæror, tristimonia, tristities, tristitas, perturbatio, tristitudo animi, agritudo, lučtus, crux, cruciatus animi. paszti v. saloszt, incidere in lučtum. saloszt vchiniti, tristitiam contrahere, contristare. v. Tuga.*
- Sàloszten. *Mæstus, tristis, mærens, lučtuosus, mæstificatus, turbatus, conturbatus, perturbatus, afflictus, acerbus, dolendus, animus saucius. v. Turoben. jako salosztten, extremo percussus dolore. saloszttna vremena, tempora acerba, & lučtuosa. saloszttna senszka oprava, vicinus, vicinum, ni. v. Tusen.*
- Sàlosztim. *Affigo, moero, moestifico, funesto, lučtu afficio, percello animum, lapio. szkerb salosztti szercze, cura lapit cor. Pacu: v. Razsalosztujem.*
- Sàlosztimsze. *Tristor, mæreo, mærore con-*

- ficior, in mærore jaceo, lugeo, in lučtu, & squalore sum, afficior dolore, tristitià incendor, mærore confundor, animam moerendo. jakosze salosztiti, nimium esse in lugendo, modum lugendi nullum facere. salosztititze za kcherjum, natam de lamentari ademptam. v. Turobimsze.*
- Sàlosztno. *Mæste, dolenter, tragicè.*
- Sàlta. *Rancor, putor, situs. 2. livor, luror, ptioma.*
- Sàltav. *Rancidus, fracidus, putidus. 2. lividus, luridus, esangvis. prisaltav, rancidulus.*
- Sàltavem, saltavszem. *Rancesco, ranceo.*
- Sàlujem. *Desleo, deploro.*
- Sàlujemsze. *Doleo, dolore afficior, pœnitet me. razumnoga je chloveka, nikay takvoga nevchiniti, za kaybisze moral saluvati, sapientis est proprium, nihil, quod pœnitere possit facere. 2. desleor, deploror.*
- Sàluvanye. *Dolor, pœnitudo. saluvanya dosztojen, pœnitendus, pigendus.*
- Sáncz (D.) Sanacz. *Vallum, agger, mania, munimentum, munitio, propugnaculum, præsidium, castrum, claustra, murus, peribolus. szancz naglo napravlyen, pseudocastellum. sancz na szpodobu zvezde. munitio stellata. sancz podichi locum propugnaculo obsepire, operibus cingere. sancz obtverditi, præsidium imponere propugnaculo, in præsidiis collocare militem. sancz podkopati, ima propugnaculi suffodere, subruere. sancze terti, biti, quatere, labefactare munitiones. razrussiti, diruere aggeres, munimenta disturbare.*
- Sánczam, sancze posztavlyam. *Vallo, munio, loca idonea communio, vallum perficio, vallo circumcludo, obvallo, circumvallo, circumdo aggere, vallo cingo, cippidum operibus cingo.*
- Sànczanye. *Vollatio, obvallatio, munitio.*
- Sànczni. *Vallarıs. sanczni kòs, metella. sanczna basta, thorax, l. lorica valli.*
- Sàndala. *Lignea solea, sandalium.*
- Sàn-

Sántã. *Claudico, claudio, es, incessu claudico.*
 Sántanye. *Claudicatio, clauditas.* fanta
 nye na jedne noge, *ascoliasmus.*
 Sántav. Hrom. *Claudus, catax, loripes.* 2.
 fantav jednum nogum, *pede altero*
claudus. prifantav, *claudaster.* Prov.
 Hman pri dobrom dober ofztaje.
 Dober pri hmanyē hman posztaje.
Si juxta claudum habites, subclaudi-
care disces.
 Sápí konyfzki. *Clunes, ium.*
 Sápka. v. Arakchin.
 Sár, farkofzt. *Æstus.* v. Vruchina.
 Sár. *Maculosus, varius, variegatus, varico-*
lor. v. Pifzan. n. 2.
 Sárať. *Coclea, a.* 2. sarať ú drevu, kém-
 fze smehkchina zdife, *ergata, a.*
 Sáragle. *Clathrus gestatorius, l. clathrum*
gestatorium.
 Sáran. *Carpus, ii.* v. Krap. ú izpifanyu rib.
 Sáren. *Variegatus, coloribus interstinctus.* v.
 Sár.
 Sárgefzt. *Varicolor, diversicolor.*
 Sárím. v. Zafarujem.
 Sárkofzt. *Candor, solis candor, cali splen-*
dor, l. candor.
 Sártva. *Consecratio, dedicatio, encenia.* v.
 Polzvetilische.
 Sás. *Carex, cis. gladiolus indicus, seta*
aquatica, schwananthum. v. Rogofz.
 Sátan. *Satanas, diabolus, alastor, stygion,*
zabulon, zabulus, zabolus, belial, bel-
zebud. v. Vrág.
 Sátor. *Tentorium, tentum, tabernaculum,*
scena, scenoma, mapalia casa castrensis,
papilio. fator naypervejega voyvode
 taborfzkoga, *stratageum, pratorium.*
 fator velikoga poglavnika, *augustale.*
 2. fator posztelni, *conopaeum, cono-*
pium. posztelya z-fatorom, *lectus te-*
studineatus. fator napinyam, *tendo, fi-*
go, pono tentorium, collaco, intendo ta-
bernacula. fator izpraviti, *detendere,*
tollere a movere tentorium.
 Sátore koi dela. *Tabernacularius, scenopegus*
 Sátorecz. *Tentoriolum, li.*

Sátori voynikov. *Casa militares, tuguria*
castrensis.
 Sátram. *Fascino, excanto.* v. Charam.
 Sátravka. *Venefica, saga, strix, lamia,*
pharmaceutria, pytonissa. Iztara sátrav-
 ka, *cantarix anus.*
 Sátrenik. *Fascinator, veneficus, prastigia-*
tor, prasantator, magus, strigo, strigor.
 2. sátrenik zemlyum, *geomantes.*
 Sátrenye. *Fascinatio, incantamentum,*
incentio, cantio, carmen magicum,
incantatio, prastigia, venescium, necro-
mantia. v. Charanye. 2. sátrenye z-
 vuglenczi, ili iz ognya, *pyromantia.*
 3. sátrenye zemlyum v-okol polya
 proti pticzam &c. *geomantia.* 4. sátre-
 nye v-vodu zlevajuch voyfzk radi
 znanya priducheh, *hydromantia.* 5.
 sátrenye z-ressetom za zezvedenye
 v-kragyeneh, *Conscinomania.* 6. sátre-
 nye z-szekirami, y z-ofztalem orud-
 jem, *axinomania.* 7. sátrenye iz szen-
 cze, ali tenye, *sciomania.* 8. sátrenye
 z-travami, *betonomantia.* 9. sátrenye
 v-ruke gledech, *chyromantia.* 10. sa-
 trenye budi kakvo hoche na kvar
 blifnyega po kosztih, ali y Sz. Dugu-
 vanyem, *superstitio.*
 Sáyba oblochna. *Specular, specularis, is,*
specularium, ii, orbiculus vitreus. v.
 Tabla. 2. sayba kolna na ofzi, *Cathar-*
ca, a. 3. Sayba vřzega kola, *orbile, absis.*
 Sáyka. *Celox, biremis, myoparo, lembus.*
 S. ante C.
 Scháp. *Damnum, ademptio.* v. Kvar.
 Schápím. *Adimo, detraho, subtraho, dam-*
nifico, damnum infero.
 Scháva. *Siliqua, quisquilia, colluvies, illuvies*
 Schènye. *Caniculus, catellus.*
 Schèpczi. *Digit, articuli, orum.* v. Perszt.
 Schét. (D.) koczet. *Setaceus, & setaceum,*
ei, pečen seu echinus. Prov.
 Baba schet kadje vkrala,
 Zataitju nije znala. *Ritt.*
 2. schet zidarřzka, *scopina, setaceus*
murarius, penicillus tinctorius.

Scheticza za sznafenye oprave. *Scopula setacea, vestiaria, muscarcum setaceum, excutia.*

Schetina, peravicza. *Seta, & z. schetinum sznafim, seto, as, seta purgo.*

Schetinaszt. *Setosus, a, m.*

Schetino-nofzni. *Setiger, a, m.*

Schim-szalfzem. (Scl.) pissam. *Mejo, mingo, urino, urinam emitto, urinam facio. podszczati, submingere. gufzto szcati, mičticare, mičtiffare.*

Schipànye. *Vellicatio, vellicatus.*

Schíplyem. *Vello, vellico, vellicor, carpo, pervello, laceffo. schipati za vuhò, aurem vellere, vellicari. schiptyem vsze po malo, odvzimlyem, carpo, demo, adimo, delibo. 2. schiptyem jezikom, vellico absentem, carpo, criminor, lacero, laceffo. v. Ogrizavam n. 2.*

Schir. (D.) schyur. *Mercurialis, is, mercurii herba, linozostis, is, litum, blatum, blitus, lachanon, lachanum, ni, melampelos, helxine hortense, atriplex, serpentina. 2. schir beli, mercurialis femina. 3. schir cherlyeni, mercurialis mas.*

Schiricza. *Helxine, parietaria, perdicium, urceolaris, muralis. Rem:*

z-ocztom sztuchena y melyum herfenum, akofze na bolno gerlo polosi, hafzne.

Schit. *Clypeus, clypeum, scutum, umbo, testudo, tholos. schit mali pessichki, parma, parmula. schit mali z-koſze, cetra. schit veliki okrugel, scutum, l. scutum majus, clypeus argolicus. schit mali okrugel, ancile, is. schit k-polovicze meſzecza szpodoben, parmula, pelta. schita gornji kray, umbo, onis. schira remen, amentum, lorum.*

Schitar, kî schite dela. *Scutarius, parmularius.*

Schitek. *Scutululus, scutululum, li, spinter, aspidiscus.*

Schitim. *Clypeo, parma, l. pelta armo. 2. schitim, branim, tego, protego, scuto tego, defendo, tutor, vindico, defendo, tuto, tueor.*

Schitom oborufen. *Clypeatus, clypeo armatus, parmatus, peltatus, scutatus.*

Schito-nofzecz. *Peltaſta, scutarius, scutator, scutigerus, armiger.*

Schùka. *Lucius, lupus. 2. schuka morſzka, sudis, is.*

Schukánecz. *Luciolus, li.*

Schyáp. *Fustis, scipio, baculus, sudes. v. Palicza. z-shapom koga biti, fustare, fustigare, fuste percutere, converberare, lumbos dolare fuste saligno. schyapi bie-nye, fustigatio, fustuarium, supplicium fustuarium.*

Schyuczajuchi, *Singultim.*

Schuczàmifze. (D.) kuczàmifze. *Singultio, is, singulto, as.*

Schyuczànye. *Singultus, ùs.*

Schyùle, hodalke, ili ſtange rafzohafzte, nâ kehſze chez vodu ali blato prehaja. *Gralla. hoditi na schyulah, claudicare. koi na nyeh hodi, grallator. korachai, gradus grallatorii. v. Hodala.*

Schyúleczech trava. *Propr: Komorecz. Empetrum, tri, calcifraga, saxifragum, saxifragia. rafzte pri morju na pechinah, hafzne proti kamenczu.*

Schyuríczech. *Cicada minor.*

Sczalina. *Urina, lotium, humor profandus, humor collectus vesicae, uron, zprechenye sczaline, ischuria. tesko sczaline, y po kaplyah zpuschanye, dysuria, stranguria, affectio, l. passio dysurica, culbicio, difficultas urinae, substillum, stillicidium urinae. koi sczaline nemre zderſati, urinae incontinens. sczaline ogleďanye, uroscopia, znamenya ú sczaline, urocritica. v. Urocriterium. iz sczaline prorok, uromantes, is. v. Voda.*

Sczànye. *Mictio, mictio, mictura, mictus, mictus, lotium, urina dimissio, urinae redditio.*

S. ante E.

Séchemſze. *Deambulo, spatior, exspatior, ambulo, ambulationem conficio, relaxo, remitto animum, inambulo. ſetatifze*

na

na odpertom, *sub dio deambulare*.
 Séda, cedula. *Scheda, schedion, schedium, ii, schediasma, tis, pitacium, scedula brevis, interscriptum*. sedu na vrapribiti, *inscribere ades mercede, ades proscribere*. seda szpoměnka, *scedula memorialis*. seda zpovedna, ili zpovedi vchinyene szvedochna, *attestatum, documentum confessionis*.
 Sédicza. *Chartula, schedula, pittaciolum, indiculus*.
 Séga. *Mos, ritus, exercitatio, usus, usurpatio, adhibitio*. guszto sege ponavlanye, *exercitatio*. imati segu, *in frequenti usu habere*. segu dersfati, *consuetudinem servare*. ofztaviti segu, *morem tollere, usum abrogare*. v. Navada. 2. sega, poleg kojefze razumno sive, *politia, a*.
 Ségav. (D.) vuhovit. *Astutus, callidus, vaser, versutus, captiosus, subdolosus, conspicuus, catus, malefaber, sophisticus, ad fraudem acutus*. v. Vkanlyiv. 2. segav ú govorenyu, *versutiloquus*. segava pamet, *peracre ingenium*. segavo koga offaliti, *attondere aliquem doctis dolis*.
 Ségavo. *Vasfrè, callidè, sophisticè, astutè, catè*.
 Ségavofzt. (D.) haramzadsztvo. *Astus, astutia, calliditas, vasfrities, vasfragmentum, sutela, vernilitas, panurgia*. v. Himba.
 Sègchem, segechem. (D.) skaklyem. *Titillo, stimulo, illicio, irrito*.
 Sègetan. *Titillatus, stimulus*.
 Sègetanye. (D.) fzkaklanye. *Titillus, titillatus, titillatio, titilamentum, tetingo, pruritus*.
 Sègetlyiv. *Titillosus, proriginosus*.
 Sèhtarka. *Gaulus, mulètrale, mulètrum, sinus, l. finum lactis*.
 Sèja. *Sitis*. 2. seja velika, *lupina, l. magna sitis, ignita sitis*. 3. seja nevzafzlyiva, *tantalea sitis*. seju terpim veliku, *sitis me perurit*. seju vgasziti, *sitim levare*. od seje pogibati, *siti confici, l. perire*. 4. mala seja, *siticula*.
 Sèjam-gyam. (D.) sednim. *Sitio, siti la-*

boro, colligo sitim, appeto bibere, sitim perfero. jako sejati, *sitire vehementer, arere siti*.

Sèjen. (D.) sedan. *Sitibundus, sitiens, bibulus, aridus*. jako sejen, *siticulosus, valdè & afflictim sitiens*.

Sèju vgaszujem. *Expello, depello sitim, extingvo, restingvo sitim, potione sitim abigo*. v. Sejan. 3.

Sèlechi. *Avens, appetens, cupidus, cupiens, sitiens, anhelus, inhians, petax.. 2. Adverb: cupidè, avidè, ardentè, sitientè, optatò, optabiliter, optatè, inbianter, appetenter, perstudiosè, expetenter*.

Sèlem-lelsem, hochu. *Desidero, aveo, voveo, opto, exopto, expeto, voto expeto, in optatis sum, apprecor, comprecor, ominor, votis depono, dobro komu seleti, benedicere alicui, zlo komu seleti, diras alicui precari, l. imprecari*. szrechu komu seleti, *prosequi aliquem verbis bene ominatis, omnia fausta, & felicia alicui à DEO precari*. vsza ima, *kâszì od Boga feli, cuncta competunt, & conveniunt votis ejus*. 2. jako kruto selem, *exopto, affecto, anbelo, appeto, expeto, expetisso, exoptulo, requiro, sitio aliquid, cupiditate incendor, flagro desiderio, in rei desiderio sum, teneor magno alicujus desiderio, ex intimo peçtore anbelo, voluntatis inclinatione in aliquid propendo*. v. Hlepim. selemsze pocheszati gdeme szerbi, *scalpturio, ob pruritum scalpendi desiderio teneor*.

Sèlen. *Optatus, desideratus, exoptatus, expetendus, exoptandus*. 2. *cupitus, concupitus, affectatus*. v. Pohlepen. n. 2.

Sèlenye, selya. *Desiderium, desideratio, expetatio, petitum, votum, optatum, optatio, petitio, apprecatio, eulogia*. selenyu chijemu zadovoliti, *occurrere alicujus desiderii, & precibus*. novoga leta selenye, *apprecatio felicis novi anni auspicii*. sèlenye komu szrechnoga puta, *propenticon, opobaterium*. selenye szrechnoga povrachka, *epibaterium*.

veliku selyu imaju vsziga videti, *magna omnium visendi eum est expectatio.*
 2. veliko selenye, *affectatio, affectus, astus, appetentia, appetio, appetitus, cupiditas, allubentia, concupiscentia.* v. Hlepenye.

Sèlescze soštaršzko. *Scalprum sutorium.* barberšzko, kêmšze šile odpiraju, *scalpellum, s. scalprum chyrurgicum, sive medici vulnearii, scalpellus chyrurgicus, pblebotomum, sagitta.* kêmšze mešz gnyilo iz košzti reše, *scalper excisorius.* kêmšze vadi, *scalprum extractorium.* kêmšze kurja oka z-korenyem zrezavaju, *scolopomacharium.* kêmšze ribje košchicze iz gerla vade, *acanthibolus.* kêmšze zubi vade, *dentarpagea, odontagra.* v. Pelikan. n. 2. kêmšze kamenecz iz šzrama jemlye, *catheder.* selescze, kojemšze kay dube, *scalprum, pri.* selescze, kêmšze lašzi rugaju, *calamister, & calamistrum, tri.*

Sèlezje vszakojachko, šztarèš. *Ferramenta, scruta.* selezje okovi, *Compes, dis, & compedes, dum, vincula ferrea, pedica ferrea.* v. selezje okovati, zakovati, *vinculis ferreis, illigare, constringere, laqueare, uncis contexere.* v. Okavam

Sèlezna machka. *Harpago, lupus, anobora.* 2. seleznum machkum vlechem, *harpago, as.* v. Vuse. ki selezne machke ú vodu hita, y van vleche, *anoborarius.* placha nyegva, *anoborarium.* 3. selezna machka pintaršzka, kùm obruche na lagve navlachi, *unigò navlaka, lupus, canis.*

Sèlezna brana. *Sirpex, eis.*

Sèlezna hergya. *Martix calx, ferrugo.*

Sèlezna šztrela. *Soliferium, ii.*

Sèlezna knezia, ili Varmegya. *Comitatus castriferrei.*

Sèlezna farba. *Ferrugineus, venetus color.*

Sèlezna jama. *Feraria, ferrifodina.*

Sèlezne izkricze. *Stridura.* selezne zubache, *Irpex, eis.*

Sèlezni. *Ferrens, ex ferro conflatus.* 2. se-

lezni Varas ú Ugeršzkom oršzagu, *Castrum ferreum, ferraria civitas, oppidum ferrarium.* selezni drot, *ferreum ductum.* selezni izvarek, *scoria ferri, recremenium.* selezni pleh, *patena, a.* Sèlezno orudje. *Ferramenta, crù.* 2. ferreè. Sèleznyak. *Catafractus.* v. Oklopnik. šzregi seleznyakov, *agmina ferrata.*

Sèlezo (D) gvozdje. *Ferrum, ri, cimicus mars.* selezo za hostie, *artopta, pigella,* v-takvom selezu zpechen, *panis artoptitius, crustulum.* selezo kêmšze šzvinye love, *excipium, ii, venabulum.* selezo zklyucheno na kòm slebi krovni višze, *anbonismus, mi.* selezo pechatno, kêmšze kay zašise, *tudicula, la.* kojemšze zašise funtana, *cauterium, ii.* kêmšze glubina rane išche, *specium, ii, specillum, li.* kêmšze flašter razteše, *spatomela, a.* kêmšze šzteny iz rane jemlye, *excipulum.* selezo vszakojachko, *ferramen.*

Sèlezom lašzi ferchem. *Calamistro, as.* v. Rugam.

Sèlezom okovan. *Ferratus, inferratus, ferro munitus, praefixus, prapilatus.* kopja okovana, *praefixa ferro jacula.*

Sèlezo teršecz. *Ferritorius, ferramentarius, ferritribax.*

Sèlezom šzpinyam, vešem. *Ferramino, ferro colligo, constringo.* selezom vezanye, *ferruminatio.*

Sèlno. *Optabiliter, peroptanter.* v. Selechi n. 2. jako selno, *avidè, cupidè, percupidè.*

Sèlva. (Scl.) skornyacha. *Testudo, chelone, chelys, emydes, um, animal crustatum, & est terrea, fluvialis, marina, sive chelydros.* šelve korito, *chelonium, cranium testudinis animalis.*

Sèlvar. *Testudinarius, ii.*

Sèlud. *Glans, dis, balanus.* 2. selud czerov, *glans cerrea, cerrum, ri, iligna, a, iligna glans.* 3. selud bukov, *glans fagina.* 4. selud podajuchi, *glans caduca.* selud pod gerlom, ili gušcheri, *angina, synanche, tonsillarum inflammatio.*

Se.

Sèluda jeficza. *Calix, echinus glandis*. 2. seluda pobiranye, *glandatio*.
 Sèludek, mali selud. *Glandula, a.*
 Sèludom roden. *Glandulosus, glandifer.*
 Sèludni. *Glandarius*. v. *Sírovina*.
 Sèludechni. *Stomachalis, le, stomachicus*.
 seludechne file, *vena mesaraica*.
 Sèludëcz. *Stomachus, ventriculus*. seludecz morgujuchi, *stomachus latrans*. mleden, *ventriculus languens*. *Hor. latrantem stomachum bene lenit cum sale panis*. seludeczsze burka, *interstuat stomachus*. 2. seludecz szvinszki, *fortutillus*. seludecz szvinszki nadeven, *faliscus*. 3. seludecz tufzti sivine kâ presiva, *abomasum*.
 Sèludeczme boli. *Laboro ex stomacho*.
 Sèludcza szlabofzt. *Stomachi languor, dissolutio*.
 Sèludcza vufganye. *Stomachi inflammatio*.
 Sèludcza griz. *Stomachi rosio, ventriculosa passio, cordiacus morbus, cacochymia, cordialgia*.
 Sèludcza grufcha. *Stomachi fastidium assa, a.*
 Sèludcza prehitenye od bluvanya. *Anastrophe, is*.
 Sèludcza dobro kuhanye. *Eupepsia, a.*
 Sèludcza dobroga chlovek. *Eustomachus*.
 Sèludcza tesko kuhanye, neprebavlenye. *Stomachi cruditas, inconcoctio, inconsumptio, apepsia*.
 Sèludcza hmanyega chlovek. *Cacostomachus*.
 Sèludczo-bolni. *Stomachicus*.
 Sèludni. *Glandarius, a, m.* seludna loza, *glandaria, l. glandifera sylva*. 2. pun seluda, *glandulosus*.
 Sèlyya. *Desiderium, zelus, appetentia, appetitio, cupido*. selyya bludna skodlyiva, *cacozelia*. selyya lyubomorna, *zelotypia*. selyya blaga, *philargyria. auri, l. opum fames*. selyya dugoga syvlenya, *philopsychia*. v. Selenye. selyya vsza videti, y znati, *curiositas, tis*.
 Sèlyar *Inquilinus, incola*.
 Sèlyarfstvo. *Inquilinatus, incolatus*.

Sèmlyya. *Panis similagineus, cribana, a.*
 Sèna. *Mulier, femina, vira, matrona, matrimonium*. 2. sena zakonszka, *uxor, uxorcule, socia, consors thori, vira, marita, conjux, mariscum. Prov.*
 Tesko hife gde ne sene,
 Razmey dobre, y postene.
 3. sena muske hrabrenofzti, *Virago, andrago, nis*. 4. sena hisna goszpodaricza, *tapanta, copa, a.* 5. sena lepa, ali nepofzlana, *mulier formosa, sed desidiosa, forma eleganti, at corpore languenti*.
 Koja sena nechi tkati, *Prov.*
 Preszti al' sivaty,
 Ako premje lepa baha,
 Ne za gazdu sziromaha.
 6. sena lepa ali hman, *belena, a.* 7. sena mala, ali lepa, *nanium, ii.* 8. sena merszka, *pitbecium, ii.* 9. sena v-tepena, y pogana, *spilumenen*. 10. sena poglavita, *matrona, a.* 11. sena viteska, *herois*. v. Sena. n. 3. *heroina, a.* 12. sena hman, y huda *sava uxor, becuba, a.* 13. sena lakoma, kâ vsze stat je, *estrix, ictrix*. 14. sena nezafzitna, *gluvia, a.* 15. sena nehafznovita, y zlocheszta, *serapta, a.* 16. sena kervo tochna, *hamorrhousa*. 17. sena blifnya k-porodu, *inciens*. 18. sena z-jednem czeczkom, *unimama*. 19. sena nepofstena, kurva, *scrof, & scropba*. vabecha na nazkladnoszt, *ellecebra, argentaria*. kurva prokleta, *excetra*. obchinszka, *lupa, scortopubla, &c.* sena v-lotrie zapopadena, *onobates, a.* sen, ili senszko ladanye, *gynanocratia, uxerium imperium*.
 Senam nasztoren. *Hippolytus*. v. Sivem. za senami hodechi, *aquariolus*.
 Sène viteske. *Amazones*. 2. sene dveh bratov, *leutrices*. 3. sene potepavke y pianke, *ambubaja, baccha*. 4. sene szite vnogo klafurlyive, *mulieres saburrata, largiloqua*.
 Sene podajen. *Uxorius, uxoriosus, cunnilingus*.

- Sénator. *Senator, bulenta, curialis*. v. Vechnik, y ofztala.
- Sénatoria. *Ordo senatorius, decurionatus, dignitas senatoria*.
- Sènhicza. *Muliercula*. zakonfzka, uxorcula.
- Sènimfze. *Uxorem duco, conubium in eo, duco in matrimonium, nuptias celebros*. drugochfze feniti, *iterare matrimonium, ad secundas transire nuptias*. v. Udajemfze.
- Sènitva. *Conjugium, connubium, coniunctio, nuptia, contractus nuptialis*. druga senitva, *secunda vota*.
- Senin. *Uxorius*. fenin ded, *foeer magnus, profocer*. fenina baba, *foerus magna*. prebaba, *focrus major*. fenin brat, *levir*. v. Dever.
- Sèno-lyub. *Mulierarius, muliebrifus, mulierofus*.
- Seno-lyubnofzt. *Mulierofitas, phylogynia*.
- Sénschak. *Mulierarius, puellaris, ii, vinulus, tympanotriba, syntomus, uxorius, beta, batalus, baro, feminitus, effemina-tus, faemineus, mollis, eviratas, muliebris, mulierofus*.
- Sènfzki. *Muliebris, mulierarius, faemi-neus*. 2. po fenfzki, *muliebriter, mulie-brosè*. 3. *effeminate, femineè, molliter*. 4. fenfzki kinch, *mundus, l. ornatus muliebris, apodifmus, sardia*. smùk, *monile, torulus, spatium, strobilia*. iz zla-ta, *xenion*. 5. fenfzki plasch, *palla, cyclades*. fenfzki beteg, *maternicza, uterinus furor, profluvium mulierum, menstruum, menses*. fenfzka duga ha-ly, *cyclas, lacinia, pernacis, ricinus, xystis*. fenfzka gornya halya kot plasch, *paludamentum*. fenfzka letna oprava, *therestrium, ii*. fenfzka ku-pelna rubacha, *perizonium*. y. Ru-bacha.
- Sènfztvo. *Muliebritas, mulierofitas*.
- Sènyem. *Metofruges, seco, secula succido, demeto, messem facio, false refeco cere-rem*. jako seti, *emetere*.

- Sèp. *Saccus, sacculus, sacculus, loculus, manticula*. 2. sep kosnati, *pasceolus, folliculus*.
- Sepni. *Saccarius, a, m*.
- Sèpo-refecz. *Saecularius, manticularius, perenticida*. v. Mosnyar.
- Sèpchem. *Susurro, miffo, miffo, sub-miffa voce loquor*. na vuhu septati, *in-surrare in aurem*.
- Séptanye. *Susurratio, susurrus, susurrum, miffitatio*.
- Séptavëcz. *Susurro, susurrator, miffitator*.
- Sérbet. *Aqua miffa, medo, nis*. v. Medi-cza. n. 3.
- Séreg, cheta, skvadra. *Cobors, acies, tur-ma, agmen, caterva, phalanx, legio mi-litum, l. militaris, exercitus, agema*. Prov. *Sacer manipulus*. 2. fereg junakov obo-rufneh, *cohors militum armatorum, acies quadrata, cuneus militaris, phalanx turmalis*. fereg konyanikov, *agmen equitum, ala, agema, turma equestris*. fereg pefczev, *cohors peditum, l. pede-stris, peditum stabile agmen*. fereg jeze-ro pefczev pod jednem voyvodum, *cohors millenaria*.
- Séreg pomochni. *Cobors auxiliaria*. ako-je iz konyanikov, *turma auxiliaris*.
- Séreg schito-nofzni, *Cobors peltato-rum &c*.
- Séreg pervi. *Agmen primum, antep-la-num, antesignanum*.
- Séreg junakov 29. *Manipulus, li*.
- Séreg junakov 40. *Cobors militum, qua-dragenaria*.
- Séreg junakov 100. *Centuria, a*.
- Séreg junakov 15000. *Cobors, tis*.
- Séreg junakov 6666. ali 125000. *Legio, onis*.
- Séreg junakov 8000. pefczev, *Briga-deria, Acies quadrata, phalanx*. Gene-ral takvoga ferega, *vulgò Brigader, Pbalangarcha*. chafzt, ili *Brigaderia, Pbalangarchia*.
- Séreg razperffan na jezero korachajev. *Grex milliaris*.

Séreg obfztreti. *Cogere, l. claudere agmen.*
Sérega vogya. *Spirarchus.* ferega nayvekfi
glavar, *summarius, ii.* k. feregu szlif-
fajuchi, *turmalis, turmarius, agmi-
nalis*

Na ferege, *turmatim, agminatim,
centuriatim, castellatim.*

Sèrem. *Voro, mansito, esco, tubercinor,
excedo, ingurgito in me cibos.* ferem,
y popiam, *commissor, lurcor, luxurio,
luxurior, luxuriosè vivo, vino epulisque
obruor, ingurgito me cibo & potu, cibos,
& potiones percuro. v.* Posiram.

Sèrenye, frenye. (D.) sderanye. *Vora-
citas, edacitas, ingluvies, immoderata
voracitas, insatiabilitas, gula, cupedia,
lamargia, ebarybdis edacitatis, asotia,
gastrimargia.*

Koi fere. *Vorator, manduco, glutto,
liguritor, epulo, lurco, gurgulio, pbago,
catillo.*

Sérg. (D.) barabanat. *Liçtor, apparitor,
flator, rhabdochus, mastigopborus.* 2. fe-
reg kî prezava, *proclamator, praclami-
tator, buccinator, publicator, praco,
pracia.*

Sèrjáv. (D.) sdral *Grus, is, grus balca-
rica, palamedis avis: grus gruit.*

Sèrjavchich. *Vipio, grus minor.*

Sèrjavka. *Prunæ, arum, carbones canden-
tes.*

Sèrjavnik, ú komfze ogeny v-hifu no-
fzi. *Pyraunum, ni.* serjavnik, kêmſze
poſztelya topi, *termochinium.* 3. fe-
ravnik kuhinſzki, kêmſze ogeny zbi-
ra, *hama, batillum.*

Sèrvne. *Mola trusatis, l. trusilis, ma-
nuaria, l. manualis domestica. v.* Me-
lin.

Séſliga. *Cardus lanceatus. v.* Chesliga.

Séſzt. *Sex, bex.* na ſéſzt veizlih ladja,
bexeris, is.

Séſztak. *Sexennis. 2. v.* Séſzticza.

Séſztdefzet *Sexaginta, decies sex, sexoge-
nus.* léſztdefzet jezer, *sexagena milia.*

Séſztdefzét let ſztar. *Sexagenarius.* ſéſzt-

defzet krat, *sexagies.* ſéſztdefzeto y
tretje lero, ſztupno leto naypogibel-
neje chloveku, *Androdus, annus cli-
maçtericus.*

Séſztdefzeti. *Sexagesimus, sexagenus.*

Séſzteh ſztolczev profztor, y gdeih tu-
liko more obedvati, *stibadium, hexa-
clinon.*

Séſzteh dnevov ſztvorjena vreme.
Hexameron.

Séſztero dnevni. *Hexamerus.*

Séſztero vuglaſzt. *Sexagonus.*

Séſzti. *Sextus.*

Séſzticza. (D.) ſéſztak, marias. pet
gros: y dva krayczara. *Sexenarius,
sextarius, marianus. quia MARIE Un-
garia Patrona imaginem præſentat.*

Séſztilim. *Circino, decircino, eircino ro-
tundo, circulo, deſigno.*

Séſztilitel. *Circinator, ris.*

Séſztilo. *Circinus, ni. 2.* Séſztilom o-
krufen, *circinatus, decircinatus.*

Séſzt krat. *Sexres.*

Séſzt let. *Sexennium, ii.*

Séſztnadefzte, ſéſztnayſzt. *Sedecim, sex-
decim.* ſéſztnadefzte krat, *sedecies, sex-
decies.*

Séſztnadefzti. *Decimus sextus.*

Séſztſzto. *Sexcentum, sexcenti, sexce-
nus, sexcentenus.* ſéſzt ſzto krat, *sex-
centies.*

Séſzto meſzechni. *Semestralis, le. 2.* ſéſz-
tonog pavuh, ki po vode ſzkache,
Tipula, æ.

Séſztoper bat. *Clava radiata.*

Sétanye. *Ambulatio, deambulatio, in-
ambulatio, ſpatiatio.* 2. ſetanye po pu-
teh, *deambulationes compitalitia.* ma-
lo ſetanye, *deambulationiuncula.* 3. ſe-
tanya vuchitel, *peripaticus, ci.*

Sétaliſche. *Deambulatorium, ambula-
crum, porticus, recessus.* zrachno, *xy-
ſtus, bypetra, pergula, paradromis.*

Sétavecſz, kilze léche. *Spatiator, ambulator.*

Sétva. *Messis, messio, perceptio frugum.*
dobro-rodna ſétva, *uber, opima,*

gravida messis. szlaba y neplodna setva, *tenuis, gracilis messis, proventus sterilis*. setva pirna, *messis farracea*. szad dobra je setva, *distendit spicis borrea plena ceres*. setve szvetki, *tbalyfia*.

Sétujem-valzem. *Celero, accelero, festino, propero, appropero, maturo, celeriter cursum perstringo, adhibeo celeritatem, manico, as*. Transl. *seco viam*. jako setuvati, *deproperare, tempus precipitare, volitare, trepidare*. rano setuvati k.komu, *manicare ad aliquem*.

Sétuványe. *Festinatio, properatio*.

Sétujuchi. *Festinus, festinabundus, properus, properans, volans*. v. Poszpeffen. 2. *properè, celeriter, cito pede, properatim, cursim, citatim, baud cunctanter, volueriter*. v. Hitro.

Séu. *Sutura, a. 2. seu, sipbo, tubulus doliaris, fistula*. v. Heber.

Séza. *Pilentum, rheda opertanea, staticulū*.

Sèztok. *Lacertosus, validus, valens, virilis, firmus, validis viribus, solidus, pol-lens viribus, nervosus, vertius*.

S. ante G.

Sgànczi. *Maza, rum, pastilli*.

Sgànyar. *Distillarius, spargiricus, chymicus*.

Sganyarszki. *Distillatorius*.

Sganye. *Ustio, crematio, combustio, urigo. 2. distillatio, destillatio, stalagma*.

Sgèm. *Uro, cremo, ustulo, aduro, correo, adolesco ignibus*. sgati z-selezom, *cauterizare*. 2. *sgem, distillo, in bucellari decoquo*. sgati, ali preczeati na szunczu, *vasis quidpiam includere, & sub dio in sole habere, destillare in sole*. sgatizze, *uri, cremari, ustulari*.

S. ante I.

Sía vrat. *Cervix, collum. 2. sia, súly. Callus, & callum, li*.

Síav. *Callosus, a, m*.

Síavofzt. *Callositas, tis*.

Síavem. *Callum aqviro, occallesco*.

Síba, prut. *Virga, rudis, ferula, vimen. siba duga, y sitka, verber, bekova, viburnum. 2. siba vudichna, arundo*

pisceatoria. siba pticharszka. v. Palicza. na sibu pticze loviti, virgá venari aves. v. Pticze. siba selezna vur szunche-neh, gnomon, umbilicus solis. siba merna 10. czepelissev, acena, decem-peda. siba merna lagvov, à Germ: Fizer, virga pitomerica. v. Oszten. siba kúm kafe. stylus.

Siban. *Virgatus, ferulis casus*.

Siberje. *Virgetum, virgultum*. siberje gu-szto, *vespices, um. 2. siberje szuho za podnetenye ognya, gremia*.

Sibicza. *Virgula, rudicula*. sibicza, kâ iz korena izhaja, *stolo, onis, pullulus arboris. sibicza za czeplenye, talea, taleola, surculus, claveola, tessela, tessera, calamus, clabula, viviradix. sibicza dreva znovich zaszaženoga, festuca*.

Sibja rezanye. *Virgidemia, a*.

Síbje. *Virga, za vezanye terszja. Ruscus, & ruscum, ci, vimen. sibje brezovo, ferula, rum. sibjem tepszti, ferulis ob-jurgare. sibjem koga pretepszti, mul-ctare aliquem virgis, supplicium virga-rum sumere de aliquo*.

Síbji. *Virgeus, virgosus. iz sibja poszuda zpletna, virgea, orum*.

Síbram, sibjem tepem. *Virgis cado, ferulis objurgo, verbero, catarado*.

Síbran. *Virgatus, virgis, l. ferulis casus, polluctus, ulmitriba*.

Síbranye. *Virgatio, onis*.

Síbravec. *Virgator, virgarius, vhabdocus*.

Síbre, kamenczi mali k.zidanyu po-trebni. *Fartura, & farctura, rum*.

Sícza. v. Sztruna. 2. v. Drot.

Sída. *Falarica, savissa, polycastrum*.

Sídek. *Flexis, mollis, fluxus, vitilis*.

Sídov. *Judaus, verpus, apella, recutitus, Prov Dal. sid kerschanin, vuk pitom. poganin posidovlven, profelysus*.

Sídovkinya. *Judaea, hebraea*.

Sídovszki. *Judaicus, judaus, hebraeus. 2. judaicè, hebraicè. 3. sidovszki chins, ofura, anatocismus. sidovszka zemlya, judaea. sidovszki szvetek, scenopegia. si.*

fidovszkeh chinov knyiga, *Talmud*.
 4. fidovszka skola, *czirkva, synagoga*.
 5. fidovszka chrefnya, *halicacabus, solarium, vesicaria, neuris*.
 Síkútor, czemester. *Ædituus, aditimus, hierodolus, hierophylax*.
 Síkutoricza. *Æditua, a*.
 Síkutorim, szkerbim za czirkvu. *Ædituo, as*.
 Síkutorizki. *Æditualis, le*.
 Síla. (D) xilla. *Vena, pblebos*. 2. fila kervna, *treptavicza, arteria, vena pulsatilis*. kâ pobia, ili dvakrat bie, *dicrotus*. fila debela bela, *nervus, vi*. fila naduta, *varix, ganglion*. fila nayvekfa szerchena, *dusna fila, aorta, diastolen, systolen*, fila pod jezikom cherlyena naduta, *grando, nis*. fila ú drevu, *pulpa, venâqve arboris*. fila zlata ú zemlye, *sagullum, li*. fila olovna, *plumbago*. fila obla trav, *bulbus, bi, radix rotunda*. fila jaychena, *cremaster, eris*. fila, po koje voda iz bubregov ú mehur ide, *uretra, a*.
 Sílaszt, pun fil. *Nervalis, nervosus, venosus, masculosus*.
 Silav. *Cartilaginosus*.
 Silavofzt. *Nervofitas, tis*.
 Sile mlahavo bitje. *Arteria pulsus languidus*. 2. file vratne, *carotica, seu carotides vena, jugulares vena*. 3. file na szlepo-ochju, *terbuhu, sztegnu, kêfze vide, varices, varica, varicula*. komufze te file kasu, *varicatus, varicosus*. 4. fila na boku od sztrane seludcza, *Toni, fibra*. file szechenye, *sectio vena, sanguinis detraction, missio, phlebotomia, anastomosis, phlebotomia*. Scimfze fila vese. *Mitella, linteum, semimitra, linamentum*.
 Sílicza kervna. *Venula, a*. filicza bela, *nervulus*.
 Sílicze ochne, kê k-vidu pomafu. *Nervi optici*. 2. na lisztju, *fibra*.
 Silu puscham. *Incido venam, mitto sanguinem incisa vena, detractione sangvi-*

nis me euro, venam seco, phlebotomo.
 filu pipam, *carpo, manum admoveo*.
 Sílo. *Subula, a*.
 Sílo-rog jelen. *Subulo, onis*.
 Síndol. *Scandula, scindula, assis, petaurum*.
 Sínya. *Cantbus, tbi*.
 Síp. *Tibia, fistula, monaulus*. sip iz pupana, *buxus, xi*. v-sip puhati, *fistulare, tibiis eanere, carmina cantare tibiis*.
 Sípek. *Comarus, ri, rubus major, seu eaninus, cynosbatum*. Rem: *contra morsum canis radix ejus unicum remedium est*. v. *Cynorrhoda*. 2. v. *Nesplin*.
 Sípus. *Fistulator, tubicen, tibicen, auletes, choraula, aulædus, gingeriator, cicuti-cen*. v. *Camptales*.
 Sír. *Glandes, ium*. sir czerov, *glandes cereæ, verticium, ii*.
 Sírim. *Lato, amplio, amplifico, laxo*.
 Sírimfze *Latesco, latus fio*. 2. v. *Banimfze*.
 Sírina. *Latitudo, amplitudo*.
 Sírochka szekira. *Ascia, a*.
 Sírok. *Latus, amplius, laxus, barycus*. síroka, y velika hisa, *species adium baryca*. síroko polye, *spatiosus campus*. dlan sírok, *palmaris*. sírok liszt, *petalum, li*.
 Síroko. *Latè, amplè, laxè, spatiosè*.
 Síroko nog, kî zdola plosznate ima noge. *Planus, plotus, plautus, palmipes, pansa, saropoda*.
 Sírovnyak, praszecz sírom v-pitan. *Setiger glandarius, glandarium pecus*.
 Sírup, napitek szladek za razhlagyeny, *syrupus, pi*.
 Sísek. *Gurgulio, & curculio*. 2. koi bob je, *midas, a*. v. *Cherv*.
 Síska, lubanya. *Calvaria, cranium*. 2. *calvities*.
 Sískam. v. *Ofiskavam*.
 Sísketa. *Galla, a*. sísketa velika hra-sztova, *onocecis, dis*.
 Sísmis. *Vespertilio, osor lucis*. v. *Pticza*. 2. *fismis igta, minda, myia, dropesinda*,
 P P P 2 apo-

- apodidasinda.*
Síffak. *Galea, cassis, eassida, casilla, &* 2. síffak kosnati, *cudo, onis.* 3. síffak odpert, *cassis laxata, clathrata, cancellata.* 4. síffak zapert, *galea clausa, operta, caea.* síffak z-perniczum, *cassis cristata pennis.* 5. na síffaku pernicza, *crista, &* síffakom glavu pokriti, *galeare, galeam induere.* síffakom pokrit, *galeatus, galearius.*
- Sítek.** *Vita, vitæ curriculum, vitæ usura, vitæ ratio.* dati komu sítek, *dare alicui usuram lucis.* sítek delajucheh, *vita activa.* premísljavajucheh, *vita contemplativa.* sítek kratek, *breve vitæ spatium, exiguum curriculum vitæ.* sítek pressesztni, *vita acta, transacta, anteaacta.* sítká vreme, *atas, ævum, ævitas.* dugó sítká vreme, *grandævitas, longævitas.* sítek dug y lzrechen, *vita beatissima, & in annos multos felicissimè producta, vita nestorea, omnique felicitate florens.*
- Sítek.** *Fru mentum, adorem, ei, far, is, pyros.* 2. sítek v-treh meszeczeh od szesztcve zrel, *sitanium, ii.* sítek koi ũ tabor vozi, *suffaraneus.* sítek zbiram, *frumentor.* sítek messam, *prevracham, cileo, & cilleo frumentum.* 3. sítek hrana, *viçtus, viçtualia, copia, alimenta corporis.* sítko-prekupecz, *frumentarius, premercator, timiopola.*
- Sítka** vnogo pridelati. *Multum frumenti exarare.* sítká zbiranye, *frumentatio.* sítká zbiravec, *frumentator.*
- Sítko** - terfecz. *Sitopola, & frumentarius mercator.*
- Sítni.** *Fru mentarius.* sakely sítni, *frumentarius saccus,* 2. sítni, kay je iz sítká, *frumentaceus.*
- Sítni** osuras, *Dardanarius, ii.*
- Sítna** jama. *Syria, syrribus.*
- Sítnicza.** *Granarium, cella frumentaria.* v. Hambar.
- Sító** drobno. v. Proszo. 2. síto szuncheno. *Millium solis, litbospernaus.* v. *Ægonidron.*

- Sív,** sívuchi. *Vivus, vivens, vivificus, vividus, spirans, animatus, animalis, vitæ præditus.* v-jednom vremenu sívuchi, *contemporalis, coætaneus, contemporaneus, coævus, synchronus.* sívoga vchiniti, *vivificare, animare, recreare.*
- Sivo-chinitel.** *Vivificator, oris.* sívo-chinitelicza, *vivificatrix.* sívo-chinenye, *vivificatio, animatio.* sívo chinechi, *vivificus.*
- Sívam.** *Suo, consuo, is.* med sívam, *interpasso.* 2. sívam sílom, *rupio, is.*
- Sívecz** kamen. *Pyrodes, pyrites, silex, lapis igniarius.* v. Kamen.
- Sívem.** *Vivo, viçtito, fungor vitæ, vitam ago, duco, vivo vitam, spiritum duco, tero tempus atatis.* síveti dugo, *extendere ævum, provivere, superare, animã exsuperare.* nad síveti koga, *provivere, supervivere.* v-jednom v-remenu ili dobe síveti, *coætaneare.* síveti od dneva do dneva, *vivere in diem.* z-trudom, *opera manuum vivere.* síveti lzvetovno, *mundano more vivere, deliciari, bumi volutari.* síveti nichemurno, *phænicissare, batalissare-zare phæacum more vivere.* v-lenoszti síveti, *desidiosè agere vitam, betissare.* síveti iz luczkoga sztola, *alienã vivere quadrã.* síveti goszpodszki, *saliarem in modum vivere, &c.* nemati volye, *gruszttitíze síveti, vitam fastidere, acerbam sibi putare.* ako búm sível, *si vita suppetet, si mihi vita continget.* doklam budem sível, *quod vivam, dum usura lucis dabitur.* dobromusze síve, *bene est ei, lepidè est illi.* síve dobro, *vale.*
- Sívicza.** *Dumetum, sapes viva.*
- Sívínche,** govedo. *Animal, animans, bestia, brutum, quadrupes, pecus, jumentum.* dívje sívinche, *fera, beliva.* sívinche malo, *animalsulum, pecusculum, bestiola.* sívinche dobre hrane, *animal omnivorum.* sívinche presíva-
ju.

juche, *animal raminans*. fivinche kô ú vode, y na zemlye fivē, *ampbi-
bium*, *anceps bestia*. fivinche narez-
no kot pchela, glifzta, &c. *animal in-
sectum*, *insecta*, *annullata*, *orum*. *Al-
bert. Mag.* fivinche z-pafnutl razko-
lyenemi, *animal bifulcum*. z-kopi-
tom, *solidipes*, *dis*. fivenche rogato,
animal bucerum.

Sívinszki. *Pecunius*, *pecuarius*, *bellualis*,
bestialis, *belluosus*, *belluius*. pasztir,
pucolus.

Sívlénye. *Vitalitas*, *vita*, *lux*. sívlenye
zkupno, *convictus*, *contubernium*.
koi tak sívu, *Convictores*, *contuberna-
les*. koi szvoje sívlenye pufztílje na-
prodaju, *homo venalis anima*. nema-
rati za sívlenye, *projicere animam*.
zaofztati sívlenyem, *capital facere*.
sívlyena krepofzt, *vegetamen*. Bogh,
vitumnus. sívlenya tek, *vita currica-
lum*. sívlenya tek odrediti, *vita cur-
riculum circumfcribere*. tek sívlenya
doverfíti, *cursum conficere*, *l. consu-
mare*, *decurrere spatium atatis*, *l. vita*.
sívlenye jednoga vremena, ili v-jed-
nom vremenu z-drugē, *fyronifmus*.
sívlenye nichemurno, *vita abronis*.

Sívo szrebro. *Argentum vivū*, *hydrogyrū*.

Sívot. v. Sitek. 2. *Corporatura*.

Sívoten. *Corpulentus*, *corporatus*.

Sívotno. *Corpulentè*. 2. *vitaliter*.

Sívotnoszt. *Vivacitas*, *vitalitas*.

Sívuch. *Vivax*, *vividus*.

Sívuchi. *Vitalis*, *vivens*. v. Sív.
S. ante K.

Skàf. *Scaphium*, *ii*. skaf mlechni, *ca-
mella*, *a*.

Skapulár. *Scapulare*, *is*. 2. skapular fra-
terfzki, *ependytes*, *is*.

Skarich kolni. *Furca*, *a*.

Skarje. (Tur. Scl.) makaze. *Forfex*, *l. for-
pex*, *is*, *forfices*, *formucapis*, *um*. 2.
skarje lafzne, *exioia*, *a*. 3. Dim. ska-
ricze. *forficula*, *l. forpicula*, *forficulus* *li*.

Skatùla. *Pyxis*, *dis*, *capsula*, *ibeca*. ska-

tula szadovna, czukorna &c. *trage-
matotheca*.

Skatulicza. *Pyxidula*. skatulicza za-
chinba, *pyxidicula*. skatulicza pati-
karfzka, *myrothecium*.

Skerlát. *Purpuro*, *porphyra*, *scarlatum*,
escaratum. v. Barffun.

Skerlátén. *Purpureus*, *coccineus*, *porphy-
riacus*.

Skerlátne farbe zernye. *Coccum*, *ostrum*.

Skérlecz. *Alauda*, *pipballis*. 2. skerlecz
z-kukmum, *galerita*, *cassita*, *ciris*, *co-
rydalus*.

Skerpétlin. *Pedule*, *is*, *pedula*, *a*. *calceus*
lineus, *foccus*.

Skilyàv. *Luscus*, *patus*, *strabus*, *luscitiosus*.

Skilyàvecz. *Strabo*, *onis*, *pratulus*, *luscitio*.

Skòda. (D.) fteta. *Damnum*, *dispen-
dium*, *detrimentum*, *termentum*, *te-
rimentum*, *exitium*, *incommodum*, *in-
utilitas*, *interimentum*, *jaçtura*, *nocu-
men*, *nocumentum*, *pernities*. skodu
imeti, *incommoda ferre*, *damnum*. ja-
çturam facere, *detrimentum accipere*,
calamitate affligi. na velikú skodu ob-
chine, *peffimo publico*, *maximo Rei-
pub. malo*. skodu nadomefztiti, *dam-
nū faveire*, *penfave*, *refundere*. szamomu
fzebe skodu vchiniti, *asciam oruri-
bus fuis illidere*. *Prov.* z-skodum bi-
vamo fzpametnei. *Qua nocent*, *do-
cent*, *eventus ftultorum magifter eft*, *pi-
ftator içtus fapit*, *fervò fapiunt phryges*.

Skode nemajuchi. *Indemnis*, *incolumis*,
fartus, *teçtus*.

Skódem. *Noceo*, *obfum*, *officio*, *detrimen-
tum importo*, *l. infero*, *prajudico*, *no-
xa fum alicui*, *magna fum calamitati*,
damno officio, *incommodo*, *damnifico*.
vezelítíze blifnyega skode, *malis*
goudere proximi, *fuctum oculis capere*
ex casu vicini.

Skodítel. *Cfeçtor*, *oris*.

Skòdlyiv. *Damnifus*, *damnificus*, *damnige-
rulus*, *perniciofus*, *detrimentofofus*, *noçi-
us*, *noxius*, *noxialis*, *nocuus*, *nocitu-
rus*,

- rus, jacturalis, perniciosus, dispendiosus, detrimentabilis, exitiabilis, exitiosus, injuriosus, veneficus, pestilens, pestilentarius, pestilentus, infestus, feralis, fonticus.* v. Poskoden.
- Skodlyivo. *Nocenter, damnosè, perniciosè.*
- Skodlyivoſzt. *Noxitude, incommodatio, malignitas, pestilitas.* v. Skoda.
- Skól ravnavecz, ili glavar. *Scholarum præfectus, anteseholanus, inspector scholarum.* 2. skol vizokeh glavar, *gymnasiarcha, rector academicus.*
- Skóla. *Schola, æ, ludus litterarius, ludus discendi, officina sapientiæ, pædagogium, phronisterium.* Transl. *musæum.*
- Skola mecho-vojuvanya. *Pallæstra, æ.*
- Skola kony jahanya. *Domatura æquatoria.*
- Skola rachunanya. *Logisterium.*
- Skola kunstna. *Technematotheca.*
- Skola ſztraha. *Sophronisterium, gyrgathus.*
- Skóle vizoko gluboke. *Academia, lyceum, gymnasium.*
- Skole male. *Ludus trivialis scientiæ.*
- Skole vuchiti. *Juvenum æmulantium studia catus habere, pædagogare.*
- Skolna placha. *Didactrum, minerval.*
- Skolni. *Scholasticus, scholaris.*
- Skólni diak. *Scholaris, scholasticus, alumnus disciplinæ, auditor, sectator, studiosus litterarum.* 2. skolni diak, novachicz, *litterio, litterator, umbraticus,* 1770.
- Skolni tovarus. *Condiscipulus, consors studiorum.* skolni tovaruſſi, *ſynephebi.*
- Skolni ſzvetki. *Quinquatria.*
- Skolni ſzluga. *Bidellus.*
- Skóluik. *Magister scholæ, scholaſtes, gymnastes, pædagogus.* ſzkup skolnik, *compædagogita.*
- Skolnikov pomochnik. *Hipodidascbalus.*
- Skolnik koruski. *Phonaſchus, eborapus, meſoeborus, eborostates, eborididaſchalus.*
- Skólu odpreti. *Docendi ludum aperire.* v-skolu dati, *in disciplinam tradere.* v-

- skolu hoditi, *ſcholam frequentare, ad doctrinam accedere, dare se ad informandum magistris.* iz skole ziti, *egredi ex auditione, ex auditione alicujus venire.* Prov. Rayſſi iti za skolu, neg v-skolu, *discum, quam philoſophum audio malle.*
- Skórnya. *Ocrea, æ. plur. ocreæ, rum. it. caliga.* vnde *milites caligati.* voyniki ú skornyah. *apud Liv. v. Remen. 2.* skornya chverſzta, *gamberia, æ.*
- Skornyàcha. v. *Selva.*
- Skornyàſzt. *Apocaligus, gi.*
- Skórpion. *Scorpius, ii, scorpio, onis.*
- Skrablyicza. *Streptaculum, streptaculum puerile.*
- Skralyùp. *Superficies.* skralyup na verhnyu, *superficies densior lactis.*
- Skralyùpni. *Superficiarius, superficialis.*
- Skrìcz. (D.) ſzkur. *Sinus, ora, limbus, lacinia vestis, peryclifis.*
- Skrilyák. *Petasus, galerus, pileus, coactile, is.* 2. skrilyak bel, *albogalerus.* 3. skrilyak veliki ſzencheni, *causia, æ.* 4. skrilyak ſenſzki, *calix, cis.* 5. skrilyak ſzlamnati, *galeria, æ, stegestrum.* skrilyaka vuho, *auricula pilei, crepido pilei intorta.* skrilyaka maſſlin, *catapetasma. flor, conopæum.* Inora, *torulus.* koiskrilyake dela, *coactilarius, pilearius, pileorum artifex.* v. Klobuk.
- Skrinya. *Scrinium, arca, cista, capsula.* 2. ſcrinya ſitna, *lacus ci.* 3. ſcrinya melna, *telia, æ.* 4. krinya liſztna, *scrinium cum litteris, epistolarum scrinium, archivum.* ſcrinya kruſna, *arca panaria, cardopus.*
- Skrinyar. *Scriniarius, arearius, capsarius.*
- Skrinyicza. *Scriniolum, areola, capsula, capsella, arcella, cistula, arcellula.* z-kofum koſzmatum obita, *riſeus, ci.*
- Skripanye. *Stridor, oris.* skripanye zubih. skergutanye, *stridor, l. crepitus dentium.* pile, *crepitus seræ. vrát, strepitus forium.* ſic rudentum, &c.
- Skríplyem. *Strepo, crepo, concrepo, instre-*

po, *strepitum*, 1. *stridorem cmitto, sonum insuavem stridoris edo.* 2. skriplyem zubmi, skerguchem, *freudeo, frendo, strido, strideo.* 3. skriplyu vrata, *stridet porta.* v. Czvilim.

Skrobòchem. *Perstrepo, concrepo.*

Skrobotálka. *Crepundiam, crepitaculum.*

Skrobotìka jabuka. *Pomum crepitans.*

Skrobòtina pricherna. *Salicastrum, tri.*

Skrobotìna. *Alba vitis, ampelomelena, ampelochironia, chirrana, chynecantha, apronia.* v. Archezoftis.

Skropilnicza. *Ama, a, vasculus aquae lustralis.*

Skropilo. *Aspersorium, aspergillum, li.*

Skropím. *Aspergo, conspergo, respergo, inspergo.*

Skroplénye. *Aspersio, conspersio, inspersio.*

Skroplyèn. *Aspersus, conspersus.*

Skúda benetachka. *Scudatus venetus.*

Skulya. *Speus, oris, recessus, latebra, spelunca.* v. Spilya.

Skvòrcz. (D.) chvarly. *Sturnus, ni.*

Skúr. *Opacus, obscurus.* v. Temen.

Skurína. *Opacitas, obscuritas, caligo.*

Skúro. *Opacè, obscurè.*

S. ante L.

Slábekujem. *Syllabizo.*

Slábekuvanye. *Syllabizatio.*

Slàbram. *Blatero, cornicor.* v. Tepem. slàbram kot racza, *tetrinio.*

Slàbranye. *Verbofitos, multiloquium.*

Slàburecz. *Blatero, balatro, discaculus, garrulus, archyta crepitaculum, spermologus, inaniloquus, pbagolædorus.*

Slàk. *læus, verber.* 2. slak modricza, *vibex, grando, livor, pelioma.* slaki podsgan, *subverbustus.*

Slàpertek. *Ovum irritum, hypanemium, ii.* v. Jaycze.

Slát. *Calantica, a, peplus, rica.*

Slèb. (D.) vodotechje. *Canalis, alveus, aquae ductio, aquae ductus, aquagium, deductorium forina.* 2. slèb kamenati, *canalis fructilis.* 3. slèb sztrofsni, *collicia, coliquia, deliquia.* po kojem vo-

da iz krova do dole teche, *stylobata, guttorium.* 4. slèb czigleni, *imbricium, imbrex.* v. Czev.

Slèbècz. *Canaliculus, canalicula.*

Slèbczi pokrivam. *Imbrico, as.*

Slèbni. *Canalitiis.*

Slèvenye. *Ingurgitatio, gestrimargia.*

Slèvim. *Ingurgito me.*

Slèzda. *Inguen, adenes, scrofula, glandula, paristhnia,* slèzde v-gerlu chlovcch-jem. *tonsilla, rum.* otechenye slèzd, *tonsillarum inflammatio.* 3. slèzda pod dimjem, *panus, ni, panus inguinis, bubo, onis.* 4. v. Zavúlsnicza.

Slèhicza perszna. *Ensisiformis, is.*

Slèchnyak. *Theca coclearia.*

Slècza. (Scl.) kassika. *Cochlear, cochleare, is.* 2. slècza kuhinszka, *tudicula.* 3. slècza sùplyacha, *despumatorium, cribarium, ii.* v. Penyacha. 4. slècza zidar-szka, *trulla, a.*

S. ante M.

Smàh. *Sapor, gustus, gustatus, us, sapientia.* smah prioster, *sapor acutus.* szlasczicza, *kâ daje smah, tragema, tis.*

Smàhen. *Sapidus, saporus, sapiens, saporatus, saporis grati, suavis, jucundi, optimi.*

Smàhno. *Sapidè.* v. Techno.

Smàragd. *Smaragdus, di, viridis lapis.*

Smànye. *Clausio, l. oclusio oculorum.*

Smèhkchànye. *Gravidatio, gravamen.*

Smèhkchíu. *Gravido, gravo, gravito.*

Smèhkek. *Gravis, ponderosus, gravidus, plenus.* v. Tefek.

Smèhkchína. *Gravedo, gravitas, graviditas, ponderositas.* v. Tefina.

Smèrim, smím. *Conniveo, clausos oculos teneo, oculos genis intego.*

Smèrkàv. *Mucosus, muculentus, pituitosus.*

Smèrkely. *Mucus, & mucus, ei, mucedo, pituita, blenna, phlegma, myxos.*

Smòlcz. *Encaustum, sti.*

Smòlczan. *Encaustus.* pòsmolczan, *encausto pictus.*

Smòl.

Smòlczar. *Encaustes*, is.
Smùly. *Calix*, *cyathus*, *vitrum altum*. 2.
smuly zemlyeni, *collolus*.

S. ante N.

Snáyczar. *Emunctorium*, *volsella candela-
laria*, *lychnitis forfex*.

Sníta kruha. *Quadro*, l. *quadrulla panis*,
lamella, l. *pala panis*.

Snòra. *Zona*, *zonula*. 2. snora dervodel-
szka, *amussis*, *perdia*, *regula longa*, *fide-
lia fabri lignarii*, *chorobates*. po snore,
amussim, *examussim*. pro snore vuchi
nyen, *amussitatus*. 2. snora zidarščka,
perpendicularum. 3. snora na skrilyaku,
kâ poleg lalok viſzi, y pod gerlom-
ſze veſe, *spira*, a. v. *Skrilyak*.

Snyàch. *Messor*, *messor falcarius*.

Snyàchki. *Messorius*.

Snyéff. *Gallinago*, *perdix rustica*, *rusticula*,
ficedula. mreſe za snyeffe, *rete nebu-
losum*.

S. ante O.

Sòltar, peſzem Davidova. *Psalms*, *Da-
vidicus cantus*, *psalterium*, *nablium*.

Soltare popevam. *Psalmodizo*, as, *psallo*, is,
nablio.

Sòltarnik. *Psalmist*, *psalmicen*, *psaltes*,
palmicanus, *psaltrius*. soltarnikov
chafzt, *psalmistatus*.

Sòltarov piſzec. *Palmographus*.

Sòltarov popevanye. *Psalmodia*, a.

Sòltarščkaknyiga. *Psalterium*, *liber psal-
morum*.

Sónamſze *Respecto*, as.

Sonànye. *Respectus*.

Sòltar. *Sutor*, *calceolarius*, *crepidarius*, *ca-
ligarius sandalarius*. 2. soltar koi ſzta-
rinum barache, *veteramentarius*. so-
ltar, koi leſztor razderta kerpa, *sutri-
battus*, ti. 3. soltar kukecz, *spandylis*.
4. *Prov.* Nepuſchayſze vu ono, kay
nerazines, *sutor non ultra crepidam*.
ſoltari, y koi na veſtaku delaju, *suta-
tes*, um. y vſzi kî ſzedech delaju, *se-
dentarii*, *ſellarii*, *ſellularii*.

Sòltaria. *Ars sutoria*, *calcearia* - *sutrina*.

Sòltarščki. *Sutorius*, *sutoritius*, *sutrinus*.
po ſoltarščki, *sutoriè*, *more sutorum*.
ſoltarščki nos, *scalprum sutorium*, *cre-
pidarius cultellus*. ſoltarščki kozlek, ili
ſztolec. na treh nogah, *sandalarium*.
ſoltarščka dreta, *cheteuma*, *filum suto-
rium*. ſoltarščka igla, ſzvinſzka ſche-
tina, *feta*. v. *Perjavicza*. ſoltarščko
chernilo, *atramentum sutorium*, *chal-
canthum*, *ſtalagmus*, *melanteria*. ſo-
ltarščko kopito, *muſtracula*, *forma cal-
cei*. multi *crepidam* vocant, at *crepida*
eſt tuſcum calceamentum, quod cor-
rigiis ligatur. v. *Kopito*.

S. ante P.

Spága. *Funiculus*, li.

Spámpet, podrivna poſztely. *Parabyſtus*.

Spán. *Villico*, *onis*, *villicus*, ci, *epiſtata*, *e-
piſtates*, a. 2. ſpan veliki gradſzke me-
gye, ili knez varmegye, *Comes comi-
tatus*. 3. Span Turopolſzki, *Comes no-
bilitium Campi Turopolya*. 4. Vice-
Span gradſzke megye, *Vice-Comes*.
Spanicza, *villica*, a.

Spanújem. *Villico*, & *villicor*, *villicum*
ago, *epiſtatis officium administro*, *obeo*,
exequor, *eris*, *guberno*, *praſideo*.

Spanuványe. *Villicatio*. 2. *administratio*,
provincia, *praefectura*.

Spanyúr. *Hispanus*, *iberus*, ri.

Spanyúrſzki. *Hispanus*, *hispanicus*, *hispa-
nenſis*. 2. Spanyolſzki Orſzag, *Hispa-
nia*, *Hesperia*, *Iberia*. po ſpanyúrſzki,
hispanicè.

Spáram. *Parco*, *reſervo*, *parcè utor*, *fruga-
liter vivo*, *reparco*, *compendifacio*. ſpa-
rati ſzvojemi vuſztmi, *defraudare ſuum*
genium. 2. jako ſparam, *imparco*, is.

Sparànye. *Parcitas*, *frugalitas*, *parcus u-
ſus*, *moderatio*, *parſimonia*. v. *Spor-
noſzt*.

Sparàvecz. *Parcipromus*, mi.

Spárga, ſparglin pitomi. *Asparagus*. 2.
ſparavecz penezni, *capsula theſauraria*,
asparagus ſativus, l. *altilis*. 3. ſparga
divja, *corrhuda*, *orminium*, *orminum*,
mya-

S P

- nyacanthon*. Sparge vertne koren,
Spongia, a.
- Spékálka. *Lardarium, acus lardaria, ve-*
rueculum lardarium.
- Spékam. *Carnes macras lardo pingveo.*
- Spíam. *Exploro, sagaciter indago.*
- Spíavecz, spion. *Explorator, indagator.*
catafropus, otacusta. v. Vuhoda.
- Spíchášt. *Cuspidatus, turbinatus, cacu-*
minatus, mucronatus, exacutus, subtilis.
- Spícháštto glav. *Cilo, onis.*
- Spícháštzi zubi. *Dentes canini.*
- Spícháštto. *Cuspidatim, turbinatim.*
- Spíchim. *Cuspido, turbino, acumino, ca-*
cumino, acuo, exacuo. v. Ostrim. spi-
chiti vuha, arrire aures.
- Spícza. *Cuspis, spiculum, acumen, apex,*
aculeus, pinna, mucro. 2. spícza jayche-
na, exacumen ovi. 3. spícza mecha &c.
mucro gladii, &c. 4. spícza jezika,
proglossis, dis. 5. spícza, klyun broda,
rostrum navis. 6. spícza klázna, arista,
frit. 7. spícza na vuhu. pinnula. 8. na lza-
me spícze sztati, in primis stare. v. Verh
- Spícze. *Fimbria, lacinia, patagia, ora.*
- Spígel. *Gelucidium, gelatio terræ.*
- Spíkinárda. (D.) despik. *Nardus, spici-*
nardus, lavendula minor.
- Spílya. *Specus, antrum, caverna, spelæum,*
spelunca.
- Spínáčz. *Spinacea, spinachia, spinachium*
scil. olus. quidam, olus hispanicum.
- Spíón. *Vestigator. v. Spiavecz.*
- Spítál, sztan v-bogeh, y nemochneh.
Hospitale, hospitalium, valetudinarium,
nosocomium, nosodochium. priglednik
spítala, nosocomus. 2. spítal putnikov
szíromaskeh, xenodochium. goszpo-
dar takvoga spítala, xenodochus. deli-
tel almústva, xenoparochus. 3. spítal
gubaveh, hierocomium, leprosochium.
3. spítal detcze podversene, y nas-
seszte, brephotrophum, phi, & brepho-
trophia, a. 4. spítal sztareh vre ne-
volynch, gerontochium, geronteco-
mium. nyihov ravnavecz, y vuchi-

S P

489

- tel, *gerontodidascalus. 5. spítal szíro-*
ticz osztavlyeneh prez roditelov, y
tutorov, orphanotrophium. nyihov o-
tecz, orphanotrophus.
- Spítálnik. *Hospitalensis, xenodochius.*
- Split, grad ú Dalmacie. *Epirium, ii.*
- Spòngia. *Spongia, a. 2. spongia guszta*
y okorna, trages, is, tragus, gi. 3. spon-
gia tenka y guszta, achillei, ei. 4. spon-
gia mehka, y tenka, manū, ni. 5. spon-
gia, káfze zeprati nemre, oplyfia.
- Spóngiášt. *Spongiosus, a, m. v. Rahel.*
- Spongie pobirach, ali terfecz. *Spongiator.*
- Spongium brissem. *Spongio, as.*
- Sporís. *Verbena, & verbenacha, sagmen,*
sagminalis, crista gallinacea, quæ du-
plex est: recta, s. femina. it. supina, l.
mas. Hierobotane, Peristeron, verti-
pedium. z-porisssem okinchen, ali te-
pen, verbenatus.
- Sporíssa rukoveti. *Ruppi, erum.*
- Sporíssnošecz. *Verbenarius, ii.*
- Spót. *Dedecus, ignominia, contumelia,*
cavillum, ludibrium. 2. spot, irrisus,
risus, deridiculum, irridiculum. bití
na spot, esse risui. 2. mali spot, sugil-
laciuncula, a.
- Spotnícza. *Sanna, sarcasmus, ironia.*
- Spótam. *Ludifico, dedecoro, ludificor, de-*
ludo, illudo, derideo, irrideo, cavillo,
subfanno, oppedo, insulto, ignominia effi-
cio, naso suspendo, adunco, incopio, di-
cteria in aliquem dico. jako koga ipo-
tati, lajati na koga, sale aliquem fri-
care, pipillo differre quempiam, admu-
gire, gannitus lacessere, astuantem canis
protendere linguam, latrare, allatrare ali-
quem.
- Spotánye. *Ludificatio, dedecoratio, illusio,*
derisio, cavillatio, derisus, insultatio,
traductio, subjannatio.
- Spotlyívecz. *Irrisor, delusor, ludificator,*
sonnator, subjannator, sannio, scurra, ca-
villator, nasutus, dicax, scoptes, empacta.
- Spotlyivo, spotno. *Insultatoriè, sarcasti-*
cè, scopticè.

Spòtni. *Irrisorius, sarcasanicus, sarcasticus, insultatorius, ironicus, seopticius, cavillosus, satyrius, rhinoceroticus.* Spotno govorenye, *ironica locutio.* Spotna rech. *scoma, tis.* Spotno piszmo, *satyr.* 2. *liber famosus.* v. Piszmo. Spotno pi-
izati, *condere styli nasam, carinantibus ledere chartis,* spotnomu osztati, *nasam rhinocerotis habere.*

Spriczálka, kûmfze gerlo zaspriczava. *Sipho, diabetes.*

Sprihálka, kûmfze vert posprihava. *Harpagium, clepsidra hortensis.* v. Bzikalka.

Spríham. *Spargo, aspergo, conspergo.*

S. ante R.

Srèbe. *Hinnus, hinnulus, pullus equinus, mannulus.*

Srèbecz. *Equellus, equulus, mannus.*

Srèbicza. *Equella, equula.*

Srèlo, ili vuszta pechna. *Præfurnium, propnigeum.*

S. ante T.

Stábla. *Abacus, alveus lusorius, tabula lusoria, fritillus.* v. Tabla.

Staczún. *Officina, opificina, taberna, fabrica, ergasterium, laboratorium.* 2. staczun barberzki, *tonstrina.* 3. staczun knyisni, *taberna libraria, libraria, e, bibliopolium, bibliopolia.* 4. staczun paperni, *chartaria, e.* 5. staczun, gdesze rezane pelde, y sztupi prodaju *hermopolium.* 6. staczun, gdesze oprava prodaje, *sagaria.* v. Bolta.

Sztaczunár. *Officinarius, tabernarius.*

Staer. *Styria, e.*

Staerecz. *Syrus.*

Staerzki. *Styriacus.* po staerzko, *styriacè.*

Stàkor. *Sorex, mus major, vivera, mygale, is.*

Stàla. *Stabulum, stathmus, statio jumentorum.* 2. stala konyzka, *equile, equillum, polia, e.* v. Zapor. ú stalu nasztanujem, *stabulo, as.* ú stale sztanuvanye, *stabilatio.* v. Lovasz mester.

Stálni. *Stabularius.* stalni szluga, *agaso, stabularius, ii.* stalni sztup za kogafze konyi vesu, *longurius, vacerra.*

Stámpa. *Typus.*

Stámpam, drukam. *Imprimo, excudo, typo evulgo, typis mando.*

Stámpan. *Impressus, excusus, typo evulgatus.*

Stampanye. *Impressio librorum.* v. Stamparia.

Stámpar, Drukar. *Typographus, librorum impressor, excusor, librarius, chalcographus.* stámpar, koi szlova szkup zbira, *typotheta.* koi szlova zleva, *chalcographus* takay zovelze.

Stamparia, drukaria. *Typographia, chalcographia.*

Stamparnicza. *Typographeum, ei.*

Stámparszki. *Typicus, typographicus.* derska stámparszka, ú kulze szlova zbira, *tenaculum, li.* stámparszka falinga, *spalma typographicum.* stámparszki mehuri, kemi farba, *melanteres, um.* stámparszka farba, *melanteria.*

Stánga. *Pertica, contus, arundo, longurius, vibia, vara.* 2. stanga hisna na kê ruho viszi, *pegasus, si.* 3. stanga merna, *pertica, decempena, arvipendium.* v. Drug.

Stávècz. chtelec *Lector, praelector, recitator.* 2. stavec pri sztolu, *anagnostes, sic, s. lector ad mensam.*

Stelnicza, chtelnicza *Lectorium, ii, ambo, pulpitus, pulpitum.* ua chem knyiga sztoi gdafze chteje, *pluteus anagnosticus.*

Stèm, chtèm. (D.) chyatam. *Lego, oculis scripta pervolvo, percurro, libros verso, cognosco, is.* 2. stejem guszto, *lecto, lectito.* 3. stejem glaszno, *recito, clarè, exertè lego.* 4. radbi steti, *lectorio.* dati nekomu nesto steti, *dare alicui aliquid ad legendum, alienis oculis agnoscere.*

Stèn, chtèn. *Lectus.* prechten, *perlectus.* predsten, *pralectus.*

Sté-

Sténye, chtenye. *Lectio*. kratko stenye, *lectiuncula*.
 Sténga, drevena budi ali kamenata. *Gradus, us, anabctrum*. v. Sztupina
 Stenge. *Scala, scalarium, anabathra, gradus, num, climacis, dis*. 2. stenge ú ladje, *epibatra*. 3. stenge pulnate, *scala orbiculares, l. cochlides*.
 Sténtam. *Tardo, retardo, pigro, propedio, repingo, desino, detento, distineo, traho, protelo*. dugo koga stentati *fatigare aliquem per ambages, longâ ambage morari, per ambages tenere*. v. Zaderlavam.
 Stentámšze. *Moror, cunctor, moram facio, com. moror, desineo me, demoror, murginor*.
 Stentánye. *Mora, moratio, moramentum, cunctatio, intercapedo*. v. Zaderlavanye.
 Stentávecz. *Morator*.
 Stepam. *Interpasso, as*.
 Stepánye. *Interpassatio*.
 Stérka. *Amylum, vulgus amydon vocat, alica, cremor lactis triticeo, aphrogala, gluten farinulentum*.
 Stérna, zdenecz prez zviralischa. *Cisterna, immissarium*. 2. sterna prez vode, *cisterna sicca*. voda iz sterne, *aqua putealis*.
 Stertin *Cisterninus, a, m*.
 Stérti, cherterti. *Quartus, quartanus, tertartaus*. sterte skole diak, *quartanus, ni*. sterroga seroga voyniki, *quartani, orum*. sterti del vina &c. *quartagium*.
 Stertina. *Quartale, is, quarta, a*.
 Stertinka. *Carto, onis, quartale, is*.
 Stertínyak. *Dolium quartale*.
 Stíbra, dacha nalosena. *Stebra, stipendiarium, tributio, tributum, tributaria, fiscalia, canon, pensio, vectigal*. na glave nalosena, *exactio capitum, capitulatio*.
 Stibre prijemavecz *Questor, censitor, magister scripturae, collator symbolarum*. v. Pagadur.

Stibrèncz, koi stibru placha. *Tributarius, stipendiarius, pensionarius*. dvoju stibru koi placha, *bicens, bicensus*. koi za vezda stibre neplacha, *incensus*.
 Stibrèni. *Tributorius, stipendiarius, vectigalis*. imanya stibrena, od kehze stibra placha, *bona censuica, agri vectigales, fructuarii*. stibrene knyige, *liber questorius, censualis*.
 Stiglècz. *Carduelis, acanthis, anthus*.
 Stiham. *Fodico, stimulo, genuino mordeo, rodo*.
 Stihánye. *Dieteria, conviciola, aculei contumeliarum*.
 Stíkam. *Plumo, as, acu pingo*.
 Stikan. *Plumatus, plumatilis, plumarius, acu pictus*. stikana szvita, *picta toga, phrygiana vestis, vestis phrygia, tunica plumandi difficultate pernobilis*.
 Stíkar. *Acupictor, plumarius, barbaricarius, phrygio*. stikar, koi zlatom stika, *pictor babilonicus*.
 Stikaricza. *Plumaria, polymitaria, acu pingens femina*.
 Stiklecz platna. *Pecia, linteamen*.
 Stílek. *Petiolus, scopium, scopus, phoba*. v. Petlicza.
 Stilét, kordecz. *Pugio, clunaculum, parazonium, clunadum*.
 Stilétecz. *Pugiunculus, sicula*.
 Stimám. *Puto, reor, opinor, censeo, arbitror, autumo, sentio, opinione ducor, augur opinione, existimo, conjicio, in opinionem adducor, metior*. 2. *astimo, pendo*. v. Czenim. za vnogo stimati, *suspicere, magnifacere, multifacere*. nikay tak nestima. *nihil ei antiquius est, aut prius*. nestimati, za nikay dersati, *projicere, nihili facere, negligere, derelictui habere, negligent. tractare, nihil pensi habere, à re oculos dejicere, ratum pensumque nihil habere, insuper habere, susque deque facere, nullificare, abjicere somam alicujus rei, nec assis facere*. nestimatisze, *pro nihilo vidcri*. stimámšze, *reputor, cluco*.

Stimánye. *Opinio, sensus, sensum, sententia, arbitrium, iudicium.* jednogazem z-tobum stimanya, *accedo tua sententia, sum eodem, quo tu sensu, eadem mente sum, idem sentio.*

Stiri. *Quatuor.*

Sto? *Quid? quid nam? stogod, quid-quid, quodecunque.*

Stokvis. *Salpa.* v. ú izpizanyu rib.

Sto vech? *Quid plura? quid multa? quid multis?*

Stràja. *Substernium, ii.* v. Podsztil.

Stranczlini, francicze. *Frantelli, fratilli, orum.*

Strànga-hamna. *Apron, is, harpedona, cingula lateralis à quibusdam.*

Stríga. *Multipeda, millepeda, scolopendra.* striga sztonoga, *Centipeda, oniscus.*

Strigòvo, ú kojem Sz. Hierolim veliki Matere Czirkve navuchitel je rogyen, *Strigon, onis.* szàd pod Korunum Ugerfzkum ú otoku Murakez.

Stríglyam. *Strigilo, strigo, restrigo, pectino, pecto, purgo strigilecula, l. carmine ferreo, mangonizo.* striglyati konya, *strigilare, mangonizare equum.* prah kizze van striglya, *strigmentum.*

Striglyànye. *Strigilatio, purgatio.*

Stròkach pehar. *Rhytium.* v. Stucza. n. 2.

Stròk. (D.) lelek. (Scl.) rodo. *Ciconia, pelargus, (erodius, ii. apud Svid.) crotalistrìa.* strok klokoche, *glorotat.* strokov klyun trava, *geranium.*

Stròkov. *Pelargicus, a, m.*

Stropòchem. *Strepo, strepito, crepo, instrepido, obstrepido, obstrepo, murmuro, susurro.*

Stròpot. *Crepitus, strepitus, fragor, stridor, rumor, murmur, conrepatio.* stropot vchiniti nogami, *strepitum extire pedibus.*

Strúczticza. *Struthius, struthiocamelus, l. struto-camelus.*

Strukèly. *Lachanum, ni.*

Stúbely. *Caudeus, ei, tubus.*

Stúcza. *Fidelia.* stucza viszoka, y tefzno-

ga gerla, *cymbita, l. cymbium, seria, &.* v. Strokach.

Studèra. v. Vaga. 2. bat na studere, *Sacoma, aequipondium, aequilibrium.*

Stúrma voynichka. *Assultus, aggressio, irruptio, impressio, incursus militaris.* sturmu chinim, *assultum, l. irruptionem facio.* koi sturmu chini, *oppugnator, invasor, aggressor.* orudje za sturmanyè, *testudo, arietaria testudo, vine-tum, pluteus, musculus.*

Stúrmam zide, &c. *Impugno, muros pulso, arieto.*

S. ante U.

Svàla. *Frantum, murex, orea.* 2. svala jaka, y ostra, *lupatum, lupus.* 3. svala, kàfze na nozderve konyu meche, *pastomis, dis.* Lucil. sztran svale, kú konyi ú vufzteh svali, *salivare, is.*

Svàlim. *Freno, & frano, infreno.* v. Vuzdam.

Svàn. *Mansus, manducatus, masticatus, commasticatus.* 2. svàn, *presivan, ruminatus, remansus.*

Svànye. *Mansus, mansum, si, masticatio, manducatio.* 2. presivanye, *ruminatio.*

Súba. *Clæna, lana, vestis brumalis, pelliceum.* 2. suba senszka, *amiculum, amictorium.*

Sùch. *Fel, bilis.* 2. such zaycha, *fel leporinum, &c.* 3. prez suchi, *acholus.* 4. suchi razleanye *suffusio fellis.* suchjum podlean, *amarulentus, cui bilis redundat.* preobilnoszt suchi, *cholera.* 3. sùch zemlyena, *centauria trava, centaurea, febrifuga, cecropium, thymum.*

Sùchaszta. *Fellitus.*

Sùchi mofsnicza. *Vesicula, l. folliculus fellis.*

Svèglya. *Fistula, calamus auleticus.* v. Pischal. *Prov.* konya za svèglyu dati, *plumbum auro commutare.*

Svélya. *Sartrix, sarcinatrix.* v. Stikaricza.

Svéleczt. *Surtor, sarcinator, parator.* 2. sveleczt z-svilum, *segmentarius.* v. Stikar.

Svèm. *Mando, mastico, commastico, comm-*

manduco, rumigo, frango cibum gingiva
inermi. svati, follicare, morficare, mor-
dicare, commordere. 2. svem, rumino,
rumo, remando. v. Presivam.
Svènychanye. Clangor, tinnitas, sonitus.
Svènychím. Sono, clango, tinnio, tintinno,
as, tintinnio, is, ire, tintinneo. vuhami
svenche, aures mihi tinniunt.
Svènk. Rhopalum, malleus campana-
rum. v. Bat. n. 4. 2. sonus.] v. Sven-
chanye.
Svèplen. Sulphureus, sulphuratus. sveplen
konecz, filum sulfuratum. vino je ja-
ko svepleno, vinum præter modum
sulfuratum est. jako sveplen, sulphu-
rosus.
Sveplenár. Sulphurarius.
Svepléna vonyba. Mephiticus odor, me-
phitis.
Sveplénicza. Sulphuraria, sulfurata, æ.
sory, os.
Sveplénka. Sulphuratum, & sulfuratum.
Sveplím, sveplom kadim. Sulphure con-
dio, fumo sulphuris suffio.
Svèplo. (D.) szumpor. Sulphur, & sul-
fur, ris, egula, harpaçtion. 2. sveplo si-
vo, sulphur fossile, nativum, vivum,
cypion.
Sùhkek. Amarus, amarulentus, felleus,
acerbus. sùhkek bivam, amaresco.
Sùhko. Amarè, amarulentè, acerbè.
Sùhko chinim. Amarico, amarum facio,
exacerbo, amarore inficio.
Suhkócha. Amarities, amaritudo, ama-
ror, fel, acredo, acerbitas. 2. sùhkocha
szercza, amarulentia.
Svíczar. Helvetus, Helveta.
Svìsgam. Sibilo, fistulo, infibilo, sifilo.
Svìsganye. Sibilus, li, sibilatio.
Svìsgaveczech. Sibilator.
Svìsztam. Babutio, is.
Svìsztanye. Balbutium, ii, balbuties, ei.
Svìsztav. Balbus, blasus, traulus.
Sùlencia. Numisma. v. Medalya.
Sùlенье. Ustio, mordacitas calceorum &c.
Sùly. Callum, callus, li, atheroma, tophus.

2. suly imam, calleo, occalleo. 3. sulye
dobivam, occallesco, percalesco. 4. suly
na noge, naboy, clavus, vi. 5. suly
med iztegni od hoda, intertrigo. 6.
pro sulyem fostarszka narukva, nebri-
da, æ. v. Napersnyak.
Sùlyiv. Callosus, occallosus.
Súm vode. Susurrus, susurratio. 2. súm
lisztja, sonitus, strepitus folliorum. 3.
súm vina, gdaže iz visokoga v-kupi-
czu vleva, it. súm udarcza, cotta-
bus, bi.
Súma, loza. Silva, & sylva, saltus, ne-
mus, asculetum, hyle. suma szechna,
dervna, sylva cadua. suma hraštova,
quercetum. v. sume prebivajuchi, silvi-
cola. sume bosicza, fauna.
Súmašzt. Stupidus, stolidus. v. Supelyasz-
t. 2. temulentus, vinitus.
Sùmborenye. Minuratio, minurizatio.
Sùmborim. Murmurizo, minurizo, zin-
zibulo, garritido, modolor more avium.
v. Gyumborim.
Súmenye. Crepitus, strepitus, sonus. v. Súm.
Súmim. Lenem strepitum edo, strepito, cre-
pito, strepo, sùjuro. jako sumeti, sono-
rare.
Sùna. Galbula, icterus, l. icteris, picus vi-
ridis.
Svógor. Affinis, affinitate conjunctus.
Svogorszki. Affinis, l. adfinis, e.
Svogorštvo. Affinitas, affinitatis con-
junctio.
Súpel. Cavus, concavus, vacuus, innanis,
vastus, aspratus. supel od zad, recavus.
Súpelyak, bedak. Varo, scomber, pepo,
suffenus, rupex, rupico, stipes, pecudia-
rius.
Súpelyasz-
t, bedasz-
t. Stolidus, ineptus,
nescipius, dalivus, longus homo, incalli-
dus, cui obstat circa præcordia sanguis,
ficulneus, opicus, blennus, bliteus, inge-
nium rude, idiota, agreste ingenium.
supelyasztomu biti, capipitis vacui
esse, abderitana pectora plebis habere,
cucurbita coput præferre.

Súplem, supel bivam. *Cavus fio, cario, as.*
2. suplem, suplo chinim, cavo, conca-
vo, caverno, efforo, cavefacio, pertundo.
v. Dubem.

Súplenyé. *Cavatio, tubulatio.*

Súplina. *Cavum, cavitas, vacuitas, inma-
nitas, cavositas, venter.* suplina zubih,
cava dentium. suplina dlani y pod-
plata, *suptal, alis, & subtel, elis, thenar.*
suplina naruchaja, *bathmis, dis.*

Súplyaszt. *Cavernosus, fistulosus, cavatus,
fistulatus, alveatus, cuniculosus, fora-
minosus, alveosus.*

Sùrimsze. *Festino.* v. Paschimsze.

Sùt. *Flavus, luteus, fluvus, pyrrhus, ru-
fus, flavidus, belvus, xanthus.* suta far-
ba rudna. *sil, ochra.* suta oprava, *cal-
thula.* koi takvu opravu dela, *calthu-
larinus.* sute farbe senzka oprava, *cro-
ceta, & suti claris, sualternicium.* suto
zlato, *aurum fulvum.* sut sitek, *flava
ceres, flava segetes, s. matura.* 2. sut od
zlatenicze, *aruginosus, ictericus, aru-
gine percussus.* suti beteg, *icterus, mor-
bus regius, arcuatus, l. arqvatus.*

Sútanyek jaycheni. *Vitellus, li.*

Sùtenicza. v. Zlatenicza.

Sùtem, sutimsze. *Flavesco, flavus fio.*

Sùtika verba. *Salix amerina.* sutikovine
sibje za vezanye, *amerina retinacula,
vimina, &c.*

Sùtszem. *Flaveo, flavus sum.*

Sùto-laszt. *Auricomus, flavicomus,
flavicomans.*

Sùtoszt, sutina. *Flavedo.*

SZ. ante A.

Szlovu S. prilasem szlovo Z. ú recheh
oneh, koje z-tenehnem, y szlabe-
jem glasom zgovarjamo, kakve re-
dom dole polasem. Szlova pak D.
y G. kayti neterpe pred szobum SZ.
nego szam Z. zato takve rechi nay-
des ú szlovu Z.

Dalmatini pako, koi szamem S,
takvoga glazsa rechi navadni jeszu
pizati, v. jednom, ali v. drugom me-

sztu nye hote nayti.

Szablyà. *Sica, machara, ensis, ferrum,
harpena.* Hodie tamen passim à do-
ctis, quàm indoctis, *framea, & vo-
citur.* *cultrum* quoque & *clunadum
orientalium,* optimè dixeris; aut *se-
mispatha, falcatus ensis.* szablya duga,
spatha, & machara herculanea. szablya
na kraju lesztor kriva, *harpe, harpe-
dona.*

Szablyár. *Macharopæus, ei.*

Szablyarnicza. *Macharopolium, lii.*

Szablyò-noszcz *Macharophorus, ri.*

Szablyo-taska. *Mala, & vidulum.*

Szablyicza. *Sicula, Macharula.* (commu-
niter) *frameola.*

Szaból. *Vestifex, pannicida, sartor, sarcin-
ator.* 2. novoga nachina szabol, *pa-
tagiarius.*

Szabolniczà. *Sartoria, vestificina.*

Szabólszki. *Sartorius, a, m.*

Szàcher. *Scirpea, & v. Rogosar.*

Szàd, vezda. *Jam, nunc, modò, mox,
hoc tempore, in prasenti, in prasentia-
rium, nunc temporis, in prasens.* szad-
szad, *jam nunc.* szad pèrvi put, *nunc
primùm.*

Szád. *Fructus, arborei fetus, proventus
arborum, poma.* szad tverde, y o-
stre kore, *achrodijarum.* v. Plod. 2.
pervi szad, *primitia, rum.* 3. szad ra-
ni, *gregalia poma.* 4. szad vszake fele
dreva, koi ima ú fzebe koschiczu kot
mandala, szliva &c. *balanus, ni.* 4.
szad tergam, *defrugo, as.*

Szád, kísze. k-iztolu noszi. *Mensa secun-
da, bellaria, mensa fructuum, collibia,
collibium, cullubia, cillibia, anadipna,
pemma.* v. Postpalz.

Szada chuvanye. *Fructuum conservatio,
oporophylacium.* meszto ú komfze chu-
va, *oporotheca.*

Szada menkanye. *Fructuum privatio,
acarpia.*

Szadénye. *Plantatio, satus, satio, insitio,
consatio, consitus, consitura.*

Sza-

Szadím. *Planto, sero, plantas pono, eonsero, locum plantis coppleo, pango, olero.* Szaditi klyuchicze, *pangere malleolos.*
 Szadirel. *Sator, plantator, confitor.*
 Szadonòszen. *Fructifer, fructuarius, fructificus, pomifer, carpophorus.*
 Szadotersicza. *Fructuaria, & oporopolis.*
 Szadòven, szadovit. *Fructuosus.* v. Szadonòszen. szadoveni vert, *arborum, arbustum, pomarium, pometum.* v. Vertlyar szadovni obélki, *stiea, &.*
 Szadoveno drevo. *Arbor fructuaria.*
 Szadovenicza, meszto v-komíze mlado drevje szadi, czepi, navracha, y potlam preszaja. *Seminarium, plantarium, rumpotinetum.*
 Szág. (Tur.Scl) chilim. *Tapes, tapetum.* l. *tapetium, ii, tapete, is, siparium, plaga, palla.* szag zverjem natkan, *tapetum belluatum.* szak tkan, *textile, is.* szagi lepo pretkani, *babylonica, consuta tapetia.*
 Szajäv. *Fuliginosus, fuliginus.*
 Szàja. *Fuligo, nis.* szaja mokra, *madida fuligo.*
 Szák. *Verriculum, everriculum, jaculum, rete jaculum, cassis, sagenula, barba, &.*
 Szàlo. *Adeps, abdomen, sumen, arvilla, arvina, sagimen, saginum.* 2. szalo sztarò, *axungia, &.* 3. szalo ribje, *garum, vi* 4. szvinfzko, *sumen, adeps.* szalom obraschen terbuh, *venter abdomine tardus, popa venter.*
 Szám. *Solus, incomitatus, unicus, unus, solus, & unus, solitarius, desertus, viduus, segrex, segregus, orbis, orbatas, monas.* szam od szvoje volye, *suâ ipsius sponte, proprio motu, l. arbitrio.* 2. szam, *ipsemet.* 3. szamszi ti vchinil, *ipsemet, l. tutè fecisti.* 4. szam ja, *egomet.*
 Szamár, szedlenicza. *Clitella, rum, sagma, & & tis.* Prov. szamar na vola posztaviti, *homini inepto, & nequam idoneo delegare potestatem.*
 Szamárni. *Clitellarius, a, m.*
 Szambòtel. *Sabaria, &.*

Számecz. *Mas, masculus.* szamezem posztajem, *masculesco.* szamicza, *femella.*
 Szamobitje. *Subsistentia.* v. Szobsztvo.
 Szamo bitni. v. Szobszveni. 2. szamobitni sitek, *segrex vita.*
 Szamócha. *Solitudo, secessus, infrequentia, orbitas, viduitas, viduatus, seductus.*
 Szamo, leprav. *Solum, tantum, duntaxat, saltem, tantummodò, solummodò.*
 Szamoga szebe. *Se solum, semetipsum.* 2. szamoga lzebe hvalenye, *philocompia.* 3. szamoga szebe hvalitel, *philocompus.*
 Szamojédecz. *Monophagus, gi.*
 Szamolovecz pesz. *Vertagus, gi.*
 Szamogovor. *Soliloquium, ii.*
 Szamo klatechi. *Solivagus, a, m.*
 Szamohválnoszt. *Inanis jaclantia, salaconia.* v. Szamoga szebe.
 Szamopravichnik. *Hypocrita, phariseus.*
 Szamosztrèl. *Balista, &.* szamosztrelevkifi, *catapulta, ballista major.* szamosztrele koi napravlya, ali nyezpusha, *ballistarius, catapultarius.* iz szamosztrela ubijam, *exballisto, ballista proferno.*
 Szamosztrèlni. *Catapultarius.* sztrela, ali kamen szamosztrèlni, *catapultarium pilum, jaculum & c.*
 Szamovòlyen. *Sua voluntatis, proprii iudicii, obstinatus, contumax, pertinax, perricax.*
 Szamovòlynoszt. *Intemperans licentia, pertinacia, prava contentio animi.*
 Szamovlàsztrèn. *Monarchicus.*
 Szamovlàsztnoszt. *Monarchia.*
 Száni. (Scl.) szaonicze. *Traba, &.* per epentefin, *trabea, &.* Virg. *vehiculum.*
 Szánik. *Via trabalis.*
 Szankàmfsze-chemsze. *Traba vehor.*
 Szankànye. *Rhedatio.* okolu varassa, *rhedatio amburbialis.*
 Szàpa. *Halitus, exhalatio, expiratio, vapor, pneuma.* szapazemlye, *vapor terra, halitus terra, apogeus, & apogaus.*

Sza-

Szapu puscham. *Exhalo, vaporo.*
 Szarájevo, varas ú Bofsnyc. *Vcrbofo-*
nium, Sirmium, ii.
 Száfzim. *Sedo, sopio, comprimo, tranquillo,*
l. restringo. v. Tafim.
 Szafzimsze. *Respisco, quiesco, subfido.*
 Szát. v. Vura.
 Száva, plemenita reka szlovinszkoga
 orszaga. *Savus, & Saus, vi, Noarus, ri.*
 SZ ante E.
 Szeanye. *Satio, seminatio. v. Szejanye.*
 Szèch. v. Sczalina.
 Szechà. *Sepes viva, plaxitium, puxachan-*
tum.
 Széchem. *Seco, praeido, scindo, refeco, ta-*
lio. szechisze z kem, *digladiari, gladio*
certare cum aliquo.
 Szechen meszcz. *Januarius, ii.*
 Szechènya mestria. *Gladiatoria, &*
 Szechenye. *Sectio, sectura. 2. szechenye*
na pozvanye, digladiatio.
 Szechka, rezana szlama. *Straminifecium.*
 Szèchlyiv. *Sectilis, le, sectivus.*
 Szekách. *Sector, oris.*
 Szekachicza. *Seatrix, cis.*
 Széd. *Canus, incanus, albus, glaucus, ea-*
nutus. szeda glava, bela brada, *canum*
caput, alba barba. szede gore, *cani*
montes. szedi laszi, *cani senectutis in-*
signia, capitis albitudo. prised, *inter-*
spersus rara canitie. jako szed, *praeanus.*
 Széd. *Sessio, assessio, confessus. 2. szed*
kokofsji, cubatura gallinarum.
 Szedalische. *Sessimonium, sessibulum, acu-*
bita, orum. brodarzko, *jugum, gi.*
 Szédam, poszagyujemze. *Assido, assi-*
deo, confido, confideo, ad sedendum me
demitto, sideo. szeszi k-sztolu, *accum-*
bere, discumbere, assidere mensa. szeszi
 na konya, *ascendere in equum, conscen-*
dere equum.
 Szédèch mestrujuchi. *Sellularias, sella-*
rius, sedentarius.
 Szédèm. *Septem, hepta.* szedmemi veszli
 ladja, *hepteris, ris. 2. Adj: septenus.*
 szedem je údarcev priel, *septenas pla-*

gas tulit. szamo szedem je doffel,
septenus venit. 3. szedem po szedem,
septeni. 4. szedem sztareffin, ili cha-
sztnikov, septemviri. nyihova chaszti,
septemviratus. knihim szlissajuchi, *se-*
ptemviralis. jeden iz mednyih, *septem-*
vir. v. Tyeden.
 Szédem, szed bivam. *Canesco, incanescio,*
caneo.
 Szedemdeszet. *Septuaginta.* szedemde-
 szeti, *septuagesimus.* szedemdesze-
 krat, *septuages.*
 Szedem krat. *Septies, septem vicibus.*
 Szedemnayiszt. *Septendecim, decem &*
septem.
 Szedem nog dug. *Septempedalis.*
 Szedem szto krat. *Septingenties.*
 Szedem szto. *Septingenti, septingenti.*
 Szédím. *Sedeo, sessito.* poleg szedim,
 szkup szedim, *assideo, confideo.* sze-
 dech osztajem, sztalno szedim, *per-*
fideo, persedeo, sessito. szedech cha-
 kam, *obsideo.* vsze stat na chim sze-
 dim, *ineubo alicui rei, hareo, obhareo.*
 szedim na konyu, *sedeo equo. l. in equo,*
equo infideo. szedim pri sztolu, *accum-*
bo ad mensam, discumbo, acubo convi-
vio. szedeti na jayczech, *incubare ova,*
l. ovis.
 Szédina. *Pilus albus, canus.*
 Szédine. *Cani, orum, canities, capitis ni-*
ves. Hor. szedine prerane, *canities*
pramatura.
 Szèdlam. *Ephippio, sterno, in sterno equum,*
sella equum instruo, sello, as.
 Szedlár. *Sellarius, sellator, ephippiarius, scor-*
discarius.
 Szedlenicza. *Sagma. v. Szamar.*
 Szedlo. *Ephippium, sella, scordiscus.*
 Szedmák. *Septennis.*
 Szedmeh let vreme. *Septennium.*
 Szedmeri. *Septennarius.*
 Szedmero-dnevni. *Septendialis.*
 Szedmero letni. *Septennalis.*
 Szedmero meszechi. *Septem mestrus.*
 Szedmero peldni. *Septiformis.*

Szedmero sztruk. *Septemgeminus*, *septuplus*, *septiplex*.
 Szedmero sztruko. *Septemfariam*.
 Szedmero struko tekuchi. *Septemfluus*.
 Szedmero sztotni. *Septingenarius*.
 Szedmi. *Septimus*, szedmi ú redu, it. ú szedmom meszeczu rojen, *septimanus*.
 Szedmích. *Septimò*, *septimùm*.
 Szedmicza. *Septima*, *drachma*.
 Szedmo glav. *Septiceps*. szedmo nog, *septipes*. szedmo sztotni, *septingentesimus*.
 Szegúren. *Securus*, *tutus*, *satis tectus*, *in utramque partem dormiens*, *salvus*. v. Szloboden. *priszeguren*, *subcautus*. 2. v. Battriv.
 Szegurenszem. *Securus*, *sum*, *dormio*, *sum in vado*, *vacuus sum periculo*, *in utramque dormio aurem*, *in utrumque oculum conquiesco*, *invado somnum*.
 Szegurno. *Securè*, *tutò*, *tutè*, *affirmatè*, *fidenter*, *licenter*. 2. szegurno hoditi, *cautioribus uti consiliis*, szegurno szpati, *otiosè in utramvis dormire aurem*.
 Szegúrnoszt. *Securitas*, *portus*, *licentia*, *indolentia*. doyti ú szegurnoszt, *pervenire in tutum*, *ad incolumitatem*, *attingere portum*. 2. szegurnoszt zavez, *osphalisma*.
 Szehnèm. *Exsiccior*, *areo*, *adareo*, *exareo*, *aresco*, *macreo*, *siccesco*. szehnem od naskodenya zraka, ali gute, *fideror*, *aris*.
 Szehnènye. *Aresactio*.
 Szejách. *Sator*, *seminator*. szejach rechih, *semiviverbius*. v. Prodekator. 3 szejach melye, *pollintor*.
 Szejànye. *Satio*, *seminatio*, *seminatura*, *satus*, *ús*. 2. szejanye melye, *pollintio*.
 Széjèm-alszem. *Semino*, *sero*, *sementem facio*, *spargo semen*, *mando terra semina*. Prov. kak bus szejal, tak bus sel. *ut sementem feceris*, *ita metes*. 2. nazo-pet szejem, *resero*. 3. szejem v-tretju,

v-chetertu &c. brazdu, *tertio*, *quarto* &c. *sulco sero*. 4. szejc melyu, *excer-no*, *interno*, *trajicio farinam*, *subcerniculo farinam à furfuribus separo*, *transmitto*, *cribro decatio farinam*, *sub-cerno*.
 Szekira. *Securis*, *is*. v. Sirochka. 2. szekira na dve sztrane ostrá, *bipennis*.
 Szekiro-noszcz. *Securifer-ger*.
 Szekúch. *Casim*, *incisim*, *incasim*, *incasè*.
 Szelènye. *Migratio*, *transmigratio*, *cozmi-gratio*, *sessionis*, *l. situs mutatio*.
 Szelimsze. *Migro*, *commigro*, *demigro*, *transmigro*, *muto stationem*, *locum*, *alio meo*, *concedo*. 2. nazad szelimsze, *remigro*, *remeo*.
 Szélni. *Paganus*, *villanus*, szelni szudecz, *pagarchus*. szelna pravicza, *lex pagana*.
 Szèlo. *Pagus*, *vicus*, *villa*, *colonicum*. 2. szèlo, od kojega kmet szlusi, *sessio*, *sessio colonialis*, *jobagionalis*, *fundus*. 2. od szela do szela, *vicatim*, *pagatim*. 3. ú szelu prebivam, *paganizo*, *rusticor*.
 Szélnik. *Jobagio*, *fundarius*.
 Szélszki. *Paganicus*, *villaticus*, *villaris*, *colonialis*. szélszki penezi, *peculium paganicum*. szélszka huta, *casa*, *cajula canulis temerè contecta*, *gurgustiolum*, *domus*, *quam cespes erexit*, *tugurii congestum cespite culmen*. 2. *rusticè*, *paganè*, *inurbanè*, *ruraliter*. szélszki span, *villico*, *epistata*. szélszka hrana, *victus aridus*, *calabri hospitis xenia*. szélszko orudje, *arma agrestum*. szélszko szvetilische, *paganalia*.
 Szélsztvo. *Paganitas*, *paganismus*.
 Szelyàn. *Paganus*, *villanus*, *ni*, *villicus*, *agricola*, *rusticus*, *ruricola*, *colonus*, *qui allium olet*, *pagensis*, *allophylus*. szelyan, koi od szela tklaku szlusi, *jobagio*, *onis*. szelyan grub, *Petro*, *rupico*. zlocheszt, *ungendis axibus utilis*.
 Szelyánka. *Pagana*, *villana*, *rustica*, *colona*.
 Szème. *Semen*, *sementis*, *seminium*, *sementum*, *seminale*, *sporos*. 2. szeme
 R r r vřza-

vſzake ſztvari, *sperma, ſ. ſpiritualis humor albicans matricem imprægnans*. 3. ſzeme ribe balene, *sperma ceti, allosanthus*. ſzemená chlovechjega czurenje, *gonorrhœa*. 4. ſzeme laneno, *lino ſpermon. brefztovo. ſamera, moſnyicza vſzakoga ſzemená, pericarpium, vas ſpermatikum*.
 Szeme donaffam, plodim. *Sementefco. razſzeavam, profemino*.
 Szenchèn. *Umbroſus, umbrifer, umbraticus, umbratilis, opacus, latebroſus*.
 Szenchèni ſkerlyak. *Cauſia æ, umbella*.
 Szenchènicza. *Umbraculum, opacitas*.
 Szèncza. *Umbra, æ, opacitas*. iz veja, *ſcena, ſcenoma*. ſzencza pelde, kipa, *repercuffa imaginis umbra*. ſzencza czegara, *ſciater*.
 Szenícza. *Cincipota, parix, ſaix*. ſzenicza velika, *fringillago*. ſzenicza gorſzka, *parus caruleus, montanus*. 2. ſzenicza ú oku *pupilla*.
 Szenik *Fænile, horreum ſenarium*. nec accipiendum *fænile pro prato*, ut eroneè, *quidam conuevère*.
 Széno. *Fænum*. ſzeno vuhko, *fænum udum*. pleſznivo, *mucidum*. ſzena ſztog, *meta fæni*. kupchay ſzena, *fæni ſtriga, l. ſtria*. na kupe ſzeno ſzpravlyam, *fænum in pyramides exſtruo*. vóz ſzena, *vebes fæni*. v. *Fœnum*. 2. ſzeno gamiſzko, *ſquivanthum*.
 Szèny. *Somnus, mortis imago, ſopor, dormitio, quies, pauſa*. ſzeny glubok, *somnus arctus, ſopor caſaphoricus*. mèrtvi ſzeny, *veternus, lethargus, lethargia*. ſzeny zefzpati, *ſomnum edormire*. zkoznoga ſzna, *leuiſomnus*. prez zna, *ex ſomnis*. ſzeny kay chini, *ſomnifer*.
 Szèny pervi nochni. *Somnus primus, concubium*. ſzeny kratek *parous ſomnus*.
 Szènya. *Somnium, ſomnorum, nomnium, imago vani, nocturnus viſus, viſum ſomni, phantaſma, denuntiatio quietis*. ú ſznu, *per quietem*. nedogodna ſzenya, *inſomnium*.

Szenye tolmachnik. *Somniorum coniector, l. interpres, oneropolus*. prorok iz ſzenye, *oneromantbes*. ſzenye Bogh, *morpheus*.
 Szenyák. *Repoſitorium funi*. v. Szenik.
 Szenyàm. *Somnio, conſomnio, ſomnium habeo, per quietem aliquid, l. in ſomnis video, imagino, as*. noch y dan od toga ſzenya, *noctes, & dies hæc cogitat, atque animo tractat*.
 Szenyàvecz. *Somnians, ſomniator, dormitator, ſomnium*.
 Szènyem. (D.) ſzajam, pazar. *Nundina, nundinum, ni, mereatus*. velik vletu ſzenyem, *nundina ſolemnes*. ſzenyem volovſzki, *mercatura boaria*.
 Szenyma kapitan, goſzpo dar. *Agoranomus*.
 Szenymèni. *Nundinalis, nundinarius*. ſzenymeni penez, kiſze od ſtantov pobira, *proponenda, æ ſzenymeno vreme, nundinium, ii*.
 Szenymújem-valſzem. *Nundino, mercatum exerceo*. ki ſzenymuje, *nundinator*.
 Szenymuványe. *Nundinatio, mercatura*.
 Szerbechicza. *Prurigo, ſcalpurigo, pruritus, ſcalpturigo*. z-ſzerbechicza iz oſtroche koſe, *pfora, æ* 3. v. Ochna. 4. v. *Achores*.
 Kì ſzerbechiczu ima, *pruriginofus*.
 Szerbíme. *Prurio, ſcalpturio*. jako ſzerbíme, *pruriſco, perpruriſco*. veſz ſivot me ſzerbi, *tatum corpus mihi prurit*. glavame ſzerbi, *caput prurit*.
 Szèrblyanin. *Raſianus, ni*.
 Szèrbſzka zemlya. *Raſia, Servia*.
 Szèrchem. *Sorbeo, Sorbillo*.
 Szèrchen. *Generoſus, animoſus, heroicus, fortis, confidens, audax animi, infractus, firmiore animo, impavidus, cordatus, cui acceſſit animus, parabolus*.
 Szèrचना bol. *Cordilium, cordialgia, cardiognus, roſio ſtomachi*. 2. ſzerचना mrenicza, *pericardium*.
 Szèrchèni. *Cordialis*. 2. ſzercho-iſztinſzki, *ſincerus, candidus, apertus, integer, fide-*

fidelis, intimus, intimâ familiaritate junctus, fidus corde.

Szërcheno. *Cordatè, animosè, generosè, viriliter, audacèter, alacriter. 2. cordialiter, cordintimè, peçtorabiliter, animitùs, impensè, sincerè, avidiùs, ab imo peçtore, medullitùs, oculitùs, cordicitùs.*

Szërchenoga chinim. *Armo, vires alicui addo, & cornua, alacriorem ad rem gerendam facio, animo, animum errigo.*

Szërchènołzt. *Animositas, animi magnitudo, infractus animus, magnanimitas, audacia, euthymia. v. Batrivołzt.*

Szërchévina dreva hrałztovoga. *Melandryon.*

Szërcze. *Cor, peçtus, cardia. drago moje szercze, anime mi. imam te ú szerczu, heres mihi in medullis. szerczemi to je povédalo, animus id mihi præfagiebat. igrami szercze, salit mihi cor. szercze igrajuche, cor ludiosum, l. subsaltans. ako szercze imas? si vires? vzetilzi vitesko szercze, masculum sumere animum, armari audaciâ. biti ú szerczu, in medullis, ac visceribus hære, in venis, medullisque insidere, affixum esse atque insitum in anima, & sensu. iz szercza govoriti, loqui ingenuè. v. Szercza. v-szercze jemlyem, incordio, as. vzetí koga v-szercze, incordiare aliquem. 2. v-szercze dajem, pusçam, incordor, aris. ja naybolye znam, kai imam v-mojem szerczu, ego sum promus meo peçtori.*

Szërcza derhtanye. *Palpitatio, l. palpitationus cordis. szercza odpertoga lyudi, fenestrata peçtora, & aperta. szercza si renye, diastole.*

Szërczo bolya. *Cordolium. it. commiseratio. odpreti komu szerczo-bolyu, cordolium alicui patefacere. v. Salołzt.*

Szërdáfcze. *Corculum, animulus, peçtunculum.*

Szërda. *Ira, &. v. Szërditołzt. szërda Bosja, divina nemesis. molitve kèmiłze tali, apotropæa.*

Szërdèla riba. *Sarda. velika, trichia, &. Szërdim koga. Iratum facio, ad iracundiam concito, bilem commoveo.*

Szërdimłze. *Irascor, incendor, succendor, animo incitor, irâ commoveor, succensco, exardesco, effervesco, iracundiâ exardeo, excandesco, exacuor, fremo, stomachor. jako szërditilze, vehementer succensere alicui, ardere iracundiâ, ringi.*

Szërdit. *Irratus, iracundus, irâ accensus, succensus, stomachans, stomachosus, vultuosus, sufflatus, turbulentus. v. Razszergyen. 2. szërdit od narave, iracundus, stomachabundus, s. natura preclivis ad iram, cholericus. 3. hitro szërdit, marsiculus.*

Szërdito, *Iratè, iracundè, iracunditer, furenter, cum ira, per iram, animo irato. szërdito gledeti, contrabere frontem, oculis fulminare, torvum videre.*

Szërditołzt. *Ira, iracundia, indignatio, bilis, cholera, scabitus. szërditołzt prevzetna, excandescencia. Manena, rabies, furor, æstrum. szërditołzt nagla, y hitro preyducha, furia gallica. szërditołzt ú koga z-blyuvati, bilem effundere, iram in aliquem evomere. szërditołzt sztegnuti, fræna iræ imponere, moderari iræ, iram sedare, mitigare, ardorem iræ restringere. Prov.*

Kàd szërditołzt pamet láda,
Szërcze bolye jád podbáda.

Cùm ira mentem precipitat, furor arma ministrat.

szërditołzt nevidi kay je pravo, *impedit ira animum, ne possit cernere verũ.*

Szërem. (Posteneje) *dalye szebeszem. Caco, exonero ventrem, ejicio alvum, merdo, eunio, alvum moveo, solvo, subduco, alvum suspensum solvo, forio, excerno, l. egero alvum, ventris onus dejicio, depono. szërem napinyajuch, cacaturio.*

Szërkam. *Sorbeo, pitisso, as. v. Szërchem. kayłze szërche, sorbillum, sorbilitium, sorbicitium.*

Szërkánye. *Sorbillatio, sorbitio, sorbitium, sor-*

forbities.
 Szërna *Caprea sylvestris, dama, a, caprea, proca*
 Szërniec. *Dama masculus, pygargus, dorchas, dis. 2. szernecz z-firokemi rogmi, platiceros. 2. szernecz mali, capreolus, hinnulus, hinnuleus.*
 Szërnicza. *Capreola, cemas, tis.*
 Szërnínszka kofa. *Griseum, l. griseum, nebris*
 Szërnyàcha. *Fungus dameus.*
 Szërp. *Falx messoria, l. adornea, secula, merges, merga, faleula, ama, a. Ulp. apud Cald. scirpicula, dentes saturni.*
 Szërpën meszcz. *Julius, panemius.*
 Szërffen. *Vespa major, fiber, crabro.*
 Szesày. *Orgia, & orgya.*
 Szëszëcz. *Uber, mamilla, mamma, ruma, rumis, mastus. 2. szeszczu bradavka, papilla, glandula mamaria. 3. kolobar okolu bradavke szeszczu, iris. z-gufztenye mleka ú szeszczu. thrombosis 4. szeszecz pervlye preszuffajuchi, mina, a. szeszczu odkrivam, expapillo, as. szeszczu buhte, raztu, maĩa sororiantur.*
 Szësznëm. *Sugeo, sugo, fello, fellico, fellito. v. Czeczam. koi szelzne, felator, sugens.*
 Szëszni. *Lactens. szeszno prasze, nefrens. dugo szeszno dete, mammo treptus.*
 Szësztta. *Soror, ris. szesztra po otczu y matere, soror germana. po matere, soror uterina. szesztra prededova, abamita. szesztra piana, soror compotrix, dionysia soror.*
 Szësztre dveh bratov. *Einatres. v. Zelve.*
 Szësztrich. *Sororius, consobrinus, sobrinus, nepos ex sorore. (D.) Nechyak.*
 Szësztrichi. *Consobrini, consororii.*
 Szësztrichna. *Neptis ex sorore, consobrina, sororia, a.*
 Szësztrín. *Sororius, sororinus.*
 Szëtva. *Satum, sata, seges, sementis. szetva, kà leno nikne, agra seges.*
 Szëtve okol puta, kehíze szlogi puta dotichu, *amsegetes.*
 Szëtveni. *Segetalis, satarius.*
 Szëvèr. *Aquilo, vultur, euronotus, boreas, septentrio. v. Bura, y Veter. od szevera, ab aquilone, à septentrione.*

Szëvèrni. *Septentrionalis, aquilonaris.*
 SZ. ante I.
 Szichànye. *Sibilatio, sibilus.*
 Szichím Sibiló, *as.*
 Szidro. *Anchora. v. Selezna machka.*
 Sziget grad. *Sigtum, ti.*
 Szila. *Vis, violentia, vehementia, rapiditas. szila navalenye, impetus, conatus, violentia impetus, vis major. po szile jemlyem, per vim, l. vi copio, rapio, is, extorqueo, vi eripio. szilu komu chinim, injuriam alicui infero, injurio quempiam, vim facio, adhibeo, vim & manus alicui infero, grassor, manuago, violo aliquem. szilu vchiniti sene, vi comprimere, subigere, constuprare, confuterc, depudicare. devicze, virginem violare, injuriam facere virgini. v. Oszilujem. szilum doblyen, pradaneus. po szile drugoga, impulsu alieno.*
 Szilën. *Violentus, vehemens, impetuosus, atrox, rapidus. 2. injuriosus.*
 Szilim, szilujem. *Cogo, adigo, urgeo, compello, necessito, vim admoveo. v. Priszilyujem. y Primarjam.*
 Szilimsze, szilujemsze. *Conor, conitor, annitor, nitor, pernitor, contendo, omni conatu insisto, molior rei extremam imponere manũ. v. Terszimsze. 2. Pugno, & nitor, vim mihi facio, vinco meipsum.*
 Szilnik. *Violator, violentia illator, corruptor.*
 Szilno. *Violenter, per vim, vehementer, impetuose, necessariò, rapidè.*
 Szilujemsze. *Compellor, impellor, cogor. 2. v. Szilimsze.*
 Szim, ovàm. *Huc. szimo ramo, huc illuc, huc, & illuc, huc atque illuc, susque deque. szim tam hitati, spargere.*
 Szín. *Filius, gnatus, natus. 2. szin jedini, filius unicus, l. singularis. jedino rojeni, filius unigenitus. 3. szin zakonfszki, filius legitimus. 4. szin z-kraja, filius illegitimus, nothus, vitio filius. v. Pankert. 5. szin nejednakeh roditelov, od nemicze y horvata, od vugra, y nemicze, bybris, hybrida. Sicque vocitantur*

tur omnia animalia imparibus parentibus orta. 6. szin divojachki, *parthenias, a.* 7. szin popovszki. (*Transl. ob diversitate statûs*) *mulus, li.* 8. szin Czeszarfszki, *porphirogenitus.* 9. szin rojen dok otec z bĕ ú tujem Orszagu, *proculus, li.* 10. szin bratov, *exadelphus.* 11. szin poleg zakonszkoga musa od drugoga, ali od druge poleg zakonszke sene rogyen, *parelius.* 12. szin komuje lesztor otec z siv, *patrimus.* komuje szamo mati siva, *matrimus.* 13. szin po ochine szmerti rojen, *posthumus.* 14. szin prez otca y matere, *orbis, bi.* 15. szin tuji za szvoga vzet, *filius adoptivus, filius iudicio, & voluntate.* 16. szin podversen, *filius suppositivus.* odversen, *filius abjectus, exhereditatus, ab hereditate avita abdicatus.* 17. szin iz ochinszke oblaszti ofzlobogyen, *filius emancipatus.* 18. szin pervo rogyeni Kralya Franczuzkoga, *Delphinus.* 19. szin Kralya Spanyurszkoga, *Infans, tis.*

Szinek. *Filiolus, pullus.*

Szinokòlsa. *Fœnetum, pratum, campus fœni.* 2. szinokossa szuha na kê malo trave razzte, *phalacrus.*

Szinóvĕcz. *Fratruelis, nepos ex fratre.*

Szipávam. *Fundo, effundo, defundo.*

Sziplenyé, szíp, sziputánye. *Astma, difficilis respiratio, anhelatio, dyspnoea, peripneumonia.* v. Odihavanyé n. 2.

Sziplýem, sziplyivszem, tesko oddihavam. *Respiro, operosè, graviter, difficuter spiro, anbelo, anxie balo.* v. Neduslivszem.

Sziplýiv. *Anhelus, suspiriosus, agrè spiritû du cens, peripneumonicus.* v. Neduslivszem.

Szipa, riba morszka. *Sapia, a.*

Szir. *Casus, tyros - us.* szir parmasan, *casus parmensis.* szir iz kobilinoga mleka, *hippace.* iz oszlichinoga, *casus phrugius.* szir kiszelyak, *casus oxygalaetiens.* szir osztrugan, *casus scobinatus, descobinatus.* szir friski, *casus recens, l. mustem.* szir razpuznyen, maszten, *ty-*

rotarichus. szir tvorim, *caseum figuro.*

Szira falat. *Quadra casei.* szira friskoga lyubitel, *fiscellus.*

Szira dinya. *Metactis, is.*

Szira tvorenyé. *Tyropacia, a.*

Szirĕcz. *Caseolus, li.*

Szirĕnyé. *Caseatum, borella.*

Szírek. *Sorga, a, sorgum, gi.*

Szirim. *Coagulo, as.*

Szirische, podlev. *Coagulum, li.*

Szirna juha. *Tyrotarichus, & tyrotarichum, i, jus caseatum, epytirum, ri.*

Szirnicza. *Caseale, is.*

Szirni. *Casearius, caseatus.* szirni tanyer, korpicza, *calathus, tyropatina.*

Szirno tvorilo. *Forma casearia.*

Szirnyàcha, szirna poviticza. *Tyrotagana.*

Sziro-jĕdecz. *Tyrophagus.*

Sziròtka. *Serum, ri.*

Szirotkàszt. *Serosus.*

Sziròmah. *Pauper, inops, egenus, phanias, asellus.* chiszto szirumah, *Leberide nudior.* Iro pauperior, *cinclus.* proti szirumahom nemilosztivnoszt, *colophonica ferocia.*

Sziromàlki. *Tenuiter, angustè, cum summa, aut extrema inopia.* 2. *Miserè, miserandum in modum.* v. Nevolyno.

Sziromàstvo. *Pauperies, salaconia, pcnia, aporia.* v. Vbostvo.

Szirot obramba. *Clientella, patrocinium, salva guardia.*

Sziròta, t. j. prez otca y matere. *Orbus, orphanus, clientulus.* 2. szirota pod obrambum branitela, *cliens, clienta, & clientula, a.* 3. Szirota zvan oblaszti ochine, ú tutorske obrambe, *pupillus, pupilla.* 4. Szirota puszta prez roditelov, y vszake obrambe, *orphanus, ni, orphanus destitutus* szirotumsze valuvati, y ú obrambu komu zručiti, *conferre se in fidem, & clientelam alicujus, committere se salva guardia,* szirote branim, *tutor, defensor orphanos, patrocinator pupillis.* szirote na nikay mechem, *orbos indagine capio.*

Szirotínszki. *Pupillaris, orphanicus*. sziro-
tínszki branitel, zaschitnik, *defensor*,
prosecutor, curator, advocatus pupillorum,
patronus, conservator pauperum. brani-
telicza, *patrona, tutelina*. po szirotin-
szki, *orphanitè, pupillariter*.

Szirotínsztvo. *Orbitas, tis*.

Sziròv. *Crudus, incoctus, atrox*. priszirov,
subcrudus. napol szirov, *semicrudus*.

Sziròvem, bivam szirov. *Crudescio*. szi-
rovfzem, *crudeo*.

Szirovina, szirovofzt. *Cruditus, tis*.

Szíszek. *Sisium, ii, Siscia, a, Sifeggum, gi*.
aliàs *Colonia Romanorum*.

Szít. *Scirpus, juncus fragilis, juncus an-
gulosus, cyperus, & cyperis*. szit velika,
mariscus. kay je iz szitja, *scirpeus*, iz
sziti versta, *scirpea nassa &c.* gde je
vnogo szitja, *juncosus*.

Szít meda. *Favus mellis*. szít prazna, *fa-
vus iñanis*. szít napravlyam, *tingo favos*.

Szít. *Satur, saturatus, satiatus, plenus*
v. Naszichen. nigdar szit, *galli
venter*. szitomu nigdar biti, *charadii
vitam agere*. nekuliko szit, *satullus*.
hitro szit, *saturio*.

Szitâr. *Subcernicularius, cribrarius*. v.
Szejach. n. 3.

Szítim. *Saturo, satio, satullo*. v. Naszichujč.

Szitína, szitje. *Juncetum, scirpetum, ti*.

Szító. *Incerniculum, subcerniculum, pol-
linarium, seu excussorium cribrum, cri-
brum farinarium, setaceum*. v. Obruch.

Szitòszt. *Satietas, saties, ei, satias, atis, sa-
tialitas, saturitas, expletio*.

Szív. *Grysaus, leucophaus*.

Szivo-ochni. *Leucophthalmus*.

SZ. ante K.

Szkáchem. *Salto, salio*. szkachem szim-
tam, *diffulto, in diversa salio*. szkachem
od vezelya, *exilio, exulto, subsulto*,
gestio præ gaudio, tripudio. z-menssëga,
v-vekse zlo szkachem, *Prov. Cinerem
vitans, in prunas incido*. szkachem na
zad, *resulto*. dole szkachem, *desitio*.
szkochiti iz konya, *desilire equo*.

Szkachuch. *Subsultim, exultim*.

Szkachuchi. *Saliens, saltabundus, saltua-
ris, exaltabundus*.

Szkakànye. *Saltatio, salitio*. 2. *chorea*,
tripudium.

Szkakàvecz. *Saltator, ludio*.

Szkakavicza. *Locusta, agabus, carnopes,
cicada, acheta*. mala szkakavicza, *tetri-
gona*. akoje prez perutih, *attelabus*.
szkakavicz maternicza iz kësze raja-
ju, okolu szunczo sztaja, *tetrigometra*.

Szkako-igra. *Latro, onis, latronis lusus, la-
trunculus* (vulgò *scaccus*) *lusus latrun-
culorum, pentaurum*.

Szkërb. (Scl.). briga. *Cura, sollicitudo*,
scrupulus, amarities, cavities. 2. skerb
visse redna, *curiositas, periergia*. szkerb
nosziti, *accurare, in aliqua re sollicitum
esse*. szkerb imam, *curo, sollicitus sum*.
tesku szkerb imam, *anxius sum, an-
xio animo sum, animo angor*. szkerb
komu navrechi, *injacere alicui curam*,
curâ & sollicitudine gravare quempiam.
veliku szkerb komu nalofiti, *nimiâ
curâ aliquem straugulare*. szkerb dús,
cura animarum. szkerb imetka, &c.
curatura, vulgò curatela. szkerbi imeti
velike, *volvere curarum tristes in pecto-
re curas*. prez szkerbi biti, *vacare, ani-
mo otioso esse, in diem vivere*. szkerb
zaverchi, *scrupulum evellere, seponere*.

Szkërbim. *Curo, accuro, curas intendo*,
provideo, procuro, curam adhibeo. szker-
beti za koga, *prospicere alicui, curam
alicujus agere, laborate de re, curam in
re ponere, incumbere in curam*. jakosze
szkerbeti, *zelare, za opchinu, omnes
suas curas in salutem reipub: d-figere*,
studiosè, diligentèrque curare. szkerbe-
tisze za diku, *consulere gloria*.

Szkerbitel. *Curator, procurator, provisor*,
epistates. 2. szkerbitel szirotínszki,
mandiburgus. v. Zaschitnik.

Szkërb-telicza. *Curatrix, cis*.

Szkërblyiv. *Curiosus, percuriosus, cautus*,
anxius, sollicitus, laboriosus, negotiosus,
sa-

fatidgens. szkerblyiva goszpodaricza, *solicentia*, a.
 Szkerblyivoszt. *Solicitudus*, *accuratio*, *curatio*, *curantia*, *curatura*, *vigilia*, *scrupulositas*. velika szkerblyivoszt, *curiositas*. v. Szkerb.
 Szkerblyivo. *Curiosè*, *industriè*, *solicitè*.
 Szkerbo-nofzi. *Anxifer*.
 Szkitámíze. *Erro*, *vagor*, *pallitor*, *pallor*, *aris*. v. Klatimíze.
 Szkitanye. *Vagatio*, *pervagatio*, *discursus*.
 Szkitávecz. *Erro*, *vagus*, *gyrovagus*, *omnivagus*, *erraticus*, *palabundus*. v. Klates.
 Szkladamsze. *Consono*, *accordo*, *concordo*. v. Szlafemsze.
 Szkláplyem-klopilszem. *Jungo*, *conjungo*, *compingo*, *compono*, *confabro*, *coaduno*, *conjarcino*, *conglutino*, *connecto*, *combino*, *fibulo*, *fibula* né^o *unio*, *copulo*, *concorporo*, *aduno* szklopiti ruke, *conjungere manus*. szklopiti paydastvo, *inire societatem*. mula z-*lenum*, *copulare sponso*. 2. szkláplyem z-ponkami, *ufficano*.
 Szkloplénye. *Junctio*, *conjunctio*, *junctura*, *connexio*, *contextus*, *commisura*, *conjugatio*, *compactio*, *compages*, *coherentia*, *catenatio*, *concinnatio*, *conglutinatio*. v. Szloténye. 2. szkloplénye kamenya z-ponkami, *uffranatio*.
 Szklóplyen. *Junctus*, *conjunctus*, *conjugatus*, *compactus*, *compositus*, *unitus*, *concorporatus*, *evergoneus*. grede dobro szkloplyene, *trabes everganeae*.
 Szköhecz riba morszka v. Czipal.
 Sköchen *Agilis*, *dexter*, *levipes*, *prapes*, *vegetus*, *expeditus*. v. Vmetelen.
 Szkodób *Primo primùm*, *modò*, *nunc*.
 Szkodoben. *Novus*, *notericus*.
 Szkók. *Saltus*, *exsultantia*, *balma*.
 Szkókcze. *Saltim*, *essultim*, *subsultim*, *exultim*, *saltuam*. szkókcze piszati, *saltim scribere*.
 Szkomina. *Stupor dentium*, *stupiditas*, *torpor*, *torpedo*, *gompheismus*, *mi*.
 Szkonchan. *Expeditus*, *confectus*, *deletus*,

exterminatus. v. Zkonchan &c.
 Szkòro. *Subitò*, *citò*, *confestim*. 2. *penè*, *vix non*. szkoro y szkoro, *penissimè*.
 Szkòt. *Pecus*, *udis*, & *oris*, *animans*, *bestia*, *bellua*. 2. *Metaph*: nerazumen chlovek, *pecuarius*. 3. szkot. v. Szmet.
 Szkovischanye, *Gannitio*, *gannitus*.
 Szkovíchem. *Gannio*, *is*. 2. *gemo*, *gemisco*, *ejulo*, *quivito*.
 Szkòz. v. Prek 2. *Contra*. v. Szuproti.
 Szkoznujem. (D) bdím. *Vigilo*, *excubo*, *excubias ago*, *perfero*. szkoznuvati do vnogo nochi, *vigilare in multam noctem*. vszu noch. *pervigilare noctem*, *vigilare totam noctem*. v. Virosztujem.
 Szkoznuvanye. (D.) bdenye. *Vigilatio*, *vigilantia*, *vigilia*, *advigilantia*, *excubia*. szkoznuvanye vszu noch, *pervigilatio noctis*.
 Szkrívam. *Oculo*, *occulto*, *deulto*, *abscondo*, *abstrudo*, *obtego*, *tego*, *repono*, *dissimulo*, *premo*, *celo*, *occultè fero*, *abdo*, *retrudo*, *occlusum aliquid habeo*, *pallio*, *as*. szkritisze, *abdi*, *abscondi*, *occultari*, *oblitescere*.
 Szkrívanye. *Abditio*, *absconfio*, *occultatio*, *dissimulatio*, *dissimulantia*.
 Szkríven. *Abditus*, *absconditus*, *absrusus*, *latens*.
 Szkrívènszè *Lateo*, *latito*, *deliteo* *delitescio*, *vitam in tenebris ago*, *jaceo in occulto*.
 Szkrívèno. *Abditè*, *absconditè*, *clam*, *occultè*, *clatim*, *implicitè*.
 Szkròvcze. *Tacitè*, *velatè*, *clam*, *clanculum*, *clandestinè*, *clandestinò*. Prov. *Sub tunica*, & *sinu*.
 Szkròven. *Secretus*, *arcanus*, *velatus*, *mysticus*. v. Otajen. 2. *figuratus*, *allegoricus*, *tropicus*, *parabolicus*, *typicus*. 3. szkrovna n uchechi, *homo crypticus*.
 Szkrovíche. *Latebra*, *latibulum*. it. *latebra*, *rum*.
 Szkròvno. *Secretè*, *arcane*, *velatè*, *mysticè*. v. Otayno. 2. *figuratè*, *typicè*, *allegoricè*.
 Szkrùna. *Macula*, *labes*, *menda*, *vitiatio*, *navus*.

Szkúbem. *Pilo, depilo, pilos sive crines detrabo, evello, crinizo.* szkubszti pticze, *deplumare, plumas avibus detrabere.* szkupszti praszcz, *glabrare, deglabrare fetigerum.*

Szkubènye. *Crinizatio, crinium evulsio.*

Szkùla. *Crusta, squara, squatra, squarra, escora.*

Szkùlav. *Squarosus, & squarrosus, squaris plenus, crustosus.*

Szkùp. *Simul, und.* v. Zkup.

Szkúp. *Avarus, tenax, restrictus.* v. Zkúp.

Szkùzek. *Lubrius, labidus.*

Szkuszko. *Lubricè, labidè.*

SZ. ante L.

Szlàb. *Debilis, imbecillis, imbecillus, languidus, infirmus, mala habitudinis, enervus, impotens, effæus, evigoratus, vietus, apalus.* v. Nemochen. 2. *laxus, restrictus, remissus.* szlabo napeta vufa, *laxi funes.* 3. *labilis, fragilis.*

Szlábem, szláb bivam. *Debilitor, elangvesco, relangueo, relangvesco, collabefio, deficio viribus, dissolvor, devigeseo.* v. Ofzlabujem.

Szlábim, szlabo chinim. *Debilito, enervo, exarmo, labefactio, langvesfacio, forcillo.* 2. *laxo, relaxo, retendo, restringo, remitto, discingo.*

Szlàbo. *Debiliter, languidè, imbecilliter, infirmè, impotenter.* v. Nemochno. 2. *laxè, remissè, restrictè.* 3. *lentè.*

Szlàbòlzt. *Debilitas, debilitatio, imbecillitas, invalentia, infirmatio, dissolutio, languor, defectio, & remissio virium, valetudo.* v. Nemoch. 2. *laxitas, laxamentum, remissio.* 3. *fragilitas.*

Szlachènye. *Detractio, spoliatio vestium.* 2. szlachenye dogologa, *nudatio, denudatio, revelatio.* 3. szlachenye kachje kofe, *angvina vernatio.*

Szláchim. *Exuo, detrabo, depono vestes, devestio, delorico amictum.* szlachim do kofe, *nudo, denudo, connudo, dinudo, despolio, expolio ad intimam, deglub.*

Szlachnicza, ú topliczah. *Spoliatorium,*

apodyterium.

Szladke koricze, czimet. *Cinanonum, cinamum.*

Szládëk. *Dulcis, suavis, melleus, mellitus, mulseus, pro mulsus, musteus, mustuleatus, delenificus, nectareus, ambrosius.* 2. *prizladek, subdulcis, dulciculus.* *prszladek, perdulcis, pradulcis.* szladko-fuhkek, *dulcamarus.* szladko-kifzel, *dulcacidus.*

Szladka jezstvina. *Savillum, li.*

Szladki janus. *Anisum, si, anicctum, ti.*

Szladko-vezel. *Clucidatus.*

Szládëk bivam. *Dulcesco, is.* szladek szem, *dulceo, dulcio.*

Szladko-buzecz. *Parasitaster, parasitus.*

Szladko-buzka. *Parasita, genavia.*

Szladko-buzni. *Parasiticus, genavius.*

Szladko-chinim. *Dulco, dulcoro, indulco, condulco, dulcifico, edulco, dulce facio.*

Szladkócha. *Dulcedo, dulcitas, indulcitas, dulcor, dulcitudine, suavitas, suavitudo.* v. Slaszt.

Szladko-korenye. *Liquiritia, a, liquiritium, radix sebytica, dulcis radix, glycirrhiza, glycirrhizon.*

Szladko korichni. *Cinameus.* szladko-korichno drevo, *xylocinamomum.*

Szlagànye. *Structio, fabricatio, compositio, constructio, concinnatio, syntagma.* v.

Szlofenye. 2. *conformatio.*

Szlák. *Chamedaphne, es, vinca pervinca.* szlak veliki kîsze okol drevja zavia, *Smilax levis, sampanella, s. volabilis major, funis arborum.*

Szlakoper. *Ismerius.*

Szlàma. *Stramen, stramentum, segestre, is, pannicula, a.* szlama krovna, *pannicula teçtoria.* 2. szlama betvo, *stipula, festuca, culmus.* 3. v. Szechka.

Szlàmen, szlamni. *Stramineus, stramentitius, stramentarius.* szlamni krov, *teçtum stramineum, culmen.* szlamen nadstrossek, *stegestrum.* szlamno vu-se, *napura.*

Szlam-

Szlamnicza. *Culcitra stramentitia, matta.*
 Szlamó-révecz. *Straminifeca.*
 Szlan. *Salsus, salitus, sale conditus, salsuginosus.* szlana voda, *salsugo, falsilago, oxalme, muria.* priszlan, *salsusculus.*
 Szlane ribe. *Salsamentum, ti.*
 Koi terfi szlanemi ribami, *salsamentarius.*
 Szlanina. *Laridum, lardum, caro suilla arida, succidia.*
 Szláno. *Salsè.* 2. Translat: *Facetè.*
 Szlánoftz. *Salsedo, falsitudo, falsugo, falsilago.*
 Szláp vodeni *Fluctus, ùs, unda.* veliki szlapi, *fluctus decumani.* na szpodobu szlapov vchinyen, *undutus.* 2. szlapi morzki, *mare reciprocum, accessus, & recessus maris, salacia, & venilia, æstus maritimi accedentes, & recedentes.*
 Szlápem. *Vaporo, evaporo, vappesco, halo, expiro.* vino szlape, *vinum vappescit.*
 Szlapénye. *Vaporatio, exhalatio, halatio.*
 Szlasczicza. *Sinapi. v. Mustarda.*
 Szlatem-szlofiltzem. *Compono, construo, confabro, coaduno, consareino, unio.* v. Szklaplyem. 2. *conformo.*
 Szlasemfze. *Consono, concordo, accordo, convenio, consentio, respondeo, congruo.* szlagatfze zkem, *consentire cum aliquo, consonare.* med szobum szlagatfze, *congruere inter se, respondere invicem.* vreme szlascfze z-onem, *tempus congruit ad illud.*
 Szláfzt. *Suavium, dulcor.* v. Szladkocha.
 Szláfzten. v. Szladek.
 Szláfztím. *Dulce facio.* v. Szladko-chinim. 2. jako szláfztím, *edulco, edulcoro.*
 Szláva. *Gloria, laus, praconium.* szlava dobra, *eudoxia.* szlava nova, *canodoxia.* szlava daleko razszirjena, *longè, latèqve diffusa laus, nomen per orbem celebratum.*
 Szlaven. *Gloriosus, gloriâ plenus, florens laude, & gloriâ, felix ab omni laude, praeclarus, honoratus, laudabilis, commemorabilis, commemorandus, solennis.*

szlavna peszem, *hymnus, paan.* szlavno prodechtvo, *panegyricus, panegyrica oratio, encomium.*
 Szlavénye. *Laudatio, prædicatio, celebratio, commendatio.* szamoga szebe szlavénye, *jaçtentia, jaçtatio, laudatio, gloriatio, venditatio.*
 Szlavíhek. *Luscinia, attis, dis, accredula, philomela, lusciniola, garrio, onis, aëdon.* szlavíhek morzki, *alcedon, halcyone, ispida.*
 Szlávím. *Gloria effero, afficio, orno, gloriam tribuo, laudo, prædico, collaudo, laude dignor, prosequor, commendo, celebri, commemoro, verbis adorno, praconium tribuo.* vizoko szlavíti, *ferre in cælum, laudibus ad cælum extollere, summis efferre laudibus.*
 Szlavítel. *Laudator, prædicator, exaggerator famæ &c. buccinator, encomiastes, hymnilogus.*
 Szlavò. *Gloriosè, laudabiliter, præclarè, solenniter.*
 Szlèchen. *Destitutus, vestibus exutus, dehoricatus, nudatus, denudatus, connudatus.* 2. *spoliatus, expoliatus.* v. Oplenyen.
 Szléd. *Vestigium, imptessio pedis, peda, trames, indago.* 2. szled, kifze komay pozna, *vestigium leviter impressum.* v. Nofni.
 Szledechi. *Sequens, sequax, consequens, consecutus.*
 Szledénye. *Secutio, sequutio, sequela, sequentia, consequentia.* v. Trafénye. 2. v. Natszleduvanye. plur. szledenya, *consequia, sequela, rum.*
 Szledim. *Sequor, sector, confector, committor, obsequor alieni.* 2. szledim po tragu, *vestigio, & vestigo, as, investigo, vestigium premo, vestigio insisto, insequor, indago.* szledi kactiga pgregresku, *culpam pæna premit.* szledi diku nena-vidnoszt, *invidia gloriæ comes est.* 3. szledim ú delu, *immitor.* v. Natszledujem.

Szleditel. *Secutor, sequutor, sectator, con-*
sectator, sequax, obsecundator. 2. *Com-*
mes, affecla, affectator. 3. szleditel po
 tragu, *vestigator, investigator, inse-*
curior.

Szledni pész. *Odorisequus.* v. Czuczek.

Szlème, velika greda. *Trabs, & trabes,*
bis, tignum, gni, laquear. 2. szleme go-
 re, *supercilium montis.* v. Verh.

Szlép. *Cæcus, eluminatus, lumine spolia-*
tus, captus oculis, l. luminibus, orbis
luminibus, exoculatus. szlep rogyen,
casigenas, cæcigena. szlepa krava, *myin-*
da, apodidascinda, æ. szlep jednem o-
 kom, *monoculus, luscus, lusciosus, lu-*
citiosus. v. Nyctalops.

Szlepe guszle. *Monocordum, di.*

Szlepèchki. *Cæcè.* 2. *inconsideratè, impru-*
denter, precipitanter.

Szlépem. *Cæcutio, is, cæculto, cæculito, as*

Szlepím. *Cæco, obæceo, l. oæceo, elumino,*
exoculo. szlepim na jedno oko, *el-*
usco, as.

Szlepo-igra filsmis. *Myinda, myia, apo-*
didascinda. v. Szkrivach.

Szlepoòchje. *Tempora, rum.*

Szlepòta, szleposzt. *Cæcitas, caligo.* 2.
inconsiderantia, ablepsia. v. Nepremil-
 lyenoszt.

Szlepo vus, szlepich. *Cæcilia, amphisba-*
na, cæcula serpens.

Szlèz vertni. *Malva hortensis, l. sativa,*
antema, malaeben, melopen. 2. szlesz
 divji, *malva erratica, ebiscus.* razte
 poleg puta, y v-travnikeh. v. Ana-
 dendromalache.

Szlezèna. *Splen, lien, lienis, & liens, tis.*

Szlezenaszt, koga szlezena boli. *Lieni-*
cus, lienosus, splenicus, splenitiens, lien-
tericus, hypochondriacus.

Szlezene zalganye. *Lienis inflammatio.*

Szlezní. *Malvaceus.* szok szlezni, *succus*
malvaceus.

Szlina. *Saliva, æ, salivum, humor salivo-*
sus. v. Plyuvotina. k-szline szlissaju-
 chi, *salivarius, salivaris.*

Szlinàv. *Salivescus, æ, m.* szlinaasztta vusztta,
salivosum as.

Szlinenyè. *Salivatio, onis.*

Szlinimsze. *Salvio, salivam emitto.*

Szliszam. *Pertineo, specto.* 2. szlisszam. v.
 Poszluffam.

Szliwa, drevo. *Prunus, ni.* 2. szliwa, dre-
 vo divje, *spinus, ni,* (quod de py-
 ris quòque dicitur.) *memecylon.* v.
 Ternina. 3. szliwa szad, *prunum, ni.* 4.
 szlive divje szad, *prunum sylvestre, pru-*
neolum. 5. szliwa bela. *prunum borde-*
arium, l. album. 6. szliwa sutra, *prunum*
serinum. 7. szliwa duranczia, *prunum*
decumanum, l. damascenum. 8. szliwa
 profzta, *prunum asinarium, l. asini-*
num. szliwa szuba, *prunum passum,*
l. rugosum.

Szlivicza. *Prunum pumilum, l. nanum.*

Szlivna kolchicza. *Auseja, æ.*

Szlivnik, ternacz szlivni. *Prunetum, ti.*

Szlobòda, szloboschina. *Libertas, avi-*
tas, imunitas, imunitio, exemptio, vaca-
tio onerum, potestas, privilegium, oli-
turgesia. 2. szloboda dopuschenye, *li-*
centio, facultas, venia, indulgentia, per-
missio, concessio. 3. szloboda v. nechì-
 szte lyubavi, *passivitas.*

Szlobòda govorenya. *Parrhesia.*

Szloboden, nepodlofen. *Liber, immu-*
nis, exemptus, privilegiatus, sui juris,
suo jure, & libertate utens, nulli domi-
nationi parens, nemini mancipatus, nulli
subjectus. szloboden profzt, *t j* iz ob-
 laszti puschen, *mandius, obalasticus.*
 szloboden je, *integer est.* 2. szlobod-
 den, dopuschen, *permissus, concessus,*
libitus, licentiatus, resolutus. v. Profzt.

Szlobodím. *Libero, librum facio, liber-*
to, eximo, privilegio. 2. szlobodim od
 szlusbe, *manumitto, emitto manu.* 3.
 szlobodim od zaveza, *exauctoro.* 4.
 szlobodim od pogibeli, *servo, libero,*
recupero, solvo, retraho, erripio periculo.
 5. v. Prepuscham.

Szlobodna volya. *Liberum arbitrium,*
 li-

libera voluntas.

Szlobodni list. *Combina, a.* v. Prehodni. 2. v. Prehod.

Szlobodno, *Liberè, licenter, licitè, audacter, perlicenter.* 2. *securè, tutè, tutissimè.* v. Szegurno.

Szlobodno govorechi, kî praviczu szme povedati. *Parrhesiasta.*

Szlobodno meszto. *Aylum, salva ovardia.* pobechi ú meszto szlobodno, *in aram confugere.* v. Zaveťje.

Szloboduofzt, mirovnofzt. *Libertas, securitas.*

Szlobodnyák. *Libertinus, ni.* szlobodnyacha, *libertina.* od nye rojen, *libertus, ti.*

Szlòg. *Lira, porca, area, proculatum, ti.* 2. szlòg vertni, *pulvinus, lectica, arca hortensis.* jarek med szlogmi, *fulcus, sulcamen.*

Szlòga. *Concordia.* v. Szlofnofzt.

Szlòlen. *Compositus, constructus, combinatus, concinnatus, struclilis.* 2. *concor, concordis, consentiens, bene conveniens, accordans, unanimis, conjunctus, conspiratus, homotonus.*

Szlofenye. *Compositio, constructio.* v. Szlaganye.

Szlofno. *Compositè.* 2. *concorditer, unanimiter, uniter, unitim.*

Szlofno-glaszje. *Symphonia.* v. Szlofnofzt. n. 2.

Szlofnòfzt. *Concordia, consensio, consensus, concorditas, convenientia, conspiratio, contentus, unanimitas, uniformitas, unitas, unalitas, identitas.* monas. v. Jedinofzt. 2. szlofnofzt ú glaszu, *consonantia, commodulatio, proportio, concinnentia, harmonia, symmetria.*

Szlovénecz. *Illyrius, ii.* *Illyricus, ci.* *Sclavus, vi.*

Szlovénka. *Illyrica mulier.*

Szlovenszki-Orszag. *Illyrica, Illyris, Illyrium, Illyricum, Sclavonia.*

Szlovenszki. *Illyricè, Sclavonicè.*

Szlovenszki, ka, o. *Illyricus, Illyricanus,*

Sclavonicus.

Szlòvka. *Syllaba, a.* szlovka iz jednoga szlova, kakvaszu: a, e, i, o, u. *monogramma* propriè. *impropriè syllaba, a.* szlovka iz dveh, ali vech pustub, *digramma.* kot: je, nàs. szlovka iz sefzt pustuo, *hexgramma.* szlovke glasz. v. *Accentus.*

Szlòvo, pustuba. *Littera, clementum, grammata.* 2. szlovo rech, *verbum, sermo, dictio.* szlovo-znanofzt, *litteratura, a.*

Szlúchen. *Pandatus, incurvatus, falcatus; cernuatus, lunatus, recurvus.* v. Szlukav.

Szluchènye. *Pandatio, incurvatio.*

Szluchim. *Incurvo, curvo, pando, hamo.*

Szlúg vnosina. *Famulatio.*

Szlúga. *Famulus, servus, minister, latres, is, ancus.* 2. szluga hisni, *lucellaris, locellaris, vassus.* 3. szluga dela naypriproszteffega pri hife, *mediastinus, ni.* 4. szluga, kilze vszigdar na szlusbu ú potreboche more zazvati, *calator, & calathor.* v. Inos. 5. szluga bochni, ili z-boka, *laterensis, is.* 6. szluga, kî pred goszponom hodi, *prodromus, mi.* 7. szluga, koi za goszponom hodi, *pedissequus, affecla, servus à pedibus.* 8. szluga, koi vszigdar virosztuje pri vratach szvoga goszpona, *limmarcha, atriarivus, atricus, ci.* 9. szluga, ali inos, koi opravlya goszpona, *cosmeta, & cosmetes, a.* 10. szluga, koi je z-kihachum, ali z-batom oborufen na obrambu goszpona, *cucula, a.* 11. szluga domotodni, *verna, a. vernula, vernaculus.* 12. szluga Czirkveni, koi k-Bosje szlusbe dvori, *hierodolus, li.* 13. szluga kupelni, *pilierepus, pi.* 14. szluga poglavaro opchine, *prafectianus, ni.* 15. szluga opchinfzki apparitor, *licitor, satelles.* 16. szluga úszkochni od goszpona, *berifuga, a.* 17. szluga neveren, *pseudulus, li.* 18. szluga, koi szvoy oszebujek ima *peculiatu, servus.*

19. szluga klosterszki, *parabolanus*.
 20. szluga hman, y kastyge vreden, *flagrio, verbero*. 21. szluga sztolni, *diatarius*.
 Szluge, koi Gofzpona iduchega szlede, y chuvaju. *Stipatores, custodes corporis*.
 Szluka pricza. *Ficedula, scolopax, melanchoryphus, phi*. v. Pticza &c.
 Szlukav. *Curvus, incurvus, curvatus, tortuosus, flexus, inflexus, sinuatus, inclinatus, cernuus, repandus*.
 Szluko-nog. v. Krivo-nog.
 Szluko-nosje. *Poples, l. poplex, tis, suffrago*.
 Szlúsba. *Ministerium, servitium, famulitium, famulamen, famulatura, servitudo, servientia, servitus, caculatum*. ovo na szlusbuszem, *ecce appareo*. 2. szlusba Bosja, *Religio, obsequium divinum*.
 3. szlusba, podvorenje, *studium, officium, sparta*. zadoblyenu szlusbu dobro obveršiti, *načtam exornare sportam*. 4. szlusba obchinszka, *apparitura*. szlusba primorana, *angaria, e*. od szlusbe puschanye, *manumissio*. koi pufcha od szlusbe, *manumissor*. szlusba mefzechna, *mensata, e*.
 Szlusbenicza. (D.) szluskina. *Famula, serva, ancilla, ministra, servitrix, ancilla*. szlusbenicza mlaja, *abra, e*. vszakomu rada, *pedisca*. szlusbenicza kâ za gofzpum hodi, *pedissequa*. kâ gofzpu opravlya, *cosmeta, e*. szlusbenicza domorodna, *vernula, e*.
 Szlusbeni. *Servilis, famularis, vernilis, famulatorius, servus*. ruka szlusbena, *serva manus*. inanyiche szlusbeno, od kojegasze szlusba daje, *pradium, servum*.
 Szlusbeni lifzt. t. j. postenoga dofzlufeny, *pičtatium, ii*.
 Szlusbeni tovarus. *Conservus, vi*.
 Szluséch. *Servilis, obsequiosus, officiosus, obsequens, obsequialis, famulosus, munis*. zahvalen y szlusiecz, *gratus, e munis*.
 2. *serviliter, famulanter, obsequenter*.
 Szlúsim. *Famulor, ancillor, ministro, ser-*

- vio, famuli officio fungor, ministerium Domino exhibeo, inservio, deservio, anculo*. szlufim negda y negda, *subservio*. szlufim k-sztolu, *ministro ad mensam*. v. Dvorim. 2. szlufim plachu, *stipendior*. szlufiti terbuhu, *parere abdomini, gula, e c*.
 Szlufiszce. *Servitur*.
 SZ. ante M.
 Szméh. *Risus, risio*. szmeh velik, *cachinnus, cachinnatio, effusus risus*. szmeh glazzen z-rogotanyem, *syncrusius risus*. szmeh zkazlyiv, kî iz szercza nesz-haja, *risus sardonius*. szmeh nezrel, *megaricus risus*. szmeh proksen, *cachinnus illicentiosus*. vudriti na szmeh, *provumpere in risum*. datiszce na szmeh, *de se risum tradere, dare se risui*. od szmeha padam, *ruo risu, l. præ risu corruo*. 2. nászmeh, *subrisio, subrisus*.
 Szmeh koi napravlya. *Ridiculus, gelotopæus, ei*. v. SálecZ.
 Szmeha vredno duguvanye. *Ridicula res*.
 Szmehjanye zkupno. *Corrisio, onis*.
 Szméjemsze. *Rideo, risum edo*. szmejemsze glazno, y z-rogotom, *cachinno, cachinnor, cachinno concutior, cachinnum tollo*. szmejemsze na szilu, *invito vultu rideo*. nad szvojum neszrechum szmeatisze, *ridere risum sardonium*. nigdarfze neszmejati, *extrophonii antro prodire, j. semper esse tristem*. 2. nászmehavatisze, *subridere*. komu, *arridere alicui*.
 Szmém. *Audeo, præsumo, præfido*, koi szme, *audens, audax, procax, præsumptuosus, petulans, temerarius, vultuosus, sibi præfidens*.
 Szménye. *Audacia, confidentia, præfidentia, præsumptio, arrogantia, protervitas*.
 Szmérchek. (D.) sturak. *Grillus, l. gryllus, li, achetas*.
 Szmérdéchi. *Fætidus, sordidus, putidus, malè, l. tetrè olens, putis, fædens, fatulen-*

lentus, olidas, graveolus, peminosus, opicus. szmerdechi kot kozel, *hircosus, hirqvitalus*, z-pod pazuh, *tragomasthalus*. szmerdechi zubi, *blenni dentes*. szmerdechi iz nutra, *animâ foetens*. 2. szmerdechi kukecz. v. Softar.

Szmerdel древо. *Lentiscus, schinos*.

Szmerdím. *Puteo, fateo, malè oleo*. szmerdeti kot kozel, *olere hircum*, szmerdeti pochinyam, *putesco, putisco*. szmerdeti z-pogorelinum, *fatere fumo rei adusta*.

Szmerknènye. *Obscuratio, obtenebratio*.

Szmerknújemsze. v. Mrachimsze. szmerknujesze, *vesperascit, advesperascit*.

Szmért. *Mors, obitus, interitus, extremus vita dies, excoessus è vita, exilium aeternum, somnus frigidus, quies, requies sempiterna, vadimonium, pausatio, nex, finis, migratio, commutatioque vita, lethum, & letum, sarcophagus, libitina, thanatos, catastrophe*. lehka, szrechna szmert, *lenis excessus, euthanasia*. 2. szmert naravszka, *fatum, ti*. naravszkum szmertjum je úmerl, *morte suâ obiit*. szmert szilna, *mors violenta*. szmert szramotna, *mors facta, turpis, infamis, indigna, gravis*. szmert nagla, *mors subitanea, repentina, improvisa, inopina, subita*. 3. szmert po zarafenyu, *nex, cis, mors necis*. vszem blizu je szmert, *mors omnes insequitur, omnibus imminet*.

Prov.

Ne jos v-vertu trava znikla
Kâbi pròtsze szmertí zdígla,
Nit ú szvetu naydes trave,
Kê od szmertí lyude bave.

Contra vim mortis non est medicamen in hortis.

pred szmertjum, *ante obitum, supremâque funera*. dabi szmert popil, *calidam picem bibito*.

Szmert zavdajem. *Jugulo, neco, occido, finio, eneco, interimo, exanimo*. v. Umarjam.

Szmertno borenye. *Agonia, lucâ*.

Szmertna rana. *Vulnus lethale, mortale*.

Szmertni. *Mortalis, lethalis, caducus*. v. Truga.

Szmertni szeny. *Lethargus, catbalepsis*. v. Szeny.

Szmertno. *Mortaliter, lethaliter, mortiferè*.

Szmeslyiv, kije hehkek na szmeh, *archiogelus, li*.

Szméssen. *Ridiculus, ridiculosus, ridicularius, deridiculus, cachinnabilis*. 2. jako szmessen, *perridiculus*.

Szmesna rech. *Ridiculum, li*.

Szméssno. *Ridiculè, ridiculosè*. jako szmessno, *perridiculè*.

Szmét. *Festuca, stipula, pannicula*. 2. *strundius, strundus, excrementum*.

Szmetjé. *Purgamentum, purgamen, sordes, immunditia, quisquilia, quas domum everrentes ejicimus*. 2. szmetje se. *lezno, scoria, &c*.

Szmetím. *Sordido, sordibus inficio*.

Szmetische. *Fimetum, repositorium purgaminum*. 2. *latrina, cloaca*.

Szmiczámsze. *Lubrico, labo*.

Szmilujemsze. *Misereor, miserescio, commiseresco, miseror, misericordem me prabeo, misericordiâ commoveor, misericordiam alicui impertior*.

Szmiluvànye, miloszërdje. *Miseratio, commiseratio, compassio, condolentia*. 2. szmiluvanya vreden, *miserandus, miseratione dignus*.

Szmilùysze. *Miserece, iliaca passio, iliacus dolor, morbus*.

Szmók. *Obsonium, ii*. szmok pripravlyam, *obsono, obsonor, aris, obsonitum paro*. jëm szmokokom, *edo cum obsonio, obsono*.

Szmóko jèdecz. *Obsophagus, gi*. szmoko prodajecz, *obsopola, a*.

Szmòkva. *Ficus, ci*. szmokva szuha, *ficus passa, livia, pompejana, carica, & locis, quæ sunt optimæ ad siccandum*. szmokva hitro zreła, rana, *ficus præcox, præcoqua, præcoxia*. szmokva pozna, *ficus serotina, duricordia*. figa nezreła

zrela, *grossus, grossulus*. fzmokvih kup, *palaha*. fzmokvih, terta, venecz, ali hlebecz, *ficaria arcuata, massa*. fzmokvih pojedavecz, *syncophanta*.
 Szmòkva drevo. *Ficus, sycomoros*. 2. fzmokva drevo divje, *caprificus, ci*.
 Szmòkve velike, y netechne, *Chelidonia, albicerata, marisca*. fzmokve velike, ali techne y szlatke, *callistruthia, calistrophia*. fzmokve male, ali kruto szladke, *cotona, & cottona, rum, ficulus, cotona, a*.
 Szmòkve zernye na szpodobu sita. *Ficuum frumenta, frumenta, orum*.
 Szmokvèni. *Ficosus*. 2. *ficulneus, ficulnus, ficarius*. fzmokveno mleko, *lactis, is*.
 Szmokvèni lyubitel. *Ficitor*.
 Szmokvik obilnoszt. *Ficitas*.
 Szmokvische. *Ficotum, ti, ficaria, a*.
 Szmòla. *Pice, cis, resina, naphtha, alburnum, pissa, a, gumi*. fzmola dreva je-
 lovoga, *lacryma abiegna, sapium*.
 fzmola lepo dissecha, *storax, styrax, asa*. fzmola raztalyena, *pissago, onis*.
 fzmola drugoch kuhana, *palmipissa*.
 fzmola z-kejem zmessana, *pissapbatas*. fzmola kùmsze ladje fzmole, *apodryma*.
 Szmòlen, z-fzmolum namazan. *Picatus, piceatus, junipicatus*. fzmolen, kay je iz fzmole, ali k-fzmole szpada, *piceus, a, m*. fzmoleno olye, *pisselaon*.
 Szmolena kaplya. *Guttagamba, gamandra*.
 Szmolèno drevo. *Teda, l. tada, arbor resinifera, pinus, arbor conifera, pinaster*. v. Szmreka.
 Szmolènye. *Picatio, junipicatio, dropacismus*.
 Szmòlim. *Pico, pice linio, impico, compico, oppico*.
 Szmràd. *Sordes, spurcicies, purgamen, squalor, prador, illuvies, finus, stercus, recrementum, inquinamentum, cœnum, excrementum, egeries, purgamentum*. fzmrad chlovechji, *mintbos*. fzmrad

schava, *subluviés*. fzmrad vune, *asypus, pi*. fzmrad bròda, *sentina*. fzmrad nog, *pedora*, fzmrad ruk, *magdalia, rum*. fzmrad tela, *situs, ùs*. fzmrad noszni, *muceus, ei*. fzmrad vszakoja-
 chki iz rane mozola &c. *apospasmata, tum*. fzmrad zkup nanosfenye, *colluvies, elluvio, elluvies*.
 Szmràden. *Fædas, sordidus, infectus, inquinatus, contaminatus, spurcus, impurus, squallidus, lutulentus, mat-
 tus, cœnosus, squallore obfitus, pol-
 lutus, scabrus, vomax, defædus, padi-
 dus, paminosus, mephiticus, epicuri de
 grege procus*. fzmradenszem, *squalleo, sordesco*.
 Szmràdim. *Sordido, fædo, inquino, infi-
 cio, conspurco, maculo, contamino, pol-
 luo, infusco, obliño, dedecoro, deturpo, im-
 maculo, cloaco, coinquino, deformato, spurco, tetro, imbulbito*. detechem la-
 nyem fzmraditi, *bulbitare*.
 Szmradna jama. *Cloaca, latrina, casale, olentina*.
 Szmràdno. *Fædè, fætide, spurcè, squalli-
 dè, sordidè, impurè, inquinatè, spurcè*.
 Szmradnòszt. *Canositas, obscœnitas, fæ-
 ditas, squallentia, immunditia, spurci-
 tia, squalliditas*. v. Szmrad.
 Szmrèk, fzmreka. *Pinus, ni, & pinus, ùs, arbor conifera, resinifera*. fzmreka pomenšša, *apina, a*. fzmreka divja, *pinaster*. fzmreke szad, *strobilum, pinea*. ladja fzmrekova, (per Synec:) *cava pinus*.
 Szmrèkov. *Pineus*. fzmrekovishe, *pinetum*.
 Szmúdenye. *Ustulatio, onis*.
 Szmudím. *Ustulo, amburo*. v. Palim.
 Szmúgy riba. *Thymallus, li*.
 SZ. ante N.
 Sznága. *Munditia, mundities, nitor, ni-
 tiditas*. 2. *lepor, lepos, elegantia, concin-
 nitas*.
 Sznásen. *Mundus, nitidus, politus, eli-
 matus, tersus*. 2. fznásen, lep, *lepidus, de-*

decorus, formosus, elegans, speciosus, festivus, floridus, glaphyrus. 3. modestus, compositus.
 Sznáfim. *Purgo, mundo, verro, emaculo, polio, tergo, eluo, februo, castifico, decumo. 2. sznafim szrebro, exmuro, as. sznafim drevje, interluco, abmodo. sznafim hufztu &c. exarto. v. Kleftrim.*
 Sznafno. *Mundè, politè, nitidè. 2. modestè, compositè.*
 Sznég. *Nix, vis, ninguis, is, caelestium aquarum spuma. szneg jussen, nix tabida. sznega grudicza, glebula nivis, massula nivea.*
 Szneg zmechem. *Neviso, as.*
 Sznegom razhlagyjem. *Nivo, as, are.*
 Szneha, szinova sena. *Nurus, ri. 2. neonupta.*
 Sznelyek trava. *Amaranthus.*
 Sznèn. *Somnolentus, somniculosus, soporus.*
 Sznèfen. *Niveus. 2. sznefen, obilen sznegom, nivofus.*
 Sznésim. *Nugo, is. sznesi, ningit.*
 Sznefni. *Nivalis. sznesni navalki, labena, labina, &. sznesni zapuh, sirtis, & sirtis, is.*
 Sznenicza. *Fluvia mixta nive, nix madida, ventosa.*
 Sznèchka. (D.) szinoch. *Heri vesperi, heri sub vesperum.*
 Sznòp. *Merges, manipulus, garba spicarum faseis. od sznopja deszetina, garbatium, garbetia, &.*
 Sznope pobiram, szpravlyam. *Manipulos lego, compono, garbello, as.*
 Sznópni. *Manipularis, manipularius.*
 Sznoványe. *Machinatio, machinatus.*
 Sznuběnye. *Procatio, ambiiiio, petitio.*
 Sznúbim. *Solicito, peto, protor, aris, proco, quaro, ambio.*
 Sznubitel, sznobok. *Solicitator, petitor, proxeneta, procus.*
 Sznubitelicza. *Proxenetria, petitrix.*
 Sznújem. *Ordior telam. 2. machinor. v. Zmifsljavam.*

SZ. ante O.

Szobòta. *Sabbatum, tbi, dies septimus, dies saturni. szobotu obderfavam, sabbatizo. szobote obderlavanye, sabbatismus.*
 Szobotni. *Sabbathicus, sabbatarius.*
 Szobotnik, szobotar. *Sabbatarius, ii.*
 Szobsztvèn. *Substantialis, substantivalis. jedino szobsztven, consubstantialis, homoufion. sznafno delam, perdolo.*
 Szòbsztvo. *Substãtia, subsistentia, hypostasis.*
 Szòchen. *Succosus, succulentus, succidus.*
 Szochìva tersecz. *Leguminarius-ria. szochiva mosnyicza, valvulus, putamen, folliculus, vagina, siliqua.*
 Szochìvaszt. *Leguminosus.*
 Szochìvo. *Legumen, legumentum, legarium, seges. kòsze rado kuha, legumen coctile. kòsze nerado kuha, legumen contumax, refractarium.*
 Szòchno. *Succulentum.*
 Szòha. *Furca, lignum furcatum, dentatum. kùmfze szád, terfz, &c. podpira, cantheriolus.*
 Szohè. *Gabalus, li. v. Vissala.*
 Szòk, lít. *Succus, liquor, lac, liquamen, latex, syrupus, ecligma. szok terfzov. humor bacchi. szok grozdja nezreloga, omphacium. szok zelni, caulias, &, jus, l. succus caulium. szok velikoga korena, conserva radicis enula. szok iz hrusek, decetum pyrorum. szok iz jagod, tinctura è baccis fragerum. szok iz pelina, extractum absynthii. iz citron, succus citri. szok pluchni, syrupus antiheticus. szok dreva, humor, lacryma arborum, filicon, szok iz smeknyen, chylus, cremor, ecpiesma. szok ofimlyem, exsucco. prez szoka, exsuccus, siccus, aridus. prez szoka trava, expers roboris herba.*
 Szokách. *Kuhar. Coquus, qui, & coctus, ei, coquinarius, coctor, focarius, culinari, obsoniorum artifex, obsopejus, magirus, zomopæos-us. szokaoh klosterfzki, koi izvoy tyeden kuha, bebdo-*

domadarius. 2. szokach szlafztneh jez-
tvín, *cupedinarius*. szokach mester,
Archimagirus.

Szokáchicz. *Subcocus, lixa*.

Szokachicza. *Coqua, coca a.*

Szokachnicza. *Coqvina*. v. Kuhinya.

Szokòl pricza. *Falco, onis, circos, sacer ales.*

Szól. *Sal, is*. (Plin. l. 1. c. 9. ait.: *Multi-
tissim veterem lectu salis discusse.*)

szól debela, grudaszta, *sal popularis,
vulgaris*. szól kamenata, ili rudna,

*sal fossilis, l. fossitius, sal gemma nati-
vus*. szól bela, *flos salis, sal candidus, l.*

purus. szól, kâfze rada tali, *sal fusitis,
l. tabescens*. szól ruko tvorna, *sal fa-*

ctitius. szól primorszka, *sal excoctus,
marinus*. z-szoljum tirstvo, *halopolium*.

Szolár, koi szoljum tirsti. *Salsamenta-
rius, salinator*.

Szoldát. *Miles*. v. Voynik

Szoldín. *Solidus, denarius, sestertius*.

Szolenchicza. *Salillum, lt.* koi szól ku-
ha, *salinator, salarius, salinarius*.

Szolenicza. gdesze szól dela. *Salina, a.*

Szolénka. *Salinum, ni, salium, ii.* gul-
che szól is szolenke z-pertmi jema-
ti, *regustatum digito terebrare salinum*.

Met, ú velikom iziromastvu sivetí.

Szolènye. *Salitura, a.*

Szolika. *Imber grandineus*.

Szolim. *Sallo, lsi, sum, salio, l. sallio, sale
condio*.

Szolní. *Salarius, salinus*. szolní maltar,
salitor, salitorius, ii. szolní nadsztoy-
nik, ili chasztnik, *salis prefectus, ala-
barehes*. szolní goszpon, *balosarehnes*.
szolna gruda, *salis grumus*. ruda, *salis-
fodina, salina*.

Szlano morje. *Salum, li, sal, lis*.

Szòm. *Silurus, perottis, cephalus, mugil
fluvialis, leuciscus*. Barbo verò *barbota,
barbellus, mullus*, potiùs pisce mari-
no, qui vix (Plin. teste) *duarum
librarum pondus in summo excedit,
conveniunt*.

Szopèm. *Anabelo, anhelitum traho, diffi-*

culter spiro, prospiro. 2. guszto szo-
pem, *hippaco, as*. 3. (sensu Dalm.)
tibia cano.

Szopún. (D.) Szapun, midlo. *Smigma,
smegma, sapo, onis*. szopun na globus
napravlyen, *pila mattiaca*.

Szopunár. *Saponarius, smegmatopola*.

Szopunichni. *Saponarius, smegmaticus*.

Szopunicza trava. *Saponaria, a.*

Szopùnim. *Smegmate lavo*.

Szòva. (D.) Jéy. *Bubo, noctua, ulula,
agolius, scops*. mala szova, *otis, dis*.

SZ ante P.

Szepamèten. *Prudens*. v. Zpameten.

Szpanye. *Dormitio, quies, refectio noctur-
na, l. diurna*. v. Szeny. 2. Szpanye ja-
ko po betegu, *sopor, oris*.

Szpét. *Compeditus, vincetus, vinculatus. 2.
constrictus, colligatus, subscude compa-
ctus, nixus, ligatus*.

Szpechújem. *Coerceo, comprimo, repri-
mo, arceo, domo, cohibeo, restringo,
compesco, refrano*. Translat. *extexo*. le-
po koga szpetiti, *bellè quempiam ex-
texere, s. avertere ab eo, quod molitur*.

Szpechujemsze. *Contineo, coerceo, re-
stringo me*.

Szpipm. *Dormio, quiesco, decumbo, som-
num capio, naturam somno reficio,
dormisco, sterno, is*. 2. szpipm z..se-
num, *concubo, is*. szpipm poleg dru-
goga, *accubo alicui, l. aliquem*.
szpipm na szamom, *secubo*. szpipm
gluboko, y tverdno, *graviter, & ar-
ctè dormio, arctissimo somno complector*.
szpipm szegurno. prez szkerbi szpipm,
*in utrumque oculum dormisco, sepositis
curis quiesco*. v. Szeguren. szpipm kot
zajecz, *apertis oculis dormio*. koi kot
zajecz szpi, *lagophthalmus, mi*. chi-
nim szpati, *sopio, soporo, somnum in-
duco, concilio*. szpat iti, *dare se somno,
ad quietem ire, concubitum noctu ire*.
Szedem vur, v. mladoszti, doszt je
szpati y v. sztaroszti, *septem horas dor-
misse sat est, juvenique, senique*.

Spa-

szpati do beloga dneva, *somnum in diem extrahere, perdomisecre ad plenam lucem.*

Szpínyam. *Compedio, impedio, vinculo, pedes vincio, pedes ligo.* szpinyam; ú springe, v-pute mechem, *cruripeda vincio, cruripeda vinculo, constringo vinculis, alligo.* szpinyam szponkum, *colligo, compingo securicula, constringo, colligo, connecto.* szpeti trame z-kvakami, *tigna constringere fibulis.*

Szpodóba, szpodobnoszt. *Similitudo, convenientia, congruontia, analogia.* 2. zamenita jednodusnoszt, *morum similitudo.* 2. parabola, *paradigma.* v. Prilika.

Szpodòben. *Similis, consimilis, parilis, aequalis, conformis, comparis, uniformis.* szpodoben v-obrazu k-otczu, *patri effigie similis.*

Szpodobènszem. *Similo, refero, represento, simulo, aequivaleo, aequipolleo, accedo ad similitudinem alicujus rei.* szpodobnomu komu biti, *similare aliquem.*

Szpodòbno. *Similiter, assimiliter, similitudinariè, pariter.*

Szpogányam. *Impropero, exprobro, improbro, opprobro, oppono, objicio, objecto, imputo, obtrudo, obsterno.* szpoganyam spotno, *insulto, exostulo cum aliquo.*

Szpoganyànye. *Exprobratio, objectio, objectamentum, objectatio, objectus, improprium.* spotno szpoganyànye, *probrum, opprobrium.*

Szpogányavec, szpogonitel. *Exprobrator.*

Szpoganyàvka. *Exprobratrix, cis.*

Szpol. *Sexus, ùs, secus, ùs, genus.* szpol muski, *sexus masculinus.* szszki, *sexus femininus, femineus.* szpol, zkup, *una, simul.* szpol, na pol, *ad, l. in medieta-tem.* dvoyszpolnik, *masculo-femina, hermaphroditus, androgena, femimas, ambigena, androgynus, arsenotilis.*

Szpolník. *Partiarius, particeps, compar.*

Szpomènek. *Mentio, commemoratio, memoria, anamnesis.* biti ú szpomenku, *vigere memoria.* na vekivechni szpomènek komu nesto podichi, *aternitatis monumentum alicui erigere.*

Szpomenka dobroga. *Memorabilis, memoria dignus, memorandus.*

Szpomenka znamenye. *Memoraculum, li.*

Szpominàmsze. *Memini, commemini, recordor, reminiscor, memorià teneo, in memoriàm revoco, reduco, redigo, memoro, memoror, commemoro, rememoro, memorià repeto, memorià complector.* v. Pametim.

Szpominànye. *Memoratio, memoratus, recordatio, reminiscencia, repetentia.* v. Szpomènek.

Szpominàvecz, szpomenitel. *Memorator, oris.*

Szpomínavka. *Memoratrix, cis.*

Szpona. *Pedica, nervus, compedes, cruripeda, & à sing. Compes.* 2. szpona ili szpoyka drevena, ali selezna, kùm-
sze kay vese, *subscus, securicula, fibula, confibula, nexum, compages.*

Szpòren. *Parcus, moderatus, frugalis, temperans.* jako szporen, *triparcus, parcipromus.*

Szpòrno. *Parcè, parciter, moderatè, frugaliter.* szporno siveti, *sale, & cumino vesci.* szporno govorenye, *parciloquium.*

Szpornòszt. *Frugalitas, parsimonia, parcimonia, parcitas, moderatio sumptuum.*

Szpoved. *Confessio.* v. Zpoved.

Szpóyka. v. Szpona.

Szpráva. *Apparatus, apparamenta.* v. Priprava. szprava zmosna, *apparatus solemnis, pompa, magnificentia.* zpravum zmosnum, *solemni, l. splendido apparatu, magnifico spectaculo.* 2. szprava boyna, *apparatus bellicus, expeditio, armatura.* 3. szprava konyfzka, *phalera, rum.*

Szprávén. *Paratus, accinctus, accommodatus.* v. Gotov.

Szprávísche, zкупísche orszachko. *Comitia, conventus, concio, congregatio regni.* 2. szprávísche orszachko jednoga dneva, *diata, a.* szprávísche obznani, *comitia edicere, diem comitalem publicare.* 3. szprávísche czirkveno, *synodus.* 4. szprávísche veliko czirkveno, *concilium.* 5. szprávísche zbor, *conventus, conventio, concio, congregatio, congressio, congressus, chorus, frequentia, synaxis.* v. Zhodísche.

Szpravlénje na malo. *Constrictio, compendium, epitoma.* v. Zavjerek.

Szprávlyam. *Compono, construo, conjungo, connecto.* v. Szlafem. szpraviti, *adaptare, componere.* 2. szpravlyam z-biram, *congrego, aggrego, conquiro, comparo, concenturio.* 3. szpravlyam na kratko, *compendio, epitoma, as.*

Szpravlyànye. *Compositio, constructio, syntagma, syntaxis.* v. Szlaganye. 2. *collatio, congregatio, conquisitio, collectio.* 2. *paratio, compositio, dispositio.*

Szprávlyen. *Compositus, constructus.* v. Szlofen. 2. *collatus, congestus, conquisitus, collectus, comparatus, partus.* 3. *compositus, sepositus.* v. Szpraven.

Szprávno. *Paratè, apparatè, instructè, compositè.* lepo szpravno, *concinatè, ornatè, perpolitè.*

Szprevájam. *Comito, comitor, sector, affector, prosequor, comitem me prabeo, exhibeo, deduco aliquem, do comitivam, tego latus, stipo, circumstipo.* 2. szprevajam mertvoga, *funus comitor, funeris exequias prosequor.*

Szprévod, szprevajanye. *Comitatus, comitatio, affectatio, deductio.* 2. szprevod, *funus, exequia.* v. Pokop. na szprevod iti, *exequiari, in funus prodire.*

Szprevodítel, szprevagyavec. *Affector, comes, affectator, deductor, prosector.*

Szprevodni. kay k. szprevodu mertvoga szliffa, *exequialis, funereus, funebris, funerarius, bustualis, bustuarius.* szprevodni pozovichi, *præcones feræres, antambulones attrati.* szprevodni penezi, *funeraticum, auctoramentum funebre.* zmosnoszt, odichenoszt szprevodna, *funeris ambitus, pompa funebris.* v. Popevka. szprevodna szvecha, *flamma rogalis.* v. Pokopich. n. 2.

Szprevogyen. *Comitatus, deductus, stipatus.* z-vnosinum szprevogyen, *agminibus comitum cinctus.* 2. szprevogyen ú grob, *exequiis cobonestatus.* v. Pokopan.

Szprusnicza, ú kúfze pticze love. *Decipula, decipulñ, transfenna, tendicula, a.*

Szprusujem. *Explodo.* v. Z-prusujem.

SZ ante R.

Szráb, *Scabies, ei, scabritia, petigo, impetigo, porrigo, pruritus, psora, elephantia.* ú letu povrachini szrab, *agria, a* maszt proti szrabu, *psoricum, collyrium.*

Szráb chessem. *Scabo, scabro, scabiem scabo, frico, rado scabiem, scalpo, scalpurio.*

Szrablyivchecz, pescheni peharecz. *Acratophorum, vi, urceolus.*

Szrablyivecz, szrablyiv. *Scabro, onis, scabidus, scabiosus, impetiginosus, depetiginosus, pruriginosus, elephantiosus.* szrablyivszem, *scabreo, es.*

Szrablyivem. *Scabiem concipio.*

Szrablyivoszt. *Scabredo, scobrities, scabrum, scabitus, elephantiasis.*

Szráka. *Pica, cita, a, garrulus, li.*

Szráam. *Pudor, verecundia, pudicitia, erubescencia.* Prov. nevolya nema szrama, *rebus pudor abest in actis.* szram meje, *pudeo, es.* szram komu chinim, *pudofacio, pudorem injicio.* szram zavrechi, *depudere, depudescere.*

Szráam obojega szpola. *Pubes, pudenda, verenda, pudibilia membra, inguen, natura, naturalia.*

Szráam muski, *Vcetrum, mentula, penis, gur-*

gurgulio, phallus, vas, vasculum, pomum, nervus, machera, taurus, pessulus, peccilium, hasta muto, trabs, palus, verpus, coles, scapeus, virga, culter, fascinum, cauda, noctuinus, columna, embulum, stemma, strathos.

Szràr senszki. *Feminal, muliebria, cunus, pota, vulva, interfemineum, cymba, navis, concha, saltus, clitorius, hortus veneris, porta, porca, virginal, lanunium, vagina uteri, vomer, sulcus, ager, larva, annulus, barathrum.*

Szrama-muskoga bol. *Periphymosis. 2. szrama dlak pukanye, paratilmus.*

Szràrmba. *Conserva, conservatorium, repositorium, phylacterium. 2. szramba piszmena, archivum, l. archivium. 3. szramba kinchna, Gazophylacium, thesaurophylacium. v. Tarna komora.*

Szràrnica. v. Szràrnica jama. opchiniczka, *Forica, a.*

Szràrnelyiv. (D.) szràrnelyiv. *Verecundus, pudibundus, pudens, pudicus.*

Szràrnelyivo. (D.) szràrnelyivo. *Verecundè, pudenter, pudicè.*

Szràrnelyivoszt. *Verecundia v. Szràrn.*

Szràrnòta. *Ignominia, dedecus, turpitudò, nota turpitudinis, opprobrium, probrum, infamia, propudium, flogitium, debonestamentum. v. Obszàrnoszt. 2. v. Neszràrnoszt.*

Szràrnòten. *Ignominiosus, pudendus, pudibilis, probrosus, inhonestus, infamis, fœdus, nefarius, scelestus, nefandus, propudiosus, omni dedecore maculosus. szràrnòtna rech, pipillum, szràrnòten nechiszt, impudens, impuro, stuprosus, rebus venereis deditus, pronus in venere. szràrnòten dechakov lyubitel, paderastes. szràrnòtna dechakov lyubav, paderastia. v. Neschiszt.*

Szràrnòténye. *Violatio, vitatio, contumelia, defloratio. szràrnòténye dechakov. v. Szràrnòten. n. 2.*

Szràrnòtim. *Opprobrio. v. Pfanim. 2. depudico, violo, stupro, polluo, stupro deho-*

nesto, defloro, vitio, vitium affero. 3. szràrnòtim dechake, padico, as.

Szràrnòtitel. v. Pfanitel. 2. *Vitiator, violator, stuprator, contaminator. szràrnòtitel dechakov, padico, pedicator, pulipremo, emasculator, mascarpio, pygista.*

Szràrnòtna zkruna, zlamen. *Macula, labe, dedecoramentum, propudium, turpitudinis nota. szràrnòtnu szkrunu komu prisgati, maculam, l. notam infamia caurerio inurere alicui.*

Szràrnòtno. *Ignominiosè, indecorè, inhonestè, turpè, turpiter, fœdè, impudicè, impudenter. szràrnòtno chelo zaznamlyati, inurere fronti stigma.*

Szràrnòtnoszt. *Probrositas, fœditas, obscenitas, turpitudò, impudicitia.*

Szràrnòtjemsze. (D.) szràrnòtjemsze. *Verecundor, pudeo, pudeo, dispudeo, pudet, dispudet me, pudore suffundor, erubescor. nekuliko szràrnòtjemsze, suppudere.*

Szràrnòténye. *Conservatio, asservatio. 2. custodia, observatio, cura.*

Szràrnòtjem. *Condo, recondo, asservo, repono, observo, conditum teneo.*

Szràrnòtjèrni. *Argenteus, a, m. szràrnòtjèrna fila, argenti vena, erudaria. v. Ruda pena, lythargyrium, argyritis. szràrnòtjèrni izvarek, helcusma, & helcusma. szràrnòtjèrna szràrnòtjèrba, vsze úchemsze szràrnòtjèrberina chova, argyroibeca.*

Szràrnòtjèrnár. *Argentarius, faber argentarius, argyrocopus.*

Szràrnòtjèrnim. *In argento, as.*

Szràrnòtjèrro. *Argentum, metallum erichteum, argyrium. 2. szràrnòtjèrro chitzto, argentum excoctum, purum. 3. szràrnòtjèrro zdelanò, argentum calatum, factum, vofarium, argenti vascula puri. nezdelano, infectum, rude. 4. szràrnòtjèrro na tablicze zkovano, argentum pastellatum. 5. na listzèke razvlecheno, argentum in folia ductum. 6. Na drot vlecheno, argentum netum. 7. szràrnòtjèrro iz kojegasze je, argentum escarium. 8. szràrnòtjèrro sivo,*

fivo, *argentum vivum, fusile, l. liquidum, hydragyrum, s. hydrargyros-us, hydrargium.*

Szrebro-selnoſzt. *Phylargyria, a.*

Szrebro-terſecz. *Argyropola.*

Szrecha. *Sors, fors, fortuna, prosperitas, res secunda. velika szrecha, fortuna excitata, forte fortuna, fors fortuna. Szrecha dobra,, fortuna prospera, secunda, florens, praestans, ad votum successus, prosper eventus. Szrecha hman, protivna, adversa fortuna, fortuna novercans, fors acerba, tacens, inclinata, infesta. v.*

Neszrecha. *Prov. Bolſſe szreche, neg pameti, fortunatior, quam sapientior. Szreche y neszreche jednakofze pri loſiti, pari vestigio in utraque stare fortuna, secundam, & adversam sapienter ferre fortunam.*

Szrechen. *Felix, fortunatus, prosper, seavus, florens, auspiciatus, beatus, secundus, cui omnia prosperè cedunt, maximis fortunis ornatus, cui ad voluntatem suam omnia prosperè fluunt, finitrimus. Szrechen dan, alba, l. candida dies, latus, notandusq; candidissimo calculo dies. Szrechnomu biti, fortunam in potestate habere, dextrè fortunâ uti. Szrechem bibam, prosperor.*

Szrechno. *Feliciter, prosperè, fortunatè, beatè, secundè, auspiciatò, auguratò, inauguratò. Szrechno sivetì, benè beatèque vivere.*

Szrechno chinim. *Prospero, prosperum reddo, felix, faustumque facio, secundo, as, successus bonus promoveo. Szrechnoga vchiniti, beare, beatum facere.*

Szrechnoſzt. *Felicitas, faustitas, beatitudo, beatitas, prosperitas.*

Szrechu imeti. *Succeedere, benè cedere, prosperè evenire, cedere, cvenire benè ac feliciter. na szrechu, fortuitò, fortè, sorte, casu. na szrechu jemlyem, sortitò, l. sortè capio. na szrechu, po szreche dobivam, sorte obtineo, ductis sortibus nanciscor, sortione adipiscor. ductâ, l.*

jačtâ aleâ obtineo, na szrechu mechem, committo sorti, sortior. na szrechu razdeliti, sorte dividere.

Zlum szrechu odhajay. *Malis auspiciis abi, malis avibus iso, abi in malam crucem.*

Szreda. *Feria quarta, dies mercurii, quarta dies sabathi.*

Szredina. *Medium, ii. szredina v-szakom duguvanyu, umbilicus, medium, centrum, medutulum, medulla, szredina zemlye, centrum terra. 2. szredina med obervami, glabella, glabra, mesophylon. Szreoina bolte, thalus, li.*

Szrednyi. *Mediocris, medioximus, mediocimus, metaxyicus. 2. medius.*

Szrednyu dobu. *Mediocriter. szrednyu dobu derſim, mediocritatem teneo.*

Szredofztaynik. *Mediator, intermediator, conciliator, proxeneta.*

Szredofztayni. *Proxeneticus.*

Szrés, imje. *Gelucidium, pruina. 2. szres kreje, crusta concreta fluminis, crusta aquæ congelata, fibrae glaciales.*

SZ ante T

Sztajem gore. *Surgo, exurgo, assurgo. 2. sztajem van, exscendo. 3. sztajem cze pom, subsisto, insisto, resto gradum, gradum sisto, resisto, gradum figo. 4. sztajem koga na putu, obvio, obvius fio, occurro.*

Sztálen. *Stabilis, constans, firmus, immotus, stationalis, fixus, ratus, perseverans. mansurus, tenax, pernix. sztalno lesi, pernix jacet. sztalno szedechi, residens.*

Sztális. *Status, ordo, conditio, statio, sors, habitudo, situs. ú vekſi sztalìs sztupiti, mutare calceos. ú pervi sztalìs poſztaviti, in integrum restituere, in statum pristinum reducere, restaurare. ú dobrom je sztalìſſu, res est in tranquillo. sztalìs orſzagov szveta na plahticze izpiszati, situs orbis terrarum in brevi tabella exarare. 2. sztalìs lyudih poglaviteh, nobilitas, dignitas, dignatio, sum-*

- matus*. 3. sztalis lyudih redovneh, *status religiosus*, &c. sztalis szirotniszki, *conditio pupillorum*, & *viduarum*. jednoga sztaliffa lyudi, *eiusdem sortis*, & *conditionis homines*. vszakojachkoga sztaliffa, *diversa hominum genera*.
- Sztálka detecha na kotacheh. *Vehiculum ambulatorium*, & *subalare puerorum*, *serperastrum*.
- Sztálno. *Constanter*, *firmiter*, *stabiliter*, *perseveranter*.
- Sztálno chinim. *Stabilis*, *firmiter*, *robor*, *confirmo*. 2. v. Verno.
- Sztálnoszt. *Stabilitas*, *constantia*, *perseverantia*, *firmitas*, *confirmitas*.
- Sztán. *Hospitium*, *habitatio*, *deversorium*, *portus*. od sztana placha, *locatum*, ii. sztan dom, *domus*, *ades*, *tectum*, *habitaaculum*, *domicilium*, *penates*. sztan priprosz, *hospitium agreste*. v. Prebivalische. na sztan priemlyem, *excipio*, *hospitio accipio*, *hospitor*, *hospites accuro*. na sztan priztajem, *diverto*, *diversor*, *in hospitium me recipio*. na sztanu biti, *hospitare apud aliquem*, *diversorio refici*.
- Sztán tkalechki. *Textrina*, *machina textoria*, *telarium*.
- Sztanovit. *Certus*, *firmiter*, *indubius*, *indubitatus*, *indubitabilis*, *securus*, *exploratus*. sztanovit chlovek, *homo certus*. v. Veren. sztanovito je, *comperta*, *certa res est*.
- Sztanovítim. *Stabilio*, *constabilio*, *corroboro*. v. Sztalno chinim. v-sztanoviti ladju proti vetrom, *stabilire navim à procellis*.
- Sztanovito. *Certè*, *verè*, *indubiè*, *firmiter*, *profectò*, *sanè*, *atque*, *atqui*, *revera*, *na*, *utique*, *medius finis*. 2. sztanovito zeuszema, *certò*, *sine*, l. *absque dubio*, *procul dubio*, *sanè quàm*, *equidem*, *certò certius*.
- Sztanovitòga chinim. *Certumfacio*, *certifico*, *certioro*.
- Sztanovítósz. *Certitudo*, *certa rei ra-*

- tio*, *certa res*, *veritas explorata*, *certum*, *ti*. 2. *firmitas animi*. v. Sztálnoszt. 3. *Roboratio*.
- Sztanovník. *Hospes*, *diversor*, *adventor*, *xenos*. v. Sztranzki. 2. *habitor*, *incola*, *inquilinus*, *metæcus*. 3. sztanovník úmochvare, *paludicola*. 4. sztanovník mezta szkrovnoga, *latebricola*, 5. sztanovník zemelszki, *terrícola*. 6. sztanovník, nebeszki, *cœlicola*.
- Sztanovníke priemlem. *Excipio advenas hospitio*, *hospitor*. v. Sztan. n. i.
- Stanújem. *Diversor*, *hospitor apud aliquem*, l. *in domo alienius*.
- Sztánye, prebivanye. *Sedes*, *statio*, *commoratio*, *habitatio*, *habitaaculum*, *mansio*, *ineolatus*. 2. *edificium*, *fabrica*, *structura*, *ades*, *machina*, *moles*. 3. sztanye ú tri rede vszoko, *trishorum*, *ri*.
- Sztányen. *Gelatus*, *gelifactus*, *concretus*, *coagulatus*. sztanyena juha, *galreda*. v. Merzletina.
- Sztár. *Mensura frumentaria apud mare*, & *simul salis*. *modius*, *metreta*, *vulgò starius major*, l. *minor*.
- Sztâr. *Antiquus*, *vetustus*, *senectus*, *veteranus*, *vetus*, *priscus*, *annosus*, *senex*, *vietus*, *olitanus*, *satrus*, *vetulus*, *atate provectus*, *veter*, *pristinus*, *veteranus*, *inveteranus*, *obitus avo*, *exoletus*, *defectus annis*, *caseus*. Baba vzele je deda, *cajca nupst caseo*. sztar chlovek, *senex homo*, *grandis natu*, *homo magno natu*, *fessus senecta*, *geron*, *casnar*, *gravastellus*, l. *gravistellus*. presztar, jako sztar, *longævus*, *grandævus*, *magnævus*, *pervetus*, *persenex*, *decrepitus*, *ultimo atatis affectus*, *atatis declivis*, *atate confectus*, *ditissimus avi*, *permenso defunctus tempore lucis*. v. Sztarecz. 2. sztar pred vremenom, *præcanus*.
- Sztar bivam. *Seneo*, *senesco*, *consenesco*, *vetustesco*, *invetero*, *canesco*, *gratiam novitatis exuo*, *inveterasco*, *senectutem adipiscor*. jako sztaromu biti, *pervivere*

ad senectutem summam, senio turbida veteranositatis algefcere.
 Sztara vera. *Cana fides.* Sztara kerpa, *palimpegum.* Sztara kola, *viocurrus.* Sztara fenhicza, *anicula, a.*
 Sztaramsze. *Angor cura, premor solitudine, sollicitus sum.* v. Szkerbimsze. 2. v. Sztar bivam.
 Sztarchecz. *Seniulus, senecio, vetulus.*
 Sztarecz. *Senex, senica, a, maturus avi homo.* v. Sztar chlovek. Sztarecz lep, *viridis, l. amena senecta vir, pulcher, bellus senex.* Sztarecz podetechen, *Vir senecta atate puer factus.* Sztarecz doben. zrel, *capularis senex, silicernius, capuli deens, alterum pedem in symba charontis, l. in tumulto habens.*
 Sztarei. *Senior, veterior, annosior, maturior, natu major, superior temporibus, major atate.* tulikoje sztarei od mene, *tot annis mihi atate praestat.* Sztarejemu biti, *praecedere annis, atate antecedere.* Sztarejemu posztajati, *atate procedere.*
 Sztareffi. *Superiores, seniores.*
 Sztareffina. *Superior, senior, antistes.* Sztareffina drufine, *paterfamilias, despota.* Sztareffina na szvadbe, *arbitri-elinus.*
 Sztári. *Intonsi avi, barbati, prisai, (ca-sci apud Enn.) depontani.*
 Sztaricza. *Senica, anus, anicola, vetula, senecta mulier, spinturnicium.* Sztaricza presztara, *anus decrepita, casca, mana, a.*
 Sztarina. *Veteramenta, scruta.*
 Sztarine terlec. *Veteramentarius, scrutarius.*
 Sztarine prodaja. *Scrutaria, a.*
 Sztarine vszakojachke piacz. *Scrutariu.*
 Sztári naffi. *Majores, superiores, patres nostri.* po navade sztareh, *more antiquorum, l. majorum.*
 Sztáro chinim. *Antiquo, invetero.*
 Sztáro szèlec. *Indigena veterarius.*
 Sztaròszt, osztarenye. *Ætas, vetustas,*

*senectus, senect, senium, avum, anti-
 quitas, avitas, annilitas, infenescentia,
 inveteratio, senecta atas, affecta, matu-
 ra atas, extrema atas, caries vetusta-
 tis, agerastia.* velika sztaroszt, *atas in-
 gravescens, provecta, decrepita, precipi-
 tata, fessa atas, senectus antiquior, gran-
 dior, provectior, exacta atas.* duga szta-
 roiszt, *longavitas, nestoria atas.* prerana
 sztaroszt, *præmatura atas.* Sztarecz za
 pechjum odhranyen, *aglaus, i.*
 Sztaròszt. *Anxietas, sollicitudo, cura.*
 v. Szkerb.
 Sztaro. szuknyen. *Pannosus, panniceus,
 panuleus.*
 Sztavim. v. Posztavlyam. 2. sztavim.
 v. Kolim. 3. sztavim ú broy szveteh,
*Canonizo, in sanctorum numerum refe-
 ro, colloco, adscribo, sanctorum catho-
 go adnumero.* 4. sztavim ú szredinu,
*interjicio, interpono, intersero, inter-
 ealo, in centro colloco.* 5. sztavim bu-
 hu ú vuhó, *injicio scrupulum alicui.*
 Sztávlyam. v. Vízta-vlyam.
 Sztebelcze. *Tyrsus, caulis, colis, stipula,
 scapus, calamus, culmus, maspetum,
 s. robur, & stipes, unde folia, & ra-
 musculi prodeant.* 2. sztebelcze arti-
 chovke, *pternix, pternica.* 3. szte-
 belcze vszake fele luka, *ballus, li.*
 4. Sztebelcze vszakoga sitka, *cul-
 mus.* herseno, ali psenichno za pis-
 chal, *avena, a.*
 Sztebla z-velikem korenym. *Grandi-
 Jeopia.*
 Szteblo. *Truncus, stipes, tis, caudex.* Szte-
 blo gladko y ravno od korena do
 szversja, *enodis, dis.* ú jelve veli-
 sze, *sapinus,* gornyai pak sztran od
 szversslih, *justerna.*
 Sztechem. *Aquiro.* v. Ztechem.
 Szteгна meszo zvunesnye. *Femur, ris,*
 2. szteгна meszo nuternye, *femen, is.*
 Szteгно. *Coxa, coxendix, femur, & fe-
 men.*
 Szteгnyen. *Refranatus.* v. Zteгnyen.
 Szte-

Sztèkel. *Rabidus, in rabiem aëtas. v.*
Beszen.

Sztékla delam, zlevam. *Vitrifico, as.*

Szteklár. *Vitriarius, vitrarius. 2.* Szteklar, koi zerczala, y ochale dela, *specularius. v.* Ochalog mester. 3. szteklar, koi sztekla zleva, *vitriarius fusor, hyalurgus.*

Szteklaria, mestria szteklaraszka. *Vitrea-ria, l. hyalina ars, specularia, hyalurgica.* szteklárnicza, *vitriaria officina, hyalurgium, ii.*

Sztèklen. *Vitreus, hyalinus.* sztekleno poszudje, *vitrea, orum, vitreamina, nũ.*

Szteklenina, ili materia z-kešze szteklana napravlyaju, *anatron-um, i.*

Sztèklo. *Vitrum, tri, hyalus, li. 2.* szte-
klo cherlyeno, *hamathinum. l. hama-
tinum vitrum.* szte-
klo szuncheno, chez kôšze ú szuncze gledi, *heliosco-
pium.* szte-
klo, chez kôšze daleko vi-
di, *telescopium. v.* Ochnik. szte-
klo jed-
no ochno, chez kôšze kay vekse vi-
di, neg je, *microscopium.* szte-
klo no-
chno, *minsatorium, matelio, vulgò*
urinale. szte-
klo oblochno, *specular. v.*

Sayba. szte-
klo, kô proti szunczu v-
perto vufise, *vitrum causticum.* szte-
klo lepo rezano, *vitrum figuris calatum.*

Sztékel puffely, *echinus.* sztekel ma-
lar, *encaustes. malaria, encaustice.*

Sztény. *Lychnus, ellychnium.* szteny ú
lampassu, ali lescherbe, *mergulus, my-
xus.* szteny barberšzki, *linamentum,*
reniculus, turunda. sztenyi sveple-
ni, *ellyphnia sulphurata.*

Szténa. (Scl.) duvar. *Paries, tis. 2.* szte-
na poszrednya, *paries, intergerinus, l.*
medianus. szte-
na sztara, y padliva,
parietina. 3. szte-
na, *cautes, saxum aspe-
rum, & abruptum. v.* Greben. 4. szte-
na noszna, zaszlón, *paries portatilis. 4.*
szte-
ne lichim, *thruisso, as,*

Sztenícza. *Cimex, ricinus, blatta fœtore*
invisa. szte-
nicz pun, *simicosus.* szte-
nicze imam, *simico, as.*

Sztépkí. *Serum colustri, schistum.*

Sztèrm. (D.) sztermovit. *Acclivis, ac-
clivus, arduus, præcept, clivius, deve-
xus, jugosus, præruptus.*

Sztermo. *Præruptè.* gora sztermo vi-
szoka, *mons præruptè altus, præcipi-
tium.*

Sztermócha. *Acclivitas.* sztermoche pe-
chin, *prærupta, orum, rupina, rum.*

Sztèrn. *Seges, tis.* sztern leti, *metere*
Jegetem.

Szternische. *Stramen stans, stramenta stan-
tia, ager demessus.*

Sztešem. *Cohibeo, retraho, reprimo, coër-
ceo, refreno, restringo, comprimo, suppri-
mo, retundo, intermino. v.* Ztešem.

Sztèza. *Semita, callis, trames, limes, se-
mita transversa.*

Sztezavícza. *Pandiculatio, totius corporis*
oscitando extensio. v. Pretezanye.

Sztó. *Centum, hecaton.* szto po szto,
centeni. szto let, *faculum,* szto krat,
centies. szto funtov vaga, *centum*
pondium. szto funtov, *centussis.*

Sztochnoszt. *Rabies, ei.*

Sztogláv. *Centiceps, tis.*

Sztolètni. *Centennis, ne.*

Szolisztna trava. *Centifolia, centifolium.*

Sztóg. *Congeries, meta feni, straminis &c.*

Stojechi. *Stans, stativus, erectus.*

Sztoím. *Sto, sisto.* sztati ú obechanyu,
stare promissis. 2. tverdno sztoím, *con-
sisto. 3.* sztoím v-kojem mesztu, *con-
sido, maneo, moror. 4.* sztoím, sztalno
prebivam, *confido, habito, incolo, do-
miculum habeo, inhabito.* zkup sztoím,
cohabito. 5. sztoím poleg vode, *acco-
lo fluvium, adjaceo mari. 6.* sztoím do-
bro, *benè valeo, benè habeo. 7.* sztoím
zlo, *malè valeo, malè habeo*

Sztoka, tmetek. v. Blago. n. 3.

Sztoklasz. *Avena, a.*

Sztól. (Scl.) tarpèza. *Mensa, tabula,*
2. sztol na stiri vugle, *castibulum, li, pi-
nax. 3.* sztol okrugel, *cibilla, & cilli-
ba, a, cillibas, tis. 4.* sztol za seszt
per-

person, *figma*, *tis*. 5. sztol peharni, *abacus*, *abax*, *peteriotheea*. 6. sztol pe-
nezni, *trapeza*, *mensa pythagorica*. 7.
sztol na jedne noge, *monopodium*. 8.
sztol na dveh nogah, *mensa bipes*. 9.
sztol na treh nogah, *mensa delphica*,
l. tripes. 10. sztol na dve klupi, *bi-
clinium*. 11. sztol ú tri klupi, *trici-
nium*. 12. sztol presztiram, *triclinium*
sterno, *struo adorno*, *instruo mensam*,
paro, *l. apparo tabulam*. k. sztolu sze-
deti, *in triclinio decumbere*, *epulis ac-
cumbere*. 13. sztol zdichi, *tollere*, *re-
move*re *mensam*. 14. sztati pri sztolu,
consistere ad mensam. 15. pri sztolu koi
rese y deli, *structor*, *praevisor*. 16. sztol
peharni zlatem, y szrebernem po
szudjem napunyen, *abacus*, *auro ar-
gentoqve calato ornatus*. 17. sztolno no-
ga, *fulcimentum*, *trapezophorum*. dok-
lamfzu jestvine na sztolu, velisze:
mensa prima, *l. mensa prima*. á gda-
sze szad donefze, *mensa secunda*, *l.
mensa secunda*, *mensa fructuaria*.
Sztoléc, sztolicza. *Sedes*, *sella*, *sessibu-
lum*, *sefferium*, *sedile*. sztolec, duplit-
ni, ili za dva, *bisselium*. sztolec, kof-
nyati *sella pellicea*. sztolec, szklopni,
sella plicatilis. ako je biskupszki pri-
regyenyu, *faldistorium*. sztolec, na
pol okrugel, *hemicyclus*. sztol na
treh nogah, *tripus*, *tripoda*, *tripetia*,
a. v. Sostarszki. sztolec, chetvero
vuglaszt, *seliquastrum*, *sediquastrum*.
sztolec, nochni, *sella perforata*. *l. fami-
liaris*, *lasanum*, *ni*, *ccrale*. sztolec,
noszni, *sella gestatoria*, *fertoria*, *ferto-
rium*, *ii*, *lectica*, *arcera*, *cathedra*, *ar-
manaxa*. ako je kosum obit, *baster-
na*, *a.* kojega dva nosze, *blaphoron*.
koi takve sztolcze noszi, *lecticarius*,
basternarius, *servus cathedrarius*, *mi-
nister cathedralitius*. sztolcza vanykus,
cataclitum.
Sztólchecz. *Sedicula*, *sedecula*, *sediculum*,
li, *sellula*, *a.*

Sztòlek. *Mensula*, *a.* 2. sztolek peharni,
abaculus, *mensa structoria*.
Sztolicza. v. Sztolec. sztolicza Kra-
lyevszka. *Thronus*, *ni solium*, *ii.* po-
krov sztolicze kralyevszke, *solear*, *ris*.
sztolicza Czirkvena, ali navuchite-
lov, *cathedra*, *a.* sztolicza prazna, ili
udova Papinszka &c. *Interregnum*, *gni.*
ú vreme sztolicze udove, *per interreg-
nū*. sztolicze naszlonische, *postergale*, *is.*
Sztolicza detinszka. v. Sztalka.
Sztolmèster. *Triclinarches*, *triclinarcha*,
symboliarcha.
Sztólni. *Mensalis*, *mensarius*. sztolno
szrebro, *argentum escale*, *accubitalia*.
sztolno pohistvo, *vestimenta*, *triclina-
ria*, *cenatoria*, *cubitoria*. sztolni raz-
govor, *sermone convivales*, *epulares*
fabula. sztolni paydas, *convictor*, *com-
pransor*, *buccelarius*. *it.* *syssitius*. sztolno
paydastvo, *syssitia*, *a.* & *syssitium*, *ii.*
sztolni szluga, *triclinarius*.
Sztólni Belgrad Tvergya ú Ugerfzkom
Orszagu. *Alba Regia*, *l. Regalis*; quia ibi
Reges coronabuntur, & lepelic-
bantur.
Sztólnyak. (Scl.) Tarpeznik. *Moppa*,
mensale, *is.* dug sztolnyak, *toral*, *toraliū*.
Sztònog riba. *Centipes*, *scolopendra*, *he-
catombus*, *bi.*
Sztòok. *Centoculus*, *a.*, *m.*
Sztòtni. *Centenus*, *centessimus*, *centena-
rius*. 2. sztotni, kay sztotinu zadarfa-
va, *centurialis*. szto ralih nyiva, *centu-
riale arvum*.
Sztòtnik, hadnagy. *Centurio*, *centuria-
nus*, *hecatontarchus*. v. Kapitan.
Sztotina. *Centuria*, *a.* po sztotinah, *cen-
turiatim*.
Sztovsztni. *Centumgeminus*, *centuplex*,
centumplexus, *centenarius*. szto vsztno,
centumplexus.
Sztotininim, na sztotine razregyujem.
Centurio, *as.* 2. sztotininim, *centesimo*, *as.*
Sztórah. *Timor*, *pavor*, *terror*, *metus*, *men-
tis trepidatio*, *timoris insussio*, *formida-
mens*,

men, *formidatio, pavitotio, formido, trepidatio, reformidatio, consternatio.*
 sztrah zleknenye, *panicum, ci, timor panicus.* sztrah velik, *lymphatio, lymphatus, conturbatio.* sztrah iz puschnya kervi, *hemiphobia.* 2. sztrah, *disciplina.* kade sztrah, onde sztram, *ubi timor, ibi pudor.* sztrah zavdajem, *timoro, as.* od sztraha jesititse, *boripilare.*
 Sztráhom. *Pavidè, timidè, formidolosè, cum formidine.*
 Sztrahòta. *Timiditas, formido, formidatio.*
 Sztrájam. *Abstineo, jejuno, parco.* sztrajati, *parcere sibi.*
 Sztrajànye. *Abstinentia, parcitas.*
 Sztrán. *Pars, cornu, latus, ala.* sztran zprednya, *parsantica.* zadnya, *pars postera.* 2. sztran deszna y leva, *cornu dextrum, & sinistrum, ala dextra, & sinistra, latus dextrum, l. sinistrum.* na desznu sztran, *dextrorsum.* na levu sztran, z leve sztrane, *sinistrorsum.* zprednye sztrane, *d fronte.* od zadnye, *à tergo.* zeuszeh sztran, *undique.* iz sztrane, z-boka, *à latere.*
 Sztránzki. *Extraneus, exter, exterius, externus, extrarius, exoticus, peregrinus, alienus, alienigenus, longinquis, extraneus, advectus, adventitius, extracola, ollophilus.* v. Prihodnik. sztranzkiszem, *peregè sum, peregrinor.* v. Tuji.
 Sztrás. *Canis catenarius* v. Czuczek. n. 2.
 Sztrása. *Custodia, vigilia, excubæ, vigilium, speculamen, excubitus, speculatus.* sztrása nochna, *excubie, insomnia.* sztrása prednya, *prætentura, statio anterior.* sztrása nayzadnya, *statio postrema, excubie hosti expositæ, procubitores*
 Sztrása mester. *Vigiliarum præfectus, præfectus vigilium, nyctostrategus, drundarius, phurarchus.*
 Sztrase obhajam. *Vigilias oboeo, circumceo fraxo, us.*
 Sztrasènnye. *Vigilatio, excubatio, pervigilatio, vigilantia, advigilantia, vigilia.*

Sztrásim. *Vigilo, exenbo, vigilias ago, excubias teneo, vigilias perferro, ago, perago, speculo.* 2. sztrasim dober del nochi, *ago vigilias bonâ parte noctis, consumo in speculatu bonam partem noctis, de multa nocte vigilo.* 3. sztrasim vszu noch, *pervigilo noctem, pernocto in excubiis.* 4. sztrasim dan y noch, *perdiu, pernox vigilo.*
 Sztrasni. *Excubialis, lc.*
 Sztrasnicza. *Specula, speculatorium, vigiliarium.*
 Sztrasnik. (D) sztrasan. *Vigil, custos, excubitor, procubitor, speculator, stationarius miles, guardio, circitor, circuitor.* koi sztrase obhaja, *fraxator.* 2. sztrasnik nochni kralyevizki, *somatophylax.* sztrasnik, koi parole daje, *tesserarius.*
 Sztrasniki, koi pred herczegovum hisum sztrasze. *Accubii, orum.* v. Tela.
 Sztrásu redim. *Excubias pono, dispono, ordino.*
 Sztrásien. *Formidolosus, horrendus, horribilis, terribilis, formidabilis, terrificus, trux, truculentus, horridus, tremendus, contremiscendus.*
 Sztrasènnye. *Territio, onis.* v. Presztrasènnye.
 Sztrásfilo. *Spectrum, larva, imago, formidamentum, occurfaculum, species, terriculamentum, umbra, lamia, lemures, empusa, phantasma, portentum, phasma.* kôsze okol grobja vigyava, *forodamon,* sztrásfilo ptichje, *avistupor.*
 Sztrásim. *Terreo, deterreo, perterrefacio, territo, terrifico, terrorem, l. timorem incutio, metum affero, pavefacio, expavefacio, metum incutio, intendo formidinem, tremafacio, contero, conturbo, offundo pavorem.* v. Presztrásimjem.
 Sztrásimsze. *Metuo, tremeo, paveo, formido, horreo, reformido, in metu sum.* jakosze sztrásim, *permetuo, pertimesco.* v. Boimsze.
 Sztraslyiv. *Formidolosus, timidus, pavidus, pavibundus, trepidus, meticulosus, ignavus,*

- vus, pusillanimitas, micropsychois. v. Plah.*
jako sztrafslyiv, kùsze vszachesza
sztraffi, *omnipavus, qui pluma, aut*
folio facilius movetur, cui formido in-
cussa est.
Sztrafslyivo. *Formidolosè, timidè, pusil-*
lanimiter, timido animo, horribilem in
modum. v. Plafslyivo.
Sztrafslyivooszt. *Timiditas, pavitas, pusil-*
lanimitas, ignavia, micropsychia.
Stràfsno. *Terribiliter, horrendè, trucu-*
lenter.
Sztràfsnoszt. *Trucitas, diritas, immani-*
tas, truculentia.
Sztréla. *Sagitta, jaculum, telum, fer-*
rum volatile, spiculum, missile, bolis, be-
los, eos. sztrela selezna, soliferreum,
sztrela na remenu, mesanculon. sztre-
la kratka, ango, nis. sztrela nebeszka,
fulmen, is. sztrela vudichaszta, sa-
gitta hamata. v. Abaris. vnosina sztreh,
seges telorum. sztrele zarez, epizygis.
Sztrélec. *Sagittarius, sagittipotens, sagit-*
tator, librator, iaculator, arcitenens.
Sztrélczi. *Arquites, sagittarii, arcu pro-*
liantes, ferretarii. 2. sztrelczi na ko-
nyeh, hypotoxota.
Sztrelo nõszecz. *Sagittifer, telifer, phariger.*
Sztrélni. *Sagittarius, sagittalis, le. sztrelni*
tok, sagittarius calamus, pharetra,
corytus. z-tokom sztrelnem orufen,
pharetratus.
Sztrélyam. *Jaculor, jaculum emitto, te-*
lum conjicio, libro, jaculo, ejaulo. sztre-
lyati z-globulli, glandes mittere, fun-
dere. 2. sztrelyam iz luka, sagitto, sa-
gittas ex arcu emitto, jaculor sagittis,
propilo missilia. sztreli z-prusech re-
men, ali verbczu luka, dare fluitan-
tia lora.
Sztrelyànye. *Sagittarum emissio. 2. jacu-*
latio, jaetus, jaculi emissio, teli conje-
ctio, l. coniectus.
Sztricz. (D.) *dundo. Patruus, frater fra-*
tris. 2. sztricz mojega otcza, ili brat
mojega deda, patruus magnus. 3.

- sztricz deda ochinoga, *patruus major,*
propatruus. 4. sztricz prededa ochi-
noga, patruus maximus, abpatruus, pa-
truisissimus.
Sztríchak. *Polyachantus, peristereos, paliu-*
rus. v. Vrasji sztricz.
Sztríchich. *Patruelis, is. sztrichichna, pa-*
truelis. sztrichichne, sorores patruelis,
duorum fratrum.
Sztrína. *Amitta, a. s. Patris mei soror. 2.*
uxor patris.
Sztrífem. *Tondeo, detondeo, lanam aut*
capillos incido, prascindo, calvo, decalvo.
zverffeno sztrífem, attondeo. v. Ostri-
fujem.
Sztròha. *Protectum, Agag. 2. sztroha kro-*
vek kù odbia desgy, interpersiva, in-
terpersivorum suggrundia, suggrundio-
rum imbricamentum. v. Nasztroffek.
Sztrífitel. *Tonsor. sztrífztelicza, tonstricula*
Sztròim. *Concinno pellem, efformo corium.*
v. Vchinyam kosu.
Sztròffek. *Expensa, impensa, impendium,*
sumptus, expensa. sztroffek putni, via-
ticum, expensa viales, commatus iti-
nerarius, ephodium. sztraffno veliki
sztroski, furor impendiorum. 2. sztrof-
sek chinim. Facio impensas, l. sumptus,
expendo, sumptifacio. v. Troffim. 3.
sztroffek dajem, supposito, submini-
stro expensas.
Sztroffina. *Stillicidium. 2. sztroffina led-*
vena od krova vszecha, stiria, sta-
lagmia. padanye ledveneh sztroffin,
stiricidium. jama, ú kùsze sztroffine z-
czejaju, impluvium.
Sztròy. *v. Farba. sztroy kosnyarszki.*
Lixivium coriariorum.
Sztrúg, ili ferk sztrugarzski. *Torus, to-*
rum, ri. planula. drevo sztruga, kosze
zremenom obracha, mamphar.
Sztrùga. *Brachium fluminis, alveus, meatus*
Sztrugàcha. *Radula, a.*
Sztrúgan. *Rasus, dolatus. 2. tornatus. 3.*
zeshtrugan, tornalis, tornatilis.
Sztruganya. *Navia, trulla, a.*

Sztruganye na ferk. *Tornatio, tornatura*. 2. *dolatio, rasura, rasio*.
 Sztrugár, kî na ferk dela. *Tornarius, tornator, & torneator, tornio, vascularius, diatretarius, toreutes, &*.
 Sztrugaria. *Toreutice, es*.
 Sztrugárszki. *Tornalis, tornarius*. Sztrugarfzko kolo, *trochus, peritrochus*.
 Sztrugarfzki sztolchecz, *hemicyclus, monopodium*.
 Sztrúk. *Simplex, simplus*. 2. dvoysztruk, *duplex*. 3. troysztruk, *triplus*. 4. chetvero sztruk, *quadruplex*. 5. petero sztruk, *quinduplex, & c.* Szto-sztruk. *centuplex, centuplus*. 6. sztruk, betvo, *stipula*. Sztruk sita, *culmus*.
 Sztrumènek. (Scl. Tur.) uzengyia. *Stapes, circumstapes, subex ephippiarius, scandale*. plur. *stapedes, subephippia, orum*.
 Sztrumènsche. *Stapia, &*, & plur. *stapiae, rum, stapodale*. plur. *stapodalia, stapedis torum*.
 Sztrûna na guszlah. *Chorda, nervus, funiculus musicalis, fides, fiducula*. Sztrûna konyfzkoga repa, *seta equina*. igra ti ú sztrûne, *fila movere, citharizare*.
 Sztrûne nenapete, *laxa fides*. Sztrûne napete, *fides contenta*. Sztrûn glasz, *lichanos*.
 Sztrûno igra. *Psalterium, nablium, sambuca*.
 Sztrûsem-galszem. *Rado, abrado, derado, doio, edolo*. 2. Sztrûsem na ferk, *torno, detorno, torneo, detorneo*. v. *Vertim*. 3. Sztrûsem ribe, *desquamio, squamis exuo, denudo*. Sztrugati szir, *discobinare, radere caseum*.
 Sztvár. *Res, ci, ens*. Sztvár chudna, *res mirabilis, l. paradoxa*. Sztvár velika, *machina, moles*. Sztvár iztergnyena, y na nikay dosla, *rutum, i*. Sztvár, kâ na zemlye, y na vode prebiva, y live, *saterona, & saterium, ii, animal amphibium*.
 Sztruden. *Frigidus*. v. Hladen.
 Sztrudenecz. v. Zdenecz.

Sztúnya. (Scl.) muhta. *Gratis, gratuito, sine premio, sine pretio, absque mercede, in vanum, in cassum*.
 Sztúnyszki. *Gratis, inanis, vanus*.
 Sztvorjen. *Creatus, conditus, è nihilo productus*.
 Sztvorjénye. *Creatio, genesis*.
 Sztvoritel. *Creator, procreator, conditor, productor ex nihilo*.
 Sztvoritelicza. *Creatrix, cis*.
 Sztúp. *Columna, columen, pila, anteris, stylus, fulcrum*. 2. Sztúp szam prez vřzega kaysze oberh, ali zdola nyega meche, *scapus*. kaysze zverhu nyega meche, *epistylum, capitellum* kaysze meche zpoda nyega, *stylobata, stylobates*. Sztúp sztojechi, *statura, &*. 3. Sztúp obel, *stylus, columna teres, teres, tis*. 4. Sztúp chetvero vuglaszt, *columna quadrangula, parallepedum, di*. 5. Sztúp z-jednoga falata, ili kamena, *columna solida*. 6. Sztúp z-vech falatov kamenateh, *columna structilis*. 7. Sztúp zezidan iz kamena, ali czigla, *Pila, &*. 8. Sztúp na tri vugle viřzok, *obeliscus, pyramis, colustria*. 9. Sztúp v-sztene, *orthostata*. 10. Sztúp zaviat, *spira &*. 11. Sztúp na slebcze zrezan, *columna striata*. 12. Sztúp zpomenka z-napiszkom, *cippus, pi*. 13. Sztúp na kom bolta sztoi, *anteris, maniana, columen, pina*. 14. Sztúp krisopurni, ki put kase, *stela, &*. 15. Sztúp, ki zid podpira, *tibicen*. 16. Sztúp razohařt, *cervus, vi*. 17. Sztúp koje musze ladje priveřuju, *consilio, primasius*. 18. Sztúp podmofzeni, *sublica, sublicitium, probolus*. Sztupa czifre, *zophorus, vi*. v. Sztupichek.
 Sztupi na kêh mořt sztoi. *Rura pontis*. 2. Sztupi podporni na szpodobu oriařsa, *atlantes*. 3. Sztupi na peldu řen, *cariatides*. 4. kay vnogo ima sztupov, *pyroestylus*. kay malo, *sytylos*. po sztupeh, *pilatim*.

Sztùpa. *Pistrinum*, ni. 2. sztupa lanena, *limpiota*, *malleus stuparius*.

Sztuparnicza. *Pistrina*.

Sztupam, tuchem sitek. *Piso*, is, & as, *pinso*, is, & as. sztupati lan, *fundere linum*.

Sztupây. *Gressus*, *passus*. v. Korachay.

Sztupichek. *Columella*, a. 2. sztupichek k kojenufze konyi privefuju, *vacerra*. 3. sztupichek pechatni, *claxendix*, *cis*.

Sztupina. *Vestigium*. v. Szled.

Sztura. v. Rogoznicza.

SZ. ante U.

Szvachinsztvo. *Affinitas*, *affinitatis conjunctio*.

Szvât. *Nuptiator*. v. Zaruchnik.

Szvati. *Conviva nuptiales*.

Szvatba. (D.) pír. *Nuptia*, rum. Græcè: *gamos*. 2. szvatba, ili obfzlufavanye szvatbeno, *solemnitas nuptialis*, *solemnia nuptialia*, *gamelia*. szvatbu obfzlufavam, *concelebro connubium*, *nuptiale festum exerceo*, *confarreo matrimonium*. na szuhom szvatbu obverfjavati. *Cereri nuptias facere*, *cereri sacrificare*.

Szvatbéni. (D.) pirni. *Nuptialis*, *connubius*, *connubialis*, *genialis*, *zygius*, *gamelius*. szvatbeni dari, *dona nuptialia*, *vestigal connubiale*. szvatbeni Bogh, *Hymeneus*. szvatbeni pozovich, *præco nuptialis*. szvatbena hisa, *nymphæum*, *nuptorium*, rii. szvatbena pogodba, *gamologia*. szvadbena pezem, *epithalamium*, *carmen nuptiale*, *hymeneus*, *fescennina*, *talassio*. szvatbeno golchenye, *hymeneum*. po szvatbeno, *nuptialiter*, *genialiter*.

Szvadénye, szvada. *Jurgium*, *litigatio*, *altercatio*, *velitatio*.

Szvadlyivecz-vicza. *Trico*, *jurgator*, *altercator*, *litigator*, *rixator*.

Szvadlyívka. *Rixatrix*, *jurgiatrix*.

Szvagýjemfze. *Jurgo*, & *jurgor*. v. Vadimfze.

Szvák, szesztrin mus. *Affinis*, *sororius*.

Szúchem. *Torqueo*, *contorqueo*, *intorqueo*, *convolvo*. konce szukati, *torquere fila*, *fila dupicare*.

Szúchern. *Fuscus*, *infuscus*, *ravidus*, *ravus*. v. Prichern.

Szúd. *Judicium*, *forum*, *tribunal*, *dicastrium*, *petitorium*. szuda oblaszt, *jurisdictio*. szuda sztol prifztolje, *tabula*. szud zadnyi, poszlednyi, *judicium extremum*, *dies censorius*, *decretoria hora*, *dies extremus*, l. *novissimus*, *dies decretorius*. szud pozvanya, *judicium appellationis*. szud glavni, *judicium capitale*, sive *sanguinis*. szud duhovni, ali zakonsztva hisnoga, *consistoriũ*, *dicastriũ sacrũ*. szud Orszachki, *Judicium Provinciale*, *tabula districtualis*. szud Vice-Banszki, *tabula Vice-Banalis*. szud Banszki, *dicastrium Banale*, *tabula Banalis*. szud Varaski, *Curia*, *Senatus*, *prætorium Urbis*. dober szud, *synce-rallum*. na szud pozvati, *dicam alicui scribere*, *in jus vocare*. szuda dan odrediti, *vadimonium constituere*. na dan szuda doyti, *vadimonium obire*. 2. szudczem biti, *judicem agere*, *praturam gerere*. szuda prifzedniki, *assessores dicasterii*, *consedones tabulae*. ũ szudu pifzecz, *actuarius*, *causalis logographus*, *dicographus*. prifzesni szuda poszel, *cursor judicii*, *nuntius judicialis juratus*. v. Szudni.

Szúd, stimanye. *Judicium*, *opinio*, *sententia*, *sensum*, *crisis*. szud nerazlofen, *judicium temerarium*. kak ja szudim, *mea equidem sententia*. kak vszi szude, *omnium judicio*.

Szúd vinszki. *Ebria*, *carrata*. v. Vofa.

Szudchia. *Prætura*, *censura*, *judicatus*. szudchia nayvekfa, *consulatus*.

Szúdecz. *Judex*, *prator*, *censor*, *præsul fori*, *decisionis arbiter*, *repagularius*. szudecz pravichen, *bochoris*, is. oster y pravichen szudecz, *rhadamantes*. szudecz glavni, *judex capitalis*, *præfe-*

fectus rerum capitalium. Szudecz orszachki, *prator provincialis, praeses dicasterii regnicolaris.* Szudecz varmegye, ili knezie, *judium, scabinus, ni.* Szudecz varaski, *prator urbanus, sive togatus, consul.* Szudecz szelzki, *pagarchus.* Szudecz od dveh sztran odebran, *arbiter, sequester.* Szudecz pogodni, *patiarius.* v. Mir.

Szudich. *Vasculum, vasillum.*

Szúdim. *Judico, iudicium facio, iudicio decerno, dijudico, discepto, iudicem me exhibeo, jus dico, iudium exerceo, sedeo pro tribunali, iudicium pronuncio, statuo, fero.* 2. ostro szudim, *ago summo iure.* 3. szudim, *stimam, arbitror, reor, opinor, censeo, sentio.*

Szudni. *Judicialis, iudiciorius, iudicatorius, juridicalis, iudicus, forensis, legalis.* Szudni sztolec, *tribunal.* Szudna siba, *festuca, virga censoria.* Szudna hisa, *pratoria domus, pratorium, secretarium pratorii.* Szudni dnevi, *dies fasti, rerum actus.* Szudni szluga, *grabant, accessus, pragmaticus, apparitor.*

Szvécha. *Candela, fax, lampas, lucerna, lychnus.* Szvecha lojena, *sebacea candela.* Szvecha voschena, *candela cerea, intorticium, cereus.* Szveche ogorek, ili smerkely, *candela residuum.* Szveche napravlyam, *sebo, l. sevo, as. metuly, koi okol szveche leche, hepialus.* orudje, *kémfze szveche ú czirkve vusisu, ceraptum, pti.*

Szvechár. *Candelifex, lychnotopaeus.*

Szvechen meszcz. *Februarius, ii.*

Szvechénye. *Sacratio, consecratio.* 2. *benedictio.* 3. szvechenyć, *res benedicta, consecrata.*

Szvechicza. *Candelula, a.*

Szvechnicza. *Purificatio E. V. M. festum luminum, Sacra lychnocaja, Diipara purificata solemnia, hypante, & hypopante.*

Szvéchnyak. *Candelabrum, & candelabrus, bri, lychnuchus.* Szvechnyak na vizoko naszajem, *obeliscolychnium.* koi

szvechnyak nolzi, *laternarius, lucernarius.*

Szvedör. *Terebra, terebrum, perforaculum, castrum, sursuraculum.*

Szvédércz. *Terebellum.*

Szvedochánsztvo. *Testimonium, documentum, commentatio, martyrium, elogium, ii.* Szvedochansztvo vredno y tverdno, *testimonium grave, firmum, sanctum, locupes.*

Szvedochénye. *Testatio, testificatio, attestatio.* v. *Præcedens.*

Szvedòchim. *Testor, testificor, testimonium perhibeo, fero, dico, fidem facio, testificor, aris.* it. *testinacnio, as. apud Gloss.* Szvedochitizze, *contestari, testiculari.* Szvedochitizze z-Bogom, *testari DEum.*

Szvedòchni. *Testimonialis, le.*

Szvedòk *Testis, testator, attestator, martyr.* 2. szvedok nazochni, *testis oculatus, testis & speculator rei peracta.* szvedok laslyiv, *testis mendax, falsus, subornatus.* szvedok znanya, *festis, & conscius rei facta.* szvedok podmichen, *testis corruptus, subornatus.* szvedok nesztaen, *testis alternans.* szvedoke pohuliti, *testes refellere, infirmare, labefactare, testium fidem incessere.* z-szvedochtvo, *testatò.* z-szvedochtvo, *obladata, testatò convincere.*

Szvéker. *Socer, l. socerus, vi, hecyrus, frater mariti.* szveker musev otec, *socer major.*

Szvekèrva. *Socras, cri, hecyra, mariti mater.* v. *Punicza.*

Szvenújem. *Disco, luceo, diluculo.* Transl. *affulgeo, alluceo.*

Szvenutje. *Diluculum, lycophos.*

Szvérs. *Frons, dis, ramus, brachium.* v. Grana. szvers odchesznyena, *perna, decermen.* 3. szvers z-szadom vlomlyena, *termes, itis, palma, ramulus cum dactylis, spatula, giberia.* 4. szvers od szvechena, *y zaversena, ramale, is.*

5 szvers dreva palmovoga szadom
zkup. *spadix, cis.* 6. szvers puna liszt-
ja. *ramus frondosus.* 7. szvers mejas-
ka. *intermetium.* szvers ochehati,
denudare foliis ramum.

Szversicza. *Ramulus.*

Szversje ú vode, ali kô ú nyu viszi.
Retā, rum. chisztiti od szversja vo-
de, *retare fluvios.*

Szversnyaszt. *Ramosus, frondosus.*

Szvést, dušno zpoznanye. *Conscien-
tia.* szvéstti izved, *conscientia exa-
men.*

Szvét. *Sanctus, sanctificus, sacer, religio-
sus, divus, sacris, augustus, hieros, agios*
od vszud szvet, *am-sanctus.* szveta
vera, *alma fides.*

Szvét. *Mundus, orbis, universum, orbis
terrarum, elegans mundi machina, celi
ambitus, universitas rerum, natura re-
rum.* 2. mali szvet, *microcosmus.* chlo-
vek jos sztaroga szveta, *antiquus, vir
antiqua moneta.*

Szvetéhai (D.) blagdan. *Festivus, fe-
stus, sollemnis.*

Szvéték (D) izlavni dan. *Festum, ti. festus
dies, dies sollemnis, festus dies anniver-
sarius, anniversaria recurrence celebra-
tate dies, dies sacer, festus feri, lux
sacra, festa, dies vacuus, l. otiosus,
feria.*

Szvetel, jaszen. *Fulgidus, nitidus, luci-
dus, coruscus, splendidus, clarus, illust-
rens, radiatus, exaluminatus, epipha-
nes.* szvetli kukecz, *phalana, a.*

Szvetel posztajem. *Nitescio, splendesco.*

Sz etilische czirkveno. *Thaſſia, en-
caria.*

Szvetím, szvetkujem. *Sanctifico, diem
festum divinis honoribus prosequor, ago,
colo, celebri festum diem, celebri terias,
diem festum habeo, servo festa, acquiesco,
conquiesco.*

Szvétím, szvetloszt dajem. *Luceo, illu-
stro collustro illuminino, lumen praefero.*
szverssleno izvetiti, *dilucere, perfectè*

lucere.

Szvetímsze. *Luceo, lucem emitto, niteo,
mico, resplendo, renideo, candico, re-
fulgeo, colluceo, niteo, splendo, rutilo,
radio, verno.* szvetímsze med druce-
mi, *eniteo, interniteo, eluceo, interlu-
ceo.* jakosze szvetiri, *interlucere.* szveti-
tisze kot dragi kamen, *gemmare,*
kot ogeny, *rutilare.*

Szvetísche. *Sacrarium, ii.*

Szvetlám. *illustro, illumino, nitido, po-
lio, expolio, splendido, splendidifico.* z-pi-
liczum, *elimo.* z-penam morszkum,
pumico. v. Oszvetlavam. szvetlati zu-
be, *splendidare dentes.*

Szvetlan. *Limatus, politus, lavigatus, ra-
filitis.* 2. *collustratus.*

Szvetlánye. *Limatio, politio, politura, po-
limen.* 2. *collustratio.*

Szvetlavecch. *Limator, elimator, pumi-
cator.*

Szvetli. *Illustris, clarus.* szvetli goszpo-
dine, *illustri domine, clarissime domi-
ne.* 2. *lucidus, luminosus.* 3. v. Szvetel.

Szvetlo. *Lucidè, splendide, clarè, nitidè.*

szvetlo modro farben, *sapphyratus.*
Szvetlòszt. *Splendor, candor, fulgor, lux,
lumen, claritas, luciditas, radiatio, coru-
scatio, iubar, nitor, fulguritas, canden-
tia, renitentia, resplendentia.* 2. perva
juternya szvetoszt, *crepusculum, l. di-
luculum matutinum, leucothea aurora,
lycophas, auge.*

Szvetnicza. *Lucerna, lampas.*

Szvetník. *Confedo, synodus.* v. Toinach-
nik. 2. *svasor.* v. Nagovarjavecch.

Szveto-kragya. *Furtum sacrilegium, sacri-
legium.*

Szveto kradni. *Sacrilegus, a, um.*

Szveto piszmen. *Hierographus, a, um.*

Szveto - izramba. *Secretarium.* v. Sa-
krestia.

Szveto-raystvo *Sacramentum, ti.* 2.
szveto-raystvo oltarizko, *Eucharis-
tia, ce 2. dominica, s. synaxis.*

Szveto-tayni. *Sacramentalis, le.*

Szve-

Szvetovni, szvetfzki. *Saecularis, mundanus, profanus, politicus.* szvetovna pravda, *jus civile.*

Szvetujem-tovalszem. *Svadeo, consulo.* v. Tolnach.

Szvetuványe. *Consilium. 2. consultatio.*

Szügyen. *Judicatus, a, um.*

Szügyénye. *Judicatio, judicatus, judicium.* szügyénye pred vremenom, *pra-judicium.*

Szüh. *Aridus, ficus, sudus, exsuccus, exsuctus, siticulosus, inagrosus, exilis, macer, alipastus.* szuh od ognya, ali szunca, *torridus.* jako szuh, *peraridus, praetoridus.* szuh kot lasz, *tribinus.* szuharaka, *manus ossa.* szuho leto, *arnus siticus.* szuhi lyudi, *monogrammi.* v. Szehnem.

Szuha kupel. *Vaporarium, ii.*

Szuha mészta. *Sitientia, inagrosa.*

Szühi beteg. *Phthisis, helica febris, pneumonia, peripneumonia.* v. Szuffe-nye.

Szüho-betegujem. *Phthisisco, is, ere.*

Szüho-betéslyiv. *Phthisicus, pneumonicus, pulmonarius, peripneumonicus.*

Szüho. *Arride, fies.*

Szuhócha. *Siccitas, ariditas, ariditudo.* szuhócha mlednoszt, *macritudo, macritas.*

Szuhóriyav. *Macilentus, obesus, alipastus, cachecticus.* 2. szuhóriyav, koi vnogo je, a tesskosze nafsiti, *papa, e.*

Szuhóta, szuffa. *Nubilarium, ii. omne, quod defendit à pluvia.*

Szuhfzem. *Arso, maceo, marceo.*

Szviben mészecz. *Mojus, i.*

Szvíla. *Sericum, vellus serum, metaxa, bombyx, bombycinum, ni.* szvíla predena, *sericum nesum.* szvíla za stepanye, *sericum duplicatum, crassiusculum.*

Szvílo-predecz cherv. *Bombyx, cis, ser. ris.*

Szvílo tersecz. *Sericarius, metaxarius.*

Szvílo slikar. *Acupictor, limorarius.* v. Stikar.

Szvílni. *Sericus, sericus, bombycinus* szvílni tkalecz, *sericarius textor.* szvílna materia, *sericum, ci, pannus bombycinus.*

Szvílnum opravum oblechen. *Sericatus.*

Szvinche. *Porcellus, porculus, porcastor.*

Szvínszki. *Suillus, suinus, porcinus.* szvínszka mati, *seropha, sus suminata.* szvínszka kerv za devenicze, *aposphagma.* szvínszki bob, *hyosciamus, altercum.* szvínszka terbuslina, *spetile, lic.* szvínszko layno, *succorda.*

Szvínya. *Sus, is.* v. Praszecz drevo, kôfze szvínye na vrat meche, *vulgò klato, numella.*

Szvínyát. *Suarius, porcinaris, porcarius, porculator, seropascus, Sybotes.* v. Pasztic.

Szvínschák. *Hara, suile, porcile.*

Szvínyaricza. *Porcaria, subulea.*

Szvírala. *Tibia.* v. Píschal.

Szvíta. *Vestis, stolla.* v. Halya. szvíta iz debeloga szukna, *synthesis.* szvíta darovchena, *gaunacum, gaunoca.* szvíta farbe fiolichne, *Amethytina vestis.* koi, fiolichne farbe szvítu noszi, *amethylinatus.* szvíta redka, *ralla.* szvíta do glesnya, *caracalla.* szvíta kustraszta, *endromis,* szvíta iz tverdeh dlak, *tribinas, sagulum.* szvíta profzta y redko tkana, *levidensa.* szvíta od vízeh íztran zaperta, *catoctista.* od ramena odperta, *aceloffis.* szvíta farbe safranove, szvíta létna, *svium.*

Szvíte ponossene. *Decotes, um.*

Szvítam, szvínujem. *Diluculo as.* vsitatius in teit. persona. *diluculat, lucefcit.*

Szvítanyc. *Crepusculum matutinum.* v. Szvínutje.

Szvítek. *Cesticillus, li.*

Szvíticze. *Perizoma, tis, vostrapes.* v. Gache.

Szv ítnyak. *Ligulo perizomatam.*

Szvíkalo. *Rhombus, bi.*

Szvíkencze. *Panniculus, pannulus.*

Szvíkervicza. *Sanies, tabes, taob, tabum.*

Szu-

Szukna krajach. *Pannicida*. v. Szabol.
 Szuknár. koi szukno dela. *Pannifex*,
pannificus. 2. szuknar, koi szukno
 prodaje, *pannarius*, *ii*, *panni negotia-*
tor, *drapperius*.
 Szuknaria. *Ars lanifica*.
 Szuknèn. *Pannosus*, *pannetus*, *pannuceus*,
pannuleus, *drappalis*. szuknena sztupa,
fullonica, *a*. sztupar, *fullo*.
 Szúkno. *Pannus*, *ni*, *drappus*, *pi*. szukno
 podsztavno, *pannus subditivus*, *suppo-*
sitivus. szukno obkroiti, trak obre-
 zati, *summum demere panno*. szukno
 sztupati, *pannum in fullonica pilo sti-*
pare. szukno presati, *pannum politu-*
râ levigare. na chemsze szukno razpi-
 nya, razpona, *pannitendum*.
 Szuknya. *Vestis*, *toga*. szuknya scnszka,
cyclas, *dis*.
 Szulichicza. *Lanceola*, *a*.
 Szulica. *Lancea*, *missile*, *is*, *spiculum*, *pi-*
lum, *sparum*.
 Szuliczum bodem. *Lanceo*, *lancino*.
 Szúmnya. *Suspicio*, *suspectio*, *opinio*. 2.
 szumnya gresna, *scrupulus*, *li*. ú szum-
 nyu paszti, *in suspicionem cadere*,
venire, *adduci*, *incidere*, *venire in cri-*
men. szumnyu vchiniti, *suspicionem*
afferre, *movere*, *injicere*, *parere*.
 Szúmnyen, kî je v-zumnye. *Suspectus*,
a, *um*.
 Szumnimsze. *Suspico*, *suspecto*, *ex aliqua*
re suspensiones traho, *suspensione ducor*, *su-*
spector. szumnitisze na drugoga, *suspi-*
cionem in aliquem transferre, *habere*
aliquem suspectum, *suspicionibus judica-*
re de aliquo.
 Szúmnik, szunitel. *Suspector*, *oris*.
 Szumnyiv. *Suspiciox*, *suspiciosus*. koi bo-
 jechisze greha prez zadovolynoga
 zroka szumnyu ima, *scrupulosus*, *scru-*
pularis.
 Szumnyivo. *Suspiciose*, *suspecto*.
 Szúmpor. *Vapor*, *expiratio*, *exhalatio*.
 2. v. Sveplo. pun szumpora, *vapo-*
rosus, *vaporeus*, *vaporis*, *vaporatus*.

Szúmrak. *Crepusculum vespertinum*. 2. v.
 Sztraffilo.
 Szúncze. *Sol*, *phœbus*, *phœbea lampas*, *pla-*
netarum medius, *diei præsēs*, *dispensa-*
tor temporum, *moderator*, & *dux tem-*
porum, *luminis dominus*, *eleleus*. à Per-
 fis: *Mithras*. ab Assyriis: *Titan*. ab
 Ægyptiis: *Osiris*, *phabus*. v. *Sol*. 2.
 szuncze gda je posred neba, *Æqui-*
noctium. szuncze, gda je jednaka
 noch z - dnevom ú protuletju 21.
 Mart: *Æquinoctium vernum*. szuncze,
 gda je jednaka noch z - dnevom ú-
 jezzeni, 23. Sept: *Æquinoctium au-*
tumnale. proti szunczu lefechi, *Afri-*
cus, *subsolanus*, *soli expositus*. naproti
 szunczu lefati, *apricari*.
 Szunczepravicze. *Sol justitiæ*, *Christus*.
 szuncze ochih, *voluptas*, & *delicia*
oculorum. szuncze szreche, *fortuna*
phosphorus. szuncze czirkve, *Ecclesiæ*
illustre jubar. szuncze orizaga, *sydus*
inclytum provincia.
 Szuncza izhod. *Sol oriens*, *solis or-*
tus.
 Szuncza zapad. *Sol occidens*, *occasus so-*
lis, *sol in occasum declivis*. szuncze za-
 palo, *sol occasus*.
 Szunczo sztaja *Solstitium*, *ii*. szunczo-
 sztoyni, *solstitialis*. krug, ili obruch
 szunczo-sztoyni, *tropicus cancri solsti-*
tialis.
 Szunczo-sztaja letna, gda je dan nay-
 veksi 21. Junii. *Solstitium æstivum*.
 Szunczo-sztaja zimszka, gda je nay-
 veksa noch 22. Decemb. *Solstitium*
hyemale.
 Szunchen. *Solaris*, *solanus*, *heliacus*. szun-
 chen trak, *solis radius*. szunchen prah,
atomus, *minuta semina*. szunchen ob-
 ruch, krug, *ecliptica*. szunchen tek,
solis cursus. szunchen put, *zodiacus*,
 szunchena szvetloszt, *solis candor*,
lux, *l. lumen solis*, *cæli candor*, *splen-*
dor. v. Vura. szunchena rosa. v. Szun-
 chenyak, szunchena vaga, *hyperionu*
 cur-

currus. szunchen dan, *solis dies*, *dies dominicus*.

Szunchene szredine piknya. *Centrum solis*, *cazimi*.

Szuncheno merchanye, ili pomenkanye, *solis defectus*, *defectio*, *eclipsis*, *deliquium solis*. szuncheno dete, *soligena*. szuncheno hodenye dolnye, *catabasis*

Szunchenoga putuvanya znanoszt, *Analema*.

Szunczem za plechi. *Averso sole*. proti szunczu, *adverso sole*.

Dvanayst znameny, y szvêmi peldami dvoylztruchnemi, po kêh szuncze leto dan preyde. *Duodecim signa Zodiaci*.

Ovèn.		♈.	<i>Aries</i> .
Bík.		♉.	<i>Taurus</i> .
Dvoyki.		♊.	<i>Gemini</i> .
Rak.		♋.	<i>Cancer</i> .
Oroszlan.		♌.	<i>Leo</i> .
Divoyka.		♍.	<i>Virgo</i> .
Vaga.		♎.	<i>Libra</i> .
Skorpion		♏.	<i>Scorpio</i> .
Sztrelec.		♐.	<i>Sagittarius</i> .
Kozel.		♑.	<i>Capricornus</i> .
Vodnar.		♒.	<i>Aquarius</i> .
Ribe.		♓.	<i>Pisces</i> .

Szunchènyak. *Heliops*, *heliopus*, *heliotropium*, *solsequium*, *ambuleja*, *solago*, *verrucaria*, *creston*.

Szvóra kolna. *Compago*, *compages*.

Szvoy, ja, je. *Suus*, *sua*, *suum*. szvoja, *bona sua*, *proprietas*. iz szvogaszze hrani, *de suo viçitat*, *proprio are vivit*. szvoje glave, *sui juris*, *sui capitis*. szam szvoy, *suusmet*, *suamet*, *suummet*. szam szvum krivnyum, *suamet culpa*.

Szvoim. *Usurpo*, *approprio mihi*, *meum dico*, l. *facio*, *meum volo*. v. *Poszvojujem*.

Szvoíta. *Consanguinitas*, *propinquitas*, *cognatio* v. *Rodbina*.

Szvoynoszt. *Suitas*, *tis*.

Szvoyvdlyen. *Sui juris*, *arbitrii*, *sua propria voluntatis*, *pertinax*, *obstinax*, *pervicax*, *morosus*, *homo difficillima natura*.

Szvoyvolyno. *Arbitratu*, l. *arbitrio suo*. 2. *obstinatè*, *obstinatò*, *dissolutè*, *pertinaciter*, *effrenatè*, *animo obfirmato*, *suapte voluntate*, *proprio velle*. v. *Tverdoglavno*.

Szùpa, szupànye. *Kruh ú vino namochen*. *Vippa*, *offa vinaria*, *intinctus vini*, *glis*, *dis*.

Szuprot, szuproti. (D.) *protiva*, *prema*. gda priatelsztvo znamenuje. *Erga*. szuproti mene, *erga me*. *item* (more antiquo) *mederga*. 2. gda protivnoszt znamenuje, *contra*, *adversum*, *adversus*, *ex adverso*, *è regione*. 3. szuprot mene, *naprot mene*, *contra me*, *è regione mei*, *ex opposito*, *è diametro*. v. *Proti*.

Szuprot govorim. *Contradico*, *reclamo*, *obstrepo*, *reclamito*, *obloquor*, *refragor*, *responso*, *obvarro*, *obstrigillo*.

Szuprot govorenye. *Contradictio*, *refragatio*, *oblocutio*, *reclamatio*, *intercessio*, *retractatio*, *acclamatio adversa*, *antilogia*.

Szuprot govoritel. *Contradictor*, *oblocutor*, *intercessor*. 2. *obstrigilator*.

Szuproti krichim. *Reclamo*, *recanto*.

Szuproti obernyen. *Antistrophus*.

Szuproti odgovor. *Antistrophum*.

Szuprotivchìna. *Refractio*. v. *Szuprotivnoszt*.

Szuprotivèmsze. *Contrarior*, *adverso*, *as*, *reluctor*, *refragor*, *occurro*, *resto*, *restito*, *obnitor*, *obluçtor*, *contra nitor*, *frenum mordeo*. v. *Protivemlze*.

Szuprotiven. *Contrarius*, *repugnans*, *rebellis*. v. *Protiven*.

Szuprotivnìcza. *Contraria*, *repugnatrix*, *restitutrix*.

Szuprotivnik. *Contrarius*, *repugnax*, *commodis nostris obfistens*, *antagonista*.

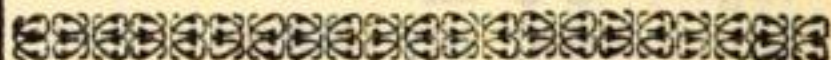
Szuprotivno. *Adversè*, *contrariè*, *repugnanter*.

Szuprotivnoszt. *Contrarictas*, *oppositio*,

- resistentia, repugnantia, aporon.* v. Pro-
tivchina.
- Szuprotivnoszt ú zakonu, ali dveh za-
povedih. *Pugna legum, antimonía.*
- Szuproti pezdim. *Oppedo, is.*
- Szuproti sztanye. *Resistentia.*
- Szuproti sztoim. *Resisto, obfisto, eornua in
aliquem verto.* szuproti sztati nepria-
telu, *resistere, adversari, reluctari, re-
niti hosti, adversus hostem fortissimè con-
sistere, pugnare, vim hostium, l. im-
petum hostium sustinere.*
- Szúr. *Griseus, cinereus.*
- Szurina, pripaszanicza. *Curta vestis gau-
sapina, sagulum, li.* szurinum oble-
chen, *sagulatus, sagatus.*
- Szusánosztvo. *Captivitas, tis, captivatio,
liminium.*
- Szusény. *Captivus, vincus, coniectus in
vinculis, l. in custodia, incarceratus,
circumventus hostili custodia, compedum
contritor, compeditus, ergastulus.* 2. szu-
seny ú taboru vlovlyen, *manci-
pium, ii.*
- Szússa. *Ariditas, terror.* 2. v. Szuhota.
- Szuffechi. *Siccificus, siccativus, siccatorius,
desiccativus, xeranticus.*
- Szússiecz meszecz. *Martius.*
- Szussénye. *Siccatio, exsiccatio.*
- Szussenye tela. *Merasmus.*
- Szússen. *Siccatus.* na szunczu szussen,
ad solem siccatus, insolatus. na dimu
szussen, *infumatus.*
- Szussím. *Sicco, exsicco, adsicco, are-
facio, torreo, exsucco.* 2. szussim na
szunczu, *ad solem sicco, insolo, as.* 3.
szussim na dimu, *infumo.* 4. szussiti
jako, *assicare.*
- Szussímíze. *Aresco, exaresco, arefio, tor-
resco, torreo.*
- Szúszed, blisnik. (Scl.) komfia. *Vicinus,
confinis, conterminus, accola, finitimus,
parvus.*
- Szuszédosztvo. (D.) blisika. (Tur. Scl.)
komfiluk. *Vicinia, vicinitas, confinium,
convicinium, parva.* 2. szuszédosztvo

- varasko, *suburbanitas.*
- Szuszédosztki. *Vicinalis, vicinus, finiti-
mus, confinis.*
- Szusznesnicza. *Pluvia, nivosa, l. nivis,
nive mistus imber.*
- Szusztajem. v. Vusztajem.
- Szúvam. *Trudo, protrudo, impello.*
- Szúza. *Lacryma, lacruma.* szuze, *lacryma,
cephenes, humor ex oculis flentium ma-
nans.* Dicitur & de arboribus, qui est
humor naturalis. zkazlyive szuze,
lacryma megarensium. szuze izpuf-
cham, szuzim, *lacrymor, lacrymo, as.*
2. szufze vízeudilne, *lacryma conti-
nua, l. assidua.*
- Szuzechi. *Lippus, pi.*
- Szuzemi ochi. *Lippio, lippitudine laboro.*
- Szuzénye ochih. *Lippitudo, rhyas, & rhas,
dis.* 2. *Lacrymatio, fletus.*
- Szuze vtissajuchi. *Apodacryticus.*
- Szuzen. *Lacrymosus, lacrymabundus.*
- Szuzicza. *Lacrymula.*
- Szúz vreden. *Lacrymabilis, le.*

T.

Szlovo neglaszovito.

T. ante A.

- Tabák. *Tabacum, ci, Tabaca, a, Nico-
tiana, a.* (à Nicotio Regis Galliae
Confiliario dicta) *Torna bona.* Ab
Americis Insulis, *Petum, ti.* tabak v-
nosz jemati, *tabaci pulverem per nares
haurire.* tabak kuriti, *puffiti, fumare,
fumigare tabacum, tabaci sumo capitis
pituitam educere.* 2. *Vocab: Dalin: ta-
bak velisze, koi kose vchinya, alu-
tarius, ii, cerdo, onis.* v. Kosnar.
- Tabla. *Tabula, planca.* tabla povosche-
na, *tabula cerata.* tabla chetvero vu-
glata sztolna, *pinax, cis.* tabla na ko-
jesze koczka, *tabula aleatoria, alveo,*

- relia*. tabla bela, *leucoma*, & *album*.
 tabla oblochna, *cataracta*.
 Tablam. *Affo*, *coaffo*, *coaxo*, *tabulo*, *con-*
tabulo.
 Tablanye. *Tabulatio*, *contabulatio*, *coaf-*
satio, *coaxatio*.
 Table szteklene na chetiri vugle. *Qua-*
drata vitrea.
 Tablicza. *Tabella*, *pinatium*. tablicza na
 kesze koczka, *alveolus*, *alveus*. na
 kêsze imena piflu, *pietatium*. tabli-
 cze za pifzanye, *pinaces*, *um*.
 Tábor. *Castra*, *orum*. 2. tabor vsztanov-
 lyen med fáncezi, *castra stativa*, *stati-*
va, *orum*. 3. tabor brodszki, ili na
 vode, *castra nautica*, l. *navalia*. 4. ta-
 bor letni, *castra aestiva*. 5. tabor zim-
 szki, *castra hyberna*. 6. tabor pessichki,
pedestria, *ium*. 7. tabor konyanichki,
equestria, *ium*. 8. tabor zabiam, *ca-*
stra metor. 9. tabor fáncezi obsztiram,
castra vallo, *cingo*, *aggero*. tabor gib-
 lyem, *castra moveo*. v. Voyfzka.
 Tabòra razreditel. *Castrametator*, *ca-*
strorum metator.
 Tabòra polaganye, taborenye. *Castra-*
metatio.
 Tabòrim, tabor polafem. *Castrametor*.
 Tabòrszki. *Castrensis*. 2. taborszki gla-
 var, *tribunus militum*, *strategus*. *ad*
bellum gerendum prator. taborszki Ka-
 plan, *bellonarius*, ii. taborszki plen,
 ili dobitek, *manubia*, *spolium*, *prada*,
direptus. taborszkoga naregyenya
 znanofzt, *tactica*, &. taborszki szlu-
 ge, *calatores*, *calones*.
 Táchem. *Volvo*, *voluta*, *in orbem tor-*
quo, *in gyrum duco*, *in gyrum com-*
pello, *roto*. 2. tachem, vlechem na
 podvalkeh, *palango*, & *phalango*, *as*
 Táchke. *Currus univotis*, *curriculus tru-*
filis, *univotum*, *monorotum*, *pabo*, *baf-*
ferna, *burdo*.
 Tachko vozecz. *Univotarius*, *monorota-*
rius.
 Tacza medvedova trava. *Branca ursina*,

- marmoraria*, *achanta*. tacza orofzla-
 nova, *alchymilla*.
 Tafùta szamoszvilna. *Sericum*, *bolosc-*
ricum, *taphetum*, *ti*.
 Tajechi. *Negabundus*, *abdicativus*, *nega-*
torius, *negativus*, *abnegativus*.
 Tajénye. *Negatio*, *onis*, *negantia*, *inficia-*
tio, *opophtica*, *orum*.
 Taím. *Nego*, *diffiteor*, *inficias eo*, *inficior*,
pallio. jako taiti, *pernegare*.
 Taímsze. *Lateo*, *deliteo*, *latibulor*.
 Taitel. *Negator*, *inficiator*.
 Taitelicza. *Negatrix*.
 Tàk. (D) Tako. *Ità*, *planè*, *sic*, *omninò*.
 2. tak dugo, *tamdiu*, *tanto tempore*,
tantisper, *eoufque*. At semper post se
 postulat *dum*, l. *verò*, *donec*, aut *quam-*
dju, seu *quoad*. tak dugo je ú tem-
 nicze zaderfan, doklam &c. *tamdiu*
in carcere detentus est, *donec* &c. tak
 jako, *tanoperè*, *tam vehementer*, *ufque*
adè. tak gulzt, *totijugis*, e. & *totiju-*
jus, a, m.
 Takáy, takaysze. *Similiter*, *pariter*, *eti-*
om, *quoque*, *pariformiter*.
 Taki on hip, on chalz. *Mox*, *actutum*,
confestim, è *vestigio*, *ex continenti*, *su-*
bitò, *statim*, *sine mora*, *absque dilatio-*
ne, *sine omni cunctatione*, *sub manu*.
 Tàkli, Takoli? *Itane?* *siccine?* *an sic?*
 takli je to? *itane verò?* *itane se res ha-*
bet?
 Tàkmi, takòmi Bogh pomozì. *Sic me*
Deus adjuvet.
 Takòv. *Talis*, *eiusmodi*.
 Tàkt. *Batuta*, &.
 Talabuka. v. Buka.
 Tàl. *Pars*, *portio*. v. Dél.
 Talás. v. Vál. n. 1.
 Talentum. (D.) Talenat. sztareh-penez
 szft szto zlateh dukat. *Talentum*, *ti*.
 Taler. *Thalcrus*, *vi*, *imperialis*.
 Talian. v. Latin.
 Taliga. *Biga*, *birotum*, *cifsum*.
 Talím. *Liquefacio*, *liquo*, *colliquefacio*.
 v. Raztaplyam,

Talimſze. *Liqueſco, liqueſco, colliqueſco, colliqueo, deliquo, & deliqueſco, in totum reſolvor, & diſſolvor, liquor, fluidus, liquiduſque fio.* v. Rasztaplyamſze.

Talovo trava. *Elleborus niger.* v. Kukujek.

Tàm. *Illic, illic, ibi.*

Tamarisk. *Tamarica, amarix, myrica.*

Tambùra. *Fides duarum cordarum, chelys.*

Tàncz, tanecz. *Chorea, saltus, saltatio, saltatus, saltatura, tripudium, staticulus, sicinnium, halma.* tanecz na jedne noge, *ascaliaſmus.* tanecz kuſten, *chironomia.* tanecz muſki z-hopkanyem, *cordax, cordaciſmus.* tanecz za ruke derſechi, *reſtis chorealis, chorea, saltatio reſticularis.* tanecz za ruke derſechi vodim, *reſtim chorealem duco.* tanecz na ſzkok, *pederna.* tanecz na glaſz igranya, *ſonivium.* tanecz z-oruſjem, zatochni tanecz, *pyrrhica, bellicrepa, carpa.* tanecz na vuſu, *ſchænobatica.* v. Poſzkochnicza. popevati tanczu, *accinere choro, choreuma modulari.*

Tànczam. *Salto, tripudio, agito choros, placidè commoveor, duco choreas, saltatorium verſo orbem, in numerum exulto.* na peſzem tanczam, *carmina geſticulor.* na muſiku, ili igru tanczam, *ſuavi muſica ſuppari grefſu formoſè ſalto.* na vuſu tanczam, *decurro per catadromum.* tanczam z-oruſjem, *pyrrhicham, l. pyrrhen ſalto.*

Tanczna hiſa. *Choragium, nymphæum.* tanczna meſtria, *ars modularia incedendi concinentibus fiſtulis, l. fidibus.* tanczna ſkola, *ludus saltatorius.* tanczna placha, *lucar.*

Tanczne popevke. *Choreumata, um.*

Tanczni. *Chorealis.* tanczni mech, *cludo, cluden.*

Tanczo-meſter. *Chorodidaſchalus, præſul.*

Tànczuſ. *Saltator, ſalibuſulus, ludio ad tibicinis modos ſaltans, choreutes.* napre tanczuſ, *choragus.* tanczuſ na vu-

ſu, *ſunambulua, ſunambulo, halter, ſunirepus, ſchænobates, petaminarius, neurobata, petauriſta.* tanczuſ z-oruſjem, *pyrrhicharius, pyrrhichiſta.*

Tanczuſſicza. *Ludia, ſaltatrix, choraliſtria.* napre tanczuſſicza, *choraga, a.*

Tanczuſſni. *Saltatorius.* po tanczuſſno, *ſaltatoriè.*

Tanyér. (D.) pladan. *Orbis, quadra, lanx, diſcus, pinax.* 2. tanyer na komſze reſe, *inciforium.* tanyere buzam, *paraſitor.* falatecz kruha kêmſze tanyer briſe, y pſzom daje, *apomagdalia, orum.*

Tanyero-buzecz. *Paraſitus, catillo, ſublingio, apeçta menſarum, cœnipeta.*

Tanyérecz. *Quadrula, fundulus.* kelifſni, *patena.*

Tapkòr. *Cingula ſuperior, ſupreſellare, ſummum præcinçtorium equinum.*

Taràcz. *Pavimentum, domûs ſolidamentum.* taracz putni, *ſtratum, ſtratura viarum, lithoſtratos.* taracz z-falatov mramora, *marmoratum pavementum.* taracz czifraſzt, ili kuſtno vloſen, *oſarotum, ſignum opus.* taracz z-vnoge fele kamenya, y czigla, *muſeum, pavementum barbaricum, barbarica, a. lithoſtrotum, pavementum ſubtegulaneum, oſtracium.* taracz novi, *rudus novum.* taracz iz kamena chetvero vuglatoga, *ſtratum teſſelatum.* tak potaraczan, *teſſelatus.*

Taràczam. *Pavimento, paviculo, oppavio, ſterno, rudus ſterno, rudero.* taraczati pute, *perſternere, ſternere viam, lapide ſuperintegere, ſaxis ſternere plateas, delapidare, complanare lapidibus viam.*

Tarànta kukecz. *Tarantula, ſtellio, phalangium.*

Taràzka puſka. *Colubrina, falco bellicus.*

Tarkùn pitomi. *Pyrethrum, ſalivaris herba, pyrothrote.* Rem: ú ocztu korenye kuhati y zube prati, haſzne proti zubne boli. *de ea ſic Serenus.*

Pur-

Purgatur cerebrum mansa radice pyrethri.
Masticet hæc patiens, teneatque diu-
tius ore.

2. tarkun divji, ptannice, sternumen-
 taria, pyrethrum sylvestre.

Tarna kola. Carrus, & carrum, ri.

Tarna komora. Thesaurarium, gazophy-
 lacium, ararium, domus thesauraria.

Tárnik. Thesaurarius, præfectus ararii.

Tasechi bol. Paregonicus, mitigativus do-
 loris.

Tásim. Sopor, placo, sedo. v. Tíssim. ta-
 sim ból, paregonizo.

Taska kosnata. Perula, manticula, ca-
 psula. v. Torbicza.

Tászt. oteczenin. Socer, & socerus, uxo-
 ris pater, becyrus.

Tát. Fur, ris, furo, furtio, onis, furator,
 manuator, pilenta, clepta, philetas,
 lavernio, rapicida, trium litterarum
 homo. 2. tat velik, furipus, larus,
 trifurcifer. tat ochiveszt, z-tatbinum
 vkup zapopaden, antophorus. tat ki
 obia, y pod kapa sztaneye, EffraCTOR,
 effraCTORIUS, veCTICULARIUS. tat czirkve-
 ni, sacrilegus. tat marhe, abigeus, ab-
 aCTOR. tat opchinszkoga dobra, pecu-
 lator, depeculator. tat kruha yk-rane
 szlissajucheh, clades rei familiaris, ever-
 sor rei domestica, ereptor alimentorum,
 flagellator annonæ. tat luczkeh mos-
 nyih, torbicz, manticularius. tat ki
 obrezava luchke sepe, ali mosnye,
 perenticida. tat lyudih, plagiator, pla-
 giarius. tat postenya, ili dobroga
 imena, calumniator, obtrectator, con-
 vitator. presgan tat, ingeniosus in om-
 ne furtum. Non fuit Autolyçi, tam pi-
 ceata manus.

Tatâr. Scyta, Tartarus, Sarmata.

Tatarzka zemlya. Scythia, sarmatica,
 asiatica.

Tatárszki. Tartaricus, scythicus, sarma-
 ticus.

Tatbénem zakonom. Furtivè, furaciter.

Tatbena iztvar. Res furtiva, furto ablata.

Tatben chlovek, koi rad krade. Furax,
 trabax, tagax, vulturius, furtificus, fe-
 le rapacior.

Tatbina. Furtum, furacitas, fraus mala,
 crimen furti, rapacitas, detractio alieni.

2. tatbina ochiveszta, furtum mani-
 festum, furtum apertum. 3. tatbina

marhe, abigeatus. 4. tatbina obchin-
 szkoga dobra, ali penez, peculatus,

repetundæ. 5. tatbina blaga czirkve-
 noga, furtum sacrilegum. tatbinalyu-

dih, plagium, ii. z-tatbinum szvum
 sivetì, de vesperi suo vivere. tufiti radi

vzete tatbine koga, accusare repetun-
 darum, exostulare aliquem repetundis.

Tati Blita, rum. 3. domachi, ili hisni
 otayni, directarii. 2. tati kische pri-

mechu nadvorbu k-sztolu dabi kay
 omeknuli, diatarii.

Tatszki. Furinus, veCTICULARIUS. tatszka
 mestria, furatrina. tatszki klyuch,
 clavis furina.

Tayni. Tacitus. tayno mislenye, tacitæ
 cogitationes. tayno nepriatelstvo,
 compressa, tacitaque inimicitia.

Taynik. Negator. v. Taitel.

Tayno. Tacitè. v. Muchech.

T. ante. E.

Techây. Cursus, curriculum. techay szun-
 cza, cursus, l. curriculum solis. 2. te-
 chay kola, orbita, &. 3. techay, me-
 szto, ali profztor, po kômfsze teche
 k-czilyu, curriculum, intervallum, spa-
 tium, decursorium.

Techèm-kelszem, dërchim. Curro, cur-
 sum curro, gradum precipito, eo celeri-
 ter, intentâ celeritate, ac festinatione
 iter, viamque seco, atque profuor. te-
 chem na konyu, curro eqvo, l. in eqvo.
 techem techay, ali na czily, curro
 stadium, in stadio, & per stadium, cur-
 ro ad metam, scopum terminum. te-
 chem szim tam, dirjam, cursuo, huc
 illucque cursuo, curso ultro citòque,
 discorro. techem dole, decorro. te-
 chem napomoch, accorro. techem

do konceza y kraja, *Transl: decurro, à principio ad finem usque curro.* techem, ili natechem ú pogibel, *incurro ad l. in periculum, subeo periculum.* tekuch hitro glavumfze ob vrata terknuti, *allidere caput ostio.* naglo, szopcze techem. *Cursu exanimor, & lassitudine confisior.* 2. techem (kayfze od vode veli) *fluo, defluo, fluito, curro, decurro, mano, meo.* v. Czurim. techem mimo, *praterfluo.* techem ú nuter, *influo.* techem prek, *transfluo, perfluo.* techem okolu, *circumfluo.* techem vech techai. v. Razlevamfze. techem med kay, *interfluo.* techem zverhu, *superfluo.* techi na kopje, *incurrere hastis adversis.* 3. lehko techem, *pytilisso.*

Téchen. *Sapidus, sapiens.* v. Smahen.

Techénye. *Cursus.* v. Tek. techénye dole, *decursus, defluxio.* techénye ú nuter, *influxus.* techénye prek, *transfluxus, perfluxus,* techénye mimo, *praterfluxus.* techénye okolu, *circumfluxus.* techénye nazad, *refluxus.*

Téchno. *Sapidè.* v. Smahno.

Technoszt. *Sapor, oris.* v. Smah. technoszt prioftra, prirezka, *sapor acutus,* technoszt vinszka, *sapor vinosus.*

Techich. *Consobrinus, ni.*

Techichna. *Consobrina.*

Técza, ochina szesztra. *Amita, a.* 2. tecza, materina szesztra, *matertera.* tecza mojega otcza, *amita magna.* tecza mojega deda po otczu, *amita major.* tecza moje matere, *matertera magna.* tecza moje babe, ali deda po matere, *matertera magna.* tecza moje prebabe, ali prededa po matere, *matertera maxima.*

Tég, sitek *Fru mentum.*

Tegla. (D.) utia. *Ferrum pressorium, proelum, i. puelum sartoris pressorium, feramentum sartoris.*

Ték. *Palatus, & palatum, ti.* v. Tech-

noszt. 2. tek, *cursus, curriculum, lapsus, meatus, decursus.* tek nebesz, *motus cali, & siderum.*

Tekmecz. *Æmulus, amulator, zelotes, zelator.*

Tekmen. *Æqualis.* v. Jednak.

Tekmènye. *Æmulatio, amulatus, zelus.* v. Lyubomornoszt.

Tekmeczi ú lyubavi tretjega. *Rivales, rivini, zelotypi.*

Tekmim. *Parifico, pario, æquo, comparo.*

Tekmimsze. *Æmulor, contendo, zelor, zelo.*

Teknyen. *Tactus, attactus, contactus, petitus.*

Teknenye. *Tactio, tactus, attactus, petitio.*

Tekúchi. *Currens, fluidus, fluibundus, fluens.* 2. *fluenter.*

Tekút. *Pediculus alatilius.*

Telchecz. *Juvenculus.*

Tèle. *Vitulus, vitellus.* 2. tele riba morszka, *phoca, a.*

Telèchi. *Vitulinus, vitulus, vitellus.* telèchi drobchecz, *exta vituli.* teleche mefzo gingavo, *carula vitulina.*

Telèchim, szkachem kot tele. *Vitulor, adolescenturio.*

Telècz. *Bosculus, juvenas.*

Telétina. *Vitulina, a, caro vitula.*

Telíchev gojenye, hranenye. *Vitulatio.*

Telichicza. *Vitula, bucula.*

Telicza. *Juvenca, junix.*

Tela velikocha. *Corporatura* tela szpravnoszt, *corporis habitudo, habitus corporis.* tela szpravnoszt zlocheszta, *cachexia.* rela lagodnoszt, *temperamentum, temperatura corporis.*

Tèlo. *Corpus, receptaculum animi, soma.* v. *Corpus.* 2. teio sesztoko, y zdravo, *firma corporis constitutio, bona corporis habitudo, corpus firmum, integrum.* 3. telo nemochno, beteslyivo, *invalida habitudo corporis, corpus affectum, malè habitum, morbosum, mor-*

morbidum, confectum, effæctum. 4. telo lepo, y dobroga sztvora, *corpus moderatum, & benè qualificatum, corpus quadratum.* 5. telo mledno, *corpus gracile, macilentum, macrum, extenuatum, macie torridum, frigosum.* 6. telo mertvo, *cadaver, corpus exanguie, mortuum, exanime, funus, eris.* 7. telo prez glave, *truncus corporis humani, corpus acephalum.* 8. telo prez pamenti, *corpus sine pectore.* 9. telo chlovehje prez mezsa, y kose na szpodobu szmerti, *sceletus, & sceletum, ti.* telo chisztim, *alvum purgo.*

Telòven, jederen. *Corpulentus, corporosus, habitior paullo.* 2. *corporatus.* telovne farbe, *russus, & ruffus, candidans è rufo.*

Telovímsze, telo nasze pobiram. *Corporasco, corporor.*

Telóvni, teleszni. *Corporalis, corporeus.* telovna sztrafa, ili na obramba tela, *militia corporalis, stipatores corporis, praetorii, praetoriae cohortes, praetoriani milites, corporis custodes, satellitium bipenniferi.*

Telovnoszt, telesznoszt. *Corporatio, corporalitas.* 2. telovnoszt, jederenoszt, *corpulentia.*

Telòvo. (D.) brassansztvo. *Festum, l. festivitas Corporis Christi.*

Tème. *Vertex.* 2. teme pervi kray glave zkup z-szlepo ochjem, y z-vuhi od verhuncza, *sinciput, ris, & sintipitium.* temena pervi koszt ili chelo, *parietale, is.*

Tèmel. *Fundamentum, fundamen, solidamen, solidamentum, basis, sustentaculum, stabilimentum, initia.* 2. temel govorenya, *argumentum, ratio, caussa, hypotesis, basis orationis, &c.* 3. najjaksze teme le popaszti, *cornua disputationis commovere.* na temelu zezidan, *fundamentatus.* do temela na nikay ide, *à prora, & puppi perit.*

Temelenye. *Fundatio, initiorum positio.*

Temelím, fundament mechem. *Fundo,*

ago, facio, pono fundamentum.

Temèlit. *Fundamentalis, fundatus, solidus, penitus.* temelito vuchen, *homo eruditione perfectus, solidè, profundè doctus, argumentalis.*

Temelitò. *Fundamentaliter.*

Temelitel. *Fundator.*

Tèmen. *Obscurus, umbrosus, tenebrosus, tenebricosus, caliginosus, tenebricus, opacus, tenebris tectus, circumfusus, illuminus, gnephosus, lygaus.*

Temjàn. *Thus, & tus, ris, libanũ, libanon, & libanaton, olibanum, dendrolibanus, cum differentia, quòd libanaton pro arbore, reliqua pro lacryma libani arbusculæ accipiatur.* 2. temjan beli kerhkek, *amygmito.* drobni temjan, *thusculum.* temnyan na dobro ztuchen, *manna thuris.* temjana droptina, *atomum, mi.* chunek za temjan, *acerra thuris.*

Temjana brach-chicza. *Thurilegus-lega.* 2. temjana szaje, *ehale, fuligo thuris.*

Temjana kadilnicza. *Thuribulum, odorarius, thymiamaterium, thuricremium.*

Temjano-noszt. *Thurifer, a, m.*

Temjano - tersecz. *Thurarius, turarius.*

Temjànov. *Thureus.* temjanovo zernye, *thurea grana.*

Temjanom kadim. *Thurifico, as, thus incendio.*

Temna meszta. *Loca obscura, opaca, tenebris obsita.*

Tèmne szuncze. *Eclipsim patitur sol, aut, eclipsis est solis, sol eclipsatur.* v. Szuncze.

Tèmncm, temen bivam. *Tenebresco, obscuror, obscurus fio.* 2. temnem, temno chinim, *obscuror, obtenebro, inumbro, innubilo, occaco, adnubilo, obcaco, tenebras offundo, obduco, bebeto.*

Tèmniczár. *Custos carceris, s. carcerum, carcerarius, ergastularius, phylacista.*

Tèmnicza. *Carcer, ergastulum, captivitas, catomum, custodia, gobia, latomia, phylaca, desmoterium.* 2. temnicza pod

- pod zemlyum, *cæcadas*, *æ*, *cæca*, *tenebrosa custodia*, *scelus*, *capitalis*, *horribilis carcer*. vuyti iz temnicze, *expugnare carcerem*, *claustra effringere*, *ex vinculis evolare*. vu temniczu koga verchi, *conicere in vincula*, *in carcerem*. vu temniczu odszuditi, *decernere alicui custodiam*. puschen iz temnicze, *laxatus carcere*.
- Temno. *Tenebrosè*, *obscurè*. v. Mrachno. 2. temno-chern, *survus*, *ater*, *fuscus*, *aquilus*. v. Prichern. temno-rojen, *ignobilis*. temno-cherlyen, *fulvaster*, *fulvus*, *ferrugineus*, *xerampelinus*. temno-farben, *pullus*. temno-sút, *sublutens*.
- Temnòszt. *Obscuritas*, *caligo*, *fuscitas*, *opacitas*, *tenebella*, *tenebricositas*, *nebulositas*, *umbrositas*, *scotia*. v. Mrak.
- Temnyak. *Tenebrio*, *lucifuga*.
- Tenchàm. *Tenuo*, *attenuo*, *extenuo*, *tenuè reddo*, *subtile facio*, *subtilio*, *rarefacio*. 2. tenchamsze, *gracilesco*, *subtilefco*, *gracilis*, *subtilis fio*, *rarefco*, *ejunresco*, *rarefio*.
- Tenchína. (D.) Tenkovitoszt. *Tenuitas*, *gracilitas*, *exilitas*, *subtilitas*, *jejunitas*, *raritas*.
- Tenèhen. *Gracilus*, *teniculus*, *petilus*.
- Tenèhno. *Teniculè*, *tenuiter*.
- Tenèhnoszt. *Gracilitudo*. v. Tenchina.
- Tènèk. *Tenuis*, *subtilis*, *gracilis*, *exilis*, *gracilentus*, *juncidus*, *jejunus*, *juncus*, *ejuncidus*, *todillus*, *rarus*, *infrequens*, *scutilus*. tenek kòt lasz, *capilaceus*.
- Tènko. *Tenuiter*, *tenuatim*, *exiliter*, *subtiliter*, *graciliter*, *rarc*. tenko-pevecz, *discantista*.
- Tènya *Umbra*. szvojesze tenye plasfity, *suam ipsius umbram metuere*. 2. tenya kipa, pelde, *repercussa imaginis umbra*. 3. tenya sibe vure szunchene, *sciater*.
- Tenyasz. *Umbrosus*, *umbrifer*, *opacus*, *latebrosus*.
- Tenyu chinim. *Opaco*, *as*, *umbro*, *as*.
- Tèpchem. *Calco*, *suppedito*. v. Potlachujč.

- Tepècz. *Vagus*, *vagabundus*, *erro*, *erraticus*, *gyrovagus*, *omnivagus*, *pervasor*. v. Potepuh. tepecz nochni, *tenebrio*, *vespertilio*.
- Tèpem. *Verbero*, *percutio*, *plagas infligo*, *ferio*, *verberibus cado*, *ictuo*. tepem sibjem, *ferulis cado*, *virgis percutio*, *ferulâ nates obverbero*, *pingo aliquem pigmentis ulmeis*. tepem palichjem, *fustigo*. tepem korbachem, *mastigo*, *catomidio*, *catomo cado*, *grandino*, tepem od glave do pet, *transcado*. koi tepe, *mastigophorus*, *lictor*. 2. tepem jezikom, *maculo*, *blatero*, *blatio*.
- Tepka hruska. *Pyrum jorbile*.
- Tepnya. *Blatero*, *trifasidicus*, *spermologus*. v. Tlapa.
- Terbuh. *Venter*, *uterus*, *alvus*, *aqualiculus*, *gaster*, *rumen*, *hystera*. velik terbuh, *physco*, *physcon*. terbuk debel, *pitthagastus*. terbuh gladen, *iratus venter*. 2. terbuh szvinszki, *faliscus*. 3. terbuh napunyavam, *corbita*, *rumen impleo*. Transl: *in corbitam*, *seu navem onerariam immitto navigium onero*. 4. terbuh noszim, *gravefco*.
- Terbuha dolnya sztran. *Lumbi*, *orum*, *catochadium*. szredine terbuha suplina, *ganganzum*. terbuha zavianye, *vermina*, *colicus dolor*. terbuha otechenye, *molucrum*. terbuha szkerb, *cura abdominis*.
- Terbuhu szlusechi. *Ventricola*, *gula parens*, *apicius*, *apicianus*.
- Terbuffaszt. *Ventricosus*, *ventrosus*, *abdomini deditus*, *collatinus*, *suminatus*.
- Terbuffecz. *Uterculus*, *utriculus*, *ventriculus*. terbuffecz marhe iz kojega presiva, *rumen*.
- Terbuffina szvinszka. *Spetile*, *is*.
- Terbusni. *Ventralis*. terbusna bol, *dolores alvi*, *cholericæ tormina*, *verminatio*, *ventriculatio*, *dysenteria*, *ventriculosa passio*, *strophus*.
koi takvu bol terpi, *torminosus*, *hystericus*.

Terbusno techenye. *Diarrhœa, lienteria, rheumatismus.* v. Otok. v. Tenasmus.

Terchek. (D.) hréu. *Truncus, ci, stipes, caudex, truncus, aut validus fustis terre inhaerens, zafzadni terchek, pagmentum, truncus humi defixus.* terchek, kojemu ladje pripinyaju, *primæsius, scil. palus.*

Térchka. *Attagen, attagena, attages, is.*

Terczâszt. *Breviculus, curtus.*

Terczâszto. *Briviculè.*

Terczi ferczi. *Pele mele.*

Tërem-terlszem. *Frango, tero, pinso, pin-do, contero, atterro.* 2. na drobno terem, *comminuo, distero, pertero.*

Terezia. *Perpendiculum.* 2. na tereziu, *ad perpendiculum rectis lineis.* v. Snora.

Tërg, tergovische. *Forum, forum nundinarium, emporium, cmptorium, negotiationis locus, sive locus, quò res efferruntur.* 2. terg, tërguvanye, *negotatio, nundina, nundinatio, nundinum, ni, mercatus.* tërg treh dnevov, *trinundinum.* v. Szenyem.

Tergách. *Strictor.* tergach grozdja, *vindemiator.* v. Brach.

Tergachicza. *Vindemiatrix, collectrix.*

Tërgam. *Carpo, stringo, decerpo, avello, rumpo, lacero.* tergati selud, *quernas stringere glandes.* odkud: tergane olike, *strictiva, destriictiva oleæ.* sic: *strictiva, destriictiva poma, pyra &c.* 2. tergam grozdje, *vindemio, vindemiam facio, uvas lego.* v. Berem. tergnu-ti szablyu, *stringere sicam.*

Tergòvecz. Tersecz. *Negotiator, nundinator.* v. Kramar. 2. Tergovecz gyungya, y dragoga kamenya, *margaritarius.* 3. tergovecz duguvanya nezhablyenoga, *mercator germanus, negotiator rerum minimè fucatarum.*

Tergòvecz, kije nad tergovinum. *Telontarius, vectigaliarius, publicanus, portitor, praefectus vectigalibus.* tergovschicza, *publicana, decumana.* 2. *Negotia-*

trix.

Tergovina. *Mercatura, negotiatio.* tergovina velikoga dobichka, *mercatura quaestuosissima.* 2. Tergovina, *telonium, portitorium.*

Tergújem. (D.) Pazarim. *Negotior.* v. Tersim.

Tërh. *Onus, pondus, moles, sarcina.* v. Bre-me. 2. terh koga marha ú tabor no-szi, *Bastaga.*

Terho nõszecz. *Bastagarius.*

Terják. *Theriaca, therjace, es.* koi snyim terfi, *spermologus.* k-terjaku zpadaju-chi, *therjacalis, teriacus.*

Tërijam. *Exigo, repeto, reposco, extorquoo* *es &c.*

Terjàvecz. *Exactor, reposco, onis.*

Terjet. *Escarites, tis.*

Terkia. *Amentum, loramentum, lori cor-rigia.*

Terlicza, ú kêsze lan tuche. *Depsa, & lintopta, limpiota, maleus stuparius, calcatoria, a.* ú kojusze kurve mechu, *cyppus, manellæ.* v. Pranger.

Tërn. *Spina, sentis, vepres, acathus, pyxacanthum.* 2. tern beli, *diacteton, asphaltus.* 3. tern ú oku. *Metaph: chlo-vek nepovolyen, judes, is.*

Ternácz. *Viridarium, pomarium, arbus-tum, arboretum, seu locus arboribus fructiferis confitus.*

Ternâszt. *Spinosus, senticosus, tribulosus.*

Ternèk. *Spinula, veprecula, vepreculum, spineolus, spinulus.*

Tërnina drevo. *Prunus sylvestris, spinus, vulgò acacia, a.* ternine szad, *prunum acacia, prunellum, li.*

Ternòv. *Spineus.* ternov venecz, *spinea corona.*

Tërnye. Ternische. *Senticetum, vepre-tum, rubetum, spinetum, sentix.*

Terpéch. *Patiens, tolerans, sustinens, pa-tibilis.* 2. terpech, *patienter, toleranter.*

Terpéchi. *Passivus, a, m.* terpechi malo vremea, *Oligochronus.*

Tërpèk. *Acerbus, austerus.*

Y y y

Ter-

Terpentín. *Terebinthina, larigna, larisma.*
 Terpetínszki. *Terebinthinus.* terpetin-
 szko drevo, *terebinthus.* szmola, *tere-*
binthina resina.

Terpím. *Patior, tolero, sustineo, fero,*
perfero, perpetior, suffero, a quo animo
fero. pízmo toga neperpi, *non reci-*
pit id scripturæ modus. kvar terpeti,
rupitire. szilu terpeti, *vim subire, ex-*
periri, sustinere. terpeti szíromastvo,
inopiâ, & angustiis cogi, paupertatem
tolerare, vitam in egestate ducere. raz-
 bitje ladje terpeti, *nausfragium face-*
re. v. Podnassam.

Tèrpko. *Acerbè, crudè.* 2. terpko chi-
 nim, *acerbo, as.*

Terpkócha. *Acerbitas, acredo, acor, sa-*
poris amaritudo, cruditas.

Terplénye. *Passio, perpassio, sufferentia.*
 2. terplenye chutenyih, *pathema.*

Terplyív. Terpezlyív. *Patiens, tolerans,*
aquanimus, aquanimis, placidus, se-
datas, durus, induratus ad omnem pa-
tientiam. v. Terpech. 2. terplyív,
 kaysze more terpeti, *patibilis.* v.
 Podneszlyív. terplyíva narava, ter-
 plenyu podlosna, *natura passibilis.*

Terplyívo. Terpezlyívo. *Toleranter, to-*
lerabiliter, patienter, aquanimiter, pa-
tienti animo, lentè, non repugnanter.
 2. *passivè, passivitus.*

Terplyívofzt, terpezlyívofzt. *Toleran-*
tia, patientia, sufferentia, aquanimitas.
 2. *passibilitas.*

Terputecz trava. *Plantago, arnoglossa.* v.
Arnoglossum. 2. terputecz vodeni,
plantago aquatica, alisma, damasoni-
um, fistula pastoris, barba sylvana.

Tèrsecz. *Negotiator, nundinator, institor,*
mercator, quæstuaris, emporus, mer-
curialis vir. tersecz koi oblatzt szam
 ima z-jedne fele duguvanyem ter-
 siti, *monopola.* tersecz z-gotovum
 opravum, *sagarius.* tersecz z-szvilum,
metaxa, & tersecz z-toplemi jesztvi
 nami, *termopola, &* tersecz szlaneh

duguvany, *salsamentarius* tersecz szta-
 rem selezjem, *ferramentarius.* ter-
 secz suskarih, *frivolarius.* velik ter-
 secz, *ingrossator.* tersecz taborszki
 sitkom &c. *lixa.* tersecz velik, *mag-*
narius.

Tèrsm. (D.) Pazarim. *Nundino, nundi-*
nor, negotior, mercor. tersiti za goto-
 ve peneze, *gracâ mercari fide.* tersiti
 na ladje, *navem exercere.* tersiti z-
 nekem, *conficere cum aliquo de re, a-*
gere, negotiari cum aliquo. 2. tersiti
 suskarium, *mangonizare, contionari,*
aginari.

Terška ladja. *Holcas.*

Tèrstvo, tersenye. *Mercatio, mercatura,*
commercium, nundinatio, negotiatio, qua-
stus, contractus, res contrabenda, institorii
muneris exercitatio, quæstus, emporeu-
ma. terstvo gotovum opravum, *saga-*
ria, & terstvo jedne fele duguvanya,
 szamo-prodaja, *monopolium,* vulgò
asphaltum. terstvo z-knyigami, *biblio-*
polium, hypomnema. terstvo z-sele-
 zom, *negotiatio ferraria.* z - sitkom,
negotiatio frumentaria, quæstus anno-
narius. z-lyudmi, *plagium, plagiaria.*
 z - szlanem duguvanyem, *negotiatio*
salaria, salgamaria. z-tabakom, *nego-*
tiatio nicotiana. z-vinom, *œnopolium,*
 z-szoljum, *halopolium.* z-toplemi
 jesztvinami, *termopolium.* terstvo v-
 szakojachkem duguvanyem, *quæstus*
mangonicus, mangonicum.

Teršz. (D.) loza. *Vitis, juniculus, œnoe,*
œnaria. teršz lipov, *vitula, &* teršz
 po drevo razpelyan, *vitis arbustiva.*
 teršz razpet po zemlye, *vitis strata,*
humni projecta. teršz na dalko y siro-
 ko razpelyan, *vitis compluviata.* teršz
 razpelyan za szenczu chardaka, *vi-*
tis pergulana, teršz na viszoko drevo
 zpelyan, *anadendras.* teršz na bray-
 de zpelyan, *vitis jugata, canteriata.*
 teršz jako, y obilno razstuchi, *vitis*
luxurians. teršz, koi szim tam ra-
 szte,

szte, *vitis erratica*, *vitis multiplici*, *erraticòque lapsu serpens*. tersz trikrat v-letu rodechi, *vitis trifera*, tersz rani, *vitis pracox*. tersz na kolyen, *vitis pedata*, l. *statuminata*.

Tersz nizek z-glaviczum, ili hergum, iz koje mladje pulcha, *rumpotinum*.

Tersz cherni. *Vitis nigra*, *ampelos*, *chironia*, *brionia*, *ampelomelana*, a. 2. tersz beli, *vitis alba*, *mandon*, *onis*. tersz koifze z-korenem szadi, *viva radix*.

Terszek. (D.) Lozicza. *Vitacula*.

Terszènye. *Conatus*, *conamen*, *studium*, *industria*, *contentio*, *fatigatio*, *nifus*, *assèctatio*, *molitio*.

Terszimsze. *Nitor*, *conor*, *conatum adhibeo*, *adlaboro*, *contendo*, *annitor*, *conitor*, *illaboro*, *allaboro*, *operor*, *molior*, *illuctor*, *studeo*, *sudo*, *do operam*, *figo in aliqua re operam*, *operam pono*, *sumo*, *insumo*, *contero*. terszitisze zverhu chesza, *desudare*. *laborare in re*, *laborem in rem sumere*, *laborare de re*. jako terszitisze, *nixare*, *omnibus nervis*, *viribus contendere*, *rudentem omnem movere*, *omni pede niti*, *remis velisque*, l. *velis quisque*, *mari terraque contendere*, *omnes vires*, *nervosque intendere*.

Terszja delavecza. *Viticola*, a.

Terszje. *Vinea*, *vitiarium*. v. Vinograd.

Terszo-noszni. *Vitifer*.

Terszo-szaditel. *Vitifator*, *vitiplantator*.

Terszov. *Viteus*, *vitigenus*, *vitineus*, *vitigineus*. terszov luczen, *funetum*. terszov pupek, *pampinus*. terszov kol, *charax*, *vallus*, *adminiculum*, *ridica*, *scipio cantherius*. terszovi luczni, *stephanita*, *rum*.

Terszova grebenicza. *Propages*, *propago*, *rumpus*, *candosuecus*, *tradux*. grebenicze szaditi, *propoges humare*, *in humare*, *supplantare in terram vites*. terszova maszt. *ampletis*.

Terszt. Varas ú Istrie. *Tergestum*. iz Terszta, *Tergestinus*. morje Terszta,

Sinu Aquilem, l. *Tergestinus*.

Tersztika, Terszt. *Arundo*, *cana*, *frutex aquaticus*, *calamus*. nayti *calamus* naymensu tersztiku, *cana*. poszrednyu, *arundo* pak poveksu znamenuje. tersztika debela, *donax*, *cis*. tersztika tenka, *butomum*. tersztika Spanyurszka, à Germ. Spanis rohr, *fativa arundo*. tersztika egiptomszka, *biblus*, l. tersztika vodena, *ulva*. tersztike baticza, *panicula*, a. v. Rogoz. n. 2. Tersztiko-noszni, kay terszjem plodi. *Arundifer*.

Tersztikov. Tersztni. *Arundineus*, *arundinaeus*.

Tersztikovina, Tersztische. *Arundinetum*, *calametum*, *cannetum*. tersztikovine szpravlyanye, *arundulatio*.

Tersztikovine pun. *Arundinosus*, *ulvosus*. tersztikovine punszem, *arundino*, *as*.

Tërta. *Torus*, *plectra*. v. Gusva.

Tertèchem. *Labo*, *labor*, *eris*.

Tesak. (D.) Ratay. *Operator*, *operarius*, *ergastes*, *tis*, *ergasticus*, *ci*. tesak polszki, *ruricola*, *agricola*, *arvicola*. tesak najemni, kîsze na den placha, *mercenarius*, *conductus*, *conductitius*, *subbasilicanus*, *ambactus*, *diurnâ mercede conductus*, *Tbes*, *etis*.

Tesaki *Operarum*, *operarii*, *orum*. tesake naimlyem, *conduco*, *mercede conduco*.

Tesakinya. *Operaria*, *operatrix*.

Tësam. Tesim. *Operor*, *laboro*, *labore perfungor*, *obeo labores*. 2. tesam zemlyu, *colo*, *excolo agrum*, *agriculturam exerceo*. v. Polye, y Delam.

Tesànye. *Operatio*, *laborum functio*, *labor*, *opera*, *opus*. 2. tesanye polszko, *agricultura*, *agricolatio*. v. Polye.

Tësch. *Jejunus*, *vacuus*, *vanus*, *cassus*, *innanis*, *vacans*. v. Prazen. tescha szlina, *saliva virgo*. tescha dika, *vona gloria*, *gloria innanis*, & *vacua*. telche uffanye, *spes fallax*.

Tësche. *Innaniter*, *vaniter*, *jejunè*, *vanè*.

Teschina. *Vacuitas*, *innanitas*, *vanitas*,
Y y 2 jcju-

- jejunitas*. v. Praznocha. 2. *teschina*, *lumbus*, *bi*.
- Tèsëk. *Difficilis*, *gravis*, *ponderosus*, *onerosus*, *gravidus*, *fonticus*, *clivius*, *arduus*, *importunus*, *molestus*. *tesek* *beteg*, *fonticus morbus*. *tesek* *prichetek*, *clivium auspicium*. 2. *tesek*, *y'keszen*, *gravis*, & *tardus*, *stlembus*. v. *Pretefek*. *tesek* *bivam*, *gravesco*, *ingravesco*, *aggravesco*. *pretefek* *bivam*, *prægravo*, *præpondero*.
- Tesím. *Gravo*. v. *Smebkchim*.
- Tesína. *Pondus*, *gravitas*, *gravitudo*, *gravamen*. v. *Terh*.
- Tesko oddihavanye. *Asperitas animæ*, *asthma*, *pneumatodes*. v. *Sziplenye*.
- Tesko. *Difficile*, *gravè*, *graviter*, *gravatè*. 2. *tesko*, *muchno*, *arduè*, *agrè*, *vix*, *difficulter*, *multo labore*, *magno negotiò*, *perpensè*, *graviter*, *difficiliter*, *haud facilè*, *cum summo studio*.
- Tesko, ali teseje chinim. *Aggravo*, *degravo*, *ingravo*, *onero*.
- Teskomije. *Gravor*, *gravè mihi duco*, *molestè fero*.
- Teskócha. *Difficultas*, *anxietas*, *gravedo*, *molestia*, *onus*, *spinæ*. od *teskeh* *duguvany* *govoriti*, *spinas colligere*. v. *Ne-volya*.
- Testament, oporuka. *Testamentum*, *tabella testamentaria*, *codicilli*, *suprema voluntas hominis*, *instrumentum extremæ voluntatis*, *ultima voluntatis sententia*, *ultimum velle de eo, quod post mortem fieri volumus*, *divisa, æ. diatheca*. 2. *testament* *vesz* *lasztovitum* *rukum* *piszan*, *bolographum*. 3. *rechjum* *lesztor* *odregyen*, *testamentum nuncupativum*, *ultima vivæ vocis dispositio*, & *testatoris voluntas*. 4. *testament* *chinim*, *testamentum condo*, *ordino* *suprema mea*, *testamenta nuncupo*, *testor*, *testamentum facio*, *conscribo*, *ultimam meam voluntatem dispono*. 5. *testament* *chinim* *prez* *piszma*, *pred* *lyudmi* *veruvanemi*, *testamentum facio in pro-*

- cinctu coram fide dignis hominibus sine tabulis*, *aut scriptura*. 6. *testament* *ú* *kojem* *je* *kay* *izbriszano*, *testamentum cancellatum*. 7. *koi* *testament* *chini*, *testator*, *legator*, *testamentarius*. *â* *sena*, *testatrix*. 8. *testament* *potiram*, *rumpo*, *frango*, *annihilo*, *annullo*, *nullifico testamentum*, *irritum facio*, *decerno ultimum velle*. 9. *koi* *prez* *testamenta* *úmre*, *intestatus*. 10. *komu* *fze* *ú* *testamentu* *kay* *osztavi*, *legatarius*. 11. *ú* *testamentu* *osztavlyeno*, *legatum*. 12. *testament* *podverfen*, *testamentum suppositivum*.
- Koi* *podmeche* *krive* *testamente*, *Testamentarius*, *rii*.
- Tészen. *Angustus*, *arctus*, *strictus*, *restrictus*, *arctatus*. *teszna* *halya*, *arcta vestis*.
- Teszla. *Dolabra*, *æ*.
- Teszním. *Angusto*, *stringo*, *arcto*, *coarcto*, *contraho*, *constringo*.
- Teszno. *Arctè*, *strictè*, *strictim*. 2. *angustè*. *preteszno*, *strictissimè*.
- Tesznocha. *Angustia*, *l. angustia, rum, coarctatio*, *coangustatio*, *strictitudo*, *obstrictus*, *rutuba*. *tesznocha* *vremena*, *angustia temporum*, *brevitas*, *l. exiguitas temporis*. *tesznocha* *morja* (*kaysze* *y* *od* *drugeh* *vod* *more* *rechi*) *angustia, rum, fauces*, *ium. ut fauces maris, Danubii*, & *fluviorum*, *l. fretorum angustia*.
- Tesztèn. *Incoctus*, *crudus*. *kruh*, *incoctus panis*, *non satis pistus*.
- Tesztena jestvina. *Cibus farinaceus*, *cibus ex pasta*, *massa*, *ex massa farinacea eibus*.
- Tesztó. *Massa*, *massula*, *farina macerata*, *ex aqua subacta*, *maza*, *phyrama*. *teszto* *meszim*, *subactam farinam depso*. 2. *tesztom* *pomazan*, *massulatus*. 3. *teszto*, *kémsze* *kuri* *tuszte*, *turunda*, *æ*.
- T. ante I.
- Tí. *Tu*. *ti* *iszti*, *tu ipse*, *tute*.
- Tia. (D.) *Dani*. (Scl.) *chak*. *Usque, planè*.

nè. v. Do. tia od ovud, usque hinc. tia od onud, usque illinc. tia odtud, usque istic.

Tih. *Mansuetus, placidus, tranquillus, quietus, sedatus, pacatus, modestus, apathes.* v. Miroven.

Tiho. *Pacatè, quietè, tranquillè, placidè, sedatè, mansuetè, leniter, submissè.* 2. tiho, *lenticè.* tiho govoriti, *mussare, mutire, vocem submittere.* tiho vleszti, *subintrare.* tiho zazvanye, *succlamatio.*

Tiho morje. *Quietum aqvor, placidum fretum, stratum mare, mare nullis fluctibus agitatum, mare mutum, mare clemens.*

Tiho vreme. *Stratum, quietum, tranquillum, pacatum tempus.*

Tihócha. (D.) tihota. *Tranquillitas, flustrum, quietitudo, placabilitas, mansuetudo, modestia.* tihocha morja, *somnus, bonacia, malacia, pellacia, serenitas, l. tranquillitas maris, halcedonia, l. alcedonia, frustra, halcyonia, pellacia ponti.* 2. tihocha szercza, *animi tranquillitas, apathia.*

Tikam. *Tango.* v. Pipam. 2. *tuiſſo, as.*

Tikámſze od koga. *Tangor.* v. Tichemſze.

Tikanye. *Tactus, attactus.* 2. *tikanye, tuiſſatio.*

Tikva. *Cucurbita, a.* 2. *tikva duga, ili vodenacha, cucurbita angvina, oblonga, cucurbita cameraria, perticolis, hamula.* 3. *tikva velika, y debela, cucurbita ventricosa.* 4. *tikva divja, cucurbita erratica, l. sylvestris, colocyntha, colocyntha, & colocynthis, archezostis, ampeloleuee.* 5. *Met: prazna tikva, integer disciplinis.*

Tikványa. v. Bucha.

Tikváſzt. *Cucurbitinus.* *tikváſzte hruſke, cucurbitina pyra.*

Tikve koi lyubi. *Cucurbitarius.*

Tikvícza. *Cucurbitula, a.*

Tikvíſche. *Cucurbitarium, ii.*

Tily, *perva sztran glave. Synceput.* v. Teme.

Tinta. v. Chernilo. 2. *tinka, kúmsze piſſe. Atramentum scriptorium, librarium, ſepia, a.* tinta ſoſtarſzka, *atramentum ſutorium, vitriolum, chalcantum, miſy, gos.* tinta malarſzka, *atramentum fuliginum.* kúmsze zidi *farbaju, atramentum tectorium.*

Tíram. *Pello, inſeqvor, perſeqvor, fugo, exigo, abigo, depello, propulſo.* *tirati golem mechem, inſeqvi, inſeĉtari, exagitare ſtriĉto enſe.* *tiram ſzimo tamo, diſpello.* *tiram na dalko, propello, propulſo.* 2. *tiram delo poche-to, proſeqvor captum opus, perſiſto in opere.* 3. *tiram pravdu, iudicio contendendo, ago, proſeqvor cauſam.* v. *Pravdamſze.* 4. *tiram, compello, urgeo, ago, agito.* v. *Primarjam.*

Tiramſze, gonimſze. *Catulio* (*propriè de canibus dicitur, cùm coitum maris appetunt, de lupis quoque, ſed & ad alia transfertur*) *tiraſze, catulit.* 2. *puđimſze, inſeĉtor, perſeqvor, pellor.*

Tiràn. *Pulſus, propulſatus, fugatus.*

Tiranye, gonenye. *Catulio, onis, maris appetitio.* 2. *tiranye, pulſus, pulſatio, exoĉtus.*

Tiſchím. *Premo, ſtringo, innitor alicui rei cum pondere.* v. *Pritiſchem.*

Tiſſechi. *Mitigatorius, mitigativus.*

Tiſſenye. *Sedatio, placatio.*

Tiſſim, taſim. *Mitigo, placo, ſedo, delinco, mulceo, demulceo, commitigo, mitifico, ſopio, pacifico, tranquillo.* *tiſſiti ſzerditoſzt, lenire iram.*

Tiſſina. v. Tihocha.

Tiſſitel. *Placator, ſedator, pacator.*

Tiſſitelicza. *Placatrix, cis.*

Tiſſlyàr. *Dolator, faber lignarius, ſcriniarius, arcularius, capsarius.*

Tiſſlyarſzki. *Arcularius, fabrilis.* *tiſſlyarſzko kelje, fabrile glutinum.* *tiſſlyarſzki ſaráfſk-ſztolu priklop-lyen, retinaculum, li-*

Tíſza voda, ka erdel luchi od Ugerſzkoga Orſzaga. *Tibiſcus, ci. od tiſze, ſibiſcanus.*

Tíſza drevo. *Larix, ſmilax, taxus, cpatitis.* NB. Dim ovoga dreva miſſe mori.

Tiſzkam. *Stringo, premo, torqueo, preſſo, anguſto, ango, gravo.* jako tiſzkam, *perprimo.* tiſzkam od ſzebe, *trudo.* v. Rivam. tiſzkati v-nuter, *intrudere, impellere.* tiſzkati nogami, *calcere.*

Tiſzkànye. *Preſſio, preſſus, preſſura, torſio.*

Tiſzkavícza, bochna bol. *Lateralis dolor, laterum compunctiones, pleuritis, & pleureſis.* koi tiſzkaviczu ima, *pleuriticus.*

Tiſzùche v. Jezero. n. i. 2. tiſzuche krat. *Decies centies, millies.* iz tiſzuche nayzadnyi, *ex decies centenis millibus poſtremus.*

T. ante K.

TkálecZ. *Textor, linteus, lintearius, lyncipho, gerdus.* 2. tkalecz damaska, tabina &c. koi akoje jedne preje, fele, ali farbe, *monomitarius, ii.* akoje dvoje, *dimitarius, ii.* akoje troje, *trimitarius.* akoje vſzakojachke, *polymitarius, ii.* veliſze. tkalecz barſſuna, ſzvile, taffute, *textor ſericarius.* tkalecz, koi tkanicze, ili pojaſze tke, *zonarius, ii.* tkalecz zlatoga ſtuka y galonov, *patagiarius, ii.* tkalecz peremov, *limbolarius.* rubczev, *ſtropharius.*

Tkalícza. *Textrix, cis, quaffilaria.* 2. tkalicza mala, *textricula, &*

Tkalchia. *Textrina, &, texterna, textrinum.*

Tkaléchki. *Textorius, textrinus.* tkalechki ſztan, *telarium, ii.* tkalechki chunek, *cercis, dis.*

Tkálnicza. *Textrinum, ni, officina, l. domus textoris.*

Tkánye. *Textus, ſus, textura.* tkanye piſzno, *textura piſturata, l. piſta, piſtura textilis.*

Tkém. *Texo, telam conficio.* 2. tkem zkùp, *contexo, is.* 3. tkem ú okolu, *obtexo.* 4. pritkavam, *attexo.* 5. v-tkavam, *intexo, texendo infero, implico.*

T. ante L.

Tla. *Solum, li, terra.*

Tlachènye. *Calcatio, calcatus.*

Tláchim. *Calco.* 2. tláchim, tlaku dajem, *jobagionales labores praſto, ſolitos ſeſſionales labores pendo.*

Tlachitel. *Calcator.* tlachitel grozdja, *uvarum calcator, lenobates.*

Tlachitelícza. *Calcatrix, cis.*

Tlák. *Aceratum, ti, lutum aceratum.*

Tláka. v. Robota.

Tlápa. *Blatero, blaterator, fabulator, inſulſè, ineptè, impertinenter loquens, locutelejus, linguax, archyta crepitaculum.* v. Klafura.

Tlapènye. *Garrulitas, inepta, & inconsiderata locutio, loquacitas, adoleſchia.*

Tlápim. *Blatero, as, inſulſè loquor, garrigo, fabulor, inepta effutio, verba ſutilia temerè effundo, immoderata, prodiga infrani linguâ verba profero, l. emitto, colluvie verborum terribilissima alicujus aures impleo, cornicor, aris.*

Tlo. *Pavimentum, ſtratum.*

T. ante M.

Tmà, tmina. v. Mrak.

Tméch. *Tenebroſus, tenebricoſus, tenebricus, caliginofus, obſcurus, obnubilus, illuminus.* tmecha noch, *nox obducta.*

Tméche. *Obſcurum, obſcurè, tenebricoſè.*

Tmícza, tmina. *Caligo, obſcuritas, obſcuratio, tenebrae, oblucinamentum, eclipsis, lucis deliquium, defectus, de-*

fr̄tio. velika tmicza, *cimeria tenebra*. 2.

Tmiczu raztiravam. *Caliginem*, l. *tenebras dispello, dissipo*.

T. ante O.

Tó. *Id, istud, hoc*. 2. to iszto, *id ipsum*. 3. zato iszto, *hoc ipso, hanc ipsam ob causam*.

To jeto, to jeszt. *Nimirum, duntaxat, utpote, scilicet, videlicet*.

Tochér, trahter. *Fundibulum, infundibulum, epichysis, l. epichesis*.

Tochím, vlevam. *Fundo, defundo, infundo, epichyo*. tochim vino, *cyatisso, ad cyathos sto*. 2. tochim, *haurio*.

Tòk. (D.) robolacz. *Theca, capsula*. 2. tok perni, *theca pennaria, calamaria, calamaris, is. sic: numaria, coclearia &c.* tok ú komsze luk sztrelni noszi, *corytus, coryton*. 4. tok sztrelni, *pharetra, &*. 5. tok peršteni, *dactylitheca*. 6. tok britveni, *xyrotheca*. 7. tok cheslyeni, *peřinarium, capsula peřinaria, peřinium*. 8. tok ochalni, *theca oculatoria*. 9. tok sztekla putnoga, *hyalotheca*. 10. tok guszlih, *theca pandurarum*. 11. tok pistolni, *theca bombardae minoris*.

Tòk riba. *Antacaus, ei. v. Riba, &c.*

Toki szedleni. *Hyppopera, bisaccium*.

Toli hoches mene? *Nunquid me vis?*

Tolih. *Pugio, dolo, sica, gladiolus. v. Bodes*.

Tolmàch *Interpres. v. Tolmachnik*.

Tolmachènye. *Interpretatio, explicatio, expositio, explanatio, declaratio, commentarius, scholium, glossema. v. Pretolmachénye*.

Tolmáchim. *Interpretor, explico, expono, explano, declaro, operio, enucleo, commentor, res obscuras enodo, delico*. tolmachim sz. piřzmo, *postillo, as. v. Pre-*

tolmachujem.

Tolmachnik. *Interpres, interpretator, explanator, dragumanus, paraphrastes*. tolmach diachki, *Latinarius*. tolmachnik sz. duguvany, *rapsodus. v. Pretolmachitel*.

Tolnách. szvétuvanye. *Consilium, autoritas*. deršatizze chiega tolnacha, *nisc alicujus consilio*. 2. tolnach dober, *Eubulia*. 2. tolnach, szud, *mens, iudicium, sensus, opinio, decretum, sententia*. po chijem tolnachu, *de sententia cujuspiam*. prez moga tolnacha, *me inconsulto*. 3. tolnach k-jednu zebraneh szvetnikov, *senatus, ordo senatorius, magistratus, collegium, patres conscripti*. tolnacha zebraneh zkup odluka, *senatus consultum, decretum senatus, l. patrum, psephisma*.

Tolnachicza. *Consiliaria*.

Tolnáchim. prošim tolnacha. *Consilium peto, consulo, consulto*. tolnachitizze z-neckem, *deliberare, inire cum aliquo consilium, consulere*. 2. tolnachim, tolnach dajem, *consilio, consilium do, communico, consilior*.

Tolnáchni. *Senatorius, decurionalis*. tolnachna hiřa, *senaculum, tročatorium, prytaneum*. tolnachni szvetnik, *senator, decurio, curialis, conscriptus, vir ordinis senatorii, bulenta*. tolnachka gořzpoda, ili szvetniki, *clarissimi Patres, laticlavii, magnetes*. tolnachne gořzpode řztalis, *ordo senatorius, amplissimus ordo decurionatus*.

Tolnáchnicza. *Curia, dicasterium, grufia, bulenterium. v. Vechnicza*.

Tolnáchnik. szvetnik. *Consiliarius, consultor, symbulus, à consiliis. v. Tolnachni szvetnik*. 2. tolnachnik dober, *eubulus*. tolnachnik orřzacki, *Consiliarius, consultor*. Kralyevřzki, *à con-*

à consiliis, l. *Consiliarius Regis*. tolnachnik przedni nayszkrovnei, *actualis inimus Consiliarius*. tolnachnikov zbor. v. Tolnach. n. 3. tolnachnikov privolenye, dokonanye, *senatus sententia, consensus, publica auctoritas*.
 Tolnachno-szpravische. *Gerusia, &, gerusium, ii.* v. Tolnach. n. 2.
 Tolnáchtvo. *Consultatio, deliberatio*. 2. tolnachtvo varasko, ali orszachko, *Senatus consultum*.
 Tolváy. *Latro, prado, depradator, grassator, direptor, expilator, depopulator, rapicida, lorax, bodædocus*. Transl: *plagiarius, plagiator*.
 Tolvaychich. *Prædunculus, latrunculus*.
 Tolváyszto. *Prædatio, deprædatio, latrocinium, vastatio, grassatio, grassatura, expilatio, latrocinatio*.
 Tolvaim. *Latrocinor, prædor, grassor, expilo, depopulo, diripio*. v. Razbiam.
 Tõnem-nulzem. *Mergor, demergor, submergor*. v. Vtaplyamsze.
 Tonènye. *Mersio, demersio, submersio*. v. Vtaplanye.
 Topechi. *Calefactivus, thermanticus*.
 Tõpël. *Calidus, caldus, formidus, formus, fornus, thermus*. v. Vrch. topel bivam, *calesco, incalesco, concalesco, tepesio*.
 Topim. *Calefacio, calefacto, decalefacio, excalfacio, vapore, thermefacio*. topiti jezstvina na seravniku, *fovere epulas focolis ardentibus, termospodio, l. effervescitorio cibos decalifacere*. 2. Topim, *confoveo, foveo, fomento, fomenta adhibeo, focilo, benignis foribus recreo*. v. Krepim. vsze kay zvana topi, *pyriama*. 3. v. Vtaplyam.
 Topimsze. *Calesio, calefacio me*. 2. topimsze na szunczu, *apricor, aris*.
 Topitel, koi topi. *Calefactor, topitelicza, kâ topi, calefactrix*.
 Toplicze. *Therma, latula, balnea, balnearia, sudatoria, arum, aqua sponte natura calentes, abula aqua, xenia,*

baja, hospitalium aquarum lavaerum calens.
 Toplina, Toplota. *Calor, caldor, vapor, caliditas*. toplina dnevna, *apricitas diei*.
 Toplò. *Calidè*.
 Toplò-fayten. *Calido humidus*.
 Toplo-szuh. *Calido siccus*.
 Toplo-piem. *Thermopoto, as*.
 Toplo-pivecz. *Thermopota, &*.
 Toplomi je. *Caleo, æstuo*. v. Vrchemije.
 Topòl. trepelika drevo. *Populus, li, farfarum*. 2. topol beli, *populus alba, leuce, es.* v. Jagnyed.
 Topòlov. *Populeus, a, m*.
 Topolovina. Topolje. *Populetum, ti*.
 Toporische motichno &c. *Stelaum, enchiridium*. v. Dersalo, y Ruchicza.
 Tórecz. (D.) *Tor, Mustella rustica, jetrix, eis*.
 Torba. *Pera, mantica, bulga*.
 Torbichicza. *Perula, pasceolus*.
 Torbichni remen. *Pera mentum, ti*.
 Torbicza kosnata. *Ascopera*. 2. torbicza poputna, *hippopera, bulga, pera, sacciperium*. 3. torbicza, ú kesze kruh y szmok noszi, *sitarchia*. 4. torbicza pasztirszka kruho-noszna, *corycium*. 5. torbicza zaklepna, *vidulus l. vidulum, li.* v. Taska. torbiczufzu vkrali, klyuchszu osztavili, *Prov. Nucleum amisi, reliquit pignore putamina*.
 Tòrk. *Feria tertia, dies Martis*.
 Torbo-rezcz. *Perenticida*.
 Toricza. *Aparine, alphalocarpon, ampelocarpon, philariatrophon, philanthropus, rebulus, li.* 2. toricza mala, *agrimonia, aspergula, eupatrimon*. v. Lappa.
 Tórta. *Panis testaceus, panis artopticus*.
 Tote, totu. *istic, totuga ravno hoches nayti, istic planè illum invenies*.
 Továrus. *Socius, sodalis, comes*. veren, y sztalen tovarus, *Achates*. v. Paydas. putni tovarus, *comes vialis*. 2. tovarus ú sale, *congerro, onis*. 3. tovarus hilni, *conjuce, consors thalami,*

tori compar, syzygms. 4. tovarussi ú jar-
mu, *juges.*

Tovarussènye. *Sociatio, associatio.*

Tovarussicza. *Socia.* v. Paydassicza. 2.
tovarussicza hisna, *conjux, conjuga,*
socia tori, sociata fœdere lecti, marita,
prosperis, dubiisque socia. v. Sena.

Tovarussimsze. *Socior, associor, societati*
me jungo. v. Paydassimsze.

Továrustvo. *Societas, sodalitas, consor-*
tium, sodalitium. Továrustvo Jesuf-
sevo, *Societas JESU.* 2. továrustvo
hisno, *conjugium, connubium, matri-*
monium, contubernium. továrustva
hisnoga razmetanye, *repudium, di-*
vortium, distractio, abruptio matrimo-
nii. v. Paydastvo.

Tovím. *Pingve facio, sagino, opimo.*

Tòvor. *Onus, sarcina, fascis.* 2. Tovor.
v. Ofzél.

Tovòrim. *Onero, onus, l. sarcinas impo-*
no, corbito.

T ante R.

Tráchicz. *Lineola, æ, litura, striga, obe-*
lus. 2. trachiczi na rukah, *incisura in*
manu, lineamento. 3. trachiczi visze-
chi od parte divojachke, *tania, te-*
niola.

Trág. *Vestigium.* v. Szléd.

Tragamisze. *Tadet, pertadet me.*

Tráglye. *Feretrum, tri.* v. Saraglye.

Traglyiv. *Tadifus, marcidus.*

Traglyivecz. *Murgiso, onis.*

Trahtér. *Infundibulum, enchytum.* v.
Tocher. *sztekleni, separatorium.*

Trák. *Linea, æ, gramme.* trak dug, y
vregyen, *striga, æ.* kay ima jednake
trake, *parallelogrammus.* trak jedna-
ko prechni ú okrugy, *diameter, &*
diameterus, tri. jednak trak, *linea re-*
cta. v. Potezay. 2. trak vszakojach-
koga szukna, *extremitas, limbus pan-*
ni, fimbria. 3. trak, *radius, selas.*
szuncheni, *radius solis.* 4. traki vi-
szechi od korune Biskupiszke, *tania,*
rum.

Trakàcha zvezda. *Cometa, & Cometes,*
tis, stella crinita, stella cincinnata, stella
comans. 2. v. Zvezda.

Trakov zpuschanye. *Radiatio, onis.*

Trám. *Trabs, bis.* 2. na kom perszni-
cze lese, *lacunar, aris.* v. Greda. 3.
tram, po kojemsze ladja iz vode
vleche, *herma.* 4. v. Gantar. 5. v.
Oven.

Tramni. *Trabalis, lc.*

Trancher mester. *Cibicida, æ, structor.*

Trancziskus. *Pastillus odoratorius, mag-*
ma, tis.

Trápim. *Vexo, exagito, crucio, torto, af-*
fligo, ango, percrucio, remordco. v.
Muchim.

Trapimsze. *Crucior, anxior, affligor, uc-*
xor, premor, exagitor. v. Muchimsze.

Trapitel. *Vexator, cruciator, afflictor.*

Traplènye. *Cruciatas, anxietas, anxie-*
tudo, afflictio, afflictatio, vexatio, cala-
mitas, molestia, exagitatio. v. Muka.

Tráplyen. *Cruciatas, vexatus, tortus.*

Trasènye. *Investigatio, indagatio.* v. Szle-
denye.

Trásim. *Investigo, indago, inqviro, per-*
quiro, pervestigo. 2. trasim vuhajuch
izled, *kaysze od vislyev veli, sa-*
gio, vestigo, investigo feras odoris du-
ctu, vestigia ferarum odorando perve-
stigo,

Trasitel. *Investigator, indagator.* v. Szle-
ditel.

Tratína. *Cespitum, ti.*

Tráva. *Gramen, herba.* Rem: *Gramen*
capiti circumdatum, dolores capitis sistit.
trave germ, *sisara, æ.*

Tráven meszcz. *Aprilis.* 2. traven, pun
trave, *herbosus, herbidus, graminosus,*
herbulus.

Travicza. *Herbula, herbuscula.*

Trávim, Trujem. *Veneno, intoxicico, ve-*
veno inficio. v. Otravlyam.

Trávni. *Herbaceus, herbeus, herbaticus, her-*
bilis, herbarius. travni brach, *herbarius,*
botanicus, ci. travna knyiga, *herbarium.*

Z z z

trav-

- travna mestria, *ars herbaria*, *botanice*. travni navuk, *phytologia*. travno, ili krepofzcih trav izpiszavanye, *phytographia*.
- Trávník. *Herbarium*, *pratium*, *ager gramineus*.
- Travohodni. *Herbigradus*. travohodni pus, *herbigrada coclea*.
- Travo-szechni. *Herbisecus*. kosza travo-szechna, *falx herbiseca*.
- Travo-zelen. *Viridis*, *herbeus*, *herbidus*, *prasinus*. travo-zelenum halyum ob-lechen, *prasinatus*.
- Travo-znan. *Herbipotens*, *tis*.
- Trebe je. *Oportet*, *opus est*, *necesse*, *l. necessum est*. v. Potrebno je.
- Trébm. *Expurgo*, *depurgo*, *perpurgo*, *secerno*, *separo*, *segrego*.
- Treblène. *Purgatio*, *expurgatio*, *secretio*.
- Treh dnevov. *Triduanus*.
- Treh let. *Triennis*, *trimulus*, *li*. treh let devichicza, *trimula*, *a*. treh meszczev, *trimestris*. treh jezikov, *trilinguis*. treh kotrigov, *trimembris*.
- Trém, tremi. *Domus*, *l. adificium plurium contignationum*. trem ú tri rede viszok, *trichorum*, *ri*. v. Chardak. 2. v. Terem.
- Trénye. *Tritus*, *ús*.
- Trèn. *Tritus*, *a*, *m*. tren put, *tritum iter*.
- Trénta varas. *Tridentum*, *ti*. 2. trenta, *cribana*, *a*. 2. *cribana*. v. Semlya.
- Trepèchem. *Tremo*, *trepido*, *palpito*, *tremisco*, *trepito*, *tremore concutior*, *contremo*, *contremisco*, *intremo*, *crisso*. v. Derschem. trepechem od zime, *frigutio*, *frigore concutior*.
- Trepetànye. *Palpitatus*, *palpitatio*, *trepidatio*, *concussio*, *tremor membrorum*, *tremor*, *oris*. v. Derhtanye. trepetanye szercza, *palpitatio cordis*.
- Trepetlika. *Crepiculum*, *li*. 2. trepetlika zlati plehek trepetlyivi, *bractea*, *a*. v. Topol.

- Trepetlyiv. *Tremens*, *tremulus*, *tremebundus*, *intremulus*, *trepidus*.
- Treptaviczka sila. (D.) duhaticza. *Pulsus*, *ús*, *vena pulsatilis*. v. Sila.
- Trésche. *Sarmenta*, *segmenta*. v. Trészka.
- Trészem szad iz dreva. *Decutio*, *excutio*, *dejicio*. 2. treszem, zeuszum mochjum giblyem, *agito*, *quatio*, *quatesfacio*, *concutio*, *quasso*, *cum violentia*, & *vehementia moveo*. treszti drevom, *agitare arborem*.
- Trészène. *Concussio*, *conquassatio*. 2. *excussio*, *excussus*. 2. v. Potresz.
- Trészk. *Fulmen*, *telum cæli*, *ceraunus*. treszk predirajuchi, *fulmen terebrans*, szim tam klatchi, *fulmen vagum*. raztirajuchi, *fulmen discutiens*. goruchi, *fulmen urens*. razczvirajuchi *fulmen fundens*. neskodechi, *fulmen mutum*, *l. brutum*.
- Trészka. *Cocula*, *a*, *cocular*, *ris*, *cocularis*. *segmen*, *segmentum*, *prasegmen*, *schidia*. v. Iver.
- Trészka. *Strepitus*, *sonitus*. v. Buka. 2. treszka bijenya. *Sonitus*, *l. strepitus plagarum*. 3. treszka orusja, *fremitus armorum*. 4. treszka zahlip, *fulguritas*, *tis*.
- Trészkam. *Fulmino*, *fulmine tango*. treszkajusze, treszkomsze biju, *fulguritassunt*, *sive fulgure percutiuntur*, *fulminantur*.
- Treszkaviczka. *Fulminatio*, *onis*.
- Treszkàvecz. *Fulminator*, *oris*. treszkavka, *fulminatrix*.
- Trészko - noszni. *Fulminifer*. Kraly terzko.noszi, *Rex fulminifer*, *Jupiter*.
- Treszkov. *Fulmineus*, *a*, *m*.
- Trésznen. *Fulmine*, *ictus*, *tactus*, *cælo percussus*, *fulminatus*, *fulguritus*. treszne-no meszto, *fulguritus locus*.
- Tretják-jacha. *Trimus*, *trimulus*, *triennis*. 2. tretjak, *tertarius*.
- Tretích. *Tertiò*, *tertium*.

Tretji, ja, je. *Tertius, a, m.*
 Tretim, tretich chinim. *Tertio fasio, tertio as.*
 Tretina. *Tertia pars.*
 Treto-dnevni. *Tertianus. treto-dnevna zimlyicza, tertiana febris.*
 Tri. *Tres, & hac tria. 2. tri po tri, terni.*
 Trideszèti. *Triginta, terdeni, triceni, terni deni. trideszeti krat, tricies, terdecies.*
 Trideszètni. *Tricesimus, trigessimus.*
 Tridni. *Triduum. 2. tri leta, triennium, trimatus.*
 Trikrat. *Ter, tribus vicibus.*
 Trikrátimsze. *Litigo, disputo. v. Pregovarjamsze, y Pravdamsze.*
 Trilla riba. *Barbus, mullus, trilla, a.*
 Trinàyszti. *Tredecim, decem & tres.*
 Trinayšzti dan. *Nudius decimus tertius, tertius decimus, l. tertia decima dies.*
 Trinayšzti krat. *Tredecies.*
 Trischeten. *Nequam, evanidus, inannis, sordidus. v. Nichemuren.*
 Triszpet sztolni. *Trapezophorus. vulgò Krispet.*
 Triszto. (D.) *Trecenti. 2. triszto potriszto, trecenteni. 3. trisztokrat, trecenties. v. Tercenties.*
 Trézen. *Sobrius, jejunus, sicus, abstemius, sanâ mente praditus. trezni napitki, pocula sobria. 2. moderatus, temperans, mediocris. v. Mertuchlyiv. trezna zemlya, na kê jos vino ne razlo, sobriarura. Sylv. trezen jedno malo, sobriolus.*
 Tréznim. *Sobrium facio, sobrifacio. Apul. z-trezniti pianu glavu, exbalare crapulam, vinum.*
 Trézno. *Sobriè, jejunè. 2. temperanter, moderatè, modicè, parcè, continenter.*
 Tréznoszt. *Sobrietas, jejunitas. 2. modificatio, mediocritas, temperies, parcitas, rectitudo animi. v. Mertuchlyivoszt.*
 Trojachka rošicza. *Paonia, a.*
 Trojáchki. *Pentecostalis, le. po trojachki,*

Pentecostaliter.
 Trojáki. *Pentecoste, es, pentecostale festum.*
 Troicza. *Trias. v. Troyšzstvo.*
 Tròm, len. *Marcidus, ignavus, socors, stlembus. kony tromeh nog, equus stlembis pedibus.*
 Tròp. *Brisa, vinacea, vinacia, vinacium.*
 Tròpa. *Cobors, turma. v. Sereg.*
 Tropine. *Retrimenta uvarum, acini expressi, jejuni, sicci.*
 Tropínyak. *Panis ex vinaceis acinis coctus.*
 Trošsènye. *Impendium, impensa, insumptio, erogatio, onis. 2. trošsènye prez reda, effusio.*
 Trošsim. *Consumo, infumo, expendo, erogato. troššiti prez reda, effundere, profundere, absumere, pessundere, confiscare, in nihilum redigere, traducere.*
 Tròt, trut pchela. *Fucus, ci.*
 Troydùpel. *Triplex, triplus, trigeminus, tergeminus, ternarius. jednako troyveršztni, aquiternus.*
 Troydùplam, troyveršztim. *Triplico.*
 Troy duplanye. *Triplicatio, onis.*
 Troy glávni. *Triceps, tricephalus.*
 Troyìmen. *Trionymus, trinominis.*
 Troy jedínoszt. *Triunitas.*
 Tròyki. *Tergemini, trigemini.*
 Troy komorni. *Tricameratus.*
 Troy nochje. *Trinoctium.*
 Troy kipni. *Triformis, me.*
 Troy konchen. *Trilix, cis.*
 Troyno ladanye. *Triumviratus.*
 Troy lakten. *Tricubitalis, le.*
 Troynòk. *Tripes, tripus, ehytropus, corina, tripodà.*
 Troynosje selezno, na kom kotel sztol. *Chutron, ehytrapoda, cytropus.*
 Troynòšni. *Tripedalis, le.*
 Troypùtje. *Trivium, ii, triodus, di.*
 Troyròg. *Tricornis, tricorniger, tricorium.*
 Troyšzerchen. *Tripektorius.*

- Troyfztruchenye. *Triplicatio*
 Troyfztrük. *Triplus*. v. Troydupel.
 Troyfztrvó. *Trinitas, trias, dis, triunitas*.
 Troytelni. *Tricorpor*.
 Troyvèrsztni. v. Troydupel. troyversztno sztanye, *Tristegum*.
 Troyvugel. *Triangulum, triquetrum*.
 Troyvuglaszt. *Triangularis, trigonalis, triquetrus*.
 Troyvùzlen. *Trinodis, e*.
 Troyzùb. *Tridens*. v. Kràmp.
 Trubelika vertna. *Myrrbis, dis, vulgò cicutaria*. 2. trubelika drobna, *cicuta, apbren, ageomeros, eatapsyxis*.
 Trúd. *Fatigium, lassitudo, fatigatio*. trud velik, *defatigatio*. trud, delo, labor, opera, *studium*. 2. trud, guba ú kùfze kresse ogeny, *fomes, igniarium*.
 Trúden. *Fessus, fatigatus, lassus, lassatus, onitus*. jako truden, *defessus, defatigatus, delassatus, pralassatus*. truden bivam, *lassesco, elassesco, fatisco*. truden izem, *lasséo*. od puta, *langueo à via*.
 Trudenye. *Fatigatio*. v. Trud.
 Trúdim. *Fatigo, lasso, ad lassitudinem perduco*. 2. jako trudem, *delasso, defatigo*.
 Trudimfze. *Fatigor, lassor*. jakofze truditi, *defatigari, defetijci*.
 Kay trudi, *fatigatorius*.
 Trùga, lefz. *Tumba, arca sepulchralis, arca monumentalis, loculus, sandapila, sarcophagus, glossarium, feretrum, capulus, libitina, baris*. 2. truga, lefz prazen, kifze v. czirkvah meche, gdafze szlusba mertvem chini, *cenotaphium, capsula, tumulus innanis, l. bonorarius*.
 Trùha. *Festuca, stipula, res quaeque minutissimo*. 2. truha, szkruna, *macula, sordes, labes, is*. 3. truha zel glasz, *infamia, macula, turpitudinis labes, ignominia sordes, nota*. truhe iz czvetja, drevja, *quisquilia*.
 Trumbéta. (D.) Trubly a. *Buccina, buc-*

- cinum, tuba, salpix, salpinx*. trumbeta zaviata, *litum*. trumbeta vleचना, *tuba ductilis*. Trumbeta. v. Anacara. 2. Trumbete glalz, zvenk, *clangor tuba, classicum, tarantara*.
 Trumbétam. (D.) Trubim. *Tubicino, inflo tubam, tuba cano, clango, insono, increpo, buccino, as*. trumbetam na larmu, na boy, *cano bellicum, l. cano classicum, sono ara martia*. trumbetam na povrachek iz boja, *cano tuba receptui*.
 Trumbetás. *Buccinator, tubicen, liticen, auctor, salpista*. it. *salpicca, tubicinator, flator, auletes*. trumbetas ú boju, *classarius*. koi trumbete dela, *tubarins, ii*.
 Trumbetásicza. *Auletris, dis, tibicina, a*.
 Trúp. v. Peny. 2. Trupina. *Basis currus, l. rota*. v. Glavina.
 Truplo. *Truncus, ei*.
 Truslen. *Festucatus, infestus*. trufsno vino, *vinum festucatum*.
- T ante U.
- Tùcha. (Scl.) Grad. *Grando, nis, imber conglaciatus*. tucha ide, *grandinat, degrandinat*. tuche pun, *grandinosus, grandineus*.
 Tùchem, rafam. *Macto, occido, perimo*. 2. tuchem, *tundo, contundo*. ú mofaru, *pinso, pinsio, is, piso, is, & pifso, as, terrendo decortico, pinsito*. tuchi jachmen, *pinsere bordeum*.
 Koi tuche. *Pinsor, pinsitor*. tuchem na drobno, *contero, distero, minutim, & subtiliter tero, trito, comminuo*.
 Tùchen. *Tritus, contritus, contusus, tusus, pinsitus, pistus*. tucheno profzo, *milium pinsitum, l. pistum*.
 Tuchenye. *Tunfio, contusio*. 2. v. Ubianye.
 Tuchum navudren. *Grandinatus*.
 Tvërd. *Durus, edurus, solidus, coneretus, rigidus, accretus*. tverd kamen, *accretus lapis*. tverd kot adamant, *adamantinum*.
 pri-

- prítverd, *duracinus, duriusculus*. 2 v. Okoren.
- Tvérdé kore, ali kose szad. *Duritoria, rum*.
- Tvérdem. *Duresco, induresco, eduresco, rigesco, obduresco, duritiam induo*. jako tverdem, *perduresco*. v. Otvergyujem.
- Tvérdén. *Firmus, immobilis, constans, fixus*. 2. tverden, jak, *solidus, fortis, valens, validus*.
- Tvérdim. *Stipo, obstipo, obturo, rimas obstruo, rimas claudo, ocludo, firmo, oppillo*. 2. tverdim kosum, z-mehuróm, *pellieulo, as*. tverdim z kuchinum, *stuppo, as*. schimsze tverdi, *obturamentum, ti*. 2.
- Tvérdim, potvergyujem. *Ratum facio, l. habeo, approbo, confirmo, ratifico, ratibabeo, stabilio*. tverditi rechjum, *asseverare*. pechatjum, *communire, firmare appressione sigilli*. podpiszkom, *subscribere, subnotare*.
- Tvérdim, jachim. *Firmo, roboro, fortifico, corrobore, reparo, reficio, restauro, solido, persolido, stabilio, redintegro*. 2. tverdim varas, *munio, communio, permunio, mænio, circummænio, mænibus urbem cingo, sepio, convalido*. tverdim z-palankami, *depalo, as*.
- Tverdína, tverdocha. *Durities, duritas, duritia, duritudo, asperitas*. tverdina sulya, *callositas*. v. Tverdnošzt.
- Tverdnína. *Firmamentum, firmamen, stabilimen, stabilimentum, solidamentum*.
- Tverdno. *Firmiter, constanter, fixè*.
- Tverdnošzt. *Firmitas, firmitudo, stabilitas, soliditas, robur, vires*. v. Sztalnošzt.
- Tverdo. *Durè, duriter, edurè, rigidè*.
- Tverdochinim. *Duro, induro, conduro, obfirmo*.
- Tverdoga szercza. *Duricors, duricordis, dis*.
- Tverdoglav-ka, tverdo vrat. *Cervicatus, cervicosus, perversus, refractarius, obstinatus, contumax, pertinax, protervus,*

- ocallatus, perversus, pugnax, ferreus, inflexibilis, autocephalus*.
- Tverdoglavno. *Pertinaciter, contumaciter, protervè*.
- Tverdoglavnošzt. *Pertinacia, cervicositas, perversitas*.
- Tverdokorimsze. *Protervio, is, obstino*.
- Tverdokoren. *Contumax, trebax*. v. Tverdoglav.
- Tverdokorno. *Obstinatè*. v. Tverdoglavno. 2. *immisericorditer, crudeliter*. tverdokorno pregovarjanye, *paralogismus*.
- Tverdokornošzt. *Obstinatio, prava animi contentio, contumacia, protervitas*. tverdokornošzt szercza, *duricorium*.
- Tverdokosen. *Duricorius, callosus, ocallatus, coriaginosus*. tverdokosnošzt, *callositas, coriago*.
- Tverdo kot kamen chinim. *Lapio, is*.
- Tverdovnošzt. *Oridurius, tverdovnošzt kony, durior oris equus*.
- Tvérgya. *Arx, propugnaculum, oppidum munitum, castrum, castellum, valentissimum oppidum, locus munitus, acropolis*. tvergye jachenye, *munitio, communitio, circummunitio, solidatio arcis*. tvergya iz palankov, *palitium, ii*.
- Tvéz. *Reticulum, intertextum*.
- Tverzúkam. *Strepo, strepito, crepo*. vrata tverzukaju, *porta strepit*.
- Tuff. *Pumex*. v. Kamen.
- Túga. *Calamitas, miseria, anxietas, molestia*. v. Nevolya.
- Tugu zavdájem. *Ango, crucio, vexo, molesto*.
- Tuguvanye. *Lamentatio, lamentum, mæstidudo*.
- Tugújem. *Mæreo, angor, crucior dolore, afflictor, vexor*. v. Salosztimisze. 2. *lamentor, ploro, deploro, ploro flebiliter, gemo*.
- Túhten. *Humidus, vividus, humectus*.
- Tuji, ja, je. *Alienus, allophylus*. iz tujega dobra lzebe pomagati, *hortulos suos ex alterius fontibus irrigare*.

- Tuina. *Extranews, alienigena.* v. Zvan-
szki.
- Tukách. *Pistillum, & Pistillus, li, pilum, tudicula.* 2. tukach, bat preruchni, *fistuca, tudes.*
- Tùlik. *Tantus, a, m.*
- Tulikay. *Tantundem.*
- Tuliki, y tuliki. *Innumerus, innumera- bilis.*
- Tuliko. *Tantum.* & habet post se *Quan- tum.* tuliko miszli od mene, kuliko- me lyubis, *tantum de me cogites, quan- tum me amas.* 2. tuliko, *tot.* & post se habet *quot.* 3. tuliko ravno, *tan- tundem.* tulikofzem ravno polofil, *tantundem posui.* 4. za tuliko, *tantid- em.* 5. tuliko, *totidem, aequè multi,* 6. tuliko vech, *tantò magis, eò magis, hoc magis.* 7. tuliko krat, *toties.*
- Tulipa czvet. *Tulipa, a.*
- Tùna, riba morszka. *Tunus, rbynnus, ni.* 2. tuna velika, ali nayvekfa, *me- landrys.* tune dolnyi kray vrata, *cli- dium, ii, tunni jugulum.*
- Tunban, pacholat turszki. *Cidaris.*
- Tunàna. *Melandria, a.*
- Tunicza jednoga leta. v. Polandra. 2. Tunicza malehna, *cordyla, l. cordila.*
- Tùnk. *Tonna, tina, a.*
- Tùnya szad. *Malum eydonium, pomum cotoneum, ebrysomelum, li.* 2. tunya drevo, *strutecha, a.* iz tuny kolach, ali szok, *eydonites.* iz tuny electua- rium, *diacydonium.* v. Kutina.
- Tvòr, delo, chin. *Effectus, opus.*
- Tvorilo. *Casearia forma, scutela casearia pro conficiendo caseo.*
- Tvoy. *Tuus, a, m.*
- Túp. neostor. *Hebes, retusus, obtusus, acu- mine carens, tardus.* 2. tup, nevuchen, *rudis, rudis in rebus agendis, imperitus, ab usu rerum, l. rei alicujus imperitus, stupidus, ignarus.* tupa pamet, *ingenium pingve,* 3. tup, priprosz, *bardus, bardus & bebes, matè moratus, incivi- lis.* tup bivam, *bebesco, torpesco, ob-*

- tundor. tupszem, bebeo.*
- Tupenye. *Hebetatio, retusio.*
- Tupím. *Hebeto, obtundo, retundo, aciem perstringo, refrigero.*
- Túpo. *Obtusè.*
- Tupogláv. *Incapax, inidoneus, ineptus, crassá, l. pingvi minervâ.*
- Túposzt. *Hebetudo, obtusitas.* tuposzt pameti, *bebetudo mentis, stupiditas, carentia acumine mentis.* 3. tuposzt vi- da, *bebetudo visus, carentia acumine visus, obtusio visus.*
- Turchin. *Turca, Turcus, Mahumetanus, Saracenus.*
- Turen. *Turris, pyrgus.* turna spicza, *turrile, is.* pun turnov, *turritus.*
- Turkís. dragi kamen. *Torcois, eranos, eranus, jaspis aërizusa, cbalais, turebe- fia tbyites.*
- Turkìnya. *Turcica mulier, Olbomana, Turca, a.*
- Tùrnar. *Turricola, pbilacista.*
- Turnichek. *Turricula, a.*
- Turnichki dreveni. *Pbala, rum.*
- Turoben. *Mæstus, mærens, tristis, age- lastus, hypochondriacus.* v. Salofzten.
- Turszka psenicza. *Fruentum indicum, turcicum, saracenicum, millium indi- cum, frumentum saracenum, melisa, a.* v. Psenicza. n. 2.
- Turszka chalma. *Cidaris.* turszka biblia, *Alcoranus.* turszka szablya, *acinaces.* turszka czirkva, *Mosebea.*
- Turszki. *Turcicus, Olbomanicus, Mahu- metanus, Saracenus.* turszki kepenyek, *scaramunga.* turszki zakon, *Mahome- tismus.* turszki klinchecz, *flos hemero- callus, lilium campi rubrum, miniatia, fluvium.* po turszki, *tureicè.*
- Túscha. *Pinguedo, pinguetudo.*
- Tùsba. (D.) Ukor. *Querela, querimonia, lamentum, questus, conquestio, lamen- tatio, expostulatio, postulatio, postula- tum.* tusba ochiveszta, *grapbe, es.* tusba proti krivichnomu szudczu. *syndicatus, ùs.*

Tusbènik , tufitel. *Accusator , delator , expostulator , postulator , actor .* tusbenik laslyiv , *sycophanta , quadruplator .*

Tuschénye. *Impingvatio , onis .*

Túlen. *Calamitosus , arumnosus , mæstus , funestus , lugubris , tragicus , miserabilis .* tusna oprava , *habitus lugubris , vestis funebris , toga pulla , lugubria .* tusna peszem , *nenia , elegia trenodia .* tusna gledo-igra , *tragedia , actio tragica .* tusna hisa , *funesta domus .* tusno jaukanye , *lugubris ejulatio , plangor .*

Tusen , ena , no. *Accusatus , delatus , ex postulatus .*

Tusenye. *Accusatio .* v. Tusba. tusenye piszmeno , *libollus , postulatio , categoria .* tusenye zamenito , *povrachno , accusatio mutua , concertativa , reconventio , antecategoria recriminatio .*

Tulenszem. *Mæreo , lugeo , in luctu sum , in squalore , & luctu sum .*

Túsim. (D.) Oszvadujem. *Accuso , arcesso , defero , postulo , expostulo , incuso , incesso , flagito , culpo , peroro in aliquem , crimine aliquem accuso , compello , in terrogo , reum facio , reum perago , actionem alicui intendo , arguo sceleris , facinoris , voco in jus , in crimen .* v. Obtulujem.

Túsimlze. *Queror , queritor , conqueror , querulo , & querulor , expostulo , lamentor , querelam depono , quirito , & quiritor .* 2. tufitilze od koga , *accusari , deferri .*

Koilze rad tufi , *querens , querulus , accusatorius .*

Tusitel. *Arcessitor , insimulator , condemnator .* v. Tusbenik.

Tusno. *Amarè , mæstè , miserandum in modum .*

Túsnoszt. *Mæstitia , mæror , tristitudo , perturbatio , angustia cordis , mæror animi*

Túsz. *Pingvis , pingvedineus , medullatus , adipatus , suminatus , unguinatus , nitidus , opimus , opimatus , incuriosus , obesus , crassus , larinus .* 2. tufzt chlo-

vek , *benè curatâ cute nitidus , galba , & tufzto lyubechi , pingviarius .*

Túsztem. *Pingvesco , pingvesio , saginam contraho .* tufzteti , *pergliscere .*

Tufzténye. *Impingvatio , saginatio , sagina , fastura .*

Tufztím. *Impingvo , pingvesfacio , sagino , opimo , obeso .* NB.

Ako hoches kopuna , *pticzu &c .* vtufztiti , *vzemi vode tri dele , y cheterti dobroga vina , ter vuto kru pfeniczu &c .* namochi , *ú 20 .* dvo-veh hoches tufzto imeti.

Tufztitel. *Saginator , altiliarius .*

Fakalafzi teszteni , *kemisze koprni tufzte .* *Turunda , fertilia .*

Tufztócha. *Pingvedo , pingvetudo , pinguitia , pinguities .* v. Szalo. 2. tufztocha sivota , *obesitas corporis .* tufztocha terbuha , *pantices .*

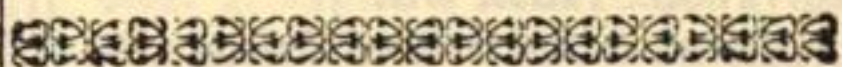
Tutor. *Tutor , tutator , curator , propugnator , mandiburgus .* posztaviti tutora , *tutorem instituere , relinquere , tradere alicui liberos tuendos .* Vice-tutor , *protutor .*

Tutorfzki. *Tutorius , tutelaris .*

Tutorfztvo. *Curatoria tutela .* tutorfztvo vzeti , *obnafsati , suscipere tutelam , gerere , administrare .* tutorfztva rachune dati , *tutela , l. administrationis gesta rationem reddere .* zruchiti tutorfztvo , *restituere tutelam , abdicare se tutela .*

Tuzok pticza. *Tarda , ornis .*

Tyeden. *Hebdomas , dis , hebdomada , & septimana .* po tyedneh , *septimanatim .*

V.

Szlovo szlofeno z-petemi glaszovitemi *a , e , i , o , u ,* ima glasz , y zato ime-nujesze *Consonans* , t. j. neglaszovito. Drugach je *Vocalis* , ili glaszovito , y pislesse ovak *u .* gdasze pak prepo-lzta.

sztavlya tak *ú*, rezkum od zgora ravnum; ali pak *vu*, poleg navade hervatszke, y to je vsze jedno.

V. ante A.

Vábecz. *Allex, illix, illex, allector.*

Vábicza. *Alleatrix, cis.*

Vábim. *Allicio, allecto, prolecto, illicio, invito, blanditiis attraho, induco, allicefacio, adlicefacio.* v. Mamim. 2. vabim na boy, *laceffo, incito, irrito ad pugnam.* v. Pozavam. n. 2.

Vábitel. *Allector, allicitator, sollicitator.* v. Vabecz. 2 Vábitel na ofzebuyni boy, *duellator, vis.*

Vablèneye. *Allectatio, illectatio, illectus, illicium, lenocinium.*

Vablyen. *Allectus, prolectus, blandè invitatus.*

Vadèneye. *Eductio, extractio, exceptio, exemptio.*

Vádim. *Eximo, excipio, extrabo, educo, promo, depromo, profero.* vaditi mech, *educere, evaginare, stringere gladium.* vaditi ochi, *eruerè, effodere, excludere oculos.* vaditi chreva, *eviscerare, exenterare.* vaditi koszti, *exossare.* vaditi iz temnicze, *eximere è carcere, l. vinculis.* vaditi vodu, *haurire aquam.* vadim, *inimico.* v. Szvagyujem

Vadimsze. *Contendo, rixor, inimicor.* v. Pregovarjamsze.

Vádlya. *Pactio, pactatio, pactum, transactio.*

Vadlyamsze. *Paciscor, pignore contendo, concerto, sponsionem cum aliquo facio.* vadlyatisze z nekem za nekay, *pignus dare in quid cum aliquo.*

Vadlyavecze. *Pactor, oris.*

Vág, potok ú Ugerfzkom Orszagu. *Vagus, i.*

Vága. *Libra, pondo, bilanx, trutina, statera, exagella, exagium.* 2. vaga kramarszka, *libra mercalis, statera.* jednako viszecha vaga, *statera posita examine aequo.* 3. vaga zlatna, *trutina monetaria, lancula, simbella.* 4. odszkochna vaga, *trutina, l. statera cam-*

pana. 5. vaga z-dvemi zdeliczami, *trutina bilanx, bilanx, cis.* govorisze y od vszake fele vage. 6. zdelicza vage, *lanx, cis.* 7. stanga, na kè zdelicze visze, *hasta bilancis, jagum, scopus libra, librile, is.* 8. vage jezichecz, *examen, lingula.* odszkok stange, *momentu.* 9. luknya glavicze vage, *agina.*

Vága dohodka. *Hexagium publicum.*

Vága zdéncha. *Tollo, onis, ciconium, ii, & ciconia, a.*

Váge terh, smechna, peza. *Pondus, libramen, seama, sacoma.* 4 jachmeneh zern peza, *ceratium.* leszteh, *hexagium, sentula.* terh vage szto funtov, *centum pondium, pondus centenarium.*

Vágam, pezam. *Libro, pondero, pensiculo, trutino, pendo, pensito, examino, perpendo in librili, exigo ad libram, l. stateram, in trutina suspendo.* pravichno vagati, *aequo examine librare.* jednako vagati, *paribus ponderibus examinare.* 2. vagnuti szobum, *audere, armari audacia, accipere metum, periculum capeffere, pericula adire, adire aleam, offerre se fortuna, vitam suam committere sorti.*

Vágan. *Ponderatus, trutinatus, examinatus.* 2. Vágan, *modius, ii.*

Vágánecz. *Modiolus.* melinszki, *molariu.*

Vagánye. *Ponderatio, trutinatio, libratio, pensatio, pensitatio, mensio, libramen.* vagánye jednako, *aequilibrium, aequipondium.* pravichno vagánye, *examen aequum.* vagánya znanoszt, *stathmica.*

Vágas. *Orbita plus justo depressa, orbita altior, demissior, l. profundior, orbita profundè, l. altè depressa.*

Vaglyiv. *Ponderabilis, pensabilis.*

Vagmèster. *Libripens, pensator, pensor, aginator, pensiculator, ponderator, pensitator, examinador, trutinador, staticus, zygoftata.* vagmèster, kîsze dobro razme k-vagányu, *adafticus, ci.*

Vag.

Vagmestria, chaszt vagmestra. *Zygostafium*.

Vágna hifa. *Domus statica*. vagna znanoszt, *statica*, *statica*, & *statice*. vagni kamen, *pondus*. v. Vage tēr.

Vágnynen. *Pensatus*, *pensus*.

Vagyènye. *Contentio*, *rixa*, *altercatio*, *inimicitia*, *alienatio*, *disjunctio*, *eris*, *dis*.

Vál. *Cylindrus*, *phalanga*. kemsze poszeana zemlya valya, *urpice*. z-valom zemlyu jednachiti, *cylindro terram aquare*. 2. val vodeni, *fluctus*, *unda*. v. Szláp. pun valov, *fluctuosus*.

Valénye rozgvih. *Propagatio*, *supplantatio*, *defossio vitium*.

Valís. *Sacciperium*, *ii*, *hippopera*.

Valyà. *Operæ pretium*, *opera*, *i. operæ est*, *valet*, *utile est*.

Vályam. *Volvo*, *voluta*, *roto*, *verso*. 2. valyam z valom nyivu &c. *cylindro*, *glebas contero*, *coequo pavicula porcas*, *lyras*, *urpice milium aqvo*, *urpicem per porcas roto*. 3.

Vályam. *Valeo*, *polleo*. vnogo pri kom valyati, *multum valere apud aliquem*. vech valyati, *priores partes habere apud quempiam*. valya tri novcze, *valet tres nummos*, *i. tribus nummis*. proti chemu valyati, *pollere adversus aliquid*. v. Hasznem.

Vályamsze. *Volvor*, *volutor*, *rotor*, *versor*. 2. valyamsze ú peszku, *saburro*, *as*. valyafze na szlape morje, *undat*, *fluctuat mare*.

Vályan. *Volutatus*, *volutus*, *rotatus*, *versatus*.

Vályànye. *Volutatio*, *volutatus*, *rotatio*.

Valújem. *Fateor*, *confiteor*, *profiteor*, *non inficio*. krivne valuvati, *narrare facinora*, *confiteri*.

Valuvan. *Fassus*, *confessus*, *professus*.

Valuványe. *Fassio*, *confessio*, *professio*, *contestatio*, *exomologesis*.

Vámpe. *Intestina*. v. Kerempuhi.

Ván. *Extra*, *foras*. van dajem, *extra do* van idem. *beto foras*. van sterchim,

prominzo.

Vanefzem. *Exsum*, *extrasum*. vane bu-di, *exesto*, *non introito*.

Vándram. *Peragro*, *peregrinor*, *commeo*, *vio*, *migro de urbe in urbem*, *vado*, *vagor*, *per-obambulo civitates*, *oberro provincias*. vandrati radi tiranya mestrie, *opificii causâ peregrina loca adire*.

Vandrànye. *Peragratio*, *peregrinatio*, *migratio*, *vagatio*, *perambulatio*. vandra-nya knyiga, *hodæporicum*.

Vandràvecz. *Peragror*, *peregrinator*, *commiator*, *viator*, *hodæporicus*.

Vánkus. *Cervical*, & *cervicale*, *is*, *pulvinar minus*, *pulvinarium*, *pulvinus*, *cuffinus*, *plumatiurn*. 2. vankus, na kômsze szedi, *cataclitum*.

Vankùffecz. *Pulvinulus*, *pulvillus*, *culcistella*. vankuffecz podhamni, *romice*. vankuffecz sztolcheni, ali szedleni, *pulvinus*, *sedularium*. vankuffecz, koi- fze na herbet posztavlya, gda jed- na lopaticza je visseja od druge, *analectis*, *dis*.

Vankusczi, z-kemi sene viszoke lopa- ticze zakrivaju, da herbet jednak vchine, *ameletides*.

Vankusnicza. *Lodix*, *cis*.

Váp, Vapenye. *Vociferatio*, *clamor*. v. Krich.

Vapnár. *Calcarius*, *rii*.

Vapnenichki. *Calcarius*, *a*, *m*.

Vapnenicza. *Calcaria*, *calcatorium*, *for- nax calcaria*, *calcina*.

Vápno. *Calx*, *cis*, *ferrumen camentorum*. 2. vapno neugasseno, ili sivo, *calx viva*. 3. vapno, kêmsze beli, *calx uda*. 4. vapno z peszkom zmessano, *calx arenata*. v. Mort.

Vàrad. Varas Ugerszkoga Orszaga. *Acumineum*, *ei*, *Legio*, *Varadinum*, vulgò *Magnum Varadinum*.

Varadín. Varas, y tvergya ú Szloven- szkom Orszagu, herczestvu szrem- szkom, *Petrovaradinum*.

Vàram. *Implano*, *as*. v. Ukanyujem.

A a a a

Vá-

Váras. *Civitas, urbs, oppidum, respública, municipium, astu.* 2. kruto sztar varas, *urbs vetustate, famáque conditorum inclyta.* 3. varas velikoga barantanya, y terstva, *emporium.* 4. varas kotarni, *urbs finitima, limitanea.* 5. varas glavni, sztolno meszto ú orszagu, *metropolis.* 6. novi varas, ili znovich naszelyen, *colonia, æ. novi varas naszeliti, coloniam mittere, deducere.* 7. varas od narave jak, *civitas locò, & naturâ munita.* 8. varas vode podlofen, *civitas amnensis.* 9. podvaras, zvuneslnyi varas, *suburbium.* 10. varas zigyem, *urbo, as.*

Varaschan. *Civis, incola, oppidanus, municeps.* v. Purgar.

Varasdin. varas ú Szlovenszkom gornym Orszagu. *Varasdinum, ni.*

Varásfa vlovitel. *Urbicapus.* varásfa vlovlenye, zavjetje, *halosis, sis.* varásfa zvan sztojechi, *exopolis.* varásfa graba, *pomoerium, civitatis fossatum.*

Varássecz. *Oppidulum, civitatula, urbecula, municipiolum.* 2. varássecz *municeps.* v. Varaschan. 3. varássecz nás, *civis noster, popularis noster. nec dices: concivis, compatriota.*

Varáska pravicza. *Jus urbicum, l. oppidanum, jus municipale, jura civica, l. civilia.*

Varáske hise. *Prætorium, curia civitatis, l. urbis, domus civica.* v. Vechnicza.

Varáski. *Urbicus, urbanus, urbanicus, oppidanus, civicus, urbanicianus, municipalis.* varaski zidi, *mænia.* odkud: obzidan, *mænitus, mænibus cinctus, l. munitus.* varaski kotar, *urbis territorium.* varaski velikí vechnik, *consul.* varaski szudecz, *prætor urbanus.* varaski vechnik, *senator.* prziedznic *assessor, confedo.* varaski piszecz, *notarius, grammateus, logographus.* varaski branitel, *syndicus.* varaski vrach,

vulgò arczet, archiater, poliater. varaski grabant, *lictor, stator, apparitor, accensus.* pred varaski, *anteurbanus, suburbanus.* po varaski, *urbanè, urbanatim.*

Varásko ravnanye. *Politia.*

Varástvo. *Urbanitas, municipium.*

Vardér. *Guardio, onis.* v. Chuvar.

Váren. *Lixus, elixus.* v. Vinkot.

Vargany. *Boletus crassus.*

Varím. *Elixo.* v. Kuham. 2. Varím, *ferumino, conferrumino, adplumbo, jungo, consolido.* variti selezo, *ferrum consolidare.*

Varénye. *Ferruminatio, conferruminatio.*

Varnicza. *Ferrumen, glutinum, fabrile gluten.* varnicza zemlya, *pissasphaltus, bitumen fabrile.*

Varmegya, Groffia, Knezia. *Comitatus, districtus.*

Varuványe. *Custodia.* 2. Chednoszt, *caucella.*

Varujem. *Custodio, servo, observo.* v. Chuvam. varuvatitze, *cavere sibi.*

Vàs, sa, se. *Vester, a, m.* vàs jeden, *vestras.*

U ante B.

Ubádam. *Pungo, stimulo, pungo aculeis.*

Ubadánye. *Punctio, punctura.*

Ubegalísche. *Refugium, perfugium, profugium, receptaculum.* Prov. *Sacra anchora.*

Ubegújem. *Confugio, perfugio.* ubechi kókomu, *recipere se ad aliquem, convolare ad quempiam.* 2. *Effugio, elabor, evolo.* ubegelje, *effugit.* v. Pobegujem.

Ubiám. *Occido, vitam eripio, morte mulcto, mortem affero, vitâ privo, internecco, necem, eadem facio, interficio, trucidido, perimo, corporo.* ubiti koga, *vulnere corporare aliquem.* v. Umarjam.

Ubien. *Occisus, peremptus, interemptus, interfectus, trucidatus, lethatus.*

Ubiénye. *Occisio, peremptio.* v. Umorenye.

Ubítel. *Interfektor, percussor.* ubitel sza-
moga szebe, *autenta, æ.* ubitel po-
glavitoga chloveka, *aristophantes.*
Ubòden. *Punctus, ictus, sculptus.* uboden
nosem, *punctus cultro.* sic gladio, *acu,*
lingvâ, aculeo.
Ubodénye. *Punctio, fodicatio.* v. Bo-
denye. 2. ubodenye malehno, *pun-*
ctiuncula.
Ubòg, nischeten. *Pauper, inops, egenus,*
indigens, indigus, tenuis, macilentus.
v. Sziromah. ubog v. penezeh, *inops*
pecuniâ. ubog v. priateleh, *inops ab*
amicis. ubog v. recheh, *inops in ver-*
bis &c.
Ubòg bivam. *Depauperor, ad inopiam*
redigor.
Ubogò. *Tenuiter, jejune.* v. Sziromaski.
Uboicza. *Homicida, homicidii reus, pla-*
giarius. v. Ludomorecz. 2. Uboicza
z. mechem, *siccarius.*
Uboístvo. *Paupertas, egestas, inopia, te-*
nuitas, indigentia, jejunitas, difficul-
tas, mendicitas, pauperies, angustia
rei familiaris, egitura. uboístvo nay-
vekse, *incita, ingitas, indigitas sum-*
ma. v. Sziromástvo. 2. uboístvo pe-
nezno, *difficultas rei nummaria.* sic
frumentaria &c.
Ubòy. *Clades, strages, caedes.* v. Poraz.
U ante C.
Ucheknènye. *Vellicatio, vellicatus, vulsio.*
Ucheknujem. *Vello, vellico.* ucheknuti
za vuhò, *vellere aurem.* v. Schiptyem.
Uchèp. *Plenilunium.* v. Schep.
Uchèra. (D.) jucher. *Heri, hesternâ luce.*
Ucherasnyi. (D.) jucherni. *Hesternus,*
a, m. ucherasnyi den, *besterno die.*
Uchetiri. v. Vu chetiri.
Uchinénye. *Factio, factum, perpetratio.*
Uchínyam. *Facio, perpetro, patro, ago,*
exequor, efficio. uchiniti greh, *perpe-*
trare crimen. uchiniti ne mogel vech,
proficisci ab eo non poterant plura. v.
Chinim. 2. uchinyam kosu, *subigo*
pellem, l. pelles, alutam tenuiter conficio,

concino, eorium cineris in spersu obfirmo,
macero, ellaboro pellem. v. Sztroim.
Uchinyen. *Factus, actus, effectus, confe-*
ctus, patratu, laboratus, conditus, per-
fectus, perpetratus. uchinyen po nochì,
elueubratu. lepo uchinyen, *affabrè*
factus, elaboratus.
Uchinyenicza. *Veneficium, maleficium, ii.*
Uchlovechénye. *Incarratio, onis.*
Uczenénye. *Conventio de pretio, condu-*
ctio, pretii peractio, pactio, appretiatio.
Uczenýam. *Convenio de pretio, pretiam*
pono, conduco in servum, coquum &c.
conduco pretio, appretio.
Uczènyen. *Appretiatu, pretio conductu,*
conductu in famulum &c.
Uczeplènye. *Insitus, insitio, intercalatio.*
Uczeplyen. *Insitus, intercalarius.*
Uczeplyujem. *Insero. 2. intercalo, as.*
U ante D.
ú dan, na dan. *Ad constitutum diem.*
Udan. ú sz. histvo dan. *Elocatus, col-*
locatus in matrimonium, nuptus, con-
jugatus, junctus matrimonio. udana,
collocata, elocata in matrimonium,
juncta matrimonio, nupta, thalamo
sociata, maritata, extradita, emancipata.
Udánye, udaja. *Elocatio, collocatio in*
matrimonium. guszta udaja, *multi-*
nubentia, polygamia. udaje zavez, *pa-*
ctum conjugale, confarreatio.
Udávam, dajem ú sz. histvo. *Eloco,*
marito, nuptum do, colloco nuptui, l.
nuptum, colloco in matrimonium. uda-
ti kcher za koga, *filiam alicui conit-*
tere, connubio jungere.
Udavamsze, za musa idem. ako za
veksega od szebe, *nubo, innubo.* ako
za menššega, *enubo, connubo, denubo,*
matrimonio jungor. 2. udavamsze, se-
nu jemlyem, *nubo, duco in matrimo-*
nium. v. Senimsze.
Udavlènye. *Suffocatio, praefocatio.*
Udávlyen. *Praefocatus, suffocatus, mor-*
ticinus.
Udavlyújem. *Suffoco, praefoco, effoco, ob-*
Aaaa 2 ob-

- lido animam.* v. *Zadavlyujem.* *Udavitifze, suffocari, praefocari.*
- Udehnenye.* *Inflatus, instinctus, inspiratio, suggestio.*
- Udélyam.* *Impertior, impertio, impartio.*
- Uderkávanye.* *Cursus certamen.*
- Uderkavamíze.* *Curſu certo, concerto, conſtando.*
- Udily.* *Ordine, conſequenter, rectè, linearum.*
- Udíly, Taki.* *Statim, in continenti, quarnprimùm, actutum.* 2. *Continuò.* v. *Neprefztancze.*
- Udíram - derízem.* *Diruo, ſubruo, deſicco, dicitio.* v. *Podiram.*
- Udiramíze.* *Ruo, labor, collabor, eris, corruo.*
- Udiranye.* *Collapſio.* v. *Podiranye.*
- ú dobe.* *Maturè, tempeſtivè.*
- ú dober cháſz.* *Auſpicato.*
- Udovecz.* *Viduus, vir viduus.*
- Udovichki.* *Vidualis, le.*
- Udovichtvo.* *Viduitas, viduatus, ús.*
- Udovícza.* *Udova.* *Vidua, vacua mulier, mulier conjuge deſecta.*
- Udrobilo.* *Intrimentum, moretum, emperoctum.* *udrobilom kruha ú vino zaſzitifze, intrita panis è vino ſatiari.*
- Udroblenye.* *Intritio.*
- Udroblyen.* *Inritus, infriatus.* *kruh v mleko udroblyen, panis in lacte intritus.*
- Udroblyújem.* *Intero, fruſtatim diminuo, perſero, terrendo comminuo, infrio, infrico.*

V ante E.

- Vèch.* *Plus, ampliùs, plures, ultrà, magis.* *malo vech, pluſculum.* *menye vech, plus minus, praterpropter.* *vech neg, ſupra quàm, ſuper quàm, plusquam.* *vnogo vech, nimio plus, plus ſatis, abundè.* *vech negje pravo, prater æquum & bonum.* *nikay vech, nihil amoliùs, nihil pratered.* 2. *vech od leta, anno plus. plus annum.* *vech od treh let, triennio ampliùs, ampliùs tri-*

- ennium.* 3. *vech krat, crebriùs, ſapiùs.*
- Vècher.* *Vesper, ris, vespereus, ri, vespera, æ serum, ri, vespertinum tempus, occasus ſolis.* v. *Podvecher.* *vecher izvetechni, navecherje, vigilia feſti.*
- Vecher poſztaje.* *Adveſperascit, veſperascit, veſperat, declinat in veſperum die.* *gdaje vecher poſztajal, flexo in veſperum die.*
- Vechéra.* *Cæna, veſpertina, æ.* *Szveta Vechera, Sacra Cæna, Euchariſtia, Sacra Synaxis, Cæna Dominica.* *vechera iz ſzochiva, ſzada, Cæna cynica.* *vechera kratka, cæna impedita, brevis, ſuccincta.* *vechera ſziromaska, cæno exilis, cæna hecates.* *vechera goſzpodſzka, cæna lauta, opipara, genialis, dapalis, pontificalis, polluſtrum.* *vechera velikoga ſztroſka, cæna pretioſa, cæna lyſybaritica, cæna expedita* *vechera ſzpor-na, cæna frugalis.* *vechera zmezna, cæno collectitia.* *koi prez vechere oſztaje, incænatuſ.* *koi na luczke vechere rad hodi, cænipeta.*
- Vecheralbi.* *Cænaturio.*
- Vechéram.* *Cæno, as, cænam ſumo.* 2. *vecheram guſzto krat, cænito, as.*
- Vecherànye.* *Cænatio, onis.*
- Vecherícza.* *Cænacula, cænatiuncula.*
- Vecherna hiſa.* *Cænaculum, cænale, paſtas, adis.* *vecherna igra, ſymphonia veſpertina.*
- Vechernícza.* *V ſperæ, rum, lucernarium, ſcil officium.*
- Vechérni.* *V ſperinus, veſperalis.* *vechernozraka jemanye, recreatio veſpertina.*
- Vechèrom bivam.* *Veſpero, as.*
- Vechní.* *Perpetuus, perpes, ſempiternus, perennis, jugis.*
- Vechnichki.* *Senatorius, curialis.*
- Vechnichtvo.* *Dignitas ſenatoria, decurionatus.* *za vechnichtvom oſtrebam, ſenaturio, is.*
- Vechnicza.* *Curia ſenatoria, ſenaculum, pratorium, buleuterium, domus pratoria, civica, ſenatoria, auguſtale.*
- Véch.*

Véchnik. *Senator, curialis, vir ordinis senatorii, conscriptus, bulenta, syndrus, latyclavius.* nayveksi vechnik, *consul.* vechnikov szpravische, *senatus, ti, & us, gerusia, & um.* dokonanye, *senatus consultum.*

Vechnòszt. *Perpetuitas.* v. Vekivechnoszt

Vedovìna. *Fatidicus, piton.*

Vedrèchi. *Sudificus, serenans.*

Vèdren. *Innubis, innubilus, serenus, clarus, sudus.* vedren den, *illustris dies.* vedrenszem, *clareo.*

Vedrèno. *Clarè.* v. Jaszno.

Vedrím. *Sereno, clarifico, lucido, elucido, enubilo.*

Vedrímisze. *Serenor, enubilor, claresco, confereno.*

Vedrína. *Serenitas, claritas, tranquillitas cæli.* v. Jasznoszt.

Vèdro. *Sudum, serenum, cælum serenum, silens, l. apertum.*

Vèdro, vedrìcza. *Hydria, hydraulica.* at jam communiter, *scaphium.* 2. vedro vinszko, *cubulus, urna.*

Vegyamìsze. v. Tragamìsze.

Vegyànye. *Tadium, pigritia.* v. Lenoszt.

Vèhet. *Pugillus, hapsus, s. quantum manu capi potest.* vehet szena, *pugillus seni.*

Vèja. *Ramus.* v. Szvérs. vejaszt, *ramosus.* veja lavorichna, ali olichna vszigdar zelena, *thallus.*

Vejách. *Ventilator.*

Vejàcha. *Ventilabrum, vannus, ni, rutellum.*

Vejanye. *Ventilatio, onis.*

Vejem-jaszem. *Ventilo, frumentum ventilabro purgo.*

Vék, izto let techay. *Saculum, & seculum, li, centeni anni.* 2. vek chlovechji, *avum, l. atas hominis.* v. Na konczu izpiszanya chloveka.

Vekòma. *Æternaliter, perennaliter, perpetuò, perennè, perenniter, aternùm, sempiternùm.*

Vekovechìna. *Perpetuitas, perennitas.* 2.

vekovechìna, odvechina, *hereditas, cretio, erectum, sive herctum citum.* ú vekovechinu vleszti, *hereditatem obire.*

Vekovechni. *Æternus, perpetuus, perpetualis, perpetuarius, perennis, aviter-nus, aternalis, sempiternus, immortalis, intemporalis.* vekivechnosztì ime szpraviti, *nomen suum aternitati commendare.* na vekivechni zpomenek nekay vchiniti, *immortalitati mandare, literis, & laudibus aternare.*

Vekovèchnoszt, vek. *Æternitas, aviter-nitas, perpetuitas, perennitas, sempiternitas, tempus immensum, avum, quod nulla temporis circumscriptio metitur, æon.* vekivechnosztì vredna, *cedro digna, cedro linienda.*

Vekújem, vekoma sivem. *Æterno, perpetuo, perenno.*

Vék vekòma. *In perpetuum, in sempiternum tempus.*

Veksi. *Major.* 2. Veksi bivam, *augesco, procreasco, increasco, adaugejco, incrementum corporis capio.*

Velenczia. *Stragulum, li.*

Velesùka, vulgò miloduh. *Levesticum, ligusticum* (Galen: *libysticum* vocat. *Smyrnum, lewendulam* quidam, alii *nardum gallicam, ac spicam celticam* nominant) *melantii catabulum.*

Velichànsztvo. *Majoritas, amplitudo, magnitudo, magnificentia, celsitudo.* 2. Velichansztvo Kralyevszko, *Majestas Regia, splendor, & auctoritas dignitatis Regiæ.*

Velichen. *Magnificus, a, m.*

Velichim. *Magnifico, extollo, depradico, laudibus effero.*

Velichìna. *Magnitas.* v. Velikocha.

Velik. (D.) Golem *Magnus, amplus, vastus, spatiosus, proceus, impensus.* Privelik, *grandiusculus, grandiculus, vastulus.* velike molitve, *impensa entelmata.* 2. kruto velik, *immanis, justa magnitudinis modum excedens,*

- ingens, devastus, decumanus, insanus, pręgrantis.* 3. velik úletah, *grandis, grandęvus.* 4. velik, *magnus, insignis, almus, augustus, nobilis.* v. Zmosen. 5. velika dalechina. *Parasanga.* 6. velikassi, *Magnates, summates, proceres, axiomatıcı.*
- Veliki beteg. *Herculeus morbus.* v. Opadavicza.
- Veliki koren. *Nęctarea, enula, aliąs enula campani, inula, helenium.* v. Koren. velikoga korena vino, *nęctarites, helenites.*
- Veliki Pop. *Pontifex, cis.*
- Veliki tersecz. *Negotiator, magnarius.*
- Veliki traven. *Majus, ji.*
- Veliko glav. *Capito, onis.* 2. *Pertinax, qui vix unquam a sua recedit sententia.* v. Tverdoglav.
- Velikócha. *Magnitas, magnities, magnitudo, amplitudo, vastitudo, vastitas, vastities, proceritudo, proceritas, granditas, quantitas, eapacitas.* 2. velikocha sztarosztı, *granditas.* 3. v. Velichansztvo. 4. velikocha imena, *magnitudo, amplitudo nominis, claritudo, l. pręstantia claritatis nominis.*
- Veliko chinim. *Exaggero, magnifico, ingravo.*
- Veliko-chinenye, veliko hvalenye. *Magnificatio.*
- Veliko-chinechi. *Magnificus.*
- Veliko-chinsztvo. *Magnificentia, a.*
- Veliko-govorechi. *Magniloquus, magnidicus, magniloquax, vanidus.*
- Veliko-govornoszt. *Magniloquentia, magnidicentia.*
- Veliko-hvalim. *Magnifico, as.*
- Veliko stımam. *Magnifacio, magniduco, magnipendo, magni aestimo.*
- Veliko-szerchen. *Magnanimus.*
- Veliko-szerchenoszt. *Magnanimitas.*
- Veliko vuszt. *Labeo, bucco, labiosus, bucculentus.*
- Veliko verlo. *Magnoperę, nimio opere.*
- Veliko zmosen. *Magnificus, prępotens.*

- Velim. (D.) *dím. Ajo, dico, inquo, inquam.*
- Vencham, venecz na glavu mechem. *Serto corone, serto redimio, servia orno, corono, sirophio, as.* 2. *matrimonio jungo.* v. Zdajem.
- Venchan. *Matrimonio junctus, copulatus.*
- Venchanye. *Copulatio, conjunctio in matrimonium.*
- Venchár, kı vencze plete. *Stropharius, stephanopola, coronarius.*
- Vencharicza, venczo pletka. *Coronaria, stephanopolis.*
- Venchęcz. *Corolla, laureola, stropholum.*
- Vencheni Diak. *Baccalaureus, ei.*
- Vendar. *Tamen, attamen, verumtamen.*
- Venęcz. *Sertum, corona, coronamentum, strophium, sarta, stephanus.* 2. venecz iz czvetja, *corona plectilis, strophium, servia, corona florea, parapia, pancarpia, rum, stephanoplocos.* venecz iz rós, *rosalia, corona rosea.* venecz iz gyungya, *corona geńea.* venecz opaticzki, *alica, a.* venecz Muchenikov, Navuchitelov, y Sz. Devicz, *laurea.* venecz kakvoga god luka, *restis, is.* venecz postenya, *donatica corona.* venecz fig, *palatha.* na venecz zpleten, *sertus.*
- Vencze viem. *Texo sarta, flores in sarta texo.*
- Venczėrlin, chuvar y delaveczt terfzja. *Vinitor, vineę custos.*
- Vennem. *Areo, arefio, marcesco, flaccesco.*
- Venęnye. *Flaccedo, ariditas.*
- Vęra. *Fides, credulitas.* 2. vera prava, *rečta fides.* 3. kriva vera, *hęresis, superstıtio.* 4. zkazlyiva vera, izlichna, *Religio simulata, ficta, syncretica fides.* 5. falslyiva vera, *punica fides.* 6. vera isztinszka, *thęsea fides.* 7. szlaba vera, *imbecilla fides.* veru dajem, *spondeo.* veru nederfim, *fidem fallo.* na moju veru, takomi vere, *ad fidem meam, fide meą, per fidem meam juro.*

Véra Kralyevszka. *Salvus conductus*.
 Vérba. *Salix, cis*. 2. verba cherlyena, *græcosalia, a, salix rubra, nitelina salix*. 3. verba suta, *sutika, amerina, a, viminea salix*. 4. verba cherna, *amerina sabina*.
 Verbánecz. *Sacer ignis, erisypelas, atis, superrubedo, pusula, phlyzadium*.
 Koi takvu bol ima, *Pusulosus*.
 NB. *Siliginis farinâ curatur*.
 Vèrbcza, verbchicza saklyena, ali od mossnye. *Funiculus sacci, zona culei, phimosi, strophus*. verbcza zidarščka, *amuffis*.
 Vèrbov. *Salignus, saligneus*. verbova fruga iz kê mladice goni, *rumpotinum*.
 Verbovina, verbovje. *Salicetum, rumpinetum*.
 Vèrch. *Amphora major, trulla, acratophorum, urceus*. v. Pofzuda. 2. verch z-dvemi preruchi, *diota, a. Prov.*
 Teskoje proti vetru iti,
 Tese z-prazna vercha piti.
 Veren. (D.) uzdan. *Fidelis, fidus, verax*. jako veren, *perfidelis*. kruto veren szluga, *egregiè fidelis servus*. veren priatel, *fidus amicus*. dobro veren chovek, *magnâ fide homo*.
 Vèrh, verhunecz. *Apex, vertex, cacumen, fastigium, supercilium, summa pars verticis, summitas rei*. 2. verh glave, *vortex capitis*. 3. verh vuha, *pinula, a*. 4. verh neba, *polus, vertex cæli*. 5. verh gore, *jugum, gi, culmen, l. vertex montis, summa pars montis, altitudo montis, montis cacumen, apex, vertex, summitas*. verhunecz gore z-szegom pokrit, *pterophoros*. 6. verh mladice, *turio, onis*. 7. verh jaycheni, *cacumen ovi*. 8. verh hise, *fastigium domûs*. 9. verh czirkve, *turna, pinnaculum, li*. 10. verh, *finis, extremitas, meta, &c.*
 Vèrhnye. (D.) skorup. *Colostrum, tri, colostrum, a, flos lactis, superficies lactis,*

cremor, l. pingve lactis.
 Verhu. *Super, supra*. verhu toga, *insuper, super hoc*.
 Verhúnecz kakvoga god sztanya. *Pinna, pinnaculum*. *Prov. Od verhun- cza do tal, A cælo ad terram, à capite, ad calcem, à summo ad imum*.
 Vérlec, koi sito, y povertelye podjeda. *Silpha, silphe, es*.
 Verli, la, lo. *Bellus, (com. bellior. sup. finus.) egregius, excellens, præclarus, eximius, strenuus*. kruto verli, *peregre- gius*. verleiszem, *pracello, excello*.
 Vèrlo, poglavito. *Bellè, egregie, excel- lenter, eximiè, divinè, præclarè, stre- nuè, basilicè*.
 Verlócha. *Eximietas, excellentia, specta- bilitas*.
 Vernènye. *Restitutio, redditio*. 2. ver- nenyen na zad odzvanye, *revocatio*. 3. vernenyen. nazad idenyen, *reversio, re- ditus*. v. Vrachanye.
 Verni liszt. *Commeatus, salvus condu- ctus, fides publica*. v. Prehodni. vzeti verni liszt, *accipere fidem publicam &c.*
 Vernicza, vernik. v. Zaruchnicza &c.
 Vèrno. *Fideliter, veraciter, paternè, pa- triè*.
 Vernòszt. *Fidelitas, fides, candor*. ver- noszt proti domovine, *pietas, & amor in patriam, charitas patriæ*. vernoszt ochinszka, *philostorgia, affectus pa- rentum*. priszechi na vernoszt, *Sacra- mentum fidelitatis dicere, deponere, homagium, l. hominum prestare*. ver- noszti prekeršenyenye, *homagisrogium*.
 Vèrnyen. *Redditus, restitutus*. v. Pover- nyen. 2. vernyen na zad, *revocatus*.
 Vèrpa. *Cumulus, acervus, congeries*. ver- pa derv, *strues lignorum*. verpa lyu- dih, *turba, caterva, manus hominum* v Nalog.
 Vèrřa ribichka. *Nassa, excipula, spar- tula*.
 Vèrřày *Manipulorum in orbem appositio ad excussendum*.

- Versím.** *Fastigio, in fastigium erigo, fastigium appono, acuminio, as. v. Zaveršujem. 2. versím sitek, frumentum cispicis equorum &c. pedum attritu excutio, equis, seu bobus in gyrum actis tritururo, tero, attero, animalibus grana frumenti ejicio.*
- Versímſze.** *Verſo me.*
- Versítva.** *Equis, l. bobus trituratio, l. frumenti excussio.*
- Versnyák.** *Parilis, equalis, coatanens, coavus. v. Jednak.*
- Vérſzt.** *Conditio, ratio, status, modus, genus, qualitas. 2. koje je verſzti? qualis? cujusmodi? cujus generis? cujus conditionis. 3. verſzt tela, species. 4. verſzt, series. v. Red.*
- Vérſzte moje.** *Par mihi in conditione, etate, genere, statu, ordine. verſzte biti jedne, ex eadem prodire officina.*
- Vérſzten-chlovek.** *Maturus, adultus, grandævus, honoratus. verſzten koi ú navuk ide, opſymates.*
- Vért (Sci.) Baſchya. (D) Perivoy.** *Hortus, viridarium, cepos. 2. vert veſzel iz vſzakoſchakoga zelenya, lepo ſzpravem, topiarium, ii. 3. vert naprot ſzunczu, hortus apricus. 4. vert na viſzokom, hortus penſilis. 5. vert povertelyem naſzejan, hortus lactucis, leguminibusque conſitus, hortus olitorius. lepo okincheni verti, Alcioni, l. Adonidis horti.*
- Vért.** *Vertlinka. Foramen, nis, foratus, ius, foramentum, ti.*
- Vértam.** *Foro, terendo foro, terebro, foraminio. v. Prevertavam. orudje, zkémſze verta, taratrum, tri. v. Szveder.*
- Vértan.** *Foratus, terebratus, foraminatus.*
- Vertány.** *Spira, a. v. Perekz.*
- Vertánye.** *Foratio, terebratio, foratus, terebratus.*
- Verténye.** *Rotatio, verſatio, circumactio, circulatio, gyratio, vertigo. vekovechno ſzveta vertenye, aeterna mundi*

- vertigo, vertenye repom, tergiverſatio.*
- Vertilo,** *kaysze god verti. Verſigus, gi.*
- Vértím-telſzem.** *Verto, verſo, gyro, circumago, circumverto, roto, in gyrum eogo, regyro. ſzim tam glavum vertenti, circulare caput. 2. vertim repom, tergiverſor.*
- Vertlinka.** *v. Vért.*
- Vertlyár.** *Hortulanus, hortilio, olitor, viridarius, topiarius, ceporos. vertlyar koi oka navlachi, inoculator.*
- Vertlyaria.** *Studium hortense, opus topiarium.*
- Vertlyaricza.** *Hortulana, olitrix, cis.*
- Vertna greda.** *Pulvinus, areola, praſia.*
- Vertna hiſa.** *Zeta, diata, viridarium.*
- Vértni.** *Hortensis, hortensius, hortensianus.*
- Vertni chardak.** *Mutatorium.*
- Vertno delánye.** *Hortulatio, horticulatus.*
- Vertogláv.** *Vertiginosus, vertigine laborans, scotomaticus.*
- Vertoglávje.** *Vertigo, ſideratio. v. Omiſlyavicza.*
- Vertorep.** *Sycophanta, parasitus.*
- Vervím-velſzem.** *Confluo, concurreo, concuro. vervi lyuczto, concurrenſ populus, confluit plebs.*
- Vervlénye.** *Concurſus, confluxus, frequentia.*
- Veruga.** *Circulus ferreus. v. Lancz. 2. repagulum. v. Zaſzunya.*
- Veruſicza.** *v. Lanczek.*
- Verúſim.** *Repagulo munio, occludo. hiſu zaveruſiti, ades repagulo occludere.*
- Verúvan.** *vreden veruvanya. Fide dignus, authenticus, certus, classicus, auctoritativus. malo veruvan, languidus, debilis fide. 2. veruvan, kaysze veruvati more, credibilis, probabilis, verisimilis.*
- Veruvano,** *k-veruvanyu zpodobno. Credibiliter.*
- Veruványe.** *Credibilitas, fides, aſſenſio fidei, datio, l. acceptatio fidei, credulitas.*

Verùjem-valšzem. *Credo, adcredo, fido, fidem habeo, persuasissimum habeo, pra-beo fidem, fidem tribuo, adhibeo, pro certo teneo. veruvati tvërdno, credere firmiter. ne hotel on veruvati, is non accredidit. koi, ali koja hitro veruje, credulus, facilis, levis ad credendum.*

Prov.

K. vere lahko ki priztaje,

V. kanyen gusche on ošztaje.

Qui leviter credit, deceptus sapè recedit.

Vësch. *Versatus, practicus, exercitus, exercitatus, expertus, experimentalis, sciens, consultus rei, vir usu praestans, in rebus gerendis, & sustinendis exercitatus, tentatus, periclitatus, multis experimentis eruditus. vesch ú boju, usu bellorum exercitus.*

Veschnòšzt, zpoznanje. *Experientia, praxis, usus, cognitio, peritia.*

Vëšcha. *Saga, lamia, volatica, strix, pharmaceutria. 2. verla vescha, triv-nefica.*

Veschècz. *Magus, sagus. v. Satrenik.*

Vëšem. *Ligo, vincio, amento, stringo, deligo, vieo, nečto, vinculo, vio, is. 2. z kup vesem, colligo, illigo. vesem teršzje, palmo, as, sarmenta vitis, seu novellos palmites alligo, flagella vitis palis ligo, capistro, constringo vitem. vesem z-šzitinum, scirpo, as. vesem z-mladjem, surclo, as. z-preda, ali na pre vesem, praligo, ab anteriori parte ligo. od zada vesem, renodo. noge, y ruke vesem, quadrupedem ligo, constringo. vesem knyige, compingo, consuo libros, pagino, as. koi vese, compactor, consutor librorum, bibliopejus.*

Vëšz, všza, všze. *Totus, universus, holos. 2. velz šzvet, universum, universus mundus, universa mundi machina. 3. velz tvoy, totus, ex toto tuus, animo, & corpore deditus tibi. 4. velz czel, totus integer.*

Veszël. (D.) radosztan. *Latus, jucundus, bilaris, hilarus, bilarius, suavis,*

festivus, gaudens, gavisus, latabundus, genialis, ovans, erectus, exultabundus, prothymus, epaphroditus. kruto veszel, exlatus. veszel razgovor, gaudiloquium. veszel bivam, latisco, hiralesco.

Veszelenye. *Latatio, latificatio, bilaritudo, ovatio, oblečtatio. v. Veszelje.*

Veszëlje, dragoszt. *Hilaritas, jucunditas, latitia, gaudium, exultatio animi, detečtatio, voluptas, genialitas, oblečtatio, suavitas, latitudo, exultantia, gaudimonium, prothymia. veszelye ochih, delicia oculorum. v. Vugodnoszt.*

Veszëlm. *Hilaro, exhilaro, latifico, lato, latitiã afficio, latumfacio, ameno, nubila animi sereno, perfundo animum voluptate, gaudifico, oblečto, in latitanz conjicio.*

Veszëlimsze. *Gaudeo, lator, jucundor, frontem exporrigo, explico, latitiã exulto, gestio gaudio, latitiã ex aliquo percipio, latitiã præsefero. zeuszega szercza veszelitisze, toto pešore latari. kruto veszelimsze, szkachem od veszelya, exsuldo, gestio, ovo, júbilo, tripudio, triumpho, plaudo, acclamo, plausum ingemino, excito. pred vremenom veszelitisze, ante victoriam encomium canere. veszelitisze drugomu, congaudere, congratulari. veszelitisze nad drugoga kaštigum, oculos supplicio alterius pascere.*

Veszëlitel. *Oblečtator, oblečtans, latificans, recreans.*

Veszëlo. (D.) radosztano. *Hilariter, latè, hilarè, bilaricè, gaudenter, latanti animo, animo gaudenti, jucundè, suaviter, comiter, exultanter, prothymè.*

Veszëlo-lepoga pogleda. *Amenus.*

Veszëlo vugodna meszta. *Tempe, tempea.*

Veszëlyak, ki od veszelya szkache. *Plausor, plosor, applausor.*

Veszëla. *Patibulum, patibulus, li, furca, gabalus, infelix arbor. v. Galge. Iti na veszëla, ad corvos, l. morboniam abire. višziti na veszëlah, corvos*

Bbbb

in

- in oruce pascere* , *supplicia crucibus luere*.
- Velzila** vreden. *Furcifer* , *trifurcifer* , *cruciaris* , *patibularis* , *omnium bipedum* , *quadripedumque pessimus* , *mafigia*.
- Vélsim**. *Appendo* , *figo* , *affigo*. v. Obessujem. veziti na galge , *suspendere in furcas* , *gulam laqueo frangere* , *inducere in laqueum* , *patibulare*.
- Veszlár**. koi z-veszlom vozi. *Remex* , *remiger*. 2. veszlar , koi vezla dela , *remifex* , *remigiarius* , *artifex remorum*. ki je nad veszlari , *pausarius* , *portisculus*.
- Veszlárenye**. *Remigatio* , *remigium*.
- Veszlárim** , z-veszli vozim. *Remigo* , *remis incumbo* , *insurgo* , *insudo* , *remos propello*.
- Vészlo**. *Remus* , *palmula* , *tonsa*. pervi kray , ili dersalo vezla , *manubrium* , *enchiridium* , *manuale remi*. zpodnyi kray , ili sirina vezla , *palma* , *palmula*. szoficzna na kê vezlo sztoi , ali klin , k-komusze vese , *scalmus* , *mi*. profztor med szoficzami , *intercalmum*. klupi , ali deszke , na keh veszlari szede , *transstra* , *orum* , *remigum sedilia* , *tabula remigum* , *juga*. 2. v. Korman.
- Vesztovit**. *Consciis*. Vesztovitolzt , *conscientia*.
- Vétér**. *Ventus* , *spiritus* , *aura*. 2. dober veter , y poszpeffen , *ventus prosper* , & *secundus* , *benignus ventorum flatus*. 3. veter protiven , *ventus reflans* , *contrarius* , l. *adversus*. 4. veter jak , *ventus vehemens* , *ventus trux*.
5. Veter zdolec , koi puse ú zime od iztoka szunchenoga. *Levant*. *Eurus* , *vulturnus*.
6. Veter podszunchenayk , koi puse od izhoda szunchenoga , gdaje jednak dan z-nochjum. 23. Mart: y Septemb: *Subsolanus* , *Apeliotes*.
7. Veter szever. *Aquilo* , *boreas* , *ventus*

- septentrionalis* , *aparctias*. szever z-jugom z messan , *curo-aquilo-meses*.
8. Veter garbin , kruto nagel , koi vsza muti , y messa , puse od pol dneva iz Libie , y Afrike med jugom pravem y bochnem , kisse zove Auster: *Libanotus* , *libs* , *Affricus* , *cercius* , *circius* , *carba* , & *carbas* , &. burkanya ovoga vetra , *Affrica procella*.
9. Veter jüg , koi puse od szunchenoga zahoda , gdaje den jednak z-nochjum. 21. Mart: y 21. Sept: na proti pol szuchenyaku. *Zephyrus* , *Favonius* , *Corus*.
10. Veter jug bochni. koi puse od pol dnevnjaka oblachen , y moker. *Auster* , *tri* , *notus*.
11. Veter jug takay bochni , koi puse od szunchenoga zapada letnoga. *Argestes* , *tis* , *corus* , & *caurus* , *ri* , *jopyx* , *melamborus*. za ovem puse takay , *Thraceas* , seu *Trasceas* , l. *Thrascias*. Od polnochnyaka , y zapada szunchenoga , okolu 22. Jun: y 22. Decem:
12. Veter polnochnyak , koi puse od pol nochi. *Aparctias* , *Septentrionalis*. v. n. 7.
13. Veter zgorecz , koi puse med polnochnyakom , y izhodom szunchenem. *Solstitialis* , *is*. okolu 22. Jun: y 22. Decemb.
14. Veter szuh y merzel na proti zdolczu. *Atabulus* , *apulius* , *boreas*. y kayti hitro leti , *Aquilo* , takay zove se.
15. Veter sztanovit , koi netira , da pache k-szebe vleche oblake. *Cacias* , &.
16. Veter virovat , viher. *Vertex* , *vortex* , *cis* , *turbo* , *conephas* , *ventus contortus* , & *rotatus* , *tryphon*.
17. Veter jug , kofse od primorczev zove Siroko. *Euro-auster* , *Euro-notus*.
18. Veter z-desgyem. *Exhydrias* , &. **Veternicza**. *Penniculum* , *pina* , *penasus* , *acroseria* , sive *pinnacula* , *aplustre* , *ventilogium* , *ii*.
- Vetrek**. *Ventulus* , *li*.

Vetren. *Ventosus, nimbosus, hyponemius.*
Prov. Kad vetrena szila lada,
 Naybolyeje zpuſztit jadra.
 Vetrena ſila. *Psilocete.*
 Vetrena kila. *Pneumaticille.*
 Vetreni melin. *Mola pneumatica.*
 Vetreno jaycze. *Ventosum, irritum ovũ,*
ovum zephyrium, l. hyponemium.
 Vetreno reſſeto. *Capisterium, ſchaphiste-*
rium.
 Vetrenye. *Ventilatio.*
 Vetri. zemlyeni, ili ſzuhi. *Apogei. ve-*
tri, koi iz morja po zakutkeh do-
hagyaju, encolpia, rum. vetri buché,
venti fremunt, baccantur.
 Vetricim. *Ventilo, eventilo, as.*
 Vevericza. *Vivera ſylveſtris, nitela, ſciu-*
rus.
 Véz. *Ligatura, junctura, copula, compa-*
go, tholus. v. Vezilo.
 Vezách. *Ligator, alligator, obligator.*
 Vezan. *Vinctus, ligatus, deligatus.*
 Vezànye. *Ligatio, deligatio. zkup veza-*
nye, colligatio.
 Vezda. *Nunc, modò, in præſenti. v. Szad.*
 Vezdaſſnyi. *Modernus, præſens.*
 Vézem. *Acu pingo. v. Naſſvavam. 2. Vè-*
zem, veho curru. veztiſze, vehi curru.
 Vezilo. *Vinculum, vinclum, ligamen,*
ligaculum, ligamentum. vezilo cze-
pelifſev, aſtrigmentum, corrigia. vezi-
lo iz remenczev, amentum, ti ve-
zilo terſzno, vitilia. ſibje z-kojem-
ſze veſe, vimen, vimentum, ame-
rina retinacula. vezilo iz papera, ali
ſzitine, pleča, &. vezilo glavno,
vitta, &.

U ante F.

Uffam. *Fido, confido, concredo, comitto.*
 Uffamſze. (D.) Uzdamſze. *Spero, confi-*
do, in ſpe ſum, expecto, in ſpem venio,
in ſpe, atque expectatione ſum, ſpe te
neor, ducor, fiduciam habeo aliquid mi-
hi ex voto ſucceſſurum. uffatiſze mira,
in ſpem venire pacis. dok ſivem, uffam-
ſze, dum ſpiro, ſpero.

Uffanye. (D.) Uzdánye. *Spes, fiducia, fiden-*
tia, ſperes, exſpectatum, exſpectatio, opinio
futuri boni. prevzetno, præſumptio. uf-
fanye tverdno, ſpes minimè dubia,
& penè explorata, explorata ſpes, ſpes
certa, certiffima, firma, ſecuriſſima.
 2. uffanye malo, *ſpes tenuis, exigua,*
pertenuis. uffanye teſche, ſpes innanis,
falſa, fallax. uffanye je te vkanilo,
fefellit te opinio, impoſuit tibi ſpes.
 Uffanye dajem. *Spem affero, do, facio,*
initio, oſtendo, alas addo, in ſpem bo-
nam erigo, ſpem alicujus inſto, injicio
ſpem cuiſiam, ſperare facio.
 Uffanye veliko imam. *Magna me ſpes te-*
net, maximam habeo fiduciam, ſpe ani-
mi caleo. uffanye vſze ú tebe imam,
ſpes omnis in te mihi fixa eſt, l. conſi-
ſtit uffanya vech nikakvoga nema,
ſpes nulla huic relicta eſt, nulla reliqua
eſt. uffanye menka, ſpes cadit in irri-
tum, ſpes cacatur, omnia in caſſum ca-
dunt, theſaurus carbones urant.
 Uffanye malo. *Specula, &.*
 Uffanye derſatiz-velikem obetanyem.
Spem magnis promiſſis alere.
 U ante G.
 Ugájam. *Complaceo, obſecundo, obſecun-*
dor, morem gero, obſequor, contento,
ſatiſfacio, placito. ugajatiſzi, indul-
gere, ſubſervire ſibi. dobromi ugaja
ſzvet, benè alludit mihi vitæ hujus pro-
ſperitas.
 Ugányam. *Conjecto. v. Zaganyam.*
 Ugányam. *Impello, compello.*
 Uganánye. *Conjectura, conjectio, divina-*
tio, prædictio, ariolatio, præſagium.
 Uganyàvecz. *Divinator, augurator, fa-*
tidicus.
 Ugaffen. *Extinctus, ſopitus, reſtinctus.*
 Ugaffenye. *Extinctio, extinctus, reſtinctio.*
 Ugafſújem. *Extinguo, prorsus ſtinguo,*
reſtinguo. v. Pogafſujem. ugafziti po-
gor, conſopire incendium. ugafziti
ſeju, pellere, depellere, expellere, ex-
plere, extinguere ſitim.

Ugafzitel. *Extinctor*.
 Ugnyetujem. *Intrudo, infarcino*.
 Ugriz. *Morsus*.
 Ugrizavec. *Mordax, maledicus*.
 Ugrizujem. *Immordeo*. 2. *Mordeo, dentibus laedo, commordeo, admordeo*. v. *Grizem*. 3. ugrizujem jezikom, *carpo, sigillo, lacero nomen cuiuspiam, detraho alicui, theonino dente, maledico, l. calalogo mordeo quempiam*. v. *Ogrizavam*.
 Ugrizen. *Morsus, ammorsus*.
 Ugrizenye. *Morsio, morsus, ammorsus*. 2. malo ugrizenye, *morsiuuncula*.
 U ante H.
 Uglaszovitujem. *Insignio, inautoro*.
 Ugrin. v. *Vugrin*.
 Uhajam. v. *Ubegujem*. 2. *Aufugio, effugio, domo profugio, solum verto, fugam mihi consulo, evado, subterfugio*. 3. *Uhajam - uhodilsem, exploro*. v. *Uuhodim*.
 Uhichujem - tilsem. *Prehendo*. v. *Ulovelyujem*.
 Uhoda. *Explorator*. v. *Vuhoda*.
 Ujachenye. *Corroboratio, corroboramentum*.
 Ujachujem. *Irroboro, confirmo, corroboro*. ujachitise, *invalescere, evalescere*.
 V ante I.
 Vi. plur. à pron. sing. Ja. *Vos*.
 Vjagmiti. *Rapere, erripere*.
 Vichem. *Clamo, elamito, clamorem edo, gallo*. v. *Krichim*. z-glaszom vichem, *vocifero, vociferor*. vřzega gerla vichem, *acri clamore compleo arterias, vocifico*. vichem na pomoch, *quivito, quivitor*. vichem kot norcz, *furiosè exclamo, bacchor*. 2. vichem, *vossito, as*.
 Vicze-Chuvar. *Subcustos*.
 Vicze-Ban. *Vice-Banus*.
 Vicze-Kraly. *Vice-Rex, Pro-Rex*.
 Vicze Pandur. *Pro-Quaestor*.
 Vicze-Tutor. *Vice-Curator*.
 Vid. *Visus, lumen, acies*. 2. vid biszter,

acuta oculorum acies. 3. vid kratek, *tup, hebes oculorum acies*. 4. vid razbisztrujem, *acuo visum*. vid bisztrechi, *oxydencicus*. 5. vid gubim, *lumina oculorum amitto, lumine destituor*. 6. vid povracham, *oculos restituo, relumino*. 7. vid dajem, *oculo*. Vid koi kratek ima, *Myops, pis, lusciosus*.
 Vid ime. *Vitus, ti*.
 Vidéchi. *Tuens, intuens, videns, oculatus, contemplabundus*. zlocheřzto videchi, *malè luminatus, caculus, stultivividus*. videchi po nochi, *noctivividus*.
 Vidim. *Video, eerno, intueor, tueor, specto, animadverto, oculorum sensu percipio*. videti ochito Boga, *Drum clarè videre*. 2. vidim mlahavo, *caecutio, dispicio*. 3. vidim na szkocze, *raptim video*. datise videti, *apparere, jacitare se*. vřzaki danise dati videti, *in ore omnium quotidie versari*. neda-tise videti, *abstinere publico, fugere conspectum, è conspectu*.
 Vidimsze. *Pareo, appareo, videor*. besse na brodischu vigyen, *ad portum paruit*. otud vidise, *ex hoc apparet*.
 Vidis? *Ecce? vidis kay chini? ecce quid facis?*
 Vidra. *Lutra, a*.
 Vie, pleve ochne. *Palpebrae*. 2. koficza gornya y dolnya, na kê pleve sztoje, *gena, a*. iz koje pleve zhagyaju, *cilia, orum*. à sing. *cilium*. v. *Ochne*.
 Vjedam. *Immordeo, morsico, mordico*. v. *Ugrizujem*.
 Ujeden. *Morsus, ammorsus*. v. *Ugrizenye*.
 Vjedno, k-jednu. *Simul, unà, unitim, unitis viribus, complexim, junctim, consiliò*.
 Vigyen. *Visus, spectatus, inspectus, conspectus*.
 Vigyenia tuposzt. *Hebetudo luminum, amaurosis*.
 Vigyenia vreden. *Visendus, spectandus, spe-*

spectabilis, aspectabilis.

Vigyènye. *Visio, visus, aspectus oculorum, sensus videndi. vigyènye pogubiti, aspectum amittere.* v. Vid. po vigyènyu koga poznati, *de facie cognoscere aliquem.*

Vigyènye ú sznu. *Visum, visio, spectrum, phasma, phantasma. vigyènye na nebu, ostentum, ti, phenomenon.* v. Zkazanye.

Vigyènye blaseno. *Visio beatifica.*

Vìher. *Vertex, vortex.* 2. viher velik, y nagel, koi lisztje terga, y víza melfa, *turbo, tempestas, typhon.* viher nagel z-desgyem, *procella, tbyella.* viher z-desgyem y tuchum, *tempestas grandinosa.*

Vìhràsz. *Procellosus, impetuosus, turbulentus, nimbosus, importunus, tumultuosus, effrænatus, tempestuosus, typhonicus.*

Vìka. *Clamor, clamor repentinus, confusus, tumultuosus.*

Vìkam drugoga. *Vossito, voizo, as.*

Vìkànye. *Vociferatio, rumor, tumultus. taboršzko, clamor militaris, vociferatio exercitus. glasno vikanye, stentoria vox, anaphonesis.* 2. vikanye, vizvanye, *vossitatio.*

Vìkàvecz. *Vociferator, vociferarius.* 2. vikavecz drugoga, *voissator.* szenyeni vikavecz, *agyrta, circumjoraneus.*

Vìla. *Vilenicza. Nympha, musa, æ.* 2. *Sibylla. vilni, sibyllinus.* v. *Prorochicza.*

Vilàhen. *Lintheamen, lintheum, tobalaa, calyx.*

Vile. *Furca, murga, rum, furca bicornis. vile pechne, fornicaria, rutabulum. vile, kemisze sitek nameche &c. murga, æ. vile z-tremi zubini, tridens, tis.* v. *Raszohé.*

Vilenik. *Necromantes.* v. *Vukodlak.*

Vilichìcze. *Furcula, furcilla, æ.*

Vilìcze. *Furcila, furcinula, fuscinula,*

fuscina, æ. 2. vilicze kuhinszke, *vertibulum, vertebra, fascinula, creagra, creacentrum.*

Vìme. *Ruma, & rumen (apud Antiq.) mamma, mastus.*

Vincze lagodno. *Villum, vinellum, li.*

Vinìka. *Labrusca, vitis agrestis, vitis attica, saliscostrum, ampelosagria.*

Vinkot. *Sapa, defrutum, mellacium, hepsema.*

Vìno. *Vinum, temetum, latex liæus, succus uveus, seminarium hilaritatis, bacchus, ænos.*

Vino chiszto, ili szamo. *Vinum merum, meracum, acraton. dobro, vinum nobile. Prov.*

Dobreh lyudih, dobra vina,
Nepitalze domovina.

Boni viri, boni vini, non indaganda patria.

vino vodeno, *vinum dilutum, aquæum. cherlyeno, vinum rubrum. rumeno, rubellum. ruszo, helvolum, subrubellum, helveolum. zlatoga licza, vinum fulvum, aurei coloris. letofsnye, ili novo, vinum bornum. jedno-letno, vinum hornotinum, annotinum, anniculum. dvooy letno, vinum bimum, l. bimulum. troyletno, vinum trimum &c. na poloviczu pokuhanno, sapa, melatum, l. mellacium. na tretinu pokuhanno, vinum defrutum, decoctum. sztaro, vinum vetulum, annosum, inveteratum, vetustum. Z-medom, y perprom kuhano, vinum mulsum, ænomeli decoctum, melicraton. szgano, aqua vite, virum adustum, sublimatum. iz podbranya, vinum præliganeum. muskatno, vinum opianum, amineum, faustianum. szamotek, kòsze szamo prede tlachenya oteche, vinum protopon, seu protopum, mustum livium. pressano, iostreù. glavobolno, razboyno, vinum famosum, vinum cupnias. kò hitro opoi, vinum temetum, validum. sztalno, v num*

consistens. nezstalno, *vinum fugiens*, *evanesceus*. kô vnogo let sztati more, *vinum magna verustatis*, *vetustatem patiens*. kô nemre dugo sztati, *vinum vetustate evanesceus*. trufno, *vinum festucatum*. szedinaszto, *vinum canicaceum*, *furfureum*. pretocheno, *vinum transfusum*, *transsvatum*, *elutriatum*. kôsze vleche, *vinum pendens*, *pendulum*, *vinum spissum*. lepe duhe, *vinum odoratum*, *amœni odoris*, *vinum fragans*. v. *Oenanthe*. hman duhe, *vinum fœtens*, *fœtidi odoris*. smahno, *vinum sapidum*, *grati saporis*. nesmahno, *insipidum*, *ingrati saporis*. szlatko, *vinum dulce*, *psythium*, *œnomeli*. ostro, *vinum acutum*, *acre*. mehko, *vinum leve*, *inbecillum*, *apalum*, s. *apalos*. terpko, *vinum immaturum*, *acerbum*, *torvum*, *crucinum*. kizelo, *austerum*, *immitte*, *asperum*. oczteno, *vinum acefcens*, l. *acidum*. tiho, szladko, y lyublyeno, *vinum mite*, & *dulce*, *vinum probi gustûs*, *lagaratanum*. izhlaplyeno, *vappa*, *vinum evaporatum*, *vapidum*. domache, *vinum patrium*, *vernaculum*, *vinum indigena*. zvanfzko, *vinum importatum*, *peregrinum*, *exoticum*. lagodno, *vinum ignobile*, *cibarium*. sziroma fzko, *vinum miserum*. Prov. *Caricum*. tesachko, *vinum secundarium*, *lora*, *posea*. mutno, *vinum feculentum*, *fecatum*. vszafzno, koje odkiszalo, *vinum quietum*. kipuche, *vinum bulliens*, l. *vervens*. iz jagrista, ali grozdja nezreloga, *vinum ompbaticium*. zchischeno, *vinum defacatum*, *depuratum*. vino ú grozdju, *vinum pendulum*. vino malvasia, *vinum arvisium*, *malvaticum*, & *malvasia*, & *vinum creticum*, l. *cretense*, *vinum chiium*. alii pro *arvisio*, *marvisium* dicunt. v. *Pelinek*. v. *Veliki koren*. zachi nyeno, *vinum hippocraticum*. gerchko, *vinum amineum*. vino iz grozd-

ja na szunczu szuffenoga, *passum*, s. *gofzpodfzko*, y verlo vino, *vinum generosum*, *falernum*, *caculum*. podobne meticze disseche, *pulejatû*, *ti*.
 Vino kipi. *Vinum fervet*.
 Vino-pia. *Merobibus*, *vinipotor*. koi prekoredno pie, *vinivorax*.
 Vino-pivka. *Merobibula*.
 Vino pretachem. *Vinû transfuso*, *elutrio*.
 Vino vrachim. *Vinum medicor*, *condio vinum*.
 Vinograd, terfzje. *Vinea*, *vinetum*, *collis vinearius*. vinograd znova zasfzgyen, *novelletum*. vinograd vech fele terfzov, *vinea conseminea*. vinograd plessiv, *vinea calvata*, *vitibus rara*. vinograd nakolyen, *vinea characata*, *pedata*, *vallata*, *impedata*. vinograd szadim, *vineam planto*, *confero*, *instituo*, *novello*, *as*.
 Vinograd kopam. *Vineam pastino*. drugoch kopam, *repastino*. vinograd kolim. *vineam palo*, *impalo*, *vites statumino*, *pedo*, *statuminibus fulcio*, *palis firmo*, *sustento*. v. *Kolim*. vinograd obrefujem, *incido*, *refeco vites*, *puto vineam*. vinograd plevem, *vineam pampino*.
 Vinogradfzki. *Vinealis*, *vineaticus*, *vinearius*. vinogradfzka klet, *cella vinearia*.
 Vinogradfzke goricze. *Promontorium*; *colles vinearii*.
 Vinogradfzki kol. *Pallus*, *vallus*, *chavax*, *adminiculum*, *ridica*, *scipio cantherius*.
 Vinom dvorim. *Vinum subministro*, *cyatisso*.
 Vinotochka. *Epistomium*. v. *Pipa*. sum od vinotochja, *cottabus*, *bi*.
 Vinszka juha. *Oenogarum*, *vi*. vinszka putna, *vindemiatorius qualus*, *lacus vinarius*, *pytina*, *acratophorum*, *cupa dorsuaria*. v. *Putna*. vinszka preszeka, *orca*, & *vinszka duha*, *vini*, l. *pampineus odor*.
 Vinszke drofgye. *Fex*, *excrementum vini*, *crassamentum*.
 Vinszke pechke. *Acini*, *grana vinaria*, *se*,

- semina vinacea.*
 Vínzki. *Vinarius, vinalis.* vínzki smah, *Vinofitas, sapor vinosus.* vínzki meh, *uter.* vínzki pehar, *cirnea, birnea, anophorum.* peharchecz, *armillum, armille.* vínzki lagev, *dolium, cyrnea.*
 v. Vosa. vínzki bedeny, *cadus, cope-do oris patentissimi.* vínzki heber, *siphon, tubulus enormalis.*
 Vínyak. *Fax vinitoria, scilicet vineatica, l. vineatoria, scirpicula.* 2. vínyak za obfzekanye dreva, *runcina, runco, onis.*
 v. Kolzer.
 Vir. *Gurges, vorago, profunditas, & altitudo aqua.*
 Virányek. *Scaturigo, caput aqua, fontium scatebra.*
 Virósztov. *Vigil, speculator, excubitor.*
 v. Sztrafnik.
 Virofztűjem. *Vigilo, excubo.* v. Sztrafim.
 Vischím. *Hinnio, nis, ire.*
 Vifel. v. Czuczek. n. 3.
 Vífse. *Altius, supra, superius.* 2. vífse toga, *insuper, super hoc.*
 Vífseifzem. *Emineo, praemineo, promineo, superemineo,* ú zmosnotzti vífsejemu biti, *potentia praestare, profulgere.*
 Vífína. *Altitudo, excelsitas, sublimitas, supernitas, supremitas.*
 Vífínyi. *Excelsus, sublimis, celsissimus.*
 Vífínyya-drevo. *Merasus, lauro-cerasus.*
 2. vífínyya szad, *merasum, lauro-cerasum.*
 Víféchi. *Pensilis, pendulus, pendens.*
 vífzecha kola, *currus pensilis, pilentum.* v. Hintov.
 Vífzim. *Pendeo, dependeo, suspendeo, hæresco.*
 Vífzòk. *Altus, celsus, editus, excelsus, erectus, in altum editus, sublimis, arduus, sidereus, sideratus, elatus, aërius, & aëreus, excellens.* vífzok turen, *aëria turris.*
 vífzok topol, *procera populus.* vífzoko mefzto, *humerosus locus.* vífzok zrak, *subex, cis.* vífzok y tenek glasz, *sucrotilla vox.* 2. vífzok ú chafzti,

- celsus, illustris, spectabilis, magnificus, superexaltatus, sublimatus.*
 Vífzòko. *Altè, excelsè, sublatè, sublimè, sublimiter, procerè, tragicè.*
 Vífzòko germechi. *Altitonans, celsitonans.*
 Vífzòko hvalen. *Inclytus, celeberrimus.*
 vífzoko hvaliti, *laudibus in cælum efferre.* vífzoko hvalyenomú biti, *asurgere, summum ad gradum claritatis venire.*
 Vífzòko letechi. *Alti volans, altivolus.*
 Vífzòko postuvani. *Amplissimus, præcellentissimus, honoratissimus, multum venerandus, augustus, suspiciendus, eolendus, amplissimis honoribus auctus.*
 Vífzòko prestiman, ali rojen. *Clarissimus, illustris, summo loco natus,* vífzoko prestimanomú biti, *in autoritate esse, opud omnes in summa laude esse.*
 vífzoko prestimavati, *aspicere, aspectare, multifacere.*
 Vífzòko vuchen. *Præclarè doctus, vir absolute doctus, perfectè, planèque eruditus, profundè doctus, doctissimus, excellens.*
 Vífzòko z-ali po dignyenomú biti. *Excellentissimè florere, digito cælum attingere, minari in cælum.*
 Vítel. na kojemsze preja mota. *Girgillus, glomerarius.* 2. vitel za z-puschanye, ali van vlechenye vina, *suecula, &c.*
 3. vitel, po kojemsze tefine gore vleku, *tympanium, trochlea, smilax, epogon, artemon, grus, genus machinarum tractorium.* 4. vitel z-vnogemi kolczy, *polyspastus.* po vitleh, *trocleatim.* 5. vitel, kémfze voda vleche. v. Kolo. koi vitel vleche, *vectiarius.* vitla tek, *recharum, mi.*
 Vitélcze. *Hemicyclus versatilis.*
 Vitéska hvala. *Adorea, adoreola.*
 Vitéski. *Animosè, heroicè, militariter, strenuè, fortiter, generosè, palestricè, paneraticè, athleticè, pugilicè.* v. Hrabreno.

Vitèski. *Herous, heroicus, animosus, imperteritus, militaris, strenuus, palestricus, athleticus, achilleus.* viteski chin, *facinus heroicum, illustre.* viteski pász, *subcingulum.* v. Pász. viteska lena, *virago, herois, heroina, juditha.* viteska szvita, *paludamentum.* takvum szvitum opravlyen, *paludatus.* vitesko szercze, *animus praesens, acer heroicus.* vitesko szercze imati, *leonis animum praeseferre, achilleum spirare.*

Vitèstvo. *Generositas, strenuitas, animositas, magnanimitas.* nadíti koga úvitestvu, *antecedere, praestare alios rerum gestarum gloria, amplitudine.*

Vitez, junak. *Athleta, heros, marticola, palastrita, achilles.* 2. vitez koi sze fza da szoldatom imenuje, *miles, pugnator.* v. Voynik.

Vitlo. v. Vetel.

Vitriol. *Calcantans, auri sanies, chryso-colla.* v. Tinta.

Viza. *Huso, onis.* vize mehur, *glutta, e.* mehur zevzem drobchezem, *iEthyocolla.* v. Tok.

Vizlich. v. Visely. chevkam kot vizlich. *Hittio, is.*

U. ante K.

Ukályan. *Luto, caeno adpersus, caeno oblitus, spurcatus, sordidatus, fœdatus, inquinatus, lutatus, delutatus.*

Ukalyújem-lyalszem. *Inquino, sordido, luto, deluto, colluto, lutulo, cloaco, caeno oblinio, oblimo.*

Ukanènye. *Deceptio, fraudatio, defraudatio, captio, frustratio, cavillatio, circumductio.* v. Ukanlyivofzt.

Ukanitel, ukanlyivecz. *Fraudator, defraudator, frustrator, deceptor, impostor, lusor, illusor, circumventor, circumscriptor, pellicator, falsarius, falsificus, inductor, tenebrio, cavillator, impostor, incurvicervius, sophista-es, halophanta, sycophanta, epitbetes.* ukanitel ú prodaje, *stellionator.* ukanitel paydassa, *sociofraudus.* ukanlyivecz dús, *psychagogus.*

Ukanitelicza, ukanlyivka. *Deceptrix, fraudatrix, defraudatrix.*

Ukànlyiv. *Captiosus, fallibilis, fallax, frustratorius, fraudiger, dolosus, callidus, ludicatorius, pellax, vulpinaris, crocodilinus, sutelosus, sophisticus.* ukanlyivi dari, *hamata munera.*

Ukanylivo. *Fallaciter, dolosè, subdolè, fraudulentè, veteratoricè, sophisticè, technicè, sycophantiosè.* ukanlyivo baratati, *ludere dolis, arte aliquem tractare.*

Ukanlyivofzt. *Lax, fraus, dolus, fallacia, impostura, fucus, offucia, calvitas, artificium, sutela.* v. Ukanyuvanye.

Ukányen. *Deceptus, falsus, seductus, circumventus, supplantatus, defraudatus, frustratus, fraudus, frustra habitus, captus, delusus, elusus, ludificatus.* vkanyenomú biti, *frustra esse, labi spe.*

Ukanyújem. *Fallo, fraudo, decipio, destituo, frustra, frustra habeo, subduco, impono alicui, frustror, ludifico, ludificor, deludo dolis, obrepo, capto, decollo, fucum facio, circumvenio dolo, astu colo dolum, dolosè ago, dolo aliquem tango, cuniculis oppugno, exbalisto, muscipulor, tragulam injicio.* ukaniti zochi, *vochi, glaucoma, l. glaucomam alicui objicere.* ukaniti v-piszmu, *circumscribere.* ukaniti koga za peneze, *emungere aliquem argento, deargentasere.*

Ukanyuvànye. *Fallacia, astutia, fraudulentia, fallaciloquentia, sutela, falla, e.* v. Ukanenye.

Uká pam. *Infodio, terrâ obruo, humo defodio, abscondo terrâ, l. in terram.* v. Pokapam.

Ukapànye. *Infossio, humatio.* v. Pokapanye.

Ukaplyújem. *Instillo.*

Ukaplènye. *Instillatio, onis.*

Uklányam sze - klonil szem sze. *Declino, recedo, defecto, decedo.*

Uklènyen. *Jugatus, adjugatus, conjugatus, subjugis.*

Uklép-

- Ukléplyem. *Jugo, subjugo, adjugo, conju-
go, jungo.* 2. *razkleplyem, abjugo, de-
jugo, disiungo, à jugo alieno, solvo.*
- Ukòlu. *In orbem, in gyrum, in circu-
lum.*
- Ukorenitel. *Plantator, implantator, in-
sitor.*
- Ukorenújemše. *Innascor, radior, ra-
dices ago, radicesco, vetero, invetero,
irrobore.*
- Ukorènyen. *Radicatus, irradiatus, in-
veteratus, altissimis defixus radicibus.*
ukorenyene norie, *altæ stirpes stul-
titiæ.*
- Ukrádnyen. *Subreptitius, subreptus, sur-
reptus, surreptitius, abreptus, furto ab-
latus, sublatas.*
- Ukragyujem, ukradam. *Manuor, furto
subduco, suffuror, pilo, clepo.* v. Kra-
dem.
- Ukratkò vremenu. *Brevi, brevi tem-
pore, propedum, paucis diebus, exiguo
tempore, propediem, perbreui.*
- Ukrepitel. *Refocillator, confortator.*
- Ukreplyújem. *Vegeto, recreo, refocillo, re-
ficio, confirmo.* v. Okreplyujem.
- Ukresz. *Igniarium, ignitabulum.*
- Ukretlyiv. *Citus, expeditus, velox.* v. U-
metelen. 2. *vitalis.*
- Ukretlyívofzt. *Celeritas, agilitas, facilitas,
pernicitas, calliditas, industria.* úgovo-
renyu, *volubilitas lingua.*
- Ukròchen. *Domitus, eicuratus, mansue-
factus.* ukrochen kony, *condocef-
tus equus.* ukrochen zevszema, *per-
domitus.*
- Ukrochénye. *Domitus, domitura, doma-
tio.* 2. *eoercitio, frenatio.*
- Ukrochújem. *Domo, domito, edomo,
condomo, mansveto, cicuro, mitifico,
mansuefacio, domesticum reddo, condo-
cefacio.* v. Pitomim. ukrotiti zeuszema,
perdomare. ukrotiti chloveka,
*compescere, coercere, cohibere homi-
nem.*

- Ukrochujemše. *Mitejco, mansvesco,
mansuefacio.*
- Ukrotitel. *Domitor, domator, mansuefa-
ctor, perdomitor.* ukrotitel zverja lyu-
toga, *mansuetarius.*
- Ukrotitelicza. *Domitrix, cis.*
- Ukrotlyiv. *Domabilis, le.*
- Ukùp. *Simul, infimul, una simul, con-
junctim, coaccervatim, junctim, discretè,
conjunctè.* 2. ukup szpravlyam, *con-
fero, conligo, jungo, coagero, aduno, coa-
duno, conglomerero, congreco.* v. Zkùp.

U. ante L.

- Ulách, ulachitel. (D.) branacz. *Occa-
tor, ocillator.*
- Uláchen. (D.) branan. *Occatus, deoca-
tus.* 2. *fractus.*
- Ulachènye. *Occatio.*
- Uláchim. *Occo, deocco, inoeco, liro, eratio,
pečino segetem.* ulachiti, *grudje ula-
kum terti, glebas confringere, cominue-
re.* 2. *trabo.*
- Ulachùga. *Traba, æ.*
- Uladika, Biskup gerchki. *Antistes, l.
Episcopus Græcus, l. Scismaticus, Anti-
stes rutenus.*
- Ulàga. *Humor, humiditas, mador, udor
per commodam pluviam factus.* tiha u-
laga, *lentor, oris. meszechna ulaga,
spiritus luna humificus.* 2. ulagu da-
jem, *humečto, humefacio, udo, as.*
- Ulàh. *Valachus, Rascianus, Trax, Tra-
cus, Thrcis.*
- Ulahinya. *Thrassa, Thressa, & Threissa,
Rasciana.*
- Ulák. *Rete, sagena, verrisulum.* v. Mresa.
- Uláka. *Occa, rastrum, clathrum, pečten.*
- Ulamlyújem. *Frango, rumpo, defringo,
decerpo.*
- Ulár. *Capistrum.* v. Oglavnik.
- Ulásem-ulosilzem. *Impono, interpono,
interfero, interjicio.* 2. ulasem moju
oblaszt, *interpono meam auctoritatem.*
3. v. Ulofen.

Ulasen, moker. *Humidus, humens, udus*. 2. ulasen vchinyen, *humefactus, humectus*. 3. ulasen zvuna. y znutra, *uvidus*. 4. ulasen jedno malo, *humidulus*.

Ulaski Ország. *Thracia, a, Trace, es, & Thracia, a, Valachia magna, Rascia*.

Ulaski. *Thracicus, Tracius, Valachicus*.

Ulasno. *Humidum*.

Ulasnõszt. *Humiditas*. v. Ulaga.

Ulaszt. *Auctoritas*. v. Oblaszt.

Ulasztelin. *Nobilis*. v. Plemenit. ulasztelin Rimski, *Patricius*.

Ulasztit. *Proprius, peculiaris, genuinus, suus, privus, privatus*. vlasztita ruka, *chirographus, authographum*. ulasztitum rukum, *de manu, propria manu, sua manu*.

Ulasztito. *Proprie, peculiariter, specialiter, privatim*.

Ulasztitofzt. *Proprietas, peculiaritas*.

Ulaten, kay je úlati. *Paniculatus*.

Uléchem. (D.) vuchem. *Traho, pertraho, per vim duco*. zvezanoga koga na kola, vlechi, *religatum aliquem ad currum trahere*. 2. ulechem szim tam, *rapso*. 3. ulechi na podvalkeh *palangare*. 4. ulechisze z-terbuhom po zemlye, *reperere*.

Ulèchen. *Tractus, raptatus*.

Ulechénye. *Tractio, raptatio*.

Ulechlyiv. *Tractilis, le*.

Ulezénye. *Ingressio, ingressus, us*. 2. ulezénye z-szilum, *irruptio*.

Ulezújem. *Ingredior, introeo, intro, in eo*. uleszti ú ochinsztvo, *adire hereditatem paternam, l. patrimonium*. uleszti ú Sz. Red. *ingredi s. religionem, l. statum Ordinis*. 2. ulezújem szilum, *irrumpo, introrumpo, irruptionem facio*.

Ulomlyen. *Fractus, abruptus, avulsus*.

Ulosen. *Interpositus, interjectus, impositus, insitus, insertus, insertivus, conditivus, condititius*. ulosen kunstno, *musaicus, musivus, vermiculatus*. uloseno delo, *vermiculatum opus, opus segmen-*

tatum, sarforium, ii, emblemata. uloseno z-rogom, ili z-rogom naczifrano delo, *cerostotum*. z-ulosenem delom czifram, *sculpturo, as*.

Ulosénye. *Interpositio, interiectio, insitio*. 2. ulosenye kratko ú govorenye, *parentthesis*.

Ulositel. *Segmentarius, sarfor*.

Ulovlénye. *Captio, comprehensio, apprehensio*.

Ulovlyen. *Captus, comprehensus, apprehensus*. v. Zapopaden. 2. ulovlyen ú mresu, *irretitus*.

Ulovlyújem-vilszem. *Capio, apprehendo, comprehendo, prebendo*. uloviti ú mresu, *irretire*.

Ulyuden. (D.) uludan. *Decorus, venustus, concinnus, nitidus, politus, laetus*. kru-to ulyuden, *perelegans*. v. Lép. 2. *Japidus*.

Ulyudno. *Decorè, decenter, aptè, convenienter, concinnè, scitè, venustè*. ulyudno opravlyen, *concinnè vestitus*. v. Lepo. 2. ulyudno chinim, *decoro, decorum facio, honesto, orno, venusto*.

Ulyudnoszt. *Decor, decentia, convenientia, venustas*. v. Lepota.

U. ante M.

Uma, razum. *Disciplina, doctrina*. v. Znanoszt.

Umáchem. *Tingo, intingo, immergo*. umochiti pero, *intingere calammum*.

Umachkan. *Maculosus, pollutus, maculis perspersus, sordidatus, maculis, & sordibus affectus, infectus*.

Umachkati. *Inficere, commaculare*.

Umárjam-morilszem. *Occido, primo, interimo, interficio, trucido, jugulo, de medio tollo, vitam aufero, eneco, extinguo, necem infero, occido, occasione occido, exanimò, vita privo, finio, letho*. z-sztrelami koga umoriti, *telis missis interficere, conjectu telorum confodere*.

Umarjànye. *Interemptio, internecio, internectio, mortificatio, trucidatio, funus*.

Umekchan. *Emollitus, mollificatus*.

U-

Umekchànye. *Mollificatio.*
 Umekchavam. *Mollis, emollis, mollescens, molle reddo, mollifico.* opet umekchavam, *remollis.*
 Umèschen. *Installatus. 2. collocatus.*
 Umeschénye. *Installatio. 2. collocatio.*
 Umeschújem. *Installo. 2. colloco. v. Nameschujem.*
 Umésávam. *Admisceo, immisceo.*
 Umetèlen. *Agilis, alacris, actuosus, vitilis, cephicus. v. Szkochen.*
 Umetelno, priszkochno. *Agiliter, dextrè, scitè.*
 Umetèlnoszt. *Agilitas, dexteritas, corporis celeritas.*
 Umikávam-knulszem. *Retrabo, subtrabo, retracto, subduco.* umeknuti ruku paczke, *subducere manum ferula.*
 Umim. *Scio. v. Znam.*
 Umíram, borimsze szmertjum. *Agonizo, ago animam, sum in agonia. 2. umiram, razluchamsze szvetom, preminujem, morior, emorior, concedo, decedo, exspiro, cado, extinguor, morte restinguor, occido, decedo de statione vitæ, mortem obo, mortem oppeto, occumbo mortem, l. morte, vitam cum morte commuto, vitâ fungor, l. defungor, animum amitto, l. depono, intereo, ex vita migro, demigro è vita, l. emigro, vitâ privor, vitam desero, fatis concedo, l. fungor, discedo ex vita, efflo animam, vitalia lumina linguo, supremum diem vitæ ago, vitam naturæ reddo, dissolvor, ex corporis vinculis evolo, vitæ extremum spiritum emitto, in æternam claudolumina noctem, pensa vitæ abrumpo, somnò consopior sempiterno, incido vitæ filum, demorior, sortem majorum nostrorum subeo, viam universæ carnis ingredior, vitæ munus perago, denascor, efflo extremum halitum, vitæ periodum absolvo, è medio abeo, trado animam, naturæ debitum solvo, ævo expellor, perbito. 3. umiram gladom, conficior inediá, fame consumor, enecor. 4. umiram ú boju,*

cado in acie. 5. od seje, conficior siti. 6. zkup umiram, commorior. 7. umiram ú sztaroszt, offeçtá atate diem ulmum claudolum. 8. umiram szmertjum naglum, emigro morte repentina, subitaneá, inopinâ morte percellor. 9. umiram od iztraha, metu exanimor. 10. umreti szmertjum naravszkum, suâ morte mori, l. defungi, morbo natura debitum reddere, morbo consumi, morbo decedere. pre vremena umreti, anticipare mortem.
 Umirajuchi. *Moriens, moribundus.*
 Umiren. *Tranquillatus. v. Pomiren.*
 Umiritel. *v. Pomiritel.*
 Umirújem. *v. Pomirujem. 2. v. Urafujem.*
 Umivàcha za opranye ruk. *Malluvium, ii, & malluvia, a, pelluvium, ii, & pelluvia, a, pollubrum, bri, chernibum. v. Mosdov.*
 Umivalische. *Lavatorium, ii.*
 Umivàm. *Lavo, abluo, eluo, colluo, interluo, proluo.*
 Umivànye. *Lavatio, lotio, ablutio.*
 Umiven. *Ablutus, lavatus, lotus.*
 Umochen. *Intinctus. v. Omochen.*
 Umorenye. *Cades, internecies. v. Umaranye. umorénye chloveka, homicidium, ii. Otcza, Patricidium. Matere, Matricidium. Brata, Fratricidium. Szesztre, Sororicidium. Kralya, Parricidium, Regicidium, &c. Psza, Canicidium.*
 Umorjen. *Occisus, peremptus, interemptus, interfectus, exstinctus, exanimatus, lethatus. v. Ubien. umorjen gladom, fame enectus, inediá confectus. umorjen sejum, enecatus siti. umorjen sztarosztjum, senio, atate confectus, l. enectus. szmertnum ranum umorjen, crudeli funere exstinctus.*
 Umoritel. *Interfectus, oris. 2. umoritel chloveka, homicida, reus homicidii. otcza, patricida. matere, matricida. brata, fraticida. szesztre, sororicida. nayti y parricida, moresze rechi. ar*
 Cccc 2 ob-

- obchinszkem zakonom imenujesze vszaki on, koi iz rodbine koga zakoncha. umoritel psza, *canicida*. umoritel z-mechem, *ficarius*, *ii*.
 Umotávam. *Intrico*, *implico*, *ingero*.
 Umráku. *In crepusculo*. 2. *in tenebris*, *in obscuro*.
 Umukel. *Raucus*, *raucus*, *obraucatus*. pri-umukel, *raudiculus*, *rauvulus*, *subraucus*. umuklo gerlo imam, *rauceo*, *irrauceo*, *raucio*, *irraucio*, *ravio*.
 Umuknènye. *Conticescentia*. 2. umuknènyegerla, *raucedo*. v. Premuknènye.
 Umuknújem. *Rauceſco*, *irrauceſco*. v. Premuknújem. 2. *conticeſco*, *obmuteſco*, *emutio*.

U ante N.

- Unápred. *Deinceps*, *imposterum*.
 Unaprèdek. *In antecessum*.
 Unapredkùjem. v. Poſzpeſſujem.
 Unaruchaju. *In ulnis*, *in finu*.
 Unassu dobu. *Ætate nostrâ*, *memoriâ nostrâ*.
 Unássam. *Importo*, *inveho*. 2. unássam, szilum jemlyem, *rapiro*, *per vim aufero*, *raptito*, *raptio*.
 Unìchem. *In nullo*.
 Unógi. *Multus*, *numerosus*, *multo numero constans*. unogi puk, *numerosus populus*.
 Unogemi nachini. *Multifariam*, *multifariè*, *plurifariam*.
 Unògo. *Multùm*, *admodùm*.
 Unogo bolye. *Multò meliùs*, *nimiò meliùs*.
 Unogo drugach. *Multò aliter*, *longè aliter*, *longè secùs*, *longè aliàs*.
 Unogo-farben. *Multicolor*, *multicolorus*, *foriculatus*.
 Unogo-felni. *Multifarius*, *varius*, *multiplex*, *multiformis*, *pluriformis*, *multigenus*, *polimorphus*.
 Unogo-govorechi. *Multiloquax*, *multiloquus*, *polyloquus*.
 Unogo-govorenyc. *Multiloquium*, *polylogia*.

- Unogo-jedecz. *Phago*, *gulo*, *manducus*, *vorax*, *buphagus*.
 Unogo-jedenve. *Multivorantia*, &. *Unogolafzazft. Multicornus.*
 Unogo-letni. *Multannus*.
 Unogo-luknyazft. *Multiforatis*, *multiforus*, *multiforis*.
 Unogo-moguch. *Multipotens*.
 Unogo-nog. *Multipes*, *multipeda*. unogonog kukecz, *tylus*, *li*.
 Unogo novchen. *Multinumus*, *mi*.
 Unogo-piszecz. *Poligraphus*.
 Unogo-putni. *Multivivus*.
 Unogo-udaja. *Multinubentia*, *polygamia*, *poliandria*.
 Unogo vuglazft. *Multangulus*, *angulosus*, *polygonius*.
 Unòsen. *Multiplicatus*.
 Unosènye. *Multiplicatio*, *onis*.
 Unosína. (D.) mnoſtvo. *Multitudo*, *crebritas*, *numerofitas*, *populoſitas*, *pluralitas*, *magna copia*, *ſpira hominum*, *copia*, *turba*. unosina marhe, *pecuare*, *pecuaria*. unosina sén, *polygnecon*. unosina Bogov, *polytheja*, &. *Unòſtvo lyuczta. Multitudo*, *l. colluvies hominum*, *agema*, *tis*.
 Unosújem. *Multiplico*, *as*.
 Unóve. *Recenter*, *noviter*, *non pridem*.
 Unúchecz. *Nepotulus*, *li*.
 Unùk. *Nepos*, *tis*. unuka, *neptis*. 2. unuka ſena, *pronurus*, *uxor nepotis*.
 Unùkin mus. *Progener*, *vis*.
 Unúter. *Intrò*, *introrsùm*.
 Unutèrnya bol. *Intestinalis*, *intrinsecus dolor*.

Unuternya. *Interiora*, *intestina*.Unuternyi. *Internus*, *intestinalis*.Unutre. *Intùs*, *intrinsecùs*.

V ante O.

Vochye. *Fructus*, *ùs*. v. Szad.Vòda. *Aqua*, *unda*, *lympha*, *frigida*, *liquidum*, *latex*. Græce: *Hydor*. *l. hydros*.

Prov.

Koi love v-mutnoy vode.
Vszakojachkeh rib nahode.

In turbido, piscandum.

2. voda blagoslovlyena, *aqua lustralis, l. benedicta.* 3. kiszela, *aqua acida, l. acidula.* 4. medvena, *aqua mulsa.* 5. blatna, *aqua limosa, lutea, canosa.* 6. neblatna, *aqua illimis.* 7. desgyena, ili desgyenicza, *aqua pluvialis, imbricollecta.* 8. gluboka, *aqua profunda, alta, aqua deorsu magnam habens altitudinem.* 9. premerzla, *aqua praelida, praefrigida.* 10. kipucha, *aqua fervens, fervida, bulliens.* 11. raztalyena, *aqua regelata.* 12. zmerznyena, *aqua nive, & pruina conereta, conglacialis, aqua gelida.* 13. zdencha, *aqua fontana, putealis, l. puteana.* 14. poveksana od desgya, *aqua imbric, l. imbribus ducta.* 15. redobresna, *aqua labro amnis aequalis, aequalis cum ripa, & littore fluminis.* 16. nepreszufsna, siva voda, *aqua perennis, aqua viva.* 17. szkachuch tekucha, *aqua saliens.* 18. tekucha, *aqua fluens, profluens, jugis.* 19. tiho tekucha, *aqua leniter fluens, suaviter, & belle fluens.* 20. uszigdar tekucha, *aqua jugis, continuè profluens.* 21. plitva, *aqua tenuis, vadum, brevia, orum.* 22. zaperta, *aqua conclusa.* 23. kalna, *aqua lutulenta, terrea, turbida.* 24. mertva, ili netekucha, *aqua stagnans, languida, reses, stans, stagnum, stantes paludes.* 25. zdencha, *aqua fontanalis, fontana, & anima putei.* 26. iz cheterne, *aqua cisternina.* 27. kuhana, *aqua decocta.* 28. izvirajucha, *aqua scaturiens, manans.* 29. z-ocztom zmeszana, *oxicratum.* 30. jachmena, *ptisana, thyrum. v. Zythum.* 31. hruskova, *pyratiu.* 32. jabuchna, *acacia.* 33. za pitje, *aqua potulenta.* 34. za umivanye, *aqua lotrix.* 35. voda u kervi, *phlegma.* 36. maternichna voda, *aqua hysterica.* 37. voda u kotrigh chlovechjeh kszizrotke szpodobna, *synoria.* 38. voda perizna, *aqua astmatica.* voda za pole-

vanye vertov, &c. *rectrix, cis. Prov. Tiha voda breg podjeda. Què minus est murmur, plerumque est altior unda. Altiora flumina minimo sono labuntur. vnogo za toga vode preteche, multa interim rota volventur. medvodni, interamnis, bimaris.*
 Vodár, vode noszitel. *Aquator, oris, aquarius. vii mehu, utrorius.*
 Vodaricza, vode noszitelicza. *Aquatrix.*
 Vode glubina. *Aqua altitudo, l. profunditas, profundum aqua.*
 Vode napelyanye. *Deductio, derivatio aqua, aqua ductus.*
 Vode tesko pulchanye. *Dysuria, & agrum lotium. v. Sczalina. 2. vode zprechenye po kamenczu, &c. ischuria, &.*
 Vode guszto kapanye, gdasze zaderfati nemore. *Stranguria, urina stillitidum. koi vodu tesko pulcha, disuricus, disuricus, disuria laborans.*
 Vode razleanye. *Unda, & inundatio, undamen, eluvio, eluvies, proluvies, cataclysmus.*
 Vode zbiranye. *Aquilegium, ii.*
 Voden. *Aqueus, aquosus, aquatus. vodenafarba, color aqueus, l. glaucus. vodenovino, vinum aquatum, l. dilutum.*
 Vodena czev, po kâsze voda pelya. *Siphon, onis. 2. vodena meticza, sifymbrium, ii. aliqui spargarium, ii. alii sparganatum, ti, appellant. dvoje pak fele, pervâ, kâsze lesztor sifymbrium, zove, ab aliis, balsamita. vulgò, metha aquatica. druga, sifymbrium cardamine, officina, nasturcium aquaticum.*
 Vodena graba. *Alvens, incile, deductorium.*
 Vodena kacha. *Hydra, coluber, natrix, enchydris, chersydrus, chelydrus.*
 Vodena mera. *Dioptra, & corobates.*
 Vodena poszuda. *Mansiterna, &.*
 Vodeni, kay k-vode szliffa, kaysze u vode, ali poleg vode naraja. *Aquaticus,*

- cus, aquatilis.* vodena pticza, *aquatica avis.* vodeni oressecz, *tribulus aquaticus, nux aquatica.*
- Vodena lasztovicza. *Dropanis.*
- Vodena lechicza. *Lens palustris, epipteron.*
- Vodena rosa. *Pulvinus, ni-*
- Vodeni beteg. *Hydrops, pis, ascites, hydro-
pisis, aqua intercus, anasarca, hypo-
sarca.* koi terpi takov beteg, *hydro-
picus, tympaniticus, asciticus.* NB. *Si
segmenta unguium digitorum, umbilico
hydropici imponantur, mirè aquam ex-
pellunt.* 2. vodeni beteg, vu kojem je
vech vode, neg vetrov, *ascites, tis.* 3.
vodeni beteg, ú kômje napuhnena
kosa prez vode, *tympanites, tis, tym-
panicus, tympaniticus.* 4. nanujanye vo-
denoga beteg, *catascoria.*
- Vodeni chefsnyak. *Scorium, ii.*
- Vodeni drùm. *Rivus, aquaductus, aqua-
gium, paragogia, proagogia.*
- Vodeni kauran. *Phalacrocorax.*
- Vodeni lopuh. *Hydrolapathum, olyla-
pathum.*
- Vodeni mehur. *Bulla, vesica, pompholyx,
psyracium.* vodene mehure delam,
bullo, as.
- Vodeni mìs. *Mus aquaticus, mys.*
- Vodeni pavuk, ki po vode szkache.
Tipula, æ.
- Vodeni razgon, po kom voda oteche.
Elix, sulcus aquarius, agoga, collicia.
- Vodeni suti lilium. *Pseudoacorum.*
- Vodeni szip. *Comma, cataracta, catadu-
pla.*
- Vodeni sztupi. *Sublicæ, sublices.*
- Vodeni zaimach. *Haustrum, haurito-
rium, situla, situlus, cratera, urna, hama.*
- Vodeni zatok. *Sinus, ùs.*
- Vodeni cza. *Hydropisis.* v. Vodeni beteg.
- Vodènye. *Ductus, ùs, ductio.* za ruku, *ma-
nuduçtio.*
- Vòdim. *Duco, is, ducto, as.* v. Pelyam.
2. vòdim za ruku, *manuduco, is.*
- Voditel. *Ductor.* v. Vogya.

- Voditelicza. *Ductrix.* za ruku, *manu-
ductrix.*
- Vodòpia. *Hydropotes, hydropota, æ, ab-
stemius, invinius.* 2. vodopia, koi
pri pricheschanyu meszto vina vodu
pie, *hydroparastata.*
- Vodo-tòchje. *Aqua ductio, aquarum de-
cursus.*
- Vodo tòchno kolo, kò vodu zaimlye
y ú sleb ztache. *Rota erogatoria.* zai-
machicz takvoga kola, *modiolus ero-
gatorius.*
- Vodo-kèrfsztje. *Epiphania, æ.*
- Vodo-merecz. *Librator, aquilex.*
- Vodo-nošecz. *Aquarius, garcio, onis.*
- Vodo-plavka. *Codicaria navis.*
- Vodu-nošzim. *Aquo, aquor, aris.* 2.
vodu zaimlyem, *aquam haurio, aquam
extraho.* 3. vodu napelyavam, *duco
aquam, derivo, deduco aquam.*
- Vodu puscham. *Mingo, mejo, exonero
vesicam, aquam peto, l. sumo, reddo uri-
nam, humorem, lotium.* v. Schim.
- Vògya. *Ductor, Dux, præmonstrator, an-
tesignanus, profignanus.* v. Harambassa.
vogya szerchen, *ductor fulmineus.*
vogya tabora, *strategus, gi.*
- Vojújem-valszem. *Milito, stipendia me-
reo, militiam exerceo, stipendii gratia
milito, l. dimico, bello, sum in armis,
armis decerto, discepto, sustento bellum,
armis cum aliquo contendo.* v. Bijem-
sze.
- Vojuványe. *Præliatio, decertatio, pugna,
conflictus, certamen, disciplina milita-
ris.* 2. vojuvanye z-lanchenyaki bati,
castuum pugna, pygmachia. 3. vojuva-
nye dveh na pozov, *monomachia.* 4.
vojuvanye, kò biva pred varassem,
antarium bellum.
- Vòl. *Bos, vis.* 2. vol z-raunemi rogmi,
bos licinus. 3. vol zrogmi zaviatemi
k-vuhu, *bos camurus.* 4. vol zrogmi
razpetemi na širokom, *bos petalus.*
5. vol, koi sze vre vkleplye, *bos ju-
gatorius.* 6. vol, koi lega od lenoszti,
bos

- Bos cubitor.* 7. vol hertav, *bos coriaginofus.*
- Volár. *Jugarius, jugator, bubsequa, bubulcus, bubulcaris, cornigeri pecoris propulsor.*
- Vòlek. *Bosculus, buculus, li.*
- Vòli tovaruffi ú jarmu. *Juges, l. boves, juges. 2. koi neszú bili ú jarmu, injuges, um, l. boves injuges. 3. voli orachi, triones, um.*
- Vòlno. *Voluntariè, voluntariò, bono & prompto animo, lubenter, animo libentis, haud gravotè. kruto volno, perlubenter. v. Dobrovolno.*
- Volovína. *Bubula, a, caro bubula. 2. volovina, t. j. kosa volovszka, corium buculum, tergum taurinum.*
- Volóvnyak-schak. *Bovile, bubile, boftar.*
- Volovszka fila. *Taurca, terginum, ni.*
- Volóvzki. *Bovinus, bubalis, bucerus, boarius, bubulus, bovillus, volovszki gnoy, belbiton, carcinoma.*
- Volovszki harmiczar. *Arabarches.*
- Volovszki jezik. *Buglossa, buglossus, & bugl sum, si, euphrosinum.*
- Volovszki lopuh. *Bulapathum, lapathum bovinum, lappa boaria. NB. Hæjus radix è vino pota articulis mirificè prodest. v. Lapathon.*
- Volovszki rep. *Hastula regia. v. Albucum.*
- Volovszki, po volovszko. *Boatim, bovatim.*
- Volovszko oko trava. *Buphtalmon, bovis oculus. v. Netreszk.*
- Vólya. *Voluntas, volitio, volentia, rutilus, libido, arbitrium. dobra volya, benevolentia. hman volya, malevolentia. zadnya volya, testamentum. poleg volye, juxta voluntatem. zapovegy po tvoje volye, jube tuo arbitratu, & voluntate, z-dobre volye, benevolè, bono animo, promptâ voluntate. pulztiti komu po szvoje volye, menti sua aliquem relinquere. volyum szvojum komu prisztati, accomodare suam voluntatem, accedere voluntate suâ. vszami*

- tcku po volye, *omnia mihi cedunt ex sententia. nemam k-tomu volye, non mihi libido incessit. volya jelzti, orexis, is.*
- Volya szlobodna. *Voluntas libera, liberum arbitrium.*
- Volya razlosna. *Voluntas rationabilis.*
- Volya nerazlosna, naglo htenye. *Gravida mulieris malacia.*
- Volynòszt. *Volentia, prothymia. v. Volya.*
- Volyu naszititi. *Explere voluntatem, satisfacere voluntati. na volyu komu pulztiti, liberum arbitrium alicui dare, optionem permittere.*
- Vònyam, zlo dissim. *Fæteo, sordeo, puteo, malè, tetrèqve oleo. v. Szn erdim.*
- Vonyáv. *Fætidus, sordidus, putidus, putulentus, olidus, opicus, graveolus, peminosus, mephiticus.*
- Vònyba. *Fætor, putor, teter oder, fæditas, graveolentia, pædor, rancor, fæditas odoris. 2. vonyba, kâ iz vuszt z-haja, sordes, fætor oris, squallor dentium, graveolentia oris, oza, & oze, & ozen. 3. vonyba iz vod gnyileh, mephitis. 4. vonyba, podpazuhna, hircus, caper, vitia alarum, s. fætor ex sudore sub brachiis.*
- Voynuche. *Fætidè, putidè.*
- Vósa. *Dolium, vas, carrata, manganum, mangania, cupa, ebria, s. vas vinarium. vose chep, conus, axiculus, epistomium, obturamentum, pessus, pessarium.*
- Voschen. *Cereus, ceratus.*
- Voschenicza. *Cereus, ei, candela cerea, ceratum, ti. 2. Tela cerata.*
- Vòsch. *Caveon, nis, vulgè præla, penicillum, li.*
- Voschika. *Equisetum, hippuris, salix equinatis, cauda equina, ephedra, & anabosis, esprella. NB. Hæc herba in fistili novo decocta, lienem extingvit. Plin. l. 17. c. 28. 2. voschika iz koje pchele szét delaju, ccranthemus.*

Vòschim. *Cero, as, cerá circumlinio, cera obduco.*

Vosènye, vosnya na vode. *Remigatio, remigium.* vosenye po kopnom, *veřitatio, veřtura.* nayri vosenye y po vode, takze more rechi.

Voyna znanoszt, ili mestria. *Stratonica, a.*

Voyna mala zasztava. *Signum militare.*

Voyna moch. *Manus, vis bellica, armatorobur belli.*

Voyna placha. *Stipendium, ii.*

Voyna parola. *Vox tessera militaris.*

Voyna prevara. *Stratagemá, subseřsa, infidia, callidum in bello inventum.*

Voynichka oprava. *Perpunctum, ři, sagum, abolla.* voynichkum opravum oblechen, *sagatus.*

Voynichki. *Militaris, palestricus, athleticus, achilleus, heroicus, herous.*

Voynichki glavar. *Hyparchus.*

Voyník. *Bellator, pugnator, praeliator, miles, pugnans, caligatus, stratiotes, castrasecutus.* viteski voynik, *magnus in bello, fortis bellator, pulvere bellico induratus, achilles, heros, marticola, palastrita.*

2. Voynik hitro zpraven. *Miles subitarius, tumultuarius.*

3. Voynik tvergye branitel. *Miles praesidiarius, praesidium, ii.*

4. Voynik dober y izkussan. *Miles exploratá virtute, miles strenuus, & probatus, miles triarius, & spectata virtutis.*

5. Voynik dobrovolyen, vulgò Volenter. *Miles voluntarius, volo, onis.*

6. Voynik hrabren. *Miles militiae acer, strenuus, fortis athleta.* v. Voynik n. I.

7. Voynik krisnik. *Miles crucis signo munitus, miles à cruce, cruciger.*

8. Voynik konyanik. *Trossulus, eques.* 2. konyanik granaterszki, *pyrobolaris, martiobarbulus.* dragonerszki, *desultorius miles, dimachi, dimacha, amphippi, iorum.*

9. Voynik kopjanik. *Miles hastatus, lancearius, contatus, contophorus, garrisophorus.*

10. Voynik naladjah. *Miles nau machiarius, classicus, classiarius, epibates, epibata, rum.*

11. Voynik lehkoga orusja. *Levis armatura miles, expeditus, rotarius, ferentarius, velatus, veles, itis.*

12. Voynik novi, Novak. *Miles novus, tyro.*

13. Voynik odpuschen. *Miles exauřtoratus, stipendio expunctus, are dirutus.* odpuschen radi sztaroszt, *miles emeritus.* odpuschen radi betega, *miles causarius, valetudinarius.*

14. Voynik plachni, y priszesni. *Miles ararius, stipendiarius, miles auctoratus, delectus, sacramento obligatus, metellus.* plache mentuvan, *miles stipendio multatus.*

15. Voynik pomochni. *Miles auxiliarius.*

16. Voynik seleznyak. *Cataphrařtus, cataphrařtarius, clibanarius.* v. Oklopnik.

17. Voynik sztari. *Miles veteranus.*

18. Voynik sztrasni. *Stationarius, miles excubiarum.*

19. Voynik z-sztrelami oborusen. *Miles sagittarius.*

20. Voynik proszti. *Miles gregarius, simplex.*

21. Voynik teskoga orusja. *Miles gravis armatura.*

22. Voynik vuszkochni. *Profuga, transfuga, perfuga, defektor.*

23. Voynik pred zasztavni. *Antesignanus, ni. za zasztavni, postsignanus.*

24. Voynik prechni. *Fundibularius, funditor.* v. Prechar.

25. Voynik halapardas. *Bipennifer, vi.*

26. Voynik zezvan. *Miles evocatorius.*

27. Voynik, ili vitez zlati. *Augusticlavus, miles aurei velleris.*

28. Voynik z-drevenem orusjem. *Rudarius, ruderarius.*

29. Voynik z-jednem konyem szlusechi. *Singulator, buccelarius.*

30. Voyniki z-pilami. *Pilani, orum.*

Voy-

Voynikov glavar. *Polemarchus*.
 Voyni. *Bellicus, castrensis, strotioticus*.
 Voyni sztroski. *Exercitiales expensa*.
 Voyni nayveksi glavar. *Tribunus militum, strategus, ad bellum gerendum praetor*. 2. nyegov sator, *strategium, ii*.
 Voyni stuk, velika puska. *Ballista, tormentum bellicum*. voyni stuk z-schavli nabit, *tormentum adactis clavis obstruere*. voyni stuk naravnati, *tormentum dirigere, obvertere*. z-prahom, y globussem napuniti, *pulvere pyrio, ferreoque globo instruere*. bitisze z-velikemi stuki, *fulminare machinis aeneis, majoribus tormentis se mutuo petere, tonare grandioribus ballistis*.
 Voyni tolnach, ili voyna komora. *Prætorium, ii*. dati kay god pred voynu komoru, *ad consilium bellicum aliquid referre*.
 Voyzsk. (D.) vozszak. *Cera, æ*. voyzsk z-szmolum zmessan, *maltha, æ*. voyzsk beli, *cera candida, cera punica*. voyzsk futi, *cera flava, cera pura*. voyzsk cheryeni, *cera miniata, cera minio tincta, miniatula*. voyzsk pechatni, *cera sigillaria*.
 Voyzka. *Exercitus, agmen, copia militum, l. militares, bellum, stratia*. 2. voyzka sztareh junakov, *exercitus veteranus*. 3. noveh, *exercitus tyro, & collectitius*. 4. voyzka na zemlye, *bellum terrestre, copia terrestres*. 5. na vode, *copia navales, classis, is, bellum navale*. 6. voyzka k-boju dobro szpravna, *exercitus procinctus, & constructus, instructus, & dispositus ad congregiendum, dimicandum, praliandum*. 7. voyzka z-schiti orusna, *exercitus clypeatus, classes clypeatae*. 8. voyzka kopjem oborusna, *exercitus hastatus, copia lanceata*. 9. voyzka orusna z-oklopi, *exercitus loricated, classis catafractorum*. 10. voyzka ili boy doz-konchanya, *bellum internecinũ*. 11.

voyszka bochna, *cornu exercitus, exercitus ala*. 12. voyzka sãb y missev, *batrachomimachia*.
 Voyzke sztran pervã. *Agmen exercitus primum, frons exercitus*. 2. voyzke kray zadnyi, *agmen postremum, exercitus tergum*. 3. k-voyzke priprava, *apparatus bellicus, classicus*. v. Voyni stuk.
 Voyzku razgledam. *Lustro cohortes, recensio exercitum*. v. Mustram. 2. voyzku ú red polasem, *exercitum instruo, ordino, in acies colloco*.
 Vóz, kola. *Currus, vehiculum, vecharium, hamaxa*. 2. voz pun, *vehes, vehia, plostrum, plaustrum*. voz szena, *plaustrum fœni*. v. Kola. 3. voz za stuke, *currus tormentarius*. 4. voz foringaski, najemni, *currus viatorius, meritorius, angaria, arum*. 5. voz za vosenye szterni, *plaustrum frumentarium*. 6. voz postarszki, *rheda veredaria*. 7. voz orusni za tabor, *currus falcatus*. 8. voz profuntszki, *covinus, plostellũ pro annona militari*. 9. voz za derva, kamenye, *plaustrum, plostrum, sarracũ*. 10. voz odpert, *petoritum, petorritũ, effsedum, covinus*. 11. voz na chetiri konye, *quadriga, currus quadrijuges*. na tri, *triga*. na dva, *biga, & biga, æ*. 12. voz z dvemi kotachi, *carrecta*. za jednoga chloveka, *arcuma, æ*. 13. voz pokrit, *arcera, carpentum velatum pannu*. 14. voz lehkek, *essedum, di*. 15. voz z-kossem, *vulgò, hintov, rheda, carpentum, vehiculum carpentarium, pilentum, ti, rheda opertanea*.
 Vozecz. *Vechar, vehens, vehicularius, vecharius, ii, vehens, ductor, hamaxagoga*. 2. vozecz na vode, *remex, gis, actuaris*.
 Vozim, po kopnom. *Veho, is, vehio, as, veho eurrum*. 2. vozim po vode, *remigo, remis navigo, remis navem propello*. 3. van vozim, *evehio*.
 D d d d 4.

4. nuter vozim, *inveho, adveho, introveho*. 5. nazad vozim, *reveho, retroveho, reduco*. 6. napre vozim, *praveho*.

Vozimšze na szuhom. *Vehor, vehor rheada, curru, carrojo, carrico peragro, peraro curru, portor vehiculo, vehor jumentis junctis, hamaxor*. 2. vozimšze na vode, *navicula, navigo, nave, l. navi vehor, devehor, navi profieisor, navigatione pervehor, vitam committo ventis*. vozitšze z-hakli, *ratem conto regere*. vozitšze chez morje, *mare transmittere, transire*.

Vozna szvora. *Compago, nis, compages, is*. 2. vozna ladicza, *capsus, ploxenium*. 3. vozna osz, *axis, is*.

Vozne loytre. *Spondæ, rum*.

Vozni. *Vehicularis, vehicularius, curulis*. vozni kony, *equus vectarius*. 3. vozni pokrov, *tympanum, caduceum*.

Vozo-delec. *Carpentarius, rhedarius, vehiculatus fabricator, aurifex ab auriga*. v. Kolar.

U. ante P.

Upadam. *Incido*. upaszti ú mreše, *incidere, l. incurrere in plagas, in retia*.

Upalomije v-pamet. *Incidit mihi, venit mihi in mentem*. v. Pamet.

Upázen. *Visus, conspectus, aspectus, spectatus, observatus*.

Upazènye. *Inspectio, visus, conspectio*.

Upazújem. *Inspecto, aliquid oculos conjicio, conspicio*.

Upelànye. *Inductio, inductus, introductio*.

Upèlyan. *Inductus, introductus*.

Upelyávam. *Induco, introduco, is*.

Upèrto. *Fixè*. uperto gledì, *fixè aspicit*.

Upíram. v. Podpiram 2. upiram ochi, *figo oculos, intendo oculos, oculos defigo*. upreti uffanye, *colloco, pono, figo spem*.

Upirànye ochno. *Chenosis, fortis oculorum imaginatio*.

Uplamnènye. *Inflammatio, onis*.

Uplamnújem. *Inflammo, as*.

Uplamnynen. *Inflammatus*.

Uplafsújem. *Terrefacio, is, timorem incutio, mentem affero*.

Uplétam-plelszem. *Intexo, implico*.

Uplèten. *Intextus, implicatus, implicitus*.

Uplétenye. *Implicatio*.

Upochetku. *In intio, in principio*. v. Pochetek. 2. ú pochetku leta, *ineunte æstate*.

Uporišche. *Fulcimen, baculus*. v. Podpornya.

Upráv. *Planè, rectè*.

Uprésem-gelšzem konye. *Jungo equos*. v. Pripresem.

Upressesztnom uremenu. *Præterito, superiore tempore, superiore ætate, memoria nostrorum olim*.

Upúchen. *Directus, informatus, edoctus, illuminatus, gubernatus consiliis alicujus*. v. Napuchen.

Upuchènye. *Directio, informatio, eruditio*.

Upuchújem-tilszem. *Dirigo, informo, edoceo, inculco, invio*. v. Napuchujem.

V. ante R.

Vrábecz. *Passer, eris, struthos*. v. ú izpifzanyu pticz. 2. urabecz szamohodecz, malo vekši od domachega neg chernei, koi zverhu krovov leche, y lepo popeva, *passer solitarius*. chverchim kot vrabecz, *pipilo, as*.

Vràbhecz. *Passerculus, li*.

Vrách, urachitel. (D.) likar. *Medicus, physicus, medicator, remediator, clinicus, medens, podalirius, pæon, magnus ægris auxiliator, alexio, alexicacos, melampus*. 2. urachitel kravlyevszki, *exarchiater*. 3. urach koi iz veschnofzti prez izvedanya temela, y zroka betega urachi, *empiricus, ci*. 4. urach neznan urachtva prepiszati, *aniatrologitus*. 5. urach; zlocheszti y nerazumen, *acesias, æ*. 6. urach konyfszki,

volovszki, &c. *veterinarius*, *ii*, *medicus equarius*, *bovedicus*, *pecorarius*.
6. urach koi rane urachi, *vulnerarius*,
chirurgus, *chirurgicus*, *ci*. v. Barber.
7. v. Varaski urach.

Vrácham. *Reddo*, *restituo*. v. Pouracham.
vernuti dobro zazlo, *maleficium be-
neficio compensare*, *remunerare*, *persol-
vere*. 2. uracham koga, *revoco*.

Vrachamsze. *Redeo*, *revertor*, & *revertor*,
revenio, *regredior*, *revoco pedem*, *re-
meo*, *repedo*, *retroeo*, *retrogradior*, *re-
cedo*, *regredior*, *rebito*, *redandruo*. v.
Povrachamsze. vernutisze ú navuk
redire ad studia intermissa, *referre se ad
studia*.

Vrachanye. *Redditio*, *restitutio*, *redhibi-
bitio*. 2. urachanye nazad, *reversio*, *re-
ditio*, *reditus*, *retrogradatio*, *remeatus*,
reversus, *ús*.

Vrachechi. *Medicamentosus*, *medicus*, *sa-
lubris*, *therapeuticus*.

Vráchen. (D.) lichen. *Medicatus*, *cu-
ratus*.

Vrachènye. *Medicatio*, *curatio*, *curantia*,
curatura, *cura*, *medicatus*, *remedia-
tio*. urachenye betega szmertjum be-
tesnika, *cadmea sanatio*.

Vráchim. (D.) lichim. *Medico*, *medicor*,
medeor, *curo*, *sano*, *medicinam affero*,
curationem adhibeo, *medicinam exer-
ceo*, *medicas adhibeo manus*, *medicas
exerceo artes*. urachiti rane, *mederi
vulneribus*, *l. vulnera*, *medicari cui-
piam vulneri*.

Vràchlyiv. (D.) lichlyiv. *Medicabilis*, *sa-
nabilis*, *curabilis*, *medibilis*, *remedia-
bilis*. nevrachlyiv, *immedicabilis*.

Vrachni napitek. *Potus*, *potio*, *medicata
pocula*.

Vrachitel. *Curator*, *oris*. v. Urach. ura-
chitela placha, *sostrum*, *tri*. 2. urachi
telicza, *medica*, *medicatrix*, *curatrix
jatromaa*.

Vrachtva, kásze na chelo privefuju ra-
di glavobolye, *periapta*, *orum*. ura-

chtva znanoszt, *medicina*, *ars medici-
nalis*. urachtva Bogh, *asculapius*.

Vráchtvo. (D.) lik. *Medicina*, *medica-
men*, *medicamentum*, *medela*, *reme-
dium*, *pharmacum*, *medicabulum*, *au-
xilium morborum*, *venenum absoluto-
rium*. urachtvo proti chemeru, *anti-
dotus*, *antidotum*, *alexipharmacum*.
urachtvo telo chisztno, *medicamen-
tum purgans*. urachtvo grizuche, *me-
dicina caedens*, *corrodens* urachtvo, kô
chini szpati, *medicamentum somnifi-
cum*, urachtvo szilno, *medicina ve-
hemens*. urachtvo chuvajuche, *phar-
macum pramuniens*. urachtvo, ko-
jemsze czoprie tiraju, *abascantum*. u-
rachtvo, kemsze dete mertvo iz utro-
be tira, *phorium*, *ii*. urachtvo za o-
chi, *collyrium*, *rii*. urachtvo proti v-
szakomu betegu, *panaces*, & *panchre-
stum*. na vrachtva vsza potrossiti, *so-
stris dandis ad inopiam redigi*, *omnia
bona sua consumere in consulendis*, *ad-
hibendis medicis*. urachtvo piem, *me-
dicinam bibo*, *l. poto*, *bibo salutis po-
culum*.

Vrág. (D.) diaval. *Diabolus*, *dæmon*, *ma-
lignus spiritus*, *malus genius*, *larva in-
fernalis*, *generis humani hostis*, *adver-
sarius salutis humanae*, *miasstor*, *tibelinus*,
ni, *satanas*, *l. sathana*, & *cacodæmon*,
dæmonium. v. Satan. vraga tirajuchi,
exorcista dæmonis terribilis. vraga ti-
ranye, *exorcismus*.

Vragomèten. *Dæmoniacus*, *dæmonicus*,
obsessus à dæmone. v. Obszeden.

Vragometnyak. *Pavedrus*, *dri*.

Vragulia. (D) opachina. *Malitia*, *nequi-
tia*, *iniquitas*, *improbilas*, *perversitas*, *tis*,
astutia diabolica.

Vrágu szlusechi. *Dæmoniacus*, *demoni-
cola*.

Vrán. *Ater*, *niger*. v. Chern.

Vràna. *Cornix*, *cis*. mlada vrana, *vranic-
za*, *cornicula*.

Vrásam-sujem-ziti. *Lado*, *offendo vulne-
ro*.

ro. 2. *contemero*, *violo*. vraziti divoyku, *violare virginem*. 3. rechjum koga vraziti, *vulnerare aliquem voce, verbo, lingua*.
 Vrásen, na, no. *Lasus, offensus*. 2. *violatus, contaminatus, obstitus*.
 Vrasènye. *Offensa, offensio, lasura, lasio, vulneratio, sauciatio*. 2. *violatio, contaminatio*. vrasenye malo, *offensiuacula*.
 Vràsich. *Damunculus, li*.
 Vrasja mati chrevo. *Aqualicus, ci*.
 Vrasji, a, je. *Diabolicus, satanicus*.
 Vrasji sztricz, drach sztrichak. *Eringium, ii, eryngion, eringe, paliurus, ri, centumcaput*.
 Vràski. *Diabolicè, satanicè*. 2. v. Hudobno. n. 1. & 2.
 Vrát, sia. *Collum, li*. prednya sztran vrata, *gula, jugulum, jugulus, ingluvies*. zadnya sztran vrata, *cervix, trachelus*. Prov. *Cervicem erigere*, zponesztisze proti onomu, komubi imeli zahvalni biti. na vratu obessen dragoga, *collo infusus amantis*. chlovek vrata chiszto maloga. *atrachelus, li*. chlovek krivoga vrata, *opistonièus, obstipus, capite obliquus*. vrata tverdoga, *obstinatus, obstinax, cervicatus, cervicosus*.
 Vrata dugoga. *Gutturatus*.
 Vrata tverdokornoszt. *Cervicositas, rigor*.
 Vráta, zatvor. *Porta, janua, ostium, foris, antica, introitus adis, thyra, pyla*. 2. vrata zvanščka, ili kâfze van odpiraju, *fores, rium*. 3. vrata, kâfze na dve peruti odpiraju, navlasztito czirkvena, *valva, rum*. 4. vrata na zadnyem kraju sztanya, *posticum, postica, posterula, a*. 5. vrata otayna, *pseudothyrum*. 6. vrata Sz. Steph: ú Rimu, *Porta capetia*. 7. vrata Sz. Paula ú Rimu, *Porta Trigemina*. vrata zaszunyena, *valva clausæ repagulis*. vrata odpreti, *aditum patefacere, januam aperire*. vrata oterti, *revellere, refringere claustra*. vrata petanki biti, *foras calcibus*

insultare. na prednya vrata zegnati, na zadnya v-nuter pufztiti, *antica exclusum, postica recipere*. 8. mester koi vrata dela, *valvarius, ii*. 9. od vrat do vrat, *ostiatim*.
 Vratár. *Portarius, janitor, ostiarius, atriensis, ad limina custos, à januis, assistens porta, l. ad portam, claustritimus, pylanus, scario*. vratar Klosterščki, *claustrinus*.
 Vrataričza. *Janitrix, ostiaria, a*.
 Vrátčza. *Ostiolum, portula, portella, porticula*. vratčza od zada sztanya, *posticula, posticulum*.
 Vrátecz. *Cervicula, a*.
 Vràtich trava. *Apiastrum, melisophyllum, melinum, melissa, meliphylla, melitena, artemisia*.
 Vratika trava. *Tanacetum, eyragonis*.
 Vratilo sztana tkalechkoga. *Liciatorium, lucilugum, seu lignum circa quod licia à textore involvuntur*. 2. vratilo, na kôfze platno navia, *jugum, gi*.
 Vratna karika iz oczeli. *Millus*. pšzi ztakvemi karikami, *armillati canes*.
 Vratne karike selezne. *Collare, mullium, millum, numella*. v. Oberlin.
 Vratne luknye jarma. *Pantices*.
 Vratne file. *Sphagitides*.
 Vratni-beteg. *Angina, tetanus, synanche*.
 Vratni chepecz. *Epiglottis, glans jugularis*.
 Vratni chuvar. *Janitor*. v. Vratar. vratni szluga, *admissionalis, atriensis*.
 Vratni kinch. *Stomia, a, monile*.
 Vratni zlati lanczek. *Torques, murænula*. v. Ovraticza.
 Vratni rubecz. *Collare, focale, supparus, supparum*. senščki, *amictorium, mammillare*.
 Vrátni. *Antarius, a, m*. vratno vuse na kôm kamen višzi, ki vrata zapira, *funis antarius*. 2. v. Rink.
 Vratni bochni sztup. *Orthostata, parastas, parastada, parastatica*. v. Sztup.
 Vratni kamen. *Parastates, tis*.

Vratni panti. *Planula, rum.*
 Vratni pod boy. *Postis, antæ, rum, f. latera ostiorum.*
 Vratnicza, ili perut vratna. *Valva, æ.*
 Vratno selezo. *Columbar, pilarium. v. Vratne karike.*
 Vratolom. *Collifragus, gi.*
 Vratolómka. *Collifraga, æ.*
 Vratolòmno. *Præcipitanter.*
 Vratolòmnozti. *Collifragium, præcipitatio, præcipitantia.*
 Vráven. *Directè, rectè.*
 Vrávnan. *Dispositus, in ordinem positus, iocatus. v. vravnana zemlya, coæqvata, complanata terra.*
 Vrávnanye. *In ordinem collocatio, ordinatio, dispositio, ordo, & dispositio.*
 Vrávnávam. *Ordino, coordino, dispono, in ordinem pono, digero. uravnati zemlyu, coæqvare, complanare humum.*
 Vrè. (D.) jur. (Scl.) veche. *Jam. 2. vre zdavnya, jam diu.*
 Vrècha. *Saccus, culeus, & culeum, ei, fiscus. v. Sakely. 2. vrechakruffna, hero, onis.*
 Urèchem. *Fascino, infascino, incanto. schimlze vrechek, fascinum, ni.*
 Vrèchen. *Fascinatus, infascinat.*
 Vrechénye. *Fascinatio, infascinatio, incantatio, fascinamentum.*
 Vrédi. *Citò, quamprimum, festinanter, properè, statim, mox, illicò. v. Hitro.*
 Vrédién. *Dignus, meritus, pretiosus, condignus, perdignus, honoratus, præstans. vreden chlovek, excellens homo. vrednomu biti, merere, mereri.*
 Vrédiénno. *Dignè, condignè, prætiósè. vredno je, dignum est.*
 Vrédiénnozti. *Dignitas, præstantia, prærogativa. Transl. splendor. ut splendor nominis, familia. 2. meritum. 3. valor, pretium, aestima, aestimium. vrednozti blaga, mercipretium. poleg vrednozti czenitel, justus rerum aestimator, menye vrednozti, depretiator. ú vrednozti derlati. Observare, digna-*

ri, colere quid, gestare in sinu, pretiare, magni pendere, facere, aestimare. ú vrednozti derlati, observatio, observantia.
 Vregyújem. v. Vrasam. 2. v. Naregyujem.
 Vregyènye. *Offensio, lasio, offensum, fr. 2. v. Naregyenye.*
 Vrèlo. *Scaturigo, fons, origo, & caput scaturiginis. v. Zviralische.*
 Vrèm. *Ferveo, fervo, fervesco, confervesco, bullio. v. Kipim. 2. vrem z-cher-vi, scateo vermibus.*
 Vrème. *Tempus, tempestas, seculum. zlatovreme, aureum seculum. Prov. Kakovoti vreme szlusi, Takvomufze y pridrusi. Vsze z-vremenom szvojem hodi, Umret mora, stofze rodi. Cedendum est tempori.*
 2. vreme zburkano, *tempus turbidum.* 3. vreme mirovno, *tempus pacatum, tranquillum.* 4. vedreno, *tempus serenum, sudum.* 5. vreme nez-talno, *tempus inconstans, volubile, mutabile, variabile, tempus dubium.* 6. vreme szadafnye, *presseszno, prihodno, ili doyduche, tempus præ-sens, præteritum, futurum.* 7. vreme, ú kojem szuncze hodi poszred neba, *æquinoctium, tempus æquinoctiale.* 8. vreme, ú komfze nayvech szuncze iz szredine odmekne, *solstitium hyemale.* 9. vreme, ú komfze szuncze nayvech priblifa, y naydugfi je dan, *solstitium vernum, f. æstivum.* 10. kratko, *angustia temporis.* 11. dnevno, *tempus diurnum.* nochno, *nocturnum.* 12. zlocheszto, *acerbitas temporis, celi intemperies, tempestas.* 13. prikładno, *tempus commodum, opportunum.* 14. vugodno, *tempus amænium, æqvum.* 15. nezdravo, *aëris gravitas, tempus insalubre.* 16. prihodno, *tempus posterum, imminens, accedens.* 17. nezgodno, *tem-*

tempus incommodum, importunum.
 18. prazno, prez poszla, *tempus vacuum.* 19. ureme odtergnyeno od poszlov, *subcivum.* 20. szetve, *tempus sativum.* setve, *tempus messorium, l. messis.* 21. vreme med vuzmom y zasztuplenyem, *tessarocoste.* 22. vreme treh let, *triennium, trieteris.* 23. vreme 60. vur, *sexagena.* 24. vreme treh meszeczev, *trimestre, sitanium.* 25. vreme treh dnevo, *triduum, diatritus.* vreme 27. dnenov, *trinundinum.* vreme szto let, *avum, atas, saculum.* z-vremenom, *die, l. tempore procedente.* ú kratkom vremenu, *propediam, brevi, l. exiguo tempore, per brevi, paulo momento, paulo post.* kak vreme podnesze, *pro ratione temporis.* vreme tak je donezlo, *temporis ratio ita talit.* ú presztno vreme, *superiori atate.* zavkaniti vreme, *fallendi temporis ergo,* do nekuliko vreme na, *aliquandiu, ad aliquod tempus, ad breve temporis spatium.* ú jedno vreme sivuchi, *contemporaneus, coevus, synchronus.* ú jednom vremenu sivlenye, *synchronismus, mi.* ú jednom vremenu z drugim sivem, *contemporato, as.*
 Vremèna hip. *Atonus, momentum temporis.* iz vremena vchinyeno delo, *autoschediasma.* prede vremena doyti, *anticipare, antevertere, antecapere tempus.*
 Vremena tek. *Temporis spatium, cursus.*
 Vremena od poszlov ukragyena. *Tempora subciviva.*
 Vremena chetiri poszti. *Anni tempora quatripartita.*
 Vremènit. *Temporaneus, temporalis, temporarius, temporius, caducus, fluxus.*
 Vremenitoszt. *Temporalitas, tis.*
 Vremenito. *Temporaliter, temporariè.*
 Vremenu sztanovitom dohagyajuchi. *Periodicus.*
 Vrénye. *Fervor, bullitio.*
 Vresújem-zalszem. *Incido, is, scindo.*

Vretèno. *Fusum, & fusus, si. 2.* vrete-
 no presno, *colea, a. v.* Preszlicza.
 3. vreteno melinszko *moluerum, cri.*
 4. vretno kolovratno, *volva, a.*
 Vretenár. *Fusarius, ii.*
 Vrézan. *Scissus, 2. t. j.* narezan. *Incisus.*
 Vritnyak. *Ictus calcis, percussio pedis, calx, apolactizum.* 2. vritnyak dajem, *calcem do, pedio, pede pulso, calce peto, apolactizo.*
 Vrinújem. *Intrudo, ingero, impello.* vrinuti koga ú chaszt, *intrudere quempiam in officium.*
 Vrinyen. *Intrusus, violenter trusus, ingestus.*
 Vruč. *Calidus, calore affectus.* jako vruch, *fervidus, astuosus, flagrans.* vruch put, *astuosa via.* prevruch, *perfervidus, praefervidus.*
 Vruchemije. *Æstuo, caleo, ferveo.*
 Vruhimsze, vruch bivam. *Calesio, concalesio, incalesco, confervesco, effervesco.*
 Vručina, farkoszt. *Calor, fervor, caliditas, ardor, astus, flagrantia, tentigo, causor, oris.*
 Vruslyiv. *Ruinosus.*
 Vrusújemsze. *Corruo, ruo, concido, col labor. v. Opadam.*
 U ante S.
 Uščép. *Plena luna, plenilunium.*
 Ušchplyem. *Vellico, as.*
 Usirumjemsze. *Pingvesco, impingvor glandibus.*
 Usísem-sgalszem. *Accendo, incendio, inflammo.*
 Usivajuchi. *Usufructuarius, a, m.*
 Usívam. *Utor, fruor, potior, fruiscor, & fruniscor, fructufruor, fructus percipio, commodum capio. Prov.*
 Kísze trudi on dobiva,
 Y kí ima on usíva.
 Usivànye. *Fruitio, usus, usio, usura, usufructus, usurpatio, perfruitio, creffis.* krivo usivanye, *abusio, catecreffis.* usivanye z-naszladnosztjum, *fruitio voluptuosa.* po usivanyu poszvojenye,
 usiv-

usucaptio, usucapio, ususcaptio. po ufivanyu po szvojen, *usucaptus.* po ufivanyu poszvajam, *usucapio, is, usufacio, praescribo.*

Ufivàvecz. *Usufructuarius, ii.*

Ufivàvka. *Usufructuaria, a.*

Usúra. *Usura, a, tocos. v. Osura.*

Ufzagdasnyi. *Quotidianus, perpetuus, amphemerinus, ut, amphemerina febris.*

Ufzagyénye. *Insitio, implantatio.*

Ufzagyújem-dilzem. *Insero, implanto.*

Ufzaki. (D.) szvaki. *Omnis, quivis, quilibet, unusquisque, unusquibet, nemo non.* ufzaki dan, *singulis diebus.*

ufzaki chasz, *omni momento, in singula momenta, omnibus momentis.*

ufzaku úru, *in horam, in singulas horas, singulis horis, &c.* ufzaki drugi dan, *altero quoque die, sic tertio, quarto, &c.* ufzaki kak more, *pro suis quisque viribus.* ufzako leto, *quotannis, singulis annis, in annos singulos.*

Ufzakojàchki. *Omnimodè, omninò.*

Ufze. *Totum, universum.* ufze lyuczto, *universus populus, totum & omne.*

Ufzégdar. *Semper, omni tempore, in omnem aetatem, aeternum, in perpetuum, perpetuò, subinde, identidem, nunquam non.*

Ufzègde. *Ubique, ubivis, omni in loco.*

Ufzèhnújem. *Areo, exareo, exarefio. v. Szèhnem.*

Ufzèknènye. *Munçtio, emunçtio.*

Ufzèknyen. *Munçtus, emunçtus.*

Ufzèkújem-knulzem. *Mungo, emungo.*

2. ufzèkujem nosz, *emungo nasum, purgo nasum, detraho mucum è naribus.*

ufzèknuti szvechu, *emungere candelam, lucernam, &c.* Transl. dobro je ufzèknyen, *bene emunçtus est. i. e. exhaustus, & pecunia denudatus.* 3.

ufzèkujem, *reprobando.*

Ufze stat. *Affiduè, ossiduò, continuè, pereniter. v. Nepresztancze.*

Ufze statni. *Affiduus, eontinuus, frequens, sreber, continuatus, jugis, perennis, per-*

petualis, perpetuus, classificarius. ufze statni poszli, *concatenati labores.* ufze stat je snyim, *frequens est cum eo, non destitit cum eo esse.*

Ufzeszvèchak. *November, is.*

Ufzeszvéte. *Festum omnium Sançtorum, dies pandicularis.*

Ufzevdíl. *Continuè. v. Ufze stat.*

Ufzevdílni. *Continuus, quotidianus. v. Ufze statni.*

Ufzilyen. *Coactus. v. Priszilyen.*

Ufzilyújem. *Cogo, is. v. Priszilyujem.*

Ufzirenye. *Coagulatio lactis.*

Ufzirújem. *Coagulo, as.* ufziritisze, *coagulari.* mleko vszirujesze, *lacoit.*

Ufzkáchem-szkochilzem. *Profugio, au-*

fugio, transfugio.

Ufzkochénye. *Supterfugium, transfugium.*

Ufzkòk. *Transfuga, profugus, profuga, refuga.*

Ufzlissan, na, no. *Auditus, exauditus.*

Ufzlissanye. *Exauditio.*

Ufzlissújem-silzem. *Exaudio, is, ire.* ufzlissiti profsnye, *audire preces, vota.*

Ufznu. *In somnis, in somnio, per somnium.*

Ufztájem. *Assurgo, exurgo.* ufztaju vetri, *surgunt venti. 2. v. Presztajem.*

Ufztanoviten. *Confirmatus, stabilitus, communitus, corroboratus. 2. asseveratus, approbatus.*

Ufztanovitènye. *Confirmatio, confirmitas, firmitas, corroboratio, stabilitas, stabilimen, stabilimentum, ti.*

Ufztanovitújem. *Firmo, confirmo, roboro, stabilio, constabilio, communio, coroboro.*

Ufztanovlénnye. *Collocatio. v. Namesche nye.*

Ufztanovlyújem-vilzem. *Colloco. v. Nameschujem.*

Ufztanovlyújemsze. *Domicilium figo, constituo.*

Ufztavitel. *Retentor, detentor.*

Ufztavlénnye. *Retentio, detentio. 2. vsztavlénnye-*

- lenya pravicza, *ius retentionis*.
 Ufztávlyam. *Detineo, detento, distineo, sustento, retineo*. ufztaviti kerv, *sistere sanguinem*. ufztavitisze od derchanya, *desistere à cursu, inhibere cursum*. ufztaviti izmeh, *refranare, cohibere risum*.
 Ufztávlyen. *Tentus, detentus, retentus, demoratus, retardatus, sustentatus, remoratus*.
 Ufztegnènye. *Inhibitio, cohibitio, refrenatio, repressio*.
 Ufztégnyen. *Cohibitus, repressus*.
 Ufztésem-gnulszem. *Cohibeo, coerceo, frango, refrano, infrano, restringo, reprimmo, comprimo, contineo*.
 Ufztrelénnye. *Trajectio, trajectus, transiectio, trajectura*.
 Ufztrelitel. *Trajector*.
 Ufztrélyam-liti. *Trajicio, trajecto, plumbeà glande perforo, transforo, transfigo, transfodio*.
 Ufztrèlyen. *Trajectus, plumbeà glande transfossus, transverberatus*.
 Ú szvenutju. *Primo diluculo, prima luce, summo mane, surgente aurorà*.
 Ufzúkan. *Contortus, intortus*.
 Ufzukávam. *Intorqueo, contorqueo, complico, convolvo*.

U ante T.

- Utáchem. *Defundo, infundo, cyathisso, sto ad cyathos*.
 Utáplyam. *Demergo, immergo, submergo, summergo, aquà obruo*. vtopiti ladju, *deprimere navem*. 2. utaplyam, tonem, *mergor, submergor, summergor, demergor, immergor, aquis obruor, aquis pereor, in aquis suffocor, extinguor*. utopitisze ú morju, *interire naufragio*.
 Utafen. *Placatus, mitigatus, sedatus, lenitus, delenitus, pacatus, tranquillatus*. utafena ból, *soporatus dolor*. neutafen, *implacatus*.
 Utasènye. *Placatio, sedatio, sedamen, mitigatio, lenimen, lenimentum, allinimentum*. utasènye z-aldovom, *litatio*.

- Utasújem. *Placo, sedo, mitigo, lenio, mulcio, permulcio, remulcio, mollio, tranquillo, conprimo, sopio*. utafiti szerditoszt, *lenire iram*.
 Utéchem. *Incurro, incurso*. 2. vtechem, *nuter techem, influo, immano, illabor, introfluo*. nepresztancze utechem, *influito*. 3. utechem, *vuhajam, aufugio, profugio, elabor, evado, conjicio me in fugam, trado me fugæ*. utechi, *in pedes se conjicere, induere salariá*. 4. utechem *pogibelnoszti, exantlo periculum, vito, devito periculum*. kakti utekelje *pogibelnoszti, periculis defunctus, l. ereptus est, ex ore, & faucibus mali ereptus est*.
 Utéchemsze. *Confugio, perfugio, sub protectionem fugio*. utechisze k-komu pod obrambu, *recipere se ad aliquem fugá*. 2. utechemsze zkem, *cursu cum aliquo certo, certatim curro, stadium curro*. 3. utechemsze k-sztarejemu szudu, *k-veksèmu szudczu, apello Principem, vel ad Principem*.
 Utechenye k-komu. *Confugium, perfugium, refugium*. 2. utechenye, *profugium, efugium, evasio, fuga*. 3. utechenye vód, *influxus, ùs, influxio, onis*. 4. utechenye, *nuter techenye, incurssio, nis, ineursus, ùs*.
 Utechische. v. seq:
 Utekalische. *Refugium, suffugium, confugium, perfugium, profugium, receptaculum, praesidium, portus, ara, asylum*. 2. utekalische konyanikov, *stadium, decursorium, catadromus*.
 Utekànye. v. Utechenye.
 Utekel mi je jezik. *Lapsa, l. prolapsa est mihi lingua*.
 Uteknènye. *Insertatio, intrusio*.
 Uteknyen. *Insertatus, intrusus*.
 Uteknutisze. *Ingerere, inmiscere, intrudere se importunè*. v. Utichem.
 Utelovlenye. *Incarnatio, incorporatio*.
 Utelovlyen. *Incarnatus, incorporatus*.
 Utemelújem. v. Temelim.
 Utèpen. *Sordidus, polutus, cacatus, fada-*

- datus, maculatus, spureatus, impuratus, sordidatus, impiatus, notatus, suffectus.*
- Utepénye. *Pollutio, contaminatio, inquinamentum, maculatio, maculatura, depravatio.*
- Utépiyem. *Fædo, inquinio, maculo, inficio maculis, sordibus, luto, dedecoro, polluo, contamino, contemero. 2. utep-sztisze, exsordescere, insordescere.*
- Utergávam - gnulszem. *Carpo, decerpo, delibo, destringo, detraho, defringo. 2. ntergnuti plachu, deducere, detrabere taxam.*
- Utichem - vteknulszem. *Inserto, intrudo.*
- Utichemsze vukay. *Immitto, intromitto, ingero, intrudo me in aliquid.*
- Utikanye. v. Uteknénye.
- Utirávam. *Impello, perpello, adigo, suburgo, compello. v. Primarjam.*
- Utissen. *Pacatus, pacificatus, sedatus, remolitus, reconciliatus, suppressus, sopitus. v. Utisen.*
- Utisénye. *Quietatio, suppressio, sedatio, placatio, pacificatio, reconciliatio.*
- Utissitel. *Pacator, suppressor, sedator, mitigator.*
- Utisújem - silszem. *Paco, supprimo, pacifico, mitigo, mitifico, placo. v. Utasujem.*
- Utiszkavam. *Imprimo, inurgeo, intrudo.*
- Utochen. *Defusus, infusus.*
- Utochénye. *Infusus, ús, infusio.*
- Utonénye. v. Scq.
- Utoplénya kastiga. *Submergium.*
- Utoplénye. *Submersio, immersio, demersio, demersus, ús.*
- Utöplyen. *Submersus, summersus, demersus, immerfus, aquis obrutus, suffocatus.*
- Utovitel. *Saginator, utovitel kúr, altiliaris, utovitel szviny, portulator.*
- Utovlénye. *Sagina, saginatio, sartura,*

- impinguatio, pingvescens.*
- Utövlyen. *Saginat, impingvatus, pingvescens, suffarcinatus, pasticus, perpastus, opimatus.*
- Utráganye. *Tedium, teditudo, displicentia, averfatio. v. Gruscha.*
- Utrágamisze. *Tædet, tædescit. v. Grusztimisze.*
- Utraglyv. *Tædiosus, piger, lentus, languidus, fastidiosus.*
- Utraglyvoszt. *Torpedo, socordia, pigritia, torpor.*
- Utrípam. *Torpeo, stupeo, labo. utripaju noge, nutant, labant genua. utriplyemu szercze, labat ipsi animus.*
- Utroba. v. Vutroba.
- Utrudénye-gyenyé. *Lassatio, fatigatio, defessio, defatigatio.*
- Utruden-gyen. *Lassatus, delassatus, prelassatus, fatigatus, defatigatus, defessus. v. Truden.*
- Utverditel. *Confirmator, consolidator. v. Potverditel.*
- Utrudújem - gyujem. (D.) *utrudivam. Fatigo, defatigo, lasso, delasso, lassum reddo.*
- Utrudújem-sze-gyujem-sze. *Fatisco, defatiscor, defatigor. utruditisze od puta, langvere é via.*
- Utvergyávam. *Confirmo. v. Potvergyujem. 2. solido, consolido, persolido, stabilio, perxunio, communio, convalido. utverditi varas, urben manibus cingere, sepire. 3. utvergyavam, tverdo chinim, duro, induro, conduro.*
- Utvergyen. v. Potvergyen. 2. *Munitus, munitus, emunitus, communitus, corroboratus. 3. utvergyen ú rukah, ú kofe, duricornus, callosus, occallatus, coriaginosus.*
- Utvérgyenyé. *Solidamentum, firmamentum. v. Potvergyenyé. 2. utvergyenyé kofe, callositas, coriago, durities, duritudo pellis, occallescentia.*
- Utuschen-szten. v. Utovlyen.

Uruschújem-titi. *Impingvo, sagino. v. Tufztim.*

V. ante U.

Vu. *In. vuchem, in quo.*

Vùchen. *Doctus, eruditus, gnarus, peritus, litteratus, instructus doctrinis, artibus instructus, & ornatus, artibus praeditus, liberalibus disciplinis innutritus, arte intinctus. vuchen chlovek, mercurialis vir. vizoko vuchen, lux doctinarum. vizoko vucheni lyudi, ingenia summa, viri doctissimi ingenii, perlitterati. jedno malo vuchen, medioeriter litteratus, eruditulus, politus è schola, homo de schola.*

Vuchenicza. *Discipula, a, addiscens, tis.*

Vucheník. *Discipulus, scholaris, scholasticus, alumnus disciplina, auditor, offeštator, litterator, umbraticus, tyro.*

Vuchèno. *Doctè, eruditè, gnarè, litteratè, peritè.*

Vuchenoszt. *Peritia.*

Vuchénye. *Eruditio, doctrina, traditio, institutio, litteratura, pedia. lehko vuchenye, docilitas. v. Navuk.*

Vu chetiri dni. *Quatriduo, inter quatriduum.*

Vuchja jabuka trava. *Cyclaminus. v. Cissanthemos.*

Vuchji mleheczt trava. *Esula peplus, cyparissia, tithymalus, carytes.*

Vuchji, ja, je. *Vulpinus. vuchji seludecz, dolium inexplebile, insatiabile abdomen.*

Vuchicza. *Lupa, a.*

Vuchím. *Doceo, erudio, instruo, instituo, informo, imbuo, praecepta trado, do, rego, acuo. vuchiti koga, fingere aliquem, tradere alicui bonas artes, studia alicujus formare. vuchiti dechaka otecz nassa, insinuare puero orationem dominicam, vuchiti ú navuku kerschanzskom, catechizare.*

Vuchimsze. *Disco, addisco, condisco, studeo, litteras, l. litteris, litteris imbuo, otium, & tempus in studiis, vel*

in artibus ingenuis contero, studiis vaco, vel litteris, musarum delubra colo, studiis, litteris operam navo, do, animum doctrinã excolo, vivo in litteris, omne tempus litteris do, tribuo. vuchimsze mudro-znanya, philosophor, studeo dulci philosophia, philosophia operam navo. vuchitizze ponochi, lucubrare. vno-gosze po nochi vuchiti, aristophanis lucubrare lucernam. malosze vuchiti, à limite musas salutare, à limite salutare disciplinas. 2. vuchimsze na pамет, edisco, memoria mando. 3. vuchimsze dobro, bene studeo, in litteris proficio, progredior.

Vuchitel. *Praeceptor, instructor, institutor, informator. vuchitel sztareh, gerontodidajcalus. v. Navuchitel.*

Vuchkagora ober Istrie. *Curnanca, a.*

Vúd. *Pars, membrum. na vude razde-lyam, artuo. na vude razszechenye, anatomia, membrorum disectio, divisio in membra. na vude zeszehen, membratim casus.*

Vudàrecz. (D.) *Udarcz. Ictus, plaga verber, sictus, plangor. 2. vudarecz szmertni, opoplexia, sideratio nervorum. vudarcza szmertnoga ból, paraplegia, paraplexia, a. vudarecz szmertni na jednu sztran, hemiplexia. 3. vudarecz vbodni, mucronis ictus. szechni, aciei ictus. muchechi, ictus surdus. vudarczev pun, plagosus, vudarczev vreden, plagigerus, plagiger.*

Vudichár, vudichni ribich. *Hamiota, hamiotraho.*

Vudichaszt. *Hamatus.*

Vudichni. *Hamatilis, le. vudichna siba, arundo, arundo piscatoria, bamata. vudichna snora, linea piscatoria.*

Vudichicza. *Hamulus, li.*

Vudicza. *Hamus, i, tragula, a. na vudiczu lovlenye, hamatilis piscatus.*

Vudiczu hitati. *Lineam mittere.*

Vudiczum loviti. *Hamare, adhamare, captare arundine pisces, tremula captum linea*

- linea trahere piscem, pisces hamo capere, suspendere.*
- Vudíram. (D.) udaram. *Verbero, incutio, pereutio, plagas infligo, ferio, percello, tundo, verberibus peto, pulso, plago, plango.* vudriti perſza, *manu plangere pectora.* 2. vudiram ú czily, *scopum attingo, l. tango, contingo metam.* 3. vudiram ú voyſzku nepriateľszku, *concurro, incurro in aciem hostium, irruo in hostem, hostem aggredior, irrumpo, irruptionem facio.* naglo vudriti na nepriatela, *irrupere repentino incursu, exercitum emittere in hostis provinciam.* v. Navaluyem vudritisze ob vrata, *illidere caput ostio.*
- Vudirànye. *Verberatio.* v. Vudrenye.
- Vu dne. *Per diem, de die, interdiu.*
- Vudrèn. *Ictus, percussus, tactus, verberatus, percussus, casus.* vudren od ſzuncza, *solatus.* vudren gutum, *apoplecticus.* na jednu ſztran gutum vudren, *paraplecticus.* vudren od vre mena, *sideratitius, sideratus, siderosus.*
- Vudrénye. *Percussio, ictus, us, verberatio, petitio.* v. Bijenye.
- Vudritel. *Percussor, incussor, pulsator.*
- V. vekovèchen. *Perpetuatus, ad memoriam posteritatis proditus.*
- V. vekovechújem. *Æterno, perpetuo, immortalitati mando, trado, commendo.*
- Vuga pticza. v. Suna.
- Vügel. (D.) Nugal. *Angulus.* vugel ká ne dobro napravlyen, *ameles angulus.* vugel pechine, *murex.* vugli na ladje, *ceruchi.* od vugla do vugla, *angulatum.* od vugla do vugla doſzigajuchi, *diagonius, diagonicus, diagonalis.*
- Vúger, Vugrin. *Hunnius, Pannonius, Ungarus, Hungarus, Panon.*
- Vugèrſzki. *Hungaricus, Pannonicus.* po vurſzki, *hungaricè, pannonicè.*
- Vugerſzki Orſzág. *Hungaria, Pannonia.*
- Vugibànye. *Amotio, remotio.* 2. vugi-

- banye iz puta, *declinatio, secessio, exorbitatio, deflexus, deflexio, digressio è via.* 3. vugibanye, habanye, *vitatio, evitatio, fuga.* v. Ogiblenye.
- Vugiblyem-nulſzem. *Amoveo, removeo, dimoveo, summoveo.*
- Vugiblyemſze. *Cedo, abscedo, concedo, refugio, gradu moveor, pedem refero, loco cedo.* vugnutisze z-puta, *declinare extra viam, deviare.* 2. vugiblyemſze, habamſze, *vito, devito, evito, fugio, defugio.* vugibatisze priliki greſſenya, *peccandi occasionem fugere, vitare.* v. Ogiblyemſze.
- Vuglat. *Angularis, angularius.*
- Vuglàſzt. *Angulosus, angulatus.* jednako vuglaſzt, *directangulus.* ostro vuglaſzt, *acutangulus.* chetvero vuglaſzt, *eubicus.* jednako chetvero vuglaſzt, *ortogonicus, ortogonius.* vuglaſzt kot czigel, *plinthigonatus.* vno go vuglaſzt, *multangulus.*
- Vüglen ſiu. *Præna, carbo candens, ignitus, perlucidus.* v. Serjavka. 2. vuglen mertev, *vgassen, carbo, carbo extinctus, emortuus, niger, ligna cocta, anthrax.* z-vuglenyem terſiti, *carbonarium negotium exercere.*
- Vuglenár. *Carbonarius, ii, anthraceus, i.*
- Vuglenárſzki. *Carbonarius, a. m.* vuglenyarſzki poſzel, *negotium carbonariũ.*
- Vuglenárſztvo. *Ars carbonaria.*
- Vuglenem. *Carbonesco.*
- Vuglénicza. *Carbonaria, fornax carbonaria.*
- Vuglénſzki, vugleni. *Carbonarius, a. m.* vuglenſzka komora, *carbonaria cella.* vuglenſzka farba, *anthracinus, i.*
- Vugnènye. v. Vugibanye.
- Vugnynen. *Amotus, remotus, semotus.*
- Vugòden. *Acceptus, gratus, placens, beneplacens, complacitus, gratiosus, favorabilis, perjucundus, amarus, temperus, iucundus aspectu, deliciosus, delectabilis, voluptuarius, suavis.* vugoden, *glasz, suada vox.* v. Drág.

Vugòdenszem. *Placeo, complaceo, beneplaceo, placens sum, gratus, acceptus sum, gratus, amabilis sum.*

Vugodna mełzta. *Amœna, orum, tempe.*

Vugodno. *Placidè, gratè, jucundè. v. Drago.*

Vugodno vezzelim. *Oblectò, reficio, delectò, voluptatem afferò, delectatione afficio, recreo, relaxo, consolor, amœno. v. Vezzelim.*

Vugòdnofzt. *Jucunditas, oblectatio, oblectamentum, delectamentum, delictum, amœnitas, spatula.*

Vúgor riba. *Anguilla, angvila, fluta, & 2. vugor riba debela, anguilla decumana. jezero gdesze vugori jako plode, angvillarius lacus.*

Vugòrek. (Scl.) kraszta vacz. *Cucumer, cucumis, ris, l. mis, cucumis sativus, citrulla, anguria. 2. vugorek divji, cucumis angvinus, asininus, erraticus, anectum.*

Vugorische. *Cucumerarium, ii.*

Vugricza. *Hungara, Pannonia, &.*

Vùgrin. v. Vuger.

Vugrinchich. *Hungarellus, li.*

Vúha. *Aures, iun, potentia auditiva. vùh1 debela, aures obesa. duga vuha imajuchi, otopeta. vuha sume, tiniunt aures. vùh sum, tinitus aurium.*

Vuhájam-selzem. *Transfugio, effugio, profugio, perfugio, aufugio, evado. van vuyti, extra fugere. v. Pobegujem.*

Vuhájanye. *Evasio, effugium, transfugium, profugium.*

Vuham. *Odoro. v. Pridihavam.*

Vuhaszt. *Auritus, panotus. 2. ansatus. prez vuh, inauritus.*

Vuhatka. *oricularium, auriscalpium, specillum. v. Navusnicza.*

Vùhkek *Udus, uvidus, humidus, humectus,*

succulentus, succidus. vuhka, y szmradna vuna, lana suceida. v. Moker. 2. malo vuhkek, privuhkek subhumidus, humidulus, uvidulus. 3. vuhkek bivam, uvesco, uvidus fio. 4. vuhkek jelzeni, uveco, madeo, humeo, humesco, madesco, immadesco.

Vuhko chinim. *Humectò, humigo, humifico, udo.*

Vuhkócha. *Humor, humiditas, latex, liquor, mador, udor. v. Vlaga.*

Vúho. (D.) uho. *Auris, auricula, oricula. tenko vuhò, auris acuta. v. Auris. dolnya sztran ili rosa vuha, auricula infima, aurium lamina, oricilla, lobus, bi. 2. vuhò igleno, foramen acus. 3. vuhò preruchay, ansa. na vuhò kay govorim, in aurem quid dico, insusuro. koi na vuhò kai poveda, susuro, susurator, auricularis, otocausa.*

Vuhòda. *Speculator, subsessor, explorator, vestigator, investigator, indagator, emissarius, catafropus, coynæus.*

Vuhòdna ladja. *Profumia, gescoretta, navis exploratoria, excubitaria, liburna, liburnica, speculatoria, catafropium.*

Vuhòdni. *Exploratorius, episcopus.*

Vuhvecz. *Python. v. Vedovina.*

Vuhvicza. *Pythonissa, python.*

Vujecz. *Avunculus, matris mee frater. 2. vujecz moje matere, ili moje babicze brat, avunculus magnus. 3. vujecz materine babicze, avunculus major. 4. vujecz prebabicze materine, proavunculus, avunculus maximus.*

Vúk, kurjak. *Lupus, irpus. vuk y brojene grabi ovce, non curat numerum lupus. vuk kàm sztarei, tem hmanei, lupus pilum mutat, non animus. kadze vuk imenuje, rad dojde, lupus in fabula, in sermone. 2. vuk na zadniczi, herpes, serpigo, ul-*

V U

cus, flets, intertrigo. vuka dobiti od jahanya, *atteri equitando, ulcerari.*

Vukòdlak. *Hyena, &* 2. v. Vilenik.

Vuko-lovecz. *Luparius, ii.*

Vukresz. *Igniarium, ignitabulum, fascitabulum, pyriotheca.*

Vulichicza. *Plateola, fundula, &*

Vulicza. (Scl.) szokak. *Platea, via, limes, vicus.* vulicze varaske, *itinsra urbis.* po vuliczah, *per publicum.* od vulicze do vulicze, *vicatim.* po vszeh vuliczah, *triviatim, trivialiter.* 2. vulicza potaraczana, *platea delapidata, strata, l. silicata.* nepotaraczana, *platea terrena, immunita.* 3. vulicza telzna, *angiportus, angiportum.*

Vulische. *Alvearium, ii, alveare, is, alveus apum, thalamus.* kukecz kifze na dnu vulischa raja, od kojega szetje, y med gine, *clerus, i.*

Vulnyák. *Apiarium, mellarium.* v. Pchelnyak.

Vúlog. (D.) guta. *Podagra, arthridis, dolor articulorum, dolor artuum, cruciatus artuum.* vuloge imati, *doloribus podagrae cruciari, ardere.* 2. vulog nóg, *podagra.* 3. vulog rúk, *chyragra.* 4. vulog kolen, *Gonagra.*

Rem:

Proti kojem, dasze vre vkorene, ne vrachtva zverhu terplivnoszi. Na potissenye vendar boli dobro je v zeti olya, y sutanyek jaicheni, y vkup sztepszti, na kudelyu, ali czandru posztaviti, ter gde boli, polositi, doklam poszehne, y tak gusche ponavlyati. Item ztem putom czandru vu mleko namakati, y onak na boleznno meszto posztavlyati.

Vulòslyiv. *Artridicus, podagricus, podagrosus, articularius, nervicus, neuricus.* 2. vuloslyiv na nogak, *podagri-*

V U

589

cus 3. na rukah, *chyrogicus.* 4. na kolenah, *gonagricus.*

Vùn. *Foràs, extrà.* v. Van.

Vumarjam. v. Umarjam.

Vumiram. v. Umiram.

Vùna. *Lana, canicies, succida, lanicium, lotium, coactile.* 2. vuna, runa, *velus, eris.* 3. vuna sztopra v osztrilena, *lana succida.* 4. szmradna, *neoprana, asipum.* 5. vuna omikana ocheszrana, *lana munda, lana carminata, peçtita lana.* 6. neomikana, *lana rudis.*

Vunár. *Lanarius.*

Vunasz. *Lanaris, lanatus, lanosus, landtebus, lanuginosus.* vunaszta sùvina, *lanare pecus.*

Vunc. *Foris, exterius.*

Vunc fafulyek. *Floccus, ci.* vunc namotay, *velumen, vellumen.* vunc cheszranyc, *carminatio.* vunc tkanye, *pexitas.*

Vunenoz. *Lanositas.*

Vunèn. *Laneus, lanestris, vellereus.* vuneniplach, *lanestre palium.*

Vunèna mestria. *Lanificium, ars lanifica.*

Vunèni mester. *Lanificus, lanifex.*

Vunicza. *Lanula, lanugo.*

Vuno-kosen. *Lanicutis.*

Vuno-noszni. *Laniger-fer, lanaris.*

Vuno-perecz. *Lanilutor, lanitor-*

Vuno-predecz. *Lanifex.*

Vuno-tersecz. *Lanista.*

Vuno-vasecz. *Lanipendius.*

Vùnu cheszrati. *Peçtinare, peçtere, lanam ducere, hamis ferreis peçtere, carminare, carere lanam, carpere lanam.* koi vunu cheszra, *carminarius, carminator.* kâ vunu cheszra, *carminatrix.* kâ vunu deli, *lanipendia.* kâ vunu prede, *lanifica.* z-vunum odevam, *lano, as.*

Vuplètek. plur. vupletki. *Capillare, fasciæ capillares, crinales, fascia, s. ornamentum virginum, in quo capillos suos implicant, impilia, orum, textæ, rum.*

Vúra. (D.) szát. *Hora, a. vura porodna, hora natalis, genitalis, genitura, nascencia, horoscopus. orudje, ili szloga, ú koje fze takva vura szpoznava, horoscopei. kî iz porodne vure prorokuje, babilonius, ii. vura szkradnya, hora novissima, tempus extremum. v. Hora. 2. vura, ka bije, y vuru dneva kafe, horologium, horologium machinale, mechanicum vel rotatile. vura dobro ide, justo motu fertur horologium. neyde dobro, horologium fallit. 3. vura szunchena, horologium sciothericum, l. sciothericon, genarche, horologium solarium, l. solare, gnomonicum, gnomonice. kî fze k-takvi vuri razme, gnomonicus. 4. vura ka budi, horologium excitatorium, suscitabulum. 5. vura vodena, ili szteklena, kâ vodu czurech vuru kafe, horologium aquarium, hydraulicum, l. solarium ex aqua, clepsydra, hydrologia. 6. vura peschena, horologium pulvisculi, arenarium, clepammium, l. clepammidium, hora arenaria, vulgò clepsydra. 7. vura putna, horologium viatorium, saccale.*

Vuràr, mester ki vure dela. *Horologiarus, faber automatarius.*

Vuraria, vurariczka mestria, delo. *Automataria opera, automaton.*

Vuraricza. *Horologiaria.*

Vüre hip. *Momentum horæ, minuta. hipov, t. j. minut 15. vchini fertaly vure. 30. pol vure. 60. czeln vuru. Vure fertaly, quadrans horæ. pol fertalya, semiquadrans. pol vure, media hora, horæ dimidium, semihora. tri fertalyi vure, dodrans horæ. pol druga vura, sesqui hora, hora & dimidium. dve vure, bihorium. tri vure, trihorium. vure czegar, gnomon, index, lingua horologii, horarium. pécza vure,*

lamella, fibula cessiles, reductiles horologii. nemir vure, æquilibrium, libramentum, perpendiculum horologii. kî vure prezava, nocturnus horarum monitor.

Vuricza. *Horologium parvum, saccale. 2. Horula, diecula.*

Vúrni. vurudug. *Horarius, horalis. molitve vurne, horarie preces.*

Vuròki. *Fascinum, fascinantum. v. Vrechenye.*

Vüru naviaty. *Rotare horologium, inserti claviculâ urgere, attrahere pondera horologii. kî vuru navia, horologii curator. 2. ú dobru, szrechnu vuru rogyen, avibus bonis, secundis, auguratò natus. neszrechnu vuru rogyen, fuscis avibus, malâ ave, inauspicatò prognatus.*

Vús. (D.) Schenacz. (Scl.) ús. *Pediculus. 2. vus kafe okol szrama zaderfava, vulgò Ficzyayzlin, pediculus inguinalis. 3. ovchja ali pefzja vús, ricinus. 4. mala vus chlovechja, ali sivinszka, tekut, pedicellus, li. Prov.*

V-zapuscheni glavi kotesze vussi.

Neglectis urenda filix, inascitur agris. it. Kad fze v-kerzno vús zakerpa, z-mlademiga vred naterpa.

Vusár, koi vufa plete. (D.) Povraznik, konopar. *Restiarius, restio, funarius, schænoplocos. 2. vusár, kî po vufu hodi, funambulus, funerepus. v. Vusotanczus.*

Vúse. (D.) Konop. *Funis, restis, harpedona, schænos, schænum. 2. vuse likovo, funis tiliaceus. 3. vuse iz szkrobotine, funis sparteus. 4. vuse pressno, ili kitta, funis torculus. 5. vuse mresno tak gornye, kak dolnye, (D.) Uzakrók, epidromis, dis, retium funis. 6. vuse na machkah feleznih, funis anchorarius, feritia, camelus, li. 7. vuse na barkah, brodech, galjah, rudens, anqvina, tortum linum, pedes velorum. 8. vuse kem fze jadro potese, propes, hypera, versaria. 9. vuse iz konopline, ku-*

Vufztnicza. *Labium*, ii. 2. vufztnicza dolnya, *imula oricilia*. koi ima dolnyu vufztniczu dukſſu, *brochus*, i. *bronchus*. 3. vufztnicza mala, *labiolum*, *label-lulum*. plur. vufztnicze, *labia*, rum. vufztnicz izpriſchenye, *exulceratio labiorum*. vufztnicz razpuczanye od zime, *rhagades*, um, *rhagadia*, orum. & *ragadia*, orum. koi vufztnicze razkolenne ima, *lagochilus*. oblizavanye vufztnicz, *linctus labiorum*.

Vufztno izpriſchenye znutra na nebu. *Aphæ*, rum. 2. vufztno nebo, *palatum*, & *palatus*, i.

Vufzto-bolen. *Stomaticus*.

Vufzto-tverd. *Oridurius*.

Vutek *Trama*, *subtegmen*, *licia*, *fila transversa*, *substamen*.

Vútel. *Porosus*, *foraminosus*, *foraminatus*, *fistulatus*.

Vutlinka. *Foramen*, *pertusura*. vutlinke nayzgorne na arboru barke, po kojeh vufa teku, *lie*, rum.

Vutomtoga. *Interea*, *interim*, *eouſque*.

Vutròba. *Uter*, & *uterus*, *volva*, *vulva*, *matrix*, cis, *loci*, rum. 2. *viscera*, *intestina*, *intranca*. vutrobu van jemlyem, *viscero*. van jemanje vutrobe, *visceratio*. po vutrobah, *visceratim*.

Vutrobicza. *Uterculus*, li.

Vutròbna bol. *Strophos*, *verminatio*, *ventriculatio*, *ventriculosa passio*.

Vutrobna plahticza. *Secunda*, *byxtera*.

Vu tu dobu. *Tunc*, *tunc temporis*, tum, *iis temporibus*.

Vúychich, vuyczev ſzin. *Matruelis*, *ex matris meæ fratres progenitus*.

Vuyna. *Avuncula*, & *uxor avunculi*.

Vúza. *Vinculum*, *murus*. vu vuzi koga vumorici, *excruciatum in vinculis necare*. v. Temnicza. 2. vuzza teska, *vinculum arctiſſimũ*. Prov. *Nodus herculeus*.

Vúzda. (D.) uzda. *Frænum*, *capistrum*, *habena*, *oria*, *canus*. vuzdu popuſcham, *relaxo habenas*. vuzdu ſzteſem, *retraho habenas*. 2. vuzda ali ſvala, kumſze

tverdokorni konyi krote, *paſtoris*.

Vuzdàm. *Capistro*, *capistrum induo*, *frænum injicio*, *fræno*, *infræno*. odvuzdati, *habenam deponere*.

Vuzdàn. *Frænatus*, *infrænatus*, *capistratus*. 2. nezavuzdan, *effrænis*, *effrænatus*.

Vuzdànye. *Infrænatio*, *fræni injectio*.

Vuzdenicza, czugel. *Habena*, &.

Vuzdna rinka. *Pſallium*, ii.

Vuzdo-derſecz. *Frænator*.

Vuzdo-noſzecz. *Fræniger*.

Vúzek. *Angustus*, *arctus*, *strictus*, *adstrictus*, *constrictus*, *arctatus*, *contractus*, *circumscriptus*. v. Teſzen.

Vuzem. (D.) uzkarſz, *vaſam*. *Paſcha*, & *tis*. nazvati homu dober vuzem, *prospero quempiam paſchate impertire*.

Vúzel, zaveſay. *Nodus*, di. 2. vuzel tverd, *nodus arctus*, *nodus gordius*. 3. vuzel zapleteni, *nodus intricatus*, *implicatus*. prez vuzla, *enodis*. kay je med dvemi vuzli, *internodium*. vuzel odveſujem, *solvo*, *reſolvo nodum*.

Vúzim. *Vinculo*, *comprehendo*, *captivo*, *carcere*, *incarcerato*, *in carceres*, *in custodiam conjicio*. vuziti koga, *vinculis*, & *custodiã aliquem arcere*. 2. vuzim, vuzko chinim arcto, *coarcto*, *constringo*, *angusto*, *circumſcribo*.

Vuzlàſzt. *Nodosus*, *multinodus*, *geniculatus*, *nodatus*, *multinodis*.

Vúzlam-ti. *Nodo*, *ligo*, *necto*. na-ali zavuzlati, *innectere*, *innodare*.

Vuzméni. *Paſchalis*. Vuzmeni Gód, *Festum Paſchale*, *dies Reſurrectionis*.

Vúznik. *Captivus*, *vinctus*, *constrictus*, *conjectus in vincula*, *in custodiam*, *circumventus hoſtili custodiã*, *compedatus*, *incarceratus*, *ergaſtulus*. vuznik veko-vechni, *perpetuus carceris inquilinus*, *ad perpetuos carceres damnatus*.

U. ante Z.

Uzájem. *Mutuo*, *commodatõ*.

Uzáymen. *Mutuatius*, *mutuo datus*, *aut acceptus*, *mutuatitius*.

Uzáymenye. *Mutuatio*, *commodatio*.

Uzdánye. *Fiducia*, & v. Uffánye.
 Uzdarsán. *Retardatus*, *retentus*. v. Zaderfan &c.

Uzétje. (D.) vazetje. *Acceptio*, *sumptio*. 2. uzetje varassa, *halosis*. 3. nazad uzetje, *receptio*, *reacceptio*. nazad uzetje rechi, *palinodia*. 4. gore uzetje, *assumptio*. 5. uzetje muchech, *surreptio*, *subreptio*.

Uzhajam, gore idem. *Scando*, *ascendo*, *conscendo*, *exurgo*, *insurgo*, *venio ad summum*. uziti na prodekalniczu, *ascender suggestum*, *l. ad suggestum*. 2. orior, *patesco*, *emergeo*. 3. uzhajam kod kvasz, *fermentesco*.

úzhod. *Ascensio*, *ascensus*, *ús*.

Uzimlyem. *Sumo*, *desumo*, *capio*, *tollo*, *suscipio*, *accipio*, *assumo*. uzemi ako hoches, *capessis*. uzimlyem nazad, *recipio*. 3. uzimlyem szilum, *vi accipio*, *rapió*, *vi tollo*, *eripio*. 4. uzimlyem muchech, *clam accipio*, *subripio*, *surrupio*. 5. nazze uzimlyem, *suscipio*, *suscepto*, *recipio in me*. chaszt nazze uzeti, *obire manus*. 6. gori uzimlyem, *assumo*.

Uztèrplyiv. *Patiens*. v. Terplyv.

Uzvísšen. *Elevatus*, *exaltatus*. v. Zvísšen.

Uzvísšujem. *Exalto*, *effero*. v. Zvísšujem. 2. v. Hvalim.

X.

Szlovo neglaszovito, y vu nassem horvatfzkom govorenyu, y piszmu ne navadno. Zvan nekojeh, koji me szto *Ks* vu sztanoviteh rechih pozstavlyaju *X*. kakti: ja pissem *jaksi*, *vekxi*, oni pisšu *jaxi*, *vexi*. Dalmatinom vech krat je vu navade Me szto *Sh*, ali *sa*. kakti *Shaba*, *xoba*. Vendar kifze jeduachejega, y bolye per tenoga puta derfi, vizi vele da me nye gresli.

Y.

Szlovo vu Gerchkeh lesztor rechih glaszovito. Vu nassem szlovinszkom jeziku rechi nigdar nepochinya, zverssava vendar, y nye vele. Vigy ú szvojem mesztu, na konczu ove knyige.

Z.

Z, po sztaro horvatfzko 3. szlovo neglaszovito.

Z, gdazze preposztavlya imenam ka zlamenuju paydasiva. *Cum*. kakti z-Petrom, *cum Petro*. 2. *Z*, kadazze preposztavlya rechim koje orudje znamenuju, *idem quod ablativus absolutus*. kakti: *Z*. perom, *calamò*.

Z. ante *A*.

Zá. (D.) chicha, radi. *Ob*, *pro*, *propter*. za *ó*, *propter hoc*. 2. za, *post*. za tem, *post hoc*, *dein*.

Zabàba. *Atavia*, *abavia*.

Zabàdam-bolzem. *Figo*, *infigo*, *defigo*. 2. szkup zabadam, *configo*, *compingo*. 3. nazopet zabadam, *refigo*, *repango*. 4. zabadam v-zemlyu. *pango*, *insero*, *depango*. 5. koleze zabadam, *depalo*. koi koleze zabada, *depalator*.

Zabadánye. *Fixio*, *infixio*, *defixio*, *infertio*.

Zabàva. *Afflictatio*, *vexatio*, *molestia*. v. Banta. 2. *remora*. v. Zastentánye. 3. zabava, szkulnya, *tentamen*, *tentamentum*.

Zabavicza. *Illusor*, *vexator*, *irritator*, *excitulator*. od fene, *irritatrix*, *vexatrix*, velisze.

Zabávlyam. *Blatero*, *illudo*, *inquieta*, *exerceo*, *agito*, *vexo*, *affligo*. v. Bantujem. 2. *moror*, *remoror*, *retardo*. v. Zastentavam.

Ffff

Za-

- Zabavlyànye. *Vexatio, afflictio*. v. Bantuvanye.
- Zabàvlyen. *Occupatus, curis detentus*. 2. *remoratus, retardatus*.
- Zabavlyènye. *Occupatio, in curis detentio*. 2. *retentio, remora*.
- Zabelújemsze. *Albesco, exalbesco, inalbesco*. 2. zabelujesze zorja, *albescit aurora, nitent crepuscula aurora*. 3. zabelujesze selezo, *candescit, excandescit, obcalescit, ignescit ferrum*.
- Zabèrtven. *Repletus, obstructus, obturatus, oppillatus*.
- Zabertvènye. *Obstruètio, obturatio, oppillatio*.
- Zabertvújem: *Astringo, obturo, occludo, oppillo, stipa, obstipo, obstruo, obstrudo*.
- Zabíjam. *Incutio, pertundo*. zabiti chavel, *clavum in aliquid adigere*. 2. zabijam v-zemlyu, *humini defigo, in terram pono, pango, depango*. kolcze zabi jam, *depalo*. 3. preruchnem batom zabijam. *fistuco*. 4. zabijam chep paxillo.
- Zabijànye. *Incussio, incussus, ùs*. 2. zabijanye v-zemlyu, *depansio*. 3. zabijanye preruchnem batom, *fistucatio*.
- Zábim. (D.) zaboravlyam. *Dedisco, obliviscor*. zabiti kay, *tradere ventis, tradere oblivioni*. v. Pozablyujem.
- Zàbit. *Incussus, infixus*. 2. zabit v-zemlyu, *depansus, humi defixus*. preruchnem batom zabit, *fistucatus*.
- Zablènye. (D.) zaboravlyenye. *Oblivio, oblivium*. 2. zablènye presefztneh, *amnestia*. v. Pozablènye.
- Zabléšchen. *Nimio splendore repercussus, perstrictus, prastriclus*.
- Zabléšchenye. *Coruscatio, fulguratio, splendoris repercussio*. v. Bleszikanye. 2. *perstrictio oculorum, obfuscatio aciei*.
- Zableschújem. *Perstringo, perstringo aciem mentis, prastringo visam, aciem oculorum splendore nimio repercussio*. 2. zableschujem, *fulguro, perfulguro, corusco*.
- Zabludni. *Erronius, devius*. zabludni put,

- devium iter*. zabludni vert, *labyrinthus*.
- Zabludnik. cza. *Erro, devius, devia*. v. Bludnik.
- Zablugyènye. *Deviatio, aberratio*. v. Bludenyè.
- Zablugyújem. *Erro, aberro, devio, deflecto, à via decedo, orbitam rectam perdo, de recta via deflecto, declino à recta via, l. rectam viam*.
- Záblyen. (D.) zaboravlyen. *Oblivioni datus, ex memoria deletus, ventis consignatus, pectore excussus, oblitteratus*. v. Pozablyen.
- Záblyiv. *Obliviosus, oblivius, immemor*. 2. *attonitus, stupefactus*.
- Zabòden. *Infixus, defixus, insertus*.
- Zabodénye. *Infixio*. v. Zabadanye.
- Zabolyújem-leti. *Indolesco, indoleo, incipio dolere, vel dolore laborare*.
- Zabúdalimsze-litische. *Attonitus bareo, stupro*.
- Zabúdalyen. *Attonitus, extenuatus, expavesfactus, stupefactus, obstupidus, obstupefactus*. 2. zabudalyenoga chinim, *attono, expavesfacio, stupefacio, obstupefacio*.
- Zabranènye. *Inhibitio, prohibitio, interdictio, vetitum, interdictum*.
- Zabrányen. *Inhibitus, prohibitus, vetitus, interdictus*.
- Zabranyújem. *Inhibeo, prohibeo, cohibeo, veto, interdico, caveo legibus*. zabraniti puta, *interdicere viam*.
- Zabsztúny. *Gratis, gratuito, frustra, temerè, inaniter*. v. íze je zabsztuny, *omnia in cassum cadunt*. v. Zahman.

ZA ante CH.

- Zacherlenènye. *Erubescencia, a, suffusio*.
- Zacherlenújem. *Minio, rubrico, rubricato, rubefacio*.
- Zacherlenújemsze. *Rubeo, erubesco, subrubeo, rubore suffundor, pudeo*.
- Zacherlényen. *Rubicosus, rubicundus, rubore jussus, rubefactus, confusus*.
- Zachèt. *Inchoatus*. v. Prichet. 2. zachet ú materine utrobe, *conceptus*.

Zachétek. v. Prichetek.
 Zachétje. *Exordium, inceptio, inchoatio.*
 2. zachetje dedeta, *conceptus, ùs, conceptio.*
 Zachétnik. *Auctor, author.* v. Prichetnik.
 Zachinba. *Species, aroma, arcmeta, um, condimentum, embamma.* 2. zachinba, y olye, z-kojemfze mertva tela masu, da ne zegniju, *amomia, a.* 3. zachinbe szlatke, *bedysmata, um.*
 Zachinénye. *Cōditus, ùs, conditio, cōditura.*
 Zachinítel. *Conditor, aromatarius, ii.*
 Zachinszka skatulicza, ali predolczi. *Pyxidicula, aromato-theca, narthecium.*
 Zachinszka pateka, ali staczun. *Aromatopolium.*
 Zachinszki kramar. *Aromatarius, aromatopola, odorarius, condimentarius.*
 Zachínyam. *Conditio, aromatizo.* zachiníti jesztvine, *cibos condire, cibos sapidos reddere condimento.* 2. *inchoo, incipio.* v. Pochinyam.
 Zachínyen. *Conditus.*
 Zachudènye. *Admiratio, mirabilitas, admirabilitas, miratio, miratus, ùs, obstupefactio.*
 Zachudújemfze. *Admiror, demiror, adstupeo.* zachuditifze, *admiratione teneri, l. capi.* jakofze chuditi, *obstupifieri.*
 Zachújem. *Inaudio, subaudio, subintellico.*
 Zachúvam. *Asservo, conseruo, reservo.*
 Zachúvan. *Asservatus, adservatus, conseruatus, reseruatus.*
 Zachuvànye. *Asservatio, adservatio, conseruatio, reseruatio.*
 Zaczépan. *Insectus.* 2. zaczepani mús, *merum rus, petro, ruspico.*
 ZA ante D.
 Záda, odzada, zaja. *Post, retro, retrorsum, retrorsus, à tergo.* 2. zada, y napre, *retrosum, & priorsum.* 3. zada plessiv, *recalvaster, recalvus.*
 Zadàr, Varas tik morja ú Dalmatie. *Jadera, Judra, Colonia Jadrensis, vulgò Zara.*

Zadàrszka zemlya. *Liburnia, a.*
 Zadàvek. (Scl.) kapara. (D.) ramna. *Arrha, arra, arhabo, arrabo, nis, auctoramentum.* zadavek dajem, *arrho, as.*
 Zadavítel. *Jugulator, strangulator.*
 Zadavítelicza. *Strangulatrix, jugulatrix.*
 Zadavlénye. *Suffocatio, praefocatio, strangulatio, pnigmus.*
 Zadávlyen. *Suffocatus, praefocatus, morticinus, strangulatus.*
 Zadavlyújem-vilfzem. *Effoco, praefoco, suffoco, offoco, strangulo.* zadaviti koga, *oblidere animam, fauces elidere, spiramentum pracludere cuipiam.*
 Zadéd, cheterti ded. *Atavus, seu tritavus.* ar ded, *avus, preded, proavus.* preded otcza mojega, *t. j. tretji ded, atavus.* à cheterti, *t. j. prededov ded, tritavus, i. e. quartus ab avo, qui est avi pater, & tritavia atavi mater.*
 Zadelávam. *Reparo, reficio, refarcio.* 2. *obstruo, obsepio.* zadelati pute, *vias rescindeye, intercipere, iter obsidere, aditum claudere.*
 Zadelán. *Reparatus, refectus.* v. Popravlyen. 2. *obstructus, interclusus.*
 Zadelànye. *Obstructio, interclusio.*
 Zaderchànye. *Incurfus, ùs, impetus cursus.*
 Zadergnènye. *Illoqueatio, perfocatio, suffocatio, obstrangulatus, ùs, copulatura.*
 Zadergnújem. *Jugulum frango, perfoco, oblido fauces, guttur, collum obstringo, interstringo alicui gulam.* vusem zadergnuti komu vrat, *laqueo gulam frangere.*
 Zadérgnyen. *Illoqueatus, laqueo jugulatus, adstrangulatus, obstrangulatus.*
 Zaderkávam. *Incurro, incurfio, impetum curfus accipio.* 2. *irrito, provoco, exstimulo.*
 Zadersán. *Tentus, detentus, retentus, retardatus, interclusus.*
 Zadersànye. *Detentio, retentio, retardatio, mora, interclusio, inhibitio, impeditio.*
 Ffff 2

Zadersívam. *Detineo, attineo, retineo, retardo, resisto, impedio, prapedio, impedimento su. n. viam intercludo, dispendo, demoror, peremo.*
 Zadersàvecz. *Detentor, retentor, retentator, remorator, demorator, interpellator.*
 Zaderska, zanka. *Laqueus, pedica. v. Pruglo.*
 Zaderschújem. *Attremo, terrore concutior, contremisco.*
 Zádév. *Retinaeulum, mora, offendiculum, impedimentum, scandalum.*
 Zadevalíscha. *Retinacula, offendicula.*
 Zádévamsze. *Impingo, allido, illido, offendo ad aliquid in aliquo, offendo, offensus. nigdersze ne zadeti, impercussos movere pedes. 2. zadevatísze z. jezikom, hallucinari, hesitare lingua.*
 Zadeványe. *Allisio, illisio, illisus, inflicus, offensatio, offensaculum, titubantia, titubatio, impactio.*
 Zadimen. *Infumatus. v. Zakagyen &c.*
 Zadíram nad kem. *Irrito, stimulo. v. Drafim. 2. zadira voda, destruit, convellit, inscindit, interscindit, diruit, subruit ripas aqua.*
 Zadnyích. *Supremò, ultimatum, ultimò, summatum, postremò.*
 Zadnyia sztran glave. *Occiput. 2. zadnyia sztran hise. postica adium partes. 3. zadnyia sztran ladje. Puppis.*
 Zádnyi. *Posterior. 2. nayzadnyi, ultimus, extremus, supremus, postimus, pesticus. zadnyi konecz, postremitas, summitas. zadnyiega preposztavlenye, praposteratio.*
 Zadnyicza. *Nates, podex, clunes, anus, pyga. zadnyicz. meszo, psoa. na zadnyicze mozol, marisca. koi v-zadnyiczah bol terpi, da szedeti nemore, psoadicus.*
 Zadobe. *Tempestivè, maturè, in tempore. 2. zadobneje, temporius, tempestivus.*
 Zadobitel. *Aquisitor, partor, impetra-*

tor, consecutor, potitor.
 Zadoblénye. *Aquisitio, consecutio, adeptio, impetratio, obtinentia, obtentio.*
 Zadòblyen. *Aquisitus, partus, adeptus, sortitus, impetratus.*
 Zadoblyújem - bilszem. *Aquiro, adipiscor, assequor, consequor, nanciscor, lucror, depiscor, indepiscor, redipiscor, sortior, compendifacio, lucrifacio, promereor, potior, obtineo, reporto. zado-biti miloschu, invenire gratiam.*
 Za dobro prijemyem. *Boni consulo. 2. in bonam partem accipio.*
 Zadòszta. *Sat, satis, affatim, largiter, abundè, copiosè, cumulatè, uberimè. 2. zadoszta y odvisse, ili prevech, satis superque, plusquam satis. 3. zadoszta terpim, satispatior.*
 Zadosztászem. *Sufficio, suppedito.*
 Zadolvolitel. *Satisfactor, contentator. 2. piator.*
 Zadolvolitelicza. *Contentatrix. 2. piatrix.*
 Zadolvolschina. *Contentatio, satisfactio, satisfactio. 2. zadolvolschina za grehe, piamen, piamentum, piaculum.*
 Zadolvolyen. *Contentus, satiatus. 2. sufficiens, abundans. 3. zadolvolyen-yena, contentatus.*
 Zadolvolyenszem. *Frugalis sum, contentor. 2. v. Zadosztaszem.*
 Zadolvólyno. *Sufficienter, affluenter. v. Zadoszta. 2. satullè, saturanter, frugaliter, satiatè.*
 Zadolvolnoszt. *Sufficientia. 2. frugalitas, satias, satietas, affluentia.*
 Zadolvólyújem - lilszem. *Contento, satisfacio, satisdo, satisfationem, l. satisfactioem presto, affatim alicui satisfacio. 2. satio, as.*
 Zadolvolyúiemsze. *Contentor, satisfi mibi. 2. satior.*
 Zadréman. *Soporatus, oscitans, dormitans, dormiturius, somnolentus.*
 Zadrémánye. *Sopor, somnolentia. v. Zaszpanye.*

- Zadremlyújem. *Obdormisco*. v. Zafzpa-
vam.
- Zadrevenényc kotrigov. *Horror, torpor,*
rigor, stupor.
- Zadrevenújem. *Rigeo, rigesco, rigidor,*
obrigesco, extorpesco. v. Odrevenu-
jem.
- Zadúsam koga dobrem chinenyem.
Obligo, obligatum reddo, obstringo, de-
vincio aliquem beneficiis, donis.
- Zadúsamsze. *Æs alienum contrabo, facio,*
conflo, debita contrabo, ære alieno me
obstringo, obligo, obnecto, onero, nomi-
na facio, fenerator. zadusitisze, debere.
- Zadúsen. *Ære alieno pressus, obstructus, ob-*
aratus.
- Zadússen. *Suffocatus, præfocatus, inter-*
stinctus, exanimatus. v. Zadávljen. 2.
sopitus, suppressus.
- Zadúscényc. *Suffocatio, præfocatio*. v.
Zadávljenje. 2. *interstinctio.*
- Zadúsitel. *Præfocator, suffocator, inter-*
stinctor.
- Zadúsnicze. *Tonsillæ, rum.*
- Zadúsjem. *Præfoco, suffoco, faucibus*
obstrictis spiritum præcludo, intra pectus
inclusa anima finem facio, interstringo.
v. Zadávljujem. 2. *zadusiti ogeny,*
extinguere, interstringere, interstringere
ignem.
- Zadúsjemsze. *Suffocor, præclusis fau-*
cibus finem reperio.
- Zadústvo. *Elemosyna*. v. Almostvo.
2. *zadústvo, dobro delo za dússu*
vchinyeno, pium opus.
- Zafir dragi kamen. *Saphirus, saphirinus,*
cianus lapis.

ZA ante G.

- Zagánka. *Ænigma, scriptus, obscura al-*
legoria, questio perplexa, griphus. 2.
zagánka mudra, *problema*. koi zagán-
ke poštravlya, *anigmatistes, anigmati-*
cus. v. Ganka.
- Zagányam. *Solvo, enodo, renodo ænigma,*
rem acu tango, resolvo. 2. *impello, com-*
pello. v. Vganyam.

- Zagáten put. *Extæcatum iter.*
- Zagátiti. *Aggerare*. v. Gatim.
- Zagazújem. *Vado eo, vado transeo, va-*
dum ingredior.
- Zagerlújem. v. Obimlyem. 2. v. Zadávl-
lyujem. 3. *zagerlujem, ogerlin devam.*
millum impono, l. injicio.
- Zagermújem-meti. *Tono, intono, es.*
- Zagernényc. *Velatio, coopertio, integu-*
mentum, obductio.
- Zagérnyen. *Contectus, obrutus, velatus.*
v. Odet.
- Zaginújem-nuti. *Ex mala cura sensim ab-*
sumor, sensim consumor, deficio.
- Zagladújem. *Esurio, adesurio*. v. Glz-
dujem.
- Zaglavka mudra. *Theorema, theoresis,*
conclusio, positio, thesis, propositio, pic-
positum.
- Zaglavlényc. *Finitio, perfectio, termina-*
tio. v. Zveršjenje.
- Zaglávlyen. *Finitus*. v. Zveršjen. 2. *cu-*
neatus.
- Zaglavlyújem, zaglavlyam. *Capite luo,*
l. solvo, fio capitis reus. 2. v. Zveršju-
jem. 3. *zaglavlyujem klin, &c. reper-*
cutio, firmo clavum, cuneum, cu-
neo, as.
- Zagledamsze. *Obtutum figo, fixè intueor,*
aspicio, attentè inspeçto. zagledatisze
vukay, oculos figere in aliquid.
- Zagledan, zapazen. *Visus, conspeçtus.*
- Zagledànye. *Fixus intuitus, firmus, &*
stabilis intuitus, fixio aciei in quidpiam.
2. *conspeçtus, ùs, conspeçtio, conspicio,*
nis.
- Zagledávam - gledam - dati. *Conspicio,*
conspico intueor, contueor.
- Zaglúscényc. *Obtusio aurium, surditas,*
obsurdescencia.
- Zaglúsjem. *Surdum facio, obsurdesa-*
cio. zaglússiti koga, surdefacere quem-
piam. zaglússiam z-rechmi, attero, au-
res obtundo, l. clamoribus impleo.
- Zaglúsjemsze. *Obsurdesco*. v. Gluh. n. 2.
- Zagnavlyényc. *Suffocatio*. v. Zadávl-
jenje.

- nye. 2. zagnavlenye *detera*, *opressio infantis*.
- Zagnavlyam. *Suffoco*. v. *Zadufsujem*. 2. zagnaviti dete, *supprimere, opprimere infantem*.
- Zagnávlyen. *Suffocatus*. 2. *oppressus*.
- Zagneténye. *Oppressio, suppressio*.
- Zagnyeten. *Oppressus, suppressus*.
- Zagnyetújem. *Supprimo, opprimo*.
- Za gòda. *Tempore plane suo, maturè*. v. *Za dobe*.
- Zagovárjam. *Defendo, patrocinor, advocatum ago, tueor alicujus partes, l. causam, sicut cum aliquo, adjutor sum, assisto*.
- Zagovárjamsze. (D.) zavítujem, *Voveo, devoveo, votizo, DEO promitto, spondeo, vota voveo, vota DEO offero, nuncupo, polliceor, dedico, voto me obstringo, l. adstringo, votum concipio, suscipio. zagovoriti-sze, in vota vocare Deos*.
- Zagovarjanye. *Patrocinium, propugnatio, defensatio, advocatio, paraclesis*.
- Zagòvor. (D.) zavet. *Votum, sponsio voti, juramentum. zagovor chiniti, votum vovere Domino. 2. zagovor zveršiti, vota solvere. zagovor zveršiti me-szto drugoga, nuncupare votum pro aliquo. 3. zagovorom zavezán, votivus, damnatus, voto obstrictus. 4. odvezán od zagovora, solutus voto. 5. poleg zagovora, vi voti, juxta tenorem voti*.
- Zagovarjen. *Voto obstrictus, adstrictus, ligatus, juramento promissus*.
- Zagovorjénye. *Defensio*. v. *Zagovarjanye*.
- Zagovòrni. *Votivus. zagovorni dar, anathema*.
- Zagovornìcza. *Advocata, advocatrix, defensatrix, patrona*.
- Zagovòrnik. *Advocator, advocatus, responsalis, defensor, patronus, patronus causæ, orator, paracletus*.
- Zagrablyújem. v. *Zaimlyem*. 2. *Plenà volè capio, rapio*.
- Zagràda. *Conseptum, i*. v. *Ograja*.
- Zagragyújem. *Consepio*. v. *Ogragyujem*.

- Zagràgyen. *Obseptus, conseptus*. v. *Ograjen*.
- Zagrásamsze. *Comminor*. v. *Grozimsze*.
- Zágreb, Varas sztolni nayplemenitei gornyega Szlovenszkoga Orszaga. *Zagrabia, Sisopa*. gornyi pako izam Varas. Gerchka goricza, *Mons Graecensis* imenujesze.
- Zagrèbszti. *Obruerè, sepelire, defodere*.
- Zagresénye. *Transgressio, violatio*. 2. *peccatum, peccamen, crimen, delictum*. v. *Greh*.
- Zagresújem. *Delinqvo, pecco, legem violo, transgredior*. v. *Gressim*.
- Zagrínyam-gernuti. *Cooperio, contego*. v. *Odevam*.
- Zagríznen. *Morsus, immorsus, admorsus*.
- Zagríznenye. *Morsus, ùs, mordacitas, mordicatio*.
- Zagrízno, zagriznenyem. *Mordicus, morsicatum, mordendo, morsim*.
- Zagrízújem. *Mordeo, admordeo, immordeo, commordeo*. v. *Ugrizujem*.
- Zagrozénye. *Comminatio*. v. *Grozenye*.
- Zagvásgyam. *Cunco, cuneis additis firmo, adactis cuneolis arcto, infero, vel incutio cuneum*.
- Zagublénye. *Desertio, derelictus, ùs, derelictio, neglectio*.
- Zagüblyen. *Perditus*. 2. *desertus, derelictus, neglectus*.
- Zagüblyenyo. *Perditè, neglectè*.
- Zagüblyújem. *Desolo, derelinquo, negligo, szamogaszè zagubiti, perdere se ipsum*.
- Zagúchen. *Suffocatus, praefocatus*. v. *Zadavlyen*.
- Zaguchénye-tenye. *Praefocatio, suffocatio*. v. *Zadavlenye*.
- Zaguchújem. *Strangulo, praefoco*. v. *Zadavlyujem*.
- Zagvòsgyen-den. *Obfirmatus cuneo, cuneatus*.
- Zagvòsgyenyè-denyè. *Cuneatio, nis*.
- Zagvòzda. *Cuneus, epischis, epischidion, schidia, policastrum*.
- Zagvozdicza. *Cuneolus, i*.
- Zagvòzdna kofzt ú lubanye. *Sphenois, sphen-*

ZAG ZAH

sphenoides, os basilare, l. cuneiforme calvaria.

Zagùschen. *Condensus, condensatus. 2. conspissatus.*

Zaguschénye. *Addensatio, condensatio, condesitas. 2. coagulatio, conspissatio.*

Zaguschújem. *Denso, addenso, condense. 2. cogo, coagulo, spisso, conspisso. v. Gufztim.*

Zaguschújemsze. *Addensor, condensor, condenseo, coagulo, coeo.*

ZA ante H.

Zahájam-jati, zayti. *Exorbito, aberro, devio, deflecto. 2. labor, mergor, occido, obo, descendo. 3. ambio, circumneo.*

Zahajànye. *Deviatio, aberratio. v. Zabłudenyé. 2. zahajanye szuncza, interitus, ocasus solis. 3. zahajanye kol, ex orbita recessio, exorbitatio. 4. ambitio, circuitio, ambages. osztaviti zahajanya, mittere ambages.*

Zahíchen. *Abiectus, improbatus, reprobatus, repudiatus, explosus, damnatus, deculpatus. v. Odhichen.*

Zahichènye. *Abiectio, rejectio, improbatio, reprobatio, repudiatio. v. Odhichènye.*

Zahichújem, zahitavam. *Rejicio, abjicio, improbo, repudio, explodo. v. Odhitavam.*

Zahirelszem. *Neglectus sum, ex mala cura strigosus factus sum.*

Zahmán. (D.) za ludu. *Gratis, cassè, incassum, frustra, vanè, in vanum, innaniter, irritè, temerè, falsò; supervacaneè, nequicquam. 2. zahman govoriti, orem verberare, ventis loqui in cassum, littori loqui. 3. zahman dati chakati, decipere expectationem alicujus. 4. zahman delati, zahmansze truditi, dicta in dolium pertusum ingerere, actum agere, operam, & impensam perdere, isthnum perfodere, athiopem lavare, dealbare, oleum, & operam perdere, aquam cribro haurire.*

Zahmánizki, zabsztunyszki. *Irritus,*

ZAH

599

inanis, frivolus, frustratorius, supervacuus, supervacaneus, subventaneus, incassus.

Zahòd. *Ambitus, periodus, circumporticatio, ambages, circumitio, circuitio, anfractus. zahod ú rechih, circuitu verborum. 2. zahod szuncza, casus, in itus, occidens, occasus, abcessus solis.*

Zahòdni puti. *Devium, ambitus, anfractus, anfractum.*

Zahòdno. *Devie, per circuitum, circumscriptivè.*

Zahvalen. *Gratus, memor in benemeritos, memor beneficii, referens gratiam pro beneficio.*

Zahvalenzem. *Redhostio, refero gratiam, gratum me praebeo, grato animo nomen alicui prosequor, beneficio exsolvo vicem, refero meritis vicem, me memorem gratumque cognosco, gratificor, regratificor. 2. zahvalen osztajam, gratus maneo.*

Zahvalènye. *Gratiarum actio, gratitudo. 2. zahvalenye oholno, jactatio, jactantia, ostentatio.*

Zahválím. *Ago, l. habeo gratias, grates persolvo, grates rependo, immortales, maximas reddo grates, dico gratias.*

Zahválni. *Gratiarum actorius, eucharisticus. zahvalni aldov, Eucharisticum Sacrificium. zahvalni dari za zdravje, soteria, orum.*

Zahválnoszt. *Gratus animus, recognitio, recordatio beneficii, gratitudo.*

ZA ante J.

Zája. *A post, à tergo, retrò, retrorsus, retrorsum.*

Zajahújem. &c. v. Zaszedam.

Zajècz. (D.) zècz. *Lepus, levipes, auritum, i, auritus patens, otopeta. koi odpertemi ochmi, kot zajecz szpi, logophthalmos-us. koi scherbalzte vusztnicze ima kot zajecz, lagochilus.*

Zajédam. *Dequilo, abligurio, in cibum consumo. vsze zajesztí, res mergere in ventrem, exhauste, & devorare connia.*

Za.

Zajèdno. *Unà, unà simul, sociatim.*
 Zájem, gďasze ono iszto vracha, kai-
 sze daje. *Comodatio, accommodatio.* 2.
 zajem, gďasze ne ona iszta, nego
 szpodobna sztvar vracha, *mutui ac-
 ceptio, mutuum, mutuatio.* 3. v. zajem
 dajem konya &c. *commodo, accom-
 modo equum.* 4. do mutuo, vel mutuum.
 Zajèmnik. *Fenerator, oris.* v. Pofzuditel.
 Zajemno daruvanye. *Remuneratio.*
 Zájez. *Obstruĉtio, interclusio aqua.*
 Zajezújem. *Obstruo, intercludo aquam.*
 Za igru, iz sále. *Jocò, ex joco, jocaliter,
 jocosè, per jocum, joci causâ, lusùs gra-
 tiâ per lusum, l. ludum.*
 Zaimách. *Situla aequalis, cratera, l. cre-
 tera, haustum, austrum, hauritorium
 caducum, urna, ama, excipulum,
 mergus, mergora, lepista, anydrion.* 2.
 zaimach kosnyati, *firmio, oris.* 3.
 chiga, koio, na kojem zaimach te-
 che, *antlia, a.*
 Zaimáchecz. *Urnula, a, modiolus, i.*
 Zaimanye. *Haustrus, us.*
 Zaimàvecz. *Urnator.*
 Záimlyem-mati, ú-zajem jemlyem. *Com-
 modo, commodatio accipio.* 2. *mutuo,
 mutuor.* v. Pofzagyujem.
 Záimlyem-jeci. *Haurio, capulo, antlo, as.*
 2. zaimlyem gufzto krat, *hausto, as.*
 Za iszcinu derfim. *Certum, l. exploratum
 habeo, teneo.*
 Zaifzto. *Verè, veraciter, veridicè, reverà,
 seipsa, pol, ecastor, amen.* zaiszto ve-
 lim vam, *amen dico vobis.* v. Sztano-
 vito.

ZA ante K.

Zakagyújem. *Inodoro, suffitum facio,
 fumifico.* v. Pokagyujem.
 Zakályam. *Luto, lutulo, luto inficio.* 2.
*commoveo, commisceo aquam cum luto,
 conturbo, perturbo aquam, turbido, as.*
 Zakályen. *Lutulentus, lutuosus.* 2. *tur-
 batus, perturbatus, conturbatus, tur-
 bulentus.*
 Zakápam. *Suffodio, infodio, defodio, ter-*

*râ, l. in terram abscondo, obruo, gle-
 bis humo.* 2. *tumulo, sepelio.* v. Poka-
 pam.
 Zakapchújem. *Fibulo, infibulo, infiblo,
 fibula neĉo.* zakopchiti menten, *con-
 fibulere clamydem.*
 Zakávam konya. *Clavo configo, ungulas
 equinas clavo ulcero.*
 ZáKay. (D.) zafto. *Quare, quid, quod,
 cur, ecur, ut quid, quod ita, quid est
 quod, quam ob rem, quam ob causam,
 qua de causa.* 2. zakay ne, *quidni,
 quippe ni, quin ergo, cur non, cur ni.*
 ZáKay zato. *Quocircâ, idcirco, quapro-
 pter, eapropter, ideo.*
 Zakesznènye. *Remora, retardatio, seri-
 tas, tarditas.*
 Zakesznújemsze. *Commoror, demoror,
 remomor, tardo, sero venio, retardo me.*
 Zakesznynen. *Commoratus, demoratus,
 remoratus, retardatus.*
 Zakiplyújem, zakipujem, *Efferveo, in-
 fervio, effervesco, deservesco, infervesco,
 subservesco.* zakipeti chinim, *perlixo,
 fervescio, subservescio.*
 Základ. v. Zalog.
 Zakladitel. *Publicanus, maniceps.*
 Zakladnicze postelyne. *Sponsa, rurs.*
 Záklan. *Occisus, necatus, interfectus, pe-
 remptus, jugulatus.*
 Zaklànye. *Occisio, jugulatio, interemptio,
 peremptio.*
 Zaklati koga. *Jugulare, necare, occidere
 aliquem.* zaklati kokos, *jugulare ga-
 linam.*
 Zakiènènye. *Occlusio, serâ obfirmatio,
 obseratio.*
 Zaklenújem. *Ocludo, serâ claudio, mu-
 nio, firmo, obfirmo, obsero.* zaklenuti
 vrata, *obserare portam.*
 Zaklènyen. *Occlusus, serâ clausus, ob-
 firmatus, munitus, obseratus.*
 Zakléplyem. *Sero, obsero, claudio, cum
 impetu, l. strepitu claudio.* v. Zapiram.
 Zaklèt. *Adjuratus, exorcisatus, excantatus.*
 Zaklètva, rotenye. *Juramentum, jusju-*

randum, v. Priszega. 2. zakletva kriva, *perjuratio*, *perjurium*. 3. zakletva szveta, *dejurium*, *sanctum jusjurandum*.

Zaklinànye. *Adjuratio*, *dejuratio*. 2. zaklinanye czirkveno hudoga duha ú chloveku, *exorcismus*, *carmen*. 3. zaklinanye, mertveh, *psychomantia*.

Zaklínnyam-kleti. *Adjuro*, *dejuro*. zaklínnyam hudoga duha ú chloveku, *exorciso*.

Zaklínnyamsze. *Juro*. v. Priszese. 2. zaklínnyamsze krivo, *pejero*, *perjuro*, *falso*, & *animo fallendi juro*.

Zaklínnyavec. *Jurator*, *adjurator*, *dejurator*. 2. zaklínnyavec, ki hude duhe tira iz lyudih, *exorcista*. 3. zaklínnyavec duhov, *umbrarius*.

Záklop. *Clostrum*, *claustrum*, *sera*. 2. záklop jezichni, *lingvarium*.

Zaklopnicza ochna. *Gena*, *a*, *palpebrarum*.

Zaklyuchènnye. *Unci injectio*, *infibulatio*, *inhamatio*.

Zaklyúchen. *Uncatus*, *uncinatus*, *aduncatus*, *infibulatus*, *inhamatus*.

Zaklyuchújem. *Uncum injicio*, l. *unco injicio*, *adunco*, *inunco*, *inhamo*, *infibulo*.

Zákon, navada. *Consuetudo*, *usus*, *mos*, *ritus*, *ús*.

Zakon, pravda. *Lex*, *jus*, *scitum*, *rogatio*, *constitutio*, *sanctio*, *nomos*. potrebocha nema zakona, *necessitas caret lege*.

2. Bosji. *Lex*, *constitutio DEI*.

3. Naravni. *Jus natura*, *lex naturalis*.

4. Sztari. *Lex*, *antiqua*, *testamentum vetus*.

5. Novi. *Lex nova*, *testamentum novum*.

6. Milosche. *Lex gratia*.

7. Czirkveni. *Lex Ecclesiastica*, l. *Canonica*.

8. Papinszki. *Jus pontificium*, *lex*

Zakon

pontificia constitutio pontificia, *sanctio pontificia*.

9. Czesarszki, ali Kralyevszki. *Lex Caesarea*, l. *Regia*.

10. Oszebuyni Varaski. *Lex civilis*, l. *municipalis*.

11. Obchinszki. *Jussum generale*, *Reipublica decretum*.

12. Szvetoga Histva. *Matrimonium*, *jus legitimi matrimonii*, *conjugium*, *connubium*, *foedus connubiale*, *conjugale*, *thalamus*, *foedus lecti*, *foedus sacrum*, *foedus genitale*.

13. Zverhu sitka. *Lex frumentaria*.

14. Zverhu tergovine. *Lex vectigalis*.

15. Zverhu polya. *Lex agraria*.

16. Zverhu odvetka, dasze niedna sena, ali kchi nema za odvetek prieti. *Lex voconia*.

17. Navadni, po navade priet. *Jus usu approbatum*.

18. Nepremenlyiv, vtvergyen. *Lex immutabilis*.

19. Za koje god vreme. *Lex in tempus lata*.

20. Nehasznovit. *Lex mutilis*, *jus achreste*.

21. Posztavlyam. *Legem sancio*, *jus statuo*, *constituo*, *jubeo*, *fero*, *condo*, *legibus populum adstringo*, *legem*, *tabulas figo*.

22. Razglaszujem. *Publico*, *evulgo*, *divulgo*, *promulgo legem*.

23. Zatiram. *Destruo*, *convello*, *perstringo*, *abrogo*, *deleo*, *iliido*, *repudio*, *infirmo*, *tollo*.

Zakona szuprotivnoszt. *Contrarietas*, & *pugna legum*, *antimonia*.

Zakona prekersitel. *Legisrupa*, *legisrupus*, *legisrupio*, *legisfractor*, *violator*, *transgressor legis*.

Zakona vuchitel. *Legis peritus*, *juris peritus*, *legis doctus*, *doctor legis*. koi prez zakona sive, *elix*, *liber à legibus*. koi sive poleg szvojega zakona, ili szvojem zakonom, *autonomus*.

Gggg

Za-

- Zakonitel. *Legifer, legislator, lator, l. scriptor legis, legum-lator.*
- Zakonito. *Ritè, legitimè, juridicè, secundùm jura, juxta jura, justè, sanctè, legaliter.*
- Zakónszka posztelya. *Lectus, l. torus genialis, thalamus.*
- Zakónszki. *Ritualis, legalis, lege præfinitus, legitimus. zakónszko dete, legitima proles.*
- Zakónszko ladanoga imanya poszvojenye. *Præscriptio, onis.*
- Zakòpan. *Infossus, defossus, inhumatus. 2. sepultus, tumulatus. v. Pokopan.*
- Zakopànye. *Infossio, defossio, inhumatio. 2. funeratio, contumulatio, sepultura. v. Pokop.*
- Zakòpchen. *Pactilis, pectore constricto, vincito, infibulatus, infibulatus.*
- Zakován. *Clavo læsus, clavo confixus. zakovan kony, in unguis ulceratus equus clavo sinistre impacto.*
- Zakráchen. *Negatus, denegatus, adeptus, interdictus, subtractus. 2. impeditus, præpeditus.*
- Zakrachènye. *Negatio, denegatio, defraudatio, subtractio, repulsa. 2. impedimentum, impeditio.*
- Zakrachújem. *Nego, denego, abnego, abnuo, subtraho, repulsam do, abnuto. nekuliko zakratiti, subnegare. 2. impedio, præpedio, impedimentum facio, pono, cohibeo.*
- Zakrenènye. *Distorsio, contortio, contorsio, depravatio, inflexio, inversio.*
- Zakrényen. *Intortus, contortus, distortus, detortus, inflexus, reflexus, inversus. zakrenyen vrat, intortum collum.*
- Zakrenyujem. *Detorqueo, obtorqueo, intorqueo, inverto, inflecto, retorqueo. zakrenuti vratom, intorquere collum.*
- Zakriknèn e. *Vociferatio, exclamatio, inclamatio.*
- Zakrikuújem. *Clamo, exclamo, inclamo vocem extollo, vociferor.*

- Zakrilènye. *Tutatio, tutamen protectio.*
- Zakrilyújem-liti. *Defendo, tuto, tutor, protego.*
- Zakrívam. *Velo, as, operio, velo operio, contego. v. Pokrivam. 2. abscondo. v. Szkrívam.*
- Zakriven. *Opertus, velatus. v. Pokriven. 2. v. Szkriven.*
- Zákrov. *Velamen, velamentum, cooperculum. v. Pokrivalo. 2. zakrov perszni, fascia pectoralis, pectorale.*
- Zakrúsen. *Circulatus. v. Okrusen. 2. circumdatus. v. Obsztert.*
- Zakrusènye. *Circulatio. v. Okrusenye. 2. v. Obsztiranye.*
- Zakrusújem. *Circulo. v. Okrusujem. 2. v. Obsztiram.*
- Zakváchen. *Pessulatus, oppessulatus. zakvakum zaperta vrata, pessulata fores. v. Zaklyuchen.*
- Zakvachènye. *Oppessulatio. v. Zaklyuchenye*
- Zakvachújem-chiti. *Pessulo, oppessulo, claudio. v. Zaklyuchujem.*
- Zakvaszújem. *Fermento, infermento.*
- Za kuliko. *Quanti? & semper post se habet tanti. quò pretio? 2. zakuliko god, quanticunque, quocunque demum pretio. 3. zakuliko god vremena. quandiu, quandiucunque.*
- Zakupitel. *Coemptor, ris.*
- Zakuplénnye. *Coemptio, onis.*
- Zakuplyávam. *Coemptionem facio, coëmo. zakuplyavati sitek, coëmptioni frumentaria incumbere. v. Pokupujem.*
- Zakúplyen. *Emptus, coemptus. v. Kuplyen.*
- Zakùtek. *Secessus, recessus, latebra, latibulum, angulus, umbraculum.*
- Zakùtki ochni. *Paropia, hircuus. zakutki ú hisi, loculamenta, orum.*
- Zakùtni. *Latrebrosus, angulosus.*
- Z A ante L.
- Zalàgam-gati. *Pignoro, impignoro, oppignero. v. Zalafem.*

Zalagànye. *Oppignoratio*. v. Zalofenye.
 Zalajam. *Collatro, latro*. zalajati na
 koga. *oppedere, allatrare aliquem, gan-
 nitibus lacefferz.*
 Zalajànye, *Latratus, ùs.*
 Zalásém. *Obligo me, pignori oppono ali-
 quid, pignoro, oppignoro, obpignoro, do
 pignori, hypotheco, as, inhypotheco.* vzc
 szvoje zalofiti, *prapignorare omnia*. v.
 Zalagam. 2. zalásém, zalofay ú vu-
 szta devam, *bolum ori injicio, mo-
 dicum quid manduco.*
 Zalásémfze. *Me oppignoro, do me in pig-
 nus, obsidem me trado.*
 Zalesújemsze. *Diu ex infirmitate decum-
 bo, valetudinarius jacco.*
 Zaletávamsze. *Involó, involito, cum im-
 petu, & quadam vi involo.*
 Zaletávka. *Obex, repagulum vectis*. v.
 Zapadavicza.
 Zalévam. *Rigo, irrigo, adquo*. v. Pole-
 vam.
 Zalévamsze. *Conspergor, perspergor, rigor,
 irrigor, perfundor.*
 Zalévan, zalean. *Undulatus, undatus,
 rigatus, irrigatus*. v. Polean.
 Zalevànnye, zaleanye. *Irrigatio, rigatio,
 riguum*. v. Poleanye.
 Zalezújem. *Reptando ascendo, conscendo.*
 Zálog, zaklad. *Pignus, depositum, para-
 etabole, hypotheca, arrha, arrhabo.* na
 zalog poszuditi komu kay, *pignore
 mancipare fidem creditoris*. 2. zalog
 dveh pred szudom, *Sacramentum, i.*
 3. zalog za poszujenye penez, dok-
 lamfze povernu, polofen, *antichresis*.
 v. *Hypotheca*. 4. koi peneze na
 zalog daje, *hypothecarius, hypotheca-
 rius creditor, creditor pignoratitius*. 5.
 koi v-zalog daje, ili peneze jemlye na
 zalog, *impignorator*. 6. zalog odkup-
 lyujem, *fiducio, pignus reluo, redimo,
 repignero, repignoro.*
 Zalosày. *Bolus, li, buccca, buccella, &* 2.
 zalofay od matere pervo zgriznen,
 pak detetu v-vuszta vlofen, *man-*

sum, i, turunda, &
 Zalòfen *Impignoratus, oppignoratus, ob-
 pignoratus, inhypothecatus, pignoratitius.*
 zalofen vinograd, *pignoratitia vinea.*
 Zalosénnye. *Pignoratio, oppignoratio, ob-
 pignoratio, hypotheca*. 2. boli aus bucel-
 la in os positio.
 Zalofni. *Pignoratitius, pignoratitius.*
 Zaludu, za lyubav. *Gratis*. v. Zahman.
 Za lyúbav moju lepo te proszim. *Amabo
 te, quæro te.*
 Za lyubav onu koju ti hochu. *Pro eo,
 qui in te meus est amor.*
 Zalyubitel. *Amator, adamator, dilector,
 amafius.*
 Zalyublénnye. *Ardor amoris, amor con-
 ceptus, inamoratio.*
 Zalyublyen, oblyublyen. *Adamatus,
 electus, delectus, dilectus è millibus*. 2.
*amans, amatoribus, i. amori deditus, de-
 victus, saucius amore, totus in amore,
 amore succensus, subidus, gratâ compede
 vincus, inamoratus.*
 Zalyublyújem. *Adamo*. v. Oblyublyu-
 jem.
 Zalyublyujemsze. *Amore succendor, in-
 amoror.*
 ZA ante M.
 Zámah. *Vibramen, vis, impetus, impes.*
 gusztemi zamahi, *crebris impetibus.*
 Zamáhnyen. *Libratus, vibratus.*
 Zamahújem-nuti. *Libro, vibro, as, agito.*
 mechem zamahnuti, *levare, elevare
 manum ad feriendum, ictum ferro in-
 tentare, ferre ferro ictum intendere.*
 Za malo. *Vix non*. v. Malo. n. 2.
 Zamamlénnye. *Dementatio, lymphatus,
 ùs, lymphatio, mentis alienatio, æstrum.*
 v. Mahnitofzt.
 Zamámlyen. *Dementatus, mente captus,
 animo mentis non polens, lymphatus,
 lymphaticus, fanaticus*. v. Mahnit.
 Zamamlyèno. *Fanaticè*. v. Mahnito.
 Zamámlyenszem. *Dementia, insanio,
 heleboro, opus habeo, alicnâ mentesum,
 obluino.*

Zainamlyújem-miti. *Delirantem concito, deturbo de mente, demento, furio.*
 Zamamlyújemsze. *Amentor, dementor, in furorem vertor, agor, lymphor. v. Mahnitim.*
 Zamasújem-zati. *Illinio, oblinio. v. Mafem. 2. polluo, fædo, contamino. v. Pomafujem.*
 Zamázan *Infectus, fædatus, maculatus, deturpatus. v. Omazan.*
 Zamazànye. *Oblinitio, oblinamentum. 2. maculatio, inquinatio. v. Omazanye*
 Zaméchem-tati. *v. Zafzipavam. 2. zaméchem-chi. Abjicio. v. Zahitavam.*
 Zameknújemsze. *Subduco, l. subtraho me, occultè secedo, recipio, removo me, occultè retraho me ex conspectu.*
 Zamenénye. *Commutatio, permutatio. v. Premenenye.*
 Zaményam-nyujem. *Permuto, commuto, cambio. v. Premenyam.*
 Zamènyen. *Commutatus, permutatus.*
 Zámer, zamera. *Offensa, offensio, offensum, offensus, ùs, læsio.*
 Zamèren, koi rad zameri. *Homo vitio vertens, offensibilis, offendibilis. 2. v. Zaznamenuvan.*
 Zamérjam, zazlo jemlyem. *Vitio verito, do, attribuo, adscribo, in malam partem accipio, improbo.*
 Zamérjamsze komu. *Offendo, lædo, ob lædo quempiam, mali quidpiam infero, injuriam facio, injurio.*
 Zamèrka. *Signum, insigne, signaeulum, signatura, nota.*
 Zamérkan. *Observatus, perspectus, animadversus.*
 Zamerkànye. *Observatio, animadversio, conspectus, ùs, conspectio.*
 Zamerkávam. *Observo, animadverto.*
 Zamerknenye szuncza. *Occasus solis.*
 Zamerknújem. *Occido, occumbo.*
 Zamerfnénye. *Congelatio. v. Zmerfsnènye.*
 Zamérfsnyen. *Congelatus. v. Zmerfsnyen.*
 Zamèrtev. *Semimortuus, semianimus,*

semianimis, semivivus, semivex.
 Zamerzàvamsze. *Congelator. v. Zmerzavamsze.*
 Zaméssan. *Permixtus, commixtus. v. Zmessan.*
 Zamefsanye. *Commixtio. v. Zmessanye.*
 Zaméssen kruh. *Massa panis fermento mixta, panis subactas.*
 Zamifslènye. *Imaginatio, profunda cogitatio, mentis raptus, sine advertentia animi hærentis, & suspensi agitatio, sine advertentia mentis hæsis.*
 Zamifslýamsze. *Toto animo de re cogito, sine advertentia, mente, cogitatione hæreo, cogitabundus defigor, animo suspenso hærens agito, raptus animo suspenso moror, mente cogitabundus inadvertenter rapior, imaginor.*
 Zamifslýen. *Animo, & mente suspensa, l. hærenti inadvertenter defixus, mente, cogitatione absquè advertentia hærens, inadvertenter, aliè, profundè cogitatione, l. mente immersus, cogitabundus.*
 Zamíten. *Donò, l. pecuniâ unctas, corruptus, beneficiis emptus zamíten szúd, emptum, constupratumquè judicium.*
 Zamitújem. *Pecuniâ, l. munere corrumpto, donis, l. beneficiis emo aliquem. pervlye zamítiti koga, præcorrumpere aliquem donis.*
 Zamlatújem. *Interficio barbarè, immisericorditer, crudeliter perimo quempiam.*
 Zamodrújemsze. *Livesco, livore induor, rurex fio, allivesco.*
 Zamòtan. *Implicatus, implicitus, complicatus, involutus. 2. intricatus, confusus, inextricabilis, inexplicabilis, circumretitus. v. Obmotan.*
 Zamotànye. *Implicantia, implicatura, implicatio, involutio. 2. zamotanye glave, obductio capitis. 3. confusio, conturbatio, perturbatio, trica.*
 Zamotávam. *Involvo, obvolvo, implico, complico, concipio. 2. intrico, innecdo, illaqueo. v. Obmatan.*

ZA M ZAN

- Zamráchen. *Tenebris offusus, tenebrosus, caliginosus, caligine tectus, caliginosus.*
- Zamrachújem. *Offusco, tego nubibus, tenebris offundo, obnubilo.*
- Zamrèlen. *Circumretitus, irretitus.*
- Zamresènye. *Irretitio, circumretitio.*
- Zamresújem. *Circumretio, irretio, is, ire*
- Zamuchànye, zamuknenye. *Dissimulatio, reticentia, obticentia.*
- Zamugyénye. *Pratermissio, intermissio, negligentia, neglectio, neglectus, us.*
- Zamúgyen. *Pratermissus, postmissus, neglectus.*
- Zamugyújem. *Negligo, postmitto, postpono, curare omitto, intermitto, pratermitto. priliku szpech zamuditi, oscitando, & dormiendo oportunitatem pratermittere.*
- Zamúknenye gerla. *Raucedo. v. Premuknenye.*
- Zamuknújem. *Conticeo, obticeo, reticeo, obticesco, obmutesco, conticesco, consileo. 2. irrauceo, irraucio, irraucesco. v. Premuknujem.*
- Zamufna divoyka. *Nubilis, viripotens, puber, virgo matura viro. zamufna polztajam, pubesco.*

ZA ante N.

- Zanássam-neszti. *Deporto, reporto, regero, perfero. 2. differo, protrabo, procrastino, prolongo. v. Odvlachim.*
- Za nasse dni. *Ætate, l. memoriã nostrã, nostro tempore, nostro reminisci.*
- Zanat. *Ars, tis. v. Mestria.*
- Za nemar mechem. *Terno, contemno, detestor, aspernor, abominor, dedignor, despicio, despecto, despicior, vilipendo.*
- Zanchicha. *Pedicula, tendicula, laqueus. v. Zaderska.*
- Zanémenye. *Mutitas, defectus lingvæ, elingvitas.*
- Zanemújem. *Obmutco, obmutesco, obstupefco, elingvis fio, immutesco.*

ZAN ZAO

605

- Zanèssen. *Portatus, gestatus, deportatus, reportatus, delatus, succolatus. 2. v. Odvlechen.*
- Zanesènye. *Portatus, portatio, deportatio, reportatio, gestatio, gestamen. 2. v. Odvlachenye.*
- Zanetújem. *v. Podfise.*
- Za nistar dersanye drugoga. *Contemptus, contemptio, contemptibilitas, despectus, despectio, despicientia, spretio, aspernatio, aspernamentum, vilipendium.*
- Za nistar dersim. *Nibili facio, duco, astistimo, pendo, despicio, sperno, apolacizos, as. v. Za-nemar mechem.*
- Za nistar dersitel. *Contemptor, spretor, spernax, despector, despectator, aspernator.*
- Zánka. *Tenus, fibula, transena, orbiculus, pedica. v. Zanchicza.*
- Zanohticza. *Reduvia, redivia, paronychiaum, abscessus circa radices ungvium, pterygium.*
- Zanohtnichaszt. *Reduviosus.*
- Za norcza dersim. *Baronem reputo, morum, stultum habeo, sublecto.*
- Zanosènye. *Conceptio, conceptus, us.*
- Zanosújem. *Gravidor, gravefco, concipio.*

ZA ante O.

- Zaobedje. *Bellaria, dulcia, epidipnides, caluthea, lydorum carica. v. Postpaszt.*
- Zaodvètek. *Prohæres.*
- Zaoglavlénye. *Capistratio.*
- Zaoglavlyen. *Capistrorvus.*
- Zaoglavlyújem. *Capistro, as.*
- Zaólyen. *Oleo conditus, oleatus.*
- Zaolyújem. *Oleo condio, oleo, as.*
- Zaóstren. *Acutus, peracutus, acuminatus, mucronatus, cuspidatus, incusus, cuneatus. zaostren vinogradszki kolecz, ridica, ridicula, statumen.*
- Zaostrenye. *v. Ostrenye.*
- Zaostrújem. *Acuo, exacuo, acumi-*

no, *cuspido peracumino, spiculo.*
 Za ov dan. *Pro hac die, l. in hunc diem.*
 za ova dva dni, *pro hoc biduo, l. in biduum.* za ov put, *pro nunc, nunc tantum, nunc solum.* vezda, y za ov put, *hic, & nunc.*

Z A ante P.

Západ szuncheni. *Occidens, occasus, abscessus solis.* 2. zapad, zahod cheterta iztran szveta, *occidens, occidentalis plaga, occiduum, abeuntis, l. obeuntis pars, occasus, us.*

Zapádam, zahajam. *Occido, occumbo.* szuncze je zapalo, ali zaslo, *sol occidit, l. occubuit.* 2. cado, *is.* zapal je velik szneg, *ceciderunt magnæ nives.*

Zapadaviczá. *Clastrum, obex, repagulum, repages, um, vectis.*

Zapàdni. *Occidentalis, occiduus.* zapadna sztran, *pars occidentalis.*

Zapàdnyak, zapadni veter. v. Jug.

Zapalènye. *Inflamatio, perustio, incandescencia.*

Zapályen. *Ignitus, accensus, flammatus, inflammatus, perustus.*

Zapalyújem. *Inflamo, accendo, peruro.*

Zapalyujemsze. *Excandesco, ignio, effervesco.*

Zapameténye. *Reminiscentia, recordatio.* v. Pamentenye.

Zapametújem. (D.) zapantivam. *Memoria capio, memoria teneo, memoro.* nemre tri rechi zapametiti, *tria verba capere, comprehendere, consequi memoria, intellectu non potest.* 2. recordor. v. Pamentim.

Zapàpren, y ofztala. v. Zaperpren.

Zaparújem. *Elixo, lixivio. lixo.* 2. zapariti poszudu, *vas ferventi vino, l. aqua imbueri, perluere, fervidum mustum in vas infundere, ut ex bullienti calore condensetur, odoréque gravi, & insuavi liberetur.*

Zapazújem. *Conspicio.* v. Zagledam.

Zapecháchen. *Signatus, obsignatus, sigillatus, obfigillatus, sigillo munitus,*

communitus, authenticatus.

Zapechachènye. *Signatio, obsignatio, signi impressio, obfigillatio.*

Zapechachújem. *Signo, obsigno, signis obsigno, sigillo, obfigillo, sigillo munio, robo, corroboro, authentico.* zapechatiti z-persztenom, *annulo sigillum imponere, imprimere.*

Zapéchem. *Aduro.* v. Pripechem.

Zapèchen. *Ustulatus, adustus.*

Zápek. *Robigo, rubigo, ustigo, ustrigo, urigo, uredo, scolecia, astrobolismus.* 2. v. Pripek.

Zapèlyan. *Perductus.* 2. *seductus, inductus, in errorem inductus, errore deceptus.* v. Vkanyen.

Zapelyávam. *Perduco.* 2. *seduco, induco, capto, in errorem rapio, induco.* v. Vkanyujem. v. Zpachujem.

Zapelyàvecz. *Perductor.* 2. *inductor, seductor, deceptor.* v. Vkanitel. v. Zpachnik.

Zapèrpren. (D.) zapapren. *Piperatus, impiperatus, pipere conditus, oppiperatus.*

Zaperprènye. (D.) zapaprenye. *Piperatio, impiperatio, oppiperatio.*

Zaperprújem. (D.) zapaprivam. *Pipero, opipero, impipero, pipere condio, piperizo.*

Zaperta narava, zaperto telo. *Caliacus, hystericus, venter suppressus.*

Zàpert. (D.) zatvoren. *Clausus, interclusus.* 2. zapert v-nuttre, *inclusus, occlusus, conclusus, obseratus.* v. Zaklenyen.

Zàpet. *Fibulatus, confibulatus.*

Zapétje. *Fibulatio, confibulatio.*

Zapikan. *Insertus, depactus.*

Zapikávam. *Insero, depango.*

Zapilkavam. *Oppilo.* v. Zateknujem.

Zapínyam. *Fibulo, infibulo, vincio, vinculo adstringo.*

Zapinyacha igla. *Ancter, cris.*

Zapíram. (D.) zatvaram. *Claudo, occludo, concludo.* v. Zakleplyem. 2. zapiram z-kvakum, *peffulo, oppessulo,*
ob-

obpessulo. 3. zapiram v. nutre, *includo, intus claudo*. 4. zapiram put, *intercludo iter, impedio, interpedio viam*. zaperlaje put friska, y jaka zima, *interclusit viam aspera, & rigida hyems*. 5. zapiram kola, *interjungo rotas*. v. Zaviram.

Zapíramsze. *Claudo, occludo me*. 2. *obferor, claudor, occludor*.

Zapiránye. *Clausio, occlusio*. 2. nuter zapiranye, *inclusio*. 3. zapiranye puta, *præclusio, interclusio via*.

Zapíszan. *Adscriptus, inscriptus*. 2. zapíszan ú knige, *relatus in codicem, tabulis consignatus*.

Zapíszánye. *Adscriptio, consignatio, annotatio*.

Zapíszávam. *Adseribo, inscribo*. 2. zapíszati v. knigu, *consignare tabulis, in codicem, referre, recensere, annotare in codicem, memoriam rei prode re posteris*. 3. knyige kamosze zapíszavaju chini & *Commentarium, matricula, breviarium, regestum, conjectanea, memorialis, ad-versaria, indiculus, catalogus, prototol-lí*. 4. knyige kamosze dnevi zapíszavaju, *ephemeris, diarium*. 5. kamosze inena zapíszavaju, *nomenclatura*.

Zaplákan. *Lacrymabundus, lacrymarum rore madidus, lacrymosus*.

Zapléchem. *Implico, innecto, involvo, intrico, illaqueo*. 2. *intexo*. v. Pletem.

Zapletki okol nog pischenczev. *Tricæ, rum*. 2. v. Vupletki.

Zaplétamsze. *Implicor, implicitor, intricor*. 2. *irretior*.

Zaplèten, a, o. *Implicatus, implexus, innexus, intricatus, involutus, impeditus*. zapletena pravda, *multis ambagibus innodata causa, trica*. zapleten dug, *impedita nomina*. zapleteni laszi, *capillus inenodabilis, diutinâ incuriâ capillus consortus, confusus*. zapleteno pische, *intricatus pullus*. 2. zapleten v. mreše, *irretitus, illaqueatus*. 3. za-

pleten z- poszli, *intricatus, implicatus negotiis*.

Zapleténye. *Implicatio, innexio, intricatio*.

Zaplyùvek. *Tinea*. v. Cherv. n. 8.

Zapònecz. *Fascia pectoralis, mamillare*.

Zapopádam. *Præhendo, prehensio, deprehendo, comprehendo*. datísze zapopászti, *sui facere potestatem*. v. Popadam.

Zapopadánye. *Prænsio, deprehensio*. v. Popadenye.

Zapopáden. *Prænsus, deprehensus*. v. Popaden.

Zapopévam. *Præcino, intono*.

Zápor. *Clausura, secluserium, clausula*. 2. zapor, ili melzto gdesze marha zapira, na obchinszku szlusbu odluchena, *catabulum*. marha ú takveh zaporeh zaperta, *catabularia jumenta*.

Zapornicza, stanga kumsze vrata zaszunyavaju. *Repagulum, li, repages, ts-večtis*. 2. zapornicza. (D.) zasztavek, kúmsze voda na slebu melinszkom zapira, *cataračta, c.*

Zaporúcham, poruchansztvom zavelujem. *Vadimonio obstringo, ligo, caveo, obsidibus convador*.

Zaporúchamsze. *Vador, vadimonio obstringor, vadem, l. vades, appromissores, fidejussores, obsides, aut sponsores pono, constituo*.

Zaporúchen. *Vadimonio ligatus, strictus, vadaus*.

Zaporuchénye. *Vadium, vadimonium*. v. Poruchanszstvo.

Zaposzta-vlyam. *Posthabeo, postpono, postfero, vilius habeo*. potrebna zaposzta-viti noriam, *seria posthabere ludo*. 2. v. Zanistar dersim.

Zapòved. *Mandatum, lex, jussum, jus-sus, decretum, præceptum, imperium, scitum, sančtio, edictum*. zapoved Bosja, *Præceptum divinum*. deszeterere zapovedi Bosje, *decem præcepta divina, decalogus*. 2. zapoved Czeszarszka, *mon-*

datum imperiale. 3. zapoved goszpod-
szka, *edictum*, *rescriptum*, *rescriptio*
basilica, & *imperiosa editio*, *herile im-*
perium. 4. zapoved dana puku, *roga-*
mentum, *rogimen*, *plebiscitum*, *populif-*
citum, *psephisma*. 5. zapoved, *indi-*
culus, *li*, *epistola*, *quâ quid indicatur*,
seu precipitur. 6. zapoved proti onem,
koi prez szakoga szrama za kakve
chaszti preporuchajusze, *lex calpur-*
nia. 7. zapoved proti prekoredne-
mu pitju, *lex posthumia*. zapove-
dih szkup szpravlenye, *præceptorum*
collectio, *ars præceptorum*, *ars donati*.
zapovedih dveh protivnoszt, *anti-*
monia. obversitel zapovedih, *man-*
datarius, *commissarius*. prekersitel za-
povedih, *legirupa*, *legirupio*, *trans-*
gressor mandatorum.
Zapovédam-dalszem. *Committo*, *dicti-*
to, *edico*, *impero*, *ineipero*, *jubeo*, *man-*
do, *mandata do*, *commendo*, *precipio*,
Jancio, *sciseo*, *propetro*. *Prov.* Zapove-
day doma, *ubi paveris*, *impera*.
Zapovédan. *Mandatus*, *præceptus*, *impe-*
ratus, *indicatus*, *decretus*.
Zapovédavka. *Mandatrix*, *præptrix*.
Zapovedník. *Curator*, *dictator*, *jussor*,
præceptor, *mandator*, *legislator dator*. 2.
zapovedník, poglavnik nayvekssi,
Cæsar, *Imperator*, *Cæsar*, *Augustus*,
Princeps orbis terrarum. szini takvo-
ga zapovednika, *porphirogeniti*.
Zaprássen. *Pulvere infectus*, *squalidus*, *pul-*
vereus, *pulverulentus*.
Zaprasújem. (D.) -ssivam. *Pulvere infi-*
cio, *pulvero*, *inpulvero*.
Zaprèchen. *Præpeditus*, *præclusus*. v.
Preprechen.
Zaprechènnye. *Interclusio*, *impeditio*.
Zaprèchka. *Retinaculum*, *remora*. v.
Preprechka.
Zaprechújem. *Impedio*, *obsto*. v. Pre-
prechujem.
Zaprèga. *Subcinctorium*, *succinctorium*,
semicinclium, *ventrale*.

Zapresújem. *Subhelcias duco equos*, *helciis*
submitto equos, *subhelcio*.
Zapriszesénnye. *Conjuratio*. 2. zaprisze-
senye, *kunenye*, *dejeratio*.
Zapriszémfze, z-drugem priszesem.
Coniuro, *conspiro*. 2. *perjuro*, *dejuro*.
Zapúscham. *Negligo*, *desero*, *derelinquo*.
2. zapuscham, na kray osztavlyam,
cesso, *dimitto*, *pratermitto*, *intermit-*
to. 3. pusztó chinim, *solo*, *desolo*,
desolatum, *l. desertum facio*, *obsoleo*.
Zapúschén, za nemar deven. *Desertus*,
neglectus. 2. zapuschén, pusztó osztav-
lyén, *desolatus*, *vastificus*. 3. zapuschén
zevszema, *destitutus*, *derelictus*, *præ-*
termisus, *intermissus*.
Zapuschénnye, za nemar versenye.
Neglectus, *is*, *neglectio*. 2. *desolatio*,
derelictio. 3. *destitutio*, *desertio*.
Z A ante R.
Zaradi. (D.) *chichya*. *Ob*, *pro*, *propter*.
zaradi toga, *eapropter*, *hanc ob cau-*
sam, *hac de causa*, *bunc ob finem*. v.
Zato.
Za rano. *In aurora*, *cum aurora*, *surgente*
aurora, *summo mane*. v. Rano.
Zaranújem. *Anteluco*, *antelucor*, *ante*
lucem vigilo, *l. surgo diluculo*, *surgente*
surgo aurorâ.
Zarasújem. *Interficio*, *intermeco*, *perimo*,
trucido, *occido*. *ferro neco*, *tollo*, *fer-*
rum adigo in viscera, *ense vitam finio*
alicui, *ensem*, *telum in pectus adigo*,
gladium alicui altissimè immergo, *defi-*
gio gladium jugulo, *gladium alicui in*
pectus infigo, *jugulo*. szamoga szebe za-
raziti, *mucrone se induere*, *in gladium*
occumbere, *gladio se transfigere*. szam
je szezarazil, *cum mucronem gladii sini-*
stræ admovisset mamilla, *impellens se in*
vulnus, *uno ictu transfixus expiravit*.
Zaraschújem. *Coalesco*, *concreesco*, *obducor*.
rana zaraschuje, *ducitur in cicatricem*
vulnus.
Zaraschujemfze. *Vasleo*, *vastesco*, *syl-*
vesco.

Zarázen. *Necatus, enecus, occisus, interfectus, jugulatus, lethatus, mortificatus, internectus, internecatus.*
 Zarebernyak-nik. *Spines costæ, seu ossa spinae dorsæ coherentia, intestinæque suo ambitu, & complexu coercentia.*
 Zarechemsze. *Labor, prolabor linguâ.*
 Zarechénye. *Lapsio, prolapsio, lapsus, prolapsus linguæ.*
 Zárez. *Incisum.* plur. *incisa, orum, inflectura, strictura.* 2. zarez zverhu rechi, *accentus.* 3. zarez med rechmi koi biva ovak (,) *incisum, i, coma.* 4. zarez na rovasu, *crena, æ. rovas z-zarezki narezan, talea crenis incisa.*
 Zárezan. *Crenis notatus, incisus.*
 Zarezánye. *Incisio, incisura.*
 Zarezújem. *Crenâ, comate, l. incisó noto, incido. zarezati, striare.*
 Zariványe. *Impulsio, protrusio.*
 Zarivávam. *Impello, intrudo, protrudo.*
 Zarublyújem. *Ligni scissuram æquo, ligni cœquo, obtrunco.* 2. v. Obrublyújem.
 Záručam. *Desponso, despondeo, arrho, subarrho. zaruchitilze z divoikum, desponjare sibi virginem.*
 Zaruchénye. *Djponsatio, subarrhatio.* v. Zaruki.
 Zaruchna pecha. *Flammæum virginale.*
 Zaruchna popevka. *Epithalamium, thalassio, thalassus, hymæneus.*
 Záručna posztelya. *Lectus, l. torus genitalis, thalamus.*
 Zaruchni. *Sponsalis, sponsalitiis.*
 Zaruchni dar pred szvadbom. *Theoretum, anaclypteria, orum.* po szvadbe, *epaulia, rum.*
 Zaruchni venecz. *Sertum nuptiale, corona sponsalitia.*
 Zaruchni zapitek. *Parapherna.*
 Zaruchnicza. (D.) *nevezticza, lyuba.* *Sponsa, nova nupta, neonupta, nympa, pača, desponjata alicujus thalamo, sperata.* zaruchniczu komu zpred vufzt zmeknuti, *occupare pača nuptias.* zaruchnicze domov pelanye, *reposita.* baklya pri koifze domov pelya, *fax*

nuptialis, teda.
 Zaruchnik. *Sponsus, speratus, neonuptus, novusnuptus, neonympus, neogamus.*
 Záručujem-chati. *Rugio, irrugio.*
 Záruki. *Stipatio, l. promissio futurarum nuptiarum, conjugium, fœdus maritum, fœdus lecti, fœdus sacrum connubiale, conjugale, sponsalia.* v. Zaruchenye.
 Zárusújem. *Obruo, superobruo, cumulo.* *zarussiti varas, urbem è sedibus erruere.*
 Z A ante S.
 Za sálu, falcze. *Joco.* v. Za igru. 2. iz fale, *ex joco, joci gratiâ.*
 Zafchiten. *Defensus, umbellatus.* v. Obranyen.
 Zafchiténye. *Tutamentum, protectio, defensio.* v. Obramba.
 Zafchitnik. *Tutator, sospitator, conservator, patronus, stabilitor, protector.* v. Obranitel. 2. zafchitnik sziroticz, *tutor, curator.* v. Szkerbitel.
 Zafchitújem. *Tutor, do vindicias, praesidiar, protego, defenso, defendo.* v. Obranujem.
 Zásáren. *Inflammatum, ignitus, candens, excandescens, ignefactus, candidus.* 2. *rubidus, rubens, tis.*
 Zálarénye. *Excandescencia, ignescencia, inflammatio.* 2. *rubescencia.*
 Záfarilzemsze. *Candens, candidus sum, ignitus sum, igneo, candeo, excandeo.*
 Záfarújem. *Candifico, candefacio, igneam, & candens facio, inflammo.*
 Záfarujemsze. *Ignesco, candesco, excandesco, igneus fio. inardesco, inflammor.* 2. *inardesco, rubesco, erubesco ex calore.* 3. *zafarujemsze od szerditoszti, irâ accendor, in flammis iracundia abeo.*
 Zásgán. *Incensus, inustus.*
 Zásgánye. *Incensio, inustio, subustio.* v. Vufganye. 2. *zafganye szerdito, excandescencia.*
 Zásisem. *Incendo, inuro.* zafgati komu znamenye na chelo, *insurere ferro ignito imprimere signum, l. stigma fronti.* 3. v. Vufisem.
 H h h h

Zaf-

Zafmerújem, smim. *Oculos genis tego, in-
tego, contego, conniveo.* 2. zafmeru-
jem jednem okom, drugem ú czyil
gledech, *collimo.*
Zafpíchen. *Turbinatus, excavatus, mucro-
natus, spiculatus.* v. Zaoštren.
Zafpíchújem. *Excavo, inspico, cuneo,
spiculo.* v. Zaostrujem.
Zafsit. (D.) *Ussit. Insutus, obsutus.* 2.
okolu zafsit, *circumsutus.*
Zafsvávam-siti. *Insuo, obsuo, praesuo.*
2. okolo zafsvavam, *circumsuo.*
Zafstèntan. *Detentus, retentus, retarda-
tus, remoratus.* v. Zaderfan.
Zafstèntànye. *Remora, retardatio, de-
tentio.* v. Zaderfanye.
Zafstèntávam drugoga. *Detineo, retineo,
retardo.* l. *occupo aliquem, repigro.* v.
Zaderfavam.
Zafstèntávamsze. *Remor, demoror, occu-
por, detineor.* v. Stentamsze.
Zafsto. v. Zakay.
Záfzad. *Plantaria, rum, nova implantio.*
2. *furculus, li.* 3. záfzad, sibičza ka-
sze zepi, *viviradix.*
Za szàda, za ovo vreme. *Pro hoc tempo-
ro, pro hac tempestate.* 2. za szada, ov
chasz, *pro nunc tantum.*
Zafzaditel. *Insitor, implantator.* v. Sza-
ditel.
Zafzágyam, zafzágyujem. *Insero, im-
planto, infemino, ingigno, ingenero,
indo, in viscero, repando.* zafzaditi v-
zemlyu, *depangere.*
Zafzágyen. *Insitius, insitivus, insitus,
implantatus.*
Zafzagyénnye. *Insitus, us, insitio, plan-
tatio, implantatio.* v. Szadenye.
Za sze. *Pro se, pro sua parte, cuticula,
pro suo individuo.*
Záfzed, zafzeda. *Insidia, fraus, falla-
cia, subfessa, obsidia, rum.* zafzedu
otaynu derfati, *subfessas oculius col-
locare.*
Zafzedànye na konya. *Ascensio, con-
scensio ad equum.*

Zafzédam. (D.) chinim busziv. *Insideo,
obsideo, subsideo, insidias paro, tendo, fa-
cio, insidiis aliquem fallo, oppugno cuni-
culis, speculo, speculor, insideo, insido.*
zafzèzti nepriatela, *collocare inimico
insidias, insidiis petere inimicum.* za-
fzèzti pute, *insidere itinera.* 2. za-
fzedam konya, *ascendo, l. conscendo
equum, l. inequum, in silio equum, l.
in equum.*
Zafzednicza. *Structrix insidiarum, in-
sidiatrix.*
Zafzedlyiv. *Insidiosus.* zafzedlyivi puti,
insidiosa itinera.
Zafzèduik. *Captator, subfessor, infessor,
obsessor, insidiator. corycaus.* zafzed-
nik putov, &c. *insidiator, captator
viarum, &c.*
Zafzedno. *Insidiosè, insidianter.*
Zafzegurànye. *Certificatio, pleriphoria.*
v. Ofzeguranye.
Zafzégyen. *Obsessus, circumventus, astu-
tia, fraude, infessus.*
Zafzíchèn. *Satur, saturatus, exsaturatus,
obsaturatus, innutritus, saburratus.*
Zafzichènye. *Satias, saties, satietas, sa-
turitas, expletio, exsaturatio, obsatura-
tio, saturatio.*
Zafzichújem. *Exsaturor, obsaturor, cibo,
innutrio, saturo, gurgito, saburro.*
Zafzípan. *Oppletus, adimpletus, repletus,
obrutus, adobrutus.*
Zafzipànye. (D.) zafzutje. *Oppletio, re-
pletio, adimpletio.*
Zafzipávam. *Oppleo, repleo, adimpleo,*
2. zafzipavam jamu, *obruo, adobruo.*
3. zafzipati šitek ú geot, *offundo
frumentum in catillum, catillum fru-
mento repleo.*
Zafzkakújem. *Insilio.* zafzkochiti ko-
nya, *insilire equum, l. inequum.*
Zafziánnyam. *Intercipio, impedio lumen,
prospectum impedio, obumbro, inum-
bro, adumbro.*
Zafzleplénnye. *Occacatio, obacatio, ex-
cacatio, praestigia, offucia, visio falsa,
ina-*

- inanis, praestigium, glaucoma.* v. Vka-
nenye.
- Zafzlèplyen. *Occaecatus, obcaecatus, excaecatus, delinitus.* 2. zafzleplyen od vraga, *demonicis fraudibus irretitus.* v. Vkanyen.
- Zafzleplyújem. *Occaco, obcaeco, excaeco, oculis crassum aërem offundo.* zafzlepiti koga, *glaucoma, l. glaucomam alicui obicere.*
- Záfzlon. *Stragula, stragulum, sipparium, etsiparium, obtendiculum.* v. Zafztor.
- Zafzlúsba, zafzlufenye. *Meritum, promeritum, demeritum, promerion.*
- Zafzlusújem. *Mereo, mereor, demereo, commereo, promereo, promereor.* 2. miloschu pri kom zafzlusiti, *mereri, l. promereri gratiam, gratiam exhibitam promereri obsequiis, gratiam inire ab aliquo, apud aliquem.* 3. zafzlusiti plachu, *stipendia merere, l. facere.* 4. zafzlusilzi je smert, *reus est mortis.* 5. zafzlusilzi je galge, *capitalia ausus est.*
- Zafzmolènye. *Impicatio, nis.*
- Zafzmolyen. *Pice illinitus, impicatus.*
- Zafzmolyújem. (D.) zapaklivam. *Pico, impico, oppico, pice illinio, gummi, pice perluo.*
- Zafzmragyujem. *Tamino, contamino, inquino.* v. Pogergyujem.
- Zafzoplényc. *Anhelatio, respirandi difficultas, respiratio, dyspnea.*
- Zafzoplyújemsze. *Anxiè halo, difficulter spiro, anhelò, as.*
- Zafzpán. *Somnolentus, somniculosus, sopitus, obfopitus, soporatus, oscitans, dormitans, somniplenus, dormituriens, somno gravis, torpens, torpidus, narcoticus.* 2. zafzpan mertvem sznom, *vernosus, lethargicus.*
- Zafzpánecz, zadremanecz. *Dormitor, dormitator, dormituriò, endymion.*
- Zafzpano. *Somniculosè, oscitanter, somnolenter.*

- Zafzpánye. *Obdormitio, indormitio, somnolentia, narcosis.* v. Szpanye. 2. v. Szeny.
- Zafzpávam. (D.) zafzpivam. *Obdormio, obdormisco, addormisco, indormisco, acquiesco, somnum capio, somno solvor, occupor, imaginem mortis induo, obfopio.* zafzpati, *dulci declinare iumina somno.* med szpominanyem zafzpati, *in verba media somnolentum desinere.* noga je zafzpala, *pes instupet.* 2. zafzpati chinim, *sopio, soporo, consopio, in sepretem colloco, torpefacio.* kay zafzpati chini, *Soporùs, soporifer, somnifer, somnificus, narcoticus.*
- Zafztànek. *Oscursus, concursus, conventus, conventio, obviatio, occurso, concursio, concursatio.*
- Zafztàva, bandera. (Scl. Tur.) barjak. *Vexillum, signum, imago cantabarium, carocinnum.* 2. zafztava voynichka, *signum militare, labarum.* pod zafztavum sztojechi, *subsignatus.* pred nyum, *antesignatus.* za nyum, *postsignatus.* z-razpresztertemi zafztavami, *sublatis signis.* zafztave zdignyene, szim tam po vetru zviajuchisze, *iliti razpuschene, signa erecta.* 3. zafztava kervna, znamenye pogublenya, *velum flammcum, signum perditionis, & ruinae.* 4. Purgatszka, *vexillum Civicum, urbisum.* 5. ognyena, znamenye ognya, *signum incendiarium.* 6. mirna, znamenye mira, *vexillum pacis.* 7. vezelna, *vexillum plèctum, deauratum.* 8. falosztna, *vexillum atrum.* 9. vechnichka, *vexillum pratorium.* 10. Czirkvena, *triton in Ecclesiis, & turibus, vexillum sacrum.* 11. szeynmena, *vexillum nundinale.* 12. konyanichka, *equestris militiae insigne, labarum turmae equestris, vexillum cohortale, fascia bastae alligata.* 13. brodna, *vexillum nauticum, oplustre.* 14. navalna, znamenye navalenya, *signum opugnationis bellicae.* 15. zafztave zpusch-

schene, *signa supina*.
 Zasztàvek. v. Zalog. 2. v. Zapornicza. n. 2
 Zasztavlènye. *Inhibitio, detentio, interdium, sequestratio, suspensio, arrestatio*.
 Zasztávlyam. *Inhibeo, detineo, interdico, sequestro, arresto*. 2. zasztaviti koga; *personam interdicare, capere, prahendere*. vulgò: *personaliter arrestare*. 3. zasztaviti blago, *res & bona impedire, ne loco moveantur*. vulgò: *realiter arrestare*.
 Zasztávlyen. *Inhibitus, detentus, interdium, arrestatus*. zasztávlyen ú perso-
 ni, *personaliter arrestatus*. vu blagu, imetku, *realiter arrestatus*.
 Zasztávni. *Vexillarius*. zasztávni kovach k. zasztavi szlissajuchi, *vexillarius faber*. zasztávni voynik, *manipularis miles*.
 Zasztávnik. *Vexillifer, signifer, imaginifer, vexillarius, aquilifer*. 2. varaski, *vexillarius civicus*. 3. vechnichki, *signifer pratorius*. 4. Dragonaríski, *Dimicharum vexilifer*. 5. zasztávnik konyanichke Compagnie, vulgò Kor-
 net, *vexillarius equitum*.
 Zasztignènye. *Deprehensio, adinventio*.
 Zasztignyen ú kakvom delu. *Adinventus, deprehensus*.
 Zasztigújem. *Adinvenio, deprehendo*. poët: zasztignutisze senum, *deprehendi eum muliere*.
 Zasztiram. *Velo, obvelo, pravelo, praten- do, obtendo, contego, obtego, celo*.
 Zasztren, zasztert. *Velatus, obvelatus, contectus, obtectus, celatus*.
 Zasztrenye. *Velatio, obvelatio*.
 Zasztor. *Velum, velarium, peristroma, peripetasma, aulaum, aulaa, cortina, struma, conopeum*. v. Zaszlon. 2. zasztor zlatotkan, *peristroma athalicum, aulaa, cortina athalica*. 3. zasztori, szagi kemsze sztene za okinchenye hife, palache, czirkve &c. zakrivaju, *triclina- ria, rum*. v. Aulaea. 4. zasztor bogov bolvanov, *pendigo*. 5. zasztor pred vratni, *velum ostiorum, velo tyrum*. 6. oblochni, *fenestrale, telarium*. 7. za-

asztor, scena na komediah, *sipparium, & siparium, suparum*. 8. posztelni, *conopeum*. 9. zasztor senzki, *ventrale, semicinctium*. v. Zaprega. v. Fertuh.
 Zasztúpam-pati. *Obumbro, obscuro, inob- seuro, adumbro, inopaco, opaco, te- nebras induco, umbro, obscurum reddo, lumen impedio, obtenebro*.
 Zasztuplènye. (D.) usasztje. *Ascensus, us, ascensio, nis*. dan zasztuplenya Gosp: *dies ascensionis Domini*.
 Zasztuplyújem. *Conscendo, exurgo, in- surgo, ascendo is*. zasztupiti v-nebo, *ascendere in, l. ad Caelum, l. caelos*.
 Zaszúkan. *Contortus, convolutus*. zasz-
 kanemi rukavi, *attractis, & contortis manicis*. 2. *accinctus, succinctus, subcinctus*.
 Zaszukànye. *Contorsio, convolutio*.
 Zaszukávam. *Contorqueo, convolvo*. za-
 szukati skricz, *contorquere laciniam, l. sinum vestium, accingere gremium*. zaszukati rukave, *elevare, atrahere ma- nicas vestis*.
 Zaszunka, zaszun. *Repages, vectis, pati- bulum*. v. Zapornicza.
 Zaszunújem. *Repagulo, ostium repagulo obfirmo, repagem, vectem attraho, pes- sulum obduco, oppessulo*. zaszunui vrata, *repagulare fores*.
 ZA ante T.
 Zatájam, zkrovno dersim. *Celo, occulteo, occulto, deculto, concelo, abdo, clam ha- beo, tego, obtego, premo*. zataiti koga, *celare quempiam, secretum sumere quemp- iam*. v. Szkrivam. 2. *nego, abnego, de- nego, negito, inficior*. 3. zataiti veru, *abnegare, deserere fidem, apostatate*. 4. z-priszegum zataiti, *jurejurando nega- re, abjurare*.
 Zatajen. *Occultatus, celatus, abditus, ab- strusus, oclusus*. 2. *negatus, denegatus, abnegatus*.
 Zatajènye. *Occultatio, dissimulatio, dissi- mulantia, celatum*. 2. *negatio, denega- tio, abnegatio, negantia, inficiatio*. 3. za-
 tajenye vere, *apostasia à fide, ejuratio, ab-*

- abnegatio fidei Catholica.* 4. zatajenye z-priszegum, *abjuratio.*
- Zatàynik. *Occultator, absconfor, absconditor, celator.* 2. *negator, denegator, inficiator.* 3. zataynik vere, *apostata à fide, fidei abnegator, apostaticus, defector, l. desertor fidei.*
- Zatechem. v. Zapopadam. 2. zatechem do czilya. *Cursum conficio, metam cursu attingo, cursum consumo.*
- Zategnènye. *Constrictio, perstrictio.*
- Zatègnyen. *Constrictus, perstrictus.*
- Zateknènye. *Obstructio, oppilatio, obturatio, oclusio, stipatio.*
- Zatèknyen. *Obstructus, oppilatus, obturatus, oclusus, stipatus, constipatus.*
- Zatèsem. *Constringo, perstringo, contraho.*
- Zateknújem, zatischem. (D.) zatakni-vam. *Oppilo, obturo, occludo, obstruo, obstrudo, constipo. zateknuti szúd, obturare vas, dolium.*
- Zatèpen. *Suffectus, infectus, spurcatus, inquinatus.*
- Zatèrt. *Abolitus, sublatus, extinctus, deletus, cassatus, oblitteratus, cassus.*
- Zatèrtje. *Abolitio, oblitteratio, deletio, extirpatio.*
- Zatèchni. *Stuparius, stiparius.*
- Zátik. *Conus, axiculus, epistomium, obturaculum, pessus, pessarium, obturamentum.* 2. zatik iz kuchine, *spissamentum.*
- Zatìlek-zavratak gornyi. *Ilion, occiput, occipitium.* 2. zatilek, zadnyi kray vrata do herbtischa, *cervix.*
- Zatíram-terlszem, pozlu devam. *Disippo, dispendo, pessundo.* 2. *destruo, everto, diruo, contero, confringo, dissolvo, devasto, extermino, funditus deleo.* 3. zátiram navadu, &c. *aboleo, irritum facio, casso, casso, paccio, suffero.*
- Zatíran. *Impulsus, propulsus.*
- Zatirànye. *Impulsio, propulsio.*
- Zatiràvam. *Impello, propello. zatirati v. szerditoszt, incitare ad iram.*

- Zatiràvecz. *Impulsor, propulsator.* 2. zátiravecz, *deletor, abolitor, oblitterator.* 3. v. Zatornik.
- Zatískem. *Stipo.* v. Zateknujem.
- Zatísznènye. *Constipatio, obstipatio.* v. Zateknènye.
- Zatísnynen. *Stipatus.* v. Zateknynen.
- Záto. (D.) zavoly. *Ideo, ideirco, proin, proinde, ideoque, eapropter, propterea, ob id, quapropter, hanc ob causam, igitur, ergo, eò. zato te proszim, quod te oro. zatosze pripecha, hinc evenit.*
- Zatobum. *Post te, à tergo, retro.*
- Zatochische borenya. *Duellarium, palestra, arena.*
- Zatòchnik, zatekavecz. *Irritator, provocator, incitator.* v. Zezovitel.
- Zaton. *Sinus, sinuamen, portus, receptaculum.*
- Zatornik. *Eversor, exterminator, deletor.* *Transl. zatornik imetka, decoctor, benorum consumptor, belluo rerum.*
- Zatrèn. *Pessundatus, dissipatus.* 2. *destruetus, deletus, eversus.* 3. v. Zateri.
- Zatrènye zatir. (D.) zator. *Consumptio, decoctio.* 2. *eversio, confractio, contritio, disturbatio, exterminatio, exterminium, exitium, excidium, interitus, ùs.* *Transl. pestis.*
- Zatrhìs. *Decoctor, expilator domùs, rei familiaris.* 2. *liguritor.* v. Zatornik.
- Zatrugyen. v. Utruden.
- Zatrugyènye. (D.) umorenye. *Lassitudo.* v. Utrudenyè.
- Zatrugyújem. (D.) zatrudivam. *Defatigo.* v. Utrudujem. 2. *zatruditisze, delassari, defatigari.*
- Zatvàram. *Objero, occludo.* v. Zapíram.
- Zatvérgyen. *Stipatus, obstipatus.*
- Zatvergyènye. *Stipatio, obturatio.*
- Zatvergyújem. *Stipo, obturo.* v. Zateknujem. *zatverditi luknye kuchinum, stuppare, obstuppare.*
- Zátvor. *Clastrum, clausura.* 2. *repagulum.* v. Zapadavicza. 3. *zatvor vode, septum.*

- septum*. v. Gata. 4. *obturementum*. v. Pilka.
- Zatvorenje. v. Zapiranye.
- Zatvorische pod jednem klyuchem, izkrovneja komora. *Conclavis*, *conclave*, *conclavum*, *conclavium*, *triclodium*.
- Zatvornicza. v. Zapornicza.
- Zatupljenje. *Obtusio*, *obtusitas*, *retusio*, *hebetudo*.
- Zatupljen. *Obtusus*, *retusus*, *hebetatus*.
- Zatuplyujem, zatupujem. *Hebeto*, *retundo*, *obtundo*, *aciem accipio*, *destruo*. *zatupiti mech*, *hebetare gladium*. *zatupiti vid*, *aciem oculorum perscringere*.
- Zatuplyujemse. *Hebeo*, *hebesco*, *obtundor*.
- Zat zrok. *Ob id, hac de causa*, l. *hanc ob causam*, *ea de ratione*. v. Zato.
- Z A ante V.
- Zavalyavam-yati. *Luto*, *luto conspurco*, *volvo in luto*.
- Zavalyan. *Lutatus*, *luto conspurcatus*, *fedatus*, *cenosus*. 2. *devolutus*, *provolutus*.
- Zavalyanye. *Fedatio*, *defedatio*, *volutatio in luto*, *cenno*. 2. *devolutio*.
- Zavalenje na zemlyu. *Dejectio*, *dejectus*, *us*, *prostratio*. v. Poval.
- Zavalyen. *Dejectus*, *prostratus*, *deturbatus*.
- Zavalyujem. *Dejicio*, *prosterno*, *subverto*. *zavaliti na zemlyu*, *prosternere humi*. v. Povalyujem. 2. *provolve*, *deolve*.
- Zavdajem poszel &c. *Causo*, *augeo laborem*. *zavdati komu poszla*, *faceffere alicui negotium*, *crabrones irritare*.
- Zaverchi. *Abjicere*. v. Zahitavam.
- Zaverfen. *Abjectus*, *projectus*, *tenebrius*. v. Zahichen.
- Zaversenje. *Projectio*, *objectio*, *repudiatio*. v. Zahichenje.
- Zaverfen. v. Zgotovljen. 2. *Cacuminatus*, *pyramidatus*, *fastigatus*.

- Zaversenje. v. Zgotovljenje. 2. *Fastigatio*, *cacuminatio*.
- Zaversujem. v. Zgotavlyam. 2. *Fastigo*, *cacumino*.
- Zavesay. v. Vuzel. 2. *zavesay*. *Ligatura*, *ligaculum*, *ligamen*.
- Zavesujem. *Ligo*, *alligo*, *illigo*, *colligo*, *delligo*, *obstringo*, *devincio*, *authoro*. 2. *zavesujem dobrem chinenyem*, *obligo*, *obstringo*, *devincio beneficiis*, *aliquem sui beneficii*, l. *sui muneris facere*, *suum facere*. 3. *zavezatisze z-drugem*, *conspirare*, *societatem cum aliquo facere*, *coire*, *federare*, *foedus cum aliquo inire*, *ferire*, *conciliare aliquem*, & *adungere*.
- Zavesujemse. *Obstringor*, *obstringo me*, *ligo*, & *obligo me*. 2. *zavesujemse dobrem chinenyem*, *devincio*, l. *mancipio me beneficiis*. *zavesujemse na voyzku*, *do me militia*, *nomen militia inscribo*, l. *adscribo*.
- Zavet. v. Zagovor. 2. *zavet bogomolstvo*, *devotio*, *pietas*.
- Zavetan. v. Zagovorjen.
- Zavetje. *Portus*, *refugium*, *recessus*, *receptus*, *recursus*, *tutus receptus*, *confugium*, *perfugium*, *receptorius locus*, *receptaculum*, *patrocinium*. 2. v. *zavetje priet*, *aliens*, *susceptus*, *solidurus*.
- Zavetnicza. *Tutrix*, *patrona*. v. Zagovornicza.
- Zavetnik. *Patronus*. v. Zashitnik.
- Zavetno, bogomolno. *Piè*, *devotè*, *religiosè*.
- Zavetujem. *Tutor*, *patrocinor*. v. Zashitujem.
- Zavez. *Ligamen*, *obligatio*, *vinculum*. item: *vulgò liga*, *auctoramentum*, & *authoramentum*. *zavez piszmeni*, *charitulatio*. *zavez szegurnoshti*, *asphalisma*. 2. *zavez mira*, *szlofnoshti*, *jedinoshti*, *foedus*, *confederatio*, *pax*, *paetum*, *condictum*, *pacis*, *concordiaq*, *vinculum*, *liga mutui consensùs*, & *unanimitatis*. 3. *zavez velikoga priatelsztva*, *vincu-*

*culum summa asnicitia, & coniun-
Elionis, germanitas. 4. zavez rodbin-
sztva, vinculum propinquitatis, & con-
sanguinitatis. 5. zavez szvachinsztva,
vinculum affinitatis. 6. zavez zakony-
szki, conjunctio, copulatio, copulatus,
connubium, copula matrimonii, pactum
conjugale, confarreatio. 7. zaveza pre-
kerstenye, obligationis, pacti, promissi,
auctoramenti transgressus. 8. zavez pre-
kerstujem, obligationem, pactum, au-
thoramentum transgredior. mirni za-
vecz prekerstiti, violare pacem, fœdus
condictum pacis.*

*Zavézan. Obligatus, obstrictus. devin-
ctus, copulatus, fœderatus, auctoratus,
authoratus. jako zavezán, multa suf-
fragatione devictus. 2. zavezani bra-
czi, confœderati, concatenati socii, nobi-
le par fratrum. 3. zavezán dobrochin-
sztvom, astrictus, obstrictus, mancipa-
tus beneficio. 4. zavezán na voyzku,
auctoratus.*

*Zavezánye. Obligatio, convictio, ligamen-
tum, ligatura. 2. zavezánye dobro-
chinsztvom, obstrictio, devinctio, man-
cipatio. 3. zavezánye szkupno dveh,
ali vech med szobum, consociatio, con-
spiratio, conspiratus, auctoramen, con-
fœderatio, concatenatio.*

*Zaúffam. Confido, committo, concredo,
credo, nitor, fiduciam habeo, repono.
vsze komu zauffati, omnia concredere
cuiquam, jocosa, & seria cum aliquo con-
ferre.*

*Zaúffan. Fidus, fidelis, sincerus, can-
didus, familiaris, secretus, intimus.
zauffan priatel, perfamiliaris, confi-
dens, intimus, qui à latere, qui est ex
intimis familiaribus.*

*Zaúffanoszt. Sinceritas, candor animi,
familiaritas, confidentia.*

Zauffánye. Fiducia, fidentia, confisio.

*Zavialo. Involumen, involuerum, coacti-
lia. v. Povoy.*

Zaviam-nulszem-nuti. Offlecto, inflecto.

*intorqueo, incurvo, arcuo, concurvo,
sinuo. 2. zaviam, kot vuk, ululo. za-
viati, ululare more lupi. jako zaviani,
exululare.*

*Zaviánye. Inflexio, offlexio, incurvatio,
curvamen, distortio, tortuositas, curva-
tura. 2. zavianye vukov, ululatio,
ululatus, us. 3. zavianye seludcza, con-
torsio, intorsio viscerum, verminatio. v.
Zaviavicza.*

Zaviat. Sinuosus, flexuosus, tortuosus.

*Zaviati puti. Anfractus, anfractam,
gyrus.*

*Zaviato-nog. Compennis, valgus, varus,
varicus, loripes.*

Zaviato-nosz. Silo, filus, nasus aquilinus.

Zaviato-rog. Photinx.

*Zaviato-vrat. Tetanicus, obstipus, obstipa
cervice.*

*Zaviavicza. Tormina, vermina, dolor co-
licus, cordialgia, cordiaca passio, colica,
cordiogmos, cordiogmus.*

Zavid, zavidenye. Emulatio, zelus.

*Zavidem. Emulor, cum invidia, &
ambitione conor alienum opus superare,
cuspede aliquem imitor, zelo zelor. 2.
invideo.*

Zavidem. Invidus. v. Nenavidem.

*Zavidno. Ex invidia, invidia instinctu,
lividè. 2. zelosè.*

Zavidnoszt. Invidia. v. Nenavidnoszt.

Zavjédam. v. Bantujem.

*Zavjèmnik, zavjemitel. (D.) zaima-
lacz. Interceptor, occupator, insector,
fiscus, fiscarius, confiscator, ecdicus. zav-
jemnik kralyevszki, fiscus regius.*

*Zavjet. Occupatus, interceptus, publica-
tus, confiscatus.*

*Zavjètek. Summa, synopsis, summa-
rium, breviarium, compendium, perio-
cha, epitomena, corollarium, porisma.*

*Zavjètye, zavimlenye. Occupatio, inter-
ceptio, publicatio, obsessio, inessio in bo-
na, catalepsis. 2. zavjetje imany za
kralya, confiscatio, publicatio, mutatio
bonorum.*

Zavíjam, obmatam. *Involvo, obvolvo, circumvolvo, fascio, amicio, calabrio.* zaviti glavu, *obducere, obvolvere caput.* 2. zavijam, zavešujem, *obligo, circumligo.* zaviti ranu, *circumligare vulnus.* v. Povijam.

Zavijànye. *Involutio, obvolutio, implicatura.* zavijanye glave, *obductio, obvolutio capitis.* 2. zavijanye deteta, *fasciatio, nis.*

Zaviknènye. *Exclamatio, inelamatio.*

Zaviknújem. *Altâ voce clamo, pectore clamo toto, inclamo, exclamo.*

Zavímlyem. *Occupo, intercipio, publico, obsideo, insideo, confisco.* zavjeti imanya, *occupare, insidere bona.* 2. *compendio, epitomo.*

Zavinyen. *Replicatus, contortus, sinuatus.* v. Zvinyen.

Zavíram kolo. *Inhibeo, remoror, moram.* 1. *sufflamen injicio, interpono rotis, rotam intercipio, sufflamine sisto rotam, sufflaminio.* zavreti kolo, *sufflaminare rotam.* 2. zavreti, *zakupeti, infervescere.*

Zavít. *Obvolutus, involutus, lacernatus, gausapatus, cucullatus, fasciatus, implicatus.*

Zavítek. *Involucrum, i.*

Zavláchen. *Inocatus, deocatus.*

Zavlachènye. *Inocatio, inocatus, ñs.*

Zavláchim-chiti. *Oceo, inoeco, cratio.*

Závnuk, zadnyi vnuk, szin prevnuka.

Abnepos, tis, pronepotis filius.

Zavnùka, kchi prevnuka. *Abneptis, proneptis filia.*

Zavodno govorenje. *Sophisma, labyrinthus.*

Zavoly. v. Zaradi.

Zavor na vratah. *Repages, vectis.* 2. zavor, zavornya, kûmfze kolo zavira *mora orbium, sufflamen.*

Zavrácham. *Repello, depello, revoco, retraho, reflecto.* zavernuti marhu, *reflectere pecora.*

Zavráchen. *Sanatus, resanatus, persanatus.*

Zavrachènye. *Sanatio, persanatio, resanatio.*

Zavrachújem. *Sano, resano, persano, glutino.*

Za vremena. *In tempore, tempestive.*

Zavuhujem-nuti. *Odoror, olfacio, persentisco.*

Zavusnicza. v. Plyufzka. 2. Bol okolu vúha. *Apostema, l. ulcus circa aurem, abscessus circa aurem, parotis.*

Zavúzdan. *Infrænatus.* v. Vuzdan.

Zavuzdànye. v. Vuzdanye.

Zavuzdávam. (D.) zauzdivam, zafvalyujem. *Fræno, infræno.* v. Vuzdam.

Zavúzlan. *Nodatus, innodatus, connodatus, renodatus, illigatus, devinctus.*

Zavuzlànye. *Nexus, connexio, illigatio, innodatio.*

Zavuzlávam. *Nodo, innodo, renodo, conmodo, illigo, obstringo, constringo.*

Z A ante Y.

Zaycha trava. *Sonchus.* zaycha noga trava, *lagopus, lagopodium, pes leporinus, trifolium humile.* Plin. l. 28. c. 8. *Logopus, sistit alvum, è vino, l. in vino pota.* 2. zaycha pervá sztran, *armus leporis.* zadnya sztran, *clunis leporis.* 3. zaycha kofa, *pellis leporina.* 4. zaycha mresa, *penellum, plaga.*

Zaycharnicza, zaychische. *Leporarium, leporetum, leporaria, lagotrophia, lagotrophium.*

Zayche grozdie. *Logois, dis, lageos, i, leporaria uva.* 2. zayche vuho trava, *bupleurus, itria, rum.*

Zaychecz. *Lepusculus, dasypus.* 2. zaychecz moršzki, *cuniculus.*

Zaychi. *Leporarius, leporius, leporinus.* zaychi orel, ali kraguly, ki zaycze lovi, *leporaria aquila, valeria, melomatus.* 2. zaychi szkok, *ossicula poplitum leporis.*

Zayczo-szerchen. *Pepo, onis.*

Z A ante Z.

Zazáblyen. (D.) zablenuť. *Stupefactus, sui-*

suimetipfius oblitus, attonitus, perterritus.

Zazávam. *Imploro, invoco, advoco, adprecor, comprecor, suspiro, inclamo, obtestor, incalo.* na pomoch zazvati, *appellare.* Boga zazvati za szvedoka, *DEum testem adhibere.*

Zazavànye. *Imploratio, invocatio, inclamatio, comprecatio.* v. Zazvanye.

Zazíban. *Coagitatus, agitatus, commotus, permotus.*

Zazibànye. *Agitatio, coagitatio, commotio, permotio.*

Zaziblyújem. *Moveo, commoveo, permoveo, coagito.*

Zazídan. *Muro cinctus, clausus, immuratus, obmuratus.*

Zazidànye. *Obmuratio, immuratio.*

Zazidávam. *Muro claudo, cingo, concludo, obmuro, immuro.* zazidati koga, *immurare quempiam.*

Zaznamenuván, zazlamenuvan. (D.) zabilífan. *Signatus, denotatus, inscriptus, litteratus.* zaznamenuvan z-piknyiczami, *compunctus.* zaznamenuvan znamenkcem na telu, *stigmatus.* z-ogorkom, *subverbustus.* zaznamenuvano mu biti, *signatum esse, fenum habere in capite.* 2. *assignatus, annotatus, adnotatus, adscriptus.*

Zaznamenuvanye, zazlamenuvanye. (D.) zabilífenye. *Notatio, signatio, designatio.*

Zaznamenújem, zlamenujem. (D.) zabilífavam, *noto, signo ob signo, ex signo, assigno, caractaro.* zaznamenuvati cherlenum farbum, *miniatura signare.* z-goruchem selezom, *stignare, stigmatenotare.* z-piknyiczami, *compungere.*

Za zlo jemlyem. *Indigno, indignè fero, graviter accipio, fero, gravor, in malam partem, l. sinistrè accipio, interpretor, nefas habeo.*

Zazván. *Invocatus, imploratus, inelamatus, obtestatus.* zazvan na pomoch,

imploratus, invocatus, in auxilium advocatus.

Zazványam, zazvenchujem. *Insono, exsono, consono, persono, perstrepo, infremo, percrepo.* zazvenchalje glasz nyegov, *intonuit vox ejus.* zazvoniti zvonom, *signum dare campana.*

Zazvanye. *Invocatio, advocatio, inelamatio.* zazvanye na pomoch, *imploratio.*

Zazubnicza. *Paronychia, a, gingivarum inflammatio, apostema, l. parotis circa gingivas.*

Zazvischávam - chati. (D.) zazvizdavam. *Sibilo, insibilo, fistulo.*

Z ante B.

Zbádam. *Compungo, perpungo, confodio, confodico, configo.* zboszti koga zígum, *acu quempiam perpungere.*

Zbadámsze. *Compungor, confodior, configor.*

Zbantuván. *Turbatus, violatus, infestus, lasus, offensus.*

Zbantuvanye. *Turbatio, infestatio, lasio, offensa, offensio.* v. Vrasenye.

Zbantuvam. *Turbo, infesto, affligo, ludo, offendo, injurio.* malo zbantuvati, *subeffendere.*

Zbéchámsze-tísze. *Symbolum solvo, do, confero collectam.*

Zbesavam-sujem. *Confugio, perfugio, infugio, concurro in tutelam, l. praesidium recipio me in tutum.*

Zbíam. *Deverbero, subtundo.* v. Bijem. 2. *exutio, ejicio.* zbiti komu zube, *edentare aliquem, dentilegum facere, dentes elidere, excutere alicui.* 3. Zbijam voyzku, junake szkup, *coaduno, cogo milites in unum, compello in simul, in unum.* 4. zbijam deszke, *asso, coaxo, coasso, contabulo, compingo.* zbijam zemlyu, *pavio, compavio terram.*

Zbíanye deszek v-jedno. *Coassatio, coaxatio, contabulatio.*

Zbien, zbit. *Excussus, ejectus*. 2. zbit bien, *casus, percussus, verberatus, diderberatus, subusus*. 3. zbien do modricz, *sugillatus*. 4. zbien, szkup zbit, *coassatus, coaxatus, contabulatus*.
 Zbienye. *De. diderberatio, percussio*. 2. *excussio, ejectio*. 3. v. Zbijanye.
 Zbiram. *Eligo, deligo, seligo, secerno, exquiro*. zebrati ú kakvu chaszt, *expetere, sortiri, declarare, creare, sumere, capere, surrogare ad officium, in alienus locum*. zebrati koga za herczega, *in principem aliquem eligere*. 2. zkup zbiram, *colligo, aduno, construo, glomero, congreco, coacervo*. lyudi na kup zebrati, *conturmare*. vechnike zkup zebrati, *cogere senatum*. 3. zbiram vkup, terjam peneze, *cogo, coactio, accumulo accervos pecunia*.
 Zbiranye. *Lectio, electio, selectio, electus, us, delectus, us, arbitrium*. zbiranye koga ú chaszt ali meszto drugoga, *electio, creatio, declaratio, subrogatio, surrogatio alienus in officium, invices alterius*. zbiranye vechnichko, *magistratus nominatio*. zbiranye Cezara, *Imperatoris electio*. 2. szkup zbiranye, *collectio, collecta, congregatio, coacervatio, accumulatio*. zbiranye terjanye penezno, *coactio, coactus, coactura argentaria*.
 Zbiraveczech. *Electo, delecto, exquisitor*. zbiraveczech ú chaszt, *electo, creator, nominator, declarator*. 2. *collecto, congregator*. zbiraveczech penez, *coacto*. 3. zbiraveczech szlów, *Typotheta*.
 Zbliza. *Cominus, & comminus, à prope, à propinquo loco*. zbliza vudriti koga, *cominus ferire quempiam*.
 Zblúgyen, zpáchen. *Depravatus, seductus, perversus, diastrophus*. 2. *confusus, conturbatus, mente dejectus, perturbatus*.
 Zblyuvanye. *Evomitus, us, evomitio, ejectio, ejectamentum, rejectio, rege-ratio cibi, l. potus*.

Zblyúvavecz. *Despuator, evomitor*.
 Zblyuvavam. *Eructo, ejicio, evomo, expuo, despuo, rehero*. zblyuvati jesztvinu, *regerere cibum*. guszto zblyuvati, *evomitare*.
 Zbòden. *Compunctus, confossus, confixus, fodicatus, confodicatus*.
 Zbòdénye. *Confossio, compunctio, confodicio, confixio*.
 Zbòg. *Propter*. v. Radi.
 Zbojávamfze, jakofze boim. *Extimeo, extimesco, pertimesco, valde timeo, perhorreo, perhorresco*. zbojatisze koga, *per-timescere aliquem*.
 Zbòka. *Ex, l. à latere, lateraliter*.
 Zblosànye. *Emendatio, correctio, melioratio*. v. Pobolsanye.
 Zblosávam. *Corrigo, emendo, melioro*. v. Pobolsavam. 2. *prosum, utilitati sum, proficio*.
 Zbóltan. *Fornicatus, arcuatus, testudineatus, arcuatus*. zboltana komoricza, *arcuata cellula*.
 Zbòr. *Congregatio, conventio, conventus, congressus*. 2. zbor tolnachnikov, vechnikov, *synedrium*. 3. zbor czirkveni, *synedrium ecclesiasticum, synodus*. 4. duhovni, *consistorium*. 5. obckinszki, *panegyris*. 6. obchinszki redovnikov, *concilium*. 7. orszachki, *cætus, comitia, rum*. v. Szpravitche. it. v. Zhodische.
 Zbrájam. *Enumero, dinumero*. zbroiti, *recensere*.
 Zbrízán (D.) otart. *Deletus, oblitteratus, abolitus, annullatus, annihilatus, erasus, expunctus, extinctus, obelisco notatus, cancellatus*. zbrízano pifzmo, *cancellatum chirographum*. 2. *purgatus, perpurgatus, emundatus, abstersus*.
 Zbrízanye. *Deletio, extinctio, extinctus, abrasio, erasio, expunctio, oblitteratio, cancellatio*. 2. *abstersio, emundatio*.
 Zbriszávam. *Deleo, eluo, exculpo, oblittero, expungo, despungo, obelo noto, li-*

turo, cancello, circumduco, aboleo, annibilo, annulo. zbritzati d'ug, abolere debitum. 2. extergo, abstergo, emundo, purgo, perpurgo. v. Izbrisisujem. Zbrívam. Erado, derado, abrado. Zbríven. Erasus, derasus, abrasus. Zbrívènye Erasio, abrasio. Zbròjen. Dinumeratus. v. Prebrojen. Zbrojénnye. Dinumeratio. v. Prebrojenye. Zbrússen. Acutus, acuminatus, centrosus, samiatas. v. Nabrússen. Zbudílo, prebudílo. (D.) probudílo. Excitatorium, suscitabulum, resuscitabulum. Zbudítel. Excitator, exhortator, suscitator, resuscitator. Zbudítelicza. Excitatrix, suscitatrix. Zbugyávam. (D.) probudivam. Expergo, expergefacio, expergefico, expergefisco. zbudíti koga, nubila animi serenare. zbudítize, expergefiscere. Prov. ede nastureium. v. Prebugyujem. 2. zbugyavam, marlyivo, na kakvo delo nagovarjam, poduszavam, acuo, exstimulo, exacuo, exhortor, animo concito, scintillam fomiti adjicio, addo calcaria, animum incendio. Zbugyávamsze. Expergor, expergefio. zbudítítize, sollicitam explicare frontem, expergefieri. v. Prebugyujemsze. Zbugyen. Experrectus, excitatus. v. Prebugyen. 2. concitatus, incitatus, animatus, accensus, succensus, exatuatus. Zbugyénye. Excitatio, expergefactio. v. Prebugyenye. 2. incitatio, concitatio, inflammatio, animatio. Zbúhan. Contusus, pertusus pugnis. v. Izbien. Zbuhànye. Pugnis contusio. v. Izbienye. Zbúrkan. Turbatus, conturbatus, perturbatus, concitatus, commotus, tempestuosus. zburkano morje, iratum mare. Zburkàno. Turbatè, perturbatè, coniurbatè, turbulentè, tempestuosè. Zburkànye. Turbatio, perturbatio, tur-

bamentum. zburkanye vod, morja &c. perturbatio, motus, l. astus maris, agitatio, motus fluctuum, tempestas, turbo maris, procella maris, mare, l. pelagus astu fervens. 3. zburkanye opchine med szobum, tumultus, seditio, concitatio, motus populi, tumultus seditiosus plebis, bellum intestinum, domesticum. v. Puntaria. Zburkàvecz, zmutnik. Turbator, perturbator. koi velika zburkanya chini, tumultuarius, tumultuosus, pertumultuosus, seditiosus. Zburkávam. Concito, turbo, perturbo. 2. seditioem concito, commoveo. v. Puntarim. Zburkum velikum. Tumultuosè, pertumultuosè, tumultuanter, cum tumultu, seditiosè. Z. ante C. Zchíszten. Politus, expolitus, purgatus nitidus, limatus, elimatus, emundatus, commundatus. Zchísztenye. Expolitio, emundatio, eliminatio. Zchísztujem-titi. Expolio, emaculo, emundo, nitido, elimo. Z. ante D. Zdáleka, zdálka. Eminus, procul, à longe, à, l. de longinquo. zdaleka gledim nevolju drugoga. Prov. è terra spectro naufragium alterius. Zdajem ú sz. histvo mufa senum. In matrimonium jungo, conjungo sponsum cum sponsa, copulo, consocio, fædero, confædero. 2. zdajem, izdajem varas &c. trado, prodo, enuncio, patefacio, proditorem induo. Zdaitel izdaynik. Venditor, proditor, delator, traditor, carpistes. Zdán. Copulatus, conjunctus, consociatus, confæderatus. 2. proditus, venditus, extraditus. Zdánnye, izdánnye. Proditio, traditio, delatura, conjuratio, parrisidium patria. Zdavànye. Conjunctio, copula, copulatio, l i i i 2 pa-

paetio foederis conjugalis, confederatio, syzygia.
 Zdávnya. *Pridem, jam pridem, dudum, jam dudum, jam diu, à longo tempore, l. longo jam abhinc tempore.*
 Zdehnènye. *Expiratio, exspiratio, efflatio. zdehnenye duse, exhalatio animæ, digressio animæ à corpore, dissociatio. v. Umiranye.*
 Zdehnújem. *Expiro, exhalo, efflo, spiritum emitto. zdehnuti, exspirare animam, animam, l. vitam exhalare, ultimum reddere spiritum. v. Umiram.*
 Zdèla. *Scutella, patina, lanx, paropsis, escale, patela, discus, tryblinum, aristophorum. z. zdela velika y široka, patena, discus, catinum, catinus, matra, mazonomum. 3. zdela velika, y gluboka, gabata, a. 4. zdela pomenfa, catillus, catillum. 5. zdela naymensia, catinulus, catinulum, catinellus, scutellula, scutulla, lancicula, patella. 6. zdela ú kojefze szad noszi, ali postpaszt, satura, a, tragematotbeca. 7. zdela na vage, lanx, cis. obodve pako, bilances, librae bilances.*
 Zdelár. *Patenarius, scutellarius, paropsidarius.*
 Zdolávam. *Elaboro. v. Izdelavam.*
 Zdele, lifem. *Catillo, eatinos lingo, parasitor. 2. v-zdele jesztvine devam, tudiculo. 3. zdele kray, crepido. zdele vuho, anfa, a.*
 Zdelichna tabla. *Scutellarium.*
 Zdelicza. *Patella, lancicula, paleola. v. Zdela. n. 5. 2. kofzti kakti zdelicze, ú kojeh czipeli, t. j. kofzti sztegnafze verte, acctabulum pyxis. 3. zdelicza v. kolenu, patella, mola genualis.*
 Zdelnyak. *Armarium, l. repositorium scutellarium. it. scutellarium, ii.*
 Zdelo - lizànye. *Catillatio, nis.*
 Zdelo-lizàvecz. *Catillo, sublingio patinorius. it. parasitofler.*
 Zdelo - noszecz. *Scutellarius, discophorus.*

Zdénchecz. *Fonticulus, fonticellus. 2. zdenchecz vode sztojeche, putcolus.*
 Zdenchina. *Fontana, puteana.*
 Zdénchna machka. *Lupus. zdenchna fila, scatebra, a. zdenchna falata, vulgò: prunkrez. it. bobovnyak, laver, sifymbrium. zdenchnavaga, ciconia, toleno. zdenchna czev, siphon. plur. lingulati tubi, musti, pupilla, tubuli.*
 Zdénchni. *Fontanus, fontalis, puteanus, putealis. zdenchni mester, aquilex, gis, aquilices, um. zdenchni kopach, putearius, lacuarius. zdenchni krov, puteal. zdenchni kamen, vukojega voda po czevih teche, y od kudtze grabi, castellum, li, crater, ris. zdenchni zaimach, modiolus, li.*
 Zdenchno, ali zdenchye kolo. *Haustrum, aclidia.*
 Zdènecz. (D) Bunar, studenacz cheszma. *Fons, puteus, pege, is. 2. zdenecz sztojechi, koi ima sivu vodu, ali van neizteche, puteus, ei. 3. zdenecz nepreszufsni, puteus jugis. v. Sterna. v. zdenecz opaszti, Prov. in cassum ire, cadere. t. j. vsze uffanye zgubiti. 5. vufzta zdencza, crepido, l. os putei.*
 Zderkalische. *Decursorium, hippadromus.*
 Zderkávamsze, pochinyam harc. *Velitor, concurre, congregior, depugno, dimico.*
 Zderkavànye, harcza prichinanye. *Dimicatio, proeursus, procursationes militum, velitaris pugna, congressus, velitatio. k-zderkavanyu szlifsajuchi, concursatorius, velitaris.*
 Zderkczze, zderkavajuch. *Velitatum.*
 Zdersàlo, podporische. *Fulerum, fulcimen, fulcimentum, retinaculum, sustentaculum.*
 Zdersán. *Retentus, detentus, suffultus, intertentus, sustentatus. 2. v. Zadersan. 3. refrænatus, coërcitus, compressus, repressus, depressus.*
 Zdersavànye. *Fultura, sustentatio. 2. v. Zadersanye. 3. continentia, cohibitio,*

- inhibitio, refrenatio.* 4. zderfavanye obchine, *columnen reipublica.*
Zdersávam. *Contineo, sustineo, sustento, retineo, fulcio.* 2. v. Zaderfavam. 3. zderfavam od nevolje, *sisto, sospito, it. pascio, interteneo.*
Zdersitel. *Sospitator, sospes.* 2. *retentor.* v. Zaderfavecz.
Zdersávamsze. (D.) *uzdarsujemsze.* *Contineo, cohibeo, retineo, refrano me, pareo.* 2. *retineor, detineor, contineor.*
Zdignènye. *Elevatio, sublevatio.* v. *Podignenye.*
Zdignyen. *Elevatus, sublevatus.* v. *Podignyen.*
Zdihávam. *Suspiro suspirium mitto, emitto, spiritum ab imo pectore traho.* *zdi-havati. perspirare.* 2. v. *Zdehnujem,*
Zdihavànye. *Suspiratio, suspirium, suspiramen, suspiratus, ùs.*
Zdiram. *Impetuosè exuo, l. detrako vestem &c.* *zdreti z-koga birsag, benè aliquem. mulctare.* 2. v. *Odiram.*
Zdisem. *Levo, elevo, allevo, sublevo, attollo, sustollo, sursum levo, contolio.* *zdignuti glasz, elevare, extollere vocem.* *zdignuti na noge, errigere ad pedes.* v. *Podisem.*
Zdobra, z dobre volje. *Lubenter, lubenti animo.* v. *Dobroyolyno.* *zdobra kay chiniti, bonà voluntate, non repugnanter, non repugnando, non obfistendo aliquid facere.*
Z-dogovòrom. *Cum consilio, deliberatione.*
Zdòla. *Infernè, inferiùs, infrà, subtùs.* *zdola supel, subcavus.*
Zdólnyi. *Inferior & hoc inferius, inferus, infimus.*
Zdrápan. *Laceratus, dilaceratus unguibus &c. laceratus, descobinatus.* v. *Razdrapan.*
Zdrasújem. *Pretium amplio, augeo, ad augeo, elevo, apprecio.*
Zdráv. *Sanus, sospes, incolumis, salvus, salubris, integer, vegetus, valens, vali-*

- us, firmus, incolumis.* *zdrava voda, salubris fontana.* *jako zdrav, persanus.* *dobro zdravomubiti, ad summum valere.* *zdrava pamet, mens sana, recta, perfecta, & incorrupta ratio.*
 2. *zdrav bivam, posztajem, convalesco, revalesco, sanesco, consanesco, resanesco.* v. *Ozdravlyujem.* 3. *zdrav jelzem, valeo, sanus, salvus sum, valetudine prosperimà utor, corpore sum vegeto, ac valenti, panceratici valeo.* 4. *zdrav budi, ave, salve, salvus, salvusque sis.* 5. *zdrav oiztani, vale, v. lebis, valetò, DEUS te conservet, salubritatem corporis retine, inoffensà valetudine vive.*
Zdravicza. *Poculum sanitatis, salutaria.* *zdravicze napiati, salutaria bibere, libare alicujus saluti.*
Zdrávje. *Sanitas, valetudo, salus, incolumitas, salubritas, corporis integritas, polycronia, soteria, e.* *dobro zdravje, bona, & integra sanitas, prospera & firma valetudo.* *zdravja zdenczi, juterna, medicati fontes.* *zdravja bolicza, hygea, hygia.* *zahvalni dari za prieto zdravje, soteria, rum.*
Zdràvo. *Sanè, salubriter, salutariter, salvè, validè.* 2. *zdravo, zdrav budi, salve.*
Zdravoga chinim. *Sano, medeo.* v. *Ozdravlynjem.* n. 2.
Zdroblyújem. *Frio, contero, disiero, comminuo.* *zdrobiti, subtiliter, minutim, l. minutatim terere.*
Zdruge sztrane. *Ex alia parte, alia ex parte, l. à parte.*
Zdrùsen. *Associatus, consociatus.* 2. *zdrusen, zkloplyen, conjunctus, copulatus, connexus, unitus.* 3. *zdrusen, v-pay-dastvo z-pogodbum priet, fæderatus, confæderatus.*
Zdrusénnye. *Associatio, consociatio.* 2. *zdrusenye zavezno, fæderatio, confæderatio.* 3. *unio, connexio, copulatio, conjunctio.*

- Zdrusújem. *Associo, confocio.* 2. zdru sújem v-tovarustvo, *fædero, confædero.* 3. *connecto, conjungo, copulo.* v. Zdajem.
- Zdrusújemsze. *Associor, confocior, adjungo me, confero me ad societatem, in eo, l. pango societatem.* 2. zdrusújemsze, zavez zdruzem chinim za szkupno tovarustvo, *fædus facio, l. pango cum aliquo, fæderor, confæderor.* 3. *copulor, conjungor, connector.*
- Zdruzgavam-gnulzem. *Contero, protero.*
- Zdvájam. *Diffido, despero, animo eado, spem depono, abjicio, despondeo animum, de salute pertimesco, in desperationem adducor, pervenio.* zdvoiti, *spe cadere, abjicere hastam.*
- Zdúsnofzt. *Inauditum quidpiam mirabile, paradoxum, xi.*
- Zdublyen. *Cavatus, excavatus, pertusus, emedullatus, fistulatus, alveatus, canaliculatus, exesus, tubulatus, anaglypticus.*
- Zdublyújem. *Cavo, exeavo, pertundo, caverno, cavefacio.* zdubszti pechinu, *subedere scopulum.*
- Zdublénye. *Cavatio, excavatio, pertusura, tubulatio.*
- Zdvojéchi. *Desperans, desperabilis, exspes vitæ.*
- Zdvòjen. *Desperatus, ab omni spe derelictus, destitutus, depositus, perditus.*
- Zdvojèno. *Desperanter, desperatè.* zdvojeno duguvanye, *occisa, desperata, perditæque res.*
- Zdvojénye. *Desperatio, desponsio, abjectio animi, nulla rerum meliorum expectatio.*
- Zdvoitel-licza. *Desperator-trix, exspes.*
- Zdúplan. *Duplicatus, reduplicatus, conduplicatus, geminatus, congeminatus.*
- Zduplànye. *Duplicatio, duplicatus, geminatio, congeminatio.*
- Zduplávam. *Gemino, congemino, duplico, conduplico.*

- Zeba pticza. *Fringilla, frigilla, vireo.* 2. kot zebe poszkakujem, *frigatio.* kri-chim ali popevam kot zeba, *fringultio.*
- Zebeme, zebszti. *Algeo in pedibus, rigeo frigore pedum, frigus patior, frigore adstringor, præfrigore algeo.*
- Zebo-lovecz. *Fringillarius, ii.*
- Zecz. v. Zajecz.
- Zeczvert. *Froliquatus, eliquatus.* v. Razczvert.
- Zeczviram. *Liquefacio.* v. Razeczviram.
- Zegnivam. *Putreo, putresco, putrefio.* zdruzem zegniti, *computrescere.*
- Zegretisze. *Calescieri, focillari.*
- Zéham. *Oscito, oscitor, os dispando, dispando rictum, hisco.* chrejuch knyige zehati, *inter libros oscitare.*
- Zehànye. *Oscitatio, oscitantia oris, dispansio, rictus, ius.* 2. zehanye guszto, *oscedo.*
- Zehàvecz. *Oscitator, oscitans, mirio.*
- Zèl, zla, zlo. *Malus, pravus, improbus nefarius, cacos.* v. Húd.
- Zèlen. *Viridis, viridicatus, virens, viridans, herbens, herbidus, floribus vestitus, prasinus, glaucicomans, glaucicomus.* zelen kony, *equus glaucus.* n. 36. 2. jako zelen, *perviridis, praviridis, praviridans.*
- Zelena farba. *Viridis, vitreus, hyalis, herbeus, l. herbidus color, virido, nis.* 2. zelena pticza, *vireo, nis.*
- Zelenéchi. *Vireus, vernans, viridans.* zelenechega polya telak, *virentis agri cultor.*
- Zeleni dragi kamen. *Toparium-us.* 2. zeleni dragi kamen kot morje, *smaragdus.* klarus iz zelenoga dragoga kamenya, kot iz smaragda, *viria, viriola, virea.*
- Zelenim, zeleno chinim. *Virido, as.*
- Zelenimsze. *Frondeo, frondesco, germino, verno.* 2. zelenimsze, zelen jeszem, *vireo, viridis sum, obberbejco.*

Zelenina. *Viror, viredo, viriditas*. 2. zeleninu gubim, *eviresco*.
 Zelèno. *Viridè*. prizelèno, *subviridè*.
 Zelèno mesto. *Viretum, viretum, viridia, viridarium, locus herbifer, herbosus, viridantibus somis casariatus*. zelèno drevje, *humida ligna*.
 Zelenyak. *Lorio, nis, prasmatns*.
 Zèlische. *Olitorium, olitorius hortus*. 2. zelische zlocheszto, y malo, vredno, *corchorus, corchoron*. Prov. *corchorus inter olera*. jezsu oni kî szrechum nezadovolyni, hlepe na chaszti, za koje niszu.
 Zeller salata. *Selinapium, apium scelinum*.
 Zelve, jeterve. *Fratris, rum, gannatriees, duorum fratrum sorores*.
 Zèlye. *Caulis, is*. usit: *caules, ium, herba, olus, lachanon-um, brassica*. 2. zelye pernato, ili z velikem perjem, kot je nekoja kapuszta, *caulades, a, lea, & laa*. 3. zelye glavato, *brassica capitata, triebiana, ephesina*. 4. zelye rugano, *brassica sabelica, caules sabelici, l. crispi, apiacon*. 5. zelye czvetuche, karfiol, *brassica cypria, l. pompejana*. 6. zelye tenkoga, y priprosztoza lisztja, *erambo*. 7. zelye primorszko, *glauxcis*. 8. zelye szakojachko, ko za hranu na vertu raszte, *olus, lachanonum, stephanoma*. 9. zelèno zelye, *moretum, ti*. 10. zelyu zpodobèn, *olera-ceus*. zelyu szliffajuchi, *olitorius*. piacz na kojemsze zelye prodaje, *olitorium forum, lachanopolium*. vertlyar, ali zelyar, koizelye prodaje, *olitor, clerator, lachanopola*. kâ prodaje, *olitrice, lachanopolis*. v. *Caulis*. szteblo, ali koczen od zelya, *cauliculus, caulis penna, caulis, is*. guszenicze kè zelye jedu, *eruca, bruchus*. salata iz zelya, *acetarium, facelare*. szekira, kûmsze zelye szeche, *marra, a*. Cato od zelya veli, akoize na szelzczu .nozol, ali rak napravi, *brassicam tritam apponito, sanum facies*. de hoc rust: n. 2. 3. & 5. y k-tomu pridaje,

daperje zelya, rane chiszti.
 Zelyiche. *Olusculum*. 2. zelyiche Devicze MARIE, *Abrotonum, i*.
 Zemelszki. *Terrester-is, terrenus, terraceus*. zemelszki okrug, *terrarum circulus*. zemelszki globus, *globus terrestris, terraqueus*. 2. zemelszki szini, t. j. koiszu od szironiakov, y priproszteh roditelov, kak y oni, kehize roditeli neznaju, *fili terra*. 3. zemelszki oresszcz, szvinszki kruh koren, *pseudoapius*.
 Zèmlya. *Terra, communis omnium mater, tellus, humus, solum, vesta*. v zemlyu zakopati, *humare glebis*. 2. kâ odkopana od zemlye nyelze sztalno ne derse, niti josche na nikakovo delo oberne na niszu, kakti peszek, krayda, illovacha &c. *ruta caesa*. 3. zemlyü jednako chiniti, *aquare solo*. 4. ú zemlyuszze povernuti, *in pulverem reverti*. ú zemlyu koga szprevoditi, *funerare aliquem*. zdichi iz zemlye, *tollere de terra*. hititi na zemlyu, *prosterne in terram*. Prov.
 Neje vreden daga zemlya derfi,
 Koi zdrav, trude, y dela besfi.
 2. Zemlya bela. *Terra alba, creta, margas, fascanium*. v. Gypsum.
 3. Zemlya cherlyena. *Rubrica, terra rubra, rubella, lemniaa, militaa*.
 4. Zemlya ilovacha. *Argilla*. ilovacha bela, *leucon*.
 5. Zemlya loncharszka. *Terra figulina, figularis*.
 6. Zemlya plodna. *Terra ferax, fertilis, fecunda, frugifera, fructifera, fructuosa, huber, huberta*.
 7. Zemlya neplodna. *Terra infructifera, infecunda, infructuosa, inuber, sterilis, i-juna glarca, acarpos*.
 8. Zemlya poszejana. *Terra infeminata, seges, tis*.
 9. Zemlya pripravlyena josche neposejana. *Terra subacta, nondum sata*.
 10. Zemlya za szvetu. *Arvum, i*.

11. Zemlya v-protuletju zorana. *Veruatum, i.*
12. Zemlya tufzta. *Solum pingue, terra opima, humus adipalis.* zemlyafze tufzti, *gliscit terra.*
13. Zemlya peschena. *Glarea, a.*
14. Zemlya mledna. *Humus petilus, terra exilis.*
15. Zemlya kafze vszako leto szejce. *Terra restibilis.*
16. Zemlya od kojefze dohodek placha. *Terra vectigalis.*
17. Zemlya pod hisnoga poda defzke nagnyetena. *Pedanium, ii.*
18. Zemlya nezdelana. *Rudeſta terra.* orudje, kemfze zemlya ponavlya, yzdelava, *instaurum, i.*
19. Zemlya, ili ofzredeck med dvemi vodami. *Isthmus, i.* v. Nyiva.
20. Zemlya zgorna, iz koje rudari poznavaju zlatu filu. *Segulum, i.*
- Zemlyak. *Conteraneus, comprovincialis, patriota, sympatriota, popularis, concivis, civis, municeps, gentilis.*
- Zemlye razftuplenye. *Hiatus, l. apertio terræ, chasma, tis.* 2. zemlye zruffenye, *labes terræ, ruina terræ, chasmatias, synezefis.* 3. zemlye prevrachanye. *repastinatio.* 4. zemlye gruda friska. *pastinum, i.* 5. placha, ali dacha od zemlye, *vectigal, terraticum.* 6. zemlye izpifzanye, *geographia.* izpifzavec zemlye, *geographus.*
- Zemlyen. *Terreus, terraceus, testaceus, samiolus.* zemlyena poſzuda, *vas fictile, opus manuum figuli, testa, a, samium.* zemlyena poſzuda za pitje, *samiolum, poterium.* 2. podzemlyeni, *subterraneus, subterrenus.* 3. blizu zemlyen, *perigeus, perigaus.*
- Zemlyet. *Molitus, emolitus, mola contritus, comminutus, commolitus.*
- Zemlyetje. *Molitura, commolitura, mola, comminutio, emolitio, commolitio.*
- Zemlyo-merenye. *Geometria, geodæſta.* meſtria zemlye merenya, *ars geome-*

- trica.* knyige zemlyo-merenya, *geometrica, rum.*
- Zemlyo-merni. *Geometricus.*
- Zemlyo-mernik, zemlyo-merecz. *Geometra, geometres, terra menſor, l. diſviſor, geodætes.*
- Zemlyu delam, orjem. *Domo, perſtringo terram aratro.* v. Orjem. zemlyu dlati, *appellare ſolum.* v. zemlyu, ali od zemlye poſert, *terra, l. à terra abſorptus, laburcinatus.*
- Zenicza ú oku. *Glene, is, pupilla, a.*
- Zepiram. *Eluo, elavo, prolavo, elutrio.* zeprati ú topli vodi, *excaldare.* zkruhe zeprati, *emaculare.*
- Zepranye. *Elavotio, elotio.* zepranye ú topli vodi, *excaldatio.*
- Zerczàlo. (Scl.) ugledalo. *Speculum, typarium, catoptron.* gledatiſze ú zerczalo, *contemplari, intueri ſe in ſpeculo, l. inſpicere, iudicium ſpeculi conſulere.* druge imati za zerczalo, *exemplum ab aliis ſumere, capere, aliorum periculo ſapere.* 2. zerczalo oluplyeno, *ſpeculum cavum.* koi zerczala dela, *ſpecularius.* kai k-zerczalu ſzliſta, *ſpecularis.*
- Zernafzt, nekuliko velik. *Aliquantulum, l. utcuſque grandis, ſubgrandis, grandiuſculus.* 2. zernafzt pun zernya, zernat, *acinofus, geomatus, granofus.*
- Zërno. *Granum, gnidium.* 2. zerno nay viſeſſe na klaſzu, koje naypervlye zrelo, y futo, *alphica, a.* 3. zerno olovno, ali ſelezno, *glans plumbea, globus plumbeus &c.* v. Globus. n. 4.
- Zernye zbiam iz moſnicz. *Evalvo.*
- Zesgan. *Concrematus, combuſtus, exuſtus, conflagratus, retuſtus.* od ſzuncza zesgan, *retoridus, coloratus ſole.*
- Zesgánye. *Concrematio, combuſtio, exuſtio, conflagratio, deflagratio.*
- Zesíſem-ſgalſzem. *Comburo, exuro, deuro, peruro, incendio deleo, conficio, concremo, igne aboleo.* zesgati hiſu, *vulcano conſecrare domum, igni dare domũ.*
- Ze-

Z E

Zefifemfze. *Conflagro, deflagror, exuror, ardore deflagro, flammis absumor.*
 Zefšiven, zefšit. *Persutus, consutus.*
 Zefvávam. *Consuo, persuo.*
 Zefzekújem na drobno. *Concido, exciso.*
 zefzechi na drobno, *minutim consecare, concidere.*
 Zefznásen. *Emundatus, commundatus, perpurgatus.* v. Zchifzten.
 Zefznasènye. *Purgatio, emundatio, commundatio.*
 Zefznasiti. *Emundare.* v. Zchifztujem.
 Zefzpotavam. *Subsano, explodo, per risum, & jocum contemno.* zefzpotati koga, *pipilo explodere quempiam.*
 Zefzpotànye. *Subsanatio, explosio verbalis.*
 Zefzpotávamsze komu. *Irrideo, ludibrio habeo, ludibrio lado aliquem, cavillor.*
 Zefzpotávanye. *Ludibrium, irrisio, contemptus per risum.*
 Zefztájamsze. (D.) *szufzretamsze.* *Obvio, occurro, obviam, l. obvius fio, obviam venio.* zefztatíse z-kem, *se obviam dare alicui, convenire cum aliquo.*
 Zefztajànye. *Obviatio, occurſio, occurſus, convenientia.*
 Zèt, mus kcherin. *Filia maritus, gener.*
 Zévam. *Efflo animam, expiro.* 2. *oscito.*
 Zevanye. *Exspiratio.* 2. *oscitatio, hec̃ta, &.*
 Zevrelicza. (*Marit.*) *moffa.* *Vappa, Vinum evaporatum, vapidum, vinum corruptum, vitiosum.*
 Zevszega szèrcza. *Animitus, medulitus, oculitus, cordicitus.*
 Zevszeh sztran. *Undique, undequaque, undeque secus.*
 Zevszema. *Omnimode, per omnia, penitus, prorsus, totaliter.* 2. *Transl. radicitus.*
 Zevszum szilum. *Cum omni conatu, conamine, omnibus viribus, remisque, velisque, manibus, pedibusque.*
 Zéza. v. *Pasztirichicza.*
 Zezávam. *Procito, provoco, laceſſo, inlicito, electo, procalo.* zezvati na may-

Z E

625

dan, *ad duellum provocare, evocare.*
 2. zezavam, *szkup zovem, advoco, convoco, insimul voco, vocando insimul congrego.* v. *Izzezavam.*
 Zezidan. *Ædificatus, exadificatus, inadificatus, proadificatus.*
 Zezidanye. *Ædificatio, exadificatio, inadificatio.*
 Zezigyújem. *Ædifico, inadifico, exadifico, proadifico.* zezidati ostariu, *muro errigere, elevare stabulum.*
 Zeznávam. *Rescio, reseisco.* v. *Zezvedam.*
 Zezovitel. *Provocator, evocator, incitator.*
 Zezòren. *Maturus, maturatus, temporius.* zezoren grozd, *merica, &.*
 Zezorénnye, zezrelenye. *Maturitas, maturatio.*
 Zezrélyam, zrel bivam. *Matureſco, matureo, ematureſco, maturus fio, permatureſco, ad maturitatem venio, pertin-go.* zezreeliti nemore szad, *à debita maturitate impediuntur fructus.*
 Zezván. *Evocatus, provocatus, incitatus.* 2. *convocatus, convocando congregatus.*
 Zezványe. *Evocatio, provocatio.* v. *Izzezvanye.* 2. *Convocatio.*
 Zezvédam. *Exploro, indago, sciscitor, pradisco, percontor, investigo, perscrutor, electo, inquiror.* zezvedati chiu volyu, *tentare alicujus sententiam.*
 Zezvedanye. *Percontatio, pervestigatio, investigatio, inquisitio, exploratio, indagatio, recognitio.*
 Zezvedàvecz. *Perscrutator, percontator, pervestigator, investigator, indagator.*
 Zezvédavka. *Percontatrix, indagatrix, investigatrix.*
 Zezúvam. *Excalceo, discalceo, calceos detrabo, decalceo.* noqe dati zezuti, *pedes præbere excalceandos.*
 Zezuvànye. *Discalceatio, excalceatio.*
 Zezut. *Discalceatus, decalceatus, excalceus, excalceatus.*

Kkkk

Zan-

Z ante F.

Z-falújem. *Decipio, non flo verbo, l. promissis, promissis obflo, promissa, l. promissarium fallo, decipio.*

Z ante G.

Zgágyam. *Tango, attingo, assequor. zgoditi v-czil, attingere scopum. 2. zgoditi doiducha, prophetare, divinare.*

Zgànyam kjednu. *Cogo, adigo, compello, impello in unum, congrego, aggrego simul, in gregem unum compello. zegnati, ú tefzno mefzto, compellere in angustias.*

Zgárjam, zgoreti. *Exuro, comburo, conflagro.*

Zgarjavicza. *Pectoris as gutturis uredo, cerchnus, i.*

Zgázen, zgáfen. *Calcatus, excalcatus.*

Zgazujem. *Conculco, exculco.*

Zgerbaven. *Curvus, curvatus, incurvatus, arcuatus. v. Gerbav.*

Zgerbavenye. *Curvamen, curvatio, incurvatio, arcuatio.*

Zgerbaveti. *Curvare, incurvare, arcuare. v. Gerbavem.*

Zgerbavetifze. *Incurvascere, incurvari.*

Zgernújem krilo, skricz &c. *Elevo, laciniam, peniculantum, sinum, l. extremitates vestium contorqueo.*

Zgiblyem, zgibati. *Tabeo, tabeseo, tabe consumo, conficior. 2. pereo. v. Pogiblyem.*

Zgibicza. *Junctio, junctura, compago, compactio, compages, commissura, vertebra, verticula, verticulum, nodus. zgibicza na szlami, geniculum. 2. zgibicza, gumb on na velike koszti ruchne, carpus, i.*

Zgizdávamsze. *Superbio, tollo, elevo supercilium. zgizdavatifze, buccas inflare, tollere animos, cristas.*

Zgizdavanye. *Elatio animi, tiphus. v. Gizdoszt.*

Zglágyen. *Demulsus, promulsus, perlinitus, delinetus.*

Zglavna deschicza posztelye. *Pluteus, ei.*

Zgledanye. *Speculatio, prospectus, despectatio.*

Zglédam. *Specular, prospicio, propecto, despecto. zgledati, perspicere.*

Zgledálnicza. *Specula, speculatorium, ii.*

Zgledávamsze, szim tam gledim. *Circumfero oculos, oculis vagor, suberro, zgledavatifze, oculis dispalari.*

Zglòb. *Nexum, nexus, xi, nexus, ùs, articulus. pervi zglob kotrig iliti koszt ú herbtischu, atlantius, l. atlantias nodus.*

Zgoda, zgogyenye. *Casus, eventus, successus, accidens. v. Pripechanye.*

Zgodiloszeje. *Contigit, evenit.*

Zgogyene. v. Zgoda.

Zgòra, od zgora. *Super, supernè, desuper, à supra, supra, sursum, superius. 2. zgora recheni, prafatus, suprafatus, supradiçtus, memoratus, supra nominatus, prænominatus. 3. zgora posztavlyen, superpositus, suprapositus. 4. zgora dohajajuchi, supernans, superveniens.*

Zgorénye. *Exustio, combustio, conflagratio.*

Zgornyi. *Superus, supernus, superficialis. nayzgornyi, supremus, supereminens.*

Zgotávlyam. *Instruo, apparo. zgotoviti obed, apparare prandium. 2. perficio, elaboro, absolvo, finio, pertexo, expedio, condo, corono, coronidem operi impono. zgotoviti delo, absolvere opus. zgotovlyam peldu, performo. zgotovici pri szvechi, elucubrare.*

Zgotovlènye. *Absolutio, expeditio, perfectio, finis, apex, coronatio, conditus, ùs, confectio, perfabricatio, perfabricatio, corona, l. coronis operis, aut laboris.*

Zgotóvlyen. *Absolutus, expeditus, perfectus, elaboratus, effectus, conditus, perfabricatus, coronatus. zgotovlyen pri szvechi, elucubratus. 2. zgotovlyen hitro, naglo zdelan, priprofzt, scedicus, scedius, extemporarius, subita-*

tarius, tumultuarius, malè elaboratus, extemporalis, speusficius. hitro zgotovlyen kruh, panis speusficus.

Zgotovlyeno delo. *Depolitum opus, opus consummatum, coronatum.*

Zgovárjam. *Pronuncio, enuncio, effor, eloquor, proloquor, profero, effero, exfero.* lepo zgovarjati, *decenter efferre.*

Zgovárjamsze. *Condico, condictum facio.* v. Dogovarjamsze. 2. *purgo, causam dico, explico, excuso me.*

Zgovárjanye. *Enunciatio, pronunciatum, ùs, pronuntiatio, elocutio, effatum, effamen.* lepo zgovarjanye rechi, *lenis appellatio vocum.* 2. *condictio,* v. Dogovor.

Zgòvor, izgovor. *Purgatio verbalis, excusatio, causatio.*

Zgovorlyiv, chlovek verlo lepo govorechi. *Disertus, eloquens, exereitatus in dicendo, cui potentis eloquii virtus est, consultus, eloquentia, fandi doctissimus.* 2. z-govorlyiv jeszè, *valeo dicendo, latis eloquentia habeo, tantum possum à facundia, flumen orationis aureum fundo.* 3. zgovorlyiv posztajam, *alo facundiam, vires augeo eloquentia.* 2. *excusabilis.*

Zgovorlyivo. *Disertè, facundè, eloquenter.*

Zgovorlyivoszt. *Eloquentia, eloquium, facundia oris, dotes, svadela, disertitudo, flumen ingenii, orationis & verborum, docta facultas ingenii, lingvæque modus.*

Zgovorni. *Pronunciativus, pronunciabilis, enunciabilis, edicibilis, effabilis.* 2. *excusatorius, purgatorius.*

Zgrablènye. *Præhensio, apprehensio, comprehensio.* 2. zgrablènye, *zplutje, vode, egestus, egestio aquæ.* 3. v. Izpraznenye. 4. *raptio, abreptio.*

Zgráblyen. *Prensus, prehensus, apprehensus, comprehensus.* 2. *egestus, exportatus.* 3. v. Izpraznen, 4. *raptus, abreptus.*

Zgrablyiv. *Rapax, tagax.*

Zgrablyívecz. *Apprehensor, raptor, trabax, harpago.*

Zgrablyújem. *Prendo, prebendo, apprehendo, comprehendo, zgrabiti vusztu - cze, apprehendere fauces* 2. *rapio, abripio.* 3. *grablyujem, egero, exero.* it. *vacuè facio.* v. Izpraznujem.

Zgranivam. v. Razklestrujem.

Zgrínyách, strihomer. *Lignum aquatorium, hostorium, radius, ii.*

Zgrínyam szeno, szlamu &c. *Coacervo, congreco, compono fœnum, stramen &c.* 2. v. Ogrínyam. n. 3.

Zgriznyen. *Commorsus, commorsicatus, demolitus.*

Zgrizújem. *Morsu lacero, commordeo, commorsico, demolio.*

Zgúblyam, zgublyujem. *Perdo, amitto, deperdo zgubiti vreme, perdere tempus, jacturam temporis facere. zgubiti czvet mladostzi, flarem, vigorémque juvenutis amittere, deflorere, deflorescere, florem, venustatémque adolescentia perdere. zgubiti sivot, perdere, l. profunderé vitam. vsza szvoja zgubiti, bona sua, & substantiam ad scopulos appellare.* v. Pogublyujem.

Zgublènye. *Perditio, amissio, intertrimentum, dispendium, amissus, jactura.* zgublènye imetka hisnoga, *rei familiaris jactura.*

Zgùblyen. *Amisus, perditus.* v. Pogublyen.

Zguszten. *Spissatus, conspissatus, condensatus, coagulatus.*

Zgusztenye. *Densitas, condensatio, spissitas, spissitudo, spissamentum, conspissatio, coagulatio.* 2. zgusztenye mleka ú szerczu, *thrombosis.*

Zguszttújem. *Denso, condenso, conspisso, coagulo.* v. Guztim.

Zguza. v. Guza.

Z ante H.

Zhabitel. *Destructor, corruptor, depravator.*

Zhablènye. *Destructio, deterioratio, de-*

pravatio, corruptio, corruptela.
 Zhàblyen. *Destructus, vitiatum, deterioratus, depravatus, corruptus.*
 Zhablyeno. *Corruptè, depravatè.*
 Zhablyújem. (D.) *Izchetivam. Destruo, vitio, depravo, corrumpo. zhabiti de- lo, deteriorare opus. v. Pohablyujem.*
 Zhablyújemsze. *Destruor, depravor, vitior, corrumpor.*
 Zhájam, odhájam. *Exeo, extro, migro, demigro, emigro. 2. orior, exorior.*
 Zhajamsze. *Coeo, convenio, confluo, in conventum, circulum, societatem venio.*
 Zhajanye. *Conventus, ùs, conventio, congressio, congressus. v. Zhodísche.*
 Zhitávam. *Evibro, ejicio, eječto. zhititi komu mech, excutere gladium. v-okol- vijajuch zhititi mech, intorquere gla- dium. 2. zhitavam, szim tam hitam, proječto, proječtito.*
 Zhodísche. *Congregatio, concio, grex, sy- nagoga, synodus, ehorus, concilium, fre- quentia, cœtus, collegium, universitas, synaxis, eomitia, circulus, panegyris. malo zhodísche, conventiculum, pa- rasynaxis. hman zhodísche, concilia- bulum. redovnichko zhodísche, sy- nodus, concilium. zhodísche zvezd, constellatio. zhodísche czechsko, phra- tria. v. Szpravische.*
 Zhodni razgovor. *Synodia, a.*
 Zhrakàvecz. *Screator, excreator.*
 Zhraknenye. *Excreatio, excreatus, ùs, screator, sreatus, ùs, sreatio.*
 Zhraknújem. *Excreo, exscreo, sputum eji- cio, sereo.*
 Zhraknujemsze. *Excreor. otro zhrak- nujemsze, cum sonitu quodam & vi exspuo, rasco, as.*
 Z. ante I.
 Zibalka. v. Nihalka.
 Zibel, zibka. (D.) *Kolyevka. Cuna, ci- na, rum, cynabula, cunabulum, cuna- bula, incunabula.*
 Ziblyem. (D.) *Kolibam. Cuno, as, cunas verro, verso, agito. zibati dete, y pope-*

vati, *neniam dicere.*
 Ziblyemsze. v. Nihalkamsze.
 Zíd. (D.) *Mír. Murus, mœnia, munimen, camentitia structura. zid szuh prez morta zezidan, maceria, maceries. 3. zid ob dva czigla debel, murus de- plinthius, l. duplicis ordinis laterum. 4. zid ob tri czigle debel, murus tri- plinthius. 5. zid nepoflastran, murus rudis. 6. zid poszredni, murus medius, l. medianus, intergerinus, l. intergerivus paries. 7. zid iz szirovoga czigla, mu- rus ex lateribus crudis, l. sole coctis. 8. zid opadlyiv, murus cadivus, decidu- us, succiduus, ruinosus. . it. zid sztar, rudetum, ti. 9. zid pod boltum, mu- rus fornicatus, arcuatus, concameratus, convexus, testudineatus. 10. zid jak, ili duplitni, plera, a. 11. zid pred dru- gem, pred zid, ante- l. promurale. verh zida, pterygium. zid lichin, thruľisso. z-zidom obsztert, muratus, mœniatus, peripleros.*
 Zídám, zigyem. *Murum struo, construo, exstruo. 2. zidam pod boltu, camero, concamero. 4. zigyem ali tverdim va- ras, mœnio. na vislinu, solario, as. v. Ze- zigyujem. zidati na duse, murum du- cere. mort kêmsze zigye, camentum, lithicola.*
 Zidan. *Muratus. v. Zezidan.*
 Zidanicza. *Domus murata, edificium, l. palatium muratum.*
 Zidanye. v. Zezidanye.
 Zidár. *Murator, murarius, faber murari- us, parietarius, cœmentarius.*
 Zidarszka slicza, *Thrulla, a, & Trulla. it. deshicza. zidarszka snora, per- pendiculum, molorthus, i.*
 Zidarszki. *Murarius, cœmentarius, a, m.*
 Zidek, mali zid. *Murulus, li.*
 Zidi varaski, ali gradszki. *Mœnia rum.*
 Zidna babicza. *Pteron, pteroma.*
 Zidna kacha. *Draco.*
 Zidna lasztovicza. *Cypsellus.*
 Zidna ruta. *Saxifragia, adiantum.*

Zidna trava. *Parietaria*.
 Zidne podertine. *Rudera*, *um*.
 Zidni. *Muralis*. med zidni, *intermuralis*.
 v-zidni, *intermuranus*. okol zidni,
circummuranus, *circummuralis*. pred
 zidni, *antemuranus*. pod zidni, *sub-*
muranus, *submænianus*.
 Zidni cigel. *Later*, *lateres coctiles*, *plin-*
thus, *bipeda*.
 Zidni oven, z-kojemszu negda zide ruf-
 sli. *Præcipitaria*, *aries*. v. Oven. n. 3.
 Zidni stuk. Bombarda, kumsze zidite-
 ru. *Balista*, *catapulta*, *tormentum murale*.
 Zidni penezi, na obzidanje varafsa od-
 regyeni. *Muragium*, *ii*.
 Zidni perper, mali hisni koren. *Vermi-*
cularis.
 Zidno selezo, kojemsze zid tere. *Epi-*
batra, *a*.
 Zido-lezecz. *Tichobates*.
 Zjedinam - nati - l. niti. *Unio*, *aduno*, *co-*
aduno, *conjungo*, *copulo*, *concorporo*, *jun-*
go vires meas, *ineo societatem*. 2. zjedi-
 natisze, *coalescere*. zjedinalaszufze ho-
 tenya, *concordia coaluerunt animi*.
 Zjedinan. *Unitus*, *adunatus*, *coadunatus*,
conjunctus, *sociatus*, *conciliatus*, *econcor-*
datuc. zjedinan z-drugem z-perfzmi,
compektoratus. z-telom, *concorporatus*.
 Zjedinanye. *Unio*, *unitio*, *adunitio*, *com-*
positio, *conjunctio*, *consociatio*, *foedus*, *con-*
federatio, *pactum*, *pactio*, *conspiratio*, *con-*
ciliatio, *copulatio*, *coalitio*, *coalescentia*.
 zjedinanye z-perfzmi z-drugem, *com-*
pektoratio. z-telom, *concorporatio*. zjedi-
 nanye bosansztva z-chlovechan-
 sztvom, *unio hypostatica*, *theandrica*.
 Zjednáchén. *Adæquatus*, *complanatus*,
pavitensis.
 Zjednachenye. *Coæquatio*, *adæquatio*,
complanatio.
 Zjednáchújem. *Coæquo*, *adæquo*, *compla-*
no. v. Pojednachujem.
 Zijam. *Hio*, *inbio*. v. Resim. guszto zi-
 gam, *hiato*, *hieto*.
 Zijanye. *Hiatus*, *hiantia*, *pator*, *apertio*,

apertura. zijanye vufzt, *hiatus oris*.
 Zíma. t. j. zimszko vreme. *Hyems*, *bru-*
ma, *brumale tempus*, *tempus hyemale*,
hybernum tempus anni. oposzred zi-
 me, *mediis æquilonibus*. zima sezto-
 ka, *hyems rigida*, l. *acris*. 2. *frigus*, *frigor*,
stringor, *algus*, *îs*, & *gi*, *algor*, *gelu*.
 Zime prerano dohagyanye. *Præsidera-*
tio. preranosze k-zimi pripravlyam,
præsidero. 2. zime prichetek, *prima*
hyems, *hyemis auspicium*. 3. zime po-
 lovicza, *adultæ hyems*, *medium hye-*
mis. 4. zime konec, *præceptis hyems*,
exitus hyemis. zime kratki dnevi,
brumales dies.
 Zimem, zimu terpim. *Algeo*, *frigeo*, *fri-*
gus patior, *rigeo*, *frigesco*. 2. zimem,
 merzel posztajam, *algesco*, *inalgesco*,
rigesco. v. Ozimujem.
 Zimen. *Algidus*, *alsus*, *gelidus*, *frigidus*,
rigidus. 2. zimen z-derhtanyem, *quer-*
cerus, *querquerus*, *frigidus cum tre-*
more.
 Zimlichav, koi zimliczu ima. *Febricu-*
losus, *febriens*, *febriticans*, *febricosus*,
febriculentus, *affectus febre*, *ardore*
astuans febrili.
 Zimlichicza. *Parva febris*, *febricula*.
 Zimlichni. *Febrilis*, *febribilis*, *febricosus*.
 zimlichne pilule, *pillule febriles*, zim-
 lichna trava, *centarion*. zimlichno
 olye, *oleum febrifugum*.
 Zimlicza. *Febris*, *epialos*, *lexipyrexia*.
 2. Zimlicza vszestatna, y vszedilna.
Febris assidua, *continua*, *continuata*.
 3. Zimlicza koja frisko vusge, y taki
 proyde, *it*. kâ ú sztanovitom vre-
 menu dohaja. *Febris periodica*.
 4. Zimlicza, kâ prepucha. *Febris inter-*
mittens.
 5. Zimlicza dnevna. *Febris ephemera*, l.
diaria.
 6. Zimlicza vszagdasnya. *Quotidiana*,
aphemerinos, *catemerina febris*.
 7. Zimlicza tretjacha. *Febris tertiana*,
 l. *absolutè tertiana*, *hemitritæos*.
 K k k k 3 8. Zim-

8. Zimlicza chetertacha. *Febris quartana*. NB. *Jecur rubeta sive bufonis ad cor alligatum in pano leoptheo*, (t. j. ú szukno szivo, ali skuro) *quartanis prodest*. koi, takvu zimliczu ima, *quartanarius*.
9. Zimlicza szedmacha. *Septana febris*.
10. Zimlicza tiha. *Lenta, l. remissa*.
11. Zimlicza otayna szuffecha do zkonchanya chloveka. *Hectica, febris hectica, l. hectica, marasmus*.
12. Zimlicza z-derhtanyem kruto merzla. *Febris rapida, querquera, quercera*.
13. Zimlicza kruto z-velikum vruchinum, kâ vuszta prischi. *Febris acuta, ardens, maligna, l. hungarica, emphyodes*.
14. Zimlicza ka od selucza dohaja. *Febris syncopalis*.
15. Zimlicza ognjena. *Causus, causus, causodes*. ognjena ka iz obilnoszti zlatenicze dohaja, *causus legitimus*. ka iz materie, ali szmrada guszto-ga, y gnyiloga dohaja, *causus nothus*.
16. Zimlicza od kojeszruke, y nogle merzle jezik pako okoren. *Febris biphyia*.
17. Zimlicza kâ otvor tela, napre, y nazad zimu, y seju chini. *Rhodes*.
18. Zimlicza kâ zapira telo. *Febris astringens*.
19. Zimlicza sznena, kâ szpati chini. *Typhodes*.
20. Zimlicza z-velikem ognjem, y vonybum. *Febris pestilens*.
- Zimlicze prihod. *Febris accessio, paroxismus*. zimlicze odpuschanye ili odhod, *febris remissio, apyrexia*. Izredosztayni dnevi zimlicze, *febrilis invasionis indicia*. treszenye, ali chami zimlicze, *horror febrilis*.
- Zimliczu imam. zimlichavszem. *Febrio, febricito, febrico, febreco, febrificor, actu febrili jactor, corripior*. zimliczu pretirati, *agrote deducere corpore febre*, kay zimliczu tira, *lexipyretus*.

- Zimno. *Frigide, rigide*.
- Zimogrosen. *Algiosus, frigorificus, facile frigesens*.
- Zimo-noszcz. *Algificus, frigorificus*.
- Zimo-zelenka trava. *Neuroides*.
- Zimszka salata. *Tragopogon*. zimszka halya, *hyemalis, l. hyberna vestis, ebimastrum, i*.
- Zimszki. *Hyemalis, brumalis, hybernus*.
- Zimszko vreme. *Brumale, hyemale, hybernum tempus*.
- Zimujem-vati. *Hyemo, hyberno*. meszto ú kojemsze zimuje, *hyberna, rum*.
- Zimuvanye. *Hyematio, hybernatio*.
- Zinujem-nuti. *Os aperio, patefacio*.
- Ziszkan. *Perquisitus, v. Izizkan*.
- Ziszkavam. *Inquiro, exquiro, perquiro, scrutator, perscrutor, pervenor, rimor, pervolvo, pervoluto*. ziszkati kay, *quaritare quidpiam, v. Izizkavam*.
- Ziszkanye. *Inquisitio, exquisitio, perquisitio, scrutatio, perscrutatio*.
- Z ante K.
- Zkályan. *Infectus, lutatus, luto, l. in luto volutatus, v. Zakalyan*.
- Zkapam, izkapam. *Fodio, effodio, sculpo, exsculpo, eruo, evello, exaro*.
- Zkápnyam. *Castro, v. Kopim*. zkopiti chloveka, *devirare, evirare*.
- Zkasujem. *Demonstro, ostendo, exhibeo, declaro, testatum relinquo*. zkazati komu miloszerdnoszt, *miserordiam alieui impertiri, v. Pokasujem*.
- Zkasujemsze. *Probo, prabeo, declaro me, zkazatisze vernoga, fidelem se prabe-re cuipiam, 2. pareo, appareo, compareo, appareo, sisto me, 3. zkasujem-sze, krivosze katem, simulo, dissimulo, fingo, transformo me, mentior*. zkazuvatisze priatela, *simulare amicitiam*.
- Zkasuvanye. *Simulatio, simulitas, dissimulatio, dissimulantia, fictio, deformatio*.
- Zkazan. *Ostensus, demonstratus, declaratus*.

Zka-

Zkazànye. *Demonstratio, ostensio, declaratio, epidixis.* 2. zkazanye, zkáz, *visio, visum, visus, apparitio, apparentia, epiphania, spectrum, phasma, phasie.* zkazanye nenavadne szvetlofzti ú zrakú, vóde &c. *phenomena.*
 Zkazlyívecz, potmaynik. *Simulator, simulans, simulax, dissimulator, fictus, personatus, transformis homo, hypocrita, paries dealbatus.*
 Zkazlyívka. *Simulatrix, dissimulatrix.*
 Zkazlyívósz. *Dissimulantia, perversitas, hypocrisis, pharisaismus, larva.*
 Zkèrchen. *Contractus, spasticus, arthridicus, extortis membris fractisque, debilis pedibus manibusque articulorum dolore, omnibus membris extortus, consortus, captus manibus, pedibusque, articulari morbo distortissimus.* 2. Zkèrchen, *excisus, evulsus, explantatus, eruncatus, exstirpatus.*
 Zkèrchenye. *Contractio, contractura, contorsio membrorum, l. contractio arthritidis, arthridis, didis.* 2. zkèrchenye, izkerchenye, *runcatio, eruncatio, exstirpatio, exterminium.*
 Zkerchújem. *Contraho, contorqueo, membra articulari morbo distortqueo, manus, pedesque articulari morbo copio.* 2. *excindo, erunco, excodico, exstirpo, explanto.*
 Zkerchújemsze. *Contrabor, valetudinem nervorum vix ingredior.*
 Zkidávam. *Ejicio, ejectione, eveho finum.*
 Zklamfanye. *Suffrenatio, & suffrenatio.*
 Zklamfati. *Uncis contexere, vinculis ferreis illigare, constringere.*
 Zklizavamsze. *Labor, lubricor.* v. Popuzujem.
 Zklyúchen. *Aduncus, tortuosus, arcuatus, arqvatus, reflexus, hamatus.* v. Zkerchen.
 Zklyuchènye. *Aduncitas, curvitas, flexitas, flexio, flexus, curvamen, curvatura.*
 Zklyuchújem. *Curvo, flecto, adunco, hamo, incurvo, inflecto, deflecto, detorqueo, sinuo, arcuo.* zklyuchiti noge, *concurvare pedes*
 Zklyuchújemsze. *Aduncor, pandor, incur-*

vor, curvefco, incurvesco.
 Zkònchan. *Deletus, excisus, abolitus, expunitus, terminatus, exterminatus, interitus, annihilatus.* 2. zkònchan chlovek po zgublenyu glave &c. *obtruncatus, decapitatus, justitiatus, interemptus, expeditus.*
 Zkònchànye. *Expunctio, deletio, abolitio, excidium, everfio, exterminatio, consumptio, consumptio, annihilatio, exterminium.* 2. *Interemptio, expeditio, obtruncatio, decapitatio.*
 Zkònchávam. *Consumo, conficio, expungo, deleo, aboleo, cverto, extermino, annihilor.* zkònchati z-ognyem, *exurere, incendio consumere.* 2. *expedio, decapito, obtruncor, interimo.*
 Zkònchávamlze. *Consumor, conficior, exterminor, in nihilum redigor, annihilor.* zkònchatifze od falószti, *dolore consumi, confici.*
 Zkoplénye. *Castratio, castratus, ús, castratura, eviratio.*
 Zkòplyen. *Castratus.* 2. zkòplyen chlovek, *eunuchus, spado, eviratus, privatus virilitate.* plur. *castrati, abscissi, amputati virilitate, apocopi.*
 Zkòplyènecz. (D.) Hadun. v. Zkòplyen n. 2.
 Zkòzen. *Vigil, vigilax, exsomnia, insomnus.* zkozno szpechi, *levissomnia.* zkozno oko na luczke chine imajuchi, *syndicator.*
 Zkoznújem. v. Szkoznujem.
 Zkoznuvanye. *Insomnitas.* v. Szkoznuvanye.
 Zkráchen. *Impeditus, prapeditus.* 2. zkráchen krayssi vchinyen, *decurtatus, abbreviatus, compendiatas, imminutus, contractus.* zkrácheni dnevi, *abbreviati dies.* 3. *demptus, ademptus, denegatus.* v. Zkráchen.
 Zkráchènye. *Abbreviatio, decurtatio, imminutio, compendiatio, compendium, summa.* zkráchenye dneva, *contractio diei.* 3. v. Zkráchenye.

Zkra-

Zkrachújem. *Impedio*. v. *Kratim*. 2. kratko chinim, *minuo*, *imminuo*, *abbrevio*, *compendio*, *compendifacio*, *decurto*. 3. nego, *denego*, *demo*, *adimo*, *derogo*, *subduco*, *detraho*, *privo*, *orbo*, *intertrabo*. 4. zkratiti peruti, *incidere pennas*.
 Zkrádnyi. *Ultimus*, *extremus*. v. *Zadnyi*.
 Zkrivam &c. v. *Szkrivam*.
 Zkrivlèneye. *Sinuatio*, *sinuamen*, *curvamen*, *obliquitas*, *tortuositas*, *sinuositas*. potokov zkrivlenya, *riparum sinuamina*, *cornua fluminum*. 2. *distorsio*.
 Zkrivlyen. *Curvatus*, *sinuatus*, *obliquus*, *tortuosus*, *flexuosus*. zkrivlyen vrat, *obstipa cervix*.
 Zkrivlyèno. *Tortuosè*, *flexuosè*, *vagiter*.
 Zkrivlyújem. *Arcuo*, *varo*, *sinuo*, *distorqueo*. v. *Zklyuchujem*.
 Zkrússen. *Contribulatus*, *contritus*, *contritione*, *l. dolore plenus*. zkrússeno szerce, *contritum cor*, & *humiliatum*.
 Zkrússenye. *Contritio*, *contribulatio cordis*, *dolor animi*.
 Zkváren. *Destructus*, *corruptus*, *vitiatus*, *depravatus*, *vapidus*.
 Zkvarènye. *Destructio*, *corruptio*, *vitiatio*, *depravatio*.
 Zkvárjen. *Damnatus*, *damnatitius*, *condemnatus*. na veke zkvárjen, *sempiternis ignibus addictus*, *adjudicatus*.
 Zkvarjènye. *Damnatio*, *damnatus*, *ús*, *condemnatio*.
 Zkvarújem. *Perdo*, *disperdo*, *destruo*, *corumpo*, *vizio*, *depravo*. zkvariti delo, *perdere laborem*.
 Zkuchànye. *Gemitus*, *anxietas cordis*.
 Zkúhan. *Elixus*, *excoctus*, *concoctus*, *discoctus*, *siraus*, iz mosta zkuhano vino, *siraum vinum*.
 Zkuhànye. *Elixatio*, *excoctio*, *eoneoctio*, *coctura*, *elixatura*.
 Zkuhávam. *Elixo*, *excoquo*, *discoquo*, *concoquo*, *coquino*.
 Zkúp. *Avarus*, *parcus*, *tenax*, *restrictus*, *constrictus*, *pecunia cupidus*, *inhians*. zкупа zemlya, *avara terra*, *cùm id*,

quod in se recipit, *ampliore favore non reddit*. 2. z kúp jezsem, *rei familiaris amplianda cupiditate teneor*, *ardeo*.
 Zkúp, z kupa. *Simul*, *unà*, *invicem*, *insimul*, *pariter*, *comiter*, *junctim*, *conjunctim*, *conjunctè*, *cunctim*, *communiter*, *coacervatim*, *indiscretè*.
 Zkúp szpravlyam. *Congrego*, *accumulo*, *aduno*, *compono*, *coacervo*, *colligo*. 2. z kup szpraviti szpravische, *congregare*, *advocare*, *convocare comitia*. z kup spraviti voyzku, *contrahere copias*, *conscribere*, *cogere*, *conflare exercitum*, *conquirere militem*, *manum facere*.
 Zkupchina. *Cætus*, *conventus*, *conventio*, *concurfus*, *congregatio*.
 Zkúpecz. *Danaidum dolium*, *dolium inexplebile*, *milvinus pullus*, *euclio*, *accipiter pecunia*, *charybdis avaritia*.
 Zkupím. *Congrego*, *aggrego*. v. *Zkup szpravlyam*.
 Zkupitel. *Redemptor*. v. *Zpaszitel*.
 Zkúplenye. *Liberatio*, *redemptio*.
 Zkuplyávam. *Coemo*, *coëmercor*.
 Zkúplyen. *Liberatus*, *redemptus*, *exsolutus*.
 Zkuplyújem. *Redimo*. v. *Odkuplyujem*.
 Zkupno. *Adunatè*, *unitim*. v. *Zkúp*.
 Zkúpo. *Avarè*, *parce*, *tenaciter*, *restrictè*.
 Zkúposzt. *Avaritia*, *parcitas*, *tenacitas*, *hians cupiditas*, *amor insatiatus habendi*.
 Zkufsànye. *Experientia*, *experimentum*, *periculum*, *tentamentum*, *pralibatio*.
 Zkufsávam. *Tento*, *pertento*, *probo*, *experior*, *libo*, *delibo*, *periculum facio*, *periclitor*. predezkuffati, *pratentare*, *pralibare*. v. *Obrussa*. 2. *exercito*, *exerceo*.
 Zkufsávan. *Tentatus*, *pertentatus*, *probat*, *oppugnatus*, *laessitus*, *attactus*, *contactus*, *petitus insidiis*. zkuffan z-orufs- jem, *ferro incurfatus*.
 Zkuffavànye. *Probatio*, *tentatio*, *solicitatio*. zkuffavanye vrasje, *infestatio demonis*.
 Zkúfsnya. *Tentatio*, *tentamen*, *proba*.
 vra-

Z L

vrasja zkufsnya, *incurfus demonis*.

Z ante LA.

Zlà. *Mala, a.* zlà sena, *mala mulier*. zlachyud, *abusus, us*. zlanavada, *mali mores, morum & consuetudinis errores*. zlavolya. v. Zlovolyynofzt. zlasztvar, *malum, li, mala res*.

Zlámenka. v. Znameneye.

Zlaménye &c. *Signum, i.* v. Znameneye.

Zlafem. *Compono, compingo, confabrico, confarcino, coaduro*.

Zlamlyújem. *Confringo, dirumpo*.

Zlasújem. *Mentior, verbo decipio*. zlagatizze pred kem na koga, *scophantari*.

Zlát. *Aureus, chryseus*. zlat pehar, *aureus scyphus*, zlat dukat, *aureus, ei, aureus nummus, philippeus*. zlat lancz, *torques, & torquis, is*. zlatom lanczem ogerlyen, *torquatus*. zlat drót, *aurum textile*. zlat konocz, *aureum filum*. zlat perfzten, *thynicus*. zlat peszek, *psegma*.

Zlata runa. *Aureum vellus*. zlata sila ú zemlye, *segullum, auri vena*. zlata ruda, *aurifodina, metalla auri, vel auraria arrugia, auraria*. zlata pena, *spume auri, arsenicum, chrysitis*. zlata plah-ticza, *bractea, aurea bracteola, aurum bracteatum, folium chrysitis, l. lithargi, chrysanthemum*. zlata riba, *aurata chrysol*.

Zlatár, kî zlato zdelava, y chizti. *Aurifex, auriflor*. 2. koi iz zlata kay dela, *faber aurarius, angalyptes, aurifex, aurifaber, fascularius*. staczun gde dela, *aurificina*. tesina kûm vase, *libra numularia*. 3. zlatar, koi zlato iz druge rude dela, *chymicus, l. chemicus, chymista, alchymista, chrysopæus*. znanofzt takova, *alchymia, chymio, l. chemia*. 4. zlatar, ki zlati, ali zlatom mala, *deaurator, aurator, inaurator, bractearior, bractearius*.

Zlate parte. *Leria, orum*.

Zlatenichalzt. *Biliosus, cholericus, bili, l. cholera laborans, felleus, fellofus, arguatus*. 2. koi z chernum obiluje zlateniczum, *melancholicus, atrobiliosus*.

Z L

633

Zlatenichni beteg. *Morbus regius, aurigo, aurugo, morbus ictericus*. koi takov beteg ima, *auriginosus, ictericus*. *Atriplicis jemen cum melle potatû, ictericos sanat. Idem potatum mulsam facit. Col.*

Zlatenicza. (D.) zlaticza. *Biles, cholera*. 2. zlatenicza licza zlatoga, *cholera rubra, citrina, vitellina, flava bilis*. 3. zlatenicza cherna, *cholera nigra, melancholia, a.* y ova vech krat chloveka manenoga chini. 4. zlatenicza razleana po telu, *bilis, l. cholera effusa*. pun takvum zlateniczum, *bili jussus, amarulentus, cui bilis redundat*.

Zlatenicze blyuvanye. *Colemasia, a, biliosa vomitio*.

Zlaticza kuna, okol gerla zlatoga licza. *Ictis, l. martes aurea*.

Zlatím. *Auro, inauro, deauro, auro calo, l. lego, auro linio, obduco, l. aurum induco, superpono, imbracteo*. kruto szvetlem zlatom pozlachen, *oxydeusatus*.

Zlatímſze. *Auror, inauror, deauror*. 2. zlatimſze, zlatomſze lefzkechem, *auresco*.

Zlatilafzi. *Aurea Casaries*. zlati koren, *albacum, hastula regia, alphodelus*.

Zláto. *Aurum, i. chrysol*. 2. zlato chizto, *aurum purum, excoctum, absolutum, obryzum*. 3. zlato z-szrebró zmessano, *electrum*. 4. zlato vlecheno na listje, *interassile aurum*. zlata falatecz kîſze v-rudah izkapa, ali ú potokeh nahaja, *baluca, balluca, ballux*. zlata falat, *palacra, palacrano, palanchia*. zlata lotanye, *santerna*. varnicza, kûmſze zlato vari, *alilota, chryscolla, chrysitis*. zlata predenya znanofzt, *artificium aurea fila ducendi*. koi prede, *netor auri, aurinctor*. zlatom stikati, *phrygionium opus facere, texere, acupingere*. mester takov, *prctor babilonius*. zlati stuk, *solidi auri calatura, auramentum*. takvum szvitum opravlyen, *aurio clavatus, calatus, sparsus, illusus, segmentatus*. halya takova, *vestis segmentata va-*

- ga za zlato, *trutina*, *finbella*. jabuka zlatoga licza, *narangya*, *chrysomela*, *lum*, *poma aurea*, l. *armeniaca*. kemfze zlato proba, *obrussa*, &. z lató piszan, *chryso-graphatus*.
- Zlato-farben. *Luteus*, *luteolus*, *aureolus*, *auratilis*, *auricolor*, *rutilans*, *rutilus*. zlatoga licza farba, *arsenicum*, *auripigmentum*.
- Zlato-glav. v. Volovszki rep *it.* zlati koren.
- Zlato-kradecz. *Aurifur*, *aurilegus*.
- Zlata-lász. *Chrysoomus*, *i.*
- Zlato-laszaszt. *Auricomus*, *aurisomans*, *chrysoomus*.
- Zlato medo. *Aurichalcum*, *orichalcum*, *i.*
- Zlato noszecz. *Aurifer*, *auriger*.
- Zlato-noszni potok, ali reka. *Hermus*, *chrysorhoas*, *aurifer fluvius*. *ut Tagus in Hispania*, *Padus in Italia*, *Herberus in Thracia*, *Pactolus in Asia*, *Ganges in India*, *Dravus in Selavonia*.
- Zlato-vusz. *Aureum os*, *Chrysoptomus*.
- Z ante LE.
- Zleán. *Effusus*, *defusus*, *profusus*. *zkupzlean*, *confusus*, *conmixtus*. 2. *conflatus*, *conflatilis*.
- Zlehkóren. *Relevatus*, *allevatus*, *collevatus*, *sublevatus*.
- Zlehkoténye. *Allevamen*, *allevamentum*, *allevatio*, *alleviatio*, *sublevatio*, *sublevamen*. *zlehkoteny*e boleznošzi, *diminutio*, *seu mitigatio doloris*.
- Zlehkotújem. *Levo*, *allevio*, *relevo*, *sublevo*, *mitigo*. *zlehkotiti* komu ból, *solari quempiam*. 2. *zlehkotiti* telo, *alvum dejicere*, l. *exinanire*, *evacare*.
- Zlévam. *Defundo*, *effundo*, *profundo*. *zlevati* vodu, *effundere aquam*. 2. *zlevam*, *conflo*. *zlevati* zvone, *conflare campanas*, *liquefacere*.
- Zlévamšze. *Effundor*. 2. *Conflor*.
- Zleványe. *Zleanye*. *Effusio*, *defusio*, *profusio*. *zkup zlevanye*, *confusio*. 2. *zlevanye* po raztalenyu olova &c. *conflatio*, *conflatura*, *colliquatio*.
- Zlévka. *Fusorium*, *suffusorium*.

- Zlézda. *Scroffula*, *tonsilla*. *otechenye zlezd*, *inflammatio tonsillarum*. *zlezde* *otechenye* pod vuhi, *aninella*, *rum*.
- Zlezénye dole *Descensio*, *descensus reptitius*
- Zlezújem. *Descendo*, *reptando deorsum eo*. *zlezftiz-konya*, *descendere equo*, l. *ex equo*.

Z ante LO.

- Zlò. *Malè*, *perversè*, *improbè*, *nequiter*, *nefariè*, *synistrè*, *vitiosè*, *pravè*, *sceleratè*. 2. *zlo* *nevolyno*, *miserè*, *miserabiliter*. 3. *zlo*, *malum*, *li*, *pestis*, *pestilentia*, *pestilias*, *calamitas*, *iniquitas*, *zlo ovo* *hoche* *name* *opaszti*, *in me hoc malum recidet*, *devolvetur*, *contorquetur*, *in me isthac cadet faba*. 4. *zlo* *sztoim*, *malè* *valeo*, *sto*, l. *subsisto*. *zlo* *deršim*, *malè* *tračto*, *teneo*, *peſſimo*. 5. *Za zlo* *deršim*.
- Zlòba. *Malignitas*, *malities*, *malitia*. 2. *caliditas*, *versutia*, *vafrities*, *perverſitas*, *improbitas*.
- Zlòben. (D. it.) opak. *Malevolus*, *malignus*, *improbus*, *vafes*, *facinorosus*, *sceleratus*, *vitiosus*, *veterator*, *profligatus*, *flagitiosus*. *jako zloben*, *prehman chlovek*, *flagrantia*. v. *Hudoben*.
- Zlòbno. D. it.) opak. *Malè*, *malignè*, *malevolè*, *perperam*. v. *Zlo*.
- Zlochešhák. *Nebulo*, *nequam*, *perversus*, *perperus homo*, *homo malus*, *pravus*, *improbus*.
- Zlochešzt. *Distinctus*, *perperus*, *ribaldus*. *zlochešzto* *pripechenye*, *amarus casus*. 2. *zlochešzt*, *priprošzt*, *exilis*, *levis*, *gregalis*, *vilis*, *humilis*, *abjectus*, *ignobilis*, *vulgaris*, *exiguus*. *zlochešzt* *konyanik*, *parephippus*. *zlochešzt* *bivam*, *vileo*, *vileſco*.
- Zlochešzto. *Vitiosè*. v. *Zlobno*. 2. *exiliter*, *leviter*, *viliter*, *abjectè*, *humiliter*, *exiguè*, *permodicè*. *zlochešzto* *chinim*, *vilefacio*.
- Zlochínénye. *Noeentia*. v. *Zlochinfztvo*.
- Zlochíním. *Malè* *facio*, *ago*, *operor*, *malum committo*.

Zlo.

Z LO

- Zlochínitel. *Malefactor, maleficus, flagitiosus, nefandus, nefarius, perditus, profligatus, sors, noxius, nocens.*
- Zlochínitelicza. *Malefactorix, mulier flagitiosa, vitiosa, improba.*
- Zlochínštrvo. *Flagitium, vitium, scelus, maleficium, crimen, peccatum, nefas, malefactum, nefarium factum, impium, execrabile scelus, perditum facinus.* vu vřza zlochínštrva lze puřztiti, *ingurgitare se in flagitia.*
- Zloděy. *Dæmon.* v. Vrag.
- Zlo glázzenye. *De-l. diffamatio, infamia, obrečtatio, turpitudinis nota.* v. Ogovor.
- Zlo glázšim. *Infamo, de-l. diffamo, obrečtāo.* zlo glázšiti od obchine, *arroderere rempublicam.* v. Ogovarjam.
- Zloglašžitel. *Disfamator, detrečtator, taxator, maledictus, mastix, zoilus.* v. Ogovoritel.
- Zlo glázšnicza Pasquil. *Famosa, rum, libellus famosus, charta famosa, littera contumeliose, archilogium carmen.* zloglašžniczu piřzati komu, *scripto famoso aliquem laceſſere.* zloglašžniczu na vrata pribiti, *carbonibus fores implere elogiorum.* koi takve zloglašžnicze dela, piřse, *libelli famosi author & origo, syllographus.*
- Zlo govorenye. *inſectatio, ſugillatio, criminatio, maliloquium.* rech zlo govorenena, *verbum contumelioſum, acculeus contumeliarum, convicium.*
- Zlòmlyen. *Fractus, confractus, abruptus, disruptus.*
- Zlomilyiv. *Frangibilis, fragilis.*
- Zlo oglážzen. *De-l. diffamatus, infamis, infamiā notatus, infamatus, arroſus, turpitudinis notā notatus, carbone notatus, paraclytus.*
- Zlòřen. *Compositus, constructus, compactus confabricatus.*
- Zlòřenye. *Compositio, constructio, concretio, ſyntagma, ſyntaxis.* zlòřenye treh duguvany, *conſternatio.*
- Zlòčan. *Ferruminatus, conferruminatus.*

ZLO ZMA ZME 635

- Zlotánye. *Conferruminatio, ferruminatio, consolidatio.*
- Zlotávam-tati. *Conferrumino.* v. Lotam.
- Zlovòlimfze. *Mærore conficior.* v. Salofztimfze.
- Zlovòlyen. *Malevolus.* 2. *mæſtus, triſtis, melancholicus.*
- Zlovòlyno. *Malevolè, malevolenter.* 2. v. Salofztno.
- Zlovòlynofzt. *Mala voluntas, ſiniſtra voluntas, malevolentia.* 2. *mæror.* v. Salofzt.
- Zlo vreme, halabuchno z-vetrom, deřgyem, tuchum. *Nimbus, procella, turbo, turbida tempeſtis.*
- Zlo uřivam. *Malè utor, deutor, abutor.*
- Zlo uřivanye. *Deuſio, abuſio, abuſus.*
- Z ante MA.
- Zmahújem. *Vibro, evibro, eventilo.*
- Zmahuvati zařztavu. *Ventos dare vexillis.*
- Zmámlyenye. *Dementatio, delirium, inſania, lymphatio.*
- Zmámlyen. *Dementatus, delirus, lymphaticus.*
- Zmamlyújč. *Demento, de mente deturbo.* zmamiti koga, *mentē alicuius perturbare.*
- Zmamlyújemfze. *Dementia, deliro, inſania, diſipio.*
- Zmày. *Lemur, ris, draco.* v. Pozoy. zmaychich, *draconculus.*
- Zmázan. *Linitus, delinitus, oblinitus, circumlinitus.*
- Zmazújč. *Linio, delinio, circumlinio, oblinitio* zmazati řztenu *perlinire luto parietem.* Z. ante ME.
- Zméchanye. *Gravedo, ponderofitas.* v. Smehkchanye.
- Zméchem-metati-zverchi. *Deponero, exonero, onus depono, diſponero.* 2. zmechem-zmeřzti, *verro, everro, ſcopo, mundo, ſcopis mundo, purgo, expurgo, verrendo purgo.* zmeřzti řzneg, *nevigare.* v. Pometam. 3. zmechem rachune, *computo.* v. Rachunam.
- Zmechím. *Gravo, gravido.* v. Teřim.
- Zméd, zmegy. *Inter, ex.* zmed dveh jedn, *inter duos unus.* 2. zmed dvoikéh

- keh dete sivo, *vopiscus, ei.*
 Zmekchávam. *Emollio, mollasfo, comollasfo, remollio, mollifio, mollifacio.* zmekchati ú ocztu, *aceto macerare.*
 Zmeknènye. *Raptus, raptura, rapina, direptio, detractio, detractus, us, abreptio* 2. zmeknenye kotriga, *luxatio, illuxatio, intorsio.* zmeknenye koszti, *parabresis.*
 Zmeknújem, (D.)-knivam. *Rapio, erripio, abripio, surripio, per vim aufero, intertrabo.* zmeknuti komu mech, *erripere gladium alicui.* 2. zmeknuti kotrig, *luxare, eluxare articulum.* zmeknuti glesen, *intorquere talum.*
 Zmeknyen. *Raptus, erreptus, abreptus, direptus, per vim ablatas, abstractus, detractus, vi avulsus.* 2. *luxatus, eluxatus, intortus.* zmeknyena ruka, *luxata manus.*
 Zmèlyen. v. Zemlyet.
 Zménba, zamemba penezna. *Cambium, permutatio pecuniaria, collybus.* szloboda zmembe penezne, *ius cambiale.* 2. zmemba glasza ú popevanýu, *antiphona, a.*
 Zmenczć. *Alternatim, alternè, alternè vice, alternis vicibus, vicissim, invicem.* zmenczesze gosztim, *mutito.*
 Zmenitel, zmenyavec z penez. *Argentarius, collybistes, trapezita, campfor, nummularius, mensarius, aruscator, mensularius, cambiator, cermalista.*
 Zmenkànye. *Defectus, defectio, penuria, inopia, aegestas.*
 Zmenkávam. *Deficio, in defectu sum, desu.*
 Zményam peneze. *Cambio, campso, mutito, commuto, permuto pecuniam,* zmenyati peneze izreberne za zlate, *cambio minuto uti.* sztol na kojemsze zmenya, *mensa argentaria, tabernaria, cambialis, trapeza.*
 Zméreñye. *Mensura, dimensio, modificatio, dimensuratio.*
 Zmérjam. *Collimo, collineo.* dobro zmerjati, *benè tendere.*

- Zmérjen. *Mensuratus, dimensus, permesus, modificatus.*
 Zmerfnènye. *Gelatio, congelatio, concretio hyberna aqua, terra &c.*
 Zmérsnyen. *Gelidus, gelatus, congelatus, congelidus, duratus frigore, glaciatus, eonglaciatus, gelu duratus, adstrictus, frigore concretus, perstrictus, rigoratus.* okolu zmerfnyen, *circumgelatus.*
 Zmerújem. *Mensuro, modificor, dimetior, permetior.* zmeriti sitek, *dimensurare cererem.*
 Zmervitel. *Contritor, obtritor.*
 Zmervlènye. *Contritio, obtritio, confricatio.*
 Zmérvlyen. *Contritus, pertritus, confricatus.*
 Zmerulyújem. viti. *Frio, contero, obtero, detero, confrio, confrico, dispulvero.*
 Zmérum. *Moderatim, moderatè, secundum mensuram, mensuratim.* it. *temperanter.*
 Zmerzávam. *Gelo, congelo, glacio, frigore constringo, conglacio.*
 Zmerzávamsze. (D.)-zlivamsze. *Gelor, gelasco, congelasco, congelor, frigore rigeo, gelu astringor, algesco, glaciator, glacie astringor, duror, glacie concreresco.* okolo sze zmernatu, *circumgelari.*
 Zmèssan. *Permixtus, permistus, commixtus, confusus, miscellus, miscellaneus, mistitius, promiscuus.* zmessane glave chlovek, *miscellio.* 2. zmessan iz vech duguvany, *conflatus, concretus, compositus.*
 Zmèssàno. *Mixtè, mixtium, permixtè, permistè, confusè, promiscuè.* 2. *turbidè, turbulenter.*
 Zmèssànye. *Mistio, mixtio, admixtio, admistio, permistio, permixtio, commixtio, confusio.* zmessanye reda, *ordinis perturbatio, confusio, synchysis.* 2. zmessanye iz vech sztarih, *mistura, mixtura, miscellanea, rum, conflatio, conflatura.*
 Zmèssávam. *Commisceo, admisceo, permisceo, confundo, perturbo.* zmessati vino z-vodum, *temperare vinum aqua.*
 Zmetách. *Scopator, verritor, everritor, scopis purgator, mundator.*

Zmétam. *Converro, deverro.* v. Zmechem. 2. zmetam na drugoga krivnyu, *conjicio, rejicio in alium culpam*, 3. zmetam-szti. *confundo, perturbo, conturbo.*

Zmetànye. v. Pometanye. 2. *Oneratio, deoneratio, disoneratio.* 3. zmetanye szkupno penez za obed, *symbola, symbolum.*

Zmèten. v. Pomèten. 2. *Confusus, conturbatus, perturbatus.*

Zmeteno. *Confusè, confusim.* 2. v. Zmesfano, Z. ante MI.

Zmìa. *Vipera, leberis.* v. Kacha.

Zmikávam. *Rapio, surripio.* v. Zmeknujem. 2. zmikati lán, *discriminare lanam, lincum.*

Zmikávamsze, orayno zmed drugeh odhajam. *Clam recedo, subduco, subterduco me, sublabor, subterfugio.*

Zmikávanye. *Rei aliena per vim ablatio, abreptio, rapina, raptum.*

Zmíněcz trava. *Arum, ri.*

Zmíren. *Conciliatus, reconciliatus, gratia restitatus, l. reditus.*

Zmirènye. *Reconciliatio.* v. Pomirenye.

Zmirújem. *Concilio.* v. Pomirujem.

Zmíslènye. *Excogitatio, soñentum, adinventio.* 2. *fiçtio, confictio, fabula, poëma.*

Zmíslýávam. *Excogito, cogitando invenio, fingo, injinulo, comminiscor, exputo, adinvenio, fingo animo cogitatione.* zmiszliti vech k-chemu, *affingere.* kunstno zmiszliti, *musinari.*

Zmíslýen. *Simulatus, assimulatus, excogitatus, adumbratus, coñmentitius, fiçtus, confictus, fiçtitius, imaginarius, fabularis, fabulosus.* zmislyeni ogeny, *pseudopyra.*

Zmíslýèna duguvanya, od keh gdo rad miszli. *Acroama, tis.*

Zmíszel. *Comentum, figmentum.* zmiszel chalarna, *megarica ars.*

Zmitzlitel. *Excogitator, fiçtor, confictor, adumbrator, genitor, machinator, coñmentor, coñmentator, repertor, concinator, poëta.*

Zmiszlitelicza. *Excogitatrix, inventrix.*

Z. ante ML.

Zmláchen. *Tepefaçus.*

Zmlachènye. *Tepefaçtio, extepefaçtio.*

Zmlachújem. *Tepidũ facio, tepefasio, tepido.*

Zmlachújemsze. *Tepidus fio, tepefio.*

Zmláten. *Tribulatus, trituratus, extrituratus, excussus.* 2. zmlaten z-batom, *malleatus.* 2. zmlaten, jako izbijen, *caesus, pulsatus enormiter, deverberatus.*

Zmlatènye. *Extrituratio, tribulatio, tritura, extritura, extrituratura.* 2. *enormis percussio, deverberatio.*

Z ante MO.

Zmòchen. *Madidus, madefaçtus, humidatus, humidus.*

Zmochènye. *Madidatio, madefaçtio, humidatio.*

Zmochújem. (D.)-ivam. *Madido, madifico, madefaçto, madefacio, udo, aqua conspergo, aquis intingo.*

Zmojem znanyem. *Cum meo scitu, me conscio, me sciente.*

Zmoknújem. *Madefio, madidus fio, madesco.* prek zmoknujem, *permadesco.*

Zmòsen. *Potens, potis, validus, polens, prasens, dapaticus, pomposus.* v. Moguch.

Zmòsno. *Potenter, valenter, polenter.*

Zmòsnošzt. *Potentia, potestas, pompalitas, pompa.* v. Moguchnošzt.

Z ante MU.

Zmàchen. *Exeruciatus, discruciatus, tormentatus, multis tormentis affectus, excarnificatus.*

Zmuchènye. *Exeruciatio, discruciatio, excarnificatio.*

Zmuchiti koga. *Exeruciare, discruciare, cruciatibus cruciare, excarnificare, tormentis exsaturare quempiam.*

Zmudrosztium. *Prudenter, sapienter, consultâ prudentiâ, sapientiâ, regulâ, directrice, instructrice magistrâ.*

Zmúten. *Turbatus, perturbatus, conturbatus, confusus, perplexus.*

Zmutiti. *Turbare, perturbare, conturbare, confundere.* zmutiti koga, *perplexum reddere quempiam.*

Zmucènye. *Confusio, animi perturbatio, afflictio, perplexio, perplexitas. zmutenye hotenya, pathema, pathos.*

Zmútnicza. *Turbatrix, perturbatrix.*

Zmútnik *Perturbator, conturbator.*

Zmútnya. (D.) zmetnya. *Turbatio, perturbatio, conturbatio, rutula, turbamentum. 2. zmutnya lyuczta, tumultuatio populi, tumultus, seditio.*

Z, ante N.

Znág, na herbet obernyen. *Supinatus. 2. znag na herbet lelechi, supinus.*

Znahájam. *Condo, comperio, reperio, architector, excogito, invenio, pario. znayti kay, novum offerre aliquid.*

Znám. *Scio, scito, gnosco, calleo, teneo, meminere, memoriá teneo, nosco, pernosco, rem teneo, non me latet, l. fugit, non me fallit, l. praterit. znati sztanovito, cognitum, l. exploratum certò habere, memoriá comprahendere, complecti, sibi conscium esse, cognitum, comprahensumque animo tenere, habere. vsze znati hoteti. arcana scrutari, sciscere. kî vsze hoche znati, percontator, sciscitator, curiosus ut omnia exploret. neznatisze kam obernuti, hæreve, inter sacrum, & saxum stare. vszem je znano, constat inter omnes, omnibus apertum est. to ja neznam, me fugit, praterit me hæreves, mibi clam est, expers sum hujus rei. kî vnoga zna, multiscius, polybestor.*

Znamènit. *Insignis, signatus.*

Znaménka, z kojumſze koi rodi. *Gnavus, gneus, navus, & nevus, corporis insigne genitiva macula, macula matricalis. koi vnogo takveh znamenkih ima, navuosus, plenus nevis. 2. znamenka nasgana, stigma, cauterium. koi takvú znamenikum je zaznamenuvan, stigmatiens stigmofus, notis in fronte, infamis. takvom znamenikum zaznamlyujem, stigno, cauterio. 3. znamenke na liczu od kóz, jantbi, rum, vari, rum.*

namenujem. *Sono, signo, noto, denoto, significo, prognostico, portendo. 2. znamenujem kakvo zlo, ali dobro, denun-*

cio, portendo, significo bonum, l. malum. Znamenuvan. Notatus, denotatus, signatus, prognosticatus.

Znamenuványe. *Significatio, significatus, significatum, significantia, denotatus, denotatio. znamenuvanye rechi, acceptio vocis.*

Znaménye. *Signum, nota, indicium, argumentum, species, signatura, character, signaculum, prognosis, omen. 2. znamenye na nebu, ostentum. znamenye nebeszko iz 7. zvezd, vergillia, plejades, sidus, & sydus. v. Astrum. 3. dobro zlo znamenye, omen, auspicium bonum, aut malũ. 4. znamenye dobro, portendiculum. 5. znamenye nenaravszko, portentum. 6. znamenye doyduchega duguvanya, prognosticon, prognosis, prasagium, & indicium futuri. 7. znamenye viteskoga oblادanya, trophaũ. 8. znamenye hife po komsze poznavá, criterium, ii. 9. znamenye vszake otaynoszti, symbolum, tessera. 10. znamenye zasgano, nota, thracia. v. Znamenka n. 2. 11. znamenye ochive szto, signum evidentissimum, indicium notissimum. l. planè perspicuum. 12. znamenye vndarcza, vibex. v. Modricza. 13. znamenya úszaline urocitica, orũ. kay znaméya daje, ominalis, prognosticus*

Znamlánye kratko kakvoga duguvanya po krayczeh piszma. *Paragraphe, es, scholia, scholion.*

Známlyam. *Palmo, as, in margine noto, expono.*

Znán. *Notus, gnarus, gnobilis, cognitus, celebratus, spectatus, famigeratus, memoratus, nobilis, pervulgatus. 2. znán vuchen, razumen, doctus, eruditus, peritus, intelligens. 4. znánogaszze chinim, permanasco, aliquas fama aurulas haurio. znán jezzem, clarco, in clarissima luce versor. 5. znán bivam, inclaresco, illustror, in confessum venio, notesco, enotesco, pernotesco, innotesco, familiareasco, volito per ora virorum.*

Zná-

Znánecz. *Notus, i, familiaris, necessarius, cognitus, certus homo.*

Znankinya. *Nota, familiaris, cognita.*

Znàno. *Scitè, scienter, peritè, prudenter.* 2. znano chinim, *notum facio, nobilito, notifico, publico, lumino, in medium produco.*

Znànoszt, znanye. (D.) umszto. *Scientia, notitia, notio, cognitio, noscientia, prudentia, peritia.* 2. znanoszt od Boga, *Theologia, doctrina Theologica.* 3. znanoszt mudroga premislyavanya, *theoretica.* 4. znanoszt mudra, *philosophia.* 5. znanoszt narave, *physica, sottomatica.* 6. znanoszt nebeszkoga kruga, *sphaerica, a.* 7. znanoszt berzoga piszanya, *stevographia.* 8. znanoszt lagvo-merenya, *stercometria.* 9. znanoszt vaganya, *statmica, a.* 10. znanoszt rachunanya, *arithmetica.* 11. znanoszt zemlye iz piszanya, *geographia.* 12. znanoszt zemlye merenya, *geometria.* 13. znanoszt jezikov, *litteratura, grammatica.* 14. znanoszt ravnanya, *politica.*

Znanye. (D.) Umetje. *Scientia.* v. Znanoszt. malo znanye, *scientiola.* 2. znanye poznanye, *cognitio.* znanya lyubitel, *philagogus.*

Znássam. *Comporto, in unum porto, congero, compilo.* na kup znassam, *coacervo.* 2. znassam koga, *elevo, extollo, effero.* v. Zvissavam.

Znássamsze. *Effero, extollo me, tumeo, bullio.* kîsze szam znassa, y hvai, *pyrgopilinices, a.* kîsze z-luczkiem blagom znassa, *graculus asopicus.*

Znassanye. *Exagoga, exagoges, eductio, exportatio.* 2. v. Znessëye. 3. v. Zvissaväye.

Znávalum. *Catervatim, turmatim.*

Znayditel. *Parens, inventor, author, molitor, adinventor, repertor.*

Znayditelicza. *Inventrix, adinventrix, repertrix, molitrix, machinatrix.*

Z. ante NE.

Znèba, znebesz. *Ecælo, calitùs, divinitùs, à patre luminum.*

Znemlèneye. v. Znetje.

Znémlyem. *Excipio, excimo, extraho.* zneti pticze, *aves excimere.* zneti drobchecz, *eviscero, exentero.*

Znémlyemsze. *Excipior, excimor, extrahor.* znemlyemsze iz zapovedi, *liber sum à lege.*

Znessen vkup. *Congestus, compilatus, comportatus, coacervatus.* 2. znessen van, *exportatus.* 3. znessen dole, *deportatus.*

Znessènye. *Congestus, collatio, comportatio.* 2. v. Znossenye n. 1. 3. Znessenye jajecz, *procreatio ovorum, oviductus, ìs.*

Znét. *Exceptus, exemptus.* 2. znet iz pravde, *libertatus.* 3. znet izvaden, *extractus.*

Znétje. *Exceptio, exemptio.* znetje meda, *mellatio.* 2. *libertatio, privilegium, libertas.* 3. znetje izvadenye, *extractio.*

Znevarczé, znenadeanya. *Repentè, de repente, de l. ex improvise, improvisò, inopinatè, repentinè, prater expectationem, l. spem.*

Znevèra. *Rebellatio, rebellium.* v. Puntaria.

Zneverènye. *Defectio, deflexio à fidelitate.*

Zneverújemsze. *Rebello, repugno, à fidelitate jurata desležo, recedo.*

Z. ante NO.

Znòjen. v. Poten.

Znoímfsze. *Sudo, desudo.* znoítfsze od sztraha, *madere metu.* jakofsze znoiti, *desudas cere.* v. Potimfsze.

Znosènye dole. *Deportatio, deportatus, ìs, delatio, deorsum delatio.* 2. *comportatio.*

Znóvich, znova, zopet. *Iteratò, iterùm, de integro, recenter, recens, rursùm, rursùs, de novo, repetitis vicibus.*

Znóy. *Sudor, mador corporis.* obriszati znóy, *abstergere humorem corporis.* kay znóy donassa, *sudorifer-ger, sudatorius.* chimfsze znóy brisse, *sudariù, ii.* v. Pót.

Znoitel. v. Potitel.

Z. ante NU.

Znúczan. *Usu attritus, antiquatus, deterioratus, destructus.* znuczán plug, *emeritum aratrum.*

Znuternyi. *Interior, intimior, penitior.* znu-

znuternya, interiora.
 Znútra. *Ab intus, interius, intus, introrsum, introrsus, penetratiter.* znutra, y zvun, napre, y zada, *adversus, & aversus.*
 Z. ante O.
 Zób, (D.) Ovez. *Avena, bromos.* 2. divja zob, *agilops, pis.*
 Zobení. *Avenaceus, avenalis, avenarius.* zobni kony, *avenalis equus.* zobena voda, *avenalis aqua.* zobena melya, *avenacea farina.* zobena kassa, *puls avenaria.* juha, *jus avenaceum.*
 Zòblyem. *Granum post granum ori impono, granatim comedo.* chresnye jagode grozdje zobati, *cerasa, fraga, uvas granatim comedere.*
 Zobsz túny. *Vanè, inaniter, temerè, frustrà.* v. Zahman.
 Zobsz túnszki. *Vanus, irritus, inanis, frustratorius, supervacuus, supervacaneus, superventaneus.*
 Zobún, zobunecz. *Colobium, eromis, thorax, interula, subucula, subuncula, parogauda, vestis exomis, cataclista.*
 Zòchen. *Præsens, præsentaneus, conspicuus, in præsentia.* 2. *Confrontatus, in conspectu alterius partis constitutus.*
 Zochènye. *Confrontatio.*
 Zochìm. *Confronto, in coram constituo.*
 Zochìmsze. *Confrontor, venio in conspectum, in præsentiam, sisto me in præsentiam, in coram me sisto, sisto præsentiam meam.*
 Zochnòsz. *Conspèctus, præsentia.*
 Zocztújemsze. *Acesco, coacesco.*
 Zodévam. *Detego, retego, revelo, discooperio.* zodeti glavu, *aperire caput.*
 Zodèven *Detectus, revelatus, discoopertus.* zodevenum glavum, *detecto capite.*
 Zodiàk. *Zodiacus, sphaera caelestis.*
 Zopèt. *Denuò, denovò.* v. Zuovich. 2. zopet popevam, *recino.* zopet popadà, *reprehendo.* zopet gladim, *remulceo.*
 Zopiamsze. *Inebrior, debrior.*
 Zopiane. *Inebriatio, nis.*
 Zòrja. *Aurora, eos, itis, matuta, mater matuta, alba dea, dea rosea, l. leucothea, pri-*

ma lux, diluculum, galicinale tempus, duge, es, auge, & augea. ò zorje, *sub aurora, l. auroram, primâ lucè, primo mane, diluculo.*
 Zorni Matutinus, *sublucanus.*
 Zornicza, danicza zvezda. *Lucifer, phosphorus, stella matutina.*
 Zove sztrane. *Ab hac, l. ex hac parte, cis, citrà.*
 Zòvem-zvalszem. *Voco, clamo, cico, nomino, cito, calo, incalo, accio, accerso.* 2. *Zvato koga na del, vocare aliquem in partem.* 3. *zvati guszto, vocitare.* 4. *zvati szkup, conclamare, conclamitare.* 5. *zvati glaszno, exclamare, vociferari.* 6. *zvati nazad, revocare.* 7. *zovem na obed, voco, l. invito ad prandium, condico prandium alicui.* 8. *zovem dole, devoco.* 9. *zovem poimenu, nominatim voco, nomino, nomine apello.*
 Zovemsze. *Vocor, nominor, apellor.*
 Z ante P.
 Zpáchen. *Seductus, captus, in errorem raptus, inductus, perversus, diastrophus.*
 Zpachènye. *Inductio, seductio, corruptela, deceptio.*
 Zpáchka. *Scandalum, offendiculum, offensatio, offensaculum, obex, obiculp, offensio, scopulus, impedimentum, objectaculum.* biti komu na zpachku, *impedimento esse alicui, inferre alicui impedimentum.*
 Zpáchnik-chitel. *Seductor, inductor, deceptor, zpachnik ú duhovneh, lapis offensionis, petra scandali, seductor animarũ.*
 Zpachújem. *Scandalizo, scandalo sum, offendo aures, impedimento sum.* zpachiti koga, *conscelerare aures alicujus.* 2. *seduco, decipio.* it. *prapedio.*
 Zpamèten. *Prudens, intelligens, sapiens.* zpamet chlovek, *abdolonymus.* v. Razumen.
 Zpamètno. *Prudenter, pensim, sapienter, secundùm prudentia regulas, dictatrice prudentiã.* v. Mudro.
 Zpamètnoszt. v. Mudroszt.

Zpárjavicza. *Vapor, vapos, exhalatio.*
 zparjavicza zemlye, *anbelitus, l. affla-*
tus terra.

Zpászeno, zvelicheno. *Salutariter.*

Zpászische. *Ager compascuus, pascuarum.*

Zpászitel, zvelichitel. *Salvator, salvifica-*
tor, beatificus, soter. it. liberator, redem-
pior.

Zpászujem-sziti. *Salvo, salvifico, salvū red-*
do, facio, beatifico. it. libero, redimo.

Zpéchen. *Assus. v. Pechen. 2. zpéchen*
zderfan, repressus, cohibitus.

Zpehnènye. *Expunctio, expunctura, ef-*
fossio.

Zpehnujem-nuti. *Effodio, expungo, ex-*
trudo.

Zpèlyan. *Eductus, productus.*

Zpelyávam. v. Izpelyavam.

Zperhnènye. *Putrefactio, computrefactio,*
computredo.

Zperhnújem. *Putreo, putresco, putrefio,*
computresco.

Zpèrhnyen. *Putris, putridus, putrefactus.*

Zpipávam. *Expalpo, expalpor.*

Zpipàvecz. *Expalpator, expalponides.*

Zpíszujem. *Definio, describo, deformato, con-*
signo, compono aliquid, verbis exprimo, ef-
fingo, declaro, prodo memoria, depingo ver-
bis. na kratkom kai zpíszati, pressè, &
angustè rem definire. z-vnogemi rechmi
zpíszati, circumloqui, justis voluminibus
promere, rem uberrimis stylis explicare.
zpíszati koga, suis aliquem pingere co-
loribus. v. Izpíszujem.

Zpíszan. *Descriptus, inscriptus, litteratus,*
definitus, deformatus, exscriptus, verbis
expressus, declaratus. vesz zpíszan, ho-
lographus.

Zpíszànye. *Descriptio, definitio, constitutio*
definitiva, character, characterismus, tra-
ctatus. kratko zpíszanye, descriptiuncu-
la. 2. zpíszanye mezta, topographia. 3.
zpíszanye orszaga, chorographia. 4. zpi-
szanye zemlye, geographia. 5. zpíszanye
putov, hodaporicon. 6. zpíszanye vod,
morja, hydrographia. 7. zpíszanye szve-

ta, *cosmographia. 8. zpíszanye zvan-*
szkoga sztaliffa neba, uranographia,
uranoscopia.

Zpíszàvecz. *Descriptor. zpíszavecz orsza-*
ga, chorographus. zemlye, geographus.
vod, morja, hydrologus. szveta, cosmo-
graphus.

Zpitávam. v. Izpitavam.

Zplácham. *Exsolvo, solvo, persolvo, satisfacio,*
dependo. zplatiti duge, solvere nomina.
mezto, gdesze junaki zplachaju, divi-
bitorium. v. Placham.

Zplachànye. *Persolutio, exsolutio. zpla-*
chanye jednako, y gotovo, pariatio.
zplachanye dobro, nomina idonea de-
bitorum.

Zpláchen. *Exsolutus, persolutus, depeusus,*
negotinummius.

Zpláchnik. *Exsolutor, persolutor. hman*
zplachnik, tricosus, trico.

Zplétam-szti. *Texo,necto,plecto,connecto,*
implico. v. Pletem.

Zplèten. *Plexus, nexus, contextus, implica-*
tus. zpleten na venecz, sertus. zpleten
venecz, sertum. 2. septus, conseptus.

Zplyúszkan. *Colaphis cajuus, colaphizatus.*

Zplyúszkávam. *Alapam impingo, colaphum*
incutio, colaphiso, & colaphizo.

Zpochitávam. *Objicio, exaggero. v. Szpo-*
ganyam.

Zpochitavànye. *Exageratio. v. Szpoga-*
nyanye.

Zpohoténye noszechich sè. *Pica, malacia*

Zpólnik. *Partiarius. v. Szpolnik.*

Zpomenkujemsze. *Sermocinor. v. Raz-*
govarjamsze.

Zpomenkuvànye. v. Razgovor.

Zponèšen. *Elevatus, sufflatus, ferox, su-*
perbus, insolens. v. Gizdav.

Zpotíchem. *Succenseo, succendo. 2. exage-*
ro, exprobro.

Zpòved. (D.) *Izpovedanye. Confessio.*
zpoved vszega sitka, totius vita con-
fessio. zpoved obchinszka, confessio ge-
neralis.

Zpovédam. *Confessiones audio, Sacramen-*
 M m m m

- tum Penitentiae ad ministro.*
 Zpovédamſze. *Confiteor, fateor, enarro, denarro crimina, facinora narro, confessionem perago, Penitentiae Sacramentis obo.*
 Zpovédni penez. *Nummus confessionarius, donarium confitentium.* zpovedna czedulicza, *attestatum, sive documentum confessionis.*
 Zpovednik. (D.) izpovednik, kî pozſzluffa. *Confessarius, confessionarius.* 2. kifze zpoveda, *confessor, confitens peccata, penitens.*
 Zpoznánye. *Agnitio, cognitio, notitia, discentia, familiaritas.*
 Zpoznávam. *Agnosco, cognosco, recognosco, confiteor, profiteor.* 2. *animadverto, experior, extento, persentio, cerno animo, veritatem deprehendo, video.* zpoznavam iz liszta, *intelligo, perspicio, colligo, capio, disco ex litteris.* 3. zpoznavam dobro, *probè, rectè que cognosco, optimè perspicio, incognosco, percognosco.* iz toga je zpoznati, *istud iudicio est, ex eo intelligi potest.*
 Zpoznávamſze krivca, *Agnosco, cognosco, recognosco, profiteor me reum.* 2. zpoznatifze z kem, *notitiã, familiaritatem contrahere, inire cum aliquo.* v. Zuan n. 5.
 Zprásen. *Tostus, torefactus, toridus.*
 Zpraznènye. *Exinanitio, egestus, egestio, evacuatio.*
 Zpraznújem. *Inanio, exinanio, vacuo, evacuo, vacuefacio, exero.* zprazniti chebre olyene preruchnum pozudum, *capulare.*
 Zpréchen. *Tardatus, impeditus, repressus, prohibitus, occupatus, implicatus, irretitus, distractus, distentus.*
 Zprechènye. *Impeditio, impedimentum, occupatio, distractio, mora.*
 Zprechújem. *Impedio, prapedio, distrabo, implico, inhibeo, obſto.* zprechiti komu puta, *intercludere viam.*
 Zprehájamſze. *Pervago, pervagor, divagor, huc illucque erro.* 2. v. Sechemtze.
 Zprichan. *Excusatus, exculpatus, purgatus.* zprichanoga imeti, *excusatum habere.*
 Zprichànye. *Excusatio, purgatio, causſatio.*

- Zprichávam. *Purgo, purgito, excuso, diluo.* 2. *prichavam koga, exculpo aliquem.*
 Zprichávamſze. *Excuso me, purgo, expurgo me, expurgationem habeo.* zprichatifze, *habere aliquid excusationis, perſugio uti, causam, l. causam dicere, causſari.*
 Zprischtifze, prischimſze. *Exulcero, expustulo.*
 Zproschényem rekuchi. *Salvâ veniã, salvo honore, cum bona venia, cum reverentia loquendo.*
 Zpròssen. *Impetratus, exoratus, precarius, prece victus, per preces, l. precibus erogatus, mendicatus, emendicatus, eblanditus.*
 Zprosziti-proszim. *Exoro, expeto, impetro, erogo, mendico, emendico, eblandior.*
 Zprusènye. *Emissio, evibratio, ex-displosio.*
 Zprusávam. *Emitto, evibro.* zprusávam pufku, *ex-displodo.* zprusiti lúk, *evibrare telum.*
 Zpukávam. *Eruo, vello, evello, expurgo, repurgo, interpurgo.* zpuhati travu, *sarrire, exherbare, herbas extirpare.*
 Zpuknènye. v. Izpuknenye.
 Zpúknyen. *Erutus, evulsus, extractus, extirpatus.*
 Zpúschen. *Emissus, dimissus.* 2. *discinctus, dissolutus, effrenatus.* 3. *demissus.*
 Zpuschenye. *Dimissio, emissio.* 2. *effrenatio.* 3. zpuschenye szerditoszti, *effusio ira.* 4. *demissio.*
 Zpúscham. *Emitto, dimitto.* 2. *dissolvo, discingo.* 3. *demitto.* 4. *exspuere ex animo, iram in aliquem evomere, effundere in aliquem iram, furorem.* 5. zpuscham na dobre lyudi, ali na volyu dobroga chloveka, *compromissum facio, mitto, compromitto.*
 Z. ante RA.
 Zrachunànye. *Computus, computatio, enumeratio, dinumeratio, subduçio.* v. Rachunanye.
 Zrachunávam. *Enumero, adaro, ratiocinor.* vsze do naymenssega filera zrachunati, *ad calculos revocare exigud, l. exiliter.* v. Rachunam.
 Zráchecz. *Ventulus, li.* Zrá-

Zráchim. *Ventilo, laxo, relaxo.*
 Zrachna kervi chlovechje sztran. *Aerofis, is.*
 Zráchni. *Airens, aërius, athereus.* zrachno tela, ili iz zraka napravlyeno, *corpus aëreum.* 2. zrachni, kay zraka ima, *spirabilis, stabilis, persabilis.* zrachna luknya, kut zrak nuter ide, y izhaja, *spiramen, spiraculum, astuarium.* zrachna komora, ali hisa, *bronchia, a.* zrachna vrata, oblok. *bronchus, i.* zrachna czév, *fistula, trachea, gurgulio, fistula spiritalis.* zrachno znamenye, *meteoron.* zrachno fetalische, *paradromis, xystus.*
 Zrák. (D.) Poverarcze. *Aër, ather, athera, aura, cælum, spiritus, meteora.* zraka imeti, *prospirare.* jedno malo zraka dobiti, *nancisci pusillum laxamenti.* 2. zrak dober, frisek, y zdrav, *aër salubris, cælum clemens.* friskogazzi zraka vze ti, *refrigerari, refocillari, ambulationibus se recreare.* jemanje friskoga zraka, *laxamentum, relaxatio, ventilatio.* 3. zrak szlofen nit hladen prevech nit uruch, *aër temperatus, cæli temperies.* 4. zrak chiszt, *cælum subtile.* 5. zrak kusen, *aura pestilens, infecta, pestifera, aër morbidus.* 6. zrak rozfen, *aër roscidus.* 7. zrak nezdrav, *aër malignus, venenatus, gelidus.* 8. zrak prikladen, ki popuhava ú pezjeh dneveh, *etesia, astivi flatus.* zrak premeniti, *mutare cælum, aurã.* v. zrak obesziti, *ventis concedere, in vento suspendere.* 9. pripovedanye doyducheh iz znamenya zraka, *aëromantia.* ki na zrak pazi, *aërophobus.* iz zraka five ti, *rore pasti.* berz kot zrak, *aëripes, veloc.*
 Zrákafzi jemlyem friskoga. *Exaëreo, auram capto recentem.* v. Zrak n. 2.
 Zrászten. *Concretus, coalitus, congerminatus*
 Zrásztènye. *Concretio, concrementum, coalitio, coalescentia.*
 Zrásztújem. *Exaëresco, augeasco, tendo sursum, adaugeasco, procreasco.*
 Zrásztújemsze. *Cõcreasco, coalesco, cõgermino*
 Zráven, ravno. *Rectã, rectè, directè*

Zrávnan. *Complanatus, coaquatus, adaquatus, inaquatus.*
 Zrávnànye. *Æquatio, inaquatio, æquabilitas.* v. Zjednachenye.
 Zrávnávam. *Inaquo, planum facio, emoderor.* zrávnati szpored zemlyum, *coaquare solo.* v. Zjednachujem.
 Zrázlògom. *Discretè.* v. Razlofno. zrázlogom ki kay chini, *discretus.*
 Z ante RE.
 Zrebár. v. Mús.
 Z-rédóm, redodelno. *Ordine, ordinatim, ordinatè.*
 Zrégyen. *Ordinatus, coordinatus, ad ordinem positus, dispositus.* 2. *conductus.*
 Zrégyènye. *Ordinatio, dispositio.*
 Zrégyújem, na red posztavlyam. *Ordino, coordino, in ordinem pono, colloco, dispono.* 2. *Convenio, conduco.* zrediti szlugu, *conducere servum, l. in servum quempiam.*
 Zrèl. *Maturus, mollis, mitis, prasoquus.* 2. *prelzrel, prematurus, permitis.* 3. ranò zrel, *prodromus, prodromificus.* 4. zrel chlovek, *maturus, l. adultus homo.*
 Zrélem. *Matureasco, mitesco, ad maturam frugem pervenio, maturus fio.* zreleti chinim, *maturò, ematurò, maturefacio, pracoquo.* zrelo chinechi, *pepticus.*
 Zrelènye. *Maturatio, pepasmus.*
 Zrelòszt. *Maturitas.* it. *maturatio.*
 Zrész, z-isztine. *Profecò, seriò, in veritate, certè, asseveratè, asseveranter.*
 Zrézan, zdelan. *Excisus, incisus, calatus, sculpturatus, scalptus, sculptus, sculptilis.* zrezana poszuda, *anaglypha.* zrezana pelda, *sculptile.* v. Izdelan. 2. zrezan na slebcze, *striatus.* 3. zrezan, *excisus, exsecus.* zrezan iz utrobe materinszke, *caso, ni.* 4. zrezan na drobno, *concisus.*
 Zrézano na drobno. *Concisè, incisè, minutatim, incisim.*
 Zrezanye, zrezavanye z. dletom. *Calamen, calatura, excisura, insculptura, sculptura, in-excisio.* zrezavanya me-
 stria, *ars sculpendi, anaglypticè, es. 2. excisio,*

cisio, excisio. zrezanye iz utrobe, *ex utero excisio.* 3. zrezan na drobno, *concisus, minutatim confectus.*

Zrezavam-zújem z-dletom. *Calo, inoido, insculpo, scalpo, exsculpo.* zrezati, *effodere, expungere, stingvere.* na slebcze zrezati, *striare.* z-kamena, ali zdreva, *sculpere, exsculpere.* schimfze zrezava, *scalpru, i. celte.* v. Dleto. v. Izdelavam. 2. zrezavam iz utrobe, *excindo.* 3. zrezavam na drobno, *conscindo.*

Zrezavavec, koi zrezava. *Scalptor, Sculptor, Calator, Statuarius, Anaglyptes.*

Z ante Rl.

Zrigan. *Ructatus, eruclatus.*

Zriganye, zrigavanye. *Ructus, ruclatio, eruclatio, stomachi redundatio.*

Zrigavam. *Ructo, eruclto, rucluo.*

Zrigavamfze. *Ructor, rucltus emitto.* gufztofze zrigavati, *ruclitare.* u drugogafze zrigavati, *irrucltare.*

Zrigavavec. *Ruclator, eruclator.* Foem. *eruclatrix.*

Zrinenje. *Deturbatio, exturbatio, detrusio, extrusio, expulsio.*

Zrinujem. *Deturbo, exturbo, extrudo, detruclto, expungo, dejicio, ejicio.* zrinuri koga z-hife, *exturbare quempiam domo.* iz fzvojega stimana, *detrudere aliquem de sua sententia.* ki zrinuje, *extrusor, exturbator, deturbator.*

Zrinyen. *Exturbatus, deturbatus, extrusus, deirusus, dejectus.*

Z ante RO.

Zrochenje. *Pactio, conventio.* 2. zrochenye razumno, *philosophema, ratiocinatio, ratiocinium, syllogismus, argumentatio, argumentum.* krivo zaglavlyam zrochenye, *paralogizo.*

Zrochim, z-rokom govorim. *Syllogismo, syllogizo, ratiocinor, argucltor.* v. Razlafem. n. 2.

Zrochimfze. *Convenio, pacifcor.*

Zrochni. *Causalis, causalis.* 2. *syllogisticus, ratiocinalis.*

Zrochno. *Causaliter, causativè, causariè.*

Zrok. (D.) uzrok. *Causa, causa, origo, fons, radix, caput, principium, seminarium.* 2. zrok, prilika, *occasio, ansa, gladius.* 3. zrok kifze od ochivesztoga pochinya, ali fzkrovno dokonya, *Analogismus.* 4. zrok, *ratio, ratiocinium.* v. Razlog. 5. zrok zrochni, *causa causata.* z-zrokom, *causatè, causatè.*

Zrokovitni. *Causarius.*

Zrucham. *Extrado, committo, in manus configno, concedo, commendo.*

Zruchanye. *Commissio, consignatio, in manus depositio, commendatio.*

Z ante T.

Ztáplyam. *Calefatio, calefactio, decalefatio, fomento, focillo.* ztopiti dobro, *luculenter calefacere.* 2. malo ztopiti, *tepidare, teporare.*

Ztáplyamfze. *Calefco, incalezo, incalefic.* malosze ztáplyam, *tepefio.*

Ztéchem. *Diffluo, emanano.* 2. *aqairo, comparo, assequor, adsequor, nancifcor.* ztechi milofchu, *Consequi gratiam.* 3. *rabidus fio.* v. Besznem.

Ztéchemfze. *Confluo, accurro, concurro.* 2. Ztechemifze, *obvenit, accurrit mihi, non deficit mihi.*

Ztèchen. *Nactus, adeptus, aquisitus, comparatus.*

Ztechenje. *Adeptio, consecutio.* 2. v. Ztekanye.

Ztegnenje, ztezanye. *Inhibitio, cohibitio, coircitio, refranatio.* 2. *suffranatio, constans observatio.* 3. *deiracltio, deduccltio de summa.* ztegnenye plache, *diminutio salarii promeriti.*

Ztégnyen. *Refranatus, coircitus, repressus, cohibitus.* 2. *deiracltus, deduccltus.*

Ztekanye. *Concurfio, concursus, confluxio, confluxus, accursus, iis.*

Ztekalifche vod. *Confluges, conflugiura.*

Ztenchavam. *Enacio, macrio, emacero.* ztenchati koga, *extenuare aliquem,* ztenchiti drevo, *subtiliare lignum.*

Ztérgan. v. Zpuknyen. 2. *Dilaceratus.* v. Raztergan.

Zté.

Z T

Ztergánye. *Evulsio, devulsio. 2. dilaceratio, dilaniatio.*
 Ztergávam. v. Zpukavã. *Dilacero, dilanio.*
 Ztésem. *Frano, refrano, cohibeo.* ztegnuti koga, *mentem alicujus sistere.* ztegnuti chiu batrivoszt, *comprimere, suppressimere aut laciam.* v. Vsztesem,
 Zteskum mukum. v. Jedvay.
 Zteza. v. Szteza.
 Ztezanye. v. Ztegnenye.
 Ztiran. *Expulsus, propulsus, expulsatus, propulsatus, exagitatus, eliminatus, exclusus.*
 Ztiránye. *Expulsio, expulsus propulsio, propulsatio, eliminatio, exterminatio, exclusio*
 Ztirávam. *Expello, propello, propulso, elimino, proteleo, quatefacio, extrudo, extermino.* ztirati szvinye na passu, *exigere sves pastum.*
 Ztirávecz. *Excluser, depulsor, propulsator.*
 Ztísnyen. *Constrictus, perstrictus, compressus, constipatus. 2. coarctatus, coangustatus.*
 Ztíszka vodena. *Stringor.*
 Ztíszkajúchi. *Synpticus, strictivus.*
 Ztíszkam, ztíschem. *Stringo, constringo, premo, comprimo, adstringo, perstringo, constipo. 2. ztíszkam na telzno gonim, arcto, coarcto, coangusto. 3. ztíszkati mleko, &c. coagulare, condensare, conspissare lac, &c.*
 Ztíszkamíze. *Arctor, coarctor, coangustor.*
 Ztíszkánye. *Compressio, constipatio. 2. coarctatio, coangustatio. 3. coagulatio, condensatio.* ztíszkánye mleka, *conspissatio lactis.*
 Ztíplyen. *Calefactus, decalfectus, excalefactus.* malo ztíplyen, *tepefactus, teporatus.*
 Ztreszkávam. v. Zplyuszkavam.
 Ztúchen. *Contusus, confractus, perfractus, conqvassatus, cominutus.* ztúchen z-rukum, *dedolatus, converberatus manu.*
 Ztúchénye. *Contusio, cominatio, contritio.*
 Ztúchi. *Contundere, discutere, percutere, concutere, disturbare, conqvassare.* ztúchi sákum, *contundere, dedolare, converberare pugno.* Z ante VA.
 Zván, zvanka. *Extra, extrinsecus. 2. zvan,*

Z V

645

ráz, *prater, extra, exceptò, demptò.* zvan toga, *praterquam.* zvan szamoga tebe, *extra te unum, absque uno te, te solo excepto.* zvan nachina, *ultra modum.* zvan narave, *praternaturaliter.* zvan naturaliszi, *praternaturalis.* zvan domovine, *peregrè.*
 Zván. *Vocatus, nominatus, accitus, accersitus, clamatus.*
 Zvánfszki. *Exterior, extraneus, extravius. 2. zvánfszki iz drugoga orszaga, provincialis, adventitius, adventitius, invectitius.* zvánfszki chlovek, *peregrinus, alienigena, alienigeni sanguinis, qui ab alio venit caelo.* v. Sztranszki.
 Zványe. *Vocatio, vocamen, vocatus, ñs, accitus, ñs, accersitus, clamatio, nominatio.*
 Zvámam. *Conveho, contrabo, comporto.* guszto zvasati, *convectare.*
 Zvasánye. *Convectio, contractio.*
 Zvasávecz. *Convector, comportator.*
 Zúb. *Dens, nucifrangibulum. 2. zub van iz vuszt zledajúchi, dens exertus, eminent.* v. Zub vu izpiszanyu chloveka. 3. zub vuchji delzni podochni, veli *Plin. lib. 11. & 28. c. 19.* daje dober male detcze na gerlu nosziti zaradi sztraha, betegov, y zubne boli. 4. nechiszto zub, *scabro, nis.* 5. zuba kutnoga suploszt, *concaventus dentis molaris, holmiscus.*
 Zubáche, zubczy. *Scobina, rastrum, rostum. 2. felezne zubache, irpices, um.* sing. *irpix.*
 Zubáchim. *Rastellis fœnum lego, rastris fœnum trabo.* zubachiti, *de pratis stipularum rastellis erradere.*
 Zubák. koi velike zube ima. *Dento, nis, dentatus. 2. zubak, komu zubi van iz vuszt izgledaju, brochus, bronchus, chi.* plur. *brochi, rum.*
 Zubászt. kî vnogo zubov ima. *Dentofus, denticulatus.*
 Zubatecz riba. *Synedentes. 2. zubatecz riba moriszka. dentex.*
 Zubátka, kúmsze zubi sztrufu. *Dentifri-*

fricium, nitella, a, nitella oris. 2. zubatka, kûmsze zubi chifzte, *dentiscalpium.* 3. zubatka selescze, kemsze zubi vade, *odontagra, dentarpaga, dentifrangibulum, dentifragibulum.* 4. zubatka selescze, kemsze lupli, y zjedeni zubi vade, *odontoxestes.*

Zube puscham. *Dentio, is.* puschanye, *dentitio.* *Plin.* vu mesztu gore rechenom veli: da detcze male, gda zube puschaju, imasze mafzlo szamo, ali vkup z-medom messano, radi vszakojachke zubne boli davati jeszti. 2. zube sztischem, zubmi grizem, *denticulo.* 3. zube zbijam, *dentes excutio, clido, dentilegum facio, edento.* 4. zube premenyam, *dentes ejicio, l. muto.* 5. koi zube vadi, *circumforaneus, dentifrangibulus.*

Zube, mali zub. *Denticulus.* 2. zub plusni, *dens aratri, dentale, is.*

Zuberina. *Gingiva, gingiba.* 2. zuberina kruto velika, *epulis, dis.* zuberine otechene, *parodontis, parulis, dis, gingibrachium, gingipedium.* zuberin detecheh szerbechicza, gdaim zubi czure, *odaxismus, odaxismus.*

Zuberiniczka. *Gingivula, a.*

Zubi. *Mordices.* 2. zubi szprednyi, *gelasini, praticifores dentes.* chetiri pervi ostri, *Crenes, um.* 3. ochni zubi, *dentes columellares.* 4. zubi lalochni, *dentes molares, maxillares.* 5. zubi kutni, *dentes genuini, & intimi, gomphij dentes.* 6. zubi ostri, spichaszti, *dentes acuti, cenini.* 7. zubi v-sivine, z-kojehsze lera sztarofzti szpoznavaju, *gnomones, a gnomon,* alij *agnomones,* ab *agnomon* vocant. 8. zubi dobri, *dentes bene constructi, ordinati.* komu zubi rafztu, *dentiduus.* detetu zubi rafztu, *dentes puero nasci incipient.* komufzu zubi zbiti, *dentilegus, edentatus.*

Zubih treizenye. *Gomphiafis.* 2. zubih szkomine vternutje, *gomphiafismus.* precz zubih, *edentatus, nefrens, exos, oris.*

zubih kutneh jamicze, *bolmisci.* zubih suposzt, *cavatura dentium.*

Zubna bol. *Adantalgia, dentium dolor, dentagra.* zubna chernina, *dentium nigredo, l. livor.* zuba luknya, *caverna, foramen dentium, prasepia, a.*

Zubne klesche. *Pelecanum, dentarpaga,* zubne laloke, *scytalides.*

Zubni red. *Dentium maceria, l. sepes, phragmus.* zubni otok, *perulis, idis.* zubni prah, *dentifricium, pulvisculus candidificus, pulvisculus complanator tumidule gingivula.* z-takvem prahom zube sznasiti *exotico pulvere dentes emaculare*

Zubno szkripanye. *it.* klepetanye. *Dentium crepitus & stridor, frandor.* zubno czmokanye, *clasmus.*

Zubo-govorecz, kî chez zube govori. *Dentiloquus.*

Z. ante VE.

Zvédam, zeznávam. *Rescio, prasisco, invenio, experior, comperio, reperio.* 2. *exploro.* v. *Zezvedam.*

Zvedanye. *Peritia, experientia.* 2. *exploratio.* v. *Zezvedanye.*

Zvedavecz. (O.) Zvidar. *Indagator, explorator.* v. *Zvedavecz.* v. *Vuhoda.* 2. zvedavecz zvunesnyega nebezkoga sztalissa, *cranoscopus.*

Zvelichen. *Salvatus, salvus, beatus, felix, benedictus, beatificatus.*

Zvelichénye. *Salus, salvatio.*

Zvelichim-chiti. *Salvifico.* v. *Zpaszujem.*

Zvelichinasz. *Hofiana, l. Osana, salvos fac obsecro, salvifica, Hofanna.*

Zvelichitel. *Salvator, Jesus.* v. *Zpaszitel.*

Zvenchechi. *Sonorus, joxabilis, personus, tinniens.*

Zvenchím. *Sono, resono, obinnio.*

Zvénk, glasz. *Sonus, pthongus.*

Zvér. *Bellua, bestia fera.* zverje loviti, *feras concludere, venando capere.* 2. zvet gornyu sztran chlovechju, dolaya ofzelszku imajucha, *onocentaurus.* 3. zver vu Egiptu imajucha glavu przszpodobnu gamile, *anabnia.* 4. zver szpo.

szpodobna k-kozlu, y jelenu, *tragelaphus*. 5. zver, heusz imenuvana, ima po lzebi piknyicze kako pard, *lupus cervarius*, *linx*, *chavus*, i. zver imenuvana Nyuszt, *mardus*, i. Nyusztovina, *mardurina*. *Reliqua vide suis locis*. Lovina zverja, *venatura*, *venatio*, *captura ferarum*, *thernatus*. zverja krotitel, *mansuetarius*, *therodomas*, *tis*. zverja lovecz, *therophonus*, *therodonus*. kisce zdivjem zverjem rad bori, *parabolus*, *li*. Zverhom. *Cumulatim*, *cumulatè*, *accumulatè*, *acervatim*. Zverhu. *Super*, *suprà*, *insuper*. zverhu reda, ali nachina, *pramodum*, *supra modum*, *excessivè*, *supra mensuram*. zverhu Altarecz, ali Sz. Szranische Tela Kristussevoga, *Superaltare*. 2. *Portatile*. zverhu broim, *supernumero*. zverhu brojni, *supernumerarius*. zverhu czvetem, *superfloreo*, *superfresco*. zverhu dajem, *superaddo*. zverhu delam, *superedifico*, *superstruo*. zverhu naravszki, *supernaturalis*. zverhu naszipavam, *superaggero*. zverhu priravnavam, *superaceo modo*. zverhu presztiram, *supersterno*, *superinsterno*. zverhu tverdim, *supermunio*. zverhu vizim, *superpendeo*. *Sicque alia necessaria tibi ex simplici verbo & Prap. Super formabis*. Zverina. *Venatio*, *ferina*, &. zverina cherna, *caro aprina*. cherlena, *caro cervina*. zverina pernata, *fera pennaria*. zverine sztrelec, *jaculator ferarum*. Zverinszka narav. *Feritas*, *immanitas*, *ferocitas*, *ferocia*, *savitia*, *crudelitas*. zverinszka mresa, *plaga*, &. Zverinszke jame. *Latebra*, *rum*, *spelunca*, *rum*. zverinszke narave chlovek, *ferus*, *immansuetus*, *agrestis homo*. Zverinszki. *Ferinus*, *bestialis*. 2. pozulinszko, *ferociter*, *immaniter*. Zvernenye. *Eversio*, *eversura*, *inversio*, *subversio*, *interversio*. 2. zvernenye chiega stimana, *infirmatio*, *rescissio*, *confutatio*, *refutatio*, *labefactio*.

Zvernyák. *Roborarium*, *vivarium*, *theriotrophium*, *pareus*, i. zvernyak zaychi, *leporarium*, *vii*. Zvérnynen. *Eversus*, *inversus*, *subversus*, *interversus*, *perversus*. 2. *confutatus*, *refutatus*, *infirmatus*. Zvérsen. *Ejectus*, *rejetus*, *exclusus*. 2. *expositus*. Zversènye. *Ejectio*, *ejectus*, *us*, *ejectamentum*, *extrusio*, *exclusio*. 2. *expositio*. 3. zversenye iz chaszti, *degradatio*. 4. zversenye deteta, *examblosis*. Zversújem. *Ejicio*, *excludo*, *extrudo*, *rejiicio*, *reprobo*, *rejecto*. it. *expono*. 2. zverchi plod pred vremenom, *aborior*. Zvérsen. *Perfectus*, *consumatus*, *perpetratus*, *insummatum*, *completus*, *absolutus*, *acatalectus*. zversena letna dela, *opera annua emerita*. Zversèno oborusenye. *Panoplia*. zverseno delo, *acatalecticus labor*. zverseno obhajanye, objetje govorenja, *periodus*. zverseno Boga z-aldovom vtasujem, *perlito*. Zversèno. *Absolutè*, *perfectè*, *completè*, *ad plenum*. Zvérsenolzt. *Perfectio*, *plenitudo*, *complementum*, *apex*, *culmen*, *entelechia*. Zversènye. *Absolutio*, *completio*, *perpetratio*, *transactio*, *perfectio*, *consummatio*, *ad finem deductio*, *finis*. 2. zversenye zavjetno govorenja, *porisma*. Zversitel. *Perpetrator*, *consumator*, *executor*. Zversújem. *Absolvo*, *perficio*, *conficio*, *perpetro*, *pertexo*, *elaboro*, *consumo*. zversiti delo, *consummare opus*, *summam operi manum imponere*, *finem facere*, *imponere*, *colophonem addere*. zversiti zapoved otca, *persequi*, *exequi imperium patris*. 2. v. Zgotavlyam. Zverzi kapa, koi iz reda izide, ali redovnichtvo osztavi. *Hallucita*, &. Zvértan. *Perforatus*. v. Prevertan. Zvertànye. *Perforatio*. v. Prevertanye. Zvertávam. *Terebro*. v. Prevertavam.

Zvesújem. *Colligo, illigo, destino. v. Vefem.*

Zvést. *Conscientia. 2. zvestjum mojum, me confcio, me sciente.*

Zvètren. *Evaporatus. 2. eventilatus.*

Zvetrènye. *Evaporatio. 2. eventilatio.*

Zvetrújem. *Evaporo. 2. eventilo.*

Zvézan. *Ligatus, destinatus, vincus, colligatus. 2. zvezan, zvuzlan z-lanczi, submanticatus.*

Zvezànye. *Convictio, colligatio. v. Vezanye.*

Zvézd nekuliko vkup. *Astrum, i. astra, orum. 2. zvezd kup on ali fereg koi vu protuletju taki pochnefze kazati, atlantides, atlantiades, virgilia. Cic. vocat hyadas à pluvendo dictas. zvezd kakti po zraku opadanye, aporrogos, apporrhogos. kolobar zvezd sztalneh, aplane, es.*

Zvézda. *Stella, astrum, aster, tri, sydas. 2. zvezda danicza, kâ pred szunczem ide, lucifer, stella matutina, diurna, venus, phosphorus. 3. zvezda, kâ pod vecher naypre izhaja, hesperus, vesperus, vesper stella serotina. 4. zvezda bludna stella erratica, planesa. zvezda repacha, stella crinita, cincinnata, comans, comets, cometes. 6. zvezda na nebu, kâ fze vidi, penes ursam majorem, da chetirizvezde ima ú ruke, y ide za koli, kakti birus, bootes, a, l. tis, arctophylax, arctophylax. 7. zvezda riba morfzka, stella piscis marinus, stelia, a. zvezda trava, coronopus, i. stellaria, a.*

Zvezde prez reda. *Sporades. 2. zvezde trakache, na szpodobu mecha prez szvetlofzti, xiphia, pagonia. 3. nebe-fzke zvezde, kêm govore kola, hamax, a. 4. zvezde bludne, sydera errantia, stella vaga, errantes, l. erratica, suntque septem: Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna, vocanturque planeta. 5. zvezde sztojeche, stella firma, fixa, inerrantes. 6. zvezde szkakajuche po zraku, stella trajectanea, saltantes.*

Zvèzden. *Syderum, stellatus, stellificus. zvezdeno nebo, calum stellatum.*

Zvezdèni. *Syderalis, stellaris.*

Zvezdeník, orudje iz kojegafze hogye-nye, y gibanye zvezd szpoznava. *Astrolabium, ii.*

Zvezdicza. *Stellula, asteriscus. 2. zvezdicza trava, asteraticus, bubonium, inguinaria, a.*

Zvezdische okolo pol dneva iz 25. zvezd. *Hydra, a, hydrus, i.*

Zvezdo-bludlyiv. *Planeticus.*

Zvezdo-gledecz. *Spectator cali, & syderum, asteroscopus.*

Zvezdo-nofzni. *Stelliger, stellifer.*

Zvezdo-znanecz. *Astrologus, astronomus, planetarius, babylonius.*

Zvezdo-znanye. *Cognitio, scientia astrorum, astrologia, astronomia.*

Zvezilo. *Illigamentum, illigaculum.*

Z ante VI.

Zviànye. *Torsio, tormentum. 2. volumen, convolutio, complicatio.*

Zvíjam. *Complico, contorqueo. zvití preja na klupko, rhombo devolvere fila in glomericellam. 2. zvinati ruku, nogu, luxare, eluxare manum, pedem. 3. zviám, gore vlechem, attraho zvití moftz, attrahere pontem.*

Zvínyen. *Curvatus, incurvus, recurvus, recurvatus, varus, flexuosus, obliquatus, clinatus. 2. zvinýen vrat, intorta cervix. zvinýena ruka, cluxata manus.*

Zvíram-rati. *Scateo, scato, erior, ebullio, ebullo, ezano, scaturio.*

Zviralische, zviranyek. *Scaturigo, scaturix, fons, scatebra, scaturies. voda tekucha iz zviralischa, aqua saliens.*

Zvísgam. *Fistulo, sibilis, infibilo, sifilo. zvisgati kot kacha, sibilare.*

Zvísgànye. *Sibilatio, sibilus, li.*

Zvísgàvecz. *Sibilator, fistulator.*

Zvítsávam. *Erigo, exalto, effero, attollo, sublimo, inalto, adaggero. 2. zvisávam, hvalim, laudibus effero, extollo, laudibus ad astra tollo, laudibus sublimo, celebros.*

Z VO

lebro. 3. zvišavam na chaszt, *ad dignitatem proveho, produco, promoveo, eveho, honorifico, magnifico.* Izamogafze zvišavati, *tumescere, intumescere, efferi, exurgere, alsius evolare, clatius se gerere.*

Zvišavànye. *Exaltatio, inaltatio, sublimatio.* v. Zvišsenye.

Zvišsen. *Exaltatus, sublimatus, inaltatus, elatus, erectus, provectus, elevatus, fastigatus, excelsus.* 2. *magnificatus, honorificatus, honoratus, ad dignitatem provectus, promotus.*

Zvišsenofzt. *Excelsitas, sublimitas, excellentia, prestantia, exsuperantia.*

Zvišsenye. *Elevatio, erectio, elatio, sublatio, extollentia, exaggeratio.* 2. *magnificatio, honoratio.*

Zvit. zklyúchen. *Uncus, unciatus, tortuosus, tortilis, rotatus, gyratus.* zvito duguvanye, *spira.*

Z ante VO.

Zvón. *Campana, as campanum.* 2. bruncz, materia za zvone, *campanarum as, as caldavium, fusile, corinthum.* 3. bat, ili svenk od zvona, *malcus campanarum, rhopalure.*

Zvonár. *Campanator, pulsator campanarum, edituus, neocorus.* 2. zvonar, kî zvone zleva, *fusor campanarum, l. fusor ararius, campanarius, ii.*

Zvonaricza. *Campanatrix, pulsatrix.*

Zvònchecz. *Campanula, tintinnabulum, tinnimentum, sistrum, i.* 2. zvonchecz kîfze sivine na vrat privešuje, *nola, a* v. Zvonecz.

Zvonéchi. *Pulsans, insonans, resonans, personans, tinniens.* nezlosno zvonechi, *absonus, dissonus.*

Zvonecz mali. *Duplura, l. dupla, platage.* v. Zvouchecz.

Zvoník. *Turris campanilis, turris sacra, campanarium, campanile.* v. Turen.

Zvoním zvonóm. *Pulso, tudito, pulso campanam, signum, l. sonus campana do.* 2. zvonim, zvenchim, glaz dajem,

Z VR

649

sono, crepo, tinnio, tintinnio, sonando, l. reddo, clango. 2. jako zvonim, *persono, insono, percrepo, perclango.* 3. fzkup zvonim, *compulso, consono.* 4. zopet zvonim, *resono, reclango.* 5. v-okol zvonim, *circumsono.* 6. zvonim nezlosno, *dissono, diserepo.* 7. zvoní vuho, *tinit, l. tintinat auris, l. in aure.*

Zvrachajuch. *Titubanter, vacillanter.*

Zvrácham-nulzem. *Everto, inverto, perverto, proruo, diruo.* 2. zvernuti koga iz szvojega stimana, *refutare, confutare, labefacere, infirmare aliquem.*

Zvráchamsze od betega, ali pianofzti. *Titubo, vacillo, talipedo.*

Zvrachànye. *Titubatio, vacillatio.*

Zvráchen. *Sanatus, persanatus, medicatus, curatus, resanatus.* v. Ozdravlyen.

Zvrachènye. *Persanatio, resanatio, sanatio, medicatio, curatio.* v. Ozdravlenye.

Zvrachítel. *Curator, medicus, sanator, medicator, salvator.*

Zvrachlyiv. *Sanabilis, medicabilis, remediabilis, resanabilis.*

Zvrachújem. *Sano, persano, curo, medico, redintegro.* zvrachiti ranu, *curare vulnus.* v. Ozdravlyujem n. 2.

Zùtra. *Cras, die crastino, in crastinum diem, & tempore proxime futuro, die instante, proxime iminenti, die subsequenti.* zùtra rano, *cras mane, cras bene mane.*

Zutrásni. *Crastinus.* zutrásni dan, *dies instans.*

Zvùchen. *Versatus, peritus, practicus, expertus, exercitatus, edoctus.* v. Vesch. zvuchen v-pozlu, vesch v-opravku, *pragmaticus.* 2. zvuchen kony, *equus instructus, parippus.*

Zvún, zvuna, zvana. *A foris, ab extra, exterius.* 2. *extra, exceptò, finè.* zvun toga, *exceptò, demptò hoc.* zvun varassa, *extra civitatem.*

Zvúnšzki. *Extrinfecus.* 2. *exterus, extraneus*

nnnn

neus, extrarius. zvunſzki ali nedoma-
chi peſz, *canis extrarius.* zvunſzka,
ili zvanſzka imanya kâ nit duſſi, nit
telu ſzu oſzobita, *bona extranea.* ko-
ja pak ſzamo telu oſzobita jeſzu,
bona externa zovufze.

Zvúſzt. *Ex ore.* z-vuſzt moih, *ex, l. de*
ore meo.

Vſza, kâ upiſzah ovde ſzlova,
Szlovke, rechi preſzlavnomu,

Nèg pevaju Bogu ſzlava,
ú zmoſnoſzti vekvechnomu:
Koi volyu ú pochetku,
Kinch jezika ſzlovenſzkoga,
Daſe krepoſzt ú zverſſetku,
Dobra radi obchinſzkoga,
V-knyige ove ú loſiti,
Sztauczem korifzt úchiniti.

FINIS.

K R A T E K P R I D A V E K N E K O J E H R E C H I H,

U ové sztranke knyige zaosztavlyenéh, ali za došzta neiztolmacheneh rechmi Diachkemi.

A.

Aldov. *Hostia, litamen*. v. *Holocausto-
sis*. Velik, y prestiman aldov, *Hecathombe, buthisia*.

Aldovni. *Sacrificus, immolatus*. aldovna hisa, *offertorium*. aldovno meszo, *immolatus caro*. aldovni nós, *secespita*. Pehar, *spondeon*. Penez, *nummi sacrificales*. Pošzuda, *Capeduncula, capis, guttus*. sivina, *victimam, hostia, haruga*. szluga, *victimarius*. v. *Simpulum*. 2. Aldovni, kaysze more alduvati, *litabilis, sacrificabilis*.

Aldovnik. *Sacrificus, sacrificulus, sacrificator, oblator*.

Aldújem. *Victimam, as*.

Aldaványe. *Oblatio*. szrechno alduvanye, *litatio, onis*.

Almuštni. *Elemosynarius*. almuštni kruh, *panis gradibilis*. almuštné skatule, *pyccides pro pauperibus, cippi elemosynarii*. almuštna szramba, *ararium pauperum, gazophylacium templi*. almuštna ladicza, *arca pauperum*.

Almuštvo. *Stips, pis*. dati almuštvo, *dare elemosynas, operari*.

B.

Babicza zidna. *Columna, tibicen*.

Banénye. *Pompositas, tis*. v. Oholnošzt.

Banišze. v. Pompo.

Bátecz, z-kémšze, kay pribia, ali jedna-

chi. *Malleclus, fistuca, tudes, pavicula, volgiolus, volgiolum*.

Baršun. *Marex, ostrum, blattarutila*.

Baršunszki. *Holoporphyrus, porphyriacus*.

Baršunszka-szvita. *Oloferus, vi, vestis conchyliata, l. ostroperfusa, rigens, trabea, a*.

Baršunszki plašch, *blatio sericum*. takvum opravum opravlyen, *ostrifer purpuratus, purpurarius*.

Bég. *Effugium, fugella*. vu begsze pušzti-ti, *cavum pedis ostendere, induere talaria*.

Bekáv. *Traulus, li*. v. *suo loco*.

Bekávecz. *Mogilalus, asypus*.

Bèrglez. *Sitta, a*. v. Ptich.

Besécz. *Fugitivus, profugus, dropeta*. v. Vušzkok.

Besitel-lyudih. *Misanthropos*.

Betég. *Morbus, lues, labor*. betegá prihod, *morbi insultus, l. accessio*. na beteg nagnenye, kôšze more z-vrachiti, *catastesis*.

Bìch. *Flagellum, sudiculum, mastix*.

Bichujem-valšzem. *Mastigo, catomidio*.

Biršság. *Multa, coërcitio pecuniaria, multatitia pecunia, multa pecuniaria, ramia, a*.

Birššásim v-penezeh. *Feculio, as*.

Bíšzer. *Alba, rum, lapilli erythrai, baccamaris*. bíšzerom naperen, *baccatus, gemmis distinctus*. iz bíšzera napravlyen,

syeu, *margaritatus*. kay biszer donaf-
 sa, *margaritifer*. koi biszer pobira, *con-*
chyta, conchylegulus. koi prodaje, *marg-*
garitarius. skolka biszerna, *conchula, &*
umbilicus, pinna, margaritifera concha.
 Bláfen. *Salvus, divus*. Plur. Blafeni, *cetus,*
cœlicus, cœlites, divi, sancti, electi, beati.
 blafenoga chinim, *salvo, salvifico*.
 Bláten. *Mattus*. blaten put, *matta via*.
 Blezkanye ochih. v. Oko suo loco. Item
 Iszkre, kêsze vide pred ochima,
maryga, rum.
 Bogatſztvo. *Opes, opulentia, facultates,*
fortuna, pactali opes. prekoredno bo-
 gatſztvo, *mañona*.
 Bógh. *Theos*. Bogh, y chlovek, *Theander*.
 Bogh peklenſzki, *Pluto, Summanus*.
 Boritel. *Pyctá, & pyctes, pyctomacharius,*
pygmachus. kokot koifze rad z-dru-
 gemi bori, *gallinaceus pictes*.
 Bosich. *Festum aparitionis DEI, theopha-*
nia, & orum.
 Bosje nadehnenye. *Enthusiasmus*.
 Bòy, harcz pred gradom, ali varaficm.
Antarium bellum. nazvescham boy
 nepriatelu, *diffido, as*.
 Bráda. *Barbitium, larba*. duga brada,
promissa barba, propexa in pectore barba.
 koi na kray licza zlochesztu bradu
 ima, *malibarbis, spanopogon*.
 Branènye. *Tutamentum*. v. *Mundium*.
 Branitel. *Protektor, propugnator, defensor,*
tutator, sospitator.
 Branim. *Protego, praesidio alicui sum, pra-*
juvo, vindico.
 Branitelicza. *Propugnatrix, defentrix*.
 Bratovchina. *Fraternitas, fraternum, so-*
dalitium. bratovchinu zacheti, *contes-*
ferare.
 Brème. *Onus, sagma*.
 Bresztovina. *Ulni genus, atinia, &*.
 Brezova guba. *Phellus*. v. *Suber*.
 Brigader zverhu 8000. junakov. *Pha-*
langarcha.
 Brigaderia. *Phalangarchia*.
 Bród. *Transitus, pons navalis*. v. *Thala-*
meus. broda napravlyanye, *naupe-*

go, *onis*. súm morja od broda, *pitylus*.
 Brodár. *Navicularius*. brodar razumen,
palinurus, ri.
 Brodaria. *Navicularia, &*.
 Brodecz. *Navilium, navigiolum*.
 Brodímſze. *Navigo, navicula, sulco flu-*
mina, naucula. broditſze poleg bre-
 ga, *stringere ripas*.
 Brodomester, kî brode napravlya. *Nau-*
pegus, naupejus, naupegarius, naupicus.
 Brodovine placha. *Amphotheroplon*. koi
 meſzto brodovine pomale broda-
 rom voziti, *nautepibata*. koi brodo-
 vinu pobira, *nautologus*.
 Brodſzki. *Navicularis*. brodſzki boy, *nan-*
machia. brodſzke ſtange, kêmifze vo-
 juje, *naumacha, orum*.
 Bub lup. *Ictus, tax, ut: tax tax meo tergo*
erit, bub lup po mojem herbtu poyde.
 Búkva. *Fagus, ostrya*.
 H.
 Heuz. *Lupus cervarius, lynx, chavus, &*
chaus, i. I.
 Jagòda. *Fragum*. Plur. jagode, *fraga-*
orum. jagoda vszakoga ſzada, *bacca,*
baccula, acinus, corymbus.
 K.
 Kálam. *Findo, intercalo, rimo, cunco*.
 Kalànye. *Intersectio, fissio*.
 Kalna drevo. *Rhibis, is, & rhibes, etis*.
 Kamenárnicza, ú kêsze veliko kamenye
 ſzeche. *Cararia, &*. v. *Lapicidina*.
 Kámen mejaski. *Lapis terminarius, li-*
mitaneus, stella. 2. kuffanya kamen,
cotricula, obrussa, lapis lydius.
 Kaménye na mejah pokopano. *Bodo-*
nes, um.
 Káp. *Stillicidium, ii*.
 Kapa iz kachje kofe. *Pescia, &*.
 Kapich. v. *Prifztroffek*. poſzredina med
 kapichi. *Andron, onis*.
 Káram. *Reprehendo*. karati koga rechmi,
increpitare vocibus, vocibus in aliquem
animadvertere duris, inclementius in
aliquem dicere.
 Karke radi fantenya. *Vindigesta, rum*.
 Ka-

Kastigam. *Synodo*. *kastigati koga*, *admo-*
nere verberibus, *flagro objurgare aliquem*.
 Katár. *Rheuma*, *distillatio*, *pituita cursus*,
collectio catarrhi, *catarrhus*, & *catharus*.
 Káuran vodeni. *Phalacrocorax*.
 Kebel. *Medimnum*, *medimnus*, *ni*.
 Kehlicze ptichje. *Vesiculi gutturis*.
 Kéhlya. *Bronchocelle*, *is*. *preszekanye*
kehlye, *bronchotomia*. *pticza kehlya-*
va, *onocrotalus*.
 Kepènyek z-kapuczom. *Bardocuculus*.
 Kérchim. *Excido*, *exseindo*, *evello*, *exco-*
dico, *erunco*, *explanto*. *do temela*, *do*
korenya izkerckiti, *radicitus de stir-*
pe recidere, *eruncare*.
 Kerchmár. *Decupa*, *somarius*, *ænophorus*.
 Kermesely. *Lema*, *a*.
 Kërpa, kûmsze kay brisse. *Panniculus*
terforius, *sacconia*, *a*.
 Kerschansztvo. *Christianismus*, *disciplina*
nazarena.
 Kerschhenik. *Christianus*, *crueicula*, *chri-*
sticola, *domesticus DEI*, *mancipium*
Christi, *vir nazarenus*, *nazareus*, *Chri-*
stiani ritus homo.
 Kesznim. *Tardo*, *postero*, *as*.
 Kiklya. *Amieulum*, *vicinum*, *lacinia*.
 Kínchim. *Exorno*, *corono*, *pingo police*,
pompo. *kinchiti kay*, *elaborare*, *co-*
mere, *phalerare quidpiam*.
 Kitta laszna. *Plegma*, *tis*.
 Kitticza. *Olfactoriolum*, *servia*, *florum*
fasciculus, *corpuseculum florum*.
 Klámfa. *Gomphus*, *seuricula*, *fibula fer-*
rea, *confibula*, *emmissura*, *ansa fer-*
rea, *compages*.
 Klárus, koi od vrata nizko k-per-
 szam vizsi. *Cathema*, *tis*.
 Klász. *Stachys*, *ys*, & *eos*. *seszt klaszov*
jachmen, *hexastichon*.
 Klésche laszne. *Volsella*, *a*.
 Kleschicze, kemi barberi potreninu
 zubov ván vade, *vulgò kozja noga*.
Rhizagra, *a*.
 Klopòtecz. *Crepitaculum*, *crotalum*.
 Klúp. *Batbrum*. *klupno naszlonische*,
postergale, *lis*.

Klyuchár. *Cellarius*, *penuarius*, *promuc-*
klyucharich, *suppromus*.
 Klyucharicza. *Cellaria*, *vini promacana-*
varia.
 Kobila kruto berza. *Podarge*, *es*.
 Kobilicze male. *Tettrigona*. *kobilicz ma-*
ternicza izkojeszerajaju okolu szun-
czo sztajc, *tettrigometra*.
 Koczka. *Cubua*, *talus*, *tessera*, *astraga-*
lus, *peffus*, *taxillus*. *sztran seszteh*
ochih koczke, *senio*. *na koczkesze*
igrati, *facere bolum*, *tesseras*, *talos*, *tes-*
seris ludere, *aleam*, *l. alea ludere*.
 Koczkás. *Plistobilus*.
 Kolò. *Rota*. *z-kolom tert*, *Crurifragus*.
koisze na jedneh koleh voze, *comben-*
nones.
 Kolna obloga. *Tympanum*, *ni*.
 Kolorába. *Nopocaulis*, *caulirapum*.
 Komár. *Serphus*, *i*, *cnipologus*.
 Komedia. *Drama*, *mimus*, *amphithea-*
trale spectaculum. *komediu zpravlyati*,
agere fabulam, *comediam agere*, *ludor*
facere, *histrioniam exercere*, *fabulam*
exhibere, *in scenam prodire*. *iti gledet*
komedie, *spectatum ludos ire*. *kome-*
dih piszecz, *poita comicus*, *comicus fabulo*.
 Komediás. *Actor*, *actor scenicus*, *comædus*,
cantor, *actor comicus*, *histrion*, *suaviludius*,
histrionia additus, *ethologus*, *Thymeli-*
cus. *fini komedias*, *doctus roscius*. *ko-*
medias nay pervei, *archimimus*.
 Komediáski. *Histrionicus*, *histrionalis*,
theatralis, *theatricus*, *scenalis*, *scenicus*,
scenarius, *scenatilis*, *comædus*, *comæ-*
dicus, *thymelicus*. *komediaska oprava*,
toragium, *ii*.
 Komoricza poleg palache, ali hise, gde
 sze je. *Canava*, *a*.
 Konfešt. *Cupedia*, *bellaria*, *dulcia*, *men-*
sa secunda, *coluthea*, *trogemata*, *lydio-*
rum carica, *epidipnides*. *v. Szad. n. 5.*
 Kony. *Cavallus*. *kî na jednom konyu*
szlusi, *singulator*. *na dva konya szlu-*
sechi junaki, *amphippi*, *desultores mi-*
lites. *Prov. sztar kony nedasze vech*
)(2 rav-

ravnati, *senex psittacus, ferulam negligit.*
Konyanik-zlocheszt. *Parerhippius.*
Kopje ruchno. *Veruta, verutum, & verutum.* takvem kopjem oborufen, *verutus.*
Kóra. *Placa, crusta, & v. Kruh.*
Kordován. *Aluta hispanica.*
Korenya kopách, *Rhizotomus.*
Korító, ú kômſze detcza peru. *Scaphisterium.*
Korùna. *Cidaria, anadema.*
Kóſa. *Derma, tis.* kofa, kômſze knyige oblache, *sittiba, & kofa liſzichja, baſſar, ris.*
Koſchieze chrefnyeve. *Pyrenes, num.*
Koſſára kruſſna. *Cartallum.*
Koſztany. *Heraclea nux.*
Kozleki, kômſze rogi podevaju. *Sublones, um.*
Kràva doyna, y plodna, *Baſſaris, diſ.*
Krày. *Terminus, marca, horos.*
Kráyda cherlyena. *Sinopis, diſ, rubrica.*
Kriſtus. *Chriſtus, verbigena, flos davidicus, radice jeſſeá editus.* faſlyivi Kriſtus, *pſeudo-Chriſtus.*
Kròvchecz zverhu kakve pelde na pilyu polofen. *Meniscus, ſci.*
Krùh. *Ceres, ris.* kruh jako tverd. *copta, & kruha gornya kora, hatta, & dolnya, haſſetia, &.*
Krumpák. *Compernis, valgus, varus, varicus, loripes.*
Kuchiska ladicza. *Capsus, ſi.*
Kúla. *Caſtitia, & kule zigyem, caſtitio, as.*
Kuna lepa. *Sabbelum.* kuninſzke koſicze, *ſabbelina pelles.*
Kupelna hiſa. *Pyriaterium.*
Kupiczka mala. *Capidula.* kupiczka drevena, *prochyta, &.*
Kurva ochita. *Reccliduarid.* 2. kurva ſibjem iz ſzela pretepena, *pollucta pago meretrix.* 3. kurva tri filere vredna, *miracula, &.*
Kurvaria. *Proagogium.*
Kurviniſzka oprava. *Baſſara, &.*
Kuſſújem. *Suavium appango.* kuſſuvatiſze na vulzta, *columbari, olumbatim*

labra conferere labris.
Kuſtraſzt. *Horricomis.* kuſtraſzti pſzi, *horricomes canes.*

M.

Magas. *Stipo, onis.*
Máſzt. *Unguedo, ilinimentũ.* ochna maſzt, *collyrium.* filna maſzt, *unguentum nervale.* perſzna maſzt, *cordiacum, unguentum cordiale.* maſzt proti boli gerla, *unguentum anodinum.* maſzt proti vuganyu kotriga, *unguentum infrigidans, litargiris.*
Modercz ſenſzki. *Colubium femineum, mamillarum receptaculum, mamillare.* modercz zapeti, *constringere, substringere, mamillas.* odpeti modercz, *dissolvere mamillas.*

N.

Nyùſzt. *Mardus, di.*
Nyùſztovina. *Mardurina, &.*

P.

Poſzvetiliſche. *Holocautoma, holocaustoſis.*

S.

Sgèm. *Lampado, as. v. ſuo loco.*
Stántkalechki. *Textrina, machinatextoria.* Szliſſajucha k-ſztanu.
Bilo. *Suspendiculum, l. perpendiculum textorium, inſile.* chunek, *navicula textoria, dragula, pentaliun, pannelum.* grablicza, *inſubala.* greben, *pečten, nis.* oſznova, *fila rečta.* podnoſje tkalechko, *inſilia, rum.* vratilo, *liciatorium, lucilugum.* 2. vratilo dolnye, na kojeſze platno navia, *jugum, gi.* vutek, *trama, ſubtegmen, licia, rum.*
Sznújem. *Telam ordior.*
Sztúp-pechatni. *Claxendix, cis.*

V.

Vòſch. *Sireus, caucon.*

Z.

Zaczòpran. *Cantatus, fascinatus, incantatus, excantatus, infascinatus, effascinatus.*
Zaczopranye. *Fascinium, fascinatio, effascinatio.*
Zaczoprújem. *Effascino, infascino.* canto, *incanto, excanto, larvo, as, devoveo aliquem, maleficiis illigo aliquem.*

Pantaleontis Bartelonæi Raverini in prosodiæ speciales regulas Epitome.

A. ante B. in primis.

A. ante B. in primis breviatur: ut, Faber, Strabo. *Exceptio.*

Crabro, insecti genus. Fabula, id est, fictus sermo. Fabrateria, oppidum. Labes, macula. Nabis, proprium viri. Pabulum, sic pabulor, aris. Sabus, sancti filius: sic Sabini. Sabatius. Scabidus, habens scabiem. Tabrata viri nomen. Trabigillus viri proprium. Tabeo, id est, sordeo sic tabes, & tabum. *Variatio.*

Abel, viri proprium. Fabella, modica fabula. Flabellum, quo ventum faciunt. Labo, repente cado. Labicum, Italiæ oppidum. Labicus, Labica, propria. Laban, proprium. *Adnotatio.*

1. Labor, oris, nomen, breviatur. Labor, eris, verbum, longatur. 2. Sabura, viri nomen, producitur. Saburra, grandior arena, corripitur.

Submonitio.

Fac sedulo ubique gemina notes: ut, Sabbatum, & crescentia: ut Stabam, Flabam. *A. ante C.*

A. ante C. in primis corripitur: ut, Acedia, Acipenser, Macer, Maceries.

Exceptio.

Achar, viri proprium. Aculeus, spiculum. Cacabus, olla. Cacabo, proprium perdicum. Cacula, pedissequus. Dacus, populus, sic Dacia. Facunda, eloquentia sic facundus. Gracus, & graculus, avis. Glacila. Glacito, est anserum. Glacina. Iracundus, iracundia. Machina, grandis fabrica. Macezer, proprium viri. Naca, fluvius. Opacus, Portulaca. Racipales, viri nomen. Thracia, vel Thrace regio. Thracin, vel cis, oppidum. Vacienus, viri proprium. Vacia, quæ crura reflexa habet. Zacharias, proprium.

Quæ habent, B. vel P. ante A. ut, Brachium. Placo, Paco.

Exceptis, Baculum, vellum, fustis. Brachys, Latinè brevis, unde brachylogia, id

est, brevilocus. Placeo. Placentia, oppidum: unde Placentinus. Paborus, rex parthorum. Pachinus. Paciscor, pactum facio. Spacium, distantia intercapedo.

Variatio.

Acis, idis, fluvii & viri nomen. Academia, victus & schola. Cacus, viri proprium. Hyacinthus, flos & gemma. Macero, id est, affligo. Pachynus, promontorium. Vacillo, id est, titubo.

Adnotatio.

1. Acer, eris, arbor, priorè breviatur. Acer, cris, id est, vehemens, eandem producit. 2. Daca, orientis populus, corripit priorem. Dacæ, ad Daciam pertinens, producit eandem. *A. ante D.*

A. ante D. in primis breviatur: ut, Madeo, es: Spado, onis, Hadria, æ.

Exceptio.

Caduceum: hinc Caducifer, & Caduceator. Cadussi, populi. Clades, occisio. Cicada, idem ac Locusta. Fadus, proprium viri. Gades, insulæ. Gadir, urbs & insula. Gadillon, mercantia quædam. Gladis, tellus quædam. Ladas, æ, nomen equi. Lodon, vir, canis & fluvius. Quadi, populi. Radix, icis. Rado, is. Suadeo, es, id est hortor. Suadela, dea eloquentiæ. Spadix, avulsus à palma termes. Trado, Traduco, cis.

Variatio.

Adam, proprium viri. Adon, onis, proprium etiam. Gradivus, deus belli.

Adnotatio.

1. Cadus, vas, corripitur. Cadus, populus, producitur. 2. Vado, as, id est, eo, is, priorem longat. Vado, as, id est, ad vadum quippiam duco, eandem corripit: sic & Vadum vadi. *A. ante F.*

A. ante F. in primis corripitur: ut, Africanus, Vafer.

Submonitio.

Quæ excipienda viderentur, per ph. scribuntur: ut, Sapphirus, Sappho.

A. ante G.

A. ante G. in primis breviatur : ut, Ago, agis, Tagus, tagi.

Exceptio.

Agalma, Latinè status. Agea, duarum urbium nomen. Agis, idis, nomen regis. Bragada, fluvius Germaniæ. Ladon, pueri nomen. Lagopus, avis. Lagus, rex Ægypti. Magalia, domus pastorum. Mago, onis, frater Hannibalis. Ragonia, canis pastoris. Strages. Stragulum. Tragula, id est, hasta. Tragitia, id est, insula. Tragemata, atis, bellaria. Tragulus, id est, piscis. Vagina, theca. Vagio, sic Vaginus.

Item quæ habent F. aut P. ante A. producuntur: ut, Fagus, Flagitium, Pagina, Pagus.

Exceptis tamen. Flagellum, Fragilis, Frigor, Pagasæ, oppidum.

Adnotatio.

1. Saga, gæ, venefica mulier, longatur: hinc Sagio, unde Præfagio. 2. Sapax, acis, id est, subtilis, corripitur. Sagum, vi, vestimentum, breviatur etiam. 3. Plaga, vulnus, producitur. 4. Laganum, genus cibi, primam longat. Lachanum, quodcunque genus oleris, eandem breviatur.

A. ante L.

A. ante L. in dissyllabis, longatur: ut, Balo, talis.

Exceptio.

Tales, Talium, oppidum. Falæ, arum, turres ligneæ. Falum, fali: idem. Halys, fluvius & vir. Halos, Athamantis domicilium. Palam, id est, manifestè.

Palin, latinè contrario: unde Palinodia, recantatio.

Pales, dea, hinc Palilia. Salum, mare. Nomina tertiæ in genitivo crescentia: ut, Salix, Salus, Phalanx.

Exceptis, Ales, avis aut velox. Halec, piscis aut garum.

Adnotatio.

1. Halo, halas, id est, redoleo: producit priorem, unde Halitus. Alo, is, id est, nutrio, priorem corripit. 2. Talus, vel los, proprium viri, breviatur. Talus, ap-

pellativum, longatur. 3. Calix, vas, priorem breviatur. Calix, pro folliculo, eandem longat. 4. Calo, onis, id est, bajulus, longat priorem. Calo, as, id est, voco, eandem corripit. 5. Malus, arbor, Mala, id est, maxilla. Malum, fructus, priorem longat. Malus, a, um. adjectivum, corripit eandem.

A. ante L. in polysyllabis.

A. ante L. in polysyllabis breviatur: ut, Phalaris.

Alius, a, ud: Thaleia.

Exceptio.

Alea, genus ludi. Alecto, tus, una furiarum. Aliphe, oppidum: sic Aliphanus. Aledius, proprium. Alophorea, insula. Balæna, id est, piscis. Caligo, ginis, obscuritas. Calisto, Lycaonis filia. Calatia, oppidum Campaniæ. Calustrutiæ, arum, commixtiones herbarum. Dalia, alii Dalida. Haloboca, urbs. Laletania, provincia. Malobattrum, unguentum. Mapalia. Phalarna, piscis. Qualea, avis. Salustius, proprium. Salentium, promontorium: hinc Salentinus lacus, & Salentini populi. Scalena, compactio herbarum. Squaleo, es, obfuscor. Thalea, putamen lignorum. Talio, pœna similis. Taleon, proprium.

Variatio.

Palatium, regia. Palatinus, a, um.

Adnotatio.

1. Caligo, as, neutrum, id est, obscuror, producitur. Caligo, as, activum, id est, caligas, induo, corripitur. 2. calleo, es, obduresco & scio, longatur, hinc Callidus, id est, astutus. Caleo, id est, calorem patior, breviatur: sic Calidus, da, dum.

A. ante M. in dissyllabis.

A. ante M. in dissyllabis, producitur: ut Amen, Fama, unde Infamis & Diffamo.

Exceptio.

Camers, vir & populus. Chlamys, mantellum vulgè dicunt. Fames, esuries. Lamus, proprium. Samos, insula. Same, insula, & urbs. Tamen. Thamos, nympa. Zama, oppidi nomen.

Ad

Adnotatio.

Amo, pro diligo, corripitur. Hamo, pro capio, producitur.

A. ante M. in polysyllabis.

A. ante M. in polysyllabis breuiatur, ut, Caminus, Famulus, Amuffis.

Exceptio.

Amentum, lorum, quod jacuio adnectitur, sic Amento, as, id est, circundo vel jacio. Amianus, proprium. Bamura, urbs Africae. Camonica. Dametas, proprium. Damipus. Hamerochita, oppidum Graeciae. Lamentum, sic Lamentor. Lamina, frustum metalli. Mamertini, populi Campaniae. Mainurius, proprium viri. Mamurianus, proprium etiam. Mamurra, sic Mamurrus, proprio.

Variatio.

Amineum, oppidum & mons. Sameria, regio.

Submonitio.

Fac composita studiosè notentur; ut, Amitto, Amoveo; & à longis deducta; ut Flameum, Flaminus, & cetera à flamen.

A. ante N. in dissyllabis.

A. ante N. in dissyllabis, longatur: ut, Manes, Sanus, Mano, Fanum.

Exceptio.

Ana, Latinè, sursum; hinc Analogia, Analectum. Mamercus, superbiae amator. Anachorita, id est, eremita. Anas, atis, animal amphibion, & fluvius. Cano, canis, canto & scribo. Caneus, uxor Pici. Canon, onis, unde Canonicus. Clanis, fluvius, qui Clanius dicitur. Crana, insula. Danus, viri proprium. Danis, proprium. Manus, pars corporis, & exercitus. Panax, herba. Panos, oppidum. Phanæs: hinc Aristophanes. Rhanes, nympa.

Adnotatio.

1. Anus, vetula, corripitur, unde Anilis & hoc Anile, & anicula diminutivum. Anus, podex, fluvius, & morbus, longatur. 2. Planus, Græcum, id est, scurra, breuiatur. Planus, a, um, id est, amplus, longatur. A. ante N. in polysyllabis.

A. ante N. in polysyllabis breuiatur: ut, Lanio, as; Lanus, Canalis.

Exceptio.

Anippe, mater Pieridum. Canidia, venefica mulier. Canius, viri proprium. Dannubius, fluvius Germaniae. Ganeo, helluo, sic ganeum vel ganea. Lanuvium, oppidum Italiae. Lupanar. Manius, proprium viri. Manilius, Manilia, propria. Manetus, viri proprium. Panaretus, proprium.

Submonitio.

Notentur è longis deducta, ut, Janitor, Lanugo, Planities, & id genus.

A. ante P.

A. ante P. in primis corripitur: ut Papæ, interjectio, Apluster, Apinæ, Napus, Papaver, genus herbae.

Exceptio.

Apidanus, fluvius. Apœnius, mons. Crapula, ingluvies, Capo, qui & Capus dicitur. Papas, æ, id est, pater & custos; hinc Papare, id est, blande patrem appellare. Papus, vir: hinc Papia lex. Papilius, proprium viri. Papilla, mammae capitulum, & tribus Romæ. Papinius, poëta. Papias, illa mulier. Paphlagonia, populi Veneti; Paphlagonia. Rapum, vel pa, pæ, genus radicis. Sapo, onis, substantia emaculatoria. Sapis, hujus sapis, fluvii nomen. Saperda, piscis nomen, non quam nioluam vocant. Stepas, edis, id est, quod equitantis pedes sustinet. Vapulo, vapulas, id est, percutior.

Adnotatio.

1. Lapathes, is, herba quaedam, producitur. Lapathos, vel thum, herba, etiam corripitur. 2. Apis, is, idis, rex vicus & bos, longatur. Apis, vel apes, musca, breuiatur.

Submonitio.

Geminata diligenter considerari debent, ut, Mappa, Sapphirus, Sappho.

A ante Q.

A. ante Q. in primis, breuiatur: ut, Aqua, Laqueus, aquila, etiam viri proprium.

Submonitio.

Composita hic notanda veniant, ut, Quaquam, Nequaquam, Quaquaversus, quæ producuntur.

A. ante R.

A. ante R. in primis corripitur: ut, Arabia, Patio, Lares. *Exceptio.*

Arete, tes, vel Areta, tæ, puella. Areo, es, sic Aridus. Area, locus planus, ab Ariditate. Arunci, populi, sic Arunca, Aruncorum urbs. Aruncus, vir, & villus à mento capræ. Arus, viri proprium. Arinea, sic Aretæ, populi. Barium, oppidum Italiæ. Baris, idis, navicula. Barine, es, mulier. Carica, ficus species. Carax, Carabus, Caris dis; piscium nomina. Caria; hinc Cares populi. Carex; unde Carectum species cannæ. Car, aris populus. Caris, nomen fluvii. Glarea, sicca & sterilis terra. Gnarus unde sic Ignarus. Larissa, vel ssæ, sic Clarissus fluvii nomen. Larius, Lacus Italiæ. Larinates, populi. Larides, proprium, aut patronymicum. Laronius, Laronia, propria. Larunda, nympa. Larina, mulieris proprium. Maris, vir & fluvius. Naris, nasi foramen. Narix, Naricium, & Narice ces. oppidum; unde Naricii. Narea, lacus. Naret fluvius umbriæ. Parus, avis. Pareo, es. hinc Appareo. Pharis, oppidi nomen. Quare, ex qua & re composita dictio. Varix, sic Varicus & Varus.

Item adjectivum, in rus, ra, rum, ut, Rarus, rarum. Clarus, a, um. *Variatio.*

Aram, proprium viri. Carolus, proprium etiam. Darius, Persarum rex. Smaragdus, lapis. *Annotatio.*

2. Ara id est, altare, longum est. Hara, stabulum, correptum. 2. Charis, itis, id est, Gratia, corripitur. Caris, idis, id est, piscis, aut regio, producitur. 3. Arena, es, singulare, pro oppido, longatur. Arenæ, arum, plurativum, ab Arene, brevatur. 4. Pharus, vel ros, insula, brevatur priorem. Pharus, vel ros, sacerdotalis vestis, eandem longat.

A ante S. in dissyllabis.

A. ante S. in dissyllabis longatur: ut, Nasus, Phasis: unde Phasianus: Thraso.

Exceptio.

Basis, sustentamentum. Casa, domun-

cula rustica. Casus, insula & urbs. Prasum, id est, portum; hinc prasium, id est, viridis. Prasus, viridis gemma. Quasi, similitudinis adverbium Thasos, una Cycladum. Thrasus, viri nomen.

A. ante S. in polysyllabis.

A. ante S. in polysyllabis, corripitur: ut, Asinus, prasiū. Quasillus, quasillum, id est, calathus. *Exceptio.*

Asopus, fluvius & vir. Basium; sic Basio, as. Casens, lacteus cibus. Insus, viri nomen. Laserpitium, herbosum virgultum. Mnasillus, Satyri nomen. Nasica, proprium viri. Nasidius, proprium etiam. Nasidienus, viri nomen, & Nasidianus, proprium etiam. Pasa, latinè omnis; hinc Pasiphaë, & Pasiphalus, propria. Thrasimachus, proprium. Vasidius, proprium.

Annotatio.

1. Asia, palus & stagnum producitur. Asia regio, pars orbis tertia, corripitur. 2. Trasius viri divitis ad paupertatem redacti nomen, qui & Thralius, longatur. Thrasius, qui Busirim inhumana hospitem necesse posse aquas elici docuit, corripitur.

A. ante T.

A. ante T in primis, brevatur: ut, Quarter: latro, Statera.

Exceptio.

Ater, sic atramentum. Atella, oppidum Campaniæ, hinc Atellani ludi. Clathrus, vel Clathrum. Claterna, oppidum. Fatum, hinc fatidicus. Gnatia, oppidi nomen. Latona, Phœbi mater. Laterna, contra primitivi naturam. Natura, sic natus & natalis. Natio, nativitatis regio. Nathanaël, Israëlita nomen. Quatinus, sic quatenus Saturnus, Deus & Planeta. Scatinus, viri proprium. Scatina, piscis. Saturius, decurio quidam. Stadius, proprium poëtæ. Sclata, navigium latum. Vates, sic vaticinor. Vatinessa, oppidum Assyriæ.

Quæ habent M. ante A. vel R. cum muta: ut, mater, frater, fratrum.

Exceptis tamen Mathon vel tho, proprium viri. Matella, vas urinarium. Martinus.

tinus, mons, hinc Martinus, a, um. Mathesis sic Mathematicus. Matieni populi. Cratos, Latinè Robur. Craterus. Crates, tis. Stratos, id est, Exercitus: hinc Stratophilus, Stratocles.

Variatio.

Blatero, stultè loquor. Platea, latus locus.

Adnotatio.

1. Atys, Cybelis famulus, & Ebrietas longatur. Athys, pro quocunque alio, breviatur. 2. Atina, Campaniæ oppidum, & urbs Bœoriæ, longatur. Arinas, viri proprium, apud Virgilium, breviatur. 3. Cratis, fluvius, corripit priorem. Cratis, pater Scyllæ, producit eandem. 4. Latus, eris, substantivum correptum est. Latus, a, um productum. 5. Statim, id est, constanter, priorem longam habet. Statim, id est, protinus, eandem breviat.

Submonitio.

Dupla studiosè notentur: ut, Attagen, Blatthæus, Blatta, quod & Blapta.

A ante V.

A. ante V. in primis, breviatur: ut avis, avus.

Exceptio.

Avidienus, proprium. Blavia. David qui & Davidus dicitur. Davus, viri nomen. Davalus, proprium etiam. Gavifus, lætus. Gnavus, unde ignavus. Mavors, Mars. Mavis, sic Mavult. Navarcha. Navis, sic navita, & navigo. Navis, as, subtiliter ago Navus, etiam adjectivum. Pavo, sic pava & pavus. Pravus, a, um, sic pravo & depravo. Ravus, a, um, id est, subniger. Ravila, & Ravidus propria Suavis, sic suavium & suavior. Savo, onis, fluvius

Diſtiones habentes consonantem ante L. super A. ut, clavis, flaveo.

Variatio.

Lavinium, oppidum. Lavinia, Latini filia.

Submonitio.

Nota ex præpositione, A, deducta quæ producantur, ut avecto, avius, a, um.

E. ante consonantes in primis.

E. ante B.

E. ante B. in primis, corripitur: ut: Nebu-

lo, Ebur, Nebula.

Exceptio.

Debe, es, insula D beo, id est, obligor. Debilis, sic Debilito. Ebrofita, mel quoddam. Ebrius, & quicquid hinc est. Hebe, id est, Pubertas, hinc Ephebus. Hebesus, viri nomen. Rhebas, Rhebæ fluvius. Rebus, equi nomen. Sebetus, fons & fluvius: hinc Sebetis idis. Sebum, pro Sevum. Sebinus, Italiæ lacus. Thebæ, arum, sic Thebe, es, & Thæbæus, & Thebais. Zebedæus.

Habentia duas consonantes ante E: ut, Crebro, Treber, Trebula.

Exceptis. Trebia, fluvius. Trebatus, Trebonius, propria. Trebius, proprium etiam. Phlebotomon. Gehenna, variatur.

Submonitio.

Diphthongata cave prætermittas: ut, Glæba, phœbe: sic phœbus, Cœbus: ut quæ cum Præ componuntur: ut, præbeo.

E ante C.

E. ante C. in primis, breviatur: ut, Precor, Speculum, Specus.

Exceptio.

Cecilia, herba, mulier & serpens. Echo, us, soni repercussio. Imbecillus, vel lis, debilis Lecania, mulieris, proprium. Lecythas, vasculum olearium. Secius, id est, minus. Stephas, adis, insula. Theca, hinc Bibliotheca.

Adnotatio.

1. Echion, onis, vel ontis, augur, producit. Echion, miles, corripitur. 2. Specula, locus, unde speculator, correptam habet primam. Specula à spes, diminutivum, eandem producit. 3. Cœcus, qui non videt, longum est. Secus, id est, aliter vel juxta, correptum.

Submonitio.

Non te pœnitebit, etiam hic diphthongi meminisse, ut in Græcus. Sæculum, (aliàs Seculum) Mœchus Oechalia. & derivativorum: ut, Regula, Mœcum, Tecum, Vecors, Securus, Precox, & id genus.

E. ante D. in dissyllabis.

E. ante D. in dissyllabis, producit: ut Hedus, pedor.

Exceptio.

Cedrus, arbor. Medon, ontis, proprium viri. Pedum, baculus pastoralis. Sic deductum à pes pedis. Scheda, epistola.

Adnotatio.

1. Cedo, id est, dic velda, corripitur. Cedo, do locum, percutio, & sedo, as, id est, pacifico, longatur. 2. Edo, compono, longat eandem. Edo, is, comedo, breviatur. 3. Pedito, verbum productum est. Pedito, onis, nomen correptum.

E. ante D.

E. ante D. in polysyllabis breviatur: ut Meditor, Medeor.

Exceptio.

Edonus, & Edonis propria. Gedipa, viri proprium. Hedys, id est, dulcis, & deductum, ut Hedymeles. Heduus, Galliae populus. Medea, venefica. Medraci, populi. Nedyminus, viri proprium. Pedema. Pedasus, oppidum. Sedentani, populi Hispaniae. Sedulus, sic Sedulius, proprium. Seditio, Seditiosus. Zedoron.

Variatio.

Gedeon, viri proprium.

Adnotatio.

Medicus, a, um. à medeor, corripitur. Medicus, a, um. à Media regione, producitur. Media, adjectivum, breve est. Media, substantivum, id est, regio, longum.

Submonitio.

Notentur qui diphthongo scribuntur: & quæ ex his originem habent; ut, ab Ædes, Æditius, Ædifico, Cædicus, Cæditius, propria à Lædo, Læsiō. Idem fœderis, à fœdus, & fœdare ab adjectivo fœdus: sic Lædoria, Phœdorius, Oedipus.

E. ante F.

E. ante F. in primis corripitur: ut, Nefas, sic Nefandus, Nefarius.

Exceptio.

Efula, urbis nomen: quidem scribunt Ephula.

E. ante G.

E. ante G. in primis breviatur: ut, Regio, Legio.

Exceptio.

Egates, insulæ. Gregorius proprium. Hegaleos, mons. Legitimus, a, um. Me-

gareus. Phlegus, proprium viri. Regium, urbs Brutorum, hinc Rhegii hujus incolæ. Regulus, serpentis nomen. Regaliolus, avicula. Regina, Regilus, & Regila vestis quædam. Segeria, urbs Thessaliæ. Slege, oppidum. Tegula, latericius lapis.

Adnotatio.

1. Lego, as, id est, mitto, longum est. Lego, legis, correptum. 2. Pegasus, ulatus equus, producitur. Pegasus, viri nomen, breviatur. 3. Rege, à rego, breve est. Regis, à rex, longum.

Submonitio.

Accuratè diphthongata signentur: ut Ægyptus: ab Æger: Ægonomus, captarum rector, Nægæum, & composita: ut Dago, Segrego, Egregius, Vegrandis.

E. ante L. in dissyllabis.

E. ante L. in dissyllabis, producitur: ut Velum, Velo, Velas, unde Revelo.

Exceptio.

Chelis, cithara. Celer, velox. Celox, ocis, navicula. Felo, vel Feio, is, pardi proprium. Gela, urbs & fluvius. Gelu: hinc gelare regelare: Gelos, otos, id est, Risus, hinc Agalastus, qui est sine risu. Helos, otis, proprium oppidi. Helops viri proprium. Helox, canis, Lelex viri proprium. Meli: hinc Melissa & Melander. Meles, is, vel eris, fluvius. Melos, dulcis modulatio. Pelops, Achaiae rex. Scelus, eris, hinc Scelestus. Scelos, id est, crus, cruris. Stelis, idis, avicula & dea. Telon, rex quidam. Velut, Veluti, Velim.

Adnotatio.

1. Melas, vir & fluvius, corripitur, si chelas, id est, niger, unde & Melampus. Mela, vir & fluvius, producitur. 2. Helix, icis, substantivum, heredæ species corruptum est. Elix, icis, adjectivum, ab elicio, id est, attrahens & fallax, productum.

E. ante L. in polysyllabis.

E. ante L. in polysyllabis breviatur: ut, Elegia, Selibra.

Exceptio.

Colonium, id est, Ciconia. Delubrum, templum. Electrum, species metalli. E-

ly-

lyfium, hincelyfius, a, um. Elæus, populus. Elona, urbs. Helias sol: sic Heliodorus. Melanium. Melota, vestis ex pellibus ovinis. Pelion, mons Theffaliæ. Pelamys, piscis quidam. Pelusium, urbs Ægypti, Pelignum. Pelides, Pelei filius, vel nepos. Pelides, marinus finus. Spelæum, caverna: Spelunca idem. Telebous, Teleboas, propria. Telebræ, populi & insulæ. Thelecoon, proprium. Telemachus, proprium etiam. Telegonus. Telenus proprium. Telephus, proprium etiam. Velicer, fluvii nomen. Velabrum, lacus Romæ.

Variatio.

Elizabeth, Helifos fluvius.

Adnotatio.

1. Melius, neutrum, à melior, breviatur. Melius, proprium viri, producitur. 2. Pelias, æ, Lafonis patruus, correptum est. Pelias, adis, Theffalis, idis, producitur.

Submonitio.

Diligentiori cura adnotanda sunt diphthongo scripta: ut: Bælua, Lælius, Cælius. Et è longis deducta: ut Delicius, Belides, delibutus, elegans delictum.

E. ante M.

E. ante M. in primis corripitur: ut, gemo, gemis: Premo, Tremo, Eremo.

Exceptio.

Crementum, unde incrementum. Chemitis, sepulcri species. Demo, is, id est. removeo. Demū, tandē. Demos, populus: hinc Demosthenes, Democritus, Demetrius, Demenetus, Democles, &c. Mnemosyne, musarū mater. Mnemosynon, testimonium, monumentum. PHEME, id est. fama: hinc Polyphemus. Phemus, proprium. Remex, sic Remigium, Remigio. Remi, Galliæ oppidum Remigius. Semi, id est, medius: ut Semi homo, semissis, semita, semimodius. Semen, inde semino, seminarium, sementis & Semarchus, Niobes filius. Themus, vinculum quo naves retinentur.

Quæ ab E. littera etiam aspirata fiunt: ut, Heminus, Hemina, Præter.

E mo, unde redimo: & E mito, unde re-

dimio.

Item nomina tertiæ in genitivo crescentia: ut, Nemo, inis, Themo, onis.

Præter.

Femur, tibiæ pars. Themis, dea. Chremes, consultus interpretatur. Memor, oris, sic Immemor, Nemus, oris.

Variatio.

Nemea, mons & silva. Chrema, Italiæ oppidum. Pemus, occultus spiritus. Temetum, forte vinum: hinc Temulentus, Temulentia.

Adnotatio.

Remus, mi, nauticum instrumentum, longum est: sic Rhemus, Turni miles. Remus, mi. Remuli frater, correptum.

Submonitio.

Plura ad hanc regulam diphthongan- tur: ut, Dæmon: sic Cæmetrium, Fœmina, Fœmen, Fœnus.

E. ante N.

E. ante N. in primis longatur: ut, Renes, Zeno, Leno, onis.

Exceptio.

Enesinus, proprium. Enim, conjunctio. Enienes. Enispe, oppidum. Enipeus, vel Enipheus, fluvius, & vir. Enyo, bellicus furor. Fenestra. Henetus, proprium. Menestheus. Menedemus, proprium. Meneses, proprium. Menander, proprium etiam. Menapii, populi. Menœceus, proprium. Meno, id est, maneo & derivata, ut, Menelaus. Menalcas, & plura alia propria. Menlama, mulieris proprium. Menœcius, hinc Menœciades. Phrenesis, insaniam capitis: Phreneticus tamen longatur. Penes, præpositio. Pheneum, lacus & oppidum. Penu, penum, vel penus. Penitus, omnino. Penates, dii familiares. Penetro. Xenos, id est, hospes; hinc Xenium, Xenodochium, &c.

Et quæ, à B. G. S. T. V. incoantur ante E: ut, Bene, Genus, Senex, Teneo, Venus.

Demptis tamen.

Genesar, sic Genesareth. Blenæ, populi. Splenium, emplastrum, oblongum. Steno, Stenus, Medusæ soror. Strena, munusculum. Senio, & senus, à senex.

Stre-

Strenuus, a, um. Senæ, arum, oppidum; sic Sena, næ, flumen. Senia mulieris nomen. Thenos, insulæ nomen. Tenesinus. Threnos, sic threnodia. Venucula. Venor, aris. Veneo, id est vendor. Vena, meatus sanguinis. *Submonitio.*

Notentur, generalibus regulis nota, ut Ren, renis, splen, splenis: sic Æneas, Ænicina. Fœnum, Scæna, Mœnia, Oenos, id est, vinum, & sexcenta alia.

E. ante P.

E. ante P. in primis, breuiatur: ut, Crepida: & composita ab epi: ut Episcopus.

Exceptio.

Cepio, viri proprium. Cephenus. Cephenus, Andromede pater: unde Cepheni populi. Cephifus, unde Cephifis, idis: & Cephesius, sia, fium. Cepus, monstrum quoddam. Cephas, Latinè petra. Cepos, urbs. Ephytus, proprium viri. Epiros, vel rus, regio. Epitides, proprium. Epytus, proprium. Eperiæ, Ephula, Epiolus. Ephæstus, Ephestio, Ephæstia. Epinitus. Gepidæ, populi. Hepar, atis, Jecur. Leponticus, viri nomen. Repo, is, unde Obrepo, Subrepo. Repia, piscis & scopulus. Sepias, dias, promontorium. Sepum, id est, sævum, pingue in bubus. Sephora, mulier. Sepion, sic Cæpa, & Cepe pro eodem. Thepolemus, Herculis filius.

Adnotatio.

Redens, id est, Subitus, corripitur. Repens, participium à Repo, producitur.

Submonitio.

Diphthongata fac animadvertas, quælia sunt, Sæpe, Sæpes, Sæpio, Cœpa, Cœpi à Capio: & cœpi defectivum item: Vepicus Vegrandis Vejovis, & alia quæpiam compositione longantur.

E. ante Q.

E. ante Q. in primis corripitur: ut, Equidem, Nequeo, Sequor, Frequens.

Exceptio.

Sequana, fluvius: unde Sequanici & sequani, populi fluvii huius accolæ. Deque, id est, decorum. *Adnotatio.*

1. Equus, qui, substantivum, correptum

est. Equus, a, um, justus, productum. 2. Equicolus, viri proprium, corripitur. Æquicolus, Tusciæ populus producitur.

Submonitio.

Diphthongo notata: ut Æqualis, Æquator: & à Ne prohibitive deducta: ut Nequis, nequaquam, producta sunt omnia.

E. ante R.

E. ante R. in primis, breuiatur: ut, Ferus, Merus, Herus, Eremus.

Berytus, urbs Phœnicæ. Ceretum, oppidum: hinc Ceretani & Ceretanum vinum. Cerussa pigmentum: hinc Cerussatæ mulieres dicuntur. Cerachus, Cretæ fluvius. Cerinthus, viri proprium. Cleres, id est, fors: hinc Clericus: & Cleretana. Clerix, populus. Eretum, oppidi nomen. Eridanus, fluvius. Erigone, nympa. Erii, montes Veneri sacri. Eruca, vermis & herba. Ærumna, calamitas. Frugium, suffrutex. Feriæ, arum. Feronia, dea & urbs. Geriones, e vel is, & Gerion, onis, & Gerioneus, Gerionei, rex. Geri, populi: alii Gerri. Herois, oppidum Assyriæ & dominæ. Hero, rus, mulieris proprium. Herea, edis. Hereos, loci nomen. Hereo, es. Meriones, is, viri proprium. Merix, piscis. Nereus, deus: hinc Nereis, Nerine. Neritos, mons Itachæ, hinc Neritius Ulysses. Neritæ, rates. Nerite, piscis. Neridi, oppidi nomen. Neris, is, montis nomen. Ser, seris, hinc sericum. Seranus, viri nomen. Serus, a, um, id est, tardus, a, um. Seria, vas. Serius, a, um. Serio, & Seria, orum, id est, res feria. Smera, suffrutex. Tereus, sic Terea. Ther, thereos, id est, fera & hinc deducta. Theron, canis & viri nomen. Thero, us, nympa. Theridamas, viri & canis nomen. Xeros, id est, ficcus: hinc Xerolophus, ficcus tumulus. Xerophagium, ficcorum ciborum comestura. Xerinthus: hinc Xerinthia littora.

Dissyllaba, quæ P, habent ante E. ut, Pero, Peronis pera.

Per Ve syllabam incoata: ut, Verona, Vetonci.

Dem-

Dentis.

Pheris, etis, viri proprium. Phere, oppidum: unde Pheræus, a, um. Veredus, hinc Veredarius, nuncius, qui equo utitur. Vereor, Veru, verutum, vulgo nota.

Variatio.

Nerion, herbæ quædam. Nero. Berillus, preciosus lapis. Sphæra (Sphæra) circuitus globus. *Annotatio.*

1. Ceres eri, Dea, breviatur. Seres, populus, longatur. 2 Eros, otis, id est, Amor corripitur. Heros ois, id est, generosus, producit. 3. Heriphyle una Sibyllarum, produci debet. Eriphyle, Amphiarai uxor, breviari solet. 4 Ferialis, id est mortalis, longatur. Feralia id est brutalis à fera, breviatur. 5. Ferio, ris, quartæ, id est percussio, primam breviat. Ferio, as, id est, cesso, eandem longat. 6 Hera, materfamilias, breviat priorem. Hera, Juno, eandem longat. 7 Mereo, res, pro stipendio famulor, correptum est. Mereo, es, id est, fleo, productum. 8. Mera, substantivum, canis & mulier, longatur. Mera, adjectivum, id est pura, breviatur. 9. Merum, substantivum, herbæ nomen, producit priorem. Metrum, id est, vinum, vel purum, eandem corripit. 10. Queror, deponens, lamentor, corripitur. Queror, passivum, producit. 11. Sero, is, planto vel semino, corripitur. Sera, ras, id est, januam claudo, breviatur etiam. Sero, adverbium, tarde vel negligenter, producit. 12. Sera, adjectivum, id est, tarda, producit priorem. Sera, substantivum, id est, clausura ostii: eandem corripit. 13. Serum, adjectivum, id est, tardum: longatur. Serum, substantivum, aqua lactis, breviatur. *Submonitio.*

Innumera diphthongum habent: ut Æs, æris: sic Ærarius, Ærugo, Plærique; plerumque (rectius Plerique, Plerumque) Cæruleus. Chærea. Hæresis, item, Chæzilus, Mæris, Mærichus, & hujusmodi.

E. ante S.

E. ante S. in primis, longatur: ut Chresiphon, vesanus, esus.

Exceptio.

Esau, proprium. Mesembriaci, populi: à Mesembria, oppido. Mesos, id est, medius, & derivata: ut Mesochorus, qui in media chorea ludit. Resina, arboris lacryma. Sesostris, Ægypti rex. Thesis: hinc Antithesis, Synthesis. Vesagus, proprium viri. Vesulus, viri & montis nomen. Vesperis. *Variatio.*

Vesuvus, (Vesuvius) mons Campaniæ.

Submonitio.

Si qua sunt alia, ad diphthongorum regulam sunt referenda: ut Æstus, & si quid hinc derivetur. Blæsius, Quæso: sic Cræsus, Mæsia, Cæsar, Cæsaries.

E ante T.

E. ante T. in primis producit: ut metior, Ethon, meta, lethe.

Exceptio.

Bethulia, urbs, & regio. Betulus, fluvius. Betulus, arbor. Betulum, oppidum Hispaniæ. Bethleem. Cetra, scutum. Cethegus, viri proprium. Cletadeni, populi. Etiam, affirmativum. Etesia, arum, venti Aquilonii. Etheocles, is, viri proprium. Ethemon, viri nomen. Ethemus, viri etiam nomen. Ethnichus, paganus. Etelis, piscis. Etymon, sic Etymologia. Eteson, annuus reditus. Geta, vel tes, gens. Heteros, id est, alter, vel aliter: hinc Heteroclitus. Hetruria, Italiæ pars. Quæ à Metros derivantur, id est, mensura. Metrodorus, Metreta. Metallum. Matancea, pœnitentiæ dea. Metiscus, viri proprium. Metaurus, vel rum, fluvius. Metyllus, venefici nomen. Meterei, populi. Methone urbis nomen. Methon, viri proprium. Meto, tis. Metuo, tuis. Metoxorum, rupes aspera. Metopon. Metellus, viri proprium. Metabus, proprium. Retro, sic Retrorsum.

Terra, id est, quatuor, unde Tetrasyllabum, Tetradoron.

Terricus, mons: sic tetricus, a, um, id est, asper, a, um. Tetrinuo, proprium annatum cum vocem edunt. Tetralis, suffrutex. Tetricus, avis.

b

Item

Item quæ P. vel V. habent ante E: ut, Pe-
ro, Veto.

Præter.

Petalus, proprium. Vetonica.

Adnotatio.

1. Thetis, Achillis mater, breviatur. Tethys, Oceani uxor variatur. 2. Creta, fluuius, breuiat priorem. Creta insula, eandem producit. 3. Ethos, vel Ethus, thi, mos, corripitur. Ethos, ethus, indoles, inde Ethicus, a, um. Ethologus producit. 4. Fretum substantivum, id est, mare, curtatur. Fretus, a, um. id est, terminus, producit. 5. Meta, æ. id est, terminus, producit. Mtea, Græcum, id est, trans, inde Methodus & Metaphora, corripitur. *Submonitio.*

Complura diphthongo notantur: ut, Ætas, hinc æternus, Æther, Lætor. Rhæte, vel Rhætis, Æthes, sic Cretus, Præthus, Lætum. E. ante V.

E. ante V. in primis longatur: ut, Levi-
ta, Evum.

Exceptio.

Brevis, sic breuius. Levo, as. Severus, id est, gravis. *Adnotatio.*

1. Levis, non gravis, breve est. Levis, non asper, productum. 2. Levo, id est, levigo, priorem longat. Levo, subrigo, eandem breuiat. *Submonitio.*

Pauca diphthongum recipiunt: ut Æva, Evæ, Ævum, Lævus, Læva, Lævum, Nævus, Sævus.

I. ante consonantes, in primis

I. ante B.

I. ante B. breviatur: ut, Libya, Liburnum, Bibo, Cibus.

Exceptio.

Fibula, sic Cefibulo & diffibulo. Hibernus, a, um, ab hiems. Hibris, avis ex accipitrum genere. Ibis, idis, avis Ægypti. Ibicus, viri proprium. Libum, genus dulciarii cibi. Libra: sic Libro, as, & Libella. Libethrus, vel tra, fons & Mons Manesiæ. Scribo: sic Scriba, bæ. Scribonius, & Scribonia propria. Scribilita, placentæ species. Sibillus, vel lum: sic Sibilo. Sibia,

urbs, fluuius & poculum. Tibia, sic Tibicen. Tibur, oppidum: hinc Tibirus, Tiburtinus & Tiburtus propria Tiburnus, tiburna, sic tiburni. Tibula. Viburnum, virgultum. Vibius, vitæ duplicis & viri nomen. Vibidius, proprium viri. Vibex, bicis. Variatur Hibernia, regio.

Adnotatio.

1. Libo, Libas, verbum, productum est. Libo, viro proprium, correptum. 2. Tribus, id est, spina corripitur. Tribula, vel tribulum, tribuli: pro vehiculo, producit. 2. Liber, libera, liberum, i, non obligatus, producit. Liber, eri, i. e. Bacchus, longatur etiam. Liber, bri, volumen & cortex, breviatur. *Submonitio.*

Generalibus regulis referenda sunt Gibbus, Scibilis, Scribam. Ibo, quæ producantur. I. ante C.

I. ante C. in primis corripitur: ut, Erico, Mico, Cicuta.

Exceptio.

Bicus, viri nomen. Cichus, viri nomen. Cielades, proprium. Cice, ces, mulieris nomen. Dica, cæ, causa, iudicatio, crimen vel accusatio. Ficedula, avis. Ficeliæ, vel ficedulæ, locus in urbe. Ficus, sic Ficulus. Icarus, Dedali filius. Icaria, insula, Icarus mons, qui & Icariotus dicitur. Icon, sic inconcula, Iconius, Iconismus, & Iconium. Ico, cis, percutio. Licium, sic Licitorium. Licianus proprium. Licheus, vir. Lichen, morbus. Mica, frustillulum. Michilus, proprium.

Nice, id est, victoria, hinc Nicolaus, Nicanor, Nicander, Nicostrata, Nicostratus, &c. propria.

Pica, avis. Picus, avis, & vir. Psyche, anima & mica. Pycenum, regio: hinc Picentinus: & Pyceus. Phycus, ontis, oppidum & promontorium. Picumnus, herbæ nomen. Siena, hinc Sicula, & Sicarius. Siciliquus, mensuræ genus. Sycos, latine Sycus: hinc Sycomorus, Sycophanta. Sicut, sic: sicuti, sicubi, sicunde nota sunt. Siche, es. Spica, vel Spicus, & Spicum, pro eodem: hinc Spiculum. Sicilia, vel Si-

Sicilia: hinc Sicelius & Sicelides. Sicidum, oppidum. Sicha, viri proprium. Siconius, proprium. Ticinus, fluvius. Trica, cæ, vel Tricæ, ces, urbs, vel quod pullos, intricat. Tricies: sic Triceni, & Tricesimus. Vicus, hinc Vicinus, a, um. Vicinitas, vicinia. Vicies, sic Vicesimus, Viceni.

Variatio.

Sichæus, Didus maritus. Sicania, sic Sicanus, na, num. *Adnotatio.*

1. Lichas, Herculis famulus, breviatur. Lichas, viri alterius proprium, variatur. 2. Dicor, dicis, loquor, longatur. Dico, dicas, consecro breviatur. I. ante D.

I. ante D. in primis longatur: ut, Idus, Pridem, Midus, Dito. *Exceptio.*

Cnidos, vel Cnidus, oppidum Phrygiæ, hinc Cnidius, a, um. Didius, Cæsar. Didymaon, proprium. Didimus: hinc Didymeus, montis nomen & viri. Didymi, Didymorum montes. Didyme, Didymes, insula. Fides, constantia, aut etiam cithara. Fidelia, fidelia, vasis nomen. Hydaspes, fluvius. Idume, es, urbs Judææ, unde Idumæus, a, um. Ideo, conjunctio. Idasmenus, viri proprium. Idiota, rudis, imperitus, ignarus. Idioma, sermo. Idoneus, aptus. Midas, vel Mida, rex. Quidem, certe. Rhidium, genus vasis. Siculi, populi.

Dictio habens Vi ante D: ut, Viduus, Video. *Variatio.*

Guido, Guidonis, proprium. Hydor, aqua, hinc Hydrops, Hydra, Hydria. Fidenæ, Fidenæ, oppidum Italiæ.

Adnotatio.

1. Idem, generis neutrius, corripitur. Idem, masculini generis, longatur. 2. Cydon, urbs, & canis; hinc Cydonius breviatur. Cydon, viri proprium, variatur.

I. ante F.

I. ante F. in primis breviatur: ut, Cifus, Rifus. *Submonitio.*

Simplicia, quæ ad regulam pertinent, melius per ph scribuntur. Composita ferre ex regulis generalibus patent, ut Biformis, Triformis. I. ante G.

I. ante G. in primis corripitur: ut, Piger, Niger, Migro. *Exceptio.*

Bigæ, bigarum, currus. Digentia, æ, rivus. Figo, figis, hic infigo, affigo. Fligo, fligis: hinc Alligo; Fligæ, Fligarum. Frigilla, avis, sed rectius Fringilla. Frigus, sic Frigeo, & inde alia. Frigo, Frigis, decoquo. Pyga, Pygæ, rei extremitas: hinc Depygis, adjectivum; Pygargus; capra, aut aquila. Sigæum, Trojæ, promontorium; hinc Sigæus, gæa, gæum. Sigælium, apud Aufonium. Sigerius, decurio quidam. Stigo; hinc Instigo & Vestigo, Castigo. Stigosus, a, um, quod est exhaustum & macilentum. Trigæ, trigarum, currus. Tringenta, nomen numerale; sic Trigesimus. Trigon, piscis. Viginti, & deducta. Strigilis, variatur. *Adnotatio.*

1. Gyges, lacus Lydiæ, viri proprium, & puer formosus, producitur. Gyges, immanissimus gigas corripitur. 2. Phrygium, à Phrygius, a, um, id est, Trojanus, a, um, breve est. Phrygium, lignum aridum, & relucens, productum est.

I. ante L.

I. ante L. in primis producitur: ut, Pileus, Miles, Mile, Milia, Filius.

Exceptio.

Cilicia, æ, regio, unde Cilissa, Cilicium. Cilium; hinc Supercilium. Cyldros, vel, drus, serpens. Cilix, populus. Cylindrus, lapis. Cilianus, proprium viri. Filimacius, & Filimaciam, propria. Filix, icis, herba. Glippus, proprium viri. Gilium, loci nomen. Gilibertus, Guilielmus, propria. Hilaris, re, hinc Hilarius, & Hilarium, propria. Hilarædus, lascivi carminis cantor. Hylas, Hylæ, Herculis puer. Hylactor, canis nomen. Hylax, canis, apud Virgilium. Ilerda, Ilerdæ, urbs Hispaniæ. Ilerdes, Ilerdæ, dux quidam Cyrenaicorum. Ilifus, fluminis Atticæ. Ilatra, mulier. Ilerdes, viri nomen. Lilæa, urbium quarundam nomen. Lilæus, proprium viri. Lilibæum, promontorium & urbs. Milo, vel Milon, proprium Athletæ & aliorum. Milum, frumentum quoddam.

dam. Pilatus, cognomen Pontii. Pylus, urbs: hinc Pylus. Pylemon, viri nomen Pylene, nes, urbs Ætoliæ. Philete, Insula. Philetus, vel Piletus proprium. Piladeus, proprium. Philos, id est, amicus: hinc Philosophus, Philomela. Philires, populi. Phyle, aut Pylæ, arum, urbs. Philase, Philases, oppidum. Phylax, custos. Phylas, artis.

Composita ex tri, vel bi: ut Trilix, trilicis. Bilix, biligis.

Item habentia S. vel T. ante I: ut, Sileo. Stilus.

Demptis.

Pfilothrum, unguentum depilatorium. Sylva, sylva & mons. Scilicet, tam affirmativum, quàm ironicum. Silio, proprium. Syllis, proprium. Thyle, thyles.

Variatio.

Hyle, hyles, oppidum. Siloa, Latine missio. Silenus, Bacchi nutritius.

Adnotatio.

1. Pila, spherula, breviatur. Pila, columna & hasta, longatur. 2. Pilus, id est, crinis, breviat priorem. Pilus, pro telo & tritorio, eandem longat. 3. Philyra arbor, breviatur. Philyra, nympa, longatur.

I. ante M. in dissyllabis.

I. ante M. in dissyllabis, longatur: ut, Limen, Limus, & quæ ex his fiunt: ut Elimino, Sublimis.

Exceptio.

Dimas, artis, proprium. Fimus, immundities stabulorum. Mimas, artis, mons, & gigas. Nimis, adverbium. Simo, & Simo, propria. Simul, id est, pariter. Thymium, herba, apibus gratissima.

Variatio.

Hymen, nuptiarum deus.

I. ante M. in polysyllabis.

I. ante M. in polysyllabis breviatur: ut, Hymertus, Chymæra.

Exceptio.

Cymothë, nympa maris, sic Cymodoce, Cymodoces, aut Cymodocea nympa etiam. Chimæros, id est, Hiemalis. Dimidium. Himera, fluvius: oppidum. Limonium, herba. Limone, mulier. Mima-

lion, proprium. Nimirum. Simius, sic Simia. Similus, Agricolaë nomen. Time, id est, honor: hinc Timothens, Timogenes, Timæus.

Adnotatio.

Simethus, fluvius, variatur. Simethus, vir, corripitur. I. ante N.

I. ante N. in primis producitur, ut Finis, Vinum.

Exceptio.

Ginus, proprium. Inula, herba. Inus, Pan. Linus, viri nomen. Lino, sic Linio, nis: hinc Illinio, Oblinio. Ninus, Rex Assyriorum. Ninos, urbs, quæ Ninive quoque dicitur. Pinarus, fluvius. Tinarus, viri proprium. Tinea, vermis. Tinea, tineis. Tineas, fluvius. Tinichus, viri nomen. A tri, composita: ut Trinocius, Trinodis.

Quæ habent purum C. M. vel S. ante I. ut Cinnamomum, Minus, Sino, finis.

Exceptis tamen.

Cinea, collis Brixiaë. Minos rex; sic minotaurus monstrum. Mineus, proprium: hinc Mineus, & Mineis, idis. Sinas adis, oppidum. Sina, mons, qui & Sinai dicitur.

Variatio.

Hinnulus, cervorum pullus.

Adnotatio.

Sinus, vel sinum, poculum, longat priorem. Sinus, plica, vel portus, eandem breviatur.

Submonitio.

Dixi, quæ habent purum C. M. vel S. ante I. nam Crinis, Scrinium, Clino, Spina, &c. producentur.

I. ante P.

I. ante P. in primis, breviatur: ut, Stipula.

Exceptio.

Gripus, Grips, nasus aduncus, & ænigma: sic Griphon. Hipates fluvius, sic Hipate. Iphys, id est, robur: hinc Iphygenia, Iphilus, Iphine, Iphas, patronymicum. Nyphe, Diana. Pipinus, Pipina, propria. Pipilo, pipilas, passerum est. Pipo, pipas, gallinarum est. Rhipes, oppidum Archivorum. Rhiphæi, montes & populi. Rhipheus, viri nomen. Scipio, proprium & appellativum. Scripulum, ponderis genus, alii Scrupulum. Siphon, onis; Sic Siphun-

phunculus, fistula. Sipus, ontis, oppidum: sic Sipontinus. Sipharium, præmium, vel velamen. Stipendium, merces. Stipes, Stipitis, baculus & truncus. Stipa, stupa dicitur. Stipo, stipas, id est, condenseo. Tiphata, Tiphatorum, colles. Tiphys, nauta. Tiphon, gigas. Triphilos, perfectè amatus. Vipera, serpens.

Adnotatio.

Rhipa, Rhipæ, vel Ripæ, arum, mons, breviatur. Ripa, fluvii rivus, producitur.

I. ante Q.

I. ante Q. in primis, corripitur: ut, Siquidem, Liquido.

Exceptio.

Liquetius, fluvius, hinc liquetius, liquetia, liquetium. *Variatio.*

Liquidus, da, dum, id est, fluidus & purus. Liquor, liquoris, nomen.

Adnotatio.

1. Liquor, eris, deponens, priorem longat. Liquor, Liquaris, passivum, id est, liquefio, eandem breviatur. 2. Liquesco, à Liquor, liquoris, longatur. Liquesco, à liqueo, es, breviatur.

I. ante R. in dissyllabis.

I. ante R. in dissyllabis, producitur: ut, Miror, Ira, Dirus, Spiro, Irus.

Exceptio.

Miron, vel Myro, onis, statuarius. Pir, id est, ignis, composita (rectiùs Pyr.) Pira, carbo accensus. Pirus, arbor, Pirum fructus. Quiris, Quiritis Stirax, unguentum. Tiros, vel rus, insula & urbs (melius Tyrus) Tirus (Tyrus) tyri, Latine caesus. Tyra, tyræ, loci nomen. Tiras, æ, fluvii nomen. *Exceptio.*

Ciris, scylla. Syrus, populus. Tyrus, viri proprium. *Adnotatio.*

1. Lira, sulcus, producitur. Lyra, cythara, breviatur. 2. Liris, fluvius, longatur. Liris, muliercula, corripitur.

I. ante R. in polysyllabis.

I. ante R. in polysyllabis, breviatur: ut Mirica, Vireo. *Exceptio.*

Chir, id est, manus: & composita: ut Chironomon, vel mas, Chirurgus, Chiro

graphū. Cyrios, id est, proprius: hinc Cyriacus, Cyrinus. Ironia, illusio; sic Irenarchæ. Liriope, nympa. Lyrium, herba. Miriones, viri nomen. Miritenes, gemma. Pirata, marinus prædo. Pirithous, proprium. Piroma emplastrum. Pirula, mensuræ genus. Piramis, idis, elevatio. Pireus, portus. Pyralis, bestiola. Pirea, frutex. Pyrites, lapillus. Pluthiriasis, morbus; hinc Pluthiophagi. Pirasus, urbs. Pireicus, pictor. Pyrodile, una Hyadum. Sirius, stella. Siria, insula. Stiria, Stiricidium. Sphyrena, piscis. Tiresias, augur. Tyridates, Armeniæ rex.

Adnotatio.

1. Syrene, Aristes mater, primam producit. Cirene, es, vel Cirenæ, arum, urbs, vel oppidum, eandem variat. 2. Pyramus, fluvius, variatur. 3. Pyrene, fons musis facer, longatur. Pyrene, mons Hispaniæ, variatur. 4. Virosus, a, um, id est, venosus, à virus, longatur. Virosus, fortis, à vir, corripitur. 5. Viresco, à vires, ium, id est, vires acquiro, longum est. Viresco, à Vireo, id est, viridis fio: corripitur.

I. ante F.

I. ante F. in primis, longatur: ut, Risus, Chrisis: sic Chrysothomus, Cryseus, a, um, id est, aureus.

Exceptio.

Bison, ontis, animal. Bisontus, oppidum. Chirisis, id est, iudicium; hinc Hypocrisis, Catacrisis. Cifena, urbs. Cifion, vehiculum; hinc Cifarius. Frisus, populus. Isara, ræ, fluvius Galliæ. Isaurus, fluvius. Isaurum, oppidum; hinc Isaura, Isaurorum, Isauricus & Isauri, Isauræ populi. Isalces, proprium viri. Isocrates, philosophus quidam. Iserus. Isidius, ad Isin pertinens. Lyfius, viri nomen. Miser; sic Misereor, Miseret &c. Nisantes, viri nomen. Phthisis; hinc Phthisicus. Physis, id est, natura, hinc Physicus. Ptisana, hinc Ptisanarius. Pisaurus, fluvius; hinc Pisaurum oppidum. Sifar, fiseris, herba. Sifymbrium, frutex. Visellius, proprium viri. Visurgis, fluvii nomen.

Variatio.

Pisidæ, populi. Hyssopus; vel Hyssopus.

Adnotatio

Nisi, genitivus à Nisus, producitur. Nisi, conjunctio, breviatur.

I. ante T.

I. ante T. in primis, breviatur: ut, Scythia, (Scythia) Ita, Cito.

Exceptio.

Bitus, viri nomen, sic Bitonia. Bithynia, sic Bithynicus. Clitella. Clitiades, viri proprium. Clitorius, fons Arcadiæ. Clite, mulier. Clitis, fluvius. Cliton, onis, fluvius. Clitarchi, pisces. Clitumnus, fluvius Umbriæ. Dithyrambus, viri nomen. Dis, ditis, Pluto, sic ditis, proprium. Dito, diras; sic Ditesco. Litigo, & Lis, Litis, Litigium, Litigiosus. Lithorius, fluvius. Litus, litoris. Nitella, mica pulveris aurei. Piteno, viri proprium. Pitisma, aspersio. Pitho, sic Pitholaus, &c. Python. vel to, id est, putredo; hinc Pythagoras. Python, serpens, Pythias. Sithon, viri in feminam versus. Sithonia regio; hinc Sithonius. Siton, nunc Thracia dicitur. Scitor, scitatis, interrogo. Thitha, litteræ nomen. Titillo, pruritus provoco. Titan, sic Titanis, Titanidis, & Titanius, Titania, Titanium. Titirus, hircus, Latinè. Titonus, Auroræ maritus. Zythus, potio. Item quæ habent, M. R. vel V. ante F. ut, Mitis, Ritus, Vita.

Exceptis tamen.

Britomartis, nympa. Critias, proprium. Criton. Critonis, medicus. Fritillus, tabula lusoria. Mitillo, as, cicadarum est. Mitra, sol vel pileus, hinc Mitella. Mitylene, insula & urbs. Mithridates: hinc Mithridaticus. Mitio pastor. Rhitium. Vitellus, ovi pars, item Viri nomen. Vitelliani, litteræ vitorum ad amicas. Vitulus, sic Vitula. Vitrum, sic Vitreus. Vitium: hinc vitiosus.

Variatio.

Britannia, regio, Britanni, Britannicus. Criticus, id est, judicans, sive arguens. Bithynia, regio, sic Bithyni. Bithynus, po-

pulus. Italia, regio, Italus, sic Italicus. Pictuita, phlegma, humor.

Adnotatio.

1. Titanus, id est, Titan, seu Sol, longatur. Titanus, loci nomen, breviatur. 2. Scitus, à scio, id est, doctus, longum est, Scitum, id est, statum, producitur etiam. Citus, divisus, longatur etiam. Citus, a, um, à Cieo, id est, velox, corripitur. Situs, a, um, positus, breve est etiam. Situs, fitus, fitui, pro sorde, priorem itidem curtat. 3. Nitor, verbum, id est, intendo, productum est. Nitor, id est, splendor nomen, correptum.

I. ante V.

I. ante V. in primis producitur: ut, Privilegium, livor.

Exceptio.

Trivicus, pagi nomen.

Submonitio.

Trivium, Bivium, compositione noscuntur: sic Nivis, à Nix: cimento: sic Niveus, Nivalis &c.

O. ante consonantes in primis.

O. ante B. in primis producitur: ut, Cobio, Sobrius, Nabis, Robur.

Exceptio.

Obelus, veru. Obeliscus. Obellus pondus quoddam. Phobetor, oris, Somni filius. Soboles, progenies. Subarus, a, um, id est, Vehemens.

Habentia duas consonantes ante O, ut, Probus, Probrum, Globus.

Præter.

Chrobialum, Strobilus.

Variatio.

Obex, obstaculum. Robertus, viri nomen. Tobias, proprium etiam.

O. ante C.

O. ante C. in primis corripitur: ut, Voco, Cocles, Proceres.

Exceptio.

Brocardus, proprium viri. Boces, pisces. Cocalus: hinc Cocalidæ. Cocytus, infernalis, fluvius. Cocalia, ubi aves nutriuntur. Coeata, oppidum. Dochimus, pes metricus. Jocundus, jucundus rectius

us

us dicitur. **Ocys**, id est, velox: hinc **Ocyor**, **Ocyus**, **Ocyter**. **Ocymon**, herba. **Ocythoë**. **Ocium**: hinc **Ociari**. **Oceanus** hinc **Oceanis**, **idis**. **Ocheus**, viri nomen. **Ochus**, viri nomen. **Ocenius**, vir. **Ocyzon**, fluvius. **Oca**, insula, sic **Ocalea**. **Procerus**, id est longus. **Phoca**, piscis & vir. **Phocœna**. **Phoce**, **ces**, & **Phocea**, oppidum. **Phocis**, regio: & **Phoces** populi. **Phoceus**, viri nomen. **Phocion**, proprium. **Poculum**, sic **Pocillum**, & **Pocillator**. **Procopius**, viri nomen. **Prochodocium**. **Socrates**, **Socratio**, **onis**. **Voca**, vel **Boco**, piscis.

Variatio.

Pocyron, Latine **Antecanis**.

Adnotatio.

1. **Locusta**, mulieris, proprium, longatur. **Locusta**, bestiolæ, nomen, variatur. 2. **Focale**, capitis tegmen, producitur. **Focale**, ferrum ad crispandos crines, corripitur. 3. **Phocus**, **Æaci** filius, longat priorem. **Focus**, in quo ignis fovetur, eandem breviat.

Submonitio.

Pro, in compositione, sæpius ad hanc regulam attinet: cujus quantitas ex regula generali dignoscitur: ut, **procerus**, a, um.

O. ante **D**. in dissyllabis.

O. ante **D**. in dissyllabis, longatur: ut, **Oda**, **Nodus**.

Exceptio.

Modus, modo. **Odor**, sic **odorus**. **Rhodus**, insula & nympa.

O. ante **D**. in polysyllabis.

O. ante **D**. in polysyllabis, breviatur: ut, **Sodalis**, **Odium**.

Exceptio.

Clodius, viri nomen. **Clodoveus**, rex Francorum. **Dodona**, sic **Dodonius** & **Dodoneus**. **Zodiacus**, circulus.

O. ante **F**.

O. ante **F**. in primis corripitur: ut, **Ofella**, **Proficiscor**.

Exceptio.

Ofellius, viri proprium.

Submonitio.

Cetera, aut **ph** notantur aut compositione dilucidiora sunt; ut, **Tophus**, profugio.

O. ante **G**.

O. ante **G**. in primis longatur: ut, **Cogo**.

Fogus, **Ogyges**. *Exceptio.*

Bogus augur & rex. **Bogud**, proprium. **Logos**, hinc **Logica** & **Logicus**. **Plogius**, viri nomen. **Rogum**, oppidum. **Rogo**, unde **Interrogo**. **Rogus**, **rogi**, strues lignorum. **Toga**; unde **Togatus**. **Vogesus**, mons.

O. ante **L**.

O. ante **L**. in primis corripitur: ut, **Stola**, **Soleo**.

Exceptio.

Bola, læ, oppidum, sive **Bolanus**. **Bolletus**, genus fungi. **Colis**, **colidis**, insula. **Colis**, hujus **colis**, **pampinus** & **Mentula**; hinc **colei**. **Colos**, oppidum. **Coliphium**, panis luctatorum. **Choriambus**, id est, **scazon**. **Dolium**, vas grande. **Folia**, foliæ venefica. **Moles**; hinc **molior**. **Moly**, **yo**; herba & flos. **Nolo**, non vis. **Nolo**, oppidum & **tinnabulum**. **Olim**, aliquando. **Olearos**, insula. **Olenus**, vel **os**, urbs, & vir. **Olensus**, viri proprium. **Proles**; hinc **Proletarii**. **Prolixus**, a, um, id est, longus, a, um. **Polypus**, piscis & morbus. **Psole**, id est, præputium; sic **Psoleon**. **Polydamas**, **Polydamanthis**. **Pholis**, piscis nomen. **Solis**; hinc **solitudo**. **Solor**, aris; sic **solatium**, & **solamen**. **Solennis** & hoc **solenne**, **festus**. **Solers**; hinc **Solertia**. **Scholus**, urbs. **Spoleum**; hinc **spoletinus**. **Spoletinus** oppidum. **Tmolus**, mons **Ciliciæ**; qui & **Timolus**.

Adnotatio.

1. **Colon**, id est, membrum; hinc **dicolon** &c. longatur. **Colon**, pro intestinis, id est, **colica passio**, corripitur. 2. **Colum**, vasculum, quo lac purgatur, longum est. **Colus**, quo mulierculæ nent, corripitur. 3. **Colo**, as, purgo lac, priorem longat. **Colo**, is, id est, orno, eandem breviat. 4. **Olea**, mensuræ nomen, producitur. **Olea**, pro, arbore corripitur. 5. **Solum**, substantivum, quod aliquid sustinet, breviatur. **Solum**, adjectivum, id est, unicum, producitur. 6. **Polus**, proprium viri, priorem longat. **Polus**, pro cælo, eandem breviat.

O. ante **M**.

O. ante **M**. in primis producitur: ut, **Comessor**, **Promo**, **Vomer**.

Ex-

Exceptio.

Bromius, Bacchus; sic Bromia & Bromus, propria. Coma, sic Comatum. Cometa, vel Cometes, stella crinita. Cometes, viri propr. Comedo. Comes, itis, hinc comitor, aris. Chromys, Chromus, Chromius. Chromium, propria. Dominus, sic dominor, dominium, dominicus. Domus: sic domuncula. Domo, as, reprimor. Domitius, sic Domitianus, propria. Dromo, id est, cursus; hinc Dromo, onis, & Dromas, adis, canis, camelus & piscis. Glomus, sic Glomero, verbum. Gomor, mensuræ nomen. Homios id est, similis: sic Homilia, Homoglossus, &c. Homo. Homerus, poëta Græcus. Homolaides. Homole, es, mons, qui & Homelos, lus. Nomas, adis, Num da & fluvius. Nomi- us, in Thebaide. Omasum quodvis intestinum. Omitto. Promethus: inde Promethides. Promulus, viri propr. Stomachus; sic Stomachor, aris. Tome, id est incisio: hinc Tomacisium. Tomi, orum, & Tomos, urbs. Tomus, liber, aut libri pars. Tomyris, regina quædam. Tomorus, apud Strabonem Vomus, is.

Variatio.

Gomorra, urbs. Pomilio, pomilus, li, vel pomilis hujus pomilis, populus brevis. Vomica, tumor, excrelcens.

Adnotatio.

Cumo, as, id est, comas, sive crines induo, breuiat: Como, is, id est orno, longat:

O. ante N.

O. ante N. in primis breuiat: ut, Eonus, Sono, Tono. *Exceptio.*

Gonos, id est angulus. Jonas, propr. Monycus, Centauri nomen. Nonus: sic nonaginta Nonæ. arum dierum nomina Nonacria. Nonius, propr. Thonites, fluvius. Zona, zonæ, cinctorium. Et quæ habent C. D. vel P. ante O: ut, Conor, Dono, Pono.

Demptis.

Clonius, propr Chronius, propr etiam. Chronus sic Chronographus. Chronia, sacra quædam. Cythonius, viri no-

men. Canon, onis, vir etiam. Donyfa, infula. Donace. Donaces, mulieris propr. Phonos, cædes seu percussio: hinc Nebrophonos, id est, cervorum necator. Tyssiphone, pœnarum flagellatio.

Adnotatio.

Tonus, vocis moderatio, priorem corripit. Tonus pondus, & mensura, eandem longat.

O ante P.

O. ante Prin primis corripitur: ut, Opus, Oporter, Poples. *Exceptio*

Dropax, unguentum. Opoclope, mulier. Psophis, idis, oppidum. Popea: hinc Popeanum, unguentum, Propetides, puellæ. Scipio, sopio, id est dormire, facio, (quamvis semisoporus. sopor, & soporo breuiatur.)

Tophus, lapis: hinc Tophaceus & Tophuus. Stopus, tonus.

Producta sunt etiam, quæ habent C. ante O. ut Copia, Copulo, Stropha.

Præter.

Copus, in compositis: ut Artocopus. Scopus, sic scopulus, & Episcopus: Scopas, æ, cælatoris nomen. Cophinus, id est, corbis. Copas, oopæ, mons.

Adnotatio.

1. Opis genitivi casus, id est, facultatis corrip: Opis, ios, nympa, produc: 2 Operior, iris, id est expecto, longum est. Operior, iris, passivum, id est, tegor, corruptum. 3. populus, arbor, producit primam. Populus, caterva eandem corripit. 4. Propago, propaginis: pro vinea, primam longat. Propago, id est, progenies, eandem breuiat. O. ante Q

O. ante Q. in primis breuiatur: ut, Quoque, Loquor. *Submonitio.*

Memineris Ablativo semper longari: Quoque à Quisque etiam si adverbiosant: ut, Quocunque.

O. ante R.

O. ante R. in primis corrip: ut, Soror, Mora Forem *Exceptio.*

Borus, viri nomen. Choreus, sacerdotis propr. Coram, præpositio. Corycus, urbs,

urbs, hinc Corycius, a, um. Corita, æ, vel Corithe, es, equæ nomen. Choros, id est, locus, in compositis: ut Chorographus Corasmii, populi. Dorum, id est, donum: sic Dorus, Dorias, Dorotheus. Doris, idis, puella: hinc Doriscus, urbs Thraciæ Dorus, Neptuni filius; hinc Dores, Dorius, a, um, & Doricus, a, um. Doris, nympha. Dorion, Messeniæ oppidum. Hora, sic horarium. Horoscopus, Horologium; sic Horosopo, as. Horops, propr. Horus, equus solis. Morio, onis, fatuus. Morus, arbor; sic morum pro fructis. Noricum, regio; hinc Noricus, Norica, Noricum. Noris, Noriberga, urbs. Norax, vir. Oro, as; hinc Orator, Oratio. Oromedum, viri nomen. Oricos, urbs Ætoliæ. Orata, piscis & vir. Orithos urbs; hinc Orithius, a, um. Orithius, id est, mons. Orificium; frænum. Oritæ, arum, populi. Oropus, vir & urbs. Orythia, nympha. Oretoni, populi & montes. Orepus, vir & urbs. Oreus, urbs. Pfora, ræ, scabies. Pforus, rex & lapis. Sora, ræ, urbs; sic Soræ, populi. Soracte, mons, qui & Socrates, & Sorais dicitur. Sorex, mus. Soros, id est, cumulus; hinc Soritæ argumentationes. Thorax, pectus. Torianus, viri propr. Voraptus, viri etiam nomen. Habentia etiam L. vel R. ante O: ut, Gloria, Florus, Roro, Prora.

Variatio.

Corallium, gemma. Origanium, herbæ nomen. Orion, viri nomen & stellæ.

Adnotatio.

1. Corus, ventus, vel mensura, priorem longat. Chorus, turba, vel locus sacer, eandem breuiat. 2. Moror, moraris, deprensus, id est, insanio, longatur. Moror, commune, id est, expecto, vel expector, corripitur. 3. Morosus, a, um, à mos, moris, id est, Difficilis longum est. Morosus, a, um, à mora, id est, tardus, breve. 4. Ora, Quirini uxor, breuiari solet. Ora, id est, Terminus vel Margo, longatur. 5. Fora, à forum, loca, ubi res tractantur, breuiat priorem, Phora, Phoræ, pagus, & templum

producit eandem. 6. Coritus, urbis nomen, primam corripit. Corithus, phari-tra, eandem producit. 7. Corallus, populi nomen, corripitur. Corallus, pro Corallio, variatur.

O. ante S.

O. ante S. in primis longatur: ut, Moses, Profis.

Exceptio.

Cosa, vel Cosæ, arum, urbs. Dosis, id est, Datio; hinc Antidosis, id est, Retributio. Moses, Mosæ, vir. Mosa, Mosæ, fluvius; sic Mosella. Nosos, id est, morbus. Osiris, is, vel, idis, Jovis filius. Osius, Ofinius, propria. Posidium, urbs. Posidies, spado. Pros, id est, Ad in compositis; ut, Profodia, Proseucha. Posui, præteritum à Pono. Profymna, urbs. Profopon, hinc Profopopœia. Rosa, rosæ, flos.

Variatio.

Cosira, urbs & insula. Proserpina, Plutonis uxor. Mosini, populi. Prosa, oratio soluta.

Adnotatio.

1. Roseus, à ros, roris, id est, rore aspersus, producit. Roseus, à rosa, id est, rubicundus, corripit. 2. Sosius, vel Sosias, bibliopolæ nomen, corripit primam. Sosius, vel as, Moschi cognomen, eandem producit.

O. ante T.

O. ante T. in primis corripitur: ut, Protomus, Quotus, Quotannis.

Exceptio.

Cotilus, apud Horatium. Cotillus, viri nomen. Cote, tes, vel Cotes, tis, oppidum. Dotion, & Doto, nymph. Jota, litteræ nomen. Lotes, arbor, & nympha, quæ & Lotis, idis. Lotos, fructus, hinc Lotophagi. Noteo, sic Notesco. Otium, si perit scribas. Otides, aviculæ. Poto; hinc compoto. Photis, idis. Soteris; hinc Soteria, orum. Sores, sic Sotales, propria. Totus, a, um. Votienus, viri nomen. Votum, promissio.

Item composita à Protos, id est, primus: ut, Protomartyr, Protogenes, Prototomus.

Et quæ habent consonantes duas ante O: ut,

ut, Cloto, Clotis, Plotæ, Plotius.

Demptis tamen.

Broteas, propr. Crotus, vir quidam. Croron, onis, urbs. Crotalon, crepitaculum. Crotopus, viri nomen. Crotiorus, viri nomen. Protervus, cervicosus.

Variatio.

Quotidie. Lotium, urina.

Adnotatio.

Notans, a, um. à Nosco, longatur. Notus, ventus, breviatur. Nothus, etiam, id est, illegitimus, corripitur.

O. ante U.

O. ante U. in primis corripitur: ut, Ovis, Ovile, Ovidius.

Exceptio.

Novania, dea, & oppidum. Ovum.

Adnotatio.

Ova, dativus ab ovum, longatur. Ovo, verbum. id est, triumpho; breviatur.

Submonitio.

Notentur à Pro composita, quæ producuntur; ut Provincia, provenio, provenus &c.

V. ante B. consonantes in primis.

V. ante B. in primis breviatur: ut, Rubeo, Jubar, Sabucula, Rubus.

Exceptio.

Cubus, genus ludi. Glubo, is, corticem detraho. Huber, fortilis, & mamma; sic Hubero, Hubertas. Hubertus, etiam propr. Jubilum; hinc Jubilo, jubilas. Lubricus; hinc Lubrico, as. Pubes, sic Pubesco, & Pubertas; unde impubes. Rubigo, ferri vitium & segetis. Suber, interior cortex. Subula, cerdonum instrumentum. Subulo, onis, tibicen & cervus.

Produc. etiam habentia B. vel M. ante V. ut, Bulo, Nubo.

Præter.

Bubulcus. *Adnotatio.*

Tuber, fungus & inflatura, longum est Tuber, arbor & fructus, correptum.

V. ante C

V. ante C. in primis longatur: ut, Lucanus, Mucus.

Exceptio.

Ducarius, propr. Dux, ducis. Ducen-
ti; sic duceni. Lucrinus, lacus. Lucrum,
sic Lucror, & Lucellum. Lucretius, Lu-
cretia, propria. Lucerna, contra primiti-
vum Luceo. Lucretilis, mons in Sabinis.
Lucerna oppidum. Lucumo; sic Lucume-
di, & Lucumones. Sucerda, porcorum
stercus.

Corripe etiam, quæ habent C. vel N.
R. ante V: ut Cuculus: Nucleus, Trucido.

Demptis.

Cucubo, noctuarum propr. Cucurio,
propr. Gallorum. Nuceria, oppidum. Bru-
cus, bestia.

Variatio.

Luceres, Romuli milites.

Adnotatio.

Duco, cis, id est, Dirigo, longat priorem.
Duco, as, id est, Nutrio, breviat eandem.

V. ante D.

V. ante D. in primis, producitur: ut, Cu-
do, Rudus, Sudo, Trudo.

Exceptio.

Pudet, sic Pudor, Pudicus. Rudis, asper
& virgo. Rudens, funis nauticus. Rudia-
rum; sic Rudimus, id est, Eminus. Sudes,
fudis, id est, baculus. Studeo; sic Studium.
Trudes, is, pertica ferrata, contra primiti-
vum Trudo. Tuder, ris, oppidum, sic Tu-
dertum & Tuders, Tudertis.

Variatio.

Indomitus, propr. Rudo, is, propr. as-
norum.

V. ante F.

V. ante F. in primis longatur: ut, Rufo,
Rufus.

Exceptio.

Rufæ, arum, pagus.

V. ante G.

V. ante G. in primis producitur: ut, Lu-
geo, Buglossa.

Exceptio.

Tugurium.

Et quæ habent I. vel P. ante V. ut Jugo,
Jugium, Pugil.

Exceptis tamen.

Fruges, sic Frugi, & Frugalitas. Juge-
rum, pars agri. Jugis, continuus. Pugio,
teli genus.

Variatio.

Pugilaris, are, vel Pugilar. Rugio.

V.

V. ante L.

V. ante L. in primis corripitur. ut, Ululo, Ululas: Ulula, avis.

Exceptio.

Bulimeon, fluvius. Bule, consilium. Culus, Culceus, vel Culeum, Testiculorum sacculus. Dulos, id est, servus; hinc Dulia. Dulichium, insula; hinc Dulichius, a, um. Julius, sic Julianus, & Juliana, hominum propria. Julis, idis, piscis. Pulex, vermiculus. Pulyphus, sic Pulydamas. Pulus, sic Pulastra. Pulegium. Thule, insula. Uligo, ginis, humor terræ. Ulius, Apollo.

Item habentia F. G. vel M. ante V. ut, Fuligo, Guliocæ, Mulus.

Demptis tamen.

Fulix, vel Fulica, avis, Gula & mulier.

V. ante M.

V. ante M. in primis longatur: ut, Humanus, Humor. *Exceptio.*

Humus, terra. Humilis, abjectus. Humetus, corporis pars. Pumilio, vello, & pumilus, la, vel hic & hæc Pumilis, Pygmaeus, & Pygmea. Rumex, herba & telum. Rumetum.

Quæ habent C. N. vel T. ante V. ut, Cumulus.

Numisma, Tumeo.

Demptis.

Cume, es, vel Cumæ, arum, urbs. Numen, numinis. Numatius, propr. Numela, vinculi genus. Struma, tumor & morbus.

V. ante N.

V. ante N. in primis producitur: ut, Cunæ, Funis, Munio. *Exceptio.*

Cuneus, hinc Cuneatus, a, um. Cuniculus, animal & foramen. Druna, fluvius. Tunica, vestis.

V. ante P.

V. ante P. in primis breviatur: ut, Duplex, Stuprum. *Exceptio.*

Bupalus, canis nomen. Cupa, vas magnum. Cupenius, vir. Stupa; hinc Stupeus. Upilio, pastor.

Item habentia N. P. vel R. ante V. ut, Nuper, Papa, Rubens.

Præter.

Rupilus, propr. *Submonitio.*

Jupiter geminat P. apud Poëtas: ut Jupiter, Sapparus.

V. ante R.

V. ante R. in primis producitur: ut, Curia, Curio. *Exceptio.*

Curus, viri nomen. Cures, oppidum. Curulis, Curule. Duraton, onis, mons. Duranus, fluvius. Durius, fluvius & vir. Furo, ris, insanio. Furio, furias, id est, insanire facio. Muria, quæ & Muries dicitur. Muridus. Murio. Nurus, filii mei uxor. Spurius, incerto patre natus. Turius, propr. Murinus, variatur.

Adnotatio.

1. Curetes, Cretæ populi, & Jovis sacerdotes, producitur. Curetes, Dalmatiæ populi, breviatur. 2. Thuris, à thus, genitivus, longum est. Thuris, is, viri proprium, correptum. 3. Furor, aris, verbum, id est, injustè aufero, priorem longat. Furor, oris, id est, insania, eandem breviatur. Furis, à Fur, genitivus, producitur. Furis, secunda persona, à furo, corripitur.

V. ante S.

V. ante S. in primis longatur: ut, Musa, Pusio. *Exceptio.*

Frusino, onis, oppidum & populus. Pusillus, id est, parvus, a, um. Susurrus, a, um, sic Susurro. Susanna, variatur.

V. ante T. in dissyllabis.

V. ante T. in dissyllabis, producitur: ut Muro, Utor. *Exceptio.*

Frutex, sic Frutico. Mutilus, id est, mutilatus. Puto, sic puta, etiam adverbium. Purus, nomen à putando. Putris, hinc putreo, Putredo. Rutrum, sic Rutellum. Suthui, populus.

Adnotatio.

1. Mutuo, as, verbum, id est, commuto, longatur. Mutuo, onis, nomen, virile membrum. Inde, Mutoniatus, variatur. 2. Lutum, id est, cœnum; hinc Luteus, lutea, luteum, curtum est. Luthum, flos, & calor; unde Lutheus, luthea, lutheum, productum. 3. Uter, tra, trum, utrius, breviatur priorem. Uter, utris, id est, lagena, lon-

longat eandem. 4. Uti, ab utor, infinitivus, longatur. Uti, adverbium, breviatur.

V. ante T. in polysyllabis.

V. ante T. in polysyllabis corripitur: ut, Puteus, Rutilo.

Exceptio.

Buteo, nis, avis. Futio, hinc inutilis & effutio. Glutio, unde deglutio. Glutius, propr. Inturna, næ, Turni soror. Muto, verbum, & Mutuo, adverbium; sic Mutuus, & Mutuor. Mutius, propr. Puteo, es, id est, foeteo, hinc Putidus. Puteoli, urbis nomen. Plutarchus, propr. Struthius; sic Struthio, avis. Tutia, tutiæ, rivulus. Tutius, propr. Tuticanus, propr. viri.

Variatio.

Rutilus, viri propr. Nutrio, id est, alo.

V. ante V.

V. ante V. in primis longatur: ut Uva, Uvidus, da, dum.

Exceptio.

Si consonans præcedat V. corripitur; ut Juno, Pluvia.

Præter.

Juvena, regio inter Hispaniam & Britanniam.

Syllabarum mediarum quantitas A. ante B. in mediis.

A. ante B. in mediis breviatur: ut, Canabis, Syllaba, Calaber, Calabria, Barnabas.

Exceptio.

Atabulus, ventus. Dolabra, instrumentum fabrorum: sic dolabra, as. Substantivum in bulum; ut Venabulum, Acetabulum. Substantivum in abrum; ut Candelabrum; Volutabrum, Velabrum, Ventilabrum, quia à longis sunt. Adjectiva in bundus; ut Lætabundus, Orabundus, &c. Adjectiva in bilis, ut Amabilis, mirabilis, Instabilis, excipitur, & inhabilis, propter simplicia.

Submonitio.

Quædam positione longatur, ut Barrabas, id est filius Patris, aut magistri. Quædam etiam incremento; Amabo etiam interjectio.

A. ante C.

A. ante C. in mediis corripitur: ut Tibrachus, Æacus, Monachus.

Exceptio.

Anchaces, populus. Bonachus, fluvius. Bonifacius, viri nomen. Cloaca, sordium fossa. Cochlaca, lapillus. Fumachus, viri propr. Filimachus, sic Filimachia. Hippaco, as, celeriter ago. Iracundus, & si quod aliud est in acundus. Jacis apud Ovid. Jacob & Jacobus. Laudace, ces, mulieris propr. Limaca, regio. Meracus; hinc meracior, meracissimus. Mustaceus, vel ceum, libi genus. Numacius. Opacus, sic Opaco, Opacus. Otacilius, viri nomen. Pastinaca, herba. Pistacium, arbor. Petacius. Portulaca, herba. Pediacia, viri proprium. Phæacia, regis; sic Phæaci & Phæacii. Phænaces, dei nomen. Sarracum, vehiculi genus. Sarraca, urbium nomen. Selachia, dea. Sampfacum, herba. Valaci, populi. Producentur & in aculus, a, um, nomina tam substantiva, quàm adjectiva: ut, Vernaculus, a, um.

Novacula, æ, Habitaculum, li. In acus, ut, Herbaceus, a, um, Ordaceus, a, um, vinacea, eorum.

In acius: ut, Gallinacius, a, um.

In acus deducta à Barbaris: ut, Garlacus, Cameracum, Dordracum.

Variatio.

Syracusæ, arum, oppidum. Sic Syracusius, & Syracusanus variantur.

A. ante D.

A. ante D. in mediis corripitur: ut, Carneades, Pylades, Anchisiades.

Exceptio.

Agelades, dæ, sculptor. Abadir, lapis. Cicada, bestiola. Jader, fluvius, sic Jadra. In adus nomen ex Barbaris: ut, Enceladus, Feradus, duo hæc corripuntur etiam.

A. ante F.

A. ante F. in mediis breviatur: ut, Theafus, &c.

Exceptio.

Carufa. Venafrum, sic Venafranum.

Submonitio.

Non inficior, quæ ad regulam pertinent, per Ph. scribi posse: ut, Antiphum, Adaphia.

A. ante G.

A. ante G. in mediis longatur: ut Virago, Suf-

Suffragor, Carthago, Bethphage.

Exceptio.

Acragas, artis, mons & oppidum. Abdenago, viri propr. Apage, interjectio. Astyages, viri nomen. Arpiages, viri proprium. Attagen, sic Attagena, avis. Cartilago, concavitas circa aures. Lalage, ges, nympa & mulier. Messagetæ, populus. Naufragus, sic Naufragium. Pantagia, fluvius. Paphlagon: sic Paphlagonia. Thyrsagetes, tæ, populus. Composita à Græco Ago, id est, duco, ut, Pædagogus, Synagoga, &c. Composita ab Agora, id est, forum, ut, Pythagoras, Anaxagoras, sic Mandagora. Composita à Græco Agros, id est, sylvæ; ut, Onager, vel grus; Meleager, vel grus. Composita à Græco, Allige, id est, mutatio: ut Hyppalage. Stratalage, &c. Composita ab agrevo, id est, venor; ut, Chiragra, Podagra, &c. Nomina secundæ, quæ in gus exeunt: ut, Lucagus Pamphagus, Vertagus.

A. ante L.

A. ante L. in mediis, breviatur: ut, Italus, Tantalus, Ucalegon.

Exceptio.

Derivata in alis, ale; ut Animalis; Aqualis, sic Aqualiculus, Vitalis, Thorale, &c. Absalon, filius David. Aretalogus, virtutis laudator. Ascalon, sic Ascalonium. Canalis, per quem aqua labitur. Caramulus, propr. viri. Cephalenia, hinc Cephaleus. Focale, genus caputii. Genealogus, naturas definiens. Jalisi, populi: sic Jalifus. Magalia, pastorales casulæ. Mapalia, agrestes casæ. Messala, sic Messalinus, & Messalina, propria, & possessiva. Omphale, Herculis amica. Pharsalos, oppidum. Sandalium, id est, solea: sic Sandalotis, insula. Sardanapalus, rex. Sodalis, sic Sodalitium. Stymphalus, sic Stymphalius, a, um, & Stymphalum oppidum, & Stymphalis, idis.

Variatio.

Pharsalia, regio, à Pharsalo duce. Atalanta, sive Atalantis Argivorum regis filia.

A. ante M.

A. ante M. in mediis corripitur: ut: Sala-

mis, Thalamus, Balsamum, Pyramis, Adamas.

Exceptio.

Contamino, as, sic Intamino. Dictamus, vel dictamum, herba. Thymiana, atis, suffitus. Nomina in amen: ut Juven, Dictamen, &c. In amentum. ut Firmamentum, Nugamentum. Nomina in amus ex barbaris: ut, Adamus, Roboamus, Abrahamus.

A. ante N.

A. ante N. in mediis breviatur: ut, Balanus, Platanus, Gabanum.

Exceptio.

Derivata in anus: ut Phasianus, a, um, sic Aonanus, Garganus. Finita, in anius, a, um; ut Lusitanus, Aquitanus, sic Menania, Lecania, &c. Terminata in anis, vel ane; ut, Inanis, & inane, &c. Exeuntia, in aneus: a, um: ut, Extraneus, Suffraganeus &c. Habentia vocalem immediatè ante A: ut, Virgilianus, Ciceronianus. Producentiam quarumcunque rerum propria; ut, Balanus, Nicanor, Vomanus, Numanus, Lanutania, Ganganus.

Præter.

Ascanus. Alpius. Albania. Bethania. Capaneus. Cæranus: sic Caranus propria. Dardanus, Dardania. Diffamianus, Eridamus. Fuganeus. Libanus. Oceanus. Stephanus. Sequana. Susana, oppidi nomen. Sardanapalus. Siquania. Urianus.

Variatio.

Emanuel, nobiscum Deus. Sicanus, populus. Pelicanus, avis.

Submonitio.

Tutiùs agas, si poëtis hac in re sexcentisque aliis obsequere, quàm Grammaticorum præceptionibus tam diversis.

A. ante P.

A. ante P. in mediis corripitur: ut, Teapsum, Cataplasma, Alapa.

Exceptio.

Anapus, vel pis, fluvius Siciliae. Braphon, famulus Vulcani. Cynapes, fluvius. Japis, idis, medicus. Japetides, lyricen. Japix, filius Dædali. Japygia, Calabria. Japix, ventus. Isapis, fluvii nomen. Mesapus, vir: hinc Mesapia, id est, Apulia.

Nea-

Neapolis, urbs. Priapus, deus hortorum. Profapia, progenies. Serapis, hujus serapis, vel idis, Osiris cognomen. Serapion. Sinapi, vel Sinapis.

A ante Q.

A. ante Q in mediis breviatur: ut, Tanquil, mulieris nomen.

Exceptio.

Ablativi producentur; Et hinc adverbia; ut, Utraque, Quantaque, Undequaque.

A. ante R.

A. ante R. in mediis corripitur: ut, Cataracta, Barbarus, Hilaris, Tartarus.

Exceptio.

Finite, in aris, & hoc re; ut Molaris, Liminaris. Popularis, & hoc popolare: sic Apollinaris. Exeuntia in are, etiam substantiva; ut cochleare, altare; Et pluralia; ut Bellaria, Pelearia, Pugilaria. Desinentia in arius, a, um; ut Aquarius. Agrarius. Panariū, Stalataria. Amaracus, unde Amaracinus, herba. Amarus, a, um, sic Amareo, Amarico, Amaresco, Amaron. Avarus; sic Avaritia. Avaricus, propr. Aron, propr. etiam. Balearis, insulæ Hispaniæ; sic Balearis, & hoc baleare, Balearicus, a, um. Capharcus, mons altissimus; sic Caphareum mare. Calvaria, mons. Hilarius, quamvis hilis brevietur, viri nomen. Longarenus, proprium viri. Megarus, fluvius. Panurius, viri proprium. Phalarica belli machina. Phalara, avis. Tiara, vel Tiaras, æ, pileus Phrygius. Zodoara, herba.

Variatio.

Inarine, vel Inarina, Insula. Augario, id est, adigo, cogo, & compello. Margarita, preciosa gemma. Denarius, nummus.

A. ante S.

A. ante S. in mediis breviatur: ut, Gymnasium, Parafium, Damasus.

Exceptio.

Agaso, curator Asinorum. Amasis, rex Ægyptiorum. Albumasar, viri nomen. Amasius, sic Amasia. Colocasia, herba. Caprasius, viri nomen. Gymnasiæ, insulæ. Jason, Æsonis filius. Naso, viri nomen. Omasum. Oribasius, viri nomen.

Occasio. Parnasus; alii Parnassus; hinc Parnasides. Pascasius, viri nomen. Viridarius, Sidicinorum dux.

A. ante T.

A. ante T. in mediis corripitur: ut, Cyathus, Barathrum.

Exceptio.

Aratus, poëta Græcus. Archathonius. Bullatius, propr. Gallatia, oppidum. Colatia, oppidum Italiæ. Gerdachus, fluvius Cretæ. Gelatia, oppidulum. Cicatrix; sic cicatrigo. Ægates, insulæ. Egnatius, viri nomen. Erymathus, fluvius. Elegatus, piscis. Ephrata, mulieris, & urbis nomen. Fabrateria, oppidum Italiæ. Grabatus, lectica. Hypates, sic Hypate, vel Hypara. Horatius, Poëta. Leucate, tes, mons. Lupatum, frænum acerrimum. Luctatius, propr. Palatus, vel tum. Pilatus, Pontii cognomen. Palatium; sic Palatinus. Pediatia, viri propr. Pirata, prædo marinus. Phabaton, viri nomen. Reate, oppidum Umbriæ. Sabatii, populi. Trebatius, propr. Tiphata, mons. Theatus, oppidum. Tegeaticus, Mercurius. Theatrum, sic Amphitheatrum. Theate, oppidum, & Nympha. Veratrum. Vastæ, fluvius. Finite in atius, a, um; ut Farnatius, a, um; sic Vinatius, a, um. Desinentia in aticus, a, um; Phlegmaticus, a, um, sic Vaticanum. Terminata in ator, quæ ab aliis nominibus fiunt; ut, Aleator, Senator. Nomina vel participia in atus, a, um; ut Tunicatus, a, um; Prætexus, a, um. Adverbia in atim; ut Affatim, Vicatim, frustatim, &c. Nomina tam singularia, quàm pluralia, in ates; ut, Achates, Tentates, &c. Item Primates, Penates, &c.

Præter.

Composita, à stratos, id est, exercitus: quæ brevantur: ut Calistrates, Serastrates. Deducta à bates, id est, ambulator; ut, Schœnobates, Eurybates. Conflata ex cratos, id est, Robur: ut, Socrates, Hippocrates. Sauromatæ, vel Sarmatæ, populus.

A. ante V.

A. ante V. in mediis longatur: ut, Octavus, Octa.

Octavius. *Exceptio.*

Patavium; hinc Patavinus, a, um. Duravus, id est, fluvius.

Variatio.

Batavia, regio; unde Batavus, a, um. Vetavus, herba.

E. in mediis.

E. ante B.

E. ante B. in mediis corripitur: ut, Helleborum, Tenebræ, Illecebræ, Cerebrum.

Exceptio.

Alebes, viri propr. Alebus, alterius viri propr. Hecatebeletes.

Submonitio.

Quæ ad generales regulas pertinent, fac studiosè notes; ut derivata à longis, Ephesus, Delebilis; & diphthongata; ut, Perhæbus, Amæbus, Coræbus &c.

E. ante C.

E. ante C. in mediis longatur: ut, Imbecillis. Verecundus: sic Vulpecula.

Exceptio.

Acersecomes, id est, capillatus. Alburnecar, oppidum Hungariæ. Berocynthos, vel thus, mons; sic Berecynthia. Cybele. Ezechias, viri nomen. Entelechia. Illecebræ, voluptates. Pherecles; sic Phereclus. Pherecides, Pherecrates. Romechium, oppidum. Seneca. Senecio, herbæ nomen. Suffecius, propr. Telecoon, propr.

Submonitio.

Notentur è brevibus derivata: ut, Quindecim, Altrinfecus. Hendecasyllabum. Idem diphthongo scripta; ut Chamæciffos, Dicecesis, Solæcismus, Paræcus.

E. ante D.

E. ante D. in mediis producitur: ut, Diomedes, Palamedes, Sarpedon.

Exceptio.

Coledon, alii Caledon legunt, viri nomen. Democedes, medicus. Hedra, id est, sedes, in compositis; ut, Cathedra, Exhedra, Synhedra. Empedocles, Philosophi nomen. Effedon, currus. Heledona, piscis & morbus. Iphimeda: sic Iphimeda. Lacedæmon; sic Lacedæmonii, Lacedæmones. Lebedus, oppidi nomen.

Melchisedech, viri propr. Menedemus, viri etiam nomen. Peucedanum, herba. Remedium, quod medetur. Tenedos, insula. Veleda, alii Velida legunt. Vegedrusa, Siciliae fluvius. Unedo, gemma. Zebedæus, viri proprium.

Variatio.

Ficedula, avis nomen. Macedon, populus & regio.

Adnotatio.

In medon finita fere omnia legantur: ut, Alcimedon, Eurymedon, &c. In mede, vel medes, originis ejusdem, terminationis diversæ, ferè corripuntur: ut, Alcimedes, viri nomen. Andromeda, æ. Andromede, des. Alcide, des, Jasonis mater.

Submonitio.

Cinædicum, Cinædus. Verædus, Comædia, Tragædia, & hujusmodi diphthongi regulam sequuntur.

E. ante F.

E. ante F. in mediis breviatur: ut, Elephas, Telefus, quæ cum Græca sint, per ph. rectiùs scribuntur.

Variatio.

Quæ cum facio, & fio componuntur, variantur: ut, Tepefacio, Tepefio, Liquefacio, Liquefio, Expergefacio, Expergefio.

Præter.

Veneficus, quod longatur: ut Veneficium.

E. ante G.

E. ante G. in mediis corripitur: ut, Elegia, Tristega, Integer, Ucalegon.

Exceptio.

Cethegus, propr. Categoria: sic Categoricus. Exegema, Exegeticus. Periegesis, circuitus. Naupegus, navium fabricator. Soropegus, divitiarum cumulator. Strategus, miles cautus. Strategema, militaris astutia. Scenopegia, festum Judæorum. Symplegades, insulæ. Symplega, opus quoddam.

Submonitio.

Notentur è longis derivata: ut, Collega, Collegium: Et diphthongo notata, ut Panægyris, id est, laus: hinc Panægyricus: Synægyris, & hujusmodi.

E.

E. ante L.

E. ante L. in mediis producitur: ut, Candela, Camelus, Famelicus, Philomela.

Exceptio.

Composita à telos, id est, finis: ut, Aristoteles, Pyrgoteles. Deducta, à scelos, id est, crus: ut Monosceli, Homines Indici singulis cruribus. Priscelis, idis, cruris ornamentum. Abimelech propr. Acheolus, vir, & fluvius. Ageladas, æ, sculptor. Angelus, nuntius, sic, Evangelium bonum nuntium. Arelas, oppidum. Ardelio, gulosus & vanus. Ameletis. Ampletus, vir, & vitis. Asphedelus, vel lum, herba. Anclis, gentis nomen. Alleluja. Cybele, les, vel Cybeles, Cybelis, deorum mater. Cybele; Cybelea, Cybela, urbes. Cybelus, sacerdotis nomen. Cypselus, unde Cypselidæ dicti. Eleleus, Bacchus. Eutrapelus, sic Eutrapelia. Enceladus, gigas. Encheliæ, oppidum. Etelis, piscis. Entelechia. Ficeliæ, locus Romæ. Hedimeles, candoris nomen. Hecatebeletes, tæ, Apollo. Icelos, Somni filius. Menelaus, viri nomen. Menelaus, canis & vir. Marcelianum: unguentum. Nephelē, es; sic Nephelētas. Nictelius, id est, Bacchus. Obelus, sic Obeliscus. Penelope: sic Penelopa, Penelops, avis. Pterebas, vir, & canis. Palelothus, Harpago. Semele, Bacchi mater, quæ & Stimele quoque dicitur. Sepelio. Stipelus, vel Stiphelus, Centaurus. Sicelis, fons, Sphacelus, herba. Thymēdes: hinc Thimelici. Thargelis, mulier. Vindelici, populi. Xerampelina, vestes.

Adnotatio.

Ampelius, vir, & vitis, corripitur: ut, Ampelius, viri etiam nomen. Ampelius, promontorium, longatur.

Submonttio.

Chamelon, Mantele, sic Mantælum, Chamælea, & alia quædam diphthongi regulam tenent in media.

E. ante M.

E. ante M. in mediis producitur: ut Eleemosyua, Racemus, Academia, Eremus.

Exceptio.

Anathema, sic Anathematizo. Anchemolus, viri nomen. Alemania, regio: unde Alemanus. Arrhemorus, viri nomen. Artemis, idis, id est, Diana: hinc Artemisia herba. Artemidorus, id est, peritus medicus. Antholemus, viri nomen. Chrysothemis, aurea forma. Elementum, rerum vel literarum principium. Gethsemanii, nomen villæ. Ptolemus, id est, novus miles, in compositis: ut, Neoptolemus, &c. Ptolemæus, regis Ægypti nomen. Ptolemius, viri nomen. Ptolemon, viri nomen. Telemachus, viri nomen. Telemus, viri propr. Tlepolemus, viri propr. Triptolemus, viri nomen. Vehemens, fortis.

Adnotatio.

Anemus, ventus, breviatur. Anæmos, exanguis, producitur.

Adnotatio.

Solemus, secunda pluralis persona à soleo, mediam producit. Solemus, viri nomen, eandem corripit.

Submonitio.

Non desunt, quæ diphthongo scribuntur: ut, Palæmon, Parcæmia, & hujus generis quædam. E. ante N.

E. ante N. in mediis longatur: ut, Anteno, Cathena, Terrenus, Egenus, Gallenus.

Exceptio.

Composita à genos, id est, genus: ut, Origenes, Protogenes, Diogenes, &c. Deducta à sthenos, id est, robur: ut, Demosthenes, Borysthenes, Philisthenes. Derivata à xenos, id est, Hospes: ut Philoxenus, Polyxenus, Polyxena. Idem Advena, peregrinus. Achemenes, rex Persarum. Argetes, Apollo. Achemenides, comes Ulyssis. Alienigena. Alcamenes, sculptor. Ariasmenus, viri nomen. Amphigenia oppidum. Argena, vel in eo, Apollo. Abdenago, viri propr. Anaximenes, philosophus. Aristomenes: sic Achessemenus. Asenech, oppidum. Berenice, regina. Berenicis, oppidum. Carcenus, piscis. Carmenon, viri nomen. Celeneus, viri nomen. Clymene, Phaëtonis mater. Clymenus, viri nomen. Clalomenæ, arum, op-

oppidum. Cromenum, in Pylade. Diadumenus, viri nomen. Cheneis, piscis minimus naves retinens. Eumenis, furia. Eumenius, proprium viri. Eurymenæ, arum. Eugenius, a, um, propria. Euchymene, nympa Eulimene, nympa etiam. Hebenus, & Hebenum, arbor. Helena, vel e, es, etiam Christiana. Helenus, viri nomen. Helenium, frutex Herenius. Hippomenes, viri nomen. Hymenæus, nuptiarum deus. Idasmenus, viri nomen. Idomenæus, viri nomen. Iphigenia: sic à genio & ejusdem originis catena. Juvenis, sic Juvenesco. Ingenium, Ingenuus, & Ingenitus. Melpomene, musa. Misumenos, odiolus. Muritenes, lapis preciosus. Nyctimene, es, puella in noctuam versa. Oecumenicum. Olenos, Olenus oppidum. Orchomenus: sic Orchomenum. Ormenus, viri nomen. Ormenis, nympa. & Ormenium, vicus cujus conditor Ormenius. Parmeno, sic Parmenio, propria. Pæmenis, canis nomen. Parthenos: hinc Parthenice. Parthenius, vir, mons, & flavius. Parthenope, urbs. Periclymenus, viri nomen. Philopenis, vir. Phenolenides, apud Ovidium. Stehlenus. Telameneus. Thisamenes, vir.

Variatio.

Armenia, regio: hinc Armenius. Neriene, es, Martis filia, aut Mars ipse & bellum. Porfena, (Porfenna) Tusciæ rex.

Submonitio.

Cave te fallant diphthongata: ut, Balæna, Parænesis, Nazerenus. Item Amœnus. Votholœnus, Camœna, Lagœna, & id genus innumera.

E. ante P.

E. ante P. in mediis, corripitur: ut, Elephas, Ædepol, Telephus.

Exceptio.

Æsopus, fluvii nomen, hinc Æsopius Asclepius, poëta lyricus. Josephus, viri nomen. Lycepes, centauri nomen.

Submonitio.

Diphthongorum regulæ fac memineris, multa enim ad hanc referuntur; ut, Præsepe; hinc Præsepio, is. Hodeporicos, Syna-

lœphe, & hujusmodi.

E. ante Q.

E. ante Q in mediis, breviatur: ut, Die quarti, die quinti, &c.

E. ante R.

E. ante R. in mediis corripitur: ut, Camera, Cerberus, Proceres, Patera.

Exceptio.

Arteria, æ, vel Arteriæ, arum, meatus sub gutture. Abdeta, oppidum Thraciæ. Aceris. ærea securis. Acerra, currus undique clausus. Acheros, ri, insula. Austerus, id est, durus. Cyperus, id est, arbor & herba. Cratera, sic Crater, eris. Cantheria, sic Cantherius, & Cantherium. Chimera, mons Bœotiæ. Cytheron, mons Bœotiæ. Cythera, Cytherorum, mons & insula. Cythære; es; Venus, quæ & Cythæra. Charisteria. Homerus, poëta, poëtarum Græcorum princeps. Galerus, capitis tegmen; sic Galerulus, diminutivum. Galerita, alauda. Iberius, fluvius Hispaniæ; sic Ibera, &c. Machera, bellicum instrumentum. Megera, id est, furia. Neera, mulier rustica. Onenantheria, hominum generatio. Poderis, vestis sacerdotalis. Panthera, maculosum animal; sic Panther, Pantheris. Phaleria. Procerus, a, um, id est, longus, a, um. Psalterium, organum musicum. Pyrterium. Soteria; sic Soter, eris, id est salvator. Severus, gravis; unde Asserero, & Persevero. Statera, in qua trutinetur, bilanx. Sincerus, a, um, id est, purus. Composita à remex, ut Triremis, navis sic Trierarchus. Deducta à charis, id est, gratia; ut Charisterium. Derivata ab æresis; ut diæresis. Deducta ab etos, id est, annus; ut Dieteris, Trietericum. Substantiva in erium, ut, Baptisterium, mysterium.

Præter.

Asterium, id est, constellatio. Glycerium, mulieris nomen. Magisterium, Ministerium.

Submonitio.

Sanè propriorum nominum E. ante R. in mediis habentium, vix regula certa dari potest.

E. ante S.

E. ante S. in primis corripitur: ut, Ephesus, Genesis, Nemesis.

Exceptio.

Numeralia, quæ habent E. ante simus, a, um; ut, Vicesimus, Tricesimus, Centesimus, &c. Deducta à Nefos, id est, insula; ut Proconesus, Peloponnesus. Græca nomina tertiæ in esis; vel Diæresis, Poësis. Anchachoresis, Catachresis, &c. Arcesius, Ulyssis avus. Carchesion, poculum. Cynesias, una Cycladum. Carefus, vir, urbs & fluvius. Cabesus, urbis nomen. Ecclesia, congregatio. Epithesia, Phorbantis mater. Etesias, id est, ventus. Eutresis, urbs in Homero. Galesius, fluvius, ut vir. Genesa, oppidum. Halesus, fluvius, & mons. Herbesos, oppidum. Halesinus, fons. Herbesus. Ithacesius. Jesus, Salvator. Licabesos, mons Atticus. Larnesus, oppidum. Lyrnesus, oppidum Phrygiæ. Marpesus, mons; sic marpesia. Magnesia, regio, urbs, & promontorium, hinc Magnesi, aut Magnetes, populi. Megalesia, ludi & festa magnæ Deæ. Malefius, mons. Malefius, Miletus, possessivum. Micalesos, promontorium. Monesus, proprium viri. Moneses, æ, viri nomen. Myndesos urbs Syriæ, hinc Myndesius. Oppesos, oppidum. Onesimus, utilis dicitur, viri nomen. Prymnesium, fluvius. Sperchesiades, patronymicum; sic Sperchesius. Themnesus, mons; hinc Themnesius. Thermesus, fluvius, Titaresus, fluvius, quem Orchon etiam dicunt. Vogesus, mons. *Submonitio.*

Anæsii, Masæ filii, & quædam alia diphthongo scribuntur.

E. ante T.

E. ante T. in mediis producitur: ut, Ortygometra, Facetus, Boletus, Moneta.

Exceptio.

Denominativa in etas, ut, Varietas, Pietas, &c. Composita à metrum, id est, mensura; ut Monometrum, Dimemetrum, &c. Derivata à simplici, areti, id est, virtus; ut Panaretus, &c. Conflata ex the-

ton, id est, positum; ut Syntheton, Alæotheta, &c. Deducta, ab etos, id est, annus; ut, Trieteris, Trietericus, &c. Achetæ, cicadarum species. Achetius, viri nomen. Accœnetus, pædagogi nomen. Ascheros, equi nomen. Archetypon, sic Archetypus, a, um. Amethystus, lapis. Archetius, viri nomen. Arthreticus, a, um, artus infestans. Calpetus, viri nomen. Capetus, viri proprium. Caletus, viri nomen. Chrysendeton, id est, vas aureum. Calpetianus, viri nomen. Cremetaon, proprium viri. Cynetes, musca. Cercetii, populi. Dercedis, fœmina in piscem versa. Erethria. Epipetrum: sic Epimetrum. Eteretes, id est, Cretenses. Ection. Erethusa. Feretrius, Jupiter. Feretrum, capulus. Hicetaon, nomen viri. Herpeta, morbus. Hecatebeletes, Apollo. Haliæetus, avis. Hæreticus. Haretusa, nympa; sic Hesperethusa. Hipetaon, viri proprium. Helvetii, populi. Japetus; sic Japetides. Lampetic, Lampeties, Solis filia. Lucetia, oppidum Veneris. Lucetius, Jupiter. Macetes, vel ta, id est, Macedo. Magetæ, populi Scythiæ. Massageta, vel Massagetes populus. Meretrix, sic Meretricor. Nemeta, fons. Nepeta, herba. Obstetrix. Oretæ, populi. Phaëton. Pleureticus. Penetro, as. Paræneticus. Phaethusa, Phaëthontis soror. Pharetra. Pyrethron. Palpetas, viri nomen. Phlegeton, fluvius infernalis. Penicetius, oppidum. Pometii, orum: vel Pometia, æ. Suffetius Spleneticus. Taygetus, sic Taygete. Theletusa, mulieris proprium. Triquetra, Sicilia. Thyrsagetes, populus. Vegetus; sic Vegeto, as. Venetus; sic Venetiæ, Venetia.

Variatio.

Temetum. Vietus, a, um.

Submonitio.

Quædam diphthongo scribuntur: ut Diæthus, Meneclætus, Panætius; sic Colætia, Damætas, Meneclætus; Timœthes.

E. ante V.

E. ante V. in mediis longatur: ut, Parasceve,

ve, Longævus.

Exceptio.

Feterneves populi.

I. ante consonantes in mediis.

I. ante B.

I. ante B. in mediis breviatur: ut, Delibutus, a, um, Patibulum, Thuribulum, Feribius.

Exceptio.

Oribasus, canis nomen. Perrhibia, mulier. In bilis, & bundus verbalia, à verbis quartæ conjugationis; ut lenibulus, & lenibundus à Lenio, nis, sic Sensibilis, Audibilis.

Submonitio.

Quæ in bilis & bundus, ab aliis conjugationibus, quàm à quarta fiunt, breviantur: ut, Fragilis, Terribilis, Moribundus, Furibundus.

I. ante C.

I. ante C. in mediis corripitur: ut, Epicurus, Ædicula, Medicus: Mantica.

Exceptio.

Apricus; sic apricor. Apicius, viri nomen. Æquicolus, populus. Aricia, hinc Aricinus, a, um, urbs Italiæ. Berenice, lapis. Bellicanus, a, um, expugnax. Berenice, idis, oppidum. Caicus, fluvius & mons. Canicula, parva canis. Caprificus, hinc Caprificor. Clavicula, parva cratis. Clavicula, parva clavis. Convicium; hinc convicior. Cuticula, modica cutis. Cuniculus, animal. Cuticus. Corycus. Embrius. Erica herba. Febricito. Febriculo, Febricula. Fermica. Fasciculeus. Junices, cæ, adhuc teneræ ætatis. Labicum, oppidum: sic Labicus & Labica. Lectica, Lecticula. Laserpicum, herba. Lorica, armaturæ genus. Lumbricus, vermis. Marica, Mater Latini. Matricida, apud Ausonium. Mauricius, viri nomen. Mendicus: sic Mendico, as. Myrica, virgultum. Multicium, vestis. Musica, viri nomen. Nausica, Alcinoi filia. Nessica. Novicius, a, um: id est, novus, Alias novitius per t. Nutrico, as: id est, nutrio. Numicius, viri, & fluvii nomen, Pedico, as, & Pedico, onis. Palicus, Deus Ethnicus.

Phericus. Prodicus. Phœnicopterus, avis. Periculum. Pediculus, sic Pediculofus. Petricosus, id est, molestus. Plitricius, vir. Posticus, a, um. Pudicus, a, um. Rubrica. Saticulus, populus Campaniæ. Somniculosus. Siticula; sic Siticulosus. Sophochium. Teguticula. Trinicus, pagus Italiæ. Vaicus, viri nomen. Vepicus. Vesica. Viticula, parva vitis. Umbilicus, pars corporis. Veronica. Urtica, herba. Ustica, mons. Redimiculum, & quicquid in iculum à verbis quartæ. In Icus barbara: ut Henricus, Childericus, Ludovicus, & hujusmodi propria tantum.

Submonitio.

1. Latina, aut Græca propria in icus, corripuntur; ut Dominicus, Persicus, Rusticus, &c. 2. Ex primitivis, derivativa noscuntur; cujusmodi sunt, Cervical, Extrico; Felicito; Meretricula, quæ producuntur.

Variatio.

Coricus, Numicius, Vaticanus.

Adnotatio.

Amycus; Græcum nomen proprium, i breviatur. Amicus, Latinum appellativum, longatur.

I. ante D.

I. ante D. in primis breviatur: ut, Præsidium, Recidivus, Rancidus, Crepita, Lepidus.

Exceptio.

Abydos, vel dus: hinc Abydenus, a, um. Acidia, id est, ignavia, quod & Acedia rectius dicitur. Acidalus, hinc Acidalia Venus, unde Acidalus, a, um: id est, Venerens. Alcides, id est, Hercules, patronymicum. Acharaides, Lycorides, & plura. Aphidas, viri nomen. Alybides, hinc Alybida Priamus. Aristides. Belides, rex quidam. Chelidon, unde Chelidonia herba, lapillus, & regio. Davides, id est, David Judæorum rex. Euclides, nomen geometræ insignis. Elegidion, diminutivum ab Elegia. Eneridas, viri nomen. Fastidio: sic Fastidium. Formido, as. Godofridus, aut Godofredus, proprium. Heraclides. Isidius, ab Isis. Laides, viri nomen. Lycurgides, Lycurgi filius, regis

Thebarum. Meridies. Nesidæ, populi. Phasides, viri nomen. Pherecydes, poëta. Postridie, ut Pridie. Polyphides. Vestidius, viri nomen. Denominativa Latina in Ido, quorum genitivus est in inis: ut, Cupido, Libido, Formido, formidinis. Patronymica masculina in idis: à nominibus in eus: ut, Theseides, à Theseus: Promethides, à Prometheus, &c.

Submonitio.

Dico in ido, cujus est genitivus in inis: nam Græca, quæ habent onis, corripuntur: ut, Hyrmido, Pelido, onis, &c. Dico etiam in idis, ab eus: quia Patronymica, ab aliis breviantur: ut Simonides, à Simon, Hirtacides, ab Hirtacus.

Variatio.

Euripides, Pisidiæ populi. Quotidie, adverbium. Thucydides.

Adnotatio.

1. Calydon, onis, Britannicæ sylvæ, longatur. Calydon, Ætoliæ, urbs, brevatur. 2. Occido, à cædo, id est, interficio, producit mediam. Sic à cædo alia composita, si mutant diphthongum in i. Occido, à Cado, id est, morior, corripit eandem: sic Concido, Incido, Succido. 3. Perfidus, à Fides, compositum, id est, valde fidelis, mediam longat. Perfidus, à Fides, id est, multum infidelis, mediam corripit.

I. ante F.

I. ante F. in mediis brevatur, sed in compositis tantum: ut, Scenifactor, Enifus.

Exceptio.

Alife, Alifes, unde Alifanus.

I. ante G.

I. ante G. in mediis corripitur: Lirigo, ut Prodigus, Corrigia. *Exceptio.*

Excipiuntur nomina in Igo: ut Caligo, inis: Origo, inis, Rubigo, inis. Auriga, æ: sic Aurigor, aris. Castigo, as, corripio. Diapiganon, medicamentum. Fastigium, rei summitas, hinc fastigiare, verbum. Fatio, as, id est, lasso, as. Instigo, as. instimulo, sic fustigo, fuste stimulo, vel serio. Lestrygones, populi: hinc Lestrygonius, a, um. Origanum, herba,

Quadrigæ, currus. Selpiga, serpens. Vestigal, inde Vestigalis & Vestigale. Vestigo, as, & Vestigium, sic investigo, Pervestigio. Uropygium. Composita à Gyga, id est, pars extrema: ut Depygis, adjectivum, & Phylopygista. A figo, ut Affligo, Confligo, Profligo. A figo, ut, Infigo, Refigo, Configo, Defigo. Quæ à longis derivantur, ut, infrigido, refrigero.

Variatio.

Præstigiæ, Incantationes, delusiones; sic Præstigiatores.

Adnotatio.

1. Caligo, as, à nomine caliga, id est, caligas induo, curtat mediam. Caligo, id est, obscurus sum, producit eandem. 2. Porrigo, inis, nomen, id est, morbus, secundam longat. Porrigo, is, verbum, id est, præbeo, eandem corripit.

I. ante L.

I. ante L. in primis brevatur: ut, Pestilens, Consilium, Virgilius, Similis, Umbilicus.

Exceptio.

Achilus, alii Achelus, id est, sine labiis. Asylus, viri nomen, & Asyli, populi. Agileus, Apollo. Allophyllus, id est, Alienigena. Allophyli, in sacris, sunt Philistæi. Acilius, viri nomen. Asylum, locus confugii. Asilus, volatile à sono vocis, Græci Oestron. Atilius, viri nomen. Ausilenus, sic Ausilena, propria. Cobyllum, insula. Conchilium, vel Conchile, genus piscis, unde purpura fit. Condyloma, morbus quidam. Creopyllus, urbs & populus. Crocodylus, bellua. Duilius, viri nomen. Fœnilia, æ, oppidum. Incilo, vitupero: ut, Ocillo, increpo. Lucilius, alia, Lucillius. Manilius, & Manilia. Oileus, hinc Oilides. Odilia, mulieris proprium. Pamphilia, oppidum. Pantilius, viri nomen. Petilia: hinc Petilianus, tam proprium quàm appellativum. Phasilis, oppidum: alii Phaselis. Sextilus, viri nomen. Triphylis. Trochilos, avis regulus. Venilia, Turni mater. Vespertilio, volatile. Neutra tantum in ile: ut, Sedile, Cubile, Monile, Suile. Adjectiva in ilis, ab aliis nomi-

mi-

minibus: ut, Senilis, à senex, Virilis, à vir: sic Exilis, Sextilis, Aprilis.

Demptis.

Dapfilis, id est, liberalis. Humilis, mansuetus, Parilis, & ile, id est, similis, æqualis, quæ tria corripuntur. Corripuntur etiam in Atilis nomina: ut Volatilis, Fluvialis, Aquatilis. Dixi in ilis, à nominibus, nam quæ in filis, tilis, vel xilis, à Participiis, aut à verbis deducuntur, corripunt mediam: ut Missilis, Solutilis, Flexilis, Nexilis.

Variatio.

Abila, mons: Galilæa: Rutilius, Servilius: sic Servilia.

Adnotatio.

1. Pilo, as, id est, plano, composita, mediam longant, ut Depilo, Compilo, Expilo. 2. Massilia, Galliæ oppidum, corripitur, Massilia, Lybiæ regio, producitur. 3. Heriphile, es: Sibilla, breviat tertiam. Eriphile, Amphiarai uxor, longat eandem.

I. vel Y. ante M.

I. vel Y. ante M. in mediis corripitur: ut, Patrimus, Specimen, Lacryma.

Exceptio.

Adimantus vir. Adrymachites, patronymicum. Alimendus, viri nomen. Alimon, vir etiam. Amimone, es, fons & mulier. Ariminum, oppidi nomen: hinc Ariminensis. Arimathia, pagus Judææ. Detrimentum. Enthymema, argumentationis species. Ephimeris, vel Ephemeris, id est, Diarium. Opimius, viri nomen. Opimianum, vinum. Opimius, a, um. Penthimimeris, rectius Penthemimeris, figura. Quadrimus, quatuor annorum. Composita. à timi, id est, honor; ut, Theotimus, Polytimus, virorum nomina. Verbalia, in imen, vel imentum, à verbis quartæ conjugationis: ut, Lenimen, Pavimentum, Rudimentum; & discrimen, licet à discerno verbo tertie derivatur.

Submonitio.

1. Nam quæ à verbis aliarum conjugationum deducuntur, corripunt imen, vel imentum, ut, Tegumen, Alimentum; sic Regimen; Monumentum, alii monumen-

tum. 2. Longis deducta considerato diligenter; ut, Elimino, as; Discrimino, as; detrimentum, à tritum, supino producto.

Variatio.

Archimedes, philosophus, variatur.

I. ante N.

I. ante N. in mediis, breviatur: ut, Inquino, Cophinus, Dominus, &c.

Exceptio.

1. Aginor, sic Aginator. Acinacis, gladiolus. Architriclinus; quod est à clines; id est, lectus; ut Triclinium, &c. Caminus, fornax. Catinum, vas. Cyminum, lacus & mons Etruriæ. Cyminium, granum quoddam. Covinus; currus britannicus. Cælinus, aut Cilinus, viri nomen. Calinous, Chorineus, Cotinusa. Asinius, proprium. Amphinoë. Alcmoninus. Alcinoë, mulieris nomen. Alcinous. Albino-vanus, Arines, Astynous, Antinous. Echinus, piscis & terrestre animal. Excinus, Earinus proprium. Epinitus, Ephinous. Barcino. Festinus; sic Festino. Fucinus, lacus Italiæ. Fulginia, urbis nomen. Fuscinus, viri nomen. Frusino, onis, Italiæ oppidum & populus. Gelasinus, sic Caragelasinus. Gallicinius, viri nomen. Gessominus, proprium. Hebrinus, proprium. Hermianus, viri nomen. Istquilinus, sic Exquilinus. Lycinus, proprium viri. Morticinium, res mortificatæ. Matinessæ, loci nomen. Morinus, vir & gens Gallica. Mirinus, viri nomen. Opinor, sic Opinio. Omnino, id est, prorsus. Pastinaca, piscis & radix. Propino; portum fundo, Popino: sic Popina. Pulvinar; sic Pulvinus. Pachynus. Supinus, sic Resupinus. Salinum, vasculum salis. Sagino, pinguefacio, Stertineus, viri nomen. Statina. Sardinia, regio. Tarquinius, viri nomen. Telchines, populi. Titinius, medici nomen. Taurominum, mons asperimus. Tintinnabulum, quod campanam pulsat. Torini, populi. Ticinus. Utinum, oppidi nomen. Vatinessa. 2. Producentur item nomina terminata in nus, a, um: ut, Claudestinus, a, um; Mediastinus, a, um.

Præter.

Ea quæ tempus, aut rei materiam connotant; ut Crastinus, Diutinus, Scrotinus; sic Fraxinus, Cedrinus, Adamantinus. Vespertinus tamen, & Matutinus longatur. 3. Producentur etiam in ina, vel in indefinita, ut Sagina, Rapina, Nerine, Adrastine.

Demptis tamen.

Apinæ, arum; res vilissimæ. Apina, æ, oppidum. Asina, æ, vel Asine, es, oppidum. Buccia, æ. Casina. Catina, æ, vel Catine, es, oppidum. Euphrosine, vel Euphrosina, una gratiarum. Eleemosyna, æ. Femina. Felsina populus. Fiscina, nassa ex junco. Fuscina, tridenus. Gansapina, Machina, Mnemosyne, Mucina, oppidum. Nundinæ, arum. Patina, Pagina, Proserpina. Ruspina, urbs. Sophrosyna, mulieris, proprium. Sarcina, sic Sarcinio, as. Sarsina, oppidum Umbriæ. Statina, æ, vel Statinæ, arum. Sibina, telum. Squatina, piscis. Trutina, æ: sic Trutino, as. Xerampelina. Detestinatius, variatur.

Submonitio.

Ex propriis, quæ ad hanc regulam spectant, quædam producentur: ut, Lupinus, Charinus, Martinus, Augustinus, Vofcini. Quædam corripuntur: ut Torini, Lycinus, Hebrinus, Myrinus. &c. quorum quantitatem, plurimorum poetarum lectio te docebit. 2. Feminæ, masculinorum quantitatem habent: ut, Asina, ab Asinus: Martina à Martinus, sic domina, Fidicina &c.

I. ante P.

I. ante P. in mediis corripitur: ut, Antipodes, Antipho.

Exceptio.

Aliphe: hinc Aliphanus. Colyphium, panis quidam. Enipeus, vel Enipheus. Euripus, mare & philosophus. Manipulus, pro Manipulus. Obstipus, a, um: Sic obstipo, & Constipo. Racipalis. Seriphos, una Cycladum. Seriphum, oppidum.

Variatio.

Cariphas, & Euripides variantur.

I. ante Q.

I. ante Q in mediis longatur: ut, Antiquus, Obliquus.

Exceptio.

Siliqua, hinc Siliquare. Composita ab alio vel quis, quæ, quod, ut: Aliquis, Aliquando, Undique, Reliquiæ, Reliquus, Utique.

I. vel Y. ante R.

I. vel Y. ante R. in mediis corripitur: ut, Anticyra, Ephyre, Satyra, Zephyrus.

Exceptio.

Abiron. Almyria. Apyrinum, pomum. Agyra, urbs. Archimagirus, coquorum princeps. Bechyres. Basiris, Deus quidam. Camiros, urbs. Corcyra, Corinthus. Collyrium, oculorum medicamentum. Callianira. Corcyra, insula. Cypirus. Deianira. Deliro, sic Delirus, &c. Empiricus, a, vel potius Empyricus. Enchiridium, manuale. Epirus, sic Epirota. Equiria, ludii. Casterochira. Janira. Ilaira, Lencippi filia. Ithyres, qui & Ithurei. Lairus, viri nomen. Nisyris. Osiris, Jovis filius. Papyrus: hinc Papyrius, & Papyrianus. Petosiris, astrologi nomen. Podalitus, medici nomen. Phillirus. Rabirus, viri nomen. Ramirus. Semiramis, idis, Nini uxor. Thelaira, Vechires populi.

Variatio.

Eutyrum, bovis caseus. Empyrius Latine ardens. Sapphirus, lapillus. Stentira, orum, urbis nomen.

Submonitio.

Composita notentur, Suspira, Nimirum, &c. I. ante S.

I. ante S. in mediis, breviatur: ut, Abisos, Acrisa, Hypocrisis.

Exceptio.

Alisium, oppidum. Alcisius. Amethisus, lapis. Amphisa, urbs. Alisium. Amphrysos, vel us, fluvii nomen. Amphisus, Driopes, fluvius. Anchises, Æneæ pater. Aruisium promontorium, Amison, urbs. Aphrodisius. Cambises, Nabuchodonosor. Caristianus, sic Carisius. Crinisius, nomen fluvii. Cephisus, nomen fluvii. Cogisantra, alii, Cogesantra. Donisa, in su.

fula. Dionysius, vir & Bacchus. Divisum, sic Divisio. Elisa, Dido. Elisæus, Prophetæ nomen. Gavissus, a, um. Helysos, fluvius. Jalyfos. Larissa, urbs. Lalissio, onager parvus. Moyses. Scrisia, mulieris nomen. Paradisus.

Variatio.

Helizabeth, mulieris nomen. Melchisedech, viri nomen.

Submonitio.

Notentur è longis deducta; ut Achryfos, Helichryfos, &c.

I. vel Y. ante T.

I. vel Y. ante T. in mediis corripitur: ut, Conditio, Lecytus, Servitus, Servitium.

Exceptio.

Aconitum, herba. Agapitus, qui & Agapetus. Alites, æ populi. Alithya, Nympha. Amithone. Amphitrite, es, Neptuni uxor, vel mare. Anitius, sic Anita, propria. Aphrodite, vel ta, Venus. Architas, philosophus. Berytus, oppidum. Cammaritæ, populi. Cotytaris. Coryta, æ, vel Corythe, es, equa. Catamitus. Cocytus, fluvius inferni. Corbitæ, naves. Castritius, viri nomen. Eritus, viri nomen. Ebofita, mel ex arundinibus. Erisiton. Gallita, mulieris nomen. Galeritus, vir. Galerita, alauda. Hermaphroditus. Hyarbita, viri nomen. Hasbite, mulieris nomen. Hamerochita, oppidum. Heraclitus, philosophi nomen. Ilithia, id est, Juno. Idolothytus, vel Idolothythum. Invito, as, sic invitus, a, um. Lusitania, regio Hispaniæ. Mauritania, regio. Mephitis: hinc Mephiticus, a, um. Misitius, viri nomen. Novitius. Niciterium. Nutricius. Odites, viri nomen. Ophites. Oritæ, populi. Orithya, Nympha. Onytes. Paraclitus, alii Paracletus, & melius. Pampitius, viri nomen. Potitius, vir. Polites, viri nomen. Polygiton, proprium viri. Parasitus, sic Parasitor, oris. Scriblita genus libri. Therfites. Valitudo, idem ac Valetudo. Veliternus. Derivata in itus, ex aliis nominibus, ut Auritus, Mauritius, Avitus, Patritus, Melitus, Recutitus.

In Ita, Itis & Ites, derivatæ formæ; ut, Levita; es, is.

Samarites, is, idis. Moabita, es, idis. Anachorita, Eremita, Margarita, Palæstrita. Memphitis: sic Sibarita, unde Sybariticus. Samarita, hinc Samaritanus. Tomita, Tomitanus. Nomina lapidum in ites: Pyrites, Thomites, Actites, Selenites. In itos: ut Coritos, Lichitos. In itim adverbia, ut Puritim: Viritim, &c.

Variatio.

Aquitania; hinc Aquitani populi.

Adnotatio.

1. Adjectivum in titius, a, um, à verbo, aut participio deductum, producit mediam: ut Fictitius, Scriptitius, &c. Adjectivum, in titius, a, um, à nomine descendens, corripit eandem: ut Patritius, & Lateritius, &c. 2. Conditus, a, um, à verbo Conditio, is, mediam longat. Conditus, a, um, à Condo, is, mediam breviat. 3. Corytus, pharetra longatur. Coritus, oppidum, breviatur. 4. Irrito, as, ab ira, id est, provoco, producit. Irrito, à ratus, a, um, id est, evacuo, corripitur. 5. Penitus, a, um, quod ex pene, id est cauda, mediam producit. Penitus, adverbium locale, unde Penitus, a, um, quod intra est, eandem corripit.

I. ante V.

I. ante V. in mediis longatur: ut Sanliva, Derivo, Convivo.

Exceptio.

Ninivæ, arum. Redivivus. Symbrivium.

O. ante Consonantes in mediis.

O. ante B.

O. ante B. in mediis breviatur: ut: Approbo, Taprobane, Niobe, Cœnobium.

Exceptio.

Ambobus, Duobus. Canonus, sic canobita. Jobus. Jacobus. Longobardi. October. Utrobique.

O. ante C.

O. ante C. in mediis corripitur: ut, Apocope, Metrocolis, Parocus.

Exceptio.

1. Coccitus, fluvii nomen, Jannocius, vi-

viri nomen. Triochalla, oppidum. 2. Exeuntia, in ocinium; ut Latrocinium, cum deductis; ut Latrocinior, iris. Barbara, in ocus, ut Jodocus, Guidocus, &c.

Submonitio.

Græca in ocus, breviantur; ut, Laodocus, Demodocus, &c.

Variatio.

Composita à quando; ut quodocunque, quandoquidem, sed Quandoque longantur tantum.

O. ante D.

O. ante D. in mediis brevatur: ut, Exodus, Ephodus, Methodus.

Exceptio.

Botrodon, oppidum. Custodio, is; ut Custos, odis; & Custodia. Emoda, Emodæ, oppidum. Emodus, montis nomen. Epodos, carmen Heroicum. Erodio, vel Erodus avis. Herodes, sic Herodium, & Herodianus. Laodocus. Nebrodes, monticulus. Orodes, viri nomen. Rapsodia, urbs, & fluvius. Chæmodon, fluvius. Composita ab ode, id est cantus; ut Melodes, Melodia, permelodia. Derivativa Græca in odes: ut Geodes, Capnodes, Theodes.

O. ante F.

O. ante F. in mediis corripitur: ut, Astrofus, Emofus, &c.

Submonitio.

Hæc, & si quæ sunt alia rectius per ph notantur.

O. ante G.

O. ante G. in mediis brevatur: ut, Syllogismus, Aretalogus, Ecloga.

Exceptio.

Ogoge, cum deductis, ut Isagoge, Synagoga. Pædagogus, Bagogus. Octoginta. Tolostobogi, populi.

O. ante L.

O ante L. in mediis brevatur: ut, Neapolis, & quidquid est à polis, id est, urbs, ut, Metropolis, Pentapolis.

Exceptio.

Excipiuntur, deducta à poleo: id est, vendo; Bibliopola, Pharmacopola. &c.

Derivata à colon, id est, membrum; monocolon, dicolon, &c. Composita à olor, ut Consolor. Ætolia, sic Ætolus. Acolytus: alii Acoluthus. Capitolium: hinc Capitolinus. Cemolos. Cymolus: unde Cymolius, a, um. Geolophus, terræ tumulus. Idolum, sic Idololatra. Mausolus, hinc Mausolæum. Mediolanum, oppidum. Nebole, mulieris nomen. Phonolenides, populus. Pactolus, fluvius. Phicolus, viri nomen. Parenolus, vermis. Præstolor, expecto. Subsolanus, ventus. Simolus, oppidum. Tymolus, mons.

O. ante M.

O. ante M. in mediis brevatur: ut, Ptolomæus, Hebdomas.

Exceptio.

Anomalus, a, um, id est, irregularis. Ithome, turris. Ithomus, mons.

Neutra quæ habent, O. ante M. ut, Amomum, Cinamomum.

Præter.

Composita à tome, incisio: ut Epitome, Idiotome; &c. Sic Hippomanes, Sodonium urbs. Cenomani, Geometer, variantur.

O. ante N.

O. ante N. in mediis longatur: ut, Hieronymus, Antiphona, Caupona.

Exceptio.

Aponus, vicus. Antonome, es. Abrotonum. Argonauta. Arsione, mulieris nomen. Atronius, viri nomen. Aconitum, herba. Axona, regio. Alcyone, mulieris nomen, & avis. Ballonoti, vel Bellonoti, populi. Carantonus. Carantonus. Gelonium. Cælonia, siliquæ species. Cætona, orum, fici quidam. Chirone, metrix. Diviona, oppidum. Eurymone, mulieris nomen. Epimone, figura. Erichtonius, gigas. Eionades, populus. Hesione, mulieris nomen. Heledona. Hiconus. Hylonome, es, proprium mulieris. Harmonia, dulcis sonus. Harmonicus, commune & proprium. Ilioneus, Ilione, propria. Jonium, mare. Leuconia. Mandonius, viri nomen. Meliones, gygas. Mycone, vel Myconos. Mammona, æ. Ma-

no-

Manonyx, populus. Mazonomum, oppidum. Panon, onis, populus. Plejone, Atlantis uxor. Paretonium: hinc Paretonius, a, um, id est, Ægyptius. Peletronium, oppidum; unde peletronicus, commune & proprium. Pannonia, hinc Panon, onis; Pannonius, Pannonicus, Pannonis, idis. Phœmonoë. Santonus. Typhona. Xantonus, populus. Composita à phone, id est, vox, ut Euphonia & phonos, id est, cædes; ut Tiphone, Metrophonos, &c. Composita ex gonos, id est, angulus; ut Trigonus, Polygonus; &c.

Variatio.

Apollonius; sic Apollonia. Dionysius. Geriones. Jonia, pars Bœotiae. Proconesus, vel proconesos.

Adnotatio.

1. Hermonie, mulieris nomen, corripit mediam. Hermonia, urbs, producit eandem. 2. Matrona, conjugata mulier, mediam habet productam. Matrona, Galliae fluvius, eandem breviat.

Submonitio.

Diligenter; quæ de Crementis dicta sunt, notare debes: quædam enim producuntur; ut Leonis, Sermonis, &c. Quædam breviantur; Dæmonis, Anonis. Breviantur etiam complura, quæ ad regulam generalem de O. in fine partis prioris compositionis, referenda sunt, Aphgemonium, Pædonum, chironomus, &c.

O. ante P.

O. ante P. in mediis breviatur: ut, Atropos, Syropos, Rhodope.

Exceptio.

Anthropos, & composita; ut Misanthropos, Apanthropos, &c. Alopeca, insula. Æsopus, vel Æsopium, sic Æsopus viri nomen. Aulopus, & Ænopus. Cleophas, viri Apostolici nomen. Canopus; hinc Canopia. Citropa, scutum gestans. Conopæum. Crotopus, rex; hinc Crotopi. Creopylus & Cedropa. Enopus, promontorium. Europa, pars terræ. Epopæ.

us, nauta Glauco: sic Leucoris. Hydropifis; sic Hydropicus. Hysopus, vel pumherba. Inopus, fluvii nomen. Jopas, cytharædi nomen. Leucopis, Leucopetra, pars Thessaliæ. Lycopæus, rex. Metopon, rupis nomen. Oropus, vir & urbs. Oropion. Profopos, id est, persona; hinc Profopopœia, personæ fictio. Pyropus, lapis. Rhodopis, meretrix. Sinope, sinopes; sic Sinopis, idis. Sinopeus, viri nomen. Sinope, es, sic Apopsiopeus, Siopelus, &c. Composita à creas, id est, caro; ut Creophagus, Creopola &c. Composita à Theos, id est, deus; ut Theophilus, Theoporus, Theodorus.

O. ante Q.

O. ante Q. in mediis breviatur: ut, Alloquor, Præcoquus.

Exceptio.

Alioqui, Vtroque, nomen, & adverbium.

O. ante R.

O. ante R. in mediis corripitur: ut, Corrobora, Helleborus, Amphora.

Exceptio.

Achoreus, viri nomen. Adoria. Anemoria, urbs. Alora, piscis. Alorus, urbs. Anthores, viri nomen. Aurora. Azorus. Ciborium, discus. Chrysoloras. Crepacoras. Cytorus, sic Cytorum, oppidum. Cueorus. Cronorus, viri nomen. Diores, viri nomen. Diotrix. Dioriche. Diorio. Helorus, fluvius, vel urbs. Lycoreus; hinc Lycorides. Lycoris, Lycoridis, mulier. Lycorias, Licoriadis, nympa. Lycoria, urbs; Leonora, Linnoria. Meteorus, a, um, hinc Meteorologus. Mantichoras. Oporinos, autumnalis. Pelorus, mons; & Peloris, idis, piscis. Risumori, populi. Sertoris, nomen viri. Sycomorus, ficus fatua. Thrichora, orum, ædificia. Deducta à longis; ut Majoranus, Adoreus, &c. Derivata in orus, a, um; ut Sonorus, a, um. Deducta in orius, a, um; ut Præ-

Prætorius, Licorius, &c. Facta ex Græco theo, id est, confidero; ut **Theoremata, Theoreſis, &c.**

O. ante S.

O. ante S. in mediis longatur: ut, **Joſeph, Metamorphoſis, &c.**

Exceptio.

Ambroſius, immortalis, etiam proprium. Ambroſia, deorum cibus. Cynofura, urſa minor. Eboſita. Eleemoſyna. Ennoſigæus, Neptunus. Genofus, fluvius. Leucoſia, inſula. Meloboſis, Mnemoſyne, ſic Mnemoſyon. Pandroſos, puella. Pendoſia, urbs. Petofiris, Astrologus. Siracuſius, a, um, id eſt, Siculus, a, um. Theodoſius, ſic Theodoſia. Derivata à phronio, id eſt, prudens ſum; ut Euphroſyne, Sophroſyne, &c. Derivata à pino, id eſt, poto; ut Sympoſitum, Sympoſiarcha, &c.

O. ante T.

O. ante T. in mediis producitur: ut, **Lithoſtrotos, Deltotum: Ægrotus, Viota.**

Exceptio.

Compoſita à datos, id eſt, datus; ut Endotus, Antidotem, &c. Derivata à pino, id eſt, poto; ut Sympotes, Oenopotes &c. Compoſitus à notus, id eſt, ventus; ut, Bellonotus, Euronotus, &c. Abrotonum, herba. Acrota, viri nomen. Coprotinus, id eſt, ſtercorarius. Dejotarus, princeps. Golgotha, Hippodotes. Meſopotamia. Onocrotalus. Odotheus. Sibotes, viri nomen.

Submonitio.

Complura, ad hanc regulam pertinent; quæ, O, in fine prioris partis compoſitionis habent, & ex generali facilè innotescunt: ut Zelotypus, Timotheus, &c.

O. ante V.

O. ante V. in mediis breviatur: ut, **Genoſeva, Ludovicus.**

Variatio.

Controverſia.

V. ante Conſonantes in mediis.

V. ante B.

V. ante B. in mediis breviatur: ut, **Lucubris, Cornubus, Titubo.**

Exceptio.

Ambubage, tibicina. Anubis, is, vel idis. Corruſa, herba, ſaluber. Inſuber, id eſt, fluvius. Solubilis, & hoc ſolubile. Volubilis, & hoc volubile.

Submonitio.

Memineris dictionum, quorum prius te commonefecimus; ut Connubium, quod variatur; & Pronubus, innubus, quæ producantur.

V. ante C.

V. ante C. in mediis longatur: ut **Sambucus, Manduco, Fiducia, Feſtuca.**

Exceptio.

Bardocuculus. Volucer, cris, tam fixum, quàm mobile.

Adnotatio.

Educo, as, primæ conjugationis, mediam corripit. Educo, cis, tertiæ, eandem producit.

Submonitio.

Petucius, Enucleo, corripuntur, ut à brevibus deducta.

V. ante D.

V. ante D. in mediis producitur: ut, **Teſtudo, Palludo, Conſuetudo.**

Exceptio.

Druydæ, aut Druidæ.

Adnotatio.

Notentur è brevibus deducta: ut Diſputet. Repudium, Erudo, Erudio, Contudi, & id genus.

V. ante F.

V. ante F. in mediis corripitur: ut **Carnifex, Lanificium.**

Submonitio.

Hæc per I. nunc proferuntur; olim per V. Carnifex, Lanificium.

V. ante G.

V. ante G. in mediis, longatur: ut, **Lanugo, Salfugo, Ærugo.**

Submonitio.

E brevibus deducta, ſimplicis quantitatem habent; ut Conjugium. Conjugo, as.

V. ante I.

V. ante I. in mediis breviatur: ut, **Figulus, Singulus, a, um: Oculus, Calculus.**

Ex-

Exceptio.

Excipiuntur derivata in ulis: ut, Trebulis, Edulis, &c. Derivata in ulium; ut Furfurium, Parotulium, &c. Composita à du-los, id est, servus; ut Philodulus, Hierodulia. Aculeolus. Apulia, regio. Amulius, viri nomen. Adulor, olim Adulo, as. Adulescens, olim Adolefcens. Betulia. Epulis, tumor. Getulia; sic Getulus. Julius, qui & Ascanius. Peculium, hinc Peculiaris. Portulaca. Parulis, tumor. Tramulius, viri nomen. Variantur, Cuculus, Torcular, Zabulones.

V. ante M.

V. ante M. in mediis producitur: ut, Argumentum, Legumen, Acumen, Volumen.

Exceptio.

Nomina in mentum, à verbis secundæ; ut Documentum, Monumentum. Autumo, existimo. Columella, tam proprium, quàm appellativum. Columen, hinc incolumis. Cucuma, vas. Cucumis, vel Cucumer, Crustumium; hinc Crustumia, Crustumerum, & Crustumeri. Emolumentum, utilitas. Irrumo, as. Lucumo; sic Lucumeni & Lucumones. Partumeius, puer. Posthumus, sic Posthumianus, Posthumius.

Submonitio.

Memineris antiquorum: quæ V. pro I. habebant, ut Decumus, pro decimus; & à brevibus deductorum; ut à Tumeo, Contumax, & Contumelia.

V. ante N.

V. ante N. in mediis longatur: ut, Lacuna, Lacunar, Tribunus, Jejunió, Fortuna.

Exceptio.

Albunea, mons, & fons. Albunecar, rex Hyberniæ.

V. ante P.

V. ante P. in mediis corripitur: ut Decuplum, Nuncupo, Quadruplus.

Exceptio.

Arupinus, populi nomen. Erigdubus, nomen viri. Marsupium.

V. ante R.

V. ante R. in mediis corripitur: ut, Iturei, Hetruria, Penuria.

Exceptio.

Anxurus, Jupiter. Anturatus, populus. Arcurius. Bituriges, vel Bituri, populi. Cammurus, id est, curvus. Centuripe, oppidum. Centuria, sic Centurio, onis. Decurio, princeps. Lemures, visiones quædam. Liguria; sic Ligurinus. Mercurius, Deus. Sabura, viri nomen. Palphurius, viri nomen. Purpura, piscis. Saturia, oppidum. Satureia, herba. Saturo, as; sic Satur, Saturi. Saturius, nomen viri. Satorio. Tugurium. Vulturius; sic vulturis. Verba in rio, & quicquid inde est; ut Esurio, Luxurio; sic Luxuria. Præter, Scaturio, is, Curcurio, is, Ligurio, variantur. Mamurius, proprium viri. Masurius, jurisconsultus.

V. ante S.

V. ante S. in mediis longatur: ut, Medusa, Creusa, Arethusa.

Exceptio.

Blandusia, regiuncula. Brundisium, oppidum Italiæ. Cadusium, oppidum. Cadusii. Perusinus, a, um. Volusus, viri nomen. Variantur, Hierusalem, Venusinus.

Adnotatio.

Ebusus, viri nomen, corripitur. Ebusus, insula variatur.

V. ante T.

V. ante T. in mediis producitur: ut, Præputium, Argutus: & composita à Futo: ut, Confuto, Refuto.

Exceptio.

Arbutus; unde Arbutus, a, um. Calistrutia, herba. Defrutum. Diuturnus. Minutus, viri nomen.

V. ante U.

V. ante U. in mediis corripitur: ut, Vesuvius, Lanuvius, Exuviæ, Ingluvies, Deluvium.

Regula Speciales de vocali ante vocalem in Græcis & Hebrais.

A. ante A. in Græcis & Barbaris dictionibus breviatur: ut Phraates, Nauficaa, Naaman.

Variatio.

Variantur duo, Baal, idoli nomen. Abraham,

ham, multarum gentium pater.

A. ante E.

A. ante E. corripitur: ut, Aello, Danaë, Aëdon.

Longatur, aër unum elementorum. Laertes, Laërtæ, Ulysses pater. Laërte, Laertes, urbs Siciliae.

Variatio.

Variatur nomen in aël, ut Israël, Michaël, Raphaël, Nathanaël.

A. ante I.

A. ante I. tam Latinum, quàm Græcum breviatur: ut, Judaicus, Thebais, Phocais.

Exceptio.

Longantur genitivi, & dativi in ai, ut Aulai pro aulæ, pictai, pro pictæ. Achaia, Græciæ regio; unde Achaicus & Achais, idis, Homolaides, urbs septem portarum, Laicus, popularis. Lais, nomen mulieris. Lais, proprium. Mais, nymphæ nomen & fluvii. Minais. Panchaia, Arabiæ regio. Taygete, es, vel Taygeta, æ, Agenoris filia. Taygetus, montis nomen. Thais, meretricis nomen. Thraicius, qui est è Thracia.

Variatio.

Cain, viri proprium in sacris, qui fratrem interemit, primam variat.

A. ante O.

A. ante O. longatur: ut, Amithaon, Machaon, Lycaon.

Exceptio.

Aglaodos, canis nomen. Aglaophon, pictoris nomen. Chaos, rerum omnium confusio. Gabaon, urbs Judææ. Laodocus, viri proprium. Pharaon, rex Ægyptiorum. Phuon, puer redamatus à Sappho.

Adnotatio.

Aonia, pro Hannonia Galliæ regione, corripit primam, mediam producens. Aonia, pro musarum regione, primam producens, secundam breviat.

A. ante V.

A. ante V. producitur: ut, Nicolaus, Hermolaus, Menelaus, &c.

Exceptio.

Cranaus, regis & populi nomen Danaus, viri Græci proprium. Oenomaus,

Regis nomen. Talaus, unus Argonautarum.

E. ante vocales omnes.

E. ante A.

E. ante A. producitur: ut, Galliopea, Agea, Deiopeia.

Exceptio.

Cochlea, pagi, & mulieris nomen. Græcum in eus, vel in thea, breviat e, ante quamlibet vocalem, ut Tideus, ei, Thereus, ei, Dorothea. Idumeneus, & Ilioneus sæpius. Albunea, montis & fontis nomen. Antea, gigantis, & regis nomen. Arteate, Arteates. Baleares, insulæ, & populi. Boreas, philosophi nomen. Boreas, ventus, qui & notus dicitur. Broteas, viri nomen, id est, devorator. Carneades, Philosophi nomen. Croceæ, oppidi nomen. Cyaneæ, insulæ. Cyneas, montis, & viri nomen. Cynea, fruticis nomen, Cochlea, æ. Learcus; filius Inus. Lea, leonis femella. Leæna, idem. Meleagra, oppidi nomen. Meleager, Oenei regis filius, qui & Meleagrus. Neæra, mulieris nomen. Oceanus, maris Deus, vel ipsum etiam mare in neutro genere declinatum. Phea, fluvius, & viri proprium. Smerea, suffrutex. Theanum, oppidum. Theano, theanus mulieris nomen. Theegæa, oppidi nomen, sic Theegæus. Tyrea, urbis nomen. Et composita à quatuor, Græcis nominibus. Creos, id est, Caro, unde Artocreas, id est, panis carnibus mixtus. Theo, id est, contemplor: unde Theatrum, id est, locus eminens, è quo spectatur. Neos, id est, novus; unde Nearchus, Neapolis. Cleos, id est, gloria; unde Cleantes, Clearchus.

Adnotatio.

1. Æneas, pro duce Trojano, Anchisæ filio, mediam producit. Æneas, pro altero quodam in Actis Apostolicis eandem breviat. 2. Rhea, mater Komuli, priorem longat. Rhea, Saturni uxor, eandem corripit.

Variatio.

Andreæ, viri proprium. Choreia, jocularis.

laris saltus. **Framea**, jaculum. **Idea**, omnium rerum species. **Leander**, adolescentis nomen. **Malea**, Laconiae promontorium. **Medea**, mulieris nomen. **Nemea**, eæ, vel **Nemees**, es, montis, urbis, & sylvæ nomen. **Platea**, quivis locus amplus. **Rhomphea**, gladii genus.

Diphthongus, Æ. & OE. ante A.

Æ. vel OE. diphthongus ante A. longatur: ut, **Æacus**, **Judæa**, **Melibœa**, **Phronœa**.

E. ante E.

E. ante E. corripitur: ut, **Nemee**.

Exceptio.

Eetion, pater **Andromachus**.

Æ. diphthongus ante E.

Æ. ante E. producitur: ut, **Nisæe**, vel **Nesæe**: **Æeta**.

E. ante I.

E. ante I. producitur: ut **Deidamia**, **Deiphobus**, **Dejanira**, &c.

Variatio.

Æneis; dos, opus **Virgilianum** de **Ænea**. **Neipe**, mulieris proprium. **Nereis**, marina dea. **Pyreicus**, pictoris nomen.

Æ. & OE. ante I.

Diphthongus Æ. & OE. ante I. longatur: ut, **Barcæi**, **Rhiphæi**, **Onomatophœia**, **Profopopœia**.

E. ante O.

E. ante O. brevatur: ut **Cleopatra**.

Exceptio.

Deois, idis **Proserpina**. **Etæneon**, oppidum. **Lageos**, vitis genus; seu potius herba, qua vescuntur lepores; lagos enim Græce, Latine, **Leporem** significat.

Adnotatio.

Eos, id est, **Aurora**; unde **Eous**, id est, orientalis, primam producit. **Eos** verò, cum aspiratione, id est, lux seu lumen; unde & **Heous**, i.e. illuminans, candem corripit. Itaque nihil significatione differunt, sed quantitate tantum.

Variatio.

Gedeon, unus ex iudicibus **Judæorum**, variatur.

Æ. & OE. ante O.

Diphthongus Æ. & OE. ante O. longatur:

ut, **Æolus**, **Bœotia**, regio, à **Beoto** **Nep-tuni** filio appellata, **Bœoorix**, **Cambrorum** rex.

Variatio.

Composita à **Græco**, **Gei**, id est, **Terra**: ut **Georgius**, **Georgica**, variantur.

E. ante V.

E. ante V. producitur: ut, **Maleus**, montis & viri proprium. **Alpheus** per E. fluvius: per Æ. viri proprium.

Exceptio.

Creusa, **Æneæ** uxor, **Orpheus** pro **Orpheus** dissyllabo. **Dorotheus**, viri proprium, & si quod est à **Theos**, id est, **Deus**, ut, **Eutheus**, id est, **Deo** plenus. **Timotheus**, **Theodorus**, **Enneus**. & si quod est à **neos**, id est **novus**.

Variatio.

Zebædeus, viri proprium, variatur.

Æ. & OE. ante V.

Æ. & OE. ante V. longatur, ut, **Nazaræus**, **Judæus**, **Melibœus**, **Cœcus**.

I. ante vocales, in **Græcis**, & **Barbaris**.

I. ante A.

Y. **Græcum**, & I. **Latinum** ante A. brevatur: ut, **Hyades**, **Helias**, **Harmonia**.

I. longum ante A.

I. longum ante A. producitur: ut, **Elegia**, **Latria**. Quod in E. longum verti potest: ut **Talæa**, **Citheræa**.

Submonitio.

Cave in hujusmodi dictionibus, quæ præsertim ad has postremas regulas pertinent, Poëtarum quorundam abusui magis credas, quàm veterum scriptorum eruditæ traditionis.

Variatio.

Cyana, fontis, & nymphæ nomen. **Dianæ**, soror **Phœbi**. **Plias**, **Atlantis** filia, & stella. **Polymnia**, una musarum.

I. ante E.

I. ante E. brevatur: ut, **Hierocomium**, **Hieron**.

Exceptio.

Piera, **Bœotiae** regio, sic **Pierides**. **Pierus**, novem musarum pater.

Variatio.

Gabriel; Archangeli nomen. Priene, regionis nomen, rectius tamen corripitur.

I. ante O.

I. ante O. breviatur: ut Jole, Jola.

Exceptio.

Clio, una musarum. Diogenes, philosophi nomen. Enyo, us, Bellona. Hermonia, urbs in mari Ægeo. Herios, urbs. Job, viri nomen. Spio, nymphæ nomen. Thiodamas, viri proprium.

Variatio.

Jo, Jus mulieris, nomen, & interjectio blandientis, variatur: ut Jonia, regio, & Jon, Jonos, viri nomen. Longantur quædam nomina in ion: ut, Arion, Amphion. Quædam breviantur: ut Asterion, Amphitriion, Endymion.

Submonitio.

Ut autem tutius agas, poëtas fac imiteris: non enim hic certa satis regula præscribi potest.

I. ante V.

I. ante V. breviatur: ut Julius, Priameius.

Exceptio.

Agenius, id est, sine barba. Bravium, victoriæ præmium. Chius, a, um, ad Chion pertinens. Chrium, aries, fons, & promontorium. Darius, Persarum rex. Dius, a, um, id est, divinus. Gynæcium, locus in ædibus secretior. Hormius, fluvius. Idolium, id est, templum. Lycium, gymnasii Aristotelis nomen. Ormis, Thessaliæ Fluvius. Orithius, Thessaliæ mons. Orius, gigantis, & fluvii nomen. Prymnesium, nautarum funis. Sperchius, Thessaliæ fluvius. Et à poleo deducta: ut Oenopoliū. Bibliopolium. Et à trepho, derivata: ut sunt, Brephotorium, Ichthyotropium. Et composita: Xenodochium, Pandochium.

Adnotatio.

1. Baccius, pro pudemarico, longat mediam, Bacchius, viri proprium, eandem breviat. 2. Lycius, gentile nomen, à regione Lyciæ, mediam corripit, Lycius, pro Apolline, eandem producit. 3. Arius, heretici nomen, primam, & mediam producit. Arius populi nomen, primam breviat, &

mediam producit.

Variatio.

Graphium, stylus, quo scribimus. Scaphium, macula ad scaphæ similitudinem. Eugenius, viri nomen.

O. ante A.

O. ante A. corripitur: ut Stoa, Oaxes.

Exceptio.

Joannes, viri nomen. Oarion. Troas, Troadis, Trojana mulier.

Variatio.

Siloa, variatur à Christianis.

O. ante E.

O. ante E. breviatur: ut Cloe.

Exceptio.

Aloë, us, giganti nomen. Typhæus, gigantis nomen etiam.

Submonitio.

Heroës, Troës, & similia cremento parent.

Variatio.

Noë, viri proprium, variatur.

O. ante I.

O. ante I. corripitur: ut Eubois, Simois.

Exceptio.

Demois, proserpina. Lagois, piscis & avis nomen. Phoix, vel Phoicus, avis. Stoicus, in Stoa philosophans. Troilus, priami filius. Troja adject. tryfyl. Zoilus, invidus, poëtafter.

Obliqui Græcorum habentes.

O. ante I. ut Minois, Trois. Item à productis derivata: ut Heroicus, Troicus.

Adnotatio.

Oiclus, Amphiarai pater, longatur: Oiclus, Centaurus, corripitur.

O. ante O.

O. ante O. breviatur: ut Laocoon. Lagoon.

O. ante U.

O. ante U. corripitur: ut, Panthous, Antinous.

Exceptio.

Achelous, Deus, & fluvius. Pirous, herois nomen. Possessiva in ous, ut à Latona, Latous, à Gelo, Gelous.

V. ante Vocales.

V. ante Vocales breviatur, ut Suas, suadis, Rues, ruis, pruis, pruidis.

LEKSIKOGRAFSKI RAD IVANA BELOSTENCA

1.

Na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće počinju se u Hrvatskoj pisati i objavljivati djela koja se jezikom bave neposredno. Tvorci im se mnogo više zanimaju za sakupljanje riječi nego za prikazivanje jezičnoga sustava, pa se u to vrijeme gramatike rijetko (kao Kašićeva iz 1604) objavljuju samostalno, nego se obično — sažete — uključuju u rječnike, koji postaju sve opširniji. Budući da ih autori namjenjuju domaćim potrebama, hrvatsku leksičku građu redovno daju samo u temeljnim oblicima, bez signala o načinu promjene.

Hrvatski se leksikografi 16. i 17. stoljeća (Faust Vrančić, Jakov Mikalja, Juraj Habelić, Ivan Belostenec) uključuju u općeniti rad što se u njihovo vrijeme odvija na kodifikaciji većine evropskih i nekih izvanevropskih jezika. No autori naših starih rječnika obavljaju svoj posao u specifičnim prilikama. Povijesnim okolnostima uzrokovana afirmacija narječjā, već postignuta u djelima starije hrvatske književnosti, odražava se i u leksikografiji. Rječnici koji su svojim postankom vezani uz južnu Hrvatsku (Vrančićev, Mikaljin i — kasnije — Della Bellin) uvažavaju leksičko blago štokavskoga narječja (uz manji ili veći obzir i na čakavštinu), dok se oni sa sjevera (Habelićev, pa u 18. stoljeću Sušnik-Jambrešićev) temelje na kajkavskome.

Izuzetno mjesto u starijoj hrvatskoj leksikografiji zauzima *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatium aerarium* (drugom je njegovu dijelu naslov: *Gazophylacium illyrico-latinum*), djelo enciklopedijskog opsega, ali istovremeno jedan od najkontroverznijih proizvoda naše književnosti prije ilirizma. Zbog svoje trodijalekatske koncepcije taj je rječnik — reklo bi se: istovremeno — bio i hvaljen i kuđen. Oprečna mišljenja o djelu protegnula su se i na vrijeme njegova postanka, pa i na ličnost njegova autora.

O Belostenčevu dugom životu sve su se do novijega vremena znali samo oskudni podaci. Pogrešno tumačeći zapis Krčelićeva nastavljača: »Pater Orlovich Paulinus dictionarium croaticum sub nomine Bellosztenecz edidit«,

Ivan Kukuljević unio je zabunu oko leksikografova imena, smatrajući da se on zvao Belostenec-Orlović. Tu je zabunu razjasnio Franjo Fancev pokazavši da je prvo ime leksikografovo, a drugo ime njegova nastavljača, jednoga od urednika *Gazofilacija*, koji je živio u 18. stoljeću.¹

Belostenčev je život pomno istražio mađarski slavist László Hadrovics.² Osim anala pavlinskoga reda³ on je iskoristio i obilnu arhivsku građu, koja se prvotno nalazila u Mađarskoj. O Belostencu je Hadrovics pružio dosta podataka, koji se mogu ovako sažeti:

Iako se obično uzima da se Belostenec rodio godine 1595, sva je prilika da je to bilo 1594. ili čak možda u posljednjim mjesecima 1593. Pretpostavlja se da mu je rodno mjesto Varaždin, u kojem je u 17. stoljeću živjela istoimena građanska obitelj.

O Belostenčevu djetinjstvu i ranoj mladosti ne postoje podaci te se njegov život može pratiti tek od godine 1616, kada je u Lepoglavi stupio u pavlinski red. Godine 1618. odlazi u bečki jezuitski kolegij, vjerojatno na studij filozofije, a 1621. u rimski Collegium Germanicum, po svoj prilici na teološke nauke. Poslije toga se vratio u Lepoglavu, gdje je 1624. služio prvu misu. Njegove mu kvalitete omogućuju brz uspon u redu. Godine 1627. već je predstojnik samostana u Lepoglavi, a iste godine odlazi za priora u Svetice kraj Ozlja. Već 1636. pored priorske ima i funkciju »definitor generalis«.

Nesređene prilike u istarskoj pavlinskoj provinciji uzrok su da Belostenec kao »administrator provincije« odlazi onamo na kraći boravak godine 1641. Još se iste godine vraća u Svetice, a uskoro postaje priorom u Čakovcu. Između 1644. i 1650. pada njegov drugi boravak u Istri, gdje je »administrator« i »vicarius provincialis«, ali za provincijala tada još nije bio izabran. U međuvremenu (1650—1656) naizmjenice se nalazi u Lepoglavi i Sveticama, a od 1656. do 1659. po treći je put u Istri, sada kao provincijal. Iduće tri godine provodi po svoj prilici kao prior u Svetoj Heleni kraj Čakovca. Godine 1662—63. dokumenti ga spominju kao svetičkoga priora, a tada također još jednom odlazi u Istru, gdje obavlja vizitaciju. Poslije 1663. povukao se u Lepoglavu, gdje je 1674. služio zlatnu misu i iduće godine umro.⁴

¹ Dr. Franjo Fancev, *O postanju iliričko-latinskoga dijela Belostenčeva rječnika*, »Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor«, urednik Pavle Popović, knjiga treća, Beograd 1923, str. 150-165; isp. str. 152.

² Ladislaus Hadrovics, *Zur Geschichte der einheitlichen kroatischen Schriftsprache*, Ostmitteleuropäische Bibliothek herausgegeben von E. Lukinich, No 40, Budapest-Leipzig 1942; Belostenčev je život prikazan na str. 7-15.

³ *Annalium eremi-coenobiticorum ordinis fratrum eremitarum S. Pauli primi eremitae volumen secundum... conscriptum per Nicolaum Benger. Posonii 1743.* O Belostencu str. 135f. — Ivan Krištolovec, *Brevis relatio...*; v. bilj. 4.

⁴ O Belostencu Krištolovec: »Sed et ad antiquiora revertamur huc nisi occasionaliter facta digressionem. Adhuc sub Generalatu D. Kerÿ florebat eximius Vir D. Joannes Belosztenacz natione Croata, qui diversa in Religione obibat munia, etquidem post repetitos Prioratus ter egit Provinciale Istriae, tandem senio confectus, Lepoglavam sibi pro quiete accepit, ubi Anno reparatae salutis 1674 Octavo Kalendas Augusti coram Illustrissimo Domino Episcopo Martino Borkovich, Generali Joanne Kerÿ, plurimaque nobilitate assistentibus sibi DD. Canonicis Zagrabiensibus Octuagenario maior secundas dixit Primitias. Qui florente adhuc aetate composuit Dictionarium Latino Croaticum et contra Croatico latinum, opus plane pro natione eximium sed adhuc hodie ob defectum expensarum in tenebris haerens. Sequenti Anno idest 1675 mense Januario in eodem Lepoglavensi monasterio tandem viam universi Cardinis ingressus est.« Krištolovčev se rukopis nalazi u budimpeštanskoj Sveučilišnoj knjižnici; isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 25, str. 60-61.

Budući da ne raspolažemo ni Belostenčevim konačnim rukopisom rječnika, a pogotovu ne njegovim pripremnim radovima (zabilješkama, ceduljicama i sl.) koje je pisao u toku svojega leksikografskog rada, teško možemo kazati na koji je način građu svrstavao. Ostaje nepoznato i je li najprije sabrao i sredio latinske riječi a onda ih protumačio hrvatskima, ili je pak učinio obrnuto.

Da bi se o tome nešto saznalo, korisno je pregledati predgovor tiskano-me *Gazofilaciju*,⁵ imajući na umu da su u njemu izdavači rječnika mogli činiti izmjene.

Ponajprije bi valjalo utvrditi kada je taj predgovor nastao. Pišući ga, Belostenec je već »quantumvis à quinquaginta octo annis Professi pauperis«. Budući da je u red stupio godine 1616, što nije sporno,⁶ jasno se može zaključiti da je predgovor pisan 1674.

Gledajući od te točke unatrag, Belostenec govori o svojem leksikografskom radu. Ne bez zadovoljstva zaključuje kako »Claffis mea ante aliquot annos à portu soluta, nunc tandem non Croefi, Mydaeque opibus, sed literarijs onufta Gazis, . . . ad littus appulit«. Riječ je, kao što se iz daljega teksta predgovora vidi, o latinsko-hrvatskome dijelu rječnika. Belostenec nastavlja kako prije njega u nas nije bio nitko »qui nomenclaturam Latino-Illyricam eò ordine, eâ dictionum copiâ, varietate, & scribendi methodò in lucem edidisset, quò hoccè GAZOPHYLACIUM meum, seu AERARIUM votis expectantium correspondet«. I doista, bio je u pravu: od ranije izdanih rječnika Vrančićev mu po opširnosti nije takmac, a Mikaljin i Habelićev i nisu latinsko-hrvatski rječnici, nego im je lijeva, natuknička strana hrvatska. Opisujući nadalje područje na kojem je skupljao građu (a koje se podudara s podacima iz njegove biografije), Belostenec o tome latinsko-hrvatskom dijelu zaključuje: ». . . quicquid inquam colligere potui, abundè in hoc GAZOPHYLACIUM congefsi, congestum in hanc formam redegi, redactum tuos sub oculos posui.« Taj je dio, dakle, godine 1674. bio — prema autorovu mišljenju — potpuno dovršen.

Za razliku od njega, na čijoj je konačnoj redakciji počeo raditi »ante aliquot annos«, s obratnim, hrvatsko-latinskim dijelom išlo je teže. Belostenec nastavlja: »Alteram quidem ejusdem partem, Illyrico-Latinam, scilicet jam ante plures annos, feliciter elucubravi, & ex post partim ob decrepitan aetatem, partim ob continuam ferè variorum morborum conflictationem, ulteriori scriptioni longum Vale dixi . . .«.⁷ Kao što se vidi, Belostenec je taj dio prije mnogo godina pisao, ali ne i dovršio, te mu je bilo potrebno »dalje obrađivanje«, pa i konačna redakcija, što je nadugo odložio.

Možemo se složiti s Fancevom⁸ da su nedaće »qui meum septuagenarium pectus expugnarent« zadesile Belostenca oko godine 1665. te mu ne dadoše da taj drugi dio završi kako bi htio.

Osvrće se na nj kada piše predgovor, pa iako ga muči što hrvatsko-latinski dio rječnika nije gotov, on taj dio, već ranije dotjeran do stadija

⁵ V. na početku prve knjige ovoga reprint-izdanja.

⁶ Isp. Hadrovics, *Zur Geschichte . . .*, nav. djelo, str. 9.

⁷ Istakao J. V.

⁸ Fancev, nav. djelo, str. 155.

manje-više sređene građe, ipak smatra svojim prvim poslom. Zato može kazati kako su ga prijatelji nagovarali »ut Illyricô-Latinae, & Latinô-Illyricam partem adnecterem«, iako su prema svjedočanstvu Ivana Krištolovca⁹ dva dijela rječnika već u rukopisu dolazila istim redom kao u kasnijem tiskanom izdanju. Na hrvatsko-latinskome dijelu ostaje Belostencu još dosta posla. On, doduše, ima za nj već odavno vlastitu građu, ali se u međuvremenu (1670) pojavljuje Habelićev *Dikcionar*. Taj mu svojim abecednim redoslijedom dobro dolazi kao osnovica pri dovršavanju ranije prekinuta posla: Habelićev popis riječi dopunjuje Belostenec vlastitom građom. No vrijeme je kratko. Leksikograf umire 1675, ne stigavši u drugi dio *Gazofilacija* prenijeti sav hrvatski rječnički materijal koji se nalazi u prvome dijelu. Otuda ne baš teško primjetljiva disproporcija među njima.

Iako su istraživači Belostenčeva *Gazofilacija* imali na umu činjenicu da tako opširan rječnik (čiji sastavljač oko sredine 17. stoljeća nije raspolagao ni izdaleka dovoljnim brojem prethodnika) nije mogao nastati za kratko vrijeme, nego mu je bio potreban dug niz najboljih godina jednoga ljudskog vijeka, ipak se u literaturi o Belostencu ne vodi dovoljno brige o tome iz kakvih je prilika i kakvih pobuda *Gazofilacij* nastao. Krive su tome mnoge nejasnoće i iz Belostenčeve biografije i iz njegova književnog rada. Većina je istraživača — čak i u nedalekoj prošlosti — imala na raspolaganju samo tiskano izdanje Belostenčeva rječnika, u čiju se autentičnost (zbog nesumnjivih intervencija priređivača toga djela za tisak) opravdano manje ili više sumnjalo. I danas se tek posredno zna da je Belostenec godine 1655. u Grazu tiskao zbirku pjesama *Bogomila*, od koje nije poznat ni jedan primjerak. Godine 1672, također u Grazu, izdao je zbirku propovijedi o tijelu Kristovu, čiji je jedan (i to defektan) primjerak László Hadrovics pronašao u kolidatu što se čuva u budimpeštanskoj Sveučilišnoj knjižnici te tekst toga djela objavio u »Građi«.¹⁰

Belostenčeve su propovijedi kao književno djelo jedva interesantne, ali su za povijest jezika dosta značajne.

Iako su tiskane godine 1672, nije posve jasno kada su nastale. Jedno od tih »prodečtava«, osmo po redu, sadrži ovu dataciju: »Jer ovum se presvetum jestvinum¹¹ jur skoroj jezero šeststo trideseti i šest lét ú svete materi cirkvi duše kršćanske po vsem okruglom svétu hrane, vzdržavaju, krépe i ufanje stanovito i tvrdno imaju . . .«¹² Dodajući tome broju godine Kristova života, Hadrovics je dobio godinu 1669, koju smatra vremenom postanka svih deset propovijedi. Spomenuta je datacija, doduše, vjerojatno stajala u osmom »prodečtvu« kada je ono bilo izgovoreno s propovjedaonice, a kasnije, priređujući tekst propovijedi za tisak, Belostenec je naprosto mogao zaboraviti da je isključi, odnosno, što bi bilo još opravdanije, da je zamijeni godinom tiskanja djela (1672).

Hadrovicsevo datiranje, koliko se god temelji na čvrstu podatku, ipak ima znatan nedostatak. Sve su Belostenčeve propovijedi vezane uz određeni

⁹ *Brevis relatio . . .*; isp. bilj. 4.

¹⁰ *Deset propovijedi o Euharistiji pavlina o. Ivana Belostenca*. Za štampu priredio László Hadrovics, »Građa za povijest književnosti hrvatske«, knj. XIV, JAZU, Zagreb 1939, str. 41-112.

¹¹ Tj. hostijom.

¹² Isp. Hadrovics, *Deset propovijedi . . .*, nav. djelo, str. 89.

blagdan što je dolazio samo jedanput u godini, a to pokazuje njima zajednički podnaslov »Na Telovo« i mjesta u tekstu kao što je ovo: »I zaradi toga ja na *današnji sveti danak* nemam hoténja, niti neću od ovéh skrovnosti i otajnosti...«¹³ Normalno bi bilo zaključiti da one nisu nastale iste godine (jer autoru nije bilo potrebno da ih za jednu priliku sastavi čak deset), a to bi značilo da datacija 1669. vrijedi samo za osmo »prodečtvo« te da su ostala nastajala u različitim godinama. Ako se pretpostavi da je slijed njihova nastanka bio upravo onakav kako su poređane u tiskanoj zbirci, moglo bi se zaključiti da ih je Belostenec pisao između godine 1662. i 1671.¹⁴ U kratkom završetku svoje zbirke on kaže: »Na vekšu vsemogućega Gospodina Boga, preblazene Majke mile Marije, svetoga Pavla prvoga puščenika, S. Gregura pape i doktora matere cirkve, na kojega dan sréčno, *najti trudno* ova prodéctva dokonjah...«¹⁵ Te nas riječi upućuju na zaključak da je Belostenec doista u zbirku sakupio rukopise svojih propovijedi koje je sastavljao u toku niza godina, a pojedine mu je od njih (npr. one što su mogle ostati u svetičkome samostanu) godine 1671, kada ih je vjerojatno pripremao za objavljivanje, već bilo »najti trudno«. Budući da ih nije pripremao za jednu priliku (tj. za Tijelovo 1669), Belostenec je osjetio da se poneki put ponavlja pa je o tome ostavio jasna traga pozivajući se na prethodna mjesta u svojoj zbirci gdje govori o istome motivu. Tako se u »prodečtvu« petom vraća Mifibožetu napominjući: »od koga jur *gore* u drugom prodečtvu govorjahi«, a u »prodečtvu« šestom pripovijeda o bludnici »ú Turingije« i dodaje: »od koje jur *zgora* ú tretjem prodéčtvu, Exemplo 1. govorjahi.«¹⁶ Dok se u pozivanju na mjesta u zbirci služi isključivo mjesnim oznakama (*gore*, *zgora*) i nikad mu se ne omakne vremenska, u pozivanju na propovijedi izvan tijelovskoga blagdana on upotrebljava vremensku oznaku: »Što stanovito pri svetom Luke ú četirinajstom délu izpunjeno vidimo, ... kako obilneje ú *nedelju prišasnu* hočete razuméti.«¹⁷

Ne zna se godina Belostenčeva konačnog povratka u Lepoglavu, ali je sigurno da se godine 1662. i 1663. nalazi u Sveticama.¹⁸ To znači da su u ozaljskom kraju nastala bar prva dva »prodečtva«, koja su mogla postati jezičnim prototipom i za sva ostala. Zato je teško bez ograde prihvatiti tvrdnju da ih je Belostenec pisao »für eine rein kajkavische Hörerschaft«.¹⁹ Ako se i uzme sigurnim da je većinu (tj. osam od deset) propovijedi prvotno izgovorio čistom kajkavskom slušateljstvu Lepoglave i njezine okolice, ipak je odviše smjelo tvrditi da su one u toj svojoj prvotnoj, usmenoj verziji nosile sve jezične karakteristike kakve imaju u zbirci (gdje ih odlikuje bogata upotreba kontaktnih sinonima). Belostenec je svojoj lepoglavskoj publici mogao govoriti i čisto kajkavski. Tiskano izdanje njegovih propovijedi bilo je namijenjeno mnogo širem auditoriju, svim pavlinima po tadašnjoj Hrvatskoj, pa je i to opravdavalo leksički mješovit jezik kojim je svih deset

¹³ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 45 i 94.

¹⁴ Potanje: prvo »prodečtvo« 1662, drugo 1663, treće 1664, četvrto 1665, peto 1666, šesto 1667, sedmo 1668, osmo 1669, deveto 1670, deseto 1671; zatim je, posve normalno, slijedilo tiskanje 1672.

¹⁵ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 112.

¹⁶ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 75 i 84.

¹⁷ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 101.

¹⁸ Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 23 i 24, str. 59-60.

¹⁹ Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, str. 36.

propovijedi objavljeno s ciljem da budu razumljive svima koji »je budu štali alê čuli« — kao što kaže u već spomenutom završetku svoje zbirke.

I propovijedi i *Gazofilacij* obiljem dalmatinskih riječi koje sadrže navode na pitanje: kada je i odakle te riječi Belostenec poprimio?

3.

Budući da su podaci o Belostenčevim mladim danima sasvim oskudni, ne možemo sa sigurnošću kazati ni gdje je ni kada je prije stupanja u pavlinski red pohađao škole. No svakako već u drugom desetljeću 17. stoljeća (od 1616, kada dolazi u Lepoglavu) marljivo je učio latinski jezik. Koji su tada u sjevernoj Hrvatskoj za tu svrhu bili mogući priručnici, doista je teško reći. No od domaćih leksikografskih izbor se bez sumnje svodio na jedno jedino, i to na Vrančićev *Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, latinae, italicae, germanicae, dalmaticae et ungaricae*, koji je izdan u Veneciji 1595. Bio je on tada još svjež, nedavno objavljena, pa i lepoglavskim pavlinima dostupna knjiga, pogotovu što je godine 1605. Petar Loderecker izdao njezino drugo, češkim i poljskim riječima dopunjeno izdanje pod naslovom *Dictionarium septem diversarum linguarum, videlicet Latinè, Italicè, Dalmaticè, Bohemicè, Polonicè, Germanicè et Ungaricè*.²⁰

Taj naš prvi tiskani rječnik, koji je sva dosadašnja literatura o Belostencu s nepravom obilazila, mogao ga je već u njegovim mladim godinama staviti pred nekoliko dilema.

Ponajprije, tko se god njime služio, morao je zaključiti da je leksička građa što je obuhvaća odviše oskudna. Svaki je čitatelj Vrančićeva predgovora »AVTHOR Benigno Lectori Salutem« lako mogao opaziti da ni mnoge riječi toga teksta nisu zastupljene u rječničkome materijalu.

Nasuprot tome, isti taj predgovor otvarao je čitatelju, pa i Belostencu, širok pogled na prostranstvo što ga »lingua Slauonica« zauzima. Prema Faustu Vrančiću tim se jezikom govori »in Dalmatiam, Croatiam, Bosniam, Slauoniam, Seruiam, & Bulgariam«. Vrančićeva grafija, koja je sa svojim prema sjevernom običaju (tj. prema mađarskoj grafiji) izvedenim rješenjima bila na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće za Dalmaciju pravi izuzetak,²¹ činila je taj rječnik vrlo lako čitljivim i u kajkavskom dijelu Hrvatske.

Dalje su dileme za Belostenca morale nastati kada je upro pogled u hrvatsku leksičku građu toga rječnika. Njen čakavski temelj, uočljivo štokavsko naslojavanje i lake primjese kajkavštine (kao što je dubletno *krayach* s. v. Sartor) učinili su da je on u toj građi pronalazio dosta riječi kakve je sâm govorio, ali se na mnoge morao tek privikavati. Unatoč Fancevu,²² koji tvrdi da je riječi s oznakom [D.], tj. dalmatinizme, unio u *Gazofilacij* tek Orlović u 18. stoljeću, odnosno u prilog Hadrovicsevoj²³ argumentiranoj tvrdnji da one ipak potječu od samoga Belostenca, možemo kazati da prve susrete s leksemima dalmatinske čakavske i štokavske provenijencije du-

²⁰ Isp. Ljudevit Jonke, »Dikcionar« Fausta Vrančića, pogovor Liberovu reprint-izdanju, Zagreb 1971, str. 132.

²¹ V. o tome kasnije.

²² Fancev, *nav. djelo*, str. 165.

²³ Zur Geschichte . . . , *nav. djelo*, str. 36-42.

guje Belostenec upravo ovim ranim poticajima Vrančićeva djela.²⁴ Preko rukopisa Belostenčeva rječnika nataložilo se poslije njegove smrti mnogo prašine, taknulo ga je nekoliko drugih ruku, a ipak se nakon svega može dati vrlo jednostavna a indikativna poredba dvaju rječnika koja pokazuje njihovu vezu. Dostajat će vjerojatno da se nekoliko natuknica samo s prve strane Vrančićeva rječnika isporedi s odgovarajućim natuknicama latinsko-hrvatskoga dijela *Gazofilacija*. (Pritom, radi kasnijeg sistematiziranja, primjerima dodajem oznake 1, 2, 3.)

VRANČIĆ	BELOSTENEC Gaz. I	OZNAKA
Abacus ... <i>Peharni — — βtol</i>	Abacus ... <i>Peharni sztòl; ... Kuhin-szki sztòl, ili Tabla; ... Tabla na koješze rachun z-cziframi zmeche ...</i>	2
Abauus ... <i>Sa-did</i>	Abavus ... <i>Prededa otecz. t. j. tretyi ded</i>	3
Abire ... <i>Ottiti, Poyti</i>	Abeo ... <i>Odhagyam; ... odhagyati; Preszta-jem; ... Mënye chinim ...</i>	3
Abietarius ... <i>Drivodilya</i>	Abietarius ... <i>Jelòv drévo dëlavëcz, Tiflyar, Czimerman ...</i>	3
Abiectus, a, um ... <i>Odvar-xen</i>	Abiectus ... <i>Ponizën, odhichën, nevolÿën, odvèrsën; ... Turobën; ... Priprofzt</i>	2
Abiungere ... <i>Raz-luciti</i>	Abjungo ... <i>Razkléplyem, razluchujem</i>	2
Ablegare ... <i>Odaβlati</i>	Ablego ... <i>Odposilyam. [D.] odafilyam; ... odposzlati. [D.] odaszlati ...</i>	1
Abluere ... <i>Odaprati</i>	Abluo ... <i>Odepiram, odpiram, opiram; ... odeprati, odprati, oprati</i>	2
Abolere ... <i>Raz-ciniti</i>	Aboleo ... <i>Obrisujem, izbrisujem, obrivam, potiram, zatiram, za nistar dersim, y na nistar devam ...</i>	3
Abſcondere ... <i>Szakriti</i>	Abſcondo ... <i>Szkriyam, ú szkrovito mëszto sztavim, ili polafem. [D.] Szakriyam, szakriti; ... Szkriti, ú szkrovito mëszto sztaviti, ili polofiti</i>	1

²⁴ Postoji mišljenje da djela Fausta Vrančića »možemo smatrati prvim znacima pojave standardizacije hrvatskog književnog jezika u smislu štokavizacije«. Isp. Valentin Putanec, *Apostile uz »Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum« (1595) Fausta Vrančića, »Čakavska rič«, br. 2, Split 1971, str. 9.*

VRANČIĆ	BELOSTENEC Gaz. I	OZNAKA
Abfimilis ... <i>Nepodoban</i>	Abfimilis ... <i>Nefzpodobën, vnogo ne jednak, a, o</i>	2
Abfque ... <i>Bez</i>	Absque ... <i>Prèz. Ráfz. [D.] Bèz ...</i>	1
Abftergere ... <i>Ottarti</i>	Abftergeo ... <i>Obrißujem. [D.] Ottirujem, ottiram; ... Obrifzati. [D.] Ottarti</i>	1
Abftinentia ... <i>Vzdarxanye</i>	Abftinentia ... <i>Zdërſavanye ...</i>	3
Abftinere ... <i>Vzdarxatiffè</i>	Abftineo ... <i>Zdërſavamſze — ſujemſze ... Zdërſatiffè. Sztrajam — jati. [D.] Uzdërſujemſze — ſatiffze²⁵</i>	1

Iz navedenoga popisa možemo nazrijeti ova tri u *Gazofilaciju* provedena postupka:

- a) preuzima se Vrančićeva riječ i označuje se kao dalmatinizam [D.] (oznaka 1);
- b) preuzima se Vrančićeva riječ, ali se ne označuje kao dalmatinizam [D.] (oznaka 2);²⁶
- c) ne preuzima se Vrančićeva riječ (oznaka 3).

Kao što se vidi, već vrlo rano, prije dolaska u Svetice i putovanja po Vinodolu i Istri, Belostenec se imao prilike upoznati s jednim leksikografskim djelom iz kojega je, pismenim putem, mogao saznati da osim kajkavskoga narječja s njegovim leksičkim blagom postoje i druga narječja, čiji se leksički fond od rodnoga mu govora razlikuje.

4.

Preuzevši u ljeto godine 1627. samostan i »Ecclesiam Beatae Mariae Virginis beneficiatam, in monte Szmolcza supra Arcem nostram Ozalij sitam, uulgo Suetiche dictam«,²⁷ koji je Belostencu u ime malodobnih Nikole i Petra Zrinskog predao zagrebački biskup Domitrović,²⁸ Belostenec velik dio svoje aktivnosti posvećuje posve prozaičnu nastojanju da oko samostanskih zdanja sabere što više zemljišta te tako stvori posjed znatnih dimenzija. Pritom ne uživa samo darovnice Zrinskih i drugih feudalaca nego i kupuje

²⁵ U ovom i u drugim primjerima spacioniranje je moje; J. V.

²⁶ Pritom u obje grupe zanemarujem ove moguće razlike: grafijske (npr. *Odvarzen* — *odvèrsën*; s. v. *Abiectus* — *Abjectus*); sitnije fonetske (npr. *Nepodoban* — *Nefzpodobën*; s. v. *Abfimilis*); odnos trenutni — trajni glagol (npr. *Raz-luciti* — *razluchujem*; s. v. *Abiungere* — *Abjungo*).

²⁷ Isprava Petra Zrinskoga iz godine 1640; isp. *Hadrovics, Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 7, str. 48.

²⁸ *Fancev*, nav. djelo, str. 153-154.

zemlju od seljaka iz okolice Smolča vrha. U zaokruživanju svetičkoga imanja Belostenec je u prvom desetljeću nakon svojega dolaska imao mnogo uspjeha.²⁹ Svetice su za njega postale omiljeno prebivalište, što će mu (uz prekide za vrijeme boravaka u Vinodolu i Istri i za priorovanja u Lepoglavi i Čakovcu) ostati više od trideset godina.

Kada je, tek stupivši u četvrto desetljeće života, došao u Svetice, Belostenec je još malo znao o tančinama dijalekata našega jezika. Do toga je vremena zacijelo naučio klasične jezike, a za bečkih i rimskih studija vjerojatno se koliko-toliko upoznao s njemačkim i talijanskim jezikom. No po njegovu kajkavskom podrijetlu i po boravku među lepoglavskim pavlinima možemo se domišljati da je do 1627. govorio kajkavskim narječjem. Ako mu se do toga vremena Vrančićev izbor hrvatskih riječi i činio neobičnim, Belostenec je odsada u nizu svakodnevnih životnih situacija spoznao da kajkavština lepoglavskoga kraja doista nije jedini govor na od Vrančića definiranom prostoru »od Jadrana do Drave i Dunava«. Našavši se na dijalekatski miješanu pokupskom tlu, Belostenec se lako mogao uvjeriti kako ondje poznavanje samo jednoga narječja ne omogućuje dobru jezičnu komunikaciju. Težnja interdijalektu, koja se među govornicima različitih narječja u Pokuplju stalno javljala, predstavila se Belostencu u svojoj krajnjoj nužnosti. Do pribjegavanja kontaktnoj sinonimici dolazilo je ondje iz puke potrebe. Iako su pokupski pisari u 17. stoljeću njegovali stil svojih listina, uvodeći u njih rečenice po stalnim obrascima, ipak su bar u najosjetljivijim pitanjima, da ne bi došlo do pomutnje, morali činiti ustupke strankama u pravnim poslovima. Činili su to bar tako što su npr. predmete kupoprodaje imenovali kontaktnim sinonimima. Iz listina o kupoprodajama, u kojima Belostenec sudjeluje kao kupac ili kao svjedok, vidi se da je predmet posla »gai illj Loza«, »Terzje alli Vynograd« i sl.³⁰

U starijoj literaturi o Belostencu jednim od njegovih glavnih leksikografskih uzora i izvora istaknut je Jakov Mikalja.³¹ Iako je istina da je Mikaljino *Blago*, izašavši upravo kada se mogu naslućivati počeci intenzivna Belostenčeva rada oko rječnika, doista postalo jednim od izvora leksičke građe u *Gazofilaciju*, ipak valja istaći da se Mikaljina i Belostenčeva koncepcija bitno razlikuju. Obojici je polazište spoznaja da postoje različiti dijalekti. U tome smislu Mikalja, služeći se poredbom s talijanskom situacijom, gdje je od više dijalekata za književni jezik odabran toskanski, predlaže:

Così anco fono molti, e varii li modi di parlare in lingua Illirica, ma ogn'un dice, che la lingua Bosnese fia la più bella: perciò tutti li scrittori Illirici doverebbero affettarla nel scriuere, il che hò procurato di far io in questo Dittionario ...³²

Za takvo se rješenje već prije Mikalje izjasnio Bartol Kašić, koji je (u predgovoru *Ritualu rimskom* 1640) naveo čak i bolji argument: štokavština (»bosanski«) nije za njega »najljepši«, već »najopćeniji« govor.

²⁹ Sudeći prema opisu toga imanja što ga daje Petar Zrinski u ispravi spomenutoj u bilj. 27.

³⁰ Isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 6, str. 47, Nr. 8, str. 48, Nr. 9, str. 49.

³¹ Fancev, nav. djelo, str. 157.

³² *Blago jezika slovinskoga*, Ancona 1649-51, predgovor.

U razvoju starije hrvatske književnosti ipak se poslije Kašića i Mikalje štokavsko narječje nije odmah posvuda prihvatilo kao jedino rješenje; kajkavski pisci, doduše otvoreni prema štokavskim utjecajima, još su dva stoljeća ostali pri književnoj upotrebi svojega narječja. Dvojnost koja je time ostala mogla se nadvladati tek nakon dugoga procesa upravo u kajkavskoj književnoj sredini. A tome je, bez sumnje, mnogo pridonio pokušaj kojem je pripadao i Belostenec sa svojim *Gazofilacijem*.

Jedan od uzroka da Belostenec zbog svojega leksikografskog rada iskrсне iz vjetrometine prošlih stoljeća gotovo kao legendarna figura jest pretpostavka da je on čitavu koncepciju jezika kakav zacrtava izgradio potpuno sâm. S pobijanjem toga mišljenja već se ranije počelo, iako nisu uzeti u obzir svi mogući Belostenčevi uzori. Osim Franje Glavinića, za kojega se zna da je utjecao na Belostenca, ne smiju se smetnuti s uma ni neki drugi, stariji poticaji za stvaranje Belostenčeve koncepcije.

Došavši u Svetice, budući leksikograf ulazi u kulturnu sredinu koja će odigrati značajnu ulogu u njegovu kasnijem razvoju. I na samome Smolča vrhu vjerojatno već zatječe knjižnicu, koju još i sâm obogaćuje.³³ Nije poznat inventar te knjižnice iz Belostenčeva doba, nego tek iz 18. stoljeća.³⁴ No i tadašnji njen sastav pokazuje da su knjige sakupljane upravo prema Belostenčevu ukusu i potrebama, dakle još u njegovo vrijeme. Neke se nalaze »In Bibliotheca«, a druge, očigledno već stare i oštećene, postoje »apud Compactorem«. Tu, osim teoloških, postoje djela: pravna i povijesna (Opus Tripartitum Iuris Hungarici; Georgij Ratkaj Hystoria Regni Croatiae; Relatio Historica Regū Hung. Petri Siculi); glagoljske knjige (Evangelia Croatica); rječnici (Calepinus Onoma'; Petri Galesini Dictionariū; Dictionariū Septem linguař.) i druga. Tu je, dakle, glavni Belostenčev izvor latinskih riječi,³⁵ nadalje Lodereckerovo drugo izdanje Vrančićeva rječnika i, napokon, tu su hrvatske glagoljske knjige koje će mu omogućiti vezu s vrlo važnim, a dotada za njega slabo poznatim odsječkom starije hrvatske književnosti.³⁶

U blizini Svetica nalazi se ozaljski dvorac, u kojem je također postojala knjižnica, od svetičke čak kudikamo bogatija, a mladome pavlinu, koji je ionako uživao naklonost ozaljskih feudalaca, bez sumnje pristupačna. Tu je on mogao naći mnoštvo listina, glagoljskih i latiničkih, zatim spise kao što je Črnkova kronika³⁷ i, najzad, djela hrvatskih protestantskih pisaca koje su ozaljski feudanci u prošlosti obilno pomagali. Belostenec postaje svjes-

³³ Pod Belostenčevim vodstvom »das Kloster [Svetice] sich ... zu einer blühenden Kulturstätte entwickelte«; isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, str. 10.

³⁴ Spisi pavlinskih samostana, II. samostan u Sveticama, Arhiv Hrvatske u Zagrebu, sign. VO-5, fasc. 11, No 43 (iz godine 1721) i No 72 (iz nepoznate godine 18. stoljeća).

³⁵ Tj. Calepinus. Isp. Vladoje Dukat, *Izvori Belostenčeva »Gazophylacium latino-illyricum«*, Rad JAZU, knj. 227, Zagreb 1923, str. 82-89.

³⁶ Traga toj vezi nalazimo u Gaz. II gdje se s. v. Ginem napominje: »In Glagolico, & Dalmatico Evanuit, ...« Te su riječi nadopuna natuknici Ginem koju je natuknicu Belostenec preuzeo iz Habelićeva *Dikcionara*.

³⁷ Isp. *Podsjeđanje i osvojenje Sigeta u glagoljskom prijepisu hrvatskoga opisa iz g. 1566. ili 1567.* Za štampu spremio Stjepan Ivšić, *Starine*, knj. XXXVI, JAZU, Zagreb 1918, str. 390-429; Milan Ratković, *Ferenac Črnko i njegov opis podsjeđanja i pada Sigeta*, u: *Opsada Sigeta*, III, Liber, Zagreb 1971, str. 27-34.

tan da je problem sporazumijevanja na tome tlu postojao mnogo godina prije njegova dolaska te da su se s njime već mnogo ranije hvatali ukoštac pokupski glagoljaši (u 15. stoljeću)³⁸ i protestantski pisci (oko sredine 16. stoljeća). Ovi su posljednji, upravo u Pokuplju tražeći potvrdu svojim jezičnim nastojanjima, godine 1562. u predgovoru *Prvome delu novoga testamenta* negirali knjiški stil (»pismeni način«) crkvenih knjiga — tadašnjih kula jezične arhaičnosti — i posve se okrenuli svakodnevnoj, govorenoj riječi:

... jesmo va ovo naše tlmačenje ove priproste, navadne, razumne, obćene, vsagdanje, sadašnega vrēmena besede, koje Hrvatē, Dalmatini, i drugi Slovenci, i Kranjci najveće va njih govoren'ju govore, hotēli postaviti. I kadagodē dve ili tri besedē za jednu, kako na strani videti hoćete, da svaki bude moći razumeti, jedna beseda, ili ime, po dva puta, i po tri izrečena i pisana, da jedna drugu tlmači.³⁹

Uskoro nakon dolaska u Svetice Belostenec ima prilike upoznati i knjige Franje Glavinića. Taj je autor jedno od svojih djela (*Četiri posljednja čovika*, 1628) posvetio Nikoli i Petru Zrinskom, a drugo (*Cvit svetih*, također 1628) Vuku Frankopan, ocu Katarine Zrinske.⁴⁰ Posvete Glavinićevih knjiga feudalcima, inače uobičajeni postupak mnogih autora i kao takve same po sebi beznačajne, mogu u ovom slučaju poslužiti kao nagovještaj da su te knjige odmah nakon izlaska morale stići i u knjižnicu ozaljskoga dvorca. Iako pripadajući katoličkoj protureformaciji, Glavinić se pohvalno izrazio upravo o Konzulovu i Dalmatinovu prijevodu Novoga zavjeta.⁴¹ U *Cvitu svetih*, koji je tiskan samo godinu dana poslije Belostenčeva dolaska u Svetice, nalaze se ove poznate i često navođene riječi:

I ako rič ku najdeš ka polak tebe ne bi bila običajna, procini da jezik naš po vnoгих državah, jest rastrkan, jer nigdi nikako, a nigdi nikako riči unašaju; zato ne jednoj državi, nego i većim želim ugoditi ...⁴²

U Belostencu su one mogle učvrstiti uvjerenje da je na dobru putu kada se prepušta miješanju leksičkih osobina različitih narječja i čak da je to put prema općerazumljivu ne samo književnom (kao u Mikalje) nego i saobraćajnom jeziku. Iako je Glavinić opravdavao upotrebu riječi iz različitih kra-

---

³⁸ Isp. Eduard Hercigonja, *Iz radova na istraživanju sintakse i stila nekih glagoljskih neliturgijskih kodeksa XV stoljeća*, »Radovi Zavoda za slavensku filologiju«, sv. 7, Zagreb 1965, str. 119-139.

³⁹ *Zbornik proze XVI. i XVII. stoljeća*, Pet stoljeća hrvatske književnosti, VIII. kolo, knj. 11, priredio Jakša Ravlić, Zora-Matica hrvatska, Zagreb 1972, str. 124.

⁴⁰ O tome se književniku — i upravo o navedenu njegovu djelu — vrlo pohvalno govori u drugome dijelu *Gazofilacija* (str. 22) u vezi s inače nevažnim pitanjem, s grafijom riječi Bógh: »kak y glaszovit on pifzecz vnoĝo, postuvani otēc̄z Ferencz Glavinich Reda male bratje Sz. Franciska boghofzlovēc̄z, y Prodekator Apoftolfszki pifzalje«. — Taj dio teksta ne postoji s. v. u Habelićevu *Dikcionaru*, predlošku drugome dijelu Belostenčeva rječnika.

⁴¹ Govoreći da je »tako skladan, te bi mu bio drag da nije bio okužen herezijom«; isp. *Zbornik proze ...*, nav. djelo, str. 229.

⁴² V. *Zbornik proze ...*, nav. djelo, str. 239.

jeva, kontaktni su sinonimi u njega mnogo rjeđi nego u Belostenca. To je i razumljivo. Na čakavca Glavinića jezično se snažno odrazila glagoljaška tradicija, kvarnerska i istarska, a stvarni utjecaji drugih narječja, štokavskoga i kajkavskog (osobito posljednjega), nisu u njegovoj praksi toliko značajni kao što bi se prema njegovoj objavi moglo očekivati.

Belostenec pak u sebi nosi kajkavsko narječje kao rodni dijalekt a život provodi u sredinama gdje na nj snažno djeluju i ostala dva narječja. U njega se, zapravo, stječu uvjeti za dijalekatski bilingvizam. Jak književni utjecaj Glavinićev izaziva u Belostenca također jezično oponašanje, i to u tekstovima na pisanje kojih su obojica upućena. U propovijedima Belostenec prihvaća Glavinićevu osnovu, njegov repertoar ustaljenih, i to čakavsko-glagoljaških izraza, ali i sasvim prirodno nastoji te izraze objasniti sebi kajkavcu i drugim kajkavcima. Zato stvara parove kontaktnih sinonima u kojima je po pravilu prvi član čakavski a drugi kajkavski, na primjer:

GLAVINIĆ: *Diliges Dominum Deum tuum tota mente, toto corde et omnibus Viribus tuis. Ljubi Gospodina Boga tvoga svom pametjom, svim srcem i svimi kripostami tvojimi.*⁴³

BELOSTENEC: *Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos. Kako je počel ljubiti svoje, tako ravno tija do svršetka i skončanja svéta hoté nje ljubiti i milovati.*⁴⁴

Nije isključeno da je za boravka u Istri Belostenec došao i u osobni kontakt s Glavinićem, što je u kasnijega leksikografa moglo razviti i sklonost čakavštini i želju da kao jedan od svojih životnih ciljeva odabere sastavljanje rječnika koji bi obuhvatio građu iz svih narječja.

Boravak u Sveticama nije Belostencu omogućio samo svakodnevni dodir s pastvom koja je govorila raznoliko nego i vezu s nekoliko krupnih feudala što su imali i književnih ambicija. Belostenec ulazi u njihov krug,⁴⁵ koji u jezičnom pogledu prihvaća načela hrvatskih protestantskih pisaca i Franje Glavinića te im ostaje vjeran do svojega kraja, kao što se vidi iz kasnijih djela članova toga kruga.

5.

Gazofilacij čine dva dijela; u pokušajima negiranja Belostenčeva autorstva na udaru je bio drugi, hrvatsko-latinski dio u cjelini, a prvi samo djelomično.⁴⁶ U traženju onoga što u latinsko-hrvatskome dijelu *Gazofilacija* ne potječe od Belostenca najdalje je otišao Vladoje Dukat, koji piše:

Belostenec se, kako dokazuje izbor njegova najznatnijega izvora, starao oko toga, da sastavi rječnik, koji će sadržavati riječi latinskog govora

⁴³ Zbornik proze . . . , nav. djelo, str. 236.

⁴⁴ Hadrovics, *Deset propovijedi . . .*, nav. djelo, str. 46.

⁴⁵ Isp. Josip Vončina, *Ozaljski jezično-književni krug*, »Radovi Zavoda za slavensku filologiju«, sv. 10, Zagreb 1968, str. 195-205 i *O jeziku ozaljskoga kruga*, »Kaj«, godina IV, br. 9, Zagreb, rujan 1971, str. 61-64.

⁴⁶ Isp. Fancev, nav. djelo, str. 164-165.

rimskih, klasičkih, pisaca. No izdavaču se rukopisa ta osnova njegova činila pretijesnom. On je držao, da u *Gazophylacium* valja da uđe cjelokupna građa latinskog jezika, kako se ona stvorila od najstarijih rimskih pa do najnovijih nerimskih latinskih pisaca njegova vremena, te da rječnik bude ogledalo nesamo rimske, već i čitave latinske literature uopće. Njemu kao čovjeku praktična duha zacijelo se davalo na čudo, da u rječniku ne bude onih riječi i fraza, koje je nahodio u latinski pisanim knjigama srednjega vijeka i svoga vremena, i kojima se sam služio u svom svakidašnjem saobraćaju s drugovima u manastiru.⁴⁷

Svoje tvrdnje gradeći na tanahnu argumentu (»izbor njegova najznatnijega izvora« — iako ne jedinoga! op. J. V.), Dukat je ipak mogao računati da će mu zaključci biti uvjerljivi, i to ponajprije iz psiholoških razloga. Oskudni, ali vrlo važni sačuvani podaci iz vremena blizog Belostencu govore da je taj leksikograf najprije izradio latinsko-hrvatski dio rječnika.⁴⁸ Budući da je tako i budući da u tome dijelu lijevu stranu, tj. polazište leksikografskoga rada, čine latinske riječi, normalno bi bilo zaključiti da je sastavljač (ma tko on bio) najprije njih morao srediti, a tek se onda dati na njihovo tumačenje hrvatskim adekvatima.

Iz literature o predmetu vrlo se lako može zaključiti da, ponajprije, čak i ne znamo sigurno tko je od izdavača Belostenčeva rukopisa imao najvažniju ulogu u tom poslu. Ako su nam i poznata njihova imena (Mužar, Orlović), o osobama koje se iza njih kriju znamo doista vrlo malo. Zato je o bilo kojem od njih govoriti kao o »čovjeku praktična duha« te ga tako dovoditi u opoziciju prema Belostencu — u najmanju ruku odviše smjelo.

Do svih svojih zaključaka u navedenom citatu, kao i u cijeloj studiji iz koje on potječe, Vladoje Dukat dolazi tek pošto je moguće izvore latinske rječničke građe za *Gazofilacij* drastično omeđio, sjevši ih na jednu jedinu vrstu: na rječnike. Pritom zaboravlja najmanje na jedan oblik upotrebe latinskoga jezika u vremenu i sredini kojima je pripadao sâm Belostenec. To su listine. A da su se upravo latinske listine, u kojima očito nisu bile samo riječi »latinskog govora rimskih, klasičkih, pisaca«, naveliko pisale u cijeloj tadašnjoj feudalnoj Hrvatskoj, pa i u Pokuplju, ne treba posebno isticati.⁴⁹

Hadrovics⁵⁰ je s velikim uspjehom iskoristio kontaktne sinonime iz propovijedi da bi dokazao kako je sâm Belostenec, a ne njegovi nastavljači, unio u rječnik dalmatinske riječi. No propovijedi mogu poslužiti i za neke dalje zaključke o Belostenčevu radu na konačnoj redakciji latinsko-hrvatskog dijela rječnika. Iz ranijeg izlaganja proizlazi da se autorov rad na jednome i na drugom tekstu, propovijedima i rječniku, vremenski poklopio. A u propovijedima se, između ostaloga, nalazi i stanovit broj latinskih citata, koje

⁴⁷ Dukat, *Izvori...*, nav. djelo, str. 96.

⁴⁸ O tome Ivan Krištolovec u *Brevis relatio* (god. 1722): »Qui florente adhuc aetate composuit Dictionarium Latino Croaticum et contra Croatico latinum...«; isp. ovdje, bilj. 4.

⁴⁹ Isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 5, 7, 11, 12, 13-14, 15-16, 17, 18, 20, 21, str. 46-47, 47-48, 51, 52, 52-53, 53-55, 55-56, 56-57, 58, 58-59.

⁵⁰ *Zur Geschichte...*, nav. djelo, str. 36-42.

⁵¹ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 63.

Belostenec uvijek prevodi. Na jednome mjestu, u »prodečtvu četrtom«,⁵¹ on latinski citat:

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus: escam dedit timentibus se

prevodi uz ovaj komentar:

I zateo je ove reči izrekao, koje sam dijačkim jezikom izgovorio, a vazel sem je iz knjig žoltarskih svetoga Davida iz popévke sto i desete, a ovako se horvatski tolmače. *Spoménjenje ili spominak mirakulov ili čud svojeh* je učinil on milosrdni milosrdnik i milostivni [a predragi] Gospodin [Bog], jer jestvinu je dal vsém oném, koji se ga boje.

Osim autorovih posve proizvoljnih dodataka (riječi u uglatim zagradama) udaraju u oči kontaktni sinonimi kojima je preveo latinske riječi *memoriam* i *mirabilium*. Za poneke latinske, naravno, Belostenec zna samo po jedan horvatski adekvat, ali je drugih, koje prevodi kontaktnim sinonimima, toliko da bi se mogao sastaviti čitav mali rječnik. Radi ilustracije evo nekoliko primjera iz propovijedi s paralelama iz latinsko-horvatskog dijela *Gazofilacija*:

PROPOVIJEDI

GAZOFILACIJ I

abyssus — glubina i propast 94	Abyffsus, i. f. 2. immensa aquae altitudo. <i>Glubina, Puschina. ... 2. Propaszt, jezero.</i>
adversus — protiva 83; suproti 59	Adversum, & Adversus Praep. Accus. petens. <i>Proti, szuproti. [D.] Protiva, ...</i>
animus — duša i hote-nje 88	Animus, i. g. m. 2. p. c. idem quod anima. <i>Duša. ... Hotenye ...</i>
antidotum — likarija i vračtvo 56	Antidotum, ti. g. n. 2. Antidotus, ti. g. f. 2. p. c. Antipharumacum. <i>Vraçtvo [D. Likaria] ...</i>
cibo — nakrmiti 76; hraniti i pitati 108	Cibo, as, avi, atum. a. 1. alo, nutrio, paveo. <i>Hranim — nilszem, kermim, pitam ...</i>
comedo — blaguvati i jesti 76, 111; blaguvati ili jesti 109; blaguvati ino jesti 109; jesti 45, 69, 75, 94, 109	Comedò, comes, comest. l. comedis, comedit, comedi, comessum, l. comestū, edere, l. esse. a. 3. l. n. a. p. c. <i>Jem, (D. it.) Blagujem. ...</i>
condignus — vredan i dostojan 92	Condignus, a, um. g. o. <i>Vredën, dosztojen, na, no. ...</i>

consilium — svit i tolnač 95	Confilium, ij. g. n. 2. Tolnach. (D.) Szvit, szvitovanye. ...
culpa — krivnja i gréh 56	Culpa, ae. g. f. 1. Krivnya, pregreska, greh, ...
decorus — snažan i vludan 77	Decorus, a, um. g. o. p. p. Pulcher, honestus, decens. Lép, pa, po, vlyuden, sznafen, ...
domus — hiža 74, 104; hiža i dom 104; hiža i kuća 104; hiža i odvétak 93; kuća 104	Domus, ús. l. mi g. f. aedes, Dóm, hiša, sztan, prebivalishe, (D.) kuchya. ...
forma — kip i obličaj 46	Forma, ae. g. f. 1. Zvanfzka prilika, kip, oblichay ...

Na temelju upravo ovakvih primjera iz propovijedi možemo objasniti zašto je Belostenec odustao od prvobitne namjere da najprije sredi građu po hrvatskim natuknicama. Silan broj riječi iz različitih krajeva bilo je teško svrstavati, dok je latinska osnovica pružala mogućnost za mnogo brže i lakše sređivanje naših riječi. Ali proces je morao biti i obrnut: u skladu s načelom da treba prikupljati riječi »obične, svakodnevn« nametala se potreba da se nedovoljni izbor latinskih natuknica što ih je nudio klasični latinski jezik proširi uvođenjem barbarizama. U tom se smislu također mogu naći neki poučni primjeri. U propovijedima Belostenec spominje »kruh on, koji je izdaleka na ladje, plavi ili brodu dopeljan«.⁵² Taj je pojam — u tada vojske punom Pokuplju sigurno čest — ovdje još opisno objašnjen. U drugome dijelu rječnika (s. v. Kruh) nalazimo ovo objašnjenje: »... 21. duakrat pechen, panis biscoctus, nauticus, cauricus, recoctus, secundo coctus, castrensis, buccellatus, bypyritis«. Obilje latinskih adekvata samo za sebe svjedoči o Belostenčevu širokom izboru iz toga jezika, i to ne samo iz njegove klasične faze.

I napokon, u propovijedima nađeni primjeri ove vrste mogu otkloniti još jednu nedoumicu o Belostenčevim leksikografskim sposobnostima. Svim sumnjama o njegovu udjelu u izradi rječnika, odnosno o doprinosu izdavača rječnika, nalazi se u osnovi pitanje: je li moguće da je jedan jedini čovjek u 17. stoljeću znao takvo obilje riječi kao što se nalazi u *Gazofilaciju*? Otu da se s dosta uvjerljivosti izvodio zaključak da je na Belostenčev osnovni tekst moglo poslije njega samo biti nešto dodavano.

O pravome stanju stvari u vezi s time rječito govore ove paralele:

⁵² Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 108.

similis — *primeran*
ino priličan 53;
prispodoban 50;
 prispodoban ili pri-
 ličan 78; *spodoban*
 52

Similis, le. *adj. o. p. c. Szpodoben, bna, o. simi-*
lis domini, szpodoben goszponu. Ter. patri
effigie similis, k-otczu v-oblichaju szpodo-
ben. Plin. comp. -or. Vell. sup. -limus. Hor.

vere — *doistine* 76;
 stanovito 55, 56, 73,
 75, 76, 78, 80, 81, 84,
 87; *úistino* 81; *úis-*
tinu 55, 76, 78, 106;
zaistinu 55

Verè. adv. Iztinszki, pravdeno, sztanovito, ú isz-
tinu, isztinito.

Nameće se zaključak da je Belostenec, iskoristivši građu svojih prethodnika i sâm je sakupljajući na terenu, ipak napokon raspolagao s toliko hrvatskih riječi da ih sve u *Gazofilacij* nije ni mogao staviti (npr. *similis* — *primeran*, *priličan*, *prispodoban*; *vere* — *doistine*, *úistino*, *zaistinu*).

Uza sve to nešto je ipak ostalo teško objašnjivo. Dok se u propovijedima kontaktni sinonimi ređaju tako da na prvome mjestu stoji nekajkavska, dalmatinska riječ (npr.: *spasitelj* i *zveličitelj*), u rječniku nakon latinske dolaze najprije posebno neoznačene, većinom kajkavske riječi. Tu je činjenicu Vladoje Dukat protumačio tako da je Belostenčev rječnik izašao »pod egidom kajkavskog narječja«⁵³ i pripisao je intervenciji izdavača, vjerojatno Mužarovoj; Hadrovics se tome ne protivi.

Belostenec je, znamo, bio po podrijetlu kajkavac i ta se njegova osobina nije izbrisala ni u propovijedima. Što je među kontaktnim sinonimima ondje poziciona prednost dana dalmatinskim riječima, može se objasniti utjecajem jedne već izgrađene terminologije, čakavsko-glagoljaške (v. str. XIII), pa u vezi s time i autorovom metodom »od nepoznatoga prema poznatome«: konačno objašnjenje dolazi na kraju (npr.: *comedo* — *blaguvati* — *jesti*). U rječniku se pak na taj postupak nije smio odlučiti. On je osnovni fond svojih riječi ipak pronalazio na području uže Hrvatske, a, kao što se vidi iz *Gazofilacija*, dalmatinizme je, kao i slavnizme, mogao dodavati samo u onolikoj mjeri koliko su mu ih njegovi izvori pružali. To ujedno znači da od takvih riječi on, kajkavac, i ne bi bio mogao sastaviti kompaktan sloj objašnjenja latinskim natuknicama u prvome dijelu *Gazofilacija*.

No i još je nešto osobito važno: morao je razmišljati o izdavaču. Kada je počeo redigirati konačnu verziju prvoga dijela rječnika, njegova je stara veza s Petrom Zrinskim bila već donekle razlabavljena: Belostenec boravi u Lepoglavi. Pri završetku redakcije dolazi urota i smaknuće u Bečkome Novom Mjestu. Belostenec se mora osvrutati za drugim mecenama. Osim od reda kojemu pripada pomoć može očekivati od feudalaca iz kajkavskih kra-

⁵³ Vladoje Dukat, *O kompoziciji i vrelima Belostenčeva »Gazophylacium illyrico-latinum«*, Rad JAZU, knj. 235, Zagreb 1928, str. 25.

jeva, takvih koji ne bi bili skloni financirati tiskanje rječnika u kojem se bar po nečemu ne bi isticalo kajkavsko narječje.

Unošenje u *Gazofilacij* i posebno obilježivanje dalmatinskih i slavonskih riječi Belostencu se ili bez rezerve pripisivalo⁵⁴ ili gotovo potpuno poricalo.⁵⁵ U toj se metodi ipak mogu vidjeti dva postupka koja ne moraju potjecati od istoga autora. Već opisani teoretski poticaji (protestantski pisci, Glavinić) i praksa izražena u neosporno Belostenčevu tekstu (u propovijedima) pokazuju da je on sâm u *Gazofilacij* unio znatan broj dalmatinizama. Što se njihova posebnog obilježivanja tiče, nije vjerojatno da ga je proveo upravo Belostenec. Takvo označivanje, naime, ne bi bilo u skladu s praksom leksikografovih prethodnika i suvremenika koji su, slobodno se i obilno služeći sinonimima iz raznih narječja, težili upravo brisanju, a ne isticanju razlika među dijalektima. U skladu je s time i stanje u abecednom popisu riječi drugoga dijela rječnika, gdje: »Pored riječi kajkavske provenijencije imade ... mnogo riječi i štokavske provenijencije (i to dalmatinsko-dubrovačkih i slavonskih ali bez oznake D., Scl.).«⁵⁶ Isto vrijedi i za neobilježeni sloj riječi u latinsko-hrvatskome dijelu, za one riječi koje slijede neposredno iza latinske natuknice i koje nisu posebno označene nikakvom kraticom. Pored izrazitih kajkavizama tu su i takve riječi koje bismo teško mogli opredijeliti bilo kojemu narječju; u pojedinim primjerima nalazimo i čakavske talijanizme.⁵⁷ O Belostenčevu poznavanju glagoljaštva već se ranije govorilo.⁵⁸ Zbog svega toga mogli bismo zaključiti da je temeljni sloj hrvatskih riječi u prvom dijelu *Gazofilacija* obuhvatio ne samo kajkavski leksik nego i cjelokupnu situaciju uže Hrvatske: blago sjevernočakavskih i štokavskih govora, pa i glagoljske književnosti. To nije bilo u raskoraku ni s nazorima drugih kajkavskih pisaca Belostenčeva vremena, jer npr. Juraj Habelić u predgovoru *Zercalu marijanskome* (»Opomenek k ovih knjižic ogovorniku«, 1662) za svoj leksički izbor kaže:

Znam da bude, ki reče, ova je m a j d a č k a, ova z a g o r s k a, kranska ova, ova s o l a r s k a, ova nemška, t u k a v s k a ova reč.⁵⁹

Ali neobilježeni sloj hrvatskih riječi u prvom dijelu *Gazofilacija* sadrži i lekseme za koje nije vjerojatno da su se upotrebljavali po užoj Hrvatskoj 17. stoljeća. Ako tvrdnju iz predgovora da je leksikograf sakupljao građu između ostaloga u Dalmaciji protumačimo kao izmišljotinu (možda čak uredničku), preostaje da unošenje neobilježenih dalmatinizama pripišemo tome što je Belostenec iskorištavao prethodnike-leksikografe, pa je neizbjež-

⁵⁴ Branko Vodnik, *Povijest hrvatske književnosti*. Knjiga I. Od humanizma do potkraj XVIII. stoljeća, Matica hrvatska, Zagreb 1913, str. 274.

⁵⁵ Fancev, nav. djelo, str. 164-165.

⁵⁶ Fancev, nav. djelo, str. 162.

⁵⁷ Na primjer: »Scopulus... S k o l, pechina ú vode otajna, greben, dern, (D. it.) Bad.«

⁵⁸ Isp. bilj. 36. U *Gazofilaciju* ima i staroslavenizama kao što je: »Agnus, i. g. m. 2. A g n e c z, janyëcz, janye...«; i u propovijedima (str. 101) nalazi se riječ agnjec.

⁵⁹ Isp. Vladoje Dukát, *Sladki naš kaj*. Ogledi iz stare kajkavske književnosti, HIBZ, Zagreb 1944, str. 54; László Hadrovics, *Kajkavisches Literatur*. Eine Auswahl mit Einleitung, Anmerkungen und kurzem Glossar. Otto Harrassowitz, Wiesbaden 1964, str. 29. — Habelićevi pridjevi znače: majdački — jugozapadne kajkavske govore; zagorski — sjeverne; solarski — čakavske; tukavski — štokavske.

no da među njih, osim Vrančića, ubrojimo Jakova Mikalju, autora *Blaga jezika slovinskoga* (Ancona 1649—1651). Evo poredbe:

a)

VRANČIĆ: Baculus ... *Palycza*

MIKALJA: sctáp paliça. Tojaga *bastone* baculus, li; vel baculum, li, Fuftis, tis.

BELOSTENEC (Gaz. I): Baculum, g. n. & Baculus, i. g. m. 2. p. c. Fuftis, ftipes, scipio. *Palicza, schyap, tolyaga*. [D.] *Stáp*.

DELLA BELLA: Bastone. *Baculus, li. m. Sctâp, âpa. m.*

b)

VRANČIĆ: Macer ... *Mledā, Marfav*

MIKALJA: mrriscjav, a, o, Mledān, a, o; *magro, Macilento*; Macer, a, m, Tenuis, e, macilentus, a, m.

BELOSTENEC (Gaz. I): Macer, cra, m. monogramus. *Mleden, merffav* ...

DELLA BELLA: Magro, e macro, adiet. macilente. *Macer, cra, crum. Mleedan, dna, dno* ... *Súh, súha, súho* ... *Okòfct, ta, to* ... *Suhorgljäv, va, vo* ... *Ježinav, va, vo. Ježiv, iva, ivo*.

c)

VRANČIĆ: Proprius, a, m ... *Vlaβtit*

MIKALJA: Vlaſctiti. Poſobiti. (*Particolare*.) Praecipuus, a, m. Singularis. Proprius. Peculiaris, e.

BELOSTENEC (Gaz. I): Proprius, a, m. suus, privus. *Lafztovit, vlaſztit, poſzobit* ...

DELLA BELLA: Propio, e proprio aggett., quello che è solamente d'un solo e non d'altri. *Proprius, pria, prium. Vlaſtìt, titta, titto. Poſòbit, sòbita, sòbito. Poſobni, bna, bno. Vlaſctìt, titta, titto* ...

Temeljni Belostenčev sloj hrvatskih riječi, koji se obično naziva kajkavskim, oblikovan je, kao što se vidi, na taj način da je kajkavsko leksičko blago obogaćeno Vrančićevim i Mikaljinim leksičkim izborom, a to je moglo biti obavljeno još za Belostenčeva života. Pojedine riječi toga izbora (primjer a) naknadno su obilježene kao dalmatinizmi.⁶⁰

Tako formiran latinsko-hrvatski dio *Gazofilacija* urednici su nadopunili Della Bellinim riječima, koje su dosljedno obilježivali oznakom D. Ponekad je u tome ovisnost o Della Belli tolika da udara u oči, na primjer:

⁶⁰ O tome svjedoči i to što (u primjeru a) riječ *štap* ima Mikaljin (^), a ne Della Bellin akcenatski znak (*).

BELOSTENEC (Gaz. I): Procurator, oris. *m. p. p.* curator, provisor, negotiorum gestor. *preszkerbitel, szkerbi noszitel, szkerbitel.* Cic. (D.) *na sztoynik, naredbenik.* ...

DELLA BELLA: Procuratore, agente. *Procurator, ris. m.* Nástojnik, nika. m. Nástojalaz, jaoza, m. Naredbenik, nika. m.

Urednici su, naravno, iz Della Belle unosili samo one hrvatske riječi što ih nije stavio Belostenec ne našavši ih ili zaobišavši ih u Vrančića, Mikalje ili drugdje.

Zadatak je budućih pomnih ispitivanja da se ustanovi koliko — u neobilježenom i obilježenom sloju riječi u *Gazofilaciju* — ima Vrančićevih i Mikaljinih, a koliko Della Bellinih. Tek će se tada dobiti prava slika o opsegu posla što ga je obavio sâm Belostenec — slika koja zacijelo neće u bitnome naškoditi značenju velikoga leksikografa 17. stoljeća Ivana Belostenca.

6.

U žarištu Fancevljevih napada, u kojima nije teško nazrijeti želju da se pravi Belostenčev udio u izradi rječnika obezvrijedi, sasvim se razumljivo našao drugi, hrvatsko-latinski dio. Tome je dijelu osnovicom poslužio Habelićev *Dikcionar*. Belostenčev *Gazophylacium illyrico-latinum* nastao je tako što je već gotovi Habelićev abecedni popis riječi obilno proširen dodavanjem novih. Iz predložka poteklo osnovno kajkavsko obilježje nije se nikakvim dodavanjima moglo izbrisati. Činjenica o Belostenčevu ugledanju u Habelića u drugom dijelu rječnika negiranje autorstva uvelike je potpomogla i učinila ga uvjerljivim.

No usporedba bez sumnje Belostenčevih propovijedi sa spornim drugim dijelom rječnika također pokazuje zanimljive rezultate.

PROPOVIJEDI

GAZOFILACIJ II

aldov, posvetilišće, žrtva 90	Aldòv, [D.] Sartva. <i>Sacrificium, ij. Holocaustum, ti. 2. v. Poszvetilische.</i> ...
arka, skrinjica 110	Arka, Szkrinya. ...
bantuvati, zabavljati 60	Bantujem — vati, Zabavlyam — lyati, ...
blago, bogactvo 106	Blágo, Bogatfztvo, Imeték, (D. it.) bogafztvo.
blaguvati, jesti 66	Blagujem — vati. v. Jém, & Edo.

bližnji, iskrnji 102	Blifnyi, a, nye, (D.) blifni, izkarni, ...
boj, karac (sic!) 98	Boy, harcz, ...
bojati se, strašiti se 46	Boimfze — jatifze, ftraffimfze — tifze, ...
bor, smreka 109	Bòr, ili borovichno drévo, [D.] fzmrek, ...
brod, ladja, plav 108	Bród, ladja, nakojesze chèz vodu prehagya. ...
celuvati, kušuvati, ljubiti 47	Czelújem — lovati. ... v. Kuffujem. — Kuffujem — vati. [D.] Lyubim, czelujem, lyubnem ...
cirkva, tempal 71	Czirkva. [D.] Czarkva, & scribunt sic: Zarkva. Czrikva, Tempal, Templo. ...
čalaran, himben 99	Chalaren, na, no. <i>Fraudulentus, a, um.</i> v. Himben.
čast, poštenje 90	Cháfzt. ... 12. v. Postenye. ...
čemer, jad 78	Jád, chemer, otrov, ftupa. ...
čemeran, jadovit 47	Chemeren, na, no. <i>Venenofus, a, um.</i> v. Jadovit.
često, gustokrat 66	Chéfszto. v. Gufzto krát.
čuti, slišati 47	Chújem, l. Chuem — chuti, pofzluffam — fati — fzluhnuti, [D. it.] fzluffam — fati, fzliffam — fati, — fzliffim — fiti. ...
čuvati se, paziti se 62	Chuvàm fze, vatifze, pazimfze — tifze, ...
čuvati se, habati se 70	Habám fze — tifze, chuvamfze, pazimfze, ...

Tehnika kontaktnih sinonima, koju su kao sredstvo nadrađanja dijalektalnih razlika proklamirali osobito hrvatski protestantski pisci i Franjo Glavinić, doista je, dakle, autorom *Gazofilacija* dosegla svoj vrhunac.

No praksu što ju je leksikografski dokraja doveo Ivan Belostenec kao da demantira okolina u kojoj je proveo najbolje godine života i u kojoj je počeo stvarati rječnik. Već je u ozaljskome krugu čestota kontaktnih sinonima počela slabiti, o čemu svjedoči Frankopanova (prozna!) *Trumbita*:⁶¹

⁶¹ *Djela Frana Krste Frankopana*, priredio Dr Slavko Ježić, Srpska kraljevska akademija, Posebna izdanja, knj. CVIII, Filozofski i filološki spisi, knj. 27, Beograd 1936, str. 169-184.

da takvih sinonima u njoj ima, pokazuju primjeri *kače i zmiје* 197, *početak i zhodišće* 199, *telo i ... kipe* 199, *strahom i ... bojezlivostjom* 199, *snažne i čiste* 202, *smrada i vojnbе* 202, ali su neusporedivo rjeđi nego u Belostenčevim propovijedima. Pogotovu oni smetaju stihovima, koji samo vrlo rijetko mogu apsorbirati glomazne cjeline što ih kontakti sinonimi obično tvore. Zato su npr. u *Sireni* Petra Zrinskoga vrlo rijetki.⁶² U tome se djelu ipak upotrebljava raznolik leksički materijal iz svih naših narječja, ali se kontaktna sinonimika preobraća u distaktnu. Petar Zrinski za jedan pojam upotrebljava na različitim mjestima u djelu različite izraze. Za ilustraciju evo samo nekih od mnogih:⁶³ boj VI 90 ~ harac VII 5 (boj i harac 60), čemer XII 10 ~ jad XII 9 ~ otrov XII 102 ~ strup XII 9 (jad i čemer 78), drug X 114 ~ tovariš X 32 (tovaruš i drug 46), dugovanje VIII 72 ~ stvar I 8 (stvar i dugovanje 64), gladan V 37 ~ lačan VI 111 (lačan i gladan 58), hiža XV 40 ~ kuća III 31 (hiža iliti kuća 88), hud I 21 ~ zao I 21 (hud i zal 62), križ II 65 ~ propelo II 79 (propelo ili križ 71), lav I 33 ~ oroslan V 70 (lav ili oroslan 69), neprijatelj II 74 ~ protivnik II 77 ~ suprotivnik XV 84 (neprijatelj i suprotivnik 55), pelda VI 36 ~ prilika IV 5 (figura, példa i prilika 66), spasenje II 86 ~ zveličenje II 76 (spasenje ili zveličenje 72), škurina III 76 ~ tamnost V 95 ~ tma VII 121 ~ tmina IV 89 (škurina i tamnost 55) i sl.

Ali dok je u prvom dijelu rječnika Belostenec težio sabrati svu leksičku građu ne savjetujući čitatelju koji od sinonima da odabere u upotrebi, drugi dio sadrži već elemente jezičnoga savjetnika. Habelićeva je osnovica pro-uzrokovala da često upućuje na kajkavsku natuknicu (npr.: Karvnik. v. Hahar), ali i obrnuto (npr.: Faytnocha. v. Ulaga; Harno. v. Zahvalno). To je bio jedan od važnih putokaza za kasniju valorizaciju Belostenčeva leksičkog blaga.

7.

Danas ne možemo, naravno, kazati na koje je sve načine Belostenec sakupljao građu za svoj rječnik. Iz Fancevljeve se rasprave može zaključiti da on pretpostavlja dva načina: crpenje iz književnih djela (pretežno iz onih leksikografskih koja su, kada je Belostenec radio, već bila tiskana) i upoznavanje s rječničkim blagom na terenu po kojem se leksikograf kretao. U skladu s time Fancev je i mogao postaviti danas općenito prihvaćenu tvrdnju da je riječi s oznakama Scl. i Scl. Turc., tj. slavonizme i slavonske turcizme, unio u *Gazofilacij* tek u 18. stoljeću jedan od njegovih urednika, Jeronim Orlović.⁶⁴ Takav zaključak potkrepljuje to što nije moguće neposredno dokazati da je Belostenec u većoj mjeri poznao turske riječi, a njih je

⁶² Primjeri su za njih u stihovima: čim znam vrnut škodu i kvare vsakomu V 86, ter ke sobom ganu zmiје, gade, kače I 41, žitak i življenje skupa se raspade IX 106 i još samo u ponekima.

⁶³ Izvan zagrada nalaze se sinonimi iz *Sirene* s oznakom pjevanja i strofe a u zagradama sinonimi iz Belostenčevih propovijedi.

⁶⁴ F a n c e v, nav. djelo, str. 164.

doista teško naći u njegovim propovijedima.⁶⁵ No za ispravno zaključivanje o tome pitanju valja se podsjetiti da je odsutnost turcizama u tekstu kao što su propovijedi sama po sebi razumljiva; Belostenec ih je tu mogao i namjerno izbjegavati. To ipak ne mora značiti da on, čak vrlo dobro i u obilnom broju, nije poznao takve riječi.

Na to nam pitanje indirektno može odgovoriti *Sirena* Petra Zrinskoga. Njezinu tiskanom izdanju dodano je na kraju »Tomačenje imen i riči neznanih«,⁶⁶ među kojima je protumačen i stanovit broj turcizama. Neke od njih nalazimo i u Belostenčevu rječniku:

SIRENA — »Tomačenje ...«

GAZOFILACIJ I i II

Barjak ... zastava.	Zafztáva, bandera. (Scl. Tur.) <i>barjak</i> . Gaz. II — Vexillum, li. <i>n. Zafztava, bandera</i> . (D.) <i>fztjeg</i> . (Turc. Illyr.) <i>barjak</i> . Gaz. I
Barjaktar ... zastavnik.	Vexillarius, ii. <i>m. vexillifer. quod Antesignanus. Zafztavnik, banderas</i> . (D.) <i>barjectar</i> . Tac. Gaz. I
Mađar ... Vugrin.	Ungarus, ri. <i>m. p. c. Vugrin</i> . (D.) <i>Magyar</i> . 2. Adj. <i>Vugerszki</i> . (D.) <i>Magyarszki</i> . Geogr. Gaz. I — Hungaria, ae. <i>g. f. 1. Ungaria. Vugerszki orszag</i> . (Scl.) <i>magyarszki vilayt</i> . ... Gaz. I
Tepsija ... midenica.	Medenicza. (Tur. Scl.) <i>Tepfzia</i> . ... Gaz. II

Ali budući da u kratki rječnik na kraju *Sirene* nisu uvrštene mnoge turske riječi koje se nalaze u tekstu djela, možemo uzeti da su one bile svim potencijalnim čitateljima toliko jasne da ih nije trebalo tumačiti. Takve su riječi npr. neke i danas vrlo poznate (aga, busija, buzdohan, delija, hajduk, janičar, paša, sultan, vezir), ali i takve kojima značenje danas teže razabiremo (npr. dunder, hadnađ, hazdija, kajmekan, odapaša i dr.). Ako znamo da je kontakt ozaljskoga kruga s Turcima bio gotovo svakodnevan, makar i kroz okršaje, razumjet ćemo i da te riječi doista, pogotovu u ozaljskome kraju, nisu bile nepoznate. Ako ih Zrinski nije morao objašnjavati »hrvacke i primorske krajine hrabrenim vitezovom«, što nam daje pravo misliti da ih nije znao leksikograf Belostenec? Stoga smijemo zaključiti da ih je on sâm lako mogao unijeti u svoj rječnik, što se i dogodilo:

⁶⁵ Osim npr. *harambaša* 83.

⁶⁶ Isp. SPH 32, str. 297.

busija III 66	Infidiae, rum. <i>f. pl. n.</i> Obsidiae, subseffa. <i>Zafzed.</i> (D.) <i>zafzeda, podszupicza.</i> (Scl.) <i>b u f z i a.</i> ... Gaz. I
harač I 53	Tributum, ti. <i>n.</i> & Tributus, ti. <i>m. p. p.</i> census, penfio, vectigal. <i>Dacha, davanye, ftibra, chins,</i> (D.) <i>h a r a c h.</i> ... Gaz. I
kaur I 33	Körschènik, t. j. Christuffev, ili (D.) Ifzucarftov nafzlednik. (voce Turc.) <i>K a u r.</i> ... Gaz. II
konak I 81	Hospitium, ij. <i>g. n. 2.</i> <i>Sztán, prifztalifche prihodneh.</i> (D.) <i>k o n a k.</i> v. Diverforium. ... Gaz. I — Diverforium, ij. <i>g. n. 2.</i> Pandochium, hospitium meritorium, taberna meritoria, ftabulum. <i>Sztán, fzvrachalifche, oftaria, gofztilnicza,</i> (D.) <i>fzvratifche, prifztalifche.</i> (Scl.) <i>k o n a k.</i> Gaz. I
paša I 51	<i>P à f f a.</i> ladaveczi turfzki. <i>Praefes Turcorum, Paffa, ae.</i> Gaz. II

Iako Belostenec u Slavoniji nije boravio,⁶⁷ što je i razumljivo kad se ona sve do kraja 17. stoljeća nalazila pod turskom vlašću, za upoznavanje slavonske govorne situacije ipak je imao prilike. Još možda u Zagorju, a sigurno u pokupskom kraju nailazio je na prebjege, među kojima i na one iz Slavonije.⁶⁸ Za Belostenčeva boravka u Sveticama dolazi do nekoliko seoba čitavih skupina ljudi iz Slavonije: »Godine 1637. izvedeno je 150 duša iz Podravine u Hrvatsku Krajinu, a 1651. preseljeno je opet 11 vlaških porodica, i t. d.«⁶⁹ Takvi su prebjezi mogli Belostencu biti informatori od kojih će saznati pojedine slavonske turcizme i dijalektizme te ih uvrstiti u svoju leksičku građu i, napokon, u rukopis rječnika. Kada se pak, već znatno poslije oslobođenja Slavonije od Turaka, taj rukopis pripremao za tisak, jedan od njegovih urednika — Slavonac Orlović — mogao je osjetiti da su u njegovo vrijeme turcizmi osobito rašireni po Slavoniji te ih s toga stajališta označiti kao slavonizme, tj. oznakom Scl. Tur. Neki čak primjeri upućuju na zaključak da ni taj posao nije obavio Orlović. Teško je naime prihvatiti mogućnost da bi rođeni Slavonac, osim toga sa znatnom filološkom spremom, riječ *barjak* smatrao slavonizmom a riječ *barjaktar* dalmatinizmom, odnosno riječi *mađarski* i *konak* jedanput označio kao D. a drugi put kao Scl. Kajkavcu se to čak i moglo dogoditi, zbog čega valja pomišljati na Mužara. Treba

⁶⁷ Isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, str. 15.

⁶⁸ To se potvrđuje podatkom iz prvoga dijela *Gazofilacija*, gdje se riječ Profugus umači kajkaviziranim *vu/zkok*, ali i čistom kajkavskom tvorbom *v zkochlyivecz*.

⁶⁹ *Historija naroda Jugoslavije*, knj. II, Školska knjiga, Zagreb MCMLIX, str. 626.

dakle zaključiti da je Orlovićev ili Mužarov posao i oko navedenih slavonskih riječi bio samo (i to: jedva) urednički, a ne autorski. Jer da je Orlović doista želio unositi u *Gazofilacij* riječi iz svojega zavičaja, ostaje pitanje bi li u tome mogao naći mjere i ne bi li Belostenčev rječnik nastojao napuniti slavonizmima. Ipak, riječi slavonske provenijencije u *Gazofilaciju* čine izrazitu manjinu, čak i u usporedbi s onima što su obilježene oznakom D.

Problem Belostenčevih izvora znatno je kompliciraniji nego što se obično misli. Za kajkavsko područje leksikograf zacijelo nije imao mnogo teškoća: sam je bio kajkavac, pa je poznao i književna djela nastala na tome narječju (u završnoj fazi rada i Habelićev *Dikcionar*). Slavonsko leksičko blago teško je mogao sakupljati jer su mu na raspolaganju stajali tanki izvori (pojedini informatori), a književnih djela iz te pokrajine u njegovo vrijeme još nije bilo. Za riječi dalmatinskog porijekla mogao se koristiti dvama tiskanim rječnicima (Vrančićevim i Mikaljinim), no već su mu oni — uzeti zajedno — pružali takvo obilje građe da ju je čak morao djelomično prebirati.

No za leksikografski rad Belostenecu se osim svetičke nudila u susjedstvu i bogata knjižnica ozaljskoga dvorca. U njoj su bila sabrana, između ostalog, objavljena djela, pa i rukopisi hrvatskih pisaca s juga.⁷⁰ Belostenec je mogao čitati i petrarkističku liriku (npr. Marina Držića, Hanibala Lucića, Dinka Ranjinu), a da je iz nje upijao čak i neke stilske elemente, pokazuje ovaj primjer iz jedne od propovijedi:

On sveti, slavni i odičeni kralj i prorok višnjega Boga, David, vu jedno vréme, kruto se veseljaše i raduvaše, prelépo spévaše ino preslatko i premiljahno va citaru preigravaše, a na *prebéla* i *rumena* lica mile *suzice* prelévaše ...⁷¹

Iz razumljivih razloga (stil ljubavne lirike nije bio naširoko iskoristiv za prozu kakva su propovijedi) takvih je mjesta dosta malo. No na mogućnost da je Belostenec direktno vadio riječi iz književnih djela upućuje izbor riječi kojima prevodi latinski glagol *marcesco*.⁷² Hrvatski adekvati što ih daje (»gine, mledne i sehne ter vene«) podsjećaju na tiskano izdanje *Jedupke* (pripisivano Čubranoviću), gdje u pjesmi »Šestoj gospođi« čitamo:

Vene, čezne, gasne, blidi,
sahne, gine, kopni, taje,
i trudeći vik ne staje,
da svudi te slidom slidi.⁷³

Belostenec je i na tome mjestu ostao vjeran svojem postupku jer sinonimima nekajkavske provenijencije dodaje kajkavizam *mledne*.

⁷⁰ Od posljednjih npr. neki Dominka Zlatarića; o tome da su Zrinski nabavljali djela književnika iz južne Hrvatske isp. npr. ispravu br. 24 u knjizi: Emil Laszowski, *Građa za gospodarsku povijest Hrvatske u XVI. i XVII. stoljeću*. Izbor isprava velikih feuda Zrinskih i Frankopana, *Građa za gospodarsku povijest Hrvatske*, knj. 1, JAZU, Zagreb 1951.

⁷¹ Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 63.

⁷² Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 92.

⁷³ SPH VIII, JAZU, Zagreb 1876, str. 153.

O dva vrlo važna a nespominjana Belostenčeva izvora dalmatinskih riječi, o Vrančićevu rječniku kao prvome poticaju i o književnim djelima kao velikom rezervoaru građe, valja voditi računa i kad se prosuđuje o tragovima Della Bellina rječnika u *Gazofilaciju*. Ozbiljno se mora uzeti u obzir mogućnost da je posao što ga je leksikograf 18. stoljeća sistematski obavljao — ekscerpiranje građe iz djela naših književnika — Ivan Belostenec, možda u nešto manjem opsegu, radio već u 17. stoljeću. U tome smislu Fancevljeva tvrdnja da su riječi »dalmatinske štokavštine uzete ... od najveće česti iz rječnika Ardelija Della Belle«⁷⁴ svest će se na pravu mjeru, pa će i odluka urednika da u *Gazofilaciju* unose riječi iz toga rječnika ispasti ne kao promjena koncepcije *Gazofilacija*, nego kao dosljedno provođenje onoga nacrtu što ga je svojem djelu odredio njegov istinski tvorac.

8.

Jedan od elemenata po kojemu se može prosuditi naknadno naslojavanje u *Gazofilaciju* jesu poslovice; dosta ih je iz Della Bellina rječnika i Vitezovičeva *Priručnika*. No bilo ih je u *Gazofilaciju* i prije njihova naknadnog unošenja.⁷⁵

Da je zanimanja za te sitne oblike književnosti, ponajprije usmene, bilo i u vrijeme djelatnosti ozaljskoga kruga, najbolje može posvjedočiti književna ostavština F. K. Frankopana. Od svih pripadnika kruga Frankopan je za usmenu književnost imao najviše afiniteta: sabirao je i »dijačke junake«, i »sentencije vsakojaške«, pa i »zganke za vrime skratiti«.

Našu će pažnju najviše privući »zganke«. Za njih je pretpostavljeno da ih je Frankopan po prvotnoj zamisli uključio u *Gartlic za čas kratiti*,⁷⁶ da bi ih onda izdvojio te su »prepisane od sluge na čisto, priređene za štampu«⁷⁷ (istakao J. V.). Međutim, ogledaju li se one bolje,⁷⁸ uočiti će se neki znaci koji ne dopuštaju pomisao da je njihov rukopis, kakav se sačuvao, neposredno bio namijenjen objavljivanju. Prvo, od 103 »zganke«, koliko ih ukupno ima, svega ih je 40 kompletnih, tj. takvih gdje je osim naslova — odgonetke zapisan i tekst — zagonetka; preostala većina (njih 63) samo je markirana naslovom, a tekst zagonetke nedostaje. Drugo, svaka je od 40 kompletnih »zganki« napisana tako da najprije dolazi odgonetka a zatim zagonetka, npr.:

69. Šišmiš.

Od zvara nosim ime,
od ptice je mi plime,
perja nimam, vim prolicem,
mrake ljubim, dan zamićem.

⁷⁴ Fancev, *nav. djelo*, str. 157.

⁷⁵ Isp. Fancev, *nav. djelo*, str. 159-160.

⁷⁶ Slavko Ježić, *Život i rad Frana Krste Frankopana s izborom iz njegovih djela*, Matica hrvatska, Zagreb 1921, str. 40.

⁷⁷ Ježić, *Život i rad...*, *nav. djelo*, str. 67.

⁷⁸ Cjelovito su objavljene u navedenoj knjizi *Djela Frana Krste Frankopana* koju je priredio Dr Slavko Ježić.

Takav — zapravo obrnut — redosljed, kad bi i bio ostvaren u tiskanu tekstu, jedva bi mogao biti zanimljiv čitatelju jer bi već unaprijed pokazivao što »zganka« znači.

Iz navedenih razloga ne čini se vjerojatnim da je Frankopan pomišljao na objavljivanje »zganki« kao zasebne cjeline, već da je imao na umu neku drugu svrhu. O njoj nam nešto može reći analiza nekih naslova — odgo-
netaka.

Oni naslovi što se sastoje od jedne riječi, redovno imenice (npr.: 4. *Zr-
calo*, 17. *Jajce*, 29. *Sunce i sl.*) malo što pokazuju. Ali kao naslovi velikim
dijelom služe sintagme, u kojima je red riječi često neuobičajen. Tako na-
lazimo: a) objekt pred glagolom (19. *Rubje prati*, 41. *Kvočku nasadit i kruh
misit*, 56. *Potkov utvrdit*, 63. *Škaricami rizat*, 72. *Peć palit*, 90. *Kruh u peć
metati*); b) imensku dopunu pred imenicom (33. *Kralja igra*, 74. *Prstenca
igra*) i, osobito, c) imenicu pred njezinim atributom (1. *Rukavica postavlje-
na*, 2. *Čizma tesna*, 3. *Balta znovič nasajena*, 30. *Leto celo*, 34. *Posuda vin-
ska*, 65. *Štuclin i rukavica podstavljena*, 66. *Svića k steni prilijpljena*, 83.
Puška prazna). Isti takav postupak, međutim, postoji i u *Gazofilaciju*, npr.
u članku uz riječ halja: *Halya tefzna*, *Halya nabrana*, *Halya nafita*, *Halya
retko tkana*, *Halya zimfzka*, itd. Mogli bismo zaključiti da je prvotna na-
mjena Frankopanovih »zganki« bila leksikografska, tj. da ih je sabirao kao
materijal za potvrdu pojedinim riječima u nekome rječniku. Budući da u
okvirima ozaljskoga kruga ne poznajemo ni jedan drugi pokušaj stvaranja
rječnika osim Belostenčeva, možemo pretpostaviti da je Frankopana, od svih
članova kruga ionako najbolje upoznatoga s narodnim stvaralaštvom, zamo-
lio poznati leksikograf neka mu pomogne sakupljati građu. Da se ta surad-
nja nije i jače odrazila u tekstu *Gazofilacija*, vjerojatno je krivo Frankopa-
novo utamničenje i smrt.

S iznesenom bi se pretpostavkom mogli kositi oni malobrojni primjeri
gdje se u naslovu »zganke« atribut i imenica nalaze u uobičajenom redu (40.
Pijan človik, 84. *Zorkasto oko*, 91. *Staro budalo*). Ali ne treba zaboraviti da
su osobito prva dva pridjeva također bila leksikografski zanimljiva te su
ove »zganke« mogle biti namijenjene kao ilustracija za njihovo tumačenje,
a zato se i pridjev našao na prvome mjestu.

Za razliku od »zganki«, sentencije⁷⁹ ne odaju da su trebale poslužiti lek-
sikografskoj svrsi. Ali raznolikost riječi u njima činila ih je također priklad-
nima da budu primjeri u rječniku. Takve su npr. ove: 8. *Fratarska taška
vazdar nosi*, skupoga *mošnjja vazdar prosi*; 35. *Gdi od žen su vnoge havke*,
ne majnka *pravad i karke*; 70. *V drugih oči truhu vidiš*, sam u svojih *trama
miliš*.

9.

Ivanu Belostencu i njegovim nastavljačima punom se oštrinom nametao
problem latiničke grafije hrvatskih riječi u *Gazofilaciju*.

Već od najstarijih danas poznatih pisanih spomenika koji su našim je-
zikom i latinskim pismom nastali u prvoj polovici 14. stoljeća (*Šibenska*

⁷⁹ Ježić, *Djela . . .*, nav. djelo, str. 187-191.

molitva, Korčulanski lekcionar, Red i zakon sestara dominikanki u Zadru) osjećale su se posljedice toga što latinsko pismo pri preuzimanju nije bilo prilagođeno fonološkom sustavu našega jezika, što je, drugim riječima, dolazilo k nama više spontano nego organizirano. U južnoj zoni, gdje se najprije uvela, latinica se razvija pod snažnim utjecajem latinskoga i, osobito, talijanskoga načina pisanja. Kada pak nešto kasnije (u 16. stoljeću) ulazi u upotrebu i u sjevernoj zoni, ondje je našoj latinici uzor mađarska grafija.⁸⁰

Dvije grafije-uzora bile su atraktivne upravo stoga što su, svaka za sebe, razvile pojedina rješenja za bilježenje nekih fonema (ponajprije palatalnih suglasnika) koje nije imao latinski jezik, a postojali su u našem. Osim palatala *č*, *lj*, *nj*, *š* talijanska i mađarska grafija različito su obilježivale i nepalatalne suglasnike *c* i *s*. Zbog dvaju različitih utjecaja spomenuti se glasovi u dvije naše zone različito pišu, i to:

suglasnik:	č	lj	nj	š	c	s
u južnoj zoni:	c, ci	gl	gn	sc, fc	c, z	s, f
u sjevernoj:	cs, cf	ly	ny	s, ff, ss	cz	sz, fz

Razlika postoji i u pisanju suglasnika *ž* i *ć*. Za prvi se na jugu upotrebljava znak *x* a na sjeveru znak *s* (*f*) ili kakva iz njega izvedena kombinacija. Za drugi se na jugu najviše primjenjuje kombinacija *ch* a na sjeveru pored nje kombinacija *ty*.⁸¹

Neka od ključnih dvografemskih rješenja što ih je južna grafija preuzela od talijanskoga uzora (*gl* za *lj*, *gn* za *nj*, *sc* ili *fc* za *š*) bila su sastavljena od znakova koji su, svaki za sebe, imali funkciju u grafijskom sustavu (*g*, *l*, *n*, *s*, *f*, *c*). Teškoća je nastajala zbog toga što je svaka od tih kombinacija sadržala grafeme u onome poretku u kakvu su se isti grafemi mogli naći i kada svaki od njih predstavlja po jedan fonem. Tako su skupine *gl*, *gn*, *sc* (*fc*) jedanput značile foneme *lj*, *nj*, *š* a drugi put skupine fonema *g + l*, *g + n*, *s + c* (npr.: *dagle* — *magla*, *magni* — *odagnati*, *visce* — *sciniti*). U krajnjim je slučajevima moglo doći i do homografije: *pisci* = 'piši' i 'pisci'. Sve je to južni tip grafije činilo nedovoljno čitljivim.

Sjeverni njen tip za pojedine je foneme iz mađarskoga preuzeo također kombinacije, i to *cs* (*cf*) za *č*, *ly* za *lj*, *ny* za *nj*, *cz* za *c*, *sz* (*fz*) za *s*. Ali iako su pojedini grafemi iz tih kombinacija imali i samostalnu funkciju u grafijskom sustavu (tako: *s*, *l*, *y* [= *j*], *n*, *z*), do nejasnoća nije dolazilo jer u našem jeziku nije postojala takva distribucija parova konsonantskih fonema kakva je bila distribucija znakova u pojedinim grafijskim kombinacijama; drugim riječima, nikada se u jeziku nisu ostvarivale suglasničke skupine *cs*, *cz*, *sz* i sl. Zbog toga su navedena grafijska rješenja bila i prihvatljiva i vrlo čitka.

Vjerojatno je sve to bilo jednim od razloga da se težnje za grafijsku reformu najprije jave u južnoj zoni. One su bile to umjesnije što su navedena

⁸⁰ Isp. Milan Moguš i Josip Vončina, *Latinica u Hrvata*, »Radovi Zavoda za slavensku filologiju«, sv. 11, Zagreb 1969, str. 62-63.

⁸¹ Prema podacima iz knjige: Dr. T. Maretić, *Istorija hrvatskoga pravopisa latin-skijem slovima*, Djela JAZU, knj. IX, Zagreb 1889.

rješenja vrijedila samo kao neki prosjek, odnosno što u pisanju latinicom kod nas sve do ilirizma nije ni u pojedinoj od dvije zone bilo ujednačenosti. U bilježenju ponekoga od fonema upotrebljavalo se u toku pet stoljeća hrvatske latinice vrlo mnogo rješenja (npr. *ć*, za koje nije postojao strani uzor, pisalo se na 22 načina, *č* na 18, itd.). Rijetki su bili književnici koji su svaki fonem dosljedno obilježivali uvijek istim znakom ili kombinacijom znakova, a nije lako naći dvojicu čiji su grafijski sustavi bili identični. Upravo takvo stanje nametalo je potrebu za sređivanje latiničke grafije, a pokušavalo je to izvesti nekoliko književnika. No sve do ilirizma reforme su ostajale bez odjeka. Nije npr. prihvaćen ni prijedlog Šime Budinića (potkraj 16. st.) da se uvedu jednoslovčani znakovi za *č* i *ž* ni pokušaj Pavla Vitezovića (na prijelazu iz 17. u 18. stoljeće) da se po istim načelima, uz primjenu diakritičkih znakova, uvede kod nas latinica u kojoj bi se svi fonemi, pa i palatalni suglasnici, obilježivali samo po jednim znakom.

Obično smo skloni vjerovati da je za razvoj latinice kod nas važno i da je bilo pokušaj reforme samo ono nastojanje koje je nudilo kakav nov, jednostavniji i za naše prilike originalno koncipiran grafem. No pritom olako smecemo s uma da je napredak mogao značiti i svaki pokušaj da se dva tipa grafije međusobno približe. U tome smislu valja spomenuti književnika koji je djelovao u isto vrijeme kada Šime Budinić utire put reformi na temelju diakritičkih znakova. Možda i stoga što je živio u Mađarskoj, prvi naš leksikograf Faust Vrančić, porijeklom iz južne Hrvatske, iz Šibenika, svoja djela (*Dictionarium...* iz 1595. i *Život nekoliko izabranih divic* iz 1606) piše grafijom sjevernoga tipa. Njegov primjer slijedi još jedan čakavac, Istranin Glavinić (*Cvit svetih* 1628), koji u jezičnome smislu započinje približavanje čakavaca kajkavskome narječju a u grafijskom odstupanje od južnog i prihvaćanje sjevernog tipa latinice. Gotovo se identičan proces može zapaziti u svih pripadnika ozaljskoga kruga (Petar Zrinski, Fran Krsto Frankopan i dr.). Ivan Belostenec, jedan od članova toga kruga, podrijetlom kajkavac, prihvaćajući grafijske težnje kruga, ostaje vjeran svojim kajkavskim prethodnicima, dakle sjevernom tipu grafije, što ujedno znači da je od svojih leksikografskih uzora vrlo bliz Vrančiću i Habeliću, a nikako ne prihvaća kompliciran Mikaljin pravopis.

No upravo je u grafiji Fancev tražio — i naoko našao — najčvršće dokaze protiv Belostenčeva autorstva drugoga dijela *Gazofilacija*. Toj su svrsi imale poslužiti polemičke rasprave o pojedinim grafijskim pitanjima u tome dijelu rječnika.⁸² Fancev je unaprijed stvorio zaključak da su sve te grafijske napomene replika na Vitezovićeve prijedloge što ih je iznio u izgubljenom spisu *De Orthographia*, a poznajemo ih iz *Priručnika* i *Plorantis Croatiae saecula duo*, izašlih poslije Belostenčeve smrti, što bi značilo da su te napomene mogli unijeti tek urednici (odnosno prema tome čak pravi autori) drugoga dijela *Gazofilacija*.

Fancev je propustio uočiti da se upravo u vrijeme Belostenčeva leksikografskog rada vodila rasprava o uređenju grafije u sjevernoj Hrvatskoj. O tome ne doznajemo samo iz Krajačevićeva Appendixa djelu *Sveti evangeliomi* (1651) nego i iz predgovora Habelićevu *Zercalu marijanskome* (1662), gdje se kaže: »Ne dvojim ni vu tom, da bude ki reče: ovde H, ovde X, ovde

⁸² O tome se raspravlja u člancima: C (str. 35), Cz ante A (55), I (133), K (157), S (472), V (551-552), X, Y, Z (593). Fancevljevo mišljenje isp. u nav. djelu, str. 158-159.

Y, ovde cs etc.«⁸³ Primjedba u Gaz. II (uz X, str. 593) o onima »koi meſzto Ks vu ſztanoviteh rechih poſztavlyaju X, kakti: ja piſſem jakſi, vekſi, oni piſſu jaxi, vexi« može se odnositi na Petra Zrinskoga,⁸⁴ na Vrančića,⁸⁵ pa i upravo na Habelića. Očito je da se Belostenec osjećao dužnim da dade objašnjenje kada je iz Habelićeva *Dikcionara*, temelja drugome dijelu svojega *Gazofilacija*, grafiju Povexavam, Povexan, Povexanye, Proxen izmijenio u Povekſávam, Povekſſan, Povekſſanye, Pròkſſen (i slično: Prokſſèno, Prokſſia, Prokſſújem). I pri odbacivanju udvojenoga s na početku riječi autoru grafijskih napomena u Gaz. II na pameti je također Habelić, koji je takvo rješenje upotrebljavao.⁸⁶ Za obilježivanje glasa č u *Gazofilaciju* se provodi kombinacija ch, ali osim nje, očito pod utjecajem Krajačevićevih prijedloga, dopušta se skupina cs. Fancev je pogotovu predaleko otišao kada je naveo Vitezovića kao uzor autoru Gaz. II u bilježenju glasova š i ž, o čemu se u Gaz. II (str. 472) kaže: »otud derſim da y ú naſsem Szlovinſzkom piſzmu vſzaki ſzpameten bude zadovoljen z-proſztem ſzlovom S. koje glaſz gde podichi, gde znifziti buſze moral, zadofzta pokafſe znamenka zverhu glaſznoga ſzlova poloſena, y zdruſena ſzlovu S. ſto pokafem ú ſzvojem meſztu.« Tako piše š, ž Belostenec u Gaz. II samo u natuknicama, pa ni tu dosljedno. Da je to rješenje s pomoću diakritičkoga znaka u Vitezovićevu smislu — nikako se ne može prihvatiti. Ponajprije, Vitezović je diakritički znak dodavao suglasniku, a ne susjednome samoglasniku i, nadalje, kad bi u Gaz. II predloženo bilježenje š, ž nastalo pod dojmom Vitezovićeve reforme, ostalo bi pitanje: zašto samo za te glasove, a ne i za sve ostale što ih predlaže Vitezović? I napokon, za bilježenje glasa š Vitezović nije dao nikakvo novo rješenje, dok ž nije pisao pomoću nadslovnoga diakritičkog znaka, nego u obliku »podrepljenoga« z.

Zbrku oko kombinacije sh (kojom se glas ž u Gaz. II također sporadično bilježi) Fancev nije namjerno učinio. Nije mu bilo poznato da je to rješenje sigurno primjenjivao već sâm Belostenec u propovijedima.⁸⁷ Odakle je uzeo grafijsku kombinaciju sh, možemo tek nagađati, ali i to s dosta vjerojatnosti. Već je spomenuto da se on nadovezao na rad hrvatskih protestantskih pisaca, tj. na ono razdoblje kada su i hrvatsko-slovenske kulturne veze bile vrlo tijesne. Kao izdanak protestantizma nastala je, između ostaloga, prva slovenska gramatika *Arcticae horulae* Adama Bohoriča (Württemberg 1584), koja je djelomično uzela u obzir i hrvatski jezik (pojedine riječi, rasprava o uglatoj glagoljici) i koja je uvela u Slovenaca dugo važeći grafijski sustav, tzv. »bohoričicu«. Iako ne možemo potvrditi da je Belostenec poznavao Bohoričevu gramatiku, teško je pretpostaviti da mu nije bio poznat prvi slovenski rječnik (koji također donosi nešto hrvatskih riječi) — *Dictionarium quattuor linguarum* Hieronymusa Megisera (izdan u Grazu 1592). Ako niotkuda, onda je bar iz toga rječnika Belostenec mogao uzeti kombinaciju sh, koja mu se vjerojatno činila zgodnom, iako »bohoričicu« u drugim grafijskim pitanjima nije nasljedovao. Kada u Gaz. II (str. 472) Belostenec objavljuje da odustaje od ranije upotrebljavane kombinacije sh i da »h takay

⁸³ Isp. Duka t, *Sladki naš kaj*, nav. djelo, str. 54 i Hadrovics, *Kajkavische Literatur*, nav. djelo, str. 29.

⁸⁴ Isp. Maretić, *Istorija...*, nav. djelo, str. 358.

⁸⁵ Koji s. v. Delicatus piše: *proxen* 'prokšen'.

⁸⁶ Isp. Maretić, *Istorija...*, nav. djelo, str. 124 (primjer: ſsirokom).

⁸⁷ Isp. Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 43.

od nye odbiam kot menye potrebno, y povracham Dalmatinom«, dovodi nas u zabunu. Iz Maretićeve *Istorije* nije naime poznat ni jedan pisac iz Dalmacije koji bi se tom kombinacijom služio. Belostenec po svoj prilici ima na umu vrlo sličnu kombinaciju *sg* Mikaljina rječnika,⁸⁸ odakle i potječe njegovo »vraćanje Dalmatincima«.

Na temelju rečenoga možemo zaključiti da razmatranja o grafiji u *Gaz. II* nipošto ne svjedoče protiv Belostenčeva autorstva toga dijela rječnika. Štoviše, čini se da je upravo ta razmatranja pisao sâm Belostenec. Govoreći o slovu I (str. 133), autor upućuje da se ima pisati »polec naredbe polztavlyene na chelu knyige ove«, a uza slovo Y (str. 593) upozorava: »Vigy ú lzvojem mefztu, na konczu ove knyige.« Kako se na spomenutim mjestima (u predgovoru, odnosno na kraju *Gazofilacija*) o grafiji tih dvaju slova ne govori, možemo zaključiti da su ranije postojeće »naredbe« urednici izbacili, a Belostenčevo pozivanje na njih u tekstu rječnika zaboravili isključiti.

Jedini elementi po kojima bi se moglo izvoditi da su urednici dotjerivali grafiju rječnika jesu znakovi za refleks jata i poluglasa. U propovijedima je Belostenec jedan i drugi refleks sporadično označivao znakom *é*. Tome postupku, koji se i isticao kao primjer kako Belostenec »nije htio pisati ni samo za kajkavce ili samo za čakavce, već za *Hrvate uopće*«,⁸⁹ korijeni su se pokušavali tražiti na velikom prostranstvu, između kajkavskih govora Međimurja i Zagorja i čakavštine Vinodola i Istre, koje je Belostenec doista poznao. U Habeliću, istina, nije mogao naći neposredni uzor za to svoje rješenje. U *Dikcionaru* se, doduše, nalazi stanovit broj riječi u kojima se od jata postalo *e* označuje znakom ´ (Dél, Lép, Réch [s. v. Slovo]). No takvo je označivanje jata ovdje toliko rijetko da nikakve posebne zaključke ne možemo izvoditi, a i funkcija je nadslovnoga znaka pritom jednaka onoj koju vrši nad ostalim samoglasnicima: obilježivanje dugoga akcenta (jednako kao što je u primjerima: Lász, Drúg, Dúg, Glád, Gód, Hód, Lyút, Mófzt, Róg, Trág i sl.). Habelićevo je bilježenje refleksa poluglasa također moglo Belostencu pružiti malo poticaja za njegovo rješenje; osim malobrojnih slučajeva gdje Habelić uz kajkavski oblik vokalizacije daje i štokavsko-čakavski (Den, dan; Pefz, pafz, odnosno kao popratni vokal uz vokalno *r* u rijetkom inicijalnom položaju: Arualo, Art), on u tome pogledu pretežno ima kajkavsko stanje: Berz, Kerhek, Kerù (Sanguis), Perfzt, Perfztec, Pervi, Szercze i sl. Ne ulazeći podrobnije u pitanje nadrednih znakova nad vokalima uopće,⁹⁰ može se istaći da su prvi poticaj za upotrebu znaka ´ u pravopisnom (a ne u akcenatskom) smislu mogli Belostencu pružiti također slovenski književnici. U Bohorićevoj gramatici, naime, znakovi ` i ´ obilno služe da označe kvantitetu (kraćinu i dužinu).⁹¹ Belostenec je tu upotrebu modificirao te je znak nad vokalom (i to: *é*) iskoristio ne za oznaku kvantitete,

⁸⁸ Isp. u *Blagu* osobito str. 591-601.

⁸⁹ H a d r o v i c s, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 44.

⁹⁰ Pri čemu će za njihovu funkciju obilježivanja akcenata biti važna usporedba *Gazofilacija* s Della Bellinim rječnikom.

⁹¹ *Arcticae horulae succifivae, DE LATINOCARNIOLANA LITERATVRA, AD LATINAE LINGVAE ANALOGIAM accomodata, Vnde Moshoviticae, Rutenicae, Polonicae, Boemicae & Lusaticae lingvae, cum Dalmatica & Croatica cognatio, facile deprehenditur...* A d a m i B o h o r i z h; *VVitebergae anno M. D. LXXXIII*; u: *Monumenta litterarum slovenicarum*, 7, izdalo in založilo ZGP Mladinska knjiga v Ljubljani v sodelovanju z založbo dr. Rudolf Trofenik iz Münchna, Ljubljana 1970, str. 29.

već za markiranje različitih mogućnosti realizacije staroga jata i poluglasa. Potreba za takvo označivanje zacijelo se Belostencu javljala već kada je svoju kajkavštinu sučeljavao s Vrančićevim rječnikom.⁹² Iako je takvo obilježivanje objektivno služilo približavanju pripadnika svih narječja na velikome prostoru, stvarnu je pobudu za nj Belostenec mogao najbolje osjetiti samo ondje gdje se miješaju govori, a do toga je dolazilo upravo u pokupskome kraju. U prilog tome govori npr. iz godine 1666. sačuvana, svojim postankom također za Svetice vezana isprava krašićkoga župnika Ivana Brebrića, u kojoj se oznaka *é* dobro vidi.⁹³

Od Belostenčevih nastavljača eventualno potječe usavršenje grafema o kojima je riječ, izvedeno pod utjecajem Vitezovićevih zamisli. Za glas jat unijet je u *Gazofilacij* znak *é*, a za poluglas *ě*, ali ni oni nisu u rječniku dosljedno provedeni te se za oba refleksa upotrebljavaju još i slova *e*, *é*, *è*, a za poluglas (i to kao popratni vokal slogotvornome *r*) također znak *a* (u dalmatinskim riječima). Tako iz teksta *Gazofilacija* jasno izbijaju grafijske osobine koje odlikuju i Belostenčeve propovijedi.

Između grafije u prvom i u drugom dijelu *Gazofilacija* nema tako bitnih razlika da bismo se mogli složiti s Fancevom kada po tome kriteriju za prvi dio prihvaća, a za drugi odbija Belostenčevo autorstvo.

Preuzimanje mađarskih grafijskih rješenja u sjevernoj Hrvatskoj razumljivo je još u jednome smislu: ona su nudila jednu i uvijek istu glasovnu vrijednost grafijske kombinacije. Dok je npr. grafem *c* u latinskoj odnosno talijanskoj grafiji dvoznačan (već prema položaju taj grafem u latinskome označuje foneme *c* ili *k*, u talijanskome *č* ili *k*), mađarsko rješenje *cs* uvijek, bez obzira na poziciju, označuje fonem *č*. Slično je i s kombinacijama *cz*, *sz*.

Uzme li se u obzir izneseno, razumjet će se da je sjeverna zona preuzimala mađarske grafijske utjecaje jer su bili izvrsno primjenljivi za bilježenje našega jezika. Jedino na nj (izuzevši mađarski) pisci sjeverne Hrvatske takvu su grafiju i primjenjivali. Stoga je razumljivo da su latinski, čija se grafija upotrebom na raznim krajevima Evrope stabilizirala, bilježili na posvuda uobičajen način. Vjerojatno su bili svjesni da je npr. fonem *s* jednak u našem i u latinskom jeziku, ali dok su npr. našu riječ *sin* pisali *szin*, nisu ni pokušavali da i latinsko *sanctus* bilježe *szanktusz.

Nasuprot tome, svi pisci sjeverne Hrvatske koji su u svoja djela unosili južne leksičke elemente, čak i kada su ih primali književnim, pismenim putem, svakako su znali da ih u južnoj zoni pišu nekako drugačije, a ipak su njihovu grafiju mijenjali prilagođujući je svojem načinu pisanja. Vrijedi to također za ozaljski krug, pa i za Ivana Belostenca. No ta grafijska promjena, kada je provedena u književnim tekstovima, ničim nije posebno istaknuta. Naprotiv, u *Gazofilaciju*, onakvu kakav je tiskan, sistematski je

⁹² Te je npr. iz usporedbe kajkavskoga *svetel* i Vrančićeva *Szvitel* mogla, kao krajnji rezultat, proisteći grafija *Szvětěl* u latinsko-hrvatskom dijelu *Gazofilacija* (s. v. *Illustris*). — Pred sredinu 17. stoljeća i Rafael Levaković dodaje, i to glagoljskim slovima, nadredne znakove pa, između ostalih, stari glagoljski znak za jat varira tako da pomoću **▲** obilježava izgovor *ja* a pomoću **△** izgovor *e* (od jata); isp. *M o g u š — V o n č i n a*, *Latinica...*, nav. djelo, str. 71, bilj. 29.

⁹³ U Arhivu Hrvatske u Zagrebu, sign. VO-5, Spisi pavlinskih samostana, II. samostan u Sveticama, fasc. 9, N° 31; u toj se listini nalaze primjeri: *déél*, *délo*, *délalo*, *vérovane*.

provedeno označivanje pojedinih nekajkavskih riječi s obzirom na njihovo podrijetlo, i to D. = »dalmatice«, Scl. = »sclavonice«. Dok je za slavonski tip grafije, koji će se po nekim svojim specifičnim osobinama razviti tek poslije izlaska *Gazofilacija*, to djelo moglo biti donekle i uzor, pisanje dalmatinskih riječi sjevernim tipom grafije moglo je imati dalekosežne posljedice. U Gaz. II s. v. *czeczèk* nalazi se također kajkavska riječ *szèszecz* i njezin južni, slovom D. označeni sinonim *szaszacz*, dok se s. v. *ob* u prvome dijelu rječnika nalazi dalmatinska riječ *zavoly*. Pisanje *sz, cz, ly* (a ne: *s, c* [ili *z*], *gl*) u tim i sličnim riječima jasno pokazuje da je u *Gazofilaciju* na temelju sjevernog tipa naše latiničke grafije provedeno jedinstveno načelo bilježenja riječi bez obzira na to iz kojega su kraja ili govora potekle.⁹⁴ Kada čak i spominje da postoji dalmatinski način pisanja, autor *Gazofilacija* redovno se od njega distancira te se zalaže za sjevernu grafiju. Primjere južnoga načina pisanja daje razmjerno vrlo rijetko, kao npr. s. v. *Mus*, gdje u zagradama dodaje: »D. mux, l. mush«. *Gazofilacij* je, dakle, ne samo na jednome mjestu saku-pio leksičko blago svih narječja (pod zajedničkim imenom *lingua illyrica*) nego i prvi put tako koncipiranome jeziku odredio jedinstven grafijski sustav.

Iako skromna, ta je grafijska reforma najavljivala značajne posljedice. Kada je već pokazano da se sve riječi »ilirskoga jezika« mogu pisati jedno-obrazno, svi su dalji pokušaji za pojednostavnjivanje i usavršavanje našega latiničkog pisma imali više izgleda i da uspiju i da se prošire na cijelo područje. *Gazofilacij* je, uostalom, mogao biti i jedan od argumenata u nekim raspravama o ujednačivanju grafije, npr. u onoj što se potkraj 18. st. povela u pravopisnoj komisiji u kojoj je leksikograf Stulli bezuspješno zagovarao da se kao zajednički prihvati dubrovački način pisanja.⁹⁵ Naša se latinička grafija na kraju 18. i na početku 19. stoljeća razvijala upravo u onome smislu kao što je zacrtan u *Gazofilaciju* te je u osvit ilirizma Šafarik mogao za Belostenčev rječnik kazati: »Die Orthographie ist fast die heutige...«⁹⁶ A te su riječi, ne treba zaboraviti, bile napisane gotovo stotinu godina poslije izlaska toga djela.

10.

U vezi s pitanjem o njegovu autorstvu sumnju pobuđuje već i sâm neobični naslov: *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatium aerarium*. Iako se Belostenčev rukopis nije sačuvao, postoje dva pisana dokumenta koja govore upravo o njemu. To su *Brevis relatio* pavlina Ivana Krištolovca iz godine 1722.⁹⁷ i odobrenje za tisak pavlinskoga generala Poljaka Krizosto-

⁹⁴ Jedino izrazitije kolebanje postoji oko bilježenja jata i poluglasa, ali i to u težnji da se nađe zajednički nazivnik razlikama među dijalektima.

⁹⁵ Isp. M o g u š - V o n č i n a, *Latinica...*, nav. djelo, str. 75.

⁹⁶ Paul Jos. Šafařík's *Geschichte der südslawischen Literatur*. Aus dessen handschriftlichem Nachlasse herausgegeben von Josef Jireček. II. Illirisches und kroatisches Schriftthum. Prag 1865, str. 313.

⁹⁷ V. bilj. 4.

ma Kozbialowicza iz godine 1737.⁹⁸ Ni u Krištolovčevu spisu ni u rukopisnoj (svakako prvotnoj) verziji Kozbialowiczeve aprobacije Belostenčeva se djelo ne navodi danas poznatim nazivom, nego se, uz jasnu naznaku Belostenčeva autorstva, spominje *Dictionarium latino-croaticum*, odnosno *Dictionarium croatico-latinum*. Prema čvrstim svjedočanstvima može se, dakle, zaključiti da je Belostenec svoje djelo imenovao riječju (»dictionarium«) za koju je u starijoj hrvatskoj leksikografiji već imao dva uzora: Vrančića i Habelića. Dosljedno tome trebalo bi odbaciti mogućnost da je Mikalja (svojim nazivom *Blago...*) utjecao na konačnu Belostenčevu redakciju naslova. Jedan je dio naklade Belostenčeva rječnika bio uvezan u dva sveska (posebno latinsko-hrvatski i posebno hrvatsko-latinski dio), a neki primjerci kompleta imaju na hrptu originalne oznake DICTIONARIUM ili LEXICON.⁹⁹

To pokazuje da s naslovom nešto nije u redu. Lako se može otkriti da je naslov *Dictionarium latino-croaticum* (odnosno *Dictionarium croatico-latinum*) iz prvotne, rukopisne verzije Kozbialowiczeve aprobacije zamijenjen naslovom *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatium aerarium* u tiskanoj verziji aprobacije.

S time u vezi pobuđuje sumnju i to potječe li naziv *ilirski (jezik)* od Belostenca. Kako je svoj jezik sâm Belostenec zvao, teško je reći jer za to postoje dosta oskudni čvrsti podaci. O tome mogu posvjedočiti već navedene Belostenčeve riječi u propovijedima gdje pokazuje kako se latinski tekst »horvatski« prevodi.¹⁰⁰ Belostenec dakle zove jezik jednako kao ozaljski krug, što se može zaključiti iz *Sirene* Petra Zrinskoga. Na početku predgovora tome djelu stoji:

Nisam hotil uzmanjkati dila vojničkoga bana nigdašnjega Zrinskoga Miklouša iz ugarskoga na *hrvacki* naš jezik stumačiti...¹⁰¹

Iz stihova Zrinskoga izlazi da je on taj naziv, u pjesničkoj slobodi, prisiljen metričkim razlozima, mogao varirati u *slovinski*,¹⁰² ali ni u njega ni u drugih članova kruga imenu *jezik ilirski* nema traga. Ne susrećemo ga ni u *Gazofilaciju* (kao domaći naziv) jer su tu mogući ovi izrazi: »horvatski« (Gaz.

⁹⁸ Rukopisna verzija tog odobrenja glasi: »Facultas Reverendissimi Patris Generalis pro imprimendo Dictionario Croatico-Latino. — Fr. Chrysostomus Kozbialowicz, Fratrum Eremitarum Sancti Pauli Primi Eremitae Generalis Ss. Theologiae Doctor. — Dictionarium latino-Croaticum ad genuinum loquendi modum opera et studio Reverendi Patris Joannis Belostenecz ordinis Sancti Pauli Primi Exemite Provinciae Croatiae Professi Sacerdotis accomodatum iamque proelo proximam inevitabili fato Mortis eiusdem impeditum fuit, reassumptum tamen ad Inclytae Nationis Croatiae obsequium a venerabili Conventu Lepoglavensi iterato ex Commissione Superiorum Religionis a duobus idiomatis gnaris Ss. Theologiae Doctoribus revisum; tandem novissime zelo et applicatione Admodum Reverendi Patris Andreae Mufár Provincialis Ss. Theologiae Doctoris recognitum, nullique errori obnoxium, imo proficuum fore et proelo subiciendum iudicatum est. Quare praefato Patri Provinciali Committimus, et sub merito requirimus, simulque eam (quae ad nos pertinet) facultatem damus, ut ad publicam utilitatem lucem e proelo aspiciat. — Dabamus in Conventu Residentiae Nostrae solitae Mariae-Tall. die 5. 8bri Anno D. 1737. Fr. Chrysostomus Kozbialowicz Generalis.« Isp. Hadrovics, *Zur Geschichte...*, nav. djelo, Anhang, Nr. 26, str. 61. Tiskanu verziju v. na početku prve knjige ovoga reprint-izdanja.

⁹⁹ Isp. Dukát, *O kompoziciji...*, nav. djelo, str. 2, bilj. 1.

¹⁰⁰ Isp. Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 63 i ovdje, str. XV.

¹⁰¹ SPH 32, str. 19.

¹⁰² U stihu: »ovo j' pisam ravna, moja rič slovinska«, SPH 32, str. 247.

II, s. v. Bógh, X, str. 22 i 593), »slovinski« ili »slovenski« (Gaz. II, s. v. K, Y, str. 157 i 593) i »naš« (Gaz. II, s. v. I, str. 133).

U vezi s tim pitanjem važne podatke može pružiti usporedba prvoga i drugog dijela *Gazofilacija*. U oba se nalaze natuknice koje se odnose na narodna ili pokrajinska imena (u prvome: Croata, Dalmata, Sclavus; u drugome: Dalmatin, Horvát [Harvat], Szlovénecz). Sama činjenica da se naziv *Illyrius* javlja u prvome dijelu, a njegov se hrvatski adekvat (»ilirski«, »ilirički« i sl.) ne nalazi kao natuknica u drugome vrlo je indikativna i ukazuje na to da je ime *Illyrius* Belostenec znao tek prema latinskim izvorima, odnosno smatrao latinskim. Ni Mikaljin rječnik nije utjecao na Belostenca da među hrvatske natuknice u drugome dijelu uvrsti riječ *ilirski*.¹⁰³ Ona je za njega čak samo povijesni naziv, o čemu svjedoči ovo mjesto iz prvoga dijela rječnika: »Illyria, ae. l. Illyris, dis. 3. g. f. Illyricum, ci. p. c. Illyrium, ii. g. n. 2. hodie Slavonia.¹⁰⁴ Szlovenfzki orfzag. Georg.« Dosljedno bi tome bilo što i pod riječju *Sclavonicus* ima latinski pojam »*sclavonica lingua*« te ga prevodi kao »*szlovenfzki jezik*«. Dok je dakle Belostenec u prvome dijelu rječnika izbjegavao naziv »ilirski« čak i kao mogući termin latinskoga jezika, u drugome dijelu on se vrlo često upotrebljava.¹⁰⁵ To nas upućuje na zaključak da se naziv »*Illyricus*« i sl. po drugome dijelu rječnika proširio zahvaljujući Habeličevoj osnovici¹⁰⁶ ili pak intervenciji urednika *Gazofilacija*.

Na temelju iznesenih podataka smijemo ustanoviti i da naslov kakav tiskani Belostenčev rječnik nosi nikako nije mogao poteći od njegova autora, nego od urednikā. Uzroci tog promjeni mogu se naslutiti pođe li se od misli da je neobična upravo sama odluka da se Belostenčev rječnik, dakle rukopis koji je u lepoglavskom pavlinskom samostanu čamio više od šest desetljeća, iznese na svjetlo dana, iako se on u toku vremena morao čak i donekle arhaizirati.¹⁰⁷ Već i to što se u 18. stoljeću ne izdaje proširena, dopunjena verzija Habeličeva rječnika, nego se objavljuje Belostenčev rukopis, nakon objašnjenja da je on »opus plane pro natione eximium«,¹⁰⁸ upućuje da je taj rukopis sadržao sve kompozicijske značajke kakve ima i njegova objavljena verzija. Uzrok sudbini *Gazofilacija* znamo: on je 1722. još »ob defectum expensarum in tenebris haerens«. Tek kada se za njegovo tiskanje našao mecena, Belostenčev se rječnik mogao objaviti. A taj je mecena bio ban Josip Eszterházy. Utoliko ne možemo smatrati dovoljno argumentiranim mišljenje da je do izlaska *Gazofilacija* došlo zbog rivalstva dvaju crkvenih redova, pavlina i jezuita,¹⁰⁹ čime bi se tumačila i pojava Sušnik-Jambrešićeva *Lexicon* dvije godine kasnije (1742). Ako se uopće može govoriti o tome da su

¹⁰³ U Mikaljinu *Blagu*: »illirianska Darsgjava; *Illiria*: Illyris, Illyrim, Illyricum, ci.«

¹⁰⁴ Istakao J. V.

¹⁰⁵ Isp. natuknice: Horvát, Horvatfzki orfzag, Jezik, Szlovénecz, Szlovénka, Szlovenfzki, Szlovenfzki Orfzag.

¹⁰⁶ U Habeličevu *Dikcionaru* npr.: »Szlovenecz. Sclavus, vi, m. Illyricus, ci, m.« ... »Szlovenfzki. Illyricè, Sclavonicè.«

¹⁰⁷ Kao što se arhaizirao istovremeno s *Gazofilacijem* nastali Habeličev *Dikcionar*; isp. Krešimir Georgijević, *Hrvatska književnost od XVI do XVIII stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj i Bosni*, Matica hrvatska, Zagreb 1969, str. 199.

¹⁰⁸ Isp. u bilj. 4 Krištolovčevu *Brevis relatio*.

¹⁰⁹ Georgijević, *nav. djelo*, str. 90.

crkveni redovi kod nas imali jasne jezične koncepcije, onda među jezuitima i pavlinima postoji (u leksikografiji osobito) znatna razlika. Jezuiti 17. i 18. stoljeća djeluju na dva kolosijeka, afirmirajući paralelno dva tipa književnoga jezika: južni, sa štokavsko-čakavskim prožimanjem (Mikalja, Della Bella) i sjeverni, s kajkavskom osnovicom uz prihvaćanje i nešto elemenata dvaju drugih narječja (Habdelić, Sušnik-Jambrešić). Za razliku od njih pavlini — preko Belostenca i njegovih nastavljača — imaju koncepciju sjedinjivanja svih triju narječja.

Ako je Eszterházyjeva novčana pomoć bila namijenjena *Gazofilaciju*, može se zaključiti da je upravo on bio zanimljiv ne samo za toga bana nego i uopće za feudalne krugove tadašnje Hrvatske. Tu bismo zanimljivost mogli otkriti ponajprije u trodijalekatskom karakteru Belostenčeva rječnika. Kada se u ondašnjoj Hrvatskoj — nakon oslobođenja velikih područja u kojima je dugotrajna strana okupacija pogodovala produbljivanju dijalektalnih razlika — organiziraju stalni putovi razmjene, osobito trgovačke,¹¹⁰ a jezična praksa u različitim pokrajinama još uvijek pokazuje tendenciju prema regionalizmu — Belostenčev je rječnik imao velikih prednosti jer je mogao služiti kao izvrstan priručnik za razumijevanje među regijama u sve obilnijoj razmjeni, duhovnoj i materijalnoj. Urednici ga nude s gotovo reklamnim naslovom koji sadrži sinonimske riječi *gazophylacium* i *aerarium* (dakle otprilike: riznica), tj. ukupnost leksičkoga blaga koje se upotrebljava u svim krajevima. Naslovna je strana zapravo kritički osvrt ljudi oko sredine 18. stoljeća na koncepciju koju mu je dao autor. Prva riječ koja se na naslovnoj strani ističe nakon užega naslova jesu sinonimi («... selectioribus synonymis, phraseologiis, verborum constructionibus, metaphoris, adagiis, abundantissime locupletatum»), a lako se uočava da *Gazofilacij* upravo teži odgovoriti na to kakvi se sinonimi za pojedine pojmove upotrebljavaju na svakom od tri glavna područja: po užoj Hrvatskoj (neoznačena, većinom kajkavska riječ), po Dalmaciji (oznaka D.) i po Slavoniji (oznaka Scl.). Ranije ime rječnika (*Dictionarium latino-croaticum*, odnosno *Dictionarium croatico-latinum*) bilo je očito neadekvatno tadašnjem službenom nazivu »regnum Croatiae, Dalmatiae et Sclavoniae« (čemu bi bio također neadekvatan mogući naziv *slovinski jezik*) te je naknadno u naslov uveden sveobuhvatni naziv s dugom tradicijom osobito u našem latinizmu — (*lingua*) *illyrica* — što se odrazilo i promjenama u dvije verzije aprobacije. Na misao da korigiraju ime jezika urednici su bez sumnje mogli doći i pod Della Bellinim utjecajem.

Tako se Belostenčev rječnik i u formalnome smislu prilagodio uvjetima koji su ga pred sredinu 18. stoljeća činili aktualnim. U sadržajnom pogledu on je ionako bio iskoristiv jer izbor leksičke građe u njemu nije bio diktiran strogo književničkim, pjesničkim, nego u najboljem smislu leksikografskim sklonostima njegova autora: opredjeljenje ozaljskoga kruga za riječ »svagdašnju, običnu« pokazalo se opravdanim i nakon više desetljeća, a iz toga opredjeljenja potječe i ona Belostenčeva toliko uočljiva raspričanost, ono ulaženje u neočekivane pojedinosti pri objašnjavanju pojedinih riječi. Možemo pretpostaviti da su s tom mišlju obavljali svoj posao urednici rječnika, pa da je ona potakla i Kozbialowicza da u svojoj aprobaciji rekne kako je rječnik »nullique errori obnoxium«. Nemamo nikakva poticaja da ne povje-

¹¹⁰ *Historija naroda Jugoslavije*, II, nav. djelo, str. 1083-1084.

rujemo kako je zasluga samoga Belostenca to što, s jedne strane, u *Gazofilacij* nisu ušli brojni poetizmi, osobito iz južnih djela (koja je autor nesumnjivo poznavao), dok se pri objašnjavanju mnogih riječi teži što većoj iscrpnosti, o čemu svjedoči obilje primjera.¹¹¹ Potvrdu da je sklonost objašnjavanju riječi do u detalje, pa i uz pomoć primjera iz literature, bila upravo Belostenčeva pruža ovo mjesto iz njegovih propovijedi:

Alé da ja ovu réč: fregit, razlomi, bolje tolmačiti, i vi ju razuméti budete mogli, zapamtete ono, što Tituš Liviuš povéda u knjigah svojéh prvéh, kadé spominak od mira mej Rimljani i Albani čini i veli, da kada su pogodbu hoteli učiniti, ovu su se bili navadili ceremoniju činiti. Razsekli su tele jedno na dva déla i onako mej déli onemi oposred prošli su oni, koji su pogodbu činili, prisižući, da onoga, koji bi pogodbu prekršil, ima se ravno onak, kako ono tele, razseči.¹¹²

11.

Utjecaj Belostenčeva *Gazofilacija* na razvoj književnoga jezika počeo je, razumije se, tek nakon njegova objavljivanja godine 1740. U sjevernoj Hrvatskoj on tada u svojoj vrsti nema prave konkurencije. Sedamdeset godina stariji Habelićev *Dikcionar* već je bio u usporedbi s njime rijetka, zastarjela, ali i riječima odviše siromašna knjiga. Della Bellin *Dizionario* nije imao kajkavske ni slavonsko-štokavske komponente koja bi ga bila činila privlačnijim u sjevernoj Hrvatskoj u vrijeme sve jačih veza Slavonije i kajkavskih krajeva. Sušnik-Jambrešićev *Lexicon*, po izlasku vršnjak *Gazofilacija*, koji osim naše donosi njemačku i mađarsku leksičku građu, upravo je stoga bio zanimljiv i izvan Hrvatske te se iz nje mnogo iznosio, da bi napokon postao raritetom.¹¹³ Zato se *Gazofilacij* naveliko upotrebljavao.

Bilo bi izuzetno zanimljivo ispitati u kolikoj je mjeri *Gazofilacij* djelovao na književnike sjeverne Hrvatske u desetljećima koja prethode ilirizmu. Posebno je atraktivan morao biti za pisce iz Slavonije, koji su u njemu nalazili prvu potvrdu leksičkih slavonizama. Dojam što ga je Belostenčev rječnik ostavljao na slavonske pisce u literaturi je tek spomenut u vezi s leksikografskim radom Matije Petra Katančića.¹¹⁴ Kada je izašao u Zagrebu 1740, *Gazofilacij* je, nema sumnje, postao i školskim priručnikom, ali i izvrsnim pomoćnim sredstvom da se međusobno lakše razumiju književnici potekli iz različitih dijalekata. U njemu možemo gledati jednoga od uzročnika da kajkavac Brezovački razvije osjećaj za štokavsko ikavsko narječje, da Slavonac Antun Kanižlić dobro razumije dubrovačke književnike, pa i nastavi njihov književni smjer, itd. Među slavonskim piscima našlo bi se obilje primjera Belostenčeva utjecaja, od kojih je možda najizrazitiji na Antuna Ivanošića (1748—1800).

¹¹¹ Isp. detaljnost objašnjenja uz natuknice *konj* i *ptica* u hrvatsko-latinskome dijelu.

¹¹² Hadrovics, *Deset propovijedi...*, nav. djelo, str. 100.

¹¹³ Isp. Dukát, *O kompoziciji...*, nav. djelo, str. 2, bilj. 3.

¹¹⁴ Tomo Matić, *Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije preporoda*, Djela HAZU, knj. XLI, Zagreb 1945, str. 139.

Iz biografije toga pisca udara u oči podatak da je već zarana, napustivši požešku gimnaziju, upoznao Zagreb, gdje je završio drugi razred humaniora (god. 1763/64). U svojem kasnijem službovanju Ivanošić će se kretati po štokavskom i kajkavskom terenu, od Orubice i Čađavice do Zagreba i Štefanja. Na tome će životnom putu dobro upoznati kajkavsko narječje, pored rodnoga štokavskog, te će u svojim djelima odraziti tendenciju dijalektalnoj mješavini zbog koje ga Maretić isključuje iz svojega razmatranja o jeziku slavonskih pisaca.¹¹⁵ Iako bez oslonca na jasne podatke, ipak se može reći da je Ivanošić bio upućen u pavlinsku problematiku, a u *Pjesmi od junâctva vitéza Peharnika* (1788) on spominje Svetice, dodajući ovaj komentar:

Zove se mesto, gde vu kloštru negdašnjemu pavlinskomu Turki vu broju 72, od Peharnika û gradu Drežniku vlovljeni, postavljeni jesu sužnji, gde s njimi milostivno kruto barače se.¹¹⁶

Ivanošićeva proza (dijelovi *Svemogućega neba i zemlje stvoritelja*) po svojim jezičnostilskim karakteristikama (gomilanje riječi, kontaktni sinonimi, copia verborum) podsjeća na Belostenčeve propovijedi.

No najjasniji trag Belostenčeva rječnika očituje se u Ivanošićevu nazivu jezika. On ga zove iliričkim. U predgovoru *Opivanju sličnoričnom groba Jozipa Antuna Colnića od Colke* (1785) Ivanošić se ispričava što se nije »posve s takvima ričma služio, koje bi bile po vlastitosti slavnoga iliričkoga jezika izgovorene«.¹¹⁷ Opravdavajući se što, unatoč nekome neimenovanu izvoru, donosi leksičke inovacije u skladu s govornom praksom svojega vremena, Ivanošić spominje da »interesh — kamata, orgulje — civnik, grof — knez, tarac — kaldrama, majstor — rukotvornik uprav se ilirički izgovaraju«. Iako ne treba zanemariti mogućnost da se Ivanošić služio i Della Bellinim rječnikom, ipak nije teško otkriti da se većina po Ivanošićevu mišljenju pravih »iliričkih« riječi nalazi i u Belostenčevu *Gazofilaciju*.¹¹⁸ Budući da u navedenim primjerima od više Belostenčevih sinonima izdvaja samo po jedan kao »vlastitost slavnoga iliričkoga jezika«, možemo Ivanošića uzeti primjerom kako je Belostenčev rječnik u praksi druge polovice 18. stoljeća doživljavao reinterpretaciju, kako su se pojedine riječi njegova izbora uzimale kao standardne, a druge zanemarivale. U tome prebiranju ima duboke simbolike: jedan slavonski štokavac (Ivanošić) čini izbor iz velikoga rječnika jednoga kajkavca (Belostenca) opredjeljujući se pritom za lekseme južne, dalmatinske provenijencije.¹¹⁹

Posredništvo što ga je *Gazofilacij* vršio u 18. stoljeću izuzetno je značajno. Tek pretpostavljajući pomoć tako dobra priručnika, može se potpuno razumjeti zašto se upravo od 50-ih godina toga stoljeća počinju brisati granice književnoga regionalizma, i to osobito u sjevernoj Hrvatskoj, a ponajviše u njezinu kajkavskome dijelu. *Gazofilacij* tada postaje katalizator jednoga procesa. U njemu su se ionako sučeljivale razne dijalekatske osobine,

¹¹⁵ T o m o M a r e t i ć, *Jezik slavonskijeh pisaca*. Prilog istoričkoj gramatici hrvatskoj ili srpskoj, Rad JAZU, knj. 180, Zagreb 1910, str. 148.

¹¹⁶ SPH 26, str. 237.

¹¹⁷ SPH 26, str. 146.

¹¹⁸ I to: *kamata* s. v. *foenus*, *civnik* (*cevník*) — *organum*, *knez* — *comes*, a uzor za Ivanošićevu riječ *rukotvornik* s. v. *manuoperarius* (*rukotvorec*).

¹¹⁹ Od navedenih su u *Gazofilaciju* kao dalmatinizmi označene riječi *kamata* i *cevník*.

osim leksičkih osobito fonetske. Kajkavci su iz toga rječnika saznawali da pored njihovih dijalektalnih crta postoje u okviru istoga jezika i druge (npr. *čr- : cr-, vs- : sv-, -l : -o, j : đ*, zatim opozicije tipa *dohajam : dohodim* itd.). Povlačenje gramatičkoga sustava u drugi plan, koje je urodilo upravo rječnikom, a ne gramatikom, na prvi se pogled čini nedostatkom; zapravo, bilo je duboko promišljeno. Strogim opredjeljivanjem za jedan morfološki tip Belostenec i struja kojoj je pripadao učinili bi svoju viziju jezika odbojnom za pripadnike onih dijalekata kojima je morfološki sustav drugačiji. Belostenec je već po svojemu podrijetlu bio potaknut da odabere stariji morfološki tip, koji je u hrvatskoj književnosti bio pretežan od njezinih početaka. Uvodeći u gramatičke morfeme višeznačni grafem za refleks jata, Belostenec je već u propovijedima pokazao kako neke tipične morfološke kajkavizme želi učiniti prihvatljivima i za nekajkavce (komparativ *pobožnéje* 110, instr. množ. pridj. *ječmenovými* 105 i sl.). Svojim bogatim leksičkim izborom *Gazofilacij* je pak, kada se pojavio, pružao mogućnost da započne i obogaćivanje jezika semantičkim polariziranjem u onim parovima koje je Belostenec još smatrao sinonimnima; taj se proces može pratiti na njegovim parovima kao što su *želja* i *požuda* (Gaz. I, s. v. Desiderium), *vaga* i *mirilo* (s. v. Trutina), *postelja* i *odar* (s. v. Cubile) i na mnogo drugih. Prenesen u novi razvoj, izvan jezičnih nastojanja ozaljskoga kruga, *Gazofilacij* postaje važnim pretečom ilirskoga pokreta, iako se to premalo uočivalo.¹²⁰

Godine 1813. biskup Maksimilijan Vrhovac uputio je svećenicima zagrebačke biskupije poziv na sakupljanje riječi i narodnoga blaga (poslovice i pjesama). Latinski original toga teksta kasnije su objavili ilirci u svojem književnom glasilu.¹²¹ Ističući kako »jezik ilirski«, unatoč svojoj podijeljenosti na dijalekte, ima izvrsne perspektive te kako je »slastju i stavnostju ovaj narodni jezik ukrašen«, Vrhovac se osvrće i na njegovu prošlost:

K njegovomu višjemu izobraženju su već davno slavni muževi svojim trudom mnogo pridonesli; i to u horvatskom narječju, koliko nam je poznato, pervi *Juraj Habdelić*, svojim rječnikom u Gradcu 1670. tiskanim; zatim *Ivan Belostēnac* svojim *Gazofilacijom* u Zagrebu 1740 izdanim; pak onda *Andria Jambrešić*, rječnikom takodjer u Zagrebu 1742. štampanim. U slavonskom pak narječju je izdao *Vid Došen*: »Aždaju sedmoglavu,« u Zagrebu 1768.; *Anton Kanižlić*: »Svetu Rožaliu,« u Beču 1780.; i *Anton Ivanošić*: »Tri poglavja knjige poroda,« u Zagr. 1788., čim je blago ovoga jezika mnogo pověkšano bilo.¹²²

U vezi s jezičnom problematikom autor poziva nastavlja:

Kaktigod někoji zapišuju razne prikladne rěči u bogoslovnih, někoji u pravnih (juridičkih), a někoji pak u drugih predmetih, tako želim što najviše, da bi Vi i svi ostali dušah pastiri na to takodjer svoju pozornost okrenuli, ter 1) da bi med Vaša zabilěženja sve prikladne, vlastovite i k naznačenju stvari shodne horvatske i slavonske rěči sakupljali, kojimi

¹²⁰ Belostenca npr. ne nalazimo u »Indeksu imena« knjige Antuna Barca *Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugoslavije*. Knjiga I. Književnost ilirizma, JAZU, Zagreb 1954; isp. str. 309.

¹²¹ »Danica ilirska«, tečaj III, 17. lipnja 1837, br. 24, str. 93-96; isp. Liberovo reprint-izdanje iz god. 1970.

¹²² »Danica ilirska«, III, br. 24, str. 93-94. Navodi su prema pristupačnijoj, prijevodnoj verziji.

se ili Vi sami služite, ili koje se u svakidašnjem potrebovanju pri ljudstvu nalaze; sputnie takodjer reči, kojimi se puk u poljodělskih predmetih i poslih služi; kak takodjer samostavnim pristojna pridavna, a glagoljem priloge, koje sudite, da čistoći i diki ilirskoga jezika pruditi mogu, dodajući svakoj reči njezinu silu, potrebovanje, značenje i raztumačenje . . .¹²³

Iz posljednjega navoda proizlazi da je već u praskozorje ilirizma bio jasno postavljen zahtjev da se pri unapređivanju jezika vodi računa o različitim sferama javnoga života u kojima on mora funkcionirati. Belostenec je u tome kontekstu spomenut među odličnim prethodnicima. U ilirski se pokret Belostenčevo djelo štoviše potpuno uklapa, o čemu svjedoče ove činjenice:

1. Ljudevit Gaj i njegov krug jezik zovu *ilirskim*. Tiskana verzija Belostenčeva rječnika ima naslov: *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatium aerarium*.

2. Preuzevši štokavštinu kao temelj književnome jeziku, ilirci se nisu odrekli ni ostalih dvaju narječja kao izvora rječničkoga blaga. O tome piše Ljudevit Jonke:

Dovoljno je pogledati tekstove ilirskih književnika i gramatičara pa će se bez poteškoća moći utvrditi kako oni ne zaziru ni od kajkavskih ni od čakavskih riječi.¹²⁴

Upravo objavljivanje izvadaka iz *Sirene* Petra Zrinskoga u »Danici« smatra Gaj zgodnom prilikom da dade objašnjenje o tom i sličnim postupcima u ranijim i u budućim brojevima:

. . . nakanili smo u napredak polag perve osnove našega podprijetja kadkad izabrane izvadke iz verstnih, najpače stariih ilirskih knjigah u Danicu našu postavljati, da se iz prispodabljanja ovakovih verlih dělrah razvidi način, kako bi se naš književni jezik po novom vkusu (Geschmack) u žilavoj krěposti staroga izrěčja bolje i verstnie razviti mogal.¹²⁵

Kao što je pokazano, prožimanje leksičkih osobina narječjā, pa i prožimanje sadašnjosti s tradicijom, bitna je značajka i Belostenčeva rječnika. Jedini pomak od Belostenca do Gaja jest pomak od kajkavske prema štokavskoj osnovici književnoga jezika. Oba su po svojem podrijetlu pripadala istome, kajkavskom narječju; što je prvi započeo, drugi je dovršio.

3. Pored iznalaženja najprikladnijih rješenja za bilježenje naših riječi (dijakritički znakovi!) ilirce je zaokupljalo označivanje glasova po kojima se narječja najizrazitije razlikuju. U tome su smislu nastojali riješiti grafiju jata i vokalnoga *r*. Iako su znak *ě* preuzeli iz češke grafije, idejnu osnovu za njegovo uvođenje našli su u hrvatskoj tradiciji, što potvrđuje Gaj u članku »Pravopisz«:

¹²³ Isto, str. 95-96.

¹²⁴ Ljudevit Jonke, *Osnovni problemi hrvatskoga književnog jezika u 19. stoljeću*, u knjizi: *Književni jezik u teoriji i praksi*, drugo, prošireno izdanje, Znanje, Zagreb 1965, str. 9-25; isp. str. 20.

¹²⁵ »Danica ilirska«, tečaj II, br. 3, str. 12.

Vnoge reči, koje mi Horvati samoglasnikom *e* pišemo, navadni su drugi Ilirci pored zgovora szvoga ili szlovum *i* ili pako *ie* pisati. N. p.: szvet, szvit, szviet; ded, did, died; krepozt, kripozt, kriepozt; lepi, lipi, liepi y t. d. Za ovu razlichnozt nashi mudreši ztarczi pišashe *é*, koji znamenovani *e* vszaki pored lazto vite navade szvoje zgovarjati mose. N. p.: létó, mézto, dělo, tělo y t. d.¹²⁶

Teško je dokazati da su rješenje što ga uvode ilirci i o kojemu govori Gaj upravo u spomenutom obliku upotrebljavali »naši mudreši starci«. Već je u latinskoj verziji Vrhovčeva proglasa, kako je tiskana u »Danici«, grafija leksikografova imena (BÉLLOSZTÉNÉCZ) izmijenjena u *Bélosténac*. Zapravo su, dakle, za ilirizma samo modificirani načini na koje je taj leksikograf obilježivao refleks glasa jata: *é* (propovijedi) → *é* (*Gazofilacij*) → *ě* (ilirci).

I u pisanju vokalnoga *r*, za koje se Belostenec kolebao između kajkavskoga (*er*), dalmatinskoga (*ar*) i kompromisnoga rješenja (*ér*, *ër*), postoji za vrijeme ilirizma, pored pretežne prakse da se bilježi na kajkavski način, Babukićev prijedlog (u *Ilirskoj slovnici* 1854) da se piše dvojako, kao *âr* i *èr*.¹²⁷

Spomenuta pitanja, dakle, koja su se ilircima činila osobito važnima, pa izazivala oštre polemike, a napokon i izmjene, nije na dnevni red stavila tek Gajeva generacija, nego su se nametala davno prije nje. Iako su ilirci za pojedina od njih (npr. za nazivanje jezika ilirskim) imali u prošlosti i više uzora, tri toliko istaknuta problema (naziv jezika, odnos prema leksiku narječjā i iznalaženje grafijskih rješenja koja mogu pridonijeti zbližavanju iskonskih govornika različitih narječja) bila su prije ilirizma postavljena i gotovo dokraja riješena u jednom jedinom djelu: u Belostenčevu *Gazofilaciju*.¹²⁸

Svojom osnovicom *Gazofilacij* je, napokon, ostao i riznicom kajkavskih riječi kakve su živjele u nekoliko stoljeća dugoj književnoj upotrebi toga narječja. Tim svojim dijelom on je bogat izvor i za pojedine književnike poslije ilirizma, osobito nakon postanka novije dijalektalne lirike. Između ostalih nudio se i Miroslavu Krleži u *Baladama Petrice Kerempuha*, i to ne samo obilnom leksičkom građom nego i kao poticaj za neke fonostilističke efekte kao što je variranje vokalnoga *r* u staroj kajkavskoj i čakavskoj formi (*er* : *ar*). U Krleže je na primjer:

Kervava megla v megli karvi ... (balada *V megli*).¹²⁹

12.

Na temelju analize može se zaključiti da je leksikograf Ivan Belostenec bez sumnje radio na oba dijela *Gazofilacija*. U osnovu njegove jezične koncepcije položeni su nazori pokupskih glagoljaša, hrvatskih protestantskih

¹²⁶ »Danica Horvatzka, Slavonzka y Dalmatinzka«, tečaj I, br. 10, str. 40. O bilježenju jata v. i Vjekoslav Babukić, *Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga*, »Danica ilirska«, tečaj II, 5. ožujka 1836, br. 10, str. 38.

¹²⁷ Jonke, *Samoglasno r u književnom jeziku 19. stoljeća*, u nav. knjizi, str. 81-105; isp. str. 94.

¹²⁸ Gajevo nadovezivanje na tradiciju ističe i Hadrovics, *Zur Geschichte ...*, nav. djelo, str. 2, ali općenito i ne raščlanjujući ga.

¹²⁹ U *Gaz.* II: »Karv. v. Kerv. y ofztala.«

pisaca i ozaljskoga kruga o prožimanju dijalekata. Neposredni uzori za upoznavanje riječi iz Dalmacije i Slavonije bili su dostupni i samome Belosten-
 cu (Vrančićev i Mikaljin rječnik, književna djela; kontakt s prebjezima iz
 Slavonije); stoga je urednicima *Gazofilacija* preostalo da taj rječnik tek
 dopune Della Bellinom građom, ali i to u skladu s koncepcijom koju mu je
 dao njegov pravi autor. U tome smislu *Gazofilacij*, to enciklopedijsko djelo
 iz naše književne baštine, možemo s pravom smatrati ostvarenjem nastalim
 u 17. stoljeću. Njegov je utjecaj na književnike druge polovice 18. stoljeća
 bio velik te je mnogo pridonio strujanju koje je dovelo do ilirskoga pokreta,
 a bio je i važnim temeljem za jezične nazore u okviru toga pokreta.

Josip Vončina

PREGLIED BEIHEBENWENY GRAPITE

GENETOSIUM NAMI TO XOWO ZEPY WOPIT

h. h.

h

h

m

m

m

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

PREGLED BELOSTENCEVE GRAFIJE

a	a	l	l
b	b	lj	ly, lj
c	cz, c	m	m
č	ch, cs	n	n
ć	ch, chy	nj	ny
d	d	o	o
dž	gy	p	p
đ	gy, dgy, dy	r	r
e	e	s	ʃz, sz, ʃz, ʃ
f	f	š	ʃ, ʃ, s, ʃʃ, ʃs, sʃ, ʃ, ʃs
g	g, gh	t	t, th
h	h	u	u
i	i, y	v	v, u
j	j, y, φ (npr.: koi)	z	z
k	k	ž	ʃ, s, ʃ, ʃs, ʃh, ʃ

Belostenec još posebno označuje ove glasove: reflekse poluglasa (e, a, ě, ä, è), reflekse jata (ć, é, è, e, ë) i vokalno r (er, ar, ër, är, ér, èr, ər).

Ponekad udvaja konsonante, a često zadržava izvornu grafiju pojedinih latinskih riječi.

O upotrebi akcenatskih znakova v. natuknicu Accentus u Gaz. I.

SUMMARY

THE LEXICOGRAPHIC WORK OF IVAN BELOSTENEC

In 1740 in Zagreb a large dictionary appeared, in two parts, titled respectively *Gazophylacium, seu latino-illyricorum onomatum aerarium* and *Gazophylacium illyrico-latinum*. Although in the printed edition the author is given as Ivan Belostenec, doubts have been raised for several reasons as to the extent of his authorship. The manuscript of the dictionary was kept in the Paulist monastery at Lepoglava for more than sixty years after Belostenec's death, and then was edited before printing by two other Paulists — Andrija Mužar and Jeronim Orlović. To judge correctly about Belostenec's authorship, one must determine what his successors did to the manuscript: did they merely edit it or did they supplement it, and if so, by how much?

Belostenec's life has been painstakingly studied by the Hungarian Slavist László Hadrovics. Besides the annals of the Paulist order, Hadrovics has used abundant archival materials located originally in Hungary. The wealth of details he gives us about Belostenec's life can be summarized as follows:

Though Belostenec is usually considered to have been born in 1595, the correct date in all probability is 1594 or even the last months of 1593. His birthplace was probably Varaždin, where a family of the same name was living in the 17th century.

There are no date about his childhood and youth; we can follow his life from the year 1616, when he entered the Paulist order in Lepoglava. In 1618 he attended the Jesuit Collegium in Vienna, probably to study philosophy, and in 1621 the Collegium Germanicum in Rome, apparently for theological studies. Thereafter he returned to Lepoglava, where he said his first Mass in 1624. His talents assured him rapid promotion in the Order: by 1627 he was in charge of the Lepoglava monastery, and in the same year he was sent as Prior to Svetice near Ozalj. By 1636 he had the additional function of »definitor generalis«. Unsettled conditions in the Paulist province of Istria led to Belostenec's being sent there for a short stay in 1641. The same

year he returned to Svetice, and soon became Prior in Čakovec. His second stay in Istria fell between 1644 and 1650; he was »administrator« and »vicarius provincialis«, but had not yet been chosen Provincial. In the meantime (1650—1656) he alternated between Lepoglava and Svetice; from 1656 to 1659 he was in Istria for the third time, this time as Provincial. He probably spent the next three years as Prior at St. Helena near Čakovec. Documents from 1662—3 mention him as Prior at Svetice, and he probably went to Istria once more at this time for »visitatio«. After 1663 he retired to Lepoglava, where he said his Golden Mass in 1674; he died the next year.

Doubts about Belostenec's authorship of the *Gazophylacium* arose first of all because of its tri-dialectal nature. It was hard to imagine how Belostenec, a born Kajkavian speaker who lived in a region between Međimurje on one side and Vinodol and Istria on the other side, could have included in his dictionary words from Slavonia and Dalmatia, which were then under Turkish and Venetian occupation respectively. The doubts increased because of the fact that the *Gazophylacium* contains some proverbs from Vitezović's *Priričnik* and words from Della Bella's dictionary, both of which works appeared after Belostenec's death.

It turns out that Belostenec had been familiar with the *Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum* of Fausto Vrančić (1595), and also was able to use Mikalja's *Blago jezika slovinskoga* (1649—51) in his lexicographic work. These books furnished him with a significant quantity of words of Dalmatian origin. Refugees from Slavonia brought him into contact with Slavonian words, among them Turcisms. Living in Svetice near Ozalj, Belostenec formed part of the Ozalj Circle (P. Zrinski, F. K. Frankopan and others), which — on the basis of the linguistic strivings of the Glagolitic writers of Pokuplje (15th century), of the Croatian Protestants (16th century) and of Franjo Glavinić — sought to form a literary language by weaving all the dialects together. This conception, which Belostenec applied in his *Gazophylacium*, was particularly successful in the Pokuplje region, where mixing of dialects occurred in everyday speech. That Belostenec used a mixed language elsewhere as well is shown by his sermons (published in 1672).

Towards the end of Belostenec's work on his dictionary manuscript, there appeared Habelić's *Dikcionar* (1670). Belostenec used Habelić's list of Croatian words and extended it with his own material. Because of the short time which remained to him, he never completed the second part of the dictionary (*Gazophylacium illyrico-latinum*), which thus remained much smaller than the first part.

Ivan Krištolovec in his *Brevis relatio* of 1721, i.e. before the beginning of work on publishing the manuscript, testifies that both parts were kept at Lepoglava; he writes about Belostenec, among other things, that »Qui florente adhuc aetate composuit Dictionarium Latino Croaticum et contra Croatico latinum, opus plane pro natione eximium sed adhuc hodie ob defectum expensarum in tenebris haerens.«

At this time, after the liberation of Slavonia from the Turks, the *Gazophylacium* grew in importance, since it could assist better understanding between the areas separated until recently but now increasingly coming into contact. A patron was found to finance its printing, and the two editors added some material from Della Bella's dictionary, but without altering the

PRIJEVODI UVODNIH LATINSKIH TEKSTOVA
GAZOPHYLACIUMA

ODOBRENJE
PREČASNOG O. GENERALA

FRA KRIZOSTOM KOZBIALOWICZ,

Generalni prior reda sv. Pavla, prvog Pustinjaka, doktor svetog bogoslovlja

Rječnik pod naslovom *Gazophylacium, seu Latino-Illyricorum Onomatum Aerarium* trudom i marom mnogopoštovanog oca Ivana Belostenca, reda sv. Pavla Pustinjaka, priređen u skladu s prirodnim načinom govora i već potpuno spreman za tisak, bio je spriječen neizbježivom sudbom pišćeve smrti. Ali da djelo tolika truda ne bi ležalo zakopano bez koristi za javnost, časni ga je Lepoglavski samostan, da ugodí slavnom ilirskom narodu, preuzeo, još jednom su ga pregledala u ime komisije starješina dvojica doktora svetog bogoslovlja, poznavalaca obaju jezika, te je ocijenjeno da ne podliježe nikakvoj zabludi, čak da će biti na korist i da ga treba dati u tisak. Stoga, što se nas tiče, dajemo dopuštenje da na opću korist bude tiskom objelodanem. Izdali smo ovo u samostanu uobičajene naše rezidencije u Marienthalu. Dana 5. listopada, godine tisuću sedamsto trideset i sedme.

ODOBRENJE ORDINARIJA

Budući da se u ovom Rječniku ne nalazi ništa što bi bilo suprotno sve-toj vjeri i katoličkom nauku, a ni načelima morala, dopušta se njegovo objavljivanje tiskom. Dano u Zagrebu u našoj biskupskoj rezidenciji, 11. listopada 1737.

Juraj Branjug
biskup zagrebački, v. r.

P R E D G O V O R

Č I T A T E L J U

Evo, preljubazni čitatelju, moje brodovlje, što se prije nekoliko godina bilo otisnulo iz luke, sada je napokon — ne nakrcano Krezovim i Midinim bogatstvom, nego književnim blagom, ne bez oluja, ni bez svakodnevnog olujna mora, niti bez vjetrova, a ni bez jedara — neokrnjeno pristalo uz obalu, mimo moju i tvoju nadu, ali ne izvan očekivanja. Možda ne bi bilo potrebno toliko napora, toliko brige i uporna truda, toliko dugotrajna bdičenja i besanice, da se nakon starih komu drugome slučajilo prijeći ovim, tako da kažem, književnim morem, tako prostranim i gotovo neiscrpnim.

Kao što se naime komu omili nakon Kristofora Kolumba ponovo zaploviti u Zapadnu Indiju, nakon Ferdinanda Magellana prema Molucima, nakon Francisca Pizarra i Almagre u Peruanske krajeve, nakon Huga Villobeja u Arktičku zemlju, te i nakon otkrivena blaga crpsti ono zlatno bogatstvo, tako se zaista i meni preugodnim učinilo da ili ono što je već jednom iskopano preuzmem u drugu knjigu, ili raspršeno skupim na jednu hrpu, ili pronađenom bilo što od svoga pridodam. No kako se nitko od naših nije našao tko bi tako vješto bio preplovio i ispitao ovu pučinu tako da do kraja istraži sve njezine zatone i skrovita mjesta; nitko tko bi latinsko-ilirsko nazivlje bio izdao na svjetlo onim redom, onim obiljem, raznolikošću i načinom pisanja, po čemu će ovaj moj *Gazophylacium* ili *Aerarium* biti sukladan željama onih što ga očekuju, — stoga, što sam brodovlje ovog spisa dalje odmicao od kopna, to sam nailazio na češće ili nesavladljivije Haridbe i teškoće. Ipak, uz pomoć onoga koji je *Uzvišenost bogatstava Mudrosti i Znanja*, nijedna me od njih nipošto nije skršila, dapače prezrevši nepriličnu buku lajućih Scila, tj. opadača, što god sam mogao na plodnim obalama Ilirije, po Dalmaciji, Hrvatskoj, Slavoniji, Istri i njima obližnjim otocima (kojih sam velik dio proputovao — kao i Diodor Sicilski, da ne pogriješi u opisivanju svijeta, mnoge krajeve Azije i Evrope — radi većeg upoznavanja jezika i ne bez velikih po sebe neprilika), što god sam, kažem, mogao skupiti, obilato sam u ovaj *Gazophylacium* sabrao, sabrano u ovom obliku sredio, sređeno pred tvoje oči izložio.

Drugi pak njegov dio, ilirsko-latinski, već prije nekoliko godina sretno obraditih i nakon toga, djelomice zbog poodmakle dobi, djelomice zbog gotovo stalne borbe s različitim bolestima, završnoj njegovoj obradbi na dugo vrijeme rekoh »zbogom«, poglavito s tom namjerom da se u spomenutom spokoju pobožnije dokolice po primjeru svojih otaca (kojih jedina želja bijaše, kako reče Tertulijan, nogom se jedva zemlje dodirivati) što prikladnije posvetim sam sebi i da kao bolji trgovac svom pohlepom duše potražim onaj Biser skriven gore na nebeskom polju.

Ali, našlo ih se koji su svladali moje sedamdesetgodišnje srce. Prijatelji su mi naime na sve načine i svim mogućim razlozima svjetovali da ilirsko-latinskom pridodam i latinsko-ilirski dio te ga kao veoma značajan izvučem iz vječne tamnice stoljeća, u kojima se skrivao, i tako ga oslobodim i izvedem na svjetlo. Budući da sam dobro vidio kako je njihovo srce u nagovaranju tako uporno i čvrsto da se nikakvim razlozima mojih isprika ne može odvratiti od nakane i, s druge strane, kako sjaji životna nada, ma kolišna bila, smatrao sam da radije treba za javno dobro zapostaviti pobožni uistinu spokoj dokolice negoli preželjna srca svojih zemljaka lišiti dragocjena blaga moga *Aerarium-a* i premile koristi koju će iz njega crpsti. I tako, da bih brodovlje, što sam ga sâm skupivši jedra bio odlučio privesti obali, ponovo pružio na službu ilirskoj mladeži, odlučio sam opet razviti jedra i, otisnuvši brod na pučinu, novom revnošću steći nagradu vredniju od svega zlata i srebra. A hotimice odlučih izbjeći tuđinsko obilje nekih vlastitih imena i slijediti samo ona za koja se činilo da će mladeži biti za upotrebu u svakodnevnom razgovoru i stvarnoj izobrazbi. Isto je tako, zna se, učinio Švicarac Konrad Gesner, koji je popis vlastitih imena odvojio od drugih imenica i prebacio ga na kraj svoga Rječnika, dapače je smatrao da će, ako mu shvaćam misao, po tome što je rječnik vlastitih imena više koristi od njega biti za pjesnike, zemljopisce, povjesničare i ljude više izobrazbe nego za mladež u književnosti neukiju. To isto sam i ja smatrao te sam zato, da bih pomogao učećoj se mladeži i svima drugima koji hoće naučiti naš domaći jezik, iz niza apelativa odvojio ona vlastita imena, naime ona kojima se jedva može naći odgovarajuće ilirsko ime, a gotovo sam samo opće imenice svrstao abecednim redom; kadšto sam ih s više ilirskih riječi nastojao rastumačiti, a različita značenja, koja izražavaju brojevi obilježeni aritmetičkim znakom, brižljivo sam objasnio tako da ima toliko brojeva koliko značenja; dodao sam rod, deklinacije i konjugacije, a prikladno sam pribilježio kvantitetu nekih slogova i druge opaske koje ne treba prezreti.

Nadalje, one oznake kurzivnim slovima, jer su izražene kraticama, ova-ko se izlažu radi jasnoće, da ti ne bi unosile više nejasnoće nego svjetla.

Abecedna oznaka znači:

- a.* — — — aktiv
- n.* — — — srednji rod
- d.* — — — deponentan glagol
- c.* — — — opća imenica

Slog *Pas.* označuje pasivni glagol.

Nakon toga sloga slijedi aritmetički broj, koji jasno upućuje kojoj glagol pripada konjugaciji, npr.

Broj kaže da je glagol

- 1. — — — prve
  - 2. — — — druge
  - 3. — — — treće
  - 4. — — — četvrte
- konjugacije.

Kad opet hoću upozoriti, kojega je imenica ili particip roda i deklinacije, uvijek to bilježim nakon imenice ili participa kurzivnim slovima abecede, pridodavši također aritmetički broj; tako npr. označuje

<i>g.m.</i>	— —		— —	muški
<i>g.f.</i>	— —	rod	— —	ženski
<i>g.n.</i>	— —		— —	srednji
<i>g.c.</i>	— —		— —	zajednički
<i>g.o.</i>	— —			svaki
<i>g.epic.</i>	— —	deklinaciju	— —	riječ obaju rodova (muš. i žen.)
1.	— —		— —	prvu
2.	— —		— —	drugu
3.	— —		— —	treću
4.	— —		— —	četvrtu
5.	— —		— —	petu.

A kad sam potom uveo pisanje slova *p.c.* i *p.p.*, htio sam reći:

<i>p.c.</i>	— —	preposljednji je slog kratak
<i>p.p.</i>	— —	preposljednji je slog dug.

Napokon kad pišem

<i>Adv.</i>	—	prilog ili priloga
<i>Adverbial.</i>	—	priložno
<i>Quant.</i>	—	kvantitete
<i>Qual.</i>	—	kvalitete
<i>Temp.</i>	—	vremena
<i>Num.</i>	—	broja
<i>num. plur.</i>	—	množine
<i>Adj.</i>	—	pridjev
<i>Subst.</i>	—	imenica
<i>Part.</i>	—	particip
<i>Conjunct.</i>	—	veznika
<i>Interj.</i>	—	uzvika
<i>Praep.</i>	—	prijedloga
<i>Freq.</i>	—	učestali glagol
<i>Inch.</i>	—	glagol označujući početak radnje
<i>Med.</i>	—	glagol označujući nakanu
<i>Dim.</i>	—	umanjenica
<i>Transl.</i>	—	preneseno
<i>Metaph.</i>	—	metaforički
<i>Sent. Prov.</i>	—	poslovična izreka
[<i>D.</i>]	—	dalmatinski
[<i>Sl.</i>]	—	slavonski
[<i>Cr.</i>]	—	hrvatski
[<i>Turc. Sl.</i>]	—	tursko-slavonski

Mnoge je naime riječi Donja Slavonija s krajevima uz nju primila od Turaka, nekoć s njima pomiješane, koje još i danas upotrebljava.

<i>Comp. grad.</i>	Stupnja komparativa	<i>Gen. Genitiv</i>
<i>L. u knjizi</i>	<i>l. ili et. također</i>	<i>C. u poglavlju</i>

Slijede autori:

<i>Cic. Ciceron</i>	<i>Virg. Vergilije</i>	<i>Lucr. Lukrecije</i>
<i>Plaut. Plaut</i>	<i>Ovid. Ovidije</i>	<i>Ter. Terencije</i>
<i>Plin. Plinije</i>	<i>Apul. Apulej</i>	<i>Ard. Ardelio</i>
<i>Ritt. Ritter</i>	<i>V.D. Vaše Gospodstvo</i>	<i>(Della Bella)</i>
<i>(Vitezović)</i>		<i>V.M. Vaše Milosti</i>

i.e. to jest *t.j.* to jest ili to je *v.* u latinskom *vide* (= *vidi*), u ilirskom *vigy*. Tome redovito pridodajem slovo *n.*, koje znači *pod brojem*, a iza njega često slijedi brojčana oznaka koja upućuje na značenje, npr. *Ultio*, *v. Vindictio n. 1.*, to jest: vidi *Vindictio* pod brojem jedan, ili *Vigor*, *v. Robur n. 2. & 3.*, to jest: vidi *Robur* pod brojem dva i tri, a to sve radi potpunijeg razumijevanja značenja. Gdje je pak iznad *e* točka, tada će Dalmatinac i onaj koji Dalmatinca oponaša čitati kao *i*, a Slavonac kao *e*; stoga, i kad ne bi bilo točke, na primjer *Penez*, Dalmatinac će izgovoriti *Pinez*, a Slavonac *Penez*. A ako budu dvije točke iznad *e*, čitat će Dalmatinac kao *a*, npr. *Pësz* izgovorit će *Pasz*. Slično će Slavonac, gdje iznad *a* nađe dvije točke, čitati kao *e*, npr. *Päsš* izgovorit će *Pesz*. Konsonant *v* tako pišem, a vokal ovako: *u* sa zarezom odozgor, i tada je isto što i *vu*. Ostale kratice nisu tako nejasne da bi mogle izbjeći vještu čitatelju.

I tako se napokon, nakon duge moje muke i zdravstvenih nevolja, otvara tebi, preljubazni čitatelju, moj *Gazophylacium* ili *Aerarium*, tako dugo Hrvatskoj osobito i Slavoniji zatvoren i zaključan. Kao nagradu za tu muku ne tražim 100.000 tisuća sestercija cara Domicijana ili dvije tisuće i petsto Filipovih zlatnika, što ih je po svjedočanstvu Svetonijeve bio odredio kako grčkom tako latinskom retoru kao godišnju plaću, niti Sokratovih tisuću drahmi kao novac za poduku. Ali jedino te ovo molim i zaklinjem: ako što dragocjeno odabereš od ovoga moga bogatstva, iako ono pripada siromahu već pedeset i osam godina zavjetovanom, budi zagovornikom za mene kod Boga Svemogućega (komu cijeli moj život služi) da umilostiviš njegovo preblago milosrđe, kako zbog mojih grijeha ništa ne bi prestrogo za mene odredio niti odlučio; radije neka potaknut beskrajnom svojom dobrotom primi mene pokajnika i nakon prebrođena mora trudnog života neka blagom blažene vječnosti što prije obogati moju dušu. Stoga zdravo ostaj i iz moga *Gazofilacija*, koji si dosad toliko tražio, obilato se obogati.

Preveo: Vladimir Vratović

OD IZDAVAČA

Talijanski je jezik prvi među živim evropskim jezicima dobio svoj veliki enciklopedijski rječnik — godine 1612. u Firenci. Slijedio je veliki francuski rječnik Akademije u Parizu, ali tek 82 godine kasnije — 1694. Upravo u razdoblju između pojave tih dvaju prvih velikih evropskih rječnika pavlinski prior Ivan Belostenec — negdje na samome rubu tadašnje Evrope, svega tridesetak kilometara od uvijek nemirne turske granice, u zabačenom selu Svetice kraj Ozlja poviše rijeke Kupe i ispod brda Vodenice, zapravo uvijek izložen povremenim turskim provalama i haranjima — posvećuje svoj život »Gazophylaciumu«, imponantnoj knjizi čiji pretisak čitalac drži u rukama.

Na velikom talijanskom rječniku iz 1612. radila je cijela ekipa specijalizirane jezične Akademije, na francuskom rječniku iz 1694. također. I prve velike rječnike španjolskog i ruskog jezika koji su se pojavili još kasnije, u 18. stoljeću, pripremala su ekipe kraljevskih akademija, u punoj sigurnosti i dokonom miru po knjižnicama bogatih evropskih prijestolnica. Ivan Belostenec radio je sam, s oskudnim izvorima, s malom pomoći ozaljskih vlastelina, u minijaturnoj banskoj Hrvatskoj koja je pritisnuta između Turaka i Austrije bila svedena na pojas od nekoliko desetaka kilometara širine, gotovo stalno harana i poharana, nikad smirena ni pogodna za strpljiv, dugotrajan, minuciozan znanstveno-leksikografski rad. Ako Belostenčev »Gazophylacium« svojim rječničkim blagom i drugim bitnim osebinama ipak ne zaostaje za ostalim leksikografskim radovima u tadašnjoj i kasnijoj Evropi, onda je to prije svega dokaz izvanredne upornosti, znanstvene savjesnosti i velike kulture njegova autora; ujedno to je i monumentalno svjedočanstvo o vitalnosti kulture jednog malog naroda, kulture koja je održala svoj kontinuitet čak i onda kad je i sama etnička egzistencija bila ugrožena. U tom kontinuitetu hrvatske kulturne povijesti Belostenčev »Gazophylacium« zauvijek ostaje jednom od najtrajnijih vrijednosti.

To su motivi koji su potakli izdavača da izradi ovaj pretisak, prema izdanju »Gazophylaciuma« iz 1740. godine, sa željom da ovo djelo postane dostupno širem krugu

zainteresiranih jezikoslovaca, drugih stručnjaka i svih ljubitelja knjige. Tim više, jer je za suvremenu lingvistiku »Gazophylacium« još uvijek živo izvorište i riznica, posebno kad se radi o kajkavskom narječju, o čemu iscrpno govori dr Josip Vončina u popratnoj studiji ovome pretisku.

S tehničkog stanovišta, kao i kod ranijih »Liberovih« pretisaka, maksimalno se nastojalo sačuvati vjernost originalu: format je identičan, papir približno sličan, slog je vjerno preslikan, pogreške originala nisu ispravljane. Te su pogreške starih slagara vrlo rijetko u samome slogu, a mnogo češće u paginacijama: imamo, na primjer, dvije oznake 302. stranice u prvoj knjizi, a nemamo oznaku za stranicu 303. Također u prvoj knjizi — od stranice 347. do 369. sve su paginacije pogrešne, i tako još na desetak mjesta. Čitalac usprkos tome nema nikakvih teškoća pri snalaženju, jer rječnički slijed prati po ispravnom abecednom poretku, a ne po pogrešno numeriranim stranicama.

Na kraju ovoga posla, predajući ovaj veliki pretisak našoj znanstvenoj i kulturnoj javnosti, želimo zahvaliti Fondu za unapređivanje kulturnih djelatnosti i Fondu za znanstveni rad SRH, te brojnim pretplatnicima ovog izdanja, bez čije pomoći ovaj zamašni izdavački posao ne bi mogao biti pokrenut.

UREDNIŠTVO »LIBERA«

SERIJA REPRINT IZDANJA LIBER CROATICUS

Ivan Belostenec

GAZOPHYLACIUM

II knjiga

Izdavači

L I B E R Izdanja Instituta za znanost o književnosti
Filozofskog fakulteta, Zagreb, Đure Salaja 3

M L A D O S T izdavačko knjižarsko poduzeće, Zagreb, Ilica 30

Za izdavače

Slavko Goldstein

Naslovna strana

Josip Vaništa

Tehnički urednik

Katica Zorzut

Naklada 2.000 primjeraka

Br. M.K. 57

Tiskanje dovršeno 30. IX. 1973.

Tisak »OGNJEN PRICA«, Karlovac

OPIS SLIKA

Veći dio svog radnog života proveo je Ivan Belostenec u Sveticama kraj Ozlja. Tu je nastajao »Gazophylacium«. Ambijenti bivšeg pavlinskog samostana i crkve u Sveticama, osobito interijeri, prilično su dobro sačuvani i još uvijek odišu baroknom atmosferom prve polovice 17. stoljeća. Naš mali izbor slika prikazuje pogled na lijepo smještenu crkvu i bivši samostan, samostansko dvorište, te interijere crkve koji su nastali pod Belostenčevom upravom.

